Digitized by Google

BIBL. NAZ.
VITT. EMANUELE III
XX
B
5
NAPOLI

MARIANA.

HIPPOLYTI DE MARSILIIS BONONIENSIS V. I. D.

CELEBERRIMI SINGVLARIA SEPTINGENTA, TAM VETERA, NOVA, QVAM RECENTISSIMA, EX POSTREMA AVTHORIS RECOGNITIONE,

QVIBVS, PRAETER OMNIVM HACTENVS *aditiones, nouæ, acceſſerunt Additiones plurimæ, ſub hoc ſigno* * *præfixæ, viris iuriſprudentiæ ſtudioſis vtilitatem non mediocrem allaturæ, cum Repertorio dictorum memorabilium aucto ſupra modum, fœliciter exeunt.*

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE III
NAPOLI



VENETIIS.

M D L V.

HIPPOLYTVS DE MARSILIIS
IVRIS VTRIVSQVE DOCTOR
BONONIENSIS, ETC.

PRISCORVM *conſuetudo conditorum mos eſt, in quacunque diſciplina opus ſuum cuipiam principi ſeu inſigni viro illud dirigere dedicareq́;, ne quodammodo id operis laboresq́; vigiliæq́;, ſuæ abſq; nomine in medium producantur. Quapropter ego aliorum mores & veſtigia ſequi cupiens, præſens hoc opuſculum ſeptingentorum* Singulariũ *meorum alicui nuncupatum dicare conſtitui. Quod iam diu mente reuoluens cui illud in primis aßignare debeam, decreui id non* Militi*, non* Comiti*, non* Duci*, non* Regi*,* Imperatoriq́;*, ac* Papæ*, ſed longe digniori excellentioriq́; creaturæ dedicare, hæc ſupra* Reges*,* Principes*, & cuiuſcunque generis dominos eminet, cui nulla eſt aliorum comparatio.* Huic *equidem debeo plurimis & immenſis gratijs beneficijsq́; cumulatus, hæc beata quippe eſt & immaculata virgo* Maria *omnium principum terreſtrium, cæleſtiumq́; regina, & vnica omnium imperatrix.* Cuius *laudes & præconia in toto terrarum orbe notiſsima omitto, cum humani hominis non ſit ea perſtringere, quæ ſi mihi ſint centum linguæ, oraq́; centum, ferreo vox, poſſem nullo percurrere cantu.* Huic *enim a tenere vnguiculis corpus, vitam, animaq́; dirigens, ſpiritum dedicaui meum.* Sic *in præſenti vna meis cum operibus omnibus nouum dirigo, & nomini eius ac numini incompræhenſibili aſcribo opuſculum, rogans & obſecrans vt dignetur ex inſita pietate, & miſericordia ſeruulum me ſuum regere dirigereq́;, vt his mihi in ſingularibus cæterisq́; operibus meis recta & vera loqui fas ſit, quibus vnigenito ipſius nato valeam, necnon auditoribus gratificari ad laudem & maieſtatu ſuæ gloriam, cui me & animo & corde flexis genibus magnopere commendo &c.*

REPERTORIVM

AD OMNIA SINGVLARIA EXCELLENTISSIMI I. V. INTERPRETIS profundiſsimi do. Hippolyti de Marſi. Bononien. ſecundum ſeriem elementorũ alphabeti ordinatiſsime diſtributum.

ABSOLVTIO reus nõ debet abſolui diffinitiue, ſed tantum ab obſeruatione iudicij qñ actor nõ probauit intẽtionem ſuã ſi dilatio ad probandum fuit data ipſi actori in abſentia rei in ſing. 169. inci. Nota eſt &c.

Fauorabiliores ſumus abſoluendũ, quam ad cõdemnãdũ in ſing. 90. inci. Fauorabiliores.

Quęlibet qualitas appoſita in accuſatione vel inquiſitione debet ꝓbari per accuſantẽ vel inquirẽtẽ, alias debet ſequi abſolutio in ſingu. 187. inci. Qualitas &c.

¶ Acceptatio. Acceptatio eſt magne importãtie & magni effectus in ſingu. 315. incipien. Acceptatio.

¶ Acceſſoriũ. Acceſſorium ſequitur naturam ſui principalis quod tñ fallit qñ non eſt eadem ratio in acceſſorio quæ eſt in principali. in ſing. 17. inci. Acceſſoriũ. de qua materia etiã hr. in ſing. inci. 52. Prorogatio. & in ſingu. 126. inci. In multis ciuitatibus. & in ſing. 175. inci. Conceſſo vno.

¶ Accuſatio. In accuſatione vel inqſitione debet poni locus & tps, quod tñ fallit in crimine falſi. in ſing. 163. inci. Crimẽ falſi &c.

Accuſatio redditur ſuſpecta ſi accuſato multũ inſtetit ad accuſandum in ſing. 284. incipiẽ. Tolle moras in fi.

¶ Actor & acta. Actore nõ probante reus debet abſolui diffinitiue qđ tamen limita niſi ſit data dilatio actori ad probandũ intentionem ſuam abſente reo. in ſing. 169. inci. Nota eſt regula.

Acta facta in iudicio ſummario nõ nocent in plenario. in ſing. 257. incip. Nemo.

Actor ſi deducit vnã cauſam in libello & poſtea probat de alia ſuccũbit in ſing. 272. inci. In hac inclyta ciuitate.

Quando cã eſt cognoſcenda de equitate vel ſola facti veritate inſpecta ſi actor deducit vnã cauſam in libello & probat aliam debet obtinere in ſingu. 272. incipien. In hac inclyta ciuitate.

¶ Adminiculũ. Adminicula dñr vehemẽtia indicia. in ſing. 205. inci. Vehemens.

¶ Adminiſtrator. Quilibet adminiſtrator tenetur reddere rõnem adminiſtrationis ſue. in ſing. 493. inci. Iuſtum & equum eſt.

Adminiſtrator qui ſemel reddidit adminiſtrationẽ, an teneatur illam vlterius reddere in ſing. 493. inci. Iuſtum & equum eſt.

¶ Aduocatus. Aduocatus ſi fouet iuſtam cauſam poteſt conuincere aduerſariũ ſuũ cum malitia. in ſing. 177. inci. Malitijs hominum poſt prin.

Aduocatus ſi fouet iniuſtã cauſam, & facit ſuccũbere fouentẽ iuſtitiã tenetur ei ad omne intereſſe. in ſing. 181. incip. Mandans in fi.

¶ Adulterium. Si mulier cõmiſit adulterium non perdit dotẽ ſuã, ſi eo tempore maritus ſuus tenebat concubinas & ſimiliter cõmittebat adulterium. in ſingu. 234. incip. Paria delicta.

Si mulier propter adulteriũ perdit dotem, ita etiã perdit bona parafernalia. in ſingu. 234. incip. Paria delicta.

Si per donationẽ pecunie inducitur mulier ad cõmittendũ adulterium, tunc inuita reputatur cõmiſiſſe illud, & ille qui dedit ſibi pecuniam punitur pœna ſtatuti quæ imponitur adulterãti mulierem inuitã. in ſing. 353. incip. Datio pecunie.

¶ Affinitas. Affinitas repellẽs teſtem a teſtimonio & admittẽs ad agendũ ſine mandato debet eſſe per lineam aſcendentẽ, nec ſufficit eſſe per lineã tranſuerſalẽ. in ſing. 133. incip. Affinitas.

Coniũctio ſanguinis aliqualiter excuſat cõſanguineum, ſi nõ accuſat cõſanguineũ de crimine leſe maieſtatis in ſing. 164. incip. Nemo debet &c. in fi. verbis.

Ex illicito coitu, cõtrahitur affinitas, ꝙ intellige quo ad impediendũ matrimoniũ, ſecus aũt quo ad puniendũ aliquem de inceſtu, in ſing. 154. inci. Ex illicito coitu.

¶ Afflictio, non debet addi afflicto, & ideo ſi quis fuerit ſpoliatus bonis ſuis ꝓpter guerrã nõ poteſt poſtea inſolidũ conueniri a creditoribus ſuis. in ſing. 241. inci. Non debet

addi afflictio afflicto.

¶Agēs & agere. Agēs in iudicio nomine alieno ſi dubitatur de mandato non admittitur ſine cautione de rato. in ſing.228. inci. Agēs. quod tamen limita vt ibi.

Poteſt quis agere ad declarationem iuris ſui quando dubitat moleſtari. in ſing.280. inci. Licet.

Nō habēs ius in re, licet habeat poſſeſsionem rei nō poteſt agere ad declarandū illū, ſimiliter ius non habenti nullū ius habere in ipſa re. in ſing.280. inci. Licet &c.

Attēditur ꝙ principaliter agitur in ſing.247. incip. Principale.

¶Alienatio. Valet alienatio rerū ſubiectarū, reſtitutione fideicōmiſsi qñ fit ab ignorante. in ſing.31. inci. Valet alienatio.

In alienatione rerū eccleſiaſticarū requiritur ſolēnitas, de qua in c. fine exceptione xij. q. ij. cū ſimi. fallit in duobus caſibus poſitis. in ſing.132. incip. In alienatione.

¶Alienatio. Alienatio rei facta per carceratū q tenetur a tyranno in carcere vt ab eo extorqueat pecuniā non valet. in ſing.305. inci. Materia carcerati. circa medium.

Res prohibita alienari non pōt deuenire in fiſcū. in ſing.314. inci. Prohibito alienationis quod tamen limita vt ibi.

In generali alienatione nō veniūt illa q̄ ſunt ſub pœna prohibita alienari vel obligari. in ſing.314. incip. Prohibitio.

Alienatio ſi eſt prohibita pignoris obligatio. in ſing.cccxiiij. incip. Prohibitio.

Res prohibita alienari nō poteſt deuenire in fiſcū quod eſt verū quo ad dominiū directū ſed ſecus eſt quo ad dominium vtile quia illud bene poteſt deuenire in fiſcū. in ſingu. 314. inci. Prohibitio.

Prohibitus alienare rē nō eſt prohibitus illam relinquere in teſtamēto. in ſingu.465. incip. Aliqua ſunt prohibita.

Licet adultus ſine curatore nō poſsit in vita alienare res ſuas immobiles ſine authoritate curatoris & decreto iudicis tamē poteſt in teſtamēto dare licētiā executoribus ſuis alienandi res immobiles ſine curatore & ſine decreto iudicis in ſingu.465. incipi. Aliqua ſunt prohibita.

Bona minoris immobilia poſſunt alienari a patre habēte legitimā adminiſtrationē in bonis filij ſine decreto in ſing.498. incip. Bona mihi.

¶Alimēta. Quādo aliquis fundus relinquitur ꝓ alimētis venit ēt ꝓprietas & trāſmittitur ad hæredes in ſing.414. inci. Teſtator.

Si quis tenetur aliquē alere ſufficit ſi faciat eū recipi in aliquo hoſpitali vel domo dei vel ꝓcuret ei aliquā præbendā in ſing.420. incip. Extat &c. quod intellige vt ibi.

¶Altiare. Cuilibet licitum eſt domum ſeu parietē ſuū altiare vſque ad celum, quod tamē limita tribus modis. vt in ſingu.154. incip. Cuilibet.

¶Amicus & amicitia. Amicus magna amicitia equiparatur coniuncto & amicitia idem operatur quod coniunctio ſanguinis. in ſing. 351. incip. Amicitia.

Amicitia facit ꝙ ex teſtamento minus ſolenni quæcunque legata debeantur. in ſingu. 351. incip. Amicitia &c.

Si quis etiam cū authoritate iudicis velle me ſpoliare poſſeſsione mea iuris ordine nō ſeruato amici poſſunt illum percutere impune & obuient tali ſpoliationi. in ſingu.456. incip. Habuiſti.

¶Anima. Fauore anime in dubijs durior interpretatio fiēda eſt, ſecus in alijs. in ſingu. 151. incip. Semper in dubijs.

Vbi tractatur de fauore anime probationes poſſunt ſumi de domo rei. in ſing. 271. inci. Probationes.

¶Animal. Inſultatus ab animali bruto poteſt iſtud pro ſua defenſione occidere. in ſingu. 375. inci. Similiter &c.

¶Appellatio. Ea quæ fiunt poſt x. dies a tēpore probationis & ante interpretationem appellationis per iudicē ſeu executorē valent & tenēt nec poſſunt reuocari per viam attētati ſeu nullitatis ſed bene poſſunt reuocari per viam iniuſtitie docto & cognito de hoc in cauſa appellationis in ſingu.87. incipien. Licet &c.

Cōdemnatus ex præſumptione iuris & de iure non poteſt apppellare quia habetur pro confeſſo & conuicto. in ſingu.116. incipien. Præſumptio.

Dicenti ſentētiā nullam ex probabili ratione non currit tēpus interim ad appellādum. in ſing.152. inci. Succumbens.

Non auditur creditor appellās ne cadauer debitoris ſepeliatur. in ſing.199. incip. In iure expreſſum eſt. circa fi.

Tertius nō pōt appellare pro reo capitaliter cōdēnato qui ſpōte cōfeſſus eſt crimē, quod alias eſt ſecus. in ſing.201. inci. In cōfeſſum.

Quando res eſt tēpore peritura valet attentatū per iudicē appellatione pendente. in ſingu.258. incip. Plura.

Si procurator bona fide nō appellauit q̄a putabat ſententiam iuſtā, tunc dn̄s non poteſt appellare nec habere regreſſum cōtra procuratorē ēt ſi eſt ſoluēdo. in ſing.287. incip.

Tetigit ibi.

Appellari nõ poteſt ad ſentẽtiã iudicis dati cũ clauſula appellatione remota.in ſingu.289. inci.Dolus quod limita vt ibi.

Confeſsio procuratoris etiã vera non facit ꝙ dominus non poſsit appellare.in ſing. 290. Confeſsio.

Negligẽtia ꝓcuratoris nõ appellãdo præiudicat domino.in ſing.290.inci. Cõfeſsio in fi.

¶Appellatio.A futuro grauamine nõ appellatur, qđ fallit vbi tractatur de præiudicio irreparabili,vtputa ſi pronũciatur quem foꝛe torquendum.in ſingu.349.incip.In his in quibus.

Regula,nõ deductũ deducã,& nõ probatũ ꝓbabo,in cauſa appellationis, qũo intelligatur.in ſing.360.inci.Scribitur.

Licet verus cõtumax excludatur ab appellãdo tñ hoc fallit in muliere minore,& ruſtico.in ſing.377.incip.Contumax.

Tẽpus exercẽde appellationis non currit niſi dato ſeu conſtituto iudice ipſius appellationis.in ſing.423.inci.Compromiſſum.

Quãdo ſtatutũ arctat aliquos ad cõpromiſſum tunc a laudo ſecuto poteſt appellari in ſing. 457.inci.Viget ſtatutũ.poſt med.

Qui nõ appellat a ſentẽtia vr̃ ſententiã confirmare.in ſing.487.inci. Nota.& vulgaris.

¶Apocha priuata nullo adminiculo ſuffulta nõ probat, quod tñ fallit in apocha antiqua quæ facit ſemiplenã probationẽ, licet non ſit ſuffulta aliquo adminiculo in ſingu.436. inci.Late ſatis &c.

¶Apoſtata dr̃ nedum qui fugit de monaſterio ſed ẽt ille qui habet animũ fugiendi, in ſingu.53.inci.Debitor &c. circa med.

¶Approbatio ſtatim facta per ſuperiorem ad hoc vt validet ipſum ſtatutũ requiritur ꝙ ſit facta ex certa ſciẽtia ſuperioris, in ſingu. 37.inci.Approbatio &c.

¶Arbiter licet ex forma ſtatuti poſsit cognoſcere de cauſa non obſtante aliqua iuris ſolennitate non tamẽ poterit procedere abſque citatione partis in ſing.25. incip. Citatio eſt &c.ante fi.

Arbiter ſeu iudex cui data eſt poteſtas procedendi de facto ſeu ſententiandi de iure poterit plene procedere teſtibus nõ iuratis. in ſing.434.inci. Alias.

Arbitri nõ poſſunt ferre laudũ partibus non citatis licet dictũ ſit in compromiſſo ꝙ poſſint ferre laudũ abſentibus partibus. tn ſingu. 163.inci.Fiunt quotidie.

¶Arbitriũ.Si eſt datũ arbitriũ iudici in criminalibus tũc ſolũ vr̃ ſibi datũ in illis in quibus pœna non eſt expreſſa, ſed ſecus in illis in quibus pœna eſt expreſſa.in ſing.397.incip.Arbitrium.

In cõmiſsis arbitrio iudicis, iudex debet ſeruare equitatẽ.in ſing.397.inci.Arbitrium.

Minor magiſtratus cui datũ eſt arbitriũ in criminalibus nõ tamẽ poterit bona confiſcare & pœnã corporalẽ imponere,ſecus in maiori magiſtratu.in ſing.397.incip.Arbitriũ.

Arbitro nõ creditur in forma teſtis in his quę acta ſunt coram eo in cauſa in qua iudicauit.in ſing.197.incip.Quo ad hoc.

Si duobus arbitris concordantibus tertius aſſumatur eius ſolius tertij ſentẽtie parendũ eſt.in ſing.262.inci.Quod potui.

¶Argumentũ a cõiter accidentibus validum eſt in iure.in ſing.1.incip. Argumentum.

Argumentũ a cõiter accidentibus non ſolum in ciuili ſed ẽt in criminalibus validum eſt. in ſing.1.incip.Argumentum.

Locus a communiter accidentibus facit indicium indubitatum.in ſing.1.incip. Argumẽtum.in fin.

Validũ eſt argumentũ de matrimonio carnali ad matrimoniũ ſpirituale, niſi ſit dãnoſum vel contrariũ eccleſie.in ſing.215. incipien. Validum.

¶Aſcribẽs ſibi aliquid in teſtamẽto incidit in pœnã falſi,quod tñ fallit in prælato aſcribẽte aliquid de bonis teſtatoris eccleſie ſue.in ſing.174.inci.Ille qui ſibi aſcribit.

¶Aſſeſſor electus a populo habet iuriſditionẽ ordinariam,ſed electus a poteſtate habet delegatam.in ſing.56.incip.Ad validitatem inſtrumenti.in fi.

¶Atteſtationes inualide poſſunt validari con ſenſu partium. in ſingu. 92. incip. Licet teſtis &c. in fi.

¶Auaritia eſt mater omniũ malorũ. in ſingu. 190.inci.Iudices &c.

¶Authoritas.Non valet interpoſitio authoritatis iudicis in contractu minoris vel mulieris ſi non ſint appoſita iſta verba, videlicet ꝙ iudex adhibuit cauſe cognitionẽ & reperit illũ contractum cedere in vtilitatẽ minoris vel mulieris. in ſingu. 399. incip. Multi ſunt iudices.

¶Auxilium. An præſtans auxilium vel fauorem maleficio puniatur eadem pœna qua committens maleficium ſtãte ſtatuto ꝙ præbentes auxilium,conſilium, vel fauorẽ,maleficio puniantur eadem pœna qua committentes.in ſingu.15. incip.Statuta communiter extant.

¶Auxiliũ.Ad hoc vt aliqui dicãtur auxiliatores vel ſocij alicuius delinquentis oportet quod ad hoc fuerint principaliter adunati

aliter ſi apparet oēs pariter fuiſſe i rixa omnes ſunt puniēdi proui delinquerunt in ſingu.400.incip.Sepius iudices.

Abſolutio a iuramēto poſito in contractu non facit quod abſolutus poſsit venire cōtra ta lē contractum qñ ipſe contractus erat validus & perfectus ēt ſine iuramēto ſecus quā do ſolū ſubſtinebatur propter iuramentum in ſing.529.inci.non omnes.

Abſolutus de delicto in foro cōſcientie pōt tñ de eodē delicto accuſari in foro contētioſo qđ tñ fallit niſi penitētia fuerit publica quia tūc non poterit accuſari in foro contentioſo in ſing.639.inci. abſolutus.

Prōptiores ſumus ad abſoluendū ꝙ ad cōdēnandū in ſing.639.inci.abſolutus in fine.

Abſolutus vel habilitatus a iuramento poſito ſuper aliquo cōtractu vel inſtrumēto nō poteſt de cōtētis in tali cōtractu vel inſtro litigare corā alio iudice quā corā illo qui habilitauit a tali iuramēto in ſing.654.inci. multos iam vidi &c.

Acta.acta facta in iudicio ſummario non faciūt fidē in plenario quod tñ fallit in cōfeſſione quę probāt in vtroque in ſing.580.in cip.acta.

Acta iudicij ſunt fienda corā iudice & nō ſufficit ea facere corā notario in ſing. 590. incip.licet acta.

Actio in cauſis criminalibus per confeſsionē rei actio ſi trāſitoria ad hæredes qđ eſt verū qñ proceſſum eſt per viā accuſatio.ſed aliter eſt qñ per viā inquiſitionis i ſing.513. inci.in cauſis criminalibus.

Accuſatio.accuſatio & inquiſitio fraterni zāt adeo quod ſolēnitates quæ requiruntur in accuſatione requirūtur in inquiſitione & ecōtra in ſing.524.inci.inquiſitio.

Aduerſatiua præcedētia repetita eſſe intelligūtur in aduerſatiua exceptis illis quibus aduerſatur expreſſe in ſing.603.incip. præcedentia &c.

Alimēta.alimenta relinqui non poſſunt dānato ad perpetuos carceres in ſing.665. incip.dubitarunt.

Animus in his quę depēdēt abanimo ſtatur dicto aſſerētis cū iuramēto ſuo in ſing.534. inci.attēde ad vnū & in ſing.635.incip.memorie teneo.

Iura volētia quod in his quę dependet ab aīo ſtetur aſſertioni dicētis cum iuro ſuo habēt locū vbi agitur de modico præiudicio ſed ſecus eſt vbi agitur de magno pręiudicio in ſing.635.inci.memorie teneo &c.

Antiquū.in antiquis fama facit plenā probationē in ſing.505.inci.antiqua.

Apocha priuata nō inſulta teſtibus nec cōparatione literarū in antiquis probat ſemiplēne in ſing.505.incip.antiqua.

In antiquis poſſeſsio præſumitur fuiſſe apud conſtituentē ſe præcario poſsidere nomine alicuius quod ſecus eſt in nō antiquis in ſingu.521.inci.ille qui vult fundare.

In antiquis nō eſt neceſſe probare quod notarius deſcriptus fuerit notarius in ſing.587. inci.qualitas extrinſeca &c.

Appellatio licet ex diſpoſitione legis vel ſtatuti in cauſa appellationis vel nullitatis non recipiantur noue probationes tñ poſſe rūt recipi ſi de nouo emergāt ne fruſtra ſint orta in ſing.512.inci.adduxi &c.

Appellatio debet fieri in ſcriptis infra decem dies a ſentētia pōt fieri coram notario iudicis qui tulit ſententiā præcipue qñ non pōt haberi copia illius iudicis in ſing.590.inci. licet acta.

Non ſolū a dicto ſed ēt a facto poteſt appellari in ſing.612.inci.aliqui ſunt &c.

Apocha.apocha priuata nullo adminiculo teſtamentū nec cōparationis literā inſulta in antiquis probat ſemiplena in ſing.505.in cip.antiqua.

Apoſtata.apoſtata dr̄ etiam ille quæ ſe præparat ad fugiendū de monaſterio in ſingu. 638.inci.præparatio.

Auctoritas.omnia noſtra facimus quibus auctoritatē noſtrā impartimur in ſing.567.incip.omnia noſtra &c.

Auctoritas iudicis ſi debet interponi in cōtractu fiēdo per minorē & talis minor ſit clericus debebit interponi per iudicē eccleſiaſticum & non per ſecularem in ſing.667.inci pien.ſepiſsime &c.

B

Bannitus.Si bannitus captus qui recognouit bannū opponit exceptionem que ſi fuiſſet oppoſita a principio ante bannū ipſe bannitus nō fuiſſet cōpulſus ſuſcipere iudiciū tūc iudex debet declarare iudicium & bannum eſſe nullum.in ſing.72.inci.Per totam.circa medium.

Bānitus qui toleratur per ciuitatē a ſuperiore nō poteſt impune offendi, quia talis tolerātia ſuperioris facit eū haberi pro non bannito. in ſingula.77. incipien. Patientia &c. poſt prin.

Bannitus licet ex forma ſtatuti poſsit impune offendi & occidi,tamē hoc fallit in bānito capto & carcerato.in ſing.150.incip.Acceſſus &c.circa medium.

Bannitus ſi eſt captus & carceratus & debet pro delicto ſuſpendi ſi eius affines eū vene-

nant in carceribus debēt puniri tanquā parricide.in ſing.150.incip.Acceſſus &c. vltra medium.

Bannitus rebanniendus de proximo, an poſſit impune offendi,& quid de nō bannito ſed de proximo bannīēdo in ſing. 106. incipiē. qui de proximo.

Bānitus ſi habuit gratias & fuerit rebannitus, & ſoluit illud quod ſoluere tenebatur tamē omnibus his peractis niſi actualiter & cum effectu fuerit cancellatus de banno poterit impune occidi ſtante ſtatuto ꝙ bānitus poſſit impune occidi.in ſingula.340.incip.Caute agant. quod tñ limita vt ibi poſt med.

Non ſufficit ꝙ bannitus ſit cancellatus de vno libro bannitorū,ſed debet cācellari de omnibus libris ad hoc vt vigore banni non poſſit offendi. in ſingula.340.incipen.Caute agant.

Bānitus indebite cācellatus de banno hr̄ pro bannito & poteſt impune offendi. in ſingu. 340.inci.Caute agant &c.circa medium.

Bānitus cancellatus de bāno verbis tantū nō poteſt impune occidi quandoq; in ſing.340 inci.Caute agant. vltra medium.

Bānitus qui toleratur a ſuperiore hr̄ pro non bannito & nō pōt impune offendi. in ſing. 340.inci.Caute agant.in fi.

An pax vel treugua facta bannito ſit ei ſeruāda & an illā rūpēs cadit in penā conuētionale vel ſtatutariā i ſing.352.inci.Sepius vidi.

Quādo iudex procedit cōtra occidēīē bannitū qui ex forma ſtatuti poterit impune occidi tunc quilibet de populo pōt cōparere coram iudice & petere ꝙ cōtra eū non procedat & debet admitti in ſing.372.inci.Capias vnum.

Statutum permittens bannitum poſſe impune occidi,non cōprehendit bannitū per cōtumaciam,ſed ſolum bannitum ex veris probationibus delicti.in ſing.372.incip.Capias vnum.

Caueāt bāniti recognoſcētes bannū ne confiteātur contenta in bāno eſſe vera,quia poſſent puniri ſecundū tenore banni ēt ſi tale bannū eſſet nullū & hoc propter dictā confeſſionē ſpōtaneā quæ validat proceſſum in ſing.374.inci.Bene & diligenter.

Bānita muliere prægnāte natus ex ea non eſt bānitus & ſi bāniuntur oēs homines de tali progenie non cōprehendūtur exiſtentes in vtero in ſing.426.inci.Partus.

¶Bannū.Quomodo bānitus recognoſcat bannū.vide in ſing.72.inci.Per totam in prin.

Bannū reſoluitur in vim ſimplicis citationis bānito cōparente in termino ſibi in banno aſsignato.in ſing.72.inci.per totā &c.

Si in bāno iudex errauit qa debebat dicere ꝙ bāniebat Titiū de Mutina, & dixit Titiū de Ferraria, tamē valet tale bannū ſi cōſtat de corpore,& de maleficio per eū cōmiſſo in ſing.144.incip. Error.

Bannū generale vel ſpeciale inordinate vel ſine cā factum,vel datum alicui nō habet vim legis vel ſententie.in ſingula.293. incipien. Statutum.

¶Barrataria nō dr̄ committi per iudicem qn̄ ipſe iudex poſt ſententiā accipit pecuniam a parte.in ſing.190.inci.Iudices.

Si ante ſententiam promittatur pecunia iudici poſt ſententiā, an hoc caſu ſi iudex tulit ſentētiā in fauorē promittētis dicatur commiſiſſe barratariā.in ſingu.190.inci.Iudices poſt medium.

Barrataria nō tollitur per penitētiā ēt re integra in ſing.326.inci. Patientia.

¶Baſtardus & ceteri qui patiūtur defectū natalium ſunt incapaces beneficiorū eccleſiaſticorū.in ſing.193.inci.Baſtardus &c.

¶Baſtardus.Pater non tenetur aliquid relinquere filio ſuo baſtardo,pōt tñ ſi vult ei aliquid relinquere pro alimētis.in ſing.358.inci.Pater &c. & poteſt relinquere dotē filie baſtarde quæ dos ſuccedit loco alimentorū vt in d.ſingu.

Si pater in teſtamento expreſſe prohibuiſſet hæredibus ſuis vt non darēt alimenta filio ſuo baſtardo,tñ tali prohibitione non obſtāte hæredes tenebūtur ſibi dare alimenta in ſing.358.inci.Pater.

¶Beneficiū eccleſiaſticū.Beneficiorū eccleſiaſticorū ſunt incapaces baſtardi & ceteri qui patiuntur defectum natalium.in ſingu.193. inci. Baſtardus.

Habilitatio papæ facta generaliter alicui ad quacunq; dignitatē non amplectitur cōceſſionem beneficiorū eccleſiaſticorū niſi ſpecialiter ſit hoc expreſſum in ſing.193.incip. Baſtardus.

Beneficia principū ſunt late interpretanda niſi reſpiciāt præiudiciū vel iniuriā tertij qa tunc ſtricte interpretantur.in ſing.483.inci. Beneficia principum.

Beneficiū eccleſiaſticū ſi ſit alicui collatū per papā cum clauſula nō obſtāte collatione alteri facta intelligitur de collatione inualida non de valida.in ſing.483.inci. Beneficia.

¶Bona feudalia ſeu emphyteoticalia quę trāſeunt in filium vt filium,etiam ſi non ſit hæres patris nō cōputātur ſibi in quartā debitam iure nature nec in Trebellianicam vel Falcidiā.in ſing.32.incip. Bona feudalia.

Bona immobilia minoris poſſunt ſine decreto alienari per patrem ipſius minoris, habentē legitimā adminiſtrationē bonorū ipſius minoris. in ſing. 498. inci. Bona minorum.

¶Bononia. In materia ſtricta cōſtitutio emanās ſuper prouincia Tuſcie, Lōbardie, Romandiole, & Marchie Triuiſane nō includit Bononiā, quia eſt ſita in confinio iſtarū quatuor prouinciarū in ſingu. 238. incipien. Differunt.

Bannitus terminus datus ad omnē defenſionē faciendā licet ſit elapſus bannito tñ poteſt ipſe bannitus non obſtāte dicto lapſu termini opponere nullitatē banni & debet audiri in ſing. 562. incip. aduertas ad vnum &c.

¶Benemerita nō ſtatur dicto patris de benemeritis filij erga ipſum patrē quod tñ limita niſi eſſent præſumptiones & coniecture de aſſertis meritis in ſingu. 610. incipi. non ſtatur &c.

¶Bona. bona quæſita differūt a bonis querendis in ſing. 518. incip. in aliquibus &c.

C

CAlor iudicij. Propter calorem iudicij promiſſo facta in iudicio habet executionē paratam ſicut inſtrumētum guarentigiatū. in ſing. 394. incip. Calor iudicij.

¶Calumnia. Aduerſus calumniam quis poteſt ſe defendere cū calumnia. in ſing. 177. incip. Malitijs hominum. in prin.

¶Cancellatio. Si cācellatio nō habet cauſam non valet. in ſingu. 340. incip. Caute agant circa medium.

Cancellatio banni facta verbis tantum quandoque valet. in ſingu. 340. incipien. Caute agant. vltra medium.

¶Canon. Remiſſio canonis nedū debet fieri propter ſterilitatē ſed ēt quando percepti ſunt fructus qui ſine culpa coloni ſed vitio territorij ſunt corrupti in ſingu. 85. incipiē. Tu ſcis.

Propter ſterilitatē fit remiſſio canonis, ſed ſi augetur introitus caſu fortuito non tamē augetur penſio ſeu canon in ſing. 134. incipiē. Tu ſcis.

¶Capitulū, ſi qs ſuadente diabolo. xvij. q. iiij. loquēs in offendēte clericū habet locū ēt in faciente ſibi violentiā in veſtibus vel aliter ſpuendo ſibi in faciē. quod limita tamen vt in ſing. 188. incip. Capitulum.

¶Captura. Licet ſine indicijs qui nō poſſit poni ad torturā tamē poteſt capi per iudicem ſine indicijs, & iudex non cadit in pœnam. in ſing. 93. inci. Iudex.

In ciuilibus cauſis iudex non poteſt incipere a captura, alias contra eum poteſt agi actione iniuriarum. in ſing. 93. inci. Iudex.

Captura rei principalis non liberat fideiuſſorem ſed imo poteſt vterque capi. in ſingu. 398. incip. Dixi tibi.

¶Carcer & carceratus. Carceratus exiens de carceribus vt vadat ad implendum votum non dicitur fugiſſe de carcere. in ſingu. 149. incip. Vouentes.

Carceratus non poteſt offendi etiam ſi ſit bannitus qui ex forma ſtatuti poſſet impune offendi. in ſing. 150. incip. Acceſſus.

Iniuſte carceratus promittens cuſtodi redire ad carceres poteſt licite nō ſeruare promiſſionem & non redire. in ſing. 177.

Carceratus, an poſsit contrahere cum carcerātε vel cum alio. in ſingu. 306. incip. Materia carcerati.

Bis carceratus pro eodem delicto amplius nō debet relaxari ēt ſtāte aliquali cōſtitutione ꝙ carcerati debeāt relaxari. in ſing. 378. incip. Geminatio.

¶Cardinalis. Si cardinalis obuiat reo criminis dum ducitur ad mortem poteſt illum liberare. in ſingu. 273. incipien. Notiſsimum circa fin.

¶Cauſa ciuilis magna equiparatur cauſe criminali. in ſingu. 109. incip. Infamis.

Obligatio vel alia diſpoſitio non cōtinēs cauſam eſt inefficax, quod habet locū non ſolū in ciuili, ſed etiā in criminali. in ſingu. 219. incip. obligatio.

Iuſta cā eſt magne importātie & multum operatur. de quo in ſingu. 231. inci. Iuſta cauſa.

Obligatio ſine cauſa probat ſemiplene in ſingu. 219. inci. Obligatio.

¶Cauſa. In cauſis breuioribus probatio per vnū teſtem, vel per famā dicitur plena probatio. in ſing. 433. in ci. Trita.

In cauſis ciuilibus ſufficit ſemiplena probatio vna cū fama, ſecus in criminalibus. in ſing. 437. incip. In teſtibus.

Cauſa criminalis, & cauſa matrimonialis in qua agitur de matrimonio diſſoluendo equiparantur. in ſing. 437. inci. In cauſis.

¶Cauſa criminalis. In cauſis criminalibus numerus nō ſupplet defectū teſtium. in ſingu. 437. incip. In cauſis.

¶Certa ſciētia principis in dubio nō præſumitur. in ſing. 37. incip. Approbatio.

Ceſsio. Ad inſtātiā ceſsionarij nō poteſt fieri executio perſonalis cōtra debitorē cedētis niſi primo de ceſsione diſcutiatur ēt ſtāte ſtatuto ꝙ ad inſtātiā creditoris poſsit capi debitor vel homo cautū ſit ex forma inſtrumenti. in ſingu. 26. incip. Licet ex for-

ma ſtatuti.

Ceſsio facta ſine cauſa nõ valet, quod tamẽ limita vt in ſing. 45. inci. Tu ſcis.

¶ Cingẽdus. Qui de proximo eſt cingẽdus habetur pro cincto, quod amplia in ſing. 106. inci. Qui de proximo.

¶ Citatio & citatus. Citãda eſt pars, ĩ vno quoque actu alias iudicium eſt nullum, quod tamẽ fallit in duobus caſibus, in ſing. 30. inci. Tu ſcis.

Actus factus alia hora quã hora citationis eſt nullus ex quo ſequitur maximus effectus, de quo in ſing. 48. inci. Actus factus.

Licet ex forma ſtatuti cõtra ſentẽtiam nõ poſſit opponi aliqua exceptio poterit tñ opponi exceptio citationis nõ facte in ſing. 75. incip. Citatio.

Si ſtatutũ vult quod arbitri poſsint cognoſcere nõ obſtãte aliqua iuris ſolennitate, nõ tñ poterunt procedere abſque citatione, in ſingu. 71. incip. Citatio eſt, ante ſi.

Papa non poteſt procedere parte nõ citata niſi facit de plenitudine poteſtatis. in ſing. 75. incip. Citatio eſt.

Citatio partiũ requiritur ad validitatẽ laudi licet ſit dictũ in compromiſſo quod arbitri poſſit ferre laudũ partibus abſentibus in ſingu. 173. inci. Fiunt quotidie.

Nemo priuandus eſt poſſeſsione ſua niſi primo citetur, etiam ſi ſit prædo. in ſing. 195. incip. Nemo priuandus.

Vaſallus nõ petens inueſtituram tẽpore debito nõ priuatur feudo ſine citatione. in ſing. 195. inci. Nemo.

Ad validitatem proceſſus vel cuiuslibet actus cauſe non ſolũ requiritur citatio partis, ſed etiam requiritur qđ iudex cõmittẽs citationẽ exprimat perſonã vel nomẽ nũcij p̃ quẽ vult ꝙ fiat talis citatio, alias ſi generaliter cõmitteret partẽ citari & nõ exprimeret per quẽ nũcium nõ valeret citatio. in ſingu. 235. inci. Procuratores &c.

Citatio generalis valet vbi cõtradictor eſt incertus, ſecus vbi eſt certus, quia tũc nõ valet. in ſing. 259. inci. Generalis citatio.

Nõ ſufficit proclama generale ꝙ qui vult eſſe hæres cõpareat, ſed debẽt citari illi quos ꝓxima cauſa ſucceſsionis tangit. in ſing. 259. incip. Generalis citatio.

Quãuis erratũ ſit in modo citãdi ſeu in forma a iure traditis attñ ſi ille cuius intereſt habuit notitiam eius citationis per quã nõ legitime citabatur, ita eũ ligat talis citatio illegitima vna cũ notitia ſubſecuta ſicut citatio legitime emanãs. in ſing. 259. incip. Generalis citatio.

¶ Citatus. Citatus a duobus vel tribus iudicibus, an teneatur cõparere. in ſing. 309. inci. Habuiſti a me.

Citatus ad locũ non tutũ ratione perſone vel cauſe nõ tenetur cõparere per ſe nec p̃ procuratorẽ, in ſing. 311. inci. Citatus.

Citatus alter ꝙ̃ ſecundũ ſtylum curie non dicitur cõtumax ſi nõ comparet. in ſing. 118. incip. Stylus curie.

Citatus ſemel perſonaliter põt poſtea citari p̃ edicta quod non procedit qñ ſumus in loco in quo poteſt faciliter perſonaliter citari ipſe citandus, ſecus in illo qui longe abeſt in ſing. 260. incip. Citatus eſt.

Exceptio loci nõ tuti excuſat citatũ a comparẽdo in loco vbi eſt citatus. in ſing. 261. incip. Exceptio.

¶ Clauſula. Renũciatio facta cum clauſulis cuius importãtia ignorat renũciãs talis renũciatio eſt nulla. in ſingu. 18. inci. Quotidie.

Clauſula nõ obſtante, requiritur in reſcripto quãdo ſuperior vult auferre ius tertij. in ſingu. 25. inci. Papa.

Clauſula omni meliori modo, eſt magne importãtie, nã validat teſtamẽtum inualidum & dicta clauſula licet non ſit appoſita in teſtamẽto patris facto inter filios tñ ſub intelligitur. in ſing. 36. inci. Clauſula omni.

Clauſula omni meliori modo, facit valere teſtamentũ in quo filius nihil eſt relictũ iure inſtitutionis. in ſing. 36. inci. Clauſula.

Clauſula ſummarie & de plano ſine ſtrepitu & figura iudicij eſt magne importantie, de qua in ſing. 102. inci Clauſula.

Inferior a principe nõ põt cõmittere cauſam cognoſcendã ſummarie & de plano ẽt ſi ſit legatus de latere. in ſing. 102. inci. Clauſula.

Clauſule cõſuete poſſunt apponi in inſtrumẽto a notario, licet nõ ſit ſibi dictũ a partibus quod limita vt in ſing. 123. incip. In iure clarum eſt.

Clauſula ſi præces veritate nitãtur, eſt magne importãtie. de qua in ſing. 153. inci. Clauſula ſi preces. & ideo ſi papa mãdat certum quid fieri ſub pœna excõicationis late ſententiæ & illud nõ fiat non incurritur excõmunicatio nõ obediendo ſi narrata non ſunt vera. in d. ſingu. 153.

De clauſula, ſi qua mihi iuſta cauſa. vide in ſing. 229. inci. Sententia.

De clauſula, ſola facti veritate inſpecta. in ſingu. 272. inci. In hac.

De clauſula, appellatiõe remota. vide in ſing. 289. inci. Dolus. & ĩ ſing. 295. inci. Clauſula.

De clauſula, recuſatione remota. vide in ſing. 292. inci. Nihil eſt.

Inferior a principe & ēt legatus de latere non poſſunt apponere clauſulam appellatione remota.in ſing.295.incip.Clauſula.

Licet princeps committat alicui vniuerſitates cauſarum cum plena & omnimoda poteſtate,non tñ per hoc intelligitur cōceſſa poteſtas ſubdelegandi cū clauſula appellatione remota.in ſing.295.inci. Clauſula.

Clauſula appellatione remota, extenditur ſolum ad partes nominatas in reſcripto nō autem ad tertiū.in ſing.295.inci.Clauſula.

Clauſula ex certa ſcientia,nunq̃ operatur niſi quando princeps viens dicta clauſula fuit certificatus de damno quod ſiebat alteri ex actu quem faciebat cū dicta clauſula. in ſingu.440.incip.Princeps.

De clauſula,rato manente pacto.vide in ſing. 479.incip.Clauſula rato ma.pac.

Clericus non ligatur ſtatuto laicorum quo cauetur quod debitum nō poſsit probari per teſtes etiam ſi cauſa tractetur in curia ſeculari.in ſing.29.incip.Statuta.

Clericus debitor laici ſi aufugit, poteſt capi a creditore laico ſine incurſu excōicationis, in ſing.43.incip.Debitor.

Clericus torqueri non poteſt ēt ſtantibus indicijs contra eum,niſi alias ſit infamis.in ſing. 55.incip. Aduertas ad vnum.

Clericus licet ſit degradatus,tñ nō poteſt percuti ſine incurſu excōicationis. in ſing.107. incip.Priuilegium.

Clericus licet ſit ipſo iure priuatus, non tamē debet expelli ſine cauſa cognitione.in ſing. 195.inci.Nemo priuandus.ante med.

Nedum eſt excōicatus percutiens clericū, ſed etiam eſt excōicatus percutiens conſanguineum ipſius clerici, reſpectu ipſius clerici. in ſingul.204.

Mutilati membris vel corpore vitiati,nō poſſunt teſtificari contra clericos in cā crimina li.in ſing.379.inci.Clericorum priuilegia.

Clericus incedens ſine habitu & tonſura , an & quando perdat ſuum priuilegium.in ſingu.383.incip.Clericus.

Clericus licet incedat ſine habitu & tonſura tamen propter hoc non perdit priuilegium fori licet perdat priuilegiū.c.ſi quis ſuaden. xvij.q.iiij.in ſing.383.inci.Clericus.

Clerici poſſunt vti ſtatutis laicorum cōtra laicos.in ſing.453.inci. Odia.

Clericus qui dimiſit habitum & tonſuram ſi committit delictū,& commiſſo delicto reaſſumat habitum & tonſuram recuperare priuilegium clericale , in ſingul.480.incipien. Apud doctores.

¶Codicillis,Hæreditas dari nec adimi poteſt in codicillis, ex quo infertur ad notandum dictum.in ſing.59.incip.Hæreditas.

¶Coitus.Ex illicito coitu contrahitur affinitas, quod eſt verū quo ad impediendum in matrimonium, ſecus autem quo ad puniendum aliquem de inceſtu.in ſingul.254.incipien. Ex illicito.

¶Collatio papæ de beneficio præfertur collationi ordinarij cæteris paribus.in ſingula. 319.incip.Hora.

¶Colonus vel inquilinus non poteſt expelli ab emptore rei ſine ſibi ſatisfaciat de expēſis vtiliter factis in ipſa re.in ſing.321.incip. Credo te ſcire.ante fi.

¶Commodum.Eum ſequūtur commoda quē ſequuntur incommoda. in ſingu.149.incip. Eum ſequuntur.

¶Communio.Nemo cogitur ſtare in communione etiam ſi diſpoſitio teſtatoris hoc mandet.in ſing.9.incip.Nemo.

¶Propter cōionem vel ſocietatem inhabilis gaudet beneficio habilium.quod amplia vt in ſing.108.incip.Plura.

¶Compenſatio nō eſt proprie ſolutio ſed differt a ſolutione.in ſing.208.

¶Compromiſſum. Tempus compromiſsi nō poteſt prorogari pluſquam fuerat primū cōpromiſſum.in ſing.52.inci.Prorogatio.

Compromiſſum finitur per mortem litigatoris vel vnius ex litigatoribus niſi dictum ſit qđ tranſeat ad hæredes litigātium quod habet locum vbi factum eſt compromiſſum in merum arbitrium, ſecus ſi in arbitratorē , quia tunc non finitur morte vnius ex litigātibus ſed tranſit ad hæredes etiam extraneos. in ſing.54.incip.Compromiſſum.

Compromiſſum factū per prælatum eccleſiæ non finit per eius mortem.in ſing.45.

Compromiſſum nō habet effectum niſi fuerit acceptatum & tempus in eo poſitū non currit niſi a die acceptationis.in ſing.423. inci. Compromiſſum.

Habens iura ceſſa ab aliquo affine tenetur facere compromiſſum cum affine , ſicut tenebatur affinis qui ceſsit vigore ſtatuti cogentis affines ad compromittendum.in ſingulari 335.incip.Communiter.

¶Conceſsio.Conceſſo vno omnia videnť conceſſa per quæ deuenitur ad illud. quod amplia vt in ſing.175.inci.Conceſſo vno.

Si conceditur alicui licentia aliquid faciendi poteſt ſecum ducere ſocios vel amicos ſine quibus non poſſet tute illam rem facere,nec tales ſocij vel amici puniuntur ſicut nec ipſe.in ſing.175.incip.Conceſſo.

¶Concluſum in cauſa, Etiam poſt concluſum

in cauſa iudex poteſt interrogare partes.in ſing.155.incip. Doctrina.

Illud quod dicitur quod poſt cõcluſum in cauſa iudex poteſt interrogare partes limitatur dummodo interroget circa ea quæ acta ſunt ante concluſionem in cauſa, ſecus autem in alijs.in ſing.155.incip.Doctrina.

¶Condemnatio.Paria ſunt quem eſſe cõdemnatum vel de proximo condemnandum. in ſing.106.incip.Qui de proximo.

Vbi pœna corporalis imponitur ſi quis certũ quid non ſoluerit vel non fecerit tunc ſi illud non poteſt facere quia ſe nimis arctauerit non tamen punietur pœna corporali.in ſing.265.incip.Monitus.

¶Conditio reſolutiua matrimonij impedit & annullat matrimonium.in ſingula.286.incipien. Capias.

¶Confeſsio. Non auditur quis veniens cõtra illud quod proprio ore confeſſus eſt , quod habet locũ nedum in cõfeſsione propria & vera,ſed ẽt in confeſsione pſumptiua, vt puta ex contumacia.in ſing.12.inci.Noſti.

Cõfeſsio offenſi,an & qñ noceat vel proſit offendendi.in ſing.22.inci. Confeſsio offenſi.

Confeſsio vulnerati morientis & dicentis ſe mori ex defectu medici non prodeſt percuſſori.in ſing.22.incip.Confeſsio offenſi.

Confeſsio mulieris confitentis ſe contraxiſſe matrimonium cũ accuſato de adulterio ſecõmiſſo an ei proſit.in ſin.22.inci.Cõfeſsio.

Non ſtatur confeſsioni exiſtẽtis in mortis articulo.in ſing.22.

Confeſsio offenſi operat᷑ vt inculpatus de offenſa non poſsit torqueri ẽt exiſtẽtibus indicijs contra eum.in ſing.22.incip.Confeſsio.

Confeſsio,an ſit probatio. in ſing.10.incipien. Communis opinio.

Differt inſtrumentum confeſsionis debiti ab inſtrumento debiti.in ſing.135.

Confeſsio hoc modo facta,confiteor me occidiſſe hominem ad meam defenſionem, fundat intentionem curie adeo quod ſequi debet condemnatio ſi inquiſitus nõ probat ſeciſſe ad ſuam defenſionem.in ſing.185.

Licet per cõfeſsionem inquiſiti confitentis ſe occidiſſe ad ſui defenſionem ſit fundata intẽtio curie,ſi aliter non conſtat de homicidio niſi ex dicta confeſsione inquiſitus, non debet puniri pœna mortis,licet non probet ſeciſſe ad ſuam defenſionem.in ſing.185.

In confeſſum nulle ſunt partes iudicis , niſi in condẽnando.in ſing.201.inci. In confeſſum.

Confeſſus etiam ſuper inordinato proceſſu poteſt condemnari.in ſing.201.inci. In confeſſum,quod limita ſingulariter vt ibi.

Si reus confitetur crimen ſub ſpe indulgentiẽ ſibi promiſſe a iudice non põt ex tali cõfeſſioni puniri.in ſing.201.incip.In confeſſum.

Confeſsio facta ſuper proceſſu nullo non valet,quando nullitas prouenit ex defectu iuriſditionis iudicis. in ſingula.201.incipien. In confeſſum.

Confeſsio facta abſente parte non probat regulariter , fallit tamen in caſibus notatis in ſing.22.incip.Tu ſcis.

Cõfeſsio facta abſente parte facit ſemiplenam probationem.in ſing.202.

Confeſsio facta abſente parte , an probet de equitate canonica.in ſing.202.

Confeſsio facta in iudicio ſummario nocet cõfitenti in iudicio plenario. in ſing.257.inci. Nemo audiendus.

Confeſsio non nocet confitenti qñ contra ipſam confeſsionem ſententiatum eſt. in ſing. 257.incip.Nemo audiendus.

Confeſsio procuratoris vera & non ficta præiudicat domino.in ſing.290.

Confeſsio procuratoris ẽt vera non nocet domino,quin ipſe dñs non poſsit appellare.in ſing.290.incip.Confeſsio.

Confeſsio procuratoris facta in vno iudicio non nocet domino in alio iudicio.in ſingulari 290.inci. Confeſsio.licet ſit ſecus in confeſsione domini,vt ibi.

Confeſsio facta corã duobus iudicibus ex tribus non valet vt confeſsio iudicialis.in ſingu.309.Habuiſti a me.

Confeſsio extraiudicialis facit indiciũ ad torturã,ſed cautela eſt vt reuocetur, quia tunc non faciet indicium.in ſingul.310.incipien. Credo te ſcire.

Plures caſus not. in quibus confeſsio non nocet confitenti ponuntur.in ſingu.329.incip. Plures ſunt caſus.

Ex confeſsione tacita reſultante ex ſtatuto qđ contumax habeatur pro confeſſo, ita validatur proceſſus nullus ſicut ex confeſsione expreſſa,in ſin.387.inci.Taciti & expreſsi.

Confeſsio non iurata non probat.in ſing.402. inci.Quante vtilitatis.in ſi.

Ille cui aliquid dr̃ in confeſsione cum iuramẽto ſi non eſt ſacerdos, ſi producit᷑ in teſtẽ nõ obſtante iuramento tenetur illud reuelare. in ſing.424.inci.Accipe quæſo.

Confeſsio facta in inſtrũo guarentigie põt reuocari tanq̃ erronea ẽt poſt factum præceptũ guarentigie. in ſing.452.inci. Inſtrumẽtum guarentigie.quod intellige ſolutis expenſis. vt ibi.Item limita niſi talis confeſsio fuiſſet acceptata per partem.vt ibi.

Confeſsio facta abſente parte, licet plene non

probet hoc fallit in confeſsione redacta in ſcriptis, vt puta in mercatore ſcribente in eius libro aliquid abſente parte. in ſingula. 459. incip. Vox viua.

¶Confinatus. Qui promiſit ſub pœna nõ exire confinia, ſi tñ exiuit vt iret ad complendum votum non cadit in pœnam. in ſingul. 149. incip. Vouentes.

¶Confirmatio. Si ſuperior iurat ſeruare ſtatuta ciuitatis per tale iuramentum dicitur cõfirmare ſtatuta ciuitatis. in ſingul. 17. incip. Iuramentum.

Confirmatio ſuperioris tollit omnem defectũ præterquam defectum iuris naturalis. in ſingu. 79. incip. Confirmatio.

Confirmatio ſuperioris tollit oẽm defectum, quod fallit quando in re confirmabili eſt vitium non purgabile etiam a principe. in ſingu. 79. incip. Confirmatio.

Confirmatio licet ſuppleat defectum exiſtentem in confirmato, tamen fallit qñ illud qđ confirmatur eſt falſum, quia tunc illud non confirmatur etiam cum quacunq; clauſula. in ſing. 163. incip. Crimen falſi.

Confirmatio ſuperioris validat inualidum. in ſing. 196. inci. Confirmatio.

Vbi concurrunt actus validi & inualidi cõfirmatio ſuperioris ſuper illis extenditur tantum ad actus validos in dubio, & ſic potius confirmat validum quam validet nullum. in ſing. 196. inci. Confirmatio.

Confirmatio ſuperioris facta ex certa ſcientia nunq̃ operat̃ niſi qñ ipſe princeps fuit certificatus de iniuria quæ fiebat alteri ex tali cõfirmatione. in ſin. 440. inci. Princeps &c.

¶Coniectura. In his quæ ſunt difficilis probationis admittitur probatio per coniecturas. in ſingul. 1.

Per coniecturas quæ arbitrio iudicis committuntur probatur quod qui fecerit vulnus ad ſuam defenſionem vel homicidium. in ſing. 19. incip. Tu ſcis.

¶Connexum. Connexorum idem eſt iudiciũ, quod amplia pluribus modis, vt in ſing. 251. incip. Connexorum.

¶Conſanguineus. Cõiunctio ſanguinis aliqualiter excuſat conſanguineum, ſi nõ accuſat conſanguineum de crimine læſæ maieſta. in ſing. 164. inci. Nemo debet.

¶Conſcientia. Quando aliquid committit̃ cõſcientie alicuius non valet eius dictum vel ſententia ſine iuramento. in ſing. 402. incip. Quinte vtilitatis.

¶Conſenſus. Nõ præſumit̃ ꝙ in contractu interuenerit cõſenſu propinquorũ requiſitus etiam ex diuturnitate tpis ſi aliter nõ appa-ret. in ſing. 323. inci. Diuturnitas. in ſi.

¶Conſentire. Per dationẽ fideiuſſoris de iudicio ſiſti, & de iudicato ſoluendo quis non dĩcitur conſentire in iudicem. quod limita vt in ſing. 227. incip. Per dationem.

Actus factus ex neceſsitate non infert conſenſum. in ſingul. 227.

¶Conſors. Cui competit ius recuperandi rem alienatam a conſorte, an poſsit tale ius alteri vendere vel cedere. in ſingula. 64. incip. In multis.

Statutum tollens omnẽ exceptionem contra inſtr̃m non tollit exceptionem cõpenſationis. in ſing. 208. inci. Compenſatio &c.

¶Conſtitutio præcarij appoſita in inſtrumento eſt maxime importantie, vt in ſing. 496. incip. Conſtitutio.

Conſtitutio prẹcarij appoſita ſuper re incerta nihil operat̃. in ſing. 496. incip. Conſtitutio.

¶Conſuetudo. Iudex poteſt ex cauſa augere & minuere pœnam inductam a conſuetudine. in ſingu. 182.

Propter conſuetudinẽ delinquendi auget̃ pœna. in ſing. 378. inci. Geminatio actus.

Conſuetudo vel perſeuerantia refert̃ ad duas vices. in ſing. 378. incip. Geminatio.

¶Contemptum. Non faciens in contemptum non incurrit pœnam legis quæ vtitur verbis denotantibus dolum. in ſingu. 287. incipien. Tetigi tibi.

¶Contractus. Faciens contractũ cum aliquo intelligitur præſtare conſenſum illi contractui licet hoc expreſſe non exprimat, vt in ſing. 447. incip. Faciens contractum.

Contractus ſimulatus licet non firmet̃ iuramẽto, tñ hoc fallit niſi in tali contractu ſit appoſitum iuramentum ſuper hoc quod omnia contenta in dicto inſtr̃o fuerint & ſint vera, q̃uia tunc valet talis contractus. in ſingula. 474. inci. Contractus ſimulatus.

In contractibus attenditur quod fieri ſolet. in ſing. 495. incip. In contractibus.

Contractus cenſualis differt a contractu emphyteotico, ideo ille qui tenetur ſoluere cẽſum, licet ſtet per multum tempus quod nõ ſoluit non tamen cadit a iure ſuo. in ſing. 95. incip. Contractus.

Contractus in dubio magis præſumitur cẽſuarius quam emphyteoticarius. in ſingul. 96. incip. Contractus. in fi.

In contractibus maſculinum non concipit fœmininum. in ſing. 191. incip. Sepius.

¶Contrahens ſi renunciat iuri ſibi competenti quod non intelligit vel renunciat clauſulis cuius importantiam non intelligit, talis renunciatio eſt nulla. in ſing. 18.

¶Contumax. Ad hoc vt quis dicatur contumax requiritur trina citatio vel vna peremptorie, quod tñ fallit qñ par citat parē, quia tunc ſufficit vna citatio. in ſing. 55. incip. Ad hoc vt quis &c. quod etiam limita qñ citat perſona potens, quia tunc ſufficit ēt vnica citatio. in ſing. 91. incip. Regulariter.

Cōtumax licet ex forma ſtatuti habeatur pro confeſſo, tñ quando iudici liquet talem contumacem non eſſe culpabilem, licet ſit contumax iudex non poteſt nec debet eum cōdemnare. in ſing. 72. inci. Per totam.

Contumax non dicitur qui non comparet, eo quia non fuit citatus ſecundum ſtylum curie. in ſing. 118. incip. Stylus.

Contumax ſeu moroſus non pōt allegare pendentiam litis. quod amplia vt in ſingul. 239. incip. Contumax.

Contumax non auditur niſi refectis expenſis & illis refectis non auditur ēt tunc ſi opponit exceptiones peremptorias. in ſing. 377. incip. Contumax. quod limita vt ibi.

Licet verus contumax excludatur ab appellando, hoc tñ fallit in minore muliere & ruſtico. in ſing. 377. inci. Contumax.

Contumax in primo mandato ſi ſecundo mandato paret, an euitet pœnam primi mandati. in ſing. 491. incip. Plures.

¶Copula carnalis ſequēs poſt ſponſalia de futuro operatur vt talia ſponſalia efficiantur de præſenti. in ſing. 500. inci. Sponſalia.

Copula carnalis præcedens ante ſponſalia de futuro ita facit talia ſpōſalia tranſire in ſpōſalibus de præſenti ſicut facit ipſa copula poſt ſponſalia de futuro. in ſingul. 500. incipien. Sponſalia.

¶Corpus mortuum. Quando ſacerdos eſſet ſpoliatus, corpore mortuo iam ſepulto non eſt ante omnia reſtituendus. in ſing. 199.

Non auditur creditor appellās ne corpus debitoris mortui ſepeliatur. in ſing. 164. incip. Nemo debet.

¶Creditor licet aliquo caſu poſsit cogi recipere pecuniam ſibi debitam ante tēpus, hoc tamē fallit qñ debet recipere aliquid ꝙ cur ſu temporis deterioratur, quia nunꝙ hoc caſu cogitur accipere ante tempus. in ſingula. 146. incip. Creditor.

Creditor habēs inſtrumentum debiti quo cautum eſt quod debitor capi poſsit ad omnem inſtantiam creditoris poteſt cum licētia iudicis ſequeſtrare corpus mortuum debitoris ne ſepeliatur. in ſingulari 199. incipiente. In iure.

Creditor negans rem eſſe ſibi pignoratam videtur repudiare ius pignoris. in ſingul, 242. incipien. Tu habes.

Sicut licet creditori capere debitorem fugientem, ita hoc licet eius procuratori. in ſingul. 243. incip. Satis notum.

Creditor ſi dicit debitori ſuo ꝙ ſoluat debitū ſuum alicui tertio, ſi talis debitor non ſoluit ſed promittit ſoluere illi tertio etiam per ſtipulationem non liberatur a creditore. in ſingu. 265. incip. Fines.

Creditor habens duos reos obligatos inſolidum poteſt cōuenire quem vult. quod limita vt in ſing. 278. incip. Habens.

Creditores qui fuerunt negligentes in conſequendo creditum ſuum non poſſunt poſtea agere contra bonorum poſſeſſores. in ſingu. 360. incip. Scribitur &c. in ff.

Creditor non poteſt conuenire illum qui recepit debitorem ſuum, fallit tñ in domo vt illum exhibeat vel ſoluat intereſſe. in ſing. 166. incip. Aliqua tibi dixi.

Si ſunt plures tertij bonorum poſſeſſores in quos ſit facta bonorum alienatio a debitore in fraudem creditorū hoc caſu creditor poteſt eligere vnum ex illis poſſeſſoribus quē velit & eum inſolidum cōuenire, quatenus ad eum peruenit nec tenentur omnes poſſeſſores pro rata ſimul conuenire. in ſingul. 390. incip. Tu ſcis.

Creditor qui fecit carcerare debitorem ſuum poteſt etiam petere ſe immitti in poſſeſsionem bonorum ſuorum, quia iſta duo tendūt ad eundem effectum. in ſingul. 398. incip. Dixi &c. idem dicas econtra, vt ibi.

Creditor ſi dirigit nuncium debitori ſuo cum ſchedula ꝙ mittat ſibi pecuniam vel rem ſibi mutuam, ſi debitor dat pecuniam vel rem debitam illi nuncio, ſi aufugit non eſt liberatus debitor. in ſingula. 430. incip. Cauti & oculati.

Creditor habens malum debitorem ſi remittit ſibi partem debiti vt cōſequatur reliquū poteſt tamē repetere illud quod remiſit per conditionem ob turpem cauſam. in ſingula. 432. incip. Sepe contingit.

¶Crimen læſæ maieſta. incurritur per ſolam ſcientiam ſine reuelatione, quod limita niſi talis ſcientia non poſsit probari quia tunc non incurritur per ſolam ſcientiam ſine reuelatione. in ſing. 164. inci. Nemo debet.

Crimen læſe maieſt. committitr̄ ſolum contra Imperatorē vel Papam non aūt contra inferiores. in ſing. 164. inci. Nemo debet.

Crimen temporis curſu abolitur. in ſing. 454. incip. Curſus temporis.

Calor. calor iracundie multa operatur de quibus in ſing. 626. incip. calor iracundie.

¶Calumnia.calumnioſe petita non ſunt exau
dienda in ſing.680.inci.calūnioſe petita.

Vbi agitur de præiudicio irreparabili petita
etiam per calumniam ſunt audienda in ſin-
gu.686.incip.calumnioſe petita.

¶Carcer.an condemnatus ad perpetuos car-
ceres poſsit facere teſtamentum & quis poſ
ſit damnari ad perpetuos carceres in ſingu,
565.incip.dubitarunt.

¶Cardinalis , licet ſolus papa poſsit creare
cardinales attamen ipſe ſolus papa non po-
teſt cardinales deponere in ſing.669.incip,
iura volunt &c.

Cauſa licet iuſta cauſa excuſet a pœna & ab
obligatione tñ non excuſat a pœna conuen
tionali in ſing.598.inci,iuſta cauſa &c.

¶Cauſa non turpis cōcurrens cum cauſa tur-
pi facit valere actum in ſing.617.incip. me-
mor ex iſto in ſi.

¶Cauſæ cognitio de cauſæ cognitióne vide
plura in ſing.648.inci.cauſæ cognitio.

Præceptum iudicis pœnale factum ſine cauſæ
cognitione non valet in ſing.648.incip.cau
ſæ cognitio.

Præceptum iudicis factum ſine cauſæ cogni-
tione habetur pro nuda citatione in ſingul,
648.incip.cauſæ cognitio &c.

¶Citatio. citatio partis eſt neceſſaria adeo qđ
licet iudex vel arbiter poſsit ſentētiare par
tibus abſentibus tamen non valet ſententia
vel laudum ſi partes non fuerint citate ad
eam audiendam in ſing.633.incipien, mate-
ria citationis.

¶Clauſula.clauſula códicillaris ſuſtinet teſta
mentum etiam quando hæres mortuus eſt
ante teſtatorem in ſing.544.incip,omnibus
iuris profeſſoribus.

Clauſula non obſtantibus aliquibus.in contra
rium facientibus licet tollat omnia in con-
trarium facientia etiám ſi talia cōtraria ha
berent clauſulam derogatoriam,attamen ſi
in ſtatuto vel reſcripto principis ſit clauſu-
la generalis non obſtante aliquo priuilegio
debet intelligi de priuilegio in corpore iu-
ris ſcripti non clauſo quia illa quæ nō ſunt
in corpore cōis vel ſtatutorum clauſa non
intelliguntur ſublata in ſingu,558,incipien,
clauſula &c.

Clauſula poſita in literis,papæ,videlicet nul-
li igitur hominum liceat contra has literas
auſu temerario contrahire,alioquin indigna
tionem apoſtolorum Petri & Pauli ſe noue
rit incurſurum &c, importat pœnā arbitra-
riam in ſing.559.inci,ſæpe tn literis.

Clauſula peto mihi ius & iuſtitiam miniſtrari
eſt tāte potentie & virtutis quod ſtante ſe-
miplena probatione iudex poteſt abſq; alia
petitione partis deferre iuramentum in ſup
plementum probatio,in ſingu.620.incip.in
cauſa poſſeſſorij &c.

Clauſula rati appoſita in mādato facto procu-
ratori operatur vt valeant geſta per procu
ratorem in abſentia cōſtitutū antequam habue
rit mādatum vel fuerit certificatum de ipſo
mandato in ſing.637.inci.officium.

Clauſula ſi ſenſeris te grauatum compareas re
cepturus iuſtitie complementum eſt magne
importantie & plura operatur in ſing.643.
incip.magne operationis &c.

Clauſula ſi ſenſeris te grauatum &c.appoſita
in præcepto nullo nihil operatur in ſingul.
643.incip.magne operationis.

Clauſula ſi ſenſeris te grauatum &c. poſita in
præcepto reſoluitur in vim citationis cita-
to comparente in ſing.643.inci,magne ope
rationis &c.

Pręceptū iudicis priuans aliquem poſſeſsione
vel re ſua ſine cauſæ cognitione non valet
licet in eo ſit appoſita clauſula ſi ſenſeris te
grauatū in ſin.643.inci.magne operationis,

Clauſule ſolite appont in inſtrumētis poſſunt
apponi a notario in inſtrō licet nō ſit ſibi di
ctum a partibus, quod eſt verum qñ inſtrm
eſt in fieri ſed ſecus eſt in inſtrumento iam
facto,in ſing.663.incip.notarius.

Clauſula in reſcripto poſita videlicet facias
vt tibi viſum fuerit expedire operatur vt
non requiratur de neceſsitate aliqua proba
tio in ſing.695.incip. clauſula appoſita.

¶Clericus licet clericus non ſit priuatus ipſo
iure beneficio etiam ſi commiſit cauſam ꝓ-
pter quam poſsit priuari niſi ſequatur ſentē
tia declaratoria iñ quam primum commiſit
cauſam propter quam meruit priuari bene-
ficio efficitur indignus & ſit malefidei poſ-
ſeſſor & ſic ab illo tempore retro tenetur
ad omnes fructus reſtituendos in ſing.525.
incipien,clericus.

Clericus delinquens poteſt a quocunque deti-
neri in loco vbi deliquit vt ſatisfaciat nec
tali caſu detinens cum incurrit aliquam ex-
cōicationem in ſin.537.inci.qui manus &c.

Clericus ſi eſt minor xxv.ann.& in contractu
per eum fiendo requiritur authoritas iudi-
cis talis authoritas debet interponi per iu-
dicem eccleſiaſticum & nō ſecularem in ſin
gu.667.incipien.ſepiſsime.

Clericus non pōt legitimari a comite palatino
ſeculari in ſing.667.incip.ſepiſsime.

Si parochiani nō dant presbytero parochiali
oblationes debitas poteſt ipſe presbyter eis
denegare diuina officia , in ſingulari 682.

incipien.ſcribitur in c.&c.

Propter ſcandalum euitandum poteſt clericus priuari beneficio ſuo in ſing.683.incip. alias in repeti.

Conſuetudo auffert priuilegium clericis in minoribus ordinibus conſtitutus qui per iudicem ſecularem puniri poſſunt ſi delinquũt propter conſuetudinem in ſingul.690.incipien.magni valoris.

Quilibet proceſſus factus per iudicem laycũ contra clericum eſt nullus & quælibet ſententia eſt nulla quamuis nemo pro eo comparuerit ad allegandum priuilegium clericale in ſing.694.inci.apud omnes &c.

Si clericus eſt artifex alicuius artificij poteſt conueniri ſub iudice layco illius artificij in ſing.694.incip.apud omnes &c.

Iudex laycus pōt cognoſcere de cauſa clerici quādo clericus comparet vt tertius & non vt principalis in ſin.694.inci.apud oẽs &c.

¶Collatio ſi conceditur alicui poteſtas conferendi beneficia ſuorũ familiarium & aliqui eorum deſinunt eſſe familiares an ceſſet poteſtas cōferendi in ſing.657.inci.plura &c.

¶Collecta.collectæ ſunt diminuendæ ei cuius patrimoniũ aduerſa fortuna eo lapſum eſt in ſing.619.inci.emergens &c.

¶Colonus.colonus q diu laborauit bene fundum datũ in emphiteoſim ſi expellatur ab emphiteota debet ipſe emphiteota priuari emphiteoſi in ſing.548.inci. rei ſuæ &c.

¶Commodatum. periculum rei commodatæ an pertineat ad commodantem vel ad commodatariũ.i ſin.607.inci. ſuperioribus &c.

¶Commodum.eum ſequuntur commoda quẽ ſequuntur incommoda quod amplia vt in ſing.632.incip.occurrit &c.

¶Condemnatus ille qui eſt condemnatus pro delicto ſuo in pœna pecuniaria vel in fuſtigatione ſi eſt ſoluendo & velit potius fuſtigari quam ſoluere iudex non debet eum audire ſed debet eum cogere ad ſoluendũ & capere eius bona & illa vẽdere pro tali condemnatione ſoluenda in ſing.651.incip.puto te ſcire &c.

¶Conditio.conditio mulierũ in aliquibus eſt deterior quam conditio virorum in ſingul.611.incip.adduxi tibi &c.

Si duo ſunt patroni vnius beneficij videlicet maſculus & fœmina & ſint diſcordes in præſentando tunc præſentatus a maſculo præfertur in ſing.611.inci.adduxi tibi &c.

¶Conductor. conducens fundum ſterilem ſi eum facit fructuoſum ex labore ſuo locatio ſibi facta de dicto fundo ad tempus efficitur perpetua & tranſit ad hæredes extraneos nec finitur tertia generatione in ſingu.550.incip.ſtatui.

Si conductor fundi promiſit in fundo plantare vites & dare medietatem fructuum dño ſi plantauit alias arbores ſimiliter tenet dare medietatem fructuum domino licet de alijs arboribus non fuerit dictum in ſingul.582.incip.accipere &c.

¶Communio.cōio operatur vt inhabilis gaudeat priuilegio habilis cũ quo concurrit in cōione in ſing.502.incip.tritum &c.

¶Confeſſio.confeſſio facta in iudicio ſummario facit fidem in plenario in ſing.580.inci. acta facta &c. quod limita dummodo talis cōfeſſio fuerit facta ſuper libello vel ſuper proceſſu valido vt ibi.

Confeſſio plus operatur ꝙ alia ſpecies probationis in ſing.580.incip.acta facta.

Confeſſio. incidenter facta & non principaliter non nocet cōfitenti quod tñ fallit in cōfeſſione falſi in ſing.581.inci.vt dixi.

Confeſſio facta coram notario actorum dicit facta in iudicio in ſingu.590.inci.licet acta.

Confeſſio extraiudicialis ſi eſt veriſimilis nō ſolum facit indicium ad torturam ſed etiam facit plenam probationem in ciuilibus & in criminalibus in ſing.594.inci.ſicut.

Confeſſio facta inter perſonas inter quas eſt prohibita donatio non valet niſi concurrat præſumptio pro ipſa confeſſione in ſingul. 610.inci.non ſtatur aſſertioni.

Cōfeſſio facta abſente parte de equitate canonica plene probat in ſing.627.inci.materia.

Confeſſio facta ex abrupto etiã in iudicio poteſt etiam ex interuallo temporis reuocari aliter non probat de errore in ſing.680.incipi.dicit vulgare prouerbium.

Confeſſio ſolenniter facta per reum criminis in iudicio ſi reuocatur extra iudiciũ in carcere vel in loco ſupplicij talis reuocatio nihil operat in ſing.697.inci. plura dixi tibi.

¶Conferre licet filij & alij deſcendentes qui volunt ſuccedere aſcendentibus teneantur bona inuicẽ conferre non tñ tenentur aſcendẽtes conferre bona inſimul qñ volunt ſuccedere deſcendentibus in ſingu.579.incip. correlatiuorum.

¶Coniunctus. coniunctus admittitur pro coniuncto ſine mandato in ſingu.636.incipien. clarum eſt.

Præſentia coniunctorum facit ceſſare præſumptionem. metus in ſingu.673.incip.nonnulla &c.quod limita vt ibi.

Statutum faciens mentionem de cōiunctis intelligitur de proximioribus in ſing.678.incipien.fiunt paſſim.

Compromiſſum. compromiſſum nõ dicitur ante acceptationem & per tale compromiſſum ante acceptationem non ſuſpenduntur tempora appellationis in ſing.679. incipi. compromiſſum.

Contractus.cõtractus facti inter principem & ſubditum raro valet quia præſumunt me ticuloſi in ſing.645.inci.aduertant.

Cõtractus ad hoc vt dicatur celebratus inſcri ptis ſufficit quod cõuentum fuerit inter par tes quod fiat inſtrumentum inſcriptis in ſin gu.666.incip.pendet nunc.

Conſtitutum.ille qui fundat ſe in conſtituto tenetur probare quod tẽpore conſtituti poſ ſidere ille qui eius nomine cõſtituit ſe poſsi dere alias non iuuatur ex tali conſtituto in ſing.521.incip.ille qui vult &c.quod tamen limita vt ibi.

Conſuetudo non credit doctori dicenti aliquid eſſe vel non eſſe de conſuetudine niſi illud probet in ſing.678.inci.fiunt paſsim.

Conſuetudo poteſt dare iuriſdittionem laycis in clericos in minoribus ordinibus conſtitu tos & auferre priuilegium clericis qui per iudicem ſecularem puniri poſſunt ſi delinquunt propter conſuetudinem in ſing.690. incip.magni valoris &c.

Conſulens. cõſulens maleficium ei qui alias erat facturus non punitur eadem pœna qua principalis quod tñ fallit in enormibus delictis in ſingulari 665.quod incipit niſi me mea fallat &c.

Correlatiua. correlatiuorum eadem eſt natura & poſitum in vno cenſetur poſitum in alio in ſing.579.incip.correlatiuorum.

Creditor.creditor poteſt eſſe teſtis pro debi tore ſuo in ſingu.662.incipien.accipe nota verbum &c.

D

Damnum quod quis ſua culpa ſentit ſibi imputet.in ſing.350.inci. Dãnũ.

Debitor fugitiuus poteſt capi per creditorem & duci ad iudicem nedum qñ eſt in fuga ſed etiam qñ ſunt aliqua ſigna euidentia ꝙ vult fugere.in ſing.43.

Debitor fugiens ſi ſit clericus põt capi a credi tore laico ſine incurſu excõmunicationis. in ſing.43.incip.Debitor.

Occultans ſcienter debitorem alienum nõ tamen tenetur ad ſoluendum debitum creditori.in ſing.43.incip.Debitor.

Notificans debitori ꝙ aufugiat quia creditor vult facere eum capi ſi debitor aufugiat talis nunciãs tenetur creditori ad ſoluendum debitum.in ſing.137.incip.Clarum.

Debitor ſi legat creditori confunditur actio, quod tñ limita in ſing.162.inci.Tu ſcis.

Debitor fugitiuus ſicut põt capi per creditorem ita capi poteſt per eius procuratorem. in ſing.243.incip.Satis notum.

Debitor debitoris non poteſt capi ad petitionem creditoris forenſis etiam ſtante ſtatuto ꝙ debitor debitoris capiatur ad petitionẽ creditoris.in ſing.253.inci.Forenſes.

Ad capiendum debitorem ſuſpectum quæ & quot requirantur ex parte creditoris.in ſingu.282.incip.Creditor.

Licet plura requirãtur fieri & doceri per cre ditorem ad hoc vt poſsit capi facere debitorem ſuſpectum de fuga,tñ ſufficit eius iurm ꝙ habet ipſum ſuſpectum de fuga, licet & aliter non faciat fidem de alijs requiſitis.in ſingula.282.incip.Creditor.

Debitor ſuſpectus de fuga non poteſt capi niſi talis ſuſpicio emerſerit poſt contractum vel obligationem,ſecus ſi antea.in ſing.284.incip.Tolle moras.

Debitor ſuſpectus non poteſt capi propter ſu ſpicionem fugæ qñ præſumptionẽ ſuperuen tam creditor ſciuit & tacuit per multũ tem pus.in ſing.284.inci.Tolle mores. Et quan tum ſit multum tempus vide ibi.

Debitor in diem non poteſt cogi ſoluere ante diem,quod tñ fallit in fiſco qui propter ſuas neceſsitates occurrentes poteſt cogere debitores ſuos ante diem. in ſingula.355.incipien.Debitor.

Debitor fugitiuus poteſt capi ante diem ſolu tionis fiende.in ſing.355.ibidem.

Tertius inuito creditore non poteſt ſoluere pro debitore canonem emphyteoticum,niſi volens ſoluere prętẽdat aliquid intereſſe. in ſing.368.inci.Licet tertius.

Debitor non liberatur ſi dat rem debitã nuncio creditoris habenti ſchedulam creditoris, in qua dicitur quod mittat ſibi pecuniã vel aliam rem debitam, nam ſi ille nuncius aufugiat cũ re debita non eſt liberatus debi tor. in ſing.430.inci.Cauti & oculati.

Decretum.Si iudex reperit ſe deceptum in interpoſitione decreti poteſt illud motu ꝓprio ex ſuo mero officio reuocare.in ſingu. 320.incip.Sepe contingit.

Vbi reperitur decretum iudicis interpoſitum cũ cauſæ cognitione ceſſat pręſumptio frau dis.in ſing.399.inci.Multi iudices.& in ſin gu.438.incip.Lex.

Illud quod dicitur quod præſumitur pro decreto iudicis habet locum in maioribus iudicibus,ſecus autem eſt in minoribus.in ſin gu.438.incip.Lex.

Defenſio.Iſtud quod quis occiderit vel vul nerauerit

nerauerit ad ſuam defenſionē probatur per teſtes deponentes de credulitate. in ſingu. 19.incip. Tu ſcis.

Feciſſe ad defenſionē ſuā probatur per cōiecturas q̄ iudicis arbitrio cōmittūtur.in ſing. 19.inci. Tu ſcis clarum eſſe,in fin.

Confitens feciſſe homicidiū ad ſui defenſionē nō debet puniri pœna mortis, ſi aliter non conſtat de ipſo maleficio niſi per dictā ſuam confeſsionē. in ſingu.185.incipiē.Confeſsio inquiſiti.

Defenſio non pōt tolli ēt a principe in cauſis criminalibus ēt de plenitudine poteſtatis.in ſing.388.inci.Defenſio.

Defenſio in criminalibus nō pōt tolli per aliquod ſtatutū, per aliquā conſtitutionē, nec per aliquā conceſsionē arbitrij & iudex debet dare terminū defenſionis reo ēt ipſo nō petente.in ſing.388.incip. Defenſio.

¶Delictum, & delinquens.In dubio delictum non præſumitur quod tamen fallit vbi tractatur de vtilitate animæ.in ſing.151.incipi. Semper in dubijs.

Delinquēs vltra propoſitū,an puniatur.in ſingu.176.inci.Voluntas.

Delictū cōmiſſum ſine dolo,an puniatur,vide latius remiſſiue.in ſing.176. incip. Volūtas poſt prin.

Delictum ſi aliter non eſt probatū niſi per cōfeſsionē rei dicentis confiteor me occidiſſe ad mei defenſionē, delinquēs ipſe non poteſt puniri pœna mortis.in ſingu.185. incip. Confeſsio.

In delictis ad fauorē rei attenditur initium & non finis.in ſing.225.

Paria delicta mutua cōpenſatione tollūtur,qđ amplia vt in ſing.234.inci.Paria.

Propter enormitatē delicti licitū eſt iura tráſgredi,qđ limita & reſtringe ſolū locū habere in maioribus magiſtratibus. vt in ſingu. 244.incip. Tu ſcis illud.

¶Detētator qui nō habet poſſeſsionē ciuilem nec naturalē ſed ſolā detentationē habet officiū iudicis,vt ſibi reſtituatur detētatio ablata vel vt in ea defendatur.in ſing.406.incip.Capias.

¶Dictio,pluries, verificatur in duabus vicibus.in ſing.368.inci.Geminatio.

¶Dignitas.Priuilegiū durat ēt finita dignitate.qđ amplia vt in ſing.107.inci.Priuilegiū. de quo ēt in ſing.179.incip. Viget communiter ſtatutum.

Dignitas quæſita vxori per maritum durat ēt mortuo marito.in ſing.179.inci.Viget communiter ſtatutum.

¶Dilatio, petēs dilationē ad ſoluendū vī approbare ſententiā & renūciare appellationi quod ēt procedit ſi talis dilatio ſit petita a procuratore & non a dn̄o.in ſing. 186.incip. Tu ſcis.

Dilatio petatur ab vna parte ad producendū teſtes de longinquis partibus debet dari,licet excedat terminū ſtatuti de finienda cā poteſt tamē dari dictus terminus cū comminatione quod ſi nō probauerit mulctabitur in ſing.384.inci.Dixi tibi &c.

¶Diſpoſitio.Illi qui nō poſſunt diſponere nō poſſunt pœnam adijcere diſpoſitioni.in ſingu.312.inci.Illi qui non poſſunt.

Diſpoſitio teſtatoris facta in vno caſu porrigitur ad alium caſum ex tacita & veriſimili mente teſtatoris.in ſing.499.inci. Licet diſpoſitio.quod tamen limita vt ibi.

¶Diuiſio.In diuiſione bonorū feudalium nō ſufficit vnū vaſallū ꝓuocare,ſed debēt omnes vaſalli cōcordare & conuenire ad diuiſionē.in ſing.9.inci.Nemo.

¶Diuturna præſtatio facta ex mera liberalitate non inducit obligationē,quod tamen fallit in præſtatione diuturna quæ fit in piam cauſam quia ex tali præſtatione quis obligatur in ſing.192.inci. Diuturna præſtatio.

¶Diuturnitas tēporis operatur vt omnia pręſumantur ſolenniter facta,quod tn̄ fallit in mandato ad vendendū,emēdū, cōpromittēdū vel ſimilia,quæ nunquā præſumitur ex diuturnitate tēporis ēt ex curſu centū annorū.in ſing.323.inci.Diuturnitas &c. & vide etiam de hac diuturnitate tēporis in ſingu. 463.incip. Late ſatis.

Diuturnitas tēporis nō operatur vt in actu vel contractu præſumatur qđ interuenerit conſenſus propinquorū requiſitus niſi aliter probetur.in ſing.323.inci.Diuturnitas.

¶Doctor. Illi qui nō poſſunt conſtituere vel auferre ſalariū doctoribus nō poſſunt imponere legem penalem depoſitario ne ipſis doctoribus ſoluat.in ſing.32.incip.Illi qui non poſſunt.

¶Dolus.Cōſtitutio puniēs dolū vel temeritatem,non cōprehendit hominē ſimplicē cōtrauenientē ſine dolo.in ſing.287. incipien. Tetigi tibi.

Dolus futurus nunquā intelligitur remiſſus. in ſing.289.inci.Dolus.

Si iudex in ſententiando fuit in dolo poterit a ſententia ſua appellari, etiam ſi ſit factus iudex in illa cauſa cum clauſula appellatione remota.in ſing.289.incip.Dolus.

Ad hoc vt contractus reſcindatur ratione doli adhibiti debet eſſe dolus qui cadat in prudentem virum, vel qui caperet prudentem

virum,alias non reſcindit cōtractum.in ſingu.407.incip.Non omnis

Domus.Licet quis inuitus non poſsit extrahi de domo ſua,fallit niſi talis domus mineiur ruinam,quia tunc poterit inuitus extrahi.in ſing.189.inci.Tu audiuiſti.

Habens domū ruinoſam ex qua deformatur ciuitas ſi nō pōt eam reformare vel alteri vendere iuſto precio poteſt petere a republica tantū quātū ſufficiat ad reparationē.in ſing.470.inci.Habens domum.

Donatio inter virum & vxorem eſt prohibita regulariter,fallit in vno caſu poſito. in ſing.59.inci.Donatio.

Donatio in dubio nō pręſumitur qn̄ poteſt cogi alius ſenſus,& ideoinfertur ad notan.verbum.in ſing. 57.incip. Non præſumitur.

Donatio cauſa mortis reuocatur per penitentiam,quod tamē fallit niſi donans decedat ſine hærede,quia tunc nō reuocatur per penitentiā.in ſing.63.inci.Donatio cā mortis.

Donatio cauſa mortis ad ſui confirmationem non requirit adietionē hæreditatis. in ſing. 63.inci.Donatio.

An in donatione habeat locū diſpoſitio l.quoties C.de rei vēd.in ſingu.82. incipiē. Volo tibi. in ſi.

Donatio cā mortis,an ſit cōtractus vel vltima volūtas.in ſing.136.inci.Longa profecto.

Donatio cauſa mortis reuocatur ſi inter donātem & donatariū veniāt inimicitie. in ſing. 136.incip. Longa.

Donatio cā mortis reuocatur ſi donās voluntarie nulla neceſsitate cogēte rē donatā alienauerit.in ſing.136.incip.Longa.

Donatio facta inter cōiuges licet firmeť morte donantis,attamen ſi inter ipſos coniuges ſit facta donatio propter merita,tūc ad hoc vt valeat debebunt probari merita nec ſtabitur aſſertioni donantis. in ſing.262.incip. Quod potui.

Prohibitio donationis facte filiofamil.non extēditur ad filiūfa.ſenatoris vel alterius dignitatis.in ſing. 273.inci.Notiſsimum.

Donatio cā mortis facta per maritūvxori operatur ꝙ ſi poſtea maritus cōmittat delictum propter ꝙ bona ſua debeāt confiſcari ꝙ nō confiſcabuntur,ſed poterūt defendi abvxore.in ſing.316.incip.Accipe notabile.

Donatio alias inualida eſt valida ſi ſit reciproca,vel viciſsitudinaria,in ſing.333.incipien. Pactum.

Donatio remuneratoria non poteſt reuocari propter ingratitudinem,in ſing.333.incipiē. Pactum.

Donans tenetur de euictione quando donatio eſt remuneratoria.in ſing.333. incipien. Pactum in fin.

Donatio inducitur per taciturnitatē,& ideo ſi vnus fratrū dat dotē filie ſue de bonis communibus & fratres ſunt præſentes & tacēt vidētur donare illi nepti dictā dotē.in ſing. 344.inci.Taciturnitas.circa fi.

Dormiēs.Statutū ſeu lex puniēs offendēte aliquē in veſtibus non habet locum in offendente dormientē in veſtibus.in ſing.188. incip. Capitulum.

Dos data a patre vſurario filie ſue non pōt poſt mortem vſurarij repeti a creditoribus ipſius vſurarij ab ipſa filia ſeu a marito in ſingu.67.incip.Mulier recipiens &c. quod tamen limita vt ibi.

Statutum vel pactum de lucrāda dote nō habet locum vbi matrimonium eſt illicitū. in ſing.129.incip.Dum eſſem.

In dote lucranda inſpicitur domiciliū viri & nō vxoris in ſing.297.inci. Dubia ꝓbatio.

Dos licet ſit priuilegiata,tamē ſi cōcurrit cum re magis priuilegiata dos ſuccūbit. in ſing. 324.incip.Mulier.

Dos data filie proprie ꝑ vnū fratrē de cōibus bonis fratrum in præſentia fratrum ſi tacēt videntur illam dotē ei donare & nihil proteſtentur.in ſingu.344. incipien. Taciturnitas &c.in fi.

Si maritus eſt confeſſus habuiſſe & recepiſſe dotē vxori a patre vxoris vel ab aliquo affine,pōt ſi nō ſoluatur opponere exceptionē nō numerate dotis tēpore debito, ſecus ſi confeſſus ſit habuiſſe & recepiſſe dotem a quodā tertio extraneo,qa tūc non poterit opponere.in ſing.345.inci.Maritus.

Verba enūciatiua in dote probāt & diſponūt in ſing.442.inci.Vulgata iuris regula.

Dos probatur per pręſumptiones & cōiecturas.in ſing.442.inci.Vulgata iuris regula.

Statutū generaliter diſponēs circa inſtrumenta nō cōpræhēdit inſtrumēta dotalia.in ſingu.442.inci.Vulgata iuris regula &c.

Duo rei.Habēs duos reos obligatos inſolidū non poteſt vnū ſolum conuenire niſi primo alium etiam requiſiuerit & fuerit in mora.in ſing.278.inci.Habens.

Datia contra fraudātes datia ſeu gabellas ſufficiunt probationes per coniecturas in ſingu.698.inci.aduertant.

Damnatus.damnatus in metallum non habet teſtamenti factionem in ſing.565.incip. dubitarunt.

Damnato ad perpetuos carceres non poſſunt relinqui alimenta. in ſingu.565. incipiente dubitarunt.

ebitor. ſi debitor promittit creditori ſol- ere bononie mutue ferrarie florentie vel alibi vbiq; locorū vbi cōtinget poſtulari a creditore non dr̄ in mora nec cadit in pœnā donec nō fuerit facta electio loci per creditorē vbi velit quod fiat ſolutio in ſing. 523. inci. inter alios effectus &c.

icut debitor fugitiuus poteſt capi quādo eſt in fuga ita pōt capi quando præparat ſe ad fugam in ſing.638.incip. præparatio.

Deceptio deceptus nō tenetur ſtare deceptioni ſed poteſt venire contra illud quod fecit dum fuit deceptus in ſingu.641. incipiente deceptus.

¶Defenſio vbi tractatur de defenſione rei teſtes nō reddētes rationē dicti ſui ēt non interrogati probāt in ſing.658.incip. teſtis in cauſis criminalibus.

¶Delictum differt delictum in committēdo a delicto in obmittendo.in ſing.628.incip.his temporibus.

Abſolutus a delicto in foro conſciētie pōt nō accuſari in foro cōtētioſo quod limita niſi pœnitētia in foro cōſcientie fuerit publica quia tunc nō poſſet accuſari in foro contentioſo.in ſing.639.inci.abſolutus.

Magis punitur delictū publicū quā occultum in ſing.639.inci.abſolutus.

Quis nō tenetur obuiare delicto qd̄ tamē limitatur in enormi delicto vt in parricidio & ſimilibus in ſing.665.inci.niſi me mea fallat.

¶Dicere.nō ſufficit dicere ſed qd̄ dicitur debet ꝓbari in ſing.570.inci.aduertas ad vnū.

¶Illud quod in cōtractu nō dicitur pro nō intellecto habetur in ſing.582.incip. accipe.

¶Diuiſio.diuiſio bonorū paternorū facta per patrē inter filios non valet quia cēſetur quędā donatio quæ eſt prohibita inter patrem & filiū.in ſing.674.inci.aliqui ſunt patres.

¶Doctor.doctores non poſſunt torqueri pro delicto licet habeāt contra eos indicia ſufficientia ad torturā nec valet conſuetudo in contrarium quod tamen fallit in crimine leſe maieſtatis in ſing.556.incip.plura vt credo &c. & caſu quo poſſet torqueri debent tamen primo degradari vt ibi.

Doctor legitime degradatu nunquam poſtea poteſt aſpirare a doctoratum in ſingu.556. incip.plura &c.

Non creditur doctori dicenti aliquid eſſe vel non eſſet de conſuetudine niſi illud probet in ſing.678.incip. fiunt paſsim.

¶Dominus dominus non tenetur pro delicto famuli commiſſo extra illud exercitium ad quod eum adoperabat in ſingu.560.incipi. habemus.

Donatio donatio omnium bonorum præſentium valet ſecus aūt in donatio bonorum futurorum quia illa non valet in ſingu.517. incip.donatio &c.

¶Dos ſufficit quod pater relinquat dotem filie licet non dicat iure inſtitutionis quia tunc filia non dicitur præterita nec exheredata in ſingulari 547.incipiente clariſſimum.

Sicut non valet ſtatutum impediens matrimonium.ita non valet ſi impedit dependentia ab eo vt eſt dos in ſingu.589.incipien.alias de anno.

E

Eccleſia. Bona eccleſie ſi ſunt ab aliquo pignorata Hebreis, debēt reſtitui ipſi eccleſie ſine aliqua expenſa nec priuilegium Iudęorum habet locum in talibus bonis eccleſiaſticis Hebreis pignoratis.in ſing.13.incip.Volo.

Eccleſia debet eſſe cultrix iuſtitie.in ſing. 82. incip.Volo tibi.

Eccleſia ſi eſt ſubſtituta filius naturalis eam non excludit.in ſing.131.

Eccleſiaſtica res non poteſt alienari ſine ſolēnitate.quod tamen fallit in duobus caſibus poſitis in ſingula. 132. incipiente In alienatione &c.

Tenens notorie eccleſiam iniuſte nō debet citari ſed ab epiſcopo poteſt ſpoliari de facto ſicut de facto ſe ingeſsit.in ſingu.182.incip. Nemo priuandus.circa med.

¶Emologatio laudi operatur vt emologans non poſsit vlterius venire contra laudum, quod tamen fallit in eccleſia.in ſing.161.incip.Emologatio.

¶Emphyteoſis & emphyteota.Emphyteota alienans partem ſuam in alium emphyteotam irrequiſito domino nō cadit a iure ſuo, licet alias ſecus. in ſingula. 28. incipiente Emphyteota.

Emphyteota alienās rem irrequiſito dn̄o non cadit a iure ſuo quando alienatio eſt nulla. in ſing.28.incip.Emphyteota.

Emphyteoſis ſimpliciter recepta ab aliquo intelligitur pro ſe & filijs maſculis,licet de illis nulla ſit facta mētio.in ſing.160.inci.Pater & filius.

Emphyteota non ſoluens canonē intra biennium vel triennium cadit a iure ſuo. quod amplia vt in ſingu. 226.incipiente Emphyteota &c.

¶Emphyteota.Tertius nō poteſt ſoluere canonē pro emphyteota inuito domino niſi ipſe tertius prætendat aliquod intereſſe. in ſing.368.inci.Licet tertius.

Emphyteota nō ſoluēs canonē per triennium nō cadit a iure ſuo qn̄ in illo triennio ſolū percepit vnū recollectū rei emphyteotice, in ſing.409.incip.Tu ſcis.

Emphyteota ſi ex pacto conuento cū dn̄o rei tempore locationis vult finita emphyteoſi eleuare & aſportare ſua melioramēta non poteſt ſi dn̄s offert ſibi præciū non obſtante dicto pacto,in ſing.410.incip. Quidā nobilis ciuis.

Emphyteota ſeu cōductor perpetuus alienās rē irrequiſito dn̄o cadit a iure ſuo quod intellige dūmodo rem tradiderit vel cōſtituerit ſe præcario nomine emptoris poſſidere in ſing.412.incip.Plures ſunt cauſe.

Emphyteota qui alienauit rem irrequiſito domino,illam rē emat,non propterea per hoc euitat caducitatē a iure ſuo.in ſing.412.incip. Plures ſunt. & in ſingu. 443. incipien. Poſtquam.

Emphyteoſis quando eſt finita propter generationē finitā & res eſt reuerſa ad dominū, tūc deſcendentes emphyteote poſſunt petere illā rē ſibi cōfirmari,& ſi dn̄s hæc eis denegauerit poſſunt appellare ad ſuperiorem in ſing.419.inci.Licet in re ſua.

In cōtractibus emphyteoticis ſemper attenditur cōſuetudo, ideo ſimplex promiſsio facta a domino rei emphyteotice intelligitur ſecundū quod eſt conſuetum.in ſingu.425. incip.Contractibus.

Emphyteota licet nō poſsit rē emphyteoticā alienare inuito vel inſcio dn̄o tamen poteſt ipſam rem emphyteoticā dare in dotē filie ſue vel filio in donationē propter nuptias. in ſing.443.inci. Poſtquam ſum.

Emphyteota qui non ſoluit canonē debito tēpore,an poſsit moram purgare.in ſing.463. incip.Rigore iuris.

Res ſimpliciter data in emphyteoſi per prelatum tn̄ cenſetur data in tertiam generationē ſi ita eſt conſuetum.in ſing.495.incip. In contractibus.

Conceſsio facta in emphyteoſi ſimpliciter pro ſe & filijs intelligitur ēt de naſcituris ſi ita erat conſuetum.in ſing.495. incipien.In cōtractibus.

¶Emptio & vēditio requirit precium, & teſtes deponētes ſuper ea non probāt niſi deponant de certo precio.in ſing.38.inci.Emptio,de quo ēt in ſing.105.inci. Vbicunque.

Emptio fundi locati rūpit locationē. quod tn̄ limita vt in ſing.321.inci.Credo te ſcire.

Regula,ꝙ nemo poteſt cogi emere, limitatur multis modis, de quibus in ſingu,441,incipien.Licet.

Habentes curā fertilitatis poſſunt impedire emptionē & venditionē fructum, in ſingu, 441.inci.Licet.

¶Enorme.Propter enormitatem delicti licitum eſt iura tranſgredi quod locum habet in maioribus magiſtratibus tantum, in fin, 244.inci.Tu ſcis.

¶Epiſcopus ſi mandauit ꝙ vni conferatur beneficio nō poteſt variare ēt re integra,in ſingu, 166.inci.In conſtantia.

Equalitas eſt ſeruanda in iudicijs, & ideo ſi actor datur dilatio ad probandum intentionē ſuam debet ſimiliter reo dari dilatio ad probandū ſuā exceptionē nō obſtāte ſtatuto ꝙ reus non poſsit opponere aliquam exceptionem contra inſtrumentum, in ſingu, 168.inci.Equalitas.

¶Equitas.De equitate iuris canonici auditur poſt bienniū volēs ꝓbare pœcuniā nō fuiſſe numeratā.in ſing.463.inci.Rigor.

De equitate canonica pōt purgari mora vbi eſt dies & pœna ēt cum iuramento, in ſing. 463.inci.Rigor iuris.

De equitate canonica pōt cōpelli ꝓmiſſor,vt arbitrio boni viri adimpleat promiſſa incerta.in ſing.463.incip.Rigor iuris.

Error in nomine appellatiuo nō vitiat actum dummodo de corpore conſtet,in ſing. 144. incip.Error.

¶Euictio.Promittēs de euictione qualitercūque res euincatur nō tenetur,ſi fuit res euicta per ſentētiā iudicis qui nō ſeruauit ordinē iuris in ſing.354.inci.In dubio.

¶Exceptio cedendarū actionū poteſt ſemper opponi cōtra inſtrumentū nō obſtāte ſtatuto ꝙ cōtra inſtrumentū non poſsit opponi aliqua exceptio in ſing.7.

Exceptio proueniēs ex defectu iuriſditionis poteſt quandocūq; opponi ēt poſt tres ſentētias conformes.quod tamē limita vt in ſing. 10.incip.Tu ſcis.

Exceptio cauſata a iure naturali nō intelligitur eſſe ſublata licet ſtatutū tollat oēs exceptiōes.in ſing.79.inci.Cōfirmatio.poſt me.

De exceptionibus impedientibus litis ingreſſum.vide in ſing. 83.

Renūcians oibus exceptionibus nō intelligitur renūciare & excludere exceptionē quæ habet ortū a facto aduerſarij. in ſing.96.

Exceptio competens principali cōpetit fideiuſſori.quod tamē limita vt in ſing. 125. incip.Tu ſcis regulam.

Exceptionum reſeruatio operatur ꝙ ſi poſtea pateat de veritate ipſarum exceptionū omnia retro facta ſunt nulla.in ſing.198.

Exceptio non nume. pecu. poteſt opponi in-

ra bienn nium etiam ſi renunciatū ſit ipſi ex
ceptioni.in ſing.222.inci.Exceptio.
: cōfeſsione partis in qua confitetur ſe ha-
buiſſe & recepiſſe cū renunciatione exce-
ptionis non numerate pecunie oritur pſum
ptio iuris & de iure contra confitentē q ve
re habuerit & receperit,cōtra quā non ad-
mittitur probatio in contrarium niſi per cō
feſsionem partis.in ſing.22.
icet poſt bienniū non poſsit opponi exce-
ptio non nume. pecu. attamē poteſt implo-
rari officiū iudicis.in ſing.277.inci.Licet.
xceptio nō nume.pecu.licet nō poſsit oppo
ni poſt bienniū tamē bene poteſt opponi ex
ceptio doli,quia dolo & fraude petit vel di
cit ſolutam pecuniam non numeratā.in ſin-
gu.277.inci.Licet.
Exceptio nō numera.pecu.poteſt opponi etiā
poſt bienniū niſi per iudicē ſit interlocutū
partē vlterius nō eſſe audiendam. in ſingu.
283.incip.Lapſus.
Exceptio nō numerate pecunie tollitur iura-
mento.in ſing.327.inci.Exceptio.
Exceptio non nume.pecu.licet nō poſsit op-
poni ab illo qui confeſſus eſt habuiſſe & re
cepiſſe cum iuramēto, tamen & ēt hoc caſu
ſubuenitur allegando ſimulationē contra-
ctus in ſing.327.inci.Exceptio.
Exceptio nō numerate dotis non poteſt op-
poni ab illo qui cōfeſſus eſt habuiſſe & re-
cepiſſe dotē ab extraneo,ſecus ſi a coniun-
cto.in ſing.345.inci.Maritus.
De exceptione requirēte altiorem indaginem
vide in ſing.365.incip.Exceptio.
Quid operetur reſeruatio exceptionū quā fa-
cit iudex dicens interloquor eſſe ad vlte-
riora procedē.ſaluis exceptionibus.in ſing.
365.inci.Exceptio.
¶Excōicatio.Excōmunicatus licet non au-
diatur agēdo ſed defendēdo non ēt auditur
ſe defendendo ſi contēpſit excōicationem
nec procurauit abſolui.in ſingu.360.incipi.
Scribitur.
¶Excuſsio nedū in bonis principalis debito
ris,ſed ēt in bonis fideiuſſoris requiritur,
ad hoc vt ad carcerationem principalis de
bitoris poſsit deueniri. in ſingu.3. incipien.
Ad hoc.
Excuſsio cōtra principalem debitorē ſienda
eſt nō obſtante q alias ſit facta excuſsio cō
tra eū quādo de nouo ei ſuperuenerūt bona
in ſing.142.
¶Executio pſonalis nō pōt fieri cōtra debi-
torē cedētis ad inſtātiā ceſsionarij niſi prius
de ceſsione diſcutiatur citato debitore, etiā
ſi cautū ſit a ſtatuto vel ex forma inſtrumē-
ti q ad merā voluntatē creditoris debitor
capiatur.in ſing.26.inci.Licet ex forma.
¶Executor.Merus executor nō tenetur exe
qui ſentētiā quā videt iniuſtā, quod intelli-
ge in cauſa criminali vbi tractatur de dāno
ſeu prçiudicio irreparabili.in ſing.349.inci
pien.In his in quibus &c.
¶Eximēs debitorē recte captū de manibus fa
milie tenetur creditori ad ſoluendū debitū
tanquā ſi pro eo fideiuſſiſſet, quod amplia
vt in ſing.137.incip.In iure.
Eximens reum criminis de manibus familie
punitur pœna mortis.in ſing.273.inci. No-
tiſsimum,in vlti.col.
¶Exititij terrarū nō tenetur cōparere in lo-
co a quo ſunt expulſi.ī ſing.311.inc.Citatus.
¶Expēſe.Victus victori debet condemnari
in expenſis,quod amplia vt in ſing.207.in-
cip.Victus.
Si eſt ſtatutū in loco quod victus victori con-
demnetur in expēſis iudex in ſentētia non
poteſt abſoluere victū ab expēſis, & ſi eum
abſoluerit nō valet ſententia.in ſingu.207.
incip.Victus.
Expēſe cōuētionales differunt ab expenſis iu
dicialibus.in ſing.237.inci. Expenſe.
Habens iuſtam cauſam litigandi non excuſa-
tur a penis conuentionalibus.in ſing.237.in
cip.Expenſe.
Si iudex abſoluit partes ab expēſis intelligi-
tur ſolum ab expenſis iudicij,nō autem ab
expenſis conuentionalibus.in ſingu.237.in-
cip.Expenſe.
¶Expenſe.Licet victus victori debeat con-
dēnari in expēſis tū hoc non habet locum
vbi actor probat per vnū teſtem & ſupplet
per iuramentū ſibi delatū in ſupplementum
probationis ſi reus ēt habet vnum teſtē pro
ſe vel ſaltē aliquā præſumptionē, nam tali
caſu reus ſuccūbens non debet condemna-
ri ī expēſis.ī ſing.485.inci.Memini me &c.
¶Extenſio.Licet extēſio fiat de vno caſu ſi-
mili ad aliū caſum hoc eſt verum qn tracta
tur de rebus, ſecusqn tractatur de perſonis
in ſing.499.inci.Licet diſpoſitio.
Eccleſia e ccleſiaſtica perſona dicitur ille qui
eſt infra annum profeſsionis.in ſing. 534.in
cip.attende &c.
Eccleſia poteſt perpetuo opponere exceptio.
non numerate pecunie nec ſibi currit tem-
pus in ſingula. 622. incipiē. priuilegia ec-
cleſie &c.
Violator priuilegiorū eccleſie pōt impune oc
cidi perinde ac ſi eſſet bannitus in ſing.650.
inci.bannitus.
Emptor & emptio periculum rei vēdite per-

ſecta emptione pertinet ad emptorē quod fallit niſi incontinenti ſuperueniat quia pertinet tunc ad venditorem in ſing.624. inci. vulgata eſt regula.

Emphyteoſis & emphyteota ſi in contractu emphyteotico dicatur quod emphyteota poſsit vendere ſua melioramenta tamen hoc nō poterit facere dño irrequiſito in ſingu.510.incip.verba.

Emphyteota expellēs colonū qui diu bene laborauit rem emphyteoticā & aliū ſubrogans in locum illius debet priuari emphyteoſi in ſing.548.inci.rei ſue.

Enorme enormia alterans regulas iuris & ſtatuta in ſing.601.incip. enormia & in ſingu. 665.inci.niſi me mea fallat.

Vbi tractatur de probādo enorme crimē recipiuntur teſtes ante litem cōſta. & parte nō citata in ſing.601.inci.enorme.

Præſentia cōiunctorū non tollit præſumptionē metus vbi apparet de enormi leſione in ſing.603.incip.nonnulla.

Propter enormem leſionē tollitur diſpoſitio c.quamuis de pactis in vj.in ſing.673.incip. nonnulla.

¶Equitas.equitas præfertur rigori quod ampla vt in ſing.613.inci.vltima opi. & in ſingu.685.incip.equitas.

Vlti.opi.in dubio cēſetur approbata quod tñ fallit niſi prima opi.ſapiat equitatem & vltima ſapiat rigorem.in ſingu.660.incip.dicit text.

¶Euictio ſi vēditor in inſtrumēto vēditionis dicit quod non vult teneri de euictione tñ tenetur ad preciū re euicta in ſing.656.inci. venditor &c.quod tamen limita vt ibi.

Si in inſtrō venditionis vēditor dicit qđ ſolū vult teneri ex cā ſua vel ex facto ſuo tantū an hoc nō obſtante teneatur ēt ex facto ſui auctoris in ſing.656.incip.venditor &c. qđ tamen limita & extende vt ibi.

¶Exceptio opponens exceptionē ſolutionis non vr̄ confiteri debitū præceſsiſſe quando aduerſarius negat talem ſolutionē eſſe factā in ſing.522.inci.opponens.

Exceptio non nu.pecu.poteſt perpetuo opponi per eccleſiā in ſingu.622. incipien. priuilegia eccleſie &c.

Exceptionū reſeruatio quā facit iudex interloquēdo & procedendo ad vlteriora operatur qđ ſi poſtea appareat exceptiones fuiſſe legitimas quod tunc proceſſus redditur retro nullus & omnia poſtea facta ſunt nulla in ſing.696.inci.reſeruatio &c.

¶Expenſe.victus victori debet condēnari in expēſis niſi habuerit iuſtā cauſam litigandi in ſing.545.inci.litigantes.

Sētētia abſolutoria expenſarum propter iuſtā cauſam litigandi nō valet niſi in ea ſit expreſſa illa iuſta cauſa litigādi in ſing.545.incip.litigantes.

Cōdemnatio ſeu abſolutio facta de expēſis generaliter in cā appellationis intelligitur nō ſolum de expenſis cauſe appellationis ſed etiam de expenſis cauſe principalis in ſing. 684. inci. circa materiam.

¶Extēſio lex odioſa extēditur ſicut lex fauorabilis qñ eius extēſio tendit ad fauorē rei publice in ſing.591.inci. extāt quandoque.

F

FAcere. Illi qui tenetur aliqd facere ſub pœna non cadit in pœnā ſi hoc nō facit, niſi fuerit interpellatus ad faciendū, quod fallit niſi etiam ſtatutum eū arctet ad faciendū vltra particularē obligationē.in ſing.341.inci.Ille qui tenetur.

Si eſt in arbitrio priuati aliquē actū facere nō poterit illū facere poſtquā eſt ſibi oppoſitū ꝙ non fecit illū.in ſing.489.inci. Quando a lege vel a ſtatuto.

¶Factū de facto, de facto reuocatur. in ſingu. 195.incip.Nemo.

¶Fallere & fallētia. Statutū volēs qđ bona filiorū & vxoris poſsint capi pro fallētia patris vel mariti valet.in ſing.224.inci. Filius non tenetur &c. & ibi vide rationem.

¶Falſum. Crimē falſi eſt enorme deteſtabilius alijs criminibus.i ſing.163.inci. Crimē falſi.

¶Fama. Ad hoc vt inquiſitio poſsit formari cōtra aliquē oportet ꝙ fama ſeu diffamatio præcedat contra eum. quod tamen limita vt in ſing.14.inci. Ad hoc vt inquiſitio.

Fama ſola nō facit indiciū ad torturā, fallit in vehemēti fama, & in fama quæ habuit ortū ab honeſtis perſonis.in ſing.97.inci. Fama.

Fama ſi eſt nuda & reus propter illam tortus confiteatur & perſeueret non valet talis cōfeſsio.in ſing.97.inci.Fama.

Fama vehemens quæ dicatur relinquuntur arbitrio iudicis.in ſing.97.

Ad probandum famā laicus admittitur cōtra clericum.in ſing.98.inci. Laicus.

Fama ville non ſufficit vbi in villa non ſunt niſi duo vel tres homines tantum.in ſingu. 232.incip.Capras vnum.

¶Fama. Teſtes non dicentes a quibus audierint licet nō probēt famā tamē faciunt magnā fidē.in ſing.477.inci. In teſtibus.

¶Familiaris. Familiares repelluntur a teſtimonio, quod tamen fallit in duobus caſibus poſitis.in ſingu.5.

¶Famulus qui non habet ſalarium admittitur

ad teſtificandum pro domino,in ſing.5.inci pien.Regula.

mitto tibi famulū meū cum pollice, in qua ſcribo tibi quod mittas mihi veſtē meam,ſi tu das illā veſtem illi famulo meo & aufugiat cum illa re mea tu non es liberatus. in ſing.430.inci.Cauti & oculati.

Feudū. Bona feudalia ſeu emphyteoticalia quæ transeūt in filiū vt filium, etiam ſi non eſſet hæres patris non computantur ſibi in quartam debitam iure naturæ, nec in Trebellianicam vel Falcidiam.in ſing.32.incip. Bona feudalia.

in feudis non habet locum diſpoſitio l. quoties C.de rei vendica.in ſing.82.

Feudatarius non perdit feudum propter delictum domini,imo vaſalli propter delictum domini efficiuntur franchi,in ſing.122.inci. Vaſallus.

Feuda non confiſcantur propter delictum domini in præiudiciū feudatarij,in ſingu.122. incip.Vaſallus.

Feudum ſimpliciter receptum ab aliquo vel emphyteoſis intelligitur receptum pro ſe & filijs maſculis, licet in inueſtitura nulla de filijs ſit facta mētio,in ſing.160.inci. Pater & filius.

Licet regulariter mulier ſeu femina non ſuccedat in feudo, hoc limitatur duobus modis.in ſing.411.inci.Feminæ.

℄Fideiuſſor.Si plures rei debēdi conſtituuntur & in rei veritate ad vnū tantū peruenit pecunia ille habetur loco principalis debitoris,alij vero loco fideiuſſorū habētur & gaudent beneficio fideiuſſorum.in ſing.2.

Fideiuſſoria obligatio trāſit ad hæredes,quod fallit in fideiuſsione facta pro maleficio quę extinguitur morte fideiuſſoris,quod tamen limita vt in ſing.159.incip.Obligatio.

Fideiuſſor habet regulariter beneficiū excuſsionis,quod beneficiū intantū operatur ꝙ ſi principalis debitor eſt forenſis & in domicilio ſuo eſt idoneus ſoluēdo, ad hoc vt fideiuſſor poſsit cōueniri in loco vbi fideiuſsit neceſſe eſt vt primo fuerit facta excuſsio in bonis principalis etiam ſitis extra territoriū iudicis vbi iudiciū agitur in ſing.220.incip.Fideiuſſor quod tamen limita vt ibi.

Per dationē fideiuſſoris de iudicio ſiſti, & de iudicato ſoluendo ſatiſdans nō dr̄ conſentire iudicem,adeo ꝙ poſtea nō poſsit opponere exceptionē declinatoriam, quod tamē limita vt in ſing.227.

Fideiuſſor carcerati ſi promittit ſoluere illud quod reſtabit debitor carceratus facta rōne vel calculo,ſi carceratus moriatur an ſequā faciat rationē vel calculū fideiuſſor eſt liberatus.in ſing.304.inci. Animaduertant.

Fideiuſſor qui ꝓmiſit pro actore ſi ſuccubuerit in cauſa.tūc ſi iudex pronūciat inſtantiā cauſe eſſe peremptā fideiuſſor non tenetur ad aliquid.in ſing.313.inci.Diligenter.

Fideiuſſor ſi promittit ſoluere libere ſine aliqua exceptione,per hoc tamen intelligitur renūciaſſe beneficio de fideiuſſoribus quin prius debeat executi principalis quā ipſe fideiuſſor.in ſing.332.inci.Credo te ſcire.

Iurās non fideiubere,pro aliquo, pōt pro aliquo fideiuſſore cōiuncto in neceſsitate conſtituto & valet fideiuſsio.in ſingu.359.inci. Iuramentum.

℄Fideicōmiſſum.Valet alienatio rei ſubiectæ reſtitutioni fideicommiſsi qū fit ab ignorāte.in ſing.31.inci. Valet.

℄Fides.Frāgēti fidē fides frangatur eidē qđ ēt habet locū nedū in ꝓmiſsione ſimplici ſed etiā in promiſsione iurata.in ſing.42.incip. Frangēti fidē.Et limita prædictā regulā, vt in ſing.145.inci.Frangenti fidem.

Graue eſt fidē fallere,& Deus ēt obligatur ex fide.in ſing.148.Nullus eſt dolus ſi fides ꝑ donibus non ſeruatur. in ſing.177.

℄Filius. Filiorū appellatione in pœnalibus non venit naturalis tantum.in ſing.139. incip.Dixi tibi.

Filius præſens & tacēs obligatur ex matrimonio cōtracto per parētes,quod limita niſi cū cognita cōſtaret filiū vel filiā ob reuerentiā parentum vel alterius ipſorum tacuiſſe. in ſing.147.inci.Filius.

Filius non tenetur ſoluere debita patris nec ecōtra,& ſtatutū aliter diſponēs non valet. in ſing.224.inci.Filius non tenetur.

Statuū volēs,ꝙ bona filiorū & vxoris & ēt ipſi filij poſsint capi pro debito fallētie patris valet.in ſing.224.inci.Filius.

Filiorū appellatione regulariter cōprehendūtur nepotes,quod fallit in aliquibus caſibus poſitis in ſing.303. inci. Filiorū appellatione.in ſing.317.incip.Filiorum.

Filiorum appellatione cōprehendūtur maſculi & feminę regulariter,quod limita pluribus modis vt in ſingu.317.incip. Filiorū appellatione.

Filiorū appellatione,an veniāt nepotes ex filijs,vide in ſing.317.inci.Filiorum.in fi.

Filiorū appellatione nō cōprehendūtur adoptiui in cōceſsione emphyteoſis.in ſing.350 inci.Damnum,quod limita tñ vt ibi &c.

Filius tenetur reddere rationem adminiſtrationis de his quæ viuente adhuc patre adminiſtrauit, licet pater illam nō petierit, in

ſing.493.inci.Filiorum in fin.

Filius naturalis quot modis legitimetur. vide infra in verb.legitimatio.

Filius naturalis nō pōt legitimari per reſcriptū principis quoties poteſt legitimari per ſubſequēs matrimoniū.i ſing.120.inci.Dixi.

Filius naturalis excludit ſubſtitutū, quod tamē fallit niſi eccleſia ſit ſubſtituta.in ſingu.131.incip.Tu ſcis.

Filius naturalis ſi facit offenſam inimico patris,cū quo ipſe pater fecit pacē, & promiſit ſub pœna pro ſe & filijs de illo nō offendendo,hoc caſu pater non tenetur. in ſing.139.incip.Dixi tibi.

Filius naturalis nō legitimatur per ſubſequēs matrimoniū, ſi alij filij legitimi & naturales adſunt niſi tēpore ſecuti matrimonij ſtāt inſtrumenta dotalia.in ſing.250.incipien.In materia.

Filio baſtardo non poteſt aliquid relinqui recta via.in ſing.143.inci.Filio baſtardo.

Licet legitimus natus ex ſpurio poſsit inſtitui non tñ habet locū hoc in nepote nato ex inceſtuoſo,quia talis a nullo ex parētibus inſtitui pōt.in ſing.143.inci. Filio baſtardo.

¶Filiusfamilias nō poteſt eſſe in iudicio ſine conſenſu patris.in ſing.40.inci. Filiusfami.

Filiusfamilias pōt vendi a patre propter famē,quod tamen fallit in filio presbytero.in ſing.101.incip.Pater poteſt.

Si nō valet actus factus a filiofamil. ſine conſenſu patris,& nepos vult facere contractū validum requiritur conſenſus aui & nō patris.in ſing.120.

¶Fiſcus poteſt intra quinquēnium petere bona derelinquens ſibi confiſcata,alias elapſo quinquennio nō poteſt illa petere.in ſingu.137.inci.Bona.

Res prohibita alienari non poteſt deuenire in fiſcū.in ſing.314.inci.Prohibitio alienationis &c.quod tamen limita vt ibi &c.

Iura quæ nō poſſunt in extraneū hæredē trāſire non poſſunt etiā tranſire in fiſcū.in ſingu.314.inci. Prohibitio alienationis. quod tamen limita vt ibi.

Cautelam vt fiſcus excludatur a bonis delinquentis.vide in ſing.316.inci. Accipe not.

Fiſcus propter ſuas neceſsitates occurrentes poteſt exigere ſuos debitores ante diem.in ſing.355.incip.Debitor.

¶Fulmē publicū nō venit appellatione vie vel ſtrate publice,ſecus aūt in ponte ipſius fluminis. in ſing.68.inci.Statuto cauetur.

¶Forenſis.Forenſium bona ſi ſunt furto ſubſtracta & Iudeis pignorata debent eis reſtitui ſine aliqua ſolutione non obſtante priuilegio Iudeorum,ꝙ hoc caſu ceſſat in forēſibus in ſing.13.inci.Volo tibi dare.

Forenſis non eſt de populo & ſic ius populi non debet tueri, licet ſciat conſpirationem & eam non reuelet non debet puniri.in ſingu.164.

Forenſes nō ligantur ſtatuto ciuitatis nec gaudent beneficio ſtatuti ipſius ciuitatis.in ſingu.253.incip.Forenſis.

Statutū arctans communitatē ad emēdationē damni alicui dati non arctat eam qñ paſſus damnum eſt forenſis.in ſingu.253.incipien. Forenſis.

¶Fornarius.Si fornarius ſe obligauit coquere panē vel alicuius familie, ſi illa familia augetur non poteſt petere maius ſalarium in ſing.134.inci.Tu ſcis.

¶Forum ſortitur pluribus modis & ex pluribus cauſis,& etiam ſortitur ſolum ex mandato ad delinquendum.in ſingu. 404. inci. Forum.

Ad cognoſcendū ad quē forū ſpectet cognitio delicti,attenditur ſtatus in quo quis erat tēpore delicti.in ſingula.480.incipien. Apud doctores.

¶Frater non poteſt occidere fratrē bannitum ſtante ſtatuto ꝙ bannitus poſsit impune occidi.in ſing.210.

Si vnus fratrum eſt ſolicitus recipere omnes introitus ipſorum fratrum tūc ipſe tenetur reſtituere dotem fratrum quam dederunt vxores ipſis fratribus, quia præſumitur ꝙ ipſe eam habuerit.in ſingu.336.incip. Argumentum a ſolitis.

Fratres mendicātes ſunt incapaces bonorum immobiliū,quod intellige verū quo ad retinendū talia bona,ſecus autem ſi illa volunt vendere & conuertere pecuniā in ſuis neceſsitatibus quia poſſunt.in ſingu.32.incip. In alienatione.

Fratres ſi ſunt præſentes quando vnus fratrū dotat cuius filiam de bonis cōmunibus & non contradicūt vñr eis donare dictā dotē. in ſing.344.inci.Taciturnitas.

Frater duo vel ſocij ſi habēt domum communem,& vnus ipſorū vult eā habitare alius vult eam locare quis præferatur.in ſingu.369.incip. Mille hominum.

Frater qui ſtetit in communione cum fratribus & omnia bona adminiſtrauit quando volunt ſe diuidere tenetur reddere rationē adminiſtrationis.in ſingula.493. incipiente Iuſtum &c.

¶Frequenter.Illud dr̄ frequenter fieri qđ bis fit.in ſing.378.incip.Geminatio.

Per frequentationē vie oritur indiciū contra

frequentantem de maleficio commiſſo in di
cta via.in ſing.378.inci.Geminatio.circa fi.
¶Fuga nõ ſemper facit indicium ad torturã,
vtputa qñ quis aufugit poſtq̃ fuit accuſatus
vel inquiſitus.in ſing.119.inci.Fuga.
Fuga caſu quo inducat aliquam præſumptio-
nem vel indicium contra aliquem tunc ta-
lis præſumptio taliter inducta per fugã tolli
tur per iuramentum ipſius fugientis.in ſing.
115.incip.Fuga.circa fin.
Fuga nõ facit indiciũ ad torturam qñ fugiens
tam erat inquiſitus vel accuſatus de delicto,
ſecus ſi aufugit ante inquiſitionem vel accu
ſationem quia tunc facit indicium ad tortu-
ram, & idem eſt qñ erat timor vel ſuſpicio
de inquiſitione vel de accuſatione fienda
quia tunc fuga non facit indicium.in ſingul.
497.incip.Sepiſsime.
¶Fur,& furtum. Promittens furi q̧ ſi indicat
fures non agetur contra eum tamẽ ſi fur in-
dicat fures poterit agi contra eum non ob-
ſtante tali promiſsione.in ſing.177.incipien
te Malitijs.
Si non poſſum a te recuperare rem meam poſ
ſum equalem rem furtiue accipere.in ſingu.
177.incip.Malitijs.
Ille qui hodie furatus eſt vnam rem vilẽ cras
aliam,& ſic ſucceſsiue, ratione talis conſue
tudinis & reiterationis poterit furca ſuſpen
di.in ſing.378.inci.Geminatio.
Quando res furata reperitur pœnes vnum fa-
cit contra illum indiciũ ad torturam q̧ ipſe
eam furatus ſit.in ſing.392.incip. Aduertas
ad vnum.quod limita vt ibi.
¶Furioſus non põt facere actum validũ nec
contra eum poteſt fieri actus validus. Item
non punitur de homicidio nec ualet eius cõ
feſsio nec poteſt intrare religionẽ nec obli-
gatur iuramento.Itẽ equiparatur abſenti &
mortuo.Item non habet teſtamenti factionẽ
etiam ad pias cauſas ſi tñ facit actum rite &
recte vt faceret diligens paterfamilias va-
let,vt in ſing.380.inci.Furioſus.
Falſum contra fabricantem falſum inſtr̃m po-
teſt inquiri & procedi ẽt poſt tempus datũ
a ſtatuto ad inquirendum de maleficijs &
hoc quia crimen falſi intelligitur exceptũ a
ſtatuto in ſing.507.inci.viget quandoq;.
Crimẽ falſi eſt deteſtabilius omnibus alijs cri
minibus & ideo cõfeſsio falſi incidenter fa
cta nocet cõfitenti licet ſecus ſit in alijs cri-
minibus.in ſing.581.inci.vt dixi.
¶Fama in antiquis fama facit plenam proba-
tionem in ſing.505.inci.antiqua.
¶Fœmina. fœmina regulariter non ſuccedat
in feudo nec poteſt eſſe teſtis in cauſa feu-
dali in ſing.611.inci.adduxi tibi.
Maior honeſtas requiritur in fœmina q̃ in ma
ſculo.in ſing.688.incip.fornicatio.
¶Feudum.filij legitimati & filij adoptiui non
ſuccedunt in feudo quod fallit in filijs legi-
timatis per ſubſequens matrimonium in ſin
gu.542.incip.tex.eſt in c.j.
Fœmina non ſuccedit in feudo in ſing.611.in-
cip.adduxit ibi &c.
¶Fideiuſſor,fideiuſſor promittens pro aliqui
bus facientibus pacem nõ intelligitur pro-
miſiſſe niſi pro illis quos ipſe nominauit li-
cet aliquis eorum ſe obligauerit pro alijs in
ſing.583.inci.titius fecit pacem &c.
¶Filius & filia,filius natus ex muliere adulte
ra quæ habet maritum præſumitur potius
mariti q̃ adulteri quod tamen fallit quãdo
talis filius eſſet corpore vitiatus quia tunc
præſumitur filius adulteri in ſing.530.inci.
propter peccata.
Filij legitimati nec filij adoptiui ſuccedunt in
feudo quod tñ limita in legitimato per ſub-
ſequens matrimonium quia ille ſuccedit in
ſing.542.incip.tex.in c.
Si pater relinquit dotem filiæ valet teſtamen
tum licet nõ dixerit iure inſtitutionis in ſin
gu.547.incip.clariſsimum.
Si alicui relinquenti debet imponi aliqua pœ
na propter quam filij ſui infantes fame peri
rent debet mitigari pœna.in ſing.602. inci.
ex delicto &c.
Licet inter patrem & filium in poteſtate non
poſsit eſſe lis tñ ſi pater diſsipat bona ſua
propria tunc filius poteſt implorare officiũ
iudicis contra patrem & petere vt ſibi aſsi-
gnet legitimam vel tot bona ex quibus poſ
ſit alimenta percipere in ſing.613. incipien.
clarum &c.
Licet filiusfami.regulariter non obligetur ex
mutuo propter ſena tuſconſultum macedo-
nianum tñ hoc fallit in mutuo facto ipſi fi-
liofa.propter neceſsitatem ipſius filijfamil.
in ſing.670.incip.neceſsitas &c.
Filij nati ex coitu adulterino non ſuccedunt
matri.in ſing.688.inci.fornicatio.
¶Frater, frater admittitur in teſtem pro fra-
tre contra fiſcum ad purgandũ fratrem de
delicto.in ſing.508.incip.tractant doctores.
Frater tertij ordinis eſt ſub iuriſdtione iudi-
cis laici.in ſing.534.inci.attende ad vnum.
¶Fundus dotalis. fundus dotalis vel alie res
dotales eſtimate date in dotem poſſunt alie
nari per maritum quod tñ fallit qñ maritus
non eſſet ſoluendo quia tunc non poteſt illa
alienare.in ſing.691.inci.fundus &c.
¶Furtum ex noua cõtractatione noua oritur

actio furti hoc eſt verum ſi furtum moram trahit in loco ad minus per vnam diem ſecus autem ſi momento temporis trahit moram in loco vtputa per tranſitum quia tunc nō oritur noua actio furti.in ſing.677.inci. a teneris vſq; annis &c.

G

Gabella. Stāte ſtatuto ꝙ pro quolibet equo tranſeunte per ciuitatē debeat ſolui tātum, pro gabella, non tñ debet ſolui pro equo quem quis equitat.in ſing.86.incip.Statutum.

Stante ſtatuto ꝙ de pretio cuiuſcunq; rei abductæ in contractum ſoluatur gabella intelligitur de emptione tm̄.in ſingul.105.incip. Vbicunque.

Emptores gabellarum pro neceſsitate reipublicæ poſſunt exigi ante tempus dimiſſo tamen eis interuſurio medij temporis.in ſing. 355.incip.Debitor.

¶Geminatio.Licet ex forma legis vel ſtatuti pro aliquo crimine eſſet imponenda pœna pecuniaria tñ ſi accuſatus de tali delicto cōuincitur ꝙ illud alias commiſit & frequentauit & ſic geminauit, tunc talis reus habebit puniri pœna vltimi ſupplicij.in ſingula. 378.incip.Geminatio.

Genus maſculinum concipit fœmininū quod non procedit qn̄ genus maſculinum profertur a lege vel ſtatuto in materia indifferenti,quæ non conuenit vtriq; ſexui,ſed ſolum maſculino,nam tunc maſcu.nō concipit fœmininum.in ſing.20.inci.Maſculinum.

In contractibus maſculinum non concipit fœmininum,in ſing.191.inci.Sepius.

¶Giuntatores qua pœna puniuntur. vide in ſing.318.incip.Fui interrogatus.

¶Gloſſa quæ nihil allegat non eſt tenenda, in ſing.243.incip.Satis.

Gabella contra fraudantes gabellas & datia ſufficiētes probationes per coniecturas in ſingu.568.incip.datiarij.

¶Generalitas,generalitas reſtringitur ad habilia quod amplia limita & reſtringe. vt in ſing.630.inci.generalitas.

¶Genus,genus maſculinum non concipit fœmininum in priuilegio ſeu in conceſsione legitimandi ſpurios.in ſingul.539.incip.habuiſti iam &c.

H

Habitantes. Si ſit mentio de habitantibus in certa regione vel prouincia, non comprehenduntur habitantes in confinibus.in ſingulari 228.incipien.Differunt.

¶Hæres.Verba teſtatoris dicentis ꝙ legat domum vxori ſue, & poſt mortē vxoris vult ꝙ talis domus perueniat ad hæredes ſuos an talia verba intelligātur de hæredibus ipſius teſtatoris, an vero de hæredibus vxoris.in ſingul.21.

Hæres & defunctus cenſentur vna & eadem perſona.in ſingu.475.incipien.Non eſt tibi nouum &c.

¶Homicida punitur pœna mortis.in ſingulari 270.incip.Homicida.

Homicida expectet illud quod alteri fecit, in ſing.270.incip.Homicida.

¶Homicidium. Mandans fieri homicidiū punitur vt faciens.in ſingu.181.incipien. Mandans.in prin.

Nuncius portans ſcienter literas homicidij tenetur pœna homicidij.in ſing.181.incipien. Mandans.

Licet pro homicidio imponatur pœna mortis,tamen pro homicidio antiquo non imponitur pœna mortis.in ſing.454.incip. Curſus temporis.

¶Homo.Si apud hominem bone conditionis & fame reperiantur res furate hoc nō facit indicium contra eum ad torturam, ſecus ſi non eſt bone conditionis & fame.in ſingul. 392.inci. Aduertas ad vnum.

¶Hora in inſtr̄is eſt maxime importantie, nā facit quod vnum dicitur prius altero, & ſic in reſcriptis.in ſing.319.inci. Hora &c.

¶Hoſtis.Quomodo intelligatur illud quod ēt hoſti fides eſt ſeruanda.in ſing.177.inci.Malitijs hominum.

Hæres licet hæres & defunctus cenſeatur vna & eadem perſona attamen iuramentū præſtitum a defuncto non egreditur eius perſonam adeo quod hæres veniens contra tale iuramentum non erit periurus etiam ſi non petit aliquam abſolutionem & tali iuramēto.in ſing.546.inci.licet hæres &c.

Hæres poſt mortem teſtatoris non poteſt iurare nomine ſeu vice teſtatoris in aliquo caſu in quo ex forma legis vel ſtatuti deberet ſtari iuramento ipſius teſtatoris. in ſingula. 546.incip.licet hæres &c.

¶Homicida.homicida nō ſolum punitur pœna mortis, ſed etiam debet condemnari in eo quod potuiſſet ſuperlucrari occiſus ſingulo anno & debet fieri eſtimatio a peritis & a cognoſcentibus eum quot annis potuiſſet ēt naturaliter viuere. & in ſing.585.inci. proximis ſuperioribus diebus &c.

Committens homicidium extra domicilium ſuum an poſsit in loco originis accuſari vel inquiri & puniri,in ſing.576.inci.retroactis temporibus.

In terris eccleſiæ iudex non poteſt inquirere contra ſubditum ratione originis de homicidio vel alio delicto cōmiſſo extra domicilium. in ſing.576. inci. retroactis tēporibus.

Sicut licitū eſt occidere aggreſſorem pro defenſione ſua ita licitum eſt occidere ſe præparantem ad inſultandum vel occidendum antequam inſultet vel occidat. in ſing.638. incip. præparatio.

¶ Homicidium ſtatutum imponens pœnam pecuniariam pro homicidio non valet & caſu quo vt valeret non haberet locum in parricidio. in ſingulari 665. incipiente niſi me mea fallat.

I

INcendium. Licet præſumatur ortū culpa & defectu inhabitātium tñ quando inhabitantes erant ſoliti eſſe vigiles & prudentes, tunc ſi alia indicia contra eos nō appareant non tenetur de incendio. in ſing. 393. incip. Regula.

¶ Incertitudo regulariter vitiat omnem diſpoſitionem, quod tamen fallit in vno caſu poſito in ſing.206. inci. Incertitudo.

Quando plures fuerūt in rixa & neſcitur quis intulerit vulnus ex quo vulneratus eſt mortuus tunc nemo ipſorum rixātium propter incertitudinem debet puniri pœna mortis. in ſing.217. inci. Ter vel quater.

Incertitudo licet regulariter vitiet omnem diſpoſitionem tñ de equitate canonica cōpelli poteſt promiſſor in arbitrio boni viri vt adimpleat promiſſa incerta. in ſing.223. incip. Nonnulla.

Incertitudo operatur vt qñ plures fuerunt in rixa, & vnus fuit mortuus vel vulneratus & neſcitur a quo ꝙ nemo puniatur. in ſing. 403. incip. Superioribus annis, quod limita tamen vt ibi.

¶ Inconſtantia reprobatur in qualibet perſona maxime in principibus. quod amplia vt in ſing.166. incip. Inconſtantia.

¶ Indefinita nō equipollet vniuerſali in dicto teſtium. & in alijs de quibus in ſing.171. incip. Audiuiſti.

¶ Inditio debet apponi in inſtrumentis, alias non valet inſtrumētum, attamen ſi ſit appoſita & corrupta valet. in ſing.431.

¶ Indicium. Per ſola indicia probatur mala fides alicuius. in ſing.34. inci. Mala fides.

Fama ſola regulariter non facit indiciū ad torturam fallit in vehementi fama & in fama quæ habuit originem ab honeſtis perſonis. in ſing.97. incip. Fama.

Laicus contra clericum facit indicium ad torturam, licet eius dictum non admittatur ad faciendam plenam probationem. in ſingul. 98. incip. Laicus contra clericum.

Varietas facit indicium ad torturam. in ſingu. 103. incip. Varietas.

Mendacium facit indicium ad torturam. in ſingu.103. inci. Varietas. in fi.

Teſtis qui non debet examinari, an examinatus facit indicium. in ſing.198. incip. Teſtis qui non debet.

Minor qui ratione ætatis non debet examinari, examinatus facit indicium. in ſingul. 198. incip. Teſtis qui non debet.

Dictum ſocij criminis non facit indicium ad torturam etiam in caſibus in quibus ſocius poteſt interrogari de conſocijs niſi contra reum alia ſint indicia. in ſing.209. incip. Socius criminis.

Vnus teſtis integer deponens de ipſo maleficio facit indicium ad torturam, ſecus ſi deponat ſuper remoto a maleficio. in ſingulari 279. incipien. Alias dixi &c. quod limita vt ibi.

Licet confeſsio extraiudicialis faciat indiciū ad torturam, cautela eſt ꝙ reuocetur talis confeſsio quia tunc non faciet indicium. in ſing.310. incip. Credo te ſcire.

Locus a communiter accidentibus ſeu a ſolitis facit indicium ad torturam. in ſing.336. incip. Argumentum a ſolitis &c. in fi.

Teſtis omni exceptione maior ſi eſt ſolus non facit indicium ad torturam niſi concurrant ſecum alia indicia. in ſingu.342. inci. Quando teſtis.

Si res furatæ reperiantur pœnes hominem bone conditionis & fame talis inuentionis talium rerum non facit contra eum indicium ad torturam, ſecus autem eſt ſi reperiantur pœnes alium hominem qui non ſit bone cōditionis & fame, quia tunc facit indicium ad torturam. in ſingul.392. incipien. Aduertas ad vnum.

Præſumptiones poſſunt eſſe tales ꝙ facient indicium ad torturā, & econtra poſſunt eſſe ita leues ꝙ nihil operantur. in ſingu.451. incip. Decreui.

Illud quod dicitur ꝙ dictum vnius teſtis de viſu facit indicium ad torturam eſt verum ſi eſt omni exceptione maior, alias non. in ſingul.476. incip. Audiuiſti.

Teſtes non omni exceptione maiores probāt indicium remotum a maleficio. in ſing.476. incip. Audiuiſti.

¶ Inducie. Inducie deliberatorie licet dentur reo in cauſa ciuili tamen non dantur reo in cauſa criminali, in ſingula. 437. incipiente In cauſis.

¶Infamis, & infamia. Infamie effectus durat etiam finita cauſa infamie. in ſing. 107. inci. Priuilegium.

Infamis infamia facti in totum non repellitur a teſtimonio in cauſa ciuili, fallit in cauſa ciuili ardua in qua totum repellitur. in ſingu. 109. quod incip. Infamis.

Licet teſtimonium infamis infamia iuris vel facti non ſit ſufficiens ad aliquem condemnandum, tñ eſt ſufficiens ad inquiſitionẽ & torturam. in ſing. 457. inci. Teſtimonium.

¶Inferior. Inferior a principe non poteſt committere cauſam cognoſcẽdam ſummarie de plano ſine ſtrepitu et figura iudicij ẽt ſi ſit legatus de latere. in ſing. 102. inci. Clauſula.

¶Ingratitudo. Ingratitudo eſt vitium enorme & deſiccat fontem pietatis & operatur plures effectus, vt habetur in ſingul. 413. incip. Ingratitudo.

Pater poteſt reducere filium legitimatũ in priſtinam illegitimationem propter ingratitudinem. in ſing. 413. inci. Ingratitudo.

Iudex ordinarius ſi ſit ingratus põt propter ingratitudinem tanq̃ ſuſpectus recuſari. in ſingu. 413. incip. Ingratitudo.

Filius ingratus non ſuccedit patri in feudo. in ſing. 413. inci. Ingratitudo.

Gratitudo ſuperueniens tollit ingratitudinem præcedentẽ. in ſing. 413. inci. Ingratitudo.

Ingreſſus religionis tollit ingratitudinẽ, adeo ꝙ filius ingratus patri ſi ingrediatur monaſterium non poterit propter præcedentem ingratitudinem exhæredari. in ſing. 413. incip. Ingratitudo.

¶Inhabilis. Inhabilis ſuſtẽtatur per habilem. quod amplia vt in ſingul. 180. incipien. Plura & plura.

Caſum in quo inhabilis non ſuſtentatur per habilem. vide in ſing. 196. inci. Cõfirmatio.

¶Inhibitoria. Ille qui nõ dedit iuriſdictionem iudici non poteſt ipſi iudici inhibere ne ꝓcedat in aliqua cauſa. in ſingula. 490. incip. Mos iudicum.

Inhibitoria an poſsit fieri parte non citata, & an & qñ iudex eccleſiaſticus poſsit inhibere iudici ſeculari. in ſingul. 490. incip. Mos iudicum.

¶Initium & non finis in delictis ad fauorẽ rei attenditur. in ſing. 225. inci. In delictis.

¶Iniuria. Iniuriarũ remiſsio facta in foro conſcientie licet non operetur in foro contẽtioſo, tñ fallit quando iniuriam paſſus dicit ſe facere plenam remiſsionem iniurie. in ſing. 246. incip. Remiſsio iniuriarum.

¶Inimicus. Inimicus repellitur a teſtimonio ꝙ habet locum nedũ in inimico publico & manifeſto, ſed ẽt in eo apud quem eſt cauſa inimicitie contra illũ cõtra quem producit, licet ipſe contra quem producitur neſciat illã cauſam. in ſing. 178. inci. Inimicus.

¶Iniuſtitia equiparatur nullitati. in ſing. 473. incip. Memini.

¶Iniuſtum. Iniuſtum videtur ineptum. in ſing. 473. incip. Memini &c.

¶Innocens, & Innocentia. Innocentibus iura ſubueniunt & ſtatutũ excludens oẽs exceptiones non excludit exceptionẽ innocentie. in ſing. 59. incip. Innocentibus.

Si poſt confeſsionem & condemnationem liquet de innocentia rei non debet fieri contra eum executio corporalis. in ſing. 72. incipien. Per totam.

¶Inquiſitio. Ad hoc vt inquiſitio poſsit formari per iudicem cõtra aliquem de delicto oportet ꝙ fama ſeu diffamatio pręcedat. q̃ limita vt in ſing. 14. incip. Ad hoc.

Inquiſitio vel accuſatio de furto non procedit ſi ſimpliciter in ea dicitur ꝙ res furata pertinebat ad talem, ſed eſt neceſſe quod dicatur iure dñij vel quaſi, alias debet ſequi abſolutio. in ſing. 275. inci. Statui omnino.

Inquiſitio non valet niſi primo iudex antequã eam formet citet offenſum et interroget eũ, an velit accuſare reum necne. in ſingul. 305. incip. Iudex maleficiorum.

¶Inſtantia. Inſtantia cauſæ appellationis currit a die interpoſite appellationis ſi tñ ſtatutum dicit ꝙ debeat eligi certus iudex non currit tempus appellationis anteq̃ eligatur dictus iudex ẽt ſi pars ſtaret per xxx. ann. in ſing. 51. incip. Inſtantia cauſæ.

Perempta inſtãtia fideiuſſor qui promiſit pro reo ſi ſuccubuerit eſt liberatus. in ſing. 313. incip. Diligenter.

¶Inſtrumentum. Inſtrumentum ſine teſtibus non valet quod tñ fallit in vno caſu poſito. in ſing. 56. incip. Ad validitatem.

Inſtrã debent produci parte præſente vel citata alias non probant. in ſing. 81. inci. Aduertas &c. itẽ debet peti dari copia parti cũ termino ad opponendũ, alias non ꝓbat. vt ibi.

Inſtrumentum confeſsionis debiti non habet executionem paratam ſtante ſtatuto ꝙ inſtrumentum debiti habeat executionem paratam. in ſing. 135. incip. Quæro.

Inſtrumentum in quo eſt appoſitum iuramentum habet executionem paratam. in ſingul. 356. incip. Iuramentum.

Inſtrumentum in quo non eſt indicium nõ valet ſi tamen ſit appoſita & corrupta valet. in ſing. 431. inci. Dixi tibi.

Inſtrumentum guarentigiatum habet execu-

tionem paratam.in ſing.452.inci.Inſtrm.

Inſtrm habēs executionem paratam ſi ſit perditum,& examinati ſint teſtes de continentia dicti inſtri, & factum ſit de hoc inſtrumētum an tale inſtrumentum ſi factū habebit executionem paratam ſicut primum inſtrumentum.in ſing.484.inci.Verſi.loqui.

Intruſus. Etiam intruſus non debet priuari poſſeſsione ſua niſi primo citetur. in ſingul. 195.incipien.Nemo &c.quod amplia & limita vt ibi.

Inualidū.Inualida ſeu nulla non ſunt in conſideratione & nihil operantur. in ſing.274. incip.Licet.

Inualida non ſunt in conſideratione & nihil operantur, quod tñ fallit in tribus caſibus. in ſing.386.inci.Inualida.& in alio caſu poſito in ſing.431.inci.Dixi.

Ipſo iure. Priuatus ipſo iure nō debet expelli ſine citatione & ſine cauſæ cognitione. in ſing.195.inci.Nemo priuandus.

Irregularitas.Quo ad irregularitatem incurrendam ratihabitio non equiparatur mādato.in ſing.184.inci.Ratihabitio.

Iudei. Iudeorū priuilegia ꝙ poſsint mutuare ſub vſuris ēt ſuper rebus alienis & nō teneantur illa pignora reſtituere veris domtnis ſine pecunia & vſuris limitantur & reſtringuntur non habere locū in Iudeis ſcientibus talia pignora & bona eſſe aliena,quia tunc ſi præſtant pecuniam ſuper talibus rebus nō gaudent priuilegio de quo ſupra ſed tenētur illas reſtituere vere domino ſine pecunia.in ſing.13.inci.Volo tibi.

Iudeus non poteſt eſſe teſtes contra Chriſtianum nec ei poteſt deferri iuramentum in litem,vel in ſupplementum probationis contra Chriſtianū.in ſing.41.inci.Iudeus.

Iudeus conuerſus ad fidem Chriſti & baptizatus non poteſt eſſe teſtis contra Chriſtianū ſicut antea non poterat.in ſing.107.inci.Priuilegium. poſt med.& in ſing.273.incipien. Notiſsimum.

Iudex ex officio poteſt & debet recipere ꝓbationes innocentie inquiſiti.in ſing.59.incip.Innocentibus.

Iudex.Quando nihil conſtat iudici ipſe iudex non poteſt aliquid mandare reo. in ſingu.83.incip.In ore vulgi.

Iudex vnius territorij mandat executioni ſententiam iudicis alterius territorij literis mediantibus.quod limita & reſtringe vt in ſingu.138.inci.Iudex.

Iudex non debet eſſe clementior lege. in ſing. 182.incip.Iudex.

Iudex ex cauſa poteſt augere vel minuere pœnam.in ſing.182.incip.Iudex.

Iudices debet habere manus puras & nitidas. in ſingul.190.incip.Iudices.

Iudici in forma teſtis non creditur de geſtis coram eo in cauſa in qua iudicauit. i ſing.197. incip.Quo ad hoc.

Iudex extra territorium ſuum non habet aliquam iuriſditionem fallit tñ in caſu no.poſito in ſing.203.inci.Iudex extra.

Iudex ordinarius ſi proceſsit ut delegatus non valet eius ſententia.in ſingul.262.incipien. Quod potui &c.

Iudex debet iudicare ſecundum allegata & probata.in ſing.226.inci.Iudex.

Iudex poteſt ēt moueri ad iudicandum ex aliqua confeſsione corā eo facta viua voce & nō ſcripta in actus.in ſin.266.inci.Iudex.

Iudex ſi eſt datus de voluntate partium cum clauſula appellatione remota, attamē ſi fuit in dolo vel in lata culpa poterit a ſententia ſua appellari.in ſing.289.inci.Dolus.

Iudex maleficiorum qui habet plenas probationes delicti contra reum &. voluit etiā habere confeſsionem rei ex quo fecit reū torqueri,tunc ſi ipſe reus perſeuerat in tortura negando,debilitantur probationes quę erāt contra reum,adeo ꝙ iudex amplius non poterit eum condemnare ex dictis probationibus vt antea poterat.in ſingu.262.incipien. Quod potui.

Si iudici maleficiorum vt priuato conſtat de maleficio, an poſsit illud punire.in ſingula. 266.incip.Iudex.

In poteſtate iudicis eſt non condemnare homicidam pœna mortis ſed eum deportare,qñ iracundia orta etiā aliter q̄ ex facto offenſi ipſum homicidā impulit ad committeñ.homici.in ſing.270.inci.Homicida.

Iudex laicus de cauſis ſpiritualibus nō poteſt cognoſcere,fallit tñ vbi ſummaria eſt cognitio.in ſing.70.inci.Iudex laicus.

Si coram iudice laico oppoſite ſint exceptiones reſpicientes forum eccleſiaſticū poteſt ipſe iudex laicus remittendo opponentem ad forum eccleſiaſticum ſtatuere ſibi terminum ad producendum coram eo capitula q̄ vult probare in curia eccleſiaſtica, & ſic vt videat an talia capitula releuent & ſi nō releuant poteſt ad vlteriora procedere.in ſingu.70.incip.Iudex.

Iudex & iudex delegatus. Iudex delegatus ſi moriatur tñ cauſa illa non reuertitur ad ordinarium loci,ſed delegās habet ſe intromittere & de illa cauſa diſponere.in ſingul. 301.incip.Dixi tibi &c.

Iudex ſi reperit ſe deceptū in interpoſitione

decreti pōt proprio motu ex ſuo mero officio illud reuocare.in ſing.320.incipien. Sępe contingit.

Iudex ſi tenet̄ ad aliquid facien. ſub pœna nō cadit in pœnam ſi nō fecit quia non fuit interpellatus.in ſingu.341.incip.Ille qui tenetur.ꝙ limita vt ibi.

In dubio pręſumitur pro iudice, quod eſt verum,qn̄ ſeruauit debitum iuris ordinem in procedendo,alias ſecus.in ſingu.354.incip. In dubio &c.

Iudex procedens extra ordinē dr̄ procedere de facto.in ſing.354.inci.In dubio &c.

Iudex laicus pōt cognoſcere de nullitate abſolutionis a iuramento factæ per iudicē eccleſiaſticum nec tenetur ſtare dictæ abſolutioni.in ſing.367.inci.Nemo prudens &c.

Iudex laicus non tenet̄ exequi præceptū iudicis eccleſiaſtici ſi ſcit uel ſuſpicat̄ de eius iniuſtitia.in ſing.367.inci.Nemo prudēs &c.

Iudex cui commiſſa eſt cauſa ſecundum veritatem & equitatem non debet ferre ſuiam pro vtente pręſidio vſucapionis vel pręſcriptionis.in ſing.370.inci. Vſucapio &c.

Iudex ſi ſuſpicatur ꝙ vna pars per calumniā petat terminum ad producendum teſtes de longinquis partibus vltra tempus ſtatuti datum ad finiendū cauſam debet dare talē terminum comminatione quod ſi nō probauerit mulctabit̄.in ſing.184.inci.Dixi tibi &c.

Iūdex qn̄ interponit authoritatem in cōtractu minoris vel mulieris debet adhibere cauſę cognitionem & dicere in contractu ꝙ reperit illum contractum cedere in vtilitatē minoris vel alterius alias non valet. in ſingul. 399.inci.Multi ſunt iudices &c.

Ille cui cōmiſſa eſt cauſa ſola facti veritate ſuſpecta poteſt credere probationi perſuaſiue & non concludenti neceſſaria.in ſing.494. incip.Probationes &c.

¶Iudicium. Filiusfamil.nō poteſt eſſe in iudicio ſine conſenſu patris.in ſing.40.incip. Filiusfa.non poteſt.

¶Iudicium ſummarium. Acta facta in iudicio ſummario non nocent in plenario. in ſingu. 257.inci.Nemo audiendus.qđ limita vt ibi.

¶Iudicare. Iudicandi munus neceſſarium eſt, quod limita vt in ſing.127.inci. Iudicandi.

¶Iuramentum. Quis non tenetur obſeruare iuramētum in quo promiſit ſtare in cōione cum aliquo.in ſing.9.inci.Nemo cogitur.

Iuramentum non defertur in ſupplementum probationis in cauſis magne quantitatis,qđ tn̄ fallit niſi ſit pluſquam ſemiplene probatum.in ſing.27.inci.Iuramentum.

Iuramentum præſtitum a filiofamilias ſine cō ſenſu patris an ipſum obliget.in ſing.40.incip.Filiusfamil. non poteſt.

Iuramentum in litem vel in ſupplementū probationis non poteſt deferri Iudeo contra Chriſtianum.in ſing.41.inci.Iudeus.

Iuramentum nō refertur in ſupplementū probationis qn̄ ſemiplena probatio nō probat vere vel neceſſario, ſed præſumptiue, vel quādo ipſa ſemiplena probatio eſt eliſa aliqua præſumptione in contrarium.in ſingul. 83.inci.In ore vulgi.

Iuramentum in ſupplemētum probationis nō tm̄ venit deferēdum vbi eſt ſemiplene probatum ſed ēt vbicunq; acto habet pro ſe tales teſtes qui ſolum præſumptionē inducūt vel aliquas coniecturas propter quas iudex inducatur ad ſuſpicandū vel opinandū pro parte actoris.in ſingul.83.incip.In ore &c.

Iuramentū fugientis tollit indiciū ſeu præſumptionē fuge reſultantē ex ipſa fuga cōtra ipſum fugientē.in ſing.115.inci.Fuga.in fi.

Iuramentum operatur ꝙ poſsit probari contractus per teſtes, licet ſtatutum prohibeat probationem fieri per teſtes.in ſing.126.incip. In multis.

Iuramentum perpetuat actionē & operatur ꝙ ſi eſt oppoſitum in inſtrō facit ꝙ non currit præſcriptio.in ſing.141.inci.Audiuiſti.

Iuramentum ꝙ præſtatur in ingreſſu iudicij eſt magis iuramentū calumnie, q̄ iuramentum probationis.in ſing.170. incipien.Animaduertant.

Super iuramento iam præſtito non poſſunt diſponere laici, ſed ſecus eſt ſuper iam præſtādo.in ſing.184.inci.Magna eſt.

Ad hoc vt peruenire poſsit ad deferendū iuramentum in ſupplementum probationis factæ per vnum teſtem neceſſe eſt ꝙ ille teſtis ſit integer & omni exceptione maior.in ſingu.83.incip.In ore vulgi.ante fi.& in ſingu. 197.incip.Quo ad hoc.

Pars in cuius fauorem depoſuit iudex vel arbiter de geſtis corā eis poteſt iurare in ſupplementum probationis licet dictum ipſius iudicis vel arbitri non probet.in ſing.197. incip.Quo ad hoc.circa med.

Quilibet minimus defectus in teſte impedit ut non poſsit parti deferri iuramentum in ſupplementum probationis. in ſing.197.incip. Quo ad hoc.poſt prin.

Si quis petit iuramētum deferri aduerſario caſu quo iudex nolebat eū deferre iū ex quo pars voluntarie petijt tale iuramentum deferri non poteſt poſtea reſcindere ſniam ex nouis probationibus ſuperuenientibus , in ſing.213.incip.Viam.

Iuramētum requiritur in teſte & in omni alio cuius dicto ſtandū eſt, alias nō valet eorum dicto. in ſing.214.incip.Ad validitatem.

Quando committitur aliquid conſcientie alicuius ad hoc vt eius ſnīa valeat requiritur ꝙ ante eius ſnīam iuret ꝙ ita dictat ſibi conſcientia ſua, alias non ſtatur ſententiæ ſuæ. in ſing.214.inci.Ad validitatem.

Iuramentum, an & qn̄ & in quibus reguletur ſecundum naturam contractus, in ſing.226. incip.Emphyteota.

Iuramentum calumnie eſt tante importātie ꝙ ille qui recurrat prǣſtare ipſum iuramētum perdit cauſam. in ſing.252.inci.Iuramentū.

Iuramentum in ſupplementū probationis non poteſt deferri ſpurio qui ſemiplene probauit.in ſing.273.incip.Notiſsimum.

Iuramentum ſupplementum probationis non defertur feneratori q ſemiplene probauit. in ſing.273.inci.Notiſsimum.

Iuramentum aſſertorium minoris poſitum in cōtractum excludit ipſum a reſtitutione in integrum non autem a beneficio nullitatis allegando.In ſing.299.inci.Aduertas,ſecus autem eſt iuramento confirmatorio. vt ibi.

Iuramentum non intelligitur prorogatū prorogato compromiſſo vbi erat appoſitū iuramentum niſi de nouo ſit iuratum.in ſingula. 300.incip.Prorogatio.

Iuramentum in ſupplementum probationis licet non deferatur non præcedente ſemiplena probatione, tn̄ fallit in caſu noſtro poſito.in ſing.322.incip.Iuramentum.

Iuramentum excludit exceptionē non numerate pecu.in ſing.327.inci.Exceptio.

Iuramentum non validat contractum ſimulatum..in ſing.327.incip.Exceptio.in ſi.

Iuramentum habet executionem paratam.in ſing.356.incip.Iuramentum.

Ex iuſta cauſa poteſt qui iurauit venire cōtra iuramentum & valet quod agitur.in ſingu. 359.incip.Iuramentum.

Vbi tractatur de iuramēto illa cauſa debet agitari coram iudice eccleſiaſtico & non ſeculari.in ſing.367.incip.Nemo prudens.

Iudex ſecularis poteſt cognoſcere de nullitate abſolutionis a iuramēto facta a iudice eccleſiaſtico nec tenetur ſtare dictæ abſolutioni.in ſing.366.inci. Nemo prudens &c.

Quando ex aliqua diſpoſitione debet ſtari dicto alicuius non ſtatur ſine eius iuramento. in ſing.401.inci.Quante vtilitatis.

Iuramentum debet habere formalem expreſſionem & ideo non ſufficit ꝙ iurans referat ſe ad illud iuramentum quod fecerit, in ſingu.415.inci.Iuramentum.

Iuramentum an requirat tactum ſcripturarū. in ſing.415.incip.Iuramentum.

Quis poteſt propria authoritate venire cōtra iuramentum abſq; abſolutione qn̄ periculū eſt in mora & non poteſt haberi copia ſuperioris a quo petatur abſolutio.in ſingu.421. incip.Quando periculum.

Iuramentū iniuſtum vel captioſum debet per epiſcopum relaxari.in ſingu.450. incipien. Simplicitati.

Iuramentum licet repreſentet quem maiorem non tn̄ fingit eum prudentem & ſagacem. in ſing.450.inci.Simplicitati.

Iuramentū in ſupplementū probationis nunꝙ̄ defertur vbi præſumptio eſt contra probantem per vnū teſtē.in ſing.451.inci.Decreui.

Iuramentum in ſupplementū probationis non defertur etiam ſtante ſemiplena probatione quando veriſimiliter debent poſſe inueniri plures teſtes illius rei.in ſing.461.incipien. Regulariter.

Iuramento non creditur niſi in defectum aliarum probationum.in ſingula.461.incipien. Regulariter.

¶Iuriſditio.Exceptio proueniens ex defectu iuriſditionis poteſt quandocunq; opponi.in ſing.10.incip.Tu ſcis.

Papa de plenitudine poteſtatis pōt ratificare ſententiam latam a iuriſditione carente. in ſing.10.incip.Tu ſcis.

Iuriſd.tio delegati poteſt præueniri per ordinarium dūmodo litere delegatorie non fuerint primo pręſentate iudici delegato.in ſingu.296.incip.Alias practicaui.

Iuriſditio ordinaria eſt fauorabilis ſed delegata eſt extraordinaria & reſtringenda.in ſingu.296.incip.Alias practicaui.

Iuriſditio eſt fundamentum fundamentorum iudicij.in ſing.10.incip.Tu ſcis.

¶Ius, Magna differentia eſt inter ius quæſitū & ius quærendum.in ſingu.194.incip. Magna eſt differentia.

Iura ſanguinis nullo iure ciuili dirimi poſſunt, quod amplia,vt in ſing.210.Iura.

¶Ius dicere.Sibi ius dicere quando liceat, in ſing.405.incip.Ius ſibi dicere.

¶Ius naturale.Statutum tollens exceptiones non tollit exceptionem deſcendentem ſeu prouenientem a iure naturali.in ſingul.79. incip.Confirmatio.

¶Iuſtitia.Iuſtitia non debet eſſe venalis.in ſingul.190.incip.Iudices.

Dans pecuniam iudici non cauſa eum corrumpendi, ſed cauſa iuris ſui conſeruandi poteſt ipſam repetere, in ſingulari 190.incip. Iudices.

¶Ignorantia. Ignorantia probatur iuramento quod intellige ſolum vbi tractatur de modico præiudicio ſecus vbi tractaꝛ de magno iudicio. in ſin.635.inci. memorie teneo &c.

¶Incontinenti. quæ incontinenti fiunt videntur ineſſe quod amplia. vt in ſingul.614.incipien. vulgata.

¶Inhabilis. licet inhabilis ſuſtentetur per habilem qñ ſimul concurrunt hoc intellige verum qñ inhabilis non eſt in totum inhabilis qm̃ ſi in totum eſt inhabilis non iuuatur per habilem in ſingu.554.incip. memini &c. de qua materia etiam habetur in ſing.617.incipien. memor ex iſto &c. Item limita etiam prædictam regulam niſi ſtatutum requireret ambos habiles, quia tunc ſi eſſet vnus inhabilis non iuuaretur per habilem. vt in ſing.676.inci. dixi tibi alias &c.

¶Iudicium licet in cauſa propria nemo ſit teſtis idoneus iſtud eſt verum quo ad faciendum probationẽ, ſed ſecus eſt quo ad faciendum iudicium quod intellige in conſtituto in mortis articulo. in ſing.516.incip. teneas perpetuo fixum cordi.

¶Iniuria ille qui iniuriaꝛ aliquem coram iudice in forma iudicij põt ſtatim ab ipſo iudice puniri in ſing.549.inci. litigantes.

Iniuria quæ fit a coniuncto vel a propinquo grauius toleratur quam illa quæ fit ab extraneo & ignoto in ſing.573.inci. grauior.

Dicens verba iniurioſa alicui ſi eum penitet ſibi non nocent talia verba. in ſing.626.incip. calor iracundie.

¶Immunitas. immunitas conceſſa hominibus certi loci comprehẽdit etiam iudeos ibi habitantes in ſingula.540. incipien. hodie fui interrogatus.

Immunitas alicui conceſſa propter numerũ liberorũ non expirat ſi aliqui ipſorꝫ filiorum moriantur in ſing.657.inci. plura notabilia.

¶Iracundia. calor iracundie multa operaꝛ vt in ſing.626.inci. calor iracundie.

¶Inſtrumentum. idem operatur promiſſio faciendi inſtrm̃ quod operatur ipſum inſtrumentum in ſing.666.incip. pendet nunc.

Quando inſtrumentum deficit ratione ſolennitatis ꝓbatorie tunc nõ iuuatur prætextu iuramenti in eo poſiti in ſing.700.inci. quanuis iuramentum.

¶Iudicium. idem debet eſſe iudex iudicij pręparantis & iudicium præparati. in ſingula. 654.incip. multos iam vidi.

¶Inualidum. inualida qñq; ſunt in conſideratione in ſing.503.incip. ex pace.

¶Iudex inquirens ſuccedit loco accuſatoris in ſing.524.inci. inquiſitio &c.

Iudex põt ſtatim punire iniuriantem aliquem coram ipſo ſedente pro tribunali in ſingul. 549.inci. litigatens.

Iudici vt iudici debet conſtare delictum alias non poteſt delictum punire in ſing.549.incip. litigantes.

Iudex originis non poteſt in terris eccleſię inquirere cõtra ſubditum ratione originis de delicto per eum commiſſo extra territoriũ ipſius iudicis in ſingul.576.incip. retroactis temporibus.

Si iudex reperit ſe deceptũ in interpoſitione decreti põt motu proprio ex mero officio ſuo illud reuocare ĩ ſin.641.inci. deceptus.

Iudex poteſt conueniri in ſindicatu pro ſentẽtia iniqua licet talis ſententia fuerit bis confirmata item licet deſerta ſit appellatio itẽ non obſtante quod non fuerit appellatum a tali ſententia in ſingula.646.incip. iudices inique agentes.

Iudex non debet audire reum condemnatum pro crimine ad ſoluendam pœnam pecuniariam vel fuſtigationem ſi ipſe reus eſt ſoluẽdo & velit fuſtigari ſed ipſe iudex debet cogere ipſum reum ad ſoluendam pœnam pecuniariam & debet pro hoc capere de bonis ipſius rei & illa vendere pro tali condẽnatione ſoluenda in ſingulari 651.incipien. puto te ſcire.

Iudex præparati debet eſſe iudex præparãtis ne iudiciorum cõnexitas diuidatur in ſing. 654.inci. multos iam vidi.

Iudex incompetens non poteſt facere executionem delicti notorij etiam per confeſſionem in ſing.659.inci. ſatis notum.

Si iudex facit aliquem ſuum locumtenentem quotiens eum abeſſe contigerit & veniat caſus quo ipſe iudex principalis vna die abſens ſit & vna die ſit præſens valent acta coram ipſo locumtenente facta ẽt illo die quo ipſe iudex principalis præſens fuerit ne ex iſta modica variatione partes decipiãtur in ſing.671.inci. in repeti. mea.

Præcipitata voluntas iudicis dicitur nouerca iuſtitie in ſingu.680.incipien. dicit vulgare prouerbium.

Iudex debet habere ſalarium ſuum etiã ſi partes non expectata ſententia ſe concordarũt inſimul in ſing.693.inci. vulgariter &c.

¶Iudeus. iudeus comprehenditur in immunitate conceſſa hominibus certi loci ubi habitat ipſe iudeus in ſingu.540.incip. hodie fui interrogatus.

Saluus conductus conceſſus alicui & ſocijs cõprehendit etiam iudeum ſecum euntem in ſing.540.inci. hodie fui interrogatus.

Priuilegia

Priuilegia iudeorũ quę hñt q͛d credatur libris eorũ intelligũtur ſolũ ſuper pignoribus & nõ circa alia in ſing.560.incip.habemus.

Iudæus petẽs vſuras ſibi debitas non auditur niſi reddat vſuras ab alijs extortas in ſing. 609.incip.aduertas ad vnum.

¶Iudicium ſummarium probationes facte in iudicio ſummario nõ probant in plenario niſi in iudicio ſummario facte fuiſſent plenarie nã tunc probationes & ſententia præiudicãt in plenario. in ſingu.555.incipi. Tu ſcis &c.

¶Interpellatio. interpellatio extraiudicialis cõſtituit debitorẽ in mora.itẽ facit reũ teneri ad expenſas.in ſing.538.inci.per interpellationem.

¶Interpretatio, interpretatio ſemper fiẽda eſt vt actus magis valeat quã pereat. in ſingu. 662.incip. fienda &c.

¶Iuriſditio.iuriſditiones & poteſtates ſunt diſtincte.in ſing.599.inci.poteſtates &c.

¶Iuramẽtũ.iuramentũ habet vim clauſule codicillaris adeo q͛d veniẽtes ab inteſtato ĩtelligũtur rogati.ĩ ſing.504.inc.virtus iurĩ &c.

Iuramentũ non eſt legitima probatio. in ſing. 570.inci.aduertas.

Iuramentũ præſtitum die feriata non valet.in ſing.624.inci.aduerte quæſo.

Iuramentũ in ſupplementũ probationis nõ defertur in cauſis criminalibus.in ſing.635.incip.memorie teneo.

Iuramentũ in ſupplementũ probationis non defertur in cauſis magni præiudicij.in ſing. 635.incip.memorie teneo.

Iuramentũ in ſupplementũ probationis nõ defertur in cauſa præſcriptionis cum ſit odioſa.in ſing.635.inci.memorie &c.

Vbi petita eſt abſolutio vel habilitatio iuramẽti poſiti ſuper aliquo inſtrumẽto ibi etiã debet diſputari de viribus ipſius inſtrumenti & non corã alio iudice ne continẽtia cauſe & iudicij diuidatur in ſingu.654. incipi. multos iam vidi &c.

Iuramentũ non obſtat vbi interuenit enormis leſio.in ſing.672.inci. nonnulla.

Quãdo actus vel cõtractus vel inſtrumentum deficit ratione ſolennitatis probatorie tunc nõ iuuatur ex iuramẽto ſuper eo poſito. in ſing.700.incip. quamuis iuramentum.

Iuramentum nõ ſupplet conſenſum. in ſingu. 700.incip.quamuis iuramentum.

L

LAicus cõtra clericum non admittitur in teſtem in cauſa criminali quod limita ad plenã probationẽ faciendã, ſecus quo ad indiciũ ad torturam, in ſing.98.incip.Laicus.

Laicus contra clericũ admittitur ad probandũ famam.in ſing.98.incip.Laicus.in fi.

Laicus exiſtẽs in communione vel ſocietate clerici gaudet priuilegio clerici. in ſingu. 180.incip.Plura & plura.

Laici nõ poſſunt diſponere ſuper iuramento præſtito,ſecus ſuper iuramẽto præſtãdo.in ſing.194.incip. Magna eſt differentia.

Laici licet non poſſunt diſponere ſuper iure quæſito eccleſie tamen poſſunt diſponere ſuper iure querẽdo ipſi eccleſie.in ſing.194 incip.Magna &c.

¶Laudũ.Ille qui emologauit laudũ nõ poteſt poſtea venire cõtra ipſum ꝙ tamẽ fallit in eccleſia.in ſing.161.inci.Emologatio.

¶Legatum.In gaudimentũ alicuius rei trãſit ad hæredes.in ſing.414.inci. Teſtator.

Legatum factum alicui de aliqua re in gaudimentum tranſmittitur ad hæredes.in ſingu. 414.incip. Teſtator.

Legatum reuocatur ſi teſtator voluntarie alienat rem legatã.in ſingu.136.incip.Longa.

Legatum reuocatur ſi inter teſtatorẽ & legatariũ ſuperueniãt inimicitie.in ſing. 136.inci. Longa.in fi.

Legatum ſi eſt factũ monaſterio nec apparet cui in dubio, intelligitur factum monaſterio monialium & non monachorũ.in ſing.248. incip.Conditio.

¶Legatus nõ committit cauſam ſublato iuris ordine.in ſing.295.inci.Clauſula.

Legatus de latere nõ poteſt apponere clauſulam appellatione remota niſi hoc habeat ex ſpeciali commiſsione.in ſingu.295.incipiẽ. Clauſula.

Legatus de latere non põt cõmittere cauſam cognoſcendam.ſimpliciter & de plano. in ſing.295.incip. Clauſula.

¶Legitimatio.Filij naturales pluribus modis legitimantur.de quibus.in ſingu.121.incipi. Credo te ſcire.

Licet pater contrahat matrimoniũ cũ matre filij naturalis non legitimatur nepos qñ tale matrimoniũ contraxit pater poſt mortem filij.in ſing.121.incip.Credo te ſcire.

Filius naturalis quoties poteſt legitimari per ſubſequens matrimoniũ nunquã poteſt legitimari per reſcriptũ principis.in ſingu.130. incip.Dixit tibi.

Filius naturalis nõ legitimatur per ſubſequẽs matrimoniũ qñ alij legitimi & naturales adſunt niſi tẽpore ſecuti matrimonij fiant inſtrumenta dotalia.in ſingu.256. incipien.In materia.

Statutum dicens ꝙ ſtantibus filijs maſculis fi-

lie femine non ſuccedāt, an habeat locū in filijs maſculis ſpurijs legitimatis, in ſingu. 303.incip.filiorum appellatione.in fi.

In ſupplicatione quę fient pro aliqua perſona legitimāda debent exprimi oēs qualitates il legitimatis,alias legitimatio tanquā ſubreptitia non valet.in ſingu.492.incip.In legitimatione.

¶Lex,quoties.C.de rei vendi. limitatur pluribus modis.de quibus.in ſing.82.inci.Volo tibi dare.& an.d.l. habeat locum in donatione,vide ibi in fin.

Lex,manifeſte turpitudinis.ff.de iureiur. quō intelligatur & quomodo limitatur. in ſing. 83.incip.In ore.

Lex,ſi.ff.de iuriſ.omn.iudi.limitatur vt in ſingu.124.inci.Vidiſtis &c.

Lex,edem.C.loca.volēs ꝓ dominus rei locate poſsit rem locatam ad ſe aduocare propter ſuam neceſsitatē, an habeat locū in re data in emphyteoſim. in ſing. 94. incipien. Tu habes.

Lex,ſi quis in tantam C.vnde vi.limitatur vt in ſing.167.inci.Violentus.

Lex,ad ſolutionē C. de re iudi. nedum habet locū in principali ſed ēt in procuratore. in ſing.186.inci.Tu ſcis.

Lex vel ſtatutū puniens facientē violentiā in veſtibus alicui non habet locū ſi talis violētia fiat in veſtibus dormientis.in ſing.188.incip. Capitulum.

Lex,plerique ff.de in ius vocan.limitatur niſi domus minetur ruinam,in ſing. 186. inci. Audiuiſti.

De materia l.fina.ff.de rei vēdicat. vide in ſingu.242.inci.Text. habes &c.

Lex, ait pretor.§.ſi debitore ff. quæ in fraudu credi.limitatur aliquibus modis. de quibus in ſing.245.incip. Satis notum.

Lex,Quod non dixit lex nec nos dicamus.in ſing.389.inci.Tu ſcis.

Lex.ij.C.de iure emphy.limitatur vno modo de quo in ſing.409.incip.Tu ſcis.

¶Libellus.ineptitudo libelli vitiat libellū & de ipſa ineptitudine poteſt opponi, nedum vſque ad ſententiam,ſed ēt poſt ſententiam in ſing.119.incip. Ineptitudo.

¶Libellus generalis & incertus non admittitur ſi a parte opponatur,ſecus ſi nō opponatur.in ſing.348.inci. Libellus &c. quod eſt verū in cauſis ciuilibus,ſecus aūt in criminalibus quia tunc ēt ſi pars nō opponat non admittitur.in ſing.348.inci.Libellus.

Quando requiritur libellus in aliqua cauſa ſi actor vadit ad notariū & dicat ſcribas quod ego peto a Titio centum ex tali cā tūc quāuis notarius hoc ſcribat in actis per hoc nō videtur libellū in ſcriptis obtuliſſe. in ſing. 364.incip. Libellus.

¶Liber rationū debet habere diē & conſulē alias non probat quod eſt verū vt' ꝓbet ꝓ ſcribēte,ſed ſecus eſt cōtra ſcribentē q' contra eū probat licet nō habeat diē neq; conſulē.in ſing.429.incipi. Liber rationum.

Liber mercatoris,an & qn̄ faciat fidem pro ſe vel contra ſe in ſingu. 458. incipien. Liber mercatoris.

Si ex forma ſtatuti vel cōſuetudinis debet ſtari libro mercatoris tale ſtatutū vel cōſuetudo debet intelligi accedente conſenſu iudicis,& ſi iudici videbit conſiderata qualitate mercatoris & quantitate & conditione cauſe.in ſing.458.incip. Liber.

¶Libera poteſtas.Si data eſt alicui libera poteſtas procedēdi ꝓut ſibi videbitur intelligitur tn̄ iuris ordine ſeruato.in ſing.328.

¶Liberatio. Fauorabiliores ſumus ad liberādū quā ad condēnandū.in ſing.90.incip. Fauorabiliores.& in ſing.151.inci. Semper.

¶Litera.Si ſcribo tibi literam in qua dico te eſſe debitorē meū,& tu lecta litera taces & nō contradicis probata eſt intentio mea. in ſing.344.inci. Taciturnitas.

Si ſcribo tibi literā in qua cōfiteor me eſſe debitorem tuū in mille, ſed antequā iſta litera tibi præſentetur ego moriar, hoc caſu talis litera non nocebit hæredibus meis. in ſing. 373.incip.vt noſti.

¶Litis conteſtatio. Reus conteſtans litē per verba generalia dicendo nego narrata ꝓut narrantur non cadit in pœnam negantis. in ſingu.242.

¶Locatio rei rumpitur ſuperueniēte vēditione dicte rei.quod tamē fallit in vno caſu, in ſing.321.incip.Credo te ſcire.

¶Locus non tutus excuſat citatū a comparēdo in loco vbi citatur, itē operatur qđ promittens ſoluere vbicunque non poterit tn̄ conueniri in loco ſibi nō tuto.in ſingu.261. incip.Exceptio.

Laicus ſi committit delictū & poſtea ſtatim ingrediatur religionē.attamen poterit puniri per iudicē laicū quod tamen fallit niſi ante delictum feciſſet votū intrandi religionem, quia tunc non poſſet puniri a iudice laico. in ſing.534.inci. attende ad vnum.

Laicus poteſt cognoſcere de cauſa clerici quādo clericus comparet vt tertius & non vt principalis. in ſingu. 694. incipien. apud omnes &c.

¶Legitima pater in vita ſua poteſt aſsignare legitimam ſuam filijs ſuis.in ſing.674.inci.

aliqui ſunt patres.

Legitimatio & legitimatus.illegitimus cōtrahens matrimoniū cū legitimo efficitur legitimus.in ſing.501.incit.iritum.

Comes palatinus habens priuilegiū legitiman di ſpurios nō poterit legitimare ſpurias.in ſing.536.inci.habuiſti iam.

Legitimatio quæ fit per ſubſequens matrimoniū eſt nobilior & potētior alijs legitimatio nibus.in ſing.542.incip.tex.in c. primo.

Legitimari nō pōt clericus a comite palatino ſeculari.in ſing.667.incip. ſepiſsime.

¶Liga,ſi aliqui ſunt in liga inſimul & debent ſe adiuuare adinuicem tunc poſſunt ſe adiuuare antequam offendantur ſi eorū inimici præparant ſe ad offenſam eorum. in ſingu. 638.incip.præparatio &c.in fi.

¶Locator,& locatio ſi alicui fiat locatio alicuius fundi ſterilis ad tēpus tunc ſi conductor laborat taliter dictū fundū quod ex labore ſuo efficiatur fructuoſus tunc talis locatio facta ad tēpus efficitur ꝑpetua & trāſi bit ad hæredes extraneos nec finietur tertia generatione licet hoc in inſtrumēto non dicatur.in ſing.550.incip.ſtatui tibi tradere.

Neceſsitas ſuperueniēs locatori rumpit locationem domus locate & ita in neceſsitate ſuperueniente conductori. in ſing.615.inci. neceſsitas.

¶Locūtenēs.locumtenens licet poſsit omnia quæ pōt principalis eū cōſtituēs tamē non poteſt imponere pœnā mortis nec membri mutilationē.in ſing.649.inci.ſepe contingit quod tamen limita vt ibi.

¶Ludus.tantū punitur qui ſtat ad videndum ludere ad ludū prohibitū quantum ille qui ludit.in ſing.552.inci.ſepius.

M

Magiſtratus minores magiſtratus nō poſſunt imponere pœnā corporalem nec bona confiſcare licet eis ſit datū arbitriū in criminalibus. in ſing.397.inci. Arbitrium.

¶Maior pars.Quod maior pars facit valet qa omnes facere videntur, & ideo ſi committitur aliquid poteſtati antianis quod facit poteſtas cū vno vel duobus antianis tanquam factum a maiori parte valet.in ſingu.376.incip. Quod maior.

¶Mala fides alicuius ꝓbatur per ſola indicia in ſing.34.inci.Mala fides.

¶Maleficiū. Volūtas & propoſitū diſtinguūt maleficia.in ſing.176.incip. Voluntas.

¶Malitia.Malitijs hominum eſt obuiandum nedum recta via ſed ēt cū malitijs. in ſingu. 177.incip.Malitijs.

¶Malus. Semel malus, ſemper præſumitur malus.in ſing.217.incip.Ter vel quater. & in ſing.74.incip.Tu habes.

¶Malus. Regula ſemel malus. habet locum econuerſo, vt ſemel bonus ſemper præſumatur bonus.in ſing.393.inci.Regula.

¶Mandās & mandatarius eadē pœna puniūtur.in ſing.181.incip. Mandans. in prin.

¶Mandatū.Re integra finitur morte mandantis,quod tamē fallit in tribus caſibus poſitis in ſingu.44.inci.Mandatum &c.

Mandatū non finitur morte mandantis quādo mandās tenebatur de neceſsitate facere illud quod mādauit mādatario. in ſingu. 44. incip.Mandatum.in fi.

Mandatū de ſoluēdo pōt reuocari re integra, quod tñ fallit niſi creditor acceptauerit pro debitore mandatarium,quia tūc ēt nulla facta ſolutione non poteſt tale mandatum reuocari.in ſing.56.inci.Si dedi.

Quando dubitatur de mādato admittitur agēs cū cautione de rato,quod fallit niſi dñs pro quo quis vult agere ſit intra ciuitatē vel in loco propinquo,ita ꝙ faciliter poſsit haberi eius præſentia & poſsit ipſe tollere dubitationē circa mandatū, nā tūc agens nō admittitur ēt cū cautione de rato.in ſing.228. incip. Agens.

In mandato alicui facto intelligitur contineri connexum. in ſing.251.

Fines mandati diligenter ſunt cuſtodiendi. in ſing.265.incipien.Fines mandati.quod ampliа vt ibi.

Mandatum ad vendendum, emendum, compromittendum vel ſimilia, nunquam prǽſumatur ex diuturnitate temporis etiam ex curſu centum annorum.in ſingu.323.incipi. Diuturnitas.

Exceptio mandati poteſt quandoque opponi ēt poſt ſententiā,quia reddit iudicium retro nullum.in ſing.323.inci.Diuturnitas.

Mandatū ſuperioris factū alicui vt aliquid faciat intelligitur ſeruatis ſeruandis & cā cognita.in ſing.328.inci. Multi ſunt.

¶Maritus.Si maritus diu ſtetit quod non petijt vſuras dotis mulieris non poterit vlterius eas petere ꝑ tpe prǽterito. in ſin.360.

¶Maſculinū genus cōcipit femininū.qd tamē limita vt in ſing.20.inci.Maſculinum.& in ſing.39.incip. Capias vnum.

In contractibus maſculinū nō concipit femininū.in ſing.191. incip.Sepius.

¶Mater non petens intra annum tutorem filijs ſuis priuatur ſucceſsione eorum , quod tamen fallit in vno caſu poſito in ſing. 302. inci.Mater non petens.

❡Matrimoniū. In cauſa matrimoniali poſſunt produci teſtes ēt poſt didicita teſtificata, qđ eſt verū ſi pars iurat illos teſtes quos vult producere nō ſubornaſſe, alias non poſſunt produci. in ſing. 128.

Vbicunq; matrimoniū eſt illicitum non habet locū pactum de lucrāda dote ſecundū ſtatutum. in ſing. 129. incip. Dum eſſem.

Filius præſens & tacēs obligatur ex matrimonio cōtracto per parētes ſuos, qđ tñ limita niſi cū cognita conſtaret filiū vel filiā ob reuerentiā parētū vel alterius ipſorū tacuiſſe in ſing. 147. inci. Filius præſens.

Matrimoniū perfectū licet nō poſsit ēt a papa dirimi, tñ ſi vir duxit ſciēter vxorē non cognoſcibilē, licet non debeant ſeparari, ſi tñ epiſcopus videt eum ſuſpectum de incontinētia pōt prouidere vt contrahat cū alia & primam alimentet. in ſing. 165.

Validū eſt argumentū de matrimonio carnali ad matrimonium ſpirituale. in ſing. 215. incip. Validum.

Conditio reſolutiua matrimonij impedit & annullat ipſum matrimoniū. in ſingu. 286. incip. Capias.

Matrimoniū metu contractū eſt nullū & non valet, quod eſt verū qñ metus eſt talis qui caderet in conſtantē virum. in ſing. 347. incip. Matrimonium.

Matrimoniū carnale non inualidatur ꝑpter metū reuerētialem patris, quod ſecus eſt in matrimonio ſpirituali, quia illud inualidatur propter metū reuerētialē patris vel parentū. in ſing. 347. inci. Matrimonium.

Cauſa criminalis & cauſa matrimonialis in qua agitur de matrimonio diſſoluēdo equiparātur. in ſing. 437. incip. In cauſis.

❡Mendaciū facit indiciū ad torturam. in ſingu. 103. incip. Varietas.

❡Meretrix. Acceſſus ad publicas meretrices non nuptas eſt impunibilis, quod limita niſi ſint carcerate. i ſing. 150. inc. Acceſſus &c.

Licet meretrix maritata nō poſsit pro debito carcerari, tñ fallit niſi maritus ſuus ſit leno, qm̄ tūc poterit. in ſing. 279. inci. Dixi.

❡Miniſtralis. Si miniſtralis literarū ignarus facit ſibi ſcribere denunciā a notario qui illā facit falſam nō debet puniri miniſtralis, ſed ille notarius qui illam facit. in ſing. 391. incip. Pœna.

Si miniſtralis ſub pœna debet probare contēta in ſua denuncia ſi probauit per teſtes qui fuerunt reprobati ex aliqua cauſa non debet condemnari. in ſing. 444. incip. Statutum eſt in ciuitate.

❡Minor qui ratione etatis non debet examinatus facit indicium. in ſingu. 198. inci. Teſtis qui non debet.

Minor ſi confeſſus ſit delictū de quo aliter nō conſtabat niſi per ſuā confeſsionē debet reſtitui aduerſus dictam ſuam confeſsionem, quia ex ea eſt leſus. in ſingu. 445. incipien. Minor.

Minor habēs curatorē licet nō poſsit in vita alienare res immobiles ſine authoritate curatoris & ſine decreto iudicis tñ in teſtamēto poteſt dare licentiam executoribus ſuis alienandi res immobiles ſine curatore & ſine decreto iudicis. in ſingu. 465. incipi. Aliqua ſunt &c.

Statutū an cōprehendat minores ſicut maiores. vide in ſing. 481. inci. Cōmunis opinio.

Statutū exorbitās a regulis iuris communis licet generaliter loquatur non tñ comprehēdit minores. in ſingu. 481. incipiē. Communis opinio.

❡Modicum. Modica non ſunt in conſideratione. quod tamen limita vt in ſing. 276. incipi. Parum.

❡Monialis. Statutū excludens filias feminas extantibus filijs maſculis, an habeat locum in filiabus monialibus. in ſing. 303. incip. Filiorum appellatione. ante ſi.

Si filia propter metū reuerentialem patris efficiatur monacha, talis ingreſſus religionis non valet ſed vitiatur. in ſingu. 347. incipi. Matrimonium.

❡Monitus & monitio. Monitus ſeu cōdemnatus ad aliquid facieñ. ſi illud non fecit propter caſum ſibi ſuperueniētē ſine eius culpa excuſatur. in ſing. 263. incip. Monitus.

Vbi ad perdendū aliquod priuilegiū clericale iura requirunt trinā monitionē fiendam ipſis clericis non rite viuentibus, oportet ꝙ illa monitio apprehendat clericos & nō ſufficit generalis monitio ꝙ oēs ſe abſtineāt in ſing. 259. incip. Generalis monitio.

❡Mora. Quādo periculū eſt in mora multa tolerantur quæ alias non tolerarentur. in ſingu. 421. incip. Quando periculum.

Mora poteſt purgare de equitate iuris canonici ēt vbi eſt dies & pœna cum iuramento in ſing. 461. inci. Rigore iuris.

Quādo datū eſt pignus cū pacto ꝙ ſi nō eſt ſolutū debitū tali tēpore pignus ſit creditoris adueniēte tēpore & nō ſit ſolutū admittitur moræ purgatio. in ſingu. 468. incipi. Sciunt communiter.

❡Mortuus. Titius mortuus non dr̄ amplius Titius in ſing. 373. inci. Vt noſti.

❡Motus proprius principis operatur magis quā conceſsio vel actus ad poſtulationē pa-

tris.in ſing.14.inci. Ad hoc.

¶Mulier. Mulierum conditio in pluribus caſibus eſt melior & fauorabilior conditione vtrorum.in ſing.248.

Mulier nõ poteſt carcerari pro debito, qđ limita vt in ſing.248.

Mulier recuſans redire cũ viro ſuo poteſt perſonaliter cogi.in ſing. 248.inci. Conditio.

Mulier non põt cogi perſonaliter comparere in illis caſibus in quibus quis põt cogi in iudicio pſonaliter cõparere.in ſingu.248.

Mulier inuenta cũ armis ẽt ſi non inueniat fideiuſſorem non debet duci ad palaciũ, ſed debet relaxari iuratorie cautioni. in ſingu. 248.incip. Conditio.

Mulier prefertur in dote alijs creditoribus. quod limita vt in ſing.324.incip. Mulier.

Mulier ſi fuit percuſſa a viro quia nolebat cõſentire cõtractui fiẽdo per virũ, ſi poſtea ex interuallo conſentiat non valet quod agitur, quia præſumitur durare idẽ metus donec durat dictum matrimonium.in ſing.525 incip. Dixi tibi.

Mulier quæ habet virũ cui fuerũt omnia bona cõfiſcata põt propria authoritate ponere manus ad res ſuas ne occupentur per fiſcum.in ſing.405.incip.Ius ſibi dicere.

Mulier ſi per traditionẽ pecunie inducitur ad cummittendũ adulteriũ, tunc inuita reputatur cõmiſiſſe illud, & ille qui dedit ſibi pecuniam punitur pœna ſtatuti quo imponitur pœna adulterãti ad mulierẽ inuitam. in ſing.253.incip. Datio pecunie.

¶Mutilati mẽbris vel corpore vitiati nõ poſſunt eſſe teſtes cõtra clericos in cã criminali.in ſing.379.inci. Clericorũ priuilegia.

Maritus qui non ſuſtinet onera matrimonij non lucratur partem dotis delatam marito moriente vxore ſine filijs.in ſing. 514.incipien. viget.

Maritus implicans ſe pluribus fideiuſſionibus dr̃ male vti ſubſtantia ſua adeo quod eius vxor poteſt repetere dotẽ conſtãte matrimonio.in ſing.574.inci. mulier.

Maritus promittẽs reſtituere totã & integrã dotẽ priuatur lucro ſibi obueniente ex forma ſtatuti.in ſing.687.inci. verbũ integre.

Maritus põt alienare fundũ dotalẽ eſtimatũ & alias res dotales datas in dotẽ quod fallit qñ maritus nõ eſt ſoluẽdo quia tunc non obſtante eſtimatione nõ poteſt alienare. in ſing. 691.inci. fundus dotalis.

¶Matrimoniũ. matrimonia debẽt eſſe libera & ideo nõ valet ſtatutum per quod impeditur matrimoniũ vel per quod tollitur libera facultas cõtrahendi matrimonium. in ſing.589.inci. alias de anno.

Valet matrimoniũ ſine cõſenſu patris de iure canonico.in ſingu.589.incip. alias de anno.

In matrimonio attẽditur ius canonicum.in ſingu.589.inci. alias de anno.

¶Membra. nemo eſt dñs membrorũ ſuorũ & ideo nemo põt ſe obligare ad pœnã corporalẽ pro alio.in ſing.651.inci. puto te ſcire.

Ille qui propter delictũ ſuum eſt condẽnatus in pœna pecuniaria vel ad fuſtigationem ſi eſt ſoluẽdo & velit potius fuſtigare ꝙ ſoluere iudex non debet eũ audire ſed debet eũ cogere ad ſoluẽdum & debet ipſe iudex vẽdere de bonis ipſius rei pro ſoluẽda tali condemnatione inuito dicto reo. in ſingu. 651.inci. puto te ſcire.

¶Metus. metus non probatur ẽt per duos teſtes qñ in contractu qui dicitur metu factus interuenit preſentia cõiunctorũ.in ſing.528 Incip. dixi tibi &c.

Metus ad hoc vt operetur vires metus debet eſſe talis qui cadat in conſtantẽ virum vel in conſtantẽ mulierẽ alias non operatur vires metus quod fallit in metu illato teſtibus vt minãs perdat cãm nam tunc ſufficit omnis metus.in ſing. 578.incip. metus.

Blandicie potentũ inducũt iuſtũ metum.in ſingu.645.inci. aduertant.

Præſentia coniunctorũ facit ceſſare præſumptionẽ metus.in ſing.673.inci. nõnnulla qđ tamen limita vt ibi.

¶Miles. milites non poſſunt pro delicto torqueri ẽt ſi contra eos extẽt indicia ſufficientia ad torturã nec valet cõſuetudo in cõtrarium quod tñ non habet locũ in crimine leſe maieſtatis in ſing.556.incip. plura vt credo & caſu quo poſſint torqueri debet tamẽ primo degradari. vt ibi.

¶Mine. licitum eſt occidere minantẽ qñ ipſe minãs eſt in actu offendẽdi minatũ.in ſingu. 640.inci. examinaui alias ſed per ſolas minas nõ licet occidere minantem vt ibi.

¶Minor. minor effectus maior ſi ignorauit ſe fuiſſe leſum tẽpore minoris etatis & ſteterit etiam per centum annos quod non petierit reſtitutionẽ in integrũ tñ poterit eã ſemper petere quando peruenerit ad notitiam ſuã talis leſio. in ſingula.572.incipien. multa & quam plura.

¶Minor delinquẽs ad hoc vt de delicto puniatur vera pœna delicti tanꝙ maior requiritur quod ſit doli capax eſt proximus pubertati alias ſi iſta duo in eo non concurrũt nõ poteſt de iure puniri vera pœna delicti tanquam maior.in ſingu.628.incip. his temporibus.

Minor delinquẽs in omittendo vel negligẽdo etiam ſi ſit doli capax non punitur. in ſing. 628. inci. his temporibus.
Auctoritas iudicis ſi debet interponi in cõtractu minoris & talis minor ſit clericus debebit interponi auctoritas a iudice eccleſiaſtico. in ſing. 667. inci. ſepiſsime.
¶Momentum. momentanea nõ ſunt in cõſideratione. in ſing. 671. inci. in repe. mea.
¶Monitio. monitio iudicis facta parti ad agẽdũ vel ad docendũ de iuribus ſuis nõ conſtituit talẽ partẽ in mora adeo quod non poſſit poſt terminũ agere vel docere de iuribus ſuis niſi talis monitio fuerit bina in ſingu. 616. inci. ſoleni ſepe.
¶Mora per interpellationẽ extraiudicialem debitor cõſtituitur in mora. in ſing. 538. inci. per interpellationem.
Quando periculũ eſt in mora multa concedũtur ſeu permittuntur quę aliter non permitterentur. in ſing. 543. inci. maleficijs.
Quando periculũ eſt in mora valet præceptũ iudicis factũ ſine cauſe cognitione. in ſingu. 648. inci. cauſe cognitio.
¶Mulier. Mulier illegitima ſi ſit viro legitimo & naturali ipſa ẽt efficitur legitima. in ſing. 591. inci. trium.
Mulier conſtante matrimonio poteſt dotem ſuã repetere a marito quãdo incip. male vti ſubſtantia ſua & vergere ad inopiam & dr̃ male vti ſubſtantia ſua quando implicat ſe pluribus fideiuſsionibus & tunc mulier habet legitimam cauſam repetendi dotem. in ſing. 574. incip. mulier &c.
Mulier cõtrahendo ſecundũ matrimoniũ dicitur honeſte viuere & ſeruare voluntatem viri qui in teſtamento dixit lego vxori nec ſi caſte viuet. in ſing. 567. inci. mulier.
Mulier contrahendo tertiũ matrimoniũ nõ dicitur caſte nec honeſte viuere & ideo perdit legatũ ſibi factũ ſi caſte & honeſte vixerit in ſing. 577. inci. mulier &c. circa ſi.
Si vxor ſit relicta vſufructuaria a marito in bonis ſuis nõ perdit vſumfructũ ſi trãſit ad ſecũda vota. i ſing. 577. inci. mulier &c. in ſi.
Mulier in dubio non præſumitur dare omnia bona ſua in dotem. in ſingu. 588. incipiẽ. de iure communi.
Mulier nõ poteſt eſſe teſtis in ſcriptura priuata. itẽ poteſt eſſe procuratrix arbiter nec iudex. in ſing. 611. inci. adduxi tibi &c.
Mulier luxurioſe viuẽs non põt ſtare in iudicio ſine curatore. i ſing. 688. inci. fornicatio.
Mulier luxurioſe viuẽs priuatur tutela filiorũ in ſing. 688. inci. fornicatio.
Mulier luxurioſe viuẽs priuatur ſucceſsione filiorũ. in ſing. 688. inci. fornicatio.
Mulier pro rebus eſtimatis datis in dotẽ habet rei vendicationem vtilem quando maritus non eſt ſoluendo. in ſing. 691. incipien. fundus dotalis.
¶Mutuũ. mutuãs ſtatim conſumpturo eũ nõ obligat ad reſtitutionẽ. in ſingu. 564. incipit. mutuans.
Mutuãs ſub turpi cõditione pecuniã nõ põt illã repetere. in ſing. 564. inci. mutuans.
Mutuãs filioſa. nõ põt petere mutuũ obſtante macedoniano quod tamẽ fallit in mutuante filioſa. propter neceſsitatem ipſius filijfa. in ſing. 670. inci. neceſsitas &c.
Ille qui probauit mutuũ ſed non põt probare quantitatem mutui ſtabitur iuramẽto ipſius mutuantis in ſing. 689. inci. nuper interrogatus &c. poterit tamen iur. mentũ ſuum moderari per iudicem vt ibi.

N

Naufragium in cã naufragij teſtes poſſunt examinari parte non citata. in ſing. 24. inci. Clarum eſt in iure.
¶Negãs narrata prout narrantur generaliter ſi contumatur nõ punitur de mẽdacio. in ſing. 242. inci. Tex. habes.
¶Negligentia in pluribus eſt damnoſa. vt in ſing. 36. inci. Scribitur &c.
¶Nepos & neptis. Neptis ex filio maſculo dr̃ ex linea maſculina ipſi auo, & ideo ſi qs accipit emphyteoſim pro ſe & heredibus ſuis deſcẽdentibus per virilẽ ſexũ comprehẽditur neptis femina ex filio maſculo licet non cõprehendatur filius maſculus ex filia femina. in ſing. 33. inci. Neptis ex filio.
Nepos ex filio eſt i poteſtate aui & nõ patris viuẽte auo. in ſing. 120. inci. Nepos ex filio.
Nepos ex filio naturali nõ legitimatur per ſubſequens matrimoniũ contractũ inter auũ & auiã poſt mortẽ ipſius filij naturalis. in ſing. 121. inci. Credo te ſcire.
Nepotes ex filio regulariter veniunt appellatione filiorũ, qđ fallit in aliquibus caſibus. in ſing. 302. inci. Filiorum appellatione.
¶Notarius põt apponere in inſtrõ clauſulas cõſuetas licet nõ ſit ſibi dictũ a partibus, qđ limita vt in ſing. 123. inci. In iure.
Notarius conficiẽs inſtrumentũ vſurariũ punitur. vt in ſing. 181.
Notarius banchi publici vbi redditur ius nõ põt eſſe ſpurius, & ſi eſt nõ valet proceſſus ſed omnia corruunt. in ſing. 273.
¶Notarius. Non creditur notario niſi de his quę corã eo fiũt. in ſing. 462. inci. Notario.
Notarius ſi hodie conficit inſtrumentũ mutui & aſſerit quod heri in ſua preſentia fuit nume-

rtata pecunia nihil probat de numeratione. in ſing.462.inci. Notario.

Notarius ſi aliquid ſcripſit in protocollo, & poſtea illud cãcellauit, & in margine ſcripſit, hoc fuit cancellatũ de volũtate partium nec de tali cãcellatione ibi appoſuit teſtes, tũc non creditur notario & talis cãcellatio non valet. in ſingula.466.incipiente.Quoniam multi.

Notarius nunq̃ debet ſcribere vel ordinare teſtamentũ alicuius, & poſtea ipſum legere teſtatori, ſed debet permitere ꝙ teſtator illud ordinet ore ꝓprio, & poſtea ipſum legere corã teſtatore & teſtibus alias nõ valet. in ſing.499.inci.Teſtamenta.

¶Nouatio. Licet trãſactio ſit facta animo nouandi, & ex ea pignus datũ ſit, ſi tñ tranſactio nõ ſeruatur, pignus non reſtituitur, ſed pro obligatione nouata retinetur. in ſingu. 145.incip.Frangenti.

¶Nouũ.Quæ de nouo emergunt nouo indigẽt auxilio.quod amplia vt in ſing.142. incip.Cautum.& in ſing.233.

Teſtes de nouo reperti admittuntur ẽt poſt cõcluſum in cauſa.in ſing.297.inci.Teſtes.

¶Nullitas operatur ꝙ dicẽti ſententiã nullã ex probabili ratione interim nõ currit ſibi tempus appellandi. in ſingu.152. incipien. Succumbens.

¶Nũcius portans literas homicidij ſciẽter punitur pœna homicidij.in ſing.181.

Notarius priuatus officio tabellionatus propter delictum non poteſt amplius creari tabellio.in ſing.556.inci. plura &c.

Notarius ſcribens inſtrumentũ ſimulato punitur pœna manus & eſt perpetuo infamis. in ſing.563.inci.parum.

Notarius priuatus officio tabellionatus ſi ſcribit relicta ad pias cauſas nõ valet eius ſcriptura.in ſing.569.incip.pia cauſa.

In antiquis nõ eſt neceſſe probare qđ ille qui reperitur ſcriptus ꝓ notario ſi notarius ga ex tali facto antiquo oritur præſumptio qđ fuerit notarius.in ſing.587.inci. qualitas.

Notarius cõdẽnatus de falſo nõ põt vlterius facere inſtrumẽta.in ſing.593. inci. tu ſcis.

Si partes requirũt notariũ falſarium ſuper cõfectione inſtrumẽti ſi tale inſtrumentũ non valebit vt inſtrumentũ valebit faltẽ vt cõfeſsio.in ſing.593.inci.tu ſcis.

Quando notarius perdidit prothocolũ alicuius inſtrumẽti de quo fuit rogatus quo remedio ſibi ſuccurratur.in ſing.596.inci. notarij quandoque.

Notarius condemnatus de falſo per contumaciam poterit etiam conficere inſtrumenta, in ſingulari.604.incipiente in materia contumacie.

Si notarius aſſerit ſi in inſtrõ ſe certioraſſe mulierem de beneficio velleiani ſi poſtea interrogatur quid ſit tale beneficium & neſciat corruit inſtrumentũ quod tñ limita vt in ſing.661.inci.examinauiſtibi &c.

Notarius tanquã perſona publica poteſt alteri ſtipulari quod intellige verũ quando eſt in actu cõficiẽdi inſtrumẽti de quo rogatur a partibus ſecus autem eſt quando non eſt in actu rogitus inſtrumenti.in ſing. 663.incip.notarius &c.

Notarius põt apponere clauſulas cõſuetas in inſtrumẽto licet ſibi non ſit dictum a partibus hoc eſt verũ qñ inſtrumentum eſt in fieri ſecus autẽ eſt in inſtrumẽto iam facto. in ſing.663.inci.notarius.

¶Notificatio nedum interpellatio extraiudicialis conſtituit debitorẽ in mora. ſed ẽt ſola notificatio debiti eũ conſtituit in mora.in ſing.538.inci. per interpellationem.

¶Notorium in notorijs licet non ſit ſeruatus ordo iuris tñ valet proceſſus & ſentẽtia. in ſing.511.inci.notoria ſunt.

In notorijs ſolẽnitates iuris relaxãtur quod tamen limita in ſolennitate cõpetentie iudicis quæ competentia iudicis requiritur ad exequendũ notoriũ.in ſing.659.incipi.ſatis notum.

¶Nouum quæ de nouo emergunt nouo indigent auxilio quod amplia.vt in ſing.619.incip.emergens.

¶Nullitas,nullitas poteſt proponi licet ſit lapſus terminus datus ad omnem defenſionẽ faciendã.in ſing.562.inci.aduertas, & in ſingu.592.inci.nullitas.

Licet appellatio ſit ſublata per clauſulã appellatione remota tñ tunc poteſt proponi nullitas.in ſing.592.inci.nullitas.

¶Nuntius nõ creditur nuntio niſi in his quæ pertinent ad eius officium vnde ſi dicat citatũ dixiſſe ſibi iniuriam ſibi non creditur. in ſing.560.inci.habemus &c.

O

Oblatio ad hoc vt valeat, & operetur vires oblationis debet fieri cũ denarijs in manibus & non ſufficit ꝙ verbaliter fiat,quod tamen fallit in pacto de retrouendendo in quo ſufficit etiam oblatio verbalis in ſingu.479. incip. Oblatio.

¶Obligatio fideiuſſoria trãſit ad heredes qđ fallit in fideiuſſore dato ꝓ maleficio.in ſingu.159.inci.Obligatio, quod tamen limita & intellige vt ibi.

Obligatio ſine cauſa probat ſemiplene. in ſin gu.249.inci.Obligatio.

℃Obligatio.Qui promittit ſe obligare ad decē,poteſt ſtatim ad decē cōueniri abſq; alia obligatione vt euitetur circuitus. in ſingu. 469.inci.Dixi profecto.

℃Obligatio ſine cauſa licet nō valeat,tñ quā do eſt facta ex certa ſcientia valet. in ſing. 482.inci. Nedum docti.

℃Obſcurū.Semper in obſcuris debemus inclinare in mitiorē partē.qđ tamē limita plu ribus modis vt in ſing.218.inci. Regula.

℃Occidēs aggreſſorē ſe defendēdo non tenetur de occulto.in ſing.106.inci.Occidens.

Licet occidens aggreſſorem ſe non defendendo ſed aliter, puniatur & nō excuſetur, tñ mitius punitur,& ideo ſi percuſſus inſequatur vulnerantē qui fugiebat & eū occidat non tenetur vt homicida,quia eſt potius in culpa,ꝙ in dolo.in ſing.100. inci. Occidēs.

Occidēs iudicem qui eum torſit ſine indicijs non punitur pœna mortis.in ſing.455.inci. Difficilimum.

℃Occidere.Sicut mihi licet occidere inſultātē me cum armis, ita mihi licet occidere inſultantē amicū meū magna amicitia coniunctū cū armis.in ſing.351.inci. Amicitia.

℃Occultās ſciēter debitorē alienū, non tamē tenetur ad ſoluēdū debitū creditori.in ſing. 43.inci.Debitor.

℃Officialis qui de proximo remotus eſt ab officio,an gaudeat beneficio officialis.i ſingu.179.incip. Viget communiter.

Officialis prohibitus a ſtatuto aliquē bāni re vel abſoluere poteſt pronunciare illū bannendū vel abſoluēdum. in ſing.200.

Officialis ſi inuenit aliquē cū armis cōtra pro clama & eū non apprehendit,tñ facit ſcribi in actis qualiter talē tali loco & tempore inuenit cū armis,vigore talis ſcripture ille poterit puniri,licet nō fuerit captus, in ſingu. 365.inci.Dubitarunt.

℃Officium iudicis.Imploratio officij iudicis non vř prohibita ſtāte ſtatuto,quod contra laudū vel contra ſententiā nō poſsit opponi aliqua exceptio.in ſingu.88.incip.Stante ſtatuto. in princip.

Prohibitus excipere nō prohibetur officiū iudicis implorare.in ſing.277.inci.Licet.

℃Omne nimiū vertitur in vitiū.in ſing. 385. inci.Dicit quoddam prouerbium.

℃Ordo,Sicut omiſsio ordinis iudiciarij reddit proceſſum nullū in ordinarijs iudicijs, ita omiſſo qualiſqualis ordinis in extraordinarijs iudicijs vitiat ipſum iudiciū.in ſingu.256.incip.Eadem ratio.

℃Ordo.Vbi nō eſt ordo deficit ſubſtantia.in ſing.342.inci.Quando teſtis.

Preſumitur pro iudice qñ ſeruauit debitū iuris ordinē,alias ſecus.in ſing. 354. incipien. In dubio.

Cognoſcere iuris ordine nō ſeruato eſt ius alterius auferre.in ſing.364.inci.In dubio.

Iudex procedēs extra ordinem dř procedere de facto.in ſing.354.inci.In dubio.

Occidere ſicut licitū eſt occidere aggreſſorē pro defenſione ſua ita licitū eſt occidere ſe præparantē ad inſultandū vel occidendū. in ſing.638.incip. præparatio.

Licitum eſt occidere minantē dum ipſe eſt in actu offendēdi minatum.in ſingu.640.inci. examinaui alias.

Si non poſſum aufugere quod me non percutias niſi te interficiā licite poſſum te interficere.in ſing.692.inci.vim vi.

℃Offenſio. offenſio facta illi cū quo eſt facta pax in dubio pręſumitur facta ex noua cā nō ex antiqua.in ſing.503.inci.ex pace &c.

℃Officialis,ſi officiali eſt datū liberum arbitriū & promiſſum qđ non teneatur ſtare ad ſindicatū,tali caſu vř ſibi ſolū remiſſa leuis & leuiſsima culpa,nō autē dolus & lata culpa in ſing.595.inci. plures ſunt.

Officialis iurās die feriato de ſeruādis ſtatutis ciuitatis vel loci nō tenetur ſeruare tale iuramentū ſed poteſt cōtrauenire impune in ſing.624.incip.aduerte quæſo.

Officialis ſuccedens alteri officiali in officio bene aduertat ne permittat ipſum officialē cui ipſe ſuccedit recedere ſine ſindicatu qa ſi permittat eū recedēre tenetur omni pœna qua tenebatur ille officialis cui ſucceſsit.in ſing.652.incip. diligenter aduertant.

℃Onera. qui non ſuſtinet onera in ciuitate non gaudet beneficijs ſtatutorum ciuitatis in ſing.519.inci. ille qui nō ſuſtinet &c. qđ tamen non habet locum in ciuibus non ſuſtinentibus onera ex priuilegio vt ibi.

℃Opinio. vltima opinio in dubio cenſetur approbata quod tamē fallit niſi vltima ſaperet rigorē & prima ſaperet equitatem quia tunc cenſetur approbata.in ſing. 631.incip. vltima opinio.

℃Ordo litere,ordo litteræ non attēditur qđ ſi attenderetur actus redderetur nullus. in ſing.672.inci. ſienda eſt.

P

Pactum licet ex pacto nudo non oriatur actio, ſi tamen pro illo aliquid petatur non debet denegari iuſtitia,quia procedit ſecundum præcepta iuriſgentium. in ſing.148,incip,Graue.

Pactum de futura ſucceſsione reciprocum ſeu viciſsitudinarium valet. in ſingula.333.incipien.Pactum.

Ex pacto nudo non oritur actio. quod amplia vt in ſing.464.inci.Ex pacto nudo.

¶Papa præſumendum eſt regulariter pro facto Papæ, quia ipſe ſemper præſumitur moueri ex iuſta cauſa.quod limita in ſing.8.incip.Præſumendum.

Papa de plenitudine poteſtatis poteſt ratificare ſententiam latam a iuriſditione carente. in ſing.10.incip.Tu ſcis.

Papa in his in quibus habet liberam adminiſtrationem, vtputa in beneficialibus poteſt auferre ius tertij & tertio præiudicare etiã ſine clauſula non obſtante, ſecus in alijs.in ſing.25.incip.Papa.

Papa non poteſt procedere parte non citata niſi hoc faciat de plenitudine poteſtatis. in ſing.75.incip.Citatio.

Papa non poteſt diſpenſare ꝙ teſtis inferendo teſtimonium in iudicio non debeat iurare. in ſing.214.incip.Ad validitatem.

Papa an ſine iuſta cauſa poſsit diſpẽſare circa ius poſitiuum.in ſing.230.inci.Antiqua.

Papa ſi ſemel reſeruauit ſibi collationẽ alicuius beneficij non redditur poteſtas conferẽdi illud ad ordinarium, quouſq; prouiſio illius beneficij virtute reſeruationis non habuit effectum.in ſing.301.inci.Dixi tibi.

Collatio papæ de beneficio præfertur collationi ordinarij cæteris paribus. in ſing.316. incip.Hora.

Creditur dicto aſſertioni papę. in ſing.44.incip.Princeps.

Papa ſi confert alicui beneficium eccleſiaſticum cum clauſula non obſtante collatione alteri facta, intelligitur de collatione inualida, non autem de valida.in ſing.483.incip. Beneficia principum.

¶Paries. Cuilibet licet parietem ſuum altiare vſq; ad cœlum.quod limita tribus modis ut in ſing.154.incip.Cuilibet.

¶Partus eſt pars viſcerũ matris & qualis eſt mater talis erit partus.in ſing.426.inci.Partus.quod eſt verum in fauorabilibus, ſed ſecus eſt in odioſis.vt ibi.

¶Parum & nihil equiparantur. quod amplia vt in ſing.276.incip.Parum.

¶Pater poteſt exhæredare filiũ nedum propter aliquam cauſam de cõtentis in.§.aliud quoq; capitulũ.in authen.vt cũ de appel.cogno. ſed ẽt ſi cõmittat maiorẽ cauſam illis, licet nõ numeretur in d.§.aliud quoq; capitulum.in ſing.79.inci.Plures.

Pater poteſt vendere filium propter neceſsitatem famis, quod tñ fallit in filio presbytero quem pater non poteſt vendere propter famem.in ſing.101.incip.Pater.

Pater tenetur alere filium, & ſi ſibi aſsignauit alimenta,& filius illa ludendo diſsipauit.in ſing.104.incip.Pater tenetur.

Pater põt filiũ tradere monaſterio inuito ſuo ſub cuius poteſtate ipſe pater & filius ſunt. in ſing.120.inci.Nepos ex filio.

Pater non tenetur de iniuria facta per filiũ naturalem tñ inimico ſuo cum quo fecit pacẽ licet promiſerit pro omnibus filijs ſuis qđ eum non offenderit.in ſing.239.incip.Dixi.

Pater & filius cenſentur vna & eadem perſona.quod amplia vt in ſing.160.inci.Pater.

Pater ſi reliquit filie mille ſi nupſerit, & 600. ſi religionem intrauerit, ſi intrat religionẽ, debet habere mille.in ſin.217.inci. Validũ.

Pater ſi in teſtamento ſuo expreſſe prohibuiſſet hæredibus ſuis, vt non deberent dare alimenta filio ſuo baſtardo, tñ tali prohibitione non obſtante, hęredes tenebuntur ſibi dare alimenta.in ſing.358.inci.Pater.

Pater contrahens cum filio intelligitur pręſtare conſenſum filio ad faciendum illum contractum abſq; eo quod hoc aliter exprimat. in ſing.447.inci.Faciens contractum.

Pater & filius cenſentur vna & eadem perſona.in ſing.448.inci. Habens poteſtatẽ.in fi.

Pater habens legitimam adminiſtrationẽ bonorum filij minoris poteſt alienare bona ipſius filij minoris ſine decreto.in ſingul.498. incip.Bona minorum.

¶Patientia cum taciturnitate inducit conſenſum.in ſing.77.incip.Patientia.

Patientia inducit mãdatum & ei equiparatur. in ſing.77.inci.Patientia.poſt med.

Patientia.Licet patientia cũ taciturnitate inducat conſenſum, hoc tñ fallit vbi requiritur ſcriptura, quia in illis patientia, cum taciturnitate non inducit conſenſum. in ſing. 330.incip.Si ſis bene maior.

¶Pauperes Chriſti.In pauperibus Chriſti nõ habet locum diſpoſitio.l.quoties.C. de rei vendi.in ſing.82.inci.Volo tibi.

¶Paupertas. Ille qui dat cauſam paupertati ſue non iuuatur propter ipſam paupertatẽ. in ſing.104.incip.Pater.

¶Pax. Mandatũ factum per vulneratũ ad faciendũ pacẽ non finitur morte mandantis ẽt re integra.in ſing.44.inci.Mandatum.

Pax facta de vulnere, an intelligatur facta de morte, ſequuta morte.in ſingu.46.incipien. Quidam fuit.

Pax. Faciens pacem cum aliquo ſi illum non offendit, ſed offendit eius conſanguineum

dicitur rupiſſe pacem. in ſing.331.incip. Pacem faciens.

Si duo fecerunt pacem & promiſerũt ſub pœna ſe non offendere tunc primus offendens alium incidit in pœnam & alius poſtea pōt ipſum impune offendere ēt ſi in inſtrumēto pacis ſit clauſula rato manente pacto,in ſingu.337.incip.Secutis homicidijs.

Si facio pacē Titio & ſocijs ſuis vel adherentibus;an cenſeaẗ rupta ſi vnus ſociorum vel adherentiũ offendaẗ anteq̃ ipſam pacē ratificet.in ſingu.337.incip.Secutis homicidijs.

An quilibet teneatur inſolidum de pace rupta ſi omnes ſe obligarunt inſolidum.in ſingul. 337.incip.Secutis homicidijs.

An inferens metũ dicatur rumpere pacem.in ſing.337.incip.Secutis homicidijs.

Si ſtatutum imponit pœnam non habenti pacem ab offenſo non habet locũ vbi non eſt offenſus a quo pax haberi poſsit.in ſingul. 339.incip.Cui non conueniunt.

An pax facta bannito vel treuga ei ſit ſeruanda,& eam rumpens, an cadat in pœnã conuentionalem vel ſtatutariam.in ſing.352.incip.Sepius vidi.

¶Peccatum. Vbi agitur de peccato euitando creditur teſti vltro ſe offerēti,quod ſecus eſt in alijs.in ſing.140.inci.Teſtis.

¶Pecunia.Datio pecunie ſeu interuentus pecunie inducit delictum vbi alias non eſſet. in ſing.353.inci.Datio pecunie.

Quod debet fieri gratis ſi fiat per pecuniã turpiter fit.in ſing.353.inci.Datio pecunie.

Pecunia excecat oculos ſapiētum & facit nolentē velle.in ſing.353.inci.Datio pecunie.

¶Pœna. A pœna talionis excuſatur vnus teſtis.in ſing.47.inci.In ore duorum.

Iudex ex cauſa poteſt augere vel minuere pœnam & moderare ſtatutum.in ſingu.182.incipien.Iudex.

Conſtitutio quæ extenditur ex identitate rationis nunquam extenditur reſpectu pœnę. in ſing.182.incip.Iudex.

Pœna non intelligitur prorogata ſi eſt prorogatum compromiſſum ubi erat appoſita pœna.in ſing.300.incip.Prorogatio.

Pœna vbi imponiẗ ipſo iure tunc nihil operaẗ pœnitentia.in ſing.326.inci.Pœnitentia.

Pœna debet tenere ſuos authores non alios.in ſing.391.incip.Pœna.

Si miniſtralis literarũ ignarus facit ſibi ſcribere denunciam maleficij q̃ ſit falſa, nō debet puniri ille miniſtralis,ſed ille qui ſcripſit talem denunciam.in ſing.391.inci.Pœna.

Quo ad pœnam conuentionalē nihil operatur clauſula rato manente pacto,in ſingul.482. inci.Clauſula rato manente pacto.

Qui non parit primo mandato ſi parit ſecūdo, an euitet pœnam primi.in ſingula.491.incipien.Pluries.

Iudex comminando maiorem pœnam vř recedere a minori.in ſing.491.inci.Pluries.

¶Pœnitentia in delictis re integra operaẗ vt ille qui propoſuit delinquere nō puniatur, quod tñ fallit in baratatia. in ſing.326.inci. Pœnitentia.Item fallit quando pœna imponitur ipſo iure.vt ibi &c.

¶Perire plura conceduntur quando res eſt tēpore peritura quæ alias non concederētur. in ſing.258.inci.Plura.

¶Periti in arte non poſſunt compelli ad aſſumendum officium referēdi iudicium ſuum. in ſing.177.incip.Iudicandi.

¶Periurus. Semel periurus perdit beneficiũ iurandi,nec vlterius admittitur ad iurandũ. in ſingu.74.

Periurus etiam poſt peractam pœnitentiã non poteſt eſſe teſtis ſicut nec antea poterat. in ſing.273.incip.Notiſsimum.

Periurium non committitur ſine dolo.in ſing. 287.incip.Tetigi.

¶Perſona eccleſiaſtica.In perſona eccleſiaſtica non habet locum diſpoſitio.l.quoties.C. de rei vendi.in ſing.82.inci.Volo tibi.

¶Pertinere. Verbũ pertinere,latiſsime ſumiẗ, & comprehendit etiam illum cui debetur actione perſonali.in ſing.275.inci.Statui.

¶Pia cauſa. In cauſa pia mandatum non finiẗ morte mandantis.in ſing.44.incip.Mandatum.circa prin.

Præſtatio diuturna facta ex mera liberalitate non producit obligationem, fallit tamen in præſtatione diuturna quæ fit in piam cauſam,quia ex illa quis obligatur.in ſing.192. incip.Diuturna.

Diſpoſitio teſtatoris facta ad piam cauſam nō poteſt mutari vel alterari ab epiſcopo vel ab alio citra papam,quod eſt verum in voluntate iam executa,ſecus eſt in non executa.in ſing.194.inci.Magna eſt.

¶Pignus.Si datum eſt pignus creditori cũ pacto q̄ ſi tali tempore nō erit ſibi ſoluta eius pecunia q̄ pignus ſit ſuum, attamen ſi tali tempore nō erit ſoluta pecunia poterit mora purgari per debitorem.in ſing.468.inci. Sciunt communiter.

¶Plenam.De verbo,plenam.vide in ſingula. 247.incip.Remiſsio iniuriarum.

¶Pluralitas in dubio non præſumitur in aliquibus rebus.in ſing.439.inci.Pluralitas.

Pluralitas ſeu reiteratio in delictis non præſumitur,in ſing.439.inci.Pluralitas.

¶Pons fluminis venit appellatione vie vel ſtrate publice licet ſecus ſit in ipſo flumine. in ſing.68.inci.Statuto cauetur.in fin.

¶Poſitio. Poſitiones fieri poſſunt publicatis atteſtationibus ſuper articulis ſuper quibus non poſſunt produci teſtes ad probandũ. in ſing.110.inci.Communis doc.opi.

Poſitio licet principalis per ſeipſum & non ꝑ procuratorem debeat reſpondere poſitionibus, hoc tñ fallit in homine ſimplici & groſſo in quo eſſet præſumptio ꝙ de leui caperetur in reſpondendo, quia tunc admittitur ad reſpondendũ talibus poſitionibus eius procurator vel aduocatus, in ſingul.450.incip. Simplicitati.

¶Poſſe. Quod potui nolui, quod volui adimplere nequiui. quod amplia vt in ſing.262. incip. Quod potui.

¶Poſſeſsio. Nemo priuandus eſt poſſeſsione ſua niſi primo citetur etiã ſi ſit prædo. quod amplia vt in ſing.195.inci.Nemo.

Qui perdidit titulum ſed non poſſeſsionẽ non eſt ſine ordine iuris ſpoliandus, in ſing.195. incip.Nemo.

¶Poſſeſsio. Etiam poſſeſſori datur officiũ iudicis quod eſt vtilius, q̄ agere interdicto vnde vi, vel vti poſsidetis. in ſing.406.incipien.Capias &c.

Si aliquis vult ſpoliare me indebite poſſeſsione mea iuris ordine non ſeruato, tunc amici & vicini mei poſſunt illum impune percutere ne me expellat, etiam ſi per magiſtratum fuerit miſſus talis executor. in ſing.456.incip.Habuiſti.

¶Poſſeſſor ſeu poſsidens. Poſsidẽs rem & negans illam poſsidere ſi conuincitur de mendacio priuetur ſtatim de poſſeſsione & trãſfertur in aduerſarium. quod tamẽ limita vt in ſing.242.inci. Tex.habes.

Poſſeſſor verus cum titulo etiam cum errore iuris vel facti facit fructus ſuos. in ſing.268. incip. Verus poſſeſſor.

Licet quis ſit verus poſſeſſor etiam cum titulo, attamen ſi ſcit quod propter aliquod delictum vel aliquam cauſam debet priuari illa re & poſſeſsione tanq̃ indignus, tunc tenetur ad reſtitutionem fructuum non obſtante eius titulo & poſſeſsione. in ſing.268.incip.rus poſſeſſor.

Poſsidens rem quam tamen reſtiturus eſt non poteſt denegare reſtitutionem opponendo exceptionem de iure tertij. in ſingula.280. incip.Licet.

¶Potentia. Idem operatur potentia in habitu quod operatur potentia in actu, in ſing.325. incip.Dixi tibi alias.

¶Præcarium. Conſtitutio præcarij poſita in inſtrumento venditionis tollit remedium.l. quoties.C.de reſcin.vendi.in ſing.82.incip. Volo tibi dare &c.ante med.

Cõſtitutio præcarij eſt magni effectus, de quo in ſing.158.inci.Hodie.

Conſtitutio præcarij poſita in inſtrumẽto operatur ꝙ debitor qui pro obſeruatione contractus conſtituit ſe omnia bona ſua nomine creditoris poſsidere, ꝙ ſi poſtea ipſe debitor alienat aliqua bona, ꝙ poterit creditor adueniente caſu tanq̃ poſſeſsione priuatus agere contra poſſeſſorem nulla facta excuſſione contra debitorem principalem. in ſingu.158.inci.Hodie communiter.

Præcariũ licet poſsit ad voluntatẽ concedẽtis reuocari hoc fallit niſi concedens vellet ſine cauſa reuocare præcariũ cum damno illius cui conceſsit. in ſing.363.incipien.Credo te ſcire.

Pręcarium appoſitũ ſuper re incerta nihil operatur, in ſing.496.inci.Conſtitutio.

¶Pretium. Vbicunque fit mentio de pretio in dubio præſumitur emptio. in ſing.105.incipien. Vbicunque.

¶Prælatus eccleſiæ poteſt præiudicare eccleſiæ obtinendo vel acquirendo, ſecus in obtẽto vel acquiſito. in ſing.194.inci.Magna.

¶Præiudiciũ irreparabile. Vbi tractat de præiudicio irreparabili recedimus a regulis iuris cõis. in ſing.349.inci.In his.

¶Presbyter. Filius presbyter nõ põt vendi a patre ꝓpter famem. in ſing.101.inci. Pater.

¶Præſcriptio. Iuramentum appoſitum in contractu tollit præſcriptionem in ſingul.141. incip.Audiuiſti.

Pręſcriptio interrumpitur per citationem etiã ſi citatio ſit vnica & non peremptoria dummodo ſit valida. in ſingulari 291.incipien. Præſcriptio.

Citatio ad hoc vt interrumpat præſcriptionẽ non ſolum requiritur quod ſit legitima, ſed etiã ſi fuit valida a principio, & poſtea fuit circunducta aliquo modo non intelligitur interrupta præſcriptio, in ſingul.291.incip. Præſcriptio.

Citatio facta tempore feriato aut ſi eſſet defectus perſonæ citate vt quia eſſet minor non induceret interruptionem præſcriptionis. in ſingu.281.

Eo caſu quo per citationẽ interrumpitur præſcriptio tũc non curatur an libellus fuerit male formatus, dummodo citatio fuerit legitime facta. in ſing.291.inci Præſcriptio.

Præſcriptio interrũpitur pluribus modis & tñ ꝑ citationẽ, quod eſt verum ſi appeꝉ de ipſa citatiõe

per relationem nũcij ſcriptam in actis, alias ſecus. in ſing. 246. inci. Præſcriptio.

Præſcriptio dicitur eſſe contra equitatem naturalem & eſt præſidium impium, & ideo præſcriptio eſt reſtringenda tanq̃ odioſa. in ſing. 370. incip. Vſucapio dicitur.

Spurius non põt præſcribere niſi ſpatio longiſsimi tẽporis. in ſing. 478. inci. Spurius.

¶Præſtatio diuturna facta ex mera liberalitate nõ obligat quod fallit in proteſtatione quæ fit in piam cauſam, nam ex tali præſtatione diuturna quis obligatur. in ſing. 192.

¶Præſumptio iuris & de iure eſt magne importãtie. de quo i ſing. 116. inci. Pręſumptio.

Præſumptio iuris quam quis habet in re, excuſat violentum inuaſorem ipſius rei a pœna & a dolo. in ſing. 162. incip. Violentus.

Præſumptio qualiſqualis operatur quod ſtantibus probationibus paribus ille obtinebit qui habet iſtam qualemqualẽ præſumptionem pro ſe. in ſing. 371. incip. Teſtis.

Vbi eſt præſumptio contra probantem nunq̃ ex vno teſte defertur iuramentum in ſupplementum probationis. in ſingul. 451. incipien. Decreui.

Vbi veritas haberi non poteſt, ſtatur pręſumptioni. in ſing. 451. inci. Decreui.

Teſtis non idoneus efficitur idoneus ſi habet præſumptionem pro ſe, in ſingula. 451. incipien. Decreui.

Quando præſumptio eſt pro allegante aliq̃d, ipſe illud allegans releuatur ab onere probandi. in ſing. 451. inci. Decreui.

Præſumptiones poſſunt eſſe tales quod faciãt indicium ad torturã, & econtra poſſunt eſſe tales, & ita leues quod nihil operantur. in ſing. 451. in fin.

¶Præſentia coniunctorum vel affinium tollit præſumptionem metus doli vel fraudis, & alia etiam operatur. vt in ſingul. 417. incip. Præſentia.

Præſentia ſeu decretum iudicis tollit præſumptionem fraudis & metus. in ſingul. 417. incip. Præſentia.

Præſentia honeſtorum virorũ tollit præſumptionem metus. in ſing. 417. inci. Pręſentia.

¶Præmordium veritatis adiuuat notarium a pœna falſi & plures alios operatur effectus, de quo in ſing. 35. incip. Ille quĩ nunq̃. & in ſing. 179. inci. Viget communiter.

¶Princeps. In principe ſemper pręſumit̃ iuſta cauſa adeo, ꝙ non admittatur probatio in contrarium. quod tamen limita vt in ſing. 6. incip. In principe.

Conſcientia principis ſupplet omnem defectũ ſeu omnem ſolennitatem, in ſingu. 14. incip. Ad hoc vt inquiſitio.

Princeps in dubio non videtur velle vti plenitudine poteſtatis, quod intellige verum qñ actus quem facit poteſt valere abſque plenitudine poteſtatis, ſecus ſi actus non põt valere abſq; plenitudine poteſtatis, quia tunc in dubio videtur vti plenitudine poteſtatis. in ſing. 84. inci. Princeps.

Princeps debet habere vnũ calamum & vnã linguam, non aũt plures calamos, & plures linguas. in ſing. 166. inci. Inconſtantia.

¶Princeps non poteſt ſine cauſa tollere ea q̃ ſunt de iure naturali. in ſin. 292. inci. Nihil.

Princeps licet poſsit de plenitudine poteſtatis tollere defenſionem in cauſa ciuili & pecuniaria, tamen hoc non poteſt facere in cauſa criminali. in ſing. 388. inci. Defenſio.

Princeps non præſumitur velle tollere ius alterius. in ſing. 440. inci. Princeps.

Beneficia principum ſunt latiſsime interpretãda niſi reſpiciãt præiudicium vel iniuriam tertij, quia tunc ſtricte interpretantur. in ſingu. 483. inci. Beneficia principum.

Si princeps in legitimatione vtitur aliquibus generalibus clauſulis includentibus omnes qualitates illegitimatis ſuper quibus diſpẽſat legitimatio non vitiat, licet in ſupplicatione nõ fuerint expreſſe omnes qualitates illegitimationis. in ſingula. 492. incipien. In legitimatione.

¶Priuatio. Si lata eſt ſnĩa contra aliquem per quam pronunciat̃ ipſum commiſiſſe crimen dignum priuatione, tñ propter hoc non eſt priuatus, niſi hoc exprimatur in ſententia, in ſing. 200. circa fin.

Priuatus ipſo iure non debet expelli ſine citatione & cauſæ cognitione. in ſing. 291.

¶Priuilegium. Curſus tanti tẽporis cuius initij memoria non eſt in contrarium equiparatur ſpeciali priuilegio, quod fallit niſi aſſerens ſe habere tale priuilegium eſſet illius incapax in ſing. 80. inci. Tu habes.

Priuilegium dignitatis durat etiã finita dignitate. quod amplia vt in ſingu. 107. incipien. Priuilegium.

Priuilegiatus contra pariter priuilegiatũ non vtitur priuilegio ſuo. quod amplia vt in ſingu. 99. inci. Priuilegiatus.

¶Probatio. In his quæ ſunt difficilis probationis admittit̃ probatio ꝑ cõiecturas. in ſing. 2

Probationes debent produci parte præſente vel citata & debet peti dari copia parti cũ termino ad opponendum alias nihil operat̃ talis productio. in ſing. 81. inci. Aduertas.

Probatio per confeſsionem aduerſarij poteſt fieri poſt lapſas oẽs dilationes datas ad pro-

bandū.in ſing.110.inci.Cōis opinio.

Probatio qñ eſt prohibita fieri niſi per inſtrm publicū, tñ hoc caſu poterit fieri probatio per quinq; teſtes & erit plena & valida ꝓbatio non obſtāte ſtatuto prohibente.in ſingu.157.incip.Volo te docere.

Inſtrumentum debiti productum ante lit.conteſta. non facit probationem niſi tempore probatorio iterum producatur.in ſing.170. incip.Animaduertant.

Probatio debet eſſe conformis accuſationi,& ideo ſi aliquis accuſat aliquem ꝙ interfecit aliquem, ſi poſtea probat ꝙ hoc fecit per alium accuſans ipſe debet ſuccumbere. in ſing.187.incip.Qualitas.

Si ſtatutum requirit aliquid probari per teſtes optime opinionis, tunc ad hoc vt inducatur probatio debet articulari & probari bona opinio ipſorum teſtium.in ſingul.187.incip. Qualitas.circa med.

Si probatio eſt verificabilis & concluſiua in omni intellectu prodeſt probanti, licet habeat ambiguos intellectus.in ſing.206.inci. Incertitudo.

Regula non probatum probabo,& nō deductum deducam quomodo intelligatur.in ſingu.240.incip.Regula.

Dubia probatio ſemper interpretatur contra producentem. quod amplia vt in ſing.267. incip.Dubia.

Probationes non debent ſumi de domo rei. in ſingula.271.

Lapſus termini dati ad probandum non præcludit viam probādi, niſi iudex interloquatꝰ terminum fore lapſum,& illum amplius audiri non deberi.in ſing.283.inci Lapſus.

Probatio ſi fieri poteſt poſt terminum conuētionalem.in ſing.283.inci.Lapſus.

Poſt terminum ſtatutarium aſsignatū ad probandum poteſt fieri probatio per inſtrumēta publica.in ſing.283.inci.Lapſus.

Licet dubia probatio nō releuet probantem, tamen ſi duo rixarunt adinuicē & vnus fuit percuſſus ab alio,& teſtes ſuper hoc dicunt ꝙ non viderunt qñ fuit facta percuſsio, ſed ꝙ viderunt eos inuicem rixantes, & ſtatim dimiſſa rixa viderunt illum eſſe percuſſum, certe ex hoc reſultat indicium indubitatū ꝙ ille vulnerauerat ſeu percuſſerit illum ex quo poterit deueniri ad condemnationē;. in ſing.288.incip.Dixi tibi.

Probatio debiti reſultat ex taciturnitate illius, cui directe fuerunt litere in quibus ſcribens dicit illum eſſe ſuum debitorem, ſi ipſe lecta litera non contradicit, in ſing.344. incip.Taciturnitas.

Si pars petijt terminum ad probandum per teſtes de longinquis partibus,& ſuſpicatur ꝙ petat per calumniam debet ſibi dari cū cōminatione ꝙ ſi nō probabit in termino mulctabitur.in ſing.384.inci.Dixi tibi.

Probatio ſi eſt fienda ſub pœna & facta ſit per teſtes qui ſint reprobati probans non cadit in pœnam.in ſing.444 inci.Statutum.

Quando præſumptio eſt pro allegante aliqui, tunc talis allegans releuatur ab onere probandi.in ſing.451.inci.Decreui.

Probationes debent de neceſsitate concludere.in ſing.494.inci.Probationes.

Probationi ſolum perſuaſiue & non concludēti poteſt credere ille cui committitur cauſa ſola facti inſpecta veritate.in ſing.494. incip.Probationes.

¶Procurator. An procurator ſimpliciter conſtitutus habeat poteſtatem ſubſtituendi maxime qñ dominus releuans eū ab onere cautionis dicit ꝙ ipſum procuratorem ſeu ſubſtitutum ab eo releuat ab onere cautionis. ſing.60.incip.Titius conſtituit.

Procurator ſi petit dilationem ad ſoluendum præiudicat domino,adeo ꝙ dominus videtur approbare ſententiam & renunciare appellationi.in ſing.186.

Sicut in cauſa criminali procurator interuenire non poteſt,ita non poteſt interuenire ad petendum reſtitutionē in integrum aduerſus ſententiam latam in cauſa capitali cōtra minorem.in ſing.221.incip.Reſtitutio.

Si ego procurator tuus ſatiſdedi de iudicio ſiſti,& de iudicato ſoluendo,& poſtea tu effi ciaris non ſoluendo, poſſum iuſte recuſare defenſionem & vlterius nō litigare pro te. in ſing.233.

Procurator non admittitur etiam cum cautione de rato qñ dubitatur de mādato, vbi agitur de magno præiudicio,& propter quam cautionem non eſſet ſufficienter prouiſum. in ſing.245.inci.Quando dubitatur.

Procurator ſi bona fide ceſſauit appellare,tūc dñs non poteſt appellare nec habere regreſſum contra procuratorem,ēt ſi ſit ſoluendo. in ſing.287.incip.Tetigi tibi.

Confeſsio procuratoris etiam vera nunquam præiudicat domino. in ſing.250.inci. Confeſsio.etiam in appellando vt ibi.

Negligentia procuratoris in non appellando præiudicat dño.in ſing.290.inci.Cōfeſsio.

Procurator ſi lata ſit ſnia cōtra falſum procuratorem & dñs non appellauit, non tñ per hoc dominus videtur approbare ſentētiā, ideo ex quo non conſtat de mandato poterit dñs vſq; ad mille annos dicere de nulli-

tate dictæ ſententiæ.in ſing.487.incip.Nota.& vulgaris.

¶Proditor. Proditores ſunt odio Deo & hominibus,ac etiam iuri,& non gaudent priuilegio alijs cōceſſo. i ſin.16.inci.Proditores.

Stante ſtatuto q̄ bannitus poſsit impune occidi ille qui illum occidit proditorie non gaudet beneficio ſtatuti, ſed imo debet puniri. in ſing.16.incip.Proditores.

Quot modis quis dicatur proditor.vide in ſingu.16.inci.Proditores.

¶Productio copie ſeu exempli facta in termino ſufficit,licet in illo tempore non ſit productum originale.in ſingu.113.incipien.Dictum teſtis.in fin.

Productio probationum debet fieri poſt litem conteſta.tempore probatorio,alias non valet ſi fiat ante litem conteſtatam niſi poſtea tempore habili repudiatur.in ſing.170.incipien.Animaduertant.

¶Promiſsio facta in iudicio habet executionem paratam ſicut inſtrumentum guarentigiatum.in ſing.394.inci.Calor iudicij.

Quelibet promiſsio non obligat promittentē, in ſing.464.inci.Ex pacto nudo.

Promiſsio ſine cauſa facta ex certa ſciētia,valet & tenet.in ſing.482.inci.Nedū docti.

¶Proprius vſus. Quid operet proprius vſus, vide in ſing.86.incip.Statutum.

¶Prorogatio compromiſsi nō poteſt fieri maioris temporis q̄ fuerit primum tempus ipſius compromiſsi.in ſingula.52.incipiente. Prorogatio.

Prorogatio intelligitur fieri cū omnibus qualitatibus rei prorogate. in ſing.300.incipien. Prorogatio.

Eadem ſolennitas requiritur in prorogatione compromiſsi vel alterius actus quæ requiritur in primo compromiſſo fiendo.in ſingu. 300.inci.Prorogatio.

¶Proxeneta cōtractus vſurarij,tenetur ad reſtitutionem vſurarum.in ſing.181.inci. Mandans.circa med.

¶Prouocatus.Si prouocatus delinquit mitius punit.in ſing.455.inci.Difficillimum.

¶Publicatio. Publicatis atteſtationibus non poſſunt idem teſtes examinari, ſuper nouis capitulis qn̄ a principio ipſi teſtes iurarunt ſimpliciter dicere veritatem ſuper tota cauſa.in ſing.23.inci.Publicatis.

Publicatio teſtium licet non obſtet in criminalibus iſtud eſt verum ad defenſam , ſecus autem ad offenſam,quia tūc publicatio obſtat.in ſing.92.inci.Fauorabiliores.

Publicatis atteſtationibus non poſſunt ſuper eiſdem capitulis teſtes recipi, fallit in teſtimonio medicorum ſeu peritorum in arte.in ſing.66.incip.Publicatis.

Publicatis atteſtationibus poſſunt fieri poſitiones etiam ſuper articulis ſuper quibus non poſſunt produci teſtes ad probādum.in ſingu.110.inci.Communis doct.opi.

Publicatis atteſtationibus poſſunt teſtes produci in cauſa matrimoniali , quod limita & reſtringe vt in ſing.128.inci.Teſtes.

Papa . illud quod dicitur quod papa eſt ſupra ius poſitiuum eſt verum quo ad ius poſitiuū iuris canonici,non autem eſt verum quo ad ius poſitiuum iuris ciuilis quia non pōt tollere ius ciuile non inducens peccatū. in ſingu.599.inci.poteſtates &c.

Licet papa poſsit tollere ius quæſitū ſubditis ſuis tū non poteſt tollere ius quæſitum non ſubditis.in ſing.599.inci.poteſtates.

Papa non poteſt diſpenſare contra legem poſitiuam habētem in ſe aliquam rationem diuinam vel naturalē prout eſt lex prohibens pluralitatem beneficiorum , vt in ſing.599. incip.poteſtates.

An papa ſine cauſa poſsit diſpenſare cōtra ius poſitiuum.in ſing.599.inci.poteſtates.

Papa in beneficialibus habet omnimodā poteſtatem & in illis poteſt ad libitum diſponere vt ſibi placet & in illis eſt ſibi pro ratione voluntas.in ſing.534.inci.credo te ſcire.

Licet papa poſsit ad libitum ſuum aliquē priuare beneficio ſuo tamen tenetur ei prouidere de eque idoneo.in ſing.634.incipien. credo te ſcire.

Licet ſolus papa poſsit creare cardinales tū ipſe ſolus papa non poteſt cardinales deponere.in ſing.669.inci.iura volunt.

Papa poteſt deponi ratione ſcandali euitādi. in ſing.683.incip.alias in repe.mea.

¶Pater. pater emancipās filium poteſt ſibi retinere dimidium vſusfructus bonorum filij quod intellige verum in bonis quæſitis ſecus autem in bonis quærendis. in ſingu.518. incip.in aliquibus.

Sufficit quod pater relinquat dotem filie licet non dicat iure inſtitutionis quia tunc nō dicitur prætertia nec exhæredata & valet teſtamentum.in ſing.547.inci.clariſsimum.

Pater non poteſt remittere iniuriam factā filio a propinquo vel cōiuncto ſine conſenſu ipſius filij ſecus ſi iniuria ſit facta filio ab extraneo quia illam poteſt remittere ſine conſenſu filij.in ſing.573.inci.grauior.

Inter patrem & filiū in poteſtate regulariter non poteſt eſſe lis in ſing.613.inci.clarum.

Pater ſi facit diuiſionem bonorū ſuorum inter filios talis diuiſio non valet quia ſeparet do

nationẽ.in ſing.674.inci.aliqui ſunt patres.

Pater in eius vita poteſt aſsignare legitimam ſuam filijs ſuis. in ſingula.674.incip. aliqui ſunt patres.

Patria poteſtas, patria poteſtas extinguit per ingreſſum religionis, in ſingula.668.incip. ingreſſus.

¶Patronus.ſi duo ſunt patroni vnius beneficij.ſ.maſculus & fœmina ſi ſunt diſcordes in præſentando præſentatus a maſculo præfertur.in ſing.611.inci.adduxi tibi ſupra.

¶Pauper.de paupertate vide aliqua in ſingu. 619.inci.emergens.

¶Pax.rumpens pacẽ ex noua cauſa nõ cadit in pœnam contentã in pace.in ſing.503.incipi.ex pace quod habet locũ etiam ſi talis noua cauſa non eſſet iuſta cã offendẽdi vt ibi.

In dubio offenſa præſumitur facta ex cauſa de nouo ſuper venta & ſic licite & non ex antiqua.in ſing.503.inci.ex pace.

Si facta eſt pax in vno loco & coram vno iudice ſi pars vna offendat aliam in loco valde remoto extra iuriſdictionẽ illius iudicis coram quo fuit facta dicta pax tñ illa pars incurrit pœnas de quibus in ipſa pace.in ſingu.532.inci.ſuperioribus diebus.

Faciens pacẽ & promittens aliquem nõ offendere ſi offendit affinem ſuum cadit in pœnã tanq̃ ſi offendiſſet illum cum quo fecit pacem.in ſing.653.inci.affinitas.

Peccatum propter peccata veniunt aduerſa. in ſing.530.inci.propter peccata.

¶Pœna.licet pœna legalis poſsit per iudicem ex cauſa minui vel mutari hoc habet locũ qñ iudex procedit per denunciationem vel per inquiſitionem ſed ſecus eſt qñ procedit per accuſat.in ſing.524.inci.inquiſitio.

Pœna debet tenere ſuos authores & nõ alios. in ſing.551.incip. pœna.& in ſing.602.inci. ex delicto.

Pœna homicide non ſolũ eſt pœna mortis ſed etiam debet puniri in bonis nam debet fieri eſtimatio a peritis quot annis ẽt ipſe occiſus potuiſſet viuere & ſuperlucrari ſingulo anno & in tm̃ debet in bonis condemnari filijs occiſi vel hæredibus & ſic in damnis & intereſſe. in ſing.575.incip. proximis ſuperioribus diebus.

Pœna debet mitigari vel commutari illi qui habet plures filios & filias infantes qui filij fame perirẽt ſi patri imponeretur vera pœna delicti.in ſing.602.inci.ex delicto.

¶Percuſsio. abuſiua percuſsio dicitur illa q̃ fit cum pugnis in ſing.535.inci.abuſiua.

¶Pia cauſa.pia cauſa habet multa priuilegia, vt in ſing.569.inci.pia cauſa.

Si notarius eſt priuatus officio tabellionatus & ſcribat relicta ad pias cauſas non propterea valet talis ſcriptura.in ſingu.569.incip. pia cauſa.

¶Poſitio.quis non põt ſe iuuare expoſitione negata.in ſing.522.inci.opponens.

Ille qui fuit contumax in reſpondẽdo poſitionibus & ſic habet pro confeſſo ex forma ſtatuti ſi talis moriatur ante ſniam pœna non trãſibit in hæredẽ.in ſing.625.inci.materia.

Vbi libellus eſt ineptus vel male formatus tũc dato quod reus fuerit contumax in reſpondendo poſitionibus non poterit haberi pro confeſſo.in ſing.525.inci.materia.

¶Poſſeſſoriũ. cauſa poſſeſſorij dicitur cauſa parui præiudicij. in ſingul.620.incip. cauſa poſſeſſorij.

In cauſa poſſeſſorij ſufficiũt ſemiplene ꝓbationes.in ſing.630.inci.in cauſa poſſeſſorij.

In cauſa poſſeſſorij ſtãte ſemiplena probatione deferẽ iuramentũ in ſupplementũ probationis.in ſing.620.inci.in cauſa poſſeſſorij.

¶Poteſtas. poteſtas non tenetur pro delicto ſuorum officialium ex eorum officio.in ſingu.560.incip.habemus.

¶Præceptum.præceptum iudicis factum ſine cauſæ cognitione non valet & non obediẽs ei non cadit in pœnam. in ſingu.648.incip. cauſæ cognitio.

Præceptum iudicis factum ſine cauſę cognitione habetur pro nuda citatione.in ſing.648. incip.cauſæ cognitio.

¶Presbyter parochialis.presbyter ſeruiẽs altario de altario viuere debet adeo quod ſi parochiani ſui non dant ſibi oblationes debitas poteſt eis denegare diuina officia. in ſing.682.inci.ſcribitur in c.

¶Præparatio.præparatio ad actum idem operatur quod ipſe actus in ſingu.638.incipien. præparatio.

¶Præſcriptio.in cauſa vbi agitur de præſcriptione non deferẽ iuramentũ in ſupplementum probat.in ſing.635.inci.memoriẽ.

¶Princeps.in principibus nõ ſuccedunt ꝓximiores ſed ſuccedunt illi de domo ipſorum principũ.in ſing.605.inci. i ſucceſsionibus.

Princeps ſi aufert rem ſuam alicui cum cauſa vel ſine cauſa hoc non põt facere gratis ſed tenetur ſibi dare pretium vel rem equiualẽtem.in ſing.634.inci.credo te ſcire.

Si princeps habet rem communem cum alio etiam diuiſibilem ſicut poteſt partem ſuam vendere ad libitum ſuum.item etiam ſimul cum illa poteſt vendere partem ſocij etiam ſine cauſa ſoluto ei pretio. in ſing.655.inci. dicit quoddam &c.

❡Priuilegium. qđ priuilegium principis ſeu ſuperioris tranſit in contractum non pōt reuocari, quod tñ fallit propter publicam vtilitatem. in ſing.531.inci.vtilitas publica.

Priuilegiatus contra pariter priuilegiatū non vtitur priuilegio ſuo quod amplia vt in ſingu.681.inci.tradidi &c.

Priuilegia conceſſa pupillis cenſentur cōceſſa alijs qui per adminiſtratores regūtur. in ſingu.699.incip.priuilegia.

❡Probatio ad probandum quod pecunia ſoluta ex aliqua cauſa pluribus correis peruenerit ad manus vnius ipſorum correorū tantum poterit alius vel alij correi adduci in teſtes & hoc probabunt quia non principaliter tractatur de intereſſe ſuo. in ſingu.509. incip.alias dixi &c.

Probationes nouiter orte in cauſa appellationis vel nullitatis poſſunt produci licet ex forma ſtatuti vel iuris cōis ſit prohibitum in tali cauſa appellatio. vel nullitatis ꝓducere probationes. in ſing.512.inci.adduxi.

Probatio irregularis requirit perſonas omni exceptione maiores & ideo ſtante ſtatuto quod de damno dato ſtetur ſac. damnū paſſi hoc caſu cum talis probatio ſit irregularis requiritur quod paſſus damnum ſit omni exceptione maior. in ſingu.539.incipien. probatio &c.

In his quæ ſunt difficilis probationis admittitur probatio per coniecturas. in ſingu.584. incip.pluries.

Vbi eſt maxima difficultas probationis tunc ſtatur iuramēto maxime ſi res eſt parui præiudicij. in ſing.584.inci.pluries.

Probationes diuerſi generis non coniungunt ad faciendum plenam probationem niſi qñ quelibet probatio eſt de per ſe perfecta in eſſe ſuo. in ſing.585.inci.probationes.

Probationes ſunt fiende iudici & non in notario. in ſing.590.inci.licet acta.

❡Procurator. vxor poteſt conſtituere procuratorem pro marito carcerato. in ſing.636. incip.clarum eſt in iure.

Officium vel exercitium procurandi nō competit procuratori in beneficio cōſtituto antequam recipiat mandatum vel hoc ſit ſibi intimatum per nuntium vel epiſtolam dñi in ſing.637.inci.officiū quod limita vt ibi.

❡Profeneta. profeneta licet non poſsit eſſe teſtis altera parte inuita hoc tamen fallit qñ veritas aliter ſciri non poteſt quia tunc admittitur etiam parte inuita in ſing.533.incipien.ſatis prolixe &c.

❡Publicatio. publicatis atteſtationibus non poſſunt vlterius produci teſtes quod habet locum etiam ſi nō ſint examinati teſtes ſed tantum iurauerint de veritate dicēda in ſingu.623.incip.ex diſpoſitione &c.

❡Pugnus. ſtatutum puniens verberantē non intelligitur de illo qui uerberat cum pugnis in ſing.535.inci.abuſiua percuſsio.

Q

Qualitas appoſita in accuſatione vel inquiſitione debet probari, alias debet ſequi ſententia abſolutoria. in ſing.187.inci.Qualitas.

❡Quarta. Bona feudalia ſeu emphyteoticalia quæ tranſeunt in filium vt filium, etiam ſi non eſſet hæres patris non computantur ſibi in quartam debitam iure naturæ, nec etiā in Trebellianicam vel Falcidiam. in ſingu. 32.incip.Bona.

❡Qualitas. qualitas adueniens qualificat illud & reponit in diuerſa ſpecie. in ſing.530.incipi.qualitas quod amplia vt ibi.

Qualitas extrinſeca non præſumitur in dubio quod tñ fallit in antiquis in ſingul.587.inci. qualitas extrinſeca.

R

Raptor mulieris non dicitur, ille qui per vim eam cognoſcit, ſed ille qui eam abducit per vim de loco ad locum, & eam carnaliter cognoſcit. in ſing. 65.inci.Statuto.

Mulier ſemel volūtarie carnaliter cognita ab aliquo non auditur, ſeu ſibi non creditur dicendo ſe raptam, & cognitam per vim ab aliquo. in ſing.74.inci.Tu habes regulam.

❡Ratihabitio equiparatur mandato, ꝙ fallit quo ad irregularitatem contrahendā. in ſingu.184.inci.Ratihabitio.

❡Ratio. Eadem ratio eſt de toto quo ad totū, quę eſt de parte quo ad partem. in ſing.256. incip.Eadem ratio.

❡Receptans. Ille qui receptauit debitorē fallitum alicuius in domo, non tamen propter hæc poteſt conueniri vt illum debitorem exhibeat, alias teneatur ad intereſſe. in ſing. 366.inci.Aliqua tibi dixi.

❡Recurſus. Statutum tollens oēm exceptionem contra laudum vel contra ſententiam non tamen tollit recurſum ad ſuperiorē, in ſing.88. inci.Stante ſtatuto.

Caſu quo habeat locum recurſus ad ſuperiorē contra ſententiam quō tunc reguletur talis recurſus. in ſing.88.inci.Stante ſtatuto.

Intra quantum tempus poſsit qui grauatur habere recurſum ad ſuperiorem, vide in ſing. 88.incip.Stante ſtatuto.

Quando ſtatutum prohibet appellationē vel recurſum, tunc intelligitur ſublatus omnis modus,

modus,& omnis regreſſus contra ſententiã in ſing.289.

¶Recuſare. Princeps non poteſt committere cauſam recuſatione remota. in ſing.292. incip. Nihil.

Recuſatio iudicis videtur de iure naturali. in ſing.262. incip. Nihil.

Licet valeat cõmiſsio principis facta alicui iudici notorie ſuſpecto & ex certa ſcientia, tñ intelligitur reſeruatum parti ius recuſationis. in ſing.292. inci. Nihil.

Quando princeps commiſit cauſam iudici notorie ſuſpecto cũ clauſula non obſtante exceptione recuſationis, tunc intelligitur ſublata recuſatio, quia vi vel plenitudine poteſtatis. in ſing.292.

¶Reductio ad arbitriũ boni viri nõ põt peti ſed intelligitur eſſe ſublata ſtante ſtatuto φ contra laudũ nõ poſsit opponi aliqua exceptio. in ſing.62. inci. Reductio.

¶Relatio. Præſcriptio interrũpitur per citationẽ ſi apparet de ea p relationẽ nuncij apud acta. in ſing.346. inci. Præſcriptio.

¶Relatiuũ. Vnũ relatiuum præſupponit aliud in ſing.308. inci. Dicunt.

¶Remiſsio canonis fit nedũ ꝓpter ſterilitatẽ, ſed ẽt qñ fructus percepti ſine culpa coloni ſed vitio territorij vbi ſunt nati corrupti ſunt in ſing 85. inci. Tu ſcis.

¶Remittere. Remittẽs ptẽ debiti vt conſequatur reliquũ põt petere illud quod remiſit per conditionẽ ob turpẽ cauſam. in ſing. 432. inci. Sepe contingit.

¶Remotus de ꝓximo ab officio, an gaudeat beneficio officialis. in ſingu.179. incip. Viget communiter.

¶Renũciatio. Renũciãs omnibus exceptionibus non intelligitur renunciare & excludere exceptionem quæ habet ortum ex facto aduerſarij. in ſing.96. inci. Renuncians.

¶Renũciatio. Non ſolũ quis põt renũciare fauori ſuo in damnũ ſuũ ſed ẽt in damnũ alterius,& ideo ſtãte ſtatuto φ extantibus maſculis filia femina nõ ſuccedat, tunc ſi extat filius & femina poterit filius maſculus renunciare illi ſtatuto & filiam ſecũ admittere, & ſic poterit præiudicare creditoribus ſuis. in ſing.361. inci. Extat iuris regula.

¶Res inter alios acta tertio præiudicat, attñ ſñia inter alios lata cõtra tertiũ operat̃ qualequale præiudiciũ, qđ qualequale præiudicium equipollet ſemiplene probationi habili ad deferendũ iuramentũ in ſupplementũ probationis. in ſing.276. inci. Parum.

Res inter alios acta tertio nõ præiudicat. qđ limita vt in ſin.435. inci. Res inter alios acta.

Res trãſit cũ onere ſuo ad quẽcunq; vadat. in ſing.334. inci. Pendet nunc.

¶Reſcriptũ non operatur vires ſuas antequã fuerit præſentatũ. in ſingu.301. inci. Dixi tibi circa ſi.

¶Reſeruatio operatur effectũ cõſeruatiuum actus perinde ac ſi ſuo tempore factus eſſet quo ad omnia. in ſing.198. inci. Teſtis.

Reſeruatio exceptionũ operatur quod ſi poſtea pateat de veritate ipſarum omnia retro facta ſunt nulla. in ſing.198. inci. Teſtis.

Reſeruatio beneficij facta p Papã ſibi de collatione illius nõ redit poteſtas cõferẽdi ad ordinariũ quouſq; prouiſio illius virtute dicte reſeruationis nõ habuerit effectũ. in ſingu.301. inci. Dixi tibi &c.

¶Reſtitutio in integrum retinet naturã primæ cauſæ. in ſing.221. inci. Reſtitutio in integrũ.

Reſtitutio in integrum eſt concedenda minori qui confeſſus eſt delictũ de quo aliter non cõſtabat niſi per ſuã cõfeſsionẽ. in ſing.445 inci. Minor leſus.

¶Reus criminis, an poſsit diffinitiue condemnari ad mortẽ, vel ad mẽbri mutilationẽ ſi nõ vult cõfiteri delictũ, ſtantibus probationibus de ipſo maleficio contra eũ. in ſingu. 108. inci. Alias.

¶Reus. Licet vbi tractatur de pena corporali imponẽda debeat reus ſtare detentus, nec ſit relaxandus fideiuſſoribus, attñ poteſt relaxari ante ſententiã qñ apparet ipſum reũ fore abſoluendũ φ apparet publicato proceſſu. in ſing.381. inci. Licet.

¶Rixa. Inceptor rixe punitur de delictis ſequutis qñ nõ cõſtat qui cõmiſerint illa delicta. in ſing.403. inci. Superioribus annis.

Religio ingreſſus religionis nõ priuat ingreſſum vſufructu quẽ habebat ad vitã in ſing. 668. inci. ingreſſus.

Ingreſſus religionis extinguit patriã poteſtatẽ in ſing.668. inci. ingreſſus religionis.

¶Remediũ. de remedio. c. reintegrãda. iij. q. j. vide in ſing.600. inci. materia.

Ad hoc vt ꝓcedat iudiciũ in materia c. reintegrãda. iij. q. j. non ſufficit generaliter dicere in libello quod libellãs fuerit ſpoliatus poſſeſsione ſue rei ſed eſt neceſſe ſpecialiter exprimere ſpeciẽ ſpoliationis alias ſuccũbet ipſe libellãs ſpoliatus. in ſing.600. incipien. materia.

Quãdo remediũ c. reintegrãda habeat locum & cum quibus perſonis & in eo an requiratur litis conteſtatio & mẽſis ſpoliationis & an tale remediũ cõpetat laicis itẽ an ſit perpetuũ & an cõpetat malefidei poſſeſſori. in ſing. 600. inci. materia.

¶Renūtiatio. renūtiatio teſtiū examinandorū nō extēditur ad teſtes quos tēpore renūtiationis renūtians ignorabat poſſe producere in ſing.512.inci.adduxi.

¶Reſtitutio in integrū, reſtitutio in integrum pōt peti ēt poſt centū annos a minore effecto a maiore de leſione ſibi facta tēpore minoris etatis qñ ipſe ignorauit talē leſionem in ſing.572.inci. multa.

Reſtitutio in integrū cōpetit vniuerſitatibus caſtrorū & villarū ſicut minoribus & reipublice in ſing.699.inci. priuilegia.

¶Res. in rebus ſuis quilibet eſt moderator & arbiter in ſing.598.inci.alias de anno.

Vbi imminet damnū irreparabile in rebus licitū eſt occidere pro defenſione earum. in ſing.692.inci. vim vi.

¶Reſeruatio, reſeruatio exceptionū quā facit iudex interloquēdo qñ procedat ad vlteriora operatur quod ſi poſtea appareat exceptiones eſſe legitimas tūc proceſſus redditur retro nullus & omnia inde facta ſunt nulla. in ſing.696.inci.reſeruatio &c.

¶Ruſticus. ſi ruſticus promittit domino plantare vites & dare quartā partem ipſi dño ſi plantauit alias arbores tenetur eodē modo dare quartā partem fructuum dño licet de alijs arboribus nihil fuerit dictum. in ſingu. 582.inci.accipere &c.

S

SAcerdos ſpoliatus corpore mortuo iā ſepulto ante omnia non eſt reſtituendus. in ſing.199.inci.In iure expreſſum eſt.

¶Sāguis interfectorū ſemper clamat ad Deū in ſing.270.inci.Homicida.

¶Scriptura. An cōſenſu partiū fieri poſsit ꝙ adhibeatur fides priuate ſcripture alicuius nō ſolēniter cōfecte. in ſin.69.inci. Tu ſcis.

Si officialis inuenit aliquē cum armis & eum nō apprehendit, ſi tamē eum facit ſcribi in actis notarij qualiter tali tēpore eū inuenit cum armis, talis ſcriptura ſine captura operabitur vt talis inuentus cum armis & non captus poterit puniri. in ſingu. 395. incipi. Dubitarunt.

Si Titius ſcribit apodiſſam obligationis Seij de mandato ipſius Seij, an ſtetur dicto Titij ꝙ de mandato Seij illud ſcripſit, in ſin.471.

Scriptura Titij facta de mandato Seij obligat ipſum Seium, ac ſi ipſe illam ſcripſiſſet manu ſua propria, in ſingu.471.incipien. Sepe contingit.

Scripture debent produxi parte præſente vel citata, alias nō probāt. in ſing.81.incip.Aduertas &c. & debet peti dari copia parti cū termino ad opponendum, vt ibi.

¶Sentētia lata cōtra vnū nunꝗ præiudicat alteri ēt caſu quo ſentētia cōtra vnū lata præiudicat alteri ſi lata fuerit in contumaciam partis ſe nō defendētis, quia tunc præſumptio iuris eſt ꝙ talis ſententia ſit lata ꝑpter contumaciā non aūt propter ius. in ſing.4.

Sentētia ferri poteſt & valet ſine porrectione libelli & ſine litis cōteſtatione qñ in reſcripto eſt poſita clauſula ſummarie & de plano. in ſing.102.inci.Clauſula.

Sententia iudicis vnius territorij mittitur executioni per iudicem alterius territorij mediātibus literis. in ſing.138.inci.Iudex quod limita vt ibi.

Sententia non dicitur venalis nec pōt iudex puniri de barataria ſi data eſt pecunia iudici poſt ſententiam. in ſing.190.inci. Iudices poſt prin.

Sentētia condemnatoria differt a ſentētia qua pronunciatur quem condemnandū. in ſing. 200.inci. Differt.

Sentētia dicēs pronūciamus talē condemnandū, non condemnat niſi adijciat, & ideo iubemus vt ſoluat. in ſing.200.inci.Differt.

Si lata eſt ſententia cōtra aliquē in qua dr̃ ipſum cōmiſiſſe crimē dignū priuatione, propter hoc ille nō eſt priuatus niſi hoc exprimatur. in ſing.200.incip. Differt.

Sentētia validata per reſcriptū principis nunquam nocet tertio. in ſingu.216.incipi. Vbi agitur.

Sententia quæ trāſiuit in rē iudicatā non retractatur prætextu inſtrumentorū nouiter repertorū, quod limita vt in ſing.229.

Sentētia inter alios lata cōtra tertiū operatur qualequale præiudiciū quod præiudicium equipollet ſemiplene probationi habili ad deferendū iuramentū in ſupplementū probationis. in ſing.275.inci.Parum.

Sententia lata ex cōſilio ſapiētis nunquā tranſit in rem iudicatam. in ſingu.427.incipien. Plures ſunt.

Quando apparet notorie ſententiā eſſe iniuſtā debet reuocari, non obſtāte ꝙ ab ea nō fuerit appellatū. in ſing.473.inci. Memini.

Sententia continens manifeſtam iniquitatem eſt ipſo iure nulla. in ſingulari. 473. incipi. Memini.

Sententia licet non valeat ſine probationibus, hoc fallit niſi ſit data poteſtas iudici iudicādi de facto ſola facti veritate inſpecta, quia tunc valet ſine aliqua probatione &c. in ſingu.486.inci.Communiter ſciunt.

Si lata fuit ſentētia cōtra falſum procuratorē & dñs non appellauit, non tñ dñs per hoc vr̃ approbare ſentētiā, & ideo poterit vſq;

ad mille annos dicere de nullitate. in ſingu. 487.inci. Nota.& vulgaris.

¶ Seruitus. Actio perſonalis differt a ſeruitute. in ſingula. 334. incipiente. Pendet nunc de facto.

¶ Simplicitas. Succurrendū eſt ſimplicitati.in ſing.450.inci. Simplicitati.

¶ Syndicus. Conſtitutio ſyndici legitima non probatur licet in inſtrumento dicatur, tales monachi conſtituerunt ſyndicū, quia per illa verba non probatur ꝙ fuerit conſtitutus ab omnibus vel a maiori parte. in ſing.171 inci. Audiuiſti.

¶ Societas ſeu cōmunio operatur quod inhabilis gaudet beneficio habilium. quod amplia vt in ſing.180.

¶ Socius. Si duo ſocij vel duo fratres habent fundū cōmunē pro indiuiſo, & vnus ipſorū qui eſt rixoſus non vult partē ſuā ſeminare nec colere, ſed vult quod ſtet inculta, ſi alter ſocius vel frater facit totā colere & ſeminare non tenebitur alteri reſpondere de fructibus ē pro parte dominica. in ſing.369 inci. Mille hominum ſpecies.

Si ſocius cōis domus nō reficit partē expenſe facte in reparatione ipſius domus ſocio qui fecit expēſam intra quatuor mēſes, tota domus acquiritur ſocio qui refecit. in ſingula. 369.incip. Mille hominum ſpecies.

Socius tenetur de culpa & de negligētia, adeo ꝙ ſi ſocius præpoſitus ſocietati fuit in negligētia exigēdi debitores ſocietatis dū erant ſoluēdo ſi efficiantur non ſoluendo aſsignabuntur ipſi ſocio negligenti tēpore diuiſionis ſocietatis in eius partē. in ſingu. 281. incip. Socius.

¶ Socius criminis. Dictū ſocij criminis non facit indiciū regulariter contra ſociū criminis in ſing.209.inci. Socius.

Socius criminis in quibus caſibus poteſt interrogari de cōſocijs. vide in ſing.209.inci. Socius.

Socius criminis in quibus caſibus poteſt interrogari de cōſocijs, tale dictū ſocij non facit indiciū ad torturā cōtra ipſum ſociū niſi cōtra eum alia ſint indicia. in ſingu.209.incip. Socius.

Socius criminis ſi dixit ꝙ Seius fuit eius ſocius ad committendū delictū, poſtea condēnatus ad mortē, dū eſt ſuper furca exculpat dictum Seium, an talis exculpatio tollat indicium iam exiſtens cōtra eum ex dicto dicti ſocij criminis. in ſing. 382. incip. Aliqui ſunt caſus.

Ad hoc vt credatur ſocio criminis ē in criminibus exceptis vltra alia adminicula & cōiecturas, requiritur ꝙ vel ex numero teſtiū vel ex qualitate deponentiū, vel ex perſona eorum contra quos deponitur veriſimile ſit eos non mentiri. in ſing.396.incip. Veriſimilitudo.

¶ Solēnitas. Quādo actus poteſt fieri ſine certa ſolēnitate, ſi illa ſolēnitas interueniat minus legitime non vitiatur actus. in ſing.285. incip. Multi. in fi.

¶ Solitum. Argumentum a ſolitis eſt validum in iure. in ſing. 336. incip. Argumentum.

In contractibus & in alijs diſpoſitionibus attēditur quod fieri ſolet. in ſingu. 485. incip. In contractibus.

¶ Spiritualis cā. Cauſe ſpirituales nō poſſunt cognoſci a iudice laico quod fallit vbi eſſet ſummaria cognitio. in ſing.70.inci. Iudex.

¶ Spoliatus ante omnia eſt reſtituendus. qđ limita vt in ſing.199. inci. In iure.

¶ Sponſa. Stante ſtatuto ꝙ muliere decedēte in matrimonio ſine liberis vir lucretur certam partē dotis, non habet locum in ſponſa per verba de præſenti. in ſing.106.inci. Qui de proximo.

Sponſalia de futuro efficiuntur de præſenti ſi ſequatur copula carnalis. in ſingu.500.inci. Sponſalia.

Sponſalia per verba de futuro, ita efficiuntur de præſenti per copulam carnalē præcedētē, ſicut per copulā carnalē ſubſequentē. in ſing.550.inci. Sponſalia.

¶ Spōtaneus actus Spontanea ſolutio purgat vitiū violentie adhibitū tpe ꝓmiſsionis, qđ tamē limita vt in ſing.89.inci. Solutio.

¶ Spurius cenſetur infamis, quod procedit ē ſi legitimetur. in ſingu.273.inci. Notiſsimū in j. colum.

Non pōt deferri iuramentū ſpurio in ſupplementū probationis qn̄ ipſe ſemiplene probauit. in ſing.273.inci. Notiſsimum.

Spurius legitimatus aſsimilatur homini medicato a morbo cui remanſit aliqua cicatrix. in ſing.283.inci. Notiſsimum.

Spurius bone cōditionis & fame habetur pro legitimo quo ad probationem. in ſing. 173. inci. Notiſsimum.

Spurius religioſus hr̄ pro legitimo. in ſin.273.

Spurius nobilis magne conditionis & excellētie habetur pro non ſpurio, in ſingu.275.incip. Notiſsimum.

Spurius nō pōt eſſe notarius ad banchū publicū iuris, & ſi fuit omnia per eū ſcripta corruūt. in ſin.275.inci. Notiſsimū. in vlti. col.

¶ Spurius. Statutum excludens filias feminas extantibus filijs maſculis, an habeat locum extantibus filijs maſculis ſpurijs, ſed

legitimatis in ſingu.303. incip.Filiorum appellatione.

Spurius nõ põt præſcribere niſi ſpatio lõgiſſimi tẽporis.in ſing.478.inci.Spurius.

¶Statutũ.Statuta laicorũ in præiudiciũ clericorũ non valent.in ſingu.29. incip.Statuta laicorum.

Stante ſtatuto quod ſolutio debiti non poſſit probari per teſtes,clericus nõ ligabitur hoc ſtatuto ẽt ſi cauſa tractetur in curia ſeculari. in ſing.29.inci.Statuta.

Statutũ arctãs mulierẽ decedentẽ ſine liberis ad relinquẽdũ certam partẽ dotis fratribus ſuis,an ſi nõ habet fratres teneatur vigore dicti ſtatuti relinquere illã partẽ ſororibus. in ſingu.39.

Stante ſtatuto qđ contra laudũ nõ poſſit opponi aliqua exceptio intelligitur ſublata reductio ad arbitriũ boni viri.in ſing. 72.

Si ex forma ſtatuti vicinus ſeu cõiunctus non põt vendere rem niſi primo interpellat vicinũ vel coniunctum,ſi facta eſt vẽditio ſine interpellatione prædicta intra q̃uiũ tempus poteſt ipſe coniunctus vel vicinus offerre precium emptori & petere dictam rem. in ſing.64.inci.In multis.

Si ſtatutũ vult qđ rapiens mulierẽ puniatur pena mortis,non punietur ille qui cepit mulierẽ & eam per vim carnaliter cognouit, non adducendo eã de loco ad locũ. in ſingu.65. inci.Statuto cauetur.

Statutũ puniẽs offendentẽ aliquẽ in via publica vel ſtrata nõ habet locum in offendente aliquẽ in flumine publico.in ſingu.68.

Statuta dicũtur eſſe confirmata a ſuperiore ſi ipſe ſuperior iurat illa ſtatuta ſeruare.in ſingu.71.inci.Iuramentum.

Stante ſtatuto quod de damno dato ſtetur ſacramẽto damnũ paſſi nõ ſtabitur ſacramẽto illius qui alias iurauit falſum.in ſing.74.incip.Tu habes regulam.

Statutũ tollẽs oẽs exceptiones nõ tollit exceptiones cauſatas ſeu prouenientes a iure naturali.in ſing.79.inci. Confirmatio.

Statutũ prohibẽs portare frumentũ extra ciuitatẽ ſub pœna,nõ habet locũ in portante pro vſu ſuo.in ſing.86.incip.Statutum fit.& ſtatur iuramẽto ſuo,an portauerit pro victu ſuo.vt ibi.

Statutũ volẽs ꝙ muliere decedẽte in matrimonio ſine filijs vir lucretur certã partẽ dotis, nõ habet locũ in ſpõſa per verba de p̄ſenti in ſing.106.inci. Qui de proximo.in prin.

Statutũ dãs premiũ occidẽti bannitũ cõprehẽdit ẽt occidentẽ bannitũ extra territoriũ ſtatuentis.in ſing.124.inci. Vidiſti.

Si ſtatutum prohibet probationẽ fieri niſi per inſtrumentũ & nõ per teſtes nõ habet locũ vbi appoſitũ eſt iuramentũ.in ſing. 126.

Statutũ vel pactũ de lucrãda dote nõ habet locũ quando matrimoniũ eſt illicitũ. in ſingu. 129.inci. Dum eſſem.

Stãte ſtatuto ꝙ inſtr̃m dedit guarẽtigiati habeat executionẽ paratã,inſtrumẽtũ confeſſionis debiti nõ habebit executionẽ paratã in ſing.135.inci.Quæro.

Stãte ſtatuto quod accuſatio dãni dati probetur per iuramentũ,nõ ſufficit ipſe producte accuſationis iurare cauſam eſſe verã & nõ calũnioſam,ſed debet iterũ iurare poſt litẽ conteſt.in ſing.170.

Si ex forma ſtatuti affines fecerunt compromiſſum ꝙ eſt expiratũ,an iterũ poſſint cogi ad compromittendum.in ſing.172.

Statuti verba debẽt intelligi cũ effectu.in ſingu.172.inci.Habeo.

Statutũ pœnale ex cauſa poteſt moderari a iudice.in ſing.182.

Si ſtatutũ requirit aliquid probari per teſtes optime opinionis,ad hoc vt inducatur probatio per illos teſtes debet articulari & ꝓbari de optima opinione ipſorũ.in ſing.187 inci.Qualitas circa med.Et idẽ ẽt in ſtatuto puniẽte abducentẽ mulierẽ honeſtam bone conditionis vite & fame, quia iſte qualitates ſunt probande vt ibi,alias ſi nõ probarentur abducens nõ debet condẽnari pœna ſtatuti,ẽt ſi ipſe cõfiteatur ſe abduxiſſe talẽ mulierẽ de qua ſtatutũ loquitur.vt ibi.

Licet ſtatutũ permittat occidere bannitũ impune, tñ non licet fratri impune occidere fratrẽ bannitũ.in ſing.210.inci.Iura.

Statutũ puniens cognoſcentẽ mulierẽ nuptam habet locũ in cognoſcentẽ monialem.in ſingu.215.inci.Validum.

Statutũ volẽs quod bona filiorũ & vxoris poſſint capi pro debito fallẽtis patris vel mariti valet in ſing.225.inci.Filius non tenetur. & ibi allegatur ratio.

Si ſtatutũ permittit occidere animalia aliena reperta dare damnũ in fundo proprio, ſi q̃s reperierit aliquod animal in fundo ſuo, & volens illud occidere animal a ufugit extra fundũ poterit tunc illud extra fundũ propriũ occidere.in ſing.221.inci.In delictis.

Vltimũ ſtatutũ tollit primũ. quod tamẽ limita vt in ſing.231.inci.Iuſta.

Statutũ volẽs quod villa teneatur ad emendationẽ dãni,non cõprehẽdit villã in qua nõ ſint quinq; homines qui ſint patresfami. in ſingu.232.incip.Capias.

Si ſtatutũ dicit quod quis puniatur tanquã fal

ſarius non debebit puniri pœna legis Cornel. de falſis, ſed alia pœna arbitraria. in ſingu. 236.

Si ſtatutũ punit leuantes rumorē, & vnus per cuſſit inimicũ ſuũ ex quo incideret ſecutus fuit rumor, hoc caſu talis non debet puniri pœna ſtatuti, quia ille principaliter non intēdebat offendere rē publicã nec leuare rumorē. in ſing. 247. inci. Principale.

Stãte ſtatuto ꝙ nullus audiatur cõtra inſtrm. itē ꝙ nullus magnas ingrediatur palatiũ nõ habebit locũ in muliere volente vti beneficio Velleiani contra inſtrumentũ. in ſingu. 248. incip. Conditio.

Stante ſtatuto ꝙ filij bannitorũ expellãtur de ciuitate, tamē non expellentur filie femine. in ſing. 248. inci. Conditio.

Statutũ arctãs cõitatē ad emēdationē dãni dati alicui, nõ arctat eũ qñ damnũ paſſus eſt forēſis. in ſing. 253. inci. Forenſes.

Stante ſtatuto ꝙ cõtractus minorũ nõ valeãt niſi fiant in præſentia & cũ conſenſu conſanguineorũ ſi conſtituatur aliquis procurator per minorem, puta ad vendendũ nomine ipſius minoris certe ille procurator dũ contraheret debet obſeruare eadem ſolennitatem quã ſeruare deberet ille minor principalis ſi ipſe contraheret in ſing. 255. incip. Subrogatus.

Stãte ſtatuto ꝙ muliere decedēte in matrimonio ſine filijs vir lucretur dimidiã partē dotis, tali caſu ſi pater mariti ſuſtinet onera matrimonij faciēdo expēſas filio & vxori ſue & decedat ipſa vxor filij ſine filijs tale lucrum dimidie dotis acquiretur patri & non marito. in ſingu. 624. incip. Eum ſequuntur commoda.

Si ex forma legis vel ſtatuti debet ſtari indicijs quantũ ad plenã probationē, tũc eſt neceſſe ꝙ tale indiciũ ꝓbetur per duos teſtes in ſing. 269. inci. Alias tibi dixi.

Statutũ puniēs facientē aliquid doloſe vel temerarie, nõ cõprehēdit hominē ſimplicem contraueniente ſine dolo vel preſumptione in ſing. 287. inci. Tetigi tibi.

Si ſtatutũ prohibet appellationē vel recurſum intelligitur ſublatus omnis modus & omnis regreſſus contra ſententiã. in ſingu. 389. incip. Dolus.

Statutũ tollēs oēs exceptiones nunquã tollit exceptiones prouenientes ex alio ſtatuto. in ſin. 393. incip. Statutum.

Si ſtatuto cauetur ꝙ poteſtas teneať ſeruare certã formã in banniēdo aliquē delinquētē, alio ſtatuto cauetur ꝙ ſi poteſtas ceperit bãnitum intra triduũ faciat illũ decapitari nulla exceptione obſtante, tũc ſi poteſtas cepit bannitũ nõ poterit facere illũ decapitare ſi nõ fuit ſeruata forma primi ſtatuti in banniēdo eũ. in ſing. 293. inci. Statutum.

Vnũ ſtatutũ ſuppletur & limitatur per aliud ſtatutũ. in ſing. 293. inci. Statutum.

Si ſtatutũ dat premiũ occidēti cõprehēdit etiã occidentē bannitum extra territorium ſtatuētis. in ſing. 294. inci. Odia.

Vbi pro delicto per ſtatutũ imponitur aliqua pœna ſpecialis, tale ſtatutũ nõ extēditur ad delictũ cõmiſſum per ſubditum extra territoriũ in ſing. 294. inci. Odia.

Statutũ remouēs appellationē in executionibus ſententiarũ & inſtrumentorũ, nõ includit tertios cõparentes cum ſuo intereſſe, ſed ſolũ nominatos in ſentētijs vel in inſtrumētis. in ſing. 295. inci. Clauſula.

Stante ſtatuto ꝙ extantibus filijs filie femine nõ ſuccedãt, tale ſtatutũ ñ habet locũ ſi extant nepotes ex filijs. in ſing. 303. inci. Filiorum circa med.

Stãte ſtatuto ꝙ extãtibus filijs filie femine nõ ſuccedãt, an tale ſtatutũ habeat locũ in filiabus monialibus. in ſing. 303. incip. Filiorum ante fin.

Stãte ſtatuto ꝙ ſi quis per vim rapuerit filium nõ ſuum capite puniatur, tũc ſi quis rapuerit filium carentē patre & ſic nõ alienũ non incidit in pœnam. in ſingu. 308. inci. Dicunt doctores.

Si extat ſtatutũ in loco ꝙ extãtibus agnatis femine nõ ſuccedant, tunc inſtitutio filiorum facta a patre intelligitur ſecundũ mentē ſtatuti valet, de maſculis tantum, non ſi ſit facta ab extraneo. in ſing. 317. incip. Filiorum appellatione.

Statutũ volēs ꝙ de dãno dato ſtetur ſacramēto damnũ paſsi intelligitur ꝙ ſtetur ſacramēto damnũ paſsi, quo ad eſtimationē damni, nõ autē quo ad dãnum, & ideo paſſus dãnum debebit primo probare damnũ eſſe datum. in ſing. 338. inci. Extant ſtatuta.

Stãte ſtatuto ꝙ de dãno dato ſtetur ſacramento damnum paſsi, tñ non ſtabitur ſacramento damnum paſsi, ſi alius quã ille qui dedit damnum tenetur illud emendare, vtputa ſi villa vel alius tenetur emēdare damnum in ſing. 338. inci. Extant ſtatuta.

Si ſtatutũ dicit ꝙ turbãs aliquē in poſſeſsione ſua puniatur pena centũ, & ablata reſtituat, tũc ſi aliquis turbat aliquem in poſſeſsione ſua & nihil auferat, nõ incurrit pœnã dicti ſtatuti. in ſing. 339. inci. Cui nõ cõcurrunt.

Si ſtatutũ dicit ꝙ bãniti rebãntãtur per quoſdam ſapientes tunc licet bannũ non ſit can-

cellatū tamē tales banniti non poterūt impune occidi, quia tūc bannum propter tale ſtatutū redditur inefficax. in ſing. 340. inci. Caute agant vltra med.

Statutū continēs id quod commune ius debet aliquid operari vltra ius cōmune. in ſingu. 341. inci. Ille qui tenetur ad ſi.

Si ſtatutū dicit ꝙ de damno dato ſtetur ſacramento damnū paſsi vel ſacramēto ſaltuarij, hoc tamē debent intelligi niſi contrariū probetur in ſing. 357. inci. Extant ſtatuta. quod tamen limita vt ibi.

Si extat ſtatutū ꝙ extātibus filijs maſculis filia femina nō ſuccedat ſi extat filius & filia poterit filius maſculus renūciare tali ſtatuto & ſecum admittere filiam & ſic prǽiudicare creditoribus ſuis. in ſing. 361. inci. Extat iuris regula.

Statutū volēs ꝙ pater teneat̃ ꝓ delicto filij nō habet locum in delicto facto a filio pupillo etate. xiiij. an & infra in ſing. 362. incipien. Statutum.

Statutū volens ꝙ pater teneatur pro delicto filij ad pœnā pecuniariam, valet & tenet. in ſing. 362. inci. Statutum volens.

Statutū ꝙ conſors teneatur pro delicto cōſortis, valet, & tenet. in ſing. 362. inci. ſtatutū.

Statutū permittens bannitum poſſe impune occidi non cōprehendit bannitū per contumaciā ſed ſolū bannitū ex veris probationibus delicti. in ſing. 372. incip. Capias vnū.

Statutū quod diſponit ꝙ a ſentētia lata ſuper executione inſtrumēti guarētigiati cōtra debitorē non poſsit appellari, talē ſtatutū extēditur vt verſa vice ſi pronuncietur cōtra actorē petentē executionē inſtrumēti prǽdicti, & ſic in fauorē rei, puta inſtrumentum non eſſet exequendū, nō poterit ſimiliter ipſe actor appellare. in ſing. 389. inci. Tu ſcis.

Statutū ſi punit portantē rē prohibitā, an tūc requiratur apprehenſio perſone. in ſing. 395 incip. Dubitarunt.

Statutū generaliter loquēs de inſtrumētis non cōprehendit in inſtrumēta dotalia. in ſingu. 442. inci. Vulgata iuris regula.

Stāte ſtatuto ꝙ mulier non poſsit cōtrahere ſine conſenſu propinquorum & contingat ꝙ mulier vendat aliqua bona vni ex propinquis cū cōſenſu alterius propinqui valebit cōtractus & dicetur ſatisfactū ſtatuto, quia propinquus cōtrahēdo cū ipſa muliere intelligitur cōſentire illi contractui. in ſingu. 447. inci. Faciens aliquem contractum.

Statutū laicorū non ligat clericos, quod intellige. verum in prǽiudicialibus ipſis clericis, ſed ſecus eſt in eius fauorabilibus. in ſingu. 453. incip. Odia.

Statutū laicorū indifferēs laicis & clericis prodeſt ēt clericis. in ſing. 453. inci. Odia.

Non eſt abſurdū ꝙ clerici gaudeant beneficio ſtatutorū populi. in ſing. 453. incip. Odia.

Statutū diſponēs ꝙ omni ſcripture mercatoris credatur non valet quia daret materiā delinquēdi. in ſing. 458. inci. Liber.

Stante ſtatuto ꝙ libris mercatorū adhibeatur plena fides pro ſcribēte debet intelligi & limitari niſi mercator eſſet alias infamis, vel ſuſpecte vite. in ſing. 458. inci. Liber.

Statutū ꝙ inter affines fiat cōpromiſſum non habet locū vbi alter affinium petit aliquid ab altero vigore inſtrumēti iurati. in ſingu. 467. inci. Viget ſtatutum.

Statutū prǽdictū non habet locū q̃n res eſt liquida nec q̃n pars habet aliquā exceptionē impedientem litis ingreſſum. Item non habet locum contra illum qui habet inſtrumētum habens executionē paratam. Item non habet locum vbi eſt quǽſtio de articulo meri iuris. Item non habet locum in cauſis criminalibus. Item nec in quǽſtione tutele. Itē nec in cā appellationis. Itē prǽdictū ſtatutū non arctat clericos. in d. ſing. 467.

Statutū aſtringens affines ad cōpromiſſum, an habeat locum q̃n aliqui ſunt legitimi, aliqui non, & an habeat locū in minoribus. in ſingu. 467. inci. Viget vltra med.

Stante ſtatuto ꝙ de litibus inter affines fiat cōpromiſſum ſi vnus ipſorū dicit rē eſſe liquidam alius dicit cōtrariū, an ſuper ꝙ hoc ſit liquida vel non fiet compromiſſum. in ſing. 467. vltra med.

Licet extet ſtatutū in ciuitate ꝙ inter affines fiat cōpromiſſum tamē non debebit fieri niſi hoc petatur ab altero affinitū. in ſing. 467 inci. Viget ſtatutum poſt med.

Stante ſtatuto ꝙ inter affines fiat compromiſſum tale ſtatutū eſt fauorabile. in ſing. 467. incip. Viget ante ſi.

Statutū ſi cogit affines ad compromittendum tunc ſi vnus ipſorū affiniū cedit iura ſua alteri ēt ille ceſsionarius tenebitur facere cōpromiſſum ſicut tenebatur ipſe cedens. in ſing. 467. ante ſi.

Quādo ſtatutū cogit affines ad cōpromiſſum, an hoc poſsit peti poſt concluſum in cauſa. in ſing. 467. inci. Viget &c. in ſi.

Statutū, an cōprehendat minores ſicut maiores. in ſing. 481. inci. Communis opinio.

Statutū diſponēs ꝙ filia dotata non ſuccedat non habet locū in illa quǽ remanet infans, & ideo fratres volētes eā dotare non excludent eam a ſucceſsione. in ſingu. 481. incip.

Communis opinio.
Statutū exorbitās a regulis iuris cōis licet generaliter loquatur nō īn cōprehēdit minores in ſing.481.inci. Communis opinio.
¶Sterilitas. Propter ſterilitatē fit remiſsio canonis,& ſi augetur introitus rei locate non tñ augetur penſio.in ſing.134.inci. Tu ſcis.
¶Stylus curie debet attendi.quod amplia vt in ſing.118.inci. Stylus.
¶Stultus. Stulti non debent eſſe melioris conditionis quā ſint ſapientes,& ideo licitum eſt occidere ſtultū irruentē contra aliquem cum armis,ſicut liceret occidere prudentē ſic irruentem.in ſing.375. inci. Stulti.
¶Stuprū quod dicatur,vide in ſing.65.incip. Statuto cauetur.
¶Subrogatus debet ſapere naturam illius in cuius locum ſubrogatur.in ſingu.255.incip. Subrogatus.
¶Subſtitutio. In ſubſtituto caſu quo maſculus non naſcatur pōt haberi iſta conditio pro impleta ēt ante partum ſi ex vehementi cōiectura feius femineus ſit in vtero. in ſingu. 205.inci. Vehemens.
¶Succeſsio. Agnati tranſuerſales vltra decimum gradū non admittuntur ad ſucceſsionem,quod tamen fallit in ſucceſsione illuſtrium perſonarū, puta Comitū & Baronum in ſing.422.inci. Agnati.
¶Superior iurās ſeruare ſtatuta dr̄ illa confirmare.in ſing.71.inci. Iuramentum.
¶Supplicās debet ſpecifice omnia narrare & exponere principi,alias reſcriptū nō valet qđ amplia vt in ſing.111.inci. Supplicans.
¶Suſpicio. Idē operatur ſuſpicio qđ operatur ipſa res.in ſing.497.incip.Sepiſsime.
Salariū iudex debet habere ſalariū ſentētie ſi partes ſe concordant nō expectata ſentētia in ſing.698.inci. vulgariter.
¶Saluus conductus, ſaluus conductus factus alicui de omnibus debitis nō extēdit ſe ad debita iurata in ſing.515.inci.contigit.
Saluus cōductus alicui cōceſſus & ſocijs comprehendit ēt iudæū ſecū incedentē in ſingu. 540.inci.hodie fui interrogatus.
¶Scandalū.qñ dubitatur de ſcandalo futuro quia duo volunt accipere poſſeſsionē alicuius rei tunc iudex debet ad ſe aduocare illam poſſeſsionē & inhibere partibus ne ad illam accedāt &c.quod eſt verū qñ neutra pars eſt in poſſeſsione illius rei ſed ſecus eſt ſi vna pars eſt in poſſeſsione alia non quia tunc iudex non debet ad ſe aduocare illam poſſeſ.in ſing.543.inci.malitijs.
Quando dicitur futurum eſſe ſcandalum & petitur vt iudex ad hoc prouideat debet primo parte citata cōſtare iudici eſſe verū qđ ſcandalum ſit futurū nec ſtaretur etiam in hoc verbis iudicis niſi hoc appareret ex actis in ſing.543.inci. maleficijs.
Propter ſcandalum euitandum poteſt clericus priuari beneficio ſuo.in ſing.683.inci.alias in repe. mea.
Ratione ſcandali euitādi papa pōt deponi. in ſing.683.inci.alias in repe.mea.
¶Sententia.ſi ſententia fuit dicta nulla & poſtea expreſſe fuerit confirmata meretur executionē ēt ſi fuiſſet dicta nulla ex defectu iuriſditio.iudicis.in ſingulari.502. Incipiente ſententia.
Si apparet ſententia lata de antiquo licet non appareāt aliqua acta præceſsiſſe tamen talis ſententia valet & probat acta præceſsiſſe. in ſing.505.inci.antiqua.
Sentētia debet ſcribi & legi ore proprio iudicis,alias non valet in ſing.527.inci. ad validitatem &c.quod amplia vt ibi.
Sententia lata ex falſa cauſa eſt nulla niſi cū falſa cauſa concurrat cauſa vera quia tunc ſententia propter cauſam verā ſuſtinetur in ſing.517.inci.memor exiſto.
Licet ſententia debeat eſſe conformis libello tñ iudex poteſt cōdemnare ſpoliatorē etiā in fructibus perceptis licet nihil dictum vel petitum fuerit de illis in libello in ſing.629. inci.tres ſunt regule.
Non valet ſentētia niſi feratur ad inſtantiam partis.in ſing. 629.inci. tres ſunt regule.
Sentētia lata partibus non citatis nō valet etiā ſi poterat ferri partibus abſentibus in ſing. 633.inci.materia citationis.
¶Simulatio.notarius ſcribens inſtrumentum ſimulatum punitur pœna manus & eſt perpetuo infamis in ſingulari. 563. incipiente parum &c.
¶Sindicus.ſindici qui debēt ſindicare officialem nō ſe impediat de geſtis extra illud officium.in ſing.560.inci.habemus.
Sindicatus ſi datum eſt liberum arbitrium poteſtati cum promiſsione quod non teneatur ſtare ad ſindicatum tali caſu videtur ſibi remiſſa leuis culpa & leuiſsima non autem dolus nec lata culpa in ſingu.595.incipien.plures.
Iudex poteſt conueniri in ſindicatu licet eius ſententia fuerit bis confirmata, & licet appellatio ſit deſerta & eidem ſi non eſt appellatum ab eius ſententia in ſing.646.inci.iudices inique agentes.
¶Societas,ſeu communio operatur vt inhabilis gaudeat priuilegio habilium.in ſing.501. incip.tritum.

¶Sodomia.coitus contra naturã improbiſsimus & abominabilis eſt vltra omnia alia vitia & ſodomia punitur pœna mortis itẽ eſt infamis,itẽ non poteſt facere teſtamentũ in ſing.597.inci. coitus.

¶Solitũ. faciẽs illud quod eſt ſolitũ fieri non eſt in dolo nec in culpa quãuis illud ſit illicitum in ſing.642.incip. ſolita.

Quod fit ab omnibus non eſt vitioſum in ſing. 642.inci.ſolita &c.

¶Solutio.ſoluẽs alicui vt tali ſi ille poſt ſolutionẽ non reperitur talis poteſt repetere illud quod ſoluit. in ſingula. 641. incipiente deceptus.

¶Solennitates.eadẽ ſolẽnitas quę requiritur in faciẽdo requiritur in reuocãdo. in ſingu. 669.incip.iura volunt.

¶Statutũ.ſtatutũ volẽs qđ maritus lucretur certã partẽ dotis vxore decedẽte in matrimonio ſine filijs non habet locũ in marito non ſuſtinẽte onera matrimonij in ſing.514 incip.vigent.

Statutorũ beneficia non gaudent illi qui non ſuſtinent onera in ciuitate vel in loco ſtatuti in ſingu.519.incipi. ille qui non ſuſtinet quod limita vt ibi.

Statutũ repellẽs accuſatorẽ repellit ẽt iudicẽ inquirentẽ ,in ſing.524.inci.inquiſitio.

Stãte ſtatuto qđ de dãno dato ſtetur ſacramẽto damnũ paſsi ſi datũ fuit damnũ in bonis teſtatoris poſt mortẽ ſuã nõ ſtabitur ſacramẽto hęredis ſui.in ſin.546.inci.licet heres.

Statutũ volẽs quod ſi vnus ruſticus nõ eſt ſoluẽdo debitũ ſuum exigatur ab alijs ruſticis ville nõ valet in ſing.551.incip.pœna.

Statutũ volens quod credatur libro mercatoris intelligitur ſolũ in illis quæ pertinẽt ad artem mercantie & non in alijs in ſing.560. inci .habemus.

Statutũ dicens quod conſules artiũ cognoſcãt de cauſis intelligitur de cauſis ſpectantibus ad illam artem in ſingulari.560. incipiente habemus &c.

Statuta alicuius collegij confirmata a ſuperiore poſſunt per collegiũ reuocari nõ obſtãte confirmatione in ſing.567.inci. omnia nr̃a.

Statutũ requirens certas ſolẽnitates ad validitatẽ teſti nõ habet locũ in teſtamẽto ad pias cauſas in ſing.569.inci. pia cauſa.

Statutum dans premium accuſanti intelligitur ſi ipſe accuſans probauerit contenta in accuſatione in ſingu. 570. incip. aduertas ad vnum.

Si ſtatutum dicit quod debeat ſtari allegationi alicuius debet intelligi & probationi,in ſing.570.inci.aduertas ad vnum.

Statutũ volens quod mulier intelligatur dare omnia bona ſua in dotẽ. non habet locũ in muliere minore xxv.annis nubẽte. in ſing. 588.inci.de iure communi.

Non valet ſtatutũ per qđ impeditur matrimoniũ vel per quod tollitur libera facultas cõtrahendi matrimonium. in ſingu. 589. inci. alias de anno.

Statutum arctãs patrem ad aſsignandũ legitimã filij delinquentis fiſco non habet locũ in auo quo ad nepotem in ſing.591.inci.extant quandoque.

Stante ſtatuto quod extantibus maſculis femine nõ ſuccedant ab inteſtato condito vero teſtamento filie ſint contente quocunque relicto ſibi facto a patre hoc vltimum debet etiam intelligi ſtantibus filijs in ſing.603.in cip.præcedentia.

Si ſtatutum dicit quicunque occiderit aliquẽ quouis modo vel cauſa ſiue qualitercunq; decapitetur tunc quilibet occidens decapitabitur nec fiet diſtinctio vtrũ dolo vel culpa vel ſe defendendo occiderit in ſing.630. inci.generalitas.

Statutũ debet ſemper reſtringi vbicunque ſi nõ reſtringeretur reſultaret abſurdũ.in ſingu.630.inci. generalitas.

Statutũ debet potius intelligi vt ſint ſuperflua quã quod quis in debite damnum patiatur in ſing.630.inci.generalitas.

Statuto volens quod bannitus pœna capitali poſsit impune occidi valet.in ſing.650.inci. bannitus .

Statutum imponens pœnã pecuniariam pro homicidio nõ valet & caſu quo valeret nõ haberet locum in paricidio in ſing.665.incip.niſi me mea fallat.

Statutum loquens in homicidio non habet locum in homicidio qualificato in ſing. 665. incip.niſi me mea fallat.

Statutũ volẽs quod in contractibus minorum debeãt interuenire duo affines vel coniuncti tale ſtatutum intelligitur de proximioribus & nõ de remotis & minus propinquis vel coniunctis in ſing.678.inci.ſiũt paſsim.

¶Stipulatio.ſi ſtipulor hoc mõ promittis mihi recipiẽti pro eo quem declarabo poſtea neminẽ declaro nõ vitiatur ſtipulatio quia præſumitur hoc caſu quod pro me & heredibus meis fuerim ſtipulatus in ſingu.589. inci.imperſonalitas &c.

¶Subditus.ſi ſubditus remittit ſuperiori debitũ pro modico non tenet talis remiſsio in ſing.645.inci. aduertant principes.

¶Subrogatus nõ poteſt ſubrogari aliquis in loco alicuius officialis niſi ſit pſona q̃ poſſet

eſſe principalis officialis & ideo ciuis alicuius ciuitatis nõ põt ſubrogari loco poteſtatis illius ciuitatis ſi ipſe poteſtas eſt abſens in ſing.653.inci.vidi alias.

¶Succeſsio in ſucceſsionibus regum vel principum non attẽditur proximitas ſed illi qui ſunt de domo ſuccedunt ipſis principibus etiam ſi aliqui alij ſint proximiores ſanguine in ſing.605.inci.in ſucceſsionibus.

Succeſſor alicuius officialis in eius officio tenetur omni pœna qua tenebatur ille prædeceſſor ſuus ſi eum permiſit recedere & non ſtare ad ſindicatum in ſing.652.inci.diligenter aduertant.

¶Subſtitutus, ſubſtitutus poſt mortem Titij non admittitur ad bona per mortem ciuilem ipſius Titij ſed requiritur mors naturalis & ideo ſi ingreditur religionem non admittitur ſubſtitutus in ſingu.668.incipien. ingreſſus &c.

¶Supplicatio remota appellatione non intelligitur remota ſupplicatio in ſing.647.incipien.remota &c.

Supplicatio poſt binam appellationẽ non admittitur in ſing.647.

T

TAbellio. Ille qui alias fuit tabellio ſi ſit depoſitus ab officio tabellionatus & faciat inſtrumenta non debet puniri pœna mortis, quia iuuatur primordio veritatis, ſecus in illo qui nunq̃ fuit tabellio. in ſing.35.inci. Ille qui nunq̃.& in ſing.179.inci. Viget communiter.

¶Tacitum. Taciti & expreſsi idem eſt iudicium.in ſing.387.inci.Taciti.

¶Taciturnitas eſt magni effectus, de quo in ſingul.344.

Taciturnitas inducit probationem.in ſingul.344.incip.Taciturnitas.

¶Tanquam, dictio, eſt nota improprietatis.in ſing.236.incip. Dictio.

¶Temporis curſu crimen aboletur.in ſingul.454.incip.Curſus temporis.

¶Tempus. Ea quæ fiunt poſt decem dies a tẽpore prolationis ſententiæ & ante interpoſitionem appellationis per iudicem ſeu executorem valent & tenent, nec poſſunt reuocari per uiam attentati vel nullitatis, ſed bene poſſunt reuocari per viam iniuſtitiæ docto & cognito de hoc in cauſa appellationis.in ſing.87.incip.Licet.

Quinquennium dicitur multum tempus.in ſingu.284.incip.Tolle.

¶Tempus. Curſus temporis eſt magni effectus, vt in ſing.454.inci.Curſus tẽporis.

Tempus legis vel ſtatuti indeterminatum appoſitum alicui actui finiendo per aliquẽ priuatum licet ſit collatum in arbitrio facere debentis, attamen poſtquam eſt ſibi oppoſitum q̃ illud non fecit eſt ſibi præcluſa via ad illud faciendum, adeo q̃ vlterius nõ poterit illud facere.in ſing.489.inci.Quando a lege vel a ſtatuto.

¶Terminus. Lapſus termini præcludit viam contumaci.in ſing.283.inci.Lapſus.

Lapſus termini dati ad probandum non præcludit viam probandi niſi per iudicem fuerit interlocutum terminum fore lapſum, & per conſequens eum amplius audire nõ debere.in ſing.283.incip.Lapſus.

Lapſus termini dati iudici ad expediendum cauſam non præcludit viam ipſi iudici q̃ non poſsit ipſam cauſam cognoſcere & expedire poſt dictum terminum.in ſingu.283.incip.Lapſus.

Terminus præfixus ab homine iuriſdictioni iudicis vel inſtantiæ cauſę non ſolum habet vim peremptorij ad probandum, ſed etiam habet vim termini peremptorij ad audiendam ſententiam, in ſingula.428.incip.Materia citationis.

¶Territorium. Licet iuriſditio iudicis non extendatur extra territorium, tamen iſtud fallit in fauorabilioribus.in ſingul.194.incipien.Odia.

Si ſtatutum dat pręmium occidenti bannitum comprehendi etiam occidẽtem bannitum extra territorium ſtatuentis. in ſingul.294.incipien.Odia.

Vbi per ſtatutum imponitur aliqua pœna ſpecialis pro delicto non extenditur ad delictũ cõmiſſum per ſubditum extra territorium ſtatuentis.in ſing.294.inci.Odia.

¶Tertius. Ad hoc vt tertius comparens in iudicio merito ſit audiendus tanquam ſua intereſſit, ſufficit q̃ de iure ſuo doceat apparenter, licet excipiatur vel replicetur de nullitate ipſius iuris ſui.in ſing.274.incip. Licet regulariter.

Exceptio de iure tertij non poteſt opponi ab eo qui poſsidet rem quam tamen reſtiturus eſt volens hoc prætextu denegare reſtitutionem.in ſing.280.inci.Licet quis.

Clauſula appellatione remota nõ extenditur ad tertium, ſed ſolum ad partes nominatas in reſcripto.in ſing.285.inci.Clauſula.

Statutum remouens appellationem in executionibus inſtrumentorum & ſententiarum non includit tertios comparentes pro ſuo intereſſe, ſed ſolum nominatos in ſententijs vel inſtrumentis.in ſing.295.inci.Clauſula.

¶Teſtamentum. In teſtamento inter liberos

ſubintelligitur ſemper clauſula omni meliori modo, in ſing. 36. inci. Clauſula.

Ad probandum teſtamentum requiruntur ſeptem teſtes, tñ ſi ipſa ſcriptura teſtamenti facta coram ſeptem teſtibus ſit deperdita ſufficit probare cauſam amiſsionis & continentiam ipſius per duos teſtes, & tunc erit probatum ipſum teſtamentum. in ſing. 156.

℃ Teſtamentum. Teſtamenta debent eſſe libera & non metu facta, alias non valent. in ſingu. 499. inci. Teſtamenta.

Teſtamentum non debet ordinari nec cõponi a notario vel ab affinibus teſtatoris, & poſtea legi teſtatori, ſed debet ipſe teſtator ipſum facere & hæredes & legatarios ore proprio nominare, alias non valet teſtamẽtum. in ſing. 449. incip. Teſtamenta.

℃ Teſtator. Teſtatoris diſpoſitio facta in vno caſu extẽditur ad alium caſum ex tacita & veriſimili mente teſtatoris. in ſing. 499. incipi. Licet diſpoſitio &c. qđ limita tñ vt ibi.

℃ Teſtes familiares repelluntur a teſtimonio regulariter, quod tñ fallit i duobus caſibus. in ſing. 5. incip. Regula eſt.

Teſtis deponens de credulitate non probat, et ſi dicat ſe pro certo credere, niſi adijciat rationem credulitatis. quod tñ limita vt in ſingu. 19. inci. Tu ſcis clarum. de quo etiam in ſing. 183. incip. Diffuſe.

Teſtes examinati parte nõ citata regulariter non probant. fallit in pluribus caſibus poſitis in ſing. 24. incip. Clarum eſt in iure.

Iudeus non poteſt eſſe teſtis contra Chriſtianũ nec ei poteſt deferri iuramentum in litẽ vel in ſupplementum probationis contra Chriſtianum. in ſing. 41.

In ore duorum vel trium ſtat omne verbum, quod fallit quandoque, quoniam etiam dictum vnius multum operatur. in ſingul. 47. incip. In ore.

Teſtes domeſtici & minus idonei probant innocentiam. in ſing. 59.

Dictum duorum teſtium præfertur cæteris paribus dicto vnius, quod tñ fallit in caſu nota. poſito in ſing. 61. inci. Dictum.

Quomodo intelligatur illa regula, quod ubi teſtes idonei haberi non poſſunt admittuntur inhabiles vt veritas habeatur. in ſing. 73. incip. Plures.

Teſtis in parte verus, & in parte falſus, in totum reputať falſus. quod limita vt in ſingul. 76. inci. Communis concluſio.

Si teſtis negat illud & dicit falſum ſuper eo, quod ſi confeſſus eſſet eum non repelleret, valet eius dictum. in ſing. 76. incip. Communis concluſio.

Teſtis licet ſit inhabilis, tamen probat ſi eſt rogatus a partibus. in ſingulari 92. incipi. Licet teſtis.

Teſtis inhabilis poteſt conſenſu partium validari ſeu habilitari. in ſingulari 92. incipi. Licet teſtis.

Quando partes conſentiunt in teſtem nõ poſſunt aliquid contra eum opponere quod eſt verum qñ cõſentiunt in perſonam, & dicto teſtis, ſecus ſi conſentiunt in perſonam tantum, quia tũc poſſunt opponere dicto. in ſingu. 92. inci. Licet teſtis.

Teſtis laicus contra clericum non admittitur in criminalibus, quod intellige ad plenam probationem facieñ. ſecus ad faciẽdum indicium ad torturam. in ſing. 98. inci. Laicus.

Teſtis varius non probat imo vigore ſue atteſtationis iudex nullo modo poteſt procedere ad ſententiam ferẽdam pro ea parte pro qua ipſe primo teſtificatus eſt. in ſingul. 103. incip. Varietas.

Teſtis varius poteſt torqueri. in ſing. 103. incipien. Varietas.

Teſtis infamis infamia facti, an admittatur in teſtem. in ſing. 109.

Vnus teſtis tantum non probat, quod tamen fallit quando quis deponit contra illum qui eum corrupit pecunia. in ſingula. 112. incip. In ore duorum.

Teſtis dictũ trahitur ad diem iuramenti, quod etiam amplia procedere in productione inſtrumentorum. in ſingulari 113. incipien. Dictum teſtis.

Teſtes ſingulares non probant, & tantũ probant mille teſtes ſingulares quantum vnus. in ſingul. 114. incip. Vulgatum. fallit tamen in vno caſu poſito in ſing. 19. incip. Quo ad hoc. poſt med.

Si teſtes ſingulares ſunt ita nobiles ꝙ iudicem adducant ad indubitatam fidem iudex non debet curare de illa ſingularitate, ſed ſecundum eoſdem iudicare. in ſing. 114. incipien. Vulgatum. Etiam ſi teſtes probant ſecundũ verba eorum ſi tamen iudici videatur illis non eſſe credendum aliqua de cauſa poteſt illis teſtibus non credere, debet tamen cauſam exprimere in actis ne teneatur poſtea in ſyndicatu. in ſingul. 114. incipien. Vulgatum. circa fin.

Teſtis qui repellitur propter affinitatem debet eſſe affinis per lineam aſcendentem vel deſcendentem, nec ſufficit ꝙ ſit affinis per lineam tranſuerſalem, & idem in affine volente admitti ſine mandato ad agendum. in ſing. 133. incip. Affinitas.

Teſtis qui vltro ſe offert ad teſtificandum. cõ-

ita aliquem nõ probat tanquam ſuſpectus, quod limita non procedere vbi agitur de peccato euitando. in ſing. 140. inci. Teſtis.

Quinq; teſtes ſubrogantur loco inſtrumẽti publici. in ſing. 157.

In teſtibus indefinita non equipollet vniuerſali. in ſingul. 171.

Teſtis inimicus repellitur a teſtimonio, quod amplia nedum in inimico publico, ſed etiã in eo apud quem eſt cauſa inimicitie contra illum contra quem producitur, licet ille cõtra quem producitur neſciat illam cauſam. in ſingulari 178. Inimicus &c. & in ſingulari 273. incip. Notiſsimum.

Licet teſtis dicat non habere inimicitiam vel odium aliquod cum illo contra quem teſtificatur, attamen repellitur & ei non creditur ſi ſubeſt cauſa inimicitie. in ſingul. 178. incipien. Inimicus.

Licet teſtis de credulitate non probet, attamẽ ſi tale dictum eſt iunctum cum ratione vel pręſumptione inferente ita credi debere, dictum talis teſtis probat. in ſing. 183. inci. Diffuſe ſatis.

Si dictum teſtis deponentis per verbum iudicio ſuo, eſt iũctum cum ratione vel pręſumptione inferente ita credi debere, probat. in ſingulari 183.

Teſtis qui facit ſemiplenam probationem ad hoc vt poſsit deferri iuramentum in ſupplementum probationis debet eſſe integer & omni exceptione maior, alias nõ poteſt deferri iuramentum in ſupplementum probationis. in ſingul. 197. incip. Ad hoc. in princ. quod limita vt ibi.

Quilibet minimus defectus in teſte impedit ut non poſsit deferri iuramentũ in ſupplementum probationis. in ſing. 197. inci. Quo &c. quod limita vt ibi.

Iudici vel arbitro in forma teſtis non creditur de geſtis coram eis in cauſa in qua iudicarunt. in ſing. 197. inci. Quo ad hoc.

Teſtis qui non debet examinari examinatus non facit indicium. in ſing. 198. inci. Teſtis.

Teſtis examinatus poſt terminum datum ad probandum facit aliquod indicium. in ſing. 198. incip. Teſtis. poſt prin.

Teſtis qui non debebat examinari examinatus facit indicium, quod limita niſi fuerit a principio oppoſita exceptio antequam examinaretur ſue inhabilitatis, quoniam tunc examinatus non facit indicium. in ſing. 198. incip. Teſtis qui non debet. circa med.

Sufficit ꝙ teſtes in eundem rei finem concordent licet per diuerſa verba. in ſingul. 206. incip. Incertitudo.

Teſtes examinati a iudice incompetenti non faciunt fidem coram competenti, quod fallit in vno caſu poſito in ſingulari 211. incipien. Teſtes.

Si teſtis dicit vnum in iudicio ſolenniter, & aliud extra iudicium, ſtatur dicto iudiciali. in ſing. 212. incip. Communis omnium.

Dictum teſtis extra iudiciũ operatur, ſi eſt factum poſt depoſitionem iudicialem, ꝙ tunc iudex non poterit procedere ad ſnĩam ſecũdum dictum iudicialiter factum. in ſing. 212. incip. Communis omnium.

Papa non poteſt diſpẽſare ꝙ dictum teſtis valeat ſine iuramento. in ſing. 214. inci. Ad validitatem.

Teſtes ſi dixerunt ſe fuiſſe pręſentes rapine interrogati in cauſa ſcientie dixerunt quia viderunt rem auferri de manibus accuſantis per accuſatum per hoc non probatur rapina. in ſing. 267. inci. Dubia probatio.

Teſtis ſi eſt ſpurius nõ facit ſemiplenam probationem adeo ꝙ in ſupplementum probationis poſsit deferri iuramentum illi, qui examinauit pro ſe illum teſtem ſpurium, in ſing. 273. inci. Notiſsimum.

Teſtis ſi eſt vſurarius non facit ſemiplenam probationem, adeo ꝙ poſsit deferri iuramẽtum in ſupplementũ ei, qui illum produxit. in ſing. 273. incip. Notiſsimum.

Iudeus non poteſt eſſe teſtis contra Chriſtianum, etiam ſi efficiatur Chriſtianus. in ſing. 273. incip. Notiſsimum.

Teſtis ſpurius qui alias eſt bone cõditionis & fame probat ſicut alius teſtis, in ſingul. 273. incip. Notiſsimum.

Teſtis ſpurius effectus religioſus probat plene, in ſingul. 273.

Frater religioſus poteſt eſſe teſtis pro fratre. in ſing. 273. in ij. col.

Licet non credat teſti deponenti nõ veriſimile, tñ hoc non procedat in teſtibus valde dignis. in ſing. 273. inci. Notiſsimum.

Teſtium dicta recepta inter alias perſonas faciunt quo ad alios ſemiplenam probationẽ. quod limita vt in ſing. 276. inci. Parum.

Teſtes inſtrumentarij cõtradicendo inſtrumẽto, an & quando reddant ipſum ſuſpectum. in ſing. 285. incip. Multi.

Si aliqui teſtes deſcripti in inſtrumento cõtradicunt ipſi inſtrumento tamen ſi remanent firmi tot teſtes pro inſtrumento ꝙ ſufficiant ad validitatem inſtrumenti tunc non obſtante contradictione illorum inſtrumentũ non vacillat ſed remanet firmum. in ſingul. 275. incip. Multi ſunt. & ibi etiam videas aliud not. verbum in materia teſtium.

Teſtes ſi ſint examinati ſuper aliqua percuſſione vel vulnere facta inter duos rixantes, & dicunt ꝙ non viderunt qñ fuit facta percuſsio ſeu vulnus ſed viderunt eos inuicem rixantes, & ꝙ ſtatim dimiſſa rixa dicunt ꝙ viderunt illum eſſe percuſſum vel vulneratum certe ex hoc reſultat indicium indubitatū ꝙ iſte vulnerauerit vel percuſſerit illū, ex quo deueniri poterit ad condemnationem.in ſing.288.inci.Dixi tibi.

Teſtes de nouo reperti admittuntur extra tēpus probatorium & poſt concluſionem in cauſa.in ſing.297.incip.Teſtes.

Si iudex dedit licentiam Titio producẽdi teſtes poſt concluſum in cauſa cum conditione iurauerit eos ſibi nouiter notos,et poſtea probetur eos antea fuiſſe ſibi notos, examinatio in totum corruit, quia ſub illa conditione ſi iurauerit eos ſibi nouiter notos ſubintelligitur alia conditio tacite,videlicet,& ita ſit.in ſing.297.inci.Teſtes de nouo.

Magis creditur dicto teſtis cum iuramento q̄ ſine iuramento, quod fallit niſi pro dicto ſine iuramento ſint præſumptiones,& pro dicto cum iuramẽto non ſint præſumptiones. in ſing.268.inci.Remotum.

Licet teſtis poſsit corrigere dictum ſuum ante aperturam proceſſus & antequã loquatur cum parte,hoc tamen fallit niſi ſua teſtificatio fuerit per partem acceptata.in ſing.315. incip.Acceptatio.

Teſtis non rite examinatus licet ſit omni exceptione maior in cauſis ciuilibus non facit ſemiplenam probationem , & in criminalibus non facit indicium.in ſingul.342.incip. Quando teſtis.

Teſtis omni exceptione maior non facit indicium ad torturam ſi eſt ſolus, & ſecum non concurrant alia indicia.in ſingu.342.incip. Quando.

Magis creditur paucis teſtibus veriſimiliora deponentibus, q̄ multis deponentibus non veriſimilia.in ſing.343.inci.Veriſimilitudo.

Teſtis dictum factum parte non citata,ſi nõ eſt veriſimile debet apud bonos & graues viros concludere.in ſing.eo.

Teſtis non idoneus ſi deponit veriſimilia, vel habet præſumptionem pro ſe efficitur idoneus.in ſingu.343.inci.Veriſimilitudo.& in ſing.451.inci.Decreui.

¶Teſtis de auditu.Auditus licet non probet, tamẽ facit qualemqualem præſumptionem ſeu coniecturam.in ſing.371.inci.Teſtis.

Si teſtis laborat aliquo defectu ex toto nõ repellitur, ſecus ſi contra eum plura laborãt, quia tunc in totum repellitur.in ſingul.385. incip.Dicit quoddam.

Teſtes ſeptem ſi deponunt pro teſtamento & ſint conteſtes & interrogati , an alij fuerint præſentes vnuſquiſq; ipſorum dicit ſe non recordari , nõ plene probant teſtamentū. in ſing.401.inci.Neſcio aliquem contractum.

Teſtis examinatus dicit aliquid factum fuiſſe præſente tali iſte,autem examinatus an fuerit præſens illi actui,dicit quod non, attamẽ per talem contradictionem non annullatur dictum vnius teſtis.in ſingul.408.incipiente.Attende.

Dicta teſtium ſunt adiuuanda , & non impugnanda nec cauillanda.in ſingu.418.incip. Dicta teſtium.

Teſtis qui audiuit,ſi dicit ꝙ vidit, ſaluabitur eius dictum.in ſing.418.inci.Dicta teſtium.

Si producitur in teſtem laicus cui fuit aliquid dictum in ſecreto & in confeſsione & cum iuramento tenetur illud reuelare non obſtante iuramento. in ſingula.414.incip.Accipe quæſo.

Plures ſunt caſus in quibus valet dictū vnius teſtis & facit plenam probationem. in ſing. 433.incip.Tria.

In cauſis ſummarijs & breuioribus & in iudicijs poſſeſſorijs per vnum teſtem vel per famam fit plena probatio. in ſingul.433.incipien.Tria.

Teſtis non iuratus nõ probat,nec papa poteſt diſpenſare ꝙ teſtis non iuret.quod tñ limita vt in ſing.434.incip.Alias.

Si teſtes omnes concordant in dicto ſuper quo deponunt,licet aliter non appareat ꝙ omnes eodem tempore fuerunt præſentes , tamen in dubio præſumuntur cõteſtes.in ſingu.436.incip.Pluralitas.

Dictum teſtis ſine iuramento non valet , quod limita in teſte cuius fides eſt approbata ab vtraq; parte,nam dictum talis teſtis probat ſine iuramento. in ſing.460.incip.Notiſsimum fore opinor.

In teſtibus quod deficit in fide ſupplet numerus.in ſing.477.incip.In teſtibus &c.quod tamen limita in criminalibus vt ibi.

Si vnus teſtis contradicit alteri neutri credit̃, quod fallit niſi vnus ipſorum ſit melior vel dignior altero intantum ꝙ prouocaret iudicem ad deferendum iuramentum in ſupplementum probationis, quia hoc poterit facere iudex.in ſing.488.inci.Dignitas.

¶Timor.Si apparent acta extrinſeca timoris & violentie, tunc licet timens violentiam inferri faciat actum animo leto & iocundo præſumit̃ tamen per metum facere.in ſing. 325.incip.Dixi tibi &c.ante fin.

Fuga facta per illum qui timebat accuſari vel inquiri de delicto, non facit indicium contra eum ad torturam. in ſingula. 497. incip. Sepiſsime.

Idem operatur timor rei quod operatur ipſa res. in ſingul. eo.

¶ Tortura probatur a communiter accidentibus. in ſing. 1. inci. Argumentum.

Reus poteſt poni ad torturam præcedentibus indicijs contra eum, quod tñ fallit in clerico. in ſing. 55. inci. Aduertas.

Ad torturam peruenrri non poteſt niſi indicia præcedant, quod tamen fallit in uno caſu, de quo in ſing. 117. inci. Ad torturam.

Torture nemo ſe ſubijci debet nec carceribus. in ſing. 164. inci. Nemo debet. in princ.

Si iniuſte tortus occidit iudicem qui eum torſit, non punitur pœna mortis. in ſingul. 455. incip. Difficillimum.

Tranſactio generalis facta ſuper re de qua litigabatur licet extendatur ad cõnexa & acceſſoria, non tamen extenditur ad expẽſas. in ſingul. 251.

Tranſuerſales agnati vltra decimum gradum non admittuntur ad ſucceſsionem, quod tamen fallit in ſucceſsione illuſtrium perſonarum, puta Comitum & Baronum. in ſingul. 422. incip. Agnati.

¶ Tutor. Quando tutores vel curatores faciũt aliquem actum in rebus pupillorum debent eſſe cauti & illa facere cum cõſenſu matris pupillorum & attinentiũ, quoniam licet maleſuccedat ipſe tutor non tenebitur. in ſingu. 417. incip. Præſentia.

Terra. ſi terra arida efficiatur lacus uel ſtagnũ ex aliqua cauſa tunc præſcriptio incepta dicitur interrupta quia prima qualitas eſt mutata mutato elemento & ita econtra ſi primo erat aqua & poſtea ſit terra in ſing. 520. incip. qualitas.

¶ Terminus. aſsignatio termini facta per iudicem parti quod agat vel quod doceat de iure ſuo non arctat niſi fuerit bina aſsignatio in ſing. 616. incip. ſolent iudices.

¶ Teſtator. ſi teſtator legat uxori ſue vſumfructum fundi cum hoc quod proprietatẽ alienare nõ poſsit tunc eiuſdem fundi etiã proprietatem cenſetur reliquiſſe eidem vxori in ſingul. 561. incip. captas &c.

Quod teſtator non loquitur velle non præſumitur & non ſufficit teſtatorem velle niſi diſponat in ſing. 577. inci. mulier.

Coniecturata voluntas teſtatoris tacita habetur pro expreſſa & attendenda eſt in ſingu. 577. incip. mulier.

¶ Teſtamentum. ſi aliquis facit teſtamentũ & inſtituit ſuum hæredem puta titium & aliquis alius puta gayus blandis verbis induceret dictum teſtatorem ad reuocandũ illud teſtamentum & ad eum inſtituendum hæredem tunc primus inſtitutus reuocabit a ſecundo hæreditatem per actionem de dolo vel in factum in ſingul. 526. inci. licitum eſt.

Vltimum teſtamentum tollit primum nõ obſtante quod in primo fuerit facta inſtitutio vel legatum ad pias cauſas in ſing. 566. incipi. regula eſt trita.

Teſtamentum ad pias cauſas non requirit ſolennitates ſtatutorũ in ſingulari 569. incipien. pia cauſa.

Teſtamẽtum patris inter filios licet ſit imperfectum tamen valet ſed teſtamẽtum filij inter patrem vel alios aſcendentes imperfectum non valet in ſing. 579. incipien. correlatiuorum &c.

¶ Teſtis in teſtibus plurimum conſiderantur qualitates perſonarum & ideo illi qui aſcẽdunt cacumina edificiorũ pro illis reficiendis ſi examinantur in teſtes eis diminuit' de fide in ſing. 506. inci. in teſtibus.

Teſtimonium fratris contra fiſcum valet ad purgandum eum a delicto in ſing. 508. inci. tractant doc.

Renuntiatio teſtium examinandorum nõ extenditur ad teſtes quos tempore renũtiationis renuntians ignorabat poſſe producere in ſing. 512. incip. adduxi.

Duo teſtes non probant metum qñ contractus eſt factus in præſentia coniunctorum. in ſingu. 528. incip. dixi tibi.

Plus creditur duobus teſtibus affirmantibus quam decẽ negantibus quod tñ fallit in criminalibus quia plus creditur duobus negãtibus me deliquiſſe quam totidem affirmantibus in ſing. 541. inci. abſolutio.

Licet teſtis inhabilis ſubſtineat per teſtem habilem quando ambo ſunt examinati ſuper eiſdem capitulis iſtud eſt verum quando ille teſtis inhabilis nõ eſt in totum inhabilis ſed ſecus ſi ſit in totum inhabilis quia tunc non ſubſtentatur per habilem in ſing. 554. incipien. memini.

Teſtis de audita licet non probus tamen facit indicium & præſumptionem quæ transfert onus probandi in aduerſarium in ſing. 557. incip. tu ſcis quod teſtes.

Teſtis ſi primo dixit quod tali actui fuit præſens titius & gayus poſtea in fine ſui dicti dicit quod nemo aderat illi contractui non cadit in pœnã falſi quia debet intelligi quod nemo aderat exceptis illis quos primo dixit ad fuiſſe i ſing. 571. inci. adiuuaui ſemel.

Si vnus teſtis deponit de veritate & de fama alius deponit de fama tm̄ tales teſtes cōiunguntur vt plene probent quaſi ſint duo teſtes de fama in ſing.585.inci.probationes.

Teſtis non iuratus non probat quod tñ fallit in perſonis in dignitate conſtitutis.in ſingu. 606.incip.in pluribus.

Teſtis dicens falſum non poteſt puniri de falſo ſi illud quod depoſuit audiuit ab homine bone conditio.& fame in ſing.608.inci. cumulaui alias.

Fœmina nō poteſt eſſe teſtis in cauſa feudi in ſing.611.incip.adduxi tibi.

Maſculus præfertur fœminæ inferendo teſtimonio in ſing.611.inci.adduxi tibi.

Variatio teſtium ſuper acceſſorijs & non ſuper principali non vitiat dictum teſtis quod fallit in teſtibus ſuſpectis in ſingul.618.incipien.variatio.

Variatio teſtis ſuper acceſſorijs & non ſuper principali facit ut minus credat talibus teſtibus in ſing.618.incip. variatio.

In teſtibus magne importantie eſt redditio rationis in ſingulari 621.incipien.magne importantie.

Redditio rationis facta per teſtem reſtringit declarat & ampliat dictum ipſius teſtis in ſing.621.incip.magne.

Teſtis deponens de valore rei non probat niſi reddat rationem dicti ſui in ſing.621.incipi. magne importantie.

Teſtis non reddens rationem dicti ſui nō debilitat dictum teſtis reddentis rationem dicti ſui adeo quod non poſsit deferri iuramentum in ſupplementum probatio.ei qui produxit teſtem reddentem rationem dicti ſui in ſing. 621.incip.magne.

In cauſis criminalibus nō creditur teſtibus niſi reddant rationem dicti ſui etiam non interrogati in ſingulari 621.incipien.magne importantie &c.quod amplia vt ibi & limita vt in ſing.658.incip.teſtis.

Inſtrumentarij teſtes vel non inſtrumentarij non præiudicant inſtrumento niſi reddant rationem dicti ſui etiam non interrogati in ſing.621.incip.magne.

Teſtes vlterius produci non poſſunt publicatis atteſtationibus quod habet locum nō ſolum ſi ſint examinati teſtes ſed etiam ſi non ſunt examinati dummodo iurauerint dicere veritatem in ſingula.623.incipien.ex diſpoſitione.

In dicto teſtis ſemper præſumitur ratio viſus ſi teſtis non eſt interrogatus in cauſa ſcientie quia ſemper tacite ſubintelligitur efficax cauſa ſcientie in teſte vt eius dictū magis valeat quam pereat in ſingu.644.incip. tradidi tibi ſupra &c.

In cauſis criminalibus teſtes debent reddere rationem etiam non interrogati alias non probant quod eſt verum qñ deponunt contra reum ad offenſam ſecus ſi deponūt pro reo ad defenſam ſuam quia tunc probant licet non reddant aliquam rationem dicti ſui in ſing.658.inci.teſtis in cauſis.

Creditor poteſt eſſe teſtis in cauſa ſui debitoris nec dr̄ ſuſpectus in ſing.662.inci.accipe.

V

Varietas eſt maxime importantie in teſte.de quo in ſingul.103. incipien. Varietas.

¶ Vaſallus perdit feudum ex pluribus cauſis.de quibus in ſingu.122.incipien. Vaſallus.

Vaſallus propter delictum domini non priuatur feudo,imo vaſalli propter delictum domini efficiuntur frāchi.in ſingulari 122.incipien. Vaſallus.

Vaſallus qui non petijt inueſtituram debito tempore non tñ eſt priuandus feudo ſine citatione.in ſing.195.inci.Nemo.

Vaſallus non poteſt occidere dñm impune,ēt ſi ſit bannitus dominus,& ſtatutum permittat bannitū occidi a quocunq;.in ſingu.210. incip.Iura ſanguinis.in ſi.

¶ Vehemens opinio conſona veritati idē operatur quod certitudo.in ſingula.205.incipi. Vehemens.

Vehemens adminiculum ſupplet ſemiplenam probationem.in ſing.205.inci.Præterito.

Vehemens infamia etiam ſine alio indicio ſufficit ad torturam.in ſing.eo.

¶ Venditio.Aliud eſt vendere & aliud facere pactum de vendendo.in ſing.469.inci. Dixi profecto.

¶ Venditor rei licet promittat in venditione pro dicto & facto ſuo tantum,attamen tenetur etiam de facto illius cuius eſt hæres. in ſing.475.inci.Non eſt tibi nouum.

¶ Verba.Cui non conueniunt verba legis nō conueniunt eius diſpoſitio.in ſing.339.inci. Cui non conueniunt.

Verba enunciatiua emiſſa propter aliud non probant nec diſponunt.in ſingul.442.incipien.Vulgata iuris regula &c.quod fallit in dote.vt ibi.

¶ Veriſimile. Remotum a veriſimili dicitur quædam falſitatis imago, & veriſimilitudo eſt magne importantie.in ſingula.298.incipien.Remotum.

Vnum veriſimile additum pluribus veriſimilibus facit plenam probationem.in ſingula.

ti 396.incip.Veriſimilitudo.

Magis creditur paucis teſtibus ueriſimilia deponentibus q̃ multis deponentibus non veriſimilia.in ſing.343.inci. Veriſimilitudo.

Veriſimilitudo eſt magne importantie, vt in ſing.343.incip.Veriſimilitudo.

¶Veritas vbi haberi nō poteſt ſtatur præſumptioni.in ſing.451.incip.Decreuit.

¶Via publica.Appellatione vie publice non venit flumen publicum.in ſing.68.inci.Statuto cauetur. ſecus autem eſt in pōte ipſius fluminis vt ibi.

Viam quā quis eligit ſibi patere debet. quod amplia vt in ſing.213.inci.Viam.

¶Vice gerens papæ non pōt diſpenſare contra ius poſitiuum ſine cauſa licet papa hoc poſſet facere.in ſing.230.inci.Antiqua.

¶Victus victori debet condemnari in expenſis.quod amplia vt in ſingula.207.incipien. Victus.

¶Victualia. Incantans victualia & offerens plus debito vt alij plus emans punitur crimine ſtellionatus. in ſingula.441.incipien. Licet de iure &c.

¶Vidua committens ſtuprum ita perdit dotē & actionē ad repetendam dotem ſicut vxor committens adulterium viuente marito. in ſing.416.incip.Plures profecto.

Vidua habens tutelam filiorum ſi committit ſtuprum ita perdit tutelam filiorum perinde ac ſi tranſiret ad ſecundas nuptias.in ſingu.416.incip.Plures profecto.

¶Vindicta.An ille cui permittitur facere vindictam poſsit illam alteri demandare. in ſingu.175.incip.Conceſsio.poſt med.

Habens poteſtatem a lege faciendi vindictam in aliquo caſu,non poteſt illam mandare alteri,quod tñ fallit in filijs quibus pater poteſt mandare talem vindictam.in ſing.448. incip.Habens.

¶Violētus inuaſor punitur pœnis de quibus in l.ſi quis in tantam.C.vnde vi.quod limita vt in ſing.167.inci.Violentus.

¶Votum.Si alicui ſint aſsignata cōfinia & ipſe promittit non exire de cōfinibus ſub pœna,ſi tamen exit de confinibus vt vadat ad complendum votum non cadit in pœnam. in ſing.149.incip. Vouentes.

¶Vox viua,eſt dignior voce mortua, & illi præfertur.in ſing.459.inci.Vox viua.

Vſurarius eſt infamis. in ſingulari 273.incipi. Notiſsimum.

Vſurario inſtituto dicitur inſtituta turpis perſona.in ſing.273.inci.Notiſsimum.

¶Vulneratus. Si vulneratus moriens dicat ſe mori ex defectu medici talis eius confeſsio non prodeſt vulneranti.in ſingulari 22.incip.Confeſsio.

¶Vendere, ſi princeps habet rem communē etiam diuiſibilem cum alio poteſt vendere ad libitum partem ſocij cum parte ſua,tenetur tñ dare pretium partis ſue illi cuius erat pars rei in ſing.655.inci.dicit quoddam.

Venditor an & quando teneatur de euictione in ſing.656.incip.venditor.

Si venditor vendidit pluſquam fuerat ſibi dictum a domino rei illud plus ad quem ſpectat an ad venditorem an ad dominum rei quando per dominum fuit promiſſum venditori quod illud plus eſſet ſuum in ſingula. 664.incip.audias quæſo.

¶Verba,verba in dubio ſunt intelligenda ſecundum ſubiectam materiam in ſingul.510. incipien. verba.

Verba illa appoſita in literis papæ videlicet nulli igitur hominum liceat contra has literas auſu temerario contraire alioquin indignationem apoſtolorum Petri & Pauli nouerit ſe incurſurum &c. important pœnam arbitrariam in ſing.559.in cip.ſæpe.

Cui non conueniunt verba legis nō conuenit eius diſpoſitio in ſing.582.incip.accipe nota.verbum.

Verbum nullatenus appoſitum in lege ſtatuto vel diſpoſitione importat clauſulam decreti annullatiuam & tollit facultatē diſpēſandi in ſing.675.inci.anno præterito.

Verbum integre intelligitur ſine aliqua diminutione in ſingulari 687.incipien. verbum integre.

¶Veriſimile ſicut non veriſimilia non attenduntur ita veriſimilia ſunt magne importãtie in ſing.594.incip.ſicut &c.

Confeſsio extraiudicialis veriſimilis non ſolum facit indicium ad torturā ſed etiam facit plenam probationem in ciuilibus & in criminalibus in ſingul.594.incip. ſicut non veriſimilia.

Vice gerens quamuis vice gerens poſsit facere ea quæ facere poterat principalis eū conſtituens tamen nō poteſt imponere pœnam mortis nec mutilationem in ſing.649. inci. ſepe contingit &c.quod limita vt ibi.

¶Violator, violator priuilegiorum eccleſiæ poteſt impune occidi vigore ſtatuti permittentis bannitum poſſe impune occidi perinde ac ſi eſſet bannitus in ſingu.650.incip. bannitus.

Violator priuilegiorum eccleſiæ habetur pro bannito in ſing.650.incip.bannitus.

¶Vis.vim vi repellere licet cū moderamine inculpate tutele in ſing.692.inci.vim vi.

¶ Vltima, vltima derogant prioribus adeo quod ſi aliquis fecit teſtamentum coram ſeptem teſtibus & in eo fecit aliquod legatū pium poſtea ingreſſus religionē fecit aliud teſtamentum coram duobus teſtibus valet vltimum non obſt. quod in primo fuerit factum aliquod legatum pium in ſingul. 566. incip. regula eſt.

¶ Vniuerſitas, vniuerſitas caſtrorum & villarum habent reſtitutionem in integrum ſicut minores & res publica in ſing. 699. incipien. priuilegia.

¶ Vſusfructus ſi vxor ſit relicta a marito vſufructuaria bonorū ſuorum non perdit vſum fructum ſi tranſit ad ſecunda vota in ſingul. 577. incip. mulier.

Vſufructuarius non priuatur vſufructu quem habebat ad vitam per ingreſſum religionis in ſing. 668. incip. ingreſſus quod tamen limita in vſufructu quē pater habebat in bonis filij reſpectu patrie poteſtatis vt ibi.

¶ Vſura. vſurarius petens vſuras ſibi debitas nō auditur niſi ipſe reſtituat vſuras ab alio extortas in ſingulari .609. incipien. aduertas ad vnum.

¶ Vtilitas publica, vtilitas publica eſt magne importantie & magne potentie in ſing. 531. incip. vtilitas publica.

¶ Vxor. vxor poteſt conſtituere procuratorem pro marito capto & carcerato ad agendum & defendendum pro eo in ſingu. 636 incip. clarum eſt &c.

FINIS.

EXCELLENTISSIMI V. IVR.

INTERPRETIS D. HIPPOLYTI DE MAR-
ſilijs Bononienſis omnia Singularia noua & vetera, cum Additionibus eiuſdem
ad Singularia vetera alias impreſſa, ſuo loco vbiq; poſitis, & hæc vltra
Singularia Ludo. Roma. Matth. de Matheſi. Franc. de Crema,
do. Ant. Corſe. & vltra cautelas d. Bartho. Cæp. & finali-
ter vltra Singularia & notabilia omnium antiquo-
rum & modernorum, fœliciter incipiunt.
Ad laudem & gloriam clementiſ-
ſimi Dei, ac beatiſsimæ
Virginis Mariæ.



D. HIPPOL. DE MARSI

1 ARGVMENTVM a communiter acciden-
tibus validum eſt in iu-
re. l. certi condictio. §. ſi
nummos. ff. ſi cer. pet. l.
certi iuris. C. de iud. l. iu
riſgētium. §. pactorum.
ff. de pac. l. palā. §. ſi qua
cauponam. ff. de ritu nu
ptia. notab. eſt tex. in l.
in fideicommiſsi. poſt princ. ff. de vſur. & in
l. ſi pactum. in fi. ibi, plerunq;. ff. de proba. c.
prudentiam. verſi. vt ſolet. extra de offi. de-
le. gl. in l. neq; natales. C. de probat. gl. & ibi
Bal. in l. cum dotem. C. de iure dot. Bal. in l.
conuenticulam. C. de epiſ. & cle. & in auth.
habita. C. ne filius pro patre. cum ſimi. & te
reas mēti ꝙ hæc regula eſt adeo vera ꝙ nō
ſolum habet locum in ciuilibus cauſis, ſed
* etiam in criminalibus, (Vide Bal. conſi. xx.
in verſi. inci. Duo fratres vnus maior. & So
ci. conſ. xlvj. inci. In præſenti cōſultatione.)
Et ideo dixit ſingulariter Pe. de Ancha.
in eleganti conſi. ſuo xxiij. inci. Viſa inquiſi
tione formata contra Phil. in ij. col. ver. præ
terea. aduertendum ſe habuiſſe de facto ꝙ
quidam erat confeſſus maleficium per tor-
menta, & tamen poteſtas & eius curia dice-
bant ꝙ confeſſus erat ſpōte ſine tormento,
iſte autem tortus non poterat probare tor-
turam, quia quando fuerat tortus nemo ade
rat niſi famuli poteſtatis. dicit ibi Pe. de An
cha ꝙ Bald. conſuluit in contingentia facti
quem ipſe etiam ſequitur ꝙ ille fuerat tór-
tus, & hoc per argu. a cōiter accidentibus,
nam iſti poteſtatis terrarum cōiter ponunt
homines ad torturam nocturno tēpore ne-
* mine ibi exiſtente quod eſt valde no. (& fa
ciunt etiam not. verba Bald. in l. obſeruare.
in. § proficiſci. in xiij. q. v. de offic. procon.
ibi videas. & idem dixit Alexan. in conſil.
clxxxix. inci. In cauſa et lite. in iij. col. in vj.
vol.) Et illud conſilium Bald. in ordine eſt.
ccccccclxix. & inci. Pręmittendum eſt ꝙ in-
terdum tortura &c. in vj. volu. & idem con
ſuluit ipſe Bal. & melius & clarius in conſi.
ſuo clxxj. in eo. volumi. incip. Tres ſunt ca-
ſus &c. Et illud conſilium Pe. de Ancha. re-
fert & ſequitur d. Alex. in conſ. ſuo cclxxv.
ſecūdum ord. meum inci. Viſo themate. cir-
ca fi. Et d. Par. de Puteo in trac. ſuo ſynd. in
xcvj. char. in iij. col. verſic. quidam fuit tor-
tus. Et pro hoc dicto faciunt optime dicta p
Bal. in l. j. C. ne ex delic. defunc. vbi dixit ꝙ
aſſeſſores videntur homicide, quia in came
ra torquent & poſtea ad banchum faciunt
* ſcribi ꝙ ſponte confèſſus eſt. (pro quo facit
not. verbum Bald. in l. ij. C. de cuſto. reor. in
verſi. & ideo aſſeſſores. vbi dicit ꝙ qñ ſcri-
ptura dicit ꝙ reus eſt ſponte confeſſus ꝙ ta
lis ſcriptura vt plurimū eſt falſa.) Et faciūt
dicta per Barba. in conſi. ſuo lxx. inci. Viſo
puncto iij. col. in iiij. vol. et faciunt dicta per

Bal.in addi.Spe.in ti.de appel.in iiij.col.in
prin.& per Salyc.in l.in illa ſtipulatione.in
fi.ff.de verb.obli.Facit etiam, nam ad pro-
bandum torturam,& ſic confeſsionem coa-
ctam & non ſpontaneam, cum iſtud ſit diffi
cile valde,vt dixi, admittitur probatio per
coniecturas,ſecundum d.Ant.in c.veniens.
el j.extra de teſti.in vlt.col.& Io.de Imo.in
*c.veniens.de verb.ſig.(& Bal.in auth.quas
actiones.in vlt.col.C.de ſacroſan.eccleſi.&
Alex.in conſi.lxxvij.incip.In cauſa.in fi.in
vij.vol.)de quo latiſsime dixi in repe.mea.
l.fi.C.de proba.in lxvj.char.circa med.vbi
videas.quæ omnia tene mẽti,quia ſunt quo
tidiana, & ego alias pluries habui in facto
dum eſſem ſyndicator officialiũ ducis Me-
diolani &c. Et teneas etiam menti ꝙ adeo
eſt vera iſta regula,videlicet & argumentũ
a cõiter accidentibus validum eſt in iure,ꝙ
locus a cõiter accidentibus facit indicium
indubitatum.ita ſing.dixit Bal. in addi.Spe
cu.in ti.de ſenten.in antepe.col.in verſi.ad
mortem.quod eſt ſingul.not.ad multa.

2 Si plures fideiuſſores intercedunt pro ali
quo oẽs pariter ſunt obligati niſi renuncia-
uerit beneficio epiſtolæ diui Hadriani, vel
bñficio noue conſtitutionis de duobus reis,
vt habetur in l.iij.C.de fideiuſſ.in auth.hoc
habita.C.de duo.reis.& per Spe.in ti.de re
nun.fi.concluſione.circa med. Scias tñ ꝙ ſi
plures rei debendi conſtituerentur, attamẽ
ſi in rei veritate ad vnum tm̃ peruenit pecu
nia, alij habentur in loco fideiuſſorum, &
gaudent beneficio fideiuſſorum,ita ſingula-
riter dixit Guil.de Cu.in l.ſed iulianus.§.
idem ait ſi duos.per illum text.ff.ad Mace.
ad quod alle.etiam gl.in auth.de fideiuſſ.§.
j.quod dictum refert pro valde nota.refert
& ſequitur Lud.Ro.in cõſi.ſuo cxiiij.inci.
Viſis ſupra conſultis &c.in princi.quod eſt
no.& idem firmat Ioan. de Ana.in cõſi.ſuo
ix.incip.In quæſtione iſta,vbi no.loquitur,
& alia in hac materia ibi dicit quæ videas
omnino,& idem tenet Alex.in l.marcellus.
ff.de fideiuſſ.& d.Franciſ.Aret.in conſi.ſuo
xxxiij.incip.Conſultatio præmiſſa.in j.col.
quod dictum tñ limita & reſtringe vt per
eundem do.Fran.Are. in prædicto conſilio
ſuo xxxiij.in v.col.in verſi. prima eſt ꝙ li-
*cet &c. (Et vide quæ dixi in repe.mea ru-
bri.ff.de fideiuſſ.in xij.col.poſt med.)

3 Ad hoc vt ad carcerationem debitoris
peruenire poſsit eſt non ſolum neceſſaria
excuſsio ipſius debitoris,ſed etiam fideiuſ-
ſoris eius,cum ei fideiuſſoris facultates quo
ad effectum ſolutionis eius debiti pro quo
fideiuſsit facultates ipſius debitoris aggre-
gate cẽſeatur.iſte eſt tex.valde no.in l.ſi plu
res, in.§.præterea.el ij.ff.de fideiuſſ.quem
tex.ad hoc propoſitum allegauit Lud.Ro.
in conſi.ſuo cccxx.inci.Hæc iſtorum quin-
que &c.in prin.

4 Quanuis aliquo caſu ſentẽtia contra vnũ
lata præiudicet alteri,tamen tene mẽti per-
petuo ꝙ talis ſententia nunꝗ̃ præiudicabit
alteri ſi lata fuerit in cõtumaciam partis ſe
non defendentis, quia tunc prę́ſumptio iu-
ris eſt ꝙ talis ſententia ſit lata propter con-
tumaciam,non aũt propter ius.iſte eſt text.
in l.præſes.C.de pig.& in l.ſi ideo.ff.de eui.
& in l.papinianus.§.meminiſſe.& in l.repu
diantis.§.fin.)de inof.teſt.& in c.fi.de emp.
& vendi.quæ iura ad hoc alleg.Lud.Ro.in
conſi.ſuo cccxxix.incip. Præſens conſulta-
tio.in pe.col.& alle.etiam Bart.in l.ſæpe.ff.
de re iud.& Bal.in l.res inter alios.C.quib.
res iudi.non nocet.& d.Anto.in c.quanuis.
de re iudi.pro quibus optime faciunt dicta
per d.Fely.in c.fraternitatis. in ij.col.verſi.
Tertio fallit. de here.)vbi videas. Et per
eundem in c.in literis.in x.col.verſicu. Pro
quo optime facit de conſti.& per Bal.in l.j.
circa fi.C.de calum.quem vide.& per Soci.
in conſi.ſuo xviij.incip. Proſequendo &c.
*in vj.col.(Vide omnino Bal.in l.fi.in verſi.
quæro hic ſi tabellio.C.de fide inſtr.& om
nino Bal.ſuper ſtatutis.in verbo, bannitus.
in viij.col.in vlt.verſi.vide Cor.in conſilio
xlij.inci.Videtur.in j.vol.in vlt.col.& quæ
dixi in conſi.meo inci. Scientiarum omniũ
elargitor &c.in iij.& iiij.char.& d.Alex.in
repe.l.ſæpe.in xix.col.ff.de re iudi.vbi no.
loquitur in materia.) Quæ omnia tamen li-
mita & reſtringe,vt per Pau.de Caſt.in con
ſi.ſuo cccxxv.incip.Dicta ſubſtantia. circa
fi.& per Nellum in trac.banni.in j.par.pri-
mi tempo.in viij.q.circa med.& in eo.trac.
in iiij.parte primi tempor.in ij.q.& in eod.
trac.in j.parte ſecundi tempo.in iiij.q.circa
med.& in eo.trac.in eadem j.parte ſecundi
tempo.q.xxxiiij.& ibidem omnino in qõ.
xlix.inci.Quæro an tales. per totam illã.q.
& per d.Fely.in c.cauſam quæ. in ij.col.de
teſti.Et per gl.in l.ij.in ver.abſens.C.de cõ-
trario iud.tut.& Ioan.de Ana.in d.c.frater-
nitatis.Et hic adde in materia iſta plura ſin
gularia dicta cumulata per d.Fely.in c.cum
Bertholdus. in ix.col.de re iudi.vbi omni-
no videas, quia prædicta limitat pluribus
modis vt ibi per eum, & vide Math.nota.
xxv.inci.Nota regulam &c.Eiuſdem.

5 Regula eſt ꝙ familiares repelluntur a te-

ſtimonio l.ij.C.de teſti.l.eos eod.titu.l.ido-
nei.& l.teſtes.ff.eo.tit. & in c. ſi teſtes.§.itē
eos.iiij.q.iij.cum ſimi.Limita tamen hāc re
gulā duobus modis.Primo,non habere lo-
cum in famulo non habente ſalarium,quia
talis famulus admittitur ad teſtificandum
pro domino,ita ſingulariter dixit Specu.in
titu.de teſte.§.j.verſi.Sed de quo mercena-
rio &c.quod dictum refert & ſequitur Lu-
do.ro.in conſi.ſuo ccccxx.incip.Præpoſita
quęſtio &c.Et non ſunt adhuc duo mēſes,
quibus ego habui in facto, hoc eſt oſtendi
Spec.& Ludo.Ro.in dictis locis, quia pars
aduerſa hoc negabat. Pro quibus faciūt op
time dicta per d.Felyn. in c.cum a nobis. in
vlti.col.circa fi.extra de teſtib.Eiuſdē. Se-
cundo limitata prædictā regulam non habe
re locum in familiaribus honeſte vitæ,quia
tales admittuntur ad teſtificandum non ob-
ſtante familiaritate.Ita dicit tex. glo.& In-
no.in c.literis.extra de teſtib.& Bald. in d.
l.ij.C.de teſti.& Lud.Ro.in d. ſuo ccccxx.
inci.Præpoſita quæſtio.in ij.colum. Ad pri
mum tamen dictum vide d.Fely.in c. in li-
teris in ij.colum.ver.Ex quo datur intelli-
gi &c.extra de teſti.Eiuſdem.

6 In principe ſemper præſumitur iuſtitia
ſeu iuſta cauſa, adeo quod non admittitur
probatio in contrarium,vt ſingulariter di-
xit Cyn.in l.reſcripta.C.de precib.impera.
offer.& in l.fi.C. ſi contra ius vel vti. pub.
& do.Anto.in c.quæ in eccleſiarum.de con
* ſti.Et ibi do.Fely.in xxj.colū. (Idem dixit
d.Floria.in l.ſi irruptione.in.§. ad officium
in ij.colum.ff.finium reg.vide latiſsime per
do.Fran.cur.in conſi.ſuo l.incip.Memoriæ,
nu.cxxx.per vnam colum.) Et Ludo. Ro.
in conſi.ſuo ccccxxxvj. quod indultum.in
iiij.colum.quod tamen intellige eſſe verum
vbi ipſe princeps ſtatuit generaliter vel vbi
aliquid facit ſpecialiter motu proprio. Sed
vbi aliquid reſcriberet ad alterius poſtula
tionem,tunc illa præſumptio ceſſat,quia ta
li caſu magis præſumitur ad importunitatē
poſtulantis ſcripſiſſe quam ex ſua volunta
te. Ita ſingulariter dixit Ludo.Roma.in d.
cōſi.ſuo ccccxxxvi. incipien.Quod indul-
tū &c. in iiij.colum. allegat quæ habentur
in l.j.C.de pet.bo.ſubla.lib.x. quod eſt no.
ꝙ etiam firmat d.Fely.in d.c.quæ in eccle-
ſiarum in xxij.col.ver. Limita quinto &c.
* (Et vide omnino Iaſ.in l.ſi teſtamentum in
j.colum.C.de teſta.& omnino Soci. in con-
ſil.lxij.inci. Vtiſis.in penul.colum.in iiij. vo
lu.& idem dixit Ludo.Ro.in repe.l.ſi uero
in.§. de uiro,in xxiiij. fallen. circa med.ff.
ſolu.matri.& Soci.in conſi.cxx.incip. Me-
mini &c.in viij.col.in iij.volu.)

7 Communiter per Italiam viget ſtatutum
quod contra inſtrumentum guarentigiatū
nulla poſſit opponi exceptio &c. Sed tu
ſcias ꝙ non obſtante tali ſtatuto fideiuſſor
ſeu correus ex eo inſtrumēto conuentus po
terit opponere exceptionem cedendarum
actionum,quia nunquam intelligitur ſemo-
ta exceptio quæ deſcendit ex eo fonte, ex
quo petitio & ipſi petitioni ineſt. Ita ſingu.
dixit Bald.in l.prædijs.C.de eui.& in auth.
præſente.C.de fideiuſ.quam doc.pro no.re
fert & ſequitur Ludo.Roma. in conſi. ſuo.
xlij.incip. Viſis &c.in ij.colum. & in conſi.
ccccclxxij.inci.In eo quod queritur. & Bar-
ba.in cap.j.in xliij.colum.de offic. ordi. de
quo latius ſcripſi in l.ij.C.de exe. rei iudi.

8 Præſumendum eſt regulariter pro facto
papæ,vt habetur in c.propoſuit.de conceſ.
præb.per do.Anto.in c. quæ in eccleſiarū.
de conſti.per doc.in l.reſcripta.C. de preci.
impe.offe.Nā ipſe ſemper præſumitur mo-
ueri ex iuſta cauſa,vt in dictis locis,hoc ta-
men limita non procedere nec eſſe verum
vbi papa facit aliquid contra conſtitutionē
reſpicientem generalem ſtatutum eccleſiæ,
nam tunc non eſt ſubſtituēdus niſi faciat cū
cauſa magna alijs no.& eſt neceſſe illā pro-
bari & ex primi,quia alias nō præſumitur.
Iſtud fuit ſingulare dictum Inno.in c.quan-
to extra de conſue.quod dictum pro ſingu.
alleg.& ſequitur Ludo.Roma. conſi.cccc-
lxxxiij.incip. Dubitatur in penul. colū.vbi
pro hoc alleg.gl.in c.literas.de reſti. ſpo. &
in d.c.propoſuit.de conceſ. præben. idē ēt
dixit ipſe Ludo.Ro.in conſi.ſuo ccccxcix.
incip.In præmiſſa.in ſi.penul.colum.vbi al-
leg.Innoc.ſed corrupte.nam hoc dicit in d.
cap.quanto de conſue.& ibi vide Barba. in
xiiij.col.Et vide ēt d.Fely.in c.nulli.de ſen
ten.excom.per totum c.

9 Nemo cogitur ſtare in communione l.ſi.
C.communi diui.l.ſi non ſorte m.§.ſi centū.
ff.de cōdi.indebi.l.in hoc iudicium.§.ſi cō-
ueniant.ff.communi diui. cum ſi. Quinimo
non valet etiam diſpoſitio teſtatoris in qua
mandat hæredibus ſuis quod ſemper ſtēt in
communione & in ſocietate d.§. ſi conue-
niat.& ita dixit Pau.de Caſt. in d.§. ſi cen-
tum & do.Alex.in conſi.cccxxxiiij. ſecun-
dum ordi.meum.incip. Circa primum &c.
in iij.colum.nec etiam cogitur quis ſtare in
communione etiam ſi iuraſſet ſtare, ſecūdū
Old.conſi.ccxlj.incip. Factum tale eſt, pa-
terfamilias. Scias tamen vnum ꝙ licet in

diuiſione bonorũ ſufficiat vnũ ex ſocijs prouocare vt habetur in dictis iuribus, & in lo to ti. ff. communi diui. Attamen in diuiſione bonorũ feudalium ſecus eſt, quia non ſufficit prouocatio iuris vaſalli, ſed debent oẽs conuaſalli conuenire & concordare, alias non poteſt fieri diuiſio. ita probat tex. vnicus & ſing. in c. imperialẽ. §. præterea ducatus. de, phi. feu. alie. per Fed. in verbo, ſi cõ ſortes voluerunt, ita illum tex. pro ſingu. ad hoc propoſitum alleg. Abb. in conſilio ſuo. lxxxij. incip. Conditor omnium in vj. colũ. verſi. Ego tñ notanter dico vbi etiam addu cit glo. iuncto tex. in cle. ſæpe. de verb. ſign. quod eſt not. Et iſtud dictũ Abb. refert & ſequitur d. Felyn. in c. quæ in eccleſiarum in xxxv. col. de conſti. ver. Secũdo limitatur. Et illũ tex. ad hoc ẽt alle. d. Alex. in cõſ. ſuo vij. incip. In conſultatione præmiſſa in princip. in v. volu.

10 Tu ſcis ꝙ exceptio prouenientes ex defectu iuriſdictionis põt quandocunque opponi, & etiam poſt tres ſententias conformes gloſſ. eſt ſingulariter in clemen. prima de ſequeſt. poſſeſ. & fruc. quam ſequitur ibi Petrus de Ancha. & Ioannes de Imola & alij, & illam dixit ſingularem, & eam ſequitur Petrus de Anchara. in conſilio ſuo cclxxij. incipien. De titulis in vltima colum. circa med. & Petrus de Ancha. in conſilio ſuo ſexageſimoprimo. incipien. Dupli ci reſpectu in fin. & illam ſequitur etiam ipſe Petrus de Anchar. in conſilio clxiiij. incipien. De viribus & efficacia in vltima colum. & in conſilio clxvj. incipien. Viſis diligenter in princi. & Petrus de Ancha. in clemen. prima de re iudica. Et Baldus in l. ſi quis filio. §. quod ſi quis ff. de iniuſt. teſtamen. & Abb. in capitu. epiſcopi in prima colum. extra de rebus eccleſijs non alienan. & Angel. in conſilio ſuo clix. incipien. Dicta interlocutoria in fin. & Angel. in conſilio ccxlviij. incipien. Super primo quæſito & illam gloſ. refert & ſequitur Abb. in conſilio ſuo xcvij. incipien. Attingẽtia iuris ordinem, & Ludo. Roma. in conſilio xlij. incip. Viſis quæ &c. & Barba. in conſil. xx. incipien. Viſo pũcto & his quæ agitata &c. in iij. colum. in iij. volumi. & Pau. de Caſt. in l. fina. C. de arbi. & Abb. in conſi. lxxxij. incip. Conditor omnium in fin. quinta colum. (Et Floria. in l. quædam mulier circa fi. ff. fami. herciſcund. & Corſe. in not. incipien. Statuto cauetur quod quod a ſenten tijs &c. ſub verbo, ſtatutum.) Et Angel. de Aret. in rubr. inſti. de excep. in xv. colum. & in. §. appellantur in ix. colum. eodẽ titu. quem omnino vide Alexand. in l. j. §. & parui in j. colum. circa med. vbi late loquitur ff. quod vi aut clam. pro qua glo. & eius materia vide Ludo. Roma. in d. conſil. xlij. & in conſil. cxv. in fin. Ioan. de Ana. in conſi. l. in penul. colum. Bald. in addi. Spec. in titu. de ſenten. in ij. char. verſicu. ſententia lata a iudice incompetenti &c. Alexan. in conſil. lxxvij. in v. vj. & vij. colum. in ij. volum. Barba. in c. cum in iure. in penul. char. in viij. col. de offic. deleg. d. Franc. de Are. conſilio xlv. incip. Diligenter & mature in vij. column. verſicu. Primo quidem Bald. in l. prima C. ne liceat in vna eademque cau. Angel. in l. j. C. quando prouo. non eſt neceſ. Angel. & Imo. in l. de pupillo. §. qui opus ff. de operis noui nunciatio. Lanfranc. in capitu. quoniam contra. de proba. Bald. ſuper ſtatutis in verſicu. bannitus in xij. colum. in iiij. verſicu. Bald. in l. teſtamenta omnia in principio C. de teſta. Et domi. Fely. in cap. paſtoralis in fin. iij. colũ. & in principio iiij. colum. de excep. vbi alleg. plures alias gloſ. dicentes illud idem ꝙ glo. in dicta clemen. j. de ſequeſt. poſſeſ. & fruc. & alia dicit in hac materia de quibus ibi per eum, quem omnino videas. (Et adde quod dicta exceptio incompetentiæ poteſt opponi non obſtante ſtatuto excludente omnes exceptiones, ſecundum Bald. in l. exceptionem circa fin. verſicu. ſed pone ſtatutũ C. de probationib. & alios quos adducit do. Philip. Decius in conſil. xxxviij. incipien. Circa primum in penul. colum.) Quinimo dicit Innocen. in capitulo ex ratione de appellatio. & Bald. in Marga. ſua, in verſicu. agens, quod etiam poſt exceptionem ſententiæ poteſt hoc ventilari. Et ratio prædictorum poteſt eſſe quia iuriſdictio eſt fundamentum fundamentorum iudicij, ſecundum Bald. in conſilio ſuo xv. incip. Iſta cauſa &c. in principio in primo volumi. & Ludo. Bolo. in ſuo conſilio viij. in ſi. prima colum. Tene tamen ſingulariter mẽti vnum in hac materia ꝙ papa de plenitudine poteſtatis poteſt ratificare ſententiam latam a iuriſdictione carente ſecundum Innocen. in cap. prudentiam de offic. deleg. in gloſ. quæ incip. ſed quid ſi iudex. quam doctrinam pro valde nota. refert & ſequitur Angel. in l. obſeruare in. §. poſt hęc ff. de offic. præſid. vbi ad hoc etiã alleg. glo. no. in capitu. nullus el j. ix. quæſtio. ij. & text. in cap. hoc quippe tertia quæſtio. vj. & etiam eam refert & ſequitur do. Felyn. in capitu.

ea quæ.circa fin. de re iudic. Et vide omnino quæ dixi infra in ſingu. ccj. incip. In confeſſum &c. poſt med. vel circa. Et circa ſupradictam materiam faciunt dicta per domi.Felyn. in c.cum cauſam in xiiij. colum. in verſicu. Fallit ſecundo &c. de teſtib. vbi dixit quod licet alias atteſtationes inualide poſſunt conſenſu partium valıdari, tamen hoc fallit niſi ſint inualide, quia recepte a iuriſdictione carente, ad quod alleg. d. de Rota & aliā de quibus ibi per eum. Quæ omnia tene menti quia materia dicte gloſſa eſt quotidiana, & ego infinitis vicibus eam habui in facto, & forte non facile alibi inuenies ad materiam dicte glo.tot ſimul cumulata.

11 Regula vulgata eſt apud omnes ꝙ ſpoliatus ante omnia eſt reſtituendus, de qua in l. ſi quis a ſe fundum C. ad leg. iuliam de vi. & late per Alexand. in l. naturaliter.§. nihil commune ff.de acquirend.poſſeſ.vbi ponit multas fallentias & limitationes ad hanc regulam, de quibus etiam late per Bertha. in reper. ſuo in verſicu. ſpoliatus. Sed tene menti quod inquantum docto. dicunt dictam regulam non habere locum quando apparet ſpoliatum nullum ius habere, de quo in capitulo cum eccleſia. de cauſ. poſſeſ.& proprie in capitu. ſuper eo. eodem titu. & in capitu. decimas de reſtitutio. ſpolia.in vj. & per Bald. in l. penul, in vlti. colum.C.ſi a non compe. iudi. hæc ſua limitatio limitatur & reſtringitur habere locum in ſpiritualibus tantum, ne detur materia peccandi, ſecus in profanis.ita ſingulariter dixit Oldr. in conſilio ſuo j. incip. In cauſa in ij. column. alleg. ad hoc cap. ſignificaſti.de diuor.& not. per Innoc. in c. conſtitutus de filijs præsby.& capitu. literas de reſtitu. ſpolia. & alia de quibus ibi per eum,ad quod vide etiam Angel. in l. paulus.§.primo ff.quib. modis pign. vel hypo. ſolui.

12 Noſti ꝙ nemo poteſt venire contra illud quod ore proprio confeſſus eſt text.eſt in l. generaliter C. de non nume. pecu. & in capitulo pertuas de probationib. Et tene menti quod iſtud habet locum nedū in confeſſione ore proprio facta, ſed etiam habet locum in confeſſione præſumpta puta ex contumacia, vt ſi ſtatutum dicit quod contumax habeatur pro confeſſo. ita ſingu.dixit Oldrad. in conſilio cccxx. incip. Breues allegationes &c.in prima colum.ad quod allegat l. conſiliarios C. de aſſeſſo.& l. locorum C. de omni agro deſer. libr. xj. &.§.ſi vero quidam in authenti. de exhiben.reis &c.

13 Volo tibi dare auream & ſingularem doctrinam, quæ, vt puto, poſſet tibi dare de lacte & lana, ideo animaduertas, Tu ſcis quod communiter per totam Italiam ſunt ſtatuta & priuilegia Iudeorum volentia quod ipſi Iudei poſſint mutuare ſub vſuris pecuniam ſuper re furto ſubtracta, nec teneantur illam reſtituere vero domino niſi ſibi ſoluatur pecunia ſua vna cum vſuris. Sed ſcias tu quod tale ſtatutum ſeu eorum priuilegium limitatur non habere locum in Iudæis mutuantibus pœcuniam ſuper re aliena ſcientibus ipſis Iudæis illam rem eſſe alienam vel furto ſubtractam, quia tunc tenentur illam reſtituere vero domino ſine pecunia per eos exburſata & ſine vſuris iſte eſt caſus valde ſingulariter in lege ſeruus cuiuſdam ff. de conditione indebi. vbi Baldus & doctor.hoc volunt quod etiam melius & apertius firmat Ioannes de Anania in conſilio ſuo ſeptuageſimo incipien. Viſis & ponderatis &c. vbi ſingulariter loquitur,& idem firmat Baldus in conſilio nonageſimoſecundo incip. Tria poſſunt &c. in quarto volumine. Et dominus Felynus in capitulo cauſam quæ. in nona columna poſt medium verſicu. interpretatio priuilegij &c. de reſcriptis. Et illum text. etiam magnificauit Baldus in l. eos C. de furt. dicens eum eſſe nota. contra receptantes res furtiuas ſcienter,& illum textum etiam ſumme nota. ipſe Baldus in rubrica C. de conditione ob turpem cauſam, & Angelus de Aretio in tractatu maleficiorum in verſic. & veſtem celeſtem in quinta charta verſicu. quid ſi quis emit ſcienter. ✳ (Et vide Iaſo. omnino in dicta l. ſuus, vbi nota. loquitur in materia, & vide quæ dixi in practica mea cauſ. criminal. in.§.aggredior.numero xxxj.) Limita & ſecundo dictum ſtatutum, ſeu priuilegium Iudæorum, videlicet niſi bona furto ſubtracta eſſent eccleſiæ vel alicuius forenſis qui non eſſet ſuppoſitus iuriſdictioni ſtatuentium vel eius qui fecit tale priuilegium Iudæis, quia tales non obligantur tali priuilegio vel ſtatuto, ſed ſunt in terminis iuris communis, ita ſingulariter dixit do. Abb. in capitu.quod clericis de foro competen. in ix.colum.verſi.Et hoc infero, & Barba. latius in conſilio lxxv. incipien. Viſo puncto circa tertia charta in verſicu. iiij. facit in tertio volumi. vbi alia plura allegat in ✳ propoſito.) Vide do.Rochum in cap.fin.

In cxxv.col.circa fi.de conſue.) Ad quæ ēt optime faciunt dicta per do.Alex.in conſil. ſuo xliiij.incip. Videtur &c.in iij.& iiij.colum.in v.vol.vbi videas.Et vide etiā Abb. idem tenentem in c. eccleſia ſanctæ Mariæ. de conſti.in repe.in vlti.char.in ver.ex hoc infero &c. & ibi do.Fely.in xlvj.col.circa me.& Barba.in d.ſuo conſi.lxxv.inci.Viſo puncto.in vj.col.in iij.volu.Quę omnia tene perpetuo mēti,ego alias in ciuitate Cumarum practicaui primā limitationē,& ex ea conſecutus ſum decus & lucrum.

14 Ad hoc vt inquiſitio poſsit formari per iudicem de delicto cōtra aliquē oportet ꝙ fama ſeu diffamatio,præcedat,aliter iudex non poteſt procedere cōtra aliquem, vt habetur in c.qualiter & quando.& in c.inquiſitionis.de accuſ.& ibi hoc no. Inno. & Io. And.& alij,& voluit Ange.in repe.l.ſi vacantia,C.de bo.vac.& Bart.in l. de minore .§.tormenta.ff.de quæſtio.& in l.fi.& in l.j. ✱ in princip.eo.ti.(Vide omnino Alex. cōſi. clxxix.incip. In cauſa Angelorum in pen. col.in ij.vol.& vide in meo reper.ad literā I.in xxv.char.in iij.nota.) hoc tamen ſcias non procedere nec locum habere qñ inquiſitio emanat de conſcientia principis, quia tūc non requiritur quod procedat fama ſeu diffamatio vel indicia,nam cōſcientia principis ſupplet omnem ſolennitatem. ita dixit ſingulariter Inno.in c.cum oporteat.de accuſ.& Bal. eum ſequendo in l. nullus.C. ad l.iul.maieſt.& Angel. Are.in tracta. maleſi.in verſi.fama publica.verſic.aduertēdū autem &c.& do.Bartho.Cæp.in conſil.ſuo xvij. incip. Viſa.in vlti.col.Quam tamen limitationē ſane intelligas quando inquiſitio formatur de mandato ſeu ex conſcientia principis ex motu proprio ipſius principis nam tunc nō requiritur diffamatio nec alia ſecus ſi ad poſtulationem alterius princeps hoc mandat.iſta eſt glo.ſing. in c.ij.de accu. lib.vj.alias etiam limitationes ad prædicta vide per Spe.in tit.de inquiſitio.§.nunc tractemus.verſic. hoc autem nota.& ibi Ioan. And.in addi.& vide latius per Domini. de ſancto Gemi.poſt Io.And. & Archi. in d.c. ij.& per docto.in d.c.cum oporteat.& in c. fi.de accuſ.

15 Statuta communiter extant per Italiam diſponētia ꝙ præbētes auxilium, conſiliū, vel fauorem maleficio,puniantur eadē pœna qua cōmittentes,quod etiā videtur cautum de iure ciuili,vt habetur in l. ſi quemquam C.de epiſ.& cle.& in l.quiſque C.ad l.iul.maieſt.& in l.iij.ff.ad l.corne.de ſicca, cum ſi.Attamen tene menti ꝙ ſi quis pręſtiterit opem,auxilium, vel fauorem maleficio,non debet puniri eadem pœna qua ipſe principaliter cōmittēs maleficiū, ſed debet mitius puniri.ita ſingulariter dixit Saly.in l.j.C.de rapt.virg. quem refert & ſequitur d.Barth.Cæpo. in conſil. ſuo xxvij. incip.Requiſitus.in vlti.colū. vbi ſubdit ꝙ talia ſtatuta ex quo loquuntur ſimpliciter de præſtantibus auxilium,conſiliū, vel fauorē,debent interpretari ſecundū ius commune,per l.ij.C.de iure.deli.& ſic vt teneātur eadem pœna in caſibus in quibus de iure communi tenerentur eadem pena,videlicet ſi dediſſent cām morti,& quando nō eſſet nedū auxiliū vel conſiliū,& quādo hoc expreſſe conſtaret & nō per præſumptiones.Secus ſi nō dediſſent cām morti vel eſſet auxilium vel cōſilium nudū, quia tunc nō oportet ꝙ teneretur eadē pœna per prædicta quod eſt mēti tenendū propter prædicta ſtatuta quæ communiter vbiq; vigent. Pro quibus facit nota.verbum Bal. in l. cū ancillis in j.col.verſicu.item not.ex hac lege &c.C.de ince.nup. vbi dicit ꝙ mitius punitur ille in cuius domo fit aliquid eo patiēte quam ipſe deliquēs principalis. & faciūt dicta per Ioan.de Ana.in c.ad falſariorū.de crimi.fal.in fi.ij.colum. Et optime ēt faciunt dicta per Gandi.in ſuo trac. maleſi. in ti.de homi.in ij.colum.in verſi. Itē pone quod Titium &c. Et illud idē quod tenet Saly.in d.l.j.& Cæpo.in d.conſil.xxvij.tenuit Gandi.in trac.ſuo malefic. ſub rub. de furt.& latro.in v.col.circa med. ver. Et ſic no.&c.Et pro iſtis optime facit glo.ſing.in c.periculoſe.de peni.diſti.j.quæ dixit ꝙ vbi factum ſequitur grauius eſt peccatum. quā glo.refert & ſequitur Bald.in l.data opera. in xvij.colum.C.qui accu.non poſ.& ibi di ✱ xi latius.(Et vide Alex.in conſi.clx.incip. Viſis.in vlti.col.in vij.volu.)

16 Proditores ſunt odio nedū deo & hominibus,ſed ēt ſunt odio iuri,adeo ꝙ eorū filij ſunt incapaces ſucceſsionis tā ex teſtamēto ꝙ ab inteſtato,vt hr̄ in l.quiſquis C.ad l.iul. maie.Itē ille qui incepit adminiſtrare bona alicuius ſtatim ipſo effecto ꝓditore perdit dictā adminiſtrationē,ſecūdū Cyn.in l.fi.C. ad l.iul.maie.Et dixit Bal.per illū tex.in l. ſi quos.C.de poſtli.reuer.ꝙ proditores reipublicæ nō gaudēt beneficijs iuris. Et dicit ēt Bald.in c.j.in ti.an ille qui interfe. fratrē dn̄i ſui in j.co.ꝙ proditor nō debet ſtare ante principē nec pōt ſtare in curia principis. & dicit tex.valde not.in c.careat iij.q. ix.

ꝙ vox proditoris non eſt audienda. Et dixit Bald.in l.& militibus C.de teſt.mili.q̄d proditori condemnato capitaliter non pōt reſeruari factio teſtamēti, quod ēt ſentit gl. ibi & hr̄ in l.ex militari.in princ.ff.e. item licet alias nobilis delinquēs nō debeat furca puniri, vt hr̄ in l.capitaliū §.j.&.§.ſerui. & in.§.ſolent.ff.de pen. & voluit Bar. in l. deſertorē.ff.de re mili.tamen hoc nō habet locū ſi talis nobilis fuerit proditor.ita dixit Bal.in c.cū quidā.de iureiu. & dicit vulgare prouerbiū ꝙ proditiones placent principibus,ſed nō proditores, & ideo quidā Italie princeps, cui quidam proditor fecerat quoddā beneficiū per proditionē dabat ei quoddā ſtipendiū ſingulo mēſe, & dū ipſe proditor ibat ad accipiendū dictū ſtipendiū ſoluētes pro principe ex mādato ipſius nolebant dictū ſtipendium ſibi ſoluere recta via,ſed erat neceſſe vt ipſe proditor verteret manus poſt terga & eo modo acciperet pecuniā & ſtipēdiū ſue proditionis.Et ideo tene mēti perpetuo ꝙ ſtāte ſtatuto ꝙ bannitus vel alius dānatus de crimine poſsit impune occidi ille qui talē bannitū occidit ꝓditorie non iuuatur tali ſtatuto.ita ſingu. dixit Ang.per illum tex.in l.fin.C.de delato. lib.x.niſi eſſet bannitus vel condemnatus crimine leſe maieſtatis quā doctrinā ꝓ valde no.refert & ſequitur d.Barth. Cæpo. in conſi.ſuo xxxiiij.incip.ſi vnquā.in iij.colū. * ver.Præterea &c.quod eſt ſing.not.(Vide tamē Bal.tenentē contrarium in cōſil. ccccxlv.incip.Super eo quod quæritur. in vlti. col.in vj.volu.& vide Ange.in l.j.in.§.non fuit ff.de dolo.& vide omnino d. Rochum cur.in c.fi.in xxiij.col.de cōſue.& vide omnino d.Phi.Dec.in conſi.cccxxvij.inci. Viſo caſu &c.nu.ij.& nu.v.) Et alios caſus in quibus occidēs bannitum ſtatuto permittēte occidere bannitū nō iuuatur tali ſtatuto, vide per do.Fely.in c.quæ in eccleſiarū. in iij.col.de conſti.& in materia vide d.Io. Bapti.de Cazalupis in ſua repe.l.omnes populi ff.de iuſti.& iur.in xxx.char.in j. colū. in ver.xiiij &c.Quot autē modis quis dicatur proditor vide Bald in cōſi.ſuo cclx. incip. Quidā dixit &c.in iiij.vo.& glo.no in c.clericus xlvj.diſt.& Bal.in c.j.in vij.col.verſi. q̄d de rebus quib.mo.feu.amit.& vide omnino d.Nellū in tract.bannitorū in ij.parte ſecundi tempo.in queſtio.x.incip. Decimo quæritur &c.

17 Acceſſoriū ſequitur naturam ſui principalis,in regu.acceſſoriū.de regu.iur.in vj.l. fi.C.de non nu.pe.l.fi.ff.de cōſt.pec.& ideo dixit ſing.Bar.in l.iij.in vlti.col.ff.de ali.& ciba.leg.ꝙ ſi ſtatutū dicit ꝙ in cauſis dānorū datorū ſufficiat probatio per iuramentū ꝙ quicquid illam cauſam quoquomodo incidēter tangit pōt per iuramentū probari ꝑ l.cū hi ff.de tranſac.in prin.Idem tenet Bal. & Pau.de Caſt.in l.j.in j.col.ver. ſed pone ſtatutū C.de reb.cre.quos refert & ſequitur d.Barth.Cæp.in conſi.ſuo lxxiiij.inci. Viſo ſtatuto in ij.co.vbi pro alleg.quod no.Bar. in extrauag.ad reprimen.in verbo,ſummarie in v.col.in ver.de ſecundo &c.vbi dicit ꝙ ſi cā principalis eſt ſummaria oēs eius ar- * ticuli ſunt ſummarij.(Vide Iaſ.in l. quāuis in vlti.colū.C.de edi.diui Hadri.tol. & do. Phi.Dec.conſi.xliiij.in vlti.col.& vide omnino Bal.qui innuit contrariam in l.j.in ij. col.ver.ex his reſultat deciſio.C.de bo.poſ. ſecundum tab.& vide Soci.in conſil.lxxx. incip.Præſens conſultatio in iiij.col.in iiij. volu.& omnino Iaſ.in l.fi.in j.& ij.colū.ff. de conſti.prin.& Alex.in conſi. cxcvj.inci. Perſpectis in ij.col.in vj.volu.Flo. in l. quā pater in fi.ff.fami.hercīſ.)Et idē tenet Ioā. de Imo.in conſi.ſuo cxxxix.inci. Præfatus ſimus &c.in iij.col.& d.Alex.in l.ſi quis ex argentarijs §.rationē in fi.ff.de eden.& do. Nellus in trac.ſuo bani.in iij.parte ſecundi tēpo.in xlij.q.in fin.Quibus adde dicta per Bal.in l.j.in iiij.col.ver.quæro vtrū iuramētum C.de inoffic.dona. vbi not. loquitur in materia,& inter alia dicit ꝙ vbi reſcinditur conuentio principalis reſcinditur penalis & quęlibet acceſſoria.Scias tñ ꝙ acceſſoriū nō ſequitur naturā ſui principalis qñ nō eſt eadem ratio in acceſſorio quæ eſt in principali ex placito C.de rer.permu.l.ſi is a quo C.de præd.mino.no.Bar.in l.non dubiū poſt glo.in fi.C.de legi.& voluit Alex. in conſi.iiij.inci.Circa primū in vj.col. in j. vol. & vide quę dixi infra in ſingu.126.incip.In multis ciuitatibus &c.in ſing.52.incip.Prorogatio.& in ſingu.175.inci. Cōceſſo vno &c.& in conſi.meo xxj.incip.Impone dñe &c.in fi.ij.char.& in repe.mea rub. C.de proba.in materia iuramēti circa fi. & circa hanc materiam vide not. verba d.Fely.in c.quę in eccleſiarum in xvj.col.de cōſti. poſt me.& in c.eccleſia ſancte Marię in * xiij.col.poſt prin.circa med.eo.titu.(Vide Alex.in conſil.clxxij.incip. in cauſa & lite in iiij.colum.in vj.volu.) Et vide quæ dixi in conſi.meo xliiij.incip.In cauſa præſenti in iij.char.circa med.verſi.Ad quod adduco &c.& vide etiam d.Fely.in c. ſuper literis in xiij.col.de reſcrip.& Ange.de Are.in

.§.duplum in iij.colũ.in fin.inſti.de act.vbi ponit caſum not.l.ediles aiunt.in prin.ff.de edil.edic.in quo habetur quod propter acceſſoriũ vitioſum poteſt principale redhiberi. Et adde etiam not.verbum Bal. in rub. C.de fruc.& lit.expen.vbi dixit ꝙ ſi iudex in ſententia ſimpliciter dicat cõdẽno te vt reſtituas rem,intelligitur ẽt condemnare in fructibus qui de iure venirẽt, quod dictum pro valde not. refert & ſequitur d.Iaſ.in.§. omniũ in fi.verbis,inſti.de act.& vide omnino d.Phil.de peru.in c.paſtoralis in xiiij. col.ver.Sexto quæritur &c.de app. & do. Alex.in l.fi.ff.de lit.iur.& vide quæ dixit Barb.in c.in ordinando in prin.de ſimo. & Soci. in conſil. lxv.incip.Circa primam in viij.col.& infra in ſing.46.inci. Quidã fuit vulneratus.Et ad prædicta adde etiam ꝙ ſi iudex ſecularis eſt iudex cauſe,ita eſt iudex omnium quæ dicte cauſe abeſſe debent,ſecundũ Bal.in l.teſtamẽta.C.de teſta.de quo latius per Soci.in conſi.cj.in noua impreſſione quod inci.Viſis &c.& vide Bal.in au thẽ.ſi dicatur in vli.colũ.C.de teſti.Bart.&
* Alexã.in l.in quęſtio.ff.ad l.iul.maieſt.(Et circa hanc materiã adde ꝙ adeo eſt verum ꝙ acceſſorium ſequitur naturã ſui principalis,ꝙ iſtud eſt verũ ẽt ſi acceſſorium ſit dignius principali.ita dixit tex.in l.& ſi non ſint in.§.pueniamus ff.de aur.& argen.leg. quod etiam illum tex.firmat Ludo.Ro.in conſi.ſuo cccxxx.inci.Circa primum in an tepe.col.& Pau. de Caſt.in l. procuratoris in.§.non autem ff.de tribu.& vide Paul. de Caſt.in l.ſi ita ſtipulatus §.Chryſogonus in ij.col.ver.iiij.not.ff.de verbo.oblig.& quę ego dixi in l.penul.in xj.col.ff.de quæſtio. & vide Bal.in l.ij.in verſic.ij.inducit,C.de epiſ.& cle.& vide Alexand.in conſilio ſuo cclxxij.incip.Viſo in penul.& vlt.colum. & vide Iaſ.in l.ſi.in vlti.col.in verſi.nec eſt bonum fundamentum C.de pac.)

18 Quotidie fiunt contractus a ruſticis & a mulieribus, & ab alijs qui non intelligunt penitus importantiam clauſularum quę apponuntur in ipſis contractibus.Et ideo tene menti ꝙ ſimiles perſone faciunt contractum & in eo apponuntur clauſule quas veriſimiliter nõ intelligunt,vt puta ſi apponatur clauſula,videlicet, ꝙ Titius renunciauit conditioni, indebiti, condic, ſine cauſa,& omni alij iuris auxilio, talis renunciatio nullum præiudicium facit ipſi taliter renuncianti & neſcienti & non intelligenti importantiam dictorum verborum.ita ſingu,dicit Bar.per illum tex.in fi.§.idem quæ ſiuit ff.de con di.indebi.quod dictum valde refert Alex.in conſi.ſuo xlij.inci. Super pmiſſo in iiij.col.in j.vol.vbi pro hoc etiam
* alleg.l.doli,ver.diuerſum ff.de noua. (Vide omnino d.Phil.dec.in conſi.clxxx. inci. Viſa in v.col.poſt med.)Ego autẽ vltra do. Alexan.dico ꝙ pro hoc dicto optime facit quod voluit Old.in conſil.cccxxiiij.inci p. Factum tale eſt in ij.col.& facit glo. in l.tutor ff.de bo.poſ.ti.generali,quam alleg.do. Car.in ſimili in c.fin.de maio.& obe. & faciunt in dicta per mo.in proe.Greg.in §.ſane,& per Io.de Imo.in l. hæredes palam ff. de teſt.& in c.audiuis.poſt d.An. ibi de pcur. & per Ioan.And.& Archi.in c. vt circa.de elec.in vj.& ibi per Gemi.& per ſcribentes in l.diem proferre.§.coram ff. de arbi.& in l.coram ff.de verb.ſigni.& per Bal. in l.fi.ff.de aqua plu.arcen.& per Bar. in l. j.ff.de verb.obli.& in l.j.§.fin.ff.de auth.tu to.& per Bal.in c.ex parte de confeſ.in vj. col.ver.item adeo, & faciunt optime dicta per do. Alex.poſt Ang.& Io.de Imo.ibi in l.qui rome in.§.duo fratres in xxvj.col. cũ ſeq.ff.de verbo.obli.& per Abb.in diſp.ſu a incip.Stãte ſtatuto conditio in Italiam in ij. char.in vlti.col.poſt prin.& facit glo. multum not.in prin ij.q.j.in ver. pręſente ad ꝗ vide omnino pulchre dicta per quædam in ſignem doc.d.Vitalẽ de Cãbanis protonotarium in ſuo ſolenni trac.clauſularum,ſub rub.an legib.inſinua. requiren. poſſit renũ. in vij.col.vide Barba.in c. audiuis de in integ.reſti.Et vide glo. in c.cupiẽtes in prin. in ver.notitiã de elec.in vj.& d.Fely.ĩ c.cũ cãm in viij.col.de teſti.& quę ego ẽt dixi in l.qui ignorans vltra me.ff.de fal.quę omnia tene mẽti,quia ego recordor alias dum eſſem ſcholaris Barb.eũ audiuiſſe pluries viua voce dicẽtẽ ſe propter hoc feciſſe plures contractus factos ab ignorantibus importãtiam verborum ſeu clauſularum, vt ſupra, annullare & caſſare.

19 Tu ſcias clarũ eſſe in iure ꝙ teſtes deponẽs de credulitate nõ pbat,ſcdm Cy.& do. cto.in l.teſtiũ poſt gl.C.de teſti.& Specu.in ti.de teſte.§.j.ver.nẽ quod depoſuit de credulitate,& hr in l.ij §.idem labeo, vbi plene no.ff.de aqua plu.arcen. & plene per do cto.in cap.quoties extra de teſti.vbi do.An to.in fin.verbis dixit ꝙ teſtis deponens de credulitate non dicitur verus teſtis. & eum refert & ſequitur d.Alex. in conſil. lxx. in iij.col.in ij.volu.quinimo etiam ſi teſtis dixit ſe pro certo credere non probat ẽt præſumptiue ſcdm Bart.in l. ſiue poſſideris, in

pe.col.verſi.ſed quæro &c.C.de proba.niſi
adijciat ratione credulitatis & originē.alle.
c.tertio loco.& c.literis.de præſump.& no.
in l.diē proferre.§.ſi plures.ff.de arbi.quod
dictum refert & ſequitur d.Alex.in d.cōſil.
ſuo lxx.inci.Viſo ꝓceſſu.in j.vol.& in eo.
vol.in conſi.cix.inci.Viſis.in ij.col.inci.Vi-
ſo proceſſu.in iiij.col.in ij.volu. & in conſi.
cxxxiiij.inci.In cauſa & lite.in ij.col.quin-
imo dixit ſing.d.Ant.in c.j.de app.ꝙ nō va
let conſuetudo volens ꝙ teſtibus deponen-
tibus de credulitate plene credatᷣ.Teneas
tamen perpetuo menti ꝙ licet teſtis depo-
nens de credulitate non probet,vt dixi, tñ.
iſtud fallit in teſte deponente ꝙ aliquis oc-
ciderit vel vulnerauerit aliquem ad ſui de-
fenſionem ſuo credere, quia hoc caſu talis
teſtis probat,ita ſing.dixit Bar.in conſi.ſuo
inci.Raynutius Petri,quem refert & ſequitᷣ
d.Alex.in conſi.ſuo lxxvj.inci.Viſa inquiſi
tione.in vlt.col.in ſi.in j.vol.& in cōſi.ſuo
cix.in iij.char.in ij.& iij.colū.illius conſilij,
in eo.vol.quod etiam videtur velle Bal.in
l.ſolam.in vlt.col.C.de teſti.& ibi Sal.poſt
eum in iij.col.vbi ambo allegant Bar.in d.
ſuo conſil.pro quo dicto optime facit text.
quem ibi no.d.An.in c.vnico.extra de ſcru
tinio.in ver.quantum humana fragilitas no
*ſce ſciuit &c.(In hac materia vide Cornetū
in conſi.ſuo clxij.inci.In hac conſultatione.
in ij.col.in j.vol.& ibi in conſi.cciiij.incip.
Pro deciſione.in iij.col.Item pro delictis fa
cit,nam teſtis deponens de credulitate non
probat, fallit niſi deponeret in materia de
ſui natura certitudinaliter non cognoſcibi-
li,ſecundum Cy.& Bal.in d.l.teſtium.C.de
teſti.& Ioan.And.in addi.Spe.in ti.de teſte.
§.j.verſi.item quod depoſuit de credulita-
te.& d.Ant.in c.quoſdam.in ſi.de pręſump.
Bar.in l.ſumma.§.labeo.i ſi.ff.de aqua.plu.
arcen.Abb.& d.Ant.in c.quotiēs.de teſti.&
tex.& ibi d.An.in c.literis.& in c.tertio lo-
co.de præſump.& Bal.in d.l.ſolam. in v.q.
item pro dicto Barto.optime facit ꝙ voluit
Bal.in l.vnica.in princ.xj.col.C.de confeſſ.
vbi ſingu.dixit ꝙ feciſſe ad defenſionē pro-
batur per coniecturas quæ iudicis arbitrio
committuntur,quod dicit eſſe not.dignum,
quæ omnia tene menti quia quotidiana nec
forte alibi ita diffuſe tradita inuenies licet
ego de his latius et diffuſius valde loquutus
ſim in repe.mea.l.ſi.C.de proba.i xj.& xij.
char.vbi videre poteris.

20 Maſculinum genus cōcipit fœmininum.
l.j.ff.de verb.ſig.l.ſi ita ſcriptum.ff.de lega.
ij.de quo in l.quiſqs.C.ad l.iul.maie. in c.ſi
quis ſuadente.xv.q.iiij. in l.j.§.quare.ff.de
uen.in poſ.mit.cum ſi.tñ limita hoc nō pro-
cedere nec locū habere qñ genus maſculi-
num proferretur a lege vel ſtatuto in mate
ria indifferenti quæ non conuenit vtriq; ſe-
xui ſed ſolū maſculino,nam tunc maſculinū
non concipit fœmininū,ita no.dixit Pau.de
Leaz.& poſt eū ibi Domi.de ſancto Gemi.
in c.generali.de elec. in vj. & Car.in clem.
j.de elec.quos refert & ſequitᷣ d.Alex.in cō
ſi.ſuo cxxxv.inci.Circa primū.in pe.col.in
j.vol.vbi dixit ſe dixiſſe in d.l.j.de ven.in
poſ.mitten.De quo ēt vide Lud.Ro.in con
ſi.ſuo xxxv.inci. Viſa facti.& Raph.Cu.in
cōſil.clxvj.inci.Viſa copia teſtamenti.& in
conſi.lxxxiiij.inci.Præſuppoſito caſu.circa
ſi.& Raph.Fulg.in cōſi.xviij.inci.Solomu-
tia.& in cōſ.xxxviij.inci.In propoſita quę-
ſtione.& in conſil.lxiij.inci.Blaſius.in ij.col.
& in conſi.cxxj.inci. Suppoſita bulla. & in
conſi.cciij.incip.Viſo.

21 Alias interrogatus fui,teſtator fecit teſtm̄
in quo erant talia verba,videlicet qui teſta
tor voluit ꝙ dicta domus ſemper remaneat
ad vſum & habitationem do.Agnetis vxo-
ris ipſius teſtatoris toto tempore vitæ ſuæ,
ipſa manente in viduitate, & poſt mortem
ipſius ad hęredes eius & ſucceſſores voluit
peruenire, vtrum iſta verba,hæredes eius,
intelligantur de hęredibus ipſius do.Agne-
tis vxoris teſtatoris, an vero de hæredibus
ipſius teſtatoris? pulchra eſt quæſtio,reſpō
di intelligi debere de hæredibus ipſius te-
ſtatoris & non vxoris ſuæ. Iſtud probatur
ex gloſ.in l.ex facto.& ibi docto.in princi.
ff.ad trebellia.& hoc voluit Barto.in l.cum
in teſtamento per illum textū.ff.de auro &
argento lega.& ita in terminis firmat domi.
Alexan. in conſi.xxiij.incip. Conſideratis.
in j.colum.in ij.volu.

22 Confeſsio offenſi,qñq; nō prodeſt offen-
denti,ſecundum Bart.& Ang.in l.inter oēs.
in.§.recte.ff.de fur.& Bald.in l.falſus.in iij.
oppo.C.de fur.vbi dicunt ꝙ ſi dñs rei ſub-
tracte dicit furem commiſiſſe dictum furtū
in re ſua de voluntate ipſius dñi quod ei nō
creditur,nec propter hoc ipſe fur euitat pœ
nam.& idem dixit Abba.in c.dudum. el ij.
de elec. in vj.col.& d.Alexan.in conſil.ſuo
ccxxiiij.incip.Viſo proceſſu. circa vj.colū.
Pro quibus facit etiam , nā accuſatus quod
carnaliter cognouit mulierem non iuuatur
nec excuſatur ſi ipſa mulier confiteatur ſe
primo contraxiſſe matrimonium cum illo.
niſi cū hac confeſsione concurrant alia indi
cia,ſecūdum Bal.& alios in l.pe.vbi gl.not.

C.de fideiuſ.Bal.in l.j.C.de collu.dete.in l. quicunque C.de ſer.fugi.circa vij.col.& in l. vnica.C. de confeſ. in l. tranſigere circa iiij.col.C.de tranſac. de quo per Alexād.in conſi.ccxxiiij.incipien.Viſo proceſſu in ij. char.in vlt.col.& in conſi.ccxxxvij.incip. Ponderatis &c.& per Bald.in l. eam quam in x.col.C.de fideicō.& per Ang.de Are.in li.maleſi.in verſi.che hai adulterata in viij. char.in verſi.Pone ꝙ quidam & Cæp.cau. xliiij.& in conſi.ſuo lvij.incip.Super querela.Pro quibus faciūt dicta per Pe.de Ancha.in c.fin.de ſucceſ.abinte.vbi ſing.dixit ꝙ ſi vulneratus moriēs dixit ſe mori culpa me dici tñ per hoc non iuuat percuſſorem ſi aliter hoc non appareat,quod dictum refert & ſequitur d.Fely.in c.literas in pe. colum.extra de præſump. Item nec confeſſio ipſius offenſi non nocet offendēti,ſeu accuſato,vel inquiſito de offenſa, etiam ſi ipſe offenſus ſit cōſtitutus in mortis articulo,ſecundum Bar. Angel.& alios in l.ſi quis in graui §.ſi quis moriēs.ff.ad ſyll. & Ang. de Are.in d.trac.maleſi.in verſi.Qui iudex ad probationē ſue inquiſitionis &c.in ij. colū. & Bald.in conſil.ſuo cccciij.incip.Quidam fuit &c.in j.col.in iij.volu.Et facit glo.not. in l.mater.C.de calū. de quo etiā per Alex. * in d.conſi.ccxxxvij.(Vide tñ Soci.in cōſi. liiij.incip.Viſis &c.in pe.col.ad fi.in iij.volu.vbi dicit ꝙ talis cōfeſſio facit aliqualem præſump.ad quod alleg.Bald.in d.l.mater & vide Iac.de belui.in ſua practi.iudi. cauſarū cri.ſub rub.de quæſtio.in v.col.vbi dicit ꝙ talis cōfeſſio offenſi facta in mortis arti.facit indicium ad torturam quod eſt nota.) Teneas tñ mēti caſum in quo confeſſio offenſi prodeſt offendenti. Nam ſi aliquis fui vulneratus & ipſe dicit ꝙ non fuit vulneratus a tali inculpato,accuſato,vel inquiſito de tali vulnere ꝙ talis cōfeſſio & exculpatio ipſius vulnerati prodeſt ipſi inculpato ſeu inquiſito,adeo ꝙ ipſe non poterit torqueri ex indicijs exiſtentibus contra eū, qui habet indicium innocente pro ſe,ita ſingul.dixit Bald.in l.prima in vlti. colum.in verſicu.pone teſtator.C.communia de leg. alleg.l.Paulus.§.j.ff.de bo.liber.quam doc. refert & ſequitur d.Alex.in cōſi.ſuo xciiij. incip.Animaduerſis in vj.col.in ij.vol.& in conſi.ccxxxvij.inci.Ponderatis narratis in themate circa prin.& in cōſi.ccxxiiij. inci. Viſo proceſſu in ij.char.in vlti.col.Sed vltra do. Alex. dico ꝙ idem firmat Bald.met in Margarita ſua in ver.maleficiū in j.verſi. *(Et Bal.in reper.ſuo i verbo,vulneratus,in j.ver.de quo etiam per Iaſ.in l.j.in ij.col.ff. de eo per quem fac.erit. & illam doctr.Bal. etiam refert & ſequitur Alex.in l.ſi quis in graui.in.§.ſi quis moriens.ff.ad Silla.& in conſi.cxxiiij.inci.Quoniam abunde &c.ad fi.in vj.vol.de quo etiam per Iaſ.in l.j.in ij. col.ff.de eo per quem fact.erit.& illam doctrinam Bal.etiam refert & ſequitur Alexā. in conſi.xxx.incip.Ex allegatis &c.in vlti. col.in vij.vol.) Et d.Fely.in c.j.circa fin.de præſump. & in c.literas.in v.col.eo.titu.Et idem nuper reperi tenuiſſe Gandi.in tracta. maleſi.ſub rub.de tranſac.& pac.in maleficijs.in vj.col.in vlt.ver.ſed pone ꝙ quidam mortifere vulneratus &c.& vide Iaſ.in d.l. j.in fi.C.commu.de leg.Quæ omnia tene mēti quia iſta ſepiſsime occurrunt in facto.

23 Publicatis atteſtationibus poſſunt idem teſtes examinari ſuper nouis capitulis eiuſdem cauſæ,c.fraternitatis.de teſti.cle. teſtibus,eo.titu.Iſtud tñ ſingul.limita niſi teſtes examinati a principio iurauerint ſimpliciter dicere veritatem ſuper tota cauſa , quia hoc caſu poſt atteſtationes publicatas non poterunt ſuper alijs nouis capitulis examinari.ita ſing.dixit Inno.& poſt eum d.Ant. in c.fraternitatis.præalleg.quod dictum reputat mirabile Ang.in l.per hanc.C.de tempo.app.quod dictum etiam refert & ſequitur d.Alex.in conſi.ſuo lxj. inci. Viſo proceſſu.in iij.col.in ij.vol.

24 Clarū eſt in iure ꝙ teſtes examinati parte non citata non probant,vt habetur in l.ſi quando.C.de teſtib.& in auth.ſi quis aliqd. eo.tit.& facit l.de vnoquoq;.ff.de re iudi.l. nam ita diuus.ff.de adop.cum infinitis ſimi. Attamen tene menti duos caſus no.in qbus valet examinatio teſtium parte non citata. primus eſt vbi recipiunt teſtes in cauſa naufragij vel periculi in partibus longinquis vel remotis, nam tunc valet talis examinatio ſine citatione partis.ita dixit Bar.in l.ij. C.de naufra.lib.xj.& Ioan.de Ana.in c.excommunicationi.in antepe.col.extra de rapto.pro quo faciunt quæ dixi infra in ſing. ccxj.inci.teſtes examinati &c.Alius eſt caſus,videlicet vbi lex in aliquo actu nō exigit plenam probationem,ſed cōtentatur ſolis articulis vel adminiculis, nam tunc in tali caſu poſſunt recipi teſtes parte nō citata, ita ſing.dixit Domi.poſt Hoſti.in c.pro humani.§.fi.in antepe.col.de homi.lib.vj.pro quo facit in ſimili quod dixit Ang.in l.fi.C. de teſti. Alios etiā caſus in quibus valet dictum teſtis parte non citata ponit Lud.Ro. in ſingu.ſuo ſecundum ord.meum cccxcix.

inci. Vnus ex vobis &c. ſed nõ ponit iſtos
ſed ego vltra Lud. Roma. in d. ſing. poſui ꝙ̃
plures alios in repe. mea. l. fi. C. de proba. in
xxxvij. char. vbi videas. & vide etiã infra
ſing. xxx. inci. Tu ſcis &c.

25 Papa nõ poteſt auferre ius tertij & ei præ
iudicare ſine iuſta cauſa niſi apponat clauſu
lam non obſtante. l. quoties. & l. reſcripta.
C. de preci. imper. offe. ita habetur in dictis
legibus, & in c. quæ in eccleſiarum. de con-
ſti. vbi latiſsime per d. Fely. in iij. char. & in
l. ſi priuatus. ff. qui & a quib. & in l. toties.
ff. de polli. & in l. fi. C. ſi contra ius vel vtili.
public. hoc tñ fallit vbi papa diſponeret in
his in quibus habet liberam adminiſtratio-
nem, vtputa in beneficialibus in quibus ha
bet plenitudinem poteſtatis & liberam ad-
miniſtrationem, vt in cle. j. ad fi. vt lit. pend.
nam in illis põt auferre ius tertij & ei præ-
iudicare ſine clauſula non obſtante. ita not.
dixit do. Anto. & poſt eum Ioan. de Imo. in
d. c. quæ in eccleſiarum. de conſti. & in d. cle
men. j. vt lit. penden. & in c. ij. de præben. in
vj. quos refert & ſequitur d. Alexan. in con
ſi. ſuo lxxxvij. incip. Viſis codicillis. in vlti.
colum. in v. volu.

26 Licet ex forma ſtatuti vel inſtrumenti ad
inſtantiã creditoris capi poſsit debitor nul-
la præcedente citatione, tñ hoc nunꝙ̃ fieri
poteſt ad inſtantiam ceſsionarij quia prius
de ceſsione diſcuti oportet citato debitore.
ita no. inquit Bal. in l. per diuerſas. in x. q. C.
mand. vbi allegat no. per Inno. in c. quia V.
de iudi. quod dictum refert & ſequitur do.
Alex. in conſi. ſuo xcv. inci. Viſis proceſsi-
bus. in iiij. col. & in conſi ſuo ccccxliij. inci.
Viſis narratis in themate &c. in ij. colum. &
Ludo. Ro. in conſi. ſuo cxlij. inci. Quod ceſ-
ſionarius &c. circa fi. pro quo dicto dico ꝙ
optime faciunt dicta per Bal. in l. j. in fi. ver-
bis. C. de iur. & fac. ign. Et ego alias hic Bo
no. in foro mercãtie practicaui hanc doctri-
nam in quadam litera cambij in cauſa ſatis
vrgenti. Et vide quæ dixi legendo in l. ſi q̃-
ramus. ff. de teſtib. & in l. ſi quis ne quæſtio.
in iij. col. verſi. Adde etiam. ff. de quæſtio.

27 Iuramentum in ſupplementum probatio
nis non defertur in cauſis magne quantita-
tis, vt tenent doc. in l. bone fidei. C. de reb.
cred. & in l. admonendi. ff. de iureiur. Tamẽ
iſtud limitatꝰ niſi ex parte actoris eſſet pluſ-
quam ſemiplene probatum, quia tunc etiã ſi
cauſa ſit magne qñtitatis poteſt deferri iu-
ramentum in ſupplementum probationis.
ita no. dixit Abb. in c. mulieri. circa x. colũ.
de iureiur. per id quod habetur in c. fi. §. fi.
æo. ti. quod dictũ refert & ſequitur d. Alex.
in conſi. ſuo cxxij. inci. Viſo proceſſu in iij.
col. vbi dicit hoc etiam fuiſſe de mẽte Ho-
ſti. in ſumma de iureiur. & Archi. in c. vtiles
el j. in fin. xxvij. q. j. & dicit ꝙ hoc voluit
Bal. ĩ d. l. in bone fidei. & Saly. ĩ d. l. admonẽ
di circa pe. col. & Ludo. Roma. ibi poſt me
dium in ver. in eadem. ibi, & in delictis &c.
* (Idem dixit Alex. in conſi. ſuo clxxxv. in-
cip. viſo proceſſu in fi. in vii. volu. Et idem
firmat ipſe do. Alexand. in l. admonendi in
pen. col. in fi. & d. Bartho. Soci. in conſi. ſuo
cxxxvi. incip. Præſtantiſſime doctor &c. in
iiij. colum. de quo ẽt per d. Franc. de Are. in
conſi. ſuo lxxi. incipien. Diligenter & ma-
ture. in v. col. in fi.

28 Emphyteota alienans rem emphyteoti-
cam irrequiſito domino cadit a iure ſuo, vt
habetur in l. fin. C. de iure emphy. niſi eſſet
nulla talis alienatio, quia tunc non cadit a
iure ſuo, vt voluit Bal. in l. ii. C. de epiſ. au-
dien. in ii. col. iſtud tamen limita ſing. nõ ha
bere locum in emphyteota alienante partẽ
ſuam in alium emphyteotã irrequiſito do-
mino, quia tunc non cadit a iure ſuo ita te-
net Bar. & Ang. in l. domus. ff. de leg. j. & in
l. cum hi. §. ſi vni. ff. de tranſac. licet hoc in-
deciſum reliquerit Bar. in l. pater in. §. quo-
niam ff. de leg. iii. & idem tenet do. Alexã.
in conſi. clxxxviii. inci. viſo & mature &c.
in iii. col. in ii. volu.

29 Statuta laicorũ in præiudicium clerico-
rũ non valent c. fi. de immu. eccle. in vi. Bar
tol. in l. j. ff. de his quæ pe. no. doc. in l. j. ff. de
in ius vocã. infinitis ſi. Et ideo tene mẽti ꝙ
ſtatuto cauetur ꝙ ſolutio debiti non poſſit
probari per teſtes, tamẽ nõ ligabitur cleri-
cus volẽs debitum probare per teſtes etiã
ſi cauſa tractetur in curia ſeculari. ita no. di
xit Io. cal. in diſputatione ſua incip. Statuto
ciuitatis cauetur. & Pe. de Anc. ſequẽdo eũ
in repe. c. ea quæ. in fi. de reg. iu. in vi. quos
refert & ſequitur d. Alex. in conſil. ccix. in-
cip. Ponderatis his in pen. col. in ij. volu. de
quo latius dixi in repet. rubri. ff. de fideiuſ-
ſo. in v. char. vbi videas quia poſui ibi quã
plura priuilegia clericorũ. Et in repe. mea
rubri. C. de prob. in x. col. in materia ſtatuti
prohibentis probationem fieri per teſtes
ver. v. limitat &c.

30 Tu ſcis regulã illam generalem & vul-
garẽ ꝙ ad validitatem actus requiritur cita
tio partis l. de vnoquoq; ff. de re iudi. l. nam
ita diuus ff. de adop. l. fi. C. de leg. l. tres de-
nunciationes C. quõ & quando iud. cle. ſe-
pe. de verbo. ſign. c. conſtitutionẽ de ſenten.

excom.in vſ.cum multis, ſimi.& dixi ſupra in ſing.xxiiij.incip.Clarum eſt &c.Tene tamen menti duos caſus in quibus valet actus parte nõ citata.Primus eſt qñ pars quæ debebat citari fuiſſet præſens ſeu citata nõ potuiſſet aliquid in contrarium allegare, nam tunc valet talis actus factus ſine citatione partis.ita optime probat tex.in l.ſi cum ſeruum.§.j.&.§.fi.ff.de fideicom.liber. & tex. in l.recuſare.in princ.ff.ad trebel.quæ iura ad hoc alleg. Ludo. Ro.in conſil.ſuo ccxij. incip.Quo ad primum.idem firmat Bart.in l.ij.in.§.de frumentaria.ff.de admini.rer.ad ciui.perti.& Oldra.in conſi.ſuo xcv.incip. Ex forma iſtius ſtatuti.in fi.verbis.& Abb. poſt Ioan.And.in c.cum olim. de re iudi.in vj.col.verſi.ij.&c.in c.cauſam quæ.in j.colum.poſt do.Anto.ibi de reſcrip.& in c.auditis.in iij.col.de procura.& ſentit Abb.in c.accepta.in fi.de appel.& uoluit Abb.in c. bone.el j.in iiij.col.verſi.item no. de electi. Idem etiam tenet Ioan.Cal.in cõſi.ſuo viij. incip.Quod ſtatutum.& Pau.de Ca.in conſi.ccxvj.incip.Circa primum. in pe.colum. idem firmat Ioan.And.in addi.ad Spe.in ti. de ſenten.§.ſpecies.in addi.incip.Habeo de præcepto &c.circa med.& d.Alexan.referens Ioan.And.in l.ſi pacta quo pœnam , in *j.col.verſi.limita tamen.C.de pac.(Et Alexan.in conſi.ij.incip. Viſis codicillis. in fin. in j.vol.& Barba.in cõſi.lxx.inci.vbi Chriſtus &c.in v.col.in fi.in iiij.vol.) Secundus caſus eſt in quo actus non eſt nullus quando pars non eſt citata , imo eſt validus qñ ipſi non citato non facit præiudicium; ita dixit Bal.in l.ab eo.C.quomo.& quando iudex. & Innoc.in c.humilis.de maio.& obedi. & Bal.in l.fi.§.cum igitur.verſi. Quæro igitur nunquid de neceſsitate.C.de iure deliber. & in authen.ſi omnes.C.ſi vt ſe ab hæredi. abſti. Et hanc partem firmat do.Alexan. in conſil.ſuo lxxxvj.incip. Viſis dubitationibus.in ij.vol.pro quibus optime faciunt dicta per Oldra.in conſi.ccxcix.incip.Quidã Hugo.& per Pau.de Caſt.in conſi.lj.incip. Videtur dicendum. in ij.colum. de quibus omnibus ego plenius dixi in repet.mea.l.fi. C.de probatio. in xxxix.char.vbi videas.

*(Adde hic alium caſum in quo non requiritur citatio partis, quem ponit do.Franc.de Curte in conſi.ſuo j.in xij.col.& alium ponit Iaſ.in l.j.in vlt.col.C.qñ lib.prin.detur. vide Soci.conſi.iiij.ſuper quæſtione.in vij. col.in iij.vol.& ibi in conſi.lxxxvij.incip. Viſis.in ij.colum.

31 Valet alienatio de aliquibus rebus ſubiectis reſtitutioni fideicom. qñ fit ab ignorãte fideicommiſſum, & tunc pretium im venit in reſtitutione fideicom. tex. eſt ſing.in l.fi. ff.de lega.ij.per quem tex.ita cõiter tenent Dy.Cy.Bar.& alij in auth.res quæ.C.cõia deleg.& ibi Ray.refert Dyn.ita dixiſſe , & ita etiam no.Bart.& Saly.in l.fi.§.ſin autem ſub conditione.C.cõia deleg.& iſtud etiam voluit Ang.in d.l.fi.§.ſed quia noſtra.eo.ti. vbi ſubdit ꝙ ſemper debet eſſe cautus aduocatus actoris vt ſemper deducat ſcientiã alienantis,alias ſuccumberet ſecundum eũ. quos omnes vt ſupra refert & ſequitur Alexan.in conſi.ſuo ccxxvj.inci.Viſo proceſſu &c.ſecundum ordinem meum,quem vide.Et Socin.in conſil.ſuo xlix.incip.Capio primam &c.in penul.col.

32 Bona feudalia ſeu emphyteoticalia quæ tranſeunt in filiũ vt filium,ẽt ſi non eſſet hæres patris nunꝗ computãtur ſibi in quartã debitam iure naturæ nec in Trebellianicã vel Falcidiã.ita ſing.dixit Ang.in l.ſi patroni.in prin.per gl.ibi.ff.ad treb. & dicit hũc eſſe caſum quotidianũ & notandum.& hoc etiã tenet ibi Pau.de Ca.in lect.paduana.& idẽ tenuit Ang.in.§.optime. in auſ.de nup. per gl.ibi quos refert & ſequitur d.Alex.in cõſi.ſuo ccxxxj.inci.Viſis ſubtiliſsimis &c. in iij.col.vbi dicit pro hoc facere qđ voluit Bal.ĩ l.hac edictali.ĩ fi.prin.C.de inceſ.nup.

33 Neptis ex filio maſculo dicitur ex linea maſculina ipſi auo,ita colligitur ex gl.nor. in l.gallus.in.§.nunc de lege.in ver.nam & ſi.ff.de liber.& poſthu.quam ibi ponderat Bal.& alij poſt eum dicentes per illam glo. ꝙ ſi quis acceperit fundũ in emphyteoſim pro ſe & ſuis hæredibus deſcendentibus ꝑ virilem ſexum ꝙ comprehenderur neptis fœmina ex filio maſculo licet non comprehendatur nepos maſculus ex filia fœmina. quam partem etiam approbat ibi.d.Alexã. dicens ita conſuluiſſe. & eam etiam approbat d.Alex.in conſi.ſuo cclxvj.inci. Conſideratis.in j.col.vbi pro hoc allegat tex.in l. lege duodecim tabularum.in verſicu.huius itaq; legis.C.de legi.hære. & text.in.§.item vetuſtas.inſti.de hæred. quæ ab inteſta.deferun.quod tene menti, quia quotidianum, & ego iſtis proximis diebus habui in facto & bis conſului ſuper hoc.De quo etiã vide Alex.in l.venia.C.de in ius voc.& Math.in no.ſuo cxxxiiij.incip.Nota vnum ſingulare.& vide etiam Rapha. Fulgo.in conſi.ſuo lxxxvj.incip. Ex facto proponitur &c. & aliquid per d.Alex.in l.ex facto.in.§.ſi.poſt prin.ff.ad treb, & per Soci.in cõſi.ſuo xxv,

inci. Do.Fran.in j.col.& d.Ioan.Crotum in
repe.l.ſi filiusfa.§.diui.in v.col.ver.Secun-
*da fit concluſio.ff.de leg.j.(Et vide Soci.in
conſi.cxxij.inci.Circa primum.in j.& ij.co
lum.in iij.uol.& Iaſ.in l.ij.in lxxv.col.C.de
iure emphy.& Soci.in conſi.xciiij.inci.Pro
clariori.in j.col.ante fi.& in conſi.lj.incipi.
Viſa facti.in ij.col.in iiij.vol.& Iaſ.in l.ma-
ritus.in ij.col.C.de procur.vbi omnino vi-
deas Alex.in conſi.liij.inci. Conſideratis.in
ij.col. in vj.volu.)

34 Mala fides alicuius probat per ſola indi
cia.tex.eſt multum not.& ibi Bal.in l.pe.C.
de euic.& no.Ang.in l.j.C.de vſucap.tranſ-
for.& in l.ſuper longi.C.de præſcrip.longi
tempo.& voluit Alex.in conſi.cclxix.inci.
Circa præſentis.in vlti.col.

35 Ille qui nunquam fuit tabellio creatus ſi
cōficit inſtrumentum tanquam tabellio pu-
nitur pœna mortis,vt habetur in l.eos.in fi.
ff.de fal.& per Bal.in l.data opera.in xviij.
col.ver.dubitatur de eo &c.C.qui accuſ.nō
poſſ. Attamen ſecus eſt in illo qui alias fuit
creatus tabellio, & poſtea fuit priuatus offi
cio tabellionatus , qui ſi talis poſt priuatio-
nem facit inſtrumentum tanquam tabellio
non punitur pœna mortis, ita ſingula. dixit
Bal.vbi ſupra,& in l.ſi quis.C.de aqueduc.
lib.xj.rationem alleg.quia iſte qui alias fuit
tabellio iuuatur primordio veritatis,argu.
not.in.§.quia vero.in authenti.de non alie.
quod dictum refert & ſequitur do.Alexan.
in conſi.ccclxxiij.incip.Ponderatis.in pen.
colum. quod eſt no.ſed tu adde ꝙ idem di
xit Bal.in l.data opera.in xvj.colum.C.qui
accuſ.non poſ.quem ad hoc refert & ſequi-
tur d.Felyn.in c.quæ in eccleſiarum . in ix.
char.in j.colum.de conſtitu.vbi plura ſimi-
lia adducit.Et eum etiam refert & ſequitur
do.Fely.in c.ſuper literis . in xxj.colum.de
*reſcrip.(Et Iaſ.in l.præſcriptione.in vj.col.
C.ſi contra ius vel vti.publi.in contrarium
tamen facit gl.in c.miniſtri.lxxxj.diſtin. &
dicta per Berth.verſ.filius baſtardus.in xij.
verſ.vbi videas.)Et facit etiam ꝙ dixit do.
Fely.in c.conſuluit.verſic.Secundo no.&c.
extra de iude.vbi dixit ꝙ iudei tolerantur
ab eccleſia nō autem heretici.ratio eſt,quia
fides iudeorum habet primordium verita-
tis,ſecus in fide hereticorum.alleg.gloſ.in l.
nullus.C.de ſum.tri.& fide catho.pro qui-
bus etiam faciunt quæ dixi infra in ſingul.
cvij.incip.Priuilegium &c. vbi videas . Et
facit ſing.verbum Inno. in c.cum veniſſent.
de teſti. relatum a d.Felyn.in c.cæterum.in
xj.col.extra de reſcrip.

36 Clauſula omni meliori modo &c.eſt ma-
xime importantie, de qua per Pe.de Anch.
in conſil.ſuo lxxij. Viſis omnibus & ſingu-
lis.& per Alex.in l.ſi cum nulla.ff.de re iu-
di.& per doc.in l.miles qui deſtinauerat.ff.
de teſta.mili.& in l.quidam cōſulebat.ff.de
re iudi.et in l.idem vulpianus.ff.de exc.tut.
& per d.Ant.in c.examinata. circa med.de
iudi.& in c.literas.de dila.& per Bal.in l.vi
num.in antepe.col.ff.ſi cer.peta.& per Ioā.
de Imo.in l.nemo poteſt.in v.col.ff.de leg.
j.& per d.Fran.Are.in conſi.ciij.inci.In cau
ſa.in iiij.col.& per d.Bartho.Cæpo.in con-
ſi.ſuo j.circa fin.& per Alex.in conſi.lxxx.
inci.Viſo themate. in ij.col.in v.volu.& in
conſi.clxxvj.incip.Viſo proceſſu.in ij.col.
in eo.vol.& ibidem in conſi.clxxxviij.inci
pi.Perſpectis.in iii.col.& in cōſ.cccxxxvj.
incip.Poſt redditum &c.Et ideo tene men-
ti ꝙ licet ad validitatem teſtamenti requira
tur quod pater relinquat filio aliquid iure
inſtitutionis, vt in.§.aliud quoq; capitulū.
in authen.vt cum de app.cog.tū ſi teſtator
reliquit particulariter filio & non dixit iu-
re inſtitutionis & addidit ꝙ volebat teſta-
mentū valere omni meliori modo &c. per-
inde eſt ac ſi expreſsiſſet ꝙ relinquebat iu-
re inſtitutionis prout relinqui debet.ita di-
*xit Bal.in l.quoties.C.de hære.inſti.(Vide
Baueriam in lxv.priuilegio iuramenti.) Et
dixit etiā Pau. de Ca.in conſi.ſuo cccxlvij.
inci. Super primo puncto quo quæritur an
teſtamentum.ꝙ ſi teſtator in teſtamento mā
dat filiam ſuā dotari & poſtea dicit ꝙ vult
valere teſtamentum omni meliori modo ꝙ
perinde eſt ac ſi filiæ reliquiſſet iure ſeu titu
lo inſtitutionis. quam doctrinā Bal.& Pau.
de Caſt.refert & ſequitur do.Alex.in d.ſuo
cōſi.cccxxxvj.inci.Poſt redditum.& in d.
conſi.lxxx.incip.Viſo themate. in ij.col.in
*v.vol.(Et in conſi.l.inci.In cauſa.in vlt.col.
in vij.volu.& ibi in conſil.cv.incipi. Super
his &c.in ij.col.) Et ſcias ꝙ etiam ſi teſta-
tor teſtando inter liberos non expreſsiſſet
dictam clauſulam omni meliori modo &c.
quod tū tunc illa ſubintelligitur.iſta eſt gl.
no.in l.coheredi.§.cum filiæ.in verſi. Non
valuit.ff.de vulg.& pup.quam ad hoc mul-
tum commendat Ioan.de Imo.& ibi d.Ant.
poſt eum.Io.de Imo.ī c.raynutius. in xviij.
col.extra de teſta. Ad idem eſt glo.in l.filij.
C.fami.herci.in verbo,inteſtato.quas gl.ad
hoc allegauit d.Alexā.in conſi.clxxvj.inci.
*Viſo proceſſu.in ij.col.in v.volu.(Vide in-
fra in ſing.lxxxiiij.inci.Princeps.& in ſin-
gu.cccccxlvij.inci.Clariſsimū eſt in iure.)

37 Approbatio ſtatuti facta per ſuperiorem ad hoc vt valeat & validet ipſum ſtatutum requiritur ꝙ ſit facta ex certa ſcientia ſuperioris. ita in ſpecie dicit Inno. in c. j. in gl. in ver. infirmatur. de tranſact. quod dictum refert & ſequitur d. Alex. in conſ. ccclxxxiij. incip. Viſo ſtatuto. in iiij. col. vbi ipſe addit quod habetur in c. j. de confir. vti. vel inuti. & adducit Bal. hoc voluiſſe in l. priuilegia. C. de ſacroſan. eccle. & in l. ſi conſtat. de appel. & ſubdit ꝙ certa ſcientia non præſumitur ſecundum Inno. & doc. in c. porrecta. de confir. vti. vel inuti. & facit c. ij. de conſti. in vj. De qua clauſula vide plene per d. Fely. in c. cum inter priorem. in princ. cum pluribus col. ibi ſeq. de excep.

38 Emptio & venditio non poteſt contrahi ſine pretio. inſti. de emptio. & vend. §. pretium. l. ij. ff. de contrahen. emp. l. empti. & l. fi. C. eod. tit. & tene menti ꝙ non ſolum ipſa emptio & venditio requirit pretium, ſed ēt in diſpoſitione teſtium volentium probare venditionem per famam, non probant ipſam venditionem per famam niſi deponāt de certo & limitato pretio, ita ſing. no. Iaco. de Are. & Ray. in l. j. C. de contrahen. & cōmit. ſtip. & hoc per id quod habetur in d. §. pretium. quod dictum refert & ſequitur do. Alex. in conſil. ſuo ccclxiiij. incipit. In cauſa appellationis. in vj. col. vbi dicit ꝙ pro hoc dicto faciunt no. per Bar. in l. ſciendum. in j. col. de verb. obli. quod tene menti. nā pauci ſunt dies ꝙ iſtud euenit in cā ſatis ardua.

39 Capias vnum de pane lucrādo, in hac celeberrima ciuitate Bononiæ extat ſtatutum ſub rubr. de dotib. reſtituen. quo cauetur ꝙ mulier maritata veniens ad mortem nō habens filios teneatur relinquere tertiam partem bonorum ſuorū fratribus ſuis, & ſi non reliquerit poſsit tñ dicti fratres petere dictā tertiam partem. Modo mulier quędam non habens fratres ſed ſorores venit ad mortē an teneatur dictis ſororibus relinquere dictam tertiam partem, & ſi non reliquerit an poſsit dictæ ſorores petere? videretur dicēdum ꝙ non, quia in exorbitantibus & odioſis maſculinum non concipit fœmininum. l. j. §. quare. ff. de ven. in poſſ. mitten. l. quiſqs. cum gl. C. ad l. iul. maie. no. in l. ſi quis in tantam. C. vnde vi, ſed in contrarium eſt veritas, quia ipſa mulier veniens ad mortē ſine filijs tenetur relinquere dictam tertiam partem ipſis ſororibus, & ſi non reliquerit poterunt ipſe ſorores petere dictam tertiā partem, ita ſing. & eleganter conſuluit d. Alex. in conſi. ſuo ccccxxxij. ſecūdum ordi. meū, quod incipit, Animaduerſis &c. in j. ij. & iij. colū. & quaſi per totum. & idem conſuluit Bal. in conſi. ſuo cccxxij. incip. Factum tale eſt ſtatuto cōis Aretij &c. in iiij. vol. pro qbus faciunt dicta per Pe. de Anch. in conſil. iij. incip. ſuperſtite dña Auanita &c. & vide Bal. in l. tres fratres. ver. Secundo oppono. ff. de pac. Et faciunt optime dicta per Bald. in conſi. ſuo ccccxvj. inci. Ioan. de Albinza- *na. in vlt. col. in iij. vol. (Circa hanc materiā vide Alex. in conſi. cciij. inci. Viſo themate. in ij. col. in vij. vol.) Quæ perpetuo tene mēti quia nō ſunt quatuor dies ꝙ fui de tali caſu a quodam egregio ciue interrogatus.

40 Filiusfamilias non poteſt eſſe in iudicio ſine conſenſu patris. l. fin. §. neceſsitatem. C. de bo. quæ lib. cum ſi. Sed ego quæro an iuramentum præſtitum a filiofamil. ſine conſenſu patris valeat & ipſum obliget? Bald. multum no. dicit ꝙ non, in d. l. fi. §. filijs. authen. de bo. quę libe. De quo tamen dicto vide Ioan. de Imo. in conſil. ſuo j. in iij. col. vbi refert hoc dictum Bal.

41 Iudeus non poteſt eſſe teſtis contra Chriſtianum, vt habetur in l. qm̄ multi. C. de here. & in cle. j. de iudeis. et in c. iudei. de teſti. & in c. pagani. et in c. ſi hereticus. ij. q. vij. de quo per Spe. in ti. de teſte. in. §. j. ver. item ꝙ eſt iudeus. Et Bar. in l. cunctos populos. verſi. Nono oppono. in fi. C. de ſum. tri. & fide catho. Et tene menti ꝙ ſicut iudeus non poteſt teſtificari cōtra Chriſtianum, ita nec iudeo poteſt deferri iuramentum in litem cōtra Chriſtianum, nec iuramentum in ſupplementum probationis. ita ſing. dixit Ioan. de Imo. in conſi. ſuo ij. inci. In caſu ꝓpoſito &c. poſt prin. alleg. in ar. ea quæ no. per gl. in c. cum in cunctis. de elec. circa princ. & not. in auth. multomagis. de ſacroſan. eccl. Et idem voluit d. Alex. in l. admonendi. in fi. verbis. ff. de iureiur. & d. Ioan. Bapti. de Cazalupis in repe. d. l. admonendi. in xvij. char. in ij. colum. verſi. xxviij. Pro quibus faciunt dicta per Barba. in l. in illa ſtipulatione ſi calendis. in xviij. col. ff. de ver. obli. quod no. contra Iudeos. Et vide in materia iſta do. Par. de Puteo in tract. ſuo ſyndi. in xciiij. char. in verſi. fui ſemel &c. vbi late loquitur. & Soci. in cōſi. ſuo lxx. inci. In p̄ſenti &c. in j. col.

42 Frangenti fidem fides frangatur eidem. l. quæro. §. inter locatorem. ff. loca. habetur in l. ſi quis maior. C. de tranſa. & in l. cū proponas. eo. ti. cum multis ſi. Et ſcias ꝙ hæc regula eſt vera nedum in ſimplici promiſsione, ſed etiam in promiſsione iuramento firmata, nā ſi mihi promittis ſimpliciter quic-

quam,et ego propter illud promitto tibi da
re decem,& huic promiſsioni appono iura
mentum,ſi tu non ſeruas mihi illam promiſ
ſionem ſimplicem ego teneor ſeruare tibi
promiſsionem iuratam, ita no.dixit Ioã.de
Imo.in conſi.ſuo lxxxj.inci.In caſu pręmiſ
ſo &c.poſt prin.alleg.nota.in l.cum propo-
nas.C.de pac.& in l.ſiue apud acta.C.de trã
*ſa.& in c.iij.de iureiur. (Vide d.Phil.Deci.
in conſi.cclxv.incip.In inſtrumento.in ij.co
lum. & Baueriam in lxxij.priuilegio iura-
menti.) Pro quibus optime faciũt dicta per
Bar.in Margarita ſua,in verſi.iurans aliqd
dare.vbi tenet idem eſſe in duabus promiſ-
ſionibus factis cum iuramẽto, de quibus ibi
latius per eum qui plura alle.in materia. &
vide Oldra.in conſil.ccxciiij.incipi. Vltra
iam dicta.in fin.

43 Debitor fugitiuus poteſt capi a creditore
& duci ad iudicẽ, vt in l.aii prætor.§.ſi de-
bitorem.ff.quæ in frau.credi.& in auth.vt
iudi.ſine quoquo ſuffra.§.neceſsitatem. &
in l.extat.ff.ꝙ met.cau.& in l.quæſitũ.ff.de
pigno.& inſti.de actio.in prin.Et tene men
tẽ ꝙ hoc procedit nedũ qñ ipſe debitor eſt
in fuga ſed etiam habet locum ſi non eſt in
fuga,ſed ſunt aliqua ſigna euidentia quali-
ter vult aufugere,nam tunc etiam põt capi,
ita ſing.dixit Ang.per glo.ibi in l.pignoris
cauſa.C.de pig.actio.Pro quo dicto facit qđ
voluit Bal.in d.l.pignoris.vbi dixit ꝙ illud
quod operatur fuga in actu operat̃ in prom-
ptu. Et pro iſtis optime faciunt etiam dicta
per Bal.in c.ad noſtram.de appel.vbi quæ-
rit an ille dicatur apoſtata qui non fugit de
monaſterio,ſed habet animum fugiendi? &
dicit ꝙ ſic,alleg.pro hoc tex.& gl.ſing.in l.
quid ſit fugitiuus.§.apud celſum.ff.de edili.
edic.& idem tenet Barb.in d.c.ad noſtram.
in ij.col.Et dixit ſing.Inno.in c.vt fama.de
ſenten.excom. ꝙ ſi debitor fugiens ſit cleri
cus poteſt capi a creditore laico ſine incur-
ſu excõicationis.de quibus etiã vide do.Pa
ridem de Pute.in trac.ſyndi.in xxiiij.char.
in iij.col.in ver.Intellige ꝙ poteſt capi &c.
*(Et idem dixit Iaſ.in l.vinũ.in iiij.col.poſt
med.ff.ſi cer.peta.& Bal.in Margarita ſua,
in verſi.clericus. in ij.col.in vj.verſi.incip.
clericus etiam fugiens . & infra in ſingula.
cccccxxxvij.incip.Quin manus &c.)Et ad
prædicta vide etiam do.Alexã.in conſi.ſuo
cclxxxviij.inci.Et ſi celeberrime.in vlt.co
lum.Et quæ ego dixi in repeti.mea.l.fin.C.
de probat.in lxvij.char.& infra in ſingula.
ccxliij.quod inci.Satis notum.Et vide Bal.
in conſi.ſuo ccxx.incip. In quæſtione.in iij.
col.in princ.in iij.volu.vbi dixit ꝙ ille qui
ſcienter occultat debitorẽ alienum non ta-
men tenetur ad ſoluendum debitum credi-
tori, vide tamen quæ dixi infra in ſingula.
cxxxv.incip.In iure.Eiuſdem.

44 Mandatum re integra finitur morte mã
dantis l.mandatum.C.manda.l.ſi.ff.de ſolu.
§.item ſi adhuc.inſti.mand.cum ſim.Sed tu
limita hanc regulam ſing.tribus modis. Pri
mo non habere locum in cauſa pia , quia in
cauſa pia mandatum non finitur morte mã
dantis,etiam re integra,ſed mandatarius po
teſt adimplere mandatum mortuo mandan
te.tex.eſt ſing.in l.ſi ego.in.§.j.ff.de iur. do.
quem tex. dixit ſing.Bal.in c.j.in ſi.qui ſuc-
ceſ.tene.& Bal.in l.ſicut.in ſi.C.de actio. &
obli.& in l.qui in alienam.in.§.quanquã.ff.
de neg.geſt. & Bal.in d.l.mandatum.in iiij.
col.& in authẽ.ſi qua mulier . in viij.col.C.
de ſacroſan.eccl.& Bal.in c.cum veniſſent.
de teſti.& Lud.Rom.in l.ſi pecuniam.circa
ix.col.ff.de condi.ob cau.& Lud.Ro.in l.j.
in v.col.ff.ſo.ma.& in repeti.authen.ſimili-
ter.in xj.col.verſi.xvij.C.ad l.fal.Secundo
modo limita non procedere hanc regulã fa
uore pacis,& ideo ꝓcurator vulnerati con
ſtitutus ad pacem facieñ.poterit facere pa-
cem poſt mortem vulnerati.Ita ſingul.dixit
Bal.in addi.Spec.in ti.de homi.in vlt.addi.
quam doctrinam nõ memini me alibi legiſ-
ſe.Tertio limita hanc regulam non habere
locum qñ mandans tenebatur de neceſsita-
te facere illud quod mandauit mandatario,
quia tũc mandatarius poterit poſt mortem
exequi tale mãdatum,etiam re integra.tex.
eſt no.coniuncta gloſ.in l.fundi venditor.ff.
de acquir.poſ.& facit text.in c.ſi ſuper gra-
tia.de offi.deleg.in vj.quæ iura ad hoc alle-
gauit.d.Alex.in conſi.clxix.incip.Circa pri
mum.in pe.col.in ij.vol.& Lud.Ro.tenens
hanc partem in conſi.ccij.incip.Non eſt du
bium &c.Et Bal.& Pau.de Caſt.in l.ſi quis
cum procuratorio.in prin.ff.de procu.& vi
de etiam aliam limitationem ad hoc per So
cin.in conſi.ſuo lxxxvij.incip.In præſenti.
*poſt prin.(Vide etiam alias limitationes ad
hanc regulam in trac.violantes.in ver.mor
tui.in xj.col.verſi.& dictis &c.)

45 Tu ſcis ꝙ ceſsio iurium non valet niſi in
inſtrumento appareat cauſa propter quam,
vtputa ex cauſa venditionis,vt habetur la-
te in l.ꝑ diuerſas.& in ab Anaſtaſio.C.man
da.hoc tñ fallit niſi debitor contra quem ha
beo iura quæ cedo alteri eſſet in præſentia
& non contradiceret,nam tunc non poterit
vnquam opponere exceptionẽ ſimulatio-

nis contra talem ceſsionem. ita ſingul.dixit
Bal.in l.cum eſſent.§.fi.ff.de ſerui.ruſti.præ
di.per illum text.ꝙ no.quia nũc ego habeo
in facto in cauſa propria.

46 Quidam fuit vulneratus de quo vulne-
re fecit pacem,poſtea ex dicto vulnere ſecu
ta eſt mors , an hoc caſu intelligatur etiam
facta pax de morte? In quo videtur dicen-
dum ꝙ non , nam aliud eſt vulnus & aliud
mors , & ex ſeparatis non infertur.l.papi-
nianus exuli.ff.de mino.cum ſimi.Attamen
dicas contrarium ſecundum Bal.ſing.in ad-
di.Spe.in ti.de accuſa.in ij.col.in verſi.pax
facta de vulnere.vbi dicit ex hoc inferri ꝙ
poteſt fieri pax de morte ante mortẽ, quod
*no.(Vide quæ dixi in reper.meo . in litera
P.in xxij.char.in iij.no.) Pro quibus opti-
me faciunt dicta per Soci.in conſi.lxv.inci.
Circa primam &c. in viij.colũ.& ſupra in
ſing.xvij.inci.In acceſſorium &c.

47 In ore duorum vel trium ſtat omne ver-
bum.l.vbi numerus.ff.de teſti.c.in omni ne
*gotio,extra de teſtib,c.licet.eo.ti.(Vide in-
fra in ſing.ccccxxxiij.inci.Trita &c.in ſin-
gu.ccccccxxviij.inci.Dixi &c.)Et non repe
ritur regulariter loquẽdo aliqua cauſa quæ
ſit contenta vnico teſte,vt in dictis iuribus.
Scias tñ ꝙ dictum vnius ſolius teſtis opera-
tur mirabilem effectum. nam dictum vnius
teſtis excuſat accuſatorem a pœna talionis.
ita ſing.dixit Bal.in addi.Spe.in ti.de accu-
ſa.in iiij.parte.in verſi.penul.ꝙ dicit eſſe no
ta.dignum.pro quo optime faciũt dicta per
Bar.& Ang.in l.ſi præſes.C.ſi ſeruus aut li-
ber.lib.x.& per Bal.in l.fi.in ij.col.verſicu.
quærit ipſe &c.C.de proba.Alios autem ca
ſus in quibus dicto vnius teſtis ſtatur vide
per d.An.& Moder.in c.veniens.de teſtib.
& in l.j.§.ſi.vbi per doct.ff.de verb.oblig.
& per Specu.in titu.de teſte.§.reſtat. verſi,
hoc tamen fallit &c.

48 Actus factus alia hora q̃ hora citationis
eſt nullus & non valet, quia hoc caſu dici-
tur factus parte nõ citata,ita dixit Bart.per
illum tex.in l.fi.§.fi.& ibi Ange.ff.ꝙ vi aut
clam, Bar.in l.ſi finita.§.iulianus.in v.colũ.
verſic.Quæro vtrum primum decretum.ff.
de dam.infec.& Bar.in conſi.ſuo incip. Iu-
dex.& Bal.in l.j.in pe.col.verſi, Modo hic
vlterius quæro.C.quomo.& q̃n iud.Bal.in
l.ſi vt propo nis.la ij.eo.ti.Bal.in l.termina-
to.in iij.col.verſ.Sed nunquid.C.de fruc.&
li.expen.Bal.in c.j.in vj.col.de iud.de quo
latius dixi in repet.mea.l.fi.in xxxix.char.
*C.de proba. (Vide omnino quæ dixi in re-
p.mea,l.de vnoquoq;.ff.de re iudic.in xij.
col.ad fi.& in xlj.col.poſt med.in ver.dicit
poſtea ipſe Bal.&c.)Et ideo tene mẽti vnũ
no.verbum ꝙ ſi iudex dixit ſe velle facere
actum vel ferre ſnĩam tali die,& ego conſti
tuo procuratorem ad illum actum pro illa
die,vtputa ad audiendã ſnĩam,& iudex illo
die non tulit ſnĩam ſed alio die citato, tñ di
cto procuratori meo talis ſnĩa nõ valet, ſed
dicitur lata parte non citata, quia mandatũ
per me factum illi procuratori meo pro illo
die finito ipſo die expirauit,ita ſingu.deter
minat Ioan.And.in addi.Spe.in ti.de procu
ra.§.ratione forme.verſi.quid ſi conſtitutus
eſt.quod dictum refert & ſequitur Paul. de
Caſt.in l.ſi procurator.in fi.C.de procu.vi-
de tñ tex. & ibi Abb.in c.conſuluit.de offi.
dele.& Barb.ibidem.& d.Alex.in cõſi.ſuo
ccxij.inci.Viſo & opportune &c.in iij.col.

49 Hæreditas directe dari nec adimi poteſt
in codicillis.l.hæreditatem.C.de codi.§.pe.
inſti.eo.cum ſi.ideo tene menti ꝙ ſi filius in
teſtamento fuit inſtitutus in re certa pro ſua
legitima,talis inſtitutio non poterit reuoca
ri in codicillis,licet facta in teſtamento poſ-
ſint reuocari in codicillis, vt habet' in l.hæ-
redes palam.§.ſi quis poſt.ff.de teſta. ratio
autem eſt, quia ſi valeret talis reuocatio fi-
lius remaneret præteritus,& ſic teſtamentũ
eſt nullum,ſed non poteſt annullari in codi
cillis dando vel auferendo hæreditatẽ , vt
dixi.ita ſing.determinat Iac.de Belut.in au
then.de hære.& fal.& ita conſuluit in facto
ipſe Iaco.vt refert eum & ſequitur Pau.de
Caſt.in l.omnimodo.in fi.C.de inof.teſta.

50 Donatio inter virum & vxorem regula
riter eſt prohibita,vt in toto ti.de donatio.
inter vir,& vxor.Tene tñ perpetuo menti
ꝙ ſi coniuges faciant ſibijnuicem reciprocã
donationem ſi contingat alterum præmori
non dicitur donatio prohibita , ſed valebit
& non indigebit confirmatione per mortẽ ,
& etiam non interueniente traditione poſt
mortem poterunt bona peti,ita ſingulariter
dixit Cy.& poſt eum.Pau.de Caſt.in l.ſi pa
ter puelle.in fi.C.de inof.teſta.quod dictum
multum exclamat ibi Paul.de Ca.dicens ꝙ
frequenter poteſt contingere de facto.

51 Inſtantia cauſæ appellationis currit de iu
re cõi a die interpoſite appellationis , vt in
cle.ſicut.de appel.& in l.ij.§.illud.cum glo.
C.de tempo.app.Tene tñ menti ꝙ ſi ſtatutũ
diſponeret ꝙ debeat eligi certus iudex ap-
pellationis de numero confidentium ſi poſt
interpoſitam appellationem partes ſtarent
xxx.annis ad faciendum dare iudicem ap-
pellationis nunquam currit tempus inſtan-
tie appel-

tie appellationis, quia non adeſt iudex, ad quem iri poſſit vt ipſa appellatio exerceatur, ita not.conſuluit do.Chriſtofo.de caſtel lio.per not.in l.ſi in diem ff.de condi.& demon.quem refert & ſequitur do.Lanfran. brixien. in ſuo notab. tracta. de arbi. in ij. chart.in iij.col.pro quo optime faciunt quę late dixi in l. ſi cauſam. in vlti. char.C. de exe.rei iud.vbi plura ſimilia poſuit, & vide quæ dixi infra in ſingul.clij. incip. Succumbens &c.

52 Prorogatio compromiſſi non poteſt fieri maioris temporis quam fuerit primum tēpus compromiſſi.ita ſing.dixit Bal. in cōſi. ſuo ccxxix.inci.Nobiles viri Hēricus &c. in j.vol.in vlti.col.quod dictū refert & ſequitur do.Lanfran.brixien.in d.ſuo tracta. de arbi.in v.char.in ij.col.in prin.

53 Ad hoc vt quis conſtituatur ſeu dicatur contumax requiritur ꝙ citetur ter vel ſemel peremptorie l. conſentaneum C. quomodo & quando iud.l.tres denunciationes eo.titu.cum ſimi. Scias tamen ꝙ iſtud non habet locum vbi par citat ſeu requirit parem,quia tunc ſufficit vnica requiſitio generaliter,& non perēptorie.ita ſing.dixit glo. in cle.j.de hære.in verſi.requiruntur.& idē dixit Bald,allegans eandem glo.in l.ad peremptoriē circa fi.ff.de iudi. & ideo ſi ſunt duo arbitri & vnus velit ferre laudum vel facere aliquem actum debet requirere ſeu citare conſocium arbitrum & ſufficiet vnica citatio generalis & non peremptoria. ꝗ̄ glo.etiam refert & probat do.Lanfran. brixien.in ſuo trac.de arbi.ſub rubri.quot modis compromiſſum ſeu arbitramentum annulletur in xj.col.circa med.quod ſepe cōtingit in facto.& vide quę dixi infra in ſingu.xcj.incip.Regulariter.

54 Compromiſſum finitur per mortem litigatorum vel vnius ex litigantibus, niſi dictum ſit ꝙ tranſeat ad hæredes litigatorum l.diem proferre §.j.ff.de arbi.& in c.fin. de arbi.habetur etiam in l. ſed & interpellatū §.j.ff.de arbi.& no.Innoc.in c.fin.extra de arbi.Aduertas tamen ꝙ hoc procedit vbi compromiſſum eſt factum in merum arbitrium,quia tunc finitur morte vnius ex litigantibus,ſed ſecus eſt ſi ſit factum in arbitratorem,quia tunc compromiſſum nōn finitur morte vnius ex litigatoribus,ſed tranſit ad hæredes etiam extraneos. ita dixit Vbertus de bobio quem refert & ſequitur Spe.in titu.de arbi.§.finitur verſi.ſed nunquid arbitramentum ꝙ etiam voluit Ang. in c,quintavallis de iureiur, quos refert & ſequitur do. Lanfran. brixien. in tract. ſuo de arbi.ſub rub.quot modis finitur compromiſſum in j.colum.alios etiam modos quibus finitur compromiſſum vide per Spec. in d.titu.de arbi.in d.§.finitur in d.trac. de arbi.ſub dicta rub.quot modis finitur compromiſſum.vbi videre poteris, & ſcias diuerſum eſſe in compromiſſo facto per prælatum nomine ſue eccleſie,quia non finitur per eius mortem ſed tranſit ad eius ſucceſſorem in dignitate.Caſus eſt ſing. & not. in c.præſentia.extra de teſti.& ibi hoc no.ſcribeniesde quo etiam in d.trac.ſub dicta rub. in j.columna.

55 Aduertas ad vnum ꝙ forte paucis eſt notum ꝙ vere iam mihi bis fecit honorē. Tu ſcis ꝙ qn̄ procedunt legitima indicia cōtra reum poteſt ipſe reus ſeruatis ſeruandis poni ad torturam,vt habetur in toto tit.ff. & C.de quæſtio.& late per Angel. de Are. in trac.maleſi.in verbo,fama publica. hoc tamen limita & reſtringe procedere & habere locum in laicis, ſecus autē in clericis, nā contra clericum non poteſt procedi ad torturam exiſtentibus contra eum quibuſcunque indicijs,niſi ipſe clericus alias ſit infamis.ita ſing.dixit Abb.antiquus in c. grauis. extra de depoſito. & ibi eum ſequitur Pau.de Leaza.& eum etiam refert & ſequitur Ioan.de Ana.in c.j.circa v. colū. de cle. percuſ.& d.Abb.in c.cum in contemplatione de reg.iur.& do.Alex.in l.ſi.ff. de quęſt. in apoſtil.ver.veniamus ad indicia. & in l. milites.C.eo.de queſt.Et idem tenet Barba. in c.ſi conſtiterit in iij.col.de accuſ.quod dictum habui in facto,& practicaui in ciuitate Cumarum, ex quo conſecutus fui apud peritos maximum honorem ſed parum lucri,quia ille clericus quem liberaui a tortura erat pauper,& promiſit mihi ſatiſfacere de miſſis & orationibus, Nuper autem inueni.d.Fely.referentē illud dictum Abb.& eum ſequentem in c.veniens in ij.col.extra de teſti.vbi etiam ipſe alleg.Abb.& Ioā. de Ana.in dictis locis & dicit iſtud dictum eſſe ✳ in ſingu.(Et pro hoc dicto facit optime qd voluit Bald.in l. presbyteri in princ.C. de epiſc.& cle.) Idem tenet do.Fely. in c. vniuerſitatis de ſenten.excom. & in c. de hoc in j.colum. verſi.ſecundo limita.de ſimo. & in c.cum oporteat in penul.colum.de accu, Ideo tene eum perpetuo menti, licet ipſe do.Fely.teneat opinionē Abb.cōtrariam in d.c.grauis in c.olim in iij.col.verſic.tertius caſus de reſcrip,

56 Ad validitatem inſtrumenti requirūtur

teſtes,alias inſtrumẽtum eſſet inutile & nullam fidẽ faceret,vt habetur in l. contractus C.de fide inſtr. & per glo. in l. generali.C. de tab.lib. x.& in toto ti.de fide inſtru.Sed ego volo tibi dare vnum caſum not. in quo valet inſtrumentũ ſine appoſitione teſtium qui caſus eſt quando aliquod inſtrumentũ fit in publico parlamento vel coram populo.Nam tunc valet ſine appoſitione teſtiũ, iſtud fuit ſing.dictum Vberti de bobio, qđ refert & ſequitur Spe.in ti.de inſtru.edi.§. reſtat in vij.col.ver.ſed cũ literis quod dictũ refert & approbat Abb.in c.j.in iij. colum.de fide inſtr.& Barb.in repe.rub.de fide inſtr.in xxiiij.char.in ij.colum. vbi ipſe adducit in ſimili dictum Ioan.And. in addi. Spec.in ti.de aſſeſſore.§.officiũ in prin.vbi dicit aſſeſſores electos a populo habere iuriſditionem ordinariam, ſed electos a poteſtate habere delegatum,de quibus ibi latius per eum.

57 Non præſumitur donatio in dubio, maxime qñ verba poſſunt trahi ad alium ſenſum l.ſi cum aurũ.ff.de ſol.l.cũ de indebito ff.de proba.Et hoc eſt adeo verũ ꝙ etiã pater in dubio vř potius committere filio quã donare,ſecundũ Bal.in l.executorem in x. col.ver.modo quæro quid ecõtra.C.de exe. rei iudi.& ideo ſi tu petis a me ꝙ ego donẽ tibi talem rem,& ego reſpondeo & dico nõ tantũ iſtud ſed quicquid tibi placet,an intelligatur ꝙ tibi donauerim dictam rem per dictam reſponſionẽ.dicas ꝙ nõ.iſtud fuit ſingulare verbũ Bal.in c.cũ veniſſent de inſtitutio.circa fi.quod dictũ provalde ſingulari refert & approbat Ludo.Ro.in repe. rubr. de arbi.in j.char.in iij.col.verſi. nono pone * & do.Fely.in c.cũ iuramento de homi. (Et Iaſ.in l.dedi.in.§.ſi liber.ff.de condi.cau.data cauſa non ſequu.)Et do.Alex.in l.ita ſtipulatus in j.col.vltra med.ff.de verb.obli. & in materia vide bonũ text. & ibi Bar. in l.ſi mercedem.§.fina.ff.de actio.emp. quod tene menti quia in prima facie quilibet diceret contrarium.

58 Si dedi tibi mandatũ de ſoluẽdo creditori meo poſſum illud reuocare re integra.l. ſi cum cornelius ff.de ſol.Teneas tamẽ mẽti perpetuo ꝙ ſi dedi tibi tale mandatum, & tu illud ſignificaſti creditori meo qui acceptauit te pro debitore,ꝙ licet non ſolueris ſibi pecuniam vt tibi mandaui,attñ poſt talem acceptationẽ ſuã non poſſum reuocare tale mandatum tibi factum,ita ſingulariter dixit Ioan.And.in addi.Specu.in tit. de depoſi.quem ſequitur Angel.in l. qui vſumfructum ff.de verb.obli.& Pau.de Caſt. in d.l.ſi cum cornelius.& do.Alex.in d.l.qui vſumfructum.vbi de hoc dicto facit magnũ feſtum,& dicit ꝙ non poſſet eſſe notabilius verbũ.ideo tene mẽti, & vide quæ dixi infra in ſingula.cclxv.incip.Fines mandati.& in l.nomen quoque C.quæ res pigno.oblig. non poſſ.poſt prin.

59 Innocentibus iura fauẽt & merito. Ideo ſcias ꝙ ſtante ſtatuto excludente oẽs exceptiones innocentiæ,ita dixit ſing. Bal. in l. edita.in repe.Paduana in pe.col.C. de edẽ. quod dictum refert & ſequitur pro valde eleganti Io.de Ana.in conſi.ſuo lix.inci. Viſa inquiſitione in j.col.& do.Alex.in conſi. ſuo cxiij.inci.Viſo themate in ij. colũ. in v. volu.vbi dicit ꝙ hoc ẽt voluit Bal. in l.j.§. officiũ in penul.col.ff. ne quis eũ qui in ius voc.eſt vi exi.& Ange.in conſi.clxxxiiij. incip.In facto proponitur ꝙ Baldaſeri. & idẽ firmat Alex.in apoſtil.ad Bar.in l.j.§.& parui.circa fi.ff.ꝙ vi aut clã.& ſubdit Ioan. de Ana.in d.conſi.ꝙ etiam ipſa innocẽtia põt probari per domeſticos, & ꝑ teſtes minus idoneos.ad quod alleg.Spe.in titu.de inquiſitione.§.j.verſic.Sed nunquid eas &c.(Et * voluit Alex.in conſi.ſuo xxiiij.incip. Animaduerſis in xiij.col.in fi.in ij.vol. Et dicit ꝙ imo iudex ex officio ẽt inquiſito nõ petente põt & debet recipere probationes ad probandã innocẽtiam. alleg.Bar. in l.j.§. ſi quis vltro ff.de queſt.& in l.ſi non defendatur ff.de pe.pro quibus etiam facit ſecundũ eũ,quod hř ij.q.v.c.omnibus ad fi. ad quod not.in c.cũ in iuuentute.de purg.cano.& in c.cũ P.ex tra de accuſ.in quibus habetur ꝙ clericus põt probare innocẽtiã ſuam ẽt per laicos & etiã per feminas, quæ omnia tene menti ad adiuuandum innocentes, & vide quæ dixi infra in ſing.lxxij. inci.Per totam fere Italiam.

60 Titius conſtituit procuratorem & ei in inſtrumento mandati non dedit ſpecialiter poteſtatẽ ſubſtituendi alium , ſed poſtea in eodẽ inſtrumento quando ipſe Titius releuat procuratorẽ ab onere cautionis dicit ꝙ dictũ procuratorẽ ſeu eius ſubſtitutum releuat ab omni onere cautionis, vnde pro eis cauet & promittit,an per iſta verba videatur ſibi dediſſe mandatũ ſubſtituẽdi & quilibet diceret ꝙ ſic,quia alias illa verba procura.ſeu eius ſubſtitutum &c.nihil operarẽtur contra §.quibus in j.cõſt.C.& l. ampliorem.§.in refutatorijs.C.de app.cum ſimi.& contra doctrinam Bal.in rub.C.de contrah. emp.in ix.q. vbi dicit ꝙ vnumquodque ẽt

minimum verbũ appoſitũ in inſtrumẽto debet aliquid operari. Contrariũ tñ decidunt dñi de Rota in antiquis deci. tit. de ꝓcu. in xxiij. deciſio. inci. Si in ꝓcuratorio &c. & idem firmat Domi. de ſancto Gemi. in c. j. §. licet de procur. in vj. & do. Alex. eos referens in conſil. ſuo cxxvj. incip. Viſis his in ij. col. in v. volu.

61 Dictum ſeu teſtimoniũ duorũ teſtiũ præfertur dicto vnius tantũ ſtante paritate ipſorum teſtiũ l. iij §. eiuſdem quoque in ver. numerus ff. de teſti. hr̃ in c. veniẽs extra de teſti. & facit c. j. de treug. & pace. & auth. itaque C. commu. de ſucceſ. cũ multis ſi. Tene tñ perpetuo mẽti vnum ſingulare verbum in quo dictum vnius teſtis præfertur dicto duorum. Nam ſi duo ſunt teſtes qui contradicant inſtrumento & vnus tantũ teſtis qui deponat pro inſtrumẽto ꝙ hoc caſu nõ erit reprobatũ inſtrumentũ, ſed ſuſtentabitur ex dicto illius teſtis, & ex fide tabellionis, vnde erunt tunc neceſſarij tres teſtes ad reprobandum ipſum inſtrumentum, ita ſing. dixit Io. de Imo. in c. cũ Ioannes de fide inſtru. circa pen. col. quod dictum pro no. refert & ſequitur d. Alex. in conſil. ſuo xciij. inci. In cauſa & lite in vlti. col. in v. volu. & dicit iſtud dictum non reperiſſe dictum ſeu ſcriptum ab aliquo alio præterquã a Io. de Imo. ibi quod ipſe reputat valde not.

62 Reductio ad arbitriũ boni viri peti non poteſt, ſed intelligitur eſſe ſublata ſtãte ſtatuto ꝙ cõtra laudum non poſſit opponi aliqua exceptio ita ſing. dixit Bal. in addi. Specu. in titu. de arbi. in vij. col. in verſi. Sed qd ſi ſtatutũ, quod dictũ refert & ſequitur do. Alex. in conſi. ſuo cxiij. incip. Viſo themate in vlti. col. in v. vol. & in l. j. §. & parui. ff. ꝙ vi aut clã. in apoſtillis, ad Bar. in vlt. col. Et idẽ dixit Bald. & clarius in Margarita ſua, in verbo ſtatutũ in vlti. ver. de quo dixi in l. ſi cauſa in ix. col. C. de exe. rei iud.

63 Donatio cauſa mortis reuocatur per penitentiam, quia ambulatoria eſt volũtas defuncti vſq; ad mortẽ l. iij. in fi. cũ l. ſeq. ff. de adi. leg. Quod tñ limita niſi donãs ſine hęrede decedat, quia tũc talis donatio per penitẽtiã non reuocatur ita ſing. dixit Ang. in l. qui rome. §. flauius hermes ff. de verb. obli. alleg. l. j. iuncta glo. ff. de his qui ſine manu ad liber. perue. & idẽ dixit ipſe Ang. in diſpu. ſua incipien. Aſtenſis miles & in l. circa §. ſi cui. ff. ad l. fal. & in l. ij. ff. de leg. j. & ſubdit ipſe Ang. in d. §. flauius. ꝙ ratio huius dicti eſt quia prædicta donatio ad ſui cõfirmationem non requirit aditionẽ hæreditatis, vt no. glo. in l. fi ſie. C. fami. herciſc. ad quod eſt melior. glo. iuncta tex. ſcd̃m Io. de Imo. videlicet in l. legatũ. §. pe. ff. de his qb. vt indig. quia talis donatio nõ eſt mere vlt. voluntas, ſed ſapit naturã contractus, vt in l. tam his. §. j. cum ibi nota. ff. de dona. cau. mor. & hanc partem ẽt firmat d. Alex. in l. non omnis ff. ſi cer. peta. in d. l. qui Rome. §. flauius, vbi latius loquitur allegans prædicta. & ibi etiam ponit vnã limitationẽ & reſtrictionẽ ad hanc doctrinam de qua ibi per eũ, quã doctrinã tene mẽti, quia eſt no. & dicit Angel. in d. §. flauius. ꝙ illa doctrina ſeu iſtud dictum eſt inauditum fortaſſe &c.

64 In multis partibus & ciuitatibus Italie eſt ſtatutum ſeu prouiſio quibus cauetur ꝙ coniunctus ſeu vicinus nõ poſſit rem immobilẽ alienare, niſi primo interpellet ipſum coniunctũ vicinũ vel conſortem, an velit dictam rem emere. Et ſi dicta res fuerit alienata non ſeruata tali denunciatione vel requiſitione, venditio & alienatio ſit nulla, & nihilominus poſſit coniunctus vel vicinus dictam rẽ vendicare ab emptore dato ſibi p̃cio ꝙ exburſauit in emptione ipſius rei, qđ quidẽ ſtatutũ valet ſecũdũ Bal. in l. dudum C. de contrah. emp. & Bar. in l. ij. C. de debi. ciui. lib. xj. in fi. pe. col. ver. itẽ no. & Innoc. in c. conſtitutus. de in inte. reſti. & Alex. in conſi. ſuo lij. incip. Viſo themate in j. col. in
* j. vol (Vide in hac materia d. Phi. Dec. in conſi. ccxxij. inci. Viſo puncto in iij. & iiij. colũ.) Modo operepręcium eſt ſcire intra quantum tẽpus põt ipſe coniunctus vicinus ſeu cõſors offerre precium emptori, & talẽ rẽ venditam ſine eius requiſitione vendicare & acquirere, in quo dicas ꝙ ipſe coniunctus ſeu vicinus habet ad hoc terminũ vnius anni tantum quo elapſo non poterit dictam rem vendicare etiã precio oblato, dictum eſt ſing. Bald. non omnibus notum in c. j. §. ſi titius per illum tex. in ti. ſi de feu. fue. contro. inter do. & agn. in vſib. feu. quod dicit ipſe mẽti tenendum, quia niſi ipſi cõiuncti vel conſortes intra annum conſequantur rẽ alienatam contractus ipſe factus in extraneum ſilentio confirmatur, & ideo dicit ibi Bald. coniunctos ſeu conſortes debere eſſe circa hoc benes aduiſatos, quod dictum refert & ſequitur d. Iaſ. in l. ij. in viij. col. C. de
* iur. emph. (Et in l. prætor ait in. §. ſi aliquãdo in pen. & vlti. col. de ope. no. nuncia. & Dec. in conſil. cclxxvj. incip. In vlti. verbis, & in conſi. ccxxviij. incip. In caſu in j. colum.) Et idẽ tenet Barba. in c. plerunq; in v. colum, de reſcriptis vbi refert ſe pro hac

parte conſuluiſſe Ceſene in facti contingen tia & illud dictum Bal. etiam refert & ſequi tur domi. Felyn. in c. quæ in eccleſiarum in xxxiiij. col. verſi. tamē quia in hoc. de conſti. An autē proximior vicinus vel conſors cui cōpetit ius recuperandi talem rem poſ ſit tale ius alteri vendere vel cedere? dicas ꝙ non, ſecundū Alber. de roſa. in j. parte ſta tu. q. lxxxix. inci. Sed an proximo: & vide in materia iſtorum conſortium no. dicta So ci. in conſi. ſuo lxxiiij. incip. In præſentium in v. colum. Tene menti quia quotidia‑ num eſt.

65 Statuto cauetur ꝙ rapiens mulierem pu niatur pœna mortis vt etiam eſt cautum de iure communi l. j. C. de rap. virgi. l. raptores C. de epiſ. & cle. Modo pone aliquis ce‑ pit per vim quandam virginem, & eam pro ſtrauit in terram, & ibi eam carnaliter co‑ gnouit, an iſte ſit puniēdus pœna mortis & ſic pœna raptus? dicas ꝙ non quia ſtatutum loquitur de rapiente, ſed iſte non rapuit, qa raptus eſt quando mulier per vim capitur & transducitur de loco ad locū, vt habetur in d. l. vnica. C. de rap. virg. & in l. qui cetu §. vacantē ff. ad l. iul. de vi publi. Sed ſi per vim vigore capiatur & carnaliter cogno‑ ſcatur & non rapiatur, tūc eſt proprie ſtu‑ prū & non raptus, vt colligi poteſt inſti. de publi. iudi. §. item lex iulia de adul. & §. itē lex iulia. de vi. ver. Sinautē per vim. ita ſin gu. dicit Albe. de roſa. in iij. parte ſtatutorū in q. xxx. incip. Item pone quæſtionē quam * narrat Gandi. (Idem expreſſe dicit Pau. de Caſt. in d. l. raptores in j. col.) Et hanc partē tenuit conſulendo ſuper contingentia facti. Raph. cuma. in conſi. ſuo xcv. inci. Chriſto‑ phorus &c. vbi idem tenet & firmat per ra tiones & iura Alberi. & per alia de quibus ibi per eum. Et idem expreſſe firmat Albe. Gandi. in tract. ſuo malefi. ſub rub. de mul‑ tis quæſtio. dependen. ſtatu. in ij. char. in iij. col. ver. Itē pone quęſtionē de facto. ad quæ optime faciūt dicta per Bal. in conſilio ſuo cccvj. incip. Statuto Placentie &c. in iij. vo lu. quem omnino vide.

66 Publicatis atteſtationibus non poſſunt ſuper eiſdē capitulis teſtes recipi. cle. teſti‑ bus de teſti. c. fraternitatis eo. tt. cū ſi. hoc tñ fallit in teſtimonio medicorū deponētium ſuper cicatrice remanſura vel non, quia ſi ſunt recepti teſtes ſuper hoc an cicatrix ſit remāſura necne, & eorū dicta ſint publica‑ ta, tñ adhuc alij ſuper eodē poſſunt recipi tam ad petitionē alterius partis ꝗ ex mero officio iudicis. Ita ſingulariter dixit Bal. in c. cauſam in j. colum. de proba. quod dicit eſſe notan.

67 Mulier recipiēs dotē a patre ſuo ſciēter in fraudē creditorū tenetur illā reſtituere, tex. not. in l. fi. §. j. ff. quę in frau. cre. Sed ego quero de quæſtione quotidiana, Quidā vſu rarius qui nihil habet in bonis niſi illud qđ extorſit per vſurariā prauitatē, tradit filiam ſuā nuptui, dando ei dotē amplam, vtrum mortuo patre ipſi debētes recipere vſuras poſſint petere dictā dotē & mitti in poſſeſ ſionē dicte dotis? certe videretur dicendum ꝙ ſic, arg. illius. §. j. ſed dicas cōtrariū, ſingu laris eſt deciſio Fed. de ſe. in conſi. ſuo lxiij. incip. Queſtio talis eſt quidā vſurarius. vbi ſing. loquitur & mouetur pluribus iuribus & rationibus de quibus ibi per eum. & di‑ cit ꝙ idē voluit Hoſtien. in c. tuā. de vſur. ꝗ doctrinam Feder. refert & ſequitur Angel. in l. luciustitius ff. qui mod. pig. vel hyp. ſol. ſubdens ꝙ hoc caſu nec mulier nec etiā ma ritus poterit conueniri, & hoc dicit eſſe ve‑ rum qñ quātitas eſt data in dotē, ſi autē eſ‑ ſet datus fundus extortus ex vſuris tūc nō potuiſſet dari in dotē niſi cū cā ſua, & ideo‑ maritus tūc poterit cōueniri tanquā quili‑ bet poſſeſſor. quod eſt ſingulare dictū ſecū‑ dū Ang. ibi. tene menti, quia modernis tem poribus ſepe conſtituūtur dotes filiabus ex vſuris & rapinis quandoque etiam ex bo‑ nis turpiori modo quæſitis.

68 Statuto cauetur ꝙ offendēs aliquem in via publica vel in ſtrata, puniat pœna mil‑ le. Modo Titius offendit Semproniū in flu mine publico, an debeat puniri pena mille? dicas ꝙ non, ita ſing. dixit Bal. per illū tex. in l. fi. i fi. ff. de ſerui. ruſt. præd. Secus aūt di cit eſſe in ponte fluminis, quia offendēs ali‑ quē in ponte fluminis dr̄ eum offendiſſe in via publica ſeu in ſtrata publica, & punire tur pœna prædicti ſtatuti, quod tene mēti.

69 Tu ſcis ꝙ priuata ſcriptura regulariter nō facit fidē ſeu probōnem. Sed an conſen‑ ſu partiū fieri poſſit ꝙ priuate ſcripture ali cuius non ſolenniter confecte adhibeatur fides? dicas ꝙ nō. ita ſing. dicit Inno. in c. cū P. tabellio. de fide inſtr. quē refert Bal. in l. de quibus ff. de legi. & Lud. Ro. cōſi. cciiij. inci. Pro diſcutienda in j. col. vbi ſubdit ſe cus eſſe de conſuetudīe. de quo vide etiam per Barb. in rub. de conſue. in pe. colum. in prin. vide tñ ad prędicta ꝗ dixi circa hoc in l. inſtrumēta. C. de prob. & i repe. mea rub. C. de pba. in materia ſcripture priuate.

70 Iudex laicus de cauſis ſpiritualibus regu lariter non poteſt cognoſcere nec ſe intro‑

mittere c.decernimus & c.quãto.de iudi.& in c.bene quidẽ xcvj.diſt.l.omni nouatione C.de ſacroſan.eccl.cũ ſi.& per d.Alexã.in l.titia.ff.de ſolu.mat.Scias tamẽ ꝙ vbi ſumma ria eſt cognitio nõ eſt iudici laico de ſpiri-tualibus ꝓhibita cognitio ita no.dixit Spe. in tit.de primo decreto.§.reſtat.verſi.Quid ſi agatur actione priuilegiata,& idem nota. Bal.in l.ij.C.de carbo.edic.in auth.ẽ.ei qui iurat C.de bo.auth.iudi.poſ.& Ludo.Ro. referens prædicta in conſi.ſuo xcix.inci.In propoſita in j.col.Et teneas etiã mẽti perpe tuo ꝙ iudex ſecularis corã quo exceptio-nes reſpiciẽtes forũ eccleſiaſticum opponũ-tur,remittendo tales exceptiones ad iudicẽ eccleſiaſticũ debent opponẽti ſtatuere ter-minum ad producendũ coram eo capitula quæ vult probare in curia eccleſiaſtica, vt videat an capitula releuẽt,& ſi non releuãt poteſt ad vlteriora procedere ita conſuluit Ioã.cald.& Io.de lig.quẽ refert & ſequitur do.Alexan.in d.l.titia in ij.col.ff.ſolu.mat. & eſt nota.

71 Iuramẽtum firmat actũ ſuper quo inter-ponitur vt melius valeat quo valere poſſit l.cũ pater.§.filius matrẽ.ff.de leg.ij.& ideo tene menti ꝙ ſi ſuperior iurat ſeruare ſtatu ta ciuitatis,per tale iuramentum talia ſtatu-ta dicũtur eſſe ab eo confirmata ita ſing.di-xit Bal.in conſi.ſuo cclxxiiij.incip.Per ſta-tutum in j.vol.

72 Per totã fere Italiam viget ſtatutum,ma-xime in criminalibus, quod contumax ha-beatur pro cõfeſſo.Sed ego,quæro, aliquis fuit bannitus ex delicto per cõtumaciã,ſtan te bãno fuit captus a poteſtate qui poteſtas fecit eũ recognoſcere bannũ,ſcilicet fecit ip ſum apud acta confiteri ſe eſſe illũ hominẽ qui in illo banno cõtinetur vt ſeruat cõmu nis practica.de quo pulchre & ſubtiliter ꝑ Ang.in l.inter ſtipulantẽ.§.j.ff.de verb.obli ga.& in l.ij.ff.de lib.& poſth.& per Ang.de Are.in.§.quadrupli.in ij.col.inſti.de act.& per domi.Alexã.in d.l.ij.ff.de lib.& poſth. Vtrũ tales bãnitus ſit audiẽdus volẽs oppo nere aliquã exceptionẽ contra bannum?in quo dicẽdũ vr̃ ꝙ nõ, quia bannũ extingui-tur & bannitus auditur, qñ cõparet in ter-mino ſibi in banno aſſignato.nam tunc tale bannũ reſoluitur in vim ſimplicis citationis ſecũdũ Bar.in l.j.in ſi.ff.de req.reis & Bald. in l.j.C.de poſt.& Bar.in l.quiſquis.C.ad l. ✱ iul.maieſt.& in l.diuus ff.de cuſto.reo.(Et Alex.in conſi.xxx.inci.ex allegatis &c.in vlt.verbis in vij.volu.) Et dicit ipſe Bart. in d.l.quiſquis,ꝙ bannũ quod datur hodie ſecũdũ ſtatuta terrarũ Italie eſt mortale, & lapſo termino banni non daretur venia ve niẽti & cõpetẽti ad mãdata, pro quibus ẽt faciunt dicta per Bal.in l.ita demũ.circa ſi. C.de procu.& faciũt dicta per Bald.in ſuo elegãti conſi.clxvij.incip.Titius accuſatus denũciatus vel inquiſitus in vj.vol.Sed te-ne tũ mẽti perpetuo ꝙ licet bannitus.mil-lies cõfiteatur ſe eſſe illũ de quo in citatione & banno ſit mẽtio,tñ ſi tunc opponit exce-ptionẽ q̃ ſi fuiſſet oppoſita a principio ante bannum ipſe bannitus iudiciũ ſuſcipere nõ fuiſſet cõpulſus ꝙ tũc iudex declarabit iu-diciũ & bannũ eſſe nullũ,ita ſing.dixit Bar. in l.nõ vr̃ quæ eſt l.iij.in ſi.ff.de iudi. Quod dictũ refert & ſequitur do.Nellus in tracta. banni in ſecũda parte primi tẽporis in ij.q. in fine.Pro quo dicto faciunt adducta per Alex.ibi in apoſtillis.& vide Pau.de Caſt. in ſuo excellẽtiſſimo conſi.xxxiij.incip.ſu per primo quęſito &c.in ij.col.vbi dicit ꝙ ſi poſt terminũ banni comparet bannitus & negat ſe cõmiſiſſe delictum quod videbatur tacite confeſſus ex cõtumacia ex forma ſta tuti ꝙ ipſe eſt audiendus alleg.quãplura de quibus ibi per eũ.Et idẽ clarius dixit Iaſ.in l.is qui.in iij.col.verſi.& ex iſto tex.C.qui ✱ ſeſt.face.poſ.vbi latius loquitur.(Et circa materiã iſtã vide omnino d.Bonifacium de vitallinis in ſuo trac.maleſi.ſub rub.de for ma accu.porrecte per ſyndicũ in ij.col.ver. ſed quid mihi accuſatus &c.& Iaſo.no.lo-quẽtẽ in l.is qui.in iij.colũ.C.qui teſt a.face. poſ.) Et per d.Nellũ in tracta.bannitorũ in ✱ ij.parte ſecũdi tẽporis q.xxxuij.(Et ibi in q.lxiiij.in ſi.) Scias ẽt in hac materia aliud not.videlicet ꝙ licet ex forma alicuius ſta-tuti cõtumax debeat haberi pro confeſſo, attamen qñ iudici liquet talẽ contumacem nõ eſſe culpabilẽ,vel nullũ delictũ cõmiſiſ-ſe licet ſit cõtumax,iudex nõ p̃t nec debet eũ cõdẽnare,ita ſingu.colligitur ex verbis Bal.in rub.C.de manu.vindi.& hoc voluit Bar.in cõſi.ſuo c.inci.a dño Cy.&c.in vlti. col.in princ.& hoc per l.ſi nõ defendantur ff.de pe.& per alia iura per eos allegata,ꝓ quibus faciũt optime dicta per Iaſo.in d.l.is qui in dicta iij.col.& ſing.dixit Innocẽ.in c. ſignificantibus in ſi.de purga.vulg.ꝙ ſi poſt confeſſionẽ & condemnationẽ liquet de in-nocẽtia rei non debet contra eũ fieri execu-tio corporalis,quod ẽt tenet ſequendo Inn. Bal.in l.vnica in vlti.col.C.de confeſ.& Sa ly.in l.ſi.in iij.col.ver.ex quo colligi.C.de quæſtio.in ſi.& vide Cep.in conſil.ſuo xx. inci.Quidã dũ eſſet &c.in vlti.col.in conſi.

xx.incip.Viſo proceſſu &c.in vij.& viij.co
lum.& in conſil. ſuo xlix.incip. Quanq̃ in
fi.& eundem Cæpo.in cautela ſua ccxxiiij.
incip.Similem cautelam &c.in fi. & ſupra
in ſing.lix.incip.Innocẽtibus &c.Quę om-
nia tene menti quia ſepe occurrunt in facto
& ſunt de pane lucrando, & ego hanc vlti
mam doctrinam practicaui dum aſſiderẽ in
ciuitate Fauentiæ.

73 Plures ſunt qui allegant illã iuris regulã
videlicet vbi teſtes idonei non poſſunt ha-
beri,admittuntur inhabiles vt veritas ha-
beatur,de qua per Saly.in l.ea quidem in j.
col.ver.ad quintam quęſtionẽ C.de accu.&
per Ang.in trac.malefi.in ver. mentitor di
mal dadi in j.col.& per Inno.in c.cũ Ioã.&
And.de reiudi.& p me latiſſime forte vltra
alios in repe.mea l.fi.C.de ꝓb.in iiij. char.
circa med.ſed hanc regulam non intelligũt.
Ideo ſcias tu quod dicta regula quod teſtes
inhabiles admittuntur quando veritas ali-
ter ſciri non poteſt , intelligitur procedere
& habere locum, quando ex natura illius
facti ſeu negotij alij teſtes nõ poſſunt occur
rere,vtputa,ſi loquamur in ciuili ad probã
dum ea quæ aguntur,in c.canonicorum.nã
ipſi canonici erunt idonei teſtes,& idem in
vniuerſitate c.veniens el ij.§.fi.de teſti not.
glo.in c.dilecti in verſic. & ſi tres extra de
elec.licet alias tales teſtes non eſſent idonei
quo ad plenam probationẽ maxime quan-
do tractatur de commodo ſingularium per
ſonarum ſecundũ do.Anto.in c.cum nũcius
de teſti.Ioan.And.in addi.Spec. in ti.de te-
ſte.§.j.verſi.ſed nunquid in cauſa vniuerſi-
tatis,& voluit do.Alex.in conſi.ſuo lxviij.
incip.Viſo & diſcuſſo in ij.col.in ij.volu.&
in eo.volu.in conſi.cxxxvj.incip. In cauſa
& lite in v.colum.pro quibus facit,nam ea
quæ fiunt in domo poſſunt probari per eos
qui habitant in domo l.conſenſu C.de re-
pu.Secus autem ſi alij teſtes idonei ex na-
tura illius negotij & rei poterant adeſſe &
occurrere licet caſualiter non interfuerint.
nam tunc teſtes minus idonei non admittũ
tur etiam ſi veritas aliter ſciri nõ poteſt,ita
ſingu.dixit do.Anto.in c.tertio loco.de ꝓ-
* ba. (Idem dixit do. Philip.dec.in conſilio
cxxxiij.incip.Viſo in vIII.col.& in conſil.
cccx.viſis in ij.colum.)Et idem voluit ip-
ſe do.Anto.in conſi.ſuo xxiiij.incip.Quæ-
ſtio dubia vulgaria habet &c. circa fin. &
ibi dicit quod illa iura quæ dicunt poſſe re-
cipi teſtes qui reperiuntur vbi alia deficit
probatio,intelliguntur & loquuntur in acti-
bus in quibus habitu & actu attento com-
muni curſu alij teſtes non habentur. Sed
vbi actus actu & habitu & communi cur-
ſu ſic ſe habet quod poſſunt alij teſtes habe
ri; licet forte non habeantur actu, tunc ad
plenam fidem non ſufficiunt tales teſtes nõ
integri;alias ſequeretur ꝙ ſemper teſtes ẽt
non integri ſufficerent,quia ſemper litigan
tes allegarent ſe alias probationes non ha-
bere,ideo tales non admittuntur vt plene
probent,ſed vt faciant qualem probationẽ
vt no.etiam glo.in l.etiam in iuris ff. de ꝓ-
ba.ita formaliter dixit do.Anto.in d.conſi.
ſuo xxiiij.quẽ refert & ſequitur do.Alexã.
in conſi.ſuo lxiiij.incip. Viſo themate in j.
vol.pro quo ipſe alleg.tex.cũ glo.in c.fi.de
teſti.cog.vbi dicit Abb.ſecundũ eũ in ij.no
ta.ꝙ in defectum probationis ſi ex negotij
aut actus natura nõ põt haberi probatio,
admittitur probatio minus legitima, item
alleg.ẽt Abb.in c.decetero de teſti. vbi etiã
videas do.Felyn.in j.col. & idem dixit do.
Alex.in conſi.ſuo cliij.incip.Viſo proceſſu
in vj.col.in v.vol.& ſcias ꝙ qñ teſtes nõ in
tegri debeant admitti,quãdo veritas aliter
ſciri non poteſt,eo caſu debet primo cõſta
re ꝙ alie probationes deficiant,alias nõ de
bent admitti,ita no.dixit do.Alex. in dicto
conſi.ſuo lxiiij.in vlti.col. vbi ad hoc alle-
* gat iura de quibus ibi per eum.(Vide do.
Phili.dec.in ſuo conſi.cccxlij.inci. In cauſa
in j.& ij.col.)Quæ omnia tene menti, quia
quotidie occurrunt in facto, & ego alias fe
ci reprobare plures & plures teſtes minus
idoneos.& vide quæ in hoc latiſſime dixi
in repe.mea l.fi.C.de prob.in v.char. circa
prin.vbi latius loquutus ſum.

74 Tu habes regulam vulgatiſſimam, ꝙ ſe
mel malus ſemper præſumitur malus in eo
dẽ genere mali.de qua in regula, ſemel ma-
lus cũ concor.de reg.iur.in vj.Sed pro am-
pliatione ipſius regule volo tibi tradere ali
quas not.doctrinas,& primo ſcias ꝙ ſtante
ſtatuto ꝙ de damno dato ſtetur ſacramen-
to damnum paſſi,ꝙ ſi eſt damnum datũ ali-
cui qui alias iurauit falſum , & ſic periuro,
non ſtabitur hoc caſu eius ſacramento, ſed
erit ſibi neceſſe ꝓbare aliter de damno ſuo
quã per ſacramentũ,non obſtante prædicto
ſtatuto.Ita ſingulariter dixit Io.And.in ad-
di.Spe.in titu.de teſt.§.j.in iiij.charta in ad
di.incip.allegat Pig.quod etiam expreſſus
dicit Barba.in c.per tuas per glo. ibi extra
de ſimo.per tex.& glo.in c. paruuli xxij.q.
v.quem tex.& gl.ẽt allegauit Barba. in tra
cta.char.in ii.q.ſui tracta.in ix.colũ.ver.iiij.
limita, pro quibus etiam facit quod dixit

Bal.in auth.& qui iurat in prin.C.de bo.au
tho.iudi.poſ.vbi per illum tex.dicit ꝙ ille
qui releuatus fuit a ſatiſdatione per iurato-
riam cautionem perdit illud priuilegium ſi
ſemel præſtitit iuratoriam cautionē & fuit
periurus,quod ēt voluit Lud.Roma.in l.ij.
in prin.in ix.col.ver.ꝙ autem ſi debens ca-
uere ff.ſolu.mat.& volunt Moder.in l.ij.§.
quod diximus ff.ſi quis cau.Et iſtis adde ſin
gulare & aureum dictū, iudicio meo, Pau.
de Caſt.in conſi.ſuo cccitj.incip.Viſo dicto
ſtatuto vbi conſuluit quod ſtante ſtatuto ꝙ
rapiens mulierem per vim puniatur pœna
mortis, ꝙ ſi quis rapuit mulierem ſolutam
quæ fuit alias tacta ſeu deflorata ab aliquo
non cadit in pœnā ſtatuti, quia non præſu-
mitur ꝙ eā rapuerit per vim cū alias cōſen
ſerit alteri,quod eſt ſing. not.& idē voluit
Albe.de roſa.in ij.parte ſtatu. in q. xcij. in-
cip.Sed pone aliquis &c.& Albe.Gandi.in
tracta.ſuo maleficio.ſub rubr. de aliquibus
queſtio.in varijs maleficijs in j.col.in fi.ver
ſi.Quero de facto.Pro quo faciunt dicta per
Iac.But.in addi.ad tractatum Albe. Gandi.
de maleficijs ſub rub.quoquomodo de ma-
leficio cogno.per inquiſitionē in iij.col.ver.
vnde quāquam,& faciunt dicta per Ange.
in l.qui iudicio ff.de accu.& glo.in l.caſſius
ff.de ſenato.& glo.in l.in ciuilem C.de fur.
& in l.cum allegas C.de vſur. & faciūt di-
cta per Ludo.Roma.in cōſi.ſuo clxvij. vbi
adducit in arg.l.qui ſemiſſes de vſur.& c.il
lo vos de pigno.Et faciunt dicta nota.Bald.
in auth.cui relictū in iij.col. poſt prin.C. de
indic.vidui.tollen.& in Spec.in ti.de inſtr.
edic.§.inſtrumentum in vij.col. & per do.
Alex.in conſi.ccclxiiij.inci.In cauſa in iiij.
col.& Ludo.Ro. in conſil.liiij. incip. Viſis
circa fi.& Cazalupū in repe.l. admonendi
in prin.vij.col.de excep.ver. Limita ſecū-
do & in c.j. de officio ordina. & vide quæ
dixi in repetitio.mea l.fi.C.de probatio. in
x.char. circa fi.Contra prædicta tamen fa-
ciunt dicta per Cyn.Bal.& alios in l.j.in fi.
C.de proba. vbi videas. Et vide quæ dixi
in ſingula.ccxvij.incipien. Ter vel quater.
circa fin.& ſcias ꝙ ſicut ſemel malus ſem-
per præſumitur malus,vt in dictis iuribus,
ita econuerſo ſemel bonus ſemper præſu-
mitur bonus,& ideo dixit ſingulariter Bal.
in conſi.ſuo cxj.incip. Quidam nomine Re
ctorus de Cortonio in v.vol.ꝙ vbi habitan
tes in domo erant conſueti eſſe vigiles, ſi
alia indicia contra eos non apparent nō te
netur de incendio,licet alias incēdium præ
ſumatur ortum culpa habitantium,quod di
ctum pro not.refert & ſequitur do.Alex.in
l.ſi quis ex argentarijs in.§.prætor ait in vl
ti.col.ff.de eden.

75 Citatio eſt maximi effectus, ideo iura vo
lunt quod de vnoquoque actu fiendo pars
citetur, alias actus ſit nullus l. de vnoquoq;
ff.de re iud.l.nam ita diuus ff.de adop.cum
in ſinitis ſimilibus,& tene menti quod adeo
lex fauet citationi & eam requirit ꝙ ſtante
ſtatuto quod contra ſententiam non poſſit
opponi aliqua exceptio; poterit tñ opponi
exceptio citationis non factæ, ita ſingulari-
ter dixit Ioā.calde.in conſil. ſuo viij. quod
incipit,An ſententia lata cōtra abſentem.&
eſt in ti.de re iudi.& idem dixit Pet.de An
cha.in conſi.ſuo ccxij.incip.de iure commu
ni &c.vltra med.& idem dixit Abb.in cō-
ſil. ſuo xcij.incip.attingam iuxta ordinē in
ij.col.ante medium in iij.volu.Pro quo fa-
cit quod voluit Ludo. Ro. in repe. rub.ff.
de arbi.in vij.col.ver.xvij.&c.vbi dixit ꝙ
ſtante ſtatuto ꝙ arbiter poſſit cognoſcere
non obſtante aliqua iuris ſolennitate ꝙ ta-
men non poterit procedere abſq; citatione
partis,ad quod allegat Bar.in extrauaganti
ad reprimendum,in ver.videbitur. & in l.
j.ff.de teſta.mili. & in l. filiusfamilias ff. de
dona.& dixit no.Hoſtien.in c.veſtra de ꝓ-
cu.& ibi Io.And.quod etiam Papa non po
teſt procedere parte non citata niſi hoc fa-
cit de plenitudine poteſtatis, pro quibus
faciunt quæ ego latiſſime dixi in hac mate-
ria in repetitione l. fina.C. de probatio. in
xxxviij.char.

76 Communis cōcluſio doctorum eſt quod
teſtis in parte verus & in parte falſus in
totum reputetur falſus, vt tenuit Bartolus
Bald. & ſcribentes in l. ſi ex falſis C. de
tranſactio. Baldus in l. certi condictio.§.
quoniam ff. ſi certum peta.in penul.colum.
verſicu. Decimus.Bald. in capitulo primo
in ſecunda colum.de conſtitutio. Baldus in
capitu.cum adeo in prima colum.de reſcri-
ptis Abb.in capitu.tertio in fin. de fide in-
ſtrumen.Cardi.in clemen.prima in fin. de
teſtib.gloſ.in capitu.ſi ad ſcripturas ix. di-
ſtinctio. Baldus in l. fina.in iiij. contrario.
C.de edicto diui Hadria. tollend. Bald. in
l. ſecunda C.de fideicom.liber.Bald.& An-
gel.in l.prima in.§.ſi quis ſimpliciter ff. de
verbo.obliga.& ibi Imo.in vlti.colum.Bal
dus in l.ſi vteris C.de fide inſtrumen. circa
finem glo.in capit. quid ergo xxiij.q.v.In-
nocen. in cap. fraternitatis de hæreti. Sed
tene tamen menti vnum ſingulare ver-
bum, videlicet quod licet teſtis in parte

falſus in totum reputetur falſus, vt dictũ eſt attamen ſi teſtis in ſuo teſtimonio negat illud & dicit falſum ſuper eo quod ſi cõfeſſus eſſet eum nõ repelleret a teſtimonio qd hoc caſu eius dictũ valet & nõ reprobatur, ſed probat, ita ſingulariter dicit Iac. But. in l. lucius. ff. de infa. vbi dicit qd ſi aliqs ſit meus affinis aliqua affinitate qua no. & manifeſta nõ repelleret eũ a ferẽdo teſtimonio ꝑ me, ſi tñ in eius depoſitione dictã affinitatẽ negauit mẽtiẽdo, nõ tñ per hoc eius dictũ annullatur, licet propter mẽdaciũ poſſit puniri crimine ſtellionatus. quod dictum pro valde no. refert & ſequitur Ange. in conſil. ſuo cxciiij. incip. viſis proceſſibus cauſe. in fi. ij. col. quod dicit eſſe no. dignum. (Et laſ. in l. ſi ex falſis. in vlti. col. C. de tranſac. & in l. ſi quis nec cauſam in pe. col. verſi. adde ẽt xxv. ff. ſi cert. peta. & in l. ſi duo patroni in .§. idẽ iulia. in vlti. co. ff. de iureiur. vide omnino Alex. in conſi. cliiij. incip. viſo themate in ij. col. in v. volu.) De quo dixi latius in repeti. l. fi. C. de prob. in xlv. char. poſt prin. vbi videas, & faciunt dicta per do. Felyn. in c. ſuper literis in ij. col. de reſcri. ver. Prima concluſio, & ibi in vj. col. ante finẽ. & faciũt ẽt dicta per eundem in c. in noſtra in xvj. col. circa princi. de reſcrip. (Et faciũt optime dicta per Ludo. Roma. in conſilio ſuo cccixix. incip. circa primum in penul. colũ. ante finem.

77 Patiẽtia ſeu tolerãtia cũ taciturnitate inducit conſenſum ſecundũ Bal. & Ange. in l. filius C. de peti. hære. & in l. qui in aliena. §. quod ſi nõ adierit. ff. de acquirẽ. hære. & Inno. in c. illud de præſump. & per Bar. in l. ſiue poſſidetis C. de probat. & in l. poſt mortẽ ff. de adop. & in l. j. C. qui admitti. & per Archi. in c. nemo de cõſecra. diſtin. j. & per do. Cardi. in c. requiſiſti. de teſta. per Ludo. Ro. in l. ſciendum ff. de verbo. obl. & Abb. in c. licet hely. de ſimo. per Pet. de Anch. in cle. j. de priuile. & per doct. in d. c. illud per Barba. in repe. rub. C. qui admitti in iij. col. ver. limito. & per eundem in repe. rubri. de fide inſtrumen. in xxix. char. in ij. iij. & iiij. colũ. (Vide ſingu. verbum Alex. in conſilio cxxviij. incipien. ſentio inſuper ad fi. in vj. vo.) Et ex hoc tene mẽti nota. & ſing. verbũ Saly. videlicet quod ſtãte ſtatuto ꝙ banniti poſſint impune offendi quod bannitus qui toleratur per ciuitatẽ a ſuperiore nõ poterit impune offendi, quia talis patientia & tolerantia ſuperioris inducit conſenſum ipſius principis ſeu ſuperioris volentis ipſum haberi pro non bannito. (Vide Decium in conſi. cccxxvij. incip. viſo caſu. in vlt. colũ. Iaſ. in l. omnes populi nu. xlvij. de iuſti. & iure.) Ita ſing. dixit Saly. in l. nullus C. de iudæis. quod dictum refert & ſequitur Ioã. de Ana. in c. ſicut iudæi. in iiij. colũ. de iude. & ibi do. Fely. in penul. col. & illud dictum ẽt refert & ſequitur do. Alex. in conſi. ſuo primo in viii. col. in ij. vol. ad quod alleg. l. j. §. ſcientiam ff. de tribu. & l. j. §. magiſtrũ. ff. de exercito. per quem tex. dicit Gul. de cu. ſecũdũ eũ in l. j. in prin. ff. de exercito. quod ſi quis geſſit ſe pro locũtenente alicuius ſuperioris ſciente & patiente ipſo ſuperiore, quod videtur ſibi tacite mandaſſe vt ſe gereret pro ſuo locumtenẽte, pro quo facit ẽt ſecundũ eũ ibi quod voluit Innocẽ. in c. ex parte decani. in princip. de reſcrip. & in c. in noſtra. de procurato. Archi. in cap. qui ad agendũ de procu. in vj. itẽ illud dictũ Saly. in d. l. nullus refert & ſequitur do. Alexan. in conſi. cvij. incip. Pro inueſtigatione in vlti. col. vbi ẽt pro hoc alleg. not. glo. & doct. in c. quia circa de conſan. & affi. & illud dictum etiam & ſequitur do. Alexã. in l. fi. ff. de adul. (Et in conſi. ſuo viij. in ij. col. in vj. volu.) Et do. Fely. in c. quæ in eccleſiarum in iij. ver. Quartus caſus de conſti. & in c. j. in vij. col. de treug. & pace. (Et laſ. in l. omnes populi. in vlti. char. in fi. ff. de iuſti. & iure. & in l. vbi pactum in vj. col. verſi. aduerte etiam C. de tranſac.) Pro quo dicto facit glo. quam nemo allegat ad hoc in c. cũ Ioã. & And. in verſi. potuerunt de re iudi. & faciunt dicta per Ang. in l. ſi duo ff. de acquirẽ. hære. & dicta per Salyc. met in l. j. ante fi. C. de teſta. quẽ refert & ſequitur Barba. in repe. rubri. de fide inſtru. in xxvij. char. in iij. col. ante fi. & facit ſing. verbum Archi. in c. nemo. de conſecratio. diſtinct. j. vbi dicit quod quando dubium eſt an in fundatione eccleſiæ interuenerit authoritas epiſcopi quod tunc præſumendum eſt ꝙ interuenerit quando locus pro eccleſia longo tempore culta fuit, quod dictum refert & ſequitur plura addendo Soci. in conſi. ſuo cclxx. incip. conſyderatis &c. in ij. col. in fi. & facit not. verbum Bal. in l. ij. in ij. col. ver. Iſta regula eſt vera C. quæ ſit lon. conſue. vbi dixit quod patientia principis habet vim priuilegij ſeu confirmationis, & faciunt optime dicta per domi. Nellum in tracta. bannito. in tertia parte ſecundi tempo... quæſtio. lxxxiiij. quem videas omnino, & faciunt etiam dicta per Abb. in conſilio ſuo vij. incipien. Tria circa princ. in ij. columna. & ibi in iij. col. ver. imputandum eſt .n. &c.

Vide quæ pro iſto dicto Saly.ego vltra om
nes cumulaui in repeti.mea.l.fi.C.de proba
tio.in xlvij.char.& in ſeq.char.ibidem, &
vide infra in ſing.cclxxxiiij.incip.tolle mo
* ras.(Vide infra in ſingu.cccxxx.inci.ſi be-
ne.& in materia iſta patientię cum taciturnitate,
vide d.Phil.Deci.in conſil.ſuo lxvj.
inci.de duobus.in vj.col.in fi.vbi poni ſin-
gu.verbum.& do.Fran.de Are.in conſil.xj.
inci.procedēdum.in pe.col.poſt prin.& vi-
de Inno.in c.illud.& ibi Ioan.And.de præ-
ſump. quos refert & ſequitur Bald.in l.ſiue
poſsidetis.in iiij.oppo.C.de probat.& vide
quę dixi in reper.meo,in litera P.in xxviij.
char.in v.not.Soci.conſi.lxiij.inci.in cauſa.
in ij.col.in iiij.vol.& quæ dixi in l.j.in.§.ſi
quis dicatur.in pe.col.de quæſtio.& Socin.
in conſil.lxvj.incip.viſo compromiſſo.in j.
colum.in iiij.volu.

78 Plures ſunt cauſæ propter quas pater po
teſt exhæredare filiū, de quibus in.§.aliud
quoq; capitulum.in authen.vt cum de app.
cog.& per gl.in c.quintauallis.de iureiurā.
ſed vltra cauſas enumeratas in dictis locis
ſcias quod ſi filius aliquem cauſam maiorē
illis committat contra patrem poterit exhę
redari licet talis cauſa non numeretur in di
ctis locis,ita ſing.dixit Ang.in l.lex cornel.
in prin.ff.de iniur. quod eſt no.nec memini
me alibi vidiſſe hoc dictum,de quo feci mē
tionem in repe.mea.l.fi.in lxxiiij.char.C.de
proba.& in l.vnius.in.§.cognitorum. circa
fi.ff.de quæſtio.& vide etiam Bal.in l.pen.
C.de ſponſa.& do.Fely.in c.paſtoralis.in j.
col.ante medium.de reſcrip.

79 Cōfirmatio ſuperioris ſupplet defectum
forme,ſupplet defectū perſonæ, ſupplet de-
fectum ſolennitatis,& alios defectus,ſecun-
dum Bald.in l.fi.ff.de teſta.tu.& ſecundum
Oldra. latius in conſil.ſuo cclvij.inci.Factū
tale eſt.in iiij.col.quod tñ intellige omnem
defectum, ſcilicet iuris ciuilis, non aūt iuris
naturalis,ita dixit Ang.in l.adoptio nō iure
facta.ff.de adop.quem refert & ſequit' Ale-
xan.in conſi.ccccclxix.incip.viſo puncto.in
vij.col.idem dixit d.Cardi.in cle.j.in pe.co
lum.verſi.xxiiij. de elect.idem dixit Spe.in
ti.de lega.§.nunc oſtendendum.verſi.xviij.
& Ioan.de Imo.in l.quidam conſulebant.in
viij.col.ff.de re iudi.& d.An.in c.j.de tran-
ſa.& voluit d. Alex.in conſi.ſuo lxxxix.in-
cip.Circa primum &c.in vij.col.in j.volu.
ubi dicit de hoc eſſe tex.in cle.paſtoralis.in
§.cæterum.de re iudi.& in c.illa.& ibi no.
Ant.de Bu.de elec.hanc etiam partē firmat
do.Fran.de Are.in conſi.ſuo viij.inci.Abū-
de fatis.in ij.col.& Bal.in addi.Spe.in dicto
ti.de leg.in ij.col.verſi.ſupplentes.vbi dicit
illud dictum Spec.ibi eſſe no.dignum. hanc
etiam partem tenuit Pe.de Ancha.in conſi.
ſuo clxvj.incip.viſis diligenter.in fi.pe.col.
& d.Barth.Cæp.in conſi.ſuo xvij.inci.viſa.
in fi.verbis.pro quo faciunt optime dicta p
Ang.in conſi.ſuo cxvij.inci.in facto propo-
nitur.circa fi.vbi dixit quod ſtatutū exclu-
dens oēs exceptiones non cōprehendit ex-
ceptiones cauſatas ſeu prouenientes a iure
naturali. quod conſilium refert do.Alex.in
conſi.ſuo cxiij.incip.viſo.in ij.col.in v.vol.
& in materia iſta etiā vide aliquid per Bal.
in l.& ſi certarum.ff.de teſta.mili.& in l.j.
C.de teſta.tu.& late per d.Fely.in c.ſciſcita
tus.in iiij.col.de reſcrip.& adde idē eſſe in
his quæ ſunt de iure diuino ſecundum Bal.
Ang.et Imo.in l.filius a patre.§.fi.ff.de libe.
& poſthu.quos refert & ſequitur d.Fely.in
c.poſtulaſti.in xviij.col.de reſcri.Et ſcias &
quod confirmatio ſuperioris licet cōfirmet
omnia & ſuppleat omnem defectum, vt ſu-
pra dixi. attamen hoc fallit qñ in re confir-
mabili eſt vitiū non purgabile etiam a prin
cipe,puta defectū citationis, ita dixit Abb.
in c.ea quæ. de re iudi.quem ibi in vlti.col.
refert & ſequitur do.Fely.allegans pro hoc
dictum Hoſti.in c.j.de tranſa.& dicit de hoc
eſſe tex.in cle.paſtoralis.ad fi.ibi,nec prædi
cta ſuppletio,de re iudi.& facit no.verbum
Ioan.And.in addi.Spe.in ti.de reſcri.pręſen
tatione.in.§.ratione quoq; impetrantis.ver
ſi.item quod impetrauit.vbi dixit ꝙ impe-
tratio facta ab excōicato eſt nulla etiā ſi im
petraſſet de conſenſu aduerſarij.quod dictū
refert & ſequitur d.Fely.in c.venerabilem.
in j.col. in fi.de excep.vbi dicit ꝙ idē dixit
do.Ant.in c.cæterum.in vlt.col.de reſcri.&
vide quæ dixi infra in ſing.clxiij.incip.cri-
men falſi.circa fi.& infra in not.hic ſeq.

80 Tu habes ꝙ curſus tanti temporis cuius
initij memoria non extat operatur idem ꝙ
priuilegium c.ſuper quibuſdam. de verbo.
ſig.Iſtud tñ fallit niſi præſcribens eſſet inca
pax,ita ſingul.dixit Ioan.monachus in c.ij.
de præben. in vj.quem ſequitur Abb.in c.
cauſam.de præſcrip.& in c.quanto.in j.no.
de conſue.& in c.nouit.in xij.col.de iudi.et
in c.ad aures.de præſcri.& d.Ant.in c.per-
uenit.in vj.col.de cenſi.& Bal.in l.oēs.in fi.
C.de præſcrip.xxx.anno.& Domi.in c.ca-
tholica.xj.diſt.& Abb.& Ioan.de Ana.in c.
ad hæc.de ſimo.& Cardi.in conſi.lviij.inci.
propoſita quæſtio.& do.Fely.qui prædicta
ponit in d.c.cauſam.de præſcri.in j.col.ver

ſicu.ſigna theoricā.& vide dicta in præcedē ti no.Hippo.de Marſi.I.V.D.&c.

81 Aduertas ad vnum ad quod pauci ꝓcurā tores & aduocati animaduerterunt, & ſcias ꝙ oēs ſcripturæ & inſtrumēta vel aliæ probationes debēt produci parte præſente vel citata,alias non probant.iij.q.ix.c.charte.l. iudices.& ibi Bal.in iiij.no.C.de fide inſtr. l.properandum.§.ſinautem reus.& ibi not. Ang.C.de iud.no.Bal.in l.item illa.ff.de cō ſti.pecu.& Ang.in l.omnium.C.de teſta. & facit l.ſi quem.& ibi Bald.C.de teſti.voluit d.Alex.in conſi.ſuo cclxxxviij.incip. Et ſi celeberrime &c.in pen.col.& faciunt dicta per do.Alex.in conſi.ccccxvij.incip. Circa id &c.Sed fortius ſcias quod ad hoc vt ſcripturæ,inſtrumenta, vel aliæ probationes ꝓductæ in iudicio probent & fidē faciant non ſolum eſt neceſſe quod producantur parte præſente vel citata,vt tam dixi,ſed eſt etiā neceſſe ꝙ detur copia parti cū termino ad opponendum,ita ſing.dixit Bar.in extrauagant.ad reprimendum,ſuper verbo, de plano.quod dictum refert & ſequitur Ange.de Are.in.§.appellantur.in vltimis verbis. inſti.de exceptio.& Lud.Ro.in l.qui ante calendas.ff.de verbo.obli.& idem Ludo.Ro. in conſi.ſuo clvj.inci.Honorande dñe.vbi alle.Bal.in duobus locis approbantem hoc dictum Bar.& pro eo allegantem tex.in d. c.charte.iij.q.ix.quod dictum Bar. etiam refert & ſequitur Ludo.Roma.in conſil.ſuo cccccxix.inci.In caſu propoſite &c.d.Alexan.in ſiſt.in apoſtillis.C.de fide inſtru.quæ omnia tene mēti,quia vt dixi, pauci ad hoc animaduerterunt,& iſta tñ quotidie ventūt in facto.Et alias de hoc dicto Bar.& ſequacium cōſequutus ſum maximum honorem in ciuitate Ianuę,nō tñ inter ruſticos & imperitos ſed profecto in cetu peritiorum, & aliqui fuerūt qui admirati ſunt de dicto Barto.dum ſibi illud oſtendit.Et in hac materia productionis inſtrumentorum, vide Gemi. in cōſil.xcviij.incipien.ſaluatoris &c.quaſi per totum.

82 Volo tibi dare aliquas notabiles & vtiles limitationes. Tu habes.l.quoties.C.de rei vend.quæ vult ꝙ ſi vendita eſt res duobus,ille præfertur qui eſt in poſſeſsione.(Vide Bal.in l.ſenatus.ante ff.C.qui accuſ.non poſ.& Bar.& Alex.in l.ſepulchri uiolati.ff. de ſepul.viola.) Attamen d.l.limita primo non habere locum in feudis, quia ſi datū eſt primo vni aliquid in feudū, & poſtea illud idem detur alteri,& iſte vltimus apprehendat poſſeſsionem,tñ non obſtante quod habeat poſſeſsionē admittitur primus. Ita per plura iura concludit Lud.Ro.in conſil.ſuo lxx.incip. Viſo themate &c.in ij.col. Secundo limita.d.l.non habere locum in perſona eccleſiaſtica vendente,quia primus emptor primo habuerit poſſeſsionem.ita ſing.dixit Ioan.And.& Hoſti. in c.cōtinebatur.de his quæ fiunt a præla. ſine conſenſu capi.allegant c.cum autem. de iure patrona.& c.cū inter canonicos. de elect.quod dictum pro valde nota.refert & ſequitur Lud.Rom.in dicto conſi.ſuo lxx.& illud etiam refert & ſequitur pro valde notabili,idem Lud.Ro. in conſil.ſuo cccxcviij.incip.Circa præmiſſam &c. in viii.col.vbi dicit ꝙ ratio huius dicti eſt ſecundum Ioan.And.quia eccleſia quæ tutrix & auctrix debet eſſe iuſtitiæ, vt in c.j.§.ſed diuerſum.de alie.feu.non debet in ſuis contractibus fraudem adhibere . de donatio.c.per tuas.de renuncia. cle.cum illulio.nec alicui laqueum præſtare.xxvij.q. j.c.de viduis.el ij.& illud dictum etiam pro valde not.refert & ſequitur Lud.Ro.in repeti.authen.ſimiliter.in iij.char.in j.col.ver ſicu.duodecima.C.ad l.falci.vbi dicit quod iſtud dictum eſt cōiter incognitum legiſtis & canoniſtis,& illud etiam refert & ſequitur do.Fely.in c.cum olim , in iij.colum.de re iudi.Vide tñ d.Alexā.in conſi.ſuo cxxij. incip.Viſo proceſſu &c.in vlt.col.in v.vol. *(Et in conſil.lxxxiij.incip.in cauſa & lite. in ij.col.in vij.vol.)Et do.Fely.in c.eccleſia ſanctæ Mariæ.de conſti,in xxiiij.col.verſi. ſimiliter per prædicta &c. Tertio limita.d. l.quoties.quando venditor in prima venditione conſtitueret ſe præcario nomine primi emptoris talem rem vendītam poſſidere,nam iſto caſu licet realiter non tradiderit poſſeſsionē primo emptori,ſi poſtea vni alteri vendidit & tradidit poſſeſsionem ipſius rei,attamen primus emptor propter dictam clauſulam erit potior, & ita d.l.quoties.nō ſolum habet locum in traditione naturali,ſed etiam in ficta. Ita ſingul.dixit Io. And.in additio.Spe.in ti.de empto.& vendi.in.§.ſciendum.in xvj.col.in additio.incipi.Hic dubitatur ſi iſte vendat &c. & idem expreſſe firmat Bal.in cōſi.ſuo cccccvj.incip.venditor conſtituit &c. in iiij.volu. de quo etiam per Bal.in rub.C.de contrahen. emptio.in xvj.q.Quarto limita d.l.quoties, quando primo vendita eſſet res perſonę priuilegiate, etiam ſi ſecundo emptori eſſet facta traditio,quia tunc præfertur ipſa perſona priuilegiata vt eſt eccleſia vel eccleſiaſtica perſona,Ita dixit glo.not.in l.ſiue aūt.§.

ſi duobus. ff. de publiciana. et idem tenet gl. & Bar. in l. fi. C. de ſacroſan. eccle. & Bar. & doctor. in d. §. ſi duobus. Quinto limita. d. l. quoties. non habere locum in pauperibus Chriſti, quia ſi tales pauperes primo emerũt, & poſtea alius emit, licet iſte poſterior emptor adeptus fuerit poſſeſsionem ipſius rei, attamen ipſi pauperes ſunt potiores & præferuntur ſecundo emptori. Ita not. dixit Bal. in d. §. ſi duobus. & ibi Ange. poſt eum. Sexto limita d. l. quoties. nõ habere locum in matrimonio, quia ſi vni promittitur puella conſentientes per verba de præſenti, & alteri ſecundo promittatur & tradatur, valet primus contractus. tex. eſt in c. fi. de ſpõſa. quem tex. ad hoc allegat do. Felyn. in c. j. in ij. colum. vt lite nõ conteſta. Item alias limitationes ad l. quoties. vide per do. Alex. in dicto. §. ſi duobus. & in d. l. quoties. & p Bertha. in repertorio ſuo. in verſic. emptor primus. Vnum tamen nõ omitto in hac materia, videlicet ꝙ ſi venditor tempore primæ venditionis nullum ius habuiſſet in re, ſed poſtea facta ſecunda venditione & traditione ius ſuperueniſſet ipſi venditori tale ius ſuperueniens proderit ſecundo emptori cui facta eſt traditio, & non primo habẽti ſolum titulum emptionis. Ita dixit Ludoui. Roma. in conſi. ſuo cclxx. in primis verbis. allegat ad hoc. ff. de rei vendi. l. ſi actio a contrario ſenſu. & l. cum vir prædium. ff. de vſucapio. & l. ſi quis alienam. ff. de actio. emp. & ad intellectum & materiam d. l. quoties. vide Ange. in conſilio ſuo xliij. incipit. Syndicus &c. Et vide Bald. in conſilio ſuo xxxvj. incip. Factum &c. in iij. vol. ¶ Et vide ad materiam. d. l. quoties. no. verbum Ioan. de Imol. in repetitione. c. cum contingat. in clxxxiiij. colum. de iureiuran. relatum a domino Anto. Corſeto in rubri. de iureiuran. in xlj. priuilegio iuramenti. An autem dicta l. quoties. habeat locum in donatione facta duobus de eadem re? dic ꝙ ſic, ſecundum domi. Alexan. in conſi. xiiij. quod incip. circa primum. in fin. in j. volu. quæ omnia tene menti, quia alibi forte ita diffuſe non facile inuenies ſupradicta.

83 In ore vulgi eſt lex illa, manifeſte turpitudinis. ff. de iureiuran. quę dicit quod manifeſte turpitudinis eſt nolle iurare vel iuramẽtum referre. Sed licet plures eam allegent, attamẽ pauci ſunt qui eam recte & ſane intelligant. Ideo ſcias tu quod illa lex non intelligitur ita ſimpliciter, ſed tunc demũ habet locum quando actor habet aliquam iuris præſumptionem pro ſe vehementẽ vel aliquid ſemiplene probauit, quia tũc eſt turpitudinis manifeſte nolle iurare vel iuramẽtum referre, ſecus autem ſi ipſe actor nullã iuris præſumptionem habet pro ſe nec aliquid ſemiplene probauit, quia tunc reus nõ eſt in manifeſta turpitudine nolle iurare vel iuramentum referre. Ita ſingul. limitat d. l. manifeſte. Specu. in tit. de iura. dilatione. §. j. verſicu. ſi autem actor nihil omnino probat &c. Pro quo facit optime quod voluit Bald. in c. fin. quo tempore miles. allegando Inno. in c. ſolet. de ſenten. excommu. dicens ꝙ vbi actor nihil probauit nõ poteſt iudex aliquid mandare reo, ergo nec poterit mandare quod iuret vel iuramẽtum referat. idẽ dixit ipſe Bal. in l. fi. §. fin. ff. quod met. cauſa. & in l. cum hi. in. §. ſi prætor. ff. de tranſa. in princi. & in l. ictus fuſtium. in j. colum. ff. de his qui not. infa. (Et in conſi. ſuo cxlvij. incip. Viſo. in iiij. volumi.) Et hanc partem quam tenet Spe. in dicto loco ſequitur Abba. in c. fi. in prin. in iij. col. verſi. Circa prædicta quęritur. de iureiuran. vbi refert illud dictum Specu. & dicit quod ex d. l. manifeſte. multi decipiuntur credentes quod indifferenter poſsit actor iuramentum deferre reo. Idem etiam firmat ipſe Abbas in c. ij. in j. no. de clan. deſpon. Et pro hac parte optime facit regula illa vulgata, videlicet ꝙ actore non probante reus debet abſolui. Et faciunt optime dicta per Pau. de Ca. & do. Alex. poſt eum ibi in l. ſi patronus. ff. de iureiuran. vbi dicunt ꝙ vbicunq; habes contra me aliquam exceptionem impeditiuam litis ingreſſum non teneor reſpondere libello nec lit. conteſt. de quibus exceptionibus habetur in l. nam & poſtea. in prin. ff. de iureiuran. vnde ſi vellem tibi deferre iuramẽtum vt iures vel referas aut ſoluas non cogeris ſubire iuramẽtum ſicut nec ſubire iudicium, de quo dicunt fore tex. no. ibi. & in l. in contractibus. §. illo. C. de non nume. pecu. Facit etiam pro illo dicto Spec. quod voluit Lud. Ro. in conſi. ſuo cviij. incipi. Idem in propoſita. vbi videtur firmare ſaltem tacite opi. Spec. inquantum allegat Inno. in dicto c. ſolet. de ſenten. excommuni. vbi dicit ꝙ quando nihil conſtat iudici ipſe iudex nihil poteſt mandare reo. Sed contra Specul. & ſequaces tenet domi. Alexan in l. manifeſte. & conatur reſpondere ad contraria, ideo cogita dictum Specu. fundatum eſt ſuper regulis iuris, & ſuper equitate, & ego pluries in contingentia facti obtinui & practicaui dictum Specula. nam ſi nihil tecum habeo agere videtur durum & iniquum qđ

poſsis me cogere ad iurandum vel ad referendum. Tene etiam mēti in materia iſta ꝙ iuramentum non eſt deferendum in ſupplementum probationis qñ ſemiplena probatio non probatur vere vel neceſſario, ſed p̄ſumptiue, vel qñ ipſa ſemiplena probatio eſt eliſa aliqua pręſumptione in cōtrarium. Ita ſingulariter dixit Lud. Ro. in conſil. ſuo xcj. inci. viſis & percunctatis. in pe. colum. & idem firmat Bald. inj l. j. C. qui & aduer. quos. in verſi. ex hoc no. item vide d. Alex. in hac materia in conſi. ſuo liij. inci. in cauſa vertente. in iiij. col. in j. vol. vbi inter cætera dicit quod iuramentum in ſupplementū probationis non tm̄ venit deferendum, vbi eſt ſemiplene probatum, ſed etiam vbicūq; actor habet pro ſe tales teſtes qui ſolū præſumptionem inducant vel aliquas coniecturas propter quas iudex inducatur ad ſuſpicandum vel opinandum pro parte actoris. allegat ad hoc no. in c. tam literis. de teſt. & Bar. in l. admonendi. in v. col. ver. poſt limitationem. de iureiu. & Bal. poſt Iac. de Are. in l. fundum. C. de rei ven. Et teneas ēt menti quod dicta lex, manifeſte. reſtringitur & limitatur niſi ſit elapſum tēpus, nam elapſo tempore ſeu termino iuris nō eſt manifeſte turpitudinis nolle iurare nec iuramentū referre. text. & ibi Bal. qui eum ita ſummat in l. in contractibus. in. §. illo. C. de non nume. pecu. Quæ omnia tene menti, quia uere quotidiana ſunt & vtilia, vt de ſe patet.

84 Princeps in dubio nō videtur velle vti plenitudine poteſtatis, ſecūdum Ioan. And. in c. innotuit. de elec. Innoc. & Ioan. And. in c. dudum. de decimis. & Bal. in l. bonorū. C. qui admitti, & Ange. in l. bene a zenone. C. de quadrien. præſcri. & ſecundum doc. in l. quanquam, & in l. in teſtamento. C. de teſta. mill. de quo etiam per Alex. conſi. lx. in vij. col. in ij. vol. & in conſil. lxxxvij. in iij. col. in eod. vol. & in conſi. cvij. in fi. iij. col. & in conſi. ccxv. inci. Nec arguendi. in iij. col. in * eo. vol. (Vide tamen Ludo. Roma. in ſingu. ccccccclxxxj. inci. dixi alias.) Tene tñ mēti quod qñ princeps facit actum qui poteſt fieri abſq; plenitudine poteſtatis nunquam præſumitur vti plenitudine poteſtatis. Sed qñ princeps facit actum qui non poteſt valere, niſi fiat de plenitudine poteſtatis, tunc in dubio princeps pręſumitur vti plenitudine poteſtatis, vt actus potius valeat quā pereat. Iſtud fuit ſingulare dictum Pau. de Ca. in conſi. ſuo cclxxxiiij. inci. In facto præſenti non intendo adulari, & idem dixit ipſe Pau. de Ca. in l. ex imperfecto. C. de teſta. & eum refert & ſequitur do. Alex. in l. ij. C. de teſta. mili. in ver. iuxta prædicta &c. Et do. Felyn. in c. j. in prin. ix. col. de conſti. & in c. cum inter priorem. de excep. in v. colum. in prin. & in c. in cauſis. in ij. col. circa fin. de re iudi. & do. Alex. in l. idem vulpianus. §. ſunt * & alij. in ſuis apoſtillis. ff. de excuſa. tu. (Idē in ſimili dixit Gemi. in conſi. ſuo xvij. inci. Pro declaratione. in fi. j. col. & d. Phil. Deci. in conſi. cxl. in ij. col. & faciunt in ſimili dicta per d. Phil. Deci. in conſi. lxxvij. inci. Viſo puncto. in fi. j. col. et illud conſi. in iiij. col. refert & ſequitur Pau. de Ca. in dictis locis. & idem dixit Alex. in conſi. xcij. incip. perſpectis. in viij. col. in vj. vol. & Deci. in conſi. cclxxxix. inci. nō eſt. in pe. col. in fi. & vide ſupra in ſing. xxx. inci. clauſula &c. circa finem.) Idem vr̄ firmare Bart. in l. præſes. C. ſi ſeruus vel liber. lib. x. & Old. in conſi. ſuo cccxxxij. inci. Ad idē. in ij. col. in princ. ver. Do vnam ſolutionem. Idem etiā firmat Pet. de Ancha. in conſi. ſuo ccxciij. incip. Vltra alia ſolenniter. circa med. pro quo optime faciunt dicta per Soci. in conſi. cxxx. incip. Viſa contingentia &c. in iiij. col. & quę ego dixi in l. j. §. ſi ſeruus. in iij. col. ff. de quęſtio. Et pro prædicta doctrina faciunt dicta per Pe. de Anch. in conſi. ſuo cccxxxvj. inci. Viſo diligenter &c. ante fin. & per eundem in conſi. lxviij. inci Contra donationē factam. in ij. col. ver. licet ergo cauſa. Et faciūt optime dicta per d. Alex. in conſi. ſuo j. incip. circa primum. in iij. col. in fin. in ij. volu. & per Ludo. Ro. in conſi. ſuo cccvij. incip. In caſu propoſito. circa prin. Vide tamen notabilia verba do. Fely. in c. cauſam quæ. in vij. colum. extra de reſcrip.

85 Tu ſcis quod propter ſterilitatem fit remiſsio canonis. c. propter ſterilitatem. de loca. l. licet. eo. ti. l. ex conducto, in. §. fin. & l. ſi merces. §. vis maior. ff. loca. Sed ſcias quod non tm̄ eſt fienda remiſsio propter ſterilitatem, ſed etiā qñ percepti ſunt fructus & ſine culpa coloni propter vitium territorij in quo ſunt nati ſunt corrupti, vtputa qñ vinum eſt verſatū taliter quod in totū proijcitur, & ex eo nullum pretium inuenitur. Ita not. dicit Hoſti. in d. c. propter ſterilitatem. quem ibi ſequitur Ioan. de Imo. in xviij. colum. in ver. In gl. potuit occurrere &c. quod eſt ſumme not. ſecundum Imol. ibi. Sed ego valde dubito de hoc dicto propter tex. in l. ex conducto. §. ſi qua tñ. & ibi Bart. ff. loca. vbi habetur ꝙ propter vitioſitatē fructuū non fit remiſsio canonis. Ita dicit ibi Bar. & idem tenet ipſe in l. ſi merces, in. §. vis ma-

ſor.co.ti.& Bal.in l.licet.in vij.q.Ideo cogi
ta.C.eo.Et vide Soci.in ſuo conſi.c.inci. In
cauſa Baptiſte.circa fi.

86 Statutum fit a principe vel a ſuperiore ꝙ
qui portauerit frumentum extra ciuitatem
cadat in pœnam amputationis manus. mo-
do quidam portauit frumentum extra ciui
tatem pro vſu ſuo an cadat in pœnam? dic
quod non.iſtud fuit ſingul. verbum Ioan.de
Imo.in l.cætera.in.§.fi.ff.de le.j.& idem di-
xit Bald.in l.cum proponas.C.de nau.feno.
pro quibus faciũt dicta per Ang.poſt Guil.
de Cu.in l.præſidis.ff.ſi cer.pet.vbi idem di
cunt & faciunt dicta per Alb.de Roſ.in l.ij.
in xij.col.C.de ſum.tri.& fide catho.& per
doc.in l.ſi quis poſt hac.C.de edifi.priua.&
in l.ij.in prin.ff.ſi cer.pet.Et ſcias quod hoc
caſu ſtabitur iuramento portantis bladum
extra ciuitatẽ an portauerit pro victu ſuo,
necne.ita dixit Ioan.de Imo.in d.l.cętera.§.
✱ fi.& Bal.in d.l.cum proponas.(Vide Bald.
in reperto.in verbo,gabella.in j.verſi.)Sed
iuxta prædicta quæro, conſtat ex prædictis
doctrinis & iuribus ꝙ extrahens frumentũ
pro vſu ſuo ſtante prædicto ſtatuto non ca-
dit in pœnam,modo pone aliquis extraxit
frumentum pro vſu ſuo,& poſtquam extra
xit mutauit propoſitum & illud vẽdidit,an
hoc caſu incidat in pœnam ſtatuti? dicas ꝙ
non,ita ſing.dixit Alb.de Roſ.in j.par.ſtatu
to.q.lxxix.inci.Item quæro ſtatuto cauetur
quod de rebus &c. & idẽ etiam ipſe tenuit
in ij.par. ſtatut.q.xxvj.inci. Prædicta etiã.
✱ quod profecto eſt valde no. (Idẽ tenet Bal.
in l.j.§.cum quæritur.ff.de exerci.)Et vide
in ſimili Bald.hoc tenentem in conſilio ſuo
clxxxvj.inci. Decreto domini. in j.vol.Et
adde etiam in materia proprij vſus de quo
ſupra dixi no.verbũ,videlicet ꝙ ſtante ſta-
tuto ꝙ pro vnoquoq; equo tranſeunte per
ciuitatem aliquam debeat ſolui tm̃ pro ga-
bella , ꝙ hoc caſu non debet ſolui pro equo
quem quis equitat, pro vſu ſuo.ita ſingu.di-
xit Pe.de Anch.in conſi.ſuo cclxxv. incip.
Præmittendum eſt &c. quæ omnia tene mẽ
ti quia ſunt quotidiana & vtilia.

87 Licet ficte contumax poſsit a ſñia diffini
tiua intra x.dies a tpe ſententiæ computan-
dos appellare,vt habetur in cle.cauſam. de
elec.& in cle.ſi ante.de dolo et contu.Tene
tamen menti ꝙ ea quæ fiunt poſt x.dies a tẽ
pore prolationis ſñię & ante interpoſitionẽ
prædictæ appellationis per iudicẽ ſeu exe-
cutorem valent & tenent, nec poſſunt reuo
cari per viam attentati ſeu nullitatis,ſed be
ne poterunt reuocari per viam iniuſtitie do
cto & cognito de hoc ĩ cauſa appellationis.
Ita ſingu.dicunt dñi de Rota in ſuis deciſio
nib.nouis,ĩ deci.ccclij.inci. Licet ficte &c.
quam doctrinam vidi alias practicari Vene
tijs a quodam delegato apoſtolico in quadã
cauſam non parui momenti.

88 Stante ſtatuto ꝙ contra laudum vel con-
tra ſñia non poſsit opponi aliqua exceptio,
tamen hoc caſu nõ videtur prohibita facul
tas implorandi officium iudi.vel habẽdi re
curſum ad ſuperiorem ſaltem vbi pars ali-
ter locupletaretur cũ aliena iactura. Ita ha-
betur in l.plane.& in l.fi.ff.de peti.hære. &
vtrobiq; hoc firmat Bald.& Ang.& voluit
do.Ant.in c.item cum quis.de reſtit.ſpol.&
Ioan.de Imo.in l.fi.ff.a quib.ap.non licet.&
Pe.de Anch.in repet.c.canonum ſtatuta. de
conſtit.& in cle.j.de ſequeſtr.poſ.& fruc.&
Bar.in l.j.§.parui.ff.quod vi aut clã.Et vo-
luit Lud.Ro.in conſi.ſuo cccxxv.inci.Quo
ad primum.in vlti.col.vbi dixit ꝙ quanuis
aliqua conſtitutio tollat & excludat genera
liter quodcunq; remedium,nunquam tñ in-
telligitur excludere implorationem officij
ſuperioris qui conſiderata equitate eius offi
cium & auxilium debet annuere. alle.l.j.§.
quantum.ff.de ſepara.& d.l.plane.& l.fi.de
peti.hæred.alleg.etiam tex.in l.iiij.§.j.ff.de
fideicom.liber.& l.ij.§.ſi bonorũ.ff.ad ter-
tul.& glo.in l.ij.in.§.expectandi. ſuper ver
bo,repudiauerit.de bono.poſ. ſecundũ tab.
Idem expreſſe firmat Pe.de Anch.in conſi.
ccix.inci.Iudex.in ij.col.& Abb.in c.ex li-
teris.in ij.col.de in integ.reſti.Ioan.de Imo.
in l.ex conſenſu.§.fi.ff.de appel.& Paul.de
Leaz.in cle.j.de ſequeſtr.poſ.& fruc.& Ra
pha.Fulg.in conſi.clxvij.incip.Viſis &c.&
do.Alex.in conſi.ſuo ccccxxxv.inci.In cau
ſa domine Bartholomee.in j.col.& in l.fi.in
antepe.col.C.de edic.diui hadri.& in cõſil.
ſuo cxiij.inci.Viſo &c.circa fi.in v.vol.pro
quibus faciunt dicta per Bar.in l.fi.in fin.C.
de ſenten.& in l.fi.C.de tempo.ap.& dicta
per Bal.in c.j.§.fi.in ij.col.quo tempore mi
les.& dicta per gl.in l.fi.C.vt lit.penden.&
quæ habentur in authẽ. quæ ſupplicatio.C.
de preci.impe.offe.& per Bal.in l.nemo.C.
de iuriſdi.om.iudi.& per d.Alex.in c.paſto
ralis.de appel.& per Ang.in l.j.C.de ſentẽ.
præfe.pręto.& per Ioan.de Imo.qui melius
& latius cæteris loquitur in conſi.ſuo cxlv.
incip.Viſis &c.cum duobus conſilijs ſeq.&
ibi etiam in conſil.ſuo cxliiij. de quo etiam
ego latiſsime ſcripſi in cõſil.meo xxxiij.in-
ci.Super eo.in vlti.char.Sed operepretium
eſt ſcire in caſibus in quibus habet locum

talis recurſus & obtinetur quõ tunc ipſe re
curſus regulabitur.in quo dicas ꝙ regulabi
tur ſecundũ quod regulat appellatio quan-
tum ad tempus exercitij & terminationis
eius.Ita ſing.dixit Bal.in trac.ſuo ſuper ſta-
tutis,in ver.Statutum.in vj.verſi.incip.Sta
* tutum quod permittit.(Nuper inueni Bal.
& Ang.idem tenentes in l.j.per gl.ibi.C.de
ſenten.præſe.præto.& vide Bal.in l.etiam.
C.de iure do.ad fin.) quod tene menti quia
non memini me hoc legiſſe alibi.de qua ma
teria plenius dixi in l.ij.in iij.char.in j.col.
C.de execu.rei iudi.Et intra quantum tem
pus poſsit qui grauatur habere recurſum ad
ſuperiorem.Vide do.Ioan.Bapti.de Cazalu
pis in ſua repe.l.oẽs populi.in xcij.col.in fi.
ff.de iuſti.& iure.& vide infra in ſingulari
* cclxxxix.incip.dolus.)(Et vide do.Pari.de
Pute.in ſuo trac.ſing.in xviij.char.in ij.col.)

89 Solutio ſpontanea purgat vitium violen
tiæ adhibitum tempore promiſsionis.l.ij.C.
quod met.cau.cũ ſi.Scias tñ vnum ꝙ nunꝙ
ſoluens intelligitur approbare promiſsionẽ
præambulam qñ ſubeſt aliqua cauſa ex qua
neceſsitabatur promiſſor ad ſoluendum,pu
ta quia iurauit,nam iſto caſu ſi ſoluit non di
citur purgatum vitium violentię pręceden
tis tẽpore promiſsionis. Ita ſing.dixit Ang.
in d.l.ij.in fi.uerbis.C.quod met.cau.dicens
hoc ſentire glo.ibi.& ſubdit quod ſi ex for
ma ſtatuti cõtra inſtrumentum guarentigiæ
non poteſt opponi exceptio doli vel metus
ꝙ ſi quis promittit per metum per inſtrumẽ
tum guarentigiæ,& deinde ſoluit,non vide
tur approbare dictum inſtrumentum.quod
dicit ibi Ang.eſſe nota.dignum,& idem vo
luit Barto.in l.j.§.hoc interdicto.ff.quod vi
aut clam.& d.Felyn.in c.quod ad conſulta-
tionem.in v.col.de re iudi.Et faciunt dicta
per Ioan.de Imo.in conſil.ſuo cxlvj.inci.In
cauſa nauis. in iij.col.verſic.ſecundo poteſt
dici.& in conſi.cxliiij.inci.Cœpit dubitari.
& vide etiam per dicta do.Felyn.in c.cum
M.in xij.col.poſt prin.de cõſti.& per Bal.
in l.nouiſsime.ff.quod fal.tuto.autho.

90 Fauorabiliores ſumus ad liberandum ꝙ
ad condemnandum.l.arrianus.ff.de actio.&
obli.l.fauorabiliores.ff.de reg.iur.l.abſen-
* tem.ff.de pœn.cum ſim.(Vide infra in ſing.
cclxiij.inci.monitus. Et ideo dixit multum
no.Inno.in c.nouit.de offi.deleg.quod licet
legatus exiſtens extra prouinciam non poſ
ſit excõicare niſi faciat de conſenſu dioce-
ſani tñ poteſt excommunicatum abſoluere.
Item dicit etiam ꝙ poteſt conferre præben
das,& ꝙ ſi duæ prouinciæ ſint ſibi commiſ-
ſe ꝙ negotia vnius poteſt in alia expedire,
quod dictũ refert & ſequitur pro no.Ange.
in l.ij.ff.de offi.procõ.quę omnia nota ad ma
teriam ſeu limitationem.l.fi.ff.de iuriſdi.om.
iudi.Et ad prędicta etiam facit quod voluit
Saly.in l.fin.in vlt.col.C.de quæſtio.& do.
Franc.de Are.in c.fraternitatis.de teſtib.in
viij.char.vbi dixerunt ꝙ licet in criminali
bus non obſtet publicatio tñ hoc non pro-
cedit vbi petitur noua examinatio ad offen
ſam.quod dictum refert & ſequitur d.Fely.
in c.cum clamor.in iij.col.circa med.de te-
ſti.vbi etiam pro hoc alleg.no.verbum do.
de Rota quod ibi per te videas. de quo lã-
tius dixi in l.j.in.§.ſi.in ij.nota.poſito ibi a
Bar.ff.de quæſtio.& vide etiam Bal.in l.fi.
in vlt.col.ante fi.C.de proba. Tene menti
rogo,quia ſingularia ſunt & lucroſa.

91 Regulariter ad hoc vt quis dicatur con-
tumax requiritur trina citatio vel vna pe-
remptoria,vt habetur.in l.cõſentaneum.C.
quomo.& qñ iud.& in l.tres denunciatio-
nes.co.ti.Scias tñ quod vbi citatur perſona
potens ſufficit vnica citatio etiam non perẽ
ptoria.Ita ſing.dixit Ioan.And.in c.non mi
nus.de immu.eccle.quem ſequitur Bald.in
c.j.in prin.in ij.col.de milite vaſal.qui con-
tu.eſt.& do.Fely.in c.in nomine domini.in
v.col.de teſti.& vide quæ dixi ſupra in ſin-
gu.liij.inci.Ad hoc vt quis conſtituatur &c.

92 Licet teſtis ſit inhabilis tñ ſi eſt rogatus
a partibus creditur ſibi.gl.eſt ſingul.in.§.&
licet.in authen.de teſti.in ver.etiam ſuppli
cijs.quem ſequitur Bald.in l.parentes.C.de
teſti.& in c.in nomine dñi.in j.col.de teſt.et
Bar.in l.ad teſtium.§.j.ff.de teſta.& do.Ale
xan.in conſi.ſuo cclxxviij.inci.Ponderatis
verbis.in vlti. verbis. Et dixi in l.j.in.§.ad
* quæſtionem.ff.de quæſtio.(Vide Alexan.in
conſi.xciij.incip. repetitus in cauſa.in pen.
colum.in vj.vol.& in conſi.cij.incipi.ſuper
primo &c.in vlti.verbis.in vij.vol.) Quod
intellige niſi eſſet inhabilitas per partes nõ
remiſsibilis, ſecundum theoricam Bal.in l.
ſi quis teſtibus.in vlt.col.C.de teſti.Et ideo
dixit not.Ioan.And.in addi.Specu.in tit.de
teſte.§.ſæpe.in j.addit.quod teſtis inhabilis
poteſt conſenſu partium habilitari,& idem
voluit ipſe Ioan.And.in d.titu.de teſte.§.j.
verſic.Quid ſi vidit.& do.Anto.& Ioan.de
Imo.in c.cum dilectus. de conſue.& d.Ant.
in c.bonæ.de poſtu.præla.& Alexan.in cõ
ſi.cxxij.in iij.colum.in ij.volu.Scias tamen
ꝙ licet quando partes cõſentiunt in teſtem
non poſsint aliquid contra eum opponere
per ſupradicta, tamen iſtud eſt verum quan

do conſentiunt in perſonam, & in dicto teſtis, ſecus ſi conſentiunt in perſonam tantū; quia tūc poſſunt opponere dicto ſuo, ita ſingulariter dixit Bald. in l. in bone fidei. in penul. col. verſi. dubitatur de vno. C. de rebus credi. quod dictum pro mirabili refert & ſequitur V. I. monarcha, do. Fely. in c. veniēs. in viij. colum. extra de teſti. Aliud etiam in hac materia tene menti, videlicet ꝙ nedum teſtes inhabiles conſenſu partium poſſunt habilitari, ſed etiam atteſtationes inualide poſſunt ratificari conſenſu partium, ita ſingu. dixit Inno. in c. cum cauſam. extra de teſti. quem refert & ſequitur Salyc. in l. ſi quis teſtibus. ff. de teſti. in j. col. & idem tenet d. An. in c. fraternitatis. in j. col. extra de teſti. quæ omnia ſunt nota. digna.

93 Iudex licet ſine indicijs non poſſit aliquē ponere ad torturam, alias puniatur, vt l. fin. ſupra de quæſtio. tamen iudex ſine indicijs poteſt capi facere & carcerare aliquem, & non cadit in pœnam, ita elegāter dixit Bal. in l. & ſi certus. ff. ad Silla. & Bald. in l. ij. C. de his qui latro. & Ange. in l. item apud labeonem. §. quæſtionis. ff. de iniur. & Ang. in authē. vt iudi. ſine quoquo ſuffra. in. §. ſcientes. & ideo dixit Saly. in l. nullus. C. de exhiben. reis. & in maleficijs iudex ſtatim poteſt capere malefactorē præhabita aliquali informatione. Et iſta procedunt in criminalibus, ſecus autē in ciuilibus, quia in illis non eſt incipiendum a captura, alias poſſet agi actione iniuriarum, de quo per Alex. in conſi. xvij. incip. requiſitus ut cauſa. in pen. col. ✳ in j. vol. (Ad materiam iſtam vide Catal. in ſuo trac. ſyndi. in verſi. ccccxxj. inci. adde ꝙ qui facit, & d. Phili. Deci. in conſilio ſuo clxxxix. incip. Leiatus ſum. in vlti. colum. in fi.) Et iſta tene mēti ad excuſandum iudicem in ſyndicatu. Ego alias dum eſſem vicarius generalis & ſyndicator officialium ducis Mediolani habui hoc in facto in ciuitate Tortone in quodam iudice Aſtēſe, cui dabantur graues accuſationes per vnum ciuem, quem ipſe capi fecerat pro maleficio & carcerari, ego tandem eum ſententialiter liberaui, Hippo. de Marſi, I. V. D.

94 Tu habes l. eadem. C. locati. qua diſponitur quod dñs rei locate poteſt rem alteri locatam propter ſuam neceſsitatem ad ſe aduocare. Sed ego vellem ſcire quid in re data in emphyteoſim, an dominus eodem modo poſsit propter eius neceſsitatē illam ad ſe aduocare? & certe videtur dicendum ꝙ ſic, nam contractus locationis & contractus emphyteoticus multum fraternizant, vt habetur per ſcribentes in l. j. C. de iure emph. & etiam quia eadem videtur ratio in vno caſu ſicut in alio. Attamen contrarium ſing. determinat Ioan. And. in additio. Specu. in titu. de loca. in. §. nūc aliqua. in verſ. iiij. &c. quod dictum pro valde no. refert. & ſequitur domi. Iaſ. in l. j. in fi. ix. colum. C. de iure emphy. quod eſt multum notandum ad materiam d. l. eadem. C. loca.

95 Contractus cenſualis differt a contractu emphyteotico, de quo per docto. in l. j. C. de iure emphy. & per Alex. in conſil. ſuo xiiij. in iij. colū. in ij. volu. Et ideo ſcias ꝙ ille qui tenetur ſoluere cenſum licet ſtet ꝙ non ſoluat per biennium uel etiam per centum annos non tamen cadit a iure ſuo vel a re cenſuali. iex. eſt cum glo. in c. conſtitutus. de religio. do. & not. Bar. in l. j. §. j. ff. de publica. & Bal. in titu. de pace conſtan. in verſi. perſoluere fictum. & in authen. ei qui. in penultí. char. verſicu. quæro pone ex confeſsione principis. C. de bo. autho. iudi. poſ. & Ioan. de Imo. in c. propter ſterilitatē. in vlti. char. in j. col. verſi. item aduerte. extra de loca. & voluit Imo. in c. ad audientiam. el ſecundo de rebus eccleſ. non alie. vbi facit magnum feſtum de hoc, & dicit perpetuo menti tenēdum, quia quotidie contingit de facto, & idem tenet d. Batho. Soci. in conſi. ccviij. in- ✳ cip. Viſis actis. in vlti. col. (& in l. j. in xiiij. col. in fi. eo. titu. alias in xj. col.) vbi alios al- ✳ legat hanc partem tenētes. (Idem dixit Bal. in conſil. ccccvj. incip. talis eſt conſuetudo. in iij. vo.) Sed quæro, pone reperitur quoddam inſtrumentum in quo dicitur ꝙ Titius promiſit dare omni anno tali monaſterio vnum ſaccum frumenti, & non dicitur tanquam emphyteota, vel tanquam cēſuarius, nec alio modo, nunquid iſte Titius ex ceſſatione ſolutionis per biennium poterit expelli? in quo dicas ꝙ non, quia hoc caſu in dubio magis præſumetur contractus cēſualis ꝗ̄ emphyteoticus vt ipſe Titius non cadat a iure ſuo, ita dixit ſing. Albe. de Roſa. in l. ij. in viij. col. verſi. quid de quæſtione a me quæſita. C. de iure emphy. quam doctrinam pro valde nota. refert & ſequitur do. Iaſ. ibidem in xv. colum. vbi dicit ꝙ mouetur ipſe Alber. per d. c. conſtitutus &c. & idem etiam tenet domi. Iaſ. in l. j. in princip. ✳ xv. colum. de iure emphy. vbi videas. (Vide domi. Philip. Deci. in conſil. cxxxviij. in ij. colum. & in conſilio cxlvj. in j. colum. & in conſil. lxxiiij. incip. non fuiſſet. in j. & ij. colum. & vide infra in ſingu. ccccxlvj. inci. magna profecto &c.)

96 Renuncians generaliter omnibus exce-
ptionibus non intelligitur renũciare & ex-
cludere exceptionem quæ habet ortum ex
facto aduerſarij.caſus eſt no.in l.qui officij.
§.fi.ff.de contrahen.emp.quem ad hoc pro
no.allegauit Lud.Ro.in cõſi.ſuo ccccclxxij.
incip.in eo quod quæritur. vbi dixit ꝙ pro
hoc etiam facit text.in l.cũ proponas.C.de
nau.fœno.Hipp.de Marſi.I.V.D.

97 Fama ſola non facit indicium ad torturã
contra aliquem,ita dixit Ioan.And.in addi.
Spe.in ti.de proba.§.videndum. verſi.xiij.
iuxta fi.addi.idem tenet Bal.in l.milites.C.
de quæſtio.ſequens Cy.in l.fi.eo.ti.Idem fir
mat Ioan.And.in addi.Spe.in ti.de noto.cri
mine.§.fama.ſuper verſicu.caſus.in fi.addi.
quem refert & ſequitur d.Ant.in c.tertio lo
co.in pe.col.extra de proba.allegans etiam
Ioan. And.in d.§.videndum.& in c.veniẽs.
el ij.in iiij.col.de teſti.Et hanc partem tenet
Ang.de Are.in trac.malefic.in verbo,fama
publica.in verſi.& an famæ.Idem etiam te-
net Bal.in addi.Spec.in ti.de ſenten.in vlt.
col.& d.Alex.in conſi.ſuo v.in ij.col.in pri
ma parte conſiliorum. & hanc credo cõem
opi.de qua etiam per Bar.in l.de minore.§.
tormenta.alias in §.plurium.ff.de quæſtio.
per Abb.in c.j.in fi.de purg.cano.ꝑ Imo.in
l.fi.in vlt.col.ff.de hære. inſti.per Bal.in c.
j.§.iniuria,de pace iura.Bar.in l.fi.ff.de qõ.
per Abb.in c.cum in contemplatione.de re-
gu.iur.per d.Domi.poſt gl.in c.nullus.in fi.
xxiiij.diſt.per Bal.in l.ſi quis ex argẽtarijs.
§.j.ff.de eden.per do.Ant.& alios in c.cum
oporteat.in xij.col.de accu.per Abb.in c.j.
in j.col.de depoſi.per Bald.in l.iij.§.eiuſdẽ.
ff.de teſti.in ſuis addi. Et dixit no.Bal.i ſuo
conſi.cclxxv.inci.ad euidentiam.in j.col.in
j.volu.ꝙ ſi fama eſt adeo nuda, ꝙ nulla ha-
beat argumenta per ſe & per famã quis tor
queretur & confiteretur & perſeueraret in
confeſsione ꝙ talis confeſsio non valeret.
Iſtud tñ ꝙ fama non eſt ſufficiens indicium
ad torturam limita non procedere nec locũ
habere in fama vehementi,quia talis vehe-
mens fama eſt ſufficiens indicium ad tortu-
ram,ita ſing.dixit Bar.in conſi.ſuo cxcj.in-
cip.dño Pact de Bingo ſancti Sepulchri.&
idẽ tenet Bal.in c.j.§.furtum.de pace iur.
fir.in v.col.verſi.ſed nunquid ex tali cõfeſ-
ſione.& volunt aliqui moderni in d.l.de mi
nore.§.tormenta. & hoc ẽt tenet d.Fely.in
c.veniens.in v.col.verſi.limita tertio.extra
de teſti.licet non alleg.Bar.in dicto ſuo con
ſi.ſed alia allegat de quibus ibi per eũ. Item
limita etiam quod fama non facit ſufficiens
indiciũ ad torturam,fallit niſi conſtet quod
ipſa fama habuerit originẽ ab honeſtis per-
ſonis, nam tunc bene facit indicium ad tor-
turam,ita vr tenere Bald.in c.j.§.item ſi va
ſallus.de contro.inueſti.in vſi.feu.in vlt.co-
lum.idem etiam voluit Salyc.in l.ea quidẽ.
poſt Bald.ibi in materia famæ.C.de accuſa.
quod etiã videtur probari ex tex.in c.qua-
liter.el ij.de accu.& in l.miles.§.mulier. &
ibi Bar.ff.de adulte.quæ omnia tene menti,
quia quotidiana,& non ſunt adhuc duo mẽ
ſes quibus iſta habui in facto in quadã cau-
ſa capitali.Et alias etiam habui in contingẽ
tia facti dum eſſem capitaneus vallis Luga-
ni.&c.Quæ aũt dicatur vehemens fama dic
ꝙ hoc relinquitur arbitrio iudi.ſecundum
Bar.in d.conſi.cxcj.circa fi.& firmat etiam
Bertha.in verbo,fama.in iiij.col.in j.verſic.

98 Laicus contra clericum non admittitur
in teſtem in cauſa criminali. ita habetur.in
c.veniens.el j.de teſti.ij.q.vij.c.laicos.& ibi
glo.& c.ſeq.probatur etiam in ar.in c.fi.de
teſti.cog.& hanc partem tenet Spe.in tit.de
teſte.§.j.verſi.item quod eſt laicus.& habeẽ
per Abb.in c.decetero.de teſti.& voluit Io.
And.in c.prælatis. de homi.in vj.in verſic.
querelam.Scias tñ quod licet laicus nõ ad-
mittatur contra clericum in cauſa criminali
illud eſt verum ad plenam probationem fa
ciendam: ſecus tñ eſt quo ad indicium quia
dictum laici facit indicium ad torturam cõ-
tra clericum,ita ſing.dixit Abb.in c.decete-
ro.extra de teſti.Et ibi d.Fely.quod dictum
refert & ſequitur d.Alex.in l.maritus.ff.de
quæſtio.Pro quo facit quod voluit Bar.in l.
fi.in fin.ff.de iniẽ iur.vbi dixit ꝙ quotieſ-
cunq; probatio probat in ciuilibus,in crimi
nalibus facit indicium ad torturam,ſed cla-
rum eſt quod in ciuilibus teſtimonium lai-
corum plene probat contra clericum,ergo.
Item ſcias etiam ꝙ licet laici non admittan
tur contra clericos in criminalibus,vt dictũ
eſt,tñ admittuntur ad probãdam famam cõ
tra clericum.Ita dixit d.An.in c.tam literis.
in vlt.col.extra de teſtib.de quo latius ego
dixi in repe.mea.l.fi.C.de proba.in ix.char
ta vltra medium, vbi videas. Et etiam feci
mentionem de prædicta doctrina Abb.in d.
c.decetero.in l.maritus.ff.de quæſtio.in illa
quæſtione,an teſtis qui non debet examina
* ri examinatus faciat indicium.(Adde etiam
quod mutilati membris vel corpore vitiati
nõ poſſunt teſtificari contra clericos in cau
ſis criminalibus, ita dixit Abb. antiquus in
c.j.de excep.quem refert & ſequitur Bal.in
margarita in verbo, mutilati,& idem dixit
glo.in

99 Priuilegiatus contra pariter priuilegiatum non vtitur priuilegio, vt habetur per Bar. in auth. quas actiones C. de ſac. ſan. eccle. & in l. ſed milites in prin. ff. de excu. tuto. in lec. Nico. de Neapo. & in l. verum. §. fi. ff. de mino. & in l. j. C. ſi aduer. fiſcum, & Alex. in l. ſiue apud ff. de mino. & per cano. in c. ad aures de pręſcrip. Et per do. Fely. in c. in præſentia in xiiij. & xv. colũ. de proba. & in c. cum pro cauſis in prin. de ſen. excõ. Et ideo tene menti quod ſi pauper petit ab eo qui a iure priuilegiatus eſt vt non teneatur vltra quã facere poſſit, obtinebit actor pauper replicans de inopia cõtra exceptionẽ inopie, per l. ſed & milites in prin. ff. de excuſ. tut. & quia exaudiẽdo reum pauperem eſſet cooperire vnũ altare & aliud detegere, contra c. cum cauſam de præben. itẽ quia creditor habet duo iura. ſ. actionem & replicationẽ & debitor habet ſolam exceptionem, ergo pręferendus eſt actor tanquã habens plura iura, vt habetur in authen. de conſangui. & vteri fratribus. §. j. ita ſing. determinat Guil. de cu. in l. ſi quis ff. de pac. & Albe. de roſa. Bald. & Paul. de Caſt. ibi ex quo infert ibi Bal. nor. quod ſi mulier inops nondum conſummato matrimonio ingreditur religionẽ & repetit dotem datam marito; qui allegat ſe inopem & dicit ſe non teneri vltra vires &c. ꝙ mulier audietur, quia tractat de damno euitando, & maritus de lucro captando, quæ dicta tanquam notabilia refert & approbat do. Felyn. in c. dilecti filij, in fi. iiij. colum. de excep. vbi refert prędicta. (Et vide do. Philip. Dec. in l. in re obſcura ff. de regu. iur.) quæ tene menti quia ſunt quotidiana, & non ſunt adhuc xv. dies quibus ego in hac materia pro hac parte ſcripſi in contingentia facti apud Ferrariam.

100 Occidens aggreſſorem ſe defendendo non tenetur de occiſo, ſecundum doc. in l. j. C. vnde vi. & in l. vt vim ff. de iuſti. & iure. & in l. j. C. quando liceat ſe ſine iu. vin. & in l. j. §. ſed cum arietes ff. ſi quadr. pauper. feciſ. dicatur, & in l. is qui aggreſſorem C. de ſiccarijs. & per Angel. de Are. in tracta. maleſi. in verſicu. & dictus Titius ſe defendendo &c. & ibi latius in additio. ſecus tamẽ in eo qui occidit ſe non defendendo, vt per docto. in dictis locis. Et occidẽs aliquem ſe defendendo nõ dicitur committere maleficiũ ſecundum Bald. in l. data opera in iiij. colũ. C. qui accuſa. non poſ. Tene tamen menti ſingulare verbum Iac. de Are. quem refert & ſequitur do. Anto. in c. olim el. j. ad fi. de reſtitu. ſpo. & ibi Abb. in x. col. vbi dicũt ꝙ licet occidens aggreſſorem non ſe defendẽdo non excuſetur, vt ibi, tamen mitius punitur, adeo ꝙ ſi percuſſus inſequatur vulnerãtem qui fugiebat & eum occidat, non tenetur vt homicida quia eſt potius in culpa q̃ in dolo, quod dictum refert & ſequitur d. Fran. de Are. in conſi. ſuo xxxiiij. incip. viſis diligenter teſtibus &c. in fi. & in conſil. ſuo lxxx. incip. ſicut decet &c. in fin. & idẽ tenet Ang. de Are. in tracta. maleſi. in d. verſicu. & dictus Titius ſe defendendo in ver. quæritur, Titius vulnerauit &c. Et pro hac parte in contingentia facti conſuluit Bald. in ciuitate Papie, vt refert Pau. de Caſt. in conſi. ſuo cxcij. inci. in cauſa incarceratorũ in vlti. col. Et hanc partem videntur tenere Bal. & Saly. in d. l. j. C. vnde vi. pro quibus faciunt dicta per Alberi. in ij. parte ſtatu. q. cccclij. Et idem etiam firmat Io. And. in addi. Specu. in titu. de homici. ſuper rub. vbi dixi ꝙ licet excedens modum in ſe defendendo teneatur de culpa c. ſignificaſti el ij. de homici. tamen ſi illo exceſſu occidat aggreſſorem non tenetur vt homicida. Et hoc dictum Iac. de Are. do. An. & ſequacium refert & ſequitur do. Fely. in c. dilecti filij. in viij. col. de excep. vbi refert alios tenentes hanc partem. & alia pulchra pro hoc faciẽtia allegat ibi ſubdens ꝙ de hoc dicto nunquam obliuiſcaris quia vix poſſet eſſe notabilius. idem dixit ipſe in c. ſignificaſti. el. ij. de homici. in pen. colũ. Ego dum eſſem poteſtas Citadelle apud Paduam habui hoc in facto, & propter prædicta iura & doctrinas abſolui illum qui occiderat aggreſſorẽ non tamen ſe defendendo, a pœna mortis, ſed eum banniui, & affines mortui ſe quęrelarunt de ſentẽtia mea apud illuſtriſſimam dominationem Venetorum, adeo ꝙ res iſta commiſſa fuit Paduæ cognoſcenda, finaliter ibi ſentẽtia mea fuit confirmata. Et pro prædictis faciũt quę dixi infra in ſing. clxx. incip. Homicida &c.

101 Pater poteſt vendere proprium filiũ propter famen l. ij. & ibi doc. C. de pa. qui fil. diſtraxe. & voluit glo. c. ſi quis. extra de furt. & in c. diſcipulos. de conſecra. diſt. v. & Abbas in c. nonne in prin. vlti. col. de pręſump. Nam propter neceſſitatem famis permittitur illud quod alias non toleraretur, vt patet in d. c. ſi quis. extra de furt. & ideo dixit Bal. & Pau. de Caſt. in l. ij. §. cum in eadem naui. ff. ad leg. rho. de iactu. per illum tex. ꝙ ſi quis furatur panem tempore cariſtie non punitur de furto. Sed teneas tamen menti

ꝙ licet pater poſſit vendere filium propter neceſſitatem famis, vt in dictis iuribus, tamen iſtud non habet locum in filio presbytero, quē pater etiam propter neceſſitatem famis vendere non poteſt. Ita ſingulariter dixit Hoſti. in c. iudæorum de eta. & quali. quem ibi ſequuntur ſcribentes. Quod dictū refert & ſequitur Io. And. in d. c. ſi quis in ij. col. verſic. tu adde &c. extra de fur. & iſtud operatur ordo ſacer, ſeu ordo clericalis, de quo vide quæ latius dixi in repe. mea rubr. ff. de fideiuſſo. in xv. char. vbi plura poſui de ordine clericatus. Et ſcias ꝙ filius venditus a patre propter neceſſitatem famis poteſt agere contra patrem eū redimat, ſi pater peruenit ad pinguiorem fortunam, ita dixit Bal. in c. ex reſcripto in fi. de iuretur. quod dictum refert & ſequitur do. Felyn. in c. cum dilecta in xxvij. col. verſi. fallit octauo de reſcri. de quo etiā dixi in. l. ēt ſi redhibitus in vlt. colū. ff. de quæſtio. Hippolytus de Marſilijs I. V. D.

102 Clauſula ſummarie de plano ſine ſtrepitu & figura iudicij in reſcripto appoſita eſt magne importantie. de qua per Bart. in extrauagan. ad reprimendum in verſi. de plano &c. & in l. a diuo pio. §. ſi ſuper rebus ff. de re iudi. & per eundem in l. ne quicquam. §. de plano. de offi. proconſu. & in l. iudices C. de iudic. & in l. conſtante in j. q. ff. ſolu. mat. & per docto. omnes in cle. ſepe. de ver. ſig. Et per Ludo. Ro. conſi. cc. incip. viſo pūcto. Et teneas menti ꝙ licet ad validitatem ſententie requiratur porrectio libelli & litis conteſtatio, alias ad ſententiam perueniri non poſſit, vt habetur in rubro & nigro extra vt lit. non conteſt. Attamen vbi in reſcripto eſt appoſita dicta clauſula, ſummarie de plano ſine ſtrepitu & figura iudicij &c. poterit omitti libellus & litis cōteſtatio & valebit ſententia, ita ſing. dixit Io. mona. in c. fi. de hæreti. lib. vj. ſuper verbo. figura. dicens ꝙ vigore illius ſolius verbi. ſ. procedat iudex ſine figura iudicij, poteſt ipſe iudex incipere ab articulis quibus probatis ſtatim procedere poterit ad ſententiā quod dictum refert & ſequitur Ludo. Ro. in conſi. ſuo ccccxix. incip. in caſu propoſite &c. in fi. vbi alleg. idem voluiſſe do. de Rota in deciſ. ſuis alleg. ibi per eū quod dictum eſt ſing. no. Ex quo dicto poteris limitare titulum extra vt lit. non conteſt. cū ſua materia, & circa dictā clauſulam, ſummarie de plano ſine ſtrepitu & figura iudicij. ſola facti varietate inſpecta ſcias quod inferior a principe nō pōt cōmittere, etiam ſi ſit legatus de latere, cauſam cognoſcendā ſummarie de plano &c. & ſic non poteſt vti illa clauſula, ita dixit glo. no. in c. fi. de hæreti. in vj. in glo. magna ante fi. quā pro ſing. allegauit ad hoc Ang. de Are. in. §. appellatur. inſti. de exceptio. in verſi. xxiiij. Sed tu dicas quod idē voluit glo. in clemen. ſepe in prin. in ver. mandamus de verb. ſig. & not. per Specu. in titu. de lega §. ſupereſt. verſi. ſed nunquid legatus ante finem j. colum. Et idem no. Bal. & Io. de Imol. in l. ex duobus. §. fi. ff. de vul. & pup. & voluit Cæpo. in cōſi. ſuo xvij. incip. viſa commiſſione. in pen. col. de quo etiā per do. Fely. in c. j. in j. col. extra de reſcrip. Quæ omnia mēti cōmēda, quia hoc anno ego practicaui hic illud dictum Io. mona. & ſequacium, & obtinui in cōtingētia facti coram iudice Aquilie in cōmiſſione ſibi facta.

103 Varietas in teſte eſt maxime importātie, nam operatur ꝙ vigore ſue atteſtationis iudex nullo modo poteſt procedere ad ſentētiam ferendam pro ea parte qua ipſe primo teſtificatus eſt, ita not. Inno. in c. pręterea de teſti. cogen. & do. Anto. in c. cum in tua. in viii. col. de teſti. & Ang. in cōſi. cclx. incip. quędā domina Margarita. & voluit domi. Alex. referēs prædicta in cōſi. ſuo ccclxiiij.

* incip. in cauſa appellationis in v. col. (Et in conſi. ij. incip. viſo proceſſu in iij. col. in vij. volu. in conſi. cxxvij. inci. viſo proceſſu. in ij. col. in vij. vol.) Itē ēt talis varietas in teſte operatur vt ipſe teſtis poſſit torqueri, vt hr. in l. ex libero. & ibi glo. ff. de quæſtionibus & per Inno. & alios in c. cū in contemplatione de reg. iur. per Dy. in regula, ſine culpa. de reg. iur. Cy. in l. fi. C. de quæſtio. Pau. de leaza. in commento c. grauis de depoſito. Bald. in l. milites C. de quæſtio. Bal. in l. iij. C. ad leg. iul. de adulte. do. Ant. in c. cum in tua de teſti. Bal. in c. j. §. j. in titu. quid ſit inueſti. Bal. in l. nullum. & ibi Salyc. C. de teſti. Ang. in d. conſil. cclxxv. do. Alex. conſil. lxiij. incip. bræuiter omiſſis in j. col. in j. parte conſiliorum. Habet etiam alium no. effectum ipſa varietas ſeu vacillatio, nam quando iudex maleficiorū habet reū in manibus quē ponit ad torturam præcedentibus indicijs ſi ipſe in ipſa tortura vadit variando, & vna die dicit vnū, & alio die dicit aliud, tunc ipſe iudex ſeu notarius non parcat calamo, ſed omnia dicta ſua & omnes variationes faciat ſcribi in actis, eo quia ſecure tunc ſepe & ſepius poterit eum repetere in tortura ēt alijs indicijs nō ſuperuenientibus ita ſingu. dixit Ang. de Are. in lib. malefi. in

verbo, fama publica in xvij. char. in ver. no no quæro allegat hoc voluiſſe Bar. in l. de minore in. §. tormenta ff. de quæſtio. & Innoc. in c. quoniã cõtra de probatio. ex quo dicto dixit ipſe Ang. ibi ſe pluries conſecutum fuiſſe honorẽ, & maxime in vrbe Romana dum ibi aſſideret, pro quibus ẽt vide Ludo. Ro. conſil. viij. incip. viſo facto &c. vbi dicit mendaciũ eſſe ſufficiens iudicium ad torturã, quod tene mẽti in practica. Nã ego alias hoc practicaui in quadã femina q̃ furto ſubtraxerat multa bona dum eſſe capitaneus vallis Lugani. Et adde ꝙ varietas dr̃ iniquitas text. eſt in l. ſi quis C. de rebus cred. & dicitur ẽt res erubeſcenda tex. eſt in l. fi. C. de modo mulctarum.

104 Pater tenetur alere filium maxime poſt trienniũ l. nec filiũ C. de pat. po. & ibi doc. l. pe. & fin. C. de alẽ. liber. Sed pone ꝙ pater aſſignauit filio alimenta qui illa diſſipauit in ludo vel in ſimili re profana, an pr̃ teneatur iterũ ſibi præſtare alimenta: dicas ꝙ ſic ita dixit Iac. de Are. in l. ſi libertus qui operarũ ff. de oper. liber. quem refert & ſequitur Barba. in c. ex parte in iij. col. de cõſue. & Bal. in l. j. §. ius naturale in ver. quæro qd̃ ſi filius ff. de iuſti. & iure. Contra prædicta tñ faciunt q̃plura adducta per do. Felyn. in c. quæ in eccleſiarũ in xxiiij. col. ver. & inquantum de conſti. in quibus dr̃ ꝙ ille qui dat cauſam paupertati ſue nõ iuuatur propter ipſam, ſed reſponde ꝙ in illis iuribus eſt diuerſa ratio, nam in illis non concurrit naturalis obligatio, & naturalis ratio, vt hic in patre quo ad filium.

105 Vbicũque fit mẽtio de precio ſemper in dubio præſumitur emptio. glo. eſt ſing. in l. cũ dotẽ in verbo, quis enim C. de iure dot. quã ibi ſumme not. Bal. & per eã dicit ꝙ ſi ſtatutum diſponit ꝙ de precio cuiuſcunque rei deducte in contractũ ſoluatur gabella ꝙ intelligitur de emptione tantũ propter verbum, precij, poſitum in ſtatuto. quod dictũ pro no. valde refert & ſequitur d. Iaſ. in l. j. in vij. col. C. de iure emphy. pro qua glo. & doctrina ipſe allegat ibi tex. no. in l. ſi. C. de prædijs curialiũ lib. x. & doctrinã Bal. in l. qui ſe patris in x. col. in ver. ſcias C. vnde li beri. vbi dixit ꝙ ſi princeps pro feudo reci peret preciũ, & poſtea diceret indulgemus, vel aliquod ſimile verbum, non propterea eſſet feudum ſed emptio, & ideo reuocari nõ poſſet nec ei deberetur fidelitas. Quod dictũ ẽt refert & approbat do. Fely. in c. q̃ in eccleſiarũ in xviij. col. in ver. ij. confirmatur de conſtit. De quo ẽt per Bal. ſecũdũ eũ in l. gallus in. §. & quid ſi tñ ff. de lib. & poſthu. in ij. colũ. quã glo. tñ limitat ipſe Iaſon ibi vt procedat qñ fieret mẽtio de precio, & præciũ eſſet condignũ rei: nam tunc bene præſumeretur emptio, alias ſecus, ſecũdũ Bal. in l. ex conuentione C. de pactis & hoc per glo. q̃ ipſe Bal. reputat ibi ſing. in l. j. §. j. ff. de ſuperficiebus.

106 Qui de proximo eſt cingendus habetur pro cincto l. pe. ff. de teſtamento militis l. tẽ legato ff. de leg. iij. l. ſi quis cum ſciret ff. de vſuca. pro emp. §. fi. in auth. de exact. in ſtan. doct. & voluit Bal. vbi not. loquitur in l. ſi non ſortem. §. adeo in prin. ff. de condi. indebi. (Vide Soci. in conſil. lxx. incipien. vtrũ &c. in pe. col. circa fi. in iiij. volumi. & Barb. in c. iurauit in xvj. col. de proba.) Et tene mẽti propter hanc regulã ſing. verbũ, nam habemus ꝙ ſtante ſtatuto ꝙ muliere decedente in matrimonio ſine liberis vir lucretur certã partem dotis vt communiter ſunt ſtatuta per Italiã, non habet locum in ſponſa per verba de præſenti matrimonio nondum carnali copula cõſummato, vt voluit Pe. de Anch. in repe. c. j. in xlviij. char. ver. Quæro de quæſtione quæ mihi occurrit &c. extra de conſti. vbi dicit ꝙ ſtatutũ quod loquitur de nupta non intelligitur de deſponſata tñ per verba de p̃ſenti, & ideo ibi ipſe refert ſe vna cũ dño Ant. cõſuluiſſe ꝙ ſtãte ſtatuto ꝙ filia nupta ſeu maritata nõ veniat ad ſucceſſionem, ꝙ hoc caſu filia de ſponſata de præſenti non excluderur, quia nõ dr̃ nupta. Itẽ hanc partẽ ꝙ prędictũ ſtatutum nõ habeat locũ in ſponſa tenet Bal. in l. nõ ſine in prin. C. de bo. quæ libe. & Bal. in auth. dos data in ij. co. C. de do. ante nup. Idẽ firmat d. Abb. in c. tertio loco. de præſum. dicẽs ſe cõſuluiſſe Senis pro hac parte. Quod conſiliũ ſuũ in hoc caſu habes in ij. vo. ſuorũ cõſiliorum in cõſil. lxxix. & inci. vr̃ primo &c. & idem ẽt ipſe tenet in conſi. cvij. incip. quatuor ſunt in fi. in iij. volu. idẽ etiam ipſe tenet in c. ex publico. dẽ conuerſio. coniuga. & idem tenet Saly. in quodam ſuo conſil. incip. Iacobus promiſit Stephano &c. & Pet. de Anch. in conſi. xx. inci. ꝓ ſolutione dubiorum. vbi dicit ꝙ ſtatutũ puniens contrahentes matrimoniũ in certo caſu, intelligitur de matrimonio conſummato, & non ante. idem etiam tenet do. Abb. in c. ſi inter. de ſpon. & Pet. de Anc. in c. j. in vlti. colũ. de ſponſa. in vj. pro quibus facit glo. in cle. j. de conſan. & affi. & hanc partẽ etiam tenet Abb. in c. ij. per illum tex. extra de ſpon. duorũ. & iſta eſt cõmunis opi.

licet aliqui doc.vt Bal.variauerint in hoc,
de quo latius per mod.in d.c.tertio loco.de
* præſum.(Vide decium in conſi.clx. incip.
quæritur in ij.col.) Attamen tene menti ꝙ
licet iſta ſit communis opi. & ſubſtentabi-
lior,tamen ſi mulier eſſet ducta ad domum
viri & viro coniungeretur & ante coniun-
ctionem ipſa mulier decederet ꝙ hoc caſu
vir lucraretur partem dotis debitã a ſtatu-
to,quia pro coniuncta & copulata habetur
quæ de proximo copulanda eſt.ita ſing. di-
xit Saly.in l.cum te.in fin.verbis C.de do-
na.ante nup.quod dictum pro valde ſingu-
lari refert & ſequitur do.Fely.in d.c.tertio
loco in iiij.colum.ver.& retenta &c. Et in
rub.extra de ſpon. in v. colum.circa med.
* (Vide corſetum in not.ſuo ſub verbo, ſta-
tutum incip.licet hæres &c.& in verbo,do
natio in ij.not.& ibi in apoſtilla. & Alexã.
conſi.cxxix.incip.ſuper primo &c.in ij.co
lum.in vij.vol.) quod dictum tene mẽti, qa
euenit in facto proximis ſuperioribus an-
nis in ciuitate Senarum. Pro quo dicto fa-
ciunt optime dicta per Pau.de Caſt.in cõſi.
ſuo ccxxxix.inci.videtur dicendum circa
med.in ver.breuiter ego puto contrarium.
Et vide quæ dixi in l.fin.C.quæ res pigno.
obli.non poſ.circa ſecundam char.in verſi.
& ſcias vnum, & ad ſupradictam materiã
qui de proximo eſt cingendus.vide Pau.de
Caſt.in l.iij.in.§.ſi ſeruus ff.de acqui.poſſeſ.
vbi loquitur de bannito rebanniendo de ꝓ
ximo,an poſſit impune offendi,& quid de
non bannito ſed de proximo banniendo,
vide ibi,& latius per do.Albertum de Ca-
taneis dudum præceptorem meum in trac.
ſuo violantes,in verbo, alij in penul. colũ.
Et vide do.Fely.in c.fin.de Iudæis in j.not.
not.vbi dicit ꝙ paria ſunt quem eſſe condẽ
natum vel de proximo condemnandũ. alle
gat hoc voluiſſe Pau.de leaza.in cle.paſto-
ralis de re iudic.Et in materia iſta adde hic
omnino dicta per do.Fely.in c.ſicut. ex tua
in fi.de homi.& in c.veniens in fi.j.colum.
de accuſ.& in c.cum adeo in j.& ij. colũ.de
reſcrip.& Pe.de Anc.in cle. ne Romani.§.
ſane circa fin.de elec.& Ioan. de Ana. in c.
nulli in ij.co.de iudeis.Et adde ꝙ ſi poſthu
mus naſcatur in quinque menſibus & non
viuat niſi per mediam horam ꝙ non rum-
pit teſtamentum,ſecundum Raph. Fulg. in
conſi.ſuo lxix.incip. punctus talis eſt, Ma-
rianus &c.vide tamẽ cõtra ſuperius dicta,
videlicet qui de ꝓximo eſt cingendus not.
verbũ Car.in cle.j.in fi.de baptiſ.& tex. in
l.itẽ mela.§.celſus ff.ad l.aquil.& in l. huic
ſcripture eo.ti.Et omnino do.Nellũ in tra-
cta. bannitorũ in iiij. parte primi tempo.q.
viij.inci.octauo quęro quis puta,& ibi om-
nino in q.ſeq.Et quæ dixi in l.j.in princ.in
xv.fallẽtia ff.de ſicc. & de illo articulo, an
vir lucretur dotẽ vxore moriẽte ante con-
ſummatũ matrimoniũ.vide Bal.in conſilio
* cclxvj.incip.cõſuetudo in ij.vol.(Ad hanc
materiã vide not.verba Iaſ.in l. quoniã cir-
ca fi.C.de teſta.& vide eũdẽ in l. non tantũ
C.de lega.& omnino in auth. ſi qua mulier
in vj.col.C.de ſacroſan.eccle. & in l. ſi is q
pro emptore in xx.colũ.ff. de vſucapio. &
omnino Iaſ. in l. diuortio.§.interdum in v.
col.ff.ſolu.matrimo.& quæ ego dixi in re-
pe.rub.ff.de fideiuſ.in xxxj.q.& Iaſ.in l. di
uortio in prin.in fi.ij.col.ſolu.matri.

107 Priuilegiũ dignitatis durat finita digni-
tate ſecundũ Bal.in c.ſedes apoſtolica de re
ſcrip.qui ad hoc alleg.Inn.ibi,pro quo facit
glo.in c.accedens l.diſ.quę ſingula. dixit ꝙ
licet clericus ſit degradatus non tamen po-
teſt percuti,& percutiẽs eum incidit in ca-
nonẽ.allegat l.vnius in.§.ſeruus ff.de quæ-
ſtio.& c.oſtenditur de conſecra.diſt.iiij.idẽ
voluit glo.in c.dictum lxxxj.diſt. pro qui-
bus facit tex.in l.fi.in verſi.non eſſe torquẽ
dum in memoriam prȩſtine dignitatis ff.de
decurionibus vbi ille qui fuit conſiliarius,
licet nũc nõ ſit nõ poteſt torqueri in memo
riã priſtine dignitatis, & per illum tex. re-
fert ibi Franc.tigri.ꝙ per illũ tex.Marti.de
fano euaſit quendam qui fuerat cõdemna-
tus ad mortẽ & dũ appellauit oppoſuit co-
rã iudice quod fuerat conſiliarius ſue ciui-
tatis,poteſtas tñ propter indicia contra eũ
exiſtẽtia poſuit eum ad torturam,quo caſu
non poterat torqueri. per illum tex. & ibi
in tormentis confeſſus eſt maleficiũ.ex quo
illa tortura nõ tenuit,eodẽ modo nõ tenuit
confeſſio.quod eſt bene no.ſecundũ Barba.
in d.c.ſedes apoſtolica in v.col. Et quia ve
noſti contrariorũ eadẽ eſt diſciplina iuribus
vulgaribus,ideo iſta addere potes ad gloſ.
valde no.iunctam tex.in c.conſtituit xvij.
q.iiij.quæ voluit ꝙ infamia remanet apud
infamem extincta cauſa infamie. ideo dicit
ꝙ iudæus in caſu quo non poteſt eſſe teſtis
contra Chriſtianũ,non poterit etiam eſſe te
ſtis ſi efficiatur Chriſtianus, & ſic poſt ba-
ptiſmũ quẽ tex.& glo.allegat pro ſingulari
Ludo.ro.in ſingu.ſuo 697.ſecundum ordi-
neum,quod incip.veniamus ad lucrum pa
nis circa quod etiam vide do. Fely. in c. eã
te.in ix.col.de reſcrip.circa fi.Ita ecõtrario
ſicut infamia nõ extinguitur extincta cau-

ſa infamie.ita priuilegium dignitatis nõ fi-
nitur finita dignitate, vt patet in dictis iuri
bus præalle. Et iſtis adde glo.not.in l.quicũ
vno.§.ignominia ff.de re mili. quæ dicit ꝙ
periurus ẽt poſt peractã penitentiã non po
terit eſſe teſtis ſicut nec antea poterat. quã
glo.pro no.alle.ad hoc Bal.in l. lucius in fi.
ff.de infa. & allegat ẽt Archi. quẽ vide. Itẽ
adde ꝙ inimicus ẽt poſt pacẽ ſeu reconcilia
tionẽ non poteſt eſſe teſtis cõtra illum cum
quo habebat inimicitiã. Ita dixit do. Alex.
in conſi.ſuo xcix.incip.in cauſa inquiſitio-
nis &c.ad quod alleg.bonũ tex. in c. accu-
ſatores el.j.iij.q.v. de quo vide latius per
me in repeti.mea.l.fin.C.de proba. in xvj.
char. Et ad materiam ſupradictam vide do.
Fely.in c.cum ſit.in princ. de iude. & in c.
cum contingat in finalibus verbis de ſen.
* excom.(Vide omnino Alberi.de roſa.in ſe
cunda parte ſtatu.in xx.q.incip. quid ſi ſta-
tur &c.& do. Alexã.in l.fi.C.de decur. lib.
x.in apoſtillis.) Et vide quæ dixi ſupra in
ſing.35.incip.ille qui nunquam &c.in prin-
cip. Hippolytus de Marſilijs I.V. Doct.

108 Alias fui interrogatus a quodam iudice
maleficiorũ iuuene & tirone, vtrũ ipſe poſ-
ſet cõdemnare reũ quẽ habebat in fortijs, q
non obſtantibus indicijs vrgentibus & etiã
legitimis probationibus cõtra eũ exiſtenti
bus nolebat confiteri, crimẽ, ſed ſemper in
tortura & extra perſeuerauit in negando
delictum commiſiſſe. Cui latrũculatori re-
ſpondi & dixi ꝙ poterat indubitanter eum
diffinitiue condemnare ad mortem vel ad
membri mutilationẽ non obſtante eius ne-
gatione & perſeuerantia. Et allegaui ſibi
Bal.hanc quæſtionẽ ponentem in terminis,
& hãc partẽ tenentem, per illum text. in c.
ad noſtram extra de proba.circa fi.verſi.&
no.& vltra Bal.allegaui ſibi tex. formalem
de hoc in l.qui ſententiam C. de pen.& ibi
doct.de quo tex.miror ꝙ Bald. non fecerit
* mentionem in d.c.ad noſtram. (Vide An-
gel.in l.ſi quis alicui in fi.C.ad l.iul.maieſt.
& ibi Saly.) Nuperrime inueni. Bal. idẽ te-
nentẽ in l.j.in fi.C.de iura.calũ.& do.Alex.
per illum tex.in l. vnius.§. reus ff.de quæ-
ſtio.& do.Franc.bru.in ſuo tracta. de indi-
cijs & tortu.in x.char.in j.col. Vbi omnino
videas & do.Barthol.Cæpo.in cõſi.xxxij.
incip. Quidam ruſtici in ix.col. & vide in-
fra in ſingu.262.incip. Quod potui nolui.&
vide Cardi. Alex. in c.j.§. publici latro. de
pace tenen.

109 Infamis infamia facti in cauſis ciuilibus
totum repellitur a teſtimonio licet nõ ple-
ne probet, vt habetur per docto.in l.j.C. de
ſum.tri.& fid.catho.& in c.teſtimoniũ ex-
tra de teſti.& per Bar.in l.caſſius ff.de ſena.
& per docto.in l.j.ff.de his qui not.infa. &
per gl.in l.iij.§.due cauſe ff.de carbo. edic.
& per Bal.in authẽ.presbyteri in princ.C.
de epiſ.& cle.& per Spe.in tit. de teſte.§.j.
ver.item quod eſt infamis de quo dixi la-
tiſſime in repe.mea.l.fi.in vj.char.C. de ꝓ-
ba. Scias tamen ꝙ talis infamis infamia fa-
cti in totum repellitur a teſtimonio, & di-
ctum ſuum nihil probat, & hoc eſt in cau-
ſa ciuili ardua. ita ſing.dixit Bal.in c.ad no
ſtram extra de proba.& allegat ad hoc c. li
cet cauſam extra de teſti.quod dictum pro
not.refert & ſequitur do.Fely. in c.teſtimo
nium in v.col.in fi.extra de teſti, allegat ra
tionem dicens, ꝙ ratio huius eſt, quia cauſa
ciuilis magna equiparatur cauſe criminali
c.j.de reſti.ſpol.in vj.l.propter litem §.j.ff.
de excu.tut.& voluit hoc Bal.in l.parentes
infra de teſti.quem refert & ſequitur Barb.
in d.c.teſtimonium in x.char.in iij.col. Pro
quibus optime faciunt quæ in hac materia
ardue cauſe dixi ſatis late in dicta repeti.
* mea.l.fi.in vj.char.in fi.C.de probatio.(Et
ſcias ꝙ infamia probatur etiam per teſtes
non iuratos, ſecundum glo.in c. tua in ver.
teſtimonio de coha.cle.& mulie. quam pro
ſing.& not.refert & ſequitur ad hoc Bal.in
reperto.ſuo.in verſi.infamis in j.colũ.vide
Iaſ.in l.j.in xiij.col.C.de ſum.tri.) quæ om-
nia tene menti, quia quotidie infames infa-
mia facti examinantur in cauſis. Et vide q̃
dixi infra in ſingu.ccxlv.incipien. quando
dubitatur.

110 Cõmunis doctorũ opinio eſt ꝙ confeſſio
non ſit probatio, ſed probationis reuelatio,
de quo per ſcribẽtes in c.j. de confeſ. in vj.
per d.Ant.in c.ſi ſacerdos in prin.de offic.
ord.& per eundem poſt Inno.ibi in rub.ex
tra de proba.per Ioã.And.in c.bone el.j.de
elec.per do.Anto.& alios in c.licet cauſam
in vj.col.extra de proba.& in c.in præſen-
tia.de renũ.in ij.col.per Bal.in c.j.§.ſi vaſal
lus in ij.col.ſi de feu.fue.cõtro. inter domi.
& agna.& in l.ij §.quod obſeruari C. de iu
ra.calum.per Pau.de Caſt.in l.j.ff.de cõfeſ.
& in l.publia.§.fi.ff.depoſi.per Ro.in l.ad-
monendi in vj.char.de iureiur.& per d.Fe-
ly.late in rub.extra de prob.in iiij.col.ver
ſi.vlterius ſecũdo loco &c.& ideo tene mẽ
ti quod poſt lapſas oẽs dilationes põt pars
probare per cõfeſſionẽ aduerſarij, ita ſing.
dixit Inno.in c.vltra tertiã extra de teſti.&
ibi eum ſequitur Bald, dicẽs ꝙ in quacũque

parte iudicij, imo poſt ſentẽtiã poſſunt fieri confeſſiones. & alleg. glo. primam in l. iulianus ff. de condi. inde. & in d. c. vltra terriã refert do. Cardi. ſe in facto cõſuluiſſe ꝙ publicatus atteſtationibus poſſunt fieri poſitiones, ẽt ſuper articulis ſuper quibus non poſſunt produci teſtes ad probandũ, per c. j. de confeſ. in vj. & per dictũ Inno. ibi, de quibus doctrinis facit feſtũ d. Fely. in d. c. vltra tertiã in fin. quibus adde Bal. in authen. ſed nouo iure, verſus fi. C. ſi cer. pet. & Lud. ro. in l. admonendi. in antepe. char. Quæ omnia tene mẽti, quia ſunt quotidiana & vtilia Hyppolytus de Marſi. I. V. D.

111 Suplicans debet ſpecifice omnia narrare & exponere principi ẽt cum omnibus qualitatibus quæ faciunt ad rẽ de qua ſupplicatur c. paſtoralis & c. ſuper eo de reſcrip. hr̃ per ſcriben. in c. ſuper literis eo. titu. alias ſi omnia ſpecialiter non exponat & obtineat reſcriptum, tale reſcriptũ eſt nullum & non valet, vt in dictis locis. & ideo dixit Guil. de cu. ſingu. verbum in l. iij. C. de epiſ. aud. Titius occidit hominem, & a principe obtinuit gratiam & indulgentiam vt nõ puniretur, poſtea occidit alium & iterum ſupplicauit principi pro gratia obtinenda, & obtinuit, ſed in ſupplicatione non narrauit ſeriem facti, videlicet ꝙ aliũ occiderat & indulgẽtiam obtinuerat. dicit ibi Guil. de cu. ꝙ tale reſcriptũ ſecundæ indulgẽtiæ eſt nullum tanꝗ̃ ſurreptitium quod dictũ pro valde no. refert & ſequitur ibi Bald. & Barba. in c. ſuper literis in x. char. de reſcrip. vbi ſubdit ſe vidiſſe hic Bononiæ decapitari vnũ qui occiderat duos homines & pro primo habuit gratiã, & poſtea ẽt habuit gratiã pro ſecundo homicidio nõ expreſſo primo in ſupplicatione, & propter hoc ſecũda gratia & indulgentia fuit nulla, ideo fuit decapitatus. Et ſubdit ẽt ibi Barba. ꝙ ſi fuiſti cõdemnatus in mille pro homicidio & ſupplicaſti principi pro cõpoſitione, & in ſupplicatione inſeruiſti ꝙ eras cõdẽnatus in mille, ſed cauſam & qualitatẽ condemnationis nõ expreſſiſti, qa veriſimile eſt ꝙ ſi expreſſiſſes te eſſe condemnatum pro homicidio ſuperior tecũ nõ cõpoſuiſſet arg. l. iij. C. de epiſ. aud. hoc caſu ſi ſuperior reſcribẽdo cõponat tecũ tale reſcriptũ cõpoſitio eſt nulla. ad quod alleg. tex. in d. c. ſuper eo. in verſi. literas quæ facti ſeriẽ non continent &c. Et idem etiã dixit Barba. in c. dilectus in ij. char. eo. ti. & in c. ad noſtram in vij. col. de appel. in c. cũ tanto in ij. colũ. de cõſue. Et d. Fely. in c. poſtulaſti in iiij. col. de reſcrip. Et vide in propoſito not. verba d. Fely. in c. veniẽs in ij. col. de præſcrip. (Et vide d. Rochũ de curte in c. fi. in ij. col. de cõſue.)

112 In ore duorũ vel trium ſtat omne verbũ c. veniẽs & c. licet vniuerſis extra de teſtib. l. vbi numerus ff. eo cũ concor. ibi alleg. & teſtimonium vnius regulariter, non probat plene, vt habetur in dictis iuribus. Tene tñ menti perpetuo ꝙ ſi teſtis ſolus productus ab eo cõtra quẽ fuerat corruptus, pecunia ne teſtimonium diceret cõtra corrumpentem eum hoc deponat plene probat. verbũ fuit ſingulare Bal. in c. j. in ij. col. ſi de inueſti. inter domi. & vaſal. lis oria. in vſib. feud. quod dictũ pro valde no. refert & ſequitur d. Fely. in c. licet cauſam in v. colũ. extra de proba. (Adde hic omnino gl. no. in auth. vt iudi. ſine quoquo ſuffr. in. §. nos. n. in verſi. oſtenderit. quę dicit ꝙ ẽt per ſolum iuramẽtum probatur baratarıa cõmiſſa per iudicẽ & vide Ang. i d. ti. in. §. oportet. qui no. loquitur. vide tñ cõtra hoc dictũ Bal. Pe. de Anc. in conſi. ſuo xxiij. inci. viſa inquiſi. in j. col. & Rapha. Ful. in conſi. ſuo clxxiij. incip. in cauſa inquiſitionis in j. & ij. colum. & do. Phili. dectum in conſi. clxxxix. inci. Letatus ſum in v. col. & Bal. in l. ſi quis teſtibus C. de teſtibus.)

113 Dictũ teſtis trahitur ad diẽ iuramẽti, nam ſufficit ꝙ in termino probatorio ipſi teſtes iurauerint, licet non fuerint tũc examinati ſed poſtea, & dictũ ſuũ refertur ad diẽ quo iurarũt. ita voluit Bar. & alij in l. damni. §. ſabini ff. de dam. infec. & Bald. & doc. in l. ſi qñ C. de teſti. & hr̃ per canon. in c. licet cauſam de proba. & in c. pia. de excep. in vj. de quo per Spec. in ti. de teſte. §. qualiter verſi. is quoq;. & in ti. de dila. §. rurſus. verſic. ſed quid ſi infra per Io. cald. in conſi. j. ſub rub. de teſti. per Bal. in rub. C. ſi ex fal. inſtru. & per Bal. in addi. Spe. in ti. de ſen. in pen. col. ver. pone ꝙ poſt ſententiam per Lud. Ro. conſi. ccccxliij. incip. quo ad primum in ij. col. per Alex. in conſi. cclxv. incip. in cauſa & lite in pen. colũ. in fi. de quo dixi in repe. mea l. fin. C. de proba. in xxviij. char. & teneas menti ꝙ idem eſt in termino dato ad producẽda inſtrumẽta, nam ſtatuto termino parti ad producẽda inſtrumẽta ſi in termino ſibi ſtatuto nõ producit originale ſed ſolũ producit exẽplum ipſorũ inſtrumentorum elapſo vero termino, poſtea producit originalia, talis ꝓductio ſufficit, & illa productio originalium trahitur ad diem productionis exemplorũ ita ſing. dixit Bal. in c. j. in prin. extra de fi. inſtru. vbi dicit hoc eſſe not. di-

gnum,allegat bonum text. in l. ſi donate.§.
ſi ſponſus ff.de dona.inter vir.& vxo.quod
dictū pro valde no.refert & ſequitur Fely.
in c.licet cauſam in xiij.colum.in princ. ex
tra de proba.

114 Vulgatū & tritū eſt apud oēs ꝙ teſtes ſin
gulares nō probāt,vt hr̄ in c. bone de e lec.
in c.cū dilectus eo.ti.in c. licet cauſam. vbi
per oēs de proba.in l.ob carmē ff.de teſt.in
.§.fi.in l.qui falſa eo.ti.& in c. licet vniuer-
ſis extra eo.vt hr̄ per Spe.in ti. de teſte.§.j.
ver.itē ꝙ teſtes ſunt varij.de quo plene di-
xi in repe.mea l.fi.C.de prob.in xxiij.cha.
circa med. Quinimo ēt ſi eſſent mille teſtes
ſing.non probarent, quia tantum probant
mille teſtes ſingulares quantū vnus, ſecun-
dū Bal.in l.iuſiurādi.C.de teſti. & in c. tam
literis extra eo. & in addi.Spe.in ti.de teſte
* in.§.j.in iiij.col.ver.etiam mille.(Vide De
ciū in conſil.cccx.incip.viſis in vlti. colū.)
Scias tñ & nunq̄ obliuiſcaris ꝙ licet, vt di
xi, teſtes ſingulares non probent , ſi tñ ſunt
ita nobiles ꝙ iudicē adducant ad indubita-
tā fidē,iudex nō debet curare illā ſingulari
tatē,ſed ſcd̄m eos debet iudicare ita ſing.&
mirabiliter dixit Pau.de Caſt.in l.admonē-
di.ff.de iureiurā.& in l. lucius ff. de his qui
not.infa.in ſuis recollectis Florētinis & ſub
dit illud dictū eſſe notabile & verū, licet q̄-
dā doc. proterui teneāt cōtrariū & male,&
dicit ꝙ iſtud dictū ſuū eſt de mēte Bal. in d.
l.lucius vbi Bar.ēt ſingu.dixit, & Bald. ibi
poſt eū,ꝙ ēt ſi teſtes probant ſecūdū verba
eorū,& tñ iudici videatur nō eſſe credēdū
illis teſtibus aliqua de cauſa ꝙ pōt illis te-
ſtibus nō credere,& debet cauſam expri-
mere in actis, ne forte poſtea teneretur in
ſyndicatu,quod dictū Bar.refert & ſequitur
Barb.in cōſi.ſuo incip. Præclare ſcripſit in
viij.col.quod conſiliū eſt inſertū inter cōſi-
lia d.Lau.calca.in nu.lxiiij.& Soci.in cōſi.
cclxij.inci.in cauſa magnifici in antepe.co
lum.Et illud dictū Pau.de Caſt. refert & ſe
quitur pro valde ſing.d.Io.Bap.de Cazalu-
pis in repe.l.admonēdi in vij.char.in ij.co-
lū.de iureiur.& quidā Modernus d.Franc.
brun.de S.Seuerino in ſuo nota.tract.de in
dicijs & tortura in j.char. in iij.colū. circa
princ. quod eſt perpetua memoria dignum
cū ſit valde quotidianū & practicabile &c.
Pro quibus optime facit quod voluit d.Fe-
ly.in c.quia veriſimile in prin.vlti. colū.de
* præſum.quē vide.(Vide Soci.in conſi. xc.
incipien.in cauſa in vj.col.in verſicu.confir
mat &c.in iij.volu.& in cōnſi.xcviij. inci.
iuſtiſſime iudex in iij.col.circa med.in iiij.
volu.& in conſil.xxxvij.incip. viſo &c.in
pe.col.in iij.volu.& omnino Alex. in cōſi.
ccxxxvj.inci.perſpectis in j.col.in vj. vol.
& in conſi.ij.in iiij.col.in vij.volu.

115 Fuga nō ſemper facit indiciū ad torturā,
vtputa,ſi quis aufugit poſtquā fuit accuſa-
tus vel inquiſitus,nā hoc caſu ſi aufugit du
ctus eſt iuſto timore,& talis fuga non facit
indiciū cōtra eū,ſecus ſi aufugit antequam
ſit accuſatus vel inquiſitus,quia tūc fuga fa
cit indiciū cōtra eū,ſecūdū Bart.in l.j.ff. de
bo.eorū qui mor.ſibi conſci.arg. illius tex.
* (quē refert & ſequitur Iaſ.in l. admonendi
in lxvij.col.in fi.de iureiur.in repe.& Dec.
in conſi.ccxxxiiij.incip.in effectu in ij.co.)
quod dictū ſuū refert & multū commendat
Ang.in l.fi.ff.de quæſtio.in pe.colū.& Ma-
the.in not.ſuo cxxxv.inci.nota. ꝙ tota. &
eū ēt refert & ſequitur Lud.Ro.in l.lex cor
nelia ff.ad ſylla.in ij.col.& Ange.de Are.in
lib.maleſi.in ver.fama publica in ver.an fu
* ga ſit ſufficiens &c.(Adde hic ꝙ fuga facit
plenā probationē cōtra officialē fugientem
tempore ſyndic.ſecundū Iaſ.in l.j.in fi.pen.
col.C.vt omnes iudi.tam ciui.q̄ crimi.& in
repeti.l.admonēdi in lxvij.colū.in prin. de
iureiur. & omnino vide quæ dixi in repe.
rub.C.de prob.in liiij.col.) Et alios etiā ca
ſus ponunt doc.cum aliquibus limitationi-
bus qñ fuga faciat indiciū vel præſumptio
nē,& qñ non.de quibus per eos in l.admo-
nendi ff.de iureiur. & in l. in bone fidei.C.
eo.& in l.fi.ff.de quæſtio.& in d.l.lege cor-
nel.& per Ange.de Are.in d.tracta. maleſi.
in verſi.fama publica in vj. char.in ver. an
fuga &c. & ibi per do.Aug. de Ari. & per
Bal.in conſi.cccciij.incip.quidam fuit in ij.
col.in iij.volu.& dixi late poſt alios in re-
peti.mea l.fi.C.de proba.in lxxx.char.Sed
ad vnum aduerte ac erige aures quod caſu
quo fuga inducat aliquam præſumptionem
contra aliquē ſeu indicium tunc talis præ-
ſumptio taliter inducta per fugam tollitur
per iuramentum ipſius fugiētis, ita ſing. &
mirabiliter voluit Cy.in l.fi.C.de req.reis,
quod dictū eſt nunquam obliuioni tradēdū
quod dictū pro valde no.refert & ſequitur
d.Franc.brun.de S. Seuerino in d.ſuo trac.
de indicijs & tortu.in iij char.in ij.col.in fi.
* verbis.(Et d.Catal.in tracta.ſuo ſynd.ver.
cccccxlij.incip.quia ſepe &c.ante fi.) quod
tene menti ad adiuuandum amicum contra
quem eſt indicium fuge.

116. Præſumptio iuris & de iure eſt maxime
importantie.& operatur plura, vt habetur
in l.fi.C.arbi.tut.& in l.antique C.ad velle.

& in l.fi.ff.quod met.cau.& in cap.is qui de
ſpō.cū ſi.de quibus hr̄ late per do.Felyn.&
alios in c.quanto in vlti.col. de præſum. &
inter alios effectus quos operatur talis præ
ſumptio iuris & de iure.Tene mēti ꝙ ope-
ratur vt condemnatus ex præſumptione iu
ris & de iure non poſſit appellare,quia ha-
betur pro confeſſo,& conuicto, & confeſ-
ſus & conuictus non appellat,vt l.ij.C.quo
rum app.non recip.ita ſingu.dixit Bal. in l.
ſi qui adulteri.C.de adult.quod dictum re-
fert & ſequitur pro no.d.Fran.brun.in tra-
cta.ſuo de indi. & tortura in vj. char. in ij.
col.in princi. Sed tu dicas quod idem dixit
Bald.in l.quædam mulier.ff. famil. herciſ.
in additio.& hæc doctrina ſua probatur op
time in d.l.ſi qui adulteri in fi.coniuncta d.
l.ij.C.quorum appel.non recip.

117 Ad torturā perueniri nō poteſt niſi indi-
cia præcedant,vt habetur in l.j. in princ.ff.
de quæſtio.& in l.milites C.eo.& in l.ſicut
in fi.C.de fal.& hr̄ late per Ang. de Are. in
tract.malefi.in verſicu.fama publica.& per
Alex.in conſi.lxv.incip. Habita ſuper con
tentis in j.vol.& per doc.in dictis locis p̄al-
* leg.(Et iſtud ēt habet locū in crimine leſe
maieſta.in quo nō deuenitur ad torturā ni
ſi præcedant indicia ita dixit Bal.poſt glo.
in l.ſi quis alicui.C.ad l.iul.maie.Attamē te
ne mēti vnum caſum in quo poteſt deueni-
ri ad torturam ſine indicijs,videlicet quādo
accuſatus vel inquiſitus,quia non cōparuit
fuit poſitus in banno propter contumaciā,
nam ſi poſtea comparet & vult purgare cō
tumaciam ſic forte permittēte ſtatuto pote-
rit tunc poni ad torturam abſq; alijs indi-
cijs propter præcedentē contumaciā,ſecun
dū Nico.de mata.& Bal.in l.j.in viij.col.C.
de hered.inſti. quod eſt ſingulariter not. in
practica.& iſtud dictū pro valde not.refert
& ſequitur do.Frāci.brun.in ſuo tracta. de
indicijs & tortura in xxxv.col.in prin.ver
ſi.addo aliū &c. Alios etiā caſus in quibus
peruenitur ad torturā nō præcedentibus in
dicijs,vide per glo.in c.quæſtionē xij.q. ij.
& Bal.in l.quicunq; C.de ſer.fugi. vide tn̄
tex.in l.ſi quis alicui.& ibi.glo.Cy.Bald.&
* Saly.C.ad l.iul.maieſta.(De quo etiam per
Iac.de Bel.in ſua practica iudiciaria in cau
ſis criminalibus ſub rubri.de criminoſo re
miſſo in prin.& dixi in l.penul.in fin.ff. de
quæſtionibus.

118 Stylus curie eſt attendendus & obſeruā-
dus l.labeo.verſicu.morem agentium ſequi
debemus &c.ff.de ſta.lib.habetur in c.quā
graui.de crimi.fal. & ibi late per Ioan. de
Ana.in pen.& vlti.col.per Bar.in l.iij.§.le-
ge iulia.ff.de teſti. per Bald.in l.j.in fi.C. vt
quæ deſunt aduo.par.iud.ſup.& faciunt di-
cta per do.Anto.in c.cum in tua.de ſponſa.
& in c.fi.in pen.col.de conſue. & per Cyn.
in l.ij.ver.Secūdo quæritur C. quæ ſit lōg.
conſue.& per Ang.conſi. cccviij.incip. Fa-
ctum tale eſt,Chriſtoforus &c.in vlti. colū.
& per Old.cōſil.cccxxviij.inci.ad idē &c.
in ij.col.Et ideo teneas menti ꝙ excuſatur
a contumacia citatus qui nō comparuit, qn̄
citatus non erat ſecundū conſuetum ſtylū
citandi.ita ſingulariter dixit Ang. in l. fi.C.
de cano.præſtan.lib.x.quod dictum pro ſin
gulari refert & ſequitur do.Fely. in c. quo-
niam contra in vij.col.in fi. de proba. & in
c.ex parte in viij.col.de reſcrip. de qua ma
teria ſtyli vide eundem Fely. in c. ad hæc.
de ſen.excommu.

119 Ineptitudo libelli vitiat ipſum libellum,
vt habetur in l.j.§.labeo ff.de flu. & in cle.
fi.de appel.& per ſcriben.in l.fi.ff. ſi menſ.
fal.mo.dixe.& per Bald.& alios in l. edita.
C.de eden.& per Angel.in l. titie textores
ff.de lega.j.& habetur per docto.in l.j.ff.de
offi.aſſeſ.& per Bal.in l.ij.C.de reſcin.ven-
di.in xiiij.q.& per Bar.in l.inſtar in fi.C.de
iur.fiſ.lib.x.& per Inno.& Bal.in c.j.de of-
fi.iud.& in c.ad aures de præſcrip. Et tene
menti quod de ipſa ineptitudine libelli po-
teſt ſemper opponi nedū vſq; ad ſententiā,
ſed poſt ſententiā ad eam annullandam. ita
dixit ſing.Pet.de Anch.in cle.cum a repul-
ſione in j. col.de appel.per tex.not.in c.di-
lecti de emp.& vend.quod dictū pro valde
not.refert & ſequitur do.Fely.in c. quoniā
cōtra in xiiij.col.de proba.dicēs ꝙ idē vo-
luit Bald.in l.ij.in xiiij.q.præalleg.C.de re-
ſcin.vend.& remittit ſe ad dicta per eum in
c.examinata. extra de iudi. vbi videas &
adde qđ idem dixit Angel.in cōſi.ccxcvij.
incip.quod exceptio & alleg. Guil. de Cu.
hoc dicentem in l.ſi libertus patronū ff. de
iureiu.& vide quæ dixi in repetitione mea
l.fi.C.de proba.in lix.char. & adde hic di-
cta per Pet.de Anch. in conſil. ccclxxxiiij.
incip.primo & ante omnia circa fin.

120 Nepos ex filio eſt in poteſtate aui & nō
patris viuente auo,vt eſt text.inſti. de pat.
poteſta.in.§.fin.& inſtitu.quib.mod. ius pa
trie poteſta.ſol.in princi.& habetur in l. ſic
eueniet.ff.de adul.& in l.fin.C.de legi.tute.
& in l.liber homo.§.fi.ff.de acquir.re do.&
ideo ſic non valet actus factus a filio ſine cō
ſenſu patris ſi nēpos vult facere contra-
ctum validum requiritur conſenſus aui &

non patris.l.filium habeo.ff.ad macedoni. l.filiusfamilias.ff.de acquiren.hęre. & voluit Lud.Ro.latius in conſi.cccccxij.incip. quo ad primum.Scias tñ quod licet auus habeat filium & nepotem in poteſtate, attamen filius etiam inuito patre poteſt filium ſuũ, & ſic nepotem aui tradere monaſterio & religioni.Ita ſingul.dixit Inno.in c.ij.poſt prin. de regula. & Archid.in c.addidiſtis.xx.q.j. quos refert & ſequitur Lud.Ro.in d.conſi.cccccxij.incip.Quo ad primum &c.in ij.colum.ex quo dicunt Moder.in c.ſcripturę.in vlt.col.extra de vot.quod filius poteſt vouere cum conſenſu patris,licet auus contradicat,& iſta,vt puto, procedunt fauore religionis & animæ, quæ adde ad ea quæ dixi anno præterito in repeti.rubr.ff.de fideiuſſ. vbi plura adduxi de fauore religionis ſeu ordinis clericatus.

121 Credo te ſcire ꝙ filij naturales pluribus modis legitimantur, de quibus habetur in authen. quib.mod.nat.effi.legi.in princi.& quaſi per totum.& in l.cum quis.& in l.nuper.C.de natu.libe.& inſti.de hære.quæ ab inteſta.defe.in.§.j.& in.§.fi.inſti.de nup.Et inter alios modos legitimant᷑ per ſubſequẽs matrimonium, vt habetur in dictis iuribus.

* (Scias tñ ꝙ filius inceſtuoſis non legitimat᷑ per ſubſequens matrimonium contractũ ex diſpenſatione papæ,niſi de eo ſit facta mentio, ſecundum Bald.in c.j.in.§.naturales.in vlti.col.ſi de feu.fue. contro.inter domi.& vaſal.ad quod etiam vide Bar.in l.eum qui.ff.de ſta.homi. & ibi Alex.& Bald.in l.& ſi cõtra.C.de nup.& vide Alex.in conſi.lxx.inci.magnificus.in j.col.in vj.vol.)Sed tene menti ſingulare verbum in materia iſta, videlicet,ꝙ ſi filius naturalis moriatur anteꝗ̃ pater contrahat matrimonium cum matre ſua,licet poſtea contrahat, non tñ legitimat᷑ nepos ex illo filio naturali, nec tranſibit in poteſtatem aui.ita ſing.dixit Bal.poſt Guil. de Cu.in l.benignus.ff.de legi.quod perpetuo teneas menti.& illud dictum pro valde notabili referunt quidam Moderni in apoſtil.ad do.Andr.in c.tanta.extra qui fil.ſint legiti.in iij.col.poſt princ.idẽ dixit Io.And.in c.per venerabilẽ,qui fil.ſint legi.& Pau.de Caſt.in l.j.§.cæterum.ff.de acqui.poſſ.

122 Vaſallus perdit feudũ ex pluribus cauſis, de quibus habetur in toto tit.quib.cau.feu.amit.in vſi.feud.Sed quæro ego,vtrum propter delictum dñi vaſallus priuetur feudo? dicas ꝙ non,nam hoc caſu propter delictum domini feuda non confiſcantur imo ipſa feuda per ipſum conceſſa firma manẽt, & quod plus eſt,uaſalli ipſi efficiuntur franchi.Ita ſingu.dixit Bal.per illum tex.in c.j.in v.col.in ti.hic fini.lex Corra.& inci.conſue.feudorum.in vſi.feud.quod dictum pro valde no.refert & ſequitur do.Iaſ.in l.fin.in ix.colum.in princi.C.de iure emphy.quod perpetuo tene menti.

123 In iure clarum eſt ꝙ notarius conficiens inſtrumẽtum põt in eo apponere clauſulas conſuetas,etiam ſi ſibi non ſit dictum a partibus.l.ſi prius.§.plautius.& ibi Barto.ff.de aqua plu.arcen. facit text.& ibi hoc voluit Bal.in c.cum M.Ferrarien.de conſti. in vij.col.& Bal.in c.j.§.hoc quoq;.de ſucceſ.feu.in xlvij.col.Bar.in l.ex parte.in princ.ff.de verb.obli.& in l.fi.in princ.ff.de his quæ in frau.cred.& in l.ſi procurator. in prin.ff.de iure fiſ.& in l.de die.in fi.princi.ff.qui ſatiſ.

* cog.(Vide Iaſ.late loquentem in hac materia in l.certi cõdictio.in.§.ſi nummos.in v.& vj.col.ff.ſi cer.pet.Et habetur late per d.Felyn.in d.c.cum M.Ferrarien.in iij.col.& in c.j.ix.col.verſ.Secunda declaratio.vt lit.non conteſta.de quo dixi late vbi allegaui alia plura in repeti.mea.l.fi.C.de probat.in illa quæſtione, an cõſuetudo excuſet quem a delicto,vbi videas.Sed tene menti ꝙ licet iſta ſint vera,tñ ſolum habent locum in notario qui fecit inſtrumentũ,& de eo fuit rogatus,ſecus eſt autem in alio notario qui de ipſo inſtrumento non fuit rogatus, ſed habet officium ſeu authoritatem extendendi aliquod inſtrm̃ a ſtatuto vel a ſuperiore, nã talis notarius non poterit in inſtrõ apponere clauſulas conſuetas apponi in ſimilibus inſtrumentis, ſi ille clauſule appoſite nõ ſint in originali.Ita ſingu.dixit Bal.in rub.C.de fide inſtru.in vj.col.verſi.quarto quæritur. quod dictum pro valde not.refert & ſequit᷑ d.Iaſ.in l.fi.in xij.col.C.de iure emph. quod multum not. quia fere per totam Italiã obſeruatur contrarium. Limita ẽt prædictam concluſionem ꝙ notarius poteſt apponere in inſtrumento clauſulas conſuetas apponi, etiam ſi ſibi non ſit dictũ a partibus hoc eſſe verum qñ contractus ſeu inſtrm̃ eſt in fieri, ſecus autem eſt in inſtrumento iam facto,quia in eo notarius non poterit apponere clauſulas conſuetas apponi ſi non fuerunt appoſite a partibus tempore celebrati contractus vel inſtrumenti.Ita not. dixit Barba.in c.ij.in ij.col.extra de præca.alleg. hoc voluiſſe Bart.in rub.C.de reuo.his quæ in frau.alie.ſunt.in vlti.col.pro quo facit text.in l.apud celſum.§.in hac.ff.de do.excep.de quo dixi etiam in repe.mea.l.fi.C.de ꝓba.in xxxiij.

char.circa med.Item limita etiam prædicta ꝙ talis notarius non poterit apponere iuramentum in ipſo contractu,licet ſit de cõſuetudine apponi. ita dixit d.An.& Abb.in c. pe.de iureiur. de quo latius dixi in authen. quod obtinet i lj.priui.iuramẽti.C.de ꝓba.

124 Vidiſti anno præterito.l.fi.ff.de iuriſdi. om.iudic.quæ ponit generalem regulam ꝙ nemo poteſt exercere iuriſdictionẽ ſuã extra ſuum territorium,& hoc eſt clarũ. Sed ego quæro ſtatutũ iudicis vel principis dat præmium occidenti bannitũ,an comprehẽdat ẽt occidentem bannitũ extra iuriſdictionem ſeu territorium ſtatuentis? quilibet prima facie diceret ꝙ non, per d.l.fi.Attamen contrarium determinat Bal.multum ſing.in conſi.ſuo cccxcvtj.inci.præmittendũ eſt ad euidentiam ꝙ quædam ſunt quæ requirũt. in vj.vol.quod volumen nondũ eſt ſtampatum, & non eſt apud hominẽ viuentem niſi penes me.& ibi dixit. Bal.ꝙ talis occidens bannitum extra territoriũ ſtatuentis debebit habere præmium.quod eſt not.maxime ad limi.d.l.fi.ff.de iuriſ.om.iudi.ad quod vide aliquid etiam per Bal.ſuper ſtatu.in verſi.bannitus.in ij.verſi.& vide omnino infra in ſing.ccxciiij.incip.Odia &c.

125 Tu ſcis regulam iuris eſſe ꝙ exceptiones competentes reo principali competunt fideiuſſori.l.omnes.ff. de excep.l.defenſiones.C.eo.l.ex pſona.ff.de fideiuſ.l.tam mandatori.C.de non nume.pec.cum ſi.Sed ſcias tñ vnum in practi.& ad limitationem dictæ regu.ꝙ ſi reus principalis dixit inſtrm vſurarium coram iudice eccleſia. ſuo nomine, & nomine fideiuſſo. poſtea facta fuit inhibitio iudici ſeculari per iudicẽ eccleſiaſti. ne procederet ad capturam dicti rei hoc caſu, iſta inhibitio nõ proderit fideiuſſori aliquo modo, ſed poterit ipſe capi & grauari. ita ſing.dixit Bal.in l.j.in ſi.C.de diuer.reſcri. alleg.l.creditor.in prin.in tex.& gl.ff.man. idem etiam videtur tenere Bal.cum vna limitatione,tãtum in d.l.tam mandatori.quã doctri.refert & ſequitur d.Franc.de Are.in conſi.ſuo xxxiij.incip.conſultatio &c.in j. col.in ſi.quod tene menti in practica.

126 In multis ciuitatibus extat ſtatutum ꝙ venditio ſeu alius contractus excedẽs ſummam cẽtum non poſsit probari niſi per inſtrumentum publi.Sed quæro ego, pone ꝙ factus eſt cõtractus excedens dictã ſummã, & in eo eſt appoſitum iuramentum, ſed de ipſo cõtractu non fuit factum inſtrm,ſed ſolum interfuerũt teſtes,quo caſu contractus ipſe nõ poterit probari per dictos teſtes ex prohibitione dicti ſtatuti,an hoc caſu poterit probari iuramentum appoſitum in dicto contractu per teſtes? & dicas ꝙ ſic.Ita ſing. dixit Ioan.de Imo.in repe.c.cum cõtingat. in vj.char.de iureiur.quod dictum refert & ſequitur & exclamat d.Fely.in c.ſicut conſuetudo.in vj.col.de proba.verſi. Sexto intellige. Quod dictum tene perpetuo menti, quia eſt maximi effectus, nam licet agẽs ad obſeruantiam contractus nõ poſsit directo probare ipſum contractum per teſtes, tamẽ probando indirecte iuramentum coram iudice eccleſiaſtico per duos teſtes obtinebit, quia probato iuramẽto iudex coget ipſum iurantẽ ad obſeruantiam ipſius contractus. Pro quo faciũt optime dicta per Pau.de Ca. in conſi.ſuo ccxix.incip.In cauſa quæ vertitur.ante ſi.ideo non obliuiſcaris. & iſta addes ad ea quæ dixi ſupra in ſing.xviij.incip. Acceſſorium &c.circa ſi.

127 Iudicandi munus neceſſarium eſt.l.fi.§. iudicando.ff.de mu.& hono.l.prætor.§.qui autem.ff.de excu. mu.l.ſancimus.C.de aduo.diuer.iudi.habetur in authẽ.vt iud.non expec.fac.iuſ.cum ſi. Scias tñ ꝙ hoc fallit in peritis in arte,quia tales periti compelli non poſſunt ad aſſumendum officiũ referendi ſuper aliqua re quid ſentiant. Ita not.dixit do.Abb.in c.cum dilectus. el j.extra de purg.cano.ꝙ dictum pro ſing.& valde not. refert & ſequitur ille iuris ampliſsimũ pelagus d.Fely.in c.propoſuiſti.in iij.col.ver.& ſcias.extra de probat.& ibi dicit hoc dictũ alibi non legiſſe niſi vbi ſupra.

128 Teſtes etiam produci poſſunt in cauſa matrimoniali poſt didicita teſtificata. text. eſt,& ibi habetur late per docto.in c.ſeries. extra de teſti.& hoc quia agitur de re periculoſa.& habetur etiam in c.iurauit. extra de teſti. Verũtamen ſcias ꝙ ille qui vult ꝓducere tales teſtes poſt didicita teſtificata debet prius iurare ꝙ dictos teſtes nõ ſubornauit, alias non admitteretur ad producendum dictos teſtes.iſtud fuit ſing.verbũ Bal. in c.iurauit.extra de teſti.in iij.col. verſi.nota quod matrimonium.quod not.quia forte adueniẽte caſu pauci procuratores vel aduocati animaduerterent ad hoc.Et iſtud dictum ibi magnificat d.Fely.quem vide.

129 Dum eſſem alias in partibus Ianuenſiũ vbi moram traxi in officio fui interrogatus de tali caſu.Quædam mulier intrauit monaſterium monialiũ vt Deo ſeruiret, & in eo monaſterio fecit profeſsionẽ, poſtea vt plerunq; accidit inſtigante diabolo iſta monialis exiuit monaſterium & proiecto habitu

ſe tranſtulit ad diuerſas partes, tandē incognita in terris eccleſiæ, neſcio vbi iſta ſe tradidit nuptui, & marito dedit plura bona q̃ habebat in dotē poſtea per aliquod tempus mortua eſt hæc mulier ſine filijs & ab inteſtato, modo maritus petebat dimidiū dotis ſtante ſtatuto ꝙ mortua vxore in matrimonio vir lucretur medietatē dotis, venientes aūt ab inteſtato petebāt omnia bona iſtius mulieris, dubitabat ad quē pertineret talis dos & talia bona. Reſpondi interroganti, ꝙ omnia bona ſua ſpectabāt ad monaſterium & nō ad venientes ab inteſtato nec ad maritum, nā venientes ab inteſtato erāt excluſi per aut. ingreſsi. C. de ſa. ſan. eccl. maritus aūt erat excluſus ab illa parte dimidia dotis q̃ marito dabat ſtatutū, eo quia ſtatutum vel pactū de lucranda dote non habet locū q̃n matrimoniū eſt illicitum habens perpetuam cām prohibitionis ēt ſi ignoranter ſit contractū, vt i caſu noſtro ſecundū Bal. multum ſing. in c. iurauit. in j. col. & ibi d. Fely. extra de proba. ꝙ ēt voluit idē Bal. in l. j. C. de condi. ob cau. & Ang. in. §. aſcripto. in authen. de nup. de quo per Ludo. Ro. in l. ſi cū dotē. §. fi. ff. ſo. ma. & per Bal. aliquid in l. fi. ff. de leg. j. & per Ang. qui vr̄ contrariari in l. ſi adulteriū cum inceſtu, in. §. quare. ff. de adul. Et per iſta credo ꝙ poſtea monaſteriū ſucceſſerit in totū excluſo marito & excluſis venientibus ab inteſtato q vt intellexi conabantꝰ ꝓbare qđ illa iuridice non erat ꝓfeſſa, licet morā traxiſſet in monaſterio & detuliſſet habitū, ſed quid ſecutū fuerit i d. cāme latet, qa mea quoquo mō nō intererat.

130 Dixi ibi ſuperius in ſing. cxxj. ꝙ multis modis filij naturales legitimanꝰ. Sed nūc dico tibi vnū, ꝙ filius naturalis quoties pōt legitimari per ſubſequens matrimoniū nunꝗ pōt legitimari per reſcriptum principis. Ita dixit ſing. Bal. in c. per tuas. de maio. & obedi. alleg. tex. ſing. in auth. quib. mo. nat. effi. legi. in. §. cum igitur. quod eſt notabile.

131 Tu ſcis ꝙ filius naturalis tautū excludit ſubſtitutū, vt h̄r in l. ex facto. in. §. ſi quis rogatus. ff. ad trebel. & in l. cū pater. §. volo. ff. de leg. ij. & in l. j. C. de cond. inſer. & in l. generaliter. C. de inſti. & ſubſti. ſub condi. fac. Qđ tñ limita niſi eccleſia eſſet ſubſtituta, qa ipſa eccleſi. ſic ſubſti. non excluderetꝰ per filios naturales tm̄, iſtud fuit ſing. dictū Bald. in c. in præſentia. in pe. col. extra de proba. & dicit hoc procedere ēt ſi talis filius naturalis eſſet legitimatus ab imperatore, & hoc propter dignitatē eccleſiæ. quod dictū multum cōmendat d. Fely. in d. c. in præſentia. in ix. col. & dicit ſe hoc dictum alibi non legiſſe.

132 In alienatione rerum eccleſiaſticarū immobiliū requiritur ſolennitas, de qua in c. ſine exceptione. xij. q. ij. & in authē. hoc ius porrectum. C. de ſa. ſan. eccle. Scias tñ quod duo ſunt caſus in quibus talia bona eccleſiaſtica poſſunt alienari ſine tali ſolēnitate. primus enim caſus eſt, nam fratres mendicātes ſunt incapaces bonorū immobilium, vt in cle. exiui. de verb. ſig. & legatū rerū immobilium eis factū non valet, niſi quantum ad eſtimationē, vt voluit Bar. & Bal. poſt Iac. de Are. in l. apud iulia. §. fi. ff. de lega. j. & in l. ſi res. & in l. fideicom. §. ſi ſeruo. ff. de leg. iij. & Bart. in trac. minoricarū. in j. parte. & ego latius dixi in l. ſi in ſingulos. in pen. col. ff. de annu. leg. vbi videas. Et ideo ſubdunt doct. in dictis locis ꝙ licet fundus nō poſsit ſimpliciter mendicantibus relinqui tñ poterit eis relinqui vt illū vendant, & in neceſsitatibus ſuis pretium conuertant. ad quod allegant gl. no. in c. j. in verbo, domum. de relig. domi. li. vj. & idē tenet d. An. in c. in præſentia. in vij. col. verſi. Quintus caſus. de ꝓba. & Bald. in auth. ingreſsi. in vij. col. C. de ſacroſan. eccle. & in l. cum quæſtio. in fin. C. de leg. & Ludo. Ro. in l. antiſtius. §. fin. ff. de acqui. hære. Et hoc caſu in venditione taliū bonorum immobilium non requiritur ſolēnitas. c. ſine exceptione. Ita ſingu. dixit Bal. in authen. ſi qua mulier. in iiij. col. C. de ſacroſan. eccl. poſt Guil. de Cu. in d. auth. hoc ius porrectum. & Bal. in c. cum cauſa. circa fi. extra de ſen. & re iudi. Alius eſt etiam caſus in quo dicta ſolennitas non requiritꝰ, videlicet q̃n eccleſia eſſet coacta alienare rē, vtputa ſi eſſet grauata alienare fundum per fideicommiſſum, nam hoc caſu alienabit ſine ſolennitate alias requiſita. ita dixit multum no. Lap. alleg. xxvj. incip. diſputat primo &c. poſt me. quę dicta refert & ſequitur Fely. in c. in præſentia. in xxvj. col. in fin. de proba. non tñ alleg. Bal. in d. c. cū cauſa. quē ego ſolus in hac materia allego.

133 Affinitas repellēs a teſtimonio & admittens ad agēdum ſine mandato, iuxta l. ſed & hæc. ff. de procu. & l. exigendi. C. eod. debet eſſe per lineam aſcendentem vel deſcēdentem, non autem ſufficit eſſe per lineam trāſuerſalem. Ita ſing. dixit Inno. & Ioan. Andr. in c. nonnulli. de reſcript. quod dictum pro valde nota. refert & ſequitur Ang. in conſil. ſuo cxciiij. incip. Viſis proceſsibus &c. in ij. col. vbi dicit ꝙ ita intelligitur & limitatur. l. ſed & hæc. ff. de procu. quod eſt valde *no. in practica. (Et illud dictū Ang. refert &

ſequitur Iaſ.in repeti.l.admonendi.in lxxj. col.poſt medium.de iureiur.& in hac mate ria vide Alex.in conſil.clxj.inci.viſo.in pe. col.in fi.in vj.volu.)

134 Tu ſcis ꝙ propter ſterilitatem cōducto ri fit remiſsio canonis, vt habetur in c.pro pter ſterilitatem. extra de loca.l.licet.cum vulgari.C.eo.ti.Sed pone quod augetur in troitus rei locate ipſi conductori aliquo mo do an tali caſu dñs poſsit petere maiorē pē ſionem? & videtur dicendum ꝙ ſic.primo, quia cōtrariorum eadem eſt natura,iuribus vulgaribus,ſed ſi venit ſterilitas et diminua tur introitus fit remiſsio canonis,et diminui tur penſio,vt in dictis iuribus,ergo creſcen te introitu debet creſcere penſio, Secundo, quia eum ſequuntur commoda quem ſequū tur & incommoda,& econtra l.ſecundū na turam.ff.de reg.iur.cum concor.ſed in con trarium eſt veritas ſecundū Ang.ſing.in l.le gem.C.loca.vbi ſingu.dixit ꝙ penſio fundi locati non eſt augenda,etiam ſi fundus con ductus creuerit per alluuionem. quod dicit ibi Ang.eſſe not.dignū,& dicit hoc voluiſſe ibi Cy.ꝙ teneas perpetuo menti ad limita tionem dictæ reg. eum ſequuntur commo da &c. licet contrarium teneant dicta per Ang.in auth.vt determi.ſit nume.cle.in fin. quem refert d.Fely.in c.cum M.Ferrarie.in prin.iij.col.de conſti.& vide etiam Ang.in l.ſi quo.in.§.& ſi fideiuſſores.ff.de peti.hæ redi.Et pro ampliatione huius limitationis adduci pōt quod voluit Pau.de Ca.in conſi lio ſuo xvij.incip.in cauſa quæ vertitꝰ Par me.in vlt.col.verſi.Idē ſi pretium. Et Abb. in c.quāto.extra de cenſi. vbi dixit ꝙ ſi for narius ſe obligauit coquere panem alicuius familiæ pro x.in anno: & his ſtantibus au geatur familia aliquibus perſonis ꝙ non po teſt petere maius ſalarium,ratio eſt,qa iſtud pēdebat a fortuna, & ideo ſi diminuta eſſet familia per mortem vel per abſentiam nō deberet ipſe fornarius habere minus. Ita pa ri ratione dicendum eſt in dicto caſu allu uionis & in fornario,vt dixit Cyn.in l.non modus.C.de ſerui.& in l.placet.in fin.C.de ſacroſan.eccle.& Pe.de Ancha.in d.c.quan to.de quo vide latiſsime per d.Barth.Cæp. in trac.ſuo de ſerui.vrb.prædi.ſub rubri.de furno.in ij.col.verſi.Quinta quæſtio.&c.de quo dixi ego in repeti. rub.C.de probatio. in lxxxij.col. & in l.a vobis quoque.in iij. char.ff.de ann.leg.vbi late poſui materiam incertitudinis.& faciunt optime dicta ꝑ do. Alex.in conſil.ſuo incip. In occurrēti caſu. in iij.col.ij.vol.& per Bar.in l.ſeio amico.in fi.principij.Et ibi dixi.ff.de annu.leg.

135 Quæro de notabili & quotidiano dubio, ſtatuto cauetur ꝙ inſtrm̄ debiti guarentigia tum habeat executionem paratam,pone,tu petis a me centum ex aliqua cauſa,puta mu tui uel depoſiti,ego coram notario cōfiteor me debitorem tuum, ex illa cauſa notarius facit ſolēne inſtrm̄ huius confeſsionis meæ, an tale inſtrumētum habebit executionem paratam vigōre dicti ſtatuti? in quo breui ter dicas ꝙ non, nam iſtud non dicetur in ſtrumentum debiti,ſed potius inſtrm̄ confeſ ſionis debiti quod ſumit vires tm̄ a die talis confeſsionis & nō antea.ita ſing.dixit Ang. in l.ſi fideiuſſor.poſt prin.C.de fideiuſ.quod nota.quia faciet tibi honorem ſi ſcies practi care.(Vide tamen omnino quę dixi infra in ſing.cccclxxxiiij.inci.ſi vera loqui fas eſt.)

136 Longa profecto diſputatio eſt inter do ctor.an donatio cauſa mortis ſit contractus vel vltima voluntas, de qua quæſtione ha betur per doc.in l.fi.C.de dona.cau.mor.& in l.ij.ff.de do.præleg.& inſti.de donatio.in prin.& in l.vnica.ad fi.C.de cadu.tol. & in l.quæ ſub conditione.§. hoc edictum.ff.de condi.inſtitu.& habetur late per d.Ioan.de Ana.in c.quia in omnibus.in xxj.col.in ver ſi.quarto quæritur.extra de vſur.& per d.Ale xan.in l.ij.in prin.ff.de verb.obli. Sed pro opi.ꝙ ſit magis vlti.volun.q̄ cōtractus,quę videtur communior ſecundum Lud.Ro.in conſi.lxxv.inci. Neſcio &c.tene menti no. verbum,ꝙ ſicut legatum reuocatur ſi teſta tor voluntarie alienauit rem legatam,vt ff. de adi.leg.l.rem legatam. & l.fideicōmiſſa. §.ſi rem.ff.de leg.iij.ita etiam intelligitꝰ re uocata dona.cau.mortis,ſi ipſe donans rem donatam voluntarie nulla neceſsitate cogē te alienauerit.ita ſingu.dixit Dy.in l.ſtichū qui meus erit.ff.de leg.j.quod dictum tene menti perpetuo,quia eſt aureum, ſecūdum Bal.in d.l.ſtichum.vbi dicit alibi non vidiſ ſe iſtud dictum,quod dictum etiam refert et ſequitur pro valde ſing.do.Alexan.in l.nō omnis in prin.ff.ſi cer.peta.ſubdens ꝙ eadē ratione ſi ſuperuenerint inimicitię inter do nantem cauſa mortis & donatarium induce tur reuocatio dona.ſicut cōtingit in legato, vt in l.iij.in fi.cum l.ſeq.ff.de adi.leg.

137 In iure clarum eſt quod eximens aliquē de manibus familię teneť ipſe ad illud debi tum ſoluendum ad quod tenebatur captus tanq̄ ſi pro eo fideiuſsiſſet. text.eſt not.in l. quoties.C.de exac.tribu.lib.x.& ibi doc.et voluit Bald.in l.addictos.C.de epiſ.audi.& Ang.de Are.in.§.pœnales.inſti.de act.doct.

in l.j.ff.ne quis eũ qui in ius voc.eſt vi exi. & voluit Bar.Bal.Ang.& Pau.de Caſt.in l.ſed eximendi.& in l.ſeq.per illa iura.ff.ne quis eũ qui in ius voc. Sed tene menti vnũ quod eſt fortius,videlicet ꝙ nedum ille qui de facto eximit recte captum de manibus familie tenetur creditori ad ſolutionem illius debiti tanquam ſi fideiuſsiſſet,ſed etiam ille qui notificauit debitori alicuius ꝙ aufugere deberet, quia creditor ſuus ordinauerat facere eum capi & detineri,tenetur creditori ad ſoluendum debitum illud ſi talis debitor fugam arripuit.ita notabil'r dixit Pe.de Anch.in conſi.ſuo cccxlj.incip.viſo themate.in fi.& Bar.in c.dilectis.in iiij.col.de appel.& ibi Car.Alex.& Ioan.de Ana.in conſi.lv.incip.quia dubia &c.in fi.ver.de quo dicto feci mentionem anno præterito in repe.mea. rub.ff.de fideiuſ.in vij.col.in prin. quod dictum non memini me alibi vidiſſe, ideo tene mẽti,quia quotidie occurrit in facto uide tñ quæ dixi ſupra in ſing.xliij.inci.
* debitor. (Vide Iaſ.in l.j.§.quod prætor.in ij.col.ne quis eum &c.Barb.in conſi.lxxvj.incip.ſapienter.in iij.& iiij.col.in v.vol. & vide infra in ſing.ccclxvj.inci.aliqua.)Qua autem pœna puniatur eximens reum criminis vide Bal.in l.cuiuſque.ff.ad l.iul.maieſt. & Alexã.conſi.xxxv.inci.viſo thema.in ij.colũ.in ij.volu.& infra in ſingula.cclxxiij.incip.notiſsimum.

138 Iudex vnius territorij mandat executioni ſnĩam iudicis alterius territorij mediantibus literis ipſius iudicis qui tulit ſententiã, & hoc qñ bona ſunt ſita in territorio iudicis cui litere diriguntur.ita habetur in l.a diuo pio.§.ſnĩam.& ibi per doct.oẽs.ff.de re iudi.in l.fi.ff.de iuriſ.om.iudic.in c.romana.§.contrahentes.de fo.compet.& ego alias ſententias infinitas mandaui executioni ad petitionem aliquorũ iudicum dum fui iuſdicens iñ pluribus & diuerſis locis ac ſepius ſententiæ meæ eodem modo in ſubſidiũ iuſtitie mediantibus literis meis fuerunt miſ-
* ſe executioni,quia ita iura requirunt. (Vide in materia iſta Bart.in conſi.ccccl.incip.quidam in terra Burgi &c.in ij.vol.& Iaſo.in l.properandum.in.§.ſin autem reus. in j.& ij.col.C.de iudi.)Pro quibus faciũt dicta per Alb.Gand.in ſuo trac.maleſi.ſub rubri.de cita.in maleſi.fac.in ij.col.verſi. ſed ego non puto.& vide Ang.in l.cum vnius.§.pe.ff.de bon.aut ho.iudi.poſ. Tene tñ menti ꝙ iſtud procedit & habet locum qñ iudex alterius territorij pronunciauit ſecundum leges, ſecus autem ſi pronunciauit & ſententiauit ſecundũ ſtatuta loci ipſius iudicis, quia tunc iudex alterius territorij non tenet talem ſnĩam mittere executioni iſtud fuit ſingu.dictum Bal.in l.j.in fi.uerbis.C.de cõfeſ.& eiuſdẽ Bal. licet non tam clare.l.j.in iiij.q.C.ne fil.pro pa.quam doc.pro valde not.refert & ſequitur d.Alex.in d.l.a diuo pio.§.ſnĩam.in j.addi.in iij.col.verſi.ſecundo limita.ff.de re iudic.& Paleotus in l.j.in fi.ff.de offi.aſſeſſ.quod tene menti, quia poteris impedire executionem plurium ſententiarum ad quas iudices nõ animaduertunt. Et teneas menti ꝙ talis iudex alterius territorij, cui litere diriguntur vt in ſubſidium iuris exequatur talem ſnĩam, poteſt de iniquitate talis ſnĩæ cognoſcere, & ſi viderit talẽ ſententiam iniquam, aut de hoc vehemẽter ſuſpicetur,non debet illam executioni mãdare. ita dixit Ang.in l.ſi vt proponis.C.de execu.rei iudi.quod dixit eſſe valde quotidianum. ad quæ faciunt quæ dixi in l.j.§.ſi quis vltro.in vj.char.ff.de quęſtio.& in hac materia vide Pau.de Ca.in l.omnis.in.§.nihilominus.C.de epiſ.& cle.

139 Dixi tibi ſuperius ꝙ appellatione filiorum veniunt naturales tm̃, & plures caſus in quibus tales filij naturales veniunt ponit do.Fely.in c.in præſentia. in x.col.de ꝓba. Tene tñ menti vnum not.caſum in quo appellatione filiorum non comprehendit naturalis tm̃, nam ſi pater habet inimicitiã cũ aliquo,& ſecum facit pacem & præſtat cautionem pro ſe & filijs de illo non offendendo, non tenetur de offenſa poſtea illi illata per filium naturalem tm̃.ita ſing.dixit Cy.in l.cum pater.§.volo.ff.de leg.ij.quod dictum refert & ſequitur d.Fely.in d.c.in pręſentia.in x.col.circa med.verſi.& adde ꝙ ſi pater. pro quibus faciunt optime dicta per d.Ant.in addi. Spe.in ti.qui fil.ſint legi.ſub rubri.vbi dicit ꝙ ſtatutum diſponens ꝙ pater teneatur emendare damnum datum per filium non comprehendit damnum datum per filium ſpurium. quod dictum ſequitur Albe.de Roſa.in j.parte ſtatu.q.xlix.incip.item ſuppoſito. & in q.lxj.incip.item quæro.in j.parte ſtatu.& in c.per venerabilem.in xxxij.col.qui fil.ſint legi.& Ioã.de Imo.in l.lucius.in.§.fi.ff.de leg.ij.vbi plus etiam dicit ꝙ tale ſtatutum etiam non habebit locum in filio naturali tm̃, de quo etiam per eum in l.ex facto.in.§.ſi quis rogatus.ff.ad treb.& per Lud.Ro.in l.ſi filio.la ij.ff.ſolu.matri.& per d.Alex.qui alia plura refert in conſil.ſuo lx.incip.viſa legitimatione.in v.col.in ij.vol,vbi videas,licet contrarium fa

ciant dicta per Ang.de Are.inſtitu.de hære. quæ ab inteſt.in.§.interdum, circa fi.& per Pet.de Ancha.in conſi.ſuo clxxxvij.incip. ✻ apud me quæſtio iſta. (Et dicta per Iaſ.in l. ſi is qui pro emptore.i lxix.col.ff.de vſuc.) Et vide plura ad materiam iſtam facientia per d.Alex.in l.fi.in apoſtil.C.de verb.ſig. Tene menti perpetuo quia ſingularia ſunt & de pane acquirendo.

140 Teſtis qui offert ſe ad teſtificandum cõtra aliquem præſumitur ſuſpectus, & ideo repellitur ſecundum Bar.in l.poſt legatũ.§. his vero.ff.de his quib.vt indig.Iac.de Bel. in.§.ſi vero ignoti.per illum tex.in authen. de teſt.Bal.in auth.ſed nouo iure.in j.col.C. ſi cer.peta.& in l.qm̃ liberi.in prin.C.de teſt.& Bar.in l.vxori.ff.de fal.& in l.quę omnia.ff.de procu.& Abb.in c.cũ P.circa fi.de accuſ. Attamen limita & reſtringe hoc non habere locum qñ eſſemus in materia in qua ageretur de peccato euitando,quia tali caſu teſti ſe offerenti creditur.ita ſingul.dicit Ioan.de Imo.in c.iurauit. per illum text.de proba.quod dictum pro valde no.refert & ſequitur d.Fely.in c.ij.in viij.col.circa me. extra de teſti.vbi ſubdit ꝙ ita poteſt intelligi tex.in c.cum in tua.de ſpon.in verſi.ſponte oblata.& facit ſecũdum eum.c.prętcrea. el ij.eo.ti.& ibi ponit etiam aliam limita.nota.ad illud quod teſti ſe offerenti.

141 Audiuiſti forte alias a præceptoribus tuis q̃ plures effectus iuramenti, ſed forte non audiuiſti vnũ quem volo te docere tanquam pulchriorem & vtiliorẽ cæteris,ideo aduerte & tene menti ꝙ ſi iuramentum eſt appoſitum per debitorem vel per ſe obligãtem in ipſa obligatione, tunc nunq̃ poteſt talis debitor opponere præſcriptionem, ita ſing.dixit Lud. Rom.in repe.l.j.in iij.char. verſi.& adde duas no.caute.ff.de vſuc.vbi dixit quod ad hoc vt impediatur præſcriptio cautela eſt,ꝙ in fine inſtrumenti apponatur iuramẽtum,quia tunc eſt ſublata præſcriptio, nam iuramentum perpetuat actionem,alleg.tex.quem dicit ſing.in l.nã & poſtea.in.§.ſi damnetur.ff.de iureiur.quẽ tex. dixit ipſe ibi quod allegauit ad hoc Ang.in voce.& reſpondet ibi Ludo.Ro.ad ea quæ contra hoc dictum poſſent adduci quæ non refero breuitatis cauſa. Et ita alias iam pluribus annis elapſis habui & obtinui in contingentia facti in hac ciuitate, & fuit mihi neceſſe portare Lud.Ro.in pallatio in d.l. j.quia iudex noluit mihi credere quod hoc ✻diceret Lud.Roma.(Idem dixit Baueria.in xxix.priuile.iuramẽti,quem vide,)Sed poſtea inueni.d.Iaſ.hanc partem tenentẽ in.§. ſed aliqñ.inſti.de vſucap.in ſuis addi.ad d. Chriſtofo.Por.in vj.addi.quæ incip. Adde vnum notabile in materia.Et ſubdit ibi ipſe ꝙ hoc colligitur ex no.per do.Anto.poſt Hoſti.in c.ſi diligenti.extra de præſcrip. & dicit ꝙ pro hoc faciunt not.per Bar.in l.nã & poſtea.§.ſi is qui.ff.de iureiur. & illud dictum ẽt approbat d.And.Barb.in conſi.ſuo xx.inci.viſo puncto.in pe.col.in iiij.vol.Et do.Barth.Soci.in conſil.ſuo lxxxvj.inci.in cauſa cõmunitatis &c.in v.col.verſi.ſecundo probatur dicta concluſio. Quod dictũ tene cordi,quia aureũ & vtile eſt.de quo ego etiam dixi in repe.mea.l.fi.C.de probat.in xxxv.char.vbi plures notabiles effectus iuramenti cumulaui. Et ad prædicta faciũt dicta per d.Fely.in c. quoniam.in iiij.col.poſt prin.extra de præſcrip.

142 Cautum eſt de iure ciuili ac ẽt conuenit iuri naturali ꝙ quæ de nouo emergunt nouo indigent auxilio,vulgata.l.de etate.§.ex cauſa.ff.de interrog.act.habetur in c.pe.de cle.non reſi.& in c.ſuggeſtum.de deci.& in l.ex facto.ff.de vulg.& pup.& facit optime tex.no.in l.ſi hominem.ff.man.cũ multis ſi. ✻(Vide infra in ſing.ccxxxiij.inci.quę de nouo &c.& omnino Deci.in conſil.cccxxxv. inci.viſo.in ij.col.)Et adeo eſt vera hæc regula,ꝙ licet exceptio excuſsionis ſit dilatoria,vt habetur in l.peremptorias.C. ſentẽ. reſcin.non poſ.& in c.inter monaſteriũ. de re iudi.& in l.ita demum.C.de procu.cũ ſi. & ſic debet opponi ante lit.conteſt.vt in dictis iuribus,attamẽ ſi prius fuit facta excuſſio contra debitorem principalẽ,& ipſo nõ reperto ſoluendo creditor velit agere contra fideiuſſorẽ vel contra extraneos poſſeſſores, & interim ſuperueniant bona de nouo debitori principali poterit ipſe fideiuſſor vel tertius poſſeſſor contra quem ageretur de hoc excipere & petere quod de nouo fiat excuſsio contra ipſum principalem, ita ſing.dixit Cy.poſt Pe.in auth.præſente. C.de fideiuſ.in pe.q.& Bal.& Pau.de Caſt. in l.fi.§.j.ff.ſi cer.pet.& Bal.in d.l.perẽptorias.idem voluit d.Alex.in conſi.ſuo c.inci. diſcuſsis.in pen.col.in v.vo.& ibi alia nor. ſubdit in materia, quæ vide. de quo latius dixi in conſi.meo lj.incip.ſuper articulo.in iiij.char.& dixi anno præterito in repe.rubri.ff.de fideiuſ.viij.col.vbi videas.

143 Filio baſtardo non poteſt recta via ſeu directe aliquid relinqui a patre.authẽ.licet. C.de natu.libe.l.ſi.co.ti.§.ne igitur.in auth. quonio.natu.effi.ſui,habetur per ſcriben.in

c.cum haberet.extra de eo qui duxit in matri.quam pol.per adul.ſecus autem eſt in nepote legitimo nato ex ipſo filio baſtardo, vt volunt doc.in dictis locis.Sed ſcias tamē quod licet legitimus natus ex ſpurio poſsit inſtitui vel ei relinqui ab auo, iſtud tñ non habet locū in nepote nato ex filio inceſtuoſo qui a nullo ex parentibus inſtitui poteſt. ita ſingu.dixit Bal.in c.in præſentia.in viij. col.de probat.vbi dicit quod de hoc eſt caſus vnicus in iure in l.ſi quis inceſti.C.de inceſt. nupti.

144 Error in nomine appellatiuo nō vitiat actum ſeu diſpoſitionem dummodo de corpore conſtet. ita habetur per ſcriben.in l.ſi quis in fundi vocabulo.ff.de legat.j.& in l. his verbis.§.fi.ff.de hære.inſti. & per doct. poſt gl.in l.quæ extrinſecus.ff.de verb.obl. Et ideo tene menti ꝙ ſi quis, puta Titius, fuit exbannitus ex ciuitate propter homicidium,& in banno iudex errauit,quia debebat dicere ꝙ bāniebat Titium de Mutina, quia erat de Mutina, & dixit Titiū de Ferraria & ſic errauit in nomine patriæ, attamen valebit tale bannum ſi conſtat de corpore & de maleficio per eum commiſſo.ita ſingul.dixit Ang.in d.l.his verbis.§.fi.ff.de hære.inſti.vbi refert alias quendam hic Boniç fuiſſe decapitatū,quia erat deſcriptus in numero bānitorum tanꝗ eſſet de vna ciuitate cum eſſet de alia,& ipſe propter hoc nō credebat eſſe bannitum,attamen fuit captus & decapitatus & iuſte.ſecundum Ang. ibi.ex quo conſtabat eum fore citatū & maleficium cōmiſiſſe. & iſtud dictum refert & ſequitur pro valde no.Barba.in c.ſignificante,in iiij.char.de reſcrip.

145 Frangenti fidem fides frangatur eidē.l. quæro.§.inter locatorem.ff.loca.cum ſimi. Attamen teneas menti ꝙ licet tranſactio ſit facta animo nouandi & ex ea pignus datum ſit, ſi tñ tranſactio non ſeruatur pignus non reſtituitur,ſed pro obligatione nouata retinetur quod eſt valde notatu dignum.ita ſingu.dixit Ang.in l.eſt differentia.ff.in quib. cau.pig.ta.contraha.& vide Ang.de Are.in §.item ſeruiana.in iij.col.verſic.quæro an inuecta &c.inſti.de act.

146 Creditor non pōt cogi ante tempus ad recipiendā pecuniam ſibi promiſſam niſi īterſit debitoris,vt habet in l.ſi pecuniam.ff. ſi cer.peta.& in l.titius.ff.quæ res pig.obli. poſ.& in l.qui romæ.in prin.ff.de verb.obl. Scias tñ in hac materia ꝙ licet aliquo caſu creditor cogi poſsit recipere pecuniam ſibi debitam ante tēpus, attamen qñ aliquis debet recipere aliquid ab aliquo ꝙ curſu temporis deteriorari pt, vt vinum,granū,oleū, & ſimilia, nunꝗ hoc caſu cogitur recipere ante tēpus.iſtud fuit ſing. dictū Guil.de Cu. in l.comparationes.C.de fi.inſtr.quod dictū pro valde not.refert & ſequitur Ang.in d. l.titius.in fi.ff.quæ res pig.obli.poſ.de quo etiam aliquid per Pau.de Ca.in l.item quia in fi.ver.vltimo quæro.ff.de pact.

147 Filius præſens & tacens obligatur ex matrimonio contracto per parentes ſuos.c. vnico.de deſpon.impub.lib.vj.& hoc pcedit & inductum eſt fauore matrimonij & fauore parentum , ſecus tñ eſt in alijs conſanguineis illius filij vel filiæ,quia licet ſit præſens & tacens nō obligatur ex matrimonio contracto per tales conſanguineos,ſecundū Ioan.And.in d.c.vnico.in nouella.& d.Abba.in c.nonne.de præſum.& in c.j.in vlt.nota.extra de matri.contrac.contra interdict. eccle.Sed hoc dictū limitatur,videlicet niſi cauſa cognita conſtaret filium vel filiam ob reuerentiam parentū vel alterius ipſorū tacuiſſe,quia tunc filius qui tacuit non obligabitur tali matrimonio.ita ſing.dixit d.Abb. in d.c.nonne.in vlti.col.de præſump. quod dictum refert & ſequitur d.Felyn.ibi in iij. col.& de eo facit magnum feſtum dicens ꝙ nunꝗ obliuiſcaris hoc dictum,quia iſtud dictum ipſe alibi nō legit, & quod iſtud dictū ✻ eſt aptum infringere mille ſponſalia.(Vide infra in ſing.ccxv.inci.validū eſt argu.& in ſing.cccxlvij.incip.matrimonium &c.)

148 Graue eſt fidē fallere.l.j.ff.de conſti.pecu.in prin.Et nihil tam congruum humanæ fidei qꝫ pacta ſeruare.l.j.ff.de pac.l iuregen ✻ tium.§.prætor ait.eo.tit.(Vide Deci.in l.ea eſt natura.ff.de reg.iur.ad fi.) Et ideo dixit glo. & Bal.ibi poſt eam in l.a procuratore. C.manda. quod nihil eſt melius bona fide, & facit tex.i epiſtola inter claras.C.de ſumma trini.& fide catho.vbi dicit quod nil luce præfulget qꝫ recta fides in principe. Et ideo tene menti ſingulare verbum do.Andree nam tu ſcis ꝙ ex pacto nudo nō oritur actio regulariter,l.iuriſgentium.§.ſed cum nulla.ff.de pact.cum ſimi.attamen licet pactum nudum non pariat actionem de iure, quia tamen procedit ſecūdum præcepta iuriſgentium nō debet denegari iuſtitia ſi pro illo petatur.ita ſingu.dixit d.An.in c.quę in eccleſiarum.de conſtitu.quod dictum refert & ſequitur do.Alex.in l.quintus.in apoſtil. ad Bar.ff.man.pro quo dicto ipſe do.Alex. allegat aliqua ibi . de quo dicto vide eundē Alexan.in dicto.§.ſed cum nulla,circa fi,&

pro iſtis facit quod dixit Bart.ĩ d.l.quintus.
vbi inquit ꝙ verecũdia eſt denegare ꝙ pa-
cto nudo quis promiſit.& ideo dixit Bal.in
d.l.j.ff.de pac.in princ.quod Ariſtoteles di-
xit ad Alexandrum,o Alexander , ſerua fi-
dem. & ibi etiam refert magiſtrum ſenten-
tiarum dicẽtem ꝙ Deus obligatur ex fide.
& pro iſtis facit tex.in c.iuramenti.xxij.q.
ij.vbi dicitur ꝙ inter ſimplicem loquelam
& iuramentum Deus non facit differẽtiam.
quod etiam dixit gl.in c.j.extra de pac.et fa
ciunt dicta per doc.in l.digna vox.C.de le-
gi.attamen prædicta omnia ceſſant moder-
nis temporibus. quia vt experientia docet
fides in totum eſt annihilata, & infidi & im
probi ſunt in pretio,& alios antecedunt, &
a quam pluribus venerantur.

149 Vouentes tenentur vota adimplere ni-
ſi aliqua iuſta cauſa adſit vt habetur in toto
ti.extra de vot.facit illud,videlicet, Voue-
te & reddite &c.& iura fauent votis & vo
ta adimplere volentibus. Ideo tene mẽti ꝙ
ſi alicui ſint aſsignata cõfinia & ille promit
tat non exire de confinibus ſub pœna, ſi tñ
exit de confinibus vt vadat ad complendũ
votum non cadit in pœnam. tex.eſt,& glo.
ſing.in l.illud.ff.de offi.præſid.quæ iura ad
hoc allegant Moder.in c.literaturam.de uo
to.Et facit quod dicit Bal.in l.j.in iij.col.C.
de edil.act.vbi dicit ꝙ mulier exiens de car
ceribus vt vadat ad aliquam eccleſiam cau
ſa implendi votum nõ dicitur aufugiſſe de
carceribus . quod not.adde hic Pau.de Ca.
in l.ſi filiusfamilias.§.fi.ff.de procu.vbi di-
cit ꝙ facta religionis gratia excuſant facien
tem. Et facit dictum Rayn.de Forli.in l.qui
cum vno.§.fi.ff.de re mili.vbi dixit per il-
lum tex.ꝙ filio exiſtenti in religione licitũ
eſt illam exire pro alendo patrem, quod di
ctum refert & ſequitur Nellus in trac.ban-
nito.in j.parte ſecundi tempo.q.xlviij.inci.
Quæro an bannitus.in fi.

150 Acceſſus ad meretrices publicas nõ nu-
ptas eſt impunibilis de iure,vt habetur in l.
ſi vxor.& ibi per Bar.ff.de adul.& ĩ l.ſi ea.
& in l.qui adulterium. & vtrobiq; per An-
ge.C.de adulte.& habetur in l.verum.ff.de
fur.vbi voluit hoc Bart.dicens ꝙ coitus cũ
meretrice eſt impunitus,alleg.l.j.C.de con-
* cu.(Vide Alex.in conſi.xcix.incip.viſa in-
quiſi.in vj.vol,in vlt.col.ĩ prin.)Et hoc vo-
luit Alb.Gand.in ſuo trac.malefi.ſub rubri,
de aliquibus quæſtionibus varijs in malefi
cijs.in j.col,in fi.ver.quæſtio de facto.Do ta
men tibi caſum ſingularem in quo acceſſus
ad publicas meretrices etiam nõ nuptas &
habens rem ſecum punitur tanꝗ̃ ſi acceſsiſ-
ſet ad mulierem honeſtam,qui caſus eſt qñ
meretrix ipſa eſt carcerata, nam tunc acce-
dens ad eam & habens rem ſecum punitur
ac ſi acceſsiſſet ad mulierem honeſtam . Ita
ſing.dixit d.Par.de Pu.in ſuo ſolenni tract.
ſyndi.in xvj.char.ſub uerbo,adulterium.in
j.col.Mouetur ad hoc dicẽdum ratione no-
tabili,videlicet.Nam licet ex forma ſtatuti
bannitus poſsit impune occidi & offendi ,
attamen iſtud fallit in bannito capto & car
cerato,quia talis bannitus & carceratus nõ
poteſt offendi,quia carcerati ſunt ſub prote
ctione curie.l.fi.C.de cuſto.reo.& offendẽs
talem bannitum debet puniri.ita dixit Bar.
in l.in laqueum.ff.de acqui.rer.do.& in l.j.
.§.transfugas.ff.ad l.corne.de ſiccar.& in l.
legis iuliæ.ff.ad l.iul.de vi priua.Sed tu ad-
de quod idem tenet d. Nellus in tract.ban-
nito.in ij.parte ſecundi temporis.q.xxviij.
& ibi in qõ.xxiij.incip.quæro quidam . &
Bald.in l.libertas,ff.de ſta.ho.vbi ſubdit in
propoſito ꝙ ſi captus eſt bannitus & carce
ratus & debet ſuſpendi,ꝙ ſi affipes ſui eum
venenant in carcere ne vituperentur ꝙ pu
niri debent tanꝗ̃ parricide.idem dixit Io.
de Ana.in c.cum iuramẽto.in vlt.col.de ho
mi. & de bannito carcerato tenuit idẽ Bal.
in l.fi.C.de malefi. & mathe.& in l.fideicõ.
§.ſi quis.ff.de lega.iij.& in l.j.C.vnde vi.in
pe.col.& voluit Bar.in.§.arripiat.in authẽ.
vt oẽs obe.iudi.& Ioan.And.in addi. Spec.
in ti.de accuſa.in iiij.parte.in.§.ſequitur. in
addi.magna , in iij.col.& Ioan.de Imo.in l.
publius.§.j.de condi. & demon.& Ioan.de
Ana.in d.c.cum iuramento. & in c.j.in fin.
de ſortile.Et ſic ex hac ratione concluſit ip
ſe d.Par.in dicto ſuo trac.ꝙ licet meretrix
poſsit impune cognoſci , non tñ hoc habet
locum in meretrice carcerata ne fiat iniuria
caſtitati carcerum & loci qui eſt publicus,
per l.j.C.de offi.iudi.& per rationem auth.
nouo iure.C.de cuſt.reo.tene mẽti,quia ali-
bi non legi hoc dictum.Pro quibus etiam fa
cit quod voluit Pau.de Caſt.in conſilio ſuo
cxcvj.incip.viſo proceſſu.in ij.col.vbi di-
xit ꝙ etiam in bello licito non eſt licitum
occidere inimicum poſtꝗ̃ eſt captus,per d.
l.libertas.& vide in trac.violantes. in ver-
bo,mortui.in iij.char.in iij.col.in fin.& ibi
* in ſeq.col.(Et idem dixit tex.in c.noli eſti-
mare.xxiij.q.j.)Et Alb.Gand.in tracta.ma
lefic.ſub rubri.de bannitis pro maleficio.in
vij.col.ver.vlt.duas qõnes.vbi melius om
nibus alijs examinat illud de bannito ca-
pto,an poſsit tunc impune occidi a priuato
vigore

vigore ſtatuti permittentis bannitum poſſe
impune occidi.

151 Semper in dubijs & obſcuris benignior
interpræiatio eſt fienda l.ſemper in obſcu-
ris.de reg.iur.l.arrianus.ff.de act.& oblig.l.
abſentem ff.de pen.l.merito ff.pro ſoc.cum
infinitis ſimilibus.de quo ego late locutus
ſum adducẽdo forte cẽtum doctrinas & pul
chra dicta in repe.mea l.fin.C. de proba.in
50.char.Sed ſcias quod iſta regula non ha-
bet locum vbi agitur de vtilitate anime,
quia tali caſu melius eſt præſumere delictũ
quam non delic.ita ſing. dixit Pet.de Anc.
in conſi.ſuo clxxix.incip. prima facie. vbi
conſuluit, aliquis in teſtamento confeſſus
eſt ſe eſſe vſurarium,vtrum iſta cõfeſſio re-
feratur ad totum tempus pręteritę vite,vel
ad quantum adeo ꝙ poſſit agi contra here-
dem vt reſtituat.& concludit ꝙ refertur ad
totum tempus vite cũ agatur de ſalute ani-
marum,vnde ceſſat d.l.merito. & alia iura
allegata,quia in foro anime timenda eſt cul
pa,etiam vbi culpa non eſt c. conſilium. de
obſer.ieiu.& iſtud dictum pro valde no.al-
legat & ſequitur do.Fely.in c.dudum in v.
col.in prin.de præſump.vbi pro hoc etiam
allegat Innoc.in c.ad audientiam de homi.
vbi dicit quod in foro anime debet quis in
dubio præſumere ſe irregularem & allegat
c.illud de cle.excom.mi.& glo.in c.conſul-
ti.de regu.& illud dictum etiam refert & ſe
quitur do.Fely.in c.auditis.in antepen.col.
de præſcrip.vbi ipſe ibi per duas colũ. po-
nit multa circa materiã dicte regule,ꝙ ſem-
per in dubijs &c.Et vide Cazaln.in repeti.
l.admonẽdi in xix.char.in iij.col.verſi. qui
nimo ff.de iureiur.& Bal.in c.j.in princ. in
vj.col.circa prin.quib.cau.feu.amit.

152 Succũbens in cauſa habet x. dies ad ap-
pellãdum auth.hodie C.de appel. & in cor
pore,vnde ſumitur alias non appellando in
tra decem dies a tempore ſententie ipſa ſen
tentia tranſit in rem iudicatam, vt in dictis
iuribus habetur.Scias tamen vnum,ꝙ ſi ali
quis agendo principaliter de nullitate dicit
ſententiam nullam & probabili ratione hoc
facit,quod interim ei non currit tempus ap-
pellandi,ita multum not.dixit Bal.in l.con
tra maiores circa fin.C.de inoff. teſta.quod
dictum pro valde not. & eleganti refert &
ſequitur Ang.in l.paulus in.§.hæres roga-
tus in fi.j.col.ff.de vſur.& vide quæ dixi ſu
pra in ſing.lj.incip.inſtantia cauſe &c.

153 Clauſula ſi præces veritate nitantur, eſt
magne importantie de qua per Hoſti.& do
cto.in c.ex parte el.j.de reſcrip.Bar.in l.a di
uo pio.ff.de re iudi.& in l. iuſte poſſidet ff.
de acquir.poſ.& in conſi.incipien.miſſus in
poſſeſſionẽ per Inno.in c.cum noſtris de cõ-
ceſ.preben.per glo.& doc.in l.item quia ff.
de pac.per Bal.in l.præſcriptione C.ſi con-
tra ius vel vti.pub.per Hoſti. in ſum.in tit.
de reſcrip.§.quod iuriſdictio. conferat, per
Ang.in.§.ſed quod principi inſti.de iur.na-
tu.in prin.vlti.col.Et in materia huius clau
ſule tene menti vnum ſing.verbum, videli
cet ꝙ ſi papa mandat fieri certum quid ſub
pœna excommunicationis late ſententie,&
illud non fiat,non incurritur excommuni-
catio non obediẽdo,ſi narrata non ſunt ve-
ra.quia iſta conditio ſi pręces veritate niti-
tur.quæ ſub intelligitur ſuſpendit excõmu
nicationem ante eius verificationem. iux-
ta not.in c.præterea de appel.Ita ſingula.&
egregie dixit Pe.de Anc.in conſi.ſuo ccxlj.
incip.per prædicta &c.ad fi.quod dictũ re-
fert & ſequitur pro valde no.d.Fely.in c.fi.
in x.colũ.poſt med. de præſump.& in.c.ex
parte in prin.v.col.de reſcrip.

154 Cuilibet licitum eſt parietem vel domũ
ſuam tollere ſeu altiare vſque ad celum, vt
habetur in l.altius C.de ſerui.& aqua.& in
l.fi.ff.de ſerui.& in l. fi.§.pe.ff. quod vi aut
clam.& in l.cum eo.cum ſimi.ff.de ſerui.vr
ba.præd.Tamen limita hoc tribus modis,
primo per caſum notabilem in l.fi.§.fin.C.
de ſer.vrb.præd.Secundo limita ꝙ non li-
cet altiare domum ſeu parietem quãdo præ
iudicaretur vſufructuario vicino.Ita not.di
xit Angel.in l.ſi is qui.ff.de vſufr. vbi dicit
hoc eſſe notandum contra illos qui locant
domos vel vſumfructum earum cõcedunt
vt nõ poſſint poſtea altius tollere edes ſuas
per quas auferatur lumen domorum loca-
tarum,quod dicit ibi Ang.eſſe no. quia quo
tidianum.Tertio limita niſi quis velit altia
re edes ſuas vel parietem principaliter ani-
mo & intentione nocendi & non alia neceſ
ſitate ductus,quia tunc non poteſt.ita no.di
xit Ludo.Ro.in conſi.ſuo lij.incip. in quæ-
ſtione circa fi.allegat l.j.§.deniq; ff.de aqua
plu.arc.& idẽ apertius firmat Pau.de Caſt.
in d.l.de ſerui.vrb.præd.vbi dixit ꝙ cõſul
* tus ita de facto reſpondit. (Vide Alexã. in
conſi.ix.inci.conſyderatis in vj.vo.per to-
tum.) Et pro hoc faciunt optime dicta per
Saly.poſt Bal.in d.l.altius vbi dixit ꝙ etiã
in proprio pariete quis non poteſt facere fe
neſtram ad emulationem alterius, puta vt
inſpiciat religioſos,vel religioſas, vel vxo
rem,vel filiam vicini,ſecus autem ſi cõcur-
reret vtilitas ſua,quia tunc poſſet,licet iuno

vicinus damnum pateretur ita dicunt doct. in dictis locis. tene menti prędicta, quia quotidiana, & alias dum fui in offi. pluries iudicaui ſuper huiuſmodi feneſtris vel muris fiendis vel non fiendis inter vicinos rixoſos & nequiſſimos. quia ſepius proſequũtur ſe capitali odio. vt docet experientia.

155 Doctrina ac cõcluſio communis doctorũ ꝙ poſt cõcluſum in cauſa vſq; ad ſententiã iudex poteſt interrogare partes ad clarificãda dubia circa merita cauſe ẽt ſi procedat ad vtilitatẽ priuatã, de quo habetur per docto. in c. paſtoralis de cauſa poſ. & ꝓprie. ꝑ Bar. in l. ſi quid ex pamphila. in fi. ff. de leg. ij. in l. j. C. de ſenten. quæ pro eo ꝙ inter. per Bal. in c. eam te. in iij. col. de reſcrip. & in c. ex parte in iiij. col. eo. ti. & in c. cum clamor vbi per doct. de teſtib. & in l. ij. C. de reſcin. vẽd. & in l. tranſigere in iiij. col. C. de trãſactio. & in l. præsbyteri in ij. colũ. de epiſ. & cle. & in c. cum Ioannes. vbi bonus tex. extra de fi. inſtru. & in pluribus alijs locis quę non refero breuitatis cauſa. Limitatur & reſtringitur ſing. per Inno. procedere & habere locum dũmodo iudex ipſe interroget circa dubia eorum quæ acta ſunt ante concluſionem in cauſa, ſecus autem ſi vellet de alijs quærere vel interrogare quia nõ poſſet, ſecundum Inno. in d. c. cũ Ioãnes. quod eſt multũ no. quod dictũ dicit ibi do. Card. eſſe incognitũ ſeu ignotũ & ꝙ ipſe ſepe vidit hoc dictum ignorari inter eos qui reputabantur peritiſſimi in iure. ideo eſt ſignandum ſecundum ipſum. & iſtud dictũ cõmemorat d. Fely. in d. c. cũ Ioannes. referẽs prędicta verba do. Card. ſubdens ꝙ ita ẽt dixit Spe. in ti. depoſi. §. iiij. ver. ſed ſi ante & Bal. in l. per hanc circa prin. C. de tẽp. appel. & Pet. de Anch. dicens ſe ita conſuluiſſe in c. j. in j. col. de cõfeſ. in vj. & Lud. Ro. in l. iiij. §. hoc autẽ iudiciũ in vlti. col. ff. de dam. infec. & Domini. in c. ij. in vlti. col. de reſti. in integ. lib. vj. & Spe. in ti. de teſte. §. ſatis vtiliter verſic. Quid ergo ſi peto. & dicit ꝙ ita cõſuluit d. Cardi. conſi. lxxiiij. incip. Titius & alia ibi adducit ad propoſitum not. quæ
* videas per te. (Vide tamen do. Alex. in d. l. iiij. in d. §. hoc autẽ iudiciũ in iij. col. in ver. tertio adducit ff. de dam. infec. vbi tenet expreſſe contrarium.)

165 Nemo prudens eſt qui neſciat ꝙ ad validitatem teſtamenti requiruntur ſeptem teſtes, vulgata l. hac conſultiſſima in princ. C. de teſta. inſti. eo. §. j. l. fi. in fi. C. de codicil. hr̃ in l. hæredes palam in §. pe. ff. de teſta. cum ſimi. Tene tamen menti perpetuo ꝙ eſt dare caſum quo ſufficit probare teſtamentum per duos teſtes. Nam licet regulariter teſtamentum debeat probari per ſeptem teſtes, vt dixi, tamen ſi ipſa ſcriptura teſtamẽti facta fuit coram ſeptem teſtibus, & eſt deperdita, ſufficiet hoc caſu probare per duos teſtes caſum amiſſionis illius ſcripturæ & continẽtiam ipſius, ad hoc vt dicatur eſſe plene probatum teſtamentum. Ita ſingulariter dixit Bal. per illum tex. in l. teſtiũ in ij. colum. C. de teſti, quod eſt menti tenendum ſecundum eum ibi. quod dictum ſequitur ibi Salyce. & illud refert & approbat Ludo. Ro. in l. ij. C. de bono. poſſeſ. ſecundũ tabu. & Raph. cuma. in d. l. hæredes palam in prin. vbi dicit hoc dictum eſſe menti tenendum. de quo dicto etiam facit feſtum d. Bapti. de S. Seueri. in reperi. ſua l. admonẽdi in xliiij. col. in fi. ff. de iureiur. & d. Alex. in d. l. ij. C. de bo. poſſeſ. ſecundum tab. vbi plura bona dicta pro hoc dicto Bal. adducit & idem do. Alex. in l. ſi vnus poſt princ. C. de teſta. & in l. ij. §. diuus ff. de iur. fiſci. Pro quo dicto optime faciunt dicta per Bald. in l. j. §. fin. C. de cadu. tol. vbi dixit ꝙ perdito volumine ſtatutorũ poteſt eorum tenor probari per teſtes, quæ probatio eſt quoddam notorium, quod dictum refert & ſequitur d. Fely. in rub. de conſti. in ij. col. & faciunt dicta per Bal. in capit. primo. §. ſacramentũ in iij. colum. in fi. de conſue. rec. feu. & per eũdem in c. j. §. ſi enim domino in prin. quid ſit inueſti. & per eundem in c. j. in vlti. colum. quot teſtes ſint neceſſarij. & per. Bal. in l. cõparationes ver. iij. not. C. de fi. inſtru. & per domi. Alexand. in conſilio xlvij. in fin. penulti. colum. incip. abunde in ij. parte conſili. & in eo. volu. cõſi. cxcv. incip. viſo teſtamento in ij. col.

157 Volo te docere ſingulare verbum & vtilem doctrinam puram in materia probationum in quo tempore iuuentutis meæ dum eram ſcholaris allegaui in voce & in ſcriptis, poſtea doctor bis conſului & obtinui. Sepenumero vigent in ciuitatibus ſtatuta prohibẽtia probationem fieri in aliquibus caſibus niſi per publicum inſtrumentũ, tamen etiam hoc caſu poterit fieri probatio per teſtes non obſtante tali ſtatuto, nã hoc loco inſtrumenti publici poterit fieri probatio per quinque teſtes erit plena & valida. iſtud fuit ſingu. dictum Cyn. in l. optimã C. de contrahen. & commit. ſtip. alleg. text. in l. teſtium C. de teſti. idem dixit d. Abb. referens Cy. in d. l. optimam in c. ſicut cõſuetudo extra de proba, & in c. cum Ioan. in re.

collectis Parmenſibus de fi.inſtru. quod dictum etiam commemorat d.Fely. in d. c.ſicut conſuetudo in v.colũ. de quo ẽt dixi in conſi.meo xiiij.quod inci.in cã præſenti in ij.char.poſt me.vbi videas.Et vide d.Fely. in c.ſi quando in x.colũ.in prin. de reſcrip. Quod dictum nõ tradas obliuioni, quia no. & lucroſum eſt,& ego eum habui in facto dum aſſiderem in ciuitate Albigane in partibus Ianuenſium.

158 Hodie cõiter in obligationibus apponitur conſtitutũ ſeu præcarium.nam debitor dicit ꝙ obſeruatione cõtentorũ in tali obligatione vel inſtrumẽto conſtituit ſe nomine creditoris omnia bona ſua poſſidere,iuxta l.quod meo l.interdum cum ſeq.ff.de acquir.poſ.quæ appoſitio conſtituti ſeu præcarij eſt maximi effectus.nam tũc ſi ipſe debitor alienat aliqua bona poteſt creditor tã quam poſſeſſione priuatus agere cõtra poſſeſſorem nulla facta excuſſione cõtra debitorem & poteſt agere conditione l.fi.C. de acqui.poſ.& fortius ẽt non excuſſis alijs ſi plures eſſent ad eundem debitũ obligati,ſecundũ Iac.But.in auth.hoc ſi debitor in fin. verbis C.de pigno.quod etiam voluit Ang. in l.exitus controuerſie.& ibi R ph. & Io. de Imo.ff.de acquir.poſ.idem firmat domi. Alex.ibi circa fi.dicens ꝙ hoc etiam voluit Iac.But.in l.fi.cum auth.ibi poſita C.de act. & obli.& Pet.de Anch.ibi in ſuis reportatis & Ang.in d.l.fi.C.de acquir.poſ.& Bal. in l.j.C.de reno.his quæ in frau.cre.vbi dicit hoc eſſe verum quando intentatur cõditio d.l.fi.ſecus ſi agetur hypothecaria.idem voluit Ang.in l.ij.§.hac actione el.ij.in fi.ff. vi bo.rap.& Bal.in l.j.in fi.in reportatis antiquis ff.pro ſoc.Ita reſidet do.Alex. in d.l. exitus ſed vltra eum dicas ꝙ idẽ voluit do. Flo.in d.authen.hoc ſi debitor & Angel.de Are.in.§.itẽ ſi quis in fraudem in vj.colũ.in fi.ver.adde prędictis inſti.de act.quę omnia perpetuo teneas menti, quia ſepe & ſepius occurrunt in facto.

159 Obligatio fideiuſſoria tranſit in hæredes l.iiij.ff.de fideiuſ.l.fideiuſſoris C. eod. inſti. eo.§. fideiuſſor hr̃ in l. ex contractibus. & in l.ex depoſiti.ff.de act.& oblig.cum ſimi. Scias tamen & teneas menti ꝙ hoc fallit in fideiuſſione facta pro maleficio.nam talis fideiuſſio extinguitur morte fideiuſſoris & non tranſit ad hæredes.ita dixit gl. multum ſingularis inſti. de fideiuſ.in d.§. fideiuſſor. ꝙ glo.ibi ſumme no.& exclamat Angel.de Are.ſubdens hoc eſſe verũ & procedere qñ fideiuſſit ſimpliciter pro furto, vel alio delicto,ſecus ſi promiſiſſet penã centũ,licet dicatur pro furto,quia tunc talis penalis ſtipulatio tranſit contra heredẽ & contra hereditatẽ iacentẽ quando fuit pura obligatio vel in diem,vt l.ad diem ff. de verb. oblig. & ibi Bar.Ang.& Imo.ſecus ſi ſit ſub conditione & ſic nullam ſubſiſtentiam incipit habere contra defunctũ. de quo ibi latius

* per Ang.quem vide(Vide infra in ſingula. 304.incip.animaduertant &c.

160 Pater & filius cẽſentur vna & eadẽ perſona l.cum ſcimus ad fi.C. de agri. & cenſi. lib.x.& in.§.authoritate xxv.q.iij. cum ſi. pro quo faciunt quæ habeantur in l. iſti quidem ff.quod met.cau.Et ideo conſuluit do. Maria.Soci.in conſil.iiij. incip. Magnifice capitanee &c. ꝙ non dr̃ quis liber relaxatus de carceribus quando cogitur filium re

* linquere in carceribus ꝓ obſide.(Vide do. Philip.Dec.in conſi.ccxix.incip.viſo puncto in iij.col.in fi. & in conſi.cclxij.in cauſa ni ij. col.ad fi.) & dixit Lud.ro.not.verbũ in l.j.ff.in ius vocan.vt eant &c.ꝙ vbi etiã electa eſt induſtria perſone poteſt quis ſeruire per filium,alleg.text. in l.ſcieudum.§. legati.ff.de lega.Et dicit ſing.Inno. in c. cũ locum in prin.extra de ſpon. quod ſi patri fit violentia corporalis,& filius aliquid fecit vt liberaret patrem ꝙ ille actus dicitur factus per metum,ac ſi illata fuiſſet filio,& dixit ſing.Bal.in l.ea lege in viij.colũ.C.de condi.ob cau.ꝙ prohibitus alienare in potentiorem.poteſt alienare in filium quãuis potentiorem,alleg.gloſ.in l.ſi ita quis .§.ea lege ff.de verbo.oblig.& dixit not.Alberi. de roſa.in l.eum qui probabilem C.de epiſ. & cler.per illum tex.ꝙ ſi filius verberat patrem,& ſi pater ſtuprat filiam,nec ille filius nec ille pater præſumitur.Et adeo eſt verũ hoc ꝙ pater & filius cenſeantur vna & eadem perſona ꝙ ſicut non valet cõfeſſio facta metu tormentorum ſeu renunciatio facta ob metum torquendi filium,ſecundum docto.poſt glo.in c.afferte de præſump.hic etiam pro iſtis facit optime, nam vaſſallus non tenetur iuuare dominum contra proprium filium,ſecundum Bal.in c.j. de noua for.fideli.& in l.j. in ij.q.ff.de re. diui. & in l.j.§.ne autem C.de cadu.tol. pro quo facit tex.in.§.fin.inſti.de noxa.ibi,quis enim patitur filium ſuum &c. Et pro iſtis etiã optime faciunt alia ad hoc propoſitum adducta per domi. Felyn.in d.c. afferte in j. colum. & per eundem in c.ſi vero in j.col.ver.limita.extra de ſen. excom.Et adde hic Angel. in l.prima.§.ſi pater.el.ij. per illum text.ff.

ad ſylla.vbi dicit ꝙ vaſallus qui non iuuat patrem domini ſui ille priuatur feudo ſicut non iuuaſſet dominum ſuum,& adde etiam hic no.verb.Ange.de Are.in lib.malefic.in verbo, & dictus Titius ſe defendendo in iiij.char.ver.quæro ſicut.& vide Cæpol.in conſi.lv.incip.Vnus &c.in iij.col. Et vltra omnia ſupradicta & omnia adducta per d.Fely.in dictis locis ego adduco no.& ſingulare verbum Bal.& And.de Iſer. poſt glo.in c.j.i prin.in fi.verbis qui.mod.feu.cõſti.poteſt vbi dixit ꝙ feudum ſimp. recep. intelligitur receptum pro ſe & filijs ſuis maſculis,licet in inueſtitura de nullo hærede ſit facta mentio.Et idem dicit eſſe in emphyteoſi,quod dicit eſſe notabile & tenendum cordi,ideo non tradas obliuioni idem dixit And.de Iſer in c.j. quib.cau.feu. amit.& d.Alex.in conſi.ſuo xviij.incip. attentis &c. in ij.col.in v.volu.dixi ego in prælud. feu.in ij.char.de quo ẽt per d.Alex.late in l.qui romę in.§.duo fratres ff.de verbo.oblig.in xxxj.col.verſic.Sed circa hoc &c. vbi improbat hoc dictũ Bal.quo ad emphyteoſim de quo ibi per eum.Et in hac materia ꝙ pater & filius &c.adde cõtingentiã facti not. quam refert And.de Iſer.in c.j.§. publici latrones in fi.de pace tenen. vbi ponit ſeu referr rem memoratu dignam quam non refero breuitatis cauſa.

161 Emologatio ſeu approbatio laudi approbatur vt quis non poſſit venire contra ipſum laudum,quia nemo eſt audiendus contra illud l. quod generaliter C. de non nume.pecu.l.ſicut C.de act.& oblig.cum ſimi. Scias tamen ꝙ eccleſia poteſt petere reſtitutionem in integrum aduerſus laudum enormiter eam lędens ẽt ſi tale laudũ fuit emologatum & etiam elapſo quadriennio,& etiã ſi prædeceſſor prælati iurauerit in compromiſſo non contrauenire laudo. Ita ſing.concludit Ludo.Ro.in conſi.ſuo cçclix.incipi. circa primũ propoſite cõſul.in vj.col.quod dictũ pro valde not. refert & ſequitur do. Felyn.in capitu.placuit in vij.colum. extra de preſcrip. pro quo allegat alia de quibus ibi per eum.

162 Tu ſcis ꝙ ſi debitor legat creditori confunditur actio quia intelligitur legaſſe animo cõpẽſandi,vt hr̃ in l.licet C.ad l. fal.& in l.cũ ſecũdum C.de fideicom.& in l.debitori C.de pac.cũ ſimi.Aitñ limita hoc ſing. niſi ipſe debitor legãdo creditori dixerit lego tali creditori meo de bonis meis tm̃ &c. quia hoc caſu ipſe creditor vltra creditum ſuũ poterit legatũ petere nec hoc caſu intelligetur factũ legatũ animo cõpenſandi. Ita multũ egregie dixit Bal.in l.ſi cũ dote in.§. ſi pater in fi.verbis ff.ſolu.mat.allegãs rationẽ dicẽs ꝙ hoc operatur verbum de bonis meis,quod importat & intelligitur deducto ere alieno l.ſubſignatũ.§.bona ff.de verbo.ſign.qđ dictũ refert & ſequitur d.Fely.in c. quoniã in iiij.col. circa prin.extra de pſcri.

163 Crimẽ falſi eſt crimen enorme & aliqua habet vltra alia crimina,ideo dixit Bald.in l.lucius in fi.ff.ad turpil.qđ in generali ſermone remiſſionis delictorũ nunquã cõprehenditur crimẽ falſi.idẽ dixit Pet.de Anch. in repeti.c.j.in xxxix.char.ver.vnde ſi ſtatuto.de conſti.& Ang.in diſputa.ſua incip. exorta guerra &c.Et dixit Ang.de Are.in tract.malefic.in verbo,falſario.in ver.Et tene mẽti tu iudex inqnirẽs ꝙ licet regulariter in accuſatione vel inquiſitione delictorũ debeat apponi locus & tẽpus cõmiſſi delicti,tñ hoc fallit in crimine falſi,quia in eo nõ requiritur apponi nec locus nec tempus allegat ad hoc glo.in inſti.de publi.iudi.circa prin.& Bal.in c.j.circa princ.quib.mod. feu.amit.& idẽ dixit ipſe Ang.in d.trac.maleſi.in ver.in platea cõmunis in prin. Et vide not.verba Pau.de Caſt.in cõſi.ſuo clj.incip.Videtur dicendũ poſt prin.& dicta per d.Ioã.Bapti.de Cazal.in repeti.l.oẽs populi in cxj.col.verſi.quinto fit ſtatutũ de iuſti.& iur.& vide omnino quæ dixi in l.j.§.ſi ſeruus verſi.vltimo pro prędictis &c.ff. de quæſtio.Et teneas menti ꝙ licet cõfirmatio operetur ſupplementũ defectus exiſtẽtis in cõfirmato,vt hr̃ in c. quoties extra de pac. & in c.j.de tranſac.& late per Old.in cõſi. ſuo cclvij.inci.Factũ tale eſt &c.in iiij. col. & dixi ſupra in ſingu.79.incip. Confirmatio &c. tñ qñ illud quod confirmatur puta priuilegiũ reperitur falſum tũc cõfirmatio facta cũ quacũq; clauſula vel ex certa ſcientia vel motu proprio vel alio modo nõ prodeſt & nihil operatur ita ſing.dixit Abb.in c.inter dilectos de fi.inſtru.& ibi do.Felyn. poſt eũ in v.col.quod eſt ſing.notandũ,quia põt ſeruire ad multa,& iſtud ẽt eſt de mẽte Inno.Io.And.d.Card.& d.Ant.in d.c. inter dilectos & vide quæ dixi ſupra in d. ſingu. lxxix. in fin.

164 Nemo debet ſe ſubmittere tormẽtis vel carceribus vt hr̃ in l.iij.C.ad leg.iul.maieſt. & in l.fi.C.de accu.imo ſi vellet qs ſpõte ſe ſubmittere tormẽtis non poſſet, quia nemo eſt dñs mẽbrorum ſuorũ l.liber homo ff. ad l.aquil.Et ideo tene ppetuo mẽti vnũ ꝙ licet per ſimplicẽ ſcientiã quis incidat in cri

mine leſe maieſtatis, vt in l. quiſquis ver. ſi. C. ad l. iul. maieſt. & ibi doct. & Bartol. in l. virū ff. ad leg. pompe. de parricid. tñ iſtud eſt verū qñ talis ſcientia eſſet probabilis, ſecus aūt ſi eſſet improbabilis, quia tūc quis non cadit in crimē leſe maieſtatis per ſimplicē ſcientiā ſine reuelatione. Ita ſing. dixit Bal. in cōſi. ſuo incip. quanquā allegata ſint multa, per plures rōnes & maxime per illā videlicet ꝙ nemo debet ſe ſubmittere tormētis vel ſupplicijs. Ad quid .n. teneturquis reuelare qđ probare nō poteſt, qui .n. ſolum audit & non reuelat, quia probare nō pōt, immunis eſt a delicto, vt hr in l. noſtris C. de calū. & iſtud dictū Bal. refert & ſequitur Angel. de Are. in lib. malefic. in verbo, Che hai tradita la tua patria. in ij. char. verſi. qđ crimē &c. vbi dicit qđ Bal. ex hoc infert ꝙ aſſeſſores ſequētes Bar. in d. l. verſi. & occidēs homines ſolummodo quia nō reuelāt ſe creiū nō probabile oēs ſunt homicide, quia viſus vidit, velit nolit auris audit, quia ſenſus corporis & primi motus nō ſunt in poteſtate hominis, vt dicit glo. in l. j. §. ius naturale in verbo, coniugatio ff. de iuſti. & iur. & illud dictum Bald. etiā refert & ſequitur Ioan. de Ana. in rub. de his qui fil. occid. de quo ēt per Ang. de Are. inſti. de publi. iud. in. §. publica. in fi. Et propter hoc ipſe Bal. in d. conſi. deplorat memoriā fideliſſimi militis domini Donati de Barbadoris qui ob hanc cauſam cum aliquibus alijs fuit decapitatus. & ſubdit ibi Bald. ꝙ anima Bar. eſt ſepulta in infernū propter illud dictū ſuū. & dicit Ang. ibi ꝙ hoc refert Ioā. de platea doctor Bonoñ. inſti. de publi. iudi. §. publica aūt pro quo facit ſecūdū eū c. quia plerunq; ij. q. vij. Tu autē vltra Ang. adde ꝙ illud dictū Bal. refert & ſequitur do. Fely. in c. decetero in vlti. col. de re iudi. & pro illo dicto Bal. cōtra Bar. eſt tex. & glo. quem ad hoc ego ſolus allego in cle. volētes in. §. notarij

* in ver. ea probare valeant &c. (& ibi glo. tenet hanc partem. & idem tenet glo. in c. ſi quis papa ſuperſtite lxxix. diſt. & vide Floria. in l. quoties ff. ad l. aquil. vbi limitat hāc doctrinam.) de hæreti. ex quo tex. colligit ibi do. Cardi. ꝙ qui non poteſt probare non tenetur nunciare licet d. Aug. de Ari. in ſuis addi. ad Ang. vbi ſupra ſequatur opi. Barto. in d. l. verū dicēs ꝙ idē dixit ipſe Bar. in l. j. §. occiſorū ff. ad ſylla. & ibi Ange. & Abb. in c. j. de reſti. ſpo. ſed Lud. Ro. in d. §. occiſorū dicit ꝙ contra Bar. & ſequaces cōſuluit Bal. Florentie & obtinuit licet Angel. in d. verbo, Che hai tradita la tua patria, dicat ꝙ opi. Bar. ſeruatur in practica quod mihi vr durum & iniquiſſimum propter rationes Bal. & quia ſecūdū opi. Bar. & ſequaciū innocētes punirentur ex defectu probationū quod remotū eſt ab omni iuſtitia & equitate, & in hāc partē, & ſic pro opi. Bal. cōcurrit Ang. in l. frater. ff. ad leg. pompe. de parrici. vbi dicit ꝙ fuerunt decapitati plures ciues qui nō reuelauerunt tractatum quē ſolūmodo ſciebāt & nō fuerunt participes, & dicit ꝙ hoc fuit male factū & inique, quia iura hoc non patiuntur. de quo ēt per d. Fely. late in c. quante de ſen. excō. & in c. ij. extra de hæreti. & ſubdit Ang. in d. l. frater. ꝙ pœna capitis eſt ſolū qñ fieret tractatus cōtra principē & papam, & ſic cōtra eccleſiā

* vel imperiū. (Vide Alex. in conſi. xiij. inci. cōſyderatis his in j. col. in vj. volu.) Et idem latius dixit d. Nellus in tracta. ſbannitorum i j. parte ſecūdi tēporis q. xvj. inci. viſis &c. vide tñ Card. Alex. in c. j. in j. col. que ſint rega. in vſib. feu. & idem dixit Angel. de Are. inſti. de hæred. quæ ab inteſt. defe. in §. interdum poſt prin. licet contrariū dicat Pau. de Caſt. in l. nemo in ij. col. C. de epiſc. aud. Subdit etiam Ang. vbi ſupra ꝙ vnus forenſis qui nō eſt de populo & ſic ius populi nō debet tueri licet ſciat conſpirationē & non reuelet non debet puniri. & dicit ꝙ hoc tenet glo. in d. l. verū in verbo, conſcios ad qđ ēt vide d. Aug. de Ari. in dictis ſuis addi. vbi ponit prædictas & tenet opi. Bar. & dicit ꝙ alias fecit vnū potentem dñm decapitari de quo forte, vt puto, anima ſua paſſa eſt & patietur detrimētū & afflictionē apud inferos in eterna ſecula. Et hic ēt adde Bal. in cōſil. ſuo xxxiiij. inci. Caſus talis eſt, Guido &c. in fi. in iij. vol. & in conſil. ibi ſeq. vbi dicit ꝙ coniunctio ſanguinis aliqualiter excuſat cōſanguineū ſi non accuſauit conſanguineū de crimine leſe maie. Et plura ad excuſandū cōſanguineū aliquid facientē pro cōſanguineo, vide per d. Fely. in c. cū quidā in pe. & vlti. col. de iureiur. & per Bar. in l. fi. in fi. ff. de hære. inſti.

165 Scriptū eſt in c. ſunt qui dicunt xxvij. q. ij. & in c. an quod, & in c. pen. xxxiij. q. ij. & in c. inter corporalia de transla. epiſ. Quos Deus coniunxit homo nō ſeparet, matrimoniū enim perfectū non poteſt ēt a papa dirimi & ſeparari, quia papa nō habet aliquam poteſtatē ſuper tali matrimonio, ſecūdū Archi. in c. qua propter xxvij. q. ij. & Bal. in l. deo nobis in iij. col. ver. vlterius not. C. de epiſ. & cle. Licet ex maxima & vrgentiſſima cauſa poſſet ſuper matrimonio tam con

ſummato diſponere de plenitudine poteſtatis,ſecundū Io.And.in regula,actus legitimi de reg.iur.in mercuria.& Bal.in l.ſi tibi fi-
* lius ff.de adop.(Vide d.Philip.Dec. in cōſi.cxij.inci.In præſenti conſultatio. quaſi ꝑ totum.) & per Pe.de Anch.late in cōſi.ſuo ccclxxiiij.incip.reuocatur in dubiū. & per d.Fely.in c.quæ in eccleſiarum in v.col.de conſti.vbi loquendo remiſſiue plures alios ad hoc alleg.Teneas tamen menti ꝙ ſi vir duxit ſcienter vxorem non cognoſcibilem licet non debeant ſeparari,tamen ſi epiſcopus qui ſatis eſt inferior papa videt eum ſuſpectum de incontinentia debet prouidere vt contrahat cum alia & primam tenebitur alere. Ita dixit Abb. in c.conſultationi. de frigi.& maleſi.quod dictū refert & ſequitur do.Fely.in c.laicor.in ij.col.de re iudi. quod eſt mēti tenendū,quia ſepe iſta occurrūt in facto,& ego iā ſunt duodecim anni quibus vidi hunc caſum de facto hic Bononiæ.

166 Inconſtātia reprobatur in qualibet perſona,& maxime in principibus.epiſtola inter claras C.de ſum.tri.& ſi.cath.& habetur in l.j. de conſti.pecu.& in c.j.de pac.cum ſi.& ideo dixit d.Cardi.in conſi.ſuo cxlvij.inci. Dominus papa, ꝙ ſi papa reuocat omnes ſuas conceſſiones non intelligitur reuocare a ſe initas per viam contractus.Et dixit idē Card.in conſi.cxlj.inci.punctus &c.ſanctiſſimus dominus noſter, quod reſcriptū contrarium primo non nocet geſtis iam legitime vigore primi.& dixit ſing.Bal.in conſi. ſuo vlti.in j.vol.in v.col.ꝙ varietas ſeu vacillatio eſt legibus inimica & doli mali materia,vnde maxime cōuenit regibus & imperatoribus illud verbū, Semel locutus eſt Deus,& iterū,Quod ſcripſi ſcripſi.vnde dicit ꝙ princeps debet habere vnum calamū & vnam linguam & non plures calamos & plures linguas,quia ſcriptum eſt, Quæ proceſſerunt de labijs meis non faciā irrita. Et ideo debet eſſe immobilis ſicut lapis angularis & ſicut polus in cœlo.Et in materia ēt tene menti no. verbum dominorum de Rota in antiquis deci.xxix. vbi dicunt ꝙ epiſcopus qui mandauit ꝙ vni conferretur beneficiū nō poteſt variare ēt re integra.quod dictū pro no.refert & ſequitur d.Fely. in c. cū olim in iij.col.de re iud.vbi prædicta & alia quāplura ſimilia adducit ad hanc materiam quæ videre poteris.

167 Violentis inuaſor alicuius rei punitur, quia perdit omne ius ſi quod habebat in re & punitur alijs penis,de quibus in l. ſi quis in tantam C.vnde vi.Tene tamen menti ꝙ ſi quis occupat rem ratione præſumptionis iuris quod habet in re nō ſolum in proprietate ſed etiam in ciuili poſſeſſione excuſatur a dolo & a culpa, & per conſequens a pœna d.l.ſi quis in tātam C.vnde vi.ita ſingu.dixit Inno.in c.cum in officijs. extra de teſta.quod dictum pro valde no.refert & ſequitur Bal.in auth.licētiam in vlt.col.C. de epiſ.& cle.& do.Bartho. Cæpo. in conſilio ſuo iiij.incip.viſa querela &c.in fin. verbis Exemplum ponit Bal.in eccleſia dicēs ꝙ ſi eccleſia occupat poſſeſſionē rei quæ re vera pertinet ad hæredē prælati ꝙ eccleſia non incidit in aliquā penā,quia ratione præſumptionis iuris ꝗ habet eccleſia pro ſe excuſatur,vt ſupra,idē a paritate rationis dici poſſet in priuato quod eſt no. verbum Hippoly.de Marſi.&c.

168 Equalitas ſemper ſeruāda eſt in iudicijs, vt habetur in c.j.de re iudi.in vj.& in l.qui accuſare.C.de eden.& in c.cū inter.de excep.& in c.nouit de iudi.& iij.q.ix.c.vlt.& iiij.q.iiij.c.ij.& l. non debet ff. de regu. iur. & ff.ꝙ quiſque iur.in rubro & nigro. cū ſi. Et ideo teneas menti ꝙ ſtāte ſtatuto ꝙ reus non poſſit opponere aliquam exceptionem vel defenſionem cōtra inſtrumētū vel eius executionem,ſi tamē actor qui petijt executionem inſtrumēti non liquidi habuerit aliquam dilationem ad probandum & liquidandū,tunc durāte tali dilatione poterit ſimiliter reus probare & allegare contra ipſam liquidationē & cōcernētia illa nō obſtante dicto ſtatuto. ita multū ſignanter dixit Bal.in l.ſi cauſam in vlt.colū.C.de execu.rei iudi.quod dictū pro valde not.refert & ſequitur do.Ioā.Bapt.de S.Seueri.in repe.l.admonendi in v.char.in iij.col. in ſi.ff. de iureiu.vbi ad hoc ēt allegat.Barto.ibi & alios.& dicit ꝙ ad hāc doctrinam Bal. ſemper recurritur in palatijs & in foro per cauſidicos,& ideo rogat omnes tenere mēti hāc doctrinam,quia faciet eam ſciētibus ſingularem honorem quia communiter ignora-
* tur ſecūdum eum ibi.(Et illam doctrinam etiam refert & ſequitur do. Philip. Dec. in l.non debet ff.de reg.iur.) Sed tu vltra eum ibi addas Bal.in c.j.in ij.colū.in ſi.extra de mu.peti.vbi dixit ꝙ ille tex.facit in arg. ꝙ ſi exceptio non poteſt probari per teſtes ex forma ſtatuti,ſimiliter non poterit probari per teſtes actio ſeu replicatio,quia iudex & iudiciū non debet claudicare ſecundum eū ibi,ad quæ etiam vide dicta do.Fely. in rubri.de reſcrip.in j.col.circa me. & per eundē in c.eccleſia ſanctæ Mariæ in xxxiij.colū.

poſt prin.de cõſti.liẽ ad materiã iſtam adde ꝙ ſi captus eſt bannitus cõdemnatus de ali quo delicto qui velit probare tunc ſuã inno centiam ꝙ eo tẽpore ẽt aduerſarius poterit probare nocẽtiam ipſius banniti nõ obſtan te lapſu tẽporis,ita ſingulariter dixit Guido de ſuza.in l.ſeruum quoq; in.§. publice in tereſt.ff.de procur.quem refert & ſequitur Io.And.in addi.Spec.in ti.de accu.in quar ta parte,in.§.fi.in addi.incipiẽ. ſunt ibi hæc verba in verſi.ſubdit demũ.(Vide Iaſ.in l. j.in j.col.ver.adde ad hanc legem C.de iur. & fac.igno.& quæ dixi infra in ſing.389.in cip.tu ſcis &c.& Iaſ.in repeti.l. admonendi in vij.col.de iureiu.& Soci.in conſi.cx. in cip.inſignis doctos &c.in fi.in iiij.volu.Pe. de Anch.in repe.c.canonum ſtatuta in cvij. col.verſi.ſubijcio ſimilẽ quæſtionem.de cõ ſti.) Hippolytus de Marſilijs. I. V. D. Bo nonienſis &c.

169 Nota eſt regula illa &vulgata ꝙ actore nõ ꝓbante reus debet abſolui l. ꝗ accuſare C.de eden.c.vnico vt eccleſiaſt.benefi.cum multis ſimi. Et intellige ꝙ debet abſolui.ſ. diffinitiue & non aliter,vt dixit glo.in au thẽ. qui ſemel C.quomo. & quando iud. in verbo,ꝙ locũ in ſi.teneas tũ mẽti ꝙ ſi acto ri fuit ſtatutus terminus ad probandum ab ſente reo,& ipſe actor nõ probauit in termi no,ꝙ tunc licet reus debeat abſolui per iu ra prædicta,tamẽ non debebit hoc caſu ab ſolui diffinitiue,ſed abſoluetur ab obſerua tione iudicij,quia minus hoc caſu imputa tur actori,quia ſi reus fuiſſet præſens forte cõfeſſus fuiſſet petitionẽ actoris, ita ſing.di xit Inno.in c.prout,de do.& contu. in fi.qđ dictum pro valde no.refert & ſequitur Bal. in margarita ſua in verbo,actor, ver. actor ſi dato &c.& do.Io.Bapt.de S. Seue. in re pe.l.admonendi in vj.char.in iiij.col.verſi. quintus caſus,pro quo alleg. dictam glo. in d.auth.qui ſemel.quę optime facit,ſed ſi ve ra loqui fas eſt ego,& ſi minimus ſim, dico ꝙ prædicta doctrina Inno.& ſequaciũ nun quam mihi placuit, maxime propter ratio nem per eũ allegatam,videlicet,quia ſi prę ſens fuiſſet reus forte cõfeſſus fuiſſet.Tunc ego dico dato ꝙ nõ fuerit pręſens tempore ſtatuti termini in quo potuiſſet confiteri. Iſt ud nihil reuelat, quia ipſe actor in dicto termino ſibi ſtatuto ad probandũ potuiſſet citari facere reũ & eidem facere poſitiones ſeu interrogationes ꝗbus reus coactus fuiſ ſet rñdere medio iuramẽto ſuo,& potuiſſet tũc reus ſic cõfiteri intentionẽ actoris ſicut potuiſſet cõfiteri qñ fuit ſibi ſtatutus termi nus ſi fuiſſet pręſens tũc,& ſic per hoc mi hi vr̃ ꝙ ratio Inno.& ſequaciũ non militet. Ideo cogita quia dubiũ eſt quotidianum & practicabile.Hippoly.de Marſi.&c.

170 Animaduertãt rogo procuratores & qui verſantur in palatijs maxime tyrones ad vnã doctrinã notabilẽ quæ ſepiſſime occur rit.Nam dixi ſupra proxime ꝙ actore non probante reus debeat abſolui. Sed quæro, peto a te centũ vigore cuiuſdã inſtrumenti publici quod effectualiter produco coram iudice,& eũ dimitto in actis apud notariũ, tu negas mihi teneri in aliquo,quo ſtãte iu dex ſtatuti mihi terminũ ad probandum,in quo termino nihil produco ſciens me pro duxiſſe publicũ inſtrumẽtum faciens plenã fidem & eũ dimiſiſſe in actis apud notariũ cauſe,an hoc caſu tale inſtrumentum ꝓbet, adeo ꝙ debeat ſequi ſentẽtia condemnato ria in mei fauorem abſq; eo ꝙ aliud faciam vel producam?in quo dicas breuiter ꝙ nõ, imo tu debebis abſolui tanquã ego actor ni hil probauerim vel produxerim.Ratio aũt eſt,quia licet produxerim publicum inſtru mẽtum debiti probãs plene debitũ,attñ il lud produxi ante litem conteſtatã ad fun dandũ intentionẽ ſeu petitionẽ meã,non au tẽ illud produxi ad probandũ, quia eo tem pore quo produxi.ſ.ante lit.cõteſt.nõ pote rãt fieri probationes, vt hr̃ in rubro & ni gro extra vt lit.non conteſt.Et ideo tanquã nõ ꝓbãs debeo ſuccũbere,& tu debebis ab ſolui,ita ſing.dixit Fed.de ſen.in conſi. ſuo clx.inci.Caſus talis eſt do.Minus.vbi dicit ꝙ inſtrumẽtũ ꝓductũ ante lit.cõteſt.nõ pro bat niſi poſt tp̃e probatorio iterũ ꝓducatur & ideo cauti ꝓcuratores tẽpore ꝓbatorio dicũt corã iudice p̃ſente vel citata parte ꝓ duco ac reproduco oĩa antea producta per me in tali cauſa,& tũc talia tunc taliter re producta plene ꝓbãt alle.ipſe Fed. ꝓ dicto ſuo caſum quaſi ad literam ſcđm eũ in c.ve niẽs el ij.extra de teſt.& q̃ not. in c.cũ dile ctus de ord.cog.in gl.& hãc doctrinã ꝓ val de no.refert & ſequit̃ d.Anto.in d.c.cũ dile ctus in.§.nos igit̃ in vlti.col. & in c.j. extra de ꝓba.& i c.cũ veniſſent.de reſti.in integ. & d.Fely.in c.cũ quæ in ij.col. de teſti.& in c.j.in pe.col.de ꝓba.vbi ponit no.reſtitu tionẽ ad hãc doctrinã quẽ vide poſt.d.Ant. ibi ꝗ dicit ꝙ ꝓductio inſtrumẽti ante lit.cõ teſt.nõ ꝓdeſt ad merita cauſe niſi de nouo producatur,& alleg.Fed.in d.cõſi.clx.Sed ego vltra do.Fely. & alios dico ꝙ iſtud vr̃ decidere glo.in l.quę oĩa in j.glo.ibi oĩa de nouo reiterari oportet ff.de ꝓcu.& optime

faciunt quæ voluit Bar.in l. mutari in prin. eo.ti.& idem expreſſe tenet Bal.in l.ait prę tor in prin.ver.circa ſecundū ff. de iureiur. vbi loquitur in iuramēto,& dicit ꝙ iuramē tū quod præſtatur pro ingreſſu iudic.eſt ma gis iuramētū calumnie, ꝗ̄ iuramentū ꝓba- tionis,& ideo nil facit ad probationē, cum nondum ſit tēpus probationis,& ideo quo ad probationē iterato iurandū erit,& idem dixit ipſe Bal.in addi.Spec.in tit.de primo & ſecundo decreto.verſi. qđ iuramentum. vbi ſing.dixit ꝙ iuramētum calūnie nō eſt loco probationis.Et ideo dicit ꝙ ſi ex for- ma ſtatuti accuſatio damni dati probatur ꝑ iuramentū ꝙ nō ſufficit tēpore producte ac cuſationis iurare cauſam eſſe verā & nō ca lumnioſam,quia iſtud eſt iuramentū calum nie non iuramentū probationis quæ debet fieri poſt reſponſionē rei,ideo nouo iuramē to opus eſt & debet præſtari intra terminū probādi,& dicit ꝙ ita de facto ſeruatur Pe ruſij in palatio.& idē expreſſe tenet domi. Alex.in conſi.ſuo i ij.incip.in cauſa & lite. i.iiij.col.in ij.vol. Pro iſtis ēt optime faciūt dicta per Matheſi.in no.ſuo clxvij.inci.no. ſingularē doctrinā. Videas tñ Bal. qui vr̄ te nere cōtrariū in conſi.ſuo cccxvj.inci. Præ ſuppoſito ſtatuto in fi.in iiij.vol.& in l. vni ca.C.vt quæ deſunt aduo.par. vbi tñ remit tit cogitandū.(Cōtra dicta in hoc ſingulari faciūt dicta per Ang.in l.j.& in l. properan dum in .§.& ſi quidē C.de iudi.& per Bal. & Pau.de Caſt.in l.vnica C. vt quæ deſunt aduo.par.quos refert & ſequitur Iaſ.in d.§. & ſi quidē in j.colum.in fi.ver. quarto limi ta &c.& circa hanc materiā vide in ſimili Iaſ.in repe.l.admonēdi in lv.col.de iureiu.) Tene menti prædicta quia quotidiana ſunt & practicabilia,nec ea forte ita diffuſe faci le alibi reperies.

171 Audiuiſti alias regulā iſtā,videlicet ꝙ in definita eqpollet vniuerſali,vt hr̄ in l.ſi plu ribus ff.de leg.ij.& ī c.ſolite de ma. & obe. & in l.j.per gl.Bar.& alios ff.de reg.iur.At tamē ſcias ꝙ hæc regula fallit in teſtibus,ga in dicto teſtis indefinita nō equipollet vni- uerſali,ita dixit ſingu.Abb. in c. auditis in iiij.col.extra de reſcrip.poſt Inn.ibi in gl.ſu per verbo,exceptio.alleg. rationē dicens ꝙ hoc eſt quia ꝓbatio ſeu dictū teſtis debet de neceſſitate cōcludere c.in pñtia. de ꝓba. vnde ſi dicūt aliquē exercuiſſe iura epiſco- palia nō ꝓbāt qđ exercuerit omnia cū di- ctū eorū poſſit verificari in aliquibus iuri- bus tm̄.de quo dicto facit feſtū Alex.in cō- ſi.ſuo cx.inci.Viſis acutiſſimis &c.in ij.col. in j.vol.alleg.ēt ad hoc Old.in cōſil.c.inci. in executione &c.& Pet.de Anch.& Io.de Imo in c.quāto de his quę fi.a pla.ſine con- ſen.c.vbi dicūt ꝙ ſi in inſtrumento dr̄ tales canonici cōſtituerunt talē ſyndicum ꝙ per hoc nō probatur legitima cōſtitutio ſyndi- ci.ſ.ꝙ fuerit conſtitutus ab omnibus vel a maiori parte,q.a ille ſermo & illa indefinita ſ. canonici,potuit verificari in duobus ca- nonicis tm̄,vt hr̄ in l.inter illā ff. de ver.ſig. & in l.libertas.§.ſi.ff.de manu.teſta.& dicit ꝙ idem voluit Bar.in l.curiales C.de præd. cur.lib.x.idē ēt dixit ipſe d.Alex.in conſil. ſuo vij.inci.ſuper hac dubitatione in fi.in j.volu.& in l.reſcriptū in prin.ff.de pac.& in cōſ.ſuo lxviij.inci.viſo & diſcuſſo in iñj. col.ver.nec ſufficiat &c.in ij.vol.de hoc tñ dicto quia aliqua poſſent alleg. in cōtrariū vide d.Fely.late loquētē circa hāc doctrinā in d.c.auditis in xiij.col.ver.guſta ēt &c.de pręſcrip.& in c.cū oēs in xvj.col.ver.tertia declaratio de conſti. ad quē me remitto ne ſim longiori in præſentiarum.

172 Habeo nūc vnā quęſtionē de facto quam alias pluribus vicibus hic & alibi vidi in facti cōtingētia.Statuto cauetur in hac ciui tate Bononiæ,& cōiter viget per Italiā, ꝙ de litibus qōnibus in vertētibus inter affi- nes fiant cōpromiſſum. Modo affines fece- rūt cōpromiſſum qđ eſt expiratū lapſu tēpo ris,vnus ipſorū qui eſt actor iterū reuertitur ad iudicē ordinarium pro dicta cā. reus aūt corā iudice petit vt iterū inter eos fiat com promiſſum.actor autē negat velle vlterius cōpromittere dicēs ꝙ adimpletū ſtatutum eſt per cōpromiſſum iā factū.reus autē dicit imo nō eſſe ſatiſfactū dicto ſtatuto cū effe- ctu,dubitaŕ modo qd iuris,videlicet an ite- rum debeat fieri cōpromiſſum inter eos: in quo dicatis ꝙ ſic,ita ſing.dixit Bal. in l. fi- deicōmiſſa.§.ſi quis de cē.ff.de leg.iij. qđ di ctum ꝑ valde no.refert & ſequiŕ Lud.ro.in cōſi.ſuo ccccciiij.inci.In caſu ꝑpoſite cōſul tationis &c.vbi ꝑ hoc alleg.plura iura.Sub dēs ꝙ ratio huius pōt eſſe quia verba legis vel ſtatuti debēt intelligi cū effectu,vt ff.ne quis eū qui in ius voc.l.ſi per alium.§. doce re & ff.ꝙ quiſq; iur.l.j.§.hęc verba. cū mul tis ſi.Tu dicas vltra Lud.ꝙ idē in terminis voluit Bal.in l.veluti.§.hęc vxor.ff.de edē. vbi dicit ꝙ iſta queſtio ſepe accidit in pala- tijs.Idē tenet d.Fely.in c.innquamus.in vlt. col.de treug.& pa.vbi videas. & hoc dictū habeas mēti cōtinuo quia eſt multū quoti- dianū & practicabile.de quo dixi ēt i repe. rub.ff.de fideiuſ.in l.col, vbi adduxi ēt aliā

rationem corroboratam pluribus iuribus, videlicet ꝙ paria ſunt non facere vel facere & minus legitime, vide ibi plenius. pro quo faciunt optime dicta per do. Fely. in c. qualiter. el j. in pe. col. de accu. Prædictas tñ doctrinas & concluſionem intellige eſſe veram qñ quis tenetur facere compromiſſum ex diſpoſitione legis uel ſtatuti, ſed ſecus eſt qñ ad hoc tenetur ex ordinatione ſeu diſpoſitione hominis, nã tunc ſufficit ꝙ ſemel tantum compromiſerit licet non ſit ſequutum laudum, ita dixit Soci. in cõſi. ſuo cxvij. incip. viſa. in j. col. vbi dicit ꝙ hoc voluit Specu. in ti. de arbi. in. §. excipitur. in verſic. ſed quid ſi fuerit actum &c. & Bald. in l. j. C. de his quæ pe. nomi. & alios alleg. de quibus ibi per eum, quæ limitatio eſt multum not. ad prædicta.

173 Fiunt quotidie cõpromiſſa in quibus dicitur ꝙ arbitri poſſint ferre ſñiam abſentibus partibus, an hoc caſu poterunt tales arbitri ferre ſñiam partibus nõ citatis: in quo videtur dicendum ꝙ ſic, propter illa verba abſentibus partibus, nihilominus contrariũ determinat Spec. in ti. de arbi. in. §. excipit. in fi. dicens ꝙ hoc caſu non valebit ſententia partibus non citatis. quod dictum pro no. refert & ſequitur Ioan. de Imo. in c. cum dilectus. de arbi. & d. Alex. in l. ſi quis arbitratu. in v. col. verſi. limita. ff. de verb. obli. & do. Fely. in c. cum olim. in x. colum. de re iud. et ideo debebit dici in compromiſſo ꝙ arbitri poſſit ferre ſententiam partibus abſentibus & non citatis, nam hoc caſu bene valebit ſententia nõ citatis partibus, ſecundũ doct. in dictis locis quod eſt practicabile.

174 Ille qui ſibi aſcribit aliquid de bonis teſtatoris in teſtamento in ſcriptis incidit in pœnam falſi, tex. eſt in l. iij. C. de his qui ſibi aſcri. in teſta. Tene tñ menti ꝙ iſtud fallit et non habet locum in prælato aſcribente aliquid de bonis teſtatoris eccleſiæ ſuæ, quia non cadit in falſum, ita ſing. dixit do. Anto. poſt Hoſti. in c. inter. de re iud. quod dictum refert & approbat. ibi do. Fely. in iiij. col. in prin. quod dictum poteris addere ad priuilegia clericorum quæ tibi dedi in repe. mea rubri. ff. de fideiuſſo.

175 Conceſſo vno omnia videntur eſſe conceſſa per quę deuenitur ad illud. l. ij. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. iij. §. qui habet. ff. de ſerui. ruſti. prædio. l. ſi venditor. ff. de relig. & ſump. fune. l. vxori. ff. de aur. & arg. leg. habet tale per Oldr. in conſi. ſuo xj. inci. Thema tale eſt in quadam clauſula &c. & per eundem in conſi. xxvij. incip. Thema tale eſt vacante. & per d. Fely. in c. cauſam quæ in j. & ij. col. de re iudi. & in c. quam ſit. circa princi. de iude. Ideo tene menti ꝙ ſi a ſtatuto conceditur alicui licẽtia aliquid faciendi, vtputa ſe vindicandi contra aliquem de offenſa ſibi illata ꝙ erit ſibi licitum cõgregare amicos qui ipſum iuuẽt ad hoc, & illi tales adiuuantes non punientur ſicut nec principalis. ita ſing. dixit Paul. de Ca. in l. refectionis gratia. per illum text. in verſi. ego fabrique mei &c. ff. commu. prædi. vbi dicit ꝙ illud quod facere poſſum per me, poſſum facere per miniſtros meos ad hoc neceſſarios, & illis reſiſtens vr̃ mihi reſiſtere. & de hoc dicit eſſe gl. ſing. in l. cum fundũ. ff. de vi & vi arma. & reſpondet ibi ad glo. in l. gracchus. vbi eſt bonus tex. ad hoc. C. de adul. quę vr̃ aliqualiter cõtrariari, & dicit hanc partem tenuiſſe Iac. Bu. in d. l. refectionis, & idem tenuit ipſe Pau. de Ca. in l. raptores. in ij. col. C. de epiſ. & cle. & Bal. in l. j. in antepe. col. verſicu. ſed quid dicemus ſtatutum permittit &c. C. vnde vi. & Bald. in l. vt vim. in iij. col. ff. de iuſti. & iur. & idem firmat d. Fely. in c. ſuper literis. i xiij. col. de reſcri. & Bal. ✳ in c. decetero. de re iudic. (Vide Bal. ſuper ſtatu. in verbo, bannum, ſeu in ver. bãnitus. in viij. col. verſic. ſtatutum dicit ꝙ bannitus pro certo crimine. & vide Iaſo. in l. ſcriniarios. in prin. C. de teſta. mili. & vide apoſtil. ad ſingu. Corſe. in verbo, auxilium &c.) & do. Barth. Cæpo. in conſi. ſuo iiij. inci. Querela &c. in vlt. col. ſubdit per has doctrinas alias ſe obtinuiſſe in contingentia facti in ciuitate Veronæ vbi eſt ſtatutum ꝙ ſi frater reperiat aliquem turpiter conuerſantẽ cum ſorore ſua poſſit ipſum impune occidere, ꝙ vnus qui repererat quendam in camera cubiculari cum ſorore ſua cũ armis conuocauit amicos armatos & occidit illum, & licet ſtatutum loqueretur de fratre tantum, iñ dixit ꝙ debet extendi ẽt ad amicos cõgregatos ſine quibus non potuiſſet tute occidere illum repertum cum ſorore. & refert ꝙ ita per totam curiam Veronæ iudicatũ fuit, & dicit etiam fortius Pau. de Ca. in dictis locis ꝙ in caſibus in quibus quis põt facere vindictam in perſonam alicuius ꝙ hoc poterit etiam fieri facere per alium, & ille talis hoc faciens nõ punietur. in quo tñ Bal. in dictis locis tenet expreſſe contrarium dicens ꝙ illud quod alicui perſonæ ſpecialiter committitur ad alium non põt tranſmitti per l. cum patronus. ff. de leg. ij. de quo ẽt per Bal. in c. ad noſtram. extra de proba. & per Bar. in l. non ſolum. ff. de iniur. & in c. j. §. ſi quis

vero.de pace iura.firman.& Bal.in l.per di
uerſas.C.man.& vide tex.not.ad hoc in l.q
fundum.ff.de vi & vi arma.& in l.ſeruus ſi
hæredi.ff.de ſtat.lib.& Bal.in d.l.gracchus.
& Pe.de Anch.in c.j.ꝙ met.cau.& Ioan.de
Ana.in c.ij.in vlti.verbis.de homici.& per
d.Fely.in c.quæ in eccleſiarum.de conſtiu.
in iiij.colum.verſicu. cæterum.& do.Pari-
dem de Puteo in ſuo trac.ſyndi.in xlj.char.
verſic.familiaris. tene menti prædicta quia
ſunt quotidiana & valde vtilia & lucroſa
quæ addere põt his quæ dixi ſupra in ſing.
xvij.inci.Acceſſoriū.Hipp.de Marſ.I.V.D.

176 Voluntas & propoſitum diſtinguũt ma
leficia.l.qui iniurię.ff.de fur.l.quod reipub.
ff.de iniur.l.j.C.ad l.Corne.de ſicca.cum ſi.
& affectio operi nomen imponit.l.ſi nõ con
* uitij.C.de iniur.(Vide gl.in c.cum in capti-
uitate.xxiiij.q.ij.) Et ideo tene menti ꝙ ſi
aliqui aggrediuntur aliquem animo & intẽ
tionem eum baſtonãdi vel aliter percutien
di,& eum ſic baſtonãdo & percutiendo in-
terfecerunt quod iſti interfectores de occi-
ſo non tenẽtur ſed aliter mitius puniunt cũ
vltra propoſitum deliquerint. Ita ſingu.per
optimas rationes conſuluit Paul.de Caſt.in
conſi.ſuo cxcij.inci.In cauſa incarceratorũ.
& ibi reſpondet ad contraria quæ adduci
poſſent.et eſt profecto ſing.cõſi.quod refert
& ſequitur d.Auguſt.de Ari.in ſuis addi.ad
Ang.de Are.ſuper maleficijs.in verſ.& ap-
penſate &c.in fi.vlti.addi.& in verſi.dictus
Andreas armatus.circa fi.primę addi.Quod
dictũ optime facit pro illa quæſtione & ar-
ti.magno & prolixo,videlicet an delinquẽs
vltra propoſitum,vel an delictum commiſ-
ſum ſine dolo puniatur & quõ, quæ dubia
nunc non examino propter eorum prolixi
tatem,ſed ſolum loquar remiſsiue, ideo vi-
deas Bar.in l.diuus.ff.de ſicca.Bart.in l.oẽs
populi.circa xx.col.ver.ex prædictis.ff.de
iuſti.& iur.Bar.in l.non dubium.in iij.colũ.
C.de legi.Bar.in l.in lege cornel.ff.de ſicca.
Bal.in l.ſi quis ſeruo.C.de fur.Bald.in l.ve-
nia.C.de in ius voc.Bal.in l.ſi qua per calũ
niã.C.de epiſ.& cle.& in l.ſi quis ignorans.
ff.loca.Bal.in l.ſi mandati.C.man. & l.data
opera.C.qui accu.nõ poſ.Bal.in d.l.omnes
populi. in x.col.& in d.l.non dubium.& in
l.ſi quis alieno.§.cum autem.ff.de his q no.
infa.Bal.in d.l.gracchus. & in l.quamuis.ff.
de in ius voc.Bal.in l.benignus.ff.de legib.
Bal.in l.decuriones.C.de infami. Bal.in c.j.
in v.col.de conſti.Bal.in l.pe.ff.quod quiſq;
iur.Bal.in l.actionibus.ff.de in lit.iurã.Bal.
in l.quicunq;.in v.col.C.de ſer.fugi.Bald.in
l.ſi ſerui veſtri.C.de noxa.Bald.in l.j.in ij.
col.ff.de legi.Bal.in l.quæ fortuitis.in pe.co
lum.C.de pigno.act.Bal.in l.j.§.quod præ-
tor.ff.ne quis eum qui &c.Bal.in prohemio
ffo rum in.§.ſed iñ nos.ĩ vj.col.Bal.in l. vni-
ca.in xiiij.col.C.de confeſ.Bal.in l.j.in ij.co
lum.C.ſi a non compe.iudi. Bal.in l.j.C.de
his qui latro.Bal.in repe.l.j.C.de ſum.trini.
& fide catho.in antepe.col.Bal.in conſi.ſuo
ccxiiij.incip.Dubitatur.in iij.vol.Bar.in l.
repe.ff.de quæſtio.& in l.quod nerua.ff.de-
poſi. Ang.in d.l.diuus.ff.de ſicca.& in l.qñ
mulia.Ang.in l.j.§.non aũt.ff.ſi quis teſta.li
be.eſſe iuſſus fue.Ang.in l.plagij.C.de plag.
Ang.in l.j.C.de theſau.lib.x.Ang.de Are.in
trac.malefi.in verſi.& appenſate.in ver.vl-
timo & ibi in ver.quid ſi habeat arma &c.
Ang.in authen.de teſte.§.& licet.in vlt.col.
Saly.in d.l.qñ mulia.Saly.in l.data opera.
C.qui accuſa. non poſ.Ioan.And.in mercu-
rialibus,in regula, cum quis.de reg.iur.vbi
ponit plures quęſtiones ſimiles.Lud.Ro.in
l.j.§.occiſorum.in iij.col.ff.ad Silla.doc.in
l.pe.ff.de adul.doc.in c.fi.de homici.& in l.
ex incendio.ff.de incen.rui.naufra.gl.& do
cto.in c.j.quib.mod.feu.amit.d.Flor.in l.iij.
§.iniuriarum.in ij.col.ff.ad l.Aquil. Guido
de Suza.in quæſtio.ſtatuto, in ij.col.Cy.in
l.j.ff.de legi.Pe.de Anch.in cõſi.cclxxxiiij.
incip.iure ſtricto.in fi.Alex.conſi.cix.incip.
Viſis & vt oportet conſideratis.in j.vol.&
eo.volu.conſi.iij.incip.Ponderatis. in j.col.
& in conſi.cxl.incip.videtur in caſu propo-
ſito.in ij.& in vlt.col.in ij.vol.d.Ioan.Bapti
ſta de ſancto Seuerino in repe.l.omnes po-
puli.in verſi.v.infert ꝙ ſi ſtatutum. de iuſti.
& iur.Pau.de Ca.in conſi.cxxxix. incip.vi
ſo proceſſu.in ij.col.verſi.quod quidẽ Pau.
de Ca.in l.nemo.C.de epiſc.audien.Rapha.
Cu.in cõſi.cxxxiiij.inci.viſis.in fi.Ioan.de
Ana.in c.lator.poſt alios.de homi.d.Barth.
Cæpo.in cautela ſua iiij.verſi.ſi ſtatutũ im-
ponat.& in conſi.xxix.inci.viſo proceſſu.
in antepe.col.& in conſi.xxxj.incip. ſuper
homicidio.in antepe.col.et in conſi.xxxiij.
incip.multa &c.in j.col.& in conſi.xxxiiij.
incip.ſi vnquam.in iij.char.in pe.col.& do.
Paridem in trac.ſyndi.in lxxv.char.in iij.
col.& d.Fely.in c.qñ cõtra.in v.colum.de
probat.& c.in nomine.in ij.col.de teſti.poſt
prin.& in c.lator.de homi.Tene menti pr̨e
dictam doctrinam Pau.de Ca.in d.conſilio
cxcij.quia non fallor eſt not.& poſſet tibi
facere honorem & vtilitatem. Et vide om-
nino dicta infra in ſing.ccxlvij.incip.princi
pale propoſitum.

177 Malitijs hominum obuiandum eſt.c.ſe-
des apoſtolica.de reſcrip.l.in fundo.ff.de
rei vendi.cum ſimil.quod intellige nedum
recta via,ſed etiam cum malitijs ſecundum
doct.in d.c.ſedes.& ideo dixit glo.no.in di-
cto c.cupientes.in verſic.malignantium.de
elect.ꝙ aduerſus calumniam quis poteſt ſe
defendere cum calumnia.quam gl.refert &
ſequitur Bal.in rubri.C.de fide inſtrumen.
in viij.col.& Ang.in l.maritus.quæ eſt.l.pe
nul.ff.de vſur.& dixit glo.valde no.in c.do
minus noſter.xxiij.q.ij.ꝙ ſi aduocatus fo-
uet iuſtam cauſam poteſt conuincere aduer
ſarium ſuum cũ malitia.& faciunt dicta ibi
per Archid.& per glo.in c.nullus.iiij.q.iiij.
& tex.no.in l.cum pater.§.titio.ff.de leg.ij.
verſi.nec dolo videtur feciſſe cum fraudem
excluſerit.quem tex.alleg.Angel.pro dicto
glo.in c.cupiẽtes.in dicta l.maritus.pro quo
faciunt dicta per Bar.in l.j.§.præterea.ff.de
quæſtio.& dixit ſingula.do.Anto.in c.j.de
mu.peti.ꝙ ſi mutuaſti mihi decem quæ tibi
reſtitui in ſecreto,ſi tu iterum illa petis poſ-
ſum licite negare & dicere nihil a te habuiſ
ſe,quod etiam tenet Pe.de Ancha.in c.ij.de
reg.iur.in vj.& in dicto c.cupientes.ad quæ
etiam faciunt dicta per Bal.in dicta rubr.C.
de fide inſtru.in viij.col.verſicu.incidenter
etiam quæro.& dixit no.Ioan.And.in addi
tio.Spec.in rubr.de iureiuran.verſi.Iterum
quæro de eo qui iurauit redire &c.ꝙ iniu-
ſte carceratus qui iurauit cuſtodi ꝙ ſi eũ re-
laxaret vt poſſit ire ad audiendum miſſam,
ꝙ ea audita reuerteretur ad carceres qui
poſtea intrauit eccleſiã & noluit exire nec
reuerti ad carceres,an hoc ſibi licuerit:deci
dit ibi quod ſic.pro quo facit optime quod
voluit Bar.in l.vis eius.C.de proba.vbi di-
cit ꝙ ſi quis iniuſte detinetur ab aliquo ca-
pitaneo & aufugit non tenentur in aliquo,
quod etiam uoluit do.Alex.referendo Bar.
in l.ſed eximẽdi.§.ſi quis.circa fi.ff.ne quis
eum qui in ius voc.& in l.relegati.ff.de pœ
nis.& illud dictum Ioan.And.in d.rubri.de
iureiuran.refert & ſequitur do.Abba.in c.
inter alia.in fi.de immu.eccle.dicens hoc tã
tum eſſe verum vbi immineret mors,alias
ſecus,quia ille teneretur ad obſeruantiã iu-
ramenti.Et pro illo dicto allegat bonam gl.
in clemen.paſtoralis.in ver.per violentam.
de re iud.& vltra prædicta facit quod dixit
Archi.in c.vtilem.xxij.q.ij.vbi dixit ꝙ cũ
papa Alexander tertius haberet præ mani-
bus epm ſimoniacum promiſit ei in ſecreto
ꝙ ſi publice fateretur delictum ſuum diſpẽ-
ſaret cum eo,& ſtatim cum ille cõfeſſus fuit
coram cardinalibus depoſuit eum.quod di
ctum refert & ſequitur d.Fely.in c.accedẽs.
el ij.vt lit.non conteſt.in j.col.& in c.affer-
te.poſt prin.de præſum.Ad idem facit quod
not.Domi.poſt Vgo.& Archid.in c.nos in
quenquam.ad fin.ij.q.j.vbi dicunt ꝙ iudex
promittens delinquenti remittere ſibi deli
ctum ſi illud confiteatur,ꝙ ſi confiteatur ex
tali confeſsione poteſt eum cõdemnare,&
excuſat iudex ex tali ſimulatione,per text.
in dicto c.vtilem.ꝙ dictum refert do.Fely.
in c.afferte.in princ.extra de præſump.con
tra quæ faciunt quæ dixi infra in ſing.meo
ccj.incip.in confeſſum.Ego autem dum fui
in officijs nunquam curaui facere reis tales
promiſsiones.Et vltra prædicta ad propoſi
tum adduco not.verbum de quo nunquam
obliuiſcaris,videlicet dictum Vbertum de
Bobio in l.ſi pro fure.ff.de condi.fur.& Io.
And.referentis eum in addi.Specu.in rubr.
de fur.vbi dixerunt ꝙ ſi paſſus furtum fecit
pactum cum Titio ꝙ ſi indicaret fures ab
ipſo nihil peteret ſi ſibi ex illa cauſa in ali-
quo teneretur,quo ſtante ipſe Titius indi-
cauit furtum per quod apparuit ipſum fuiſ-
ſe de furibus,dominus contra eum agit fur-
ti ipſe excipit de pacto,dicunt tamen prędi
cti doct.ꝙ poterit agere contra eum,nec iu-
uabitur ex pacto,quod eſt ſingulare verbũ
& perpetua memoria dignum,quia quoti-
die occurrit aliquod furtum & fiunt procla
mationes & indicanti furtum parcitur ſi eſt
de ſocijs.Ideo tene menti.& iſtud dictũ pro
valde not.refert & approbat Barba.in c.ſe
* des apoſtolica.in iiij.colum.de reſcrip.(Ad
quod vide etiam Iaſ.in l.conuentionum.ff.
de pact.in ij.colum.)Item etiam ad propoſi-
tum huius prædictę regulę ꝙ malitijs homi
num eſt obuiãdum,adduco not.verbum In-
nocen.in c.cum olim.el j.de reſtitu.ſpolia.
quem ibi ſequitur do.Ant.vbi dixit ꝙ ſi nõ
poſſum recuperare rem meã a te quod poſ-
ſum equiualentem furtiue a te recipere,per
c.dominus noſter.xxv.q.ij.quod dictum re
fert & ſequitur do.Flora.in l.itaque.ff.ad
l.Aquil.vbi bonus tex.quod dicit ibi Flori.
eſſe mirabile.& ſubdit ipſe ibi ꝙ ſi etiam
mors ſequeretur ex hoc ille nõ eſſet irregu
laris.Tu dicas ꝙ hoc etiam dixit gl.in c.ius
gentium.j.diſtin.quam pro ſingulari ad hoc
alleg.do.Fely.in c.quoniam.in vlti.colum.
de ſimo.& idem etiam voluit Inno.ĩ c.quia
plerique.extra de immu.eccle.quem refert
& ſequitur Bal.in l.j.in ij.colum.C.de teſta.
& do Alexan.in conſi.ſuo cxxxv.inci.Cir-
* ca primum &c.in j.col.in j.vol.(Alex.in l.

ſi quis in tantum.in §.apoſt.C.vnde vi.) &
Bald.in l.ij.in xv.col.C.de ſerui.& aqua.in
verſi.& nota ꝙ ſubditi.& Alexan.in conſi.
cccclxxvj.inci.Pulchre reſpondit.in pe.co
lum.& in conſi.cccclxxiiij.inci.viſa inquiſi
tione.in iij.col.& d.Fely.in c.pen.de homi.
Cōtra prædicta tñ fortiter facit illud,videli
cet ꝙ graue eſt fidem fallere.l.j.ff.de conſti.
pecu.de quo dixi ſupra in ſing.ccxlviij.in-
cip.graue, & etiam illud quod etiam hoſti
fides ſeruanda eſt, de quo in c.noli xxxiij.
q.j.& in c.innocens.xxij.q.iiij.& in c.dñs
noſter.xxiij.q.ij.Sed potes dicere ꝙ illa iu-
ra intelliguntur in hoſtibus ſeruantibus fidē
alijs.ſecus ſi ipſi non ſeruant fidem alijs. Ita
dixit gl.in d.c.noli.ſed in prædictis caſibus
poſſet dici illos non ſeruare fidē.ergo eis nō
* eſt ſeruanda. (Et idem dixit glo.in c.vt pri
dem.xxiij.q.vlt.in j.gl.& vide glo.in c.dñs
noſter.xxiij.q.ij.& vide do.Phil.Deci.in l.
ea eſt natura.i fi.ff.de reg.iur.) Et facit pro
hoc gl. in d.c.vtilem.xxij.q.ij.quæ dixit ꝙ
dolus cōtra hoſtem eſt bonus. Et dixit Bal.
in l.j.in pe.col.verſi.quæritur quidam cleri.
C.vnde vi.ꝙ nullus eſt dolus ſi fides prædo
nibus non ſeruatur.vide quę dixi in repeti.
mea.l.fi.C.de proba.in xx.char.in fi.& vi-
de etiam d.Pir.de Pute.in ſuo trac.ſyndic.
in xcvij.char.in verſi.& aduertendum eſt.
& in eodem trac.in lxxxvj.char.in j.col.in
verſicu.Saluus conductus.& iſtas doctrinas
& dicta teneas menti rogo, quia indubitan-
ter teneo ꝙ alibi iſta cumulata nō reperies,
ſed ego ſolus oīa prędicta iam pluribus an-
nis collegi maximo cū labore & tene mēti.

178 Inimicus repellitur a teſtimonio c.repel
lantur.c.cum P.& c.cum oporteat.de accu.
& in c.ſi teſtes.iiij.qō.iij.& in l.liberi.C.de
inof.teſta.& in auth.ſi vero dicatur.C.de te
ſti.cum multis ſi.de quo vltra oēs dixi in re
pe.mea.l.fi.C.de proba.in xvj.char.cū ſeq.
quod eſt verū nedum in inimico publico &
manifeſto, ſed etiā habet locum in eo apud
quem eſt cauſa inimicitie contra illum con
tra quem producitur, licet ipſe cōtra quem
producitur neſciat illā cauſam, vtputa, Ti-
tius accuſauit Sempronium de aliquo cri-
mine.certe licet ipſe Sempronius neſciat ſe
accuſatū eſſe ab eo tñ non poterit cōtra eū
eſſe teſtis.vel pone,Titius adulterauit vxo
rem vel filiā Caij,hoc tñ eſt incognitum ip-
ſi Caio, attamen non obſtante illa ignoran-
tia,quia tñ ſubeſt cauſa inimicitie non pote
rit ipſe Caius teſtificari cōtra ipſum Titiū
Ita ſing.dixit Bart.in l.j.in fi.ff.de his quib.
vt indig. & Inno.in c.cum I.& A.circa fin.
extra de re iudi.& Bald.referens Inno.in l.
præſcriptione.in antepe.col.C.ſi cōtra ius
vel vti.publi.& in d.auth.ſi dicatur.in vlti.
col.& Abb.in d.c.repellantur. & in d.c.cū
oporteat.vbi videas ēt d.Fely.in vij.col.cir
ca fi.& Lud.Ro.in l.j.§.reſcriptum.in prin
ci.ff.ad Silla.& in rub.ff.de arbi.in ix.col.
verſi.ſcias tamen.& d.Alexan.in conſi.ſuo
cccclxxiiij.inci. Viſa inquiſitione. in vlt.co
lum.in fi.& in conſi.ſuo xcix.incip.in cauſa
inquiſi.in ij.col.in j.vol.& Lud.Ro.in ſing.
ſuo cccxvj.ſecundum ordi.meum, inci.In-
no.in c.cum I.& A.&c.& do.Fely.in c.ſci-
ſcitatus.in viij.col.de reſcrip.de quo late di
xi in prædicta repe.mea.l.fi.C.de proba. in
xvj.char.vbi videas & teneas mēti ꝙ licet
teſtis dicat nō habere inimicitiam vel odiū
aliquod cum illo contra quem teſtificatur,
attamen repellitur & ei non creditur ſi ſu-
beſt cauſa inimicitie ꝑ prædicta.quod aper-
te voluit do.Alex.in d.ſuo conſi.xcix.in ij.
col.quod eſt not.quia cōiter teſtes dicunt ſe
non inimicos illius contra quē teſtificant.

179 Viget cōiter ſtatutum per Italiam quo
cauetur ꝙ percutiens priorem vel antianū
puniatur in duplū. modo aliquis fuit prior
vel antianus, ſed de proximo eſt remotus
a tali officio, vtrum hoc caſu ſi aliquis eum
percutiat cadat in pœnam dupli? in quo Al
be.de Roſa.in ij.parte ſtatuto.q.xx.inci.qd
ſi ſtatuto &c.dicit ꝙ hoc caſu pœna dupli-
cabitur,alleg.l.ordo.ff.de pub.iudi.& l.or-
dine.ff.ad munici.Sed Ludo.Ro.in l.ſi quis
in grauat.in.§.de his.ff.ad Silla.tenet cōtra-
rium dicens ꝙ qualitas adiuncta verbo de-
bet intelligi ſecundum tēpus & actū verbi,
per l.in delictis.in.§.ſi detracta.ff.de noxal.
& in l.titius.ff.de teſta.mili.& in l.habebat.
ff.de iuſtit.Vnde cum ſtatutum loquatur de
priore vel antiano non habet locum in re-
moto, quia de illo ſtatutum non loquitur.l.
ſi vero.§.de viro.ff.ſo.ma.l.ſi cui eorum.§.
affinitatis.ff.de poſtu. Adducit poſtea text.
in c.fi.in fi.verbis.de vaſal.qui contra con-
ſti.Lotha.in vſi.feu.vbi ſecundum eum dr
ꝙ ſi vaſallus eſt a vaſallitico liberatus dñm
defendere nō tenetur vt prius,ita nec offen
dere,& ſi eum offenderit non punietur ea pœ
na qua puniretur ſi dñm offendiſſet,ſed alia
iudicis arbitrio.& dicit ꝙ ita dicit ibi text.
coniuncta gl.& ideo prędictam deciſionem
Albe.ipſe reputat falſam.Dicit tñ ꝙ pro Al
berico ipſe allegat duos tex.in l.fi.ff.de de-
cur.& in l.pe.eod.tit.& l.fruſtra.C.de ſen.
paſ.dicit etiam ꝙ miratur de Alb.qui alleg.
d.l.ordo,quia illa lex modo aliquo nō facit

ad illud ad quod Alb.eam alleg.& hãc opi. Ludo.in hac q.ſequutus eſt Ang.de Are.in trac.malefic.in verſic.Caium Sempronij.in vlt.char.in verſi.& diligenter pondera.vbi refert Lud.Ro.de verbo ad verbum. dominus aũt Alex.in l.pe.C.de decur.li.x.refert Albe.Ludo.Ro.& Ang.de Are.in dictis locis nec aliquam opi.approbat,ſed d.Augu. de Ari.in ſuis addi.ad Ang.in d.verſi.& diligenter pondera.videtur inclinari in opin. Lud.allegat enim Bal.in l.obſeruare.§.proficiſci.ff.de offic.procon.in vij.q.vbi tenet idem ꝙ tenet Lud.ſecus aũt dicit eſſe in poteſtate durante ſyndicatu, quia tunc offendens eum cadit in pœnam ſtatuti punientis offendentem poteſtatem . Ego aũt in hac q. ſum valde dubius propter dictas contrarietates & varias opi.Tñ in contingentia facti magis inclinarem in opi.Albe.ꝙ̃ Ludo.Ro. & ſequacium,quia illa vere eſt equior & ſuſtentabilior. Videmus enim ꝙ ea quæ fiunt de proximo videntur in eſſe. arg.l.filius familias.ff.de teſta.mili.& in l.lecta.ff.ſi certũ peta.ver.dicebam.Item opi.Albe. pluribus iuribus probatur ꝙ̃ opi.Lud.Ro.nam pro opi.Albe.eſt tex.in d.l.ſi quis in graui.§.de his.ff.ad Silla.ex quo tex. Lud.Ro.ibi format illam q.Item eſt tex.in l.fi.ff.de decuri. & in l.pen.C.eod.lib.x.& in l.fruſtra.C.de ſenten.paſ.& in l.vnius facinoris.§.ſeruus. ff.de quæſtio.& in l.extraneo.§.fi.eod.ti.& in l.ſeruos non ſolum.C.de quæſtio.& in l. nihil.in fi.eo.ti.in quibus omnibus iuribus probatur clare opi.Albe.& vltra dicta iura etiam plures doctrine doctorum reperiunt̃ pro hac parte, ideo adduco ea quæ adduxi ſupra in ſing.cvij.incip.priuilegium dignitatis. vbi dixi ꝙ priuilegium dignitatis durat finita dignitate, ſecũdum Bal.in c.ſedes apoſtolica.de reſcrip.poſt Inno.ibi.ad quod adduxi gl.in c.accedens.l.diſt.quæ dixit ꝙ licet clericus ſit degradatus, attamen eum percutiens cadit in excõicationem. & gloſ. quæ idem voluit in c.dictum.lxxxj.diſt. & doctri.Martii.de Fano quam refert Fran.Tigri.in d.l.fi.ff.de decur.vbi dixit ꝙ per illũ text.eualit quendam qui fuerat condẽnatus ad mortem, & dum appellauit appoſuit coram iudice ꝙ fuerat conſiliarius ſue ciuitatis , Poteſtas tñ propter indicia contra eum exiſtentia poſuit eum ad torturam, quo caſu nõ poterat torqueri,per illum tex.& ille in tormentis confeſſus eſt maleficium,& ex quo illa tortura non tenuit eodẽ modo non tenuit cõfeſsio. Et vide d.Fely.in c.eam te. in ix,col.in verſic.infidelitas præcedens,de reſcrip.& faciunt dicta per Bart.in l.j.C.de aduo.diuer.iudi.vbi dixit ꝙ ille qui depoſuit officium aduocationis adhuc eſt in dignitate,& appellatur clariſsimus, & ꝙ non debet torqueri tanquam habens dignitatẽ, & ꝙ debet mitti iuramentum ad eum tanꝙ̃ ad egregiam perſonam.Et faciunt etiã quæ dixi in ſing.xxxv.incip.ille qui nunꝙ̃. vbi dixit ꝙ ille qui alias tabellio fuit,& fuit depoſitus a tabellionatu,ſi tñ facit inſtrumentum tanꝙ̃ tabellio non debet puniri pœna mortis, ſecus in priuato, & hoc quia ipſe olim tabellio iuuatur primordio veritatis, ſecundum Bal.in l.ſi quis.C.de aqueduc. & Bal.in l.data opera.C.qui accu.non poſſ.in xxij.col.de quo latius ibi.& facit gloſ.in c. cõſtituti.xvij.q.iiij.quæ dixit ꝙ iudeus qui de proximo eſt effectus Chriſtianus non poterit eſſe teſtis contra Chriſtianum. & facit glo.in l.qui cũ vno.§.ignominia.ff.de re mili.quæ dixit ꝙ periurus ẽt poſt peractã pœnitentiam non poterit eſſe teſtis ſicut antea non poterat.Item facit etiam,nam inimicus etiam poſt pacem factam non poteſt eſſe teſtes contra illum cum quo habebat inimicitiam,ſecundum Alex.in conſil.xcix.inci.in cauſa inquiſitionis.ij.vol.vbi plura ad hoc allegat,de quo ego late locutus ſum in repeti.mea.l.fin.C.de proba.in xvj.char.cũ ſeq. de quo etiam per Felyn.in c.cum oporteat. in v.col.in fi.de accu.& facit optime tex.in c.is qui.in fi.de ſepul.in vj.& in l.filij.§.vidua.ff.ad muni.cum concor.in gl.alleg.vbi habetur ꝙ dignitas quæſita vxori propter maritum durat etiam mortuo marito. Et facit etiam,nam licet inimicitia ſurgẽs ex ſpoliatione purgetur facta reſtitutione.c. cum quis.de reſti.ſpol.in fin.tñ non purgat̃,adeo ꝙ ille qui ſpoliauit non poſsit ſi ſit datus iudex recuſari.Caſus eſt cum gl.pen.in c.conquerente.de reſti.ſpo.quem ſing.not.ibi do. Fran.de Are.ita dixit d.Fely.in d.c.cũ oporteat.in viij.col.de accuſ.in prin.poſſent etiã alia ꝙ̃ plura adduci ad propoſitum quę breuitatis cauſa omitto,ſed me remitto ad plene dicta per d.Fely.in c.quæ in eccleſiarũ. in xxxij.col.verſi.fallit quinto &c.de conſti.Et ſic per iſta mihi magis placet opi.Albe.non obſtat ratio Lud. Rom.videlicet ꝙ qualitas adiuncta verbo debet intelligi ſecundum tempus & actum verbi,quia reſpõdeo ꝙ illud non eſt ſemper verum vt patet in exemplis & doctrinis ſuperius adductis. Nec habet etiam obſtare tex.in d.c.j.de vaſal.qui contra conſtit.Lotha.&c. quem pro opi.ſua,alleg.Lud.Ro.vna cum gl.ſua,quia

ego reſpondeo & dico ꝙ mirandum eſt de Lud.Ro.& de Ang.de Are.qui eum ſequit̃, quia ille tex.non dicit illud ad ꝙ ipſi eũ allegant, ſed imo probat contrarium ſi recte inſpiciatur.in fi.dum dicit,ſed eum quidem tunc offendere non debet. & gl.ibi,ſuppler in memoriam priſtine fidelitatis &c.& glo. ibi vlterius procedens tenet quaſi aperte opi.Albe.ideo Lud.nec Ang.Are.bene inſpexerunt.d.tex.& d.gl.quia vt dixit text. ille & glo.faciunt de directo contra eos.Et per iſta ego remaneo cum opinione Alb.& eam ſequor quæ vt dixi eſt equior & ſuſtentabilior iudicio meo.quibus ẽt adde dicta p d.Par.de Pute. in trac.ſuo ſyndi.in xxxix. char.in pe.col.in prin.& poſt me.Quę omnia tene menti ad hanc quæſtionem. & etiã pro limitatione & reſtrictione illius vulgate regule,videlicet quod ceſſante cauſa ceſſat effectus. de qua in l.adigere.§.quamuis. ff.de iure patro.cum ſimi. Hippol.de Marſilijs. I. V. D.

180 Plura & plura iam dedi tibi ſingularia & notabilia non omnibus cognita iudicio meo. Sed nouiſsime do tibi vnũ notabilius cæteris omnibus quod tenẽdum eſt ſemper in ſcrinio pectoris. Tu ſcis ꝙ propter communionem uel ſocietatem inhabiles gaudẽt beneficio habilium , vt eſt tex.in l.ſi cõem. ff.quemadmo.ſer.amit.in l.ſi is qui duos. & ibi Bart.ff.de lib.leg.& voluit Abb. in c.ad audientiam.extra de præſcri.dicens ꝙ contra priuatum habentem rem cõem cũ eccleſia Romana currit ſolum præſcriptio centenaria. & dixi de hac cõione. ſeu ſocietate forte vltra alios in repe.mea.l.ſi.C.de pba. in vj.char.vbi plura dicta iura & doctrinas poſui,ſed vltra oĩa quæ ibi poſui tene menti ꝙ iſta communio ſeu ſocietas operat̃ mirabilem effectũ,videlicet ꝙ ſi plures ſimul ſunt capti & inquiſiti a iudice ſeculari, quorum vnus eſt clericus & ipſe petat ſe remitti ad eccleſiaſticũ iudicem,iuxta c.ſi iudex. de ſen.excom.in vj.cum ſi.ꝙ tunc oẽs laici debẽt ſecum remitti ad iudicẽ eccleſiaſticũ, per d.l.cõem. ne continentia cauſæ diuidat̃ & ne ſequatur abſurdum ſi in eadẽ cauſa varie ſnīæ ferrentur & forte contrarie.ita ſingu.& mirabiliter dixit d.Ant.de Prato veteri doctor Bononien.in l.j.in fi.ff.quæ ſen. ſine appel.reſcin.Quod dictũ maximis præconijs & ſummis laudibus extollit,et ponit in cœlum.d.Maria.Soci.in c.ij.in iiij. char.ĩ ij.col.ver.octauo fallit.extra de mu.peti. & in conſi.ſuo xij.incip.qm̃ in præſentiarũ.in vj.col.in verſicu,eſt adeo &c,& in d,c,ij.& corroborat eũ pluribus dictis & doctrinis & maxime ex tex.aureo in c.per tuas.de arbi.vbi qualitas duorum laicorũ per ſe inhabilium habilitatur propter adiunctionem vnius clerici.& ex hoc dicto infert etiã do. Maria.in dicto loco ad aliud notabile dictũ de quo ibi per eum. Et hoc dictum ẽt pro ſtupendo refert & ſequitur ponendo ſupra dicta.d.Fely.in c.placuit.in v.col.circa me.
✳ extra de præſcri.(Vide in materia Alex.in conſi.cxlix.inci.in cauſa inquiſi.in ij.col.in vj.vol.& infra in ſing.cccclxxx.inci. apud doctores.) Ego aũt confirmationem huius dicti adduco Io.de Imo.in cõſi.ſuo cxxxix. inci.Præfatus ſimus.in iij.col.poſt med.verſic.quinimo,vbi idem tenet. Et adduco etiã no.conſi.excellentiſsimi in iure viri.d.Ludo.de Lodouiſijs alias protonotarij Bono. & Archi.Bonoñ.ꝙ conſilium inci. præmittendum eſt &c.vbi in contingentia facti cõſuluit & bonis rationibus & iuribus in cauſa magnifici militis d.Ant.de Magnanis ciuis Bonoñ. qui erat immunis ab oneribus propter numerum liberorum,ꝙ fratres ſui ſecum ſimul habitantes debent gaudere beneficio illius immunitatis, & hoc propter perſonam fratris ſui,& illi conſi. ſe ſubſcripſerunt ꝗplures doc.pro quibus faciũt optime dicta per d.Fely.in c.quam ſit.in j.nota. de iude.vbi omnino videas.& per eundem in c.quæ in eccleſiarum.in xviij.col.verſic. ſexta dubitatio.de conſti.& facit tex.quem ego ſolus allego in hac materia. in l.j.in.§. ſi vir.in verbo,commixta familia.ff.ad Silla.& faciunt dicta per Fely. in c.ſedes apoſtolica.in vij.col.de reſcrip.& per d.Alex. in conſi.ſuo lxx.incip.Videtur in præſenti. in ij.col.in v.vol.vbi dicit ꝙ ſaluus conductus conceſſus alicui & ſocijs comprehẽdit Iudeum ſocium. de quo ibi latius per eum.
✳ (Vide in ſimili Bal.in c.j.in vlt.col.ver.vlti.extra quęritur.de contro.feu.apud pares termi.in vſib.feud.& Iaſ.in l.j.in prin.C.de tranſa.)& faciunt dicta per Cardi. Alexan. in rub.de appel.in xviij.col.in fi.& faciunt etiam optime dicta per Fede.de Sen.in conſi.ſuo clxvij.inci.mulier accuſata. vbi dicit ꝙ ſi mulier aliqua commiſit fornicationem cum vno ſacerdote ꝙ iudex eccleſiaſticus non ſecularis puniet ipſam propter ipſum ſacerdotem,quod dictum refert & ſequitur do.Augu.de Arimi.in additio.ad tract.Ange.de Are.in maleficijs.in verſicu. Che hai adulterata la mia dona.in vj.char.in j.additio.poſt me. & vide Bal.in additio. Spec.in titu,de accu,in j,col,verſi,ſed quid ſi offen-

ſtas &c.& vide do.Bartho.Soci.in l.cum ſenatus.in fi.ff. de reb.dub. vbi approbat ſupradictam opi.referens patrem ſuum ita tenuiſſe in c.j.de foro compe.& refert ita obtentum fuiſſe quod dicit ipſe eſſe ſumme not. pro adiuuandis amicis. Contra prædicta tamen videntur facere dicta per Bal.in l.non ideo minus.in fin.verbis.C.de accuſ. Tene menti prædictam doctrinam vt poſsis adiuuare amicum ſeu clientulum tuum captum & carceratum, quia ex hac doctrina poteris liberare quamplures a pœna mortis, quia cũ ſunt in manibus iudicis eccleſiaſtici ſunt tuti a morte, licet non ab aliqua pœna inducta de iure canonico, & ex hoc poteris lucrari multas pecunias, & tunc eris mei memor.

181 Mandans fieri homicidium tenetur vt faciens illud, ſecundum Bart.& alios in l.ſi per alium.ff.ne quis eum. in prin.& in l.ſed ſi vnius.§.ſi ſeruus.& ibi Alexã.ff.de iniur. Bart.& alij in l.ſi ſeruus.§.prætor ait.ff.de acqui.hære. Bal.in c.j.in vlt.col.quib.mod.feud.amit. Alexan. poſt alios in l.ſi quis id quod.ff.de iuriſ.omni.iudi.& in l.j.in prin. ff.de verb.obl.de quo late per Ang.de Are. in tract.maleſi.in verbo, Sempronium mandatorem.per totum.& per doc.in c.ſicut dignum.de homici.& per do.Fely.in c.mulieres.per totum.de ſenten.excommu. vbi videas per te. Sed quæro ego quid in nuncio ſcienter portante literas homicidij? dicas quod tenetur pœna homicidij.ita ſing. dixit Cy. in l.non ideo minus.C.de accuſa. idem expreſſe firmat Bal.allegans Cy.in l.j.§.ne autem.in v.col.C.de cadu.tol.vbi etiam ſubdit idem eſſe ſi mãdaui Titio vt faceret homicidium, & Titius mandauit Seio, nam omnes tenemur.alleg.text. quem dicit fore ſing.in l.ſi ego.ff.quod vi aut clam.idem etiam voluit Bart.in l.j.§.incidit.ff.ad turpil.vbi inquit nuncij per quos fiunt tractatus maleficio.puniuntur per illum text.& ſubdit quod ille caſus eſt pro gl.in l.ſciente.ff.ad l.pompe.de parrici.quæ dicit quod proxeneta cõtractus vſurarij tenetur ad reſtitutionem vſurarum.idem vr̃ tenere ipſe Bar.in l.aut qui aliter.§.fi.ff.quod vi aut clam.Idem ẽt expreſſius voluit Ang.de Are.in trac.maleficio.in verbo, Semproniũ mandatorem.in iij.char. verſi.ſexto quæro &c.Idem voluit ẽt Saly. in d.l.non ideo minus.in antepe.col.ver.viſo de mandante, quæro quid de nuncio &c. & adde quod illam glo.in d.l.ſi ſciente.approbat Lud.Ro.in ſing.ſuo cclxxiiij.incip. fui interrogatus.vbi dicit illam fore ſing.& reprobat Bal.reprobantem illam in c.j.§.ſimiliter.in vlt.col.de controuer.inueſti.pro qua ipſe Lud.ibi alleg.glo.& Inno.ac Ioan. And.in c.michael. de vſur.& Archi.in c.ſi cui non ſuo xlvj.diſt.& Lap.allegati.xciij. Sed tu vltra Lud.Rom.dicas quod illa gl.non eſt ſing.ſed imo alia eſt ſimilis in l.ordine.§. fi.in verſi.miniſt.ff.ad muni. Pro quibus gl. facit optime quod voluit Hoſti.in ſum.in ti. tu.de vſur.§.fi.verſi.quid de notario.vbi dixit quod notarius ſcribens inſtr̃m vſurariũ punitur, quia efficitur periurus & non põt vlterius inſtrumenta facere, & poteſt pronunciari infamis.quod dictum refert Archid.in d.c.ſicut in ſuo.& Lud. Roma.in ſingu.ſuo ccclxxxiij.incip.pone quod notarius. Ad quæ omnino vide Bal.in rubri.C.res inter alios acta.in vlt.col.Pro quibus etiam optime faciunt dicta per do.Felyn.in c.ſi aduerſus.de heret.in ij.no.Et dicta per do.Barth. Cæp. in conſi.ſuo vlt.Et adde etiam in ſimili quod ſi aduocatus auxiliatur fouenti iniuſtitiam & habens iuſtitiam ſuccumbat tenetur ei ad omne intereſſe, ſecundum do.Anto.in c.calumniam. in fi.de pœ.quem refert & ſequitur Fely.in c.j.in xij.col.de conſtitu.& in c. tua nos.in prin.de homi.& ibi vide alia plura ſimilia iſtis.

182 Iudex non debet eſſe dementior lege.§. oportet.in authen.de iudicibus.l.reſpicien. ff.de pœn.l.fin.C.ne manci.Chriſtia.voluit Bald.in l.cum fratrem.C.de his quibus vt indig.& in c.j.quæ fuit prima cauſa beneſi. amit.& latius habetur per Ioan.de Ana.in c.in ciuitate.in vij.colum.in verſicu.virum autem &c.de vſur.Scias tamen quod hac regula non obſtante iudex ex cauſa poteſt augere vel minuere pœnam.Ita habetur per omnes in l.hodie.ff.de pœn.& in l.quid ergo. §.pœna grauior.ff.de his qui not.infam.& per Bal.in l.& ſi ſeuerior.C.de infa.& Bal. Ludo.Ro.& alij in l.quod ſeruus.ff.de condi. ob.cau.de quo etiam per Ang.de Are.late. & ibi in addi.in tracta.malefic.verſi.quas ſi non ſolueris intra decẽ dies ſoluat cũ quarto pluri.

* (Vide in materia no.verbum Hoſtien.in c.in archiepiſcopatu. de rapto.quẽ refert & ſequitur Bald.in repertorio ſuo in verbo, pœna.in ij.col.in verſicu.pœna legalis &c.& vide gl.in c.ſi quem pœnituerit.§. notandum.in ver. voluntati.ij.q.iij.& vide Ioã.de Ana.in d.c.in archiepãtu.in iiij.col. & ad prædicta vide omnino do.Flo.de ſancto Petro.in l.j.§.ſocius.in ij.col.in ver.dic ergo quod ibi &c.ff.de vſur.& vide do.Auguſti.de Art.in addi.ad tracta.Ang.de Are.ſuper maleſi.in verbo, ſciẽter & doloſe.in iij.

char.in j.addi.in fi.)Et ideo tene menti no.
deciſio.Lud.Ro.in conſi.ſuo ccccxxix.in-
cip. conſidero in propoſita, vbi per plures
optimas rationes cõſuluit quod licet diſpo-
ſitione ſtatuti fur pro paruo furto poſsit fur
cha ſuſpendi.tñ iudex poteſt moderare pœ
nam illius ſtatuti citra mortem, quod profe
cto eſt not.verbum in practica.Quod dictũ
refert & ſequitur do.Augu.de Are.in addit.
ſuis ad Ang.de Are.in trac.malefici.in ver-
bo,quas ſi non ſoluerit.in ij.additio.ante fi.
Pro quo facit optime, nam licet eps factum
papæ tanq̃ ſuperioris mutare non poſsit,vt
habetur in l.minor aũt magiſtratus.ff.de mi
no.& in c.cum inferior.de maio.& obe.&
xxj.diſt.c.inferior.tñ ex cauſa pœnitẽtiam
quam papam iniũxit diminuere poterit.ita
dixit gl.ſing.in c.tẽpora plenitudinis.xxvj.
q.vij.quam refert & ſequitur Lud.Rom.in
conſi.ſuo ccccxxvij.inci.in terminis &c.in
fi.& facit not.verbum Ioan.de Lig.in c.at ſi
cleri.de iudic.quem ſequuntur dñi de Rota
deciſi.cccccccxxxij.& Archid.in c.licet ca-
non.de elec.in vj.& Lud.Roma.in d.conſi.
ccccxxviij.vbi dixit q̃ quanuis eps diſpen
ſare non poſsit contra decretum concilij,tñ
ex euidẽti & iuſta cauſa poteſt contra illud
diſpenſare. facit etiam alia no.deciſio Bart.
& aliorum quam refert Lud.Ro.in d.cõſil.
ccccxxviij.in vlti.verbis.& in hac materia
etiam teneas menti vnum,videlicet q̃ ſicut
pœnam impoſitam a lege vel ſtatuto ex cau
ſa iudex põt augere vel minuere, vt dixi,
ita poterit augere vel minuere pœnam im-
poſitam per conſuetudinem.Iſta eſt glo.no.
in d.l.hodie.in vlt.gl.quam refert & appro
bat do.Abb.in c.de cauſis.in vlti.verbis.de
offi.deleg.Et in hac materia pœnæ tene mẽ
ti q̃ conſtitutio quę extenditur ex idẽtitate
rationis nunq̃ extenditur reſpectu pœnæ.
ita ſingul.dixit Ioan.And.in c.diſpenſanda.
de reſcrip.in vj.quem referunt & ſequũtur
doc.in pluribus locis,quos refert d.Fely.in
prohe.Grego.in iij.col.

183 Diffuſe ſatis tibi dixi ſuperius in ſingu.
xix.inci.tu ſcis clarum eſſe &c. q̃ teſtis de
credulitate non probat,ideo non repeto ibi
plene dicta.Sed addo vnum no.videlicet q̃
licet dictum teſtis deponentis de credulita-
te non probet,attamen ſi tale dictũ iunctum
eſt ratione vel præſumptione inferente ita
credi debere dictum talis teſtis probat. ita
no.dixit Iaco.de Aret.& Cy.in l.teſtium.C.
de teſti.& Bal.in l.ſolam.in ij.col.verſic.ex
hoc nota &c.C.de teſti.& Ioan.And.in ad-
di.Spe.in ti.de teſte.§.ſuper.ver.item quod
deponit de credulitate &c.& do.Alex.refe
rens prædictos in dictis locis in conſilio ſuo
clxxxvj.incip.in hac cauſa & lite.in pe.co
lum.in ij.vol.vbi dicit idem eſſe in dicto te
ſtis deponentis per verbũ iudicio ſuo,quod
tene menti,quia vt plurimum teſtes vtũtur
altero de iſtis uerbis,videlicet credere meo
* vel iudicio meo.(Et idem dixit ipſe Alex.
in conſil.cxix.incip.viſo proceſſu.in iij.co-
lum.in vij.volumi.)

184 Ratihabitio equiparatur mandato.l.qđ
ergo.in princi.ff.de his qui notan.infa.l.j.§.
quoties.ff.de vi & vi arma.c.pen.de elec.c.
cum ad ſedem.de reſti.ſpo.in fi.in regula,ra
tihabitionem.de reg.iur.in vj.cum concor.
ibi alleg.in glo.Teneas tñ menti quod hæc
regula non habet locum quo ad irregulari-
tatem incurrendam.Et ideo clericus habẽs
ratum homicidium eo ignorante factum nõ
eſt irregularis.ita ſing.dixit Spe.in ti.de di-
ſpenſa.in.§.iuſta.in antepe.char.in vlti.col.
verſi.ſed quid ſi agenti &c.& ibi eum ſequi
tur Ioan.Andr.& Archi.in c.omnes.xvij.q.
iiij.& Hoſti.in ſumma.de homici.§.quæ no
* ua,ver.quid ergo ſi placet. (Vide Iaſ.in l.ſi
is qui pro emptore.in xlvj.col.in prin.ff.de
vſucap.Et d.Fely. in c.ſicut dignum.in iiij.
col.in fi.extra de homi. vbi ẽt alleg.Archi.
in c.fin.xv.q.j.vbi dixit q̃ ſi clericus inue-
niat mortuum illum ad quem accedebat vt
eum occideret, & intulit ei vulnus, non tñ
per hoc eſt irregularis.& alia allegat ibi ip-
ſe do.Fely.quem videas.& vide eundẽ in c.
a nobis.el ij.de ſenten.excom.

185 Confeſsio inquiſiti hoc modo facta, vi-
delicet confiteor me occidiſſe hominem ad
mei defenſionem fundat intentionem curie
inquirentis, adeo q̃ ipſo inquiſito non pro-
bãte feciſſe ad ſuam defenſionem debet ſe-
qui condemnatio, quia confeſsio talis diui-
ditur & ſtatur ei contra ipſum inquiſitũ, ſe-
cus autem pro eo quia habet præſumptionẽ
iuris contra ſe q̃ non fecerit ad ſui defenſio
nem.ita dixit Bar.in l.aurelius.§.idẽ quæ-
ſiſit.ff.de lib.leg.de quo etiam p Bal.in addi.
Spe.in ti.de confeſ.in ij.col.verſi.confiteor
me occidiſſe.& per Bal.ĩ l.ſi filius.§.in ex-
ceptionibus.ff.de interro.act.& in l.codicil
lum.C.de codi.& in l.j.C.de confeſſ.& per
Bal.& Imo.in l.ij.ff.de verb.obliga. & per
Abb. poſt gloſ.in c.cum veniſſent.extra de
inſti.& per Bal.in conſi.ſuo ccxlv.inci.Da-
uanti da voi &c.in ij.vol.& per doc.in c.j.
de confeſ.in vj.& per Abb.& alios in c.bo-
ne.de poſtu.præla.per Bal.in l.ſi quidem.C.
de excep.& in l.ij.C.de donat.ante nup. &

in l.ea

in l.ea quæ C.de condi.indebi. per Abb. in c.j.de iura.calum.per Angel.in l.j.§.ſi quis ſimpliciter.ff.de verb.oblig.& per d.Anto. in c.cum dilecti de offic.deleg. & per Ang. de Are.in tract.malefic.in verbo,comparẽt inquiſiti & partem negãt &c.in prin. & ibi in addi.& in d.tract.in verbo, de anno præſenti.verſicu.quid ſi accuſator &c.& ibi in addi.& per do.Alex.in l.non ſolũ.§. ſciendum ff.de noui operis nun.& per do. Fely. * in c.paſtoralis in vj.colũ.de excep.) In hac materia vide omnino Iaſo.in.§.item ſi quis in iiij.& v.colum.inſtitu.de actio.& in l. vt vim in iij.& iiij.col.ff.de iuſti.& iure.& Iacob.de Belui in ſua practica iudiciaria cauſarum criminalium ſub rub.de quæſtionib. in xxij.colum.) Teneas tñ menti perpetuo ſingulare verbum, videlicet ꝙ ſi de homicidio non cõſtat aliter,niſi quia reus captus & inquiſitus dicit, interfeci ſeu occidi ad meam defenſionem , & ſuam defenſionem non probat, tamen per hanc confeſſionem non punietur pœna mortis, ita ſingulariter dixit do.Abb.in c.audiitis circa vlt.col. de præſcrip.quem ſequitur ibi do.Fely.dicens hoc eſſe dictum ſingu.& alibi non reperiri, & quod apud practicos aduocatos eſt in ſolenni cultu.idem etiam ipſe dixit in c. ſignificaſti el.ij.in pe.col.de homi. quod dictum etiam ſequitur d.Alex.in d §. ſciendum nõ * obliuiſcaris quia ſingulare eſt. (Vide omnino Bal.in conſi.ſuo cclxxij.inci.pone quidam accuſatus &c.in vj.volu.)

186 Tu ſcis ꝙ condemnatus ad ſoluendum aliquam quantitatem ſi petit dilationem ad ſoluendum videtur approbare illam ſententiam & renũciare appellationi, vt habetur in l.ad ſolutionem C.de re iudi.Sed quid ſi procurator & non dominus petit dilationẽ ad ſoluendum,an intelligatur eſſe renũciatum appellationi in præiudicium domini? dicas ꝙ ſic.ita ſing.dixit Egidius bel.in ſuis deciſ.in xxix.char.ſub rub.de renun.deciſio.cxxxvij.inci.procurator &c. quod dictum refert & ſequitur pro not.do. Fely.in c.quod conſultationem in vij.col.circa me. extra de re iudica.quod no.ad ampliationẽ d.l.ad ſolutionem.

187 Qualitas appoſita in accuſatione vel inquiſitione debet probari,alias illa non probata debet ſequi abſolutoria, ſecundũ Iac. de Are.& Cyn.in l.ij.C. de proba.& Ioan. And.in addi.Specu. in titu. de accu. & inquiſi.in rub.de quo per Bart.in d.l. denunciaſſe §.quid tamen ff.de adul.& per Bald. in l.j.C.qui accu.non poſ.& in l.edita in re pe.C.de eden.& in l.quid ergo.§.pœna grauior ff.de his qui no.infa.& per Pet.de Ancha.in conſi.ſuo xxxiij.incip. in hac cauſa quia Ludouicus &c.in fi. penul.col. & per Ludo.Ro.in conſi.cx.incipien. quæſtio cõſultationis de quo etiam per d.Fely.late loquentem in c.ex parte in xiij.& xiiij. colũ. de reſcripi.Et ideo teneas mẽti ꝙ ſi aliquis accuſat aliquem quod interfecit Titium,poſtea ſi probat quod hoc fecit per alium accuſans ipſe ſuccumbet & proceſſus erit nullus.ita ſingu.& mirabiliter dixit Io. Mo. in regula,qui per alium de regu. iur. in vj. de quo dicto facit teſtum Bal.in c.j.§.iniuria in vlti.colum.ver.pone accuſo te. de pace iuramen.fir.& do.Fely.in c.mulieres in pen. colum.de ſen.excom.Pro quo optime facit nam quotieſcunque ſtatutum ſeu lex diſponit in aliquo caſu exprimendo aliquam qualitatem,tunc agens ſeu fundas ſe ex tali ſtatuto debet articulare & probare qualitatẽ ipſius legis vel ſtatuti.ita no.dixit Ange. in l.vel negare ff.quemad.teſta.ape. vbi dicit ꝙ vbicunque optima opinio teſtium cauſa inductiua plene probationis quæ alias plena nõ eſſet,tunc de plena & optima opinione eſt articulandum & probãdum. vnde dicit ꝙ cum ſtatutum Bononiẽſe diſponat ꝙ ad probationem mortis alicuius qui extra territorium deceſſit ſufficiat probatio per tres teſtes optime opi.deponentes de fama nõ erit probata mors niſi probetur illos teſtes deponentes eſſe optime opinionis & famæ.Idem dixit Ang.in l.j.§.ſi quis neget ff. quemad.teſta.aper.quem refert & ſequitur do.Alex.in conſi.ſuo lxxxij.incip.in cauſa vertente in iij.col.in j.volu.& illud dictum Angel.in d.l.vel negare refert & ſequitur do.Bartho.Cæpo.in conſi.lviij.inci. Franciſcus in vlt.col.verſi. poſtremo. vbi conſuluit ꝙ ſi ſtatutum punit abducentem mulierem honeſte vitæ bonę conditionis & famæ ꝙ iſte qualitates erãt probande ad hoc vt abducens mulierem puniatur pœna ſtatuti,alias ſi tales qualitates non ſint probate non poterit abducens condemnari etiam ſi ſit confeſſus ſe talem mulierem abduxiſſe de qua loquitur ſtatutum. allegat etiam Bart. in l.in illa ſtipulatione ſi calendas ff. de verb. oblig.& l.hoc iure ff.de iuſti.& iure. Pro quo faciunt etiam dicta per Saly.in l.ſi quãdo C.vnde vi.ver. quęro quarto ſtatutum ad quæ vide etiam Soci. in conſilio cclxxiiij.inci.in cauſa domine Liſé in xij. * col.verſi.poſtremo.)Vide do. Alex. in conſil.cccclxj.incip.in cauſa & hic in j.colum.

in verbo, ad ſecundum dubium &c. & in conſi.ſuo iiij.incip.viſo ihemate in vlti.colum.in ver.ſecundo reſpõdeo &c.in j. vo.) Ad quę vide ẽt quæ latius dixi in cõſi.meo xxxviij.incip.in cauſa vertente in j. char. vbi plura adduxi in propoſito.

188 Capitulum ſiquis ſuadente diabolo xvij. q.iiij.volens ꝙ percutiens clericum ſit excommunicatus extẽditur licet odioſum ad facientem ſibi violentiam in veſtibus,ſecũdum glo.ibi in ver.manus.quæ dicit idẽ eſſe ſi quis ſpuat in clericum. vel eum perfundat cum aqua,& idem quo ad veſtes, tenet glo.in c.ſi quis pulſatus de pent.diſt.j.& idẽ tenet Inno.in c.nuper.de ſen.excom. quem ad hoc refert Bar.in l.j.§.hoc autem interdictum.de operis noui nun.& in l. licitatio.§. ꝙ illicite.ff.de publi.idem etiam tenet Bald. referendo Inno.vbi ſupra in l.j.§. hæc verba.ff.de his qui deie. vel effu. & in l. ſi qua per calumniam in j.col.C.de epiſ.& cle.& in l.gallus.§.ille caſus ff.de lib.& poſth. & in c.j.qui mo.feu.amit.& do.Flo.in l. ſi ſeruus ſeruum.§.rupiſſe ff.ad leg.aquil.de quo etiã per Bar.in l.ſed quæſtionis ff. de iniur. hanc tamẽ extenſionem ſeu ampliationem ꝙ faciens violentiam clerico in veſtibus ſit excommunicatus limita procedere & habere locum dummodo ipſe clericus ſentiat,ſecus ſi dormiat.nam tunc lacerans ibi veſtẽ vel faciens aliquam aliam violentiam in ipſis veſtibus nõ eſt excommunicatus ita no. dixit dominus Card.in cle.j.in prin. in vj. q.de penis. quod dictum refert & ſequitur do.Fely.in d.c.nuper in vlti.colum. de ſen. excom. vbi ponit etiam plures limitationes ad d.c. ſi quis ſuadente &c. de quibus ibi per eum.

189 Tu audiuiſti alias l.plerique ff. de in ius vo.in qua habetur ꝙ nemo poteſt capi ſeu inuitus extrahi de domo ſua niſi pro cauſa criminali,vt ibi per doc.Sed forte nõ audiuiſti vnã no.limitationẽ ad illam legẽ quam volo te docere, ideo dico ꝙ illa lex ꝗ vult ꝙ quis inuitus non poſſit extrahi de domo ſua,quia vnicuiq; eſt tutiſſimũ refugiũ, põt limitari & reſtringi niſi illa domus in qua quis minaretur ruinã.nã tunc exiſtẽs in tali domo inuitus põt extrahi de domo ẽt vim inferẽdo.ita dixit glo.ſingu.in c. ipſa pietas xxiij.q.iiij.& ibi eſt ẽt bonus tex.ad hoc.ꝙ gl.refert & ſequitur ille verus iuris illuminatur d.Fely.quẽ haſtenus mihi incognitũ veneror, & incredibili amore proſequor propter eminẽtiſſimã ſcientiã & doctrinam integritatẽq; in c.cõtingit in ij.col,extra de ſen.excõi.Et eã ſequitur d.Alex. eam referens in l.non tm̃ ff.de appel. qd tene menti nedũ ad limitationẽ d.l. plerique; ſed ẽt ad ampliationẽ illius regule,videlicet ꝙ nemo eſt dñs membrorũ ſuorũ.circa quã regulam ponit ꝗ plura notabilia ipſe d. Fely. in d.c. contingit circa me.vbi videas.

190 Iudices ſeu alij officiales qui ciuiles adminiſtrationes habent puris debent vti manibus & ab omni exceptione ſe abſtinere contenti his quæ ſibi a fiſco dantur,vt hr̃ in auth.iudi.ſine quoquo ſuffra.§.cogitatio.& alibi dicit Canõ, eſtote contenti ſtipendijs veſtris,vt hr̃ in c.non ſatis lxxxvj diſt. circa fi.quæ quidẽ ſtipendia eis dantur & conſtituta ſunt vt gratis iuſtitia litigantibus miniſtretur & ne iuſtitia efficiatur venalis, vt hr̃ in c.cum ab omni.de vita & hone. cleri. & in c.non licet xj.q.iij. Eſt enim auaritia omniũ malorum mater,vt habetur in c. bonorum xlvij.diſt.& in d.authẽ.vt iudi. ſine quoquo ſuffra. in ij,col, maxime qñ nõ priuatorum ſed iudicum inheret animabus,vt ibi dicitur.Et ideo dicit tex.in l.venales C. quando prouoca.non eſt neceſ. ꝙ ſententia lata per pecuniam eſt ipſo iure nulla. & habetur ẽt in.§.venales ij.q.vj.& no.glo.in c. quatuor modis xj.q.iij. & adeo prædicta ſunt vera quod ẽt dans pecuniam non cauſa corrũpendi,ſed cauſa iuris ſui conſeruandi põt ipſam repetere a iudice glo. eſt in c. non ſane xiij.q.ij.& voluit Archi. in c. qui recte xj.q.iij.Scias tñ & menti habeas ꝙ ſi pecunia ſit data iudici poſt ſententiã latam ꝙ tunc valet ſentẽtia,nec dr̃ venalis,nec poterit iudex puniri de barataria,ita no.dixit Pet.de Anch.in conſi.ſuo cclxxij.incip. de titulis criminũ,in penul.col. quod dictũ refert & ſequitur d.Fely.in c.tua nos,de ſimo. in fi.pro quo vide eundem Pe. de Anch. in conſi.ſuo ccij.incip.præmitten.in prin. Ad ꝗ vide ẽt Bal.in conſi.ſuo ccccxc.inci. proponitur ꝙ dictus profeſſus in ver.ſuper primo pũcto in iiij.vo.Sed ego dubito de vno quid ſi pars nihil dedit iudici ante ſentẽtiã ſed ei promiſit poſt ſentẽtiã latã dare pecunias, vtrum hoc caſu ſentẽtia lata in fauorem illius ꝓmittentis ſit nulla tanꝗ venalis? Bal. in d.conſi.tenet ꝙ ſic,ſed de hoc valde dubito quia rari reperirentur iudices ꝗ vellẽt ſub ſimplici promiſſione partis ſine reali numeratione ferre ſentẽtiã ad requiſitionem partis.nam communiter ante prolationem ſententie partes promittũt iudici maria & montes.Sed poſt prolationem ipſius nedũ non obſeruant promiſſa ſed nec partẽ pro-

miſſorum,imo ſepe fingunt eũ non cogno-
ſcere,& qui viderũt teſtimoniũ perhibue-
runt,nam alias dum eſſem ex vicarijs gene
ralibus ducis Mediolani multos iudices &
officiales ſyndicaui a quibus quãplura per-
cepi circa prædicta,& ego quoq; per xxij.
annos morã traxi in officijs,ideo plene no-
ui mores litigantium cogita tamen.

191 Sepius iã dixi tibi maxime in ſingu. xx.
incip.Maſculinum &c.in ſing.xxxvj. inci.
Capias vnum.ꝙ maſculinum concipit femi
ninũ regulariter vt in iuribus ibi abductis
quæ non repeto, ſed nouiſſime dico tibi ꝙ
hoc limitatur & non habet locũ in cõtracti
bus,quia in illis maſculinũ nõ cõcipit femi
ninũ,quia verba cõtractus ſtricte interpre-
tantur contra contrahentes l.veteribus. cũ
ibi not.ff.de pac.iſtud fuit ſing. dictum Ar-
chi.in c.ſi quis ſuadente xvij.q. vbi dicit ꝙ
hãc partẽ tenet Gui.de ſuza. & hanc partẽ
firmat d.Ioan.de Imo.in c. potuit. prope fi.
extra de loca. vbi dicit ſe ita in facto con-
ſuluiſſe , & ideo inueſtitus de emphyteoſi
ꝓ ſe & filijs non cenſetur inueſtitus pro fi-
liabus,ſecundum Arch.in d.c.ſi quis ſuadẽ
te.quod ẽt firmat do.Fely.ponens prædicta
in c.quoniã in ij.col.ver.no.in ver.hoc etiã
extra de ſimo.vbi ſubdit ꝙ de hoc dicto ẽt
exclamat Ludo.Ro. in l.ij. in prin.in viij.
col.ff.de verb.oblig.dicens hoc dictũ fuiſſe
cognitum ſoli Bal.in l. gallus in prin.ff. de
libe.& poſthu.& idẽ tenet Io. de Imo. in c.
potuit in vlt.col.de loca.vbi refert ſe ita cõ
ſuluiſſe apud Lucã.& ibi ẽt Barba.in fi.ver
bis dicit ſe conſuluiſſe Rauenne,& d.Alex.
in conſi.ſuo cciij.inci.Conſyderatis verbis
in iiij.col.in ij.vo.& in conſil.lxj.incip. ſu-
per eo quod quæritur in iij.col.in j.volu.&
in l.ſed ſi hac.§.liberos in princ.ff.de in ius
voc.& in l.quod dicitur in ij.col.verſi.ſub-
dit tamen ff.de verb.oblig.de quo etiam in
conſi.meo xxxv.inci. In Chriſti nomine in
* j.char.(Et vide infra in ſing.536.incip.ha-
buiſti iam &c.) Hippolytus de Marſilijs.
I. V. D. Bonon.

192 Diuturna præſtatio facta ex mera libera
litate non producit obligationẽ,ſecũdũ In-
no.in c.cũ eccleſia,de cauſa poſ.& proprie.
& Bar.in l.cũ de in rem verſo ff.de vſur.&
doct.oẽs in l.ſi certis annis C. de pact. ſcias
tñ & teneas mẽti qđ iſtud non procedit in
preſtatione quę fit in piã cãm,nõ ex tali prę
ſtatione diuturna quis obligatur, iſtud fuit
ſing.verbũ Pau.de Leaza.in c. in literis in
x.col.ver.modo quæritur.extra de reſtitu.
ſpo.alleg.tex.in c.ad apoſtolicam,extra de
ſimo.ex quo dicit limitari tex.in c.peruenit
de cenſi.vbi habetur ꝙ diuturna præſtatio
facta ex mera liberalitate non ꝓducit obli
gationem, quod dictum pro valde not. re-
fert & ſequitur d.Fely.in d.c.ad apoſtolicã
in fi.vbi videas.

193 Baſtardus & ceteri qui patiuntur defectũ
natalium,& maxime filij ſacerdotis genti
in ſacerdotio ſunt incapaces beneficiorum
eccleſiaſticorum,nec beneficia poſſunt ha-
bere niſi cum eis ſit diſpenſatum ab haben
te poteſtatem, ita habetur in c.j.ij. & iij. &
fere per totum titulum extra de fil.presby.
& in c.j.& ij.eo.titu.lib.vj.quinimmo teneas
menti vnum in materia iſta, videlicet ꝙ ſi
talis incapax beneficiorum,vtputa filius ſa
cerdotis ſit habilitatus per papam ad oẽm
dignitatem non obſtante defectu natalium,
tñ non habebit beneficium niſi habeat ſpe-
cialẽ diſpenſationem ad beneficia obtinen-
da.iſtud fuit ſing.dictum Inno.in c. dilectus
el iij.de præben.quod dictum pro valde no.
refert & ſequitur do.Fely.in c.veniens in j.
col.de accuſa.vbi dicit iſtud dictum eſſe mẽ
ti tenendũ ad reſtringendas habilitationes.
* (Vide infra in ſing.332.inci.credo te ſcire.)

194 Magna eſt differentia inter ius quæſitũ
* & ius querendum. (Vide Soci. in conſilio
lxxvij.incipien.repe.&c. poſt me. & in re-
perto.meo,in litera B. in x. char.in iij.not.
& do. Anto.Burgos in rub.extra de emp.&
ven.in vj.col.) Et ideo dixit glo. not.in §.
fin.xvj.quæſt.vj.ꝙ prælatus poteſt præiudi
care eccleſiæ in obtinendo nõ aũt in obten
to, quod etiam firmat Inno.in c. fraternita-
tẽ.de dona.Bal.in l.bonorũ.C.qui admit.&
in c.potuit de loca.vbi dicit ꝙ prælatus re-
cipiens penſionem ab eo quẽ poterat priua
re propter non ſolutum canonem præiudi-
cat eccleſię vt amplius eũ expellere nõ poſ
ſit.Idẽ tenet Fed.de ſe.in conſi.ix.& Cardi.
in c.tua de his quæ fiunt a præla. ſine con-
ſen.ca.& Bar.in l. pupillorum C. de repu.
hære. de quo latius per Barba.in c.cum di-
lectus in penul.char.in iij.colum. de cõſue.
vbi plene de materia, & per do. Fely. in c.
quæ in eccleſiarum in ix.colum. de conſti.
* (Vide omnino Abb.in conſi.ſuo .xxxij.in-
cip. conditor omnium &c.in fi in verſi. ex
coniecturis &c.in j.volu.)Et per Bal.in cõ
ſi.ſuo ccxlv.incip.dauanti da voi.in ij.vol.
vbi dicit ꝙ datiarij poſſunt obeſſe ſeu præ
iudicare fiſco in iure querendo, ſecus autẽ
in iure quæſito,& teneas menti vnum ſin-
gulare verbum ꝙ licet epiſcopus vel alius
citra papam non poſſit alterare relicta ad

pium vſum,vt in cle.quia cõtingit in prin. de relig.do.& ibi per Io. de Imo. poſt Pau. de leaza. & hr per Bartol. in l. legatum ff. de vſufru.lega.& in l. legatũ.ff. de admini. rer.ad ciui.perti.& per eundem Bar. in l.fi. ff.de oper.pub.& per Bal.in l.ſi quis ad declinandam.C.de epiſc.& cleri. & per Lud. Ro.in conſi.clxxvij.incip. ſicuit ipſi notario.in fi.attamen epiſcopus voluntatẽ teſtatoris nondum executam poteſt alterare, ſecus in iam executa, quia facilius tolluntur fienda quam facta,vt in l.patre furioſo ff.de his qui ſunt ſui vel alie.iur.in c.quemadmodum de iureiuran.ita ſing.dixit Ioã.de Imo. in l.j.in lxxxiiij.col.ff.de condi.inſtit.quod dictum pro ſing.refert & ſequitur do. Fely. in c.ſuper his in ij.col.de accuſa. vbi ſubdit ꝙ ẽt pro hac parte faciunt dicta per d. Dominicum c.quamuis de pac.in vj. vbi dicit ꝙ laici nõ poſſunt diſponere per ſtatutũ ſuper iuramẽto præſtito, ſecus ſuper iuramẽto pſtando,& adducit ẽt Bal.in cõſi. ſuo incip.ſub ꝓtectione & dominio.quod conſiliũ ſecundũ eũ eſt inter conſilia Pe.de Anc.vbi dixit ꝙ quãuis laici non poſſint ſtatuere ſuper iure quæſito eccleſię,tamẽ ſtatuere poſſunt ex cauſa ſuper iure querendo eccle-
* ſiæ.(De quo ẽt vide Alex.in conſi.clj.inci. viſo themate in ij.col.in vij.vol.)Tene mẽti prędicta quia ſunt notabilia & vtilia,ego dum eſſe vicarius generalis ducis Mediolani nunc depoſiti & carcerati habui caſum dicte cle.quia contingit. & ſuper eo iudicaui in cauſa ardua xxx.mille ducatorum hęreditatis do.Io.marcij de Graſſis de Bononia,qui per multa tempora fuit capitaneus iuſtitie ciuitatis Mediolani, & cauſa illa vertebatur inter epiſcopũ Tortone & quẽdam Franciſcum de palma Alexandrinum, & ex ſalario illius ſententie habui centum ducatos.

195 Nemo priuandus eſt poſſeſſione ſua etiã ſi ſit prædo, niſi primo citetur & interueniat cauſe cognitio l.ſi.C.ſi per vim vel alio modo c.licet epiſcopus vbi glo.no.de præben.in vj.voluit Inno.in c.j.in ij.glo.de cõceſſ. præben.in vj. & in c. cum olim el.j.de priuileg.& Lud.Ro.in l.iuſte poſſidet ff.de acquir.poſ.& Bal.in l.ij.C.vbi in rem actio & Angel.in l. ordo C.de execu. rei iudi.& Pet.de Anch.in conſi.ſuo cccxcij.inci. vr prima facie.circa me.& in conſi.ſuo cclxxv.incip.ad declarationem Abb.in c. cum olim. de re iudi.& Card.in i titu.de dilatio. conſil.
* iiij.(Vide d.Philip.decium in cõſi.cccc.incip.viſo in iij.col.)Et ideo dixit d. Card.in conſil.lxxvj.incip.d.Abb.in ꝗ dubio quod vaſallus non petens inueſtituram tempore debito non priuatur feudo ſine citatione. pro quo faciũt dicta per eundẽ in conſi.ſuo cxxxij.incip.archipreſbyter circa fi.& dixit not.ipſe Cardi.in conſi.xxxvij.inci.reuerende pater.ꝙ ſi iudex expellit poſſeſſorem eo non citato cum eſſet intruſus debet reuocare traditionem poſſeſſionis, & dicit no.Bal.in l.ſi maritus la.j.C. de dona. inter virum & vxo.ꝙ licet clericus ſit ipſo iure priuatus non tamen debet expelli ſine cauſe cognitione & citatione. & eum ſequitur ibi Ang.& Bald.in l.ſi deſerta C. ſi propter publi.penſi.& d.Card.& Io.de Ana.in c.ij. in j.col.de ſimo.& dixit Ludo.Ro in cõſi. xcix.incip. Viſo quæſtionis themate in vlti.col. quod non valet miſſio in poſſeſſionẽ facta ẽt cõtra poſſidentẽ de facto ſi ipſe taliter poſſidens non fuit citatus, & dixerunt dñi de Rota in antiquis deciſio.in tit.de reſti.ſpo.in v. deciſio.ꝙ qui perdit titulũ ſed non poſſeſſionem non eſt ſine ordine iuris ſpoliandus.pro quibus etiam optime faciũt dictà per do.Fely.in c.ſi.in viij.col.de præſum.& per eundem in c.cum olim in vij.colum.circa prin.de re iudi.& ibi in ix.col.& in c.ij. de ſimo. in quibus locis adducit ad propoſitũ ẽt d.Alex. in pluribus cõſilijs & alias quãplures doctrinas, teneas tamẽ perpetuo mẽti ꝙ ſi quis notorie tenet eccleſiã iniuſte nõ eſt neceſſariũ quod epiſcopus eũ vocet in iudiciũ ſed poteſt eum ſpoliare de facto ſicut de facto ſe ingeſſit,ita ſing. dixit do.Abb.in c.quia clerici in vlt.not.de iure patro.vbi ſubdit ꝙ ea quę fiunt per partes de facto extra iudiciũ poſſunt per iudicem de facto extra iudiciũ reuocari per illũ tex. quod dictũ eſt menti tenendũ in æternũ ſecundũ do.Fely.qui refert & ſequitur illud in c.qualiter & qñ el.j.in x. col. de accuſa. per qđ dicit ꝙ poſſunt limitari tex. & glo. in d.c. licet epiſcopus de præben. in vj. & alia iura ſuperius allegata volẽtia ꝙ etiam iniuſtus poſſeſſor nõ ſit priuãdus poſſeſſione ſua nõ præcedente citatione & iuris ordinis,quia illa iura procedunt dũmodo nõ ſit notoria intruſio ſeu notoria iniuſta poſſeſſio,puta ſi quis propria authoritate omni colore ceſſante ſe ingeſſit. quod profecto eſt ſumme notandũ ad limitationẽ & reſtrictionem iurium & doctrinarum ſuperius allegatarũ,& iſtud dictum addere poteris ad glo.no.in l.minor,alias,ſi minor.ff. de euic. & ad alia ſimilia iura volentia qđ factum de facto debet reuocari de facto, de

quo per Bal.& Moder.in l.ſi pacto quo pe-
* nam.C.de pac.(Vide Corſe.in no. ſuo inci. interlocutoria &c.ſub verbo,ſententia.) De quibus etiam dixi in repeti.mea rub.C. de proba.in materia notorij,& in l.ij. circa fi. eo.ti.Hippolytus de Marſilijs Iuris Vtriuſque Doctor.Bono.

196 Confirmatio ſuperioris validat inualidum,vt patet in l.adoptio non iure facta ff. de adop.& in l.iij.C. de dona. inter virũ & vxo.& in c.j.& ij.de tranſac. & habetur in c.ad petitionem.de accuſa.& in c. cũ dilectus de confir.vti.vel inuti.& per glo. in c. quis neſciat xj.diſt.de quo pulchre per Ol-dra.conſi.cclvij.incip.factum tale in iiij.colum.& per d.Fran.de Are.in conſi.ſuo viij. incip.abunde ſatis in ij.col.& dixi ſupra in ſingula.79. incip. Confirmatio ſuperioris.
* (Vide deciũ in conſi.cclxij.incip. in cauſa in vlti.colũ.Scias tñ vnũ de quo nunquam obliuiſcaris ꝙ ſi in confirmatione facta per principem concurrerent actus validi & inualidi ꝙ tunc in dubio talis cõfirmatio refertur tãtum ad actum validũ, & ſic potius confirmat validũ ꝙ̃ validet nullũ,iſtud fuit ſing.verbũ Io.And.in c.dudũ in fi. de decimis.quod dictũ ibi refert & ſequitur d.Anto.dicens ꝙ hoc dictũ de facili nõ inuenies alibi quod dictũ ẽt alleg.Bal.in l. bonorum C.qui admit.in j.col.vbi dicit ꝙ quãdo factũ ſuperioris poteſt interpretari ad ius cõmune nunꝙ̃ præſumitur diſpenſatũ nec inutile cõfirmatũ,& illud dictũ Io.And. refert & ſequitur pro aureo & ſingulari illud iuris lumẽ & doctorũ omniũ decus eternum do.Fely.ſandeus in c.qualiter & qñ el j. in xij.col.ver.iiij.limitat extra de accu.vbi dicit ꝙ pro hoc dicto facit ꝙ voluit Bal. in c. j.§.item ſacramẽta.in vlti.col.de pace iura. fir.vbi dixit ꝙ licet rex poſſit donare filio ſuo in poteſtate propter authoritatẽ regis, arg.l.penul.C.de dona.inter virum & vxo. tamen dicit ꝙ ſi rex vult ꝙ donatio valeat debet exprimere ſe facere authoritate regia.& illud dictum etiam refert & ſequitur idem do.Fely.in c.j.in viij.col.de conſti. & in c.j.in viij.col.in princi.de reſcrip. & do. Alex.in conſi.ſuo lix.incip. viſo ſtatuto in vij.col.in fi.in j.vol.& in conſi.ccclxxxiij. incip.viſo ſtatuto in iiij.col.& do.Felyn. in c.cum inter priorem in iiij.col. in fi.de excep.& in c.cũ veniſſent in ij.col.de teſti. & vide ẽt in materia Iaſ.in l.legata inutil.in ij. col.ff.de leg.j.Tene menti illud dictũ quia eſt ſingulare & vr̃ deſtruere ꝙ̃plura iura & doctrinas,in quibus dr̃ ꝙ qñ inhabilis cõcurrit cum habili inhabile ſubſtẽtatur propter habilem.de quo per Bal.in l.ſi quis ex argentarijs §.j.ff.de eden.& in l.imperator Ia.j.in iiij.col.ff.de ſtatu homi.de quo latiſſime loquutus ſum in repe.mea l.ſi.C.de ꝓba.in v.& vj.char.& aliquid ẽt dixi ſupra in ſing.180.incip.plura &c.nam in hoc caſu patet ꝙ per confirmationem ſuperioris actus inualidus non validatur, licet concurrat cum valido & habili,tene menti, & an confirmatio ſuperioris firmet actum nullũ, vide ſingularia verba do.Fely.in c.inter dilectos in v.col.circa me.de fide inſtru.

197 Quo ad hoc vt deueniri poſſit ad deferẽdum iuramentum in ſupplementũ probationis facte per vnũ teſtẽ neceſſe eſt quod ille teſtis ſit integer & omni exceptione maior,alias ille teſtis nõ faceret ſemiplenã probationẽ,ſed tantũ induceret iudicem ad ſuſpicandũ,vt in ſimili dicit glo.in l. etiã matris ff.de proba.& ita firmant doc. in l. admonẽdi ff.de iureiu.& in l. in bonefidei C. eod.titu.cõcludẽtes ꝙ vbicũque aliqua eſt ſuſpicio contra teſtẽ talis teſtis nõ facit ſemiplenã probationẽ,vt hr̃ in l.fin.C.de fide inſtru.& in c.fi.de ſucceſ.ab inteſta.& ideo dixit no.Bal.in l.fi.in prin.ij.colũ.C. qui & aduer.quos.ꝙ qñ ſemiplena probatio aliqua præſumptione eliditur nõ eſt locus delationi iuramenti,& idẽ dixit Ludo.Ro.in conſi.ſuo xcj.incip.viſis in pen.col.& dixit Bald. multum not.in c.j.§.ſacramentum in ij.col.de conſue.recti feu. ꝙ quilibet minimus defectus in teſte impedit vt non poſſit parti deferri iuramẽtũ in ſupplementũ probationis.de quo ego feci mentionẽ in repe. mea.l.fi.C.de proba.in vij.char.Pro quibus faciunt dicta per Bal.in rub. de controuer. inueſti.circa prin.vbi dixit ꝙ teſtis faciens ſemiplenam probationem ad hoc vt poſſit deferri iuramẽtum in ſupplementũ probationis debet eſſe omni exceptione maior, nã ſi aliquo modo lederetur talis teſtis opi. non deberet iuramentũ deferri, ita formaliter dicit Bal.vbi ſupra.Teneas tamen mẽti vnum caſum in quo defertur iuramentum in ſupplementũ probationis ẽt qñ examinatus eſt vnus teſtis non tm̃ integer,ſed etiam inhabilis in totũ, qui caſus eſt, videlicet tu ſcis quod nec iudici nec arbitrio in forma teſtis producto creditur de pertinentibus ad cauſam in qua iudicarunt, ita tenẽt doc. in c.cũ a nobis.extra de teſti.Cyn. Iac.But. Bar.Bal.& Saly.in l.ne in arbitris C.de arbi.do.Abb.in c.j.vt eccle.benefi.Bal.in l.iubemus Ia.ij.§.ſane C. de ſac oſan.eccle.in

ſi.do.Anto.multum copioſe & notanter in
conſil.ſuo xxiiij.incip. quæſtio hæc dubia
habet vulgaria.in pe.col.& ibi alleg.ratio-
nes ad hoc de quibus per eum ibi,& per do
cto.in dictis locis,attamen non obſtante ꝙ
ipſe arbiter non admittatur & quod dictum
ſuum ſit ipſius ſolius & ſic ſingulare,tamen
hoc caſu pars in cuius fauorē eſt latum lau
dum quando ipſe arbiter fuit examinatus
de geſtis coram ſe poterit iurare in ſupple-
mentum probationis & erit plene probatū
ad fauorem ſuum,ita multum ſing. & egre-
gie dixit do.Cardi.in conſilio ſuo cxl. inci-
pien. in Chriſti nomine, amen factum tale
eſt magiſter Bartholo. manentis &c.in v.
column. quod dictum pro valde not.refert
& ſequitur domi. Felyn.in cap.cum dilecti
in iiij.colum.de accuſatio.quod tene men-
ti quia eſt ſingula.limitatio ad prædicta iu-
ra & doctrinas, & vide etiam Bald.in l. de
quibus in pen.colū.ff.de legi.vbi dicit ꝙ te
ſtis non reddens rationem dicti ſui non de-
bilitat dictum teſtis reddentis cauſam,adeo
ꝙ non poſſit deferri iuramentum in ſupple
mentum probationis ei qui produxit illū
teſtem reddentem rationem dicti,ſui. quod
eſt multum not.ad limitationem eorum quę
ſuperius dicta ſunt, & iſtud dictum Bal-
dus refert & ſequitur domi.Felyn. in capi.
cauſam in vj.colum.verſi.fallit quarto. ex-
tra de teſtib. de quo dixi in l. proprietatis
C. de probatio.

198 Teſtis qui non debet examinari exami-
natus facit indicium,& ſi non plenum ſaltē
qualequale,vt voluit Bar. in l.maritus ver.
Vlterius oppono ff.de quæſtioni.& glo. in
l.iij.in prin.ver.aduertendus ff.de teſtib.&
Bal.in l.cunctos populos C.de ſum.tri.& fi
de catho.& Bal.Saly. & alij in l.ſeruos.C.
de teſti.& voluit do.Abb. in c.ex literis. in
prin.de tranſac.& Bal.in c.j.de cōfeſ. circa
princi.vbi dicit ꝙ minor qui ratione ætatis
non debet examinari examinatus facit indi
ciū ſolēne,cum quo dicto concordat Saly.
in l.fi.C.de his quibus vt indig. & facit qđ
voluit do.Flo.in d.l.iij.ff.de teſti. vbi per il
lam glo.ibi dixit ꝙ licet teſtis in aliqua cau
ſa vi ſuſpectus repellatur a teſtimonio, ta-
mē ſi ſit examinatus facit indicium,& dixit
no.Bal.in l.cum titia.in fin.C. de iure do.ꝙ
ibi regulariter requiritur certus numerus
teſtiū,minor numerus facit indicium,& di-
xit Bar.in l.ij.ff.de appel.reci.ꝙ teſti ꝗ poſt
terminum datum ad probandum non eſt
examinatus ſi poſtea examinetur facit ali-
quod indicium,& bene facit glo. in c. cum
olim el.j.de priuile.& text. in c.cum olim.
de do.& contu.per quem dicit ibi do.Abb.
in iij.no.ꝙ teſtis ſine iuramento examina-
tus facit præſumptionem.de quo per Alex.
in cōſi.xxiiij.inci.animaduerſis in iiij.char.
in ij.volu.& ego Iaſus dixi in repe. mea l.
fi.C.de proba.in lxxxj.char. teneas tamen
menti perpetuo ꝙ in caſu in quo teſtis qui
non debebat examinari examinatus facit
indicium,eſt verum ſi a principio antequā
fuerit examinatus non fuit per partē oppo-
ſita contra eum exceptio ſue inhabilitatio-
nis,ſed ſi antequam fuerit examinatus fuit
oppoſita exceptio ſue inhabilitationis con
tra eum, tunc ſi poſtea ſit examinatus eius
dictum nullum facit indicium & pro nullo
reputetur,ita ſing.dixit do.Fran. de Are.in
c.ex parte Adde.in v.char.extra de teſti.al
legat rationē dicēs quia ſicut teſtis a princi
pio ſi repulſus eſt nihil penitus probat pro
producente,quia non eſſet examinatus, ita
ſi examinaretur poſt reſeruationē nullū pe
nitus facit indicium exceptione probata,
quia reſeruatio operatur effectum conſer-
uatiuum actus perinde ac ſi ſuo tempore fa
ctus eſſet quo ad omnia,vt probat tex.cum
gl.in l. item labeo.§.j.ff.fami.herciſ.de quo
meminit Bald.in l. terminato C. de fruc.&
lit.expen.pro quo bene facit quod no. glo.
& doc.in c. cum contingat.de foro compe.
* (Vide infra in ſingu.365.incip.exceptio.)
Et ꝙ talis teſtis hoc caſu nullum faciat indi
cium dicit ipſe do. Fran. ſe allegare caſum
no.in authen.de teſti.§.ſi vero dicatur cir-
ca princi.vbi text. ſecundum cum dicit ꝙ
perinde eſt ac ſi nunquam fuerit examina-
tus,& ideo dixit Bar.in l. ſi ille a quo in.§.
teſtamento ff.ad trebel.ꝙ reſeruatio exce-
ptionum operatur ꝙ ſi poſtea pateat de ve
ritate ipſarum exceptionum omnia retro
ſunt nulla,idem dixit Pau.de Caſt.in conſi.
cccxcij.inci.viſo quodam libello in fi.ij. co
lum.& idem voluit glo.& ibi doc.in c.cum
cōtingat extra de offic.deleg. quam ad hoc
alleg.pro ſingulari do.Iaſ. in.§.præterea in
pe.colum. inſti. de actio. illud autem quod
voluit Barto.& ſequaces in d.l.maritus. eſt
verum quando fieret examinatio teſtis qui
non debebat examinari parte non opponē
te,ita ad literam dixit do.Fran.de Are.in d.
c.ex parte Adde. quod dictum cum omni-
bus per eum ibi dictis refert & ſequitur d.
Felyn.in c. cum dilecti in penul. colum.de
accuſatio.dicens hoc dictum eſſe valde no-
ta. & eum alibi non legiſſe. Ideo tene men-
ti in practica quia poſſet facere tibi ma-

gnum honorem.

199 In iure expreſſum & clarum eſt ꝙ regulariter ſpoliatus ante omnia eſt reſtituendus, vt habetur in l. ſi quis a ſe fundum C. ad l.iul.de vi.& in c.reintegranda iij.q.j. & late per Alex.in l.naturaliter.§. nihil commune ff.de acquiren.poſ.& per Bertha. in reperto.ſuo in verbo, ſpoliatus. & dixi ſupra in ſing.xj.incip. regula vulgata eſt ſcias tamen ꝙ prædicta regula non habet locum qñ ſacerdos eſſet ſpoliatus corpore mortuo iam ſepulto, quia tunc non eſt ante omnia reſtituēdus,& hoc vt euitetur vexatio corporis humani,licet in alijs ſit ſecus,ita ſing. dixit Inno.in c.cū liberū.extra de ſepul. & ita affirmant in facto obtētum fuiſſe domini de Rota deciſio.ccciij.in antiquis, incip. Itē not.glo.quod habet etiā locū nedum in agente interdicto recuperāde, ſed ēt ſi ageretur per viam attentati,quod eſt remediū pinguius ſecundum Inno.& alios in c. cum dilecti.de maio.& obe. & ita in propoſito dicunt domini de Rota in nouis deciſio. cliiij.incip.cum partes litigarēt. quos ſequitur Dominicus in c.nō ſolum in ſi.de appella.in vj.licet dicant ſecus eſſe de rigore iuris ſecundum Hoſten.in d.c.cum liberum. & iſtud dictū Inno.in d.c.cum liberum.pro valde ſingulari referi & ſequitur ponens prædicta d.Fely.in c.ſicut iudęi.in j.col. extra de iudæis.Subdens vltra prædicta quod iſtis addi poteſt tex.in l.ſunt perſone.ibi,ne inſepulta corpora iacerent ff.de religio.& ſump.fune.& tex.in l. ſi quis ſepulchrū, in prin.& in l.ne corpora.eo.tit.Et ideo dixit Specu.ſecūdum eum in ti. de appella.§.quibus,ver.Octauo.ꝙ non auditur creditor appellans ne corpus debitoris ſepeliatur,quia eſt recipiens dilationem quod procedit niſi creditor haberet inſtrumentum per quod debitor capi poſſet ad omnem inſtantiā creditoris,quia tunc creditor cum licentia iudicis poteſt ſequeſtrare corpus mortui debitoris ne ſepeliatur donec ſit ſibi ſatiſfactū, ſecundum Ang.no.in authen.vt defunc.ſeu funera.circa prin.ꝙ non credit ipſe do. Fely.procedere de equitate per prædicta, de quo dicto feci mentionē proximis diebus in voce & in ſcriptis in l. ſi in ſingulos in vij.col.verſi.Vltimo adde hic not.verbum &c.ff.de annuis lega.& in l.ſi. in vlti. colū, verſi.Vltimo in hac materia.ff. de quæſtio. vbi videas.

200 Differt ſententia condemnatoria a ſentētia in qua pronunciatur quem condemnandum,ſecundum Io,And,& alios in c.j,de offic.lega.vbi dixit ꝙ legatus poteſt pronunciare epiſcopum deponēdum, licet nō poſſit illum deponere.pro quo facit quod not. Bal.in c.at ſi clerici in vlti.colum. de iudic. & Ioan.And.in c.tranſmiſſa.de elec. & Domi.in c.ij.in j.col.de pe.in vj.vbi dicunt ꝙ licet electus non poſſit deponere clericum, per glo.dicti c.tranſmiſſa. tamen poteſt pronunciare eum deponendum. Et ideo dixit Albe.de roſa.in iiij.parte ſtatutorum quęſt. lxxiiij.incip.Sed pone ſtatuto. ꝙ officialis prohibitus a ſtatuto aliquem bannire prope finē officij vel abſoluere,poteſt tamē pronunciare banniēdum vel abſoluendū, quia aliud eſt bannire aliud pronunciare quem bāniendū l.ſi.C.vbi & apud quem. de quo ēt per Bartol.in l.ſolent in ſi.prin.ff.de offi. proconſul.& ideo dixit Ioan.de Imo. in l.ſi quis filio.§.eius qui.ff.de iniuſto teſta.ꝙ officialis proximus fini officij ſui licet nō poſſet condemnare,tamē poteſt condemnandū pronunciare.& dicit idem Ioan. de Imo.in l.j.in.§.ij.in iij.colum.ff.de verbo.obliga.ꝙ ſententia dicens,pronunciamus talem condemnandum, non condemnat niſi addat, & ideo iubemus vt ſoluat. Idem tenet ibi Ludo. Roma. & Alexand. allegant plura ad hoc vt idem etiam tenet Baldus in l. ne quicquam in fin.ff. de offic. proconſul. & in capitu.primo ad fin.de offic. lega.& Angel.in l. fina.C. vbi & apud quem. & do. Felyn. vltra prædicta adducens alia plura in capitulo non poteſt in ſecunda colum.de re iudica. De quo etiam per domi. Felyn. in cap.cæterum in penulti.colum. de reſcriptis.Et ideo teneas menti in materia vnum nota. verbum, videlicet ꝙ ſi eſt lata ſententia contra aliquem per quam pronuncietur ipſum commiſiſſe crimen dignum priuatione, propter hoc non eſt priuatus niſi hoc exprimatur in ſententia. iſtud fuit nota. verbum Innocen. in capitu. qualiter & quando el ſecundo in gloſ.ſuper verbo, ad denunciationem. ibi, credimus tamen. extra de accuſatio. quod dictum referunt & ſequuntur do. de Rota deciſio. ccxxxij. in nouis, quæ incipit, Accuſatus coram ordinario in fin.& dominus Felyn.in c.inquiſitionis in tertia columN. poſt princi.extra de accuſatio.Et per hæc ſint expleta ſingularia mea præſentis anni. 1500. ad laudem ſummi clementiſſimiq; Dei & eius glorioſiſſimę matris totiuſque cœleſtis curiæ &c. Hippolytus de Marſiltjs Iuris Vtriuſque Doctor Bononienſis.

201 In confeſſum nulle ſunt partes iudicis

que

niſi in condemnando l.proinde.ff.ad legem aquiliam l. confeſſus ff. de cuſto. reo.l. qui ſententiā.C.de pe.l.j.ff.de cōfeſ.& in l. vnica.C.eo.cum ſimi.Et adeo eſt vera hæc regula ꝙ ipſe cōfeſſus etiam ſuper inordinato proceſſu poteſt condemnari.Ita dixit ſingulariter Inno.quē oēs ſequuntur ibi in c. qualiter & quando el ij. de accu. vbi dixit ꝙ cōfeſſio eſt tāti vigoris ꝙ ipſe confeſſus poteſt condemnari ēt data nullitate proceſſus.& idem dixit ipſe Inno.in c.per inquiſitionē de elec.Abb. antiquus in c. piſanus de reſti.ſpo.& Bal.in l.edita C. de eden. in v.col.in ver.Sed pone ꝙ reus. & illam doctrinam Inno.refert & ſequitur Barba.in c. veniens in iij.col.de accuſa.& in conſi. ſuo incip.Prope eſt dñs inuocātibus eū &c. & in repe.c.teſtimoniū in xiiij.char.in vlti.colum.verſi.nam cōfeſſio.extra de teſti. vbi allegat ēt hoc voluiſſe Inno.in c.ij. de ordi. cog.quam doctrinam ēt ſequitur Mathe.in notabili ſuo liij.incip.Nota vnū regulā.& idē voluit Bal.in l.j.circa fi.ff. de iuriſ. om. iudi.& in l.ij.ff. de re iudi.& Ang.in conſi. ſuo clxxviij.incip.Viſis actis productis. & in conſi.ccxvij.incip.In cauſa accuſationis producte.per domi.Philip.& Bald.in additio.Specu.in tit.de libel.concep.in vlt.verſicu.& Are.in tract.ſuo malefi.in verbo, cōparent dicti inquiſiti & cōfitentur totū, in ver.Quæro an confeſſus,& volunt doct. in pleriſq; locis quos retuli magis accurate in l.j.§.diuus Anto. in iij.char.ff. de quæſtio. * vbi videas. (Et hic adde quod confeſſio plus operatur quā aliqua ſpecies probationis,ſecundū Bal.in l.cū mulier in xiij. col. verſi.deinde quæro ff.ſolu.matri.) Pro qua doctrina Inno.ēt facit optime not. verbum Bal.in l.properandū in prin.in fi. verbis C. de iudi. vbi dixit ꝙ licet lapſa ſit inſtantia tamen cōfeſſus poteſt cōdemnari.& ibi allegat rationē dicēs ꝙ cōfeſſio nō requirit talē proceſſum ſeu ordinē iudicij, quod dictum refert & ſequitur Ang. Are. in tractatu ſuo maleficiorū,in verbo, inchoata & facta in iiij.col.& Barba.in d.ſuo cōſi.& in d.c. veniens in iij.col.& Ange. Are.in d. tractatu in verbo,cōparent dicti inquiſiti & confitētur totum in dicto ver.Quæro an confeſſus. Et dixit ſing.Ang.in l.ij.C. quorum appel. nō recip.ꝙ licet tertius poſſit appellare pro reo condemnato capitaliter etiam ipſo inuito,tamen iſtud fallit niſi talis reus condēnatus ſponte confeſſus ſit crimen & in eo perſeuerauit,de quibus omnibus latius dixi in d.§.diuus Antonius, Potes tamen limitare omnia prædicta niſi nullitas proceſſus prouenīret ex defectu iuriſditionis iudicis,nam tunc confeſſio partis cōferentis in tenuum aduerſarij non iuſtificat nec validat proceſſum.Ita not.in c.at ſi clerici in princ. de iudic.& in c.olim vbi eſt bonus tex. ſecundum do. Abb.ibi extra de reſcript. Ita not.dixit Cardi.Alex.in c.dilecto in ij. col. in fi.de appella.& hoc optime poteris adde re his quæ dixi ſupra in ſing.19. incip. Tu ſcis &c.Pro qua ēt limitatione facit ſing.dictum Ang.in conſi.ſuo ccxvij.incip. In cauſa accuſationis producte per Philip.in vlti. col.vbi limitat doctrinam Inno.& aliorum in d.c.qualiter & quādo habere locum tantum coram iudice ordinario, ſecus corā delegato.quod dictū pro valde ſing. refert & ſequitur do.Augu.de Ari.in ſuis additio.ad Ange.de Are.in tracta.malefi.in verbo,qui iudex addidit.in pe.additio.de quo ēt dixi in repeti.l.fi.C.de proba.in lvij.char. circa * med.(Pro hoc dicto facit in arg.not.verbū Abb.in c.olim ex literis.poſt prin. in verſi. & ex hoc & ex illo tex.&c.de reſcrip.)Teneas tamen perpetuo menti vnū caſum no. in quo ſpōte cōfeſſus nō poteſt ex cōfeſſione ſua condemnari, qui caſus eſt quādo iudex habens in manibus reum criminis dicit, ſibi confitearis delictum quia promitto tibi indulgere & facere tibi gratiam,nā iſto caſu ſi reus confiteatur delictum non poteſt ex confeſſione ſua puniri. Ita ſingulariter & mirabiliter dixit Ioannes de Imo.in cōſilio ſuo cix.incipien. Viſa inquiſitione, & mouetur iuribus & rationibus de quibus ibi per eum.quod maxime procedit ſi in ipſa confeſſione non perſeuerat, vt ibi. pro quo faciunt dicta per do. Nico. millum in ſuo reperto.in verſicu.confeſſio.in verſicu. confeſſione perſuaſione aduerſarij. de quo feci mentionem in l.j.§.quæſtioni. in vlti. colum.ff.de quæſtioni.vbi videas. pro quo etiam faciunt dicta per Iaſ.in l. error.in iij. col.in fi.C.de iur.& facti igno. & idē quod dixit Ioā.de Imo.in dicto conſilio dixit do. Paris de Puteo in tractatu ſyndicatus in cviij.charta verſicu. Sequitur quæſtio quotidiana. Teneas menti quia alias plures audiui iudicēs facere talem promiſſionem reis.Et iſtud addere poteris dictis ſupra in ſing.177.incip. maleficijs hominum. & alia requiſita in confeſſione vt præiudicet confitenti in criminalibus.vide per me in l.j.in princip.in vj.char.ff.de quæſtioni.& in repe. mea. rubri.C. de probatio.in materia confeſſionis.

202 Tu ſcis regulam illam ſatis vulgatam, videlicet ꝙ cõfeſsio facta abſente parte nõ plene probat, de qua in l.certum.§.ſi quis abſente.ff.de confeſ. & in l.fi.ff.de interro. actio.cum ſi. Attamen aliqui ſunt caſus in quibus talis cõfeſsio plene probat, vnus eſt caſus multum ſingularis in quo talis confeſsio facta abſente parte plene probat qui caſus eſt in ſolutione alicui facta, vtputa, Titius erat debitor ex inſtrõ Sempronij in certa quantitate, & Sempronius cõfitetur in abſentia ipſius Titij debitoris ſe eſſe ſolutum & ſibi eſſe ſatisfactum ab ipſo Titio, tunc talis confeſsio, licet ſit facta in abſentia partis, tñ plene probat talem ſolutionem & repellit contrariam præſumptionem. Ita ſing. dixit Bal.in cõſi.ſuo xlij.inci.In primis &c. in v.vol.quod eſt ſing.no.ad limitationem dictæ regulæ. Et idem dixit d.Ioan.Bap.de ſancto Seueri.in repe.l.admonendi.in xix. *char.in ij.col.in fi.ff.de iureiur. (Et Alexã. in conſi.ccxlv.incip.ponderatis &c.in vlti. col.in vj.vol.& in conſi.cxv.inci.viſa ſcriptura.in j.col.in vij.vol.) Et ſcias etiam ꝙ licet talis confeſsio facta abſente non plene probet tñ probat ſemiplene. Ita dixit Bar.in l.admonendi.in xvj.col.ff.de iureiurand.& Lud.Ro.in conſi.ſuo ccclxxiij.inci. Viſis allegationibus hincinde confectis.& Bal.in addi.Spe.in ti.de confeſ.circa fin.& Abb.in c.fi.de ſucceſ. ab inteſta.& Bal.in l. in bonæ fidei.C.de iureiur.& d.Alex.in cõſi.xxiiij.incip.animaduerſis &c.in pen.col. ante fi.in ij.vol.& in conſi.cxxviij.inci.põderatis narratis.in pe.col.& dixit Lud.Ro. in conſi. ſuo cccxcj.incip.cum iſti fratres.in iij.col.ꝙ talis confeſsio facta abſente parte facit præſumptionem aduerſus confitentẽ. Et teneas mẽti etiam aliquos alios caſus in quibus confeſsio facta abſente parte plene probat. Vnus eſt in confeſsione facta in libello vel in alia ſcriptura iudicij producta parte abſente, nam talis confeſsio facit plenam probationem, ſecundum Bal.in l.vnica.in pen.col.C.de confeſ. Alius eſt caſus in confeſsione facta abſente parte cũ iuramento, quia talis confeſsio plene probat, ſecundum Oldr.in conſi.ccxcj.inci. Hæc ſunt rationes.& Bal.in conſi.ccxliij.incip.In cauſa dñi Ludouici.in iiij.vol.licet cõtrarium teneat Pau.de Ca.in conſi.ſuo ccxlj.inci.Primo videndum.circa fin. Item eſt alius caſus, nam cõfeſsio facta abſente parte non nocet cõfitenti, hoc eſt verum, niſi ſit frequens & continuata & toties repetita quod tranſeat quaſi in publicam vocẽ & famam, quia tũc plene probat. Ita no.dixit Pau.de Ca.in cõſi.ſuo clxxv.incip.Super primo &c.in vlti. col.ante fi. Eſt & alius caſus, nam confeſsio facta abſente parte plene probat qñ fit ad exonerationem conſcientiæ, ſecundum do. Fely.qui plura alleg.in c.olim.in iiij.col.de reſcrip.idem ẽt procedit in foro pœnitẽtiali, ſecundum Bal.in l.rationes.in fi.C.de ꝓba.& in c.innotuit.in j.col.de elec.quem refert & ſequitur d.Fely.in d.c.olim.in fi.iiij. col. Item confeſsio facta abſente parte, licet non præiudicet confitenti, tñ fallit in cõfeſſione quæ non tendit ad obligandum confitentem alteri, ſed tendit principaliter ad ꝓbandum aliquid, ex qua probatione abſenti quæritur obligatio, vtputa, ſi quis approbat aliquod inſtrm tanꝗ verum vigore huius approbationis omnes quorum intereſt poterunt agere cõtra approbantem. Ita no. dixit Ange.per illũ tex.in.§.ſi vero expreſſum.in iiij.col.verſi.Ex hoc patet.& authẽ. de hære.& fal.quod dictum refert & ſequit̃ do.Felyn.in c.cum M.Ferra.in xvij.col.de conſti. An aũt de æquitate canonica confeſſio facta abſente parte plene probet vide do.Fran.Are.in conſi.ſuo lxiiij.inci.Diligẽter.& per d.Alex.in conſi.ſuo clxxix.inci. *In cauſa angelorum.in iij.col.(Et in conſil. cxv.incip.viſa.in j.col.in vij.vol.& in conſi.ccxlv.incip.ponderatis.in vj.vol. in vlti. col.) Et per d.Fely.latius in d.c.olim.de reſcrip.in iiij.col.vbi etiam ponit alios caſus in quibus valet confeſsio facta abſente parte ad plenam probationem faciendam.& in materia vide etiam Alex.conſi.clxxxvj.incip.In cauſa & lite.in iij.colũ.& vide Pau. de Ca.in l.quidam in iure.in prin.ff.de do- *na.& in l.nuda.ratio eo.ti. (Et vide infra in ſing.cccclix.inci.vox viua.)

203 Iudex extra territorium ſuæ iuriſditionis nullum habet imperium, vt habetur in l.fi.ff.de iuriſ.om.iudi.& in c.fi.de foro cõpe.& in cle.paſtoralis.de re iudic.& habet̃ in l.fi.ff.de offi.præfect.vrb.cum ſi. Scias tñ ꝙ ſi iudex alicuius loci ſcripſit literas vel miſit nunciũ iudici alterius territorij, iuxta ea quæ dixi ſupra in ſing.cxxxviij.inci.Iudex alterius territorij.rogando ipſum iudicem ꝙ vellet citare reum ſubditũ ſuum ratione habitationis in loco coram ipſo iudice in cauſa delicti per eum commiſsi in loco iuriſditionis ipſius iudicis ſcribẽtes hoc, & talis iudex requiſitus hoc modo nõ vult citare ipſum reum ꝙ hoc caſu poterit talis iudex loci delicti per ſemet citari facere ꝑ dicta vel per nuncium talem reum in terri-

torio vbi degit, ſicut ſi eſſet i territorio ſuo. Ita ſing. dixit Bar. in trac. ad reprimendum. in verbo, per edictum. in vlt. col. quod dictū pro valde no. refert & ſequitur d. Frā. Are. in conſi. ſuo lviij. incip. diligenter. in iij. col. verſi. Amplius dixit. quod multum nota. in practica. & ad limitationem. d. l. ſi. cum concordan. ff. de iuriſdi. om. iudi.

204 Percutiens clericum incidit in excōicationem. c. ſi quis ſuadente. xvij. q. iiij. & ibi doc. Et tene menti ꝙ adeo prohibitum eſt percutere clericum ꝙ non ſolum eſt excōicatus ille qui percutit clericum, vt dixi, ſed etiā excōicatus eſt ille qui percutit ſeu vulnerat conſanguineum ipſius clerici reſpectu ipſius clerici. ita ſingulariter & mirabiliter dixit Lud. Ro. in repeti. rubri. ff. de arbi. in xxiiij. col. in fi. ad ꝙ allegat optimum text. in c. ſciant cuncti. in verbo, conſanguineos. de elec. in vj. quod dictum pro mirabili refert & ſequitur d. Fely. in c. eccleſia ſanctæ Mariæ. in xlij. col. de conſti. vbi plura alleg. ſed inter cætera allegat dictum Pet. de Ancha. in d. c. ſciant cuncti. vbi dixit ꝙ ille dicitur frangere pacem qui cum promiſiſſet Titium non offendere offendit conſanguineū ſuum. & allegat ēt no. per Ioā. And. in regula, fruſtra. in mercurialibus. quod tñ dicit intelligendum eſſe qñ non apparet qđ offendat eum ex alia cauſa quam ex illa de qua fuit facta pax, alias ſecus. per no. per d. Ant. & Imo. in c. ij. de renun. & alia etiam ad hoc allegat ipſe d. Fel. in d. c. eccleſia ſanctæ Mariæ. de quibus ibi per eum, vbi etiam late examinat quæſtionem illam, videlicet an ſtatutum laicorum imponens pœnam conſanguineis clericorum valeat ibi.

205 Vehemens opi. cōſona veritati idē operatur ꝙ certitudo. glo. eſt no. in l. ſi quis extraneus. §. ſciendum. in gl. fi. ff. de acquir. hæredi. & ibi Bal. ſumme eam notat dicens ꝙ multa ſunt de quibus non pōt haberi vera certitudo, tñ vehemens opi. iuncta cum veritate idem operatur ꝙ certitudo. ad idem eſt gl. in l. ij. §. pe. in verbo, ſciant. ff. de aqua plu. arcen. & in l. ſi duo. §. pe. in verbo, ſcire. ff. vti poſ. & ſenſit gl. in l. ſi liberti. ff. de pecu. & gl in l. ſi paterfami. ff. de hære. inſti. & ibi illam no. Bal. & Imo. & Bar. in l. qui bona. §. qui alieno. ff. de dam. infe. & d. Ant. & Abb. & Imo. in c. cum cauſam. de iurat. calū. Et idem dixit ſingulare verbum Pe. de Anchā. in conſi. ccclv. inci. Viſo diligenter puncto, ꝙ in ſubſtituto caſu quo maſculus non naſcatur pōt haberi iſta conditio pro impleta etiam ante partum, ſi ex vehementi cōiectura fœtus fœmineus ſit in vtero & poſtea hoc apparet ex partu, quia præcedens opi. veriſimilis attentis pluribus de quibus ibi iuncta veritate poſtea de recta facit illā opi. haberi pro certitudine, vnde dictus ſubſtitutus tranſmittet hæreditatem ēt ſi eam adierit ante partum. Et idem conſuluit ipſe Pe. de Anch. in conſi. ſuo cccxciij. inci. Viſis diligenter. in quibus locis allegat quamplura quæ omnia refert ad literam do. Fely. in c. j. in j. col. de ſum. tri. & fide catho. vbi plura alia in materia iſta alleg. de quibus ibi per eum. & in c. præterea. in prin. extra de teſti. Et vide ēt ipſum d. Fely. in c. cum cōtingat. in iiij. col. in fin. de reſcrip. in c. j. in iiij. & in v. col. de lit. conteſt. vbi ēt ponit plura notabilia dicta in materia credulitatis. & vide ꝙ dixi in rub. C. de proba. in materia probationis quæ fit per vehementem omniū opt. & d. Fely. in c. præterea. in prin. extra de teſtib. Et de hac re vehementi adde ꝙ vehemens adminiculum ſupplet ſemiplenā probationem ſecundum Bal. in conſi. ſuo incip. Quidā Petrutius de Viterbia &c. quem refert & ſequitur Socin. in conſi. ſuo lxxxix. incip. In cauſa agitata inter Iacobum. in vj. col. vbi etiam adducit Bal. in l. ea quidē. in ij. colū. C. de accuſa. vbi dicit ꝙ vehemens adminiculum eſt ſuppletio defectus ꝓbationis. & alia circa prædicta dicit ipſe Soci. in ✳ dicto conſi. quæ ibi videas. (Vide tñ Ioā. de Ana. in cōſil. ſuo lix. incip. viſa inquiſitione. in ij. col. poſt prin.) Et circa hanc materiam etiam adde d. Alex. in l. fin. in pe. addi. ff. de quæſtio. vbi dixit ꝙ adminicula dicunē vehementia indicia. ad quod alleg. c. cum dilectus. de ſucceſ. ab inteſta. & Bal. in l. fi. in iiij. col. C. fami. hercis. item adde ēt quod vehemens infamia ēt ſine aliquo alio indicio ſufficit ad torturā, vt habetur extra de purga. cano. in c. ſi quis. per Inno. ita dixit d. Alex. in l. fi. in iij. verſi. ff. de quæſtio. ad quod etiā alleg. l. quæro. §. fi. ff. de edil. edic. licē ſubdit etiam d. Alex. vbi ſupra ꝙ Inno. in c. cum I. & A. de re iudi. dicit ꝙ ēt admittūtur teſtes viles contra valde diffamatum, quæ omnia tanꝗ notabilia & non omnibus nota reponas in ſetineo pectoris quia ſeruient tibi ad multa. Et vltra adducta ſupra per d̄o. Fely. potes tu in illa materia ēt adducere text. in l. filiusfa. ff. de ritu nup. vbi eſt tex. ꝙ illud dicitur certum quod probabili ratione certum eſt. pro quo facit dictum Bald. in c. j. in prin. in ij. col. de controuer. inueſti. quem vide. & hic etiam in materia adde ſingulare verbum Bald. in l. bello. in fin. ff. de excuſa.

ſuto,quem omnino vide.

206 Incertitudo regulariter vitiat omnē diſpoſitionem, ſiue loquamur in cōtractibus, ſiue iudicijs,ſiue in vltimis volūtatibus, vt ſatẽ dixi iudicio meo vltra omnes in l.a vobis quoque.ff.de annu.lega.& repe.rubr.C. de probatio.in penul.& vlti.char. Attamen tene mẽti perpetuo & non obliuiſcaris vnū caſum in quo incertitudo non vitiat actum. Nam ſi probatio eſt verificabilis & concluſiua in omni intellectu prodeſt probanti licet habeat ambiguos intellectus,ita colligit Dominicus ex verbis Io.Andr.ibi.in c.j.in * vlti.colum.de pac.in vj.(Idem dixit d.Philip.Deci.in conſil.ccxviij. incip.in caſu.in ſ.col.)Ex quo dicto intulit do.Alexan. in l. inter ſtipulantem.§.j.in vlti.col.ff.de verb. oblig. ꝙ ſi accuſo Titium ꝙ occidit Seium, & teſtes ſuper hoc deponẽtes deponunt alternatiue dicentes ꝙ eum occidit cum gladio vel cum claua, licet deponāt incerte & ambigue tamen quia vterque intellectus cōcludit homicidium habetur pro probatione certa,quod eſt multum not.quod dictum refert & ſequitur do.Fely.in c.ex parte. el primo in xiij.colum.de reſcrip.& do.Iaſ.in l.dedi.in j.colum.ff.de conditio.cau.da.can. * non ſequuta.(Vide tamen in contrariū Federi.de Senis in conſil.clxij.in q. propoſita. & vide omnino Pau.de Caſt.in l. ſi communem.in.§.ſi is qui aquam.ff.quemadmo.ſerui.amit.in fin.& Ang.Are.inſtitu.de excep. in rubri.in xvj.colum.& Bal.in addi.Specu.in titu.de accuſa.in verſic.ſed quid ſi ſtatutum dicit. & in l.j.ante fin.in verſic. item ſcias &c.C.ſi vnus ex plu.appel.) Tene mẽti quia eſt not.limitatio ad l.fin.C.de probatio.vbi in criminalibus probationes debẽt eſſe luce meridiana clariores.& etiam facit ad ampliationem illius regulæ, ſcilicet ꝙ ſufficit ꝙ teſtes in eundem rei finem cōcordent licet per diuerſa verba,de qua in lege qui ſententiam.C.de pœn.& in c.nihil. de verb.ſig.& per glo.in c.dudum.de conuer. coniuga.& in c.cum eccleſia ſutrina.de cau ſa poſ.& proprie. & in alijs pluribus locis quæ adducere præſentialiter non expedit, * vide doctores in dictis locis. (Et vide quæ latius dixi in repe.mea rub.C.de proba.in lxxiiij.col.verſi.& ideo ſi accuſo.)

207 Victus victori debet condemnari in expenſis ſiue loquamur in ciuili,vt in l.qui ſolidum.§.etiam.ff.de leg.ij.& in l.eum quem temere.ff.de iudi.c.finem litibus.de dolo & contu.§.hęc aūt.inſti.de pœ.teme. litig cum ſi.ſiue loquamur in criminalibus. tex.eſt ſecundum vnam lec.in l.fin.C.de fruc.& litis expen.& uoluit gl.in d.c.finem litibus.cum ſimil.de quo dixi latiſsime in repe.mea.l.fi. C.de proba.in xix.q.principali,quod tamẽ fallit ſecūdum doc.in dictis locis niſi victus habuiſſet iuſtam cauſam litigandi,quia tūc debet abſolui ab expenſis.Quod tū vltimū limitat pluribus modis,vt dixi ī l.fi.in xix. q.& inter alia limitat vno modo, videlicet niſi extet ſtatutum in loco iudicij dicens ꝙ victus victori cōdemnetur in expēſis, ꝗa iſto caſu ēt ſi habuerit iuſtam cām litigandi condẽnabitur tū in expenſis.Ita dixit gl.reputata ſingularis in authen.de exhibē.reis. in.§.ſancimus. quam ibi ſumme ponderat Ang.& eam etiam ſequitur d.Alex.in conſi.ſuo cclvij.incip.viſo proceſſu.in fi.& do. Fran.de Are.in notabili ſuo cxx.& Ang.in l.non ſolum.ff.de rei ven.& hoc dicunt doctor.procedere vt ſtatutum aliquid operetur vltra ius commune & ei aliquid addat. de quo etiam per Bar.in c.cauſam quæ.de reſcrip.& in conſi.ſuo lv.inci.propoſita mihi.in antepenul.colum.in iij.volu.Et adeo eſt verum quod quando ſtatutum eſt in loco ꝙ victus victori condemnetur ipſo iure in expenſis ꝙ tunc debet condẽnari in expenſis etiam ſi habuerit iuſtam cauſam litigandi,quod etiam hoc caſu iudex non poſſet eum abſoluere ab expenſis, imo ſi eum abſoluat,non valet talis ſententia abſolutoria tanquam ſententia contraria primæ ſententiæ ſtatut'.Ita ſing.dixit.Saly.in l.j.in iij. colum.C.quando prouoca.non eſt neceſſe. vbi dicit ita fuiſſe concluſum Ferrariæ poſt varias allegationes quam doctrinam refert & ſequitur d.Fely.in c.inter monaſterium. in fi.extra de re iudi. quod eſt multum not. cum ſepiſsime in ciuitatibus extet tale ſtatutum. & in hac materia condemnationis expenſarum vide quæ dixi in dicta l.fin.in xix.quæſtio.principali.C.de probatio.& in l.patre vel marito.ff.de quęſtionibus.in quibus locis plura dixi no.digna ī materia iſta. & vide ēt omnino do.Fely.in c.aduerſario tuo.in penul.col.verſi. Ad aliud. de excep.

208 Compenſatio non eſt proprie ſolutio, ſed differt a ſolutione adeo ꝙ ſecūdum magis communem opinio.ille qui iurauit ſoluere non poteſt compenſare, vt eſt text.ſecundum vnam lectu.ibi communiter approbatam per omnes ſcribentes in c.ad noſtrā. el primo de iureiuran.& voluit Ioannes de Imo.in l.ſi hæredi.ff.de condi.& demon. & Mathe.in notabili ſuo liiij.incip.nota ꝙ iuramentum,et Bar.in l.ſtatuliberos.ff.de ſta.

tulibe.& Alex.in conſi.ſuo xcj.incip. Viſis
actis mihi tranſmiſsis.in iij.col.in ij.vol.&
do.Franc.Are.in conſi.cx.incip.Longitudo
verborum.in pe.col.licet Bar. tenuerit con.
trarium & male in l.amplius non peti. ante
fi.ff.rem rat.habe.de quo ibi per ſcribẽtes.
Pro qua opinione facit,nam ſi quis ex iura-
mento tenetur aliquid facere poteſt præci-
ſe compelli ad faciendum nec liberatur ſol
uendo intereſſe, vt volunt ſcribentes in l.ſi
pecuniam.ff.de cõdi.ob cau. Et facit etiam
quod voluit Bal.in conſi.ſuo xxxiij.incip.
Verba inſtrumenti.in fi.in iij.vol.vbi dixit
ꝙ pactum de non probanda ſolutione non
eſt pactum de non probanda compenſatio-
ne,quia ſunt diuerſa licet concurrant in eũ-
dem finem.Scias tñ ꝙ licet per prædicta cõ
penſatio non ſit proprie ſolutio, attamen ſe
pius vim ſolutionis retinet , vnde dixit no-
tanter Bal.in l.filium.in vj.col.verſic.eſt &
alia ratio.C.famil.herci.ꝙ ſatis reſtituit qui
compenſat.Et dixit Bald.in l.fi.in v.col.C.
de eden.ꝙ obijciens cõpenſationem non di
citur proprie excipere.de quibus per Pau.
de Caſt.in conſi.ſuo lxvj.incip.quod naues
& gorus.& dixit Alex.in conſi.ſuo xij.inci
pi.Viſo teſtamento ante ſcripto.in pen.col.
ꝙ prohibitus opponere exceptionem põt
compenſare etiam ſi iuraſſet non excipere,
etiam ſi ſtatutum concederet ſolũ exceptio
nem ſolutionis. allegat quãplura de quibus
ibi per eum.& teneas menti no.verbũ Ang.
in cõſil.ſuo cxxxij.inci.Quidam Nicolaus.
alias incip.Viſis dictis dubijs.in prin.vbi di
xit ꝙ ſi ſtatutum prohibet opponi oẽm ex-
ceptionem contra inſtrm non intelliget de
compenſatione,quia illa poterit opponi nõ
obſtante ſtatuto quod eſt not.quod dictum
& quaſi omnia ſupradicta refert & ſequitur
do.Fely.in c.ſuborta.in j.col.de re iudi.vbi
etiam adducit alia plura examinãdo an ex-
ceptio compẽſationis poſsit opponi in exe-
cutione ſniæ . & vltra dicta per eum adde
Bal.in conſi.xxxiij.incip.Verba inſtrumẽti
in fi.vbi dixit ꝙ ſicut ſufficit debitori offer
re pecuniam in iudicio. Ita ſufficit ſi in iudi
cio offerat compenſationem quod eſt nota.
alleg.l.iulianus.ff.de condi.& demon.
209 Socius criminis non facit indicium ex
eius aſſertione regulariter cõtra ſociũ eiuſ-
dem criminis,vt habetur per Cyn.& alios
in l.fi.C.de accuſa.& per d.Ant.in c.j.de cõ
feſ. & Paul.de Leaza. in c.grauis.extra de
depoſi.& per do.Alex.in conſi.ſuo cccxiij.
* incip.viſo themate ante ſcripto.(In hac ma
teria ſocij criminis uide Phil,Deci,in conſi,
cccxlij.incip.in cauſa.in j.& ij.col.) Aliqua
tñ ſunt delicta.de quibus ſocius criminis po
teſt interrogari de conſocijs, vt no.Bar.in l.
repeti.in.§.his qui.ff.de quæſtio.& d.Alex.
in conſi.lxix.inci.Viſa facti renunciatione.
in fi.in ij.vol.& per Gand.in ſuo not.tracta.
malefi.ſub rub.de quęſtio.& tormen.in iiij.
col.verſ.Nunc aũt.de quo late dixi in l.j.§.
diuus Antoninus.ff.de quæſtio.& in repeti.
mea.l.fi.in lxxx.char.C.de probat. Teneas
tamen menti perpetuo & nunquam obliui
ſcaris ꝙ in caſibus illis in quibus ſocius cri
minis poteſt interrogari de cõſocijs tale di-
ctum ſeu diſpoſitio ipſius ſocij criminis nõ
facit indicium ad torturam contra ſocium
criminis niſi contra eum alia ſint indicia.Ita
ſingu.dixit Guido de Suza.in tracta.ſuo de
tormen.in viij.col.j. ver. ſed quid de quæ-
ſtione occurrenti. & idem voluit Saly.in l.
fi.in fi.C.de accu.quem refert & ſequit do.
Alex.in conſi.ſuo cccxiij.inci.Viſo thema-
te ante ſcripto.in ij.colum.& in conſilio ſuo
cccclxxv.ſecundum ordinem meum incip.
Quoniam abunde.circa fin.vbi dicit ꝙ hoc
etiam voluit Ioan.de Imo.in c.j.de confeſſ.
idem etiam dixit do.Iaſ.in.§.item ſi quis.in
v.col.verſi.Duo etiam.inſti.de actio.vbi di
cit de hoc eſſe glo.not.in l.ſi quidem.& ibi
Bal.C.de excep.vbi ipſe Bal.dixit ꝙ iſtud
alibi in iure non habetur.nemo tñ alle.Gui
do de Suza.in d. loco cuius fuit originalis
doctrina. de quo dixi aliquid ĩ d.l.j.§.diuus
Antoninus.ff.de quęſtio.tene menti q̃a,non
fallor,eſt verbũ honoris & vtilitatis plenũ.
210 Iura ſanguinis nullo iure ciuili dir mi
poſſunt.l.iura ſanguinis.ff.de reg.iur.& in-
ſtitu.de nup.cum ſi.& ideo iura generaliter
prohibita cõionem cum excõicato nõ com
prehendunt coniunctos ipſi excõicato.tex.
eſt in c.qm̃ multos.xj.q.iij.& in c.inter alia.
de ſen.excom.& facit tex.in l.fin.ff.de rece
pta. vbi dicitur ꝙ lex puniens receptãtem
bannitum nõ habet locum in receptante bã
nitum affinem vel coniunctum . & tex.in l.
pe.ff.de poſtu.vbi dicitur ꝙ quis non prohi
betur aſſumere aduocationem cõtra rempu
blicam pro aliquo affine vel cõiuncto,licet
pro alijs ſit ſecus,vt habetur in l.ij.C.de ad-
uo.diuer.iudi.& vide no.verbum Ange.in
auth.qui.mo.natu. effi.legi.in.§.j.circa me.
& adduci poſſent alia plura & pluræ iura
ad hoc propoſitum cumulata,per Lud.Ro.
in l.j.in ius voc.eant vel ſatiſd.& per eundẽ
in repeti.l.ſi vero.§.de viro.in xvij.fallẽ.ff.
ſo.ma.& per Fely.in c.cum quidam.in pen.
col.de iureiur,quæ hic non tranſcribo bre-

uitatis cauſa. Sed ſolum addo vnũ ſingulare
verbum, videlicet, ꝙ adeo eſt vera ſupradi
cta regula ꝙ ſtante ſtatuto ꝙ bannitus poſ-
ſit impune occidi, attamen frater non pote-
rit occidere fratrem bannitum impune prę
textu talis ſtatuti. Iſta multum ſing. dixit d.
Nellus in trac. bannito. in iij. parte ſecundi
temporis. in q. liij. inci. Quæritur duo ciues.
vbi refert ita tenuiſſe d. Aegidium in quadã
eius diſputa. quod dictum pro valde not. re
fert & ſequitur d. Barth. Cæpo. in conſi. ſuo
v. incip. Caſus talis eſt. in v. col. poſt prin. &
etiam idem dixit ipſe d. Nellus in d. tracta.
bannito. in ij. parte ſecundi tempo. q. x. quẽ
vide. & quem tenuit Dy. in l. ſi adulterium
cum inceſtu. §. liberto. ff. de adulte. vt refert
Bar. contrarium tenens in l. minime. ff. de re
liq. & ſump. fune. ſed Bar. non loquitur ge-
neraliter in omni bannito, ſed in bãnito qui
eſt hoſtis ciuitatis, per illum tex. ideo ſecus
eſt alijs bannitis. Et ſcias etiam ꝙ ſtante ſta-
tuto ꝙ bannitus poſsit impune occidi, ꝙ tñ
vaſallus non poterit occidere impunę dictũ
bannitum, ita no. dixit Ang. in l. ſi adulteriũ
cum inceſtu. in. §. liberto. ff. de adul. qui etiã
ponit quid in patre quo ad filiũ & econtra.
* (Vide Iaſ. in repe. l. oẽs populi. in vlt. char.
in ij. col. ante fi. ff. de iuſti. & iur.)
211 Teſtes examinati a iudice incompetẽti
non faciunt fidem coram competenti, vt ha
betur in l. iij. §. idem diuus. ff. de teſtib. & in
l. fi. & ibi Bal. & doc. C. de teſti. & in l. pe. in
fi. C. de arbi. cum ſi. Quod tñ limitat ſingul.
Lud. Ro. niſi teſtes examinandi eſſent in ꝓ-
uincia remota a loco iudicij, & de eorũ ab-
ſentia vel minore dubitaretur, nam hoc ca-
ſu neceſsitatis ratione & ne probationis co
pia pereat. arg. l. qm̃. C. de here. poterunt te
ſtes coram iudice loci vbi ſunt examinati,
& facient fidem coram iudice competẽti ſi
abſentes fuerint vel mortui, ſi vero viuunt
adhuc poterit noua examinatio fieri per iu-
dicem competentem vel per alium de com
miſsione ſua. ita no. dixit Lud. Ro. in repe.
l. ſi vero. in. §. de viro. in iiij. fallen. ff. ſo. ma.
alleg. tex. no. in d. l. fin. C. de teſti. & quæ ha-
bentur in l. ij. C. de naufra. lib. xj. & alleg. d.
de Rota. & alia de quibus ibi per eũ. & di-
cit quod ita intelligit Bar. in l. cum hi. ff. de
tranſa. dum tractat coram quo fieri debeat
examinatio teſtium ad perpetuam rei me-
moriam. & vide do. Fely. in c. frequenter. in
vj. col. poſt med. vt lit. non conteſt. & in ma
teria vide etiam quæ dixi in repe. mea. l. fi.
C. de probati. in xxxvij. char. in quæſtione
illa, videlicet, an teſtes examinati parte nõ
citata probẽt, & latius in l. j. in. §. præterea.
in ij. col. ff. de qõ. vbi latiſsime locutus ſum
de neceſsitate & eius effectu. & vide quę di
xi ſupra l ſing. xxiiij. inci. Clarũ eſt in iure.
212 Cõis omnium ſcribentium opinio eſt, ꝙ
ſi teſtis dicit vnum extra iudicium & aliud
in iudicio quod ſtatur dicto ſuo in iudicio
ſolenniter facto et cum iuramento. c. j. & ibi
per Bald. §. ſi enim dño. quid ſit inueſtitura.
gl. & doc. in c. cum cauſam. de teſti. Spec. &
Ioan. And. in ti. de teſte. §. j. verſi. quid ſi idẽ
teſtis. Bal. & Saly. in l. nullum. C. de teſtibus
* Bald. in l. geſta. in ij. col. C. de re iudi. (Vide
glo. in c. literas. in verbo, purgauit. extra de
præſump. & Barb. in conſi. lxix. incip. Illud
referam. in pen. col. in iiij. vol.) de quo late
per Alex. in conſi. ſuo lxxiiij. incip. Viſo te-
ſtamento. in xv. colum. in j. vol. & in conſil.
ccxxj. incip. Viſa facti narratione. in v. col.
in ij. vol. & per Bal. in conſi. ſuo clxj. incip.
Licet aſſeſſores. in v. vol. & per Lud. Ro. in
conſi. ſuo cv. inci. Cum teſtis. in prin. & per
Bar. Ang. & alios in l. eos. ff. de fal. & ꝑ Bal.
in c. per tuas. in vlt. col. de proba. & per do-
cto. in alijs locis relatis a do. Alex. in dictis
conſilijs. Teneas tñ menti quod dictum te-
ſtis extra iudicium eſt tãti effectus quod qñ
tale dictum extra iudiciale eſt factum poſt
diſpoſitionem iudicialem ꝙ tunc iudex ad
ſententiam ſecũdum dictum iudicialiter fa-
ctum procedere non debet, licet ſi iam eſſet
lata ſnia ex hoc nõ poſſet eam reuocare, ita
ſing. dixit d. Ant. in c. cum in tua. extra de te
ſti. quod dictum refert & ſequitur d. Frã. de
* Are. in cõſi. ſuo lxxj. inci. (Diligẽter & ma
ture. in iiij. col. in verſi. his tñ non obſtanti-
bus Alex. in conſi. ccclxiiij. inci. In cauſa ap
pellationis. in v. col.) Et in hac materia ad-
de nota. verbum Abba. in c. inquiſitionis. §.
tertie. circa med. verſic. & ex hoc poſſet. de
accu. vbi dixit ꝙ ſi teſtis forte vilis fortune
dixit in pręſentia partis potentis aliquid ꝙ
veniebat in fauorem illius partis ſi poſtea
in iudicio iuramento præſtito dicit contra-
riũ ꝙ debet ſtari primo dicto, quia ſatis præ
ſumi poteſt teſtem illud dixiſſe extra iudi-
cium vt placeret parti timens eius poten-
tiam, ſed in iudicio metu iuramẽti dixit ve-
ritatem, ſecus vbi talis præſumptio nõ ſub-
eſſet. quod dicit ibi Abb. fore bene menti te
nendum perpetuo.
213 Viam quã quis elegit ſibi patere debet.
l. ſi mulier. §. ti. ff. quod met. cau. l. ſi quis iuſ-
iurandum. C. de reb. cred. c. gratum. de offi.
deleg. c. ſolicitudinem. de appel. cum multis
vulg. & pro ampliatione huius regule tene

menti duo ſingularia dicta. Primum eſt ꝙ ſi quis petit iuramētum deferri aduerſario caſu quo iudex nolebat eum deferre tamē ex quo pars voluntarie petit tale iuramentum deferri aduerſario non poteſt poſtea reſcindere ſn̄iam ex nouis probationibus ſuperuenientibus. ita no. dixit Guil. de Cun. in l. admonendi. ff. de iureiuran. quod dictum refert & ſequitur Barba. in conſi. ſuo lxiij. incip. Viſo puncto. in iij. col. in iij. volu. Secundum eſt, ꝙ ſi ex pacto licet conductori recedere a contractu poſt menſem quandocūq; voluerit niſi fuerint ſibi ſeruata quædā promiſſa, illud quandocunq; debet intelligi niſi poſt menſem fecerit actum per quem videatur ab illa facultate receſsiſſe, vtputa ſi petierit adimplere ſibi promiſſa. Ita ſing. dixit Salyce. in l. commiſsione. in fi. C. de pac. inter empto. & vendit. quod dictum pro auteo & ſingulari refert & ſequitur do. Fely. in c. ſedes apoſtolica. in xij. colum. de reſcri. in verſicu. faciat &c.

214 Ad validitatem dicti teſtis requirit̃ inter alia iuramētum. l. iuriſiurandi. C. de teſti. c. tuis quæſtionibus. extra eo. & ibi in c. nuper. & in c. item iuriſiurandi. iiij. q. iij. & in

* c. hortamur. iij. q. ix. cum ſim. (Vide infra in ſing. ccccxxxiiij. incip. Alias tibi dixi.) Et hoc non ſolum habet locum in teſte producto ab vna parte, ſed habet locum in eo cuius dicto ſtandum eſt de voluntate vtriuſq; partis vel vigore alicuius ſtatuti vel alterius diſpoſitionis. ſecundum Ang. in repe. l. ſi vacantia. in ij. col. C. de bon. vacan. lib. x. vbi ſingulariter dixit, ꝙ licet ex diſpoſitione alicuius ſtatuti ſtari debeat ſimplici verbo nuntij, non ſtabitur niſi primo iurauerit ante eius dictum, alleg. tex. no. in l. theopompus. ff. de dote præleg. quod dicit eſſe vtile ad ſtatutū volens quod ſtetur ſimplici verbo accuſatoris de damno ipſi dato ꝙ ei non creditur niſi primo iuret. alle. l. qui bona. §. qui damni. ff. de dam. infe. & in l. ſi quando. C. vnde vi. quam doctrinam refert & ſequitur do. Maria. in repe. c. qualiter & qñ. el ij. de accuſ. in vij. & ix. q. prin. de quo etiā per do. Fely. in c. ſignificaſti. el j. in fi. de homici. & in c. quia iudicante. in j. col. de præſcrip.

* (Vide Socin. in conſi. xc. incip. Viſis. in iiij. col. in iiij. volu. Baueriam in lvj. priuilegio iuramenti.) Pro quibus optime facit tex. in c. j. circa med. extra de frigi. & malefi. coniuncto tex. in c. continebatur. de deſpon. impube. & facit tex. in l. comparationes. circa fi. C. de fide inſtr. & ibi dixit. Pro quibus faciunt dicta per Io. de Ana. in d. c. ſignificaſti. el ij. in vj. col. verſi. Circa ſecundum. de homi. Et faciūt optime dicta per Ang. & Paul. de Caſt. in l. de pupillo. in. §. qui opus. ff. de ope. noui nun. vbi dixerunt quod vbi committitur aliquid conſcientiæ alicuius per legem vel per principem, ſi vult cōmiſſarius ꝙ eius ſn̄ia valeat requiritur quod ad eius ſententiam iuret ꝙ ita dictat ſibi conſciētia ſua, alias non eſt ſtandum eius ſn̄iæ, quod dictum refert & ſequitur do. Alex. in cōſi. ſuo ccxvij. quod incip. Viſis verbis dicti &c. in pe. col. ver. ad prædictorum confirmationē. de quo dixi in repe. mea. l. fi. C. de proba. in

* xxvij. char. (& vide Alexan. in conſi. lxiiij. incip. Viſo proceſſu. in vj. volu.) Et in materia iſta ſeu iuramēti teſtis, tene menti quod etiam papa non pōt diſpenſare quod teſtis in ferendo teſtimonio in iudicio nō debeat iurare. ita ſingu. dixit Aug. de ancho. in lib. de poteſta. eccle. q. lv. arti. vlti. quia hoc eſt de iure diuino ꝙ teſtis iuret, vt habet̃ Geneſis lj. quod dictum pro ſtupendo & canoniſtis incognito refert & ſequitur do. Fely. in c. conſtitutus. in viij. col. de reſcrip. vbi videas & vide quæ dixi in conſil. meo incipi. Non auferas de ore meo verbum veritatis

* domine. in pe. char. (& vide omnino d. Ant. in conſi. ſuo xxj. inci. Viſo &c. in verbo, ad ſecundum. vbi ponit no. verbum.)

215 Validum eſt argumentum de matrimonio carnali ad matrimonium ſpirituale. c. ſicut vir. vij. q. j. c. quæ Chriſto. lvij. q. j. c. inter corporalia. de tranſla. epiſ. voluit Card. in cle. j. in. §. quem etiam. in iij. q. de conceſ.

* præb. (Vide iñ Bertha. in verbo, profeſsio. in xj. verſ. Et ideo dicimus quod qñ mulier ingreditur religionem quod dicit̃ tunc matrimonium contrahi cum eccleſia ſeu cum

* Chriſto, d. c. quæ Chriſto. cum ſimi. (Vide in hac materia matrimonij ſupra i ſing. cxlvij. incip. Filius præſens &c. & infra in ſingula. cccxlvij. incip. Matrimonium.) Et pro hac parte quod a pari procedat matrimonium carnale & ſpirituale optime facit illa deciſio doctorum volentium quod ſi teſtator in teſtamento ſuo reliquit filiæ mille ſi nupſerit, & ſex centum ſi religionem intrauerit, ꝙ ſi ipſa filia intrauerit religionem tñ debebit habere mille ac ſi matrimoniū carnale contraxiſſet, vt voluit Io. And. in addi. Spe. in ti. de ſtatu mona. ſub rubr. & d. An. & alij in c. in præſentia. de proba. in xx. colum. & Bal. in l. ij. vbi vide Soci. ff. de his quæ pene no. & Lud. Ro. in l. ſtipulatio hoc modo cōcepta. in vij. col. verſic. venio ad idem. ff. de verb. obli. & Abb. in repe. c. eccleſia ſanctæ

Mariæ.in xxxj.col.de cõſti.& Alb.de Ro. in j.parte ſtatu.q.cv.& q.ſeq.& Bal.in d.c. j.in præſentia.in vj.col.verſic.ſed quid ſi teſtator.& Math.in not.ſuo lij.quod inci.no.

* quod ſi teſtator. (& Iaſ.late in authẽ.ſi qua mulier.in ij.& iij.col.C.de ſacroſan.eccle.) & volunt alij plures doc.quos retuli.in repe.mea rub.ff.de fideiuſſ.in xx.col.vbi poſui hanc q.& teneas mẽti quod adeo eſt verum ꝙ validum eſt arg.de matrimonio carnali ad matrimonium ſpirituale, ꝙ ſtatutũ puniens aliqua pœna cognoſcentem mulierem nuptã haberet locũ in cognoſcente monialem.Ita dixit quidã d.Dionyſius de Peru.in conſi.ſuo xx.incip.& ſi doctrina cecũ illuminet.quem refert & ſequitur d.Maria. Socin.in d.c.qualiter & q̃n.el ij.q.viij.arti. pe.quos refert & ſequitur d.Fely.in c.nõ ſatis.de ſimo.licet iſtud dictum reprobet ipſe do.Fely.in c.eccleſia ſanctæ Mariæ.de conſti.in xxxj.col. Attamen opi.d.Maria.videt̃ cõmunior & fauorabilior eccleſijs & perſonis eccleſiaſticis ac iuri diuino, quam opi.ẽt firmat Bal.in c.cauſam matrimonij. in vlti. col.de probat.tene eam menti,quia eſt not. verbum. Adde tñ quod tale argumentũ de matrimonio carnali ad matrimonium ſpirituale non procederet vbi eſſet damnoſum vel contrarium eccleſiæ,per doctrinã Bald. in l.deo nobis.C.de epiſ.& cleri. Vbi dixit ꝙ ſi maritus relinquit vxorẽ ſuam dominã maſſariam & vſufructuariam donec caſte et honeſte vixerit & vitam vidualem ſeruauerit ſi ingrediatur monaſterium nõ perdit legatum,& tunc ceſſat dictum arg.de matrimo.carna.ad ſpiritua.quia eſſet cõtra eccleſiam,quod dictum pro ſingulari refert & approbat d.Fran.de Cre.in nota.ſuo cxlij.incip.Maritus reliquit.& dixit iſtud dictũ forte non eſſe alibi.Et ad ſupradictam materiã de matrimonio carnali & ſpirituali facit in arg.gl.in c.aut facta.in verbo, parentem.de pœ.diſt.j.quę dixit ꝙ eadem pœna punitur occidens patrem ſpiritualem qua punit̃ occidens patrem naturalem.quam glo.ad hoc refert & ſequitur do.Par.de Pute.in tracta.

* ſynd.in xvj.char.in iij.colũ.(Vide omnino quæ dixi & quæ poſtea addidi in l.diuus Hadrianus.in fi.ff.de parri.)

216 Vbi agitur de his quæ concernunt commodum burſæ publicæ ſententia pro delicto lata contra vnum nocet tertio, adeo quod ſine nouo proceſſu vigore dictæ ſententiæ poteſt deueniri contra tertium qui ſe tueri non poteſt,ex eo ꝙ non fuerit ad cauſam citatus,Ita habetur in l.j.C.vbi cau.fiſca.l.gl.quis.C.ad l.iul.maieſta.c.cum ſecundum.de here.in vj.& not.plene per Barto.in diſputatione ſua incip.Peruſinæ ciuitatis ſtatuto. & in l.cum filius.in prin.ff.de verbo.oblig. & per Bal.in l.j.C.ne filius pro patre.& in l.fi.§.j.C.de bo.quæ liber.& per Bal.in addi.Specu.in titu.de ſenten.prola.in xvij.colum.& per Saly.in l.ſi filius.C.ne filius pro patre.& per Canoni.in c.quanuis.de re iudi.Teneas tamen menti quod etiam in caſu iſto ſententia nulla validata per reſcriptum principis nũquam nocet tertio.Ita multum ſingulariter dixit d.Alexan.in conſilio ſuo cccviij.ſecũdum ordinem meum, incipien. In cauſa quę vertitur inter agentes.in iij.colum.quod dictum pro valde not.refert & ſequitur domi.Felyn.in c.quanuis. in vltimis verbis. de ſenten.& re iudica.quod dicit eſſe proprie notan. propter commiſſiones papæ ſanantes ſæpe nullitates ſniarum.

217 Ter vel quater iam retroacto tempore conſului & etiam quandoq; allegaui in voce & continue obtinui in hoc, videlicet ꝙ quoties occiſus ſeu interfectus non habet niſi vnicum vulnus, & plures fuerunt in rixa,vel mortuus habet minora vel pauciora vulnera q̃ꝫ fuerint numero homines contra eum in rixa,ꝙ ſi neſcitur ex quo vulnere ſit mortuus vel neſcitur quis ipſorum rixantium intulerit vulnus vel vulnera, tunc propter incertitudinem nemo ipſorum rixantium debet puniri pœna mortis. & hoc per regulam.l.abſentem.ff.de pœnis. vbi melius eſt nocentem abſoluere q̃ꝫ innocentem condemnare.Ita voluit glo.multum ſingularis in l.item mela.in.§.ſi plures.ff.ad legem Aquil. quam gl.pro ſingulari refert & ſequitur do.Alexan.in conſi.ſuo ccxxxvij. incip.Ponderatis narratis in themate.in iij. colum.& dicit quod dictam glo. ſecutus eſt Dyn.conſulendo , quod conſilium Dyn.refert & ſequitur Pet.de Ancha.in conſil.ſuo ccxvij.incipien.In Chriſti nomine, nos Bartholomeus de Salyceto . Et idem quod voluit dicta gloſ. voluit Specu.in titu.de homici.§.primo. verſicu. pone quod quatuor homines.Et idem quod nemo in dictis caſibus puniatur pœna mortis, tenuit Ioan. de Ana.in capitulo ſignificaſti . el ſecundo, in xxiiij.colum.de homicid.& domi.Alexan. in conſilio ſuo xv.incipien. Viſo proceſſu inquiſitionis.in quinta & ſexta colum.in j. volu.vbi allegat hanc partem tenuiſſe Gandin.in ſuo tractatu maleficiorum ſub rubrica de homicid.& Ludoui.Roman.in conſilio ccccj.incipien. Eo propoſito , Et idem

tenet Bal.in cõſi.ſuo lxxij.inci. Præſuppoſi
to quod in ciuitate. in v.vol.vbi remittit ſe
ad dicta per Spe.in ti.de homi.in dicto ver.
Sed pone quod quatuor homines.& in con
ſi.ſuo cccxj.inci.Quidam rumor &c.in iij.
vol.Idem tenuit Rapha.Cuma.in conſi.ſuo
cxxxiiij.incip. Vtſis.in iij.col.& Bald.in re
per.ſuo.in verbo, vulneratus pro vulnere.
in primo verſi.vbi alleg.d.gl.in d.§.ſi plu-
res. quam ibi dicit ſingularem & alibi non
reperiri.& idem dixit ipſe Bal.in d.reper.
ſuo in verbo,homicidium.in vj.verſ.Et idẽ
etiam firmat d.Alex.in conſi.ſuo cclvij.inci
pi.Ponderatis &c. & in conſil.cccxc.incip.
Copioſe.& idem tenet Spe.in tit.de diſpen.
in.§.iuſta. in pe.col.verſic.quid ſi aliquis in
rixa.& ibi Ioan.And.remittens ſe ad Spec.
in d.verſicu.Sed pone quatuor homines.&
idem ẽt tenet d.Fely.in c.ſignificaſti.el ij.de
homi.in iij.col.Pro qua opi.facit gl.in l.j.in
verſi.ſibi dño.ff.ſi quadru.paupe.feciſ.dica.
& gl.in c.nolite.xj.q.iij.& glo.in c.quieſca-
mus.xlij.diſt.Et faciunt ẽt dicta per Alb.de
Roſa.in iij.parte ſtatu.q.lxj.inci. Itẽ quærit
quinq;.& dicta per do.Ioan.de Imo.in cle.j.
extra de homi.in vlt.col.& faciũt dicta per
do.Fely.in c.dilecti filij.in vlt.col.de exce.
& per me in conſil.meo xxij.incipi.Illud in
medium.vbi conſului ſuper hoc dubio pro
hac parte. de quo etiã late dixi in l.a vobis
quoq;. in iij.char.ff.de annu.leg.dum poſui
materiam incertitudinis,& in repe.mea ru-
bri.C.de proba.in eadem materia incertitu
dinis.Ex quibus ſatis conſtat ꝙ propter in-
certitudinẽ,quia neſcitur quis intulerit vul
nus, nemo vt dixi poterit puniri ad mortẽ,
nec aliquis eorum eadem ratione non pote
rit torqueri ad veritatem inueſtigãdam qñ
aliqua indicia non ſunt magis contra vnum
ꝗ̃ contra alium, ne innocens indebite pro
nocente torqueatur.Sed omnia prædicta tñ
ſingulariter limita & reſtringe niſi vnus ip-
ſorũ qui fuerit in rixa ſit male cõditionis et
famæ, vt quia alias commiſit ſimile delictũ
ſeu intulit ſimile vulnus,quia hoc caſu non
obſtãte incertitudine poterit ad veritatem
eruendam ille talis torqueri. Ita multum ſin
gulariter & mirabiliter dixit Saly.in l.fi.in
vlt.col.in verſic.Quæro an ſufficiat.in fi.C.
de quæſtio.& idem videtur velle Guido de
Suza.in trac.ſuo de tormen.in iiij.col.verſ.
* Quæ & qualia indicia.circa fi.(Pro hac do
ctrina facit in ſimili vt no.verbum Catal.in
tracta.ſuo ſyndi.in verſi.ccccxlij.inci. Ad-
de quia ſæpe &c.in fi.ij.col.illius, verſi.vbi
dixit ꝙ fuga facit indicium contra fugientẽ
quando ipſe fugiens eſt alias malæ vitæ &
conditionis alias ſecus.) Tene menti qa eſt
verbum aureum & ſingulare,ex quo multũ
honoris & lucri acquirere poteris in cõtin-
gentia facti ſi eris aduocatus partis offenſe,
nec apud aliquem antiquum vel modernũ
ſupradicta ita diffuſe & copioſe inuenies.
Item limita ẽt prædicta alio modo, ſcilicet
ꝙ nemo punitur pœna mortis in dicto caſu
propter incertitudinem,quod eſt verum qñ
conſtat iſtos rixantes ſeu percuſsores nõ ha
buiſſe animũ occidendi,vtputa qñ talia vul
nera fuerunt facta in rixa & non appenſate
& data opera,ſecus aũt ſi conſtaret eos tra-
ctaſſe, inſultare, & percutere, & occidendi
animum habuiſſe tunc ex voluntate quã ha
buiſſent,et poſtea ex facto ſubſecuto omnes
ad mortem condemnarentur. Ita ſing.dixit
glo.Bar.& Ang.in l.fi.ff.de ſiccar & ibi ego
dixi.& voluit Gandi.in trac.ſuo malefi.ſub
rub.de homici.in iij.col.ver.Pone quæſtio-
nem quã ego multoties vidi circa med.vbi
ſatis plene examinat hanc q.& pro limita-
tione iſta adducit aliqua de quibus ibi per
eum,tene menti rogo,quia iſta uere nõ ſunt
vulgaria nec paruipendenda. Et pro prima
limitatione ſuperius data faciunt optime ꝗ
dixi ſupra in ſing.lxxiiij.inci.Tu habes re-
gulam,vbi plura not.digna adduxi circa il-
lam regulã,qui ſemel eſt malus ſemper præ
ſumitur malus &c.Hipp.de Marſi.I.V.D.

218 Regulam habemus in iure clariſsimã &
vulgatam,quod in dubijs,obſcuris,& ambi
guis ſemper debemus inclinare in mitiorẽ
& benigniorem partem, vt in l.ſemper in
obſcuris.ff.de regu.iur.& in l.factũ cuiq;.§.
fi.eo.ti.& in regula,in pœnis.de regu.iur.in
vj.cum multis ſimi.ibi in gloſ.alleg.& in c.
eos vero.l.diſt.& in l.merito.ff.pro ſoc.&
in l.arrianus.ff.de actio.& obl.de quo latiſ-
ſime locutus ſum in repeti.mea.l.fi.C.de ꝓ-
ba.in vj.char.& in ſeq.ibi.vbi ad iſtud pro-
poſitũ adduxi forſan.lxx.notabiles doctri-
nas,de quo ẽt per Iaſ.in l.fructus.in iij.colũ.
verſi.Tertio adde.cum verſi.ſeq.ff.ſol.mat.
* (Et facit quod voluit Bald.in c.duobus.in
j.col.verſi.quid ſi iudices.de re iudi.vbi di-
cit ꝙ in teſtibus pari numero diſcordanti-
bus præualet benignior pars & do.Fely.in
c.aduerſario tuo.in iij.col.per totũ, de ex-
cepti.)Sed ſcias tñ quod iſta regula non eſt
ſemper vera, ſed fallit in aliquibus caſibus
multum ſingularibus quod perpetuo tene
menti, nam primo fallit hæc regula qñ du-
bitatur, an vulneratus ſit mortuus ex vul-
nere, & ſuper hoc ſunt examinati plures
medici

medici qui diuerſimode deponunt & ſunt
in diuerſis opinionibus, nam hoc caſu iudi
catur contra percuſſorem, & ſic in duriorē
partem. Ita no. dixit Bal. in c. j. in prin. in vj.
colum. quib. cau. feu. amit. & do. Fely. refe-
rens Bal. in c. præsbyterum in j. col. in fi. de
homici. & do. Catildinus in ſuo tract. ſyndi.
in verſi. cclxxxvij. incip. Adde quod quan-
do. pro quo mihi videtur tex. formalis in c.
ſignificaſti el. ij. in . §. fi. de homi. & illud di-
ctum Bal. etiam refert & ſequitur d. Barth.
Cæpo. in conſi. ſuo lxij. incipien. Magnifice
in vlti. colum. licet nemo ad hoc alleget il-
* lum tex. in d. c. ſignificaſti. (Adde tamen qđ
contrarium tenet Bal. in conſi. ſuo cxcv. in-
cip. An vulnus in j. volu. in duobus locis il-
lius conſilij. & Raph. Cu. conſi. cxxxiiij. in-
cip. Viſis in ij. colum. ante med. & Soci. in
conſi. cxxx viij. incip. Primo aſpectu in iij.
colum. ſed cum Bald. tenet Flo. in l. ſi vulne
ratus ff. ad leg. aquil.) Alius caſus, videlicet
quando reperitur confeſſio rei de crimine,
& dubium eſt vtrum confeſſionem illā fece
rit metu tormentorum an ſponte, & ſic ex
conſcientia criminis tūc. in dubio præſumi-
tur potius ꝙ illā fecerit ex conſcientia cri-
minis quam metu tormentorum. Ita notan-
ter dixit Bal. in l. vnica in vij. col. C. de con
feſ. quod dicit eſſe multum notabile, de quo
tamen dicto dubito per ea quæ dixi ſupra
in ſing. 1. Alius eſt etiam caſus, videlicet ſi
queratur vtrum ille cui datum eſt cōſilium
vel mandatum ad malefictum committen-
dum eſſet alias illud facturus necne, & in
hoc præſumitur contra conſulentem, & ſic
ꝙ ille non fuiſſet alias facturus. Ita ſing. di-
xit Dy. in dicta regula, in obſcuris. quem re
fert & ſequitur Bal. in l. ob hæc verba. cir-
ca med. ff. de his qui notan. infa. quos refert
& ſequitur do. Alex. in conſi. ſuo ciij. incip.
Videtur &c. in vij. col. in j. volu. vbi dicit ꝙ
hoc idē voluit Bal. in l. data opera. in xvij.
colum. C. qui accu. non poſſunt. Et voluit
do. Fely. in c. ſicut dignum in iiij. colum. in
fin. verſi. Tertia concluſio. de homici. vbi
alia etiam allegat pro hoc dicto. pro quo fa
ciunt optime dicta per do. Bartho. Cæp. in
conſi. ſuo xxxiiij. incipien. Si vnquam &c.
xviij. col. verſi. Decimo &c. Item adde aliū
caſum, videlicet, in confeſſione quæ poteſt
ſe habere ad delictum & non delictum, quia
interpretatur in deteriorem partem tex. eſt
notab. quem ibi ponderat Ioā. de Ana. in c.
* cum dilecti. de accu. (Contrarium tenet d.
Anto. in c. ex literis in vlti. col. de ſponſa. &
Bar. in l. inter ſtipulantem. §. j. ff. de verbo.
obli. quos refert & ſequitur Decius in con-
ſil. clxxxix. incipien. Letatus ſum in vij. co
lum. in fi.) Item adde alium caſum quem po
nit Io. de Ana. in c. dilectus filius el. ij. in vij.
colū. de ſimo. vbi dicit ꝙ ſi vniuerſitas vel
aliquod collegium deliquit & non apparet
expreſſe quis fuerit vel qui fuerint qui de-
linquerint; tamen ſtante hoc dubio omnes
puniuntur. Exemplum ponit quando poſi-
tū eſt partitū ad fabas albas & nigras, & ob
tentū eſt partitū ad delinquendū, licet non
ſciatur quis dederit fabas albas ad delictū
cōmittendū, tamen omnes debent puniri,
& hoc ne delicta remaneant impunita. ad
hoc alleg. Barto. hoc tenentē in d. l. aut facta
in. §. fi. in iij. col. ff. de pen. quod multū not.
ad materiā gl. in l. itē nulla. §. ſi plures. ff. ad
leg. aquil. de qua dixi ſupra in ſingulari pro
ximo, licet iudicio meo hoc non dicat Bar.
ſi recte ponderentur verba ſua ibi. Itē adde
ēt alium caſum in quo ſequimur ꝙ durius
eſt qui caſus eſt in notario ſcribēte falſum
inſtrumentū cui abſcindi debet vna manus
nam debet abſcindi manus dextra cū qua
deliquit & non ſiniſtra quæ eſt minus di-
gna & minus vtilis ipſi notario. Ita dixit
And. de Iſer. in c. j. §. ſcriba. de ꝓhi. feu. alie.
per Fed. in vſib. feu. quē ibi refert & ſequi-
tur Cardi. Alex. circa fin. quod dicit notan-
dum eſſe ad limitationem eorū quæ haben
tur in auth. ſed nouo iure. C. de ſer. fugi. Et
vide Bal. in l. data opera. in vij. col. ver. Vn
de in caſibus iſtis &c. vbi dixit ꝙ in dubio
in deteriorē partē interpretanda ſunt pro-
pter rigorem iudiciorum conſeruandum.
* (Alium caſum vide per Ang. in l. verum la
ij. ante fin. in verſi. vlt. ſub die ff. de fur.)
219 Obligatio nō cōtinens cauſam eſt ineffi
cax. Ita dixit glo. in l. inſtrumēta C. de pro-
ba. & in l. generaliter. in verbo, cauſa. C. de
non nume. pecu. & voluit Bar. in l. nuda. C.
de dona. & Saly. in l. j. C. de confeſ. Bar. in l.
j. C. de eden. Spec. in ti. de confeſ. in. §. nunc
videndū verſi. Sed quæ eſt ratio in ij. parte
& ibi Ioā. And. in addi. inci. Rofredus &c.
* (Vide Alex. hoc limitantem & no. loquen
tē in conſi. clvij. incip. Viſo themate in vlt.
col. in vj. volu.) Et volunt alij quamplures
doc. in diuerſis locis quos retuli. in l. j. in. §.
præterea in viij. char. ff. de quæſt. vbi idem
probaui eſſe in diſpenſatione pape, in do-
natione quādo incipit a promiſſione, in præ
cepto iudicis, in petitione reſtitutionis in
integrum in petitione abſolutionis a iura-
mento, & in ſimilibus. Et teneas perpetuo
menti vnum de quo etiam feci mentionem

videlicet, ꝙ iſtud nedum procedit in cauſa ciuili, ſed etiã in criminali, in qua ſimiliter non valet confeſſio facta ſine cauſa. Ita ſingulariter voluit Pet. de Anch. in conſil. ſuo xxiij. inci. Viſa inquiſitione formata contra Philippũ in j. col. ver. licet nuda confeſſio. vbi inquit ꝙ confeſſio ſine cauſa in criminalibus non præiudicat confitenti ſicut nec in ciuilibus. quod dictum tãquam mirabile & aureis literis reſcribendũ teneas menti perpetuo, quia poſſet tibi afferre honorem ſimul & vtilitatem, & de hoc dicto feci mentionem in dicta l. j. §. præterea in viij. char. ff. de quæſtionib.

220 Fideiuſſor accedẽs obligationi regulariter habet beneficiũ excuſſionis in auth. pręſente. & ibi doc. C. de fideiuſ. & in authẽ. de fideiuſ. in prin. & in auth. hoc ſi debitor C. de pign. cum ſimi. Sed pone Florẽtinus vel Senenſis dat fideiuſſorẽ Bononię, qui Florẽtinus in domicilio ſuo eſt idoneus & ſoluendo, ſed hic Bononię vbi iudicium agit nihil habet, an hoc caſu abſq; eo ꝙ alia fiat excuſſio in bonis ſitis Florentie poſſit ipſe fideiuſſor conueniri? in quo dicas quod non, ſed ad hoc vt ipſe fideiuſſor poſſit cõueniri hic neceſſe eſt quod primo fuerit facta excuſſio in bonis principalis etiam ſi ſit extra iuriſdictionem iudicis vbi iudicium agitur. Ita ſingulariter dixit Iac. de Are. quẽ refert & ſequitur Bal. ibi in l. ſi. §. ſed ſi cum Seio. ff. ſi certum peta. quod dictũ refert & ſequitur do. Alex. in conſi. ſuo cccviij. incipiẽ. In cauſa quæ vertitur in vlti. col. Limita tamẽ hoc dictũ ſecundum Bald. in d. §. ſed ſi cum Seio & do. Alex. in d. conſi. eſſe verũ & procedere quando facilis eſſet exactio ſeu excuſſio bonorũ alibi ſitorum, alias ſecus, quia abſurdũ eſſet q̃d actor cogeretur peregrinare faciendo excuſſionẽ in diuerſis locis, & ad hoc plura alleg. Bal. & do. Alex. in dictis locis quæ videas per teipſum.

221 Reſtitutio in integrum retinet naturam prime cauſe & ſecundũ illã regulatur adeo ꝙ vt ſis ſicut in cauſa criminali nõ poteſt interuenire procurator, vt in l. penul. in. §. ad crimen ff. de publi. iudi. & in l. ſeruum quoque. §. publice intereſt. ff. de procu. & in c. veniens. extra de accuſ. Ita nec in petendo reſtitutionem in integrum aduerſus ſententiam latam in cauſa capitali poterit interuenire procurator. Ita not. dixit Bald. in l. j. §. peu. in ſi. ff. de poſthu. quod dictum pro notab. & ſingulari refert & ſequitur do. Fran. de Arc. in d. c. veniens in xxij. col. de accu. Quod dictum not. in practica quando clientulus tuus minor vellet petere reſtitutionẽ in integrum aduerſus ſententiam capitalem contra eum latam in caſu quo poſſet eam petere, vt dixi in l. prima. §. fin. ff. de quęſt. nam tunc debet eam ipſe petere & non poteſt eam petere per procuratorem. ad quæ etiam vide quæ dixi ſupra in ſing. 88. incip. Stante ſtatuto in ſi. verbis.

222 Exceptio non numerate pecunie poteſt opponi intra bienniũ l. in contractibus C. de non nu. pecu. etiã ſi in contractu ſit appoſitum iuramentũ, vt in l. ſi. C. eo. de non nu. pecu. Sed pone quod renunciatum eſt per debitorem huic exceptioni, an hoc caſu poterit opponi talis exceptio? in quo Bar. in l. ex cautione eod. titu. in ſi. poſt multa tenet quod non obſtante tali renunciatione poterit opponi talis exceptio, & mouetur potiſſime hac ratione dicẽs quod ea facilitate & fragilitate qua inducitur ipſe debitor ad ꝓmittendum, eadem fragilitate inducitur ad renunciandum. & alia dicit ibi ad hoc, de quibus per eum ibi, vbi ẽt per Bald. ſatis late. Sed tu in hac materia tene ſemper menti vnum not. verbum Bald. videlicet quod ex confeſſione partis in qua confitetur ſe habuiſſe & recepiſſe cũ renunciatione exceptionis non nu. pecu. oritur præſumptio iuris & de iure contra ipſum debitorem ꝙ vere habuerit & receperit dictam pecuniã cõtra quam non admittitur probatio in cõtrariũ niſi per confeſſionẽ partis aduerſe. authen. ſed iam neceſſe. C. de dona. ante nup. Ita multum ſingu. dixit Bald. in conſilio. ſuo ccccliij. incip. Duo rei in j. volu. de quo dixi in conſi. xlviij. incipiẽ. In cauſa & lite in ij. char. vbi plura etiam dixi in materia exceptionis non nu. pecu. & vide quendã Modernũ not. loquentem in hac materia in tracta. clauſularum ſub rub. an excep. non nu. pecu. renun. poſſit. per totũ. tene menti, quia illa doctrina Bal. alias fecit mihi honorem in contingentia facti.

223 Nõnulla dedi tibi ſingularia dicta ſupra in materia incertitudinis. videlicet, in ſing. ccvj. inci. Incertitudo, & in ſing. ccxvij. incip. Ter vel quater. licet principaliter abũde & latiſſime materiam ipſius incertitudinis poſuerim in l. a vobis quoq; ff. de annuis leg. Et melius & latius in repe. mea rub. C. de ꝓba. ante ſi. Nuperrime aũt do tibi vnũ aliud non omittẽdum in ipſa incertitudinis materia, videlicet, ꝙ licet incertitudo de iure ciuili regulariter vitiet diſpoſitionem, tamẽ de equitate canonica cõpelli poteſt promiſſor, vt arbitrio boni viri impleat pro-

miſſa incerta. Ita multũ ſingu. dixit Archid. in c. nonnulli. j. q. j. quẽ refert & ſequitur d. Anto. in d. c. ex parte, extra de cenſi. quos refert & ſequitur d. Alex. in l. j. in vj. col. ff. ſolu. mat. vbi dicit quod non recordatur vidiſſe hoc dictũ apud legiſtas relatũ præterquã a Bal. in l. ſalariũ ff. mand. qui ſolum dicit. vide Archi. in c. nõnulli. j. q. j. & illud dictũ refert & magnifacit ẽt ipſe d. Alex. in l. ita ſtipulatus in ij. col. verſi. Et ſimiliter per hanc legẽ ff. de verb. obli. vbi not. loquitur
* (Et in conſi. clviij. inci. Viſo teſtamento ad fi. in vij. vol.) De quo dicto vide etiam melius per d. Fely. in c. j. in iij. col. in fi. ver. Pro iſta opinione cõi. extra de pact. vbi plures refert approbãtes illud dictũ & aliqua not. ſimilia adducit. Et illud ẽt refert ipſe d. Fely. in c. ſi cautio. in viij. colũ. in prin. de fide inſtru. & in c. cum iuramento. de homi. vbi ẽt dixi tene mẽti, quia profecto eſt ſing. verbum ad multa.

224 Filius non tenetur ſoluere debita patris nec ecõtra, vt hr̃ in toto ti. C. ne fil. pro pat. & C. ad mace. & iſtud eſt naturale & regulare, vt hr̃ in l. pe. & fin. C. ne vxor pro ma. & in l. vnica. C. vt nullus ex vic. pro deb. alle. lib. xj. & in l. hac diffinitione C. de omni agro deſer. lib. xj. & in. §. quia vero. in authen. vt nulli iudi. & in l. prouidendum. C. de decurio. lib. x. & in l. ob es. & in auth. ibi poſita C. de act. & obl. Nec valet ſecundum aliquos ſtatutum volens ꝙ vnus teneatur pro debito alterius, vt dixit Bald. in l. iij. in vlti. col. C. de conſti. pecu. de quo etiam per Bal. in rub. C. res inter alios acta. & per do. Iaſ. de may. inſti. de actio. in. §. actiones autẽ in antepe. col. Et per d. Fran. de Are. in not. conſi. ſuo xxix. incip. Diligenter &c. in iiij. char. Et per Bal. in l. dotis C. de iur. dot. Et Pe. de Anch. in c. canonũ ſtatuta in vj. char. in ver. Quæro vlterius ſcriptũ eſt. de cõſti. & Io. de Imo. in c. pe. de conſue. & per do. Alex. latius in cõſi. ſuo xliij. inci. Super præmiſſo themate in xij. col. in j. volu. vbi alios adducit, & per d. Fely. late in c. ius generale in pe. & vlti. col. j. diſt. Tene tamẽ menti & nunꝗ̃ exeat mentẽ tuã ꝙ ſtatutũ volens ꝙ bona filiorum & vxoris, & etiã ꝙ ipſi filij poſſint capi pro delicto fallẽtie, ſcilicet quãdo pater fallat ſeu cedat foro valet, nã amore coniugis & filiorũ ſepe homines retrahantur ab illa fallẽtia, ita ſing. & peregrine dicit Abb. in c. ex parte. in vlti. verbis, extra de conſue. vbi ẽt ſubdit eſſe in ſimilibus caſibus arduis & valde periculoſis. Dicit iñ ꝙ tale ſtatutũ eſt iniquum qñ ex neceſſitate inducitur quis ad fallendũ, ſecus autẽ quando quis fallit ex propoſito, quod eſt ſingu. no. quia vterq; modus fallẽdi ſepe venit in facto, ex quo dicto poteris ex hac doctrina limitare tex. in d. §. quia vero ĩ auth. vt nulli iudic. vt alia iura ſuperius alleg. vide etiã in materia Io. de Ana. in c. ij. in vij. col. ver. Quid autem econtra. extra de delic. pue.
* (vide Bar. & Iaſ. in l. his ſolis ff. de condi. inde. & Lud. Ro. in ſing. ſuo cxij. incip. pater erat pauper. Bal. in l. fi. C. ad maced.)

225 In delictis ad fauorẽ rei attẽditur initium & non finis l. qui cum maior. in prin. verſi. Sed minor ff. de bo. liber l. quod ait lex. §. ait ff. de adul. & ibi Barto. & volunt doct. in l. gracchus C. de adul. & Bal. in l. ſi quis nõ dicã rapere C. de epiſ. & cleri. in iij. colum. & Alexand. in conſilio ccxcix. incipien. Viſo themate in vlti. colum. & Ioan. de Ana. in conſilio ſuo xj. incipien. Omiſſa diſcuſ-
* ſione in ſecunda colum. (Et ideo offendens bannitum non tenetur eo poſtea exempto ab auo, quia inſpicitur initium. ita dixit Baldus in l. ſi conſtante in. §. ſi vxor rem ff. ſolu. mat.) Et ideo tene menti ꝙ ſtante ſtatuto hic Bononiæ prout ſtat quo cauetur ꝙ vnicuiq; liceat animalia aliena quæ repererit in fundo ſuo propria authoritate occidere in illo. Attamen ſi quis repererit aliquod animal in fundo ſuo & cum vellet illud occidere animal aufugit extra fundum poterit tunc illud extra fundũ impune occidere Ita no. in proprijs terminis dixit Saly. in d. l. gracchus in pe. col. ver. Ex prædictis habes C. de adul. Tene menti, quia quotidie
* iſtud occurit inter ruſticos. (Et idem expreſſe dicit Barto. in l. quod ait lex. in. §. quod ait in fin. ff. de adul. quem refert & ſequitur Angel. de Are. in lib. malefic. in verbo, in platea communis in j. char. in fin. in verſicu. incipien. quæro quid ſi aliquis exiſtens &c. & vide Pet. de Anch. in repe. c. canonum ſtatuta. in lxxxj. colum. in verſi. vlti. circa iſtam. de conſti.) Et adde hic Bald. in d. l. quod ait in. §. fi. vbi dicit ꝙ ſi quis poteſt oſtendere ex forma ſtatuti ingredientẽ poſſeſſionem ſuam, & aliquis eam fuit ingreſſus & poſtea aufugit, & dominus eum proſequitur ꝙ poterit eum offendere extra poſſeſſionẽ ſuam. Et dixit Bald. in l. cunctos populos in repe. poſt med. C. de ſum. trini. & fide catho. ꝙ licet pro debito ciuili quis non poſſit capi in domo ſi tamen repertus fuerit per officialem extra domum & fugerit in domo ꝙ tunc poterit extrahi de domo. Et dixit Cyn. in authen. ſi quis ei. C.

de adult. ꝙ licet quis de eccleſia per officia lē ſecularem extrahi nō debeat, tamē ſi de liquit extra eccleſiā & aufugit in eccleſiam adeo ꝙ officialis eū extra eccleſiā capere non potuit, poterit de eccleſia extrahi, per tex. in. §. ſed neque homicidiū. in authen. de manda. princip. quæ omnia vltimo hic adducta refert & ſequitur do. Alex. in conſil. ſuo xxiiij. incip. Animaduerſis &c. in x. colum. in ij. vol. quē vide. Et hic adde no. verba Bal. in l. pomponius in j. col. ante fi. ver. not. inſpici inuitum ff. de neg. geſt. Vbi format tres ſimiles quæſtiones, & decidit qđ attendatur initium. & eum refert & ſequitur Io. de Ana. in c. fi. in xiiij. col. circa med. de colluſ. detegen. de quibus omnibus dixi in c. j. circa princi. extra de homi. & in c. ij. circa fi. eo. titu. vbi omnino vide. Videas tamen Iaſo. in l. pleriq; in ij. col. ver. nono procedit ff. de in ius vocan. vbi tenet contra ſuperius dicta.

226 Emphyteota priuati non ſoluens canonem per triennium cadit a iure ſuo, vulgata l. ij. C. de iure emphy. emphyteotica autē eccleſiæ nō ſoluēs per biennium cadit a iure ſuo auth. qui rem C. de ſacroſan. eccle. c. potuit de loca. §. ſi vero qs in auth. de alie. & emphy. cum ſimi. quod tamē intellige, nisi ipſe emphyteota iurauerit ſoluere ſingulo anno, quia tunc ceſſando in ſolutione per annum tantum cadit tunc a iure ſuo, vt ſingu. dixit Bal. in c. querelam extra de iureiu. quem refert & ſequitur d. Alex. in cōſi. ſuo lxxxv. incip. Non puto in j. vol. vbi etiam aliqua pro hoc dicto alleg. quam doctrinam ſequor licet d. Iaſ. de may. illam reprobet & male iudicio meo in l. ij. in vij. col. verſi. nono quæro C. de iure emphy. fundat enim opinionē ſuam contra Bal. ſolum ex illo, videlicet, quod iuramentū ſequitur naturā cōtractus ſuper quo interponitur l. fi. C. de nō nu. pecu. Sed de natura contractus emphyteotici eſt quod ante bienniū nō cadat emphyteota a iure ſuo non ſoluēdo, ergo licet non iurauerit cadet a iure ſuo non ſoluēdo in primo anno. Sed illa ratio non habet tollere doctrinam Bal. quia non eſt ſemper verum hoc ꝙ iuramentū ſequatur naturam cōtractus ſuper quo interponitur, imo potius iuramentum alterat naturā contractus, vt patet in pluribus doctrinis & iuribus traditis per Moder. in l. ſi duo patroni. §. marcellus ff. de iureiu. & patet ēt ex dictis per me in repett. mea l. fi. C. de proba. in xxxiiij. char. vbi plura notabilia poſui in materia iuramēti, & dixi etiam ſatis ample in conſi. meo lij. incip. Præſuppoſita. & latius valde in auth. quod obtinet C. de proba. & illa regula, ſcilicet quod iuramētū regulatur ſecū dū naturā cōtractus habet locū in ſubſtantialibus iudicij, ſecus in accidentalibus ſeu acceſſorijs, ſecundū Io. de Imo. in c. j. de iudi. vbi no. loquitur in materia huius iuramēti. Sed teneas menti in hac materia emphyteote vnū perpetua memoria dignum, videlicet ꝙ licet emphyteota non ſoluēs in primo anno regulariter non cadat a iure ſuo, hoc tñ fallit in emphyteota eccleſiæ q fuiſſet citatus ab ipſa eccleſia ad ſoluendum canonem, nā facta tali citatione non erit neceſſarius curſus biēnij, ſed ſufficiet lapſus ſex menſium, in quo ſi non ſoluerit canonē cadet a iure ſuo non expectato alio tempore decurſo. Ita ſingulari. dixit Ang. in l. hac diffinitione C. de omni agro deſer. lib. x quod eſt ſing. not. & perpetua memoria dignum. quod dictū pro valde no. refert & ſequitur do. Anto. Corſetus in ſua repe. rub. extra de iureiur. in xj. priuilegio iuramenti.

227 Per dationē fideiuſſoris in iudicio ſiſti & de iudicato ſoluendo ſatiſdans non dicitur conſentire in iudicē, adeo ꝙ poſtea nō poſſit opponere exceptionē declaratoriā, ſecū dū Bar. & alios in l. ſi cū venerit ff. de iuriſ. omn. iud. quia in tali fideiuſſione ſubintelligitur niſi iuſta cauſa iudex recuſaretur. qđ ēt probatur in auth. offeratur C. de lit. conteſt. vbi poſt ſatiſdationē datur tēpus ad deliberandū; & idē voluit Angel. in l. ſed ſi ſuſceperit ff. de iudi. dicens quod actus factus ex neceſſitate, vt eſt iſte, nō inferi cōſenſum in iudicē. ad qđ alleg. Inno. in c. inter monaſteriū. de re iudi. Et idē tenet Bal. in d. auth. offeratur in ij. not. & Bal. in c. j. in j. col. extra de iudi. & in l. ij. in prin. in iij. colum. ff. ſi quis in ius voc. non ierit. & in l. ij. C. de bo. autho. iudi. poſ. vbi idē dicit in eo qui ſatiſdat de parēdo mandatis curie. Teneas tamē mēti quod prædicta non habēt locum in eo qui ſatiſdat vt reuocet tenutā quam paſſus eſt ex primo decreto iuxta c. quoniā frequēter. vt lit. non conteſt. quia odio ſue cōtumaciæ inductum eſt vt non poſſit vlterius forū declinare. Ita ſing. dixit Angel. in l. eum qui in poſſeſſionem ff. de priui. cre. per tex. in l. de die. ff. qui ſatiſd. cog. & in l. ſi finita. §. itē videamus ff. de dam. infec. vbi idē tenet Angel. & Ioan. de Imo. quam doctrinam refert & ſequitur do. Fely. in c. inter monaſterium in vj. col. extra de iudic. de qua dixi in l. ſi queramus in iij. char. ff. de teſta. & in l. ſi quis ne quæſtio in vj. col. verſi. vnum tamē

not.ff.de quæſt.Et pro dicta doctrina Ang. facit optime quod voluit Pet.de Ancha. in conſi.ſuo cxcij.inci. In auxilium veritatis. circa med.vbi dicit quod licet per ſatiſdationẽ de iudicio ſiſti quis non dicatur prorogare iuriſdictionẽ iudicis & in eum cõſentire,vt per Bar.& doct.in d.l.ſi conuenerit attamen hoc fallit, niſi quis eſſet captus & carceratus,& vt reuocaret capturã & exiret carceres præſtaret fideiuſſorem de iudicio ſiſti & de iudicato ſoluẽdo, quoniã hoc caſu per talẽ dilationem fideiuſſoris dicetur in ipſum iudicẽ cõſenſiſſe,adeo ꝙ nõ poterit vlterius impugnare eius perſonam quod eſt not.verbũ.in contrarium tamen faciunt not.verba do.Io.Bap.de cazalup. in tracta. ſuo de debi.fugi.in ver.Quintodecimo &c. vbi videas.

228 Agens in iudicio nomine alieno ſi dubitatur de mandato non admittitur ſine cautione de rato l.non ſolum.§. qui alienum ff. de procu.l.j.C.de ſatiſdan.& in l.ſi is a quo in.§.ſi procurator.ff.vt in poſ.lega.& in l.j. C.de procur. Sed tene mẽti notabilem limitationẽ & reſtrictionẽ ad prędicta iura,videlicet quod quãdo dubitatur de mãdato admittitur talis agẽs cũ cautione de rato.Iſtud eſt verũ niſi dñs pro quo ille vult agere ſi intra ciuitatem vel in loco propinquo,ita vt faciliter poſſit haberi eius prę ſentia & poſſit tollere dubium circa mandatũ, nam hoc caſu non admittetur ẽt cum cautione de rato.Ita ſing.dixit Ang.per illum tex.in l.mutus.in.§.is qui curatorem ff.de procu.quod dicit bene notandum & ſemper menti tenẽdum eſſe.quod dictum pro valde notabili ibi ſequitur Pau. de Caſt.& ſimiliter dicit illud eſſe perpetuo mẽti tenẽdum. pro quo optime faciunt dicta infra in ſing.260.inci. Citatus ſemel.& dicta per Ioan.And.in addi.Specu.in titu.de appel.in.§.nunc breuiter in ij.col.in addi.inci.Aduerte quia mãdatum &c.Ex quo dicto ego inferebam ad vnũ,ꝙ licet coniunctus admittatur pro coniuncto ſine mãdato,vt l.ſed & hæc ff.de ꝓcura.& in l. exigendi C.eo. dummodo caueat de rato,vt eſt text.in l.iij.§. ſed ſi forte ff.iudi.ſol & volunt doc.in dictis locis,dũmodo non appareat de contraria voluntate illius coniuncte perſone pro qua coniũctus agit,quia ſi appareat de contraria voluntate non admittitur talis coniuncta perſona etiam cum cautione de rato,vt eſt text. ibi & doct.omnes in l.pomponius in.§.ſi.ff.de procu. Tamen ſi non eſt certum de contraria voluntate,ſed dubitatur, ſi tunc ipſe cõiunctus de cuius voluntate dubitatur eſt in ciuitate vel loco propinquo, in quo faciliter poteſt haberi eius præſentia & eius declaratio voluntatis ſue,tunc nõ admitteiur talis coniunctus pro coniuncto etiam cum cautione de rato.& hæc illatio optime mihi videtur probari in d.l.mutus. in.§.is qui curatorem.& ẽt ex dicta doctrina Ang. & Pau.de Caſt.ibidem ꝙ profecto eſt mẽti tenendũ cũ faciliter poſſet in facto cõtingere ꝑ quibus omnibus optime faciũt dicta per Bar.in l.admonẽdi in xiij.col. verſi. Venio ad tertium.ibi,Itẽ hoc intelligo verum &c. * ff.de iureiur.(Vide Alex.in conſil. xxxix. inci.Stantibus &c.in iiij.colum.in vj. vol. & Soci.conſi.lxvj.incip.Viſo compromiſſo in ij.colum.in iiij.volu.)

229 Sententia quæ tranſiuit in rem iudicatã non retractatur prætextu inſtrumẽtorũ nouiter repertorũ,vt late habetur in l.ſub ſpecie C.de re iudi.& in l.imperatores ff.eod. titu.& in c.inter monaſterium de re iud.& in l.ſub prætextu.C.de tranſac.& in l. argẽtarius in.§.cum autem ff.de eden.cum ſimi. Teneas tamẽ menti quod licet prędicta ſint vera,tamẽ ſi ille qui vult dicta ſentẽtiam infringere habuit iuſtam cauſam ignorãdi dicta inſtrumẽta poterit petere dictam ſentẽtiam retractari per remediũ reſtitutionis in integrum concedẽdum ex clauſula generali,ſi qua mihi iuſta cauſa &c.de qua in l.j.in fi.& in l.ſed & ſi per prætorẽ.§.hæc clauſula ff.quib.ex cau.maio.Ita ſing.dixit Cy. in l.j.C.de condt.indeb.quẽ refert & ſequitur Io.And.in addi.Spe.in titu.de execu.ſentẽ. in.§.ſi.ſuper ver.illud aũt quæritur &c. & Ioã.de Imo.in d.l.imperatores.quos omnes refert & ſequitur do.Alexã. in conſilio ſuo ccxciij.ſecundũ ordinẽ meũ inci.In cauſa & lite vertente in ij.colũ. Sed tu vltra eum dicas quod idem in effectu tenuit Ioã.And.in addi.Specu.in titu. de inſtru.edi, in.§.poſtquam in v.col.in addi.inci.Hæc iura loquũtur &c.Teneas mẽti ad limitationẽ dictorũ iuriũ.ſ.l.ſub ſpecie C.de re iud.cũ alijs ſuperius allegatis. Et vere non ſunt multi dies quibus euenit hic caſus in facto, & plura dicta fuerunt ſuper eo. Attamen a nemine fuit allegata prædicta doctrina Cyn.& aliorum ſequacium.

230 Antiqua dubitatio eſt apud doctores, an papa ſine cauſa poſſit diſpẽſare circa ius poſitiuũ?in quo fuerunt varij,nam Innoc.in c. inter monaſterium de re iud.& Pet.in c.nõ eſt de voto.quos ibi refert Abb.tenẽt quod ſic.pro quibus facit c.propoſuit. de conceſ.

præben.& glo.in c.j.in verbo,ab omnibus. de conſtitu. hinc eſt quod papa ſine aliqua cauſa poteſt abbreuiare omnẽ dilationẽ iuris ſecundum Pet.de Anch.& Imo. in c. ex ore.per illum tex.de his quæ fiunt a maio. parte cap. Et Bal.in conſil. ſuo ccccxxxiij. inci. Quæritur vtrum &c.in iij.volu. Contrariam autem opinionem,ſ.quod non poſſit ſine cauſa diſpenſare tenuit Inno.in c.diuerſis fallacijs.de cle.coniug. vbi dicit fortius quod ſuperior diſpenſans ſine cauſa peccat. & idẽ videtur velle in c.veniens de filijs præſby.quẽ refert & ſequitur Pau. de Caſt.in conſi.ſuo cxix.inci.Notandum eſt quod adulteriũ in j.colũ.vbi ẽt allegat pro hac parte tex.in c.innotuit de elec. Ex quo ſubdit ipſe Pau.de Caſt.in d.conſi. ꝙ ſuperior dans poteſtatem officiali diſpenſandi in aliquo caſu debet ſubintelligi cauſa rationabili ſubſiſtente & non aliter. & hanc partem etiam in ipſo papa firmat ſatis late do. Abb.in d.c.non eſt de voto.vbi eſt glo. ad hoc in iure ſolitaria,ſecundum Barba.in c.cum ſit romana in viij.colũ.de appel.quã quæſtionẽ tamẽ ad præſens latius vel diffuſius non examino,ſed remitto me ad plene dicta per doct. in d.c. propoſuit & ad dicta per Arch.in c.cõſequens xj.diſt. & per Io. And.in c.de multa in iij.col.de pręb.& per Abb.in c.per venerabilem in prin. qui filij ſint leg.& per Gemi.in d.c. conſequens. & per do.Fely.in c.ad audientiam de reſcrip. & in c.j.in iiij.fallentia.vbi videas de cõſti. & in c.poſtulaſti in xix.col.de reſcri. tetigi ego vnũ verbũ in l.j.in.§. præterea in viij. char.parua ff.de quæſt. Attamen non omitto vnũ ſingulare verbum in hac materia diſpenſationis, videlicet, quod licet papa in aliquibus caſibus poſſet diſpenſare ſine cauſa,attamen ſi quis tanquam vice gerens papę diſpenſat ſine cauſa gerens vices ſibi cõmiſſas a papa,talis eius diſpenſatio non valet,licet papa hoc potuiſſet facere.quod eſt ſingulare no.Ita dixit Inno.in c. dudũ el.ij. ad fi.ibi,item ſi papa.extra de elec.& idem tenet ipſe Innoc.in c.cũ ad monaſteriũ in j. col.ibi, itẽ licet conditioni.de ſtatu. mona. & in c.veniens in j.glo.de filijs presby.quẽ refert & ſequitur lumen & decus iuris immortale d.Fely.in d.c.poſtulaſti in xviij.colum.ver.Quartus caſus &c.de reſcrip. vbi ſubdit ꝙ hoc etiam not.Abb.in c.at ſi clerici.in.§.de adulterijs in ix.col. de iudi.& in c.præterea in pen. col.de teſt.cog.& Bald. in l.ſi teſtamẽtum poſt prin.C.de teſta. Fed. de Senis in conſi.ſuo ccciiij.inci. Reuerẽde pater &c.Et iſtud dictum teneas perpetuo menti,quia ſecundum do.Felyn. vbi ſupra ex hoc dicto poteris facere infringere in foro contẽtioſo mille diſpenſationes quas faciunt legati papę ſuper incompatibilibus cum perſonis indignis.

231 Iuſta cauſa multum operatur & eſt magne importantie, ſiue loquamur in principibus,ſiue in iudicibus,ſiue in priuatis, vt ſatis luculenter & copioſe oſtendit d.Alex. in conſilio ſuo cxix.incip. Titulus quæſtionis &c.in v.col.in ij.volu.& Barba.in cõſi. ſuo lxxvj.inci. Viſo puncto in iij.col. in iij. volu.& Bald.in authẽ. generaliter de epiſ. & cle.in ij.col.& patet etiam ex tex.vnico ſecundũ omnes,in l.ſi hominem ff.mand.de quo plura dicit d.Fely.in c.j.in xv. & xvj. colum.de conſti.& Barba.in c.cum olim el j.in xij.col.de offi.deleg.& in c.ceterum. in prin.de iura.calum.& in c. fi. de conſue. & in c.at ſi clerici.de iudi.& in c. cum ſit romana de app.in x.col.& in d.conſil.lxxvj. & Bald.in l.ſi pater parcum C. de ſponſa.in ver.Sed pone pater.de qua iuſta cauſa aliquid dixi in l.j.§.præterea circa med.ff. de quæſtio.& ſupra in ſing.114.incip. Vulgatũ &c.vbi poſui noi. verbum. & vnũ aliud poſui infra in ſing.233.incipien.Quæ de nouo &c.& 261.incip.Exceptio.(* Et plura ẽt ponit Iaſo.in l. barbarius.nu.xvj. per duas col.de offi.pręto.)Sed vltra omnes effectus ipſius iuſte cauſe poſitos in dictis locis a doctoribus do tibi vnum alium effectum forte notabiliorem ceteris,nam tu ſcis quod vltimum ſtatutum non tollit primũ habẽs clauſulam derogatoriam niſi in ſecundo fiat expreſſa mentio & reuocatio primi ſtatuti derogatorij,vt voluit Cy. in diſputatione ſua incip. Prima voluntas ſequẽtibus derogatoria &c.arg.l.ſi mihi & tibi.§.in legatis ff. de leg.j.& in l.ſi quis in principio teſtamẽti ff.de leg.iij.& no.in l.fin.C. ſi contra ius vel vtili.publi.& volunt Cano.in c.nonnulli.de reſcrip.& Bar.in tracta. ad reprimẽdũ in verbo,non obſtantẽ. Attamẽ quãdo conſtat ſecũdũ ſtatutũ emanaſſe ex aliqua iuſta & rationabili cã monẽte ſtatuentes quibus viſum fuit primũ ſtatutũ fore inutile, tunc per tale ſecundũ ſtatutum cum clauſula generali non obſtante videtur derogatum primo quantumcunq; derogatorio,eo ꝙ cauſæ derogationis ſuperueniens habet in ſe vim reuocationis. Ita fuit de mẽte Bal.in c.j. de conſti.lib. vj.quod dictum pro valde no.refert & approbat do.Io.Bap.de ſancto Seuerino in repe.l.omnes populi in xv. char. in

ver. quibus etiam adde ff. de iuſti. & iur. & do. Fely. in c. nonnulli. in vij. col. ver. Limita hoc de ſtatuto. extra de reſcrip. quod dictum dicit alibi non vidiſſe. pro quo allegās l. ſi cum cornelios ff. de ſo. & dicta l. ſi hominem. & tex. in auth. hæc cōſtitutio innouat in rubro & nigro. pro quo ēt dicit videndū fore dictum Bal. in l. j. in pe. colū. verſi. item valet C. qui bo: ce. poſ.

232 Captas vnū pro ruſticis, cōiter extāt ſtatuta per Italiā quibus cauetur φ in aliquo caſu villa teneatur ad reſtitutionē ſeu emēdationem damnorum datorum, an hoc caſu quælibet villa teneatur ad talem emēdationē: in quo dicas φ nō, nam tale ſtatutum non habebit locum in villa in qua non ſint quinque homines qui ſint patresfamilias. ita no. dixit Bal. in c. j. in ij. co. ver. Quero quot homines extra de elec. vbi idē etiam dicit eſſe in caſtro quod dictū refert do. Alex. in l. ſi in pe. col. ante ſi. verſi. item per illū tex. C. de teſta. ad quod dicit videnda eſſe not. per Bar. in l. prætor. la ij. in prin. ff. vi bono. rap. & per Ang. poſt Bart. in l. ſicut. §. in decurionibus ff. quod cuiuſq; vniuerſi. nomi. tene menti, quia alias vidi de hoc dubitari in contingentia facti. Et adde in ſimili quod fama ville non ſufficit vbi in villa nō ſunt niſi duo vel tres homines tātū. Ita no. Abb. antiquus in c. inquiſitionis de accu. quem refert & ſequitur Bal. in margarita ſua in verbo, fama in vij. verſi. vide tamen Bal. ſuper ſtatutis ſuper verbo, familia. vbi videtur tenere contrarium.

233 Quæ de nouo emergūt nouo indiget auxilio l. de ætate §. ex cauſa ff. de interrog. act. vbi per Bar. & alios & hr in l. plane ff. vt in poſſ. leg. & in l. j. in princi. ff. de ven. inſpic. & in c. paſtoralis de excep. & in c. ceterum de iura. calum. cū ſimil. de quo late locutus ſum in l. j. in. §. ſi. in iiij. char. parua ff. de quæſtio. vbi plura notabilia dicta adduxi in hac materia. & dixi etiam aliquid in l. ſi quæramus ff. de teſta. in vj. char. parua. pro quo facit no. verbum Bal. in l. iij. in ſi. C. de epiſco. aud. (Ad hanc materiam vide not. verbum Dy. in conſi. xx. incip. Super quæſtione qua quæritur vtrum filius &c. vbi dixit φ licet ſtatutum vel ius commune dicat φ in cauſa appellationis vel nullitatis non recipiantur noue probationes quod tamen recipientur ſi de nouo emerſerunt. quod dictum pro not. refert & ſequitur Flo. in l. quędam mulier in iij. colum, circa med. ff. fami. hercif.) Sed vltra omnia quæ in dictis locis dixi, addo vnum not. & ſingulare verbū iudicio meo, videlicet, φ ſi ego procurator tuus ſatiſdedi de iudicio ſiſti & de iudicato ſoluendo pro te quē defendebam iuxta l. j. C. de ſatiſdan. & ea quæ habentur in l. non ſolum in. §. qui alieno. ff. de procur. & in l. j. C. eod. cum ſimi. & poſtea tu efficiaris non ſoluēdo, vt quia bona tua iam incepta ſunt poſſideri per creditores tuos φ iſta eſt iuſta cauſa recuſandi defenſionē tuā & vlterius non litigandi pro te, quia ſi ego condemnarer pro te & ſoluerem non poſſem poſtea a te recuperare, ideo nō teneor vlterius pro te litigare nec cōtra me cōmittitur ſtipulatio ob rē non defenſam. Ita ſingu. & egregie dixit Pau. de Ca. in l. mutus in. §. qui nō cogitur per illum tex. ff. de procura. quod eſt multum no. ad materiam dicte regule, quæ de nouo emergunt &c. & etiam ad limitationem illius regule, videlicet, quæ ab initio ſunt voluntatis ex poſtfacto ſunt neceſſitatis de qua in l. ſicut C. de act. & oblig. cū cōcor. ibi in glo. alleg. ad quæ vide ēt dicta infra in ſing. 241. inci. Non debet addi.

234 Paria delicta mutua compenſatione tolluntur l. viro atque vxore ff. ſolu. mat. l. cū mulier l a j. eodem titu. c. ſignificaſti. de diuor. capit. penulti. de adul. & cap. fina. eodē titu. & xxxij. quæſtio. vj. cap. nihil. cū multis ſimi. in gloſ. dictorum iurium allegat. & per Specu. nota. loquentem in titu. de accuſatio. in. §. primo in verſicu. quid ſi te vocaui latronem. (Et circa hanc materiam vide Iaſo. in l. in arenam in fin. Verbis C. de innoffic. teſta.) Et ideo tene menti quod licet mulier committens adulterium perdat dotem. & actionem ipſius vt habetur in d. l. viro atque vxore. & in d. l. cum mulier. & in l. conſenſu. C. de repud. & in capitu. plerunque de dona. inter virum & vxo. Attamen ſi mulier commiſit adulterium nō perdit dotē ſuam ſi maritus ſuus tenebat concubinas, & ſimiliter committebat adulteriū. Ita ſingu. dixit Pau. de Caſt. in conſilio ſuo cxxviij. incip. Hæc mulier non debet excludi a petitione dotis. Et mouetur per dicta iura & per dictam regulam, quod paria delicta. Et idem tenet aperte glo. fin. in d. c. penulti. de adul. licet eam non alleget Pau. de Caſt. Quod dictum pro valde not. refert & ſequitur domi. Augu. Arimi. in addi. ſuis ad Angel. de Aret. in tracta. malefic. in verbo, Che hai adulterata la mia dona in iij. char. in penul. addi. ante fin. de qua doctrina feci mentionem in l. patre vel marito in ſecunda char. ff. de quæſtio. (Et idem tenet Spe. in titu. de cri. in modum excep. oppoſi.

§.in primis.verſicu.excipitur.) Pro qua fa ciũt et dicta per Abb. in c.cõſtitutus.de cõ uer.cõiug.& per Raph.cu.quẽ omnino vide in conſi.ſuo clxxix.incip. Domina Andriola circa fi.vbi ēt dicit qđ mulieri cõpetit actio de dote ēt cõſtãte matrimonio marito retinẽte cõcubinas.ad quod allegat plura de quibus ibi per eũ.quod multũ not.ad fauorẽ mulierũ & ad ampliationẽ dictæ regule,ꝙ paria delicta &c. & ēt ad limitationẽ glo.ſing.in c.plerunqꝫ de donа.inter viri & vxo.quæ voluit ꝙ ſicut mulier cõmittẽs adulteriũ perdit dotẽ.ita perdat bona parapheruaIia.quam glo.dixit ſingularẽ Ludo.ro.in ſing.ſuo 312.incipien.Propter adulteriũ &c.Tene mẽti,quia raro probatur adulterũ cõmiſſum eſſe per mulierẽ,quin poſſit probari ſimiliter adulteriũ eſſe commiſſum per maritum,quia rariſſimi ſunt qui ſtẽt cõtenti propria vxore.vt cõiter dignoſcitur. Et adde prædictis ꝙ ſicut viuẽte marito ꝓpter adulteriũ vxor perdit dotem,ſimiliter mortuo marito ſi vidua committit ſtuprum perdit dotẽ,ſeu actionẽ ad repetendũ dotẽ. Ita ſing.dixit Pau.de Caſt.in cõſi.ſuo cxxj. inci.Reuocatur in dubiũ alleg.bonũ tex.cũ gl.in l.pe.& ibi Bar.ff.de adul.vbi not.Bar. ꝙ qui offenditur ex adulterio cõſtante matrimonio ille offenditur ex ſtupro viduitate durante.Quod dictũ exclamat d.Iaſ.in l. ij.in ij.col.ver.adde ꝙ illud ff.ſolu.mat.vbi adducit Pau.de Ca.hoc idẽ tenentẽ in alijs locis.& vide do.Fely.in c.paſtoralis de iudi.Et quãdo mulier quæ commiſit adulteriũ eſt mortua,an poſſit hoc hęredibus ſuis repetẽtibus dotẽ opponi.vide Io.de Ana.in c.intelleximus in viij.col.de adul.

235 Procuratores,aduocatos, & alios morantes in palatijs rogo vt animaduertãt ad vnũ per quod poterũt facere corruere mille ꝓceſſus & ſentẽtias,nã tu ſcis quod citatio eſt magni effectus,vt dixi ſupra in quampluribus ſingularibus maxime in ſing.75.inci.citatio.Sed tene mẽti qđ ad validitatem actus proceſſus vel ſentẽtię nõ ſolũ requiritur qđ fiat ipſa citatio, ſed ēt requirit quod iudex cõmittẽs citationẽ exprimat perſonam vel nomẽ nũcij per quẽ vult quod fiat talis citatio,alias ſi generaliter cõmitteret partẽ citari & nõ exprimeret per quẽ nuncium non valeret citatio.Ita ſing.dixit d.Frã. de Are. in cõſi.xxxiij.inci.Conſultatio præmiſſa in iiij.col.ver.nec poteſt dici.circa med.illius ver.ad quod alleg.Bal.in l.petẽs C. de pac. Sed tu dicas quod hoc apertius voluit Bal. quem ipſe non vidit in l. eius qui in prouincia in iij.colum.in verſicu.præterea.ibi, & in nuncio videtur clarius &c.ff.ſi cer.peta. * (Vide Bald. omnino in l.ſi. circa med. vnde datur quod credatur &c.C.de exhiben. reis.& Bald.in cap.venerabilis in ij.colum. poſt med. de dolo & contu.) Tene menti, quia ex hoc dicto poteris conſequi decus & commodũ, maxime quia iſtud dictũ paucis eſt notum, & communiter iudices committunt citationem partis generaliter dicẽdo notario cauſe, facias partem citari ad talem actum pro tali die & hora, nec aliter exprimunt perſonam vel nomen nuncij, ideo teneas perpetuo menti. Et iſtud dictum poteris addere ad materiam incertitudinis quam ſatis late poſui in l.a vobis quoque ff.de annuis lega.& latius in repe. mea rub.C.de proba.in materia incertitudinis. Et circa hanc materiã nuncij vide Ang. de Are.nota.loquentem in.§.quadrupli.in vj. col.inſti.de actio.

236 Dictio tanquam, eſt nota improprietatis l.ſi pecuniam ff.ſi cer.pe.l.iubemus in.§.ſane el.j.C.de ſacroſan.eccle. voluit Barto.in l.j.in fin.princip.ff.de offi.eius cui man. eſt iuriſ.& Bald.in l.apud antiquos C.de fur.licet aliquando ſit expreſſiua veritatis c. ſolite.& ibi glo.de maio.& obed.c. primo & ibi not.Archi.de homi.lib.vj.l.prima & ibi not.Bald.in prin.ff.de hære.inſti.de qua dictione vide etiam tex.cum glo. in c.cũ pro cauſa.de ſen.excom.& in c.ex parte.de ſpõſa.& per Barto.in l.ſi is qui pro emptore.in xxiiij.colum.ff.de vſucap.& in l.ſi maritus la ij.§.j.ff.de adul.& do. Ant.in c. nuper in fi.extra de biga.& per d.Fely.in d.c.ſolite. & per do.Alex.in conſi.ſuo xv.incip. Viſo * proceſſu in ix.colum.in j.vol. (Idem dicas in verbo, perinde.ſecundũ Fulgo. in l.licet in prediſſ.in quib.cauſis pig.taci.cõtrah.) Et ideo teneas mẽti vnum no.verbũ, videlicet quod ſi ſtatutum dicit quod aliquis puniatur tanꝗ falſarius,quod non debebit puniri pœna legis cornelię de fal.ſed alia pœna arbitraria iudici.Ita ſing.dixit Bal. in c. nonnulli.in.§.ſunt & alij. de reſcrip. quod dicit eſſe menti tenẽdum quod dictũ refert & ſequitur ibi do.Fely.in ix.col.in prin.& in d.c.ſolite in ij.col.de maio.& obed.

237 Expenſe conuentionales valde differũt ab expẽſis iudicialibus,nã habẽs iuſtã cauſam litigãdi excuſatur ab expẽſis iudicij ſi ſuccumbit,vt habetur in l.properandum in .§.ſin autẽ C.de iudic.& in l. qui ſolidum.§. etiam.ff.de leg.ij.& in l.eum quẽ temere.de iud.& in c.finẽ litibus.de dolo & cõtu.cũ ſi.

Attamen licet habeat iuſtam cauſam litigã-
di non excuſabitur a pœnis conuentionali
bus vt qñ inter ipſas partes conuentum eſt
quod ſuccumbens in cauſa teneretur ſolue-
re expenſas ipſi victori, nam hoc caſu non
habito reſpectu, an victus habuerit iuſtam
cauſam litigandi, necne, condemnabitur in
expenſis. Ita dixit gl. ſing. in auth. de iudi. in
§. oportet. quam gl. ad hoc ſumme põderat
Ange. in l. properandum. §. ſinaũt alterutra.
C. de iudi. & ibi Bal. & Bar. et Bal. in l. ſi mu
lier. in. §. ſi rem. ff. de leg. iij. & Bal. in authẽ.
generaliter. in iij. col. C. de epiſco. & cle. &
Bal. in l. eos. in. §. cautione. in j. col. C. de ap-
pel. de qua gl. & materia latius valde locu-
tus ſum in l. patre vel marito. in iij. char. par
ua. ff. de quæſtio. vbi omnino uideas. Sed vl-
tra ibi dicta teneas etiã menti quod ſi iudex
in ſententia abſoluit partes ab expenſis in-
telligitur ſolum ab expenſis iudicij, non ab
expenſis conuentionalibus, quia non obſtã-
te tali abſolutoria pars ipſa obtinens pote-
rit petere expenſas cõuentionales. Ita ſing.
dixit Ange. de Are. inſtit. de pœ. teme. litig.
in. §. hæc autem omnia. in fin. j. colum. quod
dicit no. eſſe, iubens quod hoc nunquã exeat
mentem legentis.

238 Differunt habitãtes in prouincia ab ha-
bitantibus in cõfinibus ipſius prouinciæ. Et
ideo ſi fit mẽtio de habitantibus in certa re
gione vel prouincia non comprehendũtur
habitantes in confinibus. Ita ſing. dixit Do-
mi. de ſancto Gemini. in c. j. in j. col. de tẽpo.
ordi. lib. vj. colligens hoc ex dicto Ioã. And.
ibi, per quod ſequitur ſecundum eum quod
in materia ſtricta emanãte ſuper prouincia
Tuſcie, Lombardie, Romandiole & Mar-
chie Triuiſane, non includitur Bononia, qꝛ
eſt ſita in confinio iſtarum quatuor prouin-
ciarum, vt dicit patere in priuilegio ſtadij,
quod dictum dicit eſſe no. do. Fely. referens
eum in c. Rodolphus. in xiiij. col. ver. cæte-
rum. de reſcrip. vbi dicit quod pro hoc di-
cto facit quod voluit Bal. in l. omnes popu-
li. in xiiij. col. verſi. item ſi ſtatutum dicat. ff.
de iuſti. & iure. quod dictum Bald. refert &
ſequitur Pe. de Anch. in c. canonum ſtatuta.
in iiij. membro. & alia de quibus ibi per eũ.
Et vide etiam bonum dictum Ang. in l. j. §.
occiſorum. ff. ad Silla. vbi loquitur de male
ficio commiſſo in confinibus.

239 Contumax ſeu moroſus non poteſt alle-
gare pendentia litis, ſecundum Bar. in l. vbi
ceptum. ff. de iudi. & in l. quanuis. ff. de dam
no infe. & in l. ſepulchri. ff. de ſepul. vio. Et
ideo teneas menti quod ſi remiſſus ad curiã
epiſcopalem ſuper aliquo incidẽti eſt ibi in
mora, quod tunc iudex primæ cauſæ poteſt
ad vlteriora procedere, quia moroſus vel
contumax non põt allegare pendentiam li-
tis in alio loco. Ita ſingu. dixit Bal. quem ibi
refert & ſequitur d. Alexan. in l. de die. §. tu
tor. poſt med. ff. qui ſatiſda. cog. vbi dicit qđ
cautela eſt quod iudex ſecularis qñ remit-
tit partes ad curiam epiſcopalẽ pro aliquo
articulo vt præfigat terminum intra quem
debeat ſe præſentare coram epiſcopo quod
facere poteſt iudex ſecularis, ut probatur in
l. præſes. cum ibi no. & hoc voluit ibi Bart.
per illum tex. C. de appel. de quo etiam la-
tius per d. Alex. in d. §. tutor. vbi videas, qꝛ
iſtud eſt not. dignum in practica ſecundum
eum ibi, quem refert & ſequitur. do. Fel. in
c. cum ſit romana. in ij. col. de appel.

240 Regula legis, per hanc. C. de temp. app.
videlicet non probatum probabo, & nõ de-
ductum deducam in cauſa appellationis ha
bet locum, vt probatur ſeu deducatur aliqđ
in cauſa appellationis de nouo circa prius
petita in cauſa principali, non autem vt ali
quid de nouo petatur, & ſuper eo aliquid
probetur vel deducatur quod non ſit peti-
tum vel deductum in cauſa principali, quia
hoc non pertinet ad iudicem appellationis,
vt in l. eos. C. de app. & ij. q. vij. in fi. Ita ſin-
gu. dixit Abb. in c. ſignificauerunt. de exce.
quem refert & ſequitur ibi d. Fely. in iiij. co
lum. vbi ipſe de hoc dicto facit feſtum, & di
cit quod propter hoc datur ſingularis decla
ratio ad d. l. per hanc. & ad c. cum Ioannes.
de fide inſtru. tene menti in practica, qꝛ pau
* ci animaduertunt ad hoc. (Vide Iaſ. in repe.
l. admonendi. in xxv. col.) Et hic adde om-
nino ſing. dictum Inno. in ſimili ꝙ ego ple-
ne retuli in l. j. §. fi. in xiiij. col. verſic. Et in-
* quantum. ff. de quæſtio. (Vide in ſingu. c. lv.
incipien. Doctrina.)

241 Non debet addi afflictio afflicto. c. cum
percuſſio. vij. q. j. l. tam dementis. C. de epiſ.
audi. l. diuus. ff. de offi. pſi. cũ ſi. in gl. ibi alle.
Et ideo teneas mẽti quod ſi quis fuerit ſpo
liatus bonis ſuis propter guerram ꝙ nõ de-
bet poſſe poſtea inſolidum conueniri a cre
ditoribus ſuis, ita ſing. dixit Ioan. Fab. inſti.
de actio. in. §. eum quoque. quod dictum ſe-
cundum eum eſt pium & equum. & eum ſe
quitur Ioan. de Pla. ibi, & d. Iaſ. dicens hanc
eſſe mirabilem deciſionem & notandã, quã
tamen reliquit cogitandum. pro quo facit di
ctũ Bal. in c. j. in fin. verbis. in ti. an agna. vel
* fil. (Vide omnino Bald. in ſimili in l. ij. C. de
vectiga.) Et iſtud poteris addere his quę di-

xi ſupra ĩ ſing.ccxxxiij.inci. Quæ de nouo.
242 Textum habes valde no.in l.fi.ff.de rei ven.dicentem quod ſi quis in veritate poſſidet aliquam rem & contra eum agatur rei vendicatione ad illam rem ſi ipſe negat illā poſsidere,& cōuincatur de mendacio quia actor probet ipſam poſsidere,tunc debet talis poſſeſsio incontinenti ab eo auferri, & in actorem transferri ēt nihil de ſuo iure ꝓbante,de quo tex.late loquitur.d.Abb.in c. pe.in vj.col.de iura.calū.& Ang.de Are.in §.omnium.inſti.de actio.ubi dicit idē eſſe ſi actum eſſet cōtra aliquem qui diceret ſe tenere pro Titio nominando Titium in iudicio vt haberet beneficium.l.iij.C.vbi in rē actio.cum ille Titius non eſſet dñs nec pro eo poſsideret,ſed poſsidebat pro ſe, tunc ſi cōuincatur de mēdacio debet priuari poſſeſsione,& illa eſt in aduerſarium transferēda,& ita dicit tenere Spe.in ti.de j.& ij.decre.in.§.reſtat.verſ.quid ſi nominās.& Bal. in d.l.fi.ff.de rei ven.ad quod ēt vide Bald. idem tenentē poſt Bar.in d.l.iij.C.vbi in rē actio.in v.col.in xj.q.& Bal.in l.unica.C.de his qui pe.nomi.& in rubri.extra de eo qui mit.in poſ.rei ſeruan.cau.circa fi.& Inno.in c.qm̄ frequēter.in.§.quod ſi ſuper. extra vt lite nō conteſt.& ibi d.Ant.in ij.col.de quo etiā tex.in d.l.fi.ff.de rei vend.videas Abb. in conſi.xvij.inci.In quæſtione Ottonelli. & videas Lud.Ro.late loquentem in conſi. ſuo lxx.incip.Viſis themate.in ij.& iij.col. & Ang.ibi, per illū tex.dixit in j.col.quod ſi emphyteota negat rem eſſe emphyteoticam & conuincatur de mendacio quod priuatur iure ſuo emphyteotico.& alle.Inno. idem tenere in c.cæterum.in ti.de iudi.licet contrarium videatur tenere Bal.in c.vaſallus.el j.ſi de feud.fue.contro.inter domi.& agna.in ij.col.ver.extra quæro vtrū iſta pœna. Et idem dr̄ eſſe in vaſallo negante feudum,quia ſi conuincatur de mēdacio priuatˀ iure feudi.tex.eſt no.in d.c.vaſallus.el j.Idē etiam dicas eſſe in creditore negante rē eſſe ſibi pignoratam,quia per talē negationē videtur repudiare ius pignoris,ſecundū Ang. in l.titius.in.§.titius ſeio.ff.quib.mod.pign. vel hypo.ſol.& vide quæ dixi in auth.item
* poſſeſſor.C.qui pot.in pig.hab.(Et de pluribus alijs negantibus quibus probatˀ contrarium vide Iaſ.in l.j.in pen.& vlti.col.C.de tranſa.)Sed teneas tū menti quod d.l.fin.ff. de rei vendi.procedit & locum habet quando reus ſpecialiter negat ſe poſsidere,ſed ſecus eſt ſi reſpondēs libello diceret nego narrata prout narrantur eſſe vera,quia tūc per talem negationem non diceretur negare ſe poſsidere,eo quia per talem negationem videtur negare illud quod eſt ſubſtantia libelli,non aūt eius circunſtantias. Iſtud fuit not. dictum Bart.in l.ſi dubitetur.in.§.ita demū. ff.de fideiuſſ.quod dictum refert & approbat do.Iaſ.in.§.omnium.in xx.col.in ti.inſti tu.de act.dicens hoc dictū eſſe perpetuo notandum quia vtiliſsimum in practica, vt cōuentus nunquam neget ſe poſsidere ne tradat in pœnā.d.l.fi.ſed ſimpliciter neget narrata in libello prout narrantur eſſe vera.& refert Ioan.de Imo.in d.l.ſi dubitetur.in.§. ita demum.diceret alias fuiſſe bene lucratū, ſed hoc dicto, quod dictum refert ipſe Ioan.de Imo.in d.l.ſi de hoc ita.ff.de re iud. de quo latius per d.Iaſ.ind.§.omniū.in xix. & xx.col.de quo tū dicto vide d.Fely.in c. j.in iiij.colum.de lit.conteſt.in ver.ad iij.q.
* (Et illud dictum Bar.etiam refert & approbat Alex.in conſi.xcj.incip.In cauſa & c.in pe.col.in vj.vol.)Et vide etiam Bal.in l.error.in.v.col.verſi.ſecundo caſu.C.de iur.& fac.igno.vbi videtur aliqualiter diſcrepare a ſupradicta doctrina.

243 Satis notum eſt in iure quod licitum eſt creditori capere debitorem ſuum fugientē etiā propria authoritate, vulgata.l.ait prætor.§.ſi debitorem.& ibi gl.& doc.ff.quę in frau.credi. & habetur per ſcribentes in l.j. C.qū lic.ſe ſine iudi.vind.& in auth.& omnino.C.ne uxor pro mari.cum ſi.Sed poteſt quæri vtrum hoc liceat facere procuratori ipſius creditoris ſicut licet ipſi creditori? & certe videretur dicendum quod non , quia illud quod alicui perſonę cui ſpecialiter cōceditur ad alium non poterit transferri, ſecundum Bal.in l.j in antepe.col.verſicu.ſed quid dicimus ſtatutū permitit.C.vnde vi. & in l.vt vim.in iij.col.ff.de iuſti. & iur.ad quod alleg.l.cum patronus.ff.de lega.ij.de quo etiam per Bart.in l.non ſolum.ff.de iniur.& per Bal.in c.ad noſtram.de proba.& in c.j.§.ſi quis vero.de pace iura.firman. & in l.per diuerſas.C.man.contrarium tamen dicas eſſe verius, videlicet, quod ſicut licet ipſi creditori capere debitorē ſuum fugientem,ita hoc licebit eius procuratori, ita dixit gl.vnica & ſing.in iure,iuncta tex.in l.j. C.vbi quis decu.vel coar.in gl.parua,ī verbo,ab his. & ibi vide Ang.quam glo.refert & ſequitur,& de ea facit feſtum.d.Iaſ.inſti. de actio. in prin.in xv.col.verſi.aduerte ēt.
* (Vide omnino Alex.in conſi.cxxxiij.inci. Circa executionem.in j.col.in vj.vol.)Et licet aliquis poſſet impugnare illam glo.pro-

pter dicta Bald.& aliorum in locis ſuperius allegatis,& etiam quia illa gl.nihil alle.quę non eſt tenenda ſecundum Bal.in l.reſpubli ca.C.ex quib.cau.maio. Sed tu ſuſtinendo illam gl.dicas ꝙ pro illa glo.eſt tex.no.in l. refectionis gratia.in verbo,ego fabriq; mei. ff.cõia præd.& ibi Pau.de Ca.eum ſumme not.pro quo vide quæ dixi ſupra in ſingul. clxxv.incip.Conceſſo vno.Et ad limitatio nem & reſtrictionem.d.l.ait prætor.§.ſi de bitorem.vide Bald.in d.authen.& omnino. in pe.col.C.ne vxor pro mari.quem refert & ſequitur d.Augu. Ari.in addi.ad Ang de Are.ſuper maleficijs.in verbo, fama publi ca.in viij.char.in addi.incip.Tu autē in hac materia teneas,& vide quæ dixi in ſingula. xliij.incip.Debitor fugitiuus.

244 Tu ſcis illud quod fere omnibus notū eſt,videlicet,quod propter enormitatē deli cti licitum eſt iura,ſtatuta,& conſuetudines tranſgredi,ſecundum Inno.in c.j.de conſtit. vbi per oēs.& voluit Bal.in l.quid ergo.in .§.pœna grauior.ff.de his qui no.infa.in iiij. col.& Bal.in c.j.in vj.col.qui feu.dare poſ. & Bal.in l.ſi ſeuerior.in ij.col.C.ex quibus cau.infa.irro.Bal.in l.ſ.in princ.v.col.C.qui accu.poſ.Bal.in l.obſeruare.in.§.proficiſci. in vj.col.ff.de offic.procon Bal.in l.j.C.de præci.impera.offer. Bald.in c.j.§.iniuria.in prin.de pace iura.fir.Bald.in auth.ſed nouo iure.C.de ſer.fugi.in j.col.Bal.in c.iurgan tium.in fi.de re iudi. & volunt alij docto.in pluribus alijs locis quos ſatis accurate redu xi in repe.mea.l.ſi.C.de proba.in lxxiij.& lxxiiij.char.vbi plura notabilia adduxi in materia.Sed iſtud dictum non intelligas ita abſolute procedere,ſed reſtringe eum mul tum ſingulariter, videlicet, quod propter enormitatem delicti licitum eſt iura ſtatuta & conſuetudinis tranſgredi,hoc eſt verum in maioribus magiſtratibus tm̄ quibus hoc licet, ſed ſecus eſt in minoribus magiſtrati bus vt in poteſtatibus terrarū,quia ipſi non poſſunt leges vel ſtatuta tranſgredi et pro pter enormitatem delicti,quia debēt ſerua re ſtatuta ad vnguem.Iſtud fuit ſingulare di ctum Bal.in auth.hodie per illum tex.C.de iudi.quod dictum refert & ſequitur do.Iaſ. inſti.de acti.in.§.ex maleſi.in ij.col.vbi pro hoc dicto alleg.Lud.Ro.in l.ſi vero.in.§.de viro.in xlvj.fallen.ff.ſolu.matri.vbi ſingul. dixit ſecundum eum quod propter enormi tatē delicti nō licet magiſtratui leges tranſ gredi,ſed quod imo tunc debet conſuli ſu perior.pro quo alleg. tex.quem dicit vnicū & ſingu.in iure in l.diuus, la ij.ff.de ſal. & dicit do.Iaſ.vbi ſupra quod iſtud dictū Lu do.Rom.alibi non reperitur ſcriptum licet ſibi videatur quod ille tex.nō probet illud. Sed parcat mihi excellentiã do.Iaſo. quia imo ille text.hoc dicit aperte.Et vltra eum dico quod illud quod dixit Bal.in dicta au then.hodie.dixit etiam idem Bald.in auth. ſed nouo iure.circa ij.colum.C.de ſer.fugi. ✻ vbi videas.(Vide quæ dixi infra in ſingul. cccxvij.incip.Arbitrium.)

245 Quando dubitatˀ de mandato tunc non admittitur procurator ſine cautione de ra to.l.j.C.de procu.l.non ſolum.§.qui alieno. ff.eod.habetur plene per doc.in l.vnica.C. de ſatiſda.& licet regula iſta ſit vera,attamē teneas menti quod iſta regula & iura prædi cta & ſimilia ſunt limitanda niſi agatur de magno præiudicio,& propter quam cautio nem non eſſet ſufficienter prouiſum,quia in tali caſu ſi dubitatur de mandato procura toris.vt ſupra conſtituti, tunc non admitte tur cum cautione de rato.iſta fuit ſingularis doctri. Pau.de Caſt.per illum text.in l.quē ita.in.§.etiam abſentis.ff.ad treb.quod etiā ſentit ibi Ang.quam doctrinam non memi ni me alibi legiſſe per quam poteris reſtrin gere & limitare.l.exigendi.C.de procur.& in l.ſed & hęc.ff.eo.Et vide quæ dixi ſupra in ſing.cix.inci.Infamis infamia facti.

246 Remiſsio iniuriarum facta in foro con ſcientie licet non operetur in foro conten tioſo,vt habetur per Bal.in capitulo j.§.in iuria.de pace iuramen.firman.& per Bal.in l.non ſolum.in.§.j.ff.de iniur.in ſuis addi.et voluit Ludo.Roma.in l.ij.ff.ad Silla.& per Bar.in dicta l.non ſolum.& in l.ſi tibi.§.pri mo.ff.de pact.Tamen iſtud fallit ſi dixiſſet ipſe iniuriam paſſus ſe facere plenam remiſ ſionem iniurie, ita dixit Bald.& Ludo.Ro ma.in dictis locis quos refert & ſequitur do mi.Fely.in c.inter quatuor.ante fi.de maio. & obedien. vbi dicit quod hoc etiam tenet, Alexan.in dicta l.ſi tibi.& alleg.etiam Spe cu.in titu.de legato.in.§.ſ.verſic.quid ſi de gradatus.vbi dicit quod licet reſtitutio. de gradati & priuati beneficio nō trahatur ad ipſum beneficium , tamen hoc fallit niſi ſit plene reſtitutus.quod etiam voluit Io.And. & Domi.in c.quamuis.de reſcrip.in vj.Pro quibus etiam faciunt ſecūdum eum ibi pau loante dicta per Barba.in repetitio.c.teſti monium.in penulti.char.in verſicu.illuſtris domi.Marchio Ferrarien.&c. de teſtib.& in capitulo.eam te, in xij.colum.de reſcrip. in verſiculo ego conſului . vbi dicit ſe ob tinuiſſe Ferrariæ quod licet iſta verba , fa

cimus tibi gratiam, importent ſimplicē indulgentiam & remiſsionem pœnæ, non aūt reſtitutionem bonorum, vt finaliter concludit Saly. contra Bart. in l. fi. ad fi. C. de ſentē. paſ. hoc tñ fallit vbi princeps diceret facimus tibi plenam gratiam, quia tunc ēt recuperabit bona alienata per fiſcum, ad quod inducit verba Bald. in ti. de pace conſtan. in verbo, in plenitudine gratiæ noſtræ. Et alia adducit do. Fely. ad hoc propoſitum in d. c. inter quatuor, quæ per te videre poteris.

247 Principale propoſitum, vt ſcis, ſemper attendi debet, vulgata l. ſi quis nec cauſam. ff. ſi cer. peta. l. ſed & ſi quemcunq; in fin. ff. ad l. Aquil. l. qui iniuriæ. in prin. ff. de fur. cū ſimi. pro qua regula poſſem plures ſingulares doctrinas adducere quas alias cúmulaui pro ampliatione ipſius regulæ quæ præſentialiter omitto. Sed ſolum do tibi ſingulare verbum in hac materia, videlicet quod ſi ſtatutum punit leuātes rumorem & vnus inimicum ſuum percuſsit, ex quo incidēter ſequutus fuit rumor quod hoc caſu talis nō debet puniri pœna ſtatuti, quia ille principaliter non intendebat offendere rempublicam nec leuare rumorem, ita ſing. conſuluit Bal. in ciuitate Aſsiſij per tex. in l. ſi quis ingenuam, in. §. in ciuilibus. ff. de cap. quod dictum refert & approbat d. Catal. de viſo. in trac. ſuo ſyndi. in verſi. cccxciiij. inci. Adde tamen quod ille nō dicitur perturbare &c. quæ omnia ponit & approbat d. Fel. in rub. de treu. & pace. in iij. col. in fi. & vide in ſimili dicta ſupra in ſing. clxxvj. inci. Voluntas & propoſitum. & vide d. Nellū in tract. bannito. in ij. parte ſecūdi temporis, q. xiij. inci. Sed circa idem. & d. Iaſ. in l. ſi quis nec cauſam. in iij. col. ff. de iuriſdi. om. iudi. & q̄ ego dixi in c. ij. prope fi. de homic. (Vide in ſimili no. dictū Fulgo. in l. quid ſit fugitiuus. ff. de edil. edic. in prin. & do. Alex. in conſil. cxiij. incip. Viſo inſtrumento. in fi. in ij. vol. & Soci. in conſi. lxxx. incip. Præſens conſultatio. in iiij. col. circa med. in iiij. volu. & ibi in conſil. cxxj. incipien. Præmittenda eſt in ſecunda colum.)

248 Conditio mulierum licet in pluribus caſibus ſit deterior conditione maſculorū, attamen capias plures caſus notabiles, in quibus conditio mulierum eſt fauorabilior. Et primo quo ad carcerationem. Nam mulier regulariter pro debito carcerari nō poteſt, quod tñ ſecus eſt in maſculo, probatur in l. j. C. de offi. diuer. iudi. & in authen. ibi poſita. & in auth. ſed nouo iure. C. de cuſto. reo. & habetur per Bar. in auth. matri & auie. in iiij. col. C. qñ mulier offi. tu. fungi pōt. & voluit Bart. in l. ſi quis ſub conditione. in viij. col. ff. de teſt. tut. & Bal. in l. j. ff. qui ſatiſda. cog. & Bal. in l. j. in iiij. col. C. qui bon. cede. poſſ. Bal. in l. etiam. in v. col. C. de execu. rei iudi. Bald. in l. conſentaneum. in pen. col. C. quō & qñ iud. Bald. & Imo. in l. ſi quis poſt. ff. de teſta. Lud. Ro. in l. alia. §. eleganter. in iiij. col. ff. ſo. ma. & Matheſi. in not. ſuo cviij. & per Alb. Gandi. in trac. ſuo maleſi. ſub rubri. quid ſit agendum reo præſente. in iij. colum. verſicu. ſed quid ſi non appareat. in fin. (Vide Bal. in conſil. cccxiij. inci. In punctis. in ij. vol.) Quod tñ non procedit in cauſa tutele & eius adminiſtrationis, quia tūc bene poterit mulier carcerari, ſecundum Bart. in d. authen. matri & auie. & in d. l. ſi quis ſub conditione. a Lud. Ro. in d. §. eleganter. & Matheſi. in d. no. cviij. & Ang. in l. qm̄. C. de cuſtod. reo. Nec etiam procedit in muliere meretrice, quia illa carcerari poterit ſecundum Bal. in d. l. conſentaneum. & Ang. in d. l. qm̄. & Lud. in d. §. eleganter. Quod tñ verum intellige niſi talis meretrix ſit maritata, quia tunc incarcerari non poterit ſecundum Ioan. And. in addi. Spec. in ti. de iniur. & damno dato. Pro quo facit dictum Bald. in compendioſa ſua. in rub. de quæſtio. circa ſniam. verſic. xiiij. quæritur. vbi dixit quod ſtatutum dicens quod meretrix poſsit impune offendi non habet locū in meretrice maritata. Et facit dictum Bald. in l. j. in vlt. col. C. de raptu virg. vbi dicit quod licet lex illa nō habet locum in meretrice, tñ ſecus eſt in meretrice maritata, ad quod vide Bal. in l. fi. ff. de rer. diui. & in l. raptores. circa principi. C. de epiſ. & cle. & per Ang. in l. verū. ff. de fur. & Matheſi. in nota. ſuo cj. Potes etiā limitare prædictam regulam niſi mulier recuſaret redire cum viro ſuo, quia tunc poterit perſonaliter capi & cogi redire cum viro ſuo, vt habetur per Abba. in c. literas. in vlt. q. vbi etiam per alios de reſti. ſpol. Et teneas menti circa hanc adminiſtrationē tutele, quod nedum ipſa mulier pro cauſa adminiſtrationis tutelæ poteſt carcerari, ſed etiā ille qui accepit in vxorem mulierem quæ fuit tutrix filiorum ſuorum nō reddidit adminiſtrationem antequam contrahat matrimonium, bona ipſius viri ſunt obligata pro dicta adminiſtratione. Ita ſing. dicit tex. in l. ſi mater. C. in quib. cau. pig. taci. contrah. & ibi Bald. multum exclamat illum tex. & dixit quod eum ſumme habent notare illi qui contrahunt matrimonium cum viduis. & vide etiam duo iura ſimilia allegata per gloſ.

d.l.ſi mater. Item in alio caſu conditio mulierum eſt melior, nam in caſibus in quibus quis in iudicio comparere cogitur perſonaliter nunquam illis caſibus mulier cogi poteſt, ſecundum Bald.in l.fi.C.de procura.& Bal.in c.j.de iudi.in vj.Item & alio caſu cōditio mulierum eſt fauorabilior, nam ſi legatum eſt factum monaſterio nec apparet cui in dubio intelligitur factum tale legatū monaſterio mulierum & ſic monialium, nō aūt virorum. Ita dixit Bal.poſt Cy.in l.cū multe.C.de dona.ante nup.& Bald.in l.in multis.ff.de ſtatu ho.(Et Iaſ.in.§.ex maleficijs. in xiij.col.in princ.inſti.de actio.) Item alio etiam caſu conditio mulierum eſt fauorabilior, nam ſtante ſtatuto quod nullus audiat contra inſtrm, item quod nullus magnus ingrediatur palatium certe non habebit locū in muliere volente vti beneficio Velleiani cōtra inſtrm contra eam productum, ſecundum Bal.in d.l.in multis. Item ſtante ſtatuto ꝙ filij bannitorum expellantur de ciuitate, attamen non expellentur filiæ fœminæ. Ita dicit Bal.& Saly.in l.quicunq;.in iiij.col.C. de ſer.fugi. Item ſi mulier ſit inuenta cū armis etiam ſi non inueniat fideiuſſorem non tñ debet duci ad palatium, ſed debet relaxari præſtita cautione iuratoria de ſtando iuri.auth.nouo iure.C.de cuſto.reo. Ita no.inquit Bal.in l.ſed & ſi is.ff.de i ius voc.quod dictum refert & ſequitur do.Fely.in c.legebatur.in prin.de maio.& obed.& idem dixit Bal.in addi.Spec.in ti.de ſenten.in pen. char.in ver.Titius fideiuſsit.& Bal.in l.nemo deinceps.poſt med.C.de epiſc.& cle.& Ang.de Are.in trac.maleſi.in verbo, pro q̄bus Antonius fideiuſsit.in ij.char.in ver.& aduertas &c. Et vide ad prædicta quæ dixi in ſing.cclxxvj.inci.Dixi tibi. Item alio caſu conditio mulierum eſt melior, nam mulier non poteſt etiam pro maleficio capi in domo. Ita dixit Bal.in addi.Spec. in ti.de citatio.in ij.colum.verſicu.an nuncius poſsit, pro quo faciunt dicta per Bald.in dicta lege ſed & ſi is.

249 Obligatio ſine cauſa non valet, vt habetur in l.cum de indebito.in.§.fin.ff.de ꝓba.& in c.ſi cautio.extra de fide inſtr.& voluit gl. in l.inſtrumenta.C.de probat.& in l. generaliter.in verbo, cauſam.C.de non nume.pecu.& Bar.in l.nuda.C.de dona. & Saly.in l.j.C.de confeſ.Bar.in l.j.C.de eden.& alij plures docto.quos ad hoc retuli in l.j.§. præterea.in xxxij.col.in forma parua.ff.de quæſtio. Attamē teneas menti quod licet talis obligatio ſine cauſa non probet verum plene, ſecus aūt ſemiplene, nam talis obligatio ſine cauſa ꝓbat ſemiplene, ita dixit Specu.poſt Marti.de Fa.in ti.de cōfeſ.in.§.nūc videndum.in vij.colum.verſi.ſed nunquid. Quod dictum pro valde no.exclamat Lud. Ro.in conſi.ſuo ccclxxiij.quod inci.In caſu propoſito.ante fi. Et idem dixit d.Alexan. in conſi.ſuo iiij.incip.Circa primum quæſitū.in pe.col.in j.vol.& in conſi.ſuo lxxxiij. incip.In cauſa & lite.in j.vol.& d.Ant.in d. c.ſi cautio.de qua materia latiſsime dixi forte vltra omnes in d.l.j.§.præterea.in xxxij. col.cum ſeq.ff.de quæſtio.

250 In materia legitimationis filiorum per ſubſequens matrimonium dixi tibi ſingulare verbum ſupra in ſing.cxxj.incip. Credo te ſcire. Sed præſentialiter dico tibi vnum aliud in eadem materia non minus ſolenne iudicio meo, videlicet quod filij naturales legitimentur per ſubſequens matrimoniū, vt dixi in dicto ſing.cxxj.attamen ſi alij filij legitimi & naturales adſunt, iſti naturales non legitimabuntur per ſubſequens matrimonium tñ niſi tempore ſequuti matrimonij fiant inſtrumenta dotalia, ita ſing.dixit Bal.in l.cum multe.in j.col.in fi.C.de dona.ante nup.& in l.neque.C.de nupti.quod dictum pro valde no.refert & ſequitur Ange.in l.contrahitur.ff.de pign. Ex quo ipſe ſingulariter infert ad vnum, videlicet quod ſi pater habens filios & concubina illā poſtea accipit in vxorem ſine inſtrumentis dotalibus, deinde poſt matrimonium contractum habuit ex ea filium, & ſic legitimū & naturalem, ex poſt moritur pater ab inteſtato, qualiter ſuccedunt iſti filij? dicit qđ ex quo nō interuenerunt inſtrā dotalia primo genitus non ſuccedit quia naturalis, ſed ſuccedet ſecundo genitus quia legitimus & naturalis, quod dicit ibi Ang. eſſe figendū cordi perpetuo, ſi aderant filij legitimi & naturales tempore dicti matrimonij contracti, alias ſi non adfuiſſent alij filij legitimi & naturales, ita ſuccederet primo genitus ſicut ſecundo genitus, quia ad eorum legitimationem non requiruntur inſtrā dotalia niſi qñ adſunt filij legitimi & naturales, vt dixi, ideo tunc ambo eſſent equales in ſucceſsione, tene menti quia eſt vere nota. verbū exiſtens apud paucos, fateor tñ quod prædicta ſolum procedunt de iure ciuili, vt etiam tenet glo.in.§.fi.inſti.de nup.& ibi doc.ſecus autem eſt de iure canonico, quia de iure canonico non requiruntur inſtrā dotalia ad talem legitimationē filiorū fiendam per ſubſequens matrimonium, ſecūdum d.Abb.in c.

tanta.in prin.qui filij ſint legiti.& Ange.de
Are.in d.§.fi.inſti.de nup.quos videas.

251 Connexorum idem eſt iudicium.l.pro-
inde ſi ſeruum.ff.ad l.Aquil.l.lucius.la ij.in
§.paulus reſpondit.& ibi Bar.poſt Iaco.de
Are.ff.de admi.tut.l.quid ergo.§.ſufficit.&
ibi Bal.ff.de contrario iudi.tute.c.cum ſin-
gula.de præb.in vj.cum ſi.in gl.ibi alleg.&
voluit Ioan.de Imo.in cōſi.ſuo cxxxix.in-
cip.Præfatus ſimus.in ij.col.vbi plura alle-
gat ad hoc.& do.Franc.Are.in conſilio ſuo
xxix.incip.Diligenter.in xij.col.verſic.his
breuiter.& d.Alex.in conſi.ſuo cxcvj.inci.
Circa primum.in vlt.col.poſt med.in ij.vo-
lu.Pro quibus faciunt dicta per Bald.in c.j.
de capi.qui curiam ven.& per gl.in c.quia
in tantum.de pręben.vbi dicit quod diſpen
ſatio extenditur ad cōnexa.& facit no.ver
bum Pau.de Ca.in conſi.ſuo xxviij.incip.
Viſo puncto.in prin.vbi dixit quod procu-
rator apponēs manus ad connexa mandato
non dicitur excedere fines mandati.& idē
in delegato dixit gl.j.in c.licet ergo vij.q.
j.& idem in arbitrio dixit Inno.in c.cum di
lectus.de arbi.& idem in teſte dixit Bal.in
l.peremptorias.C.ſen.reſcin.non poſſ.Et fa
ciunt dicta per Pau.de Ca.& d.Alex.in l.ij.
in prin.per illum tex.ff.ſi quis cau.vbi dixe
runt quod tranſactio facta ſuper ſorte ope-
ratur etiam ſuper pœna tanquam ſuper cō-
nexo.quod dictum refert & ſequitur d.Fe-
ly.in c.ſuper literis.in xiij.col.de reſcr.vbi
etiā dixit,ꝙ iuriſditio ſuper principali ex-
tenditur ad connexa alleg.glo.in.§.accuſa-
tus.in verbo,iudicari.de here.in vj.quā al-
legant ad hoc Ang.Ioan.de Imo.& d.Alex.
in l.qui rome.in.§.duo fratres.ff.de verbo.
obli.& alleg.etiam tex.in cle.ij.in verſi.eas
quo quomodo tangentes.de iudi.& poterat
allegare text.& quæ ibi habentur in c.j.de
iudi.in vj.Et ſubdit etiam d.Fely.in d.c.ſu-
per literis.quod liberatio ſuper principali
extenditur ad dependentia & cōnexa etiā
non expreſſa,ad quod alleg.Barto.in l.aure
lius.§.caius.in vj.q.ff.de libe.leg.& alia ad-
ducit ibi d.Fely.de quibus ibi per eum.de
qua materia vide ꝗ late dixi in l.j.§.diuus
hadrianus.ff.de quæſtio.& ꝗ dixi d.Fely.in
c.tranſlato.in iij.col.de conſtitu.& in c.j.in
ix.col.verſic.ſecunda declaratio &c.vt lite
non conteſt.vbi dixit quod in mandato fa-
cto alicui intelliguntur contineri connexa
ſeu dependentia,ad quod allegat notabiles
doctrinas de quibus ibi per eum.Teneas tū
menti quod tranſactio generalis facta ſuper
re dē qua litigabatur licet extendat ad con-
nexa & acceſſoria,vt habetur in l.ſi de cer-
ta.& in l.age.& in l.ſub prætextu.C.de trā-
ſa.cum ſi.tñ non extēditur ad expenſas.Ita
ſing.dixit Ioan.And.in addi.Spec.in ti.de j.
& ij.decre.in.§.ſequitur.in addi.inci.Quod
iudex intra annum &c.quod dictum refe-
runt pro valde notab.aliqui Moder.in d.l.
ſi de certa.C.de tranſa.quod eſt multum no
tab.cum ſæpe de facto contingat,pro quo
optime faciunt dicta per Spe.in ti.de accuſ.
in.§.j.in vj.col.verſi.quid ſi vulneratus.vbi
omnino videas.de quo etiā dixi in l.patre
vel marito.in materia expenſarū.ff.de qō.

252 Iuramentum calumnie debet præſtari a
litigatoribus in principio iudicij vel quādo
ſunt requiſiti iurare.l.j.& fi.& quaſi per to-
tum.C.de iura.calum.imo tale iuramentum
tanquam introductum fauore publico non
poteſt pacto priuatorum remitti.tex.eſt in l.
fi.§.ſed quia veremur.C.de iura.calum.Et
ſcias quod dictum iuramētum calumnie eſt
tante importantie & effectus,quod ille qui
recuſat præſtare ipſum iuramentum perdit
cauſam.Ita ſing.dixit Ange.de Are.inſti.de
pe.teme.litig.in prin.in ij.col.verſic.aduer-
tas &c.alleg.hoc voluiſſe Iac.But.in l.ij.C.
de iura.calum.& iſtud dictum multū excla-
mat Ange.vbi ſupra.& dicit,teneas perpe-
tuo menti & nunquam exeat mētem tuam.
Sed profecto mirandum eſt de Angel.quod
tantum iſtud dictum exclamet,quia de hoc
dicto habemus text.aptum in terminis quē
ipſe nō vidit in authen.vt litig.iurent.in.§.
illo videlicet.& in authē.principales.C.de
iura.calum.quæ extracta vel ſumpta eſt ex
dicto.§.illo videlicet. Hippo.de Marſilijs.
Iuris Vtriuſq; Doctor Bononienſis.

253 Forenſes nō ligantur ſtatuto ciuitatis ſe
cundnm Bar.& alios in l.cunctos populos.
C.de ſum.trin.& Iac.de Are.& Bal.in l.ſi nō
ſpeciali.C.de teſta.& late per Cano.in c.j.
* de conſti.(Vide in materia forenſium not.
verbū Catal.in trac.ſyndi.in ver.cccccxlv.
incip.Adde quod ſtante &c.)Et ſicut nō pa
tiuntur onera ciuitatis & non ſupponuntur
ſtatutis ciuitatis ita non gaudenr beneficio
ſtatuti ipſius ciuitatis,argumē.l.ſi vnus.§.ſi
vnus.ff.pro ſoc.& in l.maniſeſtiſsimi.§.cū
in ſecunda.C.de furt.& facit l.ſecundum na
turam.ff.de regul.iur.cum multis ſimi.Et fa
ciunt optime dicta per Socin.in conſil.ſuo
cxx.incipien.Cum in præſenti.in vij.& x.
colum.Et ideo teneas menti quod ſtante ſta
tuto ꝙ debitor debitoris capiatur ad peti-
tionem creditoris non poterit capi debitor
debitoris ad petitionem creditoris forenſis,

Ita ſing.dixit Lud.Ro.in conſi.ſuo cxxiiij. incip.Iſta captura facta de Gratiolo &c.ad quod alleg. Ange.in conſi.ſuo incip. Dicta actio ſine ceſsione, quod dictum pro valde not.alleg.& ſequitur Barba.in tracta.Cardi nalium.in ij.q.ſecundi tract.vel ſecũdæ par tis incip.ſequitur in ordine.in ix.col.verſi. & ideo conſuluit.vbi dicit quod pro hoc di cto etiam facit not.verbum Pau.de Caſt.in conſi.ſuo cccxlv.quod incip. Statutum ſupra relatum.in vlti.col.vbi conſuluit quod ſtatutum arctans communitatem ad emẽdationem damni dati alicui nõ arctat eam qñ damnum paſſus eſt foreſis cum ſtatutũ voluerit prouidere ſubditis ex quo ſupportãt onera ciuitatis non autem extraneis. Tenementi quia iſta ſæpe eueniũt in facto.de qua materia vide etiam Albe.Gandi.in trac.maleficio.ſub rub.de rebus non portan.contra ✱ deuentum.in ij.col.verſi.præterea.(Et Cata.in tractatu ſyndi.in verſi.cccccxlv.inci. Adde ꝙ ſtante ſtatuto.)

254 Ex illicito coitu contrahitur affinitas. c.diſcretionem.c.pen. & fina.de eo qui cognouit conſan.vxo. ſue.l.non facile.§.nõnun✱quam.& ibi gl.ff.de gradi.cum ſi.(Vide Soci.conſil.cxx.incip.Circa primum &c.in ſi. iij.volu.) Quod iñ intellige verum quo ad impediendum matrimonium,ſecus aũt quo ad puniendum aliquem de inceſtu quia tũc talis illicitus coitus non operaẽ vt quis poſſit puniri de inceſtu. Et ideo dixit conſulendo multum egregie Pe.de Ancha.in conſil. ſuo cccxcij.inci. Videtur prima facie. quod licet aliquis concubuerit cum vna ſorore ſecrete,& poſtea aliam ſororẽ duxerit in vxorem palam, quod tamen propter hoc non debebit puniri pœna inceſtus, quod dictum pro valde no.refert & ſequitur do.Auguſti. Arimi.in ſuis addi.ad Ang.de Are.in tracta. malefi.in verbo, Che hai adulterata la mia dona.in penul.addi. in ſi.verbis.quod dictũ eſt notandum, quia ſæpe contingit ex quo poſſunt limitari dicta iura,& vere nunc pẽdet de facto. Hippolytus de Marſilijs Iuris Vtriuſque Doctor.

255 Subrogatus ſapit naturam illius in cuius locum ſubrogatur.l.ſi eum.§.qui iniuriarum.ff.ſi quis cau.l.ſi donate.in.§.ſi ſpõſus. ff.de dona.inter vir.& vxo.l.filiæ.§.titia.ff. de condi.& demon.l.j.§.ſed & ſi.ff.de exer ci.cum ſi.in gl.dictorum iurium allegatis.de quo per Dy.in l.quod debitori.ff.de dona. cau.mor.per Pe.& Cyn.in l.ſi creditori.ff. de legã.j.per Bar.in l.j.§.hæc actio.ff.ſi quis teſta.liber eſſe iuſſus fue, & per doc.omnes ✱ in d.l.eum qui.§.qui iniuriarum.(Vide Alexan.conſi.cxcix.incip.Perſpectis.in vlt.colum.in vj.vol.& domi.Fran.Cur.in conſil. lxxiiij.inci.Super memorata &c.nu.50.cũ ſeq.vbi omnino vide.& vide ſing.verbum Soci.in conſi.lxiij.incip.Viſis &c.in vj.col. in iij.vol. Vide Lud.Ro.in conſil.ccj.incip. Pro deciſione &c.poſt prin.& Bal.in addi. Spe.in titu.de accuſa.in iij.colum.verſi.per formam ſtatuti. & Bal.in l.ſi poſt diuortiũ. ff.ſolu.matri.& do.Philip. Deci.in conſilio ſuo lix.incip.Licet in caſu.in iiij.colum.vide in ſingu.cccclxxvj.incipien. Viget ſtatutum &c.parum ante ſi.Soci.in conſi.lij.inci. Viſo &c.in j.colum.in iiij.volu.& in conſi. lxvij.incip.In præſenti.in vlti.col.ad fin.& infra in ſing.cccclxvij.inci.Viget &c.parũ ante fin.) Et adeo eſt vera regula prædicta quod ſtante ſtatuto quod contractus minorum non valeãt niſi ſiant in præſentia & cũ conſenſu conſanguineorum ſi ſiat vel cõſtituatur cum dicta ſolennitate per minorẽ aliquis procurator ad contrahendum prima ad vendẽdum nomine ipſius minoris,certe ille procurator dum contrahet debebit ſeruare eandem ſolẽnitatem quam ſeruare deberet ille minor principalis ſi cõtraheret ipſe.ita ſing.dixit d.Ioan.Bap.de Cazalupis in repe ti.ſua authen.ſacramenta puberum.C.ſi aduer.vendi. vbi plura pro hoc alleg.& dicit quod ita cõſuluerunt in quæſtione de facto multi illuſtres doc.& dicit quod etiam multi doct.erant credentes ſufficere quod dicta ſolẽnitas eſſet ſeruata tẽpore dati mandati ſeu ✱ tempore conſtituti procuratoris.(Vide Iaſ. in l.j.§.item acquirimus.in ij.col.verſic.vj. principaliter no.cũ col.ibi ſeq.ff.de acquir. poſ.& omnino Alex.in conſi.clxxxix.inci. Viſo ſtatuto.per totum.maxime in vlti.col. in vij.vol.) Et iſtud idem dixit in terminis idem d.Ioan.Bapt.de Cazalu.in repe.ſua.l. cũctos populos.in xv.char.in iiij.colũ.C.de ſum.tri.& ſide cath.verſi.& prædictis accedunt.& idem dixit d.Bartho.Soci.in conſi. ſuo cxij.in ver.poſtremo moueor.inci.Multum abunde.et Iaſ.in l.j.§.item acquirimus. in ij.col.ff.de acquirẽ.poſ.Et vltra adducta per eos pro hoc dicto optime facit dictum Bal.in l.ſi puellam,C.ſi mancip.ita fue.alie. vbi dixit quod ſi teſtator mandauit executori vt diſtribuat in pauperes bona ſua ſecundum conſiliũ guardiani ſancti Franciſci, modo propter negligentiam executoris eps ſucceſſit,vt habetur in l.nulli.C.de epiſc.& cle.an tunc eps teneatur ſequi formã a teſtatore datam ſequendi conſilium guardiani :

& dicit quod ſic. quia receſſum ſit a perſona,tñ nõ eſt receſſum a forma.de quo latius per Barba. in c.cum dilecta.in viij.char.de reſcrip.& aliquid per Bal.in addi.Spe.in ti. de tut.verſi.ſi tutor non fecit inuentarium. & in l.ſi alterius.C.ſi minor ſe maio.dixer. & in l.non omnis.in fi.prin.ff.ſi certum pe- * ta.(Adde hic Alexan.in l.j.§.hæc actio.ff. ſi quis teſta.liber eſſe iuſſus fuer.& Iaſ.in.§. fuerat.in ij.col.inſti.de actio.& d.Ant.Corſe.in not.ſuo in verbo,conſilium.) Et illud dictum Bal.in d.l.ſi puellam.refert & approbat d.Fely.in c.cum acceſsiſſent.in viij.col. verſic.Et ex hoc dicto.de conſti.vbi plura ſingularia adducit pro illo dicto,& d.Alex. in l.j.§.hæc actio.ff.ſi quis teſt.liber eſſe iuſ. fue.de quo ẽt per d.Fely.in c.cum dilecta.in xvj.col.in ver.Amplia ſeptimo.extra de reſcri.& in c.j.in vj.& vij.col.eo.tit.de reſcri. Et in materia illius regulæ quod ſubrogatus debet ſapere naturam illius in cuius locum ſubrogatur,vide not.verba Bal.per illum tex.in l.parabolani.C.de epiſ.& cle.& quæ ego dixi in repe.mea rub.C.de proba. * in lxxj.col.verſi.ſed vltra adducta. (Et vide Ang.in.§.reliquum.in fi.in authen.de hęredi.ab inteſt.venien.)Contra prædictã doctrinam d.Ioan.Bap.& ſequacium facit tamen dictum Bal.in l.ſi pupillorum.in.§.j.ff. de reb.eorum & Bar.in authen.hoc ius porrectum.in vlti.col.verſic.quæro pone quod eccleſia.C.de ſacroſan.eccle.

256 Eadem ratio eſt de toto quo ad totum quæ eſt de parte quo ad partem.l.an pars. ff.pro derelic.l.qui ſcit.ff.de vſur.l.quæ de tota.ff.de rei ven.cum ſi.Et ideo dixit multum no.Inno.in c.tua.ad fi. extra de cohab. cle.& mulie. quod ſicut omiſsio ordinis iudiciarij reddit proceſſum nullum in ordinarijs iudicijs,vt in l.prolatam.C.de ſentẽ. ita omiſsio qualis qualis ordinis & in extraordinarijs iudicijs vitiat ipſum iudiciũ. quod dictum refert & approbat Pe.de Ancha. in conſi.ſuo clxvj.incip.Viſis diligenter.circa fi.quos refert & ſequitur d.Fel.in c.j.de lit. conteſta.in iij.col.ver.dicas tñ.& in c.eccleſia ſanctæ Mariæ.in xij.col.ver.quinto no. extra de conſti.Et facit no.verbum Ange. in l.j.§.ſed ſciendum.ff.de edi.edi.vbi dicit quod ſicut qñ fit executio ſuper toto corpore animato requiritur merum imperium,ita & qñ fit executio ſuper eius parte,ad quod alleg.glo.quam dicit ſing.in l.imperium.ff. * de iuriſdi.omni.iudi. (Et facit etiam nota. verbum Bal. in l. deniq;.§.j.ff.de minorib. quod refert et ſequitur d.Augu.de Arimi.in ſuis addi.Ang.de Are.ſuper malefic.in primo verbo,in viij.char.in j.addi.poſt med.)

257 Nemo audiendus eſt veniens contra illud quod propria voce confeſſus eſt l.generaliter.C.de non nume.pecu.c.per tuas. de proba.& adeo iſtud eſt verũ quod licet acta facta in iudicio ſummario nõ noceant in iudicio plenario ẽt inter eaſdem perſonas ſecundum Bar.in l.ij.in v.col.ff.vi bo.rap.& d.Ant.Abb.Imo.& alios in c.cauſam quę.el j.ff.de teſti.& in c.veniens.eo.ti.tñ hoc fallit in confeſsione,quia cõfeſsio facta in iudicio ſummario nocebit confitenti in iudicio plenario. Ita ſing.dixit Inno.in c.ij.de ordi. cogni.quem refert & ſequitur Io.de Imo.in cle.conſtitutionẽ.in v.col.de elec.& d.Ant. in c.dilectus.in xj.col.de capel.mona. & in c.veſtra.in xliij.col.de coha.cleri.& mulie. Lud.Ro.in l.naturaliter.§.nihil cõe.in viij. col.ff.de acquir.poſ.& idem voluit Bald.in auth.item poſſeſſor.in fin.C.qui pot.in pig. habe. vbi vr̃ gl.contraria,& illam doctrinã Inno.& aliorum refert & ſequitur etiam d. Fely.in c.j.in pe.col.vt lite non conteſt.vbi ſubdit quod iſtud reſtringitur ſolum in confeſsione principalis,ſed ſecus eſſet in cõfeſſione procuratoris,quia tunc ceſſat ratio d. l.generaliter.& d.c.per tuas.quod tñ relinquit cogitandum . Supradictam tñ doctrinã limita & reſtringe niſi contra illam confeſſionem in primo iudicio fuerit pronunciatum,quia tunc illa confeſsio non nocebit in alio iudicio.Ita dixit glo.no.in authen.item poſſeſſor.C.qui pot.in pig.habe.de qua glo. videtur dubitare ibi Bal.ſed pro illa glo.faciũt dicta per Bar.in l.papinianus.in.§.nec impuberis.ff.de inoffi.teſta.& pro ea faciũt dicta not.Bal.in auth.nouo iure.C.de pœna iudi.qui male iudi.& faciunt dicta per Inn. in c.mulieri.de iureiuran.vbi dixit ꝙ cõfeſſio non nocet confitenti qñ contra ipſam cõfeſsionem ſententiatum eſt.quod dictum refert & ſequitur Bal.i l.ſi quis in hoc genus. C.de epiſc.& cle.& in d.authen.nouo iure. & adde quod idem dixit gl.in.§.illud quoque.in glo.in verbo,& legem.in prin.in authen.de trien.& ſemiſ.quam ad hoc alleg. Bart.in d.authen.item poſſeſſor.de quo etiã per do.Auguſti. Arimi.in addi.Ang.in trac. maleficio.in verbo,necnon ad querelam.in xvij.char.in vlt.addi.ante fi.& per do.Fel. in c.j.in v.col.in verſi. Limita tertio de excep.& in c.capitulum ſanctę crucis.in xiiij. colum.de reſcrip.

258 Plura conceduntur qñ res eſt tempore peritura, quæ alias non concederentur, vt

late

late dixi in repe.mea.l.fi.C.de proba.in xi. char.& in l.j.in ij.col.C.de execu.rei iud.& vltra ea quæ dixi in dictis locis teneas menti vnum aliud verbum quod licet iudex a cuius interlocutoria eſt appellatũ nihil debeat attentare in cauſa pendente dicta appellatione, vt habetur in c.non ſolũ de appel.in vj.& ff.nil noua.appel.pen.in rubro & nigro attamen quando res eſſet tempore peritura valeret attentatum per iudicẽ appellatione pendente. Ita not. dixerunt do. de Rota in antiquis deciſio.ſuis in titu.de teſtib.in ij.deciſio.vbi dicunt quod non obſtãte pendentia appellationis, ſi aliqui ſunt teſtes ab futuri vel in breui morituri qui cõmode conueniri non poſsint quod poterũt tunc appella.penden.examinari per ipſum iudicem ne probatio pereat. Et iſtud dictũ refert & ſequitur do.Fely.in c.quoniam frequenter in prin.in vj.colũ.circa med.vt lite non conteſt.vbi ſubdit quod tali caſu pars petens talem examinationem non videtur renunciare appellationi, quod tamen ipſe ibi modificat duobus modis de quibus ibi per eum.

259 Generalis citatio valet vbi contradictor eſt incertus, ſecus autẽ vbi contradictor eſt certus, quia tunc non valet talis generalis citatio ita ſing.dixit Domi.de ſancto Gemi. in c.fi.de elec.in vj. Et ideo dixit Bal.in l.ſi curatoris C.de iure.delibe. quod non ſufficit proclama generale ꝙ qui vult eſſe hęres cõpareat, ſed debent citari illi quos proxima cauſa ſucceſſionis tangit, & hoc per tex. not.in l.j.§.denũciari ff.de ven. inſpi.& idẽ dixit ipſe Bal.in l.nam ita diuus ff.de adop. & in l.obſeruare.§.proficiſci ff.de offi.procõſul.& Ludo.Ro.in conſi.ciij.incip. Viſo themate in fi.vbi not. loquitur. & alleg. d.l.j.§.nunciare & d.c.fin.de elec.in vj. & alia plura de quibus ibi per eum.& voluit etiam ipſe Ludo.Roma.in cõſil.ſuo ccccx. incip.Vt clarior reddatur.circa prin.vbi alleg.plures doct. hoc affirmantes. & de illo tex.ad hoc propoſitum facit ſeſtum Bal. in l. iubemus circa ij.col.C.ad trebel.& in l.j. in vlti.colum.C.qui admit.& in c.inter quatuor.de maio.& obed. & in l. ſi ſuſpecta in fi.prin.ff.de inoffi.teſta.& in rub.C. de ſucceſ.edicto.in fi.& Bar.in conſi.ſuo xcj.inci. In quæſtione vertente. Pro quo faciunt adducta per do.Fely.in c.fin. de maio. & obedien. in ij.colum. vbi omnino videas, quia more ſolito notanter loquitur.& per eundẽ do.Fely.in c. cognoſcentes in vj. colum. in princ.de conſti. vbi ſimiliter digniſſime loquitur. & vide etiam do.Alex.in conſi.ſuo cxxxvij.incip.In cauſa & lite in iij. colum. in ij.volu.Et prędictis etiam adde no.dictũ do.Abb.in c.fi.de vita & honeſta.cleri. vbi dixit quod vbi ad perdendum aliquod priuilegium clericale iura requirunt trinã monitionem fiendam ipſis clericis non recte vi uentibus, oportet ꝙ illa citatio ſeu monitio apprehendat clericos ſi fieri poteſt, & nõ ſufficit generalis monitio quod oẽs abſtineant quod dicit eſſe menti tenendum, pro quo bene facit deciſio.Rote in titu.de dolo & contu.in xj.deciſio.in antiquis. vbi dicitur quod vbi alias ſufficerent cõiecturę de hoc quod citatio apprehendat citatum, tamen vbi agitur de priuatione beneficij requiritur certitudo. vnde ſi quis citatur tanquam inciderit in pœnam c.licet canon.de elec.in vj.oportet ꝙ citatio legitime & clare perueniat ad eius ſcientiam, nec ſufficerent præſumptiones, de quo nunquam ſis oblitus ſecundum domi.Fely. qui prædicta refert in c.quoniam frequenter in.§.porro in vij.colũ.verſi. aliud valde notabi.vt lite non conteſta.& ibi alia adducit in materia quem vide.Et vltra prædicta in hac materia citationis teneas menti vnum dictũ notabi.& mihi nouum Ludo.Roma.in dicto cõſil.ſuo ccccx.incip.Vt clarior reddatur in j. colum.vbi dixit ꝙ quamuis erratum ſit in modo citandi ſeu in forma a iure traditis, nihilominus ſi is cuius intereſt notitiã habuit eius citationis per quam non legitime citabatur. Ita enim eum ligat talis illegitima citatio vna cum notitia ſubſequuta ſicut citatio legitime emanãs, alleg.ad hoc caſum notab.in cle.cauſam ad fi.de elec.quod not.& tene menti. quia tibi ſeruiet ad multa.(In cõtrarium facit quod voluit Bartol. in l. denunciaſſe in prin.ff.de adulte.& domi. Philip.Decius in conſi.lxxiiij.in ij.col. & quæ dixi in meo reperto.in litera V.in ix.char. in viij.notabi.& vide Alex.in conſil.cxiij. incipien. Ponderatis in iij. colum. in verſi. accedit in j.volu.)

260 Citatus ſemel perſonaliter poteſt poſtea citari per edicta poſita in locis publicis & conſuetis, & talis citatio per ędicta arctat ipſum citatum. Ita habetur per text. & docto. in clemen. prima de iudi. & per Barto.in tracta.ad reprimendum in verbo, per edictum.& per glo.& docto. in l. ad peremptorium ff. de iudi. & habetur etiam per Cyn. poſt glo. in authen. qui ſemel.C. quomodo & quando iudex.ſed teneas perpetuo menti ꝙ talis ſtylus citandi perſona-

liter, primo & poſtea per edictum non valet, nec talis citatio arctat citatum quãdo ſumus in loco in quo faciliter poteſt perſonaliter citari ipſe citandus, ſecus autem in illo qui longe abeſt, & non poteſt commode citari, quia tunc talis citatio per edicta valet & ipſum arctat. Ita dixit Ioann. And. in addi. Specu. iu titu. de cita. in. §. viſo in addi. incip. Super illo verbo. &c. quem refert & ſequitur Pau. de Caſt. in dicta l. ad peremptorium. poſt med. vbi ſubdit ꝙ cum quidã delegatus pape datus in partibus ſeruaſſet iſtum modum citãdi perſonaliter, primo & poſtea per edictum dicit ſe dixiſſe ſententiã eſſe nullam tanquam latam contra non citatum, quod dixit ſumme notandum eſſe, q̃d dictum refert & ſequitur domi. Felyn. in c. quoniam frequenter in. §. porro. in v. colũ. vt lit. non conteſt. & Barba. in c. conſuluit in x. char. in j. colum. de offi. deleg. pro quo optime faciunt dicta ſupra in ſing. 228. inci. Agens in iudicio. pro quo etiam faciunt dicta per Bal. in conſi. ſuo ccccxliiij. incip. Sequens quæſtio in iij. volu. & per Abb. in cõſil. lxxxiiij. incipien. Caſus ſuper quo alias incipit, Arbitror in dubio in iij. volumi. & per eundem in conſil. xliij. incipiẽ. Ex omnibus in j. col. & per Ludo. Roma. in conſi. cccclxiij. incip. In re præſenti in ij. col.

261 Exceptio loci non tuti excuſat citatum a comparendo in loco vbi eſt citatus. Ita habetur in clemen. paſtoralis verſicu. Piſana. de re iudi. & in c. cum dilecta. de cõfir. vti. vel inuti. & in capitu. venerabilibus. §. ſecus de ſenten. excom. in vj. & in c. accepimus de fide inſtrumen. & c. cum perſone. de priuileg. in vj. & habetur in l. fulcinius in. §. quid ſit latitare ff. ex quibus cau. in poſſ. eatur. & per glo. in c. hortamur iij. q. ix. & per glo. penul. in fin. in clemen. appellanti. de appel. & late per Ludo. Roma. in l. ſi vero in. §. de viro in xj. fallentia ff. ſolu. matri. & per do. Ant. in repe. c. veſtra. in xxxviij. colum. de cohabi. clerico. & mulie. & habetur in c. ſtatuimus. de offi. deleg. in vj. Item locus non tutus etiam operatur alium notab. effectum, nam ſi quis ſe obligauit in cõtractu vt poſſit ex eo conueniri vbique, tamen non poterit conueniri inuitus in loco ſibi non tuto. Ita dixit Angel. & poſt eum dominus Alexan. in l. cum res in princip. ff. de lega. primo quod dictum refert & ſequitur domi. Felyn. in capitu. accedens el ij. in ſecunda colum. vt lite non cõteſta. vbi etiam ſubdit quod ſi quis promittit ſoluere. Titio x. in certo loco, & ad illum locum non ſit tutus acceſſus ipſi Titio poterit arctari debitor ad ſoluendum in loco tutiori, per tex. in l. vſuras. C. de ſolu. quam legem facit ſingula. Ludo. Roma. ſecundũ eum in conſilio ſuo ccclij. incipien. Spiritus ſancti gratia. in penulti. columm. pro. quibus faciunt dicta ſupra in ſingulari ccxxxj. incipien. Iuſta cauſa.

262 Quod potui nolui, quod volui adimplere nequiui l. multum intereſt. C. ſi quis alteri vel ſibi l. ſi genero C. de iure dot. l. quoties in princip. ff. de hæredi. inſtituen. & in l. ſi emancipatus. C. de dona. c. cum ſuper abbatia. de lega. capit. inter corporalia in fi. de transla. epiſco. cum multis ſimi. in dictis
* locis per glo. allega. (Adde ad hanc materiam domi. Philip. Decium in conſilio ſuo cxxix. in iij. columm. verſicu. nam quañdo epiſcopus &c. & Angel. Are. in. §. quadrupli. in xxj. colum. verſicu. quæro iudex iuſſit &c. inſtitu. de actio.) Et pro ampliatione huius regule ſeu dictorum iurium teneas menti vnum perpetua memoria dignũ & literis aureis ſcribendum, ꝙ ſi iudex habet reum criminis in fortijs ſuis contra quẽ habet plenas probationes dicti criminis, & ſic eum poteſt abſque confeſſione ſua condemnare ad mortem, iuxta l. qui ſententiã C. de pœnis. & iuxta ea quæ dixi ſupra in ſingulari cviij. incipien. Alias fui interrogatus, ſed volens ipſe iudex vltra probationes dicti maleficij habere confeſſionem rei ad hoc vt poſt confeſſionem ſuam tãquam confeſſus & conuictus non poſſit appellare a condemnatione contra eum fienda, iuxta l. ij. C. quorum appel. non recip. ponit talem reum ad torturam vt confiteatur dictũ crimen ſeu delictum & hoc vigore dictarũ probationum, hoc caſu ſi ipſe reus tortus ſufficienter ſemper pſtitit in negatione tũc iudex non poteſt vlterius eũ condemnare de dicto delicto vt antea poterat, & hoc qa per talem torturam & negationem ac perſeuerantiam ipſius rei probationis quę erãt contra eum ſunt debilitate, & magis videtur verum illud quod dicit & negat cum perſeuerantia ipſe reus qui melius ſcit, an deliquerit quam alius quam illud quod depoſuerunt teſtes contra eum. Ita multum ſingula. & egregie dixit Albe. de roſ. in l. edictum per glo. ibi. ff. de quæſtio. & ibi dixi quod dictum pro valde nota. refert & ſequitur domi. Bartho. Cæpo. in conſil. ſuo xxxij. incip. Quidam ruſtici in penulti. colum. & dicit quod iſtud etiam videtur fuiſſe de mente Bartol. in l. vnius in. §. j. ff. de

quæſtio. & dicit quod illud etiam voluit Angel. de Aret. in tract. ſuo maleſi. in verbo comparuerũt dicti inquiſiti & negarunt totum & referi etiam hoc vidiſſe alias ſeruari Verone. Sed in libro meo Ange. de Are. in dicto loco hoc non dicit quia forte liber meus corruptus eſt. Et pro iſto dicto facit quod voluit Hoſtien. in c. cum ex officij. de præſcri. vbi dicit quod ſi iudex ordinarius proceſſit vt delegatus non valet ſententia, quia quod potuit noluit, pro quo faciunt optime dicta per Alexan. in cõſi. ſuo ccxij. incipien. Viſo & opportune in tertia colũ. in fin. & facit etiam ſingu. verbum Angel. in l. quod ſi forte in. §. j. in fin. ff. de ſolu. vbi ſingu. dixit quod duobus arbitris concordantibus, ſi tertius aſſumatur eius ſolius ſententie parendum eſt, argu. illius tex. & ita dicit tenuiſſe Iaco. de Are. per l. itẽ ſi vnus. §. principaliter ff. de arbi. & per illũ text.

✳ (Vide Bald. conſilio cccxcj. incip. Proponitur quod propter in ij. volumi. & Soci. in conſilio liiij. incipien. Abunde &c. in ij. colum. verſicu. tertius & vltimus.) Et faciunt optime dicta per Angel. in l. ſi donatione C. de colla. vbi ſingula. dixit quod licet donatio facta inter coniuges firmetur morte donantis l. donatio quas parentes ff. de dona. inter vir. & vxo. cum ſimi. Attamẽ ſi inter ipſos cõiuges ſit facta donatio ꝓpter benemerita, tunc ad hoc vt valeat donatio debebunt plene probari benemerita, nec ſtaretur aſſertioni dictorum meritorum facte per donantem, & ideo talis donatio tali caſu non confirmaretur morte donantis, quia quod potui noluit. Quod dictum dicit ibi Ludo. Roma. nõ reperiri alibi, & iſtud dictum pro valde no. refert & approbat do. Franciſ. de cre. in nota. ſuo cxxxvij. incip. Donatio facta ſimpliciter, de quo tamen dicto vide domi. Fely. in c. ſicut in xv. colũ. de re iudic. & vide quæ dixi infra in ſingu. cclxxxij. incipien. Tolle moras ſemper. & facit etiam ad prædicta, nam teſtimonium illius qui poteſt loqui non valet in ſcriptis, ſecundũ Io. And. in. §. nunc tractandum verſi. quid demum. & ibi Ioan. And. in addi. quos omnes refert & ſequitur Dominicus de ſancto. Gemi. in conſil. ſuo cxxxij. incipien. In cauſa prioris in ij. colum. Et iſta omnia etiã potes notare pro ampliatione regule illius videlicet viã quã quis elegit ſibi patere debet, de qua in l. mulier. in §. ſi. ff. quod met. cau. & ſupra in ſing. 213. inci. Viã &c. Hippolytus de Marſi. V. I. Doct.

265 Monitus ſeu condemnatus ad aliquid faciendum tali die vel tali tẽpore ſi illud non fecit propter caſum fortuitum ſibi ſuperuenientem excuſatur a pœna ſi ipſe nõ fuit in culpa vel mora nimis ſe arctando, ſecus ſi ipſe fuit in mora vel culpa nimis ſe arctando, quia tunc cadit in pœnam ſi illud nõ fecit obſtante caſu fortuito. tex. eſt no. & ibi docto. in l. ij. in. §. quod diximus ff. ſi quis cau. & habetur in l. cũ poſtulaſſem. in prin. ff. de dam. infec. & in l. ſi fideiuſſor. §. penult. ff. qui ſatiſd. cogan. Iſtud tamen limita multum notanter habere locum & procedere vbi imponitur pœna pecuniaria, ſecus autẽ eſt in pœna corporali: nam vbi pœna corporalis imponitur ſi quis certum quid nõ ſoluerit vel non fecerit tunc ſi illud nõ poteſt facere, quia ſe nimis arctauit non tamen punietur pœna corporali. Ita multum egregie dixit Bald. in l. data opera in xvij. col. ver. Vltimo no. C. qui accu. non poſſunt vbi dicit quod ſi quis fuit condemnatus in pecuniam, & ſi non ſoluerit int. a decẽ dies fuit condemnatus in amputatione manus, & camerarius communis cui pecunia erat ſoluẽda, non fuit inuentus vltima hora termini fiende ſolutionis, tamen hoc caſu licet ipſe condemnatus ſe nimium arctauerit non tamẽ punietur pœna inciſionis manus. alleg. tex. in l. fi. in. §. ſi quis profeſſus ff. de publi. & hac materia vide aliquid per do. Fely. in c. cum inter priorem in xij. col. de except.

✳ (Vide ſupra in ſing. 90. incip. Fauorabilio res &c. Hippolytus de Marſilijs. I. V. D Bononienſis &c.

264 Eum ſequuntur cõmoda quẽ ſequuntur incommoda l. j. ff. de inſtito. l. in inſulam. §. vſuras ff. ſolu. matri. l. & ſi contra ff. de vulga. & pupilla. l. ſi mandato. §. quoties ff. mãdati. l. ſecundũ naturam ff. de regu. iur. cum ſimi. ibi in glo. allegatis. Et pro ampliatione huius regule teneas menti ſingulare verbum Bar. in tracta. ſuo de duobus fratribus in ij. colum. vbi dixit quod ſtante ſtatuto quod muliere decedente in matrimonio ſine filijs vt lucretur dimidium dotis quod hoc caſu ſi pater mariti ſuſtinet onera matrimonij faciendo expenſas filio & vxori ſue & decedat ipſa vxor filij ſine filijs quod tale lucrum dimidie dotis acquiretur patri & non marito, licet ſtatutum dicat quod acquiratur marito, quod dictum pro notabili refert & approbat domi. Abb. in conſilio ſuo lxxix. incip. Videtur primo circa fi. in ij. volu. & Lud. Ro. in auth. ex teſtamẽto in v. colum. C. de colla.

✳ (Vide in materia Bald. in authẽ. ex teſtamento in xij. col. ver. tertium

capitulum C.de collat.Et adde ad hãc materiam not. verbum Bar.in c. quia poterat in fi.ff.ad trebellia.quem vide.) Teneas bene menti quia paſſim vide hic Bononiæ,& etiam alibi ſeruari contrarium ab idiotis & ignorantibus. Hippolytus de Marſilijs. Iuris Vtriuſque Doctor.

265 Fines mandati diligenter ſunt cuſtodiendi l.diligẽter ff.mãda c.cũ dilecta de reſcri. c.examinata de confirma.vtili vel inuti.cũ multis ſimi. Et ideo teneas menti ſingularẽ theoricam Pau.de Caſt.in l. delegare ff. de noua.vbi dixit ꝙ ſi dixit cãpſori mihi debitori qđ tibi ſoluat non aũt dixi quod tibi ꝓmittat hoc caſu ſi ipſe tibi promiſerit etiam per ſtipulationem nõ liberatur a me nec ſit delegatio,alleg.ad hoc caſum quẽ dicit no. * in l.ſi debitorem eo.titu.de noua,(Vide d. Philip.Dec.conſi.cvij.incip. In cauſa in fi. ij.col.) Et ideo poſſum adhuc ſibi inhibere quod non ſoluat, quia ſimplex mandatum poteſt renouari re integra l. ſi cũ cornelius ff.de ſol.& hic videtur res integra poſtquã non ſoluit licet tibi promiſerit,quia hoc ſibi non mandauit,ſecus ſi mandaſſem, per l. vtrum ff.de conſti.pecu. & l. ſi quis prohibuerit ff.de publi. Et dicit ipſe Pau. de Ca. hæc omnia eſſe mẽti tenẽda,quia ſunt quotidiana. Et ex hoc ſequitur ſecũdũ eũ quod ſi campſor efficiatur fugitiuus damnum eſt meum,& tu potes ad me redire quia nõ eſt facta nouatio niſi eſſet expreſſe dictum. Et hanc eandem doctrinam ponit ipſe Pau. de Caſt.in d.l.ſi debitorẽ,vbi dicit ꝙ ille text. eſt ſingu. Et ibi ſubdit quod ſi aliquis habet mandatũ ad recipiendã ſolutionẽ a debitore & ad quietandũ & liberãdũ eũ quod hoc caſu ſi non apparet de ſolutione realiter facta ſed ſolũ appareat de cõfeſſione ipſius q̃ confitetur ſibi ſolutũ & liberat debitorem qđ hoc nõ nocet mandati,quominus adhuc poſſit cõuenire debitorẽ non obſtante liberatione facta,quia mandatũ debet intelligi qđ liberet debitorẽ vere ſoluentẽ, id eſt facere inſtrumentũ ſolutionis, ſed hic nõ apparet de vera ſolutione, & eodẽ modo dicit ſi habet mandatũ a me de recipiẽdo nõ ſufficit debitori meo,hæc cõfeſſio de recepto niſi vere appareat de reali ſolutione de quo ibi latius per eũ,quæ omnia nota vt ad vnguẽ ſerues & nõ excedas mandatũ,vide tñ ad reſtrictionẽ & limitationẽ prædictorũ quæ dixi ſupra in ſing.58.incipiẽ. Si dedi tibi in mutuum,& quæ dixi in l.nomen quoq; debitoris C.q̃ res pigno.obli.nõ poſ. in j.char.Hyppolytus Marſi.I.V.D.Bono.

266 Iudex debet iudicare ſecundũ allegata & ꝓbata l.illicitas in.§.veritas ff. de off.procõſul.& ibi per doc.& hr in c.paſtoralis in.§.quia vero de offi.deleg.cũ ſimi. Teneas tamen mẽti notabile verbũ,videlicet, qđ iudex põt moueri ad iudicandum ẽt ex aliqua cõfeſſione coram eo facta viua voce & nõ ſcripta in actis. Ita notãter dixit Bal. in l.j.in j.col.C.de manu.vindic.per not. in l.quoties.§.j.ff.de proba.quod dictũ pro aureo & ſingulari refert & ſequitur d.Fely.in c.cũ venerabilis in xvij.col.de exceptio.& in c.aduerſario.in ij.col.in fin.eo. titu. & in c.ſicut in xij.colũ.de re iudic. de quo dicto dicit qđ nunquã obliuiſcaris quia eſt mirabile ſecundũ eũ ibi. Et ad materiã dictæ l.illicitas.§.veritas vide Spec.in ti.de ſenten.in .§.qualiter ver.Itẽ debet ferri ſecundũ allegata vbi ponit quãdo ſolus iudex vidit Titium delinquere ſi alias probationes dicti maleficij vel alia indicia nõ habet an poſſit ipſum Titiũ ex ſolo viſu ſuo aliter nõ allegato, nec probato ponere ad torturã,vide ibi per eũ & per Ioan.And.in additio.& in titu.de notorio crimi.vbi ſe remittunt,& illud dictum Specu.in d.§.qualiter quem refert & ſequitur Bald.in l.ampliorẽ in prin. in ij.col.ver.Item quero an iudex C.de appel.Hippolytus de Marſi. I.V. D. Bono.

267 Dubia probatio ſemper interpretatur contra producentem glo.eſt notabi. in c. in præſentia.in verbo,verbum dubium,extra de proba.& habetur in l. ſi quis intentione ff.de iudi.& in l.inter ſtipulantem.§.j.ff. de verbo.oblig.cum ſi. Et propter hoc teneas mẽti quamplura notabilia dicta,& primo not.ſingulare verbũ Ang.in l. poſtquam ff. de peti.hered.in fi. vbi dixit ſemel euaſiſſe quendã accuſatum de rapina, quia teſtes dixerunt fuiſſe præſentes rapinæ, & interrogati in cauſa ſcientiæ dixerunt quia viderũt rẽ auferri de manibus accuſantis per accuſatũ,nã per hoc nõ probatur rapina, & hoc per glo.in verbo, abſtuliſſe.quæ vult quod verbũ auferre,habeat duplex ſignificatum ſcilicet cũ violẽtia & ſine,cũ ergo illa verba teſtium quod viderunt auferri de manibus accuſantis per accuſatum poſſint intelligi cum violẽtia & ſine, & ſi ſint dubia debent interpretari contra ipſum accuſatorẽ producentem, ſecundum Angel. quod eſt not.pro quo dicto facit quod voluit Barto. in l.ij.§.primo in fin.ff.de duob. reis.vbi dixit quod ſi accuſatur Titius quod cognouit Seiam violenter tunc an cõdemnari debeat etiam ſi teſtes producti contra eum dicant

& affirmant illam fuiſſe cognitam violenter & dicit non videri probatam violentiā cum illud verbum violenter poſſit intelligi actiue & paſſiue, videlicet quod Titius intulerit violētiam mulieri, & etiam poteſt intelligi quod mulier intulerit violentiam ipſi Titio propter quod illam violenter cognouerit, ideo ex tali probatione dubia nō debebit condemnari. Ita reſidet ibi Bart. & idē firmat ipſe Bart. in l. ſi vxor. in. §. ſi quis vxori ff. de adulte. & Bar. in l. ſi ita ſcriptū ff. de manu. teſtamen. & Bar. in l. filiusfami. ff. de teſta. & Mathe. in notabili ſuo cij. & Abb. in c. dudum in xvij. col. de electio. pro quibus eſt glo. vnica & ſingularis ſecundū Ang. ibi in l. vnica in verbo, deſponſatam C. de rapt. virginum quam Bart. nec ceteri allegant ad hoc. Pro quibus etiam faciūt optime dicta per Io. And. in additio. Specu. in rub. de cohabita. cleri. & mulie. vbi dicit ſe mel fuiſſe deuolutam cauſam Romę de qua curia ſatis habuit ſolatium, erant duo electi & vnus opponebat contra alium quod tenebat concubinam publice, & hoc poſuit. Iſte reſpōdendo negauit, arguebatur de periurio, & per teſtes fuit probatum quod ipſe tenuit concubinam, iſte autem replicauit ꝙ imo concubina tenuit eum in domo ſua & ſibi fecit expenſas, & ita euaſit periuriū, pro quo facit quod dixit Bald. in l. fin. circa princ. C. ſi a non compe. iudi. vbi dixit ꝙ licet in dote lucranda inſpiciatur ſtatutū domicilij viri, vt tenet Barto. & Ang. in l. exigere dotē ff. de iudi. & Bal. in authē. omnes peregrini. C. commu. de ſucceſ. in prin. ij. colum. & Bald. in c. j. §. ſi. de inueſtitu. de reb. alie. fac. tamē ſi ipſa mulier ducat maritum ad domum ſuam, & ſic in ſuo domicilio, tūc in lucranda dote attendetur ſtatutum domicilij ipſius mulieris, ita dixit Bal. in d. l. fin. quod eſt notandum in propoſito iſto. Et in hac materia vide do. Fely. ſingulariter loquentē, & plura ſingularia adducentem in c. ſuper his in ix. col. extra de accu. Prædicta tamē limita niſi cōſuetudo interpretaretur vel intelligeretur actiue tātū, vel in malo ſignificato tantū, quia tunc probatio non diceretur dubia, ſed interpretaretur contra reum accuſatum tantum, & non contra producentem. Ita dixit Mathe. in dicto notabili ſuo cij. incip. Nota mirabilem regulam &c. & Io. de Imo. in l. ij. §. j. ff. de duo. reis. & ibi etiam vide Ang. in materia iſta.

268 Verus poſſeſſor cum titulo etiam cū errore iuris vel facti facit fructus ſuos l. ſed ſi lege in. §. ſcire autem & ibi docto ff. de petitio. hæredi. & habetur in l. bone fidei ff. de acquirend. rerum domi. & per Bald. in l. ſecunda in penulti. colum. C. de ſerui. & aqua. Teneas tamen menti ꝙ licet quis ſit verus poſſeſſor etiam cum titulo, attamen ſi ſcit ꝙ propter aliquod delictum vel aliquam cauſam debet priuari illa re & poſſeſſione tanquam indignus tunc tenetur ad reſtitutionem fructuum non obſtante eius titulo & poſſeſſione. Ita ſingulariter dicit Angel. in l. prædonis ff. de petitio. hæredi. vbi dicit quod ibi eſt caſus rotundus cōtra prælatos canonicæ inſtitutos qui propter eorum demerita ſciunt ſe debere priuari tanquam indignos, nam licet habeant dominium prælature & faciant fructus ſuos & antequam priuentur habeāt adminiſtrādi potentiam, tamen ſi poſtea priuantur eo modo tenentur quo prędones intruſi, quod eſt not. dignum ſecundum eum ibi, & ſubdit idem eſſe ſi non ſint priuandi tanquam indigni. Sed quia eorum inſtitutio poteſt caſſari, de quo ibi latius per eum, quod dictum pro valde notabili refert & ſequitur ibi Pau. de Caſt. Teneas menti quoniā hoc dictum poteſt millies contingere in facto.

269 Alias dixi tibi late in l. j. §. idem cornelio. ff. de quæſtio. & in l. fin. poſt Bar. ibi eodem titu. quod ad probandum indiciū ſufficiens ad torturam ſufficit vnus teſtis tantum integer deponens de ipſo maleficio, ſecus ſi deponat ſuper aliquo remoto ab ipſo maleficio quia tunc requiruntur duo teſtes, vt voluit glo. not. in l. fina. C. fami. hercíſc. circa quæ plura adduxi in dictis locis. Nūc autem limito tibi prædicta notabili limitatione, videlicet, ꝙ eſt verum ꝙ vnus teſtis integer deponens de ipſo maleficio facit indicium ad torturam, hoc eſt verum quando ſolum tractatur de tortura, ſecus autē ſi ex forma ſtatuti vel legis deberet ſtari indicijs quantum ad plenam probationem, quia tūc neceſſe eſt quod tale indiciū probetur per duos teſtes. Iſta eſt glo. valde not. in authē. de teſta. imperfec. poſt prin. & hoc ibi voluit Angel. vbi inquit ꝙ ſi ſtatutum dicit ꝙ in maleficijs nocturnis indicium habeatur pro plena probatione, ꝙ tunc licet vnus teſtis deponat de veritate, & de ipſo maleficio, tamen non poterit ex tali indicio ſequi condemnatio niſi probetur per duos teſtes, quod eſt ſumme notandum, & vere nō memini me alibi vidiſſe hanc doctrinā, de qua etiam feci mentionem in repe. mea l. fi. C. de proba. in lxxvij. char.

270 Homicida puniēdus eſt pœna mortis, vt

habetur in l.iij.§.legis cornelie ff.ad l. cor. de ſicca.& in l.qui vltimo cum ibi no.& in l.reſpicien §.ſi.ff.de pen.vt habetur in c.itē l.cornelia.inſti.de publi.iudi.& in c. omnis iij.diſt.Et ideo dicit tex.in l.nemo C.de epiſco.audiē. ꝙ homicida expectet illud quod alteri fecit,& ratio poteſt eſſe quia ſanguis occiſorū continuo clamat ad deum,vt ſcribitur in Apocalypſi,Ecce poſt hæc vidi animas interfectorum clamantes ad deū, & dicentes,Vſquequo dñe non das iudicium & vindicas ſanguinē noſtrum de interfectoribus noſtris qui ſunt in terris.Quod refert d. Paris de puteo in ſuo tracta.ſyndica.in cv. char.in j.col.& facit illud,Clamitat ad cœlū vox ſanguinis.Teneas tñ mēti no.verbū quod eſt in poteſtate iudicis non cōdemnari pœna mortis, ſed deportare homicidam quē impulit iracūdia,orta etiā aliter quā ex facto offenſi,per tex.in l. lex iulia in.§.fi.ff. ad l.iul.repe.ita ſing.dixit Ludo.Ro.in l.cū mulier in xxxij.col.ver.aduerte tamē quia etiam offenſa ff.ſolu.mat. quod dictum pro valde notabili & mirabili refert & ſequitur d.Fely.in c.dilecti filij.in viij.col.ver.ſecunda declaratio extra de excep.vbi etiam plura ſingularia adducit.Et illum tex.in d. l.lex iulia in.§.fin.pro not.alleg.Bal.in l. ad dictos C.de epiſ.aud.& Ang.de Are.in tracta.maleſic.in verbo, præſente Caio, & appelāte.in ver.quid autem ſi nō obſtante. & vide quæ dixi ſupra in ſing.100.incip. Occidens aggreſſorem.

271 Probationes nō debēt ſumi de domo rei l.nimis graue C.de teſti.l. de minore.§.tormēta ff.de quæſtio.l.qui accuſare C. de edē. l.ei qui l.ab ea parte ff.de proba.cū ſi.Limita tñ hāc regulam & prædicta iura duobus modis. Primo ꝙ nō habet locū vbi principaliter tractatur de periculo animę,quoniā tūc probationes poſſunt ſumi de domo rei. Ita no.dixit Lud.Ro.in cōſi.ſuo cccxcviij. inci.Vt clamor. vbi dicit quod licet regulariter ad fundandam intentionem reus actori propria inſtrumēta ſeu proprias rationes edere non compellatur,vt in c.j. de proba. & in l.qui accuſare C.de eden.cum ſi. Attamē hoc fallit vbi principaliter tractatur de periculo animę,quoniā tūc reus actori compellitur edere ad intētionē ſuam fundandā, alleg.ad hoc tex.i cle.j.in.§.ceterū de vſur. quam ad hoc ſecundū eū alleg.Ioan.And.in addi.Spe.in titu.de inſtru. edi.§.videndum in addit.incip.Satis eſt magna cauſa.Secūdo limita prędictam regulam ꝙ licet probationes non ſint ſumende de domo rei. Attamen ex magna cauſa iudex ad fundandam apud eum intentionem agentis cōpellet reū ad exhibendū inſtrumēta ſeu libros rationum ſibijpſi iudici.Ita no.dixit Lud. Ro.in dicto cōſi.ſuo cccxcviij.ad quod alleg.Spe. in ti.de inſtru.edi.in.§.nunc videdū. ver.& no.ex præmiſsis in verſi.& no. quod ſi lite penden.& alleg.etiam do.de Rota in deciſio.ſua 602.& do. Anto.in c.j.de proba. & ſubdit quod magna cauſa eſt ſecundū eum quando parti alteri periſſet copia probādi, quod ipſa intendit,ſed vltra Ludo. dicas ꝙ idē voluerūt domi.de Rota in nouis deciſionibus in ti.de proba.deciſio.v.inci.Licet pars.de quibus doctrinis & limitationibus dixi etiam in l.de minore in.§.tormēta.circa fi.ff.de quæſtio. vbi videas. Hippoly. de Marſilijs. I.V.D.

272 In hac inclyta ac regia ciuitate Bononiæ mihi patria amenisſima,hactenus fuerūt,& de præſenti ſunt,aliqui procuratores doctiſſimi in vtraque cēſura,qui non dubitant cū quocunque peritiſſimo viro allegationes iuris oretenus,& etiā in ſcriptis facere. Adeo quod ſi vera loqui fas eſt aliqui procuratores huius ciuitatis ſunt doctores aliquorum doctorum,aliquarū ciuitatū Italię, & aliarū prouinciarum,& inter alios eſt hic ſer Melchion de Zanitis procurator vir profecto magnæ practicę & ſcientiæ qui proximis diebus elapſis allegando in quadā cauſa dixit ſing.verbum quod non memini ab alio nec doctore nec procuratore viuo audiuiſſe,videlicet, Tu ſcis quod ſi deduco vnam cauſam in libello, & poſtea probo de alia ſuccūbam l.habebat.in prin.ff.de inſtitu.& hr in l.j.ff.ſi men.fal.mo.dixe.per Bar. in l. j.in prin.in ij.col.ver. veniamus ad cauſam ff.de eden.& per Inno.in c.ex parte.de priuileg.hoc tñ limitatur ſingulariter niſi cauſa ipſa eſſet cognoſcēda de equitate vel ſola facti veritate inſpecta,nam tali caſu,licet actor in libello deduxerit vnam cauſam & probauerit de alia cauſa,debebit obtinere ad quod allegauit Bar.hoc expreſſe dicenē ſi eius verba recte ponderentur in l.emilius in ij.col.ff.de mino.& do.Alex. hoc idē clarius dicenē in l.ſi ita ſtipulatus §. Chryſogonus in v.col.ff.de verbo.obli.non tamen allegat Barto.in d.l.emilius ſed allegat hoc voluiſſe d.Anto.in conſi.ſuo incip.Viſo dicto puncto. & Ioan.And.in addi. Specu. in titu.de actio.& peti.in §.ſequitur ſuper verſi.hoc quoq; & Bar.in tracta. ſuo ad reprimendum in verbo, ſine figura & alios de quibus ibi per eum,quæ doctrina eſt no.nō

fallor. & eam addere poteris ad materiam
clauſule ſola facti veritate inſpecta, de qua
per doc.in cle.ſepe.de verbo.ſigni. vbi per
Lanfran.in ij.colum.& per Imo.in c. dile-
cti.de iudi.& per Bald.in l.nemo.C.de ſen.
& in c.j.§.inueſtitura de noua for. fidel. &
per Bar.in tract.ad reprimendum in verbo
ſummarie.& per Bar.in repe.l. ne quicquã
in.§.plane ff.de offic.proconſu.& in l.iudi-
ces c.de iudi.& per Ludo.Ro.in cõſil. ſuo.
xx.incip.Viſo puncto in ij.col. & in conſil.
* lix. incip.In caſu propoſito.ante fi. (Vide
omnino d9.Philip.deciũ in conſi.xj. incip.
quoniam in vlt.col.& Alex.in conſi. cxiiij.
incip.viſo proceſſu &c.in vlti.col.in vj.vo
lu.& Soci.in conſi.cv.incip.viſis teſtibus in
vlti.colum.in fi.in iiij.vol.) Hippolytus de
Marſilijs. I. V. D. Bononienſis.

273 Notiſsimum eſt in iure quod vnus teſtis
deponens de re ipſa de qua agitur facit ſemi
plenam probationem.vt voluit Bar. & alij
in l. admonendi ff. de iureiur. & in l. bone
fidei C.eo.titu.cum ſimi.Et habens vnũ te-
ſtem.& ſic ſemiplenam probationẽ poteſt
petere a iudice ſibi deferri iuramentum in
ſupplementum probationis.& iudex tene-
tur illud ſibi deferre regulariter, vt tenent
omnes ſcribẽtes in dictis iuribus. Attamẽ te
neas mẽti ꝙ iſtud nõ procedit nec locũ ha-
bet in illo qui pro ſe examinaſſet vnũ teſtẽ
qui eſſet ſpurius,quoniam non deferretur ſi
bi iuramentũ in ſupplemẽtum, & ratio eſt,
quia ſpurius cenſetur infamis & eius fides
non facit ſemiplenã probationem. Ita dixit
Ludo.Ro.in d.l.admonendi quod dictũ ibi
refert & ſequitur do. Ioan. Baptiſta de Ca-
zalupis in xvij.char.in j.col.verſi.xv.fallit
ad quod allegat etiam Azo in ſumma in tit.
de natura liber.& Bald.in l.j.C. de iure au
reo.annullo.& alios de quibus ibi per eum.
Et ſubdit ipſe d.Ioan.Baptiſta, vbi ſupra in
ver.xxvj.eadem ratione idem eſſe in ſpu-
rio petẽte ſibi deferri iuramentum quando
probauit per vnum teſtem,quia in hoc iura
mento ſibi deferẽdo fungitur vice teſtis &
tanquam infami tale iuramentũ nõ eſt ſibi
deferendum ,& allegat ea quæ dixi in dicta
* repetitione d.l.in xij.fallẽtia. (Vide domi.
Philip.Dec.in cõſi.xxxvij.inci. in cauſa in
iiij.col.circa prin.) Et ſubdit poſtea ipſe in
ver.xxvij.ibi ſeq.ꝙ eadem ratione idẽ erit
in feneratore cum ipſe ſit infamis,vt in l.im
* probum C.de infami.(Et ibi vide Pau. de
Caſt.& Alex.in conſi.xciij.incip. repetitus
in j.colũ.in vj. volu.)Et per Cy. in l.ſi quis
ad declinandum C.de epiſco.& cle, & in l.
j.C. de ſum.trini.& fide cath.& in l.caſsius
ff.de ſenato. Et ideo conſequenter dicit ꝙ
ſi vnus teſtis erat fenerator quem ego pro-
duxi, vel ego qui volo iurare ſum fenera-
tor non deferretur mihi iuramentum.Ita di
xit indiuiduo dixiſſe Bal.in l. qui accuſare.
C.de eden.quod dictum ſecundum eum ſe-
quũtur ibi Moder.& in d.l.admonẽdi.Pro
quo dicit benefacere quod dixit Mathe.in
not.ſuo l. & do.Ant.in c.raynutius de teſta.
vbi dicunt ꝙ inſtituto feneratore videtur
inſtituta turpis perſona, ad finẽ vt teſtamẽ-
tum fratrum poſsit expugnari per fratrem
præteritũ,de quo in l.fratres C.de inoffi.te-
ſta.Ego autem ſupradicta de ſpurio amplia
bam vno modo, poſtea limitabã aliquibus
modis.& primo ampliabã procedere ſupe-
rius dicta nedum in ſpurio mere & de facto
ſpurio,ſed ẽt in ſpurio legitimato,quia ſpu-
rius ẽt ſi ſit legitimatus eſt infamis.Bal.in l.
generaliter C. de inſti.& ſubſti, ſub condi.
fac. pro quo facit quod voluit idem Bal. in
c.fi.in ij.col.de trans la.epi.vbi dixit ꝙ ſpu-
rius legitimus eſt aſſimilatus homini medi-
cato a morbo remanẽte aliqua cicatrice, &
facit etiam glo.no.in c.cõſtituit xvij.q.iiij.
quæ voluit ꝙ infamia remanet apud infa-
mẽ extincta cauſa infamie.Ideo dicit ꝙ iu-
deus in caſu in quo non poteſt eſſe teſtis cõ
tra Chriſtianum non poterit etiam eſſe te-
ſtis contra eũ ſi efficiatur Chriſtianus & ſic
poſt baptiſmũ,quẽ tex.& gl.allegauit ꝑ ſin
gu.Lud.ro.in ſing.ſuo 697.inci. Veniamus
ad lucrũ panis.Et facit glo. no.in l.qui cum
vno in §.ignominia ff.de re mili.quæ dixit
ꝙ periurus ẽt poſt per actam penitentiã nõ
poterit eſſe teſtis ſicut nec antea poterat. ꝙ
glo.ad hoc alleg.Bal.in l.lucius in fin.ff. de
infami.& facit ẽt,nam inimicus etiam poſt
pacem factam non poteſt eſſe teſtis contra
illum cum quo habebat inimicitiam.Ita di-
xit do.Alex.in conſi.ſuo xcix.incip.In cau
ſa inquiſitionis.pro quo allegat bonum tex.
in cap.accuſatores el j.iij.q.v.de quibus la-
tius dixi ſupra in ſing.507.incip.Priuilegiũ
dignitatis.vbi videas Limito tamẽ prędicta
de ſpurio non procedere. nec locũ habere
in ſpurio,alias bone conditionis vite & fa-
me,nam propter bonitatem & legalitatem
perſone receditur a regulis iuris communis
per glo.ſingu.in l.titio fundus ff. de condit.
& demõ.de quo late dixi forte vltra oẽs in
l.j.§.ad quæſtionẽ.poſt princ.ff. de quæſtio.
& in repeti.mea.l.fina.C.de probatio.in iij.
char.Limito etiã iſtud nõ procedere in ſpu-
rio effecto religioſo,nam ſi talis deponit ꝑ

aliquo facit ſemiplenā probationem, adeo ꝙ poterit deferri iuramẽtum parti pro qua depoſuit. Ad quod dicendũ moueor ex no. doctrina Guilel. de cu. in l. j. C. de ſacroſan. eccle. quẽ ibi refert & ſequitur Bal. vbi ſingula. dixit ꝙ per ingreſſum religionis filius ſpurius efficitur legitimus quod dictum refert etiam & ſequitur Ludo. Ro. in repe. authen. ſimiliter in vij. priuilegio C. ad l. fal. & do. Fely. in c. teſtimonium in xj. colũ. in fi. extra de teſti. in c. ex tue. de ſimo. in j. co. circa me. de quo dicto feci mẽtionem in re pe. mea rub. ff. de fideiuſſio. in xij. q. loquendo de dignitate ordinis clericatus. Moueor & præterea per ſingulare verbum Ioan. de Imo. in c. cum R. de offic. deleg. vbi dixit ꝙ licet frater non poſſit eſſe teſtis pro fratre, vt in l. parentes C. de teſti. cum ſimi. tamen iſtud fallit in fratre religioſo. nam talis frater admittitur ad teſtificandum pro fratre, quod dictũ refert & ſequitur Barba. in d. c. cũ R. canonicus in v. col. de quo dixi ſimiliter in d. mea repe. rub. de fideiuſſo. vbi ſupra. Et pro hac limitatione faciunt optime quãplura per me accumulata circa dignitatẽ clericatus ſeu religionis in d. rub. in xij. q. quę videas. Limito etiam prædicta de ſpurio non habere locũ in ſpurio nobili & magne conditionis & excellẽtie, vtputa in filijs ſpurijs principum vel regum, & ſimiliũ nam tales propter dignitatẽ & nobilitatem perſonarũ ſuarum facient ſemiplenã probationẽ ex dicto ſuo, adeo quod poterit deueniri ad declarationẽ iuramẽti in ſupplemẽtũ probationis. Ad quod dicendũ moueor. primo per tex. ſing. in c. nobiliſsimus xcvij. diſ. vbi creditur verbo ſimplici legati ſine oſtẽſione literarũ de ſua legatione propter nobilitatem perſone ſue. Et illũ tex. ad hoc allegauit Angel. in l. ex quacunq;. §. fi. ff. de publica. Moueor ẽt per tex. not. in l. filiusfa ff. de dona. in §. nonnunquam. vbi hr̃ ꝙ pro hibito donationis facte regulariter filijsfa. non extẽditur ad filiosfa. ſenatoris vel alterius dignitatis, & hoc propter dignitatẽ perſone. quẽ tex. ad hoc multũ nota. Ang. in l. obligatione generali. & ibi dixi legẽ do. ff. de pign. pro quo facit ſingu. verbũ Pau. de Caſt. quod retuli ſupra in ſingu. 114. incip. vulgatũ & tritũ eſt. quod nõ refero breuitatis cã. de quo ẽt feci mẽtionẽ in l. j. §. ad quęſtionem circa me. ff. de quęſtio. Et facit optime. no. verbũ Bal. in l. exẽplo. in fi. C. de ꝓba. vbi dixit, quidã Cardinalis tanquã legatus de latere aſſerit ſe habere certas ſpeciales cõmiſſiones, puta ad legitimandum vel reſtituẽdũ famẽ, & proceſſit ad executionẽ illarum, tamen litere apoſtolice de mandato nõ apparẽt, & ideo reuocatur in dubio quod factum eſt, quæritur quid iuris? in quo ipſe Bal. reſpondet ꝙ ſi publice fecit huiuſmodi actus non ſemel ſed pluries præſumitur ꝙ habeat mandatũ quod aſſerit & valẽt geſta, non ratione communis erroris ſed ratione prẽſumptie veritatis aſſertione talis & tãti viri, allegat not. in c. cum ex literis. de reſtitu. in integ. in nouel. quod dicit eſſe mẽ ti tenendum. pro quo faciunt optime dicta per Saly. in l. j. ff. de man. prin. & facit quod voluit do. Fely. in c. quia veriſimile in prin. vlti. colũ. de præſump. vbi not. dixit ꝙ licet non credatur teſti deponẽti non veriſimile per illũ tex. & quæ ibi habẽtur, tñ hoc non procedit in teſtibus valde dignis quia tales teſtes tantũ probãt quantũ teſtes alias idonei cum fama, quod dicit eſſe ſing. no. (Vide Iaſ. in l. iubemus in ij. & iij. colũ. C. de iudi.) Quibus ẽt addi põt dictũ Albe. de roſ. in l. addictos C. de epiſc. audiẽtia. Et Bal. in l. addictos C. de app. quos refert & ſequitur d. Bartho. Cæp. in caute. ſuis, caut. ij. nam tu ſcis quod eximẽs de manibus familię aliquẽ reũ criminis ꝙ punitur crimine legis iulie maieſt. & ſic pœna mortis. vt dixit Bart. in l. cuiuſq; ff. ad l. iul. maie. & eadẽ pœna punitur qua veniebat puniẽdus ille exẽptus, vt habeť in l. j. C. de his qui latro. occulta. quẽ tex. ad hoc alleg. Bar. in l. ſi quis in fin. ff. ne quis eum. de quo latius per Alex. in conſil. ſuo xxxv. inci. viſo themate in ij. colum. ij. vo. Sed hoc fallit in cardinali, nam qñ reus criminis ducitur ad iuſtitiam & obuiat alicui cardinali tunc ipſe cardinalis poteſt illũ reũ auferre de manibus familiæ, & familia nõ debet ſibi facere aliquam reſiſtẽtiam, ſed ob reuerentiam ipſius cardinalis eum ſibi tradere. (Idem dixit Bal. in reperto. ſuo in ver. priuilegiũ circa fi. & Iaſ. in rub. C. ne li ce. poiẽ.) Ita dicit Albe. in d. l. addictos. ſe audiuiſſe i romana curia, licet hoc de iure nõ reperiatur cautũ. qđ dictũ ibi refert Pau. de Ca. in fi. dicẽs ꝙ iſtud dictũ eſt vbiq; diuulgatũ. Ex quo dicit ꝙ ipſe quo erat curia romana Florẽtię cauebãt rectores & cardinales nõ ire per loca per quę criminoſi ducebantur. Et ſic p̃iſta limitabã dicta de ſpurio nõ habere locũ in ſpurio nobiliſsimo & digniſſimo, ꝓ quibus optime faciũt q̃ dixi de teſtib. legaliſsimis in l. j. §. ſi quis vltro poſt prin. ff. de quęſtio. Potes ẽt limitare prædicta non habere locũ vbi nõ poſſet alia probatio haberi. nam tunc admitteretur ipſe

ſpurius per ea quæ dixi in repe.mea.l.ſi.C.
de proba.in v.char.circa princi.& ſupra in
ſing.lxxiij.incip.plures. Vltimo circa hanc
materiam ſpurietatis ſcias ꝙ ſi aliquis nota
rius ſpurius, fuit notarius, alicuius cauſæ
ſcripſit proceſſum, & fuit rogatus de geſtis
in cauſa a partibus & a iudice. & iſta fecit
ad banchum iuris tanquam notarius bāchi
publici, ꝙ talis proceſſus non valet ſed cor-
ruit & non facit probationem. Ita multū no
tanter dixit d. Alex.in conſi.ſuo lxxx.inci.
examinato proceſſu.in j.colū. in ij.volu.ad
quod adducit Bar.hoc in terminis dicentē
in l.eadem.ante ſi.ff.ad l.iul.repetun.vbi di
cit ꝙ infamis & ſic ſpurius nō poterit exer
cere aliquod officium publicum puta ꝙ eſ-
ſet notarius ad banchum iuris.& alle.no.in
l.ij.§.miles.ff.de his qui no.infam.de quo la
tius per d.Alex.in d.conſi.ſuo,quod profe-
cto eſt ſingulare verbum,quia poterit face-
re corruere infinitos proceſſus factos per no
tarios ſpurios ad banchum iuris. Ego in of-
ficijs quæ fere per totam Italiam habui ſem
per ad banchum meum iuris vnum, & quā-
do duos notarios ſpurios habui qui erāt ro
gati de omnibus proceſsibus agitatis corā
me & iudicibus ſeu aſſeſſoribus meis,& par
teſ ſemper tacuerunt. Ego quoq; tacui ne re
pellendo eos facerem eis iniuriam dicendo
eos eſſe ſpurios & ſic infames, nam,vt ſupra
in prin.dixi, ſpurij ſunt infames infamia fa-
cti,vt etiam dixit Bal.in c.j.§.naturales.in
ij.col.ſi de feu.fue.contro.& d.Alex.in con
ſi.ſuo ij.incip.viſis codicillis.in iiij.col.in j.
vol.vbi ad hoc alle.Azo.in ſum.C.de infa.
circa prin.& idem dixit ipſe d.Alex.in con
ſi.xxv.incip. Circa primum dubium.in iij.
col.in eo.vol.& in conſi.lxvij.inci.Conſide
ratis &c.in vij.colum.in eo.vol.& in conſi.
xciiij.incip. Conſideratis &c.in iiij.colum.
in eo.vol.& in conſi.lxxx.inci.Examinato
proceſſu.in j.col.in ij.vol. Teneas etiā men
ti in hac materia delationis iuramenti ꝙ pe-
riuro non deferretur iuramentum in ſupple
mentum probationis ſecundum doc.in c.ſi.
de iureiur.quos refert Soci.in cōſi.cxxxvj.
incip. Præſtantiſsime.in pe.col. pro quibus
facit regula, ſemel malus.cum ſi.& faciunt
quæ late dixi in l.maritus.in vj.& vij.colū.
ff.de quæſtio. Tene menti prædicta, quia fa
cient tibi honorem,& fructum dabunt in tē
pore opportuno, & forte iſta alibi reducta
non inuenies,ni fallor.

274 Licet regulariter ea quæ ſunt nulla nō
ſint in conſideratione,& aliquid non operē-
tur,vt habentur in l.iiij.§.cōdemnatū.ff.de
re iudi.& in l.non putauit.in.§.non queuis.
ff.de bo.poſ.cōtratab.& in l.quoties.ff.qui
✻ ſatiſda.cog.cum multis ſi. (Vide Iaſ.in l.li-
cet.C.de procur.& ꝙ nulla & inualida ſint
in conſideratione & operentur vide Ludo.
Ro.in conſi.cccclxxxiij.inci.ſaluatoris ſuf-
fragio.in ij.colū.verſi.iij.quia videmus &c.
vide infra in ſingul.cccxxxj.incip.dixi ti-
bi &c.vide omnino Alex.in cōſil.clxxxiiij.
inci.in cauſa & lite.in iij.col.in vj.vo.Abb.
in conſi.xxxviij.incip. in quæſtione &c. in
ij.col.in verſi.nec obſtat ꝙ dictus &c.in iij.
volu.)Attamen teneas menti perpetuo vnū
caſum in quo nullum & inualidum operaē
magnum effectum. Nam ad hoc vt tertius
comparens merito ſit audiendus tanq̄ ſua
interſit,ſufficit quod de iure ſuo doceat ap-
parenter, licet excipiatur vel replicetur de
nullitate ipſius iuris ſui,vnde ſufficit proba
re ſe electum licet ſtatim dicatur electionē
nullam,vel non canonicam. Ita ſingul.dixit
Inno.in c.veniens.el ij.ſuper verſi. intentio
nem.de teſti.ex quo dicto dicit ibi Cardi.ꝙ
cum quidem fratres venirēt vt tertij, & ꝓ-
baſſent in primo cōgreſſu de quadam vnio-
ne,debuerunt audiri licet ſtatim diceret in-
ualida. Et ita dicit obtinuiſſe Florētiæ clau
dēdo per illud dictum ora allegantiū, quod
dictum dicit ipſe eſſe ſignandum cum centū
manibus. Quod dictū & omnia quaſi ſupra-
dicta ponit.d.Fely.in c.cum ſuper.in vij.co
lum.verſi.ad hoc vt tertius.de re iudi.ad qđ
etiam alleg.d.Cardi.in conſi.ſuo lxx. incip.
In cauſa fratrum omnium ſanctorum.ubi lo
quitur in materia,non tñ allegat dictū Inno.
& alia etiam adducit ibi d.Fely.pro hoc di
cto de quibus ibi per eum. Sed latius etiam
iſta ponit ipſe d.Fely.in d.c.veniēs.el ij.de
teſti.in v.col.verſi.quinta concluſio.vbi di-
cit ꝙ dictum Inno. ſequitur Spe.in ti.de of-
fi.iud.in.§.poſtremo.& Bar.in l.a diuo pio.
in.§.ſi ſuper rebus.ff.de re iudi. & Cardi.in
cle.j.de re iudi. Et ibi etiam ipſe d.Fel.am-
pliat doctrinam Inno.& ſequacium,quē vi-
de. Teneas mēti prædicta ad impedienā exe
cu.ſententiarum qm̄ poteſt ſepius occurre-
re in facto vt ſuperioribus diebus occurrit
dum ego eſſem iudex mercantie hic Bono-
✻ niæ.(Et adde hic ꝙ licet confeſsio facta
coram iudice incompetenti regulariter nō
noceat, vt habetur in l.magiſtratibus.ff.de
iuriſditio. omnium iudic. tamen talis con-
feſsio facta coram incompetēti operatur ꝙ
confitens talis non poterit variare corā cō-
petenti,ita dixit Inno.in c.per inquiſitionē.
de electio,quem refert & ſequitur Ang.in l.

quæro. in.§.ſeruum.ff.de edil.edic. & vide omnino nota. verbum Alexan. in conſilio cccclix.inci.in cauſa &c.in ulti.verbis.)

275 Statuti omnino te docere ſingulare verbum paucis, crede mihi notū per quod poteris immenſum honorem & gloriam, necnō magnas pecuniæ quantitates conſequi. Ideo attende. Nam ſi iudex maleficiorū format contra furem inquiſitionem de furto dicens in ea inter cętera ꝙ ipſe fur acceſſit tali ipe ad domū talis, puta Titij, & furto ſubtraxit veſtē, vel pecuniam, vel aliquid aliud quod pertinebat ad ipſum Titium, certe hoc caſu non procedit ipſa inquiſitio ſed corruit, ſed neceſſe eſt vt dicat ꝙ talis res furata pertinebat ad Titiū iure dñij vel quaſi, alias ſi ſimpliciter diceret ꝙ ad Titiū pertinebat non procedit inquiſitio vel accuſatio, qm̄ illud verbū pertinere latiſſime ſumit̄ & ēt comprehēdit eum cui debetur actione perſonali, vt habetur in l.verbū pertinere.ff.de verb.ſig.& ideo non competeret accuſatio vel inquiſitio pro furto, & ſic debet ſequi abſolutio. Ita ſing.et mirabiliter dixit d.Maria.Soci.in conſi.ſuo viij.inci. Omnipotens deus.aliter inci. Viſis & diligenter.in ij.col. vbi dicit ꝙ ita ſing.conſuluit Bar.in conſi. ſuo cliij.inci.vī dicēdum dictos accuſatos. & hoc per no.in l.j.§.ſceuola.ff.ſi quis teſtamē.lib.eſſe iuſ.fue.& per Cy.in l.ſi abducta. * C.de fur.(Et pro hac parte faciunt quæ dixit Ang.de Are.in trac.maleſi.in verbo, & veſtē cœleſtem.in pe.char.in verſi.& aduertas bene quia in inquiſitione &c.vbi omnino vide.& Iaſo.in l.licet inter priuatos.nu. xv.C.de pac.)Tene menti rogo, quia poteris euadere mille inquiſitos vel accuſatos de furto a pœna mortis.nam ſepenumero in accuſationibus vel inquiſitionibus de furto omittuntur illa verba iure dñij vel quaſi vt docet experientia. Vide tñ dictū Ang.in l.j. §.interdictum.ff.ſi pars hære.peta.quod vī deſtruere prædictā doctrinam ſi bene pōderetur, & vide q̄ dixi in practica mea cauſarum crimi.in illo dubio, videlicet an ſit neceſſe ꝙ ante omnia conſtet iudici inquirēti de nomine offenſi, vbi plura adduxi. & vide ēt omnino Ange.in l.falſus.in.§.qui alienum.in ver.in tex.ibi nihil &c.ff.de fur.& vide etiā de iſto verbo, pertinere, Abb.poſt d.Ant.in c.j.in iiij.col.de cau.poſ.& ꝓprie. & in c.cum contingat.in prin.de decimis.& vide d.Fely.in c.inter dilectos.in ij.colū.de fide inſtru.vbi plura dicit de hoc verbo.

276 Parum & nihil equiparātur.c.licet cauſam.§.quanquā.in verbo, nulla vel modica. extra de proba.& probatur inſtit.ad l.falci. circa prin.in ver.pro nullo aut minimo lu* cro &c. (Vide Barb.in conſi.lxxiiij.incip. ſcripſit &c.in j.col.in iiij.vo.& omnino Iaſ. in l.ſi is qui pro emptore.in ij.col.ff.de vſu cap.& Iaſ. omnino in l.ſciendū.in iij.& iiij. col.ff.qui ſatiſ.cogā.vbi adhuc plura no.dicta in hac materia, ꝙ parum, vel nihil, equiparantur.)pro quo facit gl.in.§.pe.in auth. de inſtr.cau. & fide.in verbo, iter quos &c. quæ dixit ꝙ parum ſcire, & nihil ſcire, equiparantur. Et ideo dixit Lud.Ro.in ſing.ſuo xxxiij.inci.Hodie quidam.ꝙ ſtatutū prohibens alienare domum in forenſem non habet locum in parua domo. ad quod allegat tex.quem dicit ſingu.in l.ſenatus.in.§.marcellus.ff.de leg.j.vbi hoc ēt ſentit Ang.& dixit Bald.in c.cum te.de re iudi. ꝙ officialis pro minimo non eſt ſyndicandus.allegat.l. quanuis.ff.de condi.& demō.& l.cui dens. ff.de edili.edict.pro quo facit l.ſeto.ff.de in integ.reſti.& l.omnino.ff.de impen.& l.res bona fide.ff.de contrahen.emptio.Pro quibus ēt facit, nam paruum vulnuſculum non eſt in conſideratione, vt eſt text.in l.j.in.§. proinde.ff.de edil.edi.adeo ꝙ ſtatutum puniens vulnerantem non comprehendit facientem vulnuſculum ſeu paruam cutis ſciſſuram, ſecundum Bal.in l.ſi.C.de edi.acti.in j.col.vbi etiam ſubdit ꝙ ſi ſtatutum dicit ꝙ ſyndici teneantur denunciare percuſſiones ſanguinolentas non tenent̄ denunciare, vbi eſt leuiſſima cutis ſciſſura, & allegat.d.l.cui dens.& d.§.proinde.quem tex.dictū.§.etiā ponderauit Ang.& Ludo.Ro.in l.j.§.excuſantur.ff.ad Silla.Pro quibus facit gl.not.in c.cum illorum.in verbo, ſanguinis.de ſentē. excom.& in cle.ne romani.in.§.ſi.in verſi. effundendis. de electio.& in c.placuit.el ij. xviij.diſt.& facit l.quæſitum.ff.de re iudic. vbi dicitur ꝙ appellatione febris nō venit leuis febricula. Et dixit Bald.in l.ſi quis in hoc genus.in l.ſi.C.de epiſ.& cle.quod ſi ſtatutum vel lex punit offendētem clericum, comprehēdit ſolum ei inferentem atrocem iniuriam, non aūt leuem.& poſſem adducere forte ducentū dicta in hoc propoſito quę alias cumulaui ad materiam d.l.quæſitum. quæ omitto breuitatis cauſa. Attamen ſcias ꝙ inter alios caſus qui poſſent adduci i quibus etiam parum ſeu modicum eſt in conſideratione & multum operatur.eſt vnus caſus multum nota.videlicet ꝙ licet res inter alios acta tertio non præiudicet, vt in toto tit.C.res inter alios acta.& habetur.in c.penul.de re iudi.cum ſi attamen ſententia in-

ter alios lata contra tertium operatur qua-
lequale præiudicium,& ſic modicum pręiu
dicium,vt habetur in l.a ſententia.& in l.ſę
pe.de re iudi.Et iſtud qualequale præiudi-
cium operatur maximum & mirabilẽ effe-
ctum, nam equipollet ſemiplene probatio-
ni habili ad deferẽdum ſacramentum in de-
fectum ſemiplene probationis. Ita multum
ſing.dixit do.Anto.in c.pen.in iiij.col.de re
iudi.& dicit quod hoc tenet Bar.in l.admo
nend.in xiiij.col.verſi. quæro quid ſi dicta
teſtium.ff.de iureiuran. vbi dixit ꝙ ſi dicta
teſtium ſint recepta inter alias perſonas fa-
ciunt quo ad alios ſemiplenam probationẽ,
quod dicit eſſe verum ſi tales teſtes nõc exa
minari non poſſunt,alias ſibi imputaret cur
de nouo nõ faceret eos examinari, quod di
ctum etiam ponit d.Ant.& Abb.in c.fin.de
iureiuran.& do.Alexan.in repe.d.l.ſæpe.in
xviij.col.in princ.de re iudi.vbi dicit tene
menti iſtud dictum obſecro, quia eſt de pa-
ne lucrando.& iſtud dictum etiam refert ip
ſe do. Alex.in l.ſi duo patroni.in prin.ff.de
iureiurã.vbi etiam ponit de iſto qualiquali
præiudicio,& in d.l.admonendi. in penul.
col.verſi.quærit etiam Bar.hic quid ſi dicta
* teſtium.(Vide infra in ſing.ccclxxj.inci.te
ſtis de auditis &c.) Item pro iſtis etiam fa-
ciunt optime dicta per Ang.in l.ij.in fi.C.de
eden. vbi dicit ꝙ ſententia lata inter alias
perſonas facit qualequale prẹiudicium quo
ad ſemiplenam probationẽ.Inter alias per-
ſonas faciunt etiã dicta per Bal.in d.l.ſi duo
patroni.& prædictam doctrinam do.Anto.
in d.c.pe.de re iud.refert d.Fely.ibi in j.co-
lum.& in c.cum dilecti.in vlti.col.de accuſ.
do.Abb.in d.c.pe.reputat hoc dictum not.
tamen dicit eſſe relinquendum iudicis arbi
trio, qui arbitrari debet ſecundũ quod ſnĩa
tangit ius abſentium. allegat aliqua de qui-
bus ibi per eum,de quo latius per d.Alexã.
& d.Fely.in dictis locis ſuperius alleg.

277 Licet ſupra in ſing.lxxxviij.incip. ſtan
te ſtatuto.plura dixerim circa materiam re
curſus ad ſuperiorem,vt ibi patet. Attamen
nuperrime in eadẽ materia capias aliud no
tabile verbum ſucci plenum,videlicet, Tu
ſcis ꝙ exceptio non nume.pecu.non poteſt
opponi poſt biennium,vt eſt tex.in l.in con
tractibus.in.§.illo.C.de non numera. pecu.
attamen poterit creditor poſt biennium im
plorare officium iudicis, ſecũdũ Bal.in l.illi
citas.in princi.ff.de offi.præſidis. Quod di-
ctum reputat ſingul.Belenzinus.in c.fin.de
ſolutio.in apoſtillis.& ratio eſſe poteſt quia
prohibitus excipere non prohibetur iudi-
cis officium implorare,ſecundum Bar.in l.
j.§.& parui.in ij.colum.ff.quod vi aut clã.
& dixi in d.ſing.lxxxviij. Item ſcias etiam
ꝙ licet poſt biennium non poſsit opponi di
cta exceptio, tamen bene poteſt opponi ex-
ceptio doli,quia dolo & fraude petit vel di
cit ſolutam pecuniam non numeratam. Ita
ſingul.dixit Hoſtien.in c.ſi cautio.de fid.in-
ſtru.quod dictum refert & ſequitur Barb.in
conſi.ſuo xviij.incipien.Pręclare ſcribitur.
in vlti.colum.in ij.volu.ſuorum conſiliorũ.
Vbi dicit ꝙ iſtud dictum ſequuntur omnes
* docto. (An autem de iure canonico poſsit
perpetuo opponi exceptio non numera.pe
cu.vide Iaſ.in l.cum quis in penulti.colum.
C.de iur.& fac.igno.& in l.qui pecuniam.
in j.colum.ff.ſi certum petatur.) Tene men
ti,quia ſæpe practicatur materia iſta nõ nu
meratæ pecuniæ.Hippoly. de Marſi.I.V.D.

278 Habens duos reos vel plures obligatos
inſolidum pro vno debito poteſt conuenire
quem vult pro toto debito, vt habetur in l.
duos reos.in princi.& in l.reos.§.fina.ff.de
fideiuſſo.& in.§.plures.inſtitu.de fideiuſſo.
Hoc tamẽ limita & reſtringe ꝙ tali caſu nõ
poterit vnus ſolus compelli niſi primo etiã
alij fuerint requiſiti ſeu interpellati & fue-
rint in mora.Ita notanter dixit Pau.de Ca.
in l.in executione.circa prin.ff.de duo.reis.
vbi pro hoc alleg.bonum tex.in l.fideicom
miſſa.in.§.pen.ff.de lega.iij.quem tex.dicit
ſe alibi neſcire.& idem dixit do.Alexan. in
l.ij.in.§.& harum.poſt princi.ff.de verbo.
obliga. & hoc etiam ipſe ſenſit in eadem.l.
in.§.ex his.pro quibus faciũt dicta per Ab-
ba.in c.cum deputari.in v.col.de iudi.Tene
menti quoniam eſt quotidianum & plures
errant in hoc.

279 Dixi tibi ſuperius in ſingula.ccxlviij.
incip.Conditio &c.plura in materia mulie-
rum.Et inter cętera dixi ꝙ licet mulier car
cerari non poſsit pro debito, tamen hoc fal
lit in muliere meretrice, quia talis mulier
meretrix poterit pro debito carcerari, &
allegaui doc.hoc tenẽtes in pluribus locis.
Quod tamen ibi limitaui niſi talis meretrix
ſit maritata,quia tunc incarcerari non pote
rit,ad quod allegaui Ioan.And.in addi.Spe
cu.in tit.de iniurijs & damno dato.& alios
de quibus ibi videas. Sed nuperrime dico
ꝙ iſta limitatio Ioan. Andr.& aliorum vo-
lentium ꝙ meretrix maritata nõ poſsit car
cerari eſt limitanda & reſtringenda niſi ma
ritus talis mulieris meretricis ſit leno vel
infamis. nam tunc coniugium non obſta-
ret quin talis meretrix non poſſet carce-

rari pro debito.ita dixit d.Ioan.Bap.de ſan cto Seuerino in tract.ſuo de debitoribus ſu ſpectis & fugitiuis.in xiij.col.poſt med.pro quo allegat in ar.quæ habentur in l.ſi adul- terium.C.de adul.& in auth.ſed nouo iure. eo.titu.Tu vltra eum dicas ꝙ pro hac limi- tatione & doctrina facit optime in ar.text. & quæ ibi habentur per doct. in l.in arenā. C.de inoffic.teſta.Tene menti,quia hoc fa- cilliter iſtis temporibus poteſt euenire in fa- cto pluribus modis.

280 Licet quis poſsit agere ad declarationē iuris ſui qñ dubitat moleſtari, vt habet in l. diffamari.C.de inge.manu.& in l.ſi duo pa- troni.in prin.vbi gl.no.ff.de iureiur.& in l. aurelius.§.centum.ff.de lib.leg.Et habetur plene & magiſtraliter per Ang.Are.in rub. inſti.de excep.in xviij.col.verſi.Secūdo fal lit.& in eadem rub.in xxviij.col.ver.quar- to aduertendum &c. Attamē tene menti ꝙ ſi ego eſſem in poſſeſsione alicuius rei ī qua non haberem ius & dubitarem in ea mole ſtari a te,quem etiam ſcio nullum ius habe- re in eadem re non poſſum agere ad decla- randum te nullum ius habere in illa re , ſed tunc demum poſſum agere qñ prætēdo me ius habere vt illud declaretur.ita ſing.dixit Inno.in c.abbate.poſt prin.in j.col.de verb. ſig.quod dictum pro valde not.refert & ſe- quitur Pau.de Ca.in l.ſi contendat.ff.de fi- deiuſſ.Et idem Pau.de Caſt.exclamat illud dictum in l.ſi finita.§.eleganter.ff.de dam. infec.ad limitationem d.l.ſi cōtendat.quod eſt multum no.ad limitationē dictorum iu- rium ſecundum d.Alex.in d.§.eleganter.in xj.col.& do.Fely.in c.olim.in vj.col.de re- ſcrip.quem vide. Item ſcias etiam ꝙ ſi quis poſsideat rem quā tñ reſtituturus eſt nō po teſt denegare reſtitutionem, opponēdo ex- ceptionem de iure tertij.ita no.dixit d.Ale- xan.in l.ſi patroni.in.§.qui fideicōmiſſariā. in iij.col.ff.ad trebel. vbi ad hoc allegat gl. quam dicit ſingularem.in l. his cōiter.§.j.ff. fami.hercif.& Bar.in l.fi.ff.pro hærede. & Bal.& Moder.in l.ſi aliena.ff.ſol.mat.& idē dixit Ludo.Ro.in conſi.ſuo cccxlvij.inci. quo ad articulum.circa med.vbi etiam alle gat do.de Rota hoc tenentes.Teneas men- ti quia vere ſunt duo no. dicta in iure & nō parui ponderis.

281 Socius tenetur de culpa & negligentia, vt habetur in l.cum duobus.in.§.venit. & ibi Bar.ff.pro ſoc.& in l.ſocius ſocium.eod. titu.Et ideo teneas menti ꝙ ſi aliqui contra xerunt ſocietatem inſimul & propoſuerunt vnum ex eis negotiationi,ꝙ ſi ille neglexit exigere a debitoribus ſocietatis cū poſſet , & illi debitores effecti ſunt nō ſoluendo ꝙ ille tenetur de negligentia commiſſa in exi gendo,ideo quod in diuiſione ſocietatis ta- les debitores inhabiles imputabūtur in par tem ipſius ſocij negligētis exigere dum erāt ſoluendo.ita ſing.dixit Pau.de Ca.in l.ſi fi- deiuſſor.ff.de fideiuſſ. Et vere nō eſt adhuc annus quod ego vidi hoc in facto īter duos macellatores ſocios in arte macellarie,inter quos ita iudicatum fuit hic Bononiæ.

282 Creditor volens facere capere & carce rari debitorem ſuum tāquam ſuſpectum de fuga debet oſtendere iudici ſaltem ſumma- rie ſe eſſe creditorem illius quem capi petit in tanta quātitate,puta in centum. Itē quod poſt tēpus celebrati contractus debitor de- teriorauit cōditionem ſuā. Item debet pro- bare quod debitor nō poſsidet immobilia, & ſi mobilia non tñ ſufficientia ad quantita tem debiti. Item debet dicere ipſum ſuſpe- ctum de fuga & hoc probabitur per iuramē tum ipſius creditoris,et hoc facto iudex de- bet dare licentiam capiendi debitorē fugi- tiuum,alias iſtis nō præcedentibus talis de- bitor capi non poteſt, & ſi eſſet captus tan- quam male captus deberet relaxari , ſecun- dum Angel.& alios in l.nemo carcerem.C. de exacto.tribu.lib.xj.& Bart.& alios in l. ait prætor.in.§.ſi debitorem.ff.quæ in frau. credi.& in l.ſi is a quo.ff.vt in poſ.leg.& in l.ſi creditores.ff.de priuile.cre.& per Bald. in l.conſentaneum.in vj.col.C.quō & qñ iu dex.& per Pau.de Ca.in conſil.ſuo xxxix. incip.In cauſa capturæ.& in conſi. ibi ſequē ti incip.Pro pleniori &c.Et ideo dixit An- ge.multum no.in l.ſi arbitro.in.§.fi.ff.qui ſa tiſda.cog. quod imperiti aſſeſſores ſequētes imperitos aduocatos immediate oſtenſo in- ſtrumento debiti & præſtito iuramento de ſuſpicione & fuga conſueuerunt concedere familiam , & capi facere talem debitorem & male faciunt,ſecundum eum ibi,et refert infinitis vicibus practicaſſe hoc non valere, ſed imo requiruntur illa quatuor quę ſupra dixi,de quo etiam articulo habetur per do cto.in l.fi.C.de fer.& per Bal.in l.apertiſsi- mi.C.de iudi.& per oēs in l.ij.ff.ſo.matr.& per do.Ant.in c.fi.de ferijs.& per Imo.in c. quemadmodum.de iureiur.& in c.propter. de loca.in iij.no.& per doc.inſti.de actio.in prin.& in l.ſi fideiuſſor.§.fi.ff.qui ſatiſ.cog. & late per d.Ioan.Bapti.de ſancto Seueri.in trac.ſuo de debito.ſuſpe.& fugi.per totum. maxime in verſi.Sexto principaliter quęri tur,Teneas tñ menti ad reſtrictionem præ-

dictorum ſingulare verbum, uidelicet quod licet, vt ſupra dixi, prædicta quatuor requirantur ad hoc vt creditor poſsit habere licentiam capiendi debitorem ſuum ſuſpectum, alias non poſsit capi. Attamē propter publicam vtilitatē poterit capi & carcerari talis debitor ſuſpectus de fuga præſtito ſolo iuramento de ſuſpicione ēt nō facta fide aliter quod cauſa ſuſpicionis de nouo ſuperuenerit, nec aliter probatis illis quatuor de quibus ſupra. Ita ſingu. dixit Pau. de Ca. in l. iuſto. in prin. ff. de vſuca. vbi ēt ſubdit ꝙ ſi prędictis non probatis contra capturam opponatur ꝙ non valeat quod nō debebit admitti querela propter frequentem vſum, & ne multæ capturæ irritentur. arg. illius text. pro quo dicto facit optime qđ voluit ipſe Paul. de Ca. in dicto conſi. ſuo xxxix. inci. In cauſa capturæ. in finali. verbis. Tene menti quia eſt doctrina not. & lucroſa ad ſuſtinendū capturam non rite factam quam cōiter ignorant procuratores. (Vide Iaſ. inſti. de actio. in prin. in xiiij. col. in fi. & in l. ſi ab arbitro. in ij. & iij. col. ff. qui ſatiſda. cog.)

283 Lapſus termini præcludit viam contumaci. l. mancipiorum. & ibi Bar. ff. de optio. leg. l. diffamari. C. de inge. manu. l. ſi eo tempore. C. de remiſ. pig. l. ſi ea quæ. C. qui accuſa. non poſſ. c. licet cauſam. in prin. extra de proba. gl. in clemen. ſæpe. in verbo, nō obſtante. extra de verb. ſig. cum ſi. & ideo ſi alicui datus eſt terminus ad probandum ſi nō probauerit in illo termino non admittetur vlterius ad probādum, vt in dictis iuribus. Quod tñ limita & intellige eſſe verū ſi iudex interlocutus fuit terminū fore lapſum & per conſequens amplius audiri nō debere, alias autem ante dictam interlocutoriam poterit talis contumax probare non obſtante lapſu termini. Ita ſing. dixit Ang. & Imo. in l. quandiu la grande. in j. col. ff. de acqui. hære. ad quod alleg. Inno. in c. lator. qui filij ſint legi. & idem dixit Ang. in. §. idem iuris. in pe. col. inſti. de excep. vbi ad hoc allegat Inno. in c. cum in tua. extra qui matri. accu. poſ. & idem dixit Bal. in authen. ad hæc. in pe. col. ver. Quæro ſi ego. C. de vſur. & Ange. in l. papinianus. in. §. ſi quis poſt. ff. de inoffi. teſta. & d. Fran. de Are. in c. licet in beato Petro. in v. col. in fi. extra de accuſa. licet non alleget Ang. de Are. vbi ſupra et ſubdit Ange. in d. §. idem iuris. ꝙ procuratores debent aduertere, quia qñ parti aduerſe labitur tempus ſeu terminus quod accuſent contumaciam aduerſarij & faciāt etiam per iudicem interloqui terminum fore lapſum, & amplius in illo actu non fore audiendum. & dicit ꝙ non ſufficit ſolummodo accuſare cōtumaciam nihil probantis vel nihil facientis in termino. quod dicit Ang. nunꝗ̄ exeat mentem tuam quia quotidianum. Idē dixit do. Bartho. Cæpo. in cautę. ſua clxvij. incip. Vt quis poſt terminum. vbi ſolum alle. Ange. in l. quādiu. & Inno. in d. c. lator. Et iſtud dictum videtur extēdere Ang. in d. §. idem iuris. ad exceptionem nō nume. pec. vt poſſit opponi ēt poſt biēnium niſi fuerit interlocutum per iudicem vlterius partem non eſſe audiendam per prædicta. (Vide quæ dixi in repe. mea. rub. ff. de fideiuſſo. in lxiiij. col. circa med. in ver. adducit etiam ad præ dicta &c.) Et vide etiam Ang. de Are. in. §. appellantur. in ij. col. in fi. inſti. de excep. & ad prædictam regulam, videlicet ꝙ lapſus termini percludit viam contumaci, ſcias ꝙ illa regula non habet locum in iudice cōtumace, nam ſi ſtatutum imponit pœnam iudici non expedienti cauſam infra menſem ſi iudex ipſe nō expedierit dictam cauſam intra menſem lapſus dicti termini, & per conſequens contumacia ipſius iudicis non pręcludit viam ipſi iudici, nec eum excludit cognitione & pronunciatione ipſius cauſę. Ita no. dixit Iaco. de Are. Oldr. Cy. Bar. Bal. in l. properādum. in prin. C. de iudi. & eſt tex. & ibi Bal. & alij in l. j. in fi. C. vt omnes cauſæ tam ciuiles quam criminales. & Bal. in l. ſcire oportet. §. conſequens. ff. de excuſa. tuto. & voluit Ioan. And. in addi. Spec. in titu. de iudi. delega. in. §. reſtat. verſ. Quod & inſtitu. alias in verſi. Quid ſi ſtatuto. de quo late per Pau. de Ca. in conſi. ſuo cccxxvj. incipi. Videtur dicendū. quaſi per totum. & Ludo. Ro. in conſi. ccccxxv. incip. Quo ad primum. in fi. & in conſi. ſuo ccccxxvij. incipi. In propoſito caſu. in ij. col. de quo etiā per do. Fely. in c. ex parte. el ij. in vlt. col. de reſcrip. & do. Maria. Soci. in repe. c. venerabilis. in v. char. in j. col. de iudic. (Adde etiam prædictis ꝙ ſi ſtatutum dicit ꝙ cōtumax habeatur pro confeſſo, ꝙ ad hoc vt talis cōtumax habeatur pro cōfeſſo requiritur ſuper hoc interlocutoria iudicis, alias talis contumax etiam elapſo termino comparendi nō habetur pro confeſſo. ita ſing. dixit Pau. de Ca. in ſuo conſi. xxxiij. inci. ſuper j. in ij. col. in ver. ſecundo qñ loquitur &c. Et circa materiam huius trac. vide Bal. in l. ſi ea. in pen. col. in verſi. denuo. gl. C. qui accu. non poſ.) Et prædictis adde Bal. in conſil. ſuo ccxvj. incip. Punctus ſuper quo. in iiij. volu. vbi dicit ꝙ probatio poteſt fieri etiam poſt termi

num conuentionalem.ad quod inter cætera alleg.gl.pro vnica & ſing.in authen. vt ſine prohibitione matres debitores & creditrices.in.§.quia vero, de qua gl.latius locutus ſum in repe.mea rub.C.de proba. poſt principi.in materia probationis quæ fit per teſtes. & vide etiam Bal.in conſi.ſuo cccxvj.inci. Præſuppoſito ſtatuto.circa fi.in d.iiij.volu. vbi dicit ꝙ poſt terminum ſtatutarium aſſignatum ad probandum poteſt fieri probatio per inſtrumenta publica quæ omnia nõ tradas obliuioni, & quia ſunt multum frequentia & quotidiana, & multi etiam literati circa prædicta decipiuntur.Et in materia ſupradicta adde Oldra.in conſil.iij.inci. Cum cauſa.vbi conſuluit ꝙ poſt terminum peremptoriũ exceptiones peremptoriæ nõ admittuntur quamuis offeratur iuramẽtum de nouo notitia ipſarum. quod dictũ refert & ſequitur d.Fely.c.licet cauſam.in xij.colum.de probatio.ubi ponit plures caſus no. in quibus valet probatio facta poſt terminum,quem omnino vide.(Et vide eundem domi.Felyn.in c.paſtoralis. in xij.col. poſt med.de excep.)Hippolytus de Marſil.Iuris Vtriuſque Docto.Bonon.

284 Tolle moras ſemper nocuit differre paratis, Ita dixit Lucanus in primo. pro quo dicto captas ſingulare verbum. Nam tu ſcis ꝙ vna ex prioribus & potiſsimis cauſis ad capiendum debitorem poſt contractum, vt voluit Bar.in l.fi.C.de ſponſa.& habetur in c.paſtoralis.de excep.& in l.ij.C. de cõfor. eiuſdem lit.& in l.ita demum.C.de procur. & in l.pomponius.§.rati.ff.de procur.& in c.præſentium.de teſti.lib.vj.in quibus iuribus habetur ꝙ paria ſunt qd de nouo emergere vel de nouo ad notitiam peruenire.& probat tex.in d.l.fi.C.de ſponſa.& in l.ſi ab arbitro.ff.qui ſatiſda.cog. quinimo ſi ſtatutum diceret ꝙ ratione ſuſpicionis creditor poſsit facere capi debitorẽ debet illud ſtatutum intelligi ut locum habeat qñ ſuſpicio ſuperuenit de nouo poſt contractum debitum,& non aliter,vt per Bar.in d.l.fi.C.de ſponſa. Teneas tñ menti perpetuo quod licet dicta cauſa ſuſpicionis emerſerit poſt cõtractum debitum, ſi tñ poſtquam creditori hoc notum fuit ipſe tacuit per multum tempus antequam petierit dictam licentiam faciendi eum capi ſibi imputetur quia nõ poterit poſtea facere eum capi. Ita ſingu.dixit Ang.in l.ſi arbitro.§.fi.ff.qui ſatiſda.cog.ad quod allegat tex.in l.ſi creditores.ff.de priuileg.credito.quod dictum pro valde no.refert & ſequitur do.Ioan.Bapti.de Caſalup. in trac.ſuo de debi.ſuſpec.& fugi.in xv.colum. poſt princi.ꝙ dicit procedere quaſi videatur propter illam taciturnitatẽ eius perſonam approbaſſe licet ſuſpectam,quod dicit etiam fuiſſe de mente Iaco.Butrig.in d.l. ſi creditores.& do.Maria.Soci.in commento ſuo de dilationibus. in xlj.char.in j.colũ. arg.xx.q.xxviij.ver.Tertio exigitur quod dicit eſſe perpetuo menti tenendum.Quærit poſtea ibi quantum iſtud ſit multum temporis quo patiendo quis ſibi præiudicat.& dicit ꝙ Azo.dixit quinquennium, argu.l.j.§. quod dictum eſt.ff.de ſepara.ſed in l.ſi creditor tenet ꝙ ſi arbitrio iudicis,vt in l.j.in fin. ff.de iure deliberan.& faciunt ad prædicta quæ dixi ſupra in ſing.lxxvij.incip. Patientia.& in ſing.cclxij.inci.Quod potui nolui. & facit optime quod dixit Raph.Cu.in cõſi.ſuo xcij.inci.Viſõ ſubſcripto caſu.in j.colum. vbi dixit ꝙ ſi mulier ſtetit per decem annos ꝙ non petijt dotem poſtquam maritus cepit vergere ad inopiam eſt excluſa tali caſu a petitione & exactione dictæ dotis. pro quibus faciunt optime quæ dixi in conſi.meo incip.Domine deus omnipotens qui cecum illuminaſti.circa medium.vbi omnino videas.& vide Bal.in conſi.ſuo xxxvij. inci.Quidam tabellio, ante fi.in iij.vol.vbi dixit ꝙ ſi accuſator multum ſtetit ad accuſandum eius accuſatio redditur ſuſpecta. quod nota.(Pro quo facit tex.in c.j.in ver ſi.quia ſi proclamare voluit cur tandiu tacuit &c.de frigi.& malefi.& vide quæ dixi in l.patre vel marito.in xvj.col.de quæſtio. & vide Iaſ.in.§.fuerat.in v.col.inſti.de acti. & in l.j.in vj.col.verſ.Item pro excuſsione. C.qui admi.& vide ſupra in ſingu.cclxxxj. incip.ſocius &c.Item adde ꝙ violentia per lapſum longi temporis præſumitur conuerſa in conſenſum,ſecundum Spe.in ti.de præſump.in.§.ſpecies.in verſ.neceſſaria &c.Et pro iſtis faciunt dicta per Alex.in cõſi.cxv. incip.viſa &c.in j.col.ad fi.in vij.vol.)Hippolytus de Marſi. I. V. D.

285 Multi ſunt qui abſolute dicũt ꝙ ſi teſtes inſtrumentarij cõtradicunt inſtrumento ꝙ tunc tale inſtrumentum redditur ſuſpectum & eius fides annihilatur,vt de materia plene habetur per glo.& doc.in l.j.in.§.ſi quis neget.ff.quemadmo.teſta.aper.& per Inno. Ioan.And.& alios in c.cum Ioannes.de fide inſtrumen.& per Spe.in titu.de inſtrumen. edi.§.reſtat.in ij.colum. verſicu.Sed quæro quot teſtes præiudicent inſtrumento &c.& per Cy.Bal.Saly.& alios in l.in exercẽdis. C.de fide inſtru.& per Alexan.in conſi.ſuo

lxxvij.incip. In cauſa accuſationis.in ij.colum.in j.volu.& in conſi.cxlix.incip. Viſo proceſſu.in vlt.col.in ij.vol.& ibi in conſil. ccxxj.incip. Viſa facti narratione &c.in v. colum. & in conſil.cclvj.incip. Ponderatis verbis.in penul.col.& in conſi.ccclxxxvij. incip. Viſis & ponderatis.in ij.colum.& in conſi.ccxl.incip. Ponderatis his.in antepe. colum.& per Ludo.Ro.in conſi. ſuo cccxl. incip.Circa primum.circa fi.& per Ioan.de Ana.in conſil.ſuo xcvij.incip.in cauſa iſta. poſt prin.& ibi latius in addi.& per Angel. in conſi.ſuo clxix.incip.ſuper puncto ſupra ſcripto.in vlt.col.& per Pe.de Anch.in cõſi.ſuo ccvij.incip.ſuper primo. in ij.colum. verſi.ſuper quarto.Sed tu iſtam generalitatem & abſolutũ ſermonem reſtringe & intellige eſſe verum quando teſtes inſtrumentarij neceſſarij ad actum factum in ipſo inſtrumento contradicunt inſtrumento. nam tunc vacillat ipſum inſtrumentum & eius fides annihilatur. Secus eſt qñ aliqui teſtes inſtrumentarij contradicunt inſtrumento, attamen remanent firmi tot teſtes pro ipſo inſtrumento qui ſufficiunt ad validitatẽ ipſius inſtrumenti. Nã tunc non obſtante con tradictione illorum non vacillat inſtrumentum nec eius fides annihilatur. Ita not.dixit gl.fi.in fi.in d.l.j.§.ſi quis neget.ff.quemadmo.teſta.ape. quam ibi ſumme ad hoc not. Bar.vbi dicit ꝙ hoc idem voluit Inno.in dicto c.cum Ioannes.& ibi Ioan.And.& Iaco. de Are.& Cyn.in l.in exercendis.C.de fide inſtrumento. Et ideo dixit multum egregie Pau.de Caſt.in l.hæredes palam. in prin.in ij.colum.ff.de teſta. ꝙ ſi aliqua cauſa teſtes dixerunt vera eſſe contenta in capitulo ſeu articulo interrogati, quibus præſentibus illud factum fuerit dicunt,præſente Titio & Seio,poſtea Titius & Seius interrogati dicunt ſe nihil ſcire ꝙ tamen per hoc non vitiatur dictum illorũ ſi ſunt in ſufficienti numero ad probandum,quod dicit ibi Pau.de Caſt.habuiſſe de facto quia in quodam inſtrumento erant deſcripti ſex vel ſeptem teſtes cum ſufficeret duo vel tres & duo interrogati reſponderunt ſe non interueniſſe in illo contractu,alij vero erãt mortui,quęrebatur an ex hoc inſtrumentum redderetur vitioſum,& videbatur ꝙ ſic, quia ſufficit quod vnus ex teſtibus deſcriptis in inſtrumento cõtradicat et vt reddat ipſum ſuſpectum,vt nota.in l.j.in fi.ff.quemadmo.teſtamen. aperi. per Barto.& per Innocen.in dicto c.cum Ioannes.Contrarium tamen dicit Pau.de Ca.ibi ſe dixiſſe,quia hoc eſt uerum quando nõ ſunt deſcripti plures teſtes in ipſo inſtrumento ꝙ ſint neceſſarij,alias ſi remanerent neceſſarij qui non contradicũt non videtur nocere cõtradictio aliorum ſupra numerariorum vt ibi,quod dicit ipſe fore menti tenendum. Ego etiam alias de hoc dicto Pau.de Ca.feci mentionem in l.vnius facinoris.in.§.fina.in j.char.ff.de quęſtioni. in examinatione illius materie,videlicet ꝙ quando actus poteſt fieri ſine certa ſolennitate ſi interueniat illa ſolennitas minus legitime non vitiatur actus vbi videas, quia ibi plura notabilia dicta poſui in illa materia. Hippolytus de Marſilijs Vtriuſque Iuris Doctor Bonoñ.

286 Capias vnam cautelam pro iuuenibus philocaptis vt multi modernis temporibus inſano ac ceco carnali amore dediti inueniuntur, quorum vita deteſtabilis vt communiter dignoſcitur peſſimum finem habere ſolet. Aliquando iuuenes vt eorum voti compotes fiant ſecreto modo tempore nocturno intrant domum amaſiæ ſuæ,& quandoque,vt ego alias vidi, ab affinibus ipſius mulieris ibidem in domo ſecum reperiuntur in actibus venereis,qui ex metu vel ex perſuaſionibus aut blandicijs perueniũt ad actum deſpõſandi ipſam amaſiam ſuam per verba de præſenti, & deinde ad carnalem copulam. Et ſic ſepiſsime hoc modo accipiunt aliquam in vxorem ſibi domuiq; ſuæ indignam. Pro quibus cautela eſt vt poſsit eam deſponſare per verba de præſenti & rem ſecum habere,& tamen non valeat matrimonium, & eam non teneatur ducere in vxorem. Nam quando eam deſponſat debet dicere ipſe vir ipſi mulieri & affinibus ſuis ibi exiſtentibus hæc verba, videlicet, Ego te deſponſo & te volo habere in vxorem meam cum hoc ꝙ tu eris bona, & fidelis vxor mihi,& honeſte viues,nec cum aliquo facies vt feciſti mecũ, & caſu quo vnquam aliquam inhoneſtatẽ facies cum alio, nolo vlterius obligatus eſſe te habere & ſenere in vxorem & pro vxore, tunc ſi ipſa mulier expreſſe conſentiat tali proteſtationi quod veriſimiliter faciet quoniã ipſa nec affines ſui huic dicto contradiceret nec ipſa videretur velle meretricari, imo affirmabunt audacter prædicta.Et hoc facto ipſe iuuenis poterit eam deſponſare & millies habere rem ſecum, nec tamen per hoc erit eius vxor ſed imo poterit aliam ducere ad libitum ſuum. (Vide in ſylua nuptiali in nona char. in tertia colum. vbi late ponitur hæc materia.) & ita colligiť ex dictis

domini Abb.in c.ſi.in j not.extra de condi-
tio.appoſi.vbi per illum tex.dicit ꝙ aliquis
habens ſuſpicionem de futura incontinẽtia
mulieris cõtraxit ſecum matrimonium ſub
conditione ꝙ ſi committeret adulterium li-
ceret ſibi recedere a matrimonio & aliã du
cere, ꝙ tunc non eſt inter eos contractũ ma-
trimonium. Et hoc propter conditionẽ reſo
lutiuam in ipſo matrimonio appoſitam ꝙ
idem operatur ꝙ conditio ſuſpenſiua, ut ibi
colligitur. Tene menti quia eſt no.caute.ad
quam etiam periti non animaduertunt. Et
quia occultor alıene laudis furi par eſt vt
dixit Bal.in prælu.feu.& ne ex lana vel ſe-
rico alieno conficiã mihi veſtem. Fateor me
hanc cautelam & doctrinã habuiſſe ab ex-
cellentiſsimo V. I. monarcha, & vero iu-
ris illuminatore mihi maiore plurimum ho
norañ.d.Ant.de Burgos Hiſpano, quẽ ama-
re colere & venerari me cogit & vrget im-
menſa eius ſcientia bonitas & integritas. Et
vt ipſe mihi retulit hanc cautelam legendo
ipſe expreſsit in c.ſi.de præcarijs. & in c.il-
lo vos.de pig.vbi tractatur de cõditione re
ſolutiua contractus. Tene menti iterũ quia
not.eſt & poſset tibi conferre decus & lu-
crum. In cõtrarium tamen multum faciunt
dicta per Bal.in l.ſi quis ita.ff.de hære.inſti.
quem omnino vide.

287 Tetigi tibi altas remiſsiue iñ ſupra ĩ ſin
gu.clxxvj.inci.voluntas & propoſitum. an
delictum commiſſum ſine dolo puniatur &
q̃uo.Sed nunc dico tibi in eadẽ materia unũ
verbum notabile & ſingulariſsimũ d.Card.
in cle.j.in xxxix.q.de priuile.vbi refert ſe
conſuluiſſe ꝙ illa clauſula puniens aliquem
præſumentem,& ſic notans dolum & teme
ritatem non ligat hominem ſimplicẽ contra
uenientem ſine dolo vel præſumptione qa
ceſſat reſpectus quem lex cõſiderauit, quod
dictum refert & ſequitur d.Fely.in c.qm̃ cõ
tra.in v.col.de proba.vbi dixit ꝙ non legit
alibi tam notabile verbum in materia ſua.
Poſtea ſubdit ꝙ prius iſtud conſuluit Ioan.
Calde.in tit.de ſen.excom.in conſi.iiij.inci.
Sacerdos parochialis. vbi late conſuluit ꝙ
non faciens in cõtemptum non incurrit pœ
nam legis quæ vtitur verbis denotantibus
dolum, Pro quo facit ẽt quod voluit d.Ale-
xan.in l.ſi.ff.qui ſatiſda.cog.vbi dicit ꝙ pe-
riurium non committitur ſine dolo.de qui-
bus latius dixi in l.de minore.in prin.ff.de
quæſtio.in quæſtione illa, videlicet ꝙ ſtatu
tum dicens ꝙ occidens occidatur, intelligit
dummodo doloſe occiderit, vbi videas. Et
facit no.verbum Bal.in authen.hodie.in ij.
col.C.de app.vbi dixit ꝙ ſi procurator bo-
na fide ceſſauit appellare quia putabat ſen-
tentiam iuſtam vt in dubio præſumitur, tũc
dominus nõ poteſt appellare nec habere re
greſſum contra procuratorem, ẽt ſi eſt ſol-
uendo, ſecundum Bal.ibi.quod dictũ repu-
tat mirabile do.Fely.in c.j.in v.col.ver.pul
chre etiam.extra vt lit.non conteſt. dicens,
quia illa bona fides eſt potius quædam ne-
gligentia vel ſimplicitas inexcuſabilis, nam
non poterat errare appellando, licet non te
neretur proſequi iuxta l.inuictus.C.de ꝑcu
ra.quod tamen ibi relinquit cogitañ.do.Fe-
ly.tene menti prędicta. Hippolytus de Mar
ſilijs I. V. D.

288 Dixi tibi ſupra in ſing.cclxvij.incip.du
bia probatio.ꝙ dubia probatio nõ releuat
probantem, quod maxime procedit in cri-
minalibus in quibus probationes debẽt eſ-
ſe luce meridiana clariores, vt in l.fin.C.de
proba.& habetur in l.abſentem.ff.de pœn.
cum ſi. Attamen teneas menti ſingu. verbũ,
videlicet ꝙ ſi duo rixarunt adinuicẽ in qua
rixa vnus percutitur ſi vulneratur ab alio.
teſtes autem examinati ſuper hoc dicunt ꝙ
non viderũt qñ fuit facta talis percuſsio ſeu
tale vulnus, ſed viderunt eos inuicem rixan
tes & quod ſtatim dimiſſa rixa dicunt ꝙ vi
derũt illum eſſe percuſſum & vulneratum,
certe ex hoc reſultat indicium indubitatum
ꝙ ille vulnerauit illum, ex quo poterit de-
ueniri ad condemnationem. Ita ſingul.dixit
Saly.in d.l.ſi.C.de proba.quod dictum re-
fert & ſequitur Soci.in conſi.liiij.inci. Viſis
teſtibus. in pe.col.in iij.volu.& eum etiam
refert & ſequitur do.Fran. Bru.in tract.ſuo
de indicijs & tortu.in v.char.in iij.col.pro
quo faciũt dicta per eum ibi in ſequenti co-
lum.de quo latius dixi in repe.mea rub.C.
de probat.in quæſtione illa, an ex præſum-
ptione violenta poſsit perueniri ad ſenten-
tiam diffinitiuam.& in l.repeti.ff.de quęſti.
* (Vide támen Ang.in l.ſi quis alieni.C.ad l.
iul.mateſt.) Teneas menti hoc dictum quia
ſepiſsime occurrit in facto, & ego pluries
eum vidi in contingentia.

289 Dolus futurus nunquam intelligitur re
miſſus.l.ſi vnus.§.illud nulla.ff.de pac.l.cõ-
uenire.ff.de pac.dota.l.ita demum.ff.de ar-
bi.habetur per Bart.ĩ l.aurelius.in.§.Caius.
ff.de libe.lega.& in l.ſi quis cum aliter.ff.de
verbo.obli.& in l.tres fratres.ff.de pact. &
in l.quidam decedens.ff.de admi.tut.& in l.
commodato.in prin.ff.commo.& per Bald.
in l.j.in ſi.C.de vſufru. Et ideo ſcias ꝙ licet
qñ iudex eſſet datus de cõſenſu partiũ cum
clauſula

clauſula appellatione remota, tunc ex nulla cã poſſet appellari cũ cenſeatur partes renunciaſſe appellationi l.fi.C. de temp. app. & fuit hoc not. verbum Bal. in l.ij.in fi. verbis C. de app. quod etiam voluit do. Anto. in c.paſtoralis. & ibi do. Abb. in iiij. colum. de appel. Attamen ſi iudex fuit in dolo vel in lata culpa poterit appellari non obſtante ꝙ dicta clauſula appellatione remota fuerit appoſita de conſenſu partium. Ita ſingulariter dixit Bal. in c. vt debitus in ij. colum. de appel. quod dictum refert & multũ magnifacit do. Phili. Fran. de Peru. in dicto c. paſtoralis in viij. colum. verſic. quartodecimo operatur de app. & circa hanc clauſulã appellatione remota ſubdit ipſe do. Philip. ibi in ver. ſeq. ꝙ quãdo ipſa clauſula eſt appoſita in ſtatutis cenſetur omnis appellatio prohibita quo ad omnem effectum niſi propter dolum iudicis vel partis & alleg. Bald. in c. paſtoralis. §. fi. circa fi. de offi. deleg. & do. Anto. in d.c. paſtoralis. de appel. limitantem illum tex. ibi procedere quando appellatio eſt remota per reſcriptum. ſi autem eſt remota ex priuilegio perſone aut a ſtatuto vel ex conuentione partiũ aut propter contumaciam, vel quia appellatio ſit deſerta cẽſetur tunc remota appellatio quo ad omnẽ defectum, nec poſſet dictis caſibus reuocari grauamen per ſuperiorem, nec habet tunc locum tex. in d.c. paſtoralis de app. quod dicit ibi do. Philip. Franc. eſſe menti tenendũ pro quo etiam alleg. no. verbum Ang. in l. eos in prin. C. de app. dicens ꝙ quando ſtatutum prohibet appellationem vel recurſum, tũc intelligitur ſublatus omnis modus, & omnis regreſſus contra ſententiam, quod eſt ſingulare verbum perpetuo cordi tenendum, quia hoc vidi alias pluries in facto & maxime proximis ſuperioribus diebus hic Bononiæ in ardua facti quæſtione. de quo ẽt. vide nota. verba Soci. in conſil. ſuo ccxlij. incipien. circa primum & iſta addere poteris his quæ dixi ſupra in ſingulari lxxxviij. incip. ſtante ſtatuto.

290 Confeſſio procuratoris vera & non ficta præiudicat domino c. ſuborta de re iud. gl. in c.j. in fi. & ibi doct. vt lit. non conteſta. & habetur in c.j. de poſtu. præla. per glo. ibi in verbo. negauit. & per Imo. in c. in præſentia in j. col. de renuncia. & habetur per omnes ſcribentes in c. fi. de confeſ. & per Bal. & Angel. in l. non abſtulit C. de dona. Bar. in authẽ. hoc ius porrectum in ij. col. verſic. quæro qualiter hoc probabit. & ibi Bal. in v. colum. verſi, Tertio quando eſt procurator C. de ſacro ſanc. eccle. Bald. in l. ad hæc C. de quadriẽ. præſcrip. & habetur per Spe. in titu. de procura. §. vt autem ver. cæterum & ver. ſequenti. & in ti. de confeſſis. §. nunc videndum ver. Sed nunquid confeſſio procuratoris & in. §. poſtremo verſi. ſi vero fit per procuratorem. Iſtud tamẽ limita nõ habere locum in appellatione vel quo ad appellationem. quoniã licet alias propria cõfeſſio domini poſſit eũ repellere ab appellando, tamen nunquam confeſſio procuratoris etiam vera præiudicat domino quod appellare non poſſit. ita ſing. dixit do. Ant. in c. cum ſpeciali. in. §. fi. de appel. per no. in c. per inquiſitionem. de elec. quod dictum ſequitur Imo. in d.c. ſpeciali. in v. colũ. Et idẽ voluit do. Anto. in d.c.j. & ibi etiam Abb. vt lit. non conte. & Cyn. in l.j.C. de confeſ. quos ad hoc refert & ſequitur d. Fely. in d. c.j. in penul. col. verſi. Quarta declaratio vt lit. non conte. & idem firmat Philip. Franc. in d.c. cum ſpeciali. in. §. fi. in penul. col. vbi ſubdit ꝙ pro hoc dicto benefacit, quia licet alias vera confeſſio ipſius domini in vno iudicio noceat ſibi in alio, tamen ſecus eſt in confeſſione procuratoris, quia facta in vno iudicio nunquã præiudicat domino in alio iudicio. ſingulare dictum fuit Compoſtella. & Io. And. in d.c. per inquiſitionem de elec. quos ibi ſequitur Abb. in vj. col. in fi. & ibi poſuit rationem. Tene menti prædictã doctrinam, nam prima fronte forte quilibet diceret contrarium cum habeamus ꝙ negligentia vel contumacia procuratoris in non appellãdo præiudicat, domino, vt habetur in c. ſunt quorum ij. q. vij. & in l.j. ff. quando app. ſit. Et de prædicta doctrina do. Anto. & ſequacium in dicto c. cum ſpeciali. vide etiam do. Alexã. in l. creditor in. §. iuſſus ff. de appel. & in l. prima in. §. ſi aduerſus ff. quando app. ſit.

291 Præſcriptio interrumpitur per citationẽ etiam ſi citatio ſit vnica & non peremptoria, ſecundũ Ioan. And. & alios per illũ tex. in c. propoſuiſti. de fo. compe. & in c. licet de offi. deleg. & in c. venerabilis. & in c. cũ plures eo. ti. lib. vj. & voluit Ang. in l. ad peremptorium ff. de iudi. & Bar. in l. ex dicto in prin. in j. col. & ibi Alex. in v. colũ. ff. de eo per quem factum erit & Alex. poſt Bal. in l. accuſaturus ff de adul. hoc tamen intellige per citationem validam & legitimam, alias per citationem inualidam & minus legitimam non interrumpitur præſcriptio, nec perpetuatur ſeu præoccupatur iuriſdictio, ſecundum doct. in dictis locis. Pro qui-

bus facit c. bone el ij. de elec. & ibi glo. & hoc etiam voluit Bar. in d. l. accuſaturus & in auth. offeratur circa fi. & ibi Bal. in c. j. de lit. & conteſta. Quinimo teneas mēti ꝙ non ſolum requiritur ꝙ citatio in caſibus prædictis ſit valida & legitima. Sed ēt ſi fuit valida a principio & poſtea fuit circundata, puta quia pars ad cuius petitionē emanauit citatio non comparuit in termino illius citationis, vt habetur in l. poſt edictum. §. circūdato ff. de iudic. & in c. j. de dolo & cōtu. in vj. aut quia forte non fuit accuſata cōtumacia ipſius citati, vt hr̄ in l. properandū in. §. j. in verbo, incuſante C. de iudic. & plene ꝑ Bar. in l. ſi finita. §. iulianus circa prin. ff. de dam. infec. quocunq; citatio fuerit circundata nunquā ex ea interrumpitur præſcriptio nec inducitur litis pēdentia, ita ſingu. dixit Bal. in d. l. fi. ff. de eo per quem factum erit. Et idem dixit Bal. in d. auth. offeratur quādo citatio foret facta tēpore feriato, aut ſi eſſet defectus perſone citate, vt quia eſſet minor ꝙ his caſibus non inducitur per citationē litis pendentia vel interruptio præſcriptionis. & iſtud dictū Bal. in d. l. fi. refert & ſequitur eū exclamando d. Phil. Fran. in c. vt debitus in v. col. ver. Tertia cōcluſio. de app. vbi ſubdit ēt vnum eſſe not. circa hanc materiā quod dicit Bar. in l. accuſaturus videlicet ꝙ eo caſu quo per citationē interrūpitur præſcriptio tūc non curatur an libellus fuerit male formatus, dummodo citatio fuerit legitime facta, de quo latius ibi. Hippolytus de Marſi. I. V. D.

292 Nihil eſt tam graue & periculoſum quā litigare ſub ſuſpecto iudice c. quod ſuſpecti iij. q. v. c. Secūdo requiris in fi. de appella l. apertiſsimi. C. de iudi. cū ſi. Et propter hoc videretur ꝙ princeps nō poſsit cauſam cōmittere recuſatione remota, quia eſſet tollere defenſionē, cū recuſatio iudicis videatur de iure naturali, vt probatur in d. c. quia ſuſpecti. Ea vero quæ ſunt de iure naturali ſine cauſa per principē tolli nō poſſunt, vt hr̄ in cle. paſtoralis de re iudi. & inſti. de iure naturali. §. ſed & naturalia. & per Innoc. in c. quę in eccleſiarū. de cōſti. & dixi in conſi. meo. inci. In cā magiſtri Ioā. Ferrarienſis in viij char. Et in hac opinione, videlicet ꝙ princeps nō poſsit cōmittere cauſam recuſatione remota, reſidet Abb. in c. ad hæc. extra de reſcrip. dicens de hoc eſſe ibi glo. ſingula. & idem etiam tenet in c. cum inter de excep. & Gemi. in c. iudex ab apoſtolica, de offi. deleg. in vj. adducens etiam glo. quę ſecundū eū hoc voluit in c. ſi quis in quacunque ij. q. vj. Sed contrariū tenet Spec. in tit. de recuſa. §. j. verſi. quid ſi cā. & Lappus in c. iudex ab apoſtolica. & Bal. i l. fi. C. de ſenten. & interlocu. om. iud. & Ang. & Imo. in l. j. in. §. interdum. ff. a quibus appel. nō licet & Inno. in c. tranſmiſſa. de foro competen. vbi cōcludunt ꝙ princeps poſsit tollere recuſationē cū poſsit tollere appellationē, vt hr̄ in d. §. interdum. & in c. paſtoralis. de app. l. & in l. j. C. de ſenten. præfec. præto. de quo ēt aliquid per d. Philip. in c. j. in prin. de reſcri. Tu dicas ꝙ ſi princeps cōmittit etiā ex certa ſcientia cauſam notorie ſuſpecto licet valeat commiſſo, per hoc tñ nunquā intelligitur tollere exceptionē recuſationis, quia non obſtante ꝙ cā ſit cōmiſſa per principem iudici notorie ſuſpecto, & ex certa ſcientia principis, tñ intelligitur ſaluum & reſeruatū parti ius recuſationis, & iſtud eſt quod voluit glo. in d. c. ad hæc, & idem tenuit Innocē. in d. c. ex trāſmiſſa. pro quibus ēt facit tex. in c. ij. & ibi Abb. vt lit. non conteſta. in j. col. Ita dixit d. Philip. Fran. de Peru. ponens quaſi omnia prædicta in c. poſtremo. in iij. colū. de appel. vbi ēt ſubdit in iiij. col. ibi ꝙ quando princeps committit cauſam ēt notorie ſuſpecto cū clauſula non obſtāte exceptione recuſationis, quia videtur tunc vti plenitudine poteſtatis, tali caſu recuſatio ſublata eſt quia hoc modo tolli pōt, quod dicit ſing. voluiſſe Inno. in d. c. ex trāſmiſſa. quem ſequitur Hoſtiē. in d. c. cū inter. & glo. in d. l. apertiſsimi. in ver. recuſare C. de iudi. & Bar. in l. fi. C. de ſenten. Et ſubdit etiam quod ſi princeps ſimpliciter committit cauſam recuſatione remota debet intelligi de friuola, non autem de graui & iuſta ſuſpicione. ad quod alleg. Specu. in d. ti. de recuſa. §. j. ver. quid ſi ſit cauſa. de quo latius per ipſum d. Phil. Fran. in d. c. poſtremo. ad quæ etiam vide omnino ibi reuerendiſsimum d. Cardi. Alexan. not. loquentem more ſolito. Tene mēti prædicta quia ſunt multum quotidiana.

293 Statutū tollēs omnes exceptiones nunꝙ tollit exceptiones peruenientes ab alio ſtatuto ſecūdū Bar. in l. j. in. §. & paruī. circa me. ver. vtrū poſsit opponi ff. quod vi aut clam & Bar. in l. prætor. in §. etitq; hæc differentia. circa fi. ff. vi bo. rap. & do. Anto. in c. itē cū quis. de reſti. ſpo. & Ioan. de Imo. in c. ex parte. el ij. de offi. deleg. & in l. fi. ff. a quibus app. non licet. & do. Alex. in cōſi. ſuo cxlv. incip. Viſo &c. in fin. verbis in v. volu. & in cōſi. cccj. incip. viſis in penul. colū. & Pe. de Anch. in conſi. ſuo cccxxij. inci. diſcutiendū,

in fi. verbis & d. Fran. de Arer. in conſil. ſuo cvj. incip. In præſenti dubitatione. in tertio dubio. Et ideo tene mēti perpetuo notabile & ſingulare verbū Barbatij in c. j. in penul. char. extra de reſcrip. vbi dixit ꝙ ſi ſtatuto caueatur ꝙ iudex teneatur ſeruare certā formam in ferendo banno cōtra delinquētes, alio ſtatuto cauetur ꝙ poteſtas ſi ceperit bānitum intra terminum trium dierum debeat facere illū decapitari nulla exceptione vel defenſione audita vel admiſſa. modo poteſtas banniuit quendam ad penam capitis ꝙ in banno ferendo non ſeruauit formā ſtatuti, quibus ſtantibus poſt certum tempus captus eſt ille bannitus per poteſtatē qui elapſis tribus diebus vult facere illum decapitari, an poſſit? & dicit ꝙ non, ad quod alleg. Io. And. in addi. Specu. in ti. de ſenten. §. poſtremo in addi. incip. Contrarium vide vbi refert antiquos dicentes ſtatutū in loco dat certam formam ſententiandi. Aliud ſtatutum dicit ꝙ ſententię intra certū terminū mandētur executioni non obſtante aliquo alio ſtatuto, an hoc caſu ſentētia in qua conſtat nō fuiſſe ſeruatam formā primi ſtatuti mandetur executioni? & dicit ꝙ nō, quia illa clauſula appoſita in vltimo ſtatuto non impedit vnum ſtatutum limitari & ſuppleri p aliud * (Vide Pet. de Ancha. in repe. c. canonū ſtatuta in lxxix. col. ver. hic etiam quero. extra de conſti.) Item alleg. ēt Io. And. in additio. Spec. in ti. de ſententia in. §. vt autem in addi. incip. Ad hæc & ea quæ. vbi refert antiquos dicere, ſtatuto cauetur ꝙ minor non poſſit obligari ex pręcepto ſine certa ſolēnitate, alio ſtatuto cauetur quod contra pręceptum nihil poſſit opponi quin mandetur executioni. Modo minor obligauit ſe ſine ſolennitate ſtatuti, opponitur ꝙ non valet obligatio, replicatur quod nihil poteſt opponi in executione, Dicit Io. And. ibi ꝙ poterit opponi ſolennitas alterius ſtatuti, quia vnum ſtatutū limitatur per aliud. Item allegat ēt Bal. in l. j. in penul. colū. C. ne liceat in vna eademq; cauſa tertio prouoc. vbi dixit ſtatuto cauetur ꝙ ſententia feratur de conſilio antiquorum alio ſtatuto cauetur ꝙ ſententia ſtatim executioni mādetur, dicit ibi Bal. ꝙ niſi appareat ꝙ lata fuerit de conſilio antiquorum non mandabitur executioni, quia vnum ſtatutum limitatur per aliud. Item allegat ipſe Barba. plures & plures alias doctrinas notabiles pro hac parte quas breuitatis cauſa omitto referens me ad eum ibi, Et vltra adducta per Barba. ad hoc vbi ſupra, Adde Bald. in additio. Specu. in titu. de execu. ſententię in penult. colum. verſi. bannum. vbi dicit ꝙ cantū debent eſſe aſſeſſeſſores quando ſtatutum dat formam qualiter procedatur ad banniendum aliquem quod illam formam ſeruent, alias bannum & quicquid fundatur ſuper eo eſt nullum ipſo iure. Item ſubdit ibi in principio illius verſiculi quod bannum generale vel ſpeciale inordinate vel ſine cauſa factum vel datum alicui non habet vim legis vel ſententię. allegat hoc voluiſſe Dyn. in l. iiij. in .§. condemnatum ff. de re iudicata. ſiue ſit datum ſeu latum interlocutorie ſiue diffinitiue. Et vide Alberic. de roſate in quarta parte ſtatu. in quæſtione lxxiij. incipiē. Sed quid ſi ſtatuto caueatur. vbi poſt plura argumenta pro & contra tenet cum And. & ſequacium, ſcilicet quod talis bannitus non poſſit decapitari ſed quod tale bannum ſit nullum. Et idem dixit Alber. Gandi. in ſuo tractatu maleficiorum. ſub rubrica de multis quæſtionibus dependentibus a ſtatuto, in vj. column. verſicu. Item pone contineri. & vide etiam notabile verbum Angel. in l. ſed ſi in lege in. §. perinde ff. de petitio. hęredita. & Bald. in l. labeo ia ſecunda in. §. hæc autem clauſula ff. de arbitris. & Bald. in cap. ad hæc el ij. in fine. de appellatio. & in capitu. primo poſt gloſſ. ibi extra de reſcriptis. poſt principium. & Bald. in capitu. ſecundo in fine. verbis de exceptio. vbi in prædictis locis ponuntur not. dicta in propoſito. Et vide etiam Barba. in cap. cauſam quæ. in viij. charta. de reſcriptis vbi refert quaſi omnia per eum dicta in d. c. p. primo de reſcrip. Tene mēti prædicta, quia temporibus meis nedum ſemel, ſed vt ita dicā millies vidi prædicta in practica & nuperrime cōſului pro Petro Antonio de Fernetio qui erat bannitus, & fuit captus, & eum euaſi a pœna mortis, & conſilium meum fuit ſubſcriptum quaſi ab omnibus de docto. huius ciuitatis,

294 Odia reſtringi & fauores conuenit ampliare, vt in regula, odia. de reg. iur. in vj. cum ſimil. ibi in gloſſ. allegatis. Et ideo teneas menti, ꝙ licet extra territorium iudicis impune non parcatur, quia iuriſditio iudicis non extenditur extra territoriū. Iſtud fallit in fauorabilibus, nam ſi ſtatutum iudicis dat præmium occidenti bannitum compræhendit etiam occidentem bannitum extra territorium ipſius iudicis, vt dixi ſupra in ſingulari incipien. Vidiſti anno præterito. Secus autem eſt in odioſis. & ideo dixit ſingu. Ioan. de Imo. in conſi. ſuo lxxx.

inci.in caſu præmiſſo in fi.verbis.quod vbi per ſtatutum imponitur pro delicto aliqua pœna ſpecialis tale ſtatutum non extēditur ad delictum commiſſum per ſubditum extra territorium.quod dicit voluiſſe Bart. in ✻ l.j.C.de ſum.trini.& fid.catho. (Vide in ſimili do.Anto.in c.propoſuiſti in ij. colū.de fo.compe.& Catal.in tract. ſyndi. in verſi. cccccliij.incipiē. Adde & tene menti perpetuo &c.Lud.Bolog.conſi.lvij.in ij. colum. poſt me.)quod vere eſt notabile verbū. Et vide circa prædicta not.verba Ang.in l.hæres abſens.§.j.circa fi.ver.vltimo circa iſtū articulum &c.ff.de iudic.

295 Clauſula appellatione remota eſt magne importantie,de qua habetur per doc. in l.j. .§.fi.ff.a quibus appella.non licet.& in c.paſtoralis & in c. ſuper quæſtionum.§.porro. &.§.ſi vero duo.de offic.deleg.& per Ioan. And.& Hoſtien.in c.vt debitus de appel.& per Hoſt.in ſumma in titu. de appel.in.§.fi. & per cano.in c.paſtoralis.de appel. & per Bal.in addi.Spe.in titu.de appel.circa prin. verſi.clauſula appellatione remota. & per Bal.Saly.& alios in l.fin.C.de appel. & per Bal.in l.ij.C.de appel.per do.Philip.de Peruſio in d.c.paſtoralis in x.col. verſic.xvij. operatur & per d.Fran.de Are. in cōſil. ſuo cvj.incip.in præſenti in vlt.col.ſed circa ipſam clauſulam aliqua ſcias vtilia & quotidiana valde.Et primo quod inferior a principe non poteſt apponere clauſulam appellatione remota q̄a eſt caſus reſeruatus principi.tex eſt not.in d.l.j.in tantum quod dixit Spe.in tit.de leg ato.§.nunc oſtendendū verſi.xiiij.quod etiam legatus de latere nō poteſt apponere clauſulam appellatione remota,niſi hoc haberet ex ſpeciali commiſſione pape.& ita ē voluit glo.in c. tranſlationem extra de offi.deleg.in glo.magna in fi.pro quo bene facit glo.quæ reputatur ſingularis in c.fin.in verbo, figura de hære. in vj.quæ voluit ꝙ legatus de latere non poſſit committere cauſas ſimpliciter ſummarie &c.quod etiam ſequitur Bald. in l.ij.C. de appella.dicens prædicta procedere, etiā ſi papa conceſsiſſet legato legatione cum clauſula omni appellatione remota,quia licet dicta clauſula operetur quo ad ſentētias ferendas per eū,nō tamen poterit ipſe legatus concedere hoc ſuo delegato pro quo eſt tex.in c.ſuper quæſtionū in prin.& in.§. ſi vero duo,deleg.& ſubdit Bal.ꝙ licet princeps vel papa committat alicui vniuerſitatem cauſarū cū plena & omnimoda poteſtate,nō tū per hoc intelligitur conceſſa poteſtas ſubdelegandi cum dicta clauſula.ita dixit Bal.in l.ij.de appel.cuius dicta refert & ſequitur Ioā.de Imo.in d.l.j.ff.a quibus appel.non licet in xxv.& xxvj.col.quæ omnia ſunt menti tenenda ſecundum do.Phil. Fran.de Peruſio in d.c.paſtoralis in xj. col. verſi.Secūdo quæritur.Facit etiam, nam legatus non committit cauſam ſublato iuris ordine,ſecundū d.Abb.in c.j.de reſcrip.quē refert & ſequitur ibi do.Fely.in j.col.verſi. legatus &c. vbi ad prædicta adducit plura & plura ſingularia dicta quem omnino videas. Secūdo ſcias ꝙ virtus huius clauſule ap.remota extēditur ſolū ad partes nominatas in reſcripto,non autē ad præiudiciū alterius tertij. vnde omnes alij quorū intereſt poterūt cōparere & opponere coram iudice delegato,& ſi grauantur poterunt appellare,quia quo ad eos intelligitur remota appellatio,quia nō ſunt nominati in reſcripto ita dixit do. Philip. Francus de Peruſio in d.c.paſtoralis de app.in xv.col.verſi.ſeptimo quæritur vbi dicit ꝙ de hoc eſt tex.ſingu.in cap.ſuper eo.ſupra de offic.deleg.vbi hoc tenent doc.& idem voluit Bar.in d.l.j. ff.a quib.app.non lic.& dicit d.Philip.Francus, vbi ſupra ꝙ prædicta inducit Abb. ad ſtatuta remouētia appellationem in executionibus ſententiarū & inſtrumentorū,quia non includit tertios comparētes pro ſuo intereſſe ſed ſolū nominatos in ſententijs vel in inſtrumentis,quod dicit eſſe menti tenendum.Et ex prædictis inferri poteſt ſecundū cū ꝙ licet cauſa ſit delegata per principem appellatione remota, & legatus a principe poſsit alteri ſubdelegare l.j.C. qui pro ſua iuriſdi.c.paſtoralis in prin.de offi.deleg. Et licet eadē debeāt ſeruari & interuenire in ſubdelegato quæ in ipſo delegato, vt in c. ſtatutū.§.in nullo quoque de reſcri.in vj.Et licet alias ſubdelegatus teneatur ſeruare formā & ordinē datū in reſcripto ipſi delegato c.venerabilis de offi.deleg.tū hęc omnia ꝓcedūt præterquā in clauſula appel. remota,quia poſita in reſcripto reſpicit ipſum delegatū,vnde ipſe nō poterit ſubdelegare cum dicta clauſula,vnde a ſententia ſubdelegati poterit appellari tex.eſt not.in d.c.ſuper quæſtio.§.ſi vero de offic.deleg. hoc tū fallit ſcḋm d.Philip.Fran. vbi ſupra in caſu no.d.c.paſtoralis.§.fin.vbi delegatus poteſt ſubdelegare cū clauſula appellatione remota,& ratio,ibi patet ſcḋm eū,de q̄bus latius per eū ibi,vbi plura ſingularia ponit in materia iſtius clauſule appellatiōe remota,forte ✻ per tres chartas, ideo videas eū ibi.(De.

hac clauſula vide d.Paridē de puteo in tra-
cta.ſuo ſynd.in xviij.char.in ij.colū.) Tene
mēti prædicta & ea non ſpernas, quia ſunt
quotidiana & de pane quærēdo, & nō ſunt
vulgaria.Hippoly.de Marſi. I.V.D. Bono.

296 Alias practicaui vnum in cauſa propria
de quo conſequutus fui vtilitatē & honorē
qd te volo docere, videlicet ꝙ iuriſditio de
legati poteſt præueniri per ordinariū dum
modo litere delegatorie non fuerint primo
præſentate iudici delegato. Ex quo ſequi-
tur ꝙ ſi citatus corā iudice ordinario exci-
pit ꝙ papa vel princeps primo illā cauſam
alteri cōmiſerat nō auditur, & imputet ſibi
ipſe impetrās quare literas prius iudici de-
legato nō præſentauit.ita de hoc eſt tex. in
c.vt debitus. & ibi ſcribentes de appel. &
hoc ibi ponit, vt ſupra d.Philip.Frā.de Pe-
ruſio in iij.col.ver.v.not.&c. Et dicit ꝙ ra-
tio fuit fauor ordinarie iuriſditionis quę eſt
fauorabilis & largo modo adiuuāda & in-
terpretāda, ſed iuriſditio delegata eſt extra-
ordinaria, vt extra de tranſac.c.decetero. &
velut odioſa eſt reſtringenda. Ita dixit glo.
not.in ver.volu.in cle.ſi.de offi.ord.& in c.
j.in verbo, proceſſus, in ſi. de reſcrip. in vj.
Limitat tñ ſupradicta niſi impetrans fuiſſet
impeditus per aduerſariū cōtra quē impe-
trauit vt ſic aduerſarius pręueniret impetrā
tē corā iudice ordinario, tunc.n. eius dolus
non debet ei patrocinari, vt in c. ex tenore
extra de reſcrip.pro quo ēt dicit fore bonū
tex.in l.quāuis ff.de bo.auth.iud.poſ. Tene
mēti quia ibi ēt poſſet occurrere in facto vt
mihi euenit.

297 Teſtes de nouo reperti admittuntur etiā
extra tēpus probatoriū & poſt concluſum
in cauſa.Ita volūt doct.omnes in c. præſen-
tiū per illū tex.extra de teſtib. & facit opti
me tex.in c.vt circa.§.alioquin. de elec. in
vj.& tex.in c.nulli circa ſi.eo.ti.& lib.& fa
ciūt quę habētur in c.innotuit.de elec.& fa
ciūt quæ dicūtur a Bar.in l.admonēdi in ij.
col.vbi ēt per alios ff.de iureiu.vbi volunt
ꝙ inſtrumēta de nouo reperta poſsint pro-
duci ēt poſt cōcluſionē in cauſa, de quo ali-
quid ſupra in ſing.229.incip.ſentētia & hr̄
per d.Fely.in c.ſuborta in pe.& antepe.col.
de re iud.Scias tamē ꝙ ſi iudex dedit licen
tiā Titto producēdi teſtes poſt cōcluſum in
cauſa cū conditione ſi iurauerit eos ſibi no-
uiter notos.Et poſtea ꝓbetur eos ante fuiſ-
ſe ſibi notos examinatio corruit, quia in di-
cta conditione ſi iurauerit eos ſibi nouiter
notos ſubintelligitur alia conditio, tacite, vi
delicet & ita ſit.Ita ſing.multum dixit Pau.
de Caſt.in l.cum patruo C.cōia vtri.iud.ꝓ-
pter glo.ij.ibi quod dictum refert & multū
exclamat do.Fely.in c.paſtoralis in xj.col.
in prin.de except.de quo dicto ſecundū eū
nunquam ſis oblitus. Tene mēti, quia pote-
rit tibi ſeruire ad multa.Hippoly. de Mar-
ſilijs. I. V. D. Bononienſis.

298 Remotū a veriſimili dicitur quædā falſi
tatis imago, ſecundum Bal.in l.j.in iij. colū.
C.de ſer.fugi. Et veriſimilitudo eſt magne
importātie, vt late dixi in l.j.in princ.ff.de
quæſtio.& in repe.mea rub.C.de proba. in
materia veriſimilitudinis, & ideo teneas mē
ti notabile verbū, videlicet quod licet alias
quādo teſtis dicit vnū cū iuramēto aliud ſi-
ne iuramēto ꝙ ſtatur dicto eius cū iuramēto
ſecundū Abb.in c.per tuas de proba.ꝙ etiā
voluit Bal.in l.ſi.C.de re iudi. Attamē quā-
do pro primo dicto ſine iuramēto ſunt præ-
ſumptiones, & pro ſecūdo cū iuramēto nō
ſunt præſumptiones, tunc ſtatur primo di-
cto ſine iuramēto. Ita ſingulariter dixit Bal.
& Abb.in d.c.per tuas per illū tex.de pro-
ba.quod dictum pro valde no.refert & ſeq-
tur d.Bartho.Soci.in conſi.ſuo ccliij. incip.
In cauſa domini Ioā.Frā.&c.in ij.col. Et il-
lud etiam refert & ſequitur celeberrimus
iuris interpres do.Vulpianus de Zannis in
cōmento ſuo inſti.de iuſti. & iure in.§.his
ergo &c.in xliij.col.verſi.hoc tamen limi-
ta.vbi etiam alleg.Ang. hoc tenentem in l.
ſi.in j.col.C.de quęſtio.licet Ang.ibi nō lo-
quatur in dicto iuramēto.& allegat ēt Bar-
ba.referentem.& ſequentē prædictā doctri
nam in aliquibus ſuis cōſilijs, de quibus ibi
per eum, vbi late examinat materiam varia
rionis teſtium.

299 Aduertas ad vnum in quo vidi quāplu-
res errare.Nam tu ſcis ꝙ iuramentū firmat
contractum minoris alias inualidum, vt ha-
betur late in auth.ſacrāmenta puberum C.
ſi aduer.vendi.& in l.ſi quis maior.C.de trā
ſact.& in l.ſi quis pro eo.ff. de fideiuſ. & in
c.cū cōtingat de iureiur.& in l. cū pater §.
filius matrē ff.de leg.ij.cum ſimi.Sed tu di-
ſtinguas ꝙ aut loquimur in iuramento mi-
noris aſſertorio aut iuramento confirmato-
rio.Si loquimur in iuramento aſſertorio ap
poſito in contractu per minorē vt quia aſſe-
rit ſe maiorem, de quo in l.ſi in alterius C.
ſi min.ſe maio.dixe. tunc ipſe minor præ-
textu talis iuramenti ſolum excluditur a be
neficio reſtitutionis in integrum, non autem
excluditur a beneficio nullitatis allegande.
Ita ſingulariter dixit Ioan.And.in additio.
Specu.in titu. de ſenten.§. vt autem. circa

prin. in addi. incip. Ad hæc & ea quæ præmiſſa ſunt quod dictum refert & ſequitur Ludo. Ro. in conſi. ſuo xij. incip. Viſo facto præpoſito &c. in viij. col. dicẽs hoc dictum eſſe ſingulare, & illud alibi neſcire. Et illud dictum ẽt pro valde not. refert & approbat Pau. de Caſt. in d. l. ſi in alterius. quã legit cũ l. j. illius tit. & illud ẽt refert & ſequitur do. Bartho. Soci. in conſi. ſuo lxj. incip. In præſenti cõſultatione &c. in iij. colũ. vbi plura alleg. & dicit ſe alias late pro hac parte conſuluiſſe. & dictam doctrinã Io. And. etiam refert & approbat idẽ do. Barth. Soci. in cõſi. ſuo lxvj. incip. Fruſtra in viij. col. ſi autẽ loqueremur in iuramento confirmatorio nõ poſſet tunc allegare nullitatẽ ipſius contractus ſed ab ea excluderetur ſecundũ doc. in dictis locis. Tene menti quia vere eſt not. verbum in practica.

300 Prorogatio intelligitur fieri cum omnibus qualitatibus rei prorogatæ l. lecta ff. ſi cer. pet. l. ſi manente ff. de præcar. habetur in l. ij. in §. ſed ſi iudex. ff. de iudi. & habetur per Barto. & alios in l. ij. in §. & poſt operis & ibi per Alex. in iij. col. ff. de ope. no. nun. & per do. Anto. & alios in c. preterea el ij. extra de app. & per Bal. in c. j. poſt prin. de mut. peti. vbi dicit ꝙ ſi aliquid ſubſtantiale mutaretur non diceretur prorogatio. alleg. not. in c. hi qui. de prebẽ. in vj. Sed aduerte quia hæc regula limitatur aliquibus modis. Et primo limitatur in iuramento. Nam ſi factũ eſt compromiſſum cum appoſitione certi termini & cũ iuramẽto de non veniendo contra. & poſtea intra dictum terminũ fuit dictum compromiſſum prorogatum facta prius narratione contentorũ in primo compromiſſo & non ſpecialiter de aliquo iuramento niſi adiuncto verbo &c. An tali caſu iuramentũ intelligatur eſſe repetitum & prorogatum. Ita quod ſi veniatur cõtra laudum latum poſt terminum primi compromiſsi contraueniens poſsit dici periurus, ſeu poſsit per cenſuram eccleſiaſticam cogi ad obſeruationem iuramenti? in quo dicas ꝙ non erit periurus nec dicetur prorogatũ iuramentũ. Ita ſingulariter dixit Bal. in no. conſi. ſuo cclxviij. incip. Quæritur ſi factũ fuit compromiſſum in iij. vol. & allegat ad hoc plura, & reſpondet ad ea quæ adduci poſſent in cõtrarium. Limita etiam dictam regulam non procedere in pœna, nam ſi prorogatum eſt compromiſſum non intelligitur prorogata pœna. Ita not. dixit Bald. in l. penul. §. vxor. ff. ſolu. matri. per l. ſi ſeruus ea l. ff. de ſer. expor. Pro quo facit dictum eiuſdem Baldus in l. ſi a te. C. de pac. inter emptio. & vendi. vbi dicit ꝙ illud quod dicitur ꝙ prorogatio termini intelligitur facta cum omnibus ſuis qualitatibus eſt verum in fauorabilibus, ſecus autem in odioſis. & ibi ponit notabile exemplum de prorogatione officij poteſtatis quem vide, licet contra prædicta faciant adducta per domi. Bartho. Cæpo. in conſi. ſuo viij. incip. dicendum. Teneas menti quia iſte ſunt notabiles limitationes quæ ſepius occurrere poſſunt in facto & afferre poſſunt decus & lucrũ. Et circa prædicta videas etiam Bal. in l. etiã in fi. C. de iure dot. & Bar. Alexã. & alios in l. item quæritur in §. qui impleto ff. loca. & Pau. de Caſt. in l. ſi procurator. C. de procura. & Specu. in titu. de procur. §. ratione autem in iiij. colum. in verſi. Sed vltra ea. &c. Et in hac materia prorogationis teneas mẽti ꝙ eadem ſolennitas requiritur in prorogatione compromiſsi quæ requiritur in primo compromiſſo faciendo. Ita dixit Bald. in conſil. ſuo ccclxxxviij. incip. Viſo ſtatuto in ij. volumi. Et ſic per iſta cum adiutorio beatiſsimæ virginis Mariæ expedita ſunt ſingularia. 300. quæ alias vobis pollicitus ſum componere & vobis tradere quæ non tedeat vos ſepe reuidere, quoniam ex ipſis non fallor eueniente opportunitate reportabitis emolumentum honorem & gloriam, & forte ſepius eritis mei præceptoris veſtri memores. Hippolytus de Marſilijs. I. V. D. Bononienſis.

301 Dixi tibi alias ſatis plene & forte vltra omnes in l. fin. in v. colum. cum quatuor col. ibi ſeq. ff. de quæſtio. ꝙ mors omnia ſoluit, ad quod adduxi plura iura & doctrinas. do tamen nunc tibi caſum in quo mors non tollit omnia, ſed imo poſt mortem illud quod ante fuit remanet in virtdi prout erat ante mortem, qui caſus eſt ſi papa delegauit cauſam vni ſub nomine proprio qui delegatus poſtea erit mortuus tali caſu ordinarius loci poſt mortem ipſius delegati non poterit ſe intromittere de illa cauſa. Ita ſingu. dixit Bal. in l. ſi vt proponis la j. in penul. colum. C. quomodo & quando iud. vbi dixit ꝙ licet delegatus ſit mortuus & delegatio ſit conſumpta, tamẽ in tali caſu ſolus papa habet de illa cauſa cognoſcere & diſponere alleg. hoc voluiſſe Archi. in. §. ss ita xxvi quæſtio. ix. in apoſtilla quæ incipit, ad ibi &c. & dicit ꝙ cauſa quę ſemel intrat curia Romana, nunquam exit de curia, niſi princeps eã deleget alteri, vel remittat cauſam ad ipſum ordinarium, quod dicit Ba

eſſe not,& adducit illum tex. ad hoc quod
dictum ſequitur ibi Saly.& Ioan.de Imo.in
l.ſi expreſſum in vlti.colum.in princi.ff. de
app.& Iaſ.in l.j.in xvij.col.verſi.contra tñ
ff.de off. eius & in l. more in vlt. colum.ff.
de iuriſ.omn.iud. Itẽ iſtud dictum refert &
ſequitur do. Phil. de Franchis de Peruſio
in c.vt noſtrum in pe.colũ. extra de appel.
vbi dicit ꝙ pro hoc dicto eſt text.ſing.in c.
paſtoralis.§.j.de offic.ordi.vbi ſi papa cau-
ſam ſpectantem ad ordinarium alteri dele-
gauit,& delegatus proceſsit in cauſa, & in
contumaciam partis miſit in poſſeſsionem
vel excommunicauit, licet poſtea delega-
tus moriatur non tamen poteſt ordinarius
ſe de illa cauſa intromittere nec abſoluere
excommunicatum cum abſolutio ſpectet
ad papam delegantem,nec poterit per ordi
narium recuperare poſſeſsionem amiſſam,
quia ex quo papa ſemel illam cauſam dele
gauit non redit vlterius poteſtas ad ordina-
rium.Ita eſt tex.ibi ſingularis pro quo dicit
facere in ſimili,quia quando papa ſemel re
ſeruauit ſibi collationem alicuius beneficij,
non redit poteſtas conferendi ad ordinariũ
quouſque prouiſio illius beneficij virtute
reſeruationis habuit effectum , de quo per
Inno.& Ioan.And.in c.inter dilectos de ex
ceſ.præla.& per glo.& doct.in c. ſi eo tem-
pore.de elec.in vj.& in c.cum Vintoniẽſis.
de elec.refert poſtea do.Fely.vbi ſupra Sa-
ly.in d.l.ſi vt proponis.reſtringere & limi-
tare dictum Bal.procedere quando delega-
tus deceſsit re non integra, alias ſi re inte-
gra videtur ꝙ redeat poteſtas ad ordinariũ
per id quod habetur in d.l.ſi vt proponis.
Sed in hoc dicit Inno. ſecundum eum in d.
l.ſi expreſsim in fi.eſſe ſeruandum ſtylũ cu-
riæ,qñ de illo cõſtaret,vt in c.quã graui. de
cri.fal.& in c.cũ.M.& i c. ex literis.de cõ-
ſti.ſed ceſſante ſtylo iuriſditio delegati pape
põt ꝑueniri ab ordinario re integra anteꝗ̃
litere ſint præſentate iudici delegato. vnde
ſi citatus coram ordinario excipit ꝙ papa
primo illam cauſam delegauit alteri & cõ-
miſit non auditur,imputet enim ſibi impe-
trans ex quo prius delegato literas nõ præ
ſentauit,etiam ſi fuit impeditus ꝙ præſenta
re non potuiſſet quanto magis ſi re integra
deceſſerit,& de iſtis dicit eſſe tex.in cap.vt
debitus eodẽ.titu.de app. Quæ omnia ſunt
menti tenenda ſecundum do.Philip.in d.c.
vt noſtrum &c. Ad quæ etiam vide vnum
verbum per Soci. in conſil. ſuo xxxix. in-
cip. capio primum &c.in prin.v. colum. in
iiij.volu.& vide etiam Soci. limitantẽ hãc
materiam in conſi.ſuo lxxxiij.inci.pro cla-
riori &c.in iij.col.in d.iiij.volu.

302 Mater non poterit intra annum tutorem
dari filijs ſuis aut priuatur ſucceſsione ipſo
rum l.ſecunda.§.ſi mater ff.ad tertul.l.ſciãt
C.de legi.hære.habetur in authen.matri &
auiæ.C.quando mul.offic.tut. fungi pot. &
habetur de materia per Ioan.de Ana.,in cõ
ſil.ſuo xlv.incipien.viſis his &c.& per Lu-
do.Ro.in conſi.ccvij. incip.ſi volumus &c.
& in conſi.ſuo cclxxix.incip.viſis &c. hoc
tamen limita non habere locum quando fi-
lius habet multa debita,& propter hoc ma
ter voluit petere tutorem vt filius remane
ret indefenſus,& ſic non poſſet condemna
ri,& contra eum non agi ſeu aliquid fieri tã
quam indefenſus. nam hoc caſu excuſatur
mater,nec perdit ſucceſsionem filij. Caſus
eſt ſingu.in l.ij.§.ego etiam ff.ad tertul. quẽ
tex.ad hoc dicit ſingu.& notandum perpe-
tuo domi. Alexand. in authen. ceſſante C.
de legi. hære. & Ludo.Roma. in ſingula-
ri ſuo cvj.incipien.ſecundo quæro &c.ꝙ di
cit eſſe nota.

303 Filiorũ appellatione regulariter continẽ-
tur nepotes ex filijs l.filij.& l.iuſta.& l. li-
berorũ ff.de verb.ſign.habetur per ſcriben
tes in l.cum acutiſsimi C.de fideicom.& in
l.cum amiſ.ff.de condi.& demon.& in l. fi-
lium habeo ff.ad macedo.& in l.lucius la ij.
ff.de hære.inſti.cum ſimi. Aliqui tamẽ ſunt
caſus in quibus dicti nepotes non continen
tur.Vnus caſus eſt quando filij vocantur cũ
aliqua qualitate quæ non erat in nepote,nã
tunc appellatione filij non comprehẽditur
nepos l.fi.C.de natu.lib.& no. Bar.in d.l.li-
berorum in v.col.in ver.ſecundo quæritur
qñ verbũ filij &c.& in l.j.C. de priui. dot.
& voluit Alex.in conſi. ſuo cccxlviij. inci.
ponderatis verbis teſtamẽti præſenti nobi-
lis viri.in ij.colũ.vbi refert prædicta,& alij
plures caſus in quibus nõ veniunt nepotes
appellatione filiorum ponuntur per Ber-
tha.in ſuo repertorio in verbo,filiorum ap-
pellatione in xxj. verſicu.vbi latiſsime lo-
quitur,& circa hanc materiam teneas mẽti
vnum perpetua memoria dignum, ꝙ ſi ſta-
tutum dixit ꝙ extantibus filijs maſculis fi-
liæ feminæ non ſuccedant ꝙ tale ſtatutũ etiã
habet locum ſi extant nepotes ex filijs. Ita
not. dixit.Raph.Fulg.in conſi. ſuo lxxviij.
incipien, ſuppoſito ſtatuto. in ij. colum. &
Soci. in conſilio ſuo xiiij. incipien.ſequen-
do ordinem &c.in ver.quarto prædicta cõ
cluſio &c.De quo tñ vide d.Phil. dec.in cõ
ſi.ſuo lxxxvij.incip.pro reſolutione &c.in

pe.col.vbi alleg. Bal.in contrarium in cõſ. ſuo xxx.in iij.vol.& vide etiam do.Franc. de Are.in conſi.ſuo clxiiij.incip.diligenter. in iiij.col.in verſic.nec videtur obſtare. de qua materia vide etiam Alexã.in conſil.ix. incip. viſis verbis teſtamenti.in j.vol.& in conſi.cxxviij.incip.conſideratis &c.in eo. vol.& d.Phil. Deci.in conſi.ſuo xcv.in iij. iiij.& v.colum.& Fran.de Are.in conſi.ſuo cxlvj.incip.reſpondendo &c. & Iaſ.in l.de quibus.in v.vj.& vij.col.ff.de legib.& in l. ij.in.§.prætor ait.in ij.col.ff.de in ius vocã. & an tale ſtatutũ habeat locum in filiabus monialibus vide Pau.de Caſt.in conſil.ſuo cccxxxvij.incipi.primum dubium de quo quæritur &c.in ij.& iij.col.& Socin.conſil. lxxxj.incipien. in præſenti conſultatione. in iiij.& v.col.&c.& latius per d.Rochum Cur.in c.fi.in cxix.& cxx.col.de conſuetu. Item an dictum ſtatutum habeat locum in filio ſpurio legitimato vide Rapha.Fulg.in conſi.lxij.incip.ſtante ſtatuto &c. Hippolytus de Marſi. I. V. D.

304 Animaduertant creditores habẽtes debitores captos & carceratos qñ tales debitores carcerati volunt exire carcere præſtã do fideiuſſorem. Nam ſi tales fideiuſſores promittunt ſoluere creditori omne id & totum quod apparebit ipſum debitorem carceratum ſibi debere facta ratione vel calculo tunc cautus ſit ipſe creditor vt faciat rationem ſiue calculum cũ ipſo debitore viuente, nam ſi moreretur talis debitor antequam eſſet factus calculus fideiuſſor non teneretur ſed eſſet liberatus. Caſus eſt ſingul. quem ibi ad hoc ſumme no.Pau.de Caſt.& d.Alexan.in l.qui rome.in.§.augerius.ff.de ver.obli.& Iaſ.in l.ſi ego.in iij.col.poſt me. ff.ſi cer.pet.quod eſt ſumme no.qui tex.etiã multum facit contra regulam iſtam, videlicet ꝙ hæres & defunctus cenſentur vna & eadem perſona.de qua habetur in authẽ.de iureiur.a mori.præſti.in prin.de quo late ꝑ Soci.in conſi.ſuo xxiiij.incip. præſens conſultatio &c.in ij.col.in iij.vol.& per Alex. in conſi.xviij.incip.attentis narratis.in vlt. col.in v.vol.& vide quæ dixi ſupra in ſing. lix.incip.obligatio &c.& vide Bal.in l.diẽ proferre.in.§.j.ff.de arbi.

305 Iudex maleficiorum non ſemper poteſt inquirere de delicto etiam ſtante ſtatuto ꝙ de quolibet crimine poſſit inquirere. nam nõ poterit inquirere de crimine,ſeu de delicto commiſſo niſi primo citetur offenſus & intelligatur ab eo an velit accuſare delinquentẽ.ita dicit gl.ſing.in c.presbyter ſi a plebe.ij.q.iiij.quam gl.ad hoc dicit ſingul. Bal.in l.ſenatus.C.qui accu.non poſ.dicens ꝙ ratio eſt quia præferendus eſt ille qui maius ius habet & melius fundamentum, ad quod etiam alle.quæ habentur in ſimili.in l.j.§.denunciari.ff.de ven.inſpi.& in l.ſi tantum.ff.de legat.ij.& in l.neceſſario.ff.de in diem addic.& in l.quamuis indubitati.C.de adul.& in l.ij.§.ſi.ff.de adul. Item hanc partem per illam gl.firmauit d.Bartho.Cæp.in cautela ſua xxvij.incip.tu ſcis &c.vbi alle. tenuiſſe Lud.Ro.in ſuis ſing.& idem tenuit Ang.in auth.de tẽpo.non ſolu.pecu.in prin, & in repe.l.ſi vacantia.in iij.col.C.de bon. vac.lib.xij.& d.Alex.in l.ij.§.ſi publico.in ꝑapoſtil.ff.de adul.& do.Amodeus Iuſtitius in tracta.ſuo ſyndi.in iij.char.in iij.col.poſt med.de quo latius loquutus ſum in practica mea cauſarum criminalium. in xvij.charta poſt med.vbi vide.is. Hippolytus de Marſilijs Iuris Vtriuſque Doctor.

306 Materia carcerati,an & qñ poſſit contrahere,vel cum carcerante vel cũ alio plene traditur a ſcribentibus in l.qm in carcerem.& in l.metum.§.ſed licet.ff.ꝙ met.cau. & in l.qui neq;.ff.de verb.ſigni.& habetur per Ang.in l.nemo carcerem.C.de exacto. tribu.lib.x.& in ſua diſputatio.incip. renouata guerra.& habetur per Bald.in l.vnica. in iij.char.C.de confeſſ.& per eum in l.ab eo.C.quõ & qñ iud.in pe.col.& per Ange. de Are.in trac.ſuo malefic.in verbo,qui tu dex dictum Caium detineri & carcerari fecit &c.in vlt.col.in verſi.an autem carceratus &c.& ibi in addi.& per Bal.in rubri.C. de reſcin.vendi.circa fi.& per do.Abb.in c. accedens.de procu.& per do.Felyn.in c.innouamus.de treug.& pa.& per Bar.in trac. de carce.circa fi.& per do.Card.Alex.in c. ſuper eo.el ij.in ij.col.in fi.de appel.ſcias tñ in hac materia not.& ſingulare verbum videlicet ꝙ ſi aliquis tyrannus vult extorquere pecuniam ab vno ſubdito ſuo qui nõ habet pecunias ad manũ facit ipſum carcerari,qui carceratus ſi vult exire carceres compellitur facere venditionem cuiuſdam poſſeſſionis ſue cuidam alij pecunioſo qui libẽter emit.& credit emere ſecure poſtquã ipſe non committit violentiam, & ſoluit pecuniã illi carcerato vel alteri recipienti pro eo,& poſtea tyrannus aufert ab eis tales pecunias hoc caſu ipſe compulſus vendere, vtrum poterit recuperare ab illo emptore poſſeſſionem ſuam,etiam non reſtituto ſibi pretio per eum exburſato ab ipſo venditore,ita ſing.dixit Pau.de Ca.in l.nõ intereſt.

in j.colū.C.quod met.cau. vbi dicit ſe alias pro hac parte conſuluiſſe,& fundat ſe quia dictum pretium non eſt conuerſum in vtilitatem ipſius venditoris,& ibi ipſe reſpõdet ad aliqua contraria quæ adduci poſſent cõtra hanc ſuam doctrinam, de quo ibi latius per eum. Pro quo facit,nam carceratus præſumitur ſoluere per metum, ita dixit Cy.in l.ij.C.ꝙ met.cau.& Bal. in l.falſus.in pe.colum. C.de furt. Tene perpetuo menti, quia iam a decē annis citra hic caſus euenit millies in Italia,& maxime in hac materia diru pta,dilaniata,lacerata,& conquaſſita, ciuitate Bononiæ mihi patria miſeranda.

307 Bona delinquētis confiſcata,& fiſco applicata poſſunt per fiſcum vendicari,vt habetur in l.in metallum. & i l.ſi vt proponis. & in l.fin.& in auth.bona damnatorū.C.de bo.dam.quod tā intellige verum eſſe & locum habere ſi intra quinquennium dicta bona ſunt petita & vendicata a fiſco, ſecus autem poſt quinq; annos,nā ſi elapſi ſint quinque anni a die publicationis vel confiſcationis in quibus fiſcus non petit dicta bona vlterius non poteſt illa petere nec cõſequi.Ita dixit Bar.& Bal.in l.commiſſa.ff.de publi. quos refert & ſequitur Barba.in conſil.ſuo lxx.incip.vbi Chriſtus &c. in xxiiij.col.in iiij.volu.vbi etiam per hoc adducit ea quæ habentur in l.ij.C.de apoſta.& gl.in l.manicheos.C.de here.& maniche. Item adducit etiam bonum tex. ad hoc in l.ij.C.de vecti. & commiſ.vbi dicit tex.ꝙ in bonis delatis fiſco propter vectiga. non ſolutum præſcribitur ſpatio quinq; annorum. de quo latius per eum in dicto conſi.& per Alex.in conſi.ccxvj.incip.ponderatis.in ij.col.in vj.volu.& vide Bar.& Bal.in d.l.ij.C.de vectig. vbi per illum tex.ſoluunt not.quæſtionem. & Bald.in l.iij.C.ſi propter publi.pen.& in cõſil.ſuo cccviij.inci.quidam Lucanus &c. ante fi.in iij.volu.

308 Dicunt doc. in l.generaliter in.§.cū autem.per illum tex.C.de inſti.& ſubſtitu.ſub condi.fac.& in l.legem iuliam.ſimiliter per illum text.C.de indic.viduit.& vnum relatiuum præſupponit ſeu dat intelligere aliud. & ideo ſi dicimus talis res non eſt ſua,puta Titij, præſupponimus illā eſſe alienam, ex quo inferunt docto.ꝙ ſtante ſtatuto quod ſi quis per vim arripuerit filium, non ſuū,capite puniatur,quod ſi quis rapuerit filiū carentem patre & ſic nõ alienum non incidit in pœnam ſtatuti.Ita ſing.dixit Iac.Bu.Saly. & Alex.in d.l.generaliter.in d.§.cum autē. quam doctrinam pro not.refert & ſequitur Iaſ.in d.l.legem iuliam.C.de indi.vidui.toll. in iij.col.in ver.ſecundo principaliter.quā doctrinam teneas menti, quia prima fronte videretur dicendum contrarium, quia omnino iſte rapiens delinquit & dat operam rei illicite ex quo videretur puniendus.

309 Habuiſti a me plura notabilia dicta in materia confeſsionis in ſingularibus meis quāpluribus præcedētibus,ſed vltra illa accipe nuper not.verbum in ipſa materia cõfeſſionis, videlicet ꝙ confeſsio facta corā duobus ex tribus iudicibus non valet vt cõfeſſio iudicialis,& ideo ſi tres ſunt iudices delegati ſimpliciter ſine clauſula,& ſi non omnes &c. Et confeſsio fiat coram duobus nõ valebit vt confeſsio iudicialis.ita ſing.dixit Abb.in c.olim ex literis.in fi.de reſcrip. quod dicit eſſe ſing.no.& alleg.iura de quibus ibi per eum.& voluit d.Alex.in conſ.ſuo xxx. incip.ex allegatis &c.in ij.col.in vij.vol.& an citatus a duobus ex tribus iudicibus teneatur comparere vide Abb.in c.prudentiam de offi.deleg.& vide Bal.in addi. Spe cu.in ti.de cita.in iij.col.in verſi.ſi ſunt tres iudices &c. & vide quæ dixi ego in repetit. mea.l.de vnoquoq;.ff.de re iudi.in xxviij. char,verſi. Item circa prædictam materiam commiſsionis citationis.

310 Credo te ſcire ꝙ confeſsio extraiudicialis facit indicium ad torturam ſecundū glo. ab omnibus approbatam in l.capite quinto. ff.de adul. de qua ſatis ample loquutus ſum adducendo plures doc.eam approbantes in l.de minore.in prin.in ix.col.ff.de quæſtio. & de ea loquitur Ang.ponendo plures effectus confeſsionis extraiudicialis in l.j.ff.de confeſſ.attamen ſi tu habes clientulum torquendum vigore talis confeſsionis,ſi vis cõſulere ſaluti ſue, & obuiare ſeu impedire torturā,ſis cautus vt facias quod talis clientulus tuus reuocet illam ſuam cõfeſsionem extraiudicialem quod facere poterit, & ſic impediet torturā nec debebit probare errorem dictæ confeſsionis, quia illa non tenuit quo ad aliquod præiudicium iudicij,ſed ſolum quo ad præiudicium facti.ita dixit Bal. in l.vnica.in pe.col.C.de confeſ.quod dictū pro not.refert & ſequitur d.Fely.in c.olim ex literis.in iij.col.verſi.ſecundus &c.de reſcrip.vbi latiſsime et copioſe examinat hāc materiam,videlicet qn̄ confeſsio extraiudicialis faciat indicium ad torturam, & ibi in materia prædicta ponit plures not.limitationes quas vide. & in materia iſta vide d.Petri philip.Cor.in cõſi.ſuo cciiij inci. pro deciſione,in iiij.colum. in prin.in j.volu.& in

conſi.xvij.inci.licet moris &c.in iij.vol.

311 Citatus in cauſis ciuilibus licet teneatur comparere per ſe vel per procuratorem, vt in l.fi.cum materia ſua.C.de procu. Attamē ſi citatus timet inferri vim nedum perſonæ, ſed etiam cauſe nō tenetur comparere etiā per procuratorem. Ita dixit Angel.in l.ij.in §.quod diximus.poſt me.ff.ſi quis cau.quē refert & ſequitur do.Fely.in c.accedens.el ij.in iij.col.verſi.ſecunda concluſio &c.extra vt lit.non conteſt.& ſcias ꝙ quanuis locus ſit ſecurus citato, tñ ſi ipſe citatus non habet ibi vbi citatur bonum ſtatum, puta ſi citatur guelphus vbi regnant ghibelini nō tenetur comparere, ſecundum gl.in c.ſtatutum.§.j.in verſi.non audens.de reſcri.in vj. & ideo dixit Ange.in d.l.ij.in.§.quod diximus.quod exiliј terrarum non tenentur cōparere in loco a quo ſunt expulſi. quod dictum refert & ſequitur eum ampliando do. Fely.in d.c.accedens.in vj.colum.verſi.nona concluſio &c.& de materia iſta habetur etiam per Cardi.Alex.poſt alios in c.ex parte tua. de appella.

312 Illi qui non poſſunt diſponere non poſſunt pœnam adijcere diſpoſitioni, vt habetur in l.ſeius & augerius.ff.ad l.falci.& in l. quod de bonis.eo.titu.& ideo ſicut priores vt ſunt antiani non poſſunt conſtituere vel auferre ſalarium doctoribus, ita nō poſſunt imponere legē pœnalem conſeruatori vel depoſitario ne ipſis doctoribus ſoluant. ita ad literam dixit Bal.in addi.Spe.in ti.de cōſti.in vlt.addi.Pro quo optime faciunt dicta per Alexā.in conſi.ſuo cccxxiiij.ſecundum ordinem meum, quod cōſilium eſt primum tertij volu.& incip.viſo proceſſu &c.in iij. char.& j.col.poſt med.quod eſt no.a docto. Bononieñ, quibus quādoq; ſequeſtrat pars ſalarij ſui,in manibus depoſitarij ab antianis vel ab alio magiſtratu non habente poteſtatem conſtituendi vel auferrendi eis ſalarium,qm̃ talis ſequeſtratio eſt nulla & inualida per prędicta.pro quo faciunt optime dicta per do.Philip.Deci.in conſi.ccxxxj. incip.viſo in iij.colum.

313 Diligenter aduertant recipientes fideiuſſores ad verba appoſita in ipſa fideiuſsione.nam ſi aliquis fideiuſsit & promiſit ſoluere pro actore talis cauſe, ſi ipſe actor ſuccubuerit in cauſa an hoc caſu ſi eſt pronunciatum inſtantiam fore peremptam, & condemnatus eſt actor expenſis teneatur talis fideiuſſor ad ipſas expenſas? dicas ꝙ non, ſecundum Bal.multum eleganter loquentē in conſi.ſuo cclxxij.inci.proponitur ꝙ quidam.in ij.vol.quem videas,quod eſt no.verbum, cuius contrarium prima fronte videretur dicendum.

314 Prohibitio alienationis facta hæredi per teſtatorem vel talis prohibitio facta in ali: diſpoſitione,licet diſpliceat ſæpe illi cui facta eſt talis prohibitio,tñ quandoq; talis prohibitio eſt ſumme vtilitatis & emolumenti, nam ſi ex forma legis vel ſtatuti bona ipſi prohibiti alienare ex aliqua cauſa deberēt confiſcari talia bona prohibita alienari nō poterunt confiſcari, eo quia res prohibita alienari nō pōt deuenire in fiſcum. ita dixit Bar.in l.imperator.ff.de fideicom.liber quē refert & ſequitur Alex.in conſi.xxiij.inci. opportune cōſiderans. in iij.col.in j.vol.& Lud.Ro.in l.ſi conſtante.in.§ fi.ff.ſo.ma.& Ang.de Are.in trac.ſuo malefi.in verbo, & eius bona publicamus. ī iij.char.ver.& no. ꝙ facta dicta publicatio.&c.& Soci.in cōſi. ſuo cxxj.inci.prēmittenda &c.in iiij.col.in iiij.vol.& idem voluit Bar.in l.ſi quis in tā-tam.in iij.col.verſi.quæro an dñs teneat.C. vnde vi.vbi dixit ꝙ qñ alienatio eſt prohibita fauore alterius tunc etiam quis delinquendo non alienat.quod dictum refert & ſequitur do.Fran.de Are.in conſil.ſuo xiiij. incip.viſo & diligenter.in vj.col.Pro prędictis etiam facit,nam iura quæ nō poſſunt in extraneum hæredem tranſire non poſſunt etiam tranſire in fiſcū qui habetur loco extranei hęredis.l.iura libertorum.& ibi Bar. ff.de iure patro.l.eorum.ff.ad l.iul.maieſta. & volunt Alex.in d.conſi.xxiij.inci.opportune conſiderans.in iij.col.in j.vol.vbi etiā allegat alia iura ad hoc.& Socin.in d.conſi. in iij.col.in fi.Item ad prædicta facit etiam, nam in generali alienatione vel obligatione non veniunt ea quæ ſunt ſub pœna prohibita alienare vel obligare ſecundum Bart. & alios in l.codicillis. in.§.inſtituto filio.ff. de legat.ij.& in l.obligatione generali.ff.de pigno.& no.Spe.in ti.de pigno.§.j.ad fin.in verſi.nunquid &c.& Bal.in l.j.per illū tex. C.quę res pig.oblig.poſ.& in l.voluntas.ad fi.C.de fideicom.& in c.imperialem.in j.colum.de prohi.feu.alie.per Fede.& Ange.in authen.de reſti.& ea quæ parit.in princ. & Alex.referens prædictos ad hoc in cōſi.ſuo clxvij.inci.requiſitus &c.in prin.ij.col.& in conſi.cccclxj.incip.ſuper primo quęſtio. in fi.iij.col.& voluit Ludo.Ro.in conſi.ſuo clxvj.incip.viſo diligenter.in ij.col.in verſi.ſecundo probatur. aduertas tamen quia illud quod dixi quod res prohibita alienari non poteſt deuenire in fiſcum propter pœ

blicationem bonorum, poteſt limitari & reſtringi niſi perſonę ad quas peruenire debet talis res prohibita alienari defeciſſent, quia deficientibus illis perſonis deficit prohibitio alienationis. in l. quoties. & ibi Bal. C. de fideicom. & in l. qui filium. in prin. ff. ad treb. & habetur in l. filiusfamilias. in. §. diui. ff. de leg. j. & facit l. adigere. §. quamuis. ff. de iure pa. & c. cum ceſſante. de appel. cum ſi. & ideo defecit is illis propter quos erat facta prohibitio alienationis teneo ꝙ tunc conſiſcatis bonis illius prohibita alienare tranſibunt in fiſcum argu. dictorum iurium quod eſt multum not. in hac materia. de qua limitatione vide in arg. dicta per Soci. in conſi. ſuo liiij. incip. in præſenti conſultatione &c. in v. col. verſi. præterea dato &c. Limita ēt prædicta non habere locū in dominio vtili quia res prohibita alienari non poteſt deuenire in fiſcum eſt verū quo ad dñium directum, ſed ſecus eſt quo ad vtile dñium, quia tunc vtile dñium bene tranſit in fiſcum. ita dixit Eg. Bellame. in conſi. ſuo xxiij. incip. quidam baſtardus &c. in j. col. ad quod allega plura de quibus ibi per eum, attamē credo ꝙ ſi dominus rei uel teſtator prohibuiſſet ēt alienationem vtilis dñij tunc eodem modo bona prohibita alienare non deuenirent in fiſcum etiā quo ad vtile dñium per iura ſuperius illegata. An autem qñ eſt prohibita alienatio ſit prohibita pignoris obligatio, vide Bar. in l. qui habebat. ff. de leg. iij. & in l. in quorum. ff. de pig. & in l. fin. C. de rebus alie. non alie. & Abb. in c. j. de pigno. & circa hanc materiā alienationis prohibitæ, vide Iaſ. in l. ſi ſtipulatus fuerim. in. §. cum ſtipulamur. in antepenul. col. ff. de verborum obligatio. Hippolytus de Marſilijs Iuris Vtriuſque Doctor Bonoñ.

315 Acceptatio in aliquibus caſibus eſt magni effectus & importantię, vt oſtendi in repe. mea. l. de vnoquoq;. ff. de re iudi. in xxx. char. in prin. in verſic. Item vltra præmiſſa ſcias ꝙ ſi citatus &c. & in repe. mea rub. C. de proba. in xxv. col. verſi. Item ſcias ꝙ cōfeſſio &c. de quo etiam per Socin. in fallen. lxiiij. in prin. & in fallē. lxix. in prin. & infra in ſingu. cccxxix. incip. plures &c. circa me. Sed vltra ea quæ ibi dixi ſcias, ꝙ licet teſtis examinatus poſſit corrigere dictum ſuum ante aperturam proceſſus & antequā loquatur cum parte, ſecundum Inno. in c. cū dilecti. de accu. & gl. in. §. illud tñ. in verſic. non habebit. in auth. de teſtibus. & Bal. in l. presbyteri. in j. col. C. de epiſ. & cleri. & voluit Iaſo. in l. quicquid aſtringende. in v. col. ff. de verb. obli. hoc tamen limita & intellige niſi talis reſponſio vel teſtificatio teſtis fuerit per partem acceptata, nam tunc teſtis non poterit reuocare dictum ſuum niſi ꝓbato errore. Ita no. dixit Bal. in l. gallus. in. §. ſ. ff. de liber. & poſthu. quod dictum refert & ſequitur d. Alex. in d. l. quicquid aſtringende. & illud ēt refert & ſequitur Iaſ. ibidem qui dicit ꝙ idem voluit Ludo. Ro. in l. j. in. §. ſi quis ſimpliciter. ff. de verb. oblig. & in cōſi. ſuo cccc xxxiij. inci. quo ad primū &c. in fi. & Alex. in conſi. ſuo xc. incip. fere omnis vis huius &c. in j. vol. & in conſilio ſuo xcij. incip. viſo & opportune &c. in vlt. columm. in v. volu. Tene menti quia ſecundum do. Alexan. in d. l. quicquid aſtringende. eſt no. in practica. & ibi dicit Iaſ. ꝙ iſtud eſt dictum famoſum in palatijs. An autem & qñ teſtis poſſit corrigere vel emendare dictum ſuū, vide Alex. & Iaſ. in d. l. quicquid aſtringende. in vlti. colum.

316 Accipe not. & vtilem cautelam contra fiſcum ad excludendum eum a bonis banniti vel deportati ex aliqua cauſa. nam ſi times ꝙ fiſcus bona tua inuadat ex aliqua cauſa facias donationem cauſa mortis bonorum tuorum vxori tue. Poſtea ſi contingat ꝙ tu poſitus in banno eris & perſonę, vxor poterit defendere talia bona ſibi donata ne veniant in fiſcum. Nam iſte bannitus quo ad ciuitatem ſuam vnde exulat patitur tale exilium quo maius non reperitur, & ideo talis donatio tanquam ex morte mariti confirmatur ideo vxor tali caſu poteſt bona defendere a fiſco dummodo proceſſum ſit ad plenam traditionem, & tamen maritus ita bannitus poſſet dictam donationem reuocare, vt eſt text. vnicus & ſingularis in iure in l. ſed ſi mors. ff. de donatio. inter vir. & vxorem. Ita ad literam dixit Bal. in l. penulti. in ix. colum. in verſi. quæro quidam timēs &c. C. de execu. rei iudi. & ibi ſubdit quod ſi ſſet rei reuocatio talis donationis ſequuto banno, quod tamen etiam tali caſu fiſcus nō habebit bona, ſed imo remanebunt ipſi marito, quia non fuerunt incluſa in confiſcatione, allegat ad hoc. l. ſi deportati ſeruo. ff. de lega. iij. & hanc doctrinam & cautelam refert & ſequitur Iaſ. in l. ſi ſtipulatus fuerim. in. §. cum ſtipulamur. in penult. colum. ff de verb. obli. & dicit ꝙ idem tenet Bal. in d. l. ſed ſi mors. ff. de dona. inter vir. & vxo. pro quo etiam alle. l. res vxoris. C. co. Item ſubdit etiam Iaſ. & dicit ꝙ hanc doctrinā Bal. refert & ſequitur pro ſingulari Pau. de Ca. in l. poſt contractum. in ſu. ff. de donatio. iu

dicas ꝙ illam etiam refert & ſequitur Ale-
xan.in d.l.ſed ſi mors.& idem tenet Bart.in
d.l.res vxoris.vide tñ in materia Ang.in au
then.de trien.& ſemiſ.in.§.illud quoque.in
prin.& tex.in l.j.& ibi doc.C.de iure fiſ.li.
x.& Iaſ.in.§.item ſi quis in fraudem.in xv.
col.inſti.de act.Hipp.de Marſi.I. V. D.

317 Filiorum appellatione comprehendun-
tur maſculi & fœminæ.l.ſi ita ſcriptum. in
prin.& ibi Bar.ff.de leg.ij.& in l.ſi quis ita.
in prin.ff.de teſta.tute.& in l.qui duos.ff.de
leg.iij.voluit Bal.in l.j.C.de legi.hære. Bal.
& Alex.in l.ſed ſi hac.§.liberos.ff.de in ius
voc.Pau.de Ca.in conſi.ccclvj.& in conſil.
ccclv.& in cõſi.lxxvij.Iſtud tñ intellige ve
rum eſſe,& locum habere in materia fauo-
rabili, ſecus autem in odioſa, vt in l.j.§.ſed
ſi incertum.ff.de ven. in poſſ. mit.& voluit
Bar.in d.l.ſi ita ſcriptum.Item iſtud eſt verũ
niſi ex coniecturis colligatur mens teſtato-
ris cõtraria vt ſi teſtator plus affectionis ha
buit ad maſculos q̃ ad fœminas ſecundum
Bal.in cõſi.ſuo incipien.In Chriſti nomine,
amen. Quia allegationes &c.& Alexã.in l.
gallus.in.§.quidam recte. in vlt.col.ff.de li-
be.& poſthu.& Soci.in conſi.xlix.inci.Ca-
pio primum &c.in v.col.et in conſi.xxxvj.
incip.recte & mature &c.circa fi.Item etiã
intellige prædicta eſſe vera niſi ſtatutum ſit
in loco quod extãtibus agnatis fœmina nõ
ſuccedat.Quia tunc inſtitutio filiorum facta
a patre,intelligitur ſecundum mentem ſtatu
ti,videlicet de maſculis tm̃,nõ ſi ſit facta ab
extraneo.Ita no.dixit Pe.de Anch.in l.tres
fratres.ff.de pac.quem refert & ſequit Ale-
xan.in l.gallus.in.§.quidam recte.in fi.ff.de
lib.& poſthu.& in conſi.ſuo ccclix.inci.vi-
ſo teſtamẽto &c.in j.col.& in cõſi.cccxcvj.
incip.circa hanc dubitationem.in xij.colũ.
de quo etiam per Soci.in conſi.xxxvj.inci.
recte & mature &c.in fi.& in cõſi.xlix.in-
cip.Capio primum &c.in v.col.& per eun-
dem Soci.in conſi.ij.inci. viſa facti narratio-
ne.in vj.& vij.col.in iiij.volu.& per eundẽ
Soci.in conſi.lxxiij.incip.capiendo &c. in
iij.col.in fi.in eo.iiij.vol.& i l.hæredes mei.
in.§.cum ita.ff.ad treb.in vlt.char.in vlt.q.
& Deci.in conſi.ccxcix.incipiẽ.in cauſa. in
fi.iiij.col.& in conſi.cccxvj.inci.in caſu.in
pe.col.Ad quæ vide etiam dicta per Iaſ.in l.
ij.in lxxiij. col.poſt med.C.de iure emphy.
& dicta per Pau.de Ca.in conſi.ſuo lxxix.
incip.caſus iſte frequenter contingit & per
do.Anto.in conſi.ſuo j.incip.viſo puncto &
quæſitis.in j.col.& per Bar.in l.vt iureiurã-
di.in.§.ſi liberti. in ij.col.ff.de oper.liber.an
autem appellatione filiorum veniant nepo-
tes ex filijs,vide Alexan.in conſi.xvij.inci.
ponderatis his &c.in j.& ij.col.in v.vol. &
ibi in conſi.xxix.incip.perſpectis.& Raph.
Cuma.in conſi.lxix.incip.blaſius.in iij.col.
ver.ſupereſt.& Raph.Fulg.in cõſi.lxxviij.
incipien.ſuppoſito ſtatuto.in j.col.& per d.
Philip.Decium in conſi.xv.in j.& ij.col.&
ibi in penulti.colum.

318 Fui rogatus a iudice maleficiorum huius
ciuitatis externa die vt deberẽ videre quæ
pœna ſint puniendi iſti zuntatores moder-
ni qui vadunt per diuerſas partes & ven-
dunt aliquam gemmam falſam, & minimi
valoris magno pretio, fingendo illam fuiſſe
derobatam papæ vel imperatori, vel alteri
magno principi: cui reſpondi quod prædi-
cti zuntatores tanquam fures puniuntur.&
etiam acrius, per l.ſaccularij.in princi.ff.de
extraordi.crimi.ibi, plus q̃ fures puniendi
ſunt &c.& oſtendi ſibi d.Ioan.Bapti.de ſan
cto Seueri.hoc expreſſe tenentem in repeti.
ſua.l.cunctos populos.in x.char. in j.col.cir
ca prin.C.de ſum.tri.& fide cath.vbi etiam
alia iura allegat de iſtis zuntatoribus.

319 Hora in inſtrumẽtis & reſcriptis vel in
ſimilibus eſt maxime importantie & effe-
ctus,nam facit quod vnum dicitur prius al-
tero,ſecundum gl.in l.ſi ex pluribus.in.§.fi.
ff.de ſolu.quam extollunt doc.pro ſingula-
ri in pluribus locis,quos refert d.Fely.in c.
paſtoralis.in iij.col.in verſic.ratione vnius
hore.extra de reſcrip.vbi plura ponit circa
hanc materiam hore vel certi temporis, cir
ca quam materiam teneas menti ꝙ ſi colla-
tio beneficij ſit facta a papa vni & ab ordi-
nario alteri eadem die ꝙ hoc caſu collatio
papæ præfertur,vt in c.ſi a ſede.de pręben.
in vj.attamẽ ſi in collatione ordinarij ſit op
poſita hora certa collationis factæ & in col
latione papæ non ſit appoſita hora, præfer-
tur collatio ordinarij collationi papæ. Ita
not.dixit Soci.ex pluribus iuribus & ratio
nibus in l.j.in ij.col.ff.ſo.ma.quem refert &
ſequitur do.Phil.Deci.in conſil.ſuo clxix.
in vlt.col.pro quo faciunt optime dicta per
Felyn.in d.c.paſtoralis.de reſcrip.in iij.col.
Ad quæ vide etiam Soci.in conſi.ſuo lxvij.
incip.eadem die &c.per totum.

320 Sæpe contingit ꝙ partes contrahentes
vnum fingunt,& aliud faciunt & circumue
niunt iudicem ad interponẽdum decretum
ſuum tali contractui:& ideo ſcias & perpe-
tuo tene menti ꝙ ſi iudex reperit ſe dece-
ptum in interpoſitione decreti, poteſt pro-
prio motu ex ſuo mero officio illud reuoca

re. Ita ſing. dixit Ioan. And. in c. conſultationibus. de offi. deleg. in nouella, quem refert & ſequitur Bal. in c. j. in v. col. in fi. de mili. vaſal. qui contu. quod eſt no. Et idem etiam videtur velle ipſe Bald. in l. vnica. in iij. col. verſi. ſequitur quartum membrum. C. de cō feſ. pro quo faciunt dicta per Inno. in c. dilecto. de verbo. ſigni. quem refert & ſequitur Ludo. Roma. in conſi. ſuo ccccliij. incip. in re præſenti &c. in iiij. col. & faciunt etiam quæ dixi ſupra in ſingula. xviij. incip. quotidie &c. & quæ dixit do. Phil. Deci. in conſilio ſuo clxxx. incip. viſa &c. in v. & vj. col. Hippolytus de Marſilijs Iuris Vtriuſq; Doctor Bononienſis.

321 Credo te ſcire q emptio fundi vel domus uel alterius rei rumpit locationem iam factam de ipſo fundo, domo vel alterius rei. Adeo q ipſe emptor poteſt expellere conductorem cum non teneatur ſtare tali locationi, niſi aliter ſit conuentum inter ipſum emptorem & venditorem. Ita probatur in l. emptorem. C. locat. & in l. nihil. §. fin. ff. de lega. j. & in l. qui fundum. ff. loca. & in l. arbores. §. j. ff. de vſufru. l. iulianus. §. pe. ff. de act. emp. cum ſimil. Attamen cautela eſt pro conductore & colono vel inquilino, vt non poſsit expelli ab emptore fundi, vel domus vel alterius rei, nam cautela eſt vt talis conductor tempore conductionis per obſeruantiam contractus recipiat obligationem omnium bonorum locationis, quia tunc cū habeat ius in re illa ſibi locata & obligata pro obſeruatione contractus non poterit expelli per ipſum locatorem, nec etiam per ſingularem ſucceſſorem. Ita dixit Bar. in d. l. emptorem. C. de loca. vbi dicit ſtante tali obligatione in contractu locationis colonus vel inquilinus poterit dicere emptori ego habeo ius in re, & ſic nolo inde diſcedere donec mihi ſatisfiat de pœna vel de intereſſe meo, cum hæc res iam ſit mihi obligata, & ita dicit ſe iam obtinuiſſe de facto. & ſubdit q cum caſus occurriſſet fecit facere proteſtationem a conductore emptori vt diceret ſe detinere rem pro obligatione ſibi facta etiam ideo eum non inquietaret, & idem dixit ipſe Barto. in l. j. §. quod ait prætor. ff. de ſuperfic. & in l. ſi creditor. §. fin. ff. de diſtra. pig. & in l. filio. §. ſi vir. ff. ſolu. matri. & in l. qui fundum. ff. locati. & in l. ſi ea lege. C. de condi. ob cau. & in l. ſi ita quis. in. § ea lege. ff. de verbo. obliga. & idem dixit Abb. in c. fi. ne præla. vices ſuas. ad quæ in materia vide etiam Barb. in c. propter ſterilitatem. de loca. & in repeti. c. raynaldus in Ioannina, in xlvj. char. extra de teſta. & Ang. in l. prætor. §. hac actione. circa fi. ff. vi bono. rap. & Bald. in margarita ſua, in verbo, colonus. in ij. verſi. & Soci. in conſi. ſuo xcix. incipi. in cauſa eximij &c. in vlti. col. vbi videas. & vide etiam Pau. de Ca. in l. qui merces. in. §. j. ff. loca. & Ioan. de Imo. in l. filiusfamilias. in. §. diui. ff. de lega. j. & in l. qui abſenti. §. j. ad fi. ff. de dona. & omnino vide Iaſ. in l. quoties. in vij. col. verſicu. vndecimo &c. de rei vendi. & vide Iaſ. omnino in. §. item ſi quis. in xviij. col. poſt med. inſti. de actio. & Soci. in conſi. ſuo xxix. incip. vilis duabus &c. in vlt. col. circa fi. in iiij. volu. vbi omnino videas. & in conſi. xc. incip. viſis. in j. & ij. colum. in d. iiij. vol. & in conſi. ſuo xvij. incip. capio primam. in penult. col. in iij. volu. Et vltra prędicta teneas menti q non ſolum in caſu prædicto colonus vel inquilinus nō poteſt expelli ab emptore rei niſi ſibi ſatisfiat, vt dixi. Sed nec etiam conductor qui conſecit expenſas vtiles poteſt expelli a ſingulari ſucceſſore, niſi primo ſint ſibi ſolute tales expenſe, etiam ſi talis conductor expellatur propter penſionem non ſolutam. Ita dixit Socin. in conſi. xv. incip. vilis prædictis &c. in vj. colum. in fin. vbi ad hoc allegat. l. dominus. §. j. & l. colonus. in princ. ff. loca. & l. penul. eo. titu. Item alleg. etiam l. colonus. ff. de vi & vi arma. & alia alleg. de quibus ibi per eum, quæ omnia tene menti, quia ſunt quotidiana, & ſæpe de facto contingunt, & hic & alibi, & vide quæ dixi infra in ſingula. cccccxlviij. incip. rei ſue &c.

322 Iuramentum in ſupplementum probationis non defertur niſi præcedat ſemiplena probatio, vt plene tradunt docto. in l. in bone fidei. C. de rebus credi. & in l. admonēdi. ff. de iureiuran. & in l. manifeſte. eod. tit. de quo etiam dixi ſupra in ſingula. lxxxiij. incipien. in ore. vulgi. &c. Scias tamē quod eſt dare caſum in quo defertur iuramentum nulla præcedente ſemiplena probatione. Qui caſus eſt ſi facta eſt probatio quod ego mutuaui tibi pecuniam, non tamen eſt probata quantitas, certe hoc caſu poterο petere q mihi deferatur iuramentum de quantitate, & ſtabitur in hoc iuramento meo. Ita ſingulariter dixit Ray. de Forli. in l. j. ff. de in lit. iuran. quod dictum pro valde notabili refert & ſequitur do. Bartholo. Cæpo. in cautela ſua ccx. incip. aliquis mutuauit. vbi pro hoc dicto allegat nonnulla iura, & dicit q Ray. de Forli. in dicta l. j. credit q iudex poſsit refrenare tale iuramētum iuxta illud quod videtur ſibi veriſimile, de quo

ur latius per eum.quod dictũ ẽ refert & ſequitur do.Phili.Deci.in conſi.ſuo cxlvj.in vij.colum. vbi dicit quod hoc etiam videtur voluiſſe Bar.concurrentibus alijs coniecturis,in l.admonendi.in xij.colum. verſic. quæro quid ſi teſtis.ff.de iureiuran.pro quo dicto ipſe do.Philip.dicit ꝙ facit tex.in l.titius.& in l.creditor.ff.de act.emp.et in l.prędijs.§.titio.ff.de leg.ij.& quod tradidit Barto.& alij.in l.fi.C.de eden.& quod no.Innocen.in ſimili in c.cum clamor.extra de teſti. Tene menti,quia eſt ſingulare verbũ in practica, & multi dicerent contrarium prima fronte.Hippolytus de Marſi. I. V. D.

323 Diuturnitas temporis operatur per omnia præſumuntur ſolenniter acta l.ſi filius.& ibi docto.C.de peti.hæredi.l.qui in aliena.§.ſed ſi non adierit.& ibi docto.ff de acquiren.hære.& no.Bal.Ang.& Moder.in l.ſciendum.ff.de verbo.obliga.& Hoſtien.& Ioan.And.in c.albericus.de teſtibus.& Cy. in l.emancipatione.C.de fide inſtrumen.de quo etiam per Pau.de Ca.in conſi.ſuo l.incipien.In cauſa quæ vertitur inter reuerendiſsimum &c.in iij.colum.et per Alexan.in conſi.cccxlv.incip.ponderatis.in pe.col.& in conſi.ccclxj.incipien. viſo.in iij.colum.& per Bal.in c.j.in vj.colum.verſi.quæro ſi apparet &c.de mili.vaſal.qui contu.eſt.& per Soci.in cõſi.ſuo cclxvj.incipien. in cauſa &c.in xvj.colum.& per domi. Fely.in c.illud.in iij.col. de præſcrip.& per Socin.in conſi.xv.incip.viſis. in penul.colum.& per Alexan.in conſi.lxxix.incip.circa princ.in v.col.in j.vol.& ibi in conſil.cxiij.incip.ſuper primo.in iij.colum.& in conſi.ccxij.incipien. Viſo & opportune.in ij.colũ.& per Barba.in rubri.C.qui admit.in iij.colum.& in rub.de fide inſtrumen.in xxix.charta.in iij.& iiij.colum.& Alex.in conſi.ccclxj.incip.viſo.in iij.col.& per Lud.Ro.in conſil.ſuo cclij.incip.pro deciſione.in ij.col.& in conſi.cclxxv.incip.quod primum.in j.col.& per Iaſo.in repetitio.l.admonẽdi.in xcj.colũ.de iureiuran.& per dominum Philip.Decium in conſil.ſuo clij.incipi.in cauſa.in vlti.colum.& in conſi.xxxvj.in ij.& iij.colum.& vide infra in ſingu.cccclxxvj.incip.late ſatis &c. Tene tamen menti perpetuo ꝙ mandatum ad vendendum,emendum,cõpromittẽdum,vel ad ſimilia,nunquam præſumitur ex diuturnitate temporis etiam ex curſu centum annorum niſi probetur,ſecundum Bal.in l.ij.C.ſi ex fal.inſtru.in verſicu. quæro quid ſi dominus &c. & Bal.in l.j.C.de rebus alie.non alienan.quem refert & ſequitur Alexan. in conſi.ſuo cccxlv.incipi.ponderatis &c.in penul.colum.& in l.ſciendum.ff.de verbo.obliga.& in l.qui in aliena.in princi.ff de acquiren.hæredi. quos refert & ſequitur do.Philip. Deci.in conſilio ſuo xxxvj.in iij.colum.in prin.& in conſil.ſuo xlij.in vij.colum.verſic.aggredior igitur.& in conſi.cxcix.incip.viſis &c.in j.colum.& voluit Soci.in conſi.ſuo lxxx.incip.in quæſtione &c.in ij.colum. in iij.volu. & ibi in conſi.xlvj.incip.in cauſa.in ij.colum.& Alexan.in conſi.cxcj.incip.perſpecto. in ij.colum.in vj.volu.& do.Philip.Decius in conſi.ccxv.incip.in cauſa.in j.col.& in conſi.ccxcvij.incipi.non patitur.in ij.colum.& Alexan.in conſi.xxxv.incip. conſideratis. in j.col.in vij.volu.& do.Franci.Cur. in cõſi.ſuo xlix.incip.recolende memorie &c.in vj.colum.& vide omnino do.Franc.Cur.in conſi.ſuo lxxvij.incipiẽ.ſuper notitijs.in ij.& iij.colum.vbi tenet contra dictum Bald.& ſequacium in d.l.ij.C.ſi ex fal.inſtrumen. Quod eſt not.vide tamen do. Philip.Deci. in dicto conſi.ſuo xlij.in penul.colum.circa princi.vbi videtur hoc dictum limitare. Et adde ꝙ ex diuturnitate temporis non præſumitur quod in contractu interuenerit conſenſus propinquorum. Ita dixit Bald.in l.ij.C.de legiti.hæredi.& Lud.Roma.in l.ſciendum. in xiiij.colum.ff.de verbo. obliga.de quo latius per Alexan.in conſi.ccxviij.incipi.ponderatis.in ij.colum.in. v.vol.& adde etiã quod iſta exceptio mandati poteſt quandoque opponi etiam poſt ſententiam , quia reddit iudicium retro nullum.Ita dixit Alexan.in conſi.cxlvij.incip.viſis dubitationibus.in j.colum.in vj.volu.

324 Mulier licet in dote confeſſata præferatur creditoribus probantibus debitum per ſolam confeſsionem, quia in pari cauſa potior eſt cauſa dotis.l.in ambiguis.ff.de iure dot.& voluit Bal.in l.aſsiduis.C.qui potio. in pig.habe.& docto.in l.j.ff.ſolu.ma. Iſtud eſt verum niſi alij creditores eſſent creditores ex alia cauſa in qua conclusio efficaciter præiudicaret, vtputa ex cauſa depoſiti, quia tales creditores erunt melioris conditionis ꝙ̃ mulier quæ innititur ex ſola conclusione dotis, quia talis confeſsio non reputatur ita efficax,cum exceptio non numeratæ dotis poſsit opponi vnde nõ ſint in pari cauſa,& ſic ceſſat ratio doct.Ita dixit Alexan.in l.j.in ſeptima colum.in verſicu. circa quod primo adde &c.ff.ſolu. matri.vbi etiam latius loquitur, & idem tenet ibi do. Franciſ.de Aret,quos refert & ſequitur do-

mi.Philip.Deci.in conſilio ſuo xcvj.incip. Viſo puncto &c.in ff.

325 Dixi tibi alias in l.penulti.in iij.colum. verſi.adde do.Paridem &c.ff.de quæſtio.ꝙ idem operatur potentia in habitu ꝙ operatur potentia in actu, de quo ibi late loquutus ſum, & ad illam materiam tene menti vnum vltra ibi dicta ꝙ ſi maritus bene & optime verberauit vxorem, quia nolebat conſentire contractu fiendo, ſi poſtea ex interuallo talis mulier conſentit præſumitur per metum conſenſiſſe, quia donec durabit in matrimonio illius viri ſemper metus ille durabit, ita not.dixit Bart.per illum tex.ff. de condict.ob turpem cau.quod dictum pro not.refert & ſequitur Iaſ.in.§.quadrupli.in decima colum.inſtitu. de actio.vbi allegat Ang.idem dicentem in l.ad inuidiam.C. qđ metus cau. hanc tamen doctrinam limitat & reſtringit do.Anto.in c.cauſam matrimonij.in ij.colum.de offi.delega. videlicet niſi quando ipſa vxor conſenſit interuenientibus amici ipſius vxoris, quia tūc videtur ꝙ ceſſauerit metus.arg.l.tranſactionem.C.de trāſact.& ibi Bart.& argu.glo.& ibi Barto.in l.ij.§.quæ onerande.ff.quarum rerum actio non datur. Sed hæc limitatio mihi non placet modo aliquo ex pluribus, maxime ex ratione naturali. Nam ſi mulier conſentit viro ad faciendam aliquam obligationem poſtquam ab eo fuit percuſſa, licet ibi ſint amici non tñ facit ſponte, nam ſi in præſentia amicorum contradiceret voluntate mariti, vt ſibi & perſonæ ſuæ, nam ſi primo eſt percuſſit ſemel ſemotis dictis amicis eam acrius & durius percuteret, & ideo mihi nō placet aliquo modo limitatio d.Ant.& pro opi.mea contra d.Ant.optime faciunt dicta per do.Alex.in conſi.cccxcj.incip.in cauſa prædicta.in iiij.col.vbi ad hoc alleg.glo. ff. in c.j.quod met.cau.quę dicit ꝙ viuente viro metus ipſius præſumitur eſſe in vxore. Item adducit etiam gl.in c.accedens.de cōuer.coniug.adducit etiā Bar.in l.ij.C.quod met.cau. qui dicit ꝙ ſi aliquis facit aliquid metu tyranni præſumitur durare metus donec viuit tyrannus.& adducit etiam Innoc. in c.ſuper hoc.de renunti.vbi dicit ꝙ vbi apparent ſigna extrinſeca violentię, & nō poteſt apparere de animo tunc ex extrinſecis fit probatio, quaſi dicat, ꝙ ſi apparent acta extrinſeca violentię licet timens violētiam inferri faciat animo læto & iocundo præſumitur, tamen per metum facere, nec audiretur volens probare ꝙ ſponte fecit, & dicit ꝙ tunc nō admittitur directa probatio, ſed indirecta.& ibi do.Alexan.ponit exempla. & dicit do.Alexan.in dicto conſi.ꝙ illud dictum Innoc.ſequitur Ioan.And.do.Anto.& Ioan.de Imo.in d.c.ſuper hoc. in xviij.& xix.colum.de renun. vbi referunt Boatinū dicentem ꝙ ſi filius in ſtudio renunciat beneficio ſi probat metum fuiſſe illatum a parentibus in patria propter quem renunciauit non audietur aduerſarius.ſi dicit ſe velle probare per teſtes ꝙ libere & ſponte renunciauit, nam teſtes non poterunt videre metum quem intrinſece patiebatur.& idem dicit Abb.ibi referens Ioan.And.& docto. præallegatos.qui dicunt ꝙ quædam puella rapta & deſponſata fuit,& poſtea aufugit, & raptor volebat probare ꝙ tempore contracti matrimonij puella ridebat, ideo ſponte contraxerat,dicit ꝙ non admittitur talis probatio,quia quæcunq; ſigna ſint exteriora demonſtratiua letitię nullius tamen ſunt momenti.ex quo apparent ſigna extrinſeca metus,nam animū intrinſecum nullus mortalis cognoſcere poteſt,& multi fingunt ridere qui timent,vnde iura & docto.volunt ꝙ ſi appareant ſigna metus non admittatur volēs probare per letitiam metum eſſe purgatum, quia animus cognoſci non poteſt. ita dixit do.Alex.in dicto conſi.cccxcj.incipien. In cauſa prædicta &c. & in conſilio cccxxiij.incipi.in caſu ſupradicto &c.in iij. & iiij.colum. & pro ſupradictis optime facit tex. not.in l.nouiſsime. in verſic.quid ſi compulſus.ff.quod fal.tuto.auth.per quem tex.dicit ibi Dyn.ꝙ idem operatur probabilis ſuſpicio tormentorum ꝙ operatur ipſorum illatio, de quo latius per Alexan. in dicto conſil.cccxxiij.in iij.col.& latius per me in l.j.in princ.in x.colum. verſi.aſterius inquantum &c.ff.de quæſtio. Tene menti prædicta quæ etiam multum faciunt ad intellectum.l.ij.C.quod met.cau.

326 Pœnitentia in delictis re integra operatur vt ille qui propoſuit delinquere nōn puniatur, quod etiam habet locum in aliquibus criminibus enormibus, vt eſt crimē falſæ monetæ. nam ille qui propoſuit fabricare falſam monetam, & ad hoc ſe præparauit, ſi ductus pœnitentia deſtitit non punitur, ſecundum Barto.& docto.in l.qui falſum.ff.de falſis. & ego ibi dixi in nona colum.in princip.de qua pœnitentia habetur per ſcribentes in l.ſi quis non dicām rapere.C.de epiſc.& clericis.& in l.j.C.de rap. virgin.in c.ad abolendam.de hæret.in verſicu.ſponte recurrere &c. & in l.non prodeſt,ff.vi bono,rapto,& per gl.in c.apoſto-

licos xij.q.ij.& in l.qui ea mente.vbi eſt gl. magiſtra.in hac materia penitētię.ff. de fur. Teneas tamen menti ꝙ in committente barattariam non habet locum penitētia etiam re integra.Ita dixit Bal.in l. & generaliter in prin.ff.de calum.quod dicit fuiſſe de facto ſeruatum Florentię, quod dictum ꝓ valde no.refert & ſequitur Iaſ. in.§.quadrupli. in xij.col.in fi.verſi.& aduerte &c. inſti.de act.quod dicit eſſe bene ſignandum,& ſcias ꝙ in aliquo delicto non habet locum penitentia quando imponitur ipſo facto vel cōmittitur ipſo iure. Ita dixit glo. not. in cle. ne in agro.in.§.quia vero in verbo,ipſo facto de ſtat.mona.quam glo.ad hoc dixit ſingularē Alex.in conſi.ſuo xiiij.incip. Viſo & conſiderato in ij.col.in ij.volu.& Bal. in authen.habita.in vlti.colū.C.ne fil. pro patre. & Alex.in l.qui ea mente in fin.ff.de fur.& in l.ſi inſulam in ix.colum. in verſi.vndecimo fallit &c.ff.de verbo.obliga.& in l.j.ff. de his qui notan.infa.

327 Exceptio non numerate pecunie non poteſt opponi ab illo contrahente.qui in contractu iurauit habuiſſe & recepiſſe pecuniā & renunciauit exceptioni nō numerate pecunie,& ſuper contractu apposuit iuramentum,ſecundum Bart.in l.fi.C.de non nume. pecu.& in l.ſi ex cautione eo.titu.& voluit Bal.in l.ij.in repeti.ff.de iureiur.& Ang. & Pau.de Caſt.in d.l.fi.& in d.l.ſi ex cautione vbi firmiter tenent ꝙ quando eſt renunciatum prædicte exceptioni cum iuramento, quod iſto caſu non poteſt opponi dicta exceptio,& idem in ſimili tenuit Pau. de Ca. in conſi.ſuo ix.incip. viſo puncto &c. Pro quibus faciunt dicta per Bar. in l.fin.C. qui pot.in pig.hab.& per Ang.de Are. in.§.fuerat.inſti.de actio.& per Ioan.de Imo.in l.ne mo poteſt ff.de leg.j. & facit nota. verbum Bal.in conſi.ſuo cccclij.inci. duo rei &c. in j.volumi.vbi dixit ꝙ ex confeſsione partis in qua confitetur ſe habuiſſe & recepiſſe cū renunciatione exceptio. non numerate pecunie,oritur pręſumptio iuris & de iure,cōtra quam non admittitur probatio in cōtrarium niſi per confeſsionē partis aduerſe,authen.ſed iam neceſſe C. de dona. ante nup. & in authen.de equa.do.in.§.illud cōſi. de quibus omnibus plenius dixi in conſi. meo xlviij.incip. in cauſa & lite &c. in ij. char. ſcias tamen & perpetuo menti habeas ꝙ ēt in tali caſu poteſt aliquo modo & via ſubuenirí tali contrahenti, qui non habuit pecuniam,tamen confeſſus eſt illam habuiſſe & recepiſſe,& renunciauit exceptioni non numerate pecunie cum appoſitione iuramē ti &c.Nam remedium eſt ꝙ quando renunciatum eſt exceptioni non numerate pecunie,& eſt appoſitum iuramentum hoc caſu poterit opponi exceptio ſimulationis contractus,videlicet ꝙ licet confeſsio fuerit facta de recepto cum renunciatione & iuramēto,tamen fuit contractus ſimulatus & nō verus,ſed fictus,& hoc caſu iuramentū non obſtabit, quia iuramentū interpoſitū ſuper actu ſimulato non validat actum ,nec ligat iurantē,vt eſt glo.ſingu.in l.emptione. ad fi. & ibi Bal.C.plus vale.quod agitur.ita dixit Ang.ponens hunc modum in l.j.C.de dote cau.non nume.quam doctrinā & cautelā refert & ſequitur pro ſingu.do.Iaſ.in.§.fuerat in xx.colū.verſi.aliud ſingulariſſimum &c. inſti.de act.& dicit ꝙ de veritate gl.d.l.emptione debemus omnino videre Bal. in l.j. C.de oper.liber.vbi Bal.idē tenet,videlicet ꝙ qn̄ interuenit iuramentum ſuper contractu ſimulato ꝙ illud iuramentum non obligat iurantē,& quod nō requiritur relaxatio ſiue abſolutio a tali iuramēto,& ibi etiā ponit Bal.ad quem ſpectet declarare ꝙ tale iuramentum non valeat,an ad epiſcopum tantū,an vero ēt ad iudicem ſecularem, & etiā Iaſ.vbi ſupra adducit quāplures doc.tenentes ꝙ a tali iuramēto non requiratur abſolutio ſeu relaxatio.de quibus ibi per eum.

328 Multi ſunt iudices committentes errores & aliquod iniuſtū,qui poſtea volunt ſe excuſare ſub prętextu mandati ſuperioris,ſed vere talis clypeus ſibi non prodeſt in aliquo,eo quia mandatum ſuperioris factū alicui vt aliquid faciat,intelligitur tā cum cauſe cognitione & ſeruatis ſeruandis,ſecundū Bal.in c.ij.in vlti.col. extra de reſcrip. vbi dixit ꝙ ſi papa mandat ſententiam confirmari ꝙ hoc nō intelligitur velo leuato, ſed cauſa cognita,quia iudicium nō procedit ſine cauſe cognitione. de quo ibi latius per eum.quod dictū pro not. refert & ſequitur do.Philip.Dec.in conſi.ſuo clxxv.incip.In cauſa falſitatis &c.in vj.col.vbi ad hoc etiā alleg.Bar.in l.præſcriptione C.ſi contra ius vel vtili.pub.ego etiam pro hoc dicto vltra do. Philip. adduco Pau.de Caſt.in l.j.C.de execu.rei iudi.& Bal.in l.j.in ij.col.C.ſi propter publ.penſi.vbi dixit ꝙ data libera poteſtate iudici procedendi prout ſibi videtur intelligitur tamen iuris ordine ſeruato, & ſeruato ſtatuto & conſuetudine, item ſi alicui iudici ſit datum liberum arbitrium debebit tamen ſeruare ordinem iuris, per id quod dixit Bal.in c.j.in fin.de pa.iura.firm.

alias

alias,de allodijs.vbi dixit ꝙ verbum libere requirit ordinem iuris. ad quod allegat. Bar.in l.alio in iij.colū.in fi.ff.de alimen.& cib.leg.vbi dixit ꝙ verbum,vide,importat arbitrium boni viri, & facit optime tex. in c.j.in verbo,liberam.de offi.ordi. vbi dixit Bal.& do.Anto.per illum text. ꝙ ſi datū eſt liberum arbitrium, vel libera poteſtas iudici procedendi contra fures, intelligitur tamen pręcedente diffamatione & ſeruato iuris ordine.& faciunt dicta per Pet. de Anc. in conſil.ſuo clxvj.incip. viſis diligenter in j.colum.& per Albe.de roſa.in iij.parte ſtatutorum q.xxxvij.incip.an poteſtas &c. & ibi in iiij.q.antecedentibus.& faciunt dicta per Ang.de Are.in tract.malefic. in verbo, mentitore di mal dadi.in iij. char. in verſic. quæro quæ ſit pœna &c.in fin.& per Soci. in conſi.ſuo cxxxj.incip. præſentis conſultationis in ij.col. ver. cōfirmatio videt &c. in iiij.volu.& per Iaſ.in l.ij.in ix.colū.circa medium C.de iure emphy. & per eundem in l.iij.in prin.ij.col.eo.titu.& faciunt dicta per do.Catal.in tract.ſuo ſyndicatus in ver. cxxij.incip.adde ꝙ vbi iudex ex forma ſtatuti &c.& in ver.cxxxix.inci. adde ꝙ ſi datur arbitrium &c.& per Alex. in conſil.ſuo lxv.incip. habita ſuper contentis &c. in ij. col,in j.vol.& in conſi.ſuo l.incip.viſis actis in iij.col.in ij.volu.& Pau.de Caſt.in l.certo generi in.§.ſi totus in fi.ff.de ſerui. ruſti. præd.& Moder.in l.milites C.de teſta. mili.& vide Pau.de Caſt.in conſil.cclxij.inci. videtur per prædicta &c.in j.col. & per d. Nicolaum Millū in repertorio ſuo,in litera P.in iij.col.in vlti.nota.

329 Plures ſunt caſus in iure ſparſi in quibus confeſſio non nocet confitenti, ſaltē ad plenam probationem faciendam,vel ad imponendam veram penam delicti,quos hic ſimul reducere ſtatui. Vnus eſt caſus in quo confeſſio non nocet confitenti,videlicet qn̄ eſt incidenter facta & non principaliter de qua dixi in l.j.in prin.in xv.col.verſicu. & vltra prædicta &c.ff.de quæſtio.& in d.l.j. .§. diuus Antonius in iiij.col.verſi.poſſet tamen huic dicto &c.eod.titu.in quibus locis poſt lecturam meam impreſſam alia addidi. Pro quo faciunt optime dicta per Abb. in c.& ſi clerici in prin.ij,colū.de iudic. Alius eſt caſus in confeſſione contra quam eſt ſentētiatum,de qua dixi in repetitio.mea rub. C.de proba.in xxv.col.in ver. vltimo circa hāc materiam,& in eadē repeti.in xxxij. col.ver.quinimo &c.& in ſing.meo 257.incip.nemo audiēdus eſt,Alius eſt caſus, videlicet,in confeſſione facta calore iracundie, de qua dixi in d. repeti.mea rub,C. de proba.in xxij.col.poſt medium ver.Item adde quod requiritur &c.de quo etiam latius per Iaſ.in l.ſi filiam in pen.colū.C.de inoffi. teſta. Alius eſt caſus,videlicet, in confeſſione facta in criminalibus ſub ſpe gratie promiſſe.De qua dixi in ſingulari meo 201.inci.in confeſſum.& in d.repet.mea rub.C. de proba.in xxv.col.in verſi.Item ſcias ꝙ confeſſio debet eſſe pura &c.& in l.j.in.§.quęſtio. ante fi.ff.de quæſtio.vbi etiam aliqua addidi poſt impreſſionem ipſius lect. Alius eſt caſus,in confeſſione facta per torturā quando non proceſſerunt legitima indicia , vel non fuerunt ſeruata ſeruanda, de qua ſatis dixi in l.j.in prin.in vj.col.ver.primo enim & in l.pen.in ij.col.verſi. modo & redeūdo ff.de quęſtio.Alius eſt caſus,videlicet,in cōfeſſione impoſſibili,de qua dixi ī l.j.in princip.in xiiij.col.ver.de confeſſione aūt impoſſibili &c.ff.de quęſtio.& in l.fi.in vij.colum.in ver.Itē etiam adde ꝙ ſi cōfiteor &c. eod.ti. & in repet.mea rub.C.de proba. in xxiij.colum.ver. requiritur etiā &c. Alius eſt caſus,videlicet, in confeſſione facta ſine cauſa,ſiue loquamur in ciuilibus.ſiue in criminalibus. de quo dixi in l.j. in.§. præterea in xvj.col.in ver. Itē pro prædictis &c. ff.de quæſtio.in ſing.meo 219.incip. obligatio &c.in d. repe. mea rub.C. de proba. in xvij.col.verſi.nam primo &c. De quo etiā per Pau.de Ca.in l.j.ff.de confeſ. in ver. eſt & alia &c.Alius eſt etiam caſus, in confeſſione facta,ſed non acceptata per partē, de qua dixi in dicta repe.mea rub.C.de proba. in xxv.col.in verſi.Item ſcias etiam &c. & in repe.mea l.de vnoquoq; in xxx.char.de re iudi.& ſupra in ſingu.315.incip.acceptatio.Alius eſt caſus,in confeſſione etiā ſpontanea facta in criminalibus quæ non nocet niſi per ipſum confitentem ſit ſepius reiterata,ſecundū Rapha.Cuma. in conſilio ſuo cxxxviij.incip.hoc maxime in ij.colum.in ver.quantum ad primum &c.Ad quod vide ēt Barba.in conſi.lxx.in iij.col.in iiij.volu.Alius eſt caſus,videlicet quādo ſunt tres iudices delegati,& confeſſio eſt facta ſolum coram duobus ex illis,de qua dixi ſupra in ſingulari 309.inci.habuiſti a me &c.vbi vide.Item alius eſt caſus, in confeſſione non iurata quæ non probat nec nocet confitenti,ſecundum do.Anto.in conſi. ſuo xxj. incip.Viſo puncto & quæſito.in verſic.ad ſecundum. Ad quod allegat plura iura de quibus ibi per eum, pro quo faciūt optime quę

dixi ſupra in ſig.214.inci.ad validitatē &c. Alius eſt caſus.videlicet in illo qui confeſſus eſt ſe feciſſe homicidium ad ſuam defenſionem.de qua dixi in ſingu.meo 185.incip. Confeſsio inquiſiti &c.& in l.repeti.in vij. colū.verſi.quartus eſt caſus &c.ff. de quæſtio.Item alius eſt caſus, in eo qui confeſſus eſt ſe commiſiſſe delictum, nam non debet puniri probato quod illud fuit ab alio commiſſum,ēt ſi contra confitentem fuerit lata ſententia. Ita dixit do.Flor.in l.ait lex.alias incip. inde Neratius in.§. ſi quis hominem poſt princi.ff. ad leg.aquil. Alius eſt caſus, videlicet in confeſsione facta corā tabellione abſque pręſentia iudicis,vel etiam corā iudice non ſedente pro tribunali,de qua dixi in l.j.in prin.in iiij.col.in ver.& hāc partem &c.ff. de quæſtio.& in l. de minore.in .§.plurium in ij.col.in verſi.& facit gl. &c. De quo ēt per Alex.in conſi.xxx.incip. ex allegatis &c.in j.col.in vij.vol. Alius eſt caſus,videlicet in confeſsione nō probata ſeu non verificata quæ non nocet confitenti de qua dixi in l.j.in princi.in xiij.col. in verſi. & primo ſi confeſsio &c.& in repe.mea rubri.C.de proba.in xxij.col.in fi.in ver.modo vltra prædicta &c. Alius eſt caſus,videlicet in confeſsione non veriſimili quæ non præiudicat confitenti, de qua dixi in l.j. in prin.in xv.col.verſi.quo autem &c. & in l. de minore in prin.in x.col.in prin.verſi. an hoc habeat locum &c.ff.de quæſtioni.& in dicta repeti.mea rubr.C.de proba.in xxiiij. col.ver.Itē & vltra prædicta &c.vbi late loquutus ſum in materia.Itē alius eſt caſus,in cōfeſsione facta extra iudicium quę non nocet ad plenam probationē,vt dixit glo.in l. penul.C.de inter matri.& in l. quoniā ff.de inſa.& voluit do.Paris de Put.in tract.ſyndi.in xcvj.char.in ij.col.ver. quia communiter dr̄ &c.Alius eſt caſus,videlicet in confeſſione facta per metum.tex.eſt & ibi Bal. & docto.in.l.nec ſi volens.C.de lib.cau.& voluit Bal.in.l.ij.C.quod met. cauſa. Alius eſt etiam caſus,videlicet in confeſſione facta extra tempus.Nam ſi reus confiteatur maleficium etiam notoriū poſt lapſum tēpus datum ad inquirendum per ſtatutum ex tali confeſsione non poterit cōdemnari, de qua confeſsione dixi in l.j.in princ.in xv. colū. ver.adde ēt ff.de quæſtio. & vide ēt domi. Frā.de Are.in c.cum P.in vj.col.de accu.& Alex.in l.non tantū in pen.apoſtil.ff.de appel.& vide tex.in l.ſi poſtquā ff. de fideiuſ. & Bal.in l.querela C. de fal.ante fi.& Bal. omnino in l.ſi pene.in fi.ff.de condi.inde.& vide etiam quæ dixi in ſingu.meo 83.incip. in ore &c.in vltimis verbis. Et vide etiam alium caſum quem poſui in l.edita in prin. in vlti.colum.in verſi.& teneas menti ff.de quæſtio.& alios etiam caſus in quibus non valet cōfeſsio,vide per me in practica mea cauſarum criminaliū in xxiij. xxiiij. xxv. & xxvj.char. vbi latiſsime loquutus ſum, & vide omnino Alex.in conſi.xxx.inci.ex allegatis &c.in ij.col.in vij.vol.vbi not.loquitur in materia confeſsionis, & inter cetera dicit ꝙ confeſsio facta coram incōpetenti non valet etiam nec confeſsio extraiudicialis,ad quod allegat iura de quibus ibi per eum. Tene menti prędictos caſus not.in materia confeſsionis,quos ſimul volui reducere,pro minori labore ſtudentium.

330 Si bene ſit memor dixi tibi ſupra in ſing. 77.inci.patientia &c.ꝙ patientia cum taciturnitate inducit conſenſum,ad quod ibi adduxi plura iura & doctrinas quibus addere potes do.Phili.dec.in conſil.lxvj. incip. de duobus in vj.col.vbi ponit not. verbum in materia,& do.Franc.de Are.in cōſi. ſuo xj. incip.procedendum in pe.colū.poſt prin.& Inno.& Ioā.And.in c.illud de præſum.quos refert & ſequitur Bal.in l.ſiue poſsidetis in iiij.oppoſi.C.de proba.dicta tamen in dicto meo in ſing.78.Limita & reſtringe & dicas ꝙ patientia cum taciturnitate operatur conſenſum,hoc tamen fallit in his quæ requirūt ſcripturam,quia in illis patientia cū taciturnitate,non inducit conſenſum, ita dixit Iaſ. in l.j.in xviij.col.in ver.Item per prædictā communem concluſionem &c.C.de iur.emphy.& in l.ij.in xlix.col.eo.tit.quod eſt no. quæ autem ſunt illa quæ requirunt ſcripturam vide glo.magiſtram in c.j. in verbo, in ſcriptis.de cenſi.in vj.& vide glo.& quę ibi dixi in l.contrahitur ff.de pigno. & per Iaſ. in l.cū proponas in j.col.C.de pact.

331 Pacem faciens cum aliquo & promittens eum non offendere ſub certa pœna, ſi eum non offendit, ſed offendit conſanguineum ſuū,ita incidit in pœnā, ac ſi offendiſſet eū. Item not.dixit Pet.de Anc.in c.ſciant cuncti.de elect.in vj.per tex.in c. quicunque in verſi.in bonis ſuis vel ſuorum de ſen.excō. in vj.& idem dixit Io.And.in regula,fruſtra de reg.iur.in mercuria.quos refert & ſequitur Iaſ. in l.j.in j.col. C.de indic. vidui. tol. & in l. de pupillo in.§.ſi quis ipſi prætori. in x.colū. de oper.no.nun.& in l.j.ff. in ius voca. eant &c. vbi latius loquitur in hac materia conſanguinitatis plura nota. dicta adducendo.

332 Credo te ſcire illam regulam tritam & vulgatam, videlicet ꝙ qui omne dicit nihil excludit, vt in l. martius C. de procur. & in l. cum prætor. ff. de iudi. cum ſimi. hanc tamen regulam limita in vno caſu not. videlicet ſi fideiuſſor promiſit ſoluere libere ſine aliqua exceptione, per hoc tamen nõ intelligitur renunciaſſe beneficio de fideiuſſo. quin prius executi debeat principalis debitor quam ipſe fideiuſſor cũ iſtud veniat ex natura contractus l. quero. §. inter locatorẽ ff. loca. & illa verba ſine aliqua exceptione intelliguntur ſolum de friuola c. ex parte el ij. ff. de offi. deleg. Ita dixit Ludo. Roma. in conſil. ſuo ccxj. incip. allegationes doc. &c. in ij. colum. quod dictum refert & ſequitur Iaſ. in l. j. in ij. colum. C. de ſacroſan. ecc. pro quibus optime faciunt dicta per Bald. ſuper ſtatut. in litera O. in verbo, omne. in primo verſi. circa me. & faciunt etiam quæ dixi ſupra in ſingu. 193. incip. baſtardus &c. & faciunt dicta per Soci. in conſil. cxxiij. incip. circa præſentem in iiij. volu. & idem dixit Iaſ. in l. ſi ita ſtipulatus in. §. poſſum circa fi. ff. de verbo. oblig. & vide dicta per Iaſ. in §. fuerat in xix. colũ. inſti. de actio. tene menti quia eſt no. & quotidianum. & vide de hoc quæ latius dixi in repeti. mea rubri. ff. de fideiuſ. in xxxvj. q.

333 Pactum de futura ſucceſsione, vt ſcis, non valet, vt habetur in l. fi. C. de pac. & in l. licet inter priuatos eod. titu. & in l. ſtipulatio hoc modo concepta ff. de verbo. obli. Scias tamen ꝙ ſi fiat pactum ſiue conuentio inter aliquos, videlicet quod altero præmoriente ſine liberis ad ſuperſtites & liberos eius bona deferantur, valet tale pactum. Ita not. dixit Oldra. in conſil. ſuo cxxxix. incip. ad habendum aliqualem notitiam &c. & Ioã. And. in addi. Spe. in titu. de inſtru. edi. in. §. porro. circa vlti. colum. & Saly. in l. fi. C. de pac. quos refert & ſequitur Alex. in d. l. licet inter priuatos in fi. C. de pact. & Ang. in cõſil. clxxix. incip. viſis prædictis inſtrumẽtis. & Alex. in conſi. lxxxiij. inci. viſa facti narratione &c. in vij. col. in verſi. venio ad ſecundum &c. in ij. col. vbi alios allegat tenẽtes hanc partẽ. & Iaſ. in l. ſi pater puelle. C. de inoffic. teſta. & Alex. in conſil. ſuo ccxv. incip. nec arguendi ſumus in ij. col. & in cõſil. ccxliij. incip. ponderatis in ij. col. Contrarium tamen tenuit do. Philip. dec. in conſil. ſuo lxiij. in fi. fretus authoritate Alex. in cõſi. cclj. incip. ponderatis verbis inſtrumenti &c. vbi ipſe Alex. ſibi contrarius tenet, quod tale pactum ſeu conuentio non valeat & mouetur pluribus iuribus & rationibus de quibus ibi per eum; mihi autẽ magis placet prima opi. Oldra. & ſequacium quę mihi videt æquior, ea potiſsima ratione, quia vt de ſe patet dicta conuentio ſeu pactũ eſt viciſsitudinarium, & iſta viciſsitudo eſt maximi effectus, nam licet donatio inter virũ & vxorem conſtante matrimonio ſit inualida, vt in toto titu. ff. & C. de dona. inter vi. & vxo. tamen donatio reciproca facta inter coniuges reciproce hoc modo, videlicet ꝙ ſi contingat alterum præmori ſuperſtes habet bona, valet & tenet talis donatio. Ita dixit Cy. Bal. & Saly. quos ibi refert & ſequitur Iaſ. in dicta l. ſi pater puelle C. de inoffi-
* cio. teſtamen. (Et Soci. in fallen. ſua cilij. in j. verſi.) Pro quo etiam facit, nam licet alias donatio excedens quingẽtos aureos debeat inſinuari alias non valet, vt in l. ſancimus C. de dona. cum ſimi. tamen donatio viciſsitudinaria non eget inſinuatione, ſecundum Ang. in conſi. clxix incip. viſis prædictis inſtrumentis. in pe. col. & voluit glo. & ibi doct. in l. aquilius regulus ff. de dona. & Bald. poſt Guil. de cu. in l. illud C. de ſacroſan. eccle. & in l. iij. C. qui bo. cede. poſ. & in l. & ſi mortis ad fin. C. ad leg. falcid. & in l. fi. ff. de exercito. & Alex. in dicto conſil. ccxliij. in ij. col. & Io. And. in addi. Spec. in titu. de inſtru. edi. §. porro. circa vlti. col. & voluit Iaſo. in d. l. ſi pater puelle. vbi etiam adducit alia plura in materia viciſsitudinis. & facit etiam, nam donatio quæ alias poteſt reuocari propter ingratitudinem non poteſt reuocari ſi eſt donatio remuneratoria, ſecundũ Ludo. Ro. in conſil. ccxcviij. incip. circa præmiſſam in fi. & voluit Alex. in d. conſil. ſuo ccxv. incip. nec arguẽdi. in ij. colum. ad quod allegat tex. in l. ſi pater §. fin. C. de reuo. dona. & ſubdit domi. Alex. in dicto cõſilio ꝙ licet alias priuilegium exemptionis poſsit reuocari propter ingratitudinem, vt not. Bald. in l. ij. C. de libe. & eorum libe. tamen quando eſſet conceſſum in remuneratione non poſſet reuocari propter ingratitudinẽ, ad quod allegat Bal. in l. ſi cũ mihi ff. de dolo. Item ſubdit Alexand. vbi ſupra, quod ſi ſtatuto ciuitatis cauetur ꝙ quicunque venerit ad habitandum in ciuitatem, & ibi ſteterit per certum tempus ſit exemptus a collectis, quod ſi poſtea ciuitas facit ſtatutum in contrarium in præiudicium illorum qui iam venerunt poterunt illi iuuari per exemptionem vel actionem de dolo, per dicta l. ſi cum mihi. & dicit Bald. ibi ſe alias cõſuluiſſe in ciuitate Senarũ quod pri-

uilegium datum quibuſdam bãnitis, ꝙ poſ-ſint ſecure morari in ciuitate, eo quia ex eorum opera occuparunt quoddam caſtrum, eſt irreuocabile, per d.l. ſi cum mihi. & per glo. in l. decurionibus. C. de ſilen. lib. xij. quã pro ſingulari allegauit Bal. in c. ſi. in princ. quo tempo. miles & in l. ſi quando in princ. C. de inoffi. teſta. & in l. non plures in fin. C. de ſacroſan. eccle. Item ſubdit etiam Alexã. vbi ſupra, quod vbicunque lex vel ſtatutũ tranſit in contractum vel priuilegium non poteſt reuocari, per l. ſicut C. de act. & obli. & per l. perfecta C. de dona. quæ ſub modo & l. ij. C. quando lice. ab emp. diſce. ita ſecundum eum dixit Innoc. & alij in c. nouit. de iudi. & Archidia. in c. quicunque xj. q. j. & in c. licet canon. de elect. in vj. & domi. Anto. in c. quæ in eccleſiarum de conſtitu. allegat etiam Bal. in l. ſue. de condi. ob cau. vbi dixit quod ſi ſtatuto cauetur quod quicunque doctor legat medicinam de mandato habeat a communi cẽtum aureos pro ſalario. Et quidam poſt ſtatutum incepit legere quod nõ poterit ſine cauſa caſſari, quia tranſiuit in contractum. Ita reſidet Alexan. in dicto conſi. ccxv. incip. nec arguendi &c. in ij. & iij. colũ. &c. Facit etiam ad prædicta quod voluit Alex. in conſi. ſuo cclxx. incip. viſis inſtrumentis &c. in iij. colũ. vbi dixit quod donans tenetur de euictione, quando donatio eſt remuneratoria, allegat Bar. in l. iulianus. §. j. ff. de verbo. oblig. & in l. idemque. §. ſi. & in l. ibi ſequenti ff. mand. de quo ibi per eum. & faciunt optime dicta per do. Bartho. Cæpo. in cautela ſua cxiij. incip. donatio &c. & per Iaſo. in l. petens in vij. col. ver. tertio not. C. de pac. & per eundem in l. ſi ſtipulatus fuerim in. §. cũ ſtipulatus fuerim. in. §. cum ſtipulamur in ij. col. in verſic. Quarto nota. limita ff. de verbo. obliga. Et faciunt plura valde ſingularia adducta per Iaſonem in materia obligationis antidotalis in l. ſi non ſortem in. §. libertus in iiij. v. vj. & vij. col. ff. de condi. indebi. Ex iſtis ergo mihi videtur quod in caſu præmiſſo qđ dictum pactum ſeu conuentio reciproca de ſuccedendo vnus alteri valeat & teneat nõ obſtantibus in contrarium adductis, & ita pertranſeo.

334 Pendet nunc de facto in hac ciuitate Bononiæ mihi patria quæſtio talis, videlicet quædam nobilis mulier habebat domum, & veniẽs ad quandam differentiã cũ vicino obligauit ſe ſub pœna non facere per ſe vel per aliam feneſtram in quodam pariete qua obligatione ſtante dicta mulier alienauit dictam domũ. Nunc emptor vult facere feneſtram in illo pariete. Modo dubitatur an illam facere poſsit, & ſi eam facit an ipſe vel illa mulier cadat in penã permiſſam? in quo videtur primo dicendum quod non poſsit illam facere ſine incurſu pene. Nam res ad quemcunque vadat tranſit cum onere ſuo l. traditio. ff. de acquir. rerum domi. l. alienatio ff. de contrahen. emp. l. ſi prędiũ C. de euict. l. ſi conuenerit. §. ſi fundus ff. de pigno. act. l. ſi debitorem C. de diſtract. pign. c. cum non ſit. de deci. & c. ex literis de pig. cum ſimi. ergo. dicta domus tranſiuit ad illum emptorem cum dicto onere non faciendi feneſtram ſub illa pœna. Cum ergo tranſiuerit cũ illo onere non poterit ſine incurſu pene facere dictam feneſtram. Sed cõtrarium tenuit Specu. dicens ita iudicatũ fuiſſe, in titu. de emp. & vendi. in. §. ſciendũ in xiij. col. in ver. ſed pone P. cauit vicino &c. Et allegat rationem dicens quod illa promiſsio ſeu obligatio facta per illam mulierẽ non fuit ſeruitus ſed obligatio perſonalis. Ideo emptor non tenetur, quia aliud eſt ſeruitus, & aliud eſt obligatio perſonalis. Nã ſeruitus eſt q̃ rei annexa & affixa eſt, adeo quod ab ea non ſeparatur etiam ſi per plures manus ambulauerit, ſed perſonalis obligatio perſonã nõ excedit, vt in l. & in ꝓnũciãdi C. de ſerui. & aqua. Et ad p̃dicta optime faciunt dicta per Angel. in l. non ſolum in. §. morte. circa medium ff. de oper. no. nũcia. & per Bar. in l. licitatio in. §. ſi. ff. de pu-
* bli. & per Spe. in ti. de immu. eccle. in ſi. (Et vide Ludo. Ro. in ſing. ſuo lxx. incip. concedo &c. Et illud dictum Specu. refert & ſequitur Cępo. in tract. ſuo de ſerui. in lxij. rubri. de feneſtra in pen. col. in ver. Item queri poteſt &c. vbi etiam ad hoc allegat plura, & vide omnino in ſimili domi. Phili. Deciũ in cõſi. cclxij. incip. In cauſa &c. per totum. Item illud dictum Specu. etiam refert & ſequitur do. Flori. in l. vt pomum ff. de ſeruitu. Contrarium tamen tenet Pau. de Caſt. in l. cum fundo. ff. de ſerui. ruſti. præd.) Tene menti quia eſt not. deciſio & forte multi dicerent contrarium.

335 Communiter in ciuitatibus Italie ſunt ſtatuta quibus cauetur quod de litibus ſeu differentijs exiſtentibus inter affines fiat compromiſſum, modo pone ꝙ vnus ipſorũ affinium cedit iura ſua quæ habet cũ affine alicui, an ille ceſsionarius teneatur facere cõpromiſſum prout tenebatur cedens? in quo dicas ꝙ ſic, ne reus efficiatur deterioris cõditionis per talem ceſsionem, ita not. dixit

Bal. & Rapha. Cuma. in l. ſi poſt diuortium per illum tex. ff. ſolu. matri. quod dictum refert & ſequitur domi. Philip. Decium in cõſi. ſuo lix. incip. licet in caſu propoſito &c. in iiij. col. quod intelligunt eſſe verum quādo ipſe affinis hoc peteret, ſecus vero dicit Bald. eſſe ſi ceſsionarius ipſe ageret, & hoc peteret, quia reus inuitus non cogeretur ad faciendum compromiſſum cum non videatur tunc eadem ratio, vt ibi, quod eſt ſumme notandum, & vide Bald. in l. prima C. vbi in rem act.

336 Argumentū a ſolidis validum eſt in iure l. illud & ibi Bar. ff. de excuſa. tuto. l. ij. ff. de ſpon. l. cum de in rem verſo ff. de vſur. l. vel vniuerſorum ff. de pigno. actio. & dixi ſatis plene ſupra in ſingula. j. Et ideo tene menti ꝙ ſi fratres ſtant in cõmunione & maior natu communes redditus recipiebat & diſtribuebat, & minor natu accepit vxorē & ſe obligauit ad reſtitutionem dotis, quod reſtitutio dotis debebit fieri de communi patrimonio, quia ſicut ceteri redditus peruenerunt ad manus maioris fratris, ita & illa dos perueniſſe cenſetur ad manus ſuas. Ita ſing. dixit Bal. in conſi. ſuo cxx. incip. Duo fratres, vnus maior &c. in v. volu. quem refert & ſequitur Soci. in conſi. ſuo xlvj. inci. cum in præſenti in antepe. col. vbi etiā aliā rationē pro hoc dicto, de quo ibi latius per eum, pro qua doctrina optime faciunt quæ dixit in ſimili Ang. de Are. in. §. eſt autē in ij. col. inſti. de dona. vbi not. loquitur & facit etiam quod voluit Bal. in addi. Specu. in titu. de ſenten. in antepen. col. verſi. ad mortem, vbi dixit ꝙ locus a communiter accidentibus facit indicium indubitatum, & faciunt quæ dixi in d. meo ſingula. i. & quæ multum copioſe dixit Iaſ. in l. vt liberis in iij. & iiij. col. C. de collatio. quem vide. & in l. certi conditio. in. §. ſi nummos in v. col. ff. ſi cert. pet. Contra prædicta tamen videtur facere quod dixit Pau. de Caſt. in l. reos. §. cum tabulis ff. de duob. reis.

337 Sequutis homicidijs vel vulneribus inter aliquos vt plurimum lapſu temporis veniūt ad pacem vel ſaltem ad aliquam treugam tēporalem vt quotidie docet experiētia. Ideo ſcias ꝙ ſi duo fecerunt pacem, & promiſerunt ſibi inuicē de ſe non offendēdo ſub certa pœna, tūc ſi vnus primo offendat aliū incidit in pœnā. Et tunc alius poſtea poteſt impune illū offendere. Ita dicunt docto. in l. cū proponas C. de pac. & Io. And. in regula, fruſtra de reg. iur. in mercurialib. & in addi. Spe. in ti. de treug. & pace. in princi. & Pau. de Caſt. in conſi. ſuo lxxiiij. incip. qui a fruſtra in vij. col. in fi. in verb. ſi autem dicti fratres &c. De quo latius per Iaſ. in d. l. cum proponas in vlt. col. vbi extendit iſta etiam ſi in inſtrumento pacis eſſet adiecta clauſula rato manente pacto, & ꝙ toties pœna cõmittatur quoties cõtra factum fuerit, ad quę alleg. Bal. Saly. & Pau. de Caſt. in l. qui fidē ff. de tranſact. & in l. qui ſeruum ff. de verb. oblig. & Alex. in conſil. cccclxij. ſecundum ordinē meū, incip. viſo themate ſupraſcripto & atteſtationibus in iij. colū. (Ad quod etiam vide tu Alex. in conſi. xcvj. incip. viſo &c. ante fi. in vj. volu.) Et an liceat primo offenſo penam petere vltra illud quod poteſt impune offendere primum offendentē, vide Iaſo. in d. l. cum proponas in fi. & vide omnino quę ego dixi in practica mea cauſarum criminalium in clxvj. char. cum ſeq. Quid autē ſi facio pacē Titio & ſocijs ſuis, vel adherentibus, an cenſeatur rupta pax, ſi vnus ſociorum vel adherētium offendatur antequam ipſam pacem ratificauerit, vide Bar. in l. ſi vxor. in. §. penul. ff. de adulte. & Bal. in l. ſi. in j. col. C. ad macedo. & Pau. de Caſt. in l. bonorum ante fi. ff. rem ratā habe. quid autem ſi plures fecerunt pacem cum pluribus, & promiſerunt quilibet inſolidū ſe inuicem non offendere, & vnus offendat an inſolidū poſsit petere penā, & quilibet teneatur inſolidū tanꝗ duo rei, vide Bar. in l. ſi. in ij. q. ff. de duob. re. Bar. in auth. hoc ita in xiij. q. C. de duob. re. Bart. & Pau. de Ca. in l. ſi id quod ff. de duob. reis. Bal. in l. ij. C. de libe. & eo. libe. circa med. Ang. in l. ſi ſeruus §. plurium ff. ſi quis cau. & an inferens metum dicatur rumpere pacem, dicas quod ſic, ſecundū Ange. in l. ſi cum exceptione. §. ſatis ff. quod met. cau. de quo etiam dixi in l. j. in prin. in x. col. in fi. ff. de quæſtio.

338 Extant ſtatuta per totam fere Italiā quibus cauetur, ꝙ de damno dato ſtetur ſacramento damnum paſsi, certe tale ſtatutū intelligitur ꝙ ſtetur ſacramento damnū paſsi quo ad eſtimationem damni, non autē quo ad damnū, & ideo paſſus damnum debebit primo probare damnū eſſe datum, alias nō poterit conſequi eſtimationem damni ex iuramento, ita not. dixit Bar. in l. diuus Traianus ff. de teſta. mili. quem ibi ſequuntur docto. & eum refert & ſequitur do. Phil. Dec. in conſi. ſuo lxxxiij. incip. In cauſa accuſationis &c. in ij. colū. vbi latius loquitur. & pro iſtis facit optime illud quod ego late dixi in l. j. in prin. in ij. colum. verſic. vlterius ſcias &c. ff. de quæſtioni, & quæ dixit Gan

di.in tracta.ſuo maleſi.ſub rub. de præſum. & indicijs indubitatis in ij.col. in ver. item lex præſumit.& ſcias ẽı ꝙ ſtãte prędicto ſtatuto ꝙ de damno dato ſtetur ſacramẽto dãnum paſsi, ꝙ hoc caſu non ſtabitur ſacramẽto damnum paſsi, ſi alius quã ille qui dedit damnũ tenetur emendare, vtputa, ſi ſtatutũ dicit ꝙ villa teneatur emendare damnũ datum, nã hoc caſu licet extet ſtatutũ ꝙ de dãno dato ſtetur ſacramento damnũ paſsi, tñ paſſus damnũ debebit ꝓbare plene de damno ſuo, aliter ꝙ̃ per ſuũ iuramentum. Ita no. dixit Cyn.& Bald.poſt eũ in l.ſi qñ C.vnde vi.& Bart.in l.ne quid ff.de incen.rui. naufrag.& in l.j.circa ſi.ff.fur.aduer.nau. Idem dixit Bald.in l.nummis ff.de in lit.iur.& d. Anto.in c.ſi.in iij.col.verſi.prędicta faciunt ad quæſtionẽ &c.quod me.cau.& Barba.in conſi.ſuo lxxvj.incip.Sapienter in v.col.in ſi.in iiij.vol.vbi alleg.alios plures doct. tenentes hanc partẽ, tene menti, quia iſta quotidie contingunt in facto.

339 Cui non conueniunt verba legis nõ conuenit eius diſpoſitio l.iiij.§.toties ff.de dam. infec.l.hos accuſare.§. omnibus ff. de accu. l.ita aũt in in prin.ff.de admi.tut. Et ideo teneas mẽti, ꝙ ſi ſtatutũ dicit ꝙ turbãs aliquẽ in poſſeſsione ſua puniatur pœna cẽtum & ablata reſtituat, tunc ſi aliquis turbat aliquẽ in poſſeſsione ſua & nihil auferat nõ incurrit pœnam dicti ſtatuti, quia nõ poteſt verificari per omnia, ſ. quo ad reſtitutionẽ. Ita colligitur ex glo.no.in l. mãcipia. C. de ſer. fugi.quam gl.ad hoc pro no.refert & ſequitur d.Fely.in c.nonnulli in xxxvj.col. ver. amplia &c.de reſcrip.& Ludo. Ro.in ſing. ſuo 496.inci.ſtatutum puniẽs &c. & Soci. in cõſil.ſuo lxxj.incip.ſuper.q.in ſi.j.col. & in conſi.ſuo lxxvj.inci.viſa facti cõtingentia &c.in prin.iiij.col.& ibi in conſi.ciiij.incip.viſis &c.in v.col.in ſi.& in eo.vol.in cõ
* ſi.cxix.inci.præſupponitur in vlt.colũ.(Et in cõſi.xxxij.inci.ſuper quæſtionibus ante ſi.in iij.vo.)& Dec.in cõſi.ccxxxiij.inci.viſo.in pe.col.& in conſi.cclix.incip. viſis.in pe.col.in ſi.& in cõſi.cclxxv.incip.viſo tenore in vlt.col.& in cõſi.ccxc.inci.dña Blaſia &c.in iij.col.& in cõſi.ccxcj.incip. viſis in pe.col.in ſi.& in conſil.cccxvij.incip. viſis &c.in j.col.& in cõſi.cccxxvij.inci. viſo
* in vj.vol.in vlii.col.(Et do.Phi.dec.in conſi.ſuo x c.in ij.col.& in conſil.cxxxvij.in ſi. in pe.col.& faciũt dicta per eũdẽ d. Phil. in conſi.ſuo lxxj.inci.In caſu in pe.col.)Et idẽ dixit Iaſ.in l.j.in ij.col.ff.de iuſti.& iur.pro quibus faciũt dicta per ipſum in illa l.j.in ſi. iij.colũ.de iuſt.& iur. Et facit optime quod voluit Bar.in cõſi.ſuo clxvij.inci.quod miniſter fratrũ de penitentia &c. Vbi dicit qđ ſtatutũ loquẽs de pœna imponẽda nõ habẽti pacẽ ab offenſo non habet locũ vbi non eſt offenſus, a quo pax haberi poſsit, quod dictũ refert & ſequitur do.Fely.in d.c.nonnulli in xxxv. col.& ibi dicit qđ hoc dictũ ẽt refert & ſequitur Flo. de S. Petro in l.ij. C.de reb.cred.& Io.de Ana.in c.ij. in xiiij. col.extra de maledic.Et vide plura notabilia dicta ad hoc propoſitũ quæ adducit do. Fely.in d.c.nõnulli in xxxv.& xxxvj.col. de reſcri.& vide do.Lau.calca.in cõſi. ſuo lxxiiij.inci.pro dictis filiabus &c.in iiij.colum.& Alex.in l.j.in j.colũ.ff.de acqui.poſ. & Ang.in l.ſi quis id quod in prin.in ver.ſequitur in tex.ff.de iuriſ.om.iud. & Soci. in conſil.ſuo xxx.incip.quamuis &c. in vj.& x.col.& Pau.de Caſt.in d.l.mancipia.

340 Caute agãt bãniti qui ex forma ſtatutorum poſſunt impune occidi, quia ẽt ſi habẽt gratiam & ſint rebãniti, & ſoluerũt id quod ſoluere tenentur, atñ his peractis niſi actualiter & cũ effectu fuerint cancellati de banno, poterunt impune occidi. Ita nota. dixit Pau.de Caſt.in l.ſi duo ff.de acquir.hæredi. Vbi dicit ꝙ occidens bannitum qui erat rebannitus ſed non erat adhuc cancellatus de banno non debet puniri, quia ſufficit quod eſſet deſcriptus in libro bannitorũ, quoniã excuſatur authoritate publice ſcripture. qđ dictum refert & ſequitur Alex.in cõſil. ſuo cxiiij.in iij.col.in j.volu.& Iaſ.in l.ſi creditoris in ij.col.C.de fideicom.& idem voluit Bal.in l.labeo in §.j.in ſi.ff.de pac.& Bald. poſt Iaco.de But.in l.de etate in.§.ex cauſa ff. de interrog.act. vbi dicit Bald.quod ille tex.allegatur pro offendẽte rebannitũ ſed nondum cancellatum de bãno, quod ille ſit excuſatus propter authoritatẽ ſcripture. Et dicit ibi ipſe Bal.quod iſta eſt ipſa veritas. Quod dictũ ẽt refert Iaſ.in d.l. ſi creditoris & dicit Bald.in d.l.labeo.§.j.quod ex hoc debet eſſe cautus ipſe rebãnitus vt ſtatim facta reſolutione faciat ſe cancellari de libris bannitorum. Item hanc partẽ ẽt tenuit Alb. de roſa. in tracta.ſuo ſtatutorum.in vlti. parte.q.xxxiiij.inci. tranſeundo ad ſecundam quæſtionem.vbi refert hoc obtinuiſſe de facto, idem ẽt tenet Alex.in cõſil.ſuo cclxxx. incip.attenta diſpoſitione &c.in ſi.j.col.vbi refert Bal.in d.l.labeo.in.§.ſi. Dicẽtẽ quod licet bannitus ſoluerit penam, tamen niſi ſit cancellatus de banno adhuc ẽt poterit impune offendi, quia donec eſt ſcriptus inter

bãnitos iſta appellatio, ſcilicet bannitus ſemper ſibi ineſt. Et ſic ſi durat iſtud nomen appellatiuum, ſcilicet bannitus, durat etiã effectus nominis l. tutelas ff. de capi. dimi. hanc partem etiam tenuit Alex. in cõſi. ſuo cccj. incip. Viſis dubitationibus &c. in iij. colum. vbi adducit alios plures doct. tenentes hãc partem. Et idem etiam tenet Alex. in conſi. clx. incip. Viſis narratis &c. in vij. volu. & Iaſ. in d. l. ſi creditoris. Quam concluſionẽ & communẽ opinionẽ amplia duobus modis. Primo ꝙ non ſolum talis bannitus debet cãcellari de vno libro bannitorũ, ſed ẽt debet cancellari de omnibus libris bannitorum, quãdo banniti deſcriberẽtur in pluribus libris, vt fit hic Bononiæ, alias poſsit occidi vt ſi non fuiſſet cãcellatus. Ita not. dixit Angel. in l. fi. per illum tex. ff. de his quę in teſta. delen. & ibi Rapha. Cuma. & Ange. in l. noſtram C. de teſtamẽ. & iſtud latius firmat Alexã. in d. conſi. ſuo cclxxx. incip. attenta diſpoſitione ſtatuti &c. in j. & ij. col. pro quibus etiam faciunt dicta per Alex. in d. conſil. ſuo cccj. incip. Viſis dubitationibus &c. in ij. vel. iij. col. Item amplia & ſecundo ſupradicta, & dicas ꝙ talis bannitus ſi fuit cãcellatus de libris bãnitorum non poterit impune occidi. Hoc eſt verum ſi debite & legitime fuit cancellatus, ſecus ſi indebite fuit cancellatus, quia offendens bannitum indebite cancellatum de bãno nõ punitur perinde ac ſi offendiſſet vel occidiſſet bãnitũ nõ cancellatũ. Ita dixit Bal. in c. j. in prin. in ti. hic finitur lex corra. & incip. cõſue. regni. & Bal. in conſil. ſuo ccviij. incip. coniungamus &c. in ij. col. in vj. volu. Idem voluit ipſe Bal. in l. ſcriniarios C. de teſt. mili. & Ioã. And. in c. veniens. de accuſa. in nouel. & d. Nellus in tracta. bãnitorum in j. parte tertij temporis in iij. q. & voluit d. Bartho. Cæpo. in conſi. ſuo vij. inci. quidam fuit Paduę cõdemnatus &c. in ij. col. vbi dicit quod idem voluit Ray. in l. ſi non ſerui. per illum text. ff. de dona. inter vir. & vxo. Et ſcias ꝙ quis præſumitur indebite & iniuſte cancellatus de bãno quãdo non apparet cauſa propter quã fuit cãcellatus. ita dixit Bald. in c. cũ ſuper in vj. colum, de re iudi. & in l. ſi non ſortem. §. adeo ff. de condi. indebi. & in l. ſi pręſes C. quomo. & quã. iud. in fin. de quo dixi in l. j. in prin. in ix. col. ff. de ſicc. pro quibus faciũt not. verba Bald. in l. ſi præſes C. quomo. & quan. iud. & faciunt dicta per me in l. fi. in iiij. col. verſi. adduci etiam poteſt &c. ff. de quæſtio. & per Abb. in conſil. ſuo vij. incip. tria circa primum &c. in iij. col. in iij. volu. & per d. Nellum in ſuo tracta. bãnitorum in iij. parte ſecũdi tẽporis in q. lxxvij. incip. Sed circa idem &c. & faciunt optime not. verba Bal. in d. cõſi. ſuo ccviij. incipien. Coniũgamus &c. in iij. col. in vj. vol. quem omnino vide, & per eũdem Bal. in repertorio ſuo in litera B. in ver. bannum cum cancellatur &c. Modo circa illud quod ſupra dixi, ꝙ rebannitus nõ cancellatus de banno poteſt impune offendi ſicut antea poterat. Limita aliquibus modis. Et primo limita qñ extaret ſtatutum in loco dicens ꝙ banniti debeant rebãniri per quoſdam ſapientes. Nam hoc caſu licet bannum non ſit cãcellatum, tamẽ tales banniti nõ poterũt impune occidi, quoniam tũc bannum propter tale ſtatutũ redditur inefficax. Ita not. dixit Bald. in l. ſi creditoris circa prin. C. de fideicõ. & eũ ſequitur ibi Pau. de Caſt. dicẽs ꝙ ſi deliberatũ ſit ꝙ bãniti rebãniantur ꝙ tunc ẽt anteq̃ de banno cãcellarẽtur nõ poterãt ex forma ſtatuti impune offendi. Idem tenet Alexã. in conſi. ſuo cxiiij. incip. ponderatis. in ij. col. in j. volu. vbi pro hac parte allegat not. verbum. Ioã. And. in addi. Spe. in tit. de oblig. & ſol. ſuper rub. quod etiam refert & ſequitur Iaſ. in d. l. ſi creditoris pro quibus etiam faciunt dicta per Ange. de Are. in lib. malefic. in verbo, qui iudex. ad probationẽ ſue inquiſitionis in j. ver. ante fi. vbi dicit ꝙ ſufficit cancellatio facta verbis, ad quod alleg. Bart. in l. emptor. in. §. lucius in fi. ff. de pact. vbi dicit ꝙ ſi in capitulis pacis actum ſit ꝙ bãniti rebanniantur & eorum cõdemnationes & banna caſſentur, ꝙ tunc non requiritur ꝙ de facto cancellentur ex libris. Sed ſatis eſt quod declarẽtur haberi pro cãcellatis, per illum tex. & idẽ firmat expreſſius Ange. & Imo. in l. j. in fi. ff. de his quæ in teſta. delen. pro quibus etiam faciunt optime dicta per Bal. & Pau. de Caſt. in l. huiuſmodi in. §. cum ita ff. de leg. j. & per Pau. de Caſt. in conſil. ſuo xxxvij. incip. Viſo dicto inſtrumento & tenuta cõceſſa &c. poſt me. & in l. ſi non ſortem §. adeo ff. de cõd. inde. in fi. Limita & ſecundo in eo qui ſciebat bãnitũ habuiſſe gratiã vel ſoluiſſe penam banni vel illum eſſe rebanniendũ de proximo ex aliqua cauſa, vel illũ eſſe verbo rebannitũ a ſuperiore, nam talibus caſibus propter talẽ ſciẽtiam punitur talis occidens talẽ bãnitum nõ cãcellatum perinde ac ſi eſſet cãcellatus. Ita dixit domi. Nellus in ſuo tract. bannitorum in j. parte tertij tẽpo. in ij. q. & Bal. in l. ij. in iij. colũ. in prin. ff. ſi quis in ius voc. nõ ier. & in l. quid ſit fugitiuus. §. apud

labeonē.ff.de edili.edic.& Io.And. in regula,ꝙ quis mandato.de reg.iur.in vj.in mercu.& Bal.in l.j.C.de pe.& Alex.in d cōſil. cxiiij.incip. ponderatis &c. in ij.colū. ante med.in j.volu.& Bal.in l.huiuſmodi in.§.ſi iſta ff.de leg.j.Limita & tertio ſecundū Iaſ. in d.l.ſi creditoris.quando rebannitus dato ꝙ actualiter non ſit cācellatus de banno tñ per ſolenne inſtrumentum poſitum in archiuo publico appareret per eum fuiſſe actualiter ſolutam tantam pecuniam per quantā erat in banno poſitus, & qua ſoluta eximitur a banno quia tunc nō dicitur amplius figuraliter nec ſubſtantialiter bannitus alleg.ipſe Iaſ.hoc voluiſſe Bal.& Rapha. Cuma.in d.l.huiuſmodi.§.ſi ita, & dicit ꝙ hoc tamē ibi limitat Ioā.de Imo. vt procedat ſi iuxta bannum facta ſit mētio de ſolutione, alias tenet ꝙ adhuc occidens nō veniat puniendus cum adhuc etiam poſsit probabiliter ignorare.quod tñ dictum non approbat Iaſ.in d.l.ſi creditoris.quod ego ēt improbo ex pluribus quæ adduci poſſent. Et maxime per ea quæ ego dixi de archiuo publico in repeti. mea rub.C. de proba. in lviij. & lvj.colum.vbi videas. Limitat etiam Iaſ.ꝑ dicta vbi ſupra non habere locum in bannito qui tolerabitur a ſuperiore,nam talis bānitus nō poterit impune offendi licet ſit deſcriptus in banno & in libro bannnitorum, vt dixit Saly.in l.nullus C. de iude. de quo dicto vlterius me non extendo,quia late de illo dicto locutus ſum in ſing.meo.77. inci. patiētia &c.vbi videas.Et circa illud quod dixi de eo qui ſciebat bannitum habuiſſe gratiā vel coluiſſe vel debere de proximo rebanniri.Si vis ſcire ex quibus præſumatur ſcientia,vide Ang. in l.titius in.§.lucius titius ff.de lib.& poſthu. An autē quādo aliquis eſt bānitus pluribus bannis debeat vnā habere abſolutionem vel cancellationem vel plures,vide do.Nellum in tract.ſuo bānitorum,in iij.parte ſecūdi tēporis,in lxxij. q.incip.quero Titius &c. Et circa materiā banniti non cancellati & materiā cancellationis,vide Bald.ēt in l.ex morte C. ad leg. aquil.Bald.in l.quid ſit fugitiuus.§.apud labeonem ff.de edil.edic. & in l.j.in ij.col.C. ſi a non compe.iudi. & vide quæ dixit do. Nellus in tract.bannitorum,in iij. parte ſecundi temporis q. lxxiiij.incip. In ciuitate ordinatum eſt &c.Et quę ego dixi in practica mea cauſa. crimi. in.§.aggredior numero xxx.cum ſeq.& in l.j.in princi.in ix.colum.ff. de ſicca. Tene menti perpetuo quia audeo dicere ꝙ ab aliquo iſta plene in limili non ſunt adducta, & vere ita ſunt quotidiana & lucroſa, quod eſſent literis aureis inſcribenda.Et ego illa millies habui in facto.in diuerſis locis & ciuitatibus &c. In hac materia vide etiam Cor.in conſil.xvij. incipien.In hac conſultatione in primo volumi.& domi.Philip.Decium nor. loquentem in conſilio cccxxvij. viſo per totū.& vide ſingularia verba Alex. in hac materia in conſil. ſuo cccj. præalleg.incip.Viſis dubitationibus in iij.col. in verſicu. ad prædicta etiam benefacit.

341 Ille qui tenetur ad aliquid faciendū ſub pœna intra certum tempus,ſi illud nō fecit intra illud tempus,quia ad illud faciendum non fuit monitus vel interpellatus non cadit in pœnam,ita dixit do.Abb.in c.pen. in penul.colum.extra de iudi.& Bald.in c.j.§. iudices in iij.col.de pace iura.fir.& Bald.in conſi.ſuo lxj.incip. ſuper contentis &c. in vj.vol.& Catal.in tracta.ſyndi.in ver. xlij. inci.Adde quod ſi tu iudex &c. Vbi dicunt ꝙ ſi iudex tenetur expedire proceſſum vel cauſam intra certum tempus ſub certa pœna, non cadit in pœnam ſi non expediuit, quia pars non inſtetit & eū non interpellauit.Pro quo facit l.iiij.§.hoc autē iudicium ff.de dam.infec.& facit tex.in l.j.in.§.magiſtratibus ff.de magi.cōue.vbi dicitur quod magiſtratus qui nō dedit tutorē vel curatorem minori tenetur,quod verū eſt, dicit ibi tex.ſi ad hoc interpellatus fuit,alias non.& facit gl.in l.vniuerſa C.de preci. impe.offe. vbi text.dicit qđ habens dilationem abſoluendum a principe tenetur ſatiſdare de ſoluendo finito termino,alias non gaudet commodo dilationis.Et gl.ibi dicit hoc eſſe verum ſi talis ſatiſdatio petatur a creditoribus, alias ſecus.Et per illam gloſſ. dicit ibi Paul. de Caſt. not. verbum.Pro quibus faciunt plura & plura quæ ad hoc propoſitum ſimul reduxi in l. vnius facinoris in.§. cogniturum in j.ij. & iij. colum.ff. de quæſtionib. & faciunt dicta per domi. Franciſ. de Aret. in capitu.ſecundo in ij. columñ.de accuſatio. & facit optime quod nota. dixit Soci.in conſilio ſuo cxxxiij.incipien.Profecto ni fallor &c.in j.colū.poſt prin. Teneas tamen menti quod licet ad hoc vt quis cadat in pœnam non faciendo requiratur monitio vel interpellatio,vt ſupra dixi,tamen quando quis promittit vel obligatus eſt ad aliquid faciendum ex aliqua particulari obligatione. Et etiam ſtatutum arctat eum ad illud faciendum,,tunc vt ſtatutum aliquid operetur tenetur illud facere ſine mo-

nitione, alias cadit in pœnam. Ita dixit Federi. de Senis in conſilio ſuo ctiij. incipien. Quod non fecerit reſidentiam &c. quem refert & ſequitur Abb. in c. qm̃ frequenter, in §. porro. in vj. col. extra vt lit. non conteſt. quos refert & ſequitur Socin. in conſil. ſuo cxxxiij. incip. profecto &c. in fi. verbis. Pro quibus faciunt dicta per eundem Feder. de Sen. in conſi. ſuo cv. incip. conſueuerunt viſitatores &c. quem uide. & vide quę dixi in l. patre vel marito. in vij. col. ff. de quæſtio. & vide omnino in materia iſta Iaſ. in l. vnica. circa fin. C. quando lib. prin. datur. & faciunt dicta per Corſe. in nota. ſuo. in verbo, prohibitio. quem vide.

342 Quando teſtis eſt omni exceptione maior abſq; dubio in ſimilibus facit ſemiplenã probationem, in criminalibus facit indiciũ ad torturam. Ita habetur in l. admonendi. ff. de iureiur. & in l. in bone fidei. C. eo. & in l. maritus. & in l. fi. ff. de quæſtio. & in l. fin. C. eo. Iſtud intellige eſſe verum qñ talis teſtis eſt rite & legitime examinatus, ſecus autẽ ſi non ſit rite & legitime examinatus, qm̃ tũc non facit ſemiplenam probationem nec indicium. Ita no. dixit Bal. in c. j. in. §. ſacramẽtum. in ij. col. de cõſue. recti feu. quem refert & ſequitur Barba. in conſi. ſuo xj. inci. illud in medium &c. in antepe. col. in iiij. volu. & facit quod voluit idem Bal. in auth. ſed & ſi quis. in vlt. col. C. de teſti. vbi dixit ꝙ teſtes inordinate recepti non probant etiam ſi eſſent recepti a cardinalibus. Et facit dictum eiuſdem Bal. in c. j. in j. col. cum ſucceſſio. tene. vbi dixit ꝙ vbi non eſt ordo deficit ſubſtantia. Et teneas etiam menti in hac materia quod licet vnus teſtis omni exceptione maior faciat indicium ad torturam, vt dixi hoc eſt verum ſi cum ipſo teſte concurrant alia indicia, ſecus ſi eſt ſolus ſine alijs indicijs, ꝙ tunc talis teſtes ſolus non faciet indicium ad torturam. Ita dixit Cy. in l. fi. C. de quæſtio. quem refert & ſequitur Alexan. in conſi. ſuo cccxiij. inci. viſo themate anteſcripto &c. in j. col. quos refert & ſequitur Iaſ. in repe. l. admonendi. in lxxvij. col. ff. de iureiuran. in ver. x. prædicta regula &c. Tene menti, quia iſta ſunt quotidiana & lucri ac honoris plena in contingentia facti.

343 Veriſimilitudo eſt maxime importãtie & maximi effectus, vt apparet ex his quæ dixi ſupra in ſing. ccxcviij. incip. remotum a veriſimili &c. & infra in ſing. cccxcvj. incip. veriſimilitudo &c. & in l. j. in prin. ff. de quæſtio. & in repe. mea rub. C. de proba. in materia veriſimilitudinis. Et patet etiam ex tex. valde ſing. in l. titius. in. §. lucius. ff. de lib. & poſthu. & ex tex. l. fi. ſecundum intellectum Bar. C. de poſthu. hæredi. inſtitu. vbi prouiſio teſtatoris facta in vno caſu procedit in alio caſu in quo teſtator veriſimiliter idem ſtatuiſſet. & facit gl. ſingu. in l. tale pactum. §. fi. ff. de pact. quæ vult ꝙ qñ veriſimile eſt ꝙ ſtatuẽtes idem ſtatuiſſent ſi fuiſſent interrogati habetur ac ſi ſtatutum eſſet, quã gl. extendit Bal. ad reſcripta & generaliter ad alia in l. j. C. quæ res pigno. obli. poſ. & l. barbarius. in verſi. ſed & ſi ſciſſet. ff. de offi. præto. de qua gl. ego plura dixi alias conſulendo, vt apparet in pluribus cõſilijs meis. & dixit Bal. in l. teſtium. in pen. col. C. de teſti. quod magis creditur paucis teſtibus veriſimilia deponentibus q̃ centum veriſimilia non deponentibus. & dixit Bal. in l. ſcripturæ. in ij. col. & ibi Saly. C. de fide inſtr. ꝙ in probationibus multum attenditur veriſimilitudo. & dixit d. An. in c. ſuper hoc. de renũ. ꝙ iudex nõ debet admittere exceptionem nõ veriſimilem. & dixit d. Alex. in l. ſi duo patroni. in princ. in ij. col. ff. de iureiur. quod teſtes alias non idonei ſi deponunt veriſimilia vel habent præſumptionem pro ſe efficiuntur idonei. & dixit Angel. in conſil. ſuo ccxlviij. incip. Phil. Ciuis de Florentia &c. in ij. col. quod nulla diſpoſitio tam generalis eſt quæ trahi debeat ad ea de quibus nõ eſt veriſimile diſponentem vllatenus cogitaſſe. quæ omnia refert Iaſ. in l. ſi extraneus. in ij. col. ff. de condi. cau. da. cau. nõ ſecu. &c. Sed vltra eum circa hanc materiam veriſimilitudinis ſcias ꝙ licet non valeat dictũ teſtis parte non citata iuribus vulgaribus, de quo late dixi in repe. mea. l. fi. C. de probat. in xxxvj. char. tñ ſi depoſitio talium teſtiũ ſit veriſimile debet apud bonos & graues viros qui inſpecta ſola facti veritate procedunt concludere, ſecundum Bal. in l. ſolam. circa fi. C. de teſti. quem refert & ſequit᷑ do. Franci. de Are. in conſi. ſuo cxxvij. incip. In cauſa do. Antonie. in ij. col. quos refert & ſequitur do. Philip. Deci. in conſi. ſuo liij. incipi. placet &c. in pen. col. &c. & illud dictum Bal. etiam refert et ſequitur idem d. Fran. de Are. in conſil. ſuo lxxxiiij. incip. diligenter ponderatis &c. in iij. col. & Iaſ. in l. certi cõdictio. in. §. ſi nũmos. in vij. col. ff. ſi cer. pet.

344 Taciturnitas quandoq; eſt magni effectus & importantiæ, vt patet in l. cum oſtendimus. ff. de fideiuſ. tuto. & ex his quæ dixi in ſing. meo lxxvij. incip. patientia. & ex dictis per do. Philip. Deci. in conſil. ſuo lxvj. inci. de duobus &c. in vj. col. in fi. & ex his

quę addidi ad d.l.cum oſtendimus. Et patet etiam ex dictis per do.Iaſ.in l.cũ proponas. C.de pac.& in l.non minorem.verſi.ſecundo limita.C.de trãſa. Et inter alios effectus operatur probationem debiti. Nam qñ mutuaſti pecuniã nullo teſte præſente ad hoc vt poſsis probare dictum mutuum, cautela eſt vt tu ſcribas vnam literam illi cui mutuaſti coram duobus vel tribus teſtibus qui legant cõtinentiam ipſius literæ in qua ſcribas quod tu rogas illum cui mutuaſti quod reſtituat tibi illa centum quę tu ei mutuaſti, & poſtea mittas dictam literam illi debitori tuo per vnum ex illis teſtibus qui vidit et legit continentiam illius literæ. Nã ſi poſtq̃ ipſe debitor legerit dictam literã, & ſtatim non fuerit proteſtatus ꝙ miratur de tali litera, eo quia non eſt tibi debitor in aliquo ſed tacuerit, tunc per talem taciturnitatem inducitur probatio pro te contra illũ debitorem de illis cẽtum, adeo quod ex hoc poteris cogere eum ad ſoluendũ dicta centum. Ita no.dixit Bar.in l.ſi.fa.la.ij.per illũ text. ff.ad macedonia.& idem ipſe dixit in l.quo enim.in.§.j.ff.rem ra.habe.& Bar. in l.ſi tabernam.in.§.idem quæſijt.ff.de pig.& in l. publica. in ſi.ff.depo.& idem ſirmat Math. in not.ſuo xxij.incip.Nota mirabilem &c. vbi alleg.d.l.ſi.fa.& tex.in cle.j.de procur. idem etiã voluit Bald.in l.ſi procurator abſentis.in prin.ff.de procu.& Bar.& Bald.in l.titius ſeio.ff.de conſti.pecu. & Bal.in rub. C.de ſi.inſtru.in antepe.col.verſicu. quæro quid de literis &c. & in l.ſi literarum.C.de ſolu.& in l.ſi.C.ad maced.& Bal.in l.ſi literas.C.manda.& in l.ſi.C.de noua.& in c.ex parte.in vij.col.de reſcrip.& in c.ſi.in viij. col.de iureiuran.& Io.de Imo.in l.qui in domini.ff.de teſta.& in l.non ſolum.in.§.morte.ff.de ope.no.nun.& in cle.j.de procur.in ſi.& Lud.Ro.in l.quæ dotis.in vij.col.ff.ſolu.matri.& Abb.in c.non iuſte.in iij.col.de procu.& Abb.in cõſi.ſuo xviij.inci.in cauſa & quæſtione.in ij.col.& Cæp.in cautela ſua xj.inci.pone ꝙ filius &c.& doc.in l.ſin. C.ad maced.Item voluit gl.in l.pomponius ſcribit.ff.in quib.cau.pig. taci.contraha. & ibi voluit Ang.& Imo.& d.Phil.in c.cũ M. Ferrarien.in xviij.col.de conſti.& do.Lau. Calca.in conſi.ſuo xviij.incip. Ad primum videtur &c.in iiij.col.& d.Alex.in cõſi.ſuo cxlvij.incip.ponderatis verbis.in iiij.colũ. in ij.vol.& Iaſ.in repe.l.admonendi.in lxij. col.de iureiur.De quo etiam dixi in conſi. meo xlviij.incip.In cauſa & lite.in ij.char. & latius dixi in repe.mea rub.C.de proba. in ij.colũ.vbi omnia ſupradicta adduxi. Et circa hanc materiam ſcias quod ſi debitor in ducentum dicit creditori, accipe tua centum quæ tm̃ tibi debeo, ſi creditor tacet ſibi ꝑiudicat, quia dr̃ fateri ſe tm̃ debere habere centum & non vltra, ſecus aũt ſi nõ appoſuit dictionem taxatiuam tantum. Ita no. dixit Bart.& Rapha. Cu.in l.ſi cum dos.ff. rerum amot.quod dictum refert & ſequitur Lud.Ro.in l.j.ff.ſi quis iuſdi.non obtempe. & Iaſ.in l.ſi quidem.C.de tranſact.& in.§.ſi minus.in ij.col.inſtit.de actio.Teneas etiam menti ſing.verbum in hac materia taciturnitatis, videlicet ꝙ ſi filie vnius ex fratribus fuit data dos per patrem de bonis communibus alijs fratribus tacentibus & nõ cõtradicentibus, videntur fratres qui non contradixerũt eorum partem donaſſe.Ita dixit Ioan.de Imo.in quodam conſi.ſuo incip. In caſu præmiſſo de pluribus eſt videndũ &c. in iiij.dubio. vbi expreſſe dicit quod dotes date filiabus alicuius, intelliguntur date de cõibus bonis fratrum ſi ſunt date ſciẽtibus fratribus nec aliquid proteſtantibus, adeo ꝙ tales dotes tempore diuiſionis nõ ſunt in partem illius computande cuius erant filiæ, quia fratres non contradicentes videnť partem eorũ donaſſe, per id quod no.in l.ſi ſeruus cõis.ff.de dona.inter vir.& vxo.quod dictum pro valde not.refert & ſequitur do. Phil.Deci.in conſ.ſuo lxvj.inci.de duobus. in antepe.col.in ſi.quod etiam tenuit Socin. in conſil.ſuo v.incipi.ſupraſcriptis inſignes doc.in iiij.col.verſic.circa ſecundam.in iiij. vol.& ibi in conſi.ſeq.& idem voluit Pau. de Ca.in conſi.cxxij.incip.ad primũ reſpõdetur.in ij.col.pro quo optime faciunt dicta per do.Phil.Deci.in conſi.cclxvij.inci.non excidit.in ij.colum. ad ſi.vbi omnino vide, quod ꝓfecto eſt perpetua memoria dignũ, cum ſæpe de facto contingat. Ad quæ vide etiam Iaſo.in authen.quod locum, in iiij.& v.colum.C.de colla.

345 Maritus ſi confeſſus eſt in aliquo dotali inſtrumẽto vel alius eius nomine ſe habuiſſe & recepiſſe dotem, poteſt ſi eam vere nõ habuit intra debitum tẽpus opponere exceptionem non numerate dotis.l.ſi.& authen. ibi poſita.C.de dote cau.non nume.l.ſi voluntate.C.de dot.promiſ.habetur in l.in cõtractibus.in.§.ſed quoniam.C.de non numera.pecu.& in.§.fuerat.inſtitu.de actio.quod intellige niſi dictæ exceptioni ſit renunciatum, vt in dictis iuribus.Iſtud tamen procedit & locum habet quando maritus confeſſus fuiſſet ſe dotem accepiſſe ab eius vxore

vel ab eius patre, ſecus autem ſi confeſſus fuiſſet ſe habuiſſe dotem a tertio, quia tunc præſumitur ſemper fuiſſe actualiter numerata. Et ideo tunc non admittitur exceptio non numeratæ dotis, Iſtud fuit ſingula. verbum Salyc. in authen. ſed iam neceſſe. C. de donatio. ante nup. quod dictum pro ſingulariſsimo refert & ſequitur Iaſ. in. §. fuerat, in xxiij. colum. in verſi. vnum etiam non omitto &c. inſti. de actio.

346 Præſcriptio interrũpitur pluribus modis, vt habetur per Abb. in c. illud, extra de præſump. & per doct. in pluribus & diuerſis locis quos refert Bertha. in reperi. ſuo in verbo, præſcriptio interrumpitur. in j. ver. vbi latiſsime loquitur circa hãc materiam. Et inter alios modos interrũpitur ipſa præſcriptio per citationem legitime factam, ſecundum Ioan. Andr. & alios in c. propoſuiſti. de foro compe. & in c. licet. de offic. dele. & in c. venerabilis. & in c. cum plures. eo. titu. lib. vj. Bar. in l. ex hoc edicto. in prin. in j. colum. & ibi Alexan. in v. colũ. vbi allegat alios plures tenentes hanc partem. ff. de eo per quem fact. erit. & Angel. in l. ad peremptorium. ff. de iudi. & Oldra. in conſilio ſuo ccliiij. incip. quia tota &c. in iiij. col. & Bar. & Alexan. in l. accuſaturus. ff. de adult. Tene tamẽ menti ꝙ nunquam per citationem interrumpitur præſcriptio, niſi de tali citatione ſit facta relatio per nũcium iudici. Et talis relatio ſit in ſcriptis redacta. Ita dicũt docto. in clemen. ij. vt lit. penden. quod dicit Pe. de Ancha. ibi hoc eſſe ſingulariſsimũ dictum. Et refert ſe illud audiuiſſe a Bald. in voce dicentem hoc tenere Guil. de Cu. in l. ſicut. C. de præſcriptio. xxx. ann. quod dictum refert & ſequitur Iaſ. in. §. pœnales. in xxvij. colum. verſic. & circa prædicta. inſti. de actio. quod eſt not.

347 Matrimonium metu cõtractum eſt nullum & non tenet, ſecundum gl. in l. j. in fi. ff. de autho. tut, voluit Cardi. in clementi. j. in xvij. q. de con ſangui. & affini. & Oldr. in cõſi. ſuo xxxv. incip. factum tale eſt &c. & docto. in c. conſanguinei. de re iudi. Bal. in tracta. ſchiſma. in vj. colum. & habetur in capitulo quod locum. & in c. ſeq. extra de ſponſa. & per Innoc. in c. cauſam matrimonij. de offi. deleg. per Bart. in l. fi. ff. ſi quis aliq. teſt. prohi. & per Bal. in l. j. C. eo. ti. per gl. in l. ſi mulier. in. §. ſi dos. ff. quod met. cau. quod eſt verum ſi metus ſit talis quod cadat in conſtantem virum, alias non, vt habetur in c. veniens. el ij. de ſpon. de quo etiam per Alex. in conſi, cccxcj, incip. in cauſa &c. & in conſi. ibi ſeq. & in conſi. clvj. incip. viſo proceſſu &c. in v. vol. & in conſi. ſuo cccxliiij. incipi. quoniam matrimonium tamẽ carnale nõ inualidatur propter metum reuerentialem patris, vt eſt tex. no. & ibi Bal. & Salyc. in l. ſi patre cogente. ff. de rit. nup. ad quod tamẽ vide quæ dixi ſupra in ſingul. cxlvij. incip. Filius præſens. & in ſingu. ccxv. incip. validum eſt argumentum. Dicas tamen & perpetuo teneas menti ꝙ in matrimonio ſpirituali, puta, in ingreſſu religionis facto per filium vel filiam coacte propter reuerẽtiam paternam vitiatur tale matrimonium & talis ingreſſus, ita dixit gl. ſingul. in c. præſens clericus. xx. q. iij. quam glo. pro valde no. refert & ſequitur Iaſ. in. §. quadrupli. in ix. colum. in fi. inſtitu. de actio. vbi dicit illam gl. eſſe perpetuo notan. quia ſæpe contingit de facto, ꝙ filie inuite, quia forte ſunt deformes aut claude, propter reuerẽtiam patris, ingrediuntur monaſterium aut virginitatis habitum ſuſcipiunt, quod per hoc vitiatur ingreſſus & profeſsio, ita ꝙ ſine præuaricatione poteſt deſeri & deponi. Ad quod etiã dicit videñ. etiam eſſe tex. in c. cum virum. & ibi domi. An. extra de regu. & Imo. in l. ſi cum dotem. in. §. eo autem tempore. ff. ſolu. matrimo. & tex. in c. j. & ibi gl. & Abb. extra quod metus cau. de quo etiam per Alexan. in dicto. §. eo autem tempore. in penul. colum. & per Iaſ. in authen. ingreſsi. in j. colum. C. de ſacroſan. eccle. pro quibus etiam facit, nam ſi filia propter nimiam reuerentiam patris iurat, tale iuramentum eam non obligat. Ita not. dixit Bald. in l. etiam. C. ad velleia. & in l. pactum quod dotali. in iij. colum. in princip. C. de collatio. quem refert & ſequitur domi. Albe. Catanius. in tractatu ſuo violantes, in verbo, mulier. in nona char. in ij. colum. & faciunt dicta per domi. Philip. Decium in conſi. ccxix. incipien. viſo puncto. in iij. colum. in fin. verſicu. ſeptimo adduco. Tene mẽti prædicta, quia pluſquam quotidiana ſunt. Et nimirum ſi quandoque moniales ſunt inhoneſtæ & turpem ducunt vitam in vituperium religionis & ſuorum affinium. Nam hoc euenit quia ipſe fuerunt factæ moniales contra earum voluntatem.

348 Libellus generalis & incertus regulariter non admittitur, vt habetur in lege ſi in rem. ff. de rei vendic. & in l. prima. §. ſi quis argentum. ff. depoſi. & in l. prætor edixit. in princip. & in. §. quod autem prætor ait. ff. de iureiuran. & in l. in actione. ff. de furt. & in capitulo j. ij. & iij. de libel. obla. cum ſim.

Hæc autem regula limitatur multis modis, ſed iter alias limitationes limitatur hoc eſſe verum ſi opponatur a patre, ſecus aũt ſi nõ opponatur, quia tunc procedit talis libellus generalis & incertus. ita habetur per doct. in l.ſi.vbi gl.C.de ann.excep.& glo.in l.j.in prin.in glo.magna.ff.de eden.& ibi Bart.in vlt.col.& habetur in c.abbate ſane.de re iu di.in vj.Iſtud tñ ꝙ libellus incertus & generalis ac obſcurus procedit reo non opponẽte, eſt verum,& procedit in cauſis ciuilibus, ſed ſecus tñ eſt in cauſis criminalibus. Et ideo ſi dicerem accuſo Titium de omnibus maleficijs quæ commiſit nõ procederet accuſatio etiam parte non opponente, per l.ſi bellorum.in prin.iuncto verſi.quod ſi libelli.& ibi Bar.ff.de accu.Ita multum ſingu.dixit Bal.in l.j.in xij.col.C.de confeſ.quod dictum pro not.refert & ſequitur Iaſ.in.§.curare.in v.col.in verſi.ad vnum tñ ſingu.aduertas &c. inſtit.de act.de quo etiam ſecundum eum habetur per Bald.met in addi.ad Spe.in ti.de ſenten.in xx.col.& per Ang.in repe.l.ſi vacantia.in v.char.C.de bon.vac. lib.x. Et ex hoc dicto habes no.limitationẽ ad tex.in l.abſentem.ff.de pœn.vbi dicitur ꝙ in cauſis criminalibus proceditur ad inſtar ciuilium,ad quem tex.ponit aliam limitationem gl.valde no.in c.de indicijs. quod eſt cap.primum.iij.q.iij.quam gl. pro valde ſingu.refert & ſequitur Ludo.Ro.in ſingul. ſuo cccccccxviij.incip.quæro nunquid &c. Et alia limitatio ad illum tex.colligitur ex dictis per me in l.j.§.ſi.in ij.col.in ver.ſcias tamen vnum &c.ff.de quæſtio.vbi videas.

349 In his in quibus tractatͤ de præiudicio irreparabili recedimus a regulis iuris cõmunis.quod patet.Nã licet quis non poſsit appellare a grauamine futuro in iudicialibus, quia non grauatus non appellat, vt habetur in c.ante ſniam.& in c.non ita.ij.q.vj.& voluit Bar.in l.titia.ff.de accuſ.in v.col.& do. An.in c.ex parte.in pen.col.extra de appel. & habetur late per Canon.in c.vt debitus. eo.ti.tñ iſtud fallit vbi tractatur de præiudicio irreparabili, vtputa,ſi pronũciatur quis torquendus,nam licet nõdum ſit tortus poterit tñ appellare ne torqueatur cũ per torturam tractetur de eius præiudicio irreparabili.Ita habetur in l.ſi quis procuratorẽ.C. de appel.& per d.Cardi.Alex.in d.c.vt debitus.in ix.col.de appel.vbi ad hoc allegat etiam not.per Bar.in l.ij.ff.de appel.recip. pro quo faciunt not.verba Bal.in d.l.ſi quis prouocatione. & dicta per d.Fely.in c.cum ſuper.in pe.col.de re iudi.& in c.cum inter R.priorem.in viij.colum.de excep.& per Ang.de Are.in trac.ſuo maleſi.in verbo, Et dictus Titius ſe defendẽdo.in j.char.in vltimo ver.incip.dixi &c.poſt prin.& per do. Fely.vbi omnino videas in c.ſignificauerũt. in vlt.col.poſt med.de excep.& in d.c.cum ſuper.in iiij.col.ante med. Patet etiã ex his quæ dixi in l.ſi quis ne quæſtio.in j.col.& in l.j.in prin.in iij.col.verſic.& ſubdit Barto.&c.& ibi in viij.colum.verſi.ſequeretur etiam &c.ff.de quæſtio.Et ideo tene menti ꝙ licet merus executor habeat conſcientiã ſuam cõtra ſniam quam debet exequi cum videat illam iniquam,tñ tenetur illam exequi,vt volunt doc.in c.paſtoralis.§.quia vero.& in c.præterea.de offic.delega.& in l.ſi vt proponas.& in l.executorem.vbi per gl. & Bal.C.de execu.rei iudi.Tñ hoc fallit in cauſa criminali ĩ qua tractatur de pœna corporali, quia in talibus cauſis merus executor non debet exequi ſententiam iniuſtã cõtra conſcientiam ſuam, quia damnum talis executionis eſt irreparabile. Ita nota. dixit Innoc.in d.c.paſtoralis.in d.§.quia vero.qđ dictum referi & ſequitur Iaſo.in.§.ſi minus in vij.col.in prin.inſti.de actio.ad quod etiã allegat Pau.de Leaza. & Pet.de Ancha.in cle.j.de re iudic.& Bald.in l.addictos.C.de epiſco.audi.pro hoc etiam facit illud ſatyrici,videlicet,Nulla vnquam de morte hominis contentio longa eſt. Et vltra eum dicas ꝙ tu pro prædictis optime faciunt dicta per do. Nellum in tractatu ſuo bannitorum in iiij.parte primi tempo.in v.q.incip.Quinto quæro &c.in verſi.ego vero &c.vbi notanter loquitur &c.

350 Damnum quod quis ſua culpa ſentit ſibi imputet & non alijs.l.ſi fideiuſſor.ff.manda.l.ſi merces.in.§.culpe.ff.loca.l.inter omnes.in.§.pen.ff.de furt.l.j.§.vſq; adeo.ff.de iniur.l.iij.§.ſi quis volentem.ff.de liber.ho. exhi.cum ſim.Et ideo teneas menti,nam tu ſcis quod ſi ſit facta locatio ĩ emphyteoſim alicui pro ſe & filijs, non comprehendũtur filij adoptiui,ſecundum Spe.in ti.de loca.in §.nunc aliqua.in verſi.lxviij.& habetur in c.adoptiuis.in ti.ſi de feud.fue.contro.inter do.& agna. hoc tñ intellige verum eſſe niſi ad inſtantiam concedentis ſeu locatoris fierent filij adoptiui,quia tũc tales filij adoptiui comprehenderentur in tali locatione.Ita no.dixit Soci.in l.ſi cognatis.in xij.colum. in ſi.ff.de reb.dub.quod etiam extendit ad materiam.l.ſi vnquam.C.de reuo.dona.de quo ibi latius per eum.Pro quibus faciũt dicta ꝑ Soci.met in fallentijs ſuis in ccclxxij.

fallen.in prin.quod eſt no.& faciunt etiam dicta per eundem Soci.in conſi.ſuo vj.inci. licet adijcere.in ij.& iij.col.in iiij.vol.& dicta per me in repe.mea rub.ff.de fideiuſſ.in xix.q.ante fi.& dicta per Lud.Ro.in ſingu. ſuo cccclxviij.incip.emptor &c.

351 Amicitia magna idem operatur ꝙ coniunctio ſanguinis.l.cum allegas.C.de caſtrẽ. pecu.lib.xij.& gl.in c.ij.in gl.pe.de teſta.in vj.gl.& ibi Abb.in vlt.col.in c.requiſiſti.de teſta.Cy.Saly.Alex.& Iaſ.in l.exigendi.C. de procur.Ioan.And.in c.fi.de poſtu.& Cy. in l.iniuitus.in iij.col.C.de procur. Pro quo facit optime tex.in l.ij.in prin.in uerbo,amici.ff.qui pet.tut.& facit tex.& gl.ſing.in l. in teſtamento.ff.de fideicom.liber.quæ dixit ꝙ affectio facit ꝙ ex teſtamento non ſolenni quæcunque legata debeantur,de quo tex.& gl.dixit plura ſingularia Iaſ.in l.non dubiũ.in ij.col.C.de teſta.& faciũt dicta per Bal.in l.ſi iure.C.de teſta.manu.et per Soci. in conſi.ſuo lxviij.incip.Ioannes &c.in pe. col.in prin.& per Barba.in repe.l.cum acutiſsimi in xiiij.col.in verſi.& ſi verbis daretur audacia &c.C.de fideicom.vbi conatur ſuſtinere quod diſpoſitio.d.l.cum acutiſsimi.& l.cum auus.ff.de condi.& demon.& l.generaliter.§.cum autẽ.C.de inſti.& ſubſti.&c. habeat locum etiam in perſona valde dilecta teſtatori.Et hoc ex pluribus iuribus & maxime propter gl.in l.ij.C.in quib. cau.colo.cenſi.lib.xj. Sed iſtud dictum improbat Iaſ.in d.l.exigendi.in pen.col.C.de tranſa. & pro ſupradictis faciunt optime dicta per Barba.in conſi.ſuo lxxv.inci.ſapienter.in iiij.col.in iiij.vol.& in eo.vol.in conſi.xxij.incip.Clementiſsimum.in ij.col.Modo ex ſupradicta concluſione pluribus iuribus roborata a doct.in dictis locis,videlicet ꝙ iura loquentia in affine vel cõiuncto ſanguine habent locum in amico magna amicitia coniuncto.Ego infero ad vnum multum ſingulare,videlicet ꝙ ſicut ego impune poſſum occidere illum qui fecit inſultum cum armis contra conſanguineum vel affinem meum pro defenſione ſua,ſicut ego poſſem pro me tali caſu talem inſultantem impune occidere,vt dixit Bal.in l.raptores.in iij.nota.C.de epiſco.& cle.quem refert & ſequitur Iaſo.in l.j.in ij.col.C.de indic.vidui.tol. vbi plura ad corroborationem huius dicti, ita potero impune occidere inſultantẽ cum armis amicum meum maxima amicitia cõiunctum per prædicta.quod audacius affirmo, quia hoc expreſſe voluit Bald.in l.vt vim.in ij.col.verſic.quinto quæritur &c.ff. de iuſti.& iur. Pro quo allegat quæ habentur in l.cum alienam.C.de lega. Vide tamẽ Saly.in l.nullus.C.de maledi.& mathe.quæ videtur dicere vnum verbum contra prædicta, ſed eius dictum poteſt reprobari per ſupradicta.de quo etiam dixi in repeti.mea l.j.C.de rap.virgi.in xlix.char.vbi videas. ad quod etiam vide Corne.in cõſi.cciiij.incip. Pro deciſione.in ij.col.in j.vol.& vide do.Fely.in c.ſi vero.el j.in ſi.de ſen.excom. vbi dicit ꝙ licitum eſt occidere aggreſſorẽ etiam ſi aggreſſum nunꝙ cognouiſſet,alleg. gl.in c.j.in verbo, hactenus.xxiij.q.viij.de quo ibi latius per eum.Tene menti,quia ſæpe contingit in facto.

352 Sepius vidi dubitari circa vnum, videlicet ſi ſiat treuga vel pax , bannito , an illa ſit ſibi ſeruanda, & an non ſeruans eam cadat in pœnam conuentionalem? in quo breuiter dicas quod talis non ſeruans talem pacem vel treugam nõ cadit in pœnam.ita dixit Bal.ſuper ſtatuto.in verbo.pax.in j.verſi.& do.Nellus in tract.bannito.in iij.parte ſecundi tempor is.q.lj.incipi.quæro bannitus &c.& ibi in q.ſeq.de quo etiã per Bald. in l.iuriſgẽtium.in.§.ſi paciſcar.el j.& in.§. ſi paciſcar.el ij.ff.de pact.vbi tenet quod talis pax non valeat. Et ideo ꝙ contrauenies non cadat in pœnam quod dicit obtinuiſſe in contingentia facti quod dicit procedere etiam ſi pœna ſit promiſſa cum iuramento. De quo etiam per Ioan.And.in regula, fruſtra.de reg.iur.in vj.in mercu.& per Barto. Bald.Ang.& Imo.in l.quid ergo.in.§.ſi hæres.per illum tex.ff.de lega.j.& per Bart.in quæſtione ſua incip.Lucane ciuitatis.& in l.eleganter.in.§.ſi.per illum tex.ff.de pign. actio.& per doc.in l.j.C.qñ lice.ſe ſine iudi. vindi.& per Bar.Bal.& Ang.in l.j.in.§.non autem.per illum tex.ff.de dol.& per Bal.in l.j.in vlt.col.C.ſi a non compe.iudi.& in l. paciſci.ff.de pac.& per Iaſo.in l.conuentionem.in j.col.ff.de pac.& per d.Phil.Corne. in conſi.ſuo clxxv.incip.conſuluit.in j.vol. & per Alexã.latius loquentem in l.qui ſeruum.ff.de verbo.obli.vbi etiam limitat prædicta.Et dicit iſta eſſe vera qñ cuilibet iure publico competeret facultas offendendi bãnitum,ſecus ſi ſolo offenſo,quia tunc poterit per pactum tolli alleg.in arg.l.j.in fin.& l.iij.ff.de adimẽ.leg.& l.iuriſgentium.in dicto.§.ſi paciſcar.& dicit qđ ita limitat Bald. in l.reos.in xiiij.col.C.de accuſa.& Bal. & Salyc.in dicta l.accuſationis.ff.quod metus cau.de quo latius valde dixi in practi.mea cauſarum criminali. in clxvj.char.vbi om-

nino videas, quia iſta ſunt multum vtilia & valde quotidiana.

353 Datio pecuniæ & interuentus ipſius inducit delictum vbi alias delictum non eſſet, & hoc patet in pluribus caſibus. Primo apparet in teſte qui accipit pecuniam vt dicat verum teſtimonium, nam talis teſtis incurrit pœnam falſi, ſecundum glo. Bar. & alios in l.j.in prin.ff.de fal.& ibi dixi in j.colum. & idem dicit ibi gl.Bar.& alij in iudice accipiente pecuniam vt iuſtam ſniam ferat, vt in l.ij.ff.de condi.ob tur.cau.& ratio eſt ſecundum Bar. in d.l.j.quia teſtes debent deponere gratis illud quod ſciunt non aũt per pecuniam, vt in l.iij.in.§.lege iulia.ff.de teſti. Et illud quod debet fieri gratis ſi fiat per pecuniam turpiter fit, vt not.in l.iiij.in.§.ſi tibi.ff.de condi.ob tur.cau.& idem etiã dixit Bar.in l.diuus.ff.de re iudi.& Bald.in l. data opera.in xv.col.verſi.quid ſi teſtis.C. qui accu.non poſ.pro quibus facit.l.j.verſi. pecunia accepta.ff.de recep.& tex.in l.fi.in §.fi.ff.ad l.iul.repetun.et faciunt optime dicta per d.Nellum in trac. bannito.in ij.par. ſecundi temporis, in xij.q. Et vltra prędicta circa hanc donationem pecuniæ teneas menti perpetuo ſingulare verbum, videlicet ꝙ ſi per auri dationẽ inducitur mulier ad adulterium, licet contenta fuerit committere tale adulterium, tñ inuita reputatur illud cõmiſiſſe. Et ille qui aurum vel pecuniã dedit punietur pœna ſtatuti quæ imponitur adulteranti mulierẽ inuitam. Ita ſing. dixit Ang. in auth.de leno.in.§.fi.circa fi.quod dictum pro no.refert & ſequitur d.Phil.Deci.in cõſi.ſuo clxx.incip.Viſo themate &c.in ij.colum.pro quo ſecundum eum facit tex.in l.j. C.de rap.virgin.& in l.j.§.perſuadere.ff.de ſer.corru.& etiam vr idem dicere Cy.in d. l.j.C.de rap.virgi.in j.col.in verſ.tertio oppo.ibi,& ſic mulier decepta &c.et idem voluit d.Ioan. Niuizanus in ſylua ſua nuptiali, in xiiij.char.in ij.col.ĩ fi.quod eſt no.pro quo facit, nam aurum ſeu munera faciũt nõ volentem velle. Ideo ſcribitur Deute.cxv. Quod munera excecant oculos ſapientũ & mutãt verba iuſtorum, quod dictum refert Ang.& Iaſ.poſt eum in l.non dubiũ.in principi.C.de teſta.et dicit tex.in c.qui recte.xj.q. iij.ꝙ acceptio nummorum præuaricatio veritatis eſt.& facit tex.no.in c.pauper.xj.q. iij.in verſi.cito violatur auro iuſtitia.

354 In dubio præſumitur pro iudice.l.ij.C. de offi.ciui.iudi.l.herennius.in.§.caia.ff.de euic.c.piſanis.de reſti.ſpol.cum ſi.hoc tamẽ intellige verum & locum habere qñ iudex ſeruauit debitum ordinem in procedendo. ſed qñ debitum ordinem omiſit non præſumitur pro eo. Ita no.dixit Bal.ĩ l.ſancimus. in iiij.col.verſi.xiij.quæritur.C.de iudi. qđ dictum refert & ſequitur d.Par.de Puteo in trac.ſuo ſyndi.in xix.char.in iij.col. Tu adde ꝙ ratio poteſt eſſe, quia cognoſcere iuris ordine non ſeruato eſt ius alterius auferre.ſecundum Bald.in c.j.§.ſeu furtum,in v. col.de pace iura.fir.quem refert & ſequitur d.Hiero.Tortus in conſi.ſuo quod facit pro cõmuni Florentiæ tempore Sixti pontificis in xxvj.col.& d.Catal.in trac.ſuo ſyndi.in verſi.ccccxvj.incip. Adde quod cognoſcere &c. Et in eodem trac.in verſ.cxxviij.inci. Adde ꝙ ſi poteſtas. Item alia eſt ẽt ratio, quia iudex procedens extra ordinem dicitᷣ procedere de facto, ſecundum Bal.in l.ictus fuſtium.in vlti.col.ff.de his qui not.infa. Et pro prædictis facit no.verbum Ang.in conſi.clxxvj.quod refert & ſequitur d.Philip. Deci.in conſi.ſuo lxxiiij.in iiij.col. vbi dixerunt ꝙ qñ in inſtrumento venditor promittit emptorem defendere de iure & de facto,& quod plus eſt obligat ſe ẽt ſi per iniuriam iudicis res euincatur, hoc tm̃ pactũ intelligitur qñ per ignorantiam iuris vel facti iudicis euinceretur ꝙ iudex ſeruato iuris ordine proceſsit, ſecus aũt eſſet ſi prætermiſſo iuris ordine iudex procedere & res euinceretur, quia iſto caſu vigore prædictę promiſsionis venditor non obligaretur. Et adducunt rationes et iura de quibus ibi ꝑ eos. Tene menti, quia modernis temporibus iudices ſunt temerarij & beſtiales, & nullum iuris ordinem ſeruant, imo ex capite & ſeruice ſua nouas leges faciunt conniuentibus oculis ſuperiorum ſuorũ, quod ſubditis tolerare neceſſe eſt cum alijs calamitatibus.

355 Debitor in diem nõ poteſt cogi ſoluere ante diem.l.iuſtas.C.de iure fiſ.lib.x.l.ſi mãdauero.la j.in prin.ff.manda.l.eum qui calẽdis.ff.de verb.obli.l.cedere diem.ff.de verbo.ſig.§.plus autem.inſti.de actio.cum ſi. Et dicit vulgare prouerbiũ, ꝙ optimus eſt debitor qui ſoluit in termino obligationis. Teneas tñ menti in materia ſingularem caſum l.j.C.de condi.ex le.vbi habetur ꝙ hoc fallit in fiſco qui propter neceſsitates ſuas occurrentes poteſt debitores ſuos ante diem exigere, & quod fortius eſt debitorem ſui debitoris poteſt ante diem exigere, debet tamen interuſurium medij temporis debitori relinquere, ſecundum gl.& doc.ibi. Et illũ caſum dicit ibi Bart.ſingularem.& dicit ibi Bal.per illum tex. ꝙ emptores gabellarum

pro neceſsitate reipublicæ poſſunt cogi an-
te tempus, dimiſſo tñ eis interuſurio medij
temporis, & ſubdit quod tota die propter
repẽtinas neceſsitates publicas hoc fieri vi
demus, & dicit ꝙ hoc nõ eſt iniuſtum, quod
dicit eſſe menti tenendum. Et dicit ibi Saly
ce. ꝙ hoc frequẽter practicatur in Bononia
contra gabellarũ conductores & daciarios,
& verum dicit. Nam ego vidi hoc fieri in
hac ciuitate pluribus vicibus, & idem per
illum tex. d. l. j. C. de condi. ex leg. dixit Iaſ.
in l. in diem. in j. col. in fi. ff. de condi. indebi.
Et adde hic ꝙ omnis fideiuſſor fugitiuns po
teſt capi ante diem fiende ſolutionis. Ita di-
xit Bal. in d. l. j. in fin. verbis. C. de condi. ex
lege. allegat ad hoc. l. quæſitum. ff. de pign.
vbi eſt gl. no. pro hoc dicto ſuo. quam vide.
356 Iuramentum eſt maxime potentie, & ha
bet plures effectus, ut patet ex dictis canoni
ſtarum in ti. de iureiuran. maxime in c. cum
contingat. & in c. licet mulieres. eo. ti. in vj.
& patet etiam in tract. de virtute iuramenti
edito ab excellentiſsimo V. I. interprete
do. Marco Antonio Baueria. Et per d. Ant.
Corſe. in repeti. ſua rub. extra de iureiur. &
per me in repeti. mea l. fi. C. de probatio. in
xxxiiij. & xxxv. char. vbi poſui plures nó
tabiles effectus ipſius iuramenti. Et inter
alios effectus habet vnum quod eſt magni
commodi & vtilitatis, nam iuramentum ap
poſitum in aliquo contractu operatur ꝙ ta-
le inſtrumentum ipſius contractus habebit
executionem paratam, licet de iure commũ
ni inſtrumentum publicum non habeat exe
cutionem paratam. l. minor. xxv. ann. cui fi-
deicommiſſum. ff. de minor. Ita dixit Bar. in
l. ij. ad fi. ff. de iureiur. Et ibi dicit ꝙ miratur
ꝙ conſuetudo hanc cautelam & hunc mo-
dum non adinuenerit. Idem tenet Fulgo. in
l. ſed & ſi poſſeſſori. in. §. ſi cum hæreditate.
ff. de iureiur. & Pau. de Ca. in l. nam & po-
ſtea. §. ſi petito. eo. titu. & in l. poſt rem. ff. de
re iudi. Et d. And. Barba. in repe. rub. extra
de iureiur. & Alex. in d. l. ij. & d. Iaſ. in. §. itẽ
ſi quis. in iij. colum. verſi. duodecimus effe-
ctus &c. inſtitu. de actio. Et latius ponit ipſe
Iaſ. in eodem. §. j. xvij. col. verſ. extra glo. vt
obſeruem &c. vbi ipſe per tres col. exami-
nat prædictum articulũ. Et firmat hanc par
tem & reſpondet omnibus quę adduci poſ-
ſent in contrarium. Et hanc partem etiã fir-
mat d. Ant. Corſe. in dicta ſua repet. rub. ex-
tra de iureiur. in x. priuilegio iuramenti.
357 Extant ſtatuta in aliquibus ciuitatibus
vt in hac noſtra ciuitate Bononię quibus ca
uetur ꝙ in aliquibus caſibus, vt eſt in caſu
damni dati quod ſtetur iuramento alicuius
puta damnum paſsi. Certe tale ſtatutum de-
bet intelligi niſi per partem aduerſam con-
trarium probetur. Ita multum no. dixit An-
gel. in l. qui reſtituere. in ij. colum. ff. de rei
vend. & clarius in l. qui vas. ff. de fur. vbi di
cit idem eſſe ſi ſtatutum dicit ꝙ ſtetur dicto
ſeu iuramento ſaltuarij. Et idem voluit Bar
to. in l. ij. in. §. ſi a pupillo. circa fi. ff. de vſuc.
pro emp. & in l. ſi poteſt. in penul. colum. ff.
de acqui. hære. & Ang. in authen. de exhib.
reis. in prin. Bal. in c. j. in j. colum. in tit. ſi de
inueſti. inter domi. & vaſ. lis oria. & in l. cõ-
tra negantem. C. ad l. Aquili. & in l. j. & ibi
Saly. C. de reb. credi. & in l. j. C. de re iudic.
Item voluit Alberi. in ij. parte ſtatuto. q. xv.
& do. Phili. in c. paſtoralis. in xij. colum. de
excep. vbi alios etiam adducit tenentes hãc
partem. Et do. Iaſ. in. §. ſed iſte. in xxiiij. co-
lum. inſtitu. de actio. vbi alia etiam adducit
pro hac opinione. Et inter alia adducit In-
no. & Ioan. Andr. in c. quia propter. §. illud;
de electio. vbi dicunt ꝙ licet quis poſsit ꝓ-
bare impedimentum per ſuum iuramẽtum,
vt eſt ibi tex. tamen admittitur probatio in
contrarium. Et adducit etiam alia plura de
quibus ibi per eum. Limitat tamen prædi-
cta d. Fely. in d. c. paſtoralis. niſi in ſtatuto di
ceretur ꝙ non poſsit probari contrariũ, vel
niſi diceretur ꝙ iuramẽtum haberetur pro
pleniſsima vel pro omnimoda probatione,
quia tunc non admitteretur probatio in cõ
trarium, ſecundum Lud. Roma. in l. ſi duo.
ff. de acquiren. hæredi. Et hoc propter glo.
in verbo, feciſſe. in clementi. j. de probatio.
& in clemen. j. in verſic. omnimodam. de fo
ro competen. Tene menti prædicta pro ſta-
tuto huius ciuitatis poſito ſub rubrica, de
emẽdatione damnorum datorum a quibus
ignoratur &c. Et vide ad prædicta omnino
quæ ego dixi in l. prima. in. §. ſi ſerui quaſi.
in ij. colum. ff. de quæſtionibus. Et vide om-
nino Alexan. in conſi. ſuo cccclxj. incipien.
In cauſa & lite &c. in j. colum. & quaſi per
totum, & maxime in iij. colum. circa princi.
Et vide Iaſ. in l. j. §. j. in j. colum. ff. ſi ex no-
xa. cauſa agatur.
358 Pater de iure ciuili non tenetur aliquid
dare filio ſuo baſtardo, & habetur in authẽ.
ex complexu. C. de inceſt. nup. & in auth. li
cet. C. de natu. lib. nec ẽt tenetur ei dare ali-
menta, vt in dictis iuribus, tñ de iure cano-
nico pater tenetur dare alimenta tali filio
baſtardo. tex. eſt in c. cum haberet. in fin. Et
ibi hoc volunt doc. extra de eo qui duxit in
matri. quã pol. ꝑ adul. et dicit ibi Abb. ꝙ ille

tex.non eſt alibi.Et dicit ꝙ licet de iure ci-
uili ſit ſecus,quod tñ ſtatur iuri canonico in
hoc , quia eccleſia hoc induxit ex quadam
equitate naturali ne filij alimẽtis priuati pe-
reant.Et hoc etiam firmat Bar.in d.authen.
ex complexu.C.de inceſt.nup.vbi dicit pa-
rentes poſſe legare filijs ſpurijs ratione ali-
mentorum.Et dicit ꝙ poſſunt parentes do-
nare vel relinquere dotes filiabus cum dos
ſuccedat loco alimẽtorum.quod dicit Abb.
in d.c.cum haberet.eſſe notandum.Et ita di
cit Bar.vbi ſupra ſe conſuluiſſe.Et idem di-
xit Bal.in l.j.in repe.in xiiij.col.verſi.ſuper
ſexta &c.C.de ſacroſan.eccle.& Io.And.in
addi.Spe.in ti.de inſtru.edi.in.§.nunc vero
aliqua.in pe.char.in iij.col.in addi.inci.con
tinuatur hic alia quæſtio &c.in fi.& Spe.in
ti.qui filij ſint legi.in.§.j.in viij.col.in verſ.
quid de natis &c.Et idem voluit Bal.in cõ-
ſi.ſuo ccxxxij.incipien.recolo me cõſuluiſ-
ſe &c.circa med.in iij.volu.vbi dicit ꝙ ali-
menta poſſunt donari & legari ſpurijs de iu
re canonico naturali pietate inſpecta , quia
licet filius ſpurius ſit ſpurius,tñ filius eſt,qa
natura cõis eſt, quinimo filij illegitime nati
nedum debent alia patre,ſed etiã patre mor
tuo debent habere alimenta in bonis patris
arbitrio boni viri.Ita dixit gl.in authen.de
trien.& ſemiſ.in.§.conſideremus.in ver.le-
gitima.quam gl.ibi no.ad hoc tñ illa glo.lo
quitur in filijs naturalibus.Et tene mẽti per
petuo circa hanc materiam ꝙ ſi pater in te-
ſtamento ſuo expreſſe prohibuiſſet hęredi-
bus ſuis vt non darent alimẽta filio ſuo ſpu
rio,tñ tali prohibitione non obſtante hære
des tenebuntur ſibi dare alimenta . Ita mul-
tum ſing.dixit Bal.in l.id quod pauperibus.
in vlt.col.C.de epiſ.& cleri.quod profecto
eſt ſing.verbum & forte paucis notum.

359 Iuramentum ſemper eſt ſeruandum qñ
ſeruari poteſt ſine interitu ſalutis eterne.c.
cum cõtingat.& ibi per omnes extra de iu-
reiuran.habetur in c.licet mulieres.eo.titu.
lib.vj.& in c.quanuis.de pac.in eo.lib.& in
l.ſi quis maior.C.de tranſa.& in auth.ſacra-
menta puberum.C.ſi aduer.ven.cum ſimil.
Scias tñ ꝙ iurans in aliqua iuſta cauſa põt
venire contra iuramentum . Et tali caſu fa-
ctum ab eo valebit & tenebit non obſtante
dicto iuramento.Ita multum ſing.dixit Ioã.
And.in addi.Spe.in titu.de iureiuran.ſuper.
rub.vbi dixit ꝙ ſi aliquis iurauit nõ fideiu-
bere pro aliquo, & ex poſt proximior eius
ſit magno periculo conſtitutus niſi pro eo
fideiubeat,ꝙ non obſtante iuramento tenet
& debet pro eo fideiubere,quod dictũ pro
valde ſingulari refert & ſequitur Iaſo.in.§.
item ſi quis.in xvj.col.poſt me.inſti.de acti.
vbi etiam ponit,ſi quis iurauerit non fideiu
bere pro aliquo an teneatur iuramentũ vel
impediat cõtractum fideiuſsionis poſtea fa-
ctum,vide ibi per eum.

360 Scribitur apud legiſtas quod negligẽtia
eſt damnoſa , & econuerſo, ꝙ vigilantibus
iura ſubueniunt, vt dicit text.in l.pupillus.
in fi.& in l.qui autem.§.ſciendum.ff.quæ in
frau.cred.& habetur in l.ſumma.§.ſed ſi il-
li.ff.de pecul.& in l.debitor.ff.de ſepara.Et
habetur per gl.in prohemio inſti. in verbo,
vigilijs. Et dixi ego de hac negligentia ſeu
vigilantia aliqua ſupra in ſingu.cclxxxiiij.
inci.Tolle moras &c.Sed vltra ibi dicta cir
ca hanc materiam adde no.verbum Io.Cal
de.in c.ab excõicato.de reſcrip.vbi dicit ꝙ
licet excõmunicatus poſsit ſe defendere li-
cet non poſsit agere,vt habetur in c.intelle
ximus.de iudi.tñ dicit ꝙ iſtud eſt verum ꝙ
poteſt ſe defendere ſi talis excõicatus cura-
uit ſe abſolui ab excõicatione, ſecus ſi non
curauit abſolui,ſed contempſit excõicatio-
nem,quia tunc non audietur,etiam ſe defen
dendo. quod dictum refert & ſequitur Bar-
ba.in c.ſacris.extra quod met.cau. Itẽ adde
etiam ꝙ illud quod dicitur in l.per hanc.C.
de tempo.appel.videlicet non probatum in
cauſa principali poteſt probari in cauſa ap-
pel.& nõ deductum poteſt deduci. Iſtud ha
bet locum qñ ignoranter fuit dimiſſum &
non probatum vel adductum,ſecus ſi ſcien-
ter & per negligentiam fuit omiſſum , quia
tunc in cauſa appellationis non poterit ꝓ-
bari nec adduci.Ita ſingu.dixit do.Anto.in
c.ad audientiam.el ij.in iij.col.per gloſ.ibi.
extra de reſcri.De quo tñ dicto vide ibi do
mi.Fely.in x.colum. Et idem in ſimili dicit
Bar.in auth.qui ſemel.in iij.col.in verſi.cir-
ca ſecundum.C.de proba.& Lud.Roma.in
conſi.ſuo ccxxvj.incip.vltra pridie allega-
ta &c.ante fi.Item adde etiam ꝙ licet mari-
tus poſsit petere vſuras dotis poſt bienniũ
a die ductionis vxoris ad domum mariti,vt
in l.fi.§.præterea.C.de iure do.licet cõtra-
rium teneat gl.in l.de diuiſione.in gl.fi.ff.ſo
lu.matri.de quo latius per Iaſ.poſt Ange.de
Are.in.§.fuerat.in iiij.col.in verſi.ꝙ autem
incipiant &c.inſtit.de actio.Tamen ſi peti-
tio talium vſurarum non fuit facta per lon-
gum temporis ſpatium,puta decem annorũ,
non poterunt vlterius peti ab ipſo marito,
quia per talem tarditatem & negligentiam
præſumitur illas remiſiſſe,ita ꝙ pro præte-
rito tempore peti nõ poterunt, Ita multum

not.dixit Bal.in conſi.cxlix.incip.poſt biennium a die ductionis &c.in v.col. quem refert & ſequitur Iaſo.in d.§.fuerat in v.colū. Et allegat Bald. ad hoc caſum in terminis valde ſing.in l.cum quidam in.§.diuus ff.de vſur.quæ omnia ſunt no.ad propoſitum dictæ regulæ,ꝙ vigilātibus iura ſubueniūt &c. Et dicit Iaſo. vbi ſupra ꝙ iſtud dictum eſſet aureis literis ſcribendum, quia eſt quotidianum & ſummæ vtilitatis. Et ad prædictam regulam etiam optime facit,nam ſi debitor alienauit aliqua bona in fraudem creditorū & poſtea ſuperlucratus eſt de nouo alia bona quibus potuit creditoribus integre ſatisfieri,ꝙ ſi creditores fuerint negligētes in conſequendo creditum ſuū ſi poſtea de nouo debitor efficiatur non ſoluendo non poterunt creditores habere regreſſum contra bonorum poſſeſſores in quo facta eſt alienatio a debitorem in fraudem creditorum, nec contra eos poterūt agere reuocatoria. Ita probat tex.in l.fideiuſſores in princi.ff. de fideiuſſo. Per quem text.ita decidit Bal. in l.ſi.in prin.ff.ſi certum pet.quod dictū refert & ſequitur Iaſ.in.§.item ſi quis in fraudē in penul.col.inſti.de actio.circa fin.quod dicit videñ. eſſe doct. in aliquibus locis, de quibus ibi per eum.Et adde etiam hic tex. not.& ibi doct.in l.ſi.C.ſi maior fac.alie. ſine decre.fac.ratum habue. De qua exclamat Lud.Ro.in ſingu. ſuo 795.incip.Iudex Bononienſis,quem omnino vide.

361 Extat iuris regula ſatis trita & vulgata, videlicet ꝙ quilibet poteſt renunciare fauori ſuo,vt probatur in l.ſi quis in conſcribendo C.de epiſ.& cle.& in l. ſi quis in conſcribendo C.de pact.& habetur in l.non vſque adeo ff.ſi quis a paren.fue.manu. & in l.nemo exterus C. de iudæis. Et ideo videmus ꝙ beneficio purgationis more poteſt pacto renunciari, vt in l. ſancimus in.§.ſi quidem C.de fideicom.ſecundum Bald. in l.ſi pacto quo pœnam ad ſi.C.de pact. quem refert & ſequitur Iaſ.in d.l.ſi quis in conſcribendo in iiij.colum.C.de pact. vbi plura alia adducit ad materiā huius regulæ de quibus ibi per eum. & teneas menti ꝙ nedum quis poteſt renunciare fauori ſuo in damnum ſuum,ſed etiam hoc poteſt facere in damnū alterius. Et ideo ſcias ꝙ ſtante ſtatuto ꝙ exiſtētibus maſculis filia femina non ſuccedat, ꝙ hoc caſu ſi extat maſculus & femina poteſt maſculus renunciare huic ſtatuto & eius beneficio, & filiam ſecū admittere,& hoc modo poterit ꝓiudicare creditoribus ſuis.Ita ſing. dixit Bal.in l.maximum vitium in vij. col. verſic. Sed pone quod frater C.de lib.præte. quod dictum pro valde not. refert & ſequitur Iaſ.in.§.itē ſi quis in fraudē in penul. col.in ſi. inſti. de actio.quod eſt not.

362 Statutum volēs ꝙ pater teneatur pro delicto filij ad pœnam pecuniariam licet ſit exorbitāſ a iure,tamen valet, & tenet Bal. in l.receptitia in prin.iij.col.C. de conſtitu. pecu.& in rubri.C.res inter alios acta. in ij. colum.vbi etiam dicit ꝙ licet tale ſtatutum ſit tolerabile, non tamen eſt laudabile. Et idem etiam tenet Bal.met in l.ſi quis in tantam in iiij.col.C.vnde vi.& ibi dicit ꝙ tale ſtatutum eſt contra ius naturale, ſed tamen non valet.& idem etiam tenet ipſe in l.ſi filio.la ij.ff.ſolu.matri.& in l.ij.ff.ſi ex noxa. cau'a agatur.& in l.lex cornelia in princ.ff. de vulga.& pupil.& in authen.ſi captiui.C. de epiſco.& cleri.& ibi etiam dicit ꝙ talia ſtatuta quæ diſponunt ꝙ parentes præciſe teneantur & cogantur ſoluere condemnationem filiorum,quia ſunt iuri cōmuni contraria,& ſic odioſa ſunt ſtrictiſsime interpretanda. Et idem quod ſupra etiam tenuit Albe. de roſa.in prima parte ſtatutorum in q. lxvj.& lxvij.Et ſentit ēt Bald. in l.j.§.j. in vlti.col.C.de vſur.rei iudic. vbi etiam ſubdit querendo,an ſtante ſtatuto de quo ſupra ꝙ pater teneatur pro delicto filij, nunquid pater repreſentando filium in carcerē euadat onus ſtatuti?Et determinat ꝙ non, cum poſsit dare filium pro noxa.per.§.fin. inſti. de nox.Et idem tenet Bal.in l. ſancimus C. de pœnis. vbi dicit per illum tex. ꝙ ſtatutū ciuitatis Peruſij,quo diſponitur ꝙ conſortes teneantur pro delicto conſortis quāuis ſit iniquum & contra ius diuinum,tamē valet,quia licet non ſit culpa, tamen ſubeſt cā vt a delicto magis abſtineatur.Et hanc partem etiam tenent alij doct. in diuerſis locis quos refert & ſequitur Iaſ.in.§.actiones autem in xj.colum.inſti.de actio. Et in hoc ſe fundant per glo.in rubri.C. de decre. decurio.lib.x. quæ dicit ꝙ illud quod poteſt fieri per pactum poteſt etiam fieri per ſtatutum,ſed per pactum poſſet hoc fieri, ergo & per hoc ſtatutum de quo latius per Iaſo. vbi ſupra ſed limita tamen prædicta, videlicet ꝙ ſtante validitate dicti ſtatuti, tamen eius diſpoſitio non habet locum in filio pupillo, nam ſi filius in pupillari ætate & intra decimum quartum annum commiſerit delictū pater eius non tenebitur vigore dicti ſtatuti.Ita multum ſingu. dixit. Iaſo. in dicto.§. actiones autem in xij. colum. vbi propter hoc allegat not. in capit. ſecundo extra de

delic.puero.& ibi Pe. de Anch. & alia etiã alleg. de quibus ibi per eũ.Tene mẽti, quia eſt ſing.verbũ & lucroſum, quia ſepe ſuperiores qui tenent quodammodo ciuitatis in prædam,faciunt talia ſtatuta iniqua & exorbitantia ſolum vt extorqueant pecunias a ſubditis,& non aliqua alia de cauſa vt quotidie docet experientia &c. Et vide etiam ad hanc limitationem Alberi.de roſa. in ſecunda parte ſtatutorum q.lxxj. incip. Item queritur &c.& vide infra in ſing.481. inci. Communis opinio.

363 Credo te ſcire ꝙ præcarium poteſt reuocari quandocunq; ad libitũ concedentis, vt in l.j.in prin.ff.de præcar. & in l.ij. in prin. & in l.& habet in prin.eo.ti. & hoc eſt verum,etiam ſi eſſet adductum tempus vſquequo haberet vti,vt in l.cũ precario.in prin. ff.de præca. Limita tamen hoc & prædicta iura,niſi talis concedens præcario vellet ſine cauſa reuocare præcarium illico cũ maximo danno illius cui conceſſum eſt,nã hoc caſu nõ poterit illud reuocare,quia ſibi obſtabit exceptio doli,cum non poſſit negari quod præcarium non ſit beneficium.Nã eſt beniuola actio commodum tribuens capiẽti,vnde non debet doloſe verſari in beneficio conceſſo.Ita not.dixit Abb.in c.fi.in vlti.colum.extra de precario.vbi allegat in ſimili Ioan.And.in proemio decretaliũ.quod dictum pro valde no.refert & ſequitur Iaſ. in.§.ſequens in vj.colũ.in prin. inſti. de act. vbi videas &c.

364 Libellus in aliquibus cauſis neceſſario non requiritur, vt colligitur ex dictis per Spe.in ti.de libel.concep.§. nunc videndũ. vbi enumerat forte 50. caſus in quibus non requiritur libellus.Et habetur etiam per gl. in authen.de exhiben.reis in §.ſancimus in glo.magna.& per Ang. poſt glo.in.§.tripli. inſti.de actio. Scias tamen vnum,ꝙ in caſibus in quibus requiritur libellus ſi actor vadit coram iudice & dicit notario, ſcribas qualiter peto a Titio centum in quibus peto eum condemnari &c. Quamuis notarius hoc ſcribat in actis,per hoc tamen non videtur libellum in ſcriptis obtuliſſe, nec dicitur procedere ordinario modo, ſed extra ordinem.Ita dixit not.Bart.in l. in ſacris la tij.C.de proxi.ſacro.ſcrini.lib.xij.quod dicit eſſe bene ſignandum,quia poſſet ſepe cõtingere de facto, quod dictum pro no.refert & ſequitur Iaſo.in.§.tripli.in v.colum.inſti. de acti. vbi dicit ꝙ hoc dictum ſequitur Ludo.Roma.in l.j.in ij.col.ff.de arbt.de quo ẽt dicit videñ, eſſe Bal.in authen.offeratur ad ſi.C.de lit. conteſta.& Angel.in l. prima in prin.in j.colum.& ibi Bal.& Pau. de Caſt. ff.de eden.Tene mẽti hoc dictum quia not. eſt,& ex eo limitatur etiam regula illa,vide licet ꝙ non refert quid ex equipollentibus fiat,de qua in l.generaliter C.de inſti.& ſub ſtitu.ſub condi.fact.& in l.cum ſeruus ff. de verbo.oblig.& in l. titius.§.lucius titius ff. de lib. & poſthu. cum multis ſi. vide tamen glo.not.in l.ſi quis ſe iniuriam C.de accuſa. quæ dixit hoc non habere locum vbi procedi poteſt per ſimplicem querelam.ꝙ glo. ad hoc ſumme not.Bald.in l.j.in vlti.col.C. vt in poſ.lega.& Lud.Ro. in ſing. ſuo 804. incip.Dicit ſtatutum &c.

365 Exceptio requirens altiorem indaginem non admittitur,ſed debet reſeruari in cauſa principaliori,& in vltimo iudicio,vt habetur in l. iij.§.ibidem cum glo.in verbo, obſcurior ff.ad exhiben.& in l.fi. C. de cõpenſa.Et vtrobique per doct.hoc tamẽ fallit niſi excipiẽs ſit paratus in continẽti probare,ſecundum Bar.in l.ſi is a quo. in prin. ff.vt in poſ.leg.de qua oblatione offerentis ſe ſtatim ſeu incontinenti probare, vt dixi late in c.ij.vltra med.extra de crimi.fal. & in repetitio.mea rubr.C. de probat. in vlti. colum. De quo etiam per Abb. in conſilio xxxj.incip.In cauſa & quæſtione &c. in fi. & per Bal.in l.j.in ij.colum.C.vt in poſ. lega. Et circa hanc materiã reſeruationis exceptionum teneas menti ꝙ talis reſeruatio exceptionum quam facit iudex per hũc modum,videlicet interloquor eſſe ad vlteriora procedendum ſaluis exceptionibus, ꝙ iſta verba ſunt tante importãtie quod ſi appareat poſtea dictas exceptiones eſſe veras & iuridicas,& quod vere obſtarent, tũc ꝓceſſus redditur retro nullus,& quicquid poſtea factum eſt habetur pro non facto. Ita dixit glo.in c.cum contingat. & ibi docto. de officio de lega.& Bal. in l.ille a quo.§.ſi de teſtamento verſi.fin.ff.ad trebellia. quos refert & ſequitur Iaſ.in.§.præterea.in xij.colum.inſtitu.de actionibus.ad quæ vide quæ dixi ſupra in ſingu.cxcviij.incip.Teſtis qui non debet &c.Nam ibi dicta multũ fraternizant cum dictis hic.

366 Aliqua tibi dixi ſupra in ſingula.xliij.incip.Debitor &c.de impediente creditorem vt non poſſit conſequi creditum ſuũ.Nunc autem dico tibi circa hanc materiam vnum aliud non minus vtile, videlicet quod licet ego receptauerim in domo mea mercatorẽ fallitum vel qui fregit,vt vulgariter dicitur non tamen propter hoc poſſum conueniri

vt eum debitorem tuum tibi exhibeā, alias tenear ad intereſſe. Ita ſing. dixit Io. de platea in. §. præterea inſti. de actio. Et hoc per tex. in l. fi. ff. de libe. homine exhiben. quod dictum refert & ſequitur Iaſo. in dicto. §. præterea. in x. colum. ante fin. vbi dixit ꝙ hoc dictum eſt diligentiſsime not. quia eſt quotidianum. & dixit ꝙ hoc dictum forte alibi non inuenitur. Vide quæ dixi ſupra in ſing. cxxxvij. incipi. In iure &c. Et ex hoc dicto etiam clare conſtat quod titulus de receptatoribus non habet locum in ciuilibus ſed ſolum in criminalibus.

367 Nemo prudens eſt qui neſciat ꝙ iudex ſecularis cuiuſcunque ſit præeminentię, nō eſt regulariter competens quādo tractatur de materia iuramenti, cum ſit quid ſpirituale, quod laicis non conuenit. Ita habetur in c. per venerabilem. qui filij ſint legi. & in c. cum ſit. de foro compe. & in c. prædicandū xxij. q. j. Et habetur per Hoſti. in c. tuam ſuper glo. fin. de ord. cog. & per Abb. in c. ſignificante de pig. in j. not. Iſtam tamen concluſionem & dicta iura limitat multum ſingu. do. Fely. quinque modis in cap. ſecundo extra de ſponſa. in xij. colum. Et inter alias limitationes limitat vno modo, videlicet niſi iudex ſecularis vellet cognoſcere de nullitate abſolutionis a iuramento facta a iudice eccleſiaſtico, quia poteſt, nec tenetur ſtare ſeu præciſe ſequi abſolutionem factā per iudicem eccleſiaſticum. Ita dicit multum ſolenniter conſuluiſſe Pet. de Ancha. in conſi. ſuo ccclxxxiij. inci. retento ordine dubiorum in ſecunda colum. motus per nota. per Ioan. And. in c. cum in iure. de offi. deleg. & in c. j. de offic. ord. vbi traditur ꝙ iudex ſecularis non tenetur exequi præceptum iudicis eccleſiaſtici ſi ſcit vel ſuſpicetur de eius iniuſtitia, de quo latius ibi per eum. Et per do. Fely. in d. c. ij. in xij. col. in ver. quinto limita &c. de ſponſalibus. Et idem dixit do. Bartho. Cæpo. in cautela ſua cij. inci. In multis contractibus &c. Et Soci. latius loquitur in hac materia in conſi. ſuo lxxxiij. incip. Pro clariori &c. in tit. ij. & iij. colū. in iiij. volu. Et in materia iſta ponit no. verbū Soci. in conſi. cvj. inci. Inſignis doctor in ij. colum. in eo. iiij. volu. Et in materia iſta vide ſingu. verbum Ludo. Ro. in conſil. ſuo ccxix. inci. In propoſita conſultatione &c. poſt prin. & vide Soci. in xvij. fallentia ſua in vlti. ver. in fi. vbi ponit ſingu. verbum circa hanc materiam. Tene menti, quia eſt ſingu. verbum in practica ad multa.

368 Licet tertius poſsit ſoluere pro debitore creditore inuito fauore liberationis l. ſolutionem ff. de ſolu. & habetur in l. ſoluendo. ff. de nego. geſt. & in l. qui decē. §. j. ff. de ſolu. & in l. poſtliminium. C. de captiuis. cum ſimi. tamen non poteſt tertius ſoluere canonem pro emphyteota inuito domino directo. Nam illa ſolutio canonis nō eſt ſimplex ſolutio. ſed eſt recognitio directi dominij quam alius pro alio facere non poteſt. Ita not. dixit Bald. in l. acceptam in xxv. q. C. de vſuris. Quod dictum tamen limita ſingu. niſi volens ſoluere prætenderet aliquod intereſſe, puta, quia eſſet creditor emphyteotę, quo caſu ſi emphyteota caderet a melioramentis non haberet poſtea vnde ſibi ſatisfieret, ideo ne emphyteota cadat poterit ſoluere ēt inuito dño directo. Ita nota. dixit Ang. in l. lex vectigali fundo ff. de pig. quod eſt multū not. ad quæ vide Iaſ. in l. ij. C. de iure emphy. in xviij. & in. xxij. col.

369 Mille hominum ſpecies & rerum diſcolor vſus. Velle ſuum cuique eſt, nec voto viuitur vno. Ita ſcribitur apud Perſium. Quæ carmina profecto indubitatam veritatē continet, vt experientia quotidiana oſtēdit. Et ex hoc dubitant docto. Pone ꝙ duo fratres vel duo filij habent domum communē pro indiuiſo, & vnus vult habitare domū, alius vult eam locare, quis præferatur? Et dicunt ꝙ debet præferri ille qui vult habitare domum. Ita dixit Bald. in l. ſabinus in vltimis verbis. per illum tex. ff. communi diuidun. vbi etiam vide per domi. Flo. Et dicit etiam Salyc. in l. iubemus la ij. in princ. C. de ſacroſan. eccl. ꝙ ſi duo fratres vel duo ſocij habent fundum communem pro indiuiſo, & vnus vult ꝙ colatur & ſeminetur prout fieri debet, alter vero qui eſt rixoſus & beſtialis dicit ꝙ pars ſua non ſeminetur, & dicit fratri vel ſocio ꝙ faciat coli & ſeminari partem ſuam, attamen frater vel ſocius qui eſt prudentior, facit totum fundum coli & ſeminari, non tenebitur alteri reſpōdere de fructibus etiam pro parte dominica. Ita dicit Salyce. in dicta l. iubemus. & dicit quod hoc ſentit gloſ. ibi, quæ duo dicta refert & ſequitur Iaſo. in l. prima in penul. colum. C. qui teſtamen. face. Et in repeti. ſua l. quominus in xxxiiii. colū. ff. de flumi. Et ad materiam huius vltimi dicti facit optime text. in l. ſi vt proponis C. de edifi. priua. & in l. cum duobus. alias incipi. Si fratres in. §. idem reſpondit ſocius qui ceſſantis ff. pro ſocio. In quibus dicitur ꝙ ſi ſunt duo ſocij qui habent rem communem, puta aliquod edificium qđ egeat reparatione, &

ad reficiendum vel reparandum vnus ipſo rū ſociorū ſit negligēs,alter vero reficiat,ꝙ ſi ſocius negligens non ſoluat partē ſuā expēſarum cum vſuris ad eū pro ſua rata portione pertinētium intra quatuor menſes per dit dominiū partis ſue, & illud acquiritur & applicatur ſocio reficiēti.Et illos tex.ad hoc adduxit Ange.de Aret.in.§.ſequens.in penul.colum.in prin.inſti. de actio. quos dicit eſſe ſingulariſsimos.Et idem dixit Cęp. in tracta.vrba.ſeruitu.in tit.lix.ſub rubr.de refectione in iiij.col.&c.Et idem per prædicta tenet Iaſ.in repeti.l. quominus in xxiij. col.ff.de flumi.& in d.§.ſequens in viii.colum.& in l. creditor in ſi.ff. ſi certum petatur.Et circa materiam hic tactam vide late Soci.in conſi.ſuo lviij.inci.In cauſa &c.per totum in iiij.volu.

370 Vſucapio dicitur præſidium impiū tex. eſt in authen. vt eccleſia Roma. circa med. Itē etiam dicitur præſidium iniquiſsimum, ſecundum Angel.in l.qui equitate ff.de doli excep.& in l.j.C.de præſcrip.trigin. an. Et idem eſt dicendum de præſcriptione, quia fraternizant ſecundū Bald.in l.j.in vij.colū. C. de ſer.fugi.Et not. inſtitu. de vſucap. in princ.& in rubr.ff.eo.ti. Et voluit Soci. in conſi.lxxxvj.incip.In cauſa communitatis. in v.col.Et præſcriptio dicitur eſſe contra naturalem equitatē,ſecundū Bal.in l.ancille in iij.col.C.de fur.& Abb.in c.ſi.in vj.colū. extra de præſcriptio.vbi etiā adducit Bar. in extrauag.ad reprimen.in verbo,denūciationem.vbi dicit ꝙ vbi ſubeſt obligatio naturalis orta ex conſenſu,puta, quia promiſiſti mihi per pactum nudum , vel quia locupletaris cum iactura mea poſſum recurrere ad eccleſiā per viam denunciationis euāge lice.quod in præſcriptione dicit aperte voluiſſe Bal.in o.ſi quis per triginta in tit.ſi de feu.fue.contro.vbi dicit ꝙ præſcribens debitum ſcienter poteſt ſemper denunciari, quia ius ciuile non potuit tollere obligationem,vt in.§.ſed naturalia.inſtit. de iure natu.gen.& ci. Et præſcriptio eſt reſtringēda, quia eſt odioſa,ſecundū Inno.in c.ex tranſmiſſa. de præſcrip.quem refert & ſequitur Bal.in Marga.ſua.in verbo, præſcriptio. in iij.ver.Et idem dixit Inno.in c.tua.ad ſi. de deci.Et Bal.in l.non dubium.in verſi. adde quod conſuetudo &c.C.de legi.Bar. in l.ſi. poſt princi.ff. de eo per quem fact. erit. & voluit Paul. de Caſt.in conſil.ſuo ccxcv.incip. Viſis & ponderatis omnibus &c. in ij. colum.Et teneas mēti ex iſtis ꝙ ſi alicui eſt commiſſa cauſa ſecundū veritatem & equitatem ꝙ non debebit talis commiſſarius ferre ſententiam pro vtente pręſidio vſucapionis vel præſcriptionis,quia naturali equitate repugnat.Ita multum ſing. dixit Ange. in l.j.ff.de neg. geſt. Et in l. ſequitur in.§.ſi viam ff.de vſuca.quē refert & ſequitur Iaſ. in repeti.l.ſi is qui pro emptore in xxv.col. ff.de vſucap.

371 Teſtis de auditu aditus licet non probet, tamē facit qualemqualem præſumptionem ſeu coniecturam,ſecundum Archi.in c. hoc videtur xxij.q.v.quem refert & ſequitur Pau.de Caſt.in conſi.ſuo xvij.incip.In cauſa quæ vertitur Parme in x.col.Et Alex. in conſi.ſuo lxxviij.incip. In cauſa accuſationis de crimine falſi &c.in j.vol.& do.Fran. Cur.In conſi.ſuo lxx. incip. Circa primum in iij.col.in prin.Et ſcias quod prodeſt habere pro ſe iſtam qualemqualem præſumptionem,quia ſi probationes ab vtraq; parte eſſent pares ille obtineret qui haberet iſtā qualemqualem præſumptionem pro ſe.glo. eſt no.ibi communiter approbata in l.ſi duo patroni in prin.in glo.parua.in ver.authoritatis ff.de iureiur.Quæ omnia refert latius Iaſ.in repeti.l.admonendi in xxv.colum.in prin.ff.de iureiu.Et de hac qualiquali præſumptione vide glo.not.& ibi Bal.in l. mater C.de calumnia.Et d.Catal.in tract.ſynd. in ver.ccccxxxvij.incip. Adde quod licet aliquis,& vide d.Philip.Dec.in conſil. ſuo lxxxij.incip.Viſo proceſſu &c.in ij.colum. Tene menti prædicta,quia poſſent tibi prodeſſe tam in cauſis ciuilibus quā criminalibus.Et ex iſtis poteris limitare quæ dixi ſupra in ſing.cclxxvj.inci. Parū & nihil &c. Et ibi etiam poſui in ſingu.dictum in materia qualiſqualis præiudicij.

372 Capias vnū paucis vt credo notū, videlicet ꝙ quādo iudex inquirit contra occidentem bannitum qui ex forma ſtatuti poterat impune occidi,tunc quilibet de populo poteſt comparere coram iudice inquirente & oſtendere bannum illius occiſi, & ſtatutum permittens illū poſſe impune occidi & petere vt ipſe iudex vlterius non procedat cōtra occidentē,ſecundū Bar. in l.vbi pactum C.de tranſac.quem ſequuntur docto.Et fuit originalis doctrina Richar.malū in l.ſi.fa.§. veterani ff.de procu.per glo.ibi.Quam doctrinā referunt & ſequūtur doc.in pluribus & pluribus locis quos latiſsime adduxi in l.ſi quis ne quæſtio.in xxv.col.ff.de quęſtionibus,& in repetitio.mea rub.C.de proba. in xliij.col.& in l.infans in v.col.ff. de ſicc. & in practica mea cauſarū criminalium in

xvij.char.& ibi in xxix.& l[c.char.de quo etiam habetur per do.Nellum in tract.bannitorum in prima parte primi temporis. in ij.q.& in ſecunda parte ſecundi temporis in xiiij.q.& per Gandi.in tract.malefi.ſub rubri.vtrum procurator in maleficijs interue. in v.col.verſi. Vltimo circa materiam &c. cū verſi.ibi ſequenti.Et per do.Maria.ſoci. in repetitio c.veniens in lxiij.& lxiiij.colū. cum ſeq.de accuſa.Scias tamē & perpetuo tene menti ꝙ prædicta nō habērent locum quando talis bānitus interfectus fuiſſet bannitus per cōtumaciam & non ex veris probationibus delicti.nam ſtatutum permittēs bannitum poſſe impune occidi nō comprehendit bannitum per contumaciam,nec de illo intelligitur,ſed ſolum de bannitis ex veris probationibus delicti. Ita ſingula. dixit Alex.in l.omne delictum in prin.ff.de re mili. vbi ſing.dixit ꝙ ſtante ſtatuto ꝙ bannitus pōſſit impune occidi, ꝙ vigore talis ſtatuti nō poterit impune occidi bannitus per contumaciam alleg.hoc voluiſſe Bal. & Io. de Imo.in l.ſi mora ff.ſolu. mat. Et dicas tu ꝙ idem dixit Bald. ſuper ſtatutis in verbo pax.in iij.ver.& in l.tranſigere in iiij. colū. verſic.nono oppono.C.de tranſact.pro qua doctrina faciūt optime quæ dixi in ſingulari meo iiij.inci.Quāuis &c.Et in l.infans in v.colū.ff.de ſicc.vbi omnino videas. Et faciunt dicta per Alex.in l.cum ſi.fa.in ij. col. ante fi.ff.de verb.obli.& per do. Phili.cor. in conſi.ſuo cxliij.incipi.Licet in ij.colum. ver.& propterea in ij.volu.& per Bal. in l. fi.in ſi.ver.quero hic ſi tabellio.C.de fide inſtru. & vide quæ addidi in d.l. infans in v. col.& vide quæ dixi in repe.mea cauſarum crimi.in.§.ſequitur nu.xx. & vide omnino do.Fely.in c.cum Bertholdus in ix.colū. de re iudi.Et ſic ex dicta doctrina Bal. in d.l.ſi mora.Et do.Alex.in d.l.omne delictum, & aliorum quos ſupra adduxi.Poteſt limitari & reſtringi doctrina Bar.in d.l. vbi pactum C.de tranſac.& ſequacium quos adduxi in dictis locis.Tene menti,quia eſt verbū non obliuiſcendum.

373 Vt noſti a doctoribus ī diuerſis locis examinātur plures quæſtiones circa materiam literarum,quæ quotidie ſcribuntur a mercatoribus inuicem vel ab alijs, & hoc maxime in l.admonēdi.ff.de iuretur. Ego autem volo ſolummodo dare tibi ſingulare verbū circa eandem materiam literarum, & ideo tene menti ꝙ ſi ſcribo tibi literam in qua cōfiteor me eſſe debitorem tuum in mille vel in alia ſumma,Sed antequam iſta litera tibi præſentetur ego moriar,hoc caſu talis litera nō nocebit nec præiudicabit hæredibus meis.Ita ſingu.dixit Inno.in c.cum dilectus extra de ſucceſ.ab inteſta.quod dictum reputat ſing.do.Anto.in c.fin.in v.colū.extra de confeſsio.& Barba.in d.c. cum dilectus. & in c.poſt ceſsionem de proba.in rub. extra de teſta.in lectu.in ij.colum.non in repe. Et Corſe. in ſuis nota.ſub verbo,confeſsio. in not.inci.Si ſcribo &c. De quo latius dixi in repeti.mea rub.C. de proba.in ij.col. ante fi.in verſi.& poſtquam &c.& in l.fi.in vj.colū.poſt medium ver.Et tene menti.ff. de quæſtioni. Et ratio poteſt eſſe, quia Titius ſi eſt mortuus non dicitur amplius Titius,ſecundum Bal.in l.j.in xiij. col. verſic. Sed quid dices C.de cōfeſ.quod etiam ipſe ſentit in l.conuenticulam in vlti.colū.C. de epiſc.& cle.Et illud dictum Inno. etiam refert & ſequitur Angel.in l.j.ff. de confeſ.& domi. Anto.in capit. per inquiſitionem. de electio.& Iaſo.in repeti.l.admonēdi in lxij. column.de iureiur. vbi nota.loquitur circa hanc materiam.

374 Bene & diligenter aduertant banniti capti dum recognoſcunt bannum ſuum, vt illud ſimpliciter recognoſcant. Sed caueant vt non fateantur cōtenta in dicto bāno eſſe vera,quia ſi illa confiterentur poſſent puniri, & bannum contra eos poſſet exequi, ēt ſi tale bannum eſſet nullum. Et hoc quia talis confeſsio ſpontanea facta cum recognitione banni validat ſententiā banni,cū cautum ſit in iure ꝙ confeſsio ſpontanea validat proceſſum inualidum, cum talis cōfeſſio non requirat telam ſeu ordinem iudicij, vt dixit Inno.in c.qualiter & quando el ij. de accuſa.& in c.per inquiſitionem de elec. & Bal.in l.properandum in fi.prin.C. de iudi.Et volunt alij quamplures doct.in diuerſis locis quos ſimul reduxi in l.j.in.§.diuus Antonius in iij.& iiij.colū.ff.de quæſtio. ita ſing.dixit Angel.in l.j.ff.de confeſ.ad quod alleg.Inno.in d.c.qualiter & quando.Tene menti,quia ſepe banniti & maxime ruſtici in recognitione banni ignoranter vel inaduertenter confitentur contenta in banno eſſe vera. Et etiam ſepe iudices ſub inuolucro verborum faciunt eos taliter confiteri, nam tunc poſſent puniri & bannum exequi etiam data nullitate banni, & ideo caueant ipſi banniti,Attamen ſi cōtingeret caſus venias ad me, quia prædictis non obſtantibus proculdubio defenſabo eos de iure a pœna mortis ex pluribus iuribus & rationibus, ꝗ breuitatis cauſa p̄ſentialiter non adduco.

375 Stulti non debent eſſe melioris conditionis quam ſint prudentes. ita dixit text. in l. ſeruius ff.quod vi aut clam.& in c.eum qui de præben.in vj.& in l.regula in vj. parte ff.de iur. & fac. igno. Et ideo ſcias ꝙ ſicut licitum eſt occidere hominem prudentem pro defenſione ſua, vt ſatis plene tradidi in l. vnius facinoris in.§.cogniturum in x. & xj.colum.ff.de quæſtionib.& in l.j.in princip.in v.& vj. colum.ff.de ſicc. ita licitū eſt occidere ſtultum cōtra aliquem irruentem cum armis, nec iuuatur ex eo quia ſtultus, quia arma ſtultorum ita incidunt & offendunt hominem ſicut arma ſapientum. Ita multum not.dixit Bal.in l.j.in xj. colum. in verſicu.Quid de furioſo C.vnde vi.vbi dicit ꝙ ſi aliquis furioſus vel dormiens inſultat aliquem, vt multi faciunt in ſomnis, an talis poterit impune occidi? Et dicit primo videri dicendum ꝙ non, quia talis inſultus vitio caret.allegat ff.de offi.præſi.l.diuus & ij.q.ix.c. indicas hermanum. ergo iniuſtum eſſet eum interficere. Contrarium tamen dicit, non quia contingat hoc vitio offenſionis,ſed natura defenſionis,ſicut ſi quis pateretur inſultum ab animali tuo,nam impune illud animal occideretur, licet aliter occidens teneretur aquilia, nam cum ſe defendens propriam ſalutem principaliter intendit impune facit,quia principalis debet cōſiderari & non ſecundario,vt ff.ad ſyllania. l.qui poſthumum & de fur.l.verum. Ita formaliter dicit Bal.in d.l.j.in xj.colū.in dicto ver. Quid de furioſo &c.C. vnde vi. quod eſt menti tenendū cū ſepe iſti ſtulti ſint periculoſi.Et quandoque beſtialiter percutiant prudentes,vt in facto ſepius viſum fuit.

376 Quod maior pars facit valet,quia omnes facere videntur l.quod maior ff.ad municipa.l.duo ex tribus ff.de re iudica.l.diē pro ferre.§.ſi plures ff.de arb.l.ſi §.j.C. qui bonis cede.poſ.c.cum inter c.dudum c.in Geneſi c.cum in veteri c. congregato de elect. cum multis ſimi. Et ideo teneas menti ꝙ ſi ſtatutum dicit ꝙ nullus inquiri nec torqueri poſſit niſi cum deliberatione Poteſtatis & antianorum.Et Poteſtas cum vno de antianis dicit aliquem eſſe torquēdum vel cōtra eum inquirendum, omnes autem antiani dicunt contrarium, ꝙ hoc caſu prefertur dictum Poteſtatis cum vno de antianis,ꝙ licet Poteſtas ſolum habeat dimidiam vocē & antiani aliam dimidiam, tamen poſtquā Poteſtas habet ſecum vnum de antianis apparet ꝙ excedit dimidiam partem, & ſic ꝙ ipſe Poteſtas facit cum illo antiano dicitur factum a maiori parte,& per conſequēs valet Ita not dixit Alberi. de roſa. in ij. parte ſtatu.in q.clxxxviij.incip. Paduæ eſt ſtatutum.vbi refert Richar.dicere ſe hoc obtinuiſſe de facto,& ipſe Alberi.ibi allegat plura iura ad hoc.Et idem dixit Soci.in conſi. ſuo xl.incip.Ex actis geſtis &c.in prin.ij.colum.vbi etiam allegat plura iura,& allegat Cy.& Iaco.But. in authen.cauſa quæ fit cū monacho.C.de epiſco.& cle. & text. & ibi Bald.in l.ſi quis titio ff.de vſufruc. lega. Et quæ habentur per Barto.in l.j.§.ſi plures ff. de exercitatoria & allegat alia plura de quibus ibi per eum.Tene menti quia non poſſet eſſe magis quotidianum,nam domini terrarum vt videantur facere aliquam eſtimationem ſuorum ciuium faciunt aliqua ſtatuta in quibus in aliquibus cauſis dant iuriſdictionem ſuo Poteſtati vel Capitaneo, & antianis illius ciuitatis vel alicui alteri officio Certe ſi tali caſu aliquis officialis vel antianus ſe concordat cum Poteſtate vel Capitaneo,illud quod erit diſpoſitum per eos valebit & tenebit tanquam factum a maiori parte. Et ceteri antiani vel officiales nihil poterunt propter ſeparationem ab eis factā per illum antiannm, cui antiano immemor illius dicti, ꝙ omne regnum in ſe diuiſum deſolabitur&c.deberetur premium,de quo loquitur Bald.in l.ita vulneratus ff. ad leg. aquil.& do.Fely. eum referens in c.decetero.de homici. quos ego retuli in rubr.extra de homici.& in l.j.in prin.in xj.col. in ver. xv.limita &c.ff.de ſicc. Et vide omnino ad ſupradicta Iaſo.in l.ſi pater in j.col.ff.de vulga.& pupil.vbi notanter loquitur,& in l.ſi. in iij.& iiij.col.C. de impub. & alijs ſubſti. vbi etiam not.loquitur.& vide Soci.in conſil.ſuo cviij.incip.caſus &c.in j. colū. in iij. volu.& vide do.Rochum de Cur.in tracta. de iure patrona.in verbo, ipſe vel is a quo cauſam &c.in iiij.colū.in verſi. tertio quæro &c.& vide Iaſ. in l.iuriſgētium §.hodie. in nu.ix.& in pluribus numeris ibi ſequentibus ff.de pac.

377 Contumax in iudicio nō auditur niſi primo refectis expenſis l.ſancimus C. de iudi. c.finem litibus &c c.cum dilecti.de dolo.& contu.c.pia de excep.in vj. c.j. de dolo & contu.eo.li.cum ſi.& licet relictis expenſis non audiatur,tamen etiam tunc nō auditur opponendo exceptionis peremptorias. ita not.dixit Inno.in c.præterea. de dilatio. & Angel.in l.peremptorias C. ſent.reſcin.non poſ. quod dictum pro valde not.refert & ſequitur Angel, de Aret. in.§.appellantur in

ſij.col.inſtitu.de excep. iſta tamen doctrina
poſſet forte limitari & reſtringi vt non ha-
beret locum in minore ruſtico vel muliere,
& hoc per doctrinam no.do.Philip. de Pe-
ruſio in c.Nicolao.in penul.col.extra de ap
pella.vbi dicit ꝙ licet citatus perſonaliter
ſit verus contumax,& excludatur ab appel
lando,vt in l.ex conſenſu in.§.ſi.ff. de app.
& in l.j.C. quando appellan.ſit tamen dicit
quod hoc fallit in minore muliere & ruſti-
co,quia tales perſone citate perſonaliter ad
ſententiam audiendam, ſi non comparent
nec mittunt procuratorem tamen poterunt
appellare cum non cenſeantur eſſe in dolo.
ad quod alleg.Bal.& Ang.in l.vbi exigitur
ff.de eden.quod dicit eſſe ſingu.no.quod di
ctum etiam pro valde not.refert & ſequitur
do.Philip.dec.in conſi.ſuo xxxiiij.in iij.co
lum.& circa ſupradictam materiam expē-
ſarum vide aliquid per do.Iaſo.in l.is apud
quem in iiij.colum.in verſic.tene cum Bar-
to.&c.C.de eden. &c.

378 Geminatio actus eſt maxime importātie
& effectus, vt dixi tibi latiſſime vltra om-
nes in l.j.in.§.quæſtioni.in ij.& iij.col.ff.de
quæſtionibus,ſed vltra omnia quæ ibi dixi
teneas menti ſingulare & mirabile verbum
in hac materia geminationis,videlicet ꝙ li
cet ex forma legis vel ſtatuti pro aliquo cri
mine eſſet imponēda pœna pecuniaria,tñ ſi
accuſatus de tali delicto cōuincitur, ꝙ illud
ēt alias cōmiſit & frequētauit,tūc talis reus
debet puniri capitaliter pœna vltimi ſuppli
cij.ita dixit Bar.Bal.Ang.Odof.& Ioan.de
platea in l.j.per illum tex.C.de ſuperexact.
lib.x.& Bar.& Bal.in l.licitatio.§.quod illi
cite circa prin.ff.de publica. & d.Alexā. in
ſuis apoſtil.in d.l.j.C.de ſuperexact. ꝓ quo
doct.ibi aliqua adducunt, & maxime Ang.
& Io.de platea,nam dicit ibi Ang. ꝙ quādo
aſſeſſores volūt facere aliquē reū mori po-
nunt in inquiſitione quam formāt cōtra eū,
ꝙ illud ſeu illa crimina de quibus inquiri-
tur pluribus vicibus cōmiſit,& poſtea eum
conuincant de tali perſeuerantia, quo facto
dicit ꝙ ſecure poterūt eū ad mortē condem
nare,nō obſtāte ꝙ illa crimina de ſui natu-
ra nō ſint capitalia,quod dicit eſſe bene mē
ti tenendū.pro quo dicit eſſe tex.in l.oēs.C.
de delatoribus lib.x.vbi quis propter con-
ſuetudinē peccandi punitur pœna mortis,
& dicit Ioan. de pla. in d.l.j. de ſuperexact.
ꝙ propter conſuetudinē delinquendi auge-
tur pœna.ad quod alleg. ēt l. facultas C. de
iure fiſ.& l.iij.in ſi.C. de epiſco.aud. & d.l.
omnes C.de delato,& dicit do.Alex. in d.l.
j. de ſuperexactio. in ſuis apoſtil. ꝙ ex hoc
etiam dicimus ꝙ ille qui hodie furatus eſt
vnam rem vilem & cras aliam, & ſic ſucceſ
ſiue ꝙ ratione reiterationis & conſuetudi-
nis poterit furca ſuſpendi.ad quod etiam al
leg.Bald.in l.apud antiquos in ſi. C. de fur.
& doct.in authen.ſed nouo iure C.de ſeruis
fugi.adducit etiam ipſe do.Alexand.ad hoc
quod dicitur,videlicet ꝙ conſuetus litiga-
re repellitur a teſtimonio alleg.c.quia ſuſpe
ctos iij.q.iiij.& c.nullus.ibi,frequenter liti-
gantes &c.ea cauſa & quæſtione. allegat ēt
alia plura ad hoc,de quibus ibi per eum,&
ad prædicta de illo qui eſt conſuetus furari
quod puniatur pœna mortis vide Angel.de
Aret.in tracta.maleſi.in verbo,& veſtem ce
leſtem abſtulit.in iij.char.in verſic. quero ſi
alias &c.& ibi in addi.& vide Barto.in l. ſi
cui.§.ſi.in ſi.ff. de accuſatio. quem refert &
ſequitur Ioan.de pla.in d.l.omnes.C.de de-
lato.lib.x.& ad dictum doct.in d.l.j.C.de ſu
perexactio.facit optime tex.& glo.in.§.no-
mine autem criminis xxv.diſti. vbi dicitur
ꝙ peccatū veniale geminatū efficitur mor-
tale,& faciunt dicta per Bar. & Bal. in l.iij.
C.de epiſco.audien.vbi dicunt ꝙ bis carce
ratus pro eodem delicto amplius nō debet
relaxari,etiam ſi ex aliqua cōſtitutione car
ceratus debet relaxari.& ſubdit ibi Bald.ꝙ
non valet indultam principis ſuper condē-
natione ſecunda, niſi fiat mentio de prima,
quia videtur obreptitiuni,eo quia princeps
non eſſet facturus, quod dicit eſſe menti te-
nendum,& facit etiam,nam licet hęreticus
paratus corrigi non tradatur curie ſeculari
c.penul.§.ſi quis extra de hære.tamen ſi ge
minata vice cecidit nō auditur de correctio
ne c.ſuper eo. & c. accuſatus. de hære ti.in
vj. Et facit in materia geminationis in d.l.
j.§.quæſtioni.ff.de quæſtioni.& faciunt di-
cta per do.Rochum curtium in repeti.c.fin.
in ij.colum.de conſuetu.Et facit etiam,nam
contra frequentantem viam ſumitur indi-
cium maleficij commiſsi in illa via,ſecundū
docto.quos refert & ſequitur domi.Pari.de
puteo in tracta.ſyndicatus in xcvj.char. in
ij.col.verſicu.ſi aliquis eſt inuentus &c. Et
facit glo.in l.conſentaneum C.quomodo &
quando iudex. quæ dicit ꝙ humanū eſt pec
care,ſed diabolicum perſeuerare &c.Et vi
de circa prædictam materiam Alexan. in l.
j.in apoſtil. C. de paſcuis publ.lib. xj. vbi
dicit ꝙ perſeuerantia vel conſuetudo re-
fertur ad duas vices.& vide domi.Lauren.
calca.in conſil. ſuo j. in xix. colum. & vide
Ang.in auth.de trien.& ſemiſ.in.§.& quod

ſepe. vbi dicit ꝙ dictio plures verificatur in duobus.& idem dixit Bal. in l.fideicommiſſa.§.ſi quis decē ff.de leg.iij.& vide Angel.de Are.in tract.maleſic.in ver. pluribus & pluribus.& ibi in addi.& vide tex.in authen.de defenſo.ciuita.§.ſi.vbi dicit glo. ꝙ illud fieri dicitur frequēter quod bis fit.prę dicta tamen omnia limita & reſtringe niſi geminatio eſſet circa minima,quia tunc ſupradicta non haberent locū,nec homo poſſet morti tradi propter talia minima , quia talia minima non ſunt in conſideratione, vt in l.ſcio.ff.de in integ. reſtitu.l.omnis ff. de impenſis,& in c.licet cauſam in verbo, nulla aut modica.de probatio.& inſtitu. ad legem fal.in prin.in verbo,pro nullo aut modico.de qua materia dixi latius in l.furē. in fine ſecundę columnę.ff.de ſicc.& in lingu. meo cclxxvj. incip. parum & ad hoc bene aduertas ne erres,& loco iuſtitiæ facere iniuſtitiam & iniquitatem, vt in hac noſtra ciuitate fecit ſuperioribus diebus quidam iudex beſtialis,quod ſi comediſſet fenum fuiſſet vna beſtia & vnus aſinus,voluit oſtendere ſe eſſe doctum & fecit ſuſpendere quendam minorem,quia pro nihilo, & toleratū fuit a ſuperioribus quod grauius eſt,ſed vere dignior fuiſſet ipſe laqueo cum ſine aliqua doctrina auderet ſimilia facere, ſed talia eueniūt quando iudices nō ſtant ad ſyndicatum vt ipſe non ſtabat, quia tunc quod placet licet,& ceca eorum voluntas ſubrogatur loco legis,ſed iſta tranſeant cum alijs enormitatibus hodiernis. Teneas mēti præ dicta. nam pauci ſunt dies quibus illa vidi in facto &c.

379 Clericorum priuilegia in iure ſparſa ſunt plura & plura quæ enumerare & inſimul adducere laborioſum eſſet. vnum poſui ego ſupra in ſing. xxix.incip. ſtatuta laicorum. aliud poſui in ſingu.lv.quod incipit,Aduertas ad vnū &c.aliud in ſing. cvij.incip. priuilegium.aliud in ſing. cciiij.inci. percutiēs clericum & plura alia poſui in repeti. mea rub.ff.de fideiuſſo. ſed vltra omnia alia quę dixi, accipe nouiter vnū aliud non minus dignū,videlicet quod mutilati membris vel corpore vitiati non poſſunt teſtificare contra clericos in cauſa criminali.ita not.dixit Abb.antiquus in c.j.de exceptio. quem refert & ſequitur Bal.in Margarita ſua.in verbo ,mutilati. & idem etiam dixit glo.in c.j. iiij.q.iij.in ſi.vltime glo.quæ dicit idem eſſe in bigamo.quod eſt not.& perpetuo mēti tenēdum,ad quæ etiam vide glo.in c. ipſi apoſtoli.ij.quæſtio.vij.Tene menti, quia in cōtingentia facti faceret tibi magnum honorem & vtilitatem.

380 Furioſus non poteſt facere actum validū, nec ſimiliter cōtra eum poteſt fieri actus validus,ideo non poteſt cōdemnari per ſentētiam,ſecundum Spe.in tit.de ſen. in.§.iuſta in verſi. liē ex nulla ratione litigatoris &c. Et voluit Bal.in authē.& omnino in v. col. C.ne vxor pro marito.liē ſi committit homicidium non punitur, vt dixi ſatis late in l.iij.in princi.in vij.col.ff.de ſicca.Item non valet eius confeſſio,ſecundum Spe. in titu. de confeſ.§.ſequitur verſi.xiij. Item nō pōt intrare religionem,vt habetur in c.ſicut de regu.& eſt glo. in c.ex eo. de electio. in vj. Item furioſus non obligatur iuramēto,ſecūdum Bart. in l.qui habet in.§. ſi pupillus ff. de tutel.& Bald.in l.ij.in x.q.C.de reſcind. vendi. Item equiparatur prodigo l.j. & ibi Nico.de Neapo.ff.de cura.furio.Bar.in l.is cui.ff.de teſta. Item equiparatur ignorāti l. filiusfa.la.j.& Bar.in ſi.ff.de teſtamen. Item equiparatur abſenti l.ſed ſi vnius.§.filiusfa. ff.de iureiur.l.ij.§.ſi.ff.ſolu. matrimo.l.ij.§. furioſus.& ibi Bar.ff.de iure codic.Itē equiparatur mortuo,ſecundum Bal. in l.humanitatis in iiij.col.C.de impu. & alijs ſubſtitu.de quibus omnibus dixi in d.l.j. in prin. in vij.col.ff.de ſicc.quibus tunc addo quod furioſus non habet teſtamenti factionē actiuam,vt in l.is cui. & in l. qui teſtamento in .§.nec furioſus ff.de teſta.& habeſ per ſcribentes in l.furioſum C. qui teſtamen. facere poſſunt.imo nec ad pias cauſas poteſt teſtari ſecundum Bart.in l.j. in repetitio. in j.q. C.de ſacroſan. eccle. quem refert & ſequitur do.Philippus decius in l. in negotijs.ff. de reg.iur.Teneas tamen menti ꝙ licet ipſe furioſus non poſſit teſtari,attamen ſi rite & recte teſtetur prout faceret quilibet prudens & diligens paterfamilias, valet & tenet eius teſtamētum.Ita multum nota.dixit Ioā.And.in c.cum dilectus extra de ſucceſſ. ab inteſta. vbi refert ꝙ alias per ſenatores Romanos fuit approbatum teſtamentum cuiuſdam furioſi, quia bene diſpoſuerat,& refert Valerium hoc recitare. quod dictum refert & ſequitur Bald.in c.j.in ij.colum.in titu. per quos fiat inueſtitu.in vſib. feud.& Alexand. in conſilio cxlj. incipien. mature &c.ī ij.col.in j.vol.& in cōſi.ſuo lxxxv. incip.viſo themate &c.in ij. colum.in ij.volu.& Socin.in conſil.ſuo xcviij.incip. alias conſului in v.colum.in iij.volu.& Barba.in rubri.extra de accuſatio.in ij.col.& in conſil. ſuo xliij. incipien.illud in xvj.col.in iij.

vol.& in c.ex literis.in pe.char. de conſue. & in c.ſcitſcitatus.in v.char.extra de reſcri. in quibus locis refert & approbat illud dictum, licet ipſe Barba.ex verbis ſuis videat in contrarium in c.ſuper quæſtionum.in.§. intentionis. in iiij.col.de offic.deleg.& contrarium ipſe expreſſe tenet in c.ij.in ix.col. de teſta.& in l.j.in prin.in vij.col.ff.de verbo.obli. vbi ſe remittit ad ea quæ dixi in dicto c.ij.ſed Bart.vr tenere cũ dicto Io. And. in trac.ſuo de teſte.in c.incipi.oppoſita prudentie &c. Et Iaſ. in l.furioſum.in ij.col.C. qui teſta.face.poſ.& d.Ioan. Neutzanus in ſua ſylua nuptiali,in xiiij.char.in iiij.col.de quo etiam per d.Philip.Deci.in d.l.in negotijs.quæ opi.tanquam communior & rationabilior mihi magis placet,& iſta ſuperioribus diebus adduxi contra aliquos volẽtes annullare quoddam teſtamentum, probãdo ꝙ teſtator non erat in recto nec in ſano intellectu dum illud fecit, nam ego dixi ꝙ ẽt ſi non fuiſſet tunc ſane mentis, tñ valebat cum ipſe teſtator teſtatus fuerit rite & recte prout feciſſet quilibet prudẽtiſsimus & diligentiſsimus homo,& adduxi doctrinas ſuperius adductas.Ideo teneas mẽti prædicta.

381 Licet reus criminis vbi tractatur de pœna corporali debeat ſtare detentus nec ſit relaxandus fideiuſſoribus, vt habetur in l. fi.C.de accuſa.& in l.ij.C.de exhiben.& in l.ſi quis alieni.C.ad l.iul.maieſt.et in c.quiſquis.ij.q.viij. attamen poteſt relaxari ante ſentẽtiam qñ apparet ipſum reum fore abſoluendum, quod apparet publicato ꝓceſſu.Ita dixit Bal.in l.ſed ſi is.ff.de in ius vocan.& ibi dicit ꝙ de hoc eſt tex.expreſſus melior de iure in l.nullus.C.de exhiben.re. in verſi.donec repererit &c. Idem etiam dixit ipſe Bald.in l.ſi quis poſt accuſationẽ.ff. de teſta.& idem voluit Alex.in cõſ.clxxix. incip.in cauſa angelorum.in pe.col.in prin. & Iaſ.in l.ſi pecuniam.in.§.ſed ſi accepit.ff. de condi.cau.da.cau.non ſecu.Et Lud.Ro. in ſing.ccccxcviij.incip. accuſatus.pro quo eſt tex.in l.qui pœnæ.§.j.ff.de manumiſſ. & faciunt dicta per Ioan.de Platea in l.monete.ante fi.C.de delator.lib.x. Tene mẽti prę dicta quoniam illa pluries practicaui & obtinui,licet iudices ſe redderent difficiles ad excarcerandum reum ante ſniam, tñ finaliter viſis ſupradictis doctrinis annuerunt petitis per me,de quo etiam dixi in repe.mea rub.ff.de fideiuſſo.in xxxj.q.& faciunt dicta per Bald.in l.ſi pro ea.in vj.q.C.manda. quem vide.

382 Aliqui ſunt caſus in quibus reus poteſt interrogari de conſocijs, & tunc dictũ ſocij criminis facit indicium ad torturam contra ſocium,vt dixi late i l.j.§.diuus Antoninus. ff.de quæſtio.& ſupra in ſing.cclx.incip.ſocius criminis &c.Sed quæro , ſocius criminis in iudicio coram iudice ſolenniter ſponte vel de tortura ſeruatis ſeruandis,dixit ꝙ Titius fuit eius ſocius ad committendũ tale delictum , ex quo dicto poteſt torqueri ipſe Titius qñ ſumus in caſu in quo ſocius criminis poteſt interrogari de ſocijs, vt dixi in dictis locis ſuperius allegatis, hoc ſtante condemnatus eſt reus ad mortem, & dum eſt ſuper furca antequã miniſter iuſtitie eũ proijciat & occidat illo inſtanti dicit coram populo,rogo vos omnes vt rogetis deum pro me,& dicatis Pater noſter,& Aue maria,ꝓ anima mea.poſtea dicit , ego in ꝓceſſu meo huius delicti pro quo morior, inculpaui indebite & iniuſte Titium,& dixi,ꝙ ipſe fuit ſocius meus ad committendum hoc delictũ, ſcitote omnes ꝙ ego falſum dixi & mẽtitus ſum,quia dictus Titius nihil vnquam ſciuit de tali delicto quod feci, & ideo dictum Titium exculpo,& ab eo peto veniam de mẽdacio quod dixi contra eum , hoc dicto ſtatim miniſter iuſtitie eum proijcit de furca & occidit , an per iſtam exculpationem ſit ſublatum indicium exiſtens contra ipſum Titium propter primum dictũ illius rei factum in iudicio ſolenniter coram iudice? in quo Bal.in conſi.ſuo lxxxix.incip.regula iuris eſt &c.in fi.in iij.volu. videtur tenere ꝙ non ſit ſublatum dictũ indicium perueniens ex prima confeſsione rei,& alleg.rationem dicens quod reuocatio confeſsionis facte in iudicio ſi fiat in carcere nihil operat, quia talis reuocatio fit extra iudicium , non autẽ in iudicio, & ſic pariter videtur dicendũ in reuocatione & confeſsione facta ſuper furca.ego autem hoc dictum Bal.hic nõ approbo nec improbo, ſed me remitto ad ea quæ circa hanc quæſtionem & circa hoc dictum Bald.dixi latiſsime vltra omnes in practica mea cauſarum criminalium.in lxix.char.cũ ſex chartis ibi ſeq.vbi omnino videas,quia hanc quæſtionem a nemine tactam nec diſcuſſam plene examinaui.

383 Clericus incidens ſine habitu & tonſura an & qñ perdat priuilegium ſuum, habetur late per ſcribentes in c.perpendimus. & in c.in audientia. & in c.cum non ab homine. & in c.contingit.el ij.extra de ſen.excom. & ſatis late per Ioan.And.in conſi.ſuo.inci. Quia ſepiſsime &c. incertum inter conſilia do.Alex. nume.ccccvj.ſecundum ordinem

meũ,& per Raph.Fulg.in cõſil.ſuo cxxiiij.
incip.Præſuppolitus &c.in j.col.& per do.
Alex.in conſi.viij.incip.videretur circa pri
mum,in j.vol.& habetur etiam per d.Lau.
Calca.in conſi.ſuo lxx.inci.Pro dicto Nico
lao &c. Scias tñ quod licet clericus incidat
ſine habitu & tonſura,& immiſceat ſe enor
mitatibus, non tñ per iſta perdit priuilegiũ
fori,licet perdat priuilegium.c.ſi quis ſuadẽ
te diabalo.xvij.q.iiij.ita dixit Ioan.Ant.in
d.c.perpendimus.quem refert & ſequitur So-
ci.in conſi.ſuo xij.inci.quoniam in præſen-
tiarum.in vij.col.& idem dixit Cardi.in d.
c.perpẽdimus.quem refert & ſequitur Ale-
xan.in d.conſi.ſuo viij.in iiij.col.in ver.for
tificantur &c.pro quibus faciunt dicta per
Spe.in ti.de ſen.excom.in.§.j.in verbo,ſed
quæritur vtrum &c.quem videas.

384 Dixi tibi ſupra in ſing.clxxvij.inci.ma
litijs &c.quod malitijs hominũ eſt obuian-
dum nedum recta, ſed etiam indirecta via,
nunc aũt dico tibi circa eandem materiam
aliud nota. verbum, videlicet pone ſtatuto
cauetur ꝙ oẽs cauſæ intra tres menſes deci-
dantur ſub pœna. Aduerſarius cauſa teſtiũ
producendorum quos dicit habere in lõgin
quis partibus petit dilationẽ quę vltra tres
menſes extenditur hoc caſu nõ obſtante di
cto ſtatuto debet audiri,& ſic poſt tres men
ſes de cauſa cognoſcetur. Ita dixit Dyn.&
Cy.quos ibi refert Bal.in l.ſi cum ipſe.ff.de
excuſa.tuto.quod dicit Bald.eſſe no.dignũ.
& idem dixit Pau.de Caſt.in l.interdum.in
prin.ff.de interdi.per illum tex.de quo etiã
per d.Catal.in trac.ſuo ſyndi.in verſi.lxvj.
inci.adde quod ſi ſtatutum &c.Et per Iaſ.in
l.properandum. in j.colũ.C.de iudi.vide tñ
nota.verbum Alex.in l.j.in prin.in vlt.col.
verſi. Item inquantum.ff.ſi quis ius dicẽ.nõ
obtempe.vbi dixit ꝙ ſi iudex ſuſpicatur ꝙ
pars petat talem dilationem ad probãdum
per calumniam poteſt ei dare talem dilatio
nem omni comminatione, quod ſi non pro-
babit mulctabit eum, & ipſo poſtea non ꝓ-
bante poterit eum mulctare. alleg.hoc vo-
luiſſe Pe.de Ancha.in c.conſtitutus.de fide-
iuſſo.per l.ſi quis dicat.ff.de manumiſſ.& ꝑ
l.ius alimentorum.§.pe.& ibi Bar.ff.de ali-
men.pupil.præſtan. quod in practica dicit
eſſe not.dignum ſecundum Imo.in d.c.cõſti
tutus. de fideiuſſ.pro quo faciunt dicta per
eundem Alex.in d.l.j.in.§.ſi.in vlt.col.ver.
ex hoc nota ꝙ iudex.ff.ſi quis ius dicẽ.non
obtem.Tene menti, quia iſtud dictum põt
etiam inſeruire qñ vnus compromittẽtium
qui promiſit ſub pœna cum iuramento pa-
rere laudo, poſtea vult reclamare a laudo
vt impediat ſeu differat executionem dicẽ-
do ſe enormiter leſum, nam poterit audiri
etiam ſi hoc calumnioſe petat, ſed ſuperior
debebit ſibi dare iudicem ſuper talia aſſer-
ta enormi leſione cum dicta comminatione,
ꝙ ſi nõ probabit dictam allegatam enormẽ
leſionem ꝙ mulctabitur in tantam, & hoc
modo multi litigantes calumnioſi abſtine-
bunt ſe ab eorum calumnijs.

385 Dicit quoddam vulgare prouerbium,ꝙ
omne nimium vertitur in vitium. quod ꝓ-
batur in c.deniq;.iiij.diſt.& voluit glo.in c.
ſerpens.de pœniten. diſtin.j.& tex.in c.niſi
cum pridem,circa med.de renuncia.et ideo
teneas menti ꝙ ſi teſtis laborat aliquo defe-
ctu ex toto non repellitur, tñ ſi plura cõtra
eum laborant,in totum repellitur.Ita no.di
xit Soci.in conſi. ſuo cxviij.incip.viſa &c.
in antepe.col.in verſi.poſtremo &c.in j.vo
lu.& idem Barba.in conſi. ſuo lxxv.inci.ſa
pienter &c.in iiij.col.in iiij.vol.pro quo fa
cit regula illa vulgata, videlicet, quæ non
proſunt ſingula multa iuuant.de qua habeť
in l.cum ſcimus.C.de agri.& cenſi.lib.xj.et
per gl.in l.ij.in.§.etas.ff.de excuſa.tuto. &
per Ioan.And.poſt Spe.in ti.de inſtrumen.
edic.§.nunc dicẽdum.in pe.col. & per Bal.
in addi. Spe.in ti.de appel.in pe.char.in ij.
col.in verſi.incip.no.quod diuerſe &c.

386 Inualida licet regulariter non ſint in cõ
ſideratione, vt dixi ſupra in ſing.cclxxiiij.
incip.licet attamen hoc fallit in tribus caſi-
bus. Primo enim fallit qñ de iure aliquid
non valet,tamen princeps ſiue ſuperior fa-
cit illud de facto ſeruari, tunc perinde eſt
quo ad ſubditos ac ſi de iure valeret.Ita di-
xit Alber.de Roſa. in l.cunctos populos.in
vlt.col.C.de ſum.tri.vbi hoc tradit pro re-
gula.& ibi per hoc determinat not.quęſtio
nem.quod dictum pro no.refert & ſequitur
Alex.in conſi.ſuo cvij.incip.Pro inueſtiga-
tione &c.in vij.col.in ij.volu.& eos refert
& ſequitur Iaſ.in l.vbi pactum. in vlti.col.
C.de tranſactio.vbi poſt d.Alexan.in dicto
conſi. dicit ꝙ idem tenet Cardi.& Ioan.de
Imo.in c.peruenit. de fideiuſſ.& ſubdit etiã
Iaſ. quod ad idem eſt gl.in l.qui habebat.§.
j.ff.de manumiſſ.teſtam.quæ colligit vnum
quod eſt mirabile ſecundum eum,videlicet
ꝙ quando aliquid non tenet de iure, & ta-
men non poteſt hoc opponi eſt perinde ac
ſi valeret.quod dicit Iaſo. vbi ſupra eſſe ſi-
gnandum,quia hoc ſeruit ad multa, de quo
latius ibi per eum. Fallit etiam dicta regula
in alio caſu poſito per Ioan. And.in c.Ioan-

nes.de cleri.coniugatis. vbi dicit ꝙ ſi clericus in minoribus contrahit matrimonium nulliter, puta, quia contraxit cum conſanguinea, priuatur tamen beneficijs, perinde ac ſi legitime contraxiſſet, ea ratione, quia ſaltem contraxit quantum in eo fuit. quod dictum refert & ſequitur Ludoui.Roma.in conſil.ſuo ccccclxxxiij. incipien. ſaluatoris ſuffragio poſtulato &c.alias incipit, Dubitatur primo vtrum &c.in ij.colum.verſicu. tertio quia videmus &c.vbi dixit ꝙ lex ẽt pœnalis diſponens in pœnam eius,quod eſt legitime actum diſponere, etiam cenſetur in pœnam eius quod eſt nulliter actũ, dum tamen concurrat ratione indemnitatis. ad quod etiam allegit Ioan.And.in c.j.eodem titu.de cleri.coniugatis. & gloſ.ibidem dicentes, conſtitutum in ſacris matrimonium contrahentem, & ſic nulliter beneficijs priuari ſicut legitime contrahentem, ea ratione, ſcilicet ne melioris conditionis ſit qui contraxit illicite ꝙ̃ qui contraxit licite. allegat in argumen.c. nuper. extra de biga. vbi apertum eſt bigamiam induci per matrimonium contractum licet nulliter omni eo caſu quo induceretur per matrimonium legitime contractum. Ita ad literã dicit Ludo.Roma.in dicto ſuo conſi. Fallit etiam tertio dicta regula in caſu quem poſui in dicto ſingu.cclxxiiij.incip.licet vbi videas.

387 Taciti & expreſſi idem eſt iudicium.l. cum quid.& ibi glo.& docto.ff.ſi certum peta.l.quanquam.ff.de ritu nupti.l.ſi cut.ff.de ſeruitu. inſtitu. quibus modis re contrahi. obliga.in princip.& habetur in l.quicquid aſtringende.ff.de verbo. obligatio. & ideo tene perpetuo menti ſingulare verbũm, videlicet ꝙ ſicut confeſſio expreſſa facta per partem validat proceſſum nullum, vt dixi late in l.prima.in.§.diuus Antoninus.in iij. & iiij.colum.ff.de quæſtionibus, quia confeſſio non requirit telam ſeu ordinem iudicij,& ibi dixi & ſupra in ſingulari ccj.incipien.in confeſſum &c.& in ſing. ccclxxiiij. incipien.bene & diligenter &c.& in practica mea cauſarum criminaliũ.in xxiij.char. poſt medium. Ita etiam cõfeſſio tacita inducta per contumaciam a ſtatuto volẽte ꝙ contumax habeatur pro confeſſo,nam talis confeſſio etiam validat proceſſum nullum.Ita ſingulariter dixit Barto. in conſilio ſuo c.incipien.a d.Cy. de Bononia &c.quẽ refert domi.Nellus in tractatu ſuo bannitorum, in prima parte ſecundi temporis.in q. xlix.incipien. quæritur an talis &c.in fin. quod eſt not.

388 Defenſio non poteſt tolli alicui maxime in cauſis criminalibus,ut latiſsime dixi in l. unius facinoris.in.§.cogniturum.in ix.& in x.colum.ff.de quæſtionib.& vt ibi dixi terminus defenſionis debet per iudicem dari reo etiam ipſo reo non petente, ſecundum Bartol.in conſilio ſuo c.incipiente a domi. Cyn. de Bononia. in vltima colum. ubi ad hoc allegat text. in lege prima.§.fina.ff.de quæſtionibus & text. in l.ſi non defendantur.ff.de pœn. & idem tenet Barto. in lege quarta.in.§.hoc autem iudicium.ff.de damno infect. & Paul.de Caſtro.in conſilio ſuo xxxiij.incip. Super primo, in ſecunda colum.& in conſilio ccvij.incipien. Super dubio &c.in tertia colum. & Cæpo.in conſil. ſuo xlj.incipien.Licet inuitus &c. in quarta colum.circa princip.& in conſi.ſuo xlvj. incipien.Titulus.in vltima colum.quinimo ipſa defenſio ſeu terminus ipſius non poteſt per aliquod ſtatutum nec per aliquam conſtitutionem tolli,nec per aliquam conceſsionem arbitrij ſublata eſſe videtur,ſecundum Ange.in conſilio ſuo clxxvij.incipien.In facto proponitur &c.vbi ad hoc allegat l.j.& ibi Barto.ff.de teſtamen.mil.de quo dixi in dicto.§.cogniturum.in decima colum. & teneas mẽti quod lex & iura adeo fauent defenſioni reorum ꝙ licet princeps de plenitudine poteſtatis poſsit tollere defenſionẽ in cauſa ciuili & pecuniaria, tamen hoc nõ poteſt facere in cauſa criminali. Ita ſingulariter dixit Bald.in l.iij.in.§.ſi is pro quo.ff. quod quiſque iuris. quod dictum refert & approbat domi.Felyn.in capitulo dilecti.in ſexta colum.de excepti.& in capitulo cum olim.in vltima colum.de re iudica.& Soci. in conſilio ſuo cxx.incipiente. Memini me alias conſuluiſſe &c.in nona colum.in verſicu.tertius caſus &c. Et idem voluit domi. Franciſ.de Are.in conſilio ſuo lxv.incipiente.Sicus Ioannes.in xiij.colum.in verſiculo ad obiecta &c.Et Soci.in conſi.clxiiij.incipien.Viſa bulla.in ſeptima colum.in verſic. tertius caſus quando princeps. & in conſilio clxvj.incipien.In cauſa quæ vertitur. in xx.colum. in verſicu. tertius caſus &c. vbi dicit ꝙ omnes doct. tenent hanc doctrinam Bald. & idem etiam videtur dicere Bartol. In l.filiusfamilias.in ſecunda colum.in verſicu. ſed an tunc.ff.de donatio.Et domi.Paris de Puteo in tractatu ſyndicatus.in xxx. char.in tertio volumi.in capitulo incipies. an poteſtas qui miſit &c. De quo etiam dixi in dicto.§.cogniturum. in vndecima colum. & in practica mea cauſarum crimi. in

lv.& in cxl.charta.vbi videas. & in repeti. mea.l.j.C.de rap.virgin.in xliij.char. Tene menti prædicta propter aliquos iniquos aſſeſſores qui ſitibundi ſanguine humano,pēdente termino defenſionis faciunt ſibi fieri mandatum a ſuperiore ꝙ aliquibus nō obſtantibus procedant ad condemnationē & executionem contra talem reum, quoniam non poſſunt etiam tunc procedere cōtra ipſum reum durāte termino defenſionis, alias ipſi aſſeſſores acriter ſunt puniendi pro tali ſententia & executione irreparabili, quod eſt ſingulariter notandum per prædicta.

389 Tu ſcis quod natura correlatiuorum eſt vt diſpoſitum in vno ex ipſis correlatiuis cēſeatur diſpoſitum in alio,vt ego latiſſime dixi in l.ſi quis viduā.in v.col.ff.de quęſtio. & in l.circuncidere.in.§.ſeruo.in ij.colū.ff. de ſiccar.& vltra ea quæ dixi in dictis locis ſcias ꝙ ſi ſtatutum diſponit quod a ſentētiæ lata ſuper executione inſtrumenti guarentigiati contra debitorem non poſſit appellari,tale ſtatutum extenditur vt verſa vice, ſi pronuncietur contra actorem petemē executionem inſtrumenti prædicti,et ſic in fauorem rei, puta inſtrm̄ non eſſe exequendum non poterit ſimiliter ipſe actor appellare a tali ſententia,vt ſeruetur equalitas inter litigantes.ita no.dixit Ant.de Bu.in quodā cōſi.ſuo.quod contrarium refert & ſequit̄ do. Bal.nouellus in trac.ſuo de dotib.in x.charta in iij.col.verſi.ſed vidi dubitatum de facto &c.vbi latius loquitur.ad quod faciunt optime quæ ego dixi ſupra in ſing.clxviij. inci.Equalitas &c.Pro quibus faciunt optime dicta per Iaſo.in l.ſciendum. in.§.ſi fundum.circa fi.verſi. vlt.nota.&c.ff.qui ſatiſda.cog.Et per do.Phil.Deci.in l.non debet actori.ff.de reg.iur.vbi omnino vide.& ex iſtis vna cum materia correlatiuorum limitatur regula illa quæ dicit quod illud quod non dixit lex,nec nos dicamus, de qua habetur in l.ſi ſeruum quis.in verſi.non dixit prætor.ff.de acqui.hære.& in c.inter corporalia.in verſic.vnde ſi circa &c.de transla. præla.& in l.liberto.in.§.largius. in verſic. quæſitum eſt.ff.de annu.leg.& in.§.optimū. in auth.de non eligen.ſecundo nuben. quia illa regula non procedit in correlatiuis in quibus lex non dicit nec mētionem facit de vno correlatiuo,tū idem dicitur eſſe ſtatutū in alio.ad quæ vide etiam Barba.in conſilio ſuo.incip.Circa hanc &c.in v.& vj.colum. quod contrarium eſt inſertum inter conſilia Alex.& in nume.eſt cccxcvj.& Bal.in authen.ex teſtamento.in vlt.col.C.de ſecun. nup.& vide etiam tex.in l.vnica.in.§.ſinautem ad efficientis.C.de cadu.tollen.quę omnia tene menti.

390 Tu ſcis ꝙ excuſſo debitore,& eo reperto non ſoluendo excutiūtur poſſeſſores bonorum ſuorum pro rata.l.ij.C.de debi.ciuitatū.lib.xj.l.j.§.ſi pluribus.ff.ſi quid in frau. patro.l.ſi libertus. la iij.ff.de bo.lib.l.cum poſſeſſor.ff.de cenſi.cum ſi.ſcias tū ꝙ ſi ſunt plures tertij bonorum poſſeſſores in quos ſit facta alienatio a debitore in fraudem creditorum quod hoc caſu creditor poteſt eligere vnum ex his poſſeſſoribus quem uelit, & eum inſolidum cōuenire quatenus ad eū peruenit nec tenetur omnes poſſeſſores pro rata ſimul cōuenire.ita no.determinat Bar. in l.moſchis. in prin.ff.de iure fiſ.per illum tex.iuncta glo.in verbo,omnem.& per tex. vbi dicit hoc eſſe expreſſum i l.creditores. ff.de diſtra.pigno.vbi idem firmat ipſemet Bar.quod dictum refert Iaſ.in.§.item ſi quis in fraudem.in vlt.col.inſti.de actio.& vltra eum hāc partem affirmat Spe.in ti.de obli. & ſolu.in.§.j.in verſ.in xxij.col.in verſi.Item debitor meus &c.quod eſt ſingulariter notandū in contingentia facti, quia prima fronte videretur dicendum contrarium per iura hic in prin.allegata,& vide Pau.de Ca.in l.eandem.in prin.in vlt.col.ff.de duob.re.

391 Pœna debet tenere ſuos authores & nō alios,vt habemus regulam tritam & vulgatam in l.ſancimus.C.de pœn.& in l.ſi hæredis ſeruus.§.fi.ff.de leg.j.& habetur etiā in l.iij.in.§.ſi emancipatus.ff.de bo.poſ.cōtra tabu.& in l.ſi quis præſens. & ibi dixi.ff.de fal.& ideo teneas menti ꝙ ſi ex forma ſtatuti miniſtrales capellarum debent denūciare maleficia, & ſi aliquis miniſtralis idiota qui neſcit ſcribere vadit ad notarium & facit quod ipſe notarius ſcribit denunciam,et ille notarius ſcribens errat in nomine delinquentis vel in alio ꝙ hoc caſu iudex coram quo fuerit producta talis denūciatio non poterit punire talem miniſtralem cum ipſe nō deliquerit in aliquo,ita no.dixit Bal.in l.ij. C.de errore aduoc.quod dictum ego retuli in l.qui falſam. in xj.col.poſt med.ff.de fal. in materia ignorantie.tene menti,quia alias vidi hoc in contingentia facti in hac ciuitate Bononiæ,& niſi oſtendiſſem dictum Bal. ille miniſtralis fuiſſet condemnatus licet eſſet innocens.

392 Aduertas ad vnum quod alias fecit mihi honorem & vtilitatem nō modicā, nam tu ſcis ꝙ qn̄ res furata reperitur pœnes unū talis inuentio facit contra eum indicium ad

torturam,quod ipſe eam furatus fuerit niſi oſtendat eam a quo habuit,ſecundum Bart. in l.fi.in pe.col,ff.de quæſtio.& in l.ij.& in l.milites.C.eo.ti.de quæſtio.& voluit Ang. in l.ancille.C.de fur.& Ang.de Are.in trac. maleſi.in verbo,fama publica.in ij.char. in verſi.quæro an vnum indicium &c. Et per do.Par.de Puteo in trac.ſynd.in xcvj.char. in ij.col.verſi.ſi quis eſt inuentus.circa fi.& Alex.in conſi.ccv.inci.Ponderatis.in ij.colum.in vj.vol.De quo latius dixi adducēdo plura ſimilia in l.qui falſam . in xiiij.& xv. col.ff.de fal.& in practica mea cauſarū criminalium.in xlix.char.Teneas tamen mēti perpetuo quod prędicta non habent locum in homine bone conditionis vitæ & famæ, quia ſi res furate reperiantur pœnes eū per hoc non poterit torqueri.Ita not.dixit Bal. & Ioan.de Imo.in l.ti.ff.de hære.inſti. & voluit Saly.in fin.in vlt.col.C.de quæſtio.vbi dat exemplū in ſtrazarolis Bononienſibus. & eum refert & ſequitur do.Augu. de Ari. in ſuis addi.ad Ang.de Are.in trac.malefic. in verbo,fama publica.in iij.char.in addit. magna inci.Tu autem in hac materia adde ꝙ miror &c.in ij.col.& in eodem tracta.in verbo,& veſtem cœleſtem.in v.char.in addi.incip.Tu autē inquantum tangit hic &c. de quo latius valde locutus ſum in d.l.qui falſam.vbi ſupra.& ideo ſis cautus quando tu eſſes aduocatus alicuius rei penes quem reperiuntur res furate vel alie res ſuſpecte alicuius delicti ꝙ ſtatim probes de bona voce & fama ipſius rei . nam facta tali probatione eſt ſublatum indicium ortum contra eum propter inuētionem aliquarum rerum pœnes eum exiſtentium per dictas doctrinas,& ego ſuperioribus annis cum hac cautela & modo defenſaui & liberaui a pœna mortis quendam magiſtrum Lazarū armarolum pœnes quem fuerant reperte monete falſe & ſtampe earū quas depoſuerat pœnes eum quidam amicus ſuus in quadam capſa,vt etiam retuli in d.l.qui falſam . Tene menti quia nō fallor eſt ſingulariſsimū verbum honoris & vtilitatis plenum.

393 Regula ſemel malus ſemper præſumit malus &c.eſt magne importantie & plura operatur vt dicunt doc.in pluribus locis.et dixi ego aliquid in l.j.in prin. in vlt.col.ff. de quæſtio.& in l.maritus,in vj.col.ver.modo quæri poteſt &c.eo,ti.cum pluribus verſi.ibi ſequentibus.& in ſing.meo ccxvij.incip.Ter vel quater.& in ſing.cxxiiij.incip. Tu habes &c.& in l.j.in prin.in xj.col.verſi.xvj.limita,ff.de ſiccar, & in d.l.j.§.diuus Hadrianus.in vlt.col.eo.ti.& in repet.mea. l.fi.C.de proba.in lxxxiij.char.in ver.quęro vlterius &c.vbi omnino videas.Scias tñ ꝙ dicta regula habet etiam locum econuerſo,videlicet vt ſemel bonus ſemper præſumatur bonus,& ideo dixit Bal.multum ſingu.in conſi.ſuo cxj.incip.Quidam nomine Rectorus &c.in v.volu. ꝙ licet alias incendium præſumatur ortum culpa & defectu inhabitantium , tñ vbi inhabitantes in domo erant conſueti eſſe vigiles & prudētes, tunc ſi alia indicia contra eos non apparent non tenentur de incendio,licet vt dixi incēdium præſumatur ortum culpa inhabitantium.quod dictum refert & ſequitur Alex. in l.ſi quis ex argentarijs.in.§.prætor ait.in vlt.col.ff.de eden.& idem dixit glo.in dicta regu.ſemel malus.de regu.iur.in vj.quę dixit quod ſemel bonus ſemper præſumit bonus,& illud conſilium Bald.etiam refert & ſequitur Alex.in conſi.l.incip. Viſis &c. in vlti. verbis.in j.vol.Pro quibus facit optime no.verbum Archid.in c.hoc ius porrectum.x.q.ij.vbi dicit quod prælatus qui cōſueuit bene adminiſtrare præſumitur in vtilitatem eccleſiæ conuertiſſe pretium rei eccleſiæ.quod dictum refert & ſequitur Bald. in c.cum cauſa. ante fin.extra de iudi.quod dicit eſſe not.dignum.Tene menti prædicta quia ſeruient tibi ad multa.

394 Calor indicij eſt magni effectus & importantie,vt late oſtendi plura adducendo. in repe.mea rub.C.de proba.in xix.& xx. col.vbi videas,ſed vltra ea quæ ibi dixi teneas perpetuo menti ſingulare verbum,videlicet ꝙ promiſsio facta in iudicio habet executionem paratam ſicut inſtrumentum guarentigiatum,ita not.dixit Bald.in l.eum pro quo.ff.de in ius voc.de quo etiā ibi per doc.& per Alexā.in l.tale pactum.in.§.qui prouocauit.ff.de pact.& addere potes etiā Bal.in l.ti.C.arbi.tute.vbi dicit ꝙ idem operatur verbum credo,in iudicio ꝙ operatur verbum preciſum,ſcilicet affirmatiuū . pro quibus etiam facit gl.& ibi Paul.de Caſt.in authen.generaliter.C.de epiſco.& cle.quæ omnia addere poteris dictis per me in dicta repe.mea.in xix.& xx.col.

395 Dubitarunt doc.in pleriſq; locis ſi ſtatutum punit portantem rem prohibitam , an requirat apprehenſionem perſonæ ad hoc vt talis portans poſsit puniri,de quo habet per Bal.in l.ſi fugitiui.C.de ſer.fugi. & per Barto.in l.qui fiſcales.C.de nauicu.lib.x.& per Bal.in l.omnes populi.in pe.colum.de iuſti.& iur, & in l.ſi quis non dicam rapere.

ſn ij.col.C.de epiſc.& cle.& in l.cum inter.
C.de dona.ante nup.& in l.cum proponas.
in prin.C.de nauti.feno.& per Bal.& Ang.
in l.arboribus.§.iulianus.ff.de vſufr. & per
Bal.in c.nam concupiſcentia.extra de con-
ſti.Teneas tñ perpetuo menti, quod ſi offi-
cialis inuenit aliquem cum armis.& eũ non
apprehēderit, ſi tñ fecit eum ſcribi in actis,
ſcilicet qualiter eum inuenit cum armis tali
die & loco,talis ſcriptura ſine captura ope
rabitur,vt talis inuentus cum armis & non
captus poterit puniri.Ita not.dixit Bal.in l.
ictus fuſtium.ff.de his qui notan.infam. Pro
quo dicto eſt gl.in l.j.in verbo, deprehēſus.
C.vbi ſena.vel clariſ.De quo dicto feci mē-
tionem in practica mea cauſa.crimina. in.§.
pro complemento.nu.xxvij.Quod dictum
nefandiſsimũ eſſet docere iſtos Moder. Ba-
riſellos ribaldos & ſceleratiſsimos &c.

396 Veriſimilitudo eſt magne importantie
& effectus, vt dixi tibi ſatis ample in l.j.in
prin.in antepe.col.verſi.quo aũt ad tertiam
ſpeciem &c.ff.de quæſtio. & in ſingu.meo
ccxcviij.incip.Remotum &c. Et in ſingul.
cccxliij.inci.Veriſimilitudo &c.& in repe.
mea rub.C.de probat.in xxiiij.& xxv.col.
ſed vltra omnia quæ dixi in dictis locis te-
neas menti etiam in materia illa nota. ver-
bum quod non ſum memor alibi vidiſſe,vi-
delicet Bal.in l.ſi creditoris.in lect.antiqua.
C.de fideicom. quem refert & ſequitur So-
ci.in conſi.ſuo cxlix.incip.In cauſa Ambro
ſij.in vlt. col.vbi dixerunt ꝙ vnum veriſi-
mile additũ pluribus veriſimilibus facit ple
nam probationem, quod eſt multum not.in
dicta materia veriſimilitudinis, circa quam
materiam vide etiã ſingulare verbum ſucci
plenum do.Fran.de Are.in c.cum P.manco
nella.in vij.col.extra de accuſa.vbi dixit ꝙ
ad hoc vt credatur ſócio criminis etiam in
criminibus exceptis vltra alia adminicula
& coniecturas requiritur ꝙ vel ex numero
teſtium,vel ex qualitate deponentium, vel
ex perſona eorum contra quos deponit ve-
riſimile ſit eos non mentiri. ad quod dicit
eſſe caſum in c.in fidei.§.fi.de here.in vj.qđ
eſt ſingulariter notandum in practica.

397 Arbitrium ſi ſit datum iudici in crimina
libus tunc ſolum videtur ſibi datum tantũ
in illis in quibus pœna non eſt expreſſa, ſe-
cus autem in illis quibus pœna eſt expreſſa
per ſtatutum principis,ita dixit do.Flori.&
Pau.de Caſt.in l.certo generi.§.fi.ff.de ſer-
ui.ruſti.prædio.de quo ego feci mentionem
in l.j.§.ſed & ſi quis.in ij.col.ff.de fal. & de
illo arbitrio dato iudici aliqua dixi in l.qō-
nis modum.quaſi per totum,maxime in iiij.
& v.colum.ff.de quæſtio.& plura dixit Ca
tal.in ſuo tractatu ſyndica. in ver. * & in
pluribus alijs verſic.& ſcias tu etiam circa
hanc materiã arbitrij ꝙ in his quæ ſunt cō-
miſſa arbitrio iudicis debet ipſe iudex ſer-
uare equitatem,ſecundum Ioan.And.in c.j.
de conſti. quem refert & ſequitur do.Fely.
in c.quoniam frequenter. in.§.porro.in ij.
col.extra vt lite non conteſt.& perpetuo te
neas menti circa hanc materiam arbitrij da
ti alicui iudici, videlicet, ꝙ qualitas iudicis
vel officialis cui conceditur arbitrium eſt
conſideranda.Nam ſi eſt poteſtas q̃ eſt ma-
gnus magiſtratus cui conceditur arbitrium
poterit bona confiſcare,& pœnam corpora
lem imponere, ſed ſecus ſi ſit minor magi-
ſtratus cui ſit cōceſſum tale arbitrium, quia
tali vigore talis arbitrij nō poterit bona cō
fiſcare nec pœnam corporalem imponere.
Ita ſingulariter dixit Bald.in l.prima.C.ne
ſine iuſſu princip. quem refert & ſequitur
Ioan.de Ana.in dicto capitulo ſuper his.in
v.colum.in fin.in verſicu.item adde.de ac-
cuſa. ex quo dicit Bald. & Ioan.de Ana. ꝙ
ſi alicui minori iudici datur arbitrium con-
tra ludentes ad taxillos non poterit tamen
bona confiſcare,quia arbitrium intelligitur
ſecundum dignitatem eius cui conceditur.
arg.l.plenum.§.equitij.ff.de vſu & habi. &
ideo dicit Bal.vbi ſupra ꝙ præcepta & ban
na iudicum quæ dicunt in ere & in perſona
non tenẽt niſi tales ſint iudices qui hoc poſ-
ſunt,ſecundum amplitudinem ſue poteſta-
tis.quod eſt ſingulariter not.& vide quę di-
xi in ſing.cccxliiij.incip.Tu ſcis &c.

398 Dixi tibi alias in l.vnius facinoris. in
§.cuſtodie.in penul.col.ff.de quæſtio.ꝙ ſi
feci capere & carcerare debitorem meum,
& poſtea petam me immitti in poſſeſsionẽ
bonorum ſuorũ, ꝙ debeo admitti,quia iſta
duo remedia tendunt ad eundem effectũ,&
vnum non eſt contrarium alteri, ſecundum
Bar.in l.conſentaneum.C.quomo. & quan-
do iudex.in vlt.col.& Bal.in l.ignorare.C.
de reſti.mili.& Pe.de Anch.in c.j.de eo qui
mitti.in poſſeſſ.rei ſeruan.cauſa. de quo la-
tius valde dixi in dicto.§.cuſtodie. in dicta
penul.colum. vbi omnino videas &c. Sed
modo prædictis addo nota.verba Bal.in c.
contingit.in vj.colum.de dolo & contuma.
vbi dicit ꝙ captura rei principalis non libe
rat fideiuſſorem.Sed dicit quod imo vterq;
poteſt capi.ad quod allegat.l.hæres a debi-
tore.§.quod ſi ſeruus.& ibi Bart.ff.de fide-
iuſſ.& allegat rationem dicēs ꝙ licet ſit de-

nentum ad capturam non tamen eſt ſatisfa-
ctum. & idem dicit econtra, videlicet, ꝙ ſi
primo eſt captus fideiuſſor ꝙ poteſt etiam
capi reus principalis nec iuuatur reus ſi fi-
deiuſſor appellat a captura, vt in l. creditor.
ff. manda. in princip. vbi gloſ. ſingularis de
quo latius ibi per eum quem vide, & vide
Pau. de Caſt. in l. inter eos. in. §. creditor. ff.
de fideiuſſ. de quo etiam late dixi in practi-
ca mea cauſarum criminalium. in ccix. char
ta poſt medium & in repetitio. mea rubri.
ff. de fideiuſſ. in lix. q.

399 Multi ſunt iudices qui, vt ita dixerim,
velo eleuato interponunt eorum authori-
tatem in contractibus minorum, vel mulie-
rum, vel ſimilium perſonarum, quæ tamen
interpoſitio authoritatis non valet & nihil
operatur, & ideo ſcias & perpetuo menti te
neas ꝙ ſi ſtatutum dicit ꝙ mulier vel mi-
nor non poſsit ſe obligare ſine authoritate
iudicis, quod tunc non ſufficit ꝙ iudex au-
thoritatem interponat niſi contineatur de
inſtrumēto illo quod adhibuit cauſę cogni-
tionem, & quod reperit illum contractum
cedere in vtilitatem minoris vel mulieris
vel alterius contrahentis. Ita ſingulariter di
xit Paul. de Caſt. in l. cum hi. in. §. ſi prætor.
ff. de tranſactio. & alleg. rationem dicens ꝙ
ſi ſtatutum noluit cōmittere iudici rem ne-
gligendam vel donandam ſed perquiren-
dam, & alleg. Specula. in titulo de empto. &
vendi. in. §. nunc dicendum. in verſiculo &
breuiter. & ſubdit Paul. de Caſt. vbi ſupra
ꝙ licet aliqui dicant ꝙ vbi reperitur inter-
poſitum decretum iudicis præſumatur adhi
bita cauſe cognitio, quod tamen hoc nō vi-
detur verum per illum text. niſi in inſtru-
mento expreſſe hoc dicatur. & alleg. Bald.
in l. prima. C. de fide inſtrumen. & iure ha-
ſte fiſc. libro decimo, & ſubdit etiam ipſe
Pau. de Ca. vbi ſupra ꝙ ubi reperitur decre
tum iudicis interpoſitum cū cauſe cognitio
ne, quod tunc ceſſat præſumptio fraudis &
doli & metus, vt not. in l. prima. C. de præd.
curia. libro decimo & dicit videndum eſſe
Bald. aliqua diceñ. de decreto iudicis in le-
ge prima in penul. colum. C. qui admit. quæ
omnia ego retuli in l. qui cedem. in vltima
colum. ff. de ſiccar. Tene menti hoc dictum
quod alibi non vidi ex quo poteris facere
corruere mille inſtrumenta publica.

400 Sepius iudices maleficiorum formant
inquiſitionem contra malefactores & auxi-
liatores, & non intelligunt recte materiam
auxilij cooperatiui, & ideo ſcias tu ꝙ ad
hoc vt aliqui dicantur auxiliatores vel ſo-
cij alicuius delinquentis, & poſſunt puni-
ri de auxilio, oportet ꝙ ad hoc fuerint prin
cipaliter adunati, ſeu inſimul congregati,
vt habetur in lege tertia. in. §. homines. ff.
vi bonorum raptorum & ſi apparet in fa-
cto omnes fuiſſe pariter in rixa, & omnes
fuiſſe pariter principales tunc omnes prout
deliquerunt ſunt puniendi, ita dixit Petr.
de Anchara. in conſilio ſuo cxvij. incipien-
te. Nos Barthblomeus de Salyce. &c. cir-
ca fin. quia neſcitur tunc quis fuerit prin-
cipalis delinquens & quis fuerit auxiliator,
& ideo tunc nemo poterit puniri de auxi-
lio, quod ſecus eſſet ſecundum eum, qñ hoc
ſciretur. allegat Bartol. in l. ſi is qui. in. §. ſi
initium. ff. de furt. quod etiam voluit Bald.
in conſilio ſuo ccxxix. incipien. Verba in-
quiſitionis &c. in vltima colum. in tertio uo
lumi. & domi. Alexan. in l. ſi duo patroni. in
principio in verſicu. in gloſ. in verbo, alte-
ri &c. ff. de iureiuran. & rationem huius al-
legat Petr. de Anchara. in dicto conſilio vi-
delicet quia dicta icertitudo principalis de-
linquētis infert acceſſorio impotentiā pro-
cedendi, & per conſequens nullitatem ſi ꝑ-
cedatur. de qua materia latius valde dixi in
practica mea cauſarum criminalium in xix.
charta cum pluribus chart. ibi ſequentibus,
& dixi etiam in lege nihil intereſt. in quin-
ta colum. ff. de ſiccarijs. & in lege finali. in
vj. & vij. colum. eodem titulo tene menti
prædicta quia ſunt notabilia & multū quo-
tidiana. & ego iſta habui in facto pluribus
& pluribus vicibus.

401 Neſcio aliquem contractum in quo re-
quirantur plures ſolemnitates & maior nu-
merus teſtium ꝗ̃ in teſtamentis, vt ſatis pa-
tet in toto titul. ff. & C. & extra. de teſtamē.
& hoc merito volunt iura quia in ipſis teſta
mentis tractatur de magno & graui præiu-
dicio plurium perſonarum, ſcilicet hęredis,
legatariorum executorum, ac etiam venien
tium ab inteſtato, necnon etiam teſtatoris,
ſcias tamen ꝙ licet teſtes non habentes con
teſtes dicantur ſingulares & per conſequēs
non probent, vt habetur in lege ob carmē.
in. §. finali. ff. de teſtibus. & in lege qui fal-
ſa vel varia. eodem titulo, & in capitulo li-
cet vniuerſis. de teſtibus cum ſimilibus. At-
tamen ſi ſeptem teſtes deponant de teſta-
mento & ſint conteſtes, & tamen nullus
eorum deponat niſi de præſentia ſua, quia
interrogati an alij fuerint præſentes, di-
cunt ſe non recordare. ex quo videntur
ſingulares, tamen tales teſtes faciunt ple-
nam probationem, quia dicuntur con-

teſtes.Ita dixit multum ſing.Pau.de Caſt.in
l.fi.ad fi.C.de bo.poſ.ſecundum tab. vbi ad
hoc alleg. Spec.in ti.de inquiſito.in.§.nunc
tractemus.in ver.item ſufficit.quod dictum
pro valde no.refert & ſequitur do.Rochus
de Cur.in c.fin.in xxxj.char.in j.col. extra
de conſuc.de quo latius per Iaſ.in d.l.fin.in
xv.col.quod eſt perpetuo notan.

402 Quante vtilitatis roboris ac firmitatis
actuum iudicialium & extraiudicialium ſit
iuramentum omnes maxime iuris profeſſo
res ſciunt,& vere poteſt iuramentũ iocoſe
loquendo equiparari herbe betonice quæ,
vt aſſerunt medici, habet virtutes innume-
rabiles ſic iuramentum,nam vt plurimũ va
lidat & inualidat,& eis dat fomẽtum & ro-
bur,et ſepius ſine iuramento actus corruunt
vt videmus in teſtibus quorum dicto non
ſtatur ſine iuramento,vt habetur in l.iuriſ-
iurãdi.C.de teſti.& in c.tuis quæſtionibus.
extra eod.ti.& in c.item iuriſiurandi.iiij.q.
iij.& in c.hortamur.iij.q.ix.cum ſi.& vide-
mus etiam generaliter loquendo, quod hoc
habet locum quoties ex forma ſtatuti vel al
terius diſpoſitionis ſtandum eſt dicto in ali-
qua re vel cauſa.Nam tunc non ſtabitur di-
cto alicuius niſi primo ille talis cuius dicto
ſtandum eſt iurauerit ſic eſſe, vel ſic ſibi vi-
deri.Ita dixit Ang.in repeti.l.ſi vacantia.C.
de bo.vacan.lib.x.in ij.col.ubi dicit ꝙ licet
ex forma ſtatuti debeat ſtari ſimplici verbo
nuncij , quod tñ eius dicto non ſtabitur niſi
primo ſit iuratus.& alleg.ad hoc bonũ tex.
in l.theopompus.ff.de dote præle.quod di
cit eſſe vtile ad ſtatutum volẽs quod ſtetur
ſimplici verbo accuſatoris de damno ei da-
to, quod ſibi non creditur niſi primo iuret,
ad quod plura allegat. quam doctrinã Ang.
refert & ſequitur d.Maria,Soci.in repeti.c.
qualiter & qñ.el ij.de accu.in vij.q.in prin.
& Lud.Ro.in l.j.in.§.fi.in iij.col.ff.de ver-
bo.obli.pro quo facit tex.in c.j.circa med.
de frigi.& malefi.iuncto tex.in c.contineba
tur.de deſpon.impub.& tex.in l.cũ pactio-
nes.circa fi.C.de fide inſtr.& ibi dixi.& fa-
ciũt dicta per Ioan.de Ana.in c.ſignificaſti.
el ij.in vj.col.verſic.circa ſecundum &c. de
homi.& facit etiã quod dixit Ange.& Pau.
de Caſt.in l.de pupillo.in.§.qui opus.ff.de
ope.no.nuncia. vbi dixerunt ꝙ vbi cõmit-
titur aliquid cõſcientie alicuius per legem,
vel per principem.ſi vult quod eius ſenten-
tia valeat nec poſsit infringi requirit ꝙ an-
te eius declarationem ſeu ſnĩam iuret quod
ita dictat ſibi cõſcientia ſua,quod dictum re
fert & ſequitur d.Alex,in conſi.ſuo ccxvij.
incip.Viſis verbis dicti &c.Ad quæ vide ẽt
Iaſ.in repet.l.admonendi.in lxxxvi.col.de
iureiuran.& in l.apertiſsimi.in fi.C.de iudi.
de quibus omnibus latius dixi ego in repe.
mea.l.fi. in xxvij.char.poſt med.C.de pro-
ba.& habetur etiam de materia per do.Fe-
ly.in c.ſignificaſti.el j.in fin.de homic.& la-
tius per eum in c.quia iudicante.in j.col.de
præſcri.& teneas menti perpetuo qđ adeo
eſt verum hoc quod alicui non credit ſine
iuramento,quod iſtud eſt verum etiã in con
feſsione.Nam etiam cõfeſsio non iurata nõ
probat.Ita no.dixit do.Ant.de Bu.in conſi.
ſuo xxj incip.Vile &c. in verbo,ad ſecun-
dum &c.quod tene menti ad multa.

403 Superioribus annis, dixi tibi pluries in
voce & etiam in ſcriptis maxime in repeti.
mea rub.C.de proba.in lxxxiij.col.cũ ſeq.
quod qñ plures fuerunt in rixa,& vulnera-
ti fuerunt aliqui & neſcitur à quibus vulne
rati fuerint,ꝙ nemo punitur vera pœna de
licti, & hoc propter incertitudinem cũ me-
lius ſit nocentem abſoluere, ꝙ̃ innocentem
condemnare, attamen nuper dico tibi vnũ
perpetua memoria dignum in illa materia,
videlicet, quod ſi plures fuerunt in rixa &
mortui ſunt aliqui vel vulnerati,& neſcit à
quibus ꝙ tali caſu ſi apparet quis fuerit in-
ceptor rixe, quod tunc ille ſolus punieť de
homicidio vel de vulneribus,ne delicta re-
maneant impunita.Ita dixit multum notabi
liter do.Bonifac.de Vital.de Mantua in tra
cta.ſuo maleficio.in titu.de inſul.& percuſ-
ſio.&c.in vij.colum.in verſi. ſunt tñ qui di-
cunt &c. Vbi ad hoc allegat optimum text.
in l.qm̃ multa.C.ad l.iul.de vi publ.in ver.
in eũ qui vim facere tentauerit &c.De quo
ibi latius per eum.quod dictum fuit origina
liter Bal.quem ipſe alleg.in l.j.in vj.colum.
verſi.ſed quæro q dicantur principales &c.
C.de ſer.fugi.vbi ad hoc allegat illum tex.
d.l.quoniam multa.quod etiam voluit Ale-
xan.in l.fi.in vj.apoſtil.ff.de ſicca.& Cæpo.
in conſi.xxxiiij.inci.Si vnquam.in iiij.char
ta in vlt.col.quod etiã voluit Gandi.in tra-
cta. malefic.ſub rub.de defenſionibus a reo
faciendis.in iij.col.verſic.j.incip.Sed pone
quod ego &c.quod etiam voluit Iacob.de
Belui.in practica ſua iudiciaria cauſarũ cri
minalium ſub rub.de quæſtio.in ij.col.in fi.
quod & Paul.de Ca.in conſi.cxcij.incip.In
cauſa.in ij.col.quod teneas mẽti perpetuo,
quia eſt magne importantie,et multos peri-
re faceret etiam forte innocentes, vide tñ
omnino quæ dixi in l.j.in.§.diuus Hadria-
nus,in vlti,col,ĩ ptin,ff.de ſicca,& d.Barth,

Cæpo.in conſil.xxxvj.incip. In caſu iſto.in iij.colū. pro quo dictō eſt ēt not, tex.in l. in hoc iudicio ff.de ſeruo corrup.

404 Forū ſortitur pluribus modis & ex pluribus cauſis vt ratione originis, ratione incolatus, ratione contractus, ratione deſtinatæ ſolutionis, itē ratione delicti, vt habetur in l.fi.C.vbi in rem actio.in l.ij.ff. de iuriſd. om.iud.in l.hæres abſens.§.j.ff.de iudic. & in c.Romana.§.contrahentes de foro competen.in vj.& in l.contraxiſſe ff.de actio.& oblig.De materia fori contracti vide in reper.meo in litera F.in vj.char.in vlti, nota. & etiam alijs pluribus rationibus & cauſis ſortitur forum, vt per doc.in dictis locis, & latius per Bertha.in ſuo reperto.in verbo, forum in ij.colum.in ix.verſi.Et per domi. Fely.in c.dilectus filius el ij. per totum extra de reſcrip.& habetur late per do. Fely, in c.dilectus filius el ij.per totū extra de reſcrip.Sed vltra oēs iſtos patres dicas q& ratione mandati mandans ſortitur forū ēt in criminalibus, & ideo teneas mēti ꝙ ſi Titius exiſtens Florentiæ vel in alia ciuitate mandat Seio ꝙ aliquē interficiat, & ille eū interficiat hic in hac ciuitate, ꝙ ſi talis mandās reperiatur hic ꝙ ita poterit hic puniri ſicut principalis occiſor. Ita multum ſingulariter dixit Pau.de Caſt.in l.ſi vt proponitur ff.de fideiuſ.ꝙ non memini me alibi legiſſe. Tene menti, quia eſt vere nota. verbum in practica.

405 Ius ſibidicere nemini licet, vt hr̄ in l.j.C. ne quis in ſua cau.& in l.qui iuriſdictioni ff. de iuriſd.om.iud.& in l.iulianus ff. de indi. & in l.extat ff.quod met.cau. & in l.ſi quis in tantam C.vnde vi.cum ſimi. hanc tamen regulam limita ſing.in vxore quæ habet virum cui fuerunt confiſcata omnia bona ſua nam tūc vxor poteſt in res ſuas detētas per virū imponere manus authoritate propria ne occupentur per fiſcū. Ita ſingulariter dixit Ang.in l.ſi quis la ij.poſt prin.C. de bo. damna.& ibi ſubdit ꝙ cauta debet eſſe mulier vt cum timet ꝙ bona mariti confiſcentur, vel cum videat bona mariti confiſcata, ꝙ non expectet authoritatem iudicis pro occupando bona ſua, ſed ipſamet manum iniijciat quantumcunque detinerentur per virum, & probat per illum tex. ibi quod dictum pro valde nota. refert & ſequitur do. Augu. de Arimi. in addi. ad Ang. in tracta, maleficio. in verbo, & eius bona publicamus in iij. char.in j. addi. incip. Tu autē in hac materia adde pulchra verba Ang. &c. vide tamen omnino quæ ego dixi in l. ſi qs. ne quæſtio.in iij.col.ff.de quæſtio.& vide ēt quæ poſtea ibi dictis addidi, & in materia quando quis poſsit ſibi ius dicere propria authoritate vide Bar. in l. generali circa fi. C.de decur.lib.x.& Bal.in c.cum ex officij circa med. de præſcrip. vbi dicit ꝙ in his quæ non requirunt formalem ſtrepitum iudiciorum, in illis poteſt quis ſibi ius dicere propria authoritate, & vide etiam Alex.in l.ſi alius in prin.ff.quod vi aut clam.& Bal. in d.l.vnica C.ne quis in ſua cau.in ver.tuxta prædicta &c.

406 Capias not.verbum in materia poſſeſsionis quod forte paucis eſt notum, videlicet, ꝙ licet ille qui non habet poſſeſsionem ciuilem vel naturalem, ſed nudam detentationē tantum non habeat interdictum vnde vi, vel vti poſsidetis, vt habetur in l.j.in.§.deijcitur in fi.ff.vnde vi. talis tamen detentator habet officium iudicis vt reſtituatur ſibi detentatio ablata, vel vt in ea defendatur, ita dixit Pau.de Caſt.in l.aquilius regulus.per illum tex.ff.de donatio.quod dicit eſſe perpetuo notandum, ad quod dicit facere l.hęc autem ff.quib.ex cauſis in poſſeſsio. eatur. & quod not. in l.j.§.neceſſario.ff. ſi mulier ventris nomi. Item ſubdit etiā Pau.de Caſt. quod poſſeſſori datur officiū iudicis, quod eſt vtilius quā agere interdicto, quia in interdicto oportet dare libellum, & ordinarie procedere, & poteſt etiam implorare officium ne turbetur, & vt præcipiatur turbatori vt deſinat. alleg. l.fi.ff.de offi.procu.ceſa.& l.ſi de poſſeſsio.C.de trāſac. Tene mēti, quia hoc pluries euenit in facto.

407 Non omnis metus eſt ſufficiēs ad reſcindendum cōtractum qui dicitur metu factus ſed ad hoc requiritur metus cadens in conſtantem virum. alias minor metus non reſcinderet contractum. ita probatur in l. iij. ff. quod met.cau.& in l. interpoſitas C. de tranſactio.vide in reper.meo.in litera M.in iij.char. in vlti.nota.& in c.veniens de ſpōſa.& c. conſultationi eo.tit.cum ſimi.& idē eſt in contractu mulieris. Nā ad hoc vt metus annullet contractum mulieris debet eſſe talis qui cadat in conſtantem mulierem. Ita dixit domi. Anto. in capitu.conſultationis. de ſponſa.& Ludo. Roma. in ſingulari ſuo ccxxix. incipien. Tu ſcis &c. allegant glo. in c.cum locum.de ſponſa.tu in ſimili dicas idem eſſe in dolo.nā ad hoc vt propter dolum qui adhibetur in contractu, ipſe cōtractus reſcindatur requiritur quod ſit talis dolus qui cadat in prudentem virum, & ideo non omnis dolus annullat contractum, ita

not. Innocen.in c.cum dilectus. extra quod
met. cau.quem refert & ſequitur Bal. in ru
bri.C.de reſcin.vendi.& Bald. in margari-
ta ſua.in verbo,metus. & domi. Alexan.in
l.eleganter ff.de dolo. quod dictum teneas
menti, quia ſepe contingit de facto, & ego
hoc dictum practicaui proximis diebus in
quadam cauſa non leui,& obtinui,licet ha-
bere durum aduerſarium.

408 Attende ad vnum cuius contrarium qui
libet prudens prima facie diceret, videli-
cet, teſtis examinatus deponit & dicit ali-
quid factum fuiſſe præſente tali, ille autem
examinatus,an fuerit præſens illi actui? di-
cit quod non, an per talem contradictionē
dictum illius teſtis reprobetur? certe vide-
retur dicendum indubitanter ꝙ ſic,cum vi-
deatur clare & manifeſte conſtare de men-
dacio teſtis, attamen dicas quod per talem
contradictionem non reprobatur dictum il
lius teſtis,ita not.dixit Bald.in l. teſtium in
iiij. colum. verſicu. modo hic inſurgit du-
bium &c.C.de teſti. quem refert & ſequi-
tur Alexan.in conſil. ſuo ccclxxxvij. inci-
pien. Viſis & ponderatis his &c. in penul.
colum. vbi etiam ad hoc allegat Bartol. in
l.j.in.§.j.ff.de auth.tut. & Bal.Ang.& Imo.
in l.hæredes palam in princi.ff. de teſti. &
Bald.in l.j.in fin.C.de bono.poſ.ſecundum
tabu. ad quod etiam vide Alexan. in conſi.
ſuo lxv. incipien. Viſis proceſsibus in pe-
nulti.colum.in ſecundo volumi. & faciunt
optime dicta per Bald. in cōſi. ſuo xxxvij.
incipien.Quidam Tabellio &c.in iij. volu.
& idem tenet Iaſo.in l.ij. in.§.voluntatem.
in liij.colum.cum ſeq.ff. ſolu.matrimo. vbi
allegat plures alios tenentes hanc partē,te-
ne menti prædicta, quia alias iuuaui quē-
dam notarium contra quem curia proce-
debat de falſo & conſecutus fui honorem
atque lucrum.

409 Tu ſcis regulam l.ij.C. de iure emphy.
& c.potuit extra de loca.quæ eſt ꝙ emphy
teota eccleſia non ſoluens canonē per bien
nium, & emphyteota priuatæ per trienniū
cadit a iure ſuo,ſed hanc regulam ſing.limi
ta, & dicas illam nō verificari in eo qui ceſ
ſat per biennium vel per triennium, quādo
tali biennio vel triennio vnus ſolus fructus
percipiebatur, nam tunc requiritur ceſſatio
per duo biennia vel triennia,ita voluit Bal
dus in l.edem, in ij.colum.C.loca.quem re-
fert & ſequitur Iaſo.in d.l.ij.in fi.j. columri.
C.de iure emphy.& domi.Alexand.in l.di-
uortio in §.ob donationes ad fi.ff.ſolu. ma-
tri.& pro hoc dicto domi.Iaſo, vbi ſupra al
leg.bonum text.in l.ſi ſic conſtituta ſit aqua
ff.quemadmo. ſeruit.amit. in verbo,dupli-
cato conſtituto tempore admittitur &c.

410 Quidam nobilis ciuis huius inclyte ciui
tatis Bononiæ, nuperrime me interrogauit
de vno,videlicet, Ipſe alias locauit quandā
eius poſſeſsionem in emphyteoſim ad lon-
gum tempus & ſpecialiter fecit pactum cū
ipſo emphyteota ꝙ in fine locationis poſsit
ipſe emphyteota tollere omnia melioramē
ta quæ fecit in illa poſſeſsione & ſint ſua.
Modo finita eſt dicta locatio quo ſtante do
minus vult dictam eius poſſeſsionem pro
ſe,emphyteota autem qui fecit aliqua me-
lioramēta vult illa tollere & exportare, vt
ex pacto cōuenit cum domino tempore lo-
cationis,dominus autem non vult ꝙ illa ele
uet nec exportet, ſed offert precium illorū
melioramentorum, & quantum ex illis cō-
ſequuturus eſſet, an hac oblatione non ob-
ſtante ipſe emphyteota poſsit dicta melio-
ramenta eleuare & exportare? in quo vide-
retur diceñ. ꝙ ſic virtute pacti expreſſe ini
ti inter eos tempore locationis. Attamē cō-
trarium eſt verius. Nam dominus pōt pro-
hibere ne emphyteota eleuet vel exportet
dicta melioramenta,ſed illa poſſet non ob-
ſtante dicto pacto retinere pro ſe, ſoluendo
tamen ſibi precium & valorem dictorū me
lioramentorum.ita ſingu. dixit Bald.in l.in
fundo in iij.not. ff.de rei ven. quod dictum
pro valde nota.refert & ſequitur Iaſo. in l.
ſecunda in ix. colum. poſt princi.C.de iure
emphy. Pro quo dicto optime faciunt quæ
ego dixi in xxx.q. princ. vbi feci mentio-
nem de hoc dicto Bald. &c. & plura addu-
xi in ſimili.

411 Femine non ſuccedunt in feudo cap.j.§.
hoc autem notan. in titu. qui feu. dare poſ.
& in c.j.§.ad filias de ſucceſ.feud. & in c.j.
in titu.an mu.vel aliter imperfec. & in c.j.
de alie.feu.pater cum ſimi. hoc tamen limi-
ta duobus modis.& primo limita hoc non
eſſe verum in feudo pro quo nullū ſeruitiū
præſtatur.Nam in tali feudo ēt femine ſuc-
cedūt & dicūtur habiles,ſecundū Bald.in l.
quoties in j.colum.C.de ſuis & leg. & in c.
j.in verbo,decedente.in iij.colum. in verſi.
quærit glo.nunquid femina &c.qui feu.da-
re poſ. & voluit Ludo. Roma. in conſilio
ccclxvij.incipien.Circa primum in penul.
colum.& in ſingu. ſuo cccviij. incip. hodie
femina &c.quæ omnia refert & ſequitur d.
Phi.Dec.in conſi.ſuo xxxij.in ij.colum. cir
ca fi. & in conſil. lxxxv.in iij. colum. & in
conſil.cxxxix.in j.colum. ſecundo etiam li

mita niſi eſſet conceſſum feudum alicui & ſuis deſcendentibus, quia tunc comprehenduntur omnes deſcendentes vſque in infinitum, ita dixit Bald. in c. quæ in eccleſiarum in vlti. char. extra de conſti. quem refert & ſequitur Iaſ. in l. ij. in lxxv. col. C. de iur. emphy. in ver. illud etiam perpetuo not.

412 Plures ſunt cauſe propter quas emphyteota cadit a iure ſuo inter quas eſt illa, videlicet, quando ipſe emphyteota alienauit rem emphyteoticam vel melioramenta aut ius ſuum irrequiſito domino & ſine eius cõſenſu, vt habetur in l. fin. C. de iure emphy. & in c. potuit de loc. quæ iura habent etiã locum in conductore perpetuo vel ad longum tempus, ſecundum Raph. ful. in conſi. ſuo xxxiiij. incip. Pro euidentia eorum de quibus queritur &c. quem refert Iaſo. in l. iij. de iure emphy. in fin. prime colum. ſed hoc intelligitur ſi vendiderit & tradiderit, ſecus autem ſi non tradiderit licet vendiderit, quia tunc non cadit a iure ſuo, ſecundũ Specu. in titu. de loca. in. §. nunc aliqua. in verſicu. xcv. motus quia verbum vendere, eſt cum effectu intelligen. l. j. §. hæc verba. cum vulg. ff. quod quiſque iur. & quia non dicitur perfecta venditio ante traditionem, vt in. §. venditæ. inſti. de rei vend. & in cap. cum Ioannes circa princ. de fi. inſtru. & idẽ tenet Salyc. in dicta l. fi. poſt Alber. ibi, qui Salyce. etiam mouetur ad hoc, quia quãdo non interuenit traditio in contractu venditionis nudo cõſenſu ab ea receditur & pro non facta habetur l. ab emptione in prin. ff. de pac. & l. j. ff. de peri. & idem tenent alij plures docto. in diuerſis locis quos refert & ſequitur Iaſo. in d. l. fin. C. de iur. emphy. in xliij. & xliiij. colum. vbi dicit hanc eſſe cõmunem opi. hanc tamen ſententiam & cõmunem opi. limita & intellige veram quando ipſe emphyteota vendidit, nec vere, nec ficte tradidit, ſi autem non vere, ſed ficte tradidiſſet, vt quia conſtituiſſet ſe nomine emptoris poſsidere dando ei licentiam intrandi poſſeſsionem dicti rei, tunc ipſe emphyteota caderet a iure ſuo, etiam quod dictus emphyteota venditor poſt tractũ tẽporis dictam rem emphyteoticam redemerit & ſoluerit canonem domino ignorãti dictã alienationẽ, ita ſing. dixit do. Anto. in conſi. ſuo xxxiiij. incip. De iure abſque longa allegatione plenum mihi videtur &c. quem refert & ſequitur Iaſ. in d. l. fi. C. de iure emph. in xliij. colũ. vbi latius loquitur & dicit qđ d. Ant. in d. conſi. mouetur, quia licet conſtitutũ dicatur ficta traditio tñ ex eo trãſferũtur verba & ꝓpria poſſeſsio & vtile dominiũ l. certe. §. j. & §. iulianus in ver. ego quoque vero poſsideo. ff. de præca. & l. quædã mulier ff. de rei ven. & hoc voluit Bart. in l. ab emptione ad fi. de pac. & Bal. in c. item inueſtitura in vlib. feu. & Ioã. And. in addi. Spe. in tit. de emp. & vend. in. §. j. in verſi. & nota quod expreſſe in addi. incip. & dubitat &c. quã limitationẽ dicit Iaſ. in d. l. fi. vbi ſupra eſſe perpetuo notandã, quia cõiter in inſtrumentis venditionum apponũtur conſtituta. Et pro dicta limitatione faciũt optime dicta per me. ſupra in ſing. lxxxij. incip. Volo &c. in ver. tertio limita &c. & in ſingu. 158. inci. Hodie cõiter &c. & per Bal. in cõſi. ſuo cccccvj. inci. Vẽditor &c. in iiij. volu. & per Alexã. in conſi. xxxviij. incip. Viſo &c. in ij. col. in ij. volu. & in cõſil. cclxiij. inci. Perſpectis in iiij. colũ. & Raph. Cu. in conſi. xlj. inci. Ad primum circa med. & vide Pau. de Ca. qui ponit ſupradictam limitationẽ in l. j. in. §. ſi rem ff. depo. & faciunt ẽt dicti per Iaſ. in. §. actionũ in xxvj. col. inſti. de act. & l. l. ſi is qui ꝓ emptore in xciiij. col. ff. de vſucap. &c.

413 Ingratitudo eſt vitiũ enorme & multum deteſtabile & deſiccat fontẽ pietatis, vt dicit Ang. de Are. in trac. malefi. in verbo, nec non ad querelam in v. char. in ver. ix. repellit etiam & ipſa ingratitudo plures operaẽ effectus. Nã propter ingratitudinem reuocatur donatio, vt in l. fi. C. de reuocã. dona. Item ingratitudo impedit gratiam ſecundũ Bald. in c. j. §. inſuper. de prohi. feu. alie. per Fed. itẽ ingratitudo eſt iuſta cã exhæredationis aſcendẽtiũ & deſcendentiũ, vt habetur in. §. aliud quoq; capitulũ. in auth. vt cũ de app. cogn. & in auth. non licet C. de libe. ꝑte. & in corpore vnde ſumitur, item eſt etiã iuſta cauſa exheredãdi fratres etiam turpẽ perſonã inſtitutam, vt eſt tex. & glo. clarior in auth. de nup. in. §. ingratitudinẽ. Itẽ ingratitudo eſt iuſta cauſa degradandi filiũ a militia, ſcdm glo. in l. j. §. ſi. ff. de obſeq. Itẽ ingratitudo habet alium mirabilem effectum nam pater poteſt filium legitimatum reducere ad priſtinam illegitimationẽ, propter eius ingratitudinem, ita dixit Bald. in c. filij nati. circa fin. ſi de feu. fue. contro. inter do. & agna. quod dictum refert & ſequitur Ludo. Ro. in ſing. ſuo ccxxv. inci. Vltimo quęritur &c. & Iaſ. in l. ex hoc iure in xij. colũ. ff. de iuſti. & iure. vbi dicit alibi non legiſſe hoc dictũ, ſed dicas tu qđ imo hoc idẽ dixit glo. & ibi Bal. in l. ij. C. de liber. & eorum liber. & tãto magis hoc ibi probatur, quia vt

dicit Iaſ.in d.l.ex hoc iure.equiparátur pa-
tronus erga libertum.& pater erga filium le
gitimatum. ad quod allegat text. in.§.j.in
verſi.equalis patri.in aut.vt liberti de cete-
ro. Et ſubdit etiam Iaſo.in d.l.ex hoc iure
quod eodem modo quod poteſtas vel alius
iudex ordinarius ſit ingratus pōt propter
ingratitudinem tanquam ſuſpectus recuſari
ad quod alleg.§.ſancimus in authen. de ex-
hiben.re.& can.in c.poſtremo.de appel. Itē
ſubdit etiā quod filius qui fuit a patre emā
cipatus propter ingratitudinem poteſt a pa
tre reuocari in patriam poteſtatem alleg.l.
j.C.de ingra.liber.& Spe.in tit. de natis ex
liber.ven.in ver.ſed & liberti.adde etiā tu
quod filius ingratus nō ſuccedit patri in feu
do,ita dixit Angel.in.§.ſoluto igitur in au-
then.de nupt.& in.§.& ſuper his eod. titu.
Scias tamen ꝙ duobus modis tollitur ingra
titudo iam commiſſa contra patrem vel cō-
tra patronum,vel contra alium. primo per
gratitudinem poſtea ſuperuenientem, nam
talis gratitudo vltimo ſuperueniēs tollit in-
gratitudinem præcedentem, ſecundū Bald.
in l.fratres.& in l.liberi C.de inoffi. teſta.ꝓ
quo facit quod voluit Specu.in titu.qui fil.
ſint legi.in.§.penul.in verſi. quid ſi peniten
tiam egerit.vbi dixit ꝙ licet filia quæ pec-
cauit in corpus ſuum poſsit a patre exhere
dari,tamen filia emendata per penitentiam
non poterit vlterius a patre exheredari. &
idem dixit Bald.in l.ſi filia C.de inoffic. te-
ſta.& Inno.& alij in c.quintauallis de iure-
iur.& ibi do. Anto.in iij.colum. & Abb. in
ij.colum quos refert & ſequitur Iaſ. in l. in
arenam in ij.colum.C.de inoffi.teſtamen.&
in l. ius autem ciuile in v.colum. de iuſti.&
iure.pro quibus faciunt dicta per Bald.in l.
ſi pro ea.in v.q.C.mand.& facit regula illa
vulgata ꝙ ceſſante cauſa ceſſat effectus l.
adigere.§.quamuis ff.de iure patro. cum ſi-
mi. Secundo modo tollitur ingratitudo,vi-
delicet,per ingreſſum religionis adeo quod
filius ingratus,vel qui commiſit vnā de cau
ſis propter quam poterit exheredari, ſi po-
ſtea ingrediatur religionem non poterit ex-
hæredari. text.eſt in c.fin.xix.q.vlti. & ibi
doct.& hoc etiam voluit glo. in l.fin.in ver
ſicu. quia ingratum C. de epiſco. & cle. &
tex. & glo. in authen. de mona. in prin. de
quo etiam dixi in repe. mea rub.ff. de fide-
iuſ. in xij.quæſtio.in materia ordinis cleri-
catus. vide tamen Cardi. Alex.in c.ex par-
te in ij. colum.in verſi. ſed opere precium.
extra de appel.& de hac materia ingratitu-
dinis. vide etiam do.Anto.corſe.in no.ſuis
in verbo,ingratitudo.

414 Teſtator filios ſuos hæredes inſtituit &
quāplura legata fecit,inter alia legauit cui-
dam amico ſuo quādam eius domum in gō-
dimentum vt vulgaris dicitur modo dubita
tur an tale legatum tranſmittatur ad hære-
des in quo plura adduci poſſunt pro vtraq;
parte,attamē veritas eſt ꝙ tale legatū trāſ-
mittitur ad hæredes legatarij,ita multū no-
ta.dixit Bald.in l.ſi habitatio.in.§.ſed ſi ſic.
ff.de vſu & hab.quē refert & ſequitur Iaſo.
in proe.feud.in xxxv.colum.verſicu.quin-
to confirmo &c.vbi plura adducit pro hoc
dicto.& inter alia adducit in l.iiij.ff. de ali.
& ciba.leg.vbi habetur ꝙ quando fundus
relinquitur ad alimēta venit etiam proprie
tas & tranſmittitur ad hæredes. tu dicas ꝙ
idem tenet Bar.in l.cum hi.in.§.ſi vni ff. de
tranſa.& ibi Ang.clarius & Bal.in l.fi.circa
prin.C.de fruc.& lit.expen.& ita tenet Ra
pha.fulg.in conſi.xiij.inci.Circa primum in
pe.colū.Tene mēti,quia prima facie quili-
bet diceret contrarium.

415 Iuramentū eſt magne importantie & ha-
bet plures effectus,vt vidiſti ſupra in pluri-
bus ſingularibus & habetur per doc.in plu
ribus diuerſis locis quos aliter non refero,
ſed ſcias & perpetuo tene menti ꝙ iuramē-
tū non operatur aliquē effectum,qn̄ non ha
buit formalem expreſsionem quā debet ha
bere,& ideo ſi aliquid tibi promitto & iuro
demū dico per iuramentum quod alias feci
promitto tibi dare decem, pro hoc nō obli
gor ad iuramentum nec ad periurium,quia
iuramentum requirit formalem expreſsio-
nem,vnde non ſufficit expreſsio per relatiō
nē ad illud.ita dicit domi.Anto. in c.ab ex-
communicato in v.column. de reſcrip. per
tex.in c.clericus.quod eſt c.penul. de iure-
iur.quod dictum refert & ſequitur Soci. in
conſil.ſuo xcix.incip.ſereniſſimus rex &c.
in iij.colum.in iij.volu.An autem iuramen-
tum requirat tactum ſcripturarū vide Abb.
in c.fraternitatis in vlti. colum. de teſti. &
Bal.in conſi.ſuo viij.incip. Pūctus quæſtio-
nis &c.in ij.volu.quid ſit inueſt.Bald.in re-
pe.l.ij.in xxxj. & xxxij.colum.ff. de iure-
iur.Bal.in l.in alterius.in verſi.vlti.not.&c.
C.ſi in ſe maio.dixe.& in authen.ſacramen-
ta puberum in ij.colum.in verſicu.j. quid ſi
iuro &c.C.ſi aduer.ven.d.Fely.in c. frater-
nitatis in ix.col.& in c.tuis quæſtionibus.in
iij.col.eo.titu.Inno.in c.& ſi Chriſtus.de iu-
reiu.tex.& doc.in.§.j.in authen. vt omnes
obe.iudi.tex.& Io.And.in c.vt circa.de ele
ctio.Bal.in marg.in ver.iuramentū. Alex.

poſt Paul.de Caſtr.in l.iij. in.§.iurare.ff. de iureiur. &c.

416 Plures profecto reperiuntur vidue quibus videtur omnia eis licere impune poſtq̄ ſunt in libertate & vlterius nō ſunt ſub poteſtate mariti, ſed vere ſe decipiunt, nam ſi tales vidue committunt ſtuprum,ita perdūt dotem ſeu actionem ad repetendam dotem ſicut vxor cōmittēs adulterium viuēte marito,ita multum ſingu.dixit Pau.de Caſt. in conſil. ſuo cxxj.incipien.Reuocatur in dubiū &c.& in l.ſororē C.de his q̄b. vt indig. & in l.fideicōmiſſum C. de fideicom, quod dictum reprobat d.Alex.in d.l.ſororem. & Iaſ.in d.l.fideicommiſſum. ſed illud dictum approbat ipſe Iaſ.in l.ij.in ij.colum.ff. ſolu. matri.vbi reprehendit Alex.in d.l.ſororem tenentem cōtra Pau.de Caſt. pro quo dicto facit tex.in l.pe.ff.de adul.per quem tex. dicit ibi Barto.ꝙ qui offenditur ex adulterio conſtante matrimonio ille etiam offenditur ex ſtupro viduitate durante.quod dictū refert & ſequitur Iaſ.in d.l.ij.in ij. col.ff. ſolu. mat.& do.Augu.de Ari.in ſuis addi.ad Angel.de Are.ſuper lib.maleſi.in verſi.che hai adulterata la mia dona in iij.char.ſuper verſicu.quid ſi maritus &c.& faciunt etiam dicta per Io.de Ana.in c.intelleximus in viij. col.in ver.ex quo videt̓ poſſe &c. de adul. Et adde etiam ꝙ vidua habens tutelā filiorū ſi committit ſtuprum priuatur ipſa tutela,perinde, ac ſi tranſiret ad ſecundas nuptias.ita dixit glo.in authen. ſacramentum C.quādo mulier offi.tut.fungi poteſt alleg. iura de quibus in cap. quod eſt ſumme notan.&c.quod ēt voluit Bald.in l.his ſolis C. de reuoc.do. de qua materia latius locutus ſum in repe.mea.l.vnice C. de raptu virgi. in xv.& xvj.char.

417 Præſentia conuentorū vel affiniū plura operatur.nam facit ceſſare præſumptionem metus vis illate teſtatori,ſecundū Bald.in l. j.in ij.col.in ver.quero quę coactio C.ſi quis aliquē teſta.prohi.& Bar.in l.fin.in j.col.ff. ſi quis aliquem teſta. prohi. & in l. frater a fratre.in pe.char.in ij.col.ff.de condi. inde. itē facit ceſſare præſumptionē doli fraudis & metus,ſecundū Bar.in l.fin. in prin.ff. q̄d met.cau.& Alex.in l. ſi cum dotem in.§.eo autē tp̄e.in pen.colū.ff.ſolu.mat. & volunt doc.in l.tranſactionem C.de tranſac. & do. Phi.dec.in conſi.ccxxxij.inci.Dura in ij.colū.Itē idem operatur præſentia ſeu decretū iudicis nā facit ceſſare pręſumptionē metus ſecūdū Bar.in l.j.C.de præd.cur.li. x. & in d.l.frater a fratre,in pe,char,in ij.colum.& Imo.in l.j.in.§.fuit quæſitum ff.ad trebel.& Bald.in c.j.in prin.in iij.colū.qui feud.dare poſ. Itē pręſentia honeſtorū virorūtollit pręſumptionē metus,ſecūdū Angel. in l. quero in.§.ſeruum ff.de edi.edic.quę omnia tñ reſtringētur per Angel.in conſi.ccxxv. incip. Thema tale.in vlti.col.quē refert & ſequitur do.Philip.Dec.in cōſi.ccxix.inci. Viſo pūcto,in vlt.col.in fi.Et in hac materia præſenti cōuentorū vel attinentiū teneas menti ꝙ qū tutores, vel curatores faciūt aliquē actum in rebus pupillorū debēt eſſe cauti & facere cū cōſenſu matris pupillorū & attinētiū,qm̄ tunc licet male ſuccedāt pupillo ipſi nō tenebūt.ita voluit glo.in l.ij. in ver. pupillo,circa me.C.de his quibus vt indig. quā Pau.de Caſt.ibi in vlti.col.ad hoc reputat multum ſing.& mēti tenēdam. & ex illa glo.dicit ibi Bal.in iij.oppoſitione ꝙ ratione conſilij conuentorū præſumitur a tutore abeſſe dolus & culpa,quod dicit eſſe not.dignum,& illā glo.ēt refert & approbat Bal. in c.j.in prin.in ij.col.qui feud. dare poſ. & illam glo.cū doctrina Pau.de Caſt.& Bald. refert & exclamat Iaſ.in l.j.in fi.C. de tranſac.& de hac materia etiā late loquitur Iaſ. poſt alios in d.l.tranſactionē C.de trāſact.& in d.l.ij.C.de his quibus vt indig.&c.

418 Dicta teſtiū ſunt iuuāda & nō impugnāda nec cauillāda ſecūdū Bal.in l. de quibus. in vlti.col.ff.de legi.& in c.cū dilecti.in vlt. col.de cōſue.& volūt doc.in l.j.ff.ſi cer.pet. & Iaſ.in l.ſi fideiuſſor.in.§.ſi neceſſaria. ff.q̄ ſatiſd.cogā.pro quibus facit l.qm̄.C.de hære.& ideo tene mēti ſingulare verbū Iac.de Are.in l.teſtiū C.de teſtib. vbi dixit ꝙ ſi teſtis qui audiuit dicit ꝙ vidi,quod eius dictū ſaluatur,quod dictū refert & ſequitur Bal. in marga.ſua in litera T.in ver.vnde qui audiuit &c.& dicit ibi Bal.quod ratio illius dicti ſui,eſt'q̄a viſusp̄dicatur de omni ſenſu vt ibi latius per eū.de quo ēt per Soci.in conſi.ſuo liiij.inci.Viſis teſtibus in j.co.in iij.volu.tene mēti ad euaden.teſtes a falſo.

419 Licet in re ſua quilibet ſit moderator & arbiter,vt in l.in re mādata C. mād. & in l. non vſq; adeo ff.ſi quis a parē.fue. manu.& in l.ēt.§.licet in dotalibus ff.ſolu. ma. & hē in l.nec emere C.de iure deli.Attñ hæc regula fallit in vno caſu multum no.videlicet qū emphyteoſis ꝓpter generationē finitam reuerſa eſt ad dñm,quoniā tūc dñs non pōt de tali ſua re facere quod ſibi placet, q̄a tūc deſcendētes ipſius emphyteote poſſunt petere illā rem ſibi cōfirmari,ꝙ ſi dñs hoc denegauerit poterit appellari ad ſuperiorē,ita

dixit Bar,in l.j §.ꝑmittitur ff. de aqua quo-
ti. & eſti.& in l.j.ff. de priui. cred.& in l.ſi
mihi & Titio in fi.ff.de verbo.obl.& idem
voluit Pet.de Anch.in conſi.ſuo clxx.inci.
Ex tenore priuilegij.in iij.col.vbi loquitur
in reb.eccleſie.& approbat dicta Bar. in di
ctis locis.& tenet ipſe Pet.de Anc.in conſi.
ſuo clxxiij.inci.d.Lazar.in pe.col.& Ang.
in d.§.permittitur & illud dictum Bart.etiã
approbat d.Ant.in c.j.de loc.& Car.in c.pe
nul.de poſtu.pręla.& Bal.in addi. Specu.in
titu.de loca.in xj.col.in verſi.inci. Emphy
teoſis debet potius &c.& in c.in præſentia
in x.col.de prob.in ver.quid antẽ. Itẽ hanc
ſententiam & opi.Bar.in dictis locis ex plu
ribus iuribus & doctrinis notabi. approbat
Lud.Ro.in cõſ.ſuo xxij.inci.Propoſite mi
hi conſultationis in pen.col. vbi dicit ꝙ ita
ſe habet cõmunis opi. & hanc partem fir-
mat idẽ Lud.Ro.in l.ij.in prin.ff. ſolu. mat.
& hác partẽ tenuit do.Alex.in pluribus lo-
cis,quẽ refert & ſequitur do.Philip. dec. in
conſi.ſuo cxxxj.incipien. Reuocatur in du
biũ &c.in ij.colum.vbi dicit ꝙ hæc eſt cõis
opi.de quo ibi latius per eũ.ad qđ etiã vi-
de Alex.in cõſi.clxj.inci.Viſis narratis &c.
in vij.vol.vbi dicit prædicta eſſe vera,quã-
do deſcẽdentes qui petũt ſe renouari eſſent
inſtituti hæredes, ſecus ſi extranei eſſent in
ſtituti.ad quod alleg.Ioã.de Imo.in cõſi.ſuo
inci.Quidã Tonius de panno &c.de quo la
tius per do.Alex.in d.conſil.de quo ẽt vide
latius per d.Frã.Cal.in conſi.ſuo xliiij.inci.
Super controuerſia per totum.

420 Extat iuris regula vulgata q̃ dicit ꝙ qui
per aliũ facit ipſe facere vr̃,vt in c.qui facit
de reg.iur.in vj.& in l.ꝙ iuſſu alterius ff.de
reg.iur.& ꝓ confirmatione ſeu pro amplia
tione dicte regule ſcias ꝙ ſi quis tenetur ali
quẽ alere ſufficit ſi faciat eum recipi in ali-
quo hoſpitali vel domo dei, vel ſi procuret
ei aliquam præbendam.Ita multũ no. dixit
Bal. in l.j.§.ſed ſcimus per illum text.C. de
lati.liber. tollen. quod tamen reſtringit il-
lud de hoſpitali dummodo ille qui debet
alimentari poſsit ſine eius dedecore habita
re in hoſpitali, alias dicit ſecus eſſe, quod
eſt nota. quod dictum non memini me ali-
bi legiſſe &c.

421 Quãdo periculũ eſt in mora multa tolerã
tur quę alias nõ tolerarẽtur, vt dixi ego la-
te in l.qui cedẽ.in j.& ij.col.ff.de ſicc. q̃bus
ibi ꝑ me dictis adde ꝙ hoc habet ẽt locũ in
iuramẽto,nã qñ immiuet neceſsitas & non
põt haberi copia ſuperioris a quo petatur
abſolutio a iuramẽto tũc cõtra iuramẽtum
licet venire ꝓpriã authoritate abſq; abſolu
tione,ita dixit Inn.in c. venerabilẽ de elec.
glo.ſuper verbo,venire in fi.quod dictũ re-
fert & ſequitur Bal.in l.nõ dubium.in ante
pe.col.C.de legi.& Abb.in c.quanto in vj.
col.de iureiu.& Cano.in d.c.venerabilem.
& iſtud dictũ refert & ſequit̃ d.Fely.aliqua
pro eo adducẽs in c.ij.in pe.col.de ſpon.Te
ne menti ad euitandum periurium.

422 Agnati trãſuerſales vltra decimũ gradũ
ad ſucceſsionẽ nõ admittũtur, ſecũdũ gl.&
doc.in l.fi.C.vnde legi.& glo.& Bar.in au-
thẽ.in ſucceſsione C.de ſuis & legi.& no.in
.§.fi.inſt.de ſerui.cogn. hoc tñ fallit in ſuc-
ceſsionibus illuſtriũ virorũ,vt comitũ,baro
nũ,& ſimiliũ,qui in infinitũ admittũtur. ita
ſing.voluit Bal.in c.j.in.§.capitanei de feu.
marchie.vbi dixit eſſe valde no.ꝙ in ſucceſ
ſionibus illuſtriũ comitum,& baronũ, mor
tuo vltimo comite ſine hærede ſuccedunt
quicunq; agnati ẽt ſi centeſimo diſtent gra-
du.Et idẽ dicit in regno ſeu in regũ ſucceſ-
ſione, q̃a ſi tota domus regia moreretur &
extaret vnus de ſanguine antiquo.& nõ eſ-
ſet alius proximior eſto quod eſſet in mille
ſimo,tñ iure ſanguinis & perpetue conſue-
tudinis ſuccederet i regno. & iſta omnia re
fert & approbat do.Philp.dec.in conſil.ſuo
lxxxv.inci.Diligẽter in ij.col.in verſi.ſcđo
principaliter vbi dicit ꝙ iſta ſequitur Iaco.
Alua.in d.§.capitanei in gl.fi. vbi poſt Iac.
de bel.& Nico.de Neap.cõcludit qđ qñ de
acquirẽte feudum primordialiter ſit tranſi-
tus ad deſcendẽtẽ,tunc infinitũ progreditur
ẽt ad trãſuerſales acquirẽtiũ, de quo latius
per d.Phil.dec.in d.ſuo cõſi.Tene mẽti, q̃a
hoc alias vidi in contingentia facti &c.

423 Cõpromiſſum factũ in aliquem nullũ ha
bet effectũ niſi fuerit acceptatũ per arbitrũ
vel per arbitratorẽ,quia in his quæ pendet
ex cõſenſu duorum nõ inducitur perfectio
niſi vtriuſq; cõſenſu cõcurrẽte,vt eſt in cõ-
tractibus vltro citroq; obligatorijs, vt in l.
labeo in.§.verba ff.de verb.ſig. & tẽpus ap
poſitũ & limitatũ in cõpromiſſo nõ currit
niſi a die acceptationis ipſius compromiſsi,
quia ante dictã acceptationẽ arbiter electi
nõ eſt arbiter, nec cõpromiſſum dr̃ eſſe fa-
ctũ donec non eſt acceptatum, ſed dr̃ magis
partes velle facere cõpromiſſum,eo aũt ac-
ceptato dr̃ cõpromiſſum factum glo. eſt no.
in l.ſi cum dies in prin.ff.de arbi. & ridicu-
lum eſſet dicere ꝙ tempora currerent ante
quã adeſſet arbiter qui poſſet partes adire
sex.eſt not.in l.ſi in diem ff.de cond. & de-
mõ.per quã legem conſuluit do.Chriſtoph.

de caſtel.ꝙ licet tẽpus exercẽde appellationis ſeu inſtantia cauſe appellationis exercẽde currant de iure communi a die interpoſite appellationis, vt in clauſula, ſicut, de appel.& in l.ſi.§.illud cum gl.C.de app. tamẽ diſponẽte ſtatuto vel decreto ꝙ debeat eligi certus iudex appellationis ex numero cõſidentiũ quod ſi poſt interpoſitã appellationẽ partes ſtarent x. annis ad faciendum dare iudicẽ appellationis nunquam currit tẽpus inſtantie appellationis, quia nõ adeſt iudex qui poſsit adiri vt ipſa appellatio exerceatur quæ omnia ponit do. Lanfran. de Brixia in ſuo tract.de arbi.in ij.char. in iij. col.quæ omnia tene menti, quia quotidie occurrunt in facto &c.

424 Accipe quęſo vnum dictũ valde periculoſum qđ mihi impoſuit maximã admitationẽ, quod dictũ eſt hoc, videlicet, ꝙ ſi quis dicat aliquid alicui in ſecreto & in confeſsione, qñ nõ eſt ſacerdos, iuramẽto ei præſtito ꝙ nemini debeat illud reuelare, tamẽ ſi producatur in teſtẽ nõ obſtãte iuramẽto debet illud reuelare, ratio eſt, quia iumentũ nõ extenditur ad iſtum caſum, ſcilicet qñ producitur in teſtẽ, & ratio rationis eſt, quia ſi intendebat iurans ad hunc caſum extendere iuramentũ, certe iuramẽtum fuit temerarium & nõ ſeruandũ. ita no. dixit Abb. in c. ſi ſacerdos in ij.col.de offi.ord.poſt Inn.in c.qualiter & qñ. de accu. & in c. omnis vtriuſque ſexus circa ſi.de peni.& remiſ.quod dictum refert & ſequitur Iaſ.in l.ſi.in iij.col.verſic. xiij.no.facit &c.ff.qui ſatiſd.cog.tene mẽti, quia vt dicit Abb.in d.c. ſi face[r]dos multi decipiũtur. Et ego prima frõte dixiſſem cõtrarium per glo.in c.licet mulieres de iureiur.in vj.de qua locutus ſum in repe.mea rubri.ff.de fideiuſ.in xlvj.colũ.in fine.&c. & vide Ioã.Neuizanum in ſylua nuptiarũ in xj.char.in iiij.colum. vbi latius loquitur in hac materia.

425 In cõtractibus emphyteoticis ſemper attenditur cõſuetudo, ſcđm Ang. in §.emphyteoſim in auth.de nõ alie. vbi dixit ꝙ ſimplex promiſsio prælati eccleſie de renouanda emphyteoſi conceſſa ad nouennium qñ erit finita intelligitur ſecundũ quod eſt conſuetũ renouari per alios. Et dixit Bal.in addi.Spe.in ti.de loc.in iiij.col.in prin.ꝙ locatio in emphyteoſi ſimpliciter facta per prælatum tamẽ cenſetur facta in tertiam generationẽ, ſi erat ita cõſuetũ. Et dixit Ioan.de Imo.in c.potuit de loca. ꝙ cõceſsio in emphyteoſi facta ꝓ ſe & filijs ſimpliciter intelligitur ẽt pro filijs futuris, ſi ita eſt cõſuetũ, quę omnia & aliqua ẽt not. dicta in materia refert & ſequitur Iaſ.in l. certi condictio in .§.ſi nummos in iiij.col.in ſi.ff.ſi cer.pe. quę omnia poteris addere ad materiam conſuetudinis &c.

426 Partus eſt pars viſcerum, ideo qualis eſt mater talis erit partus l.j.in §.ex hoc reſcripto ff.de ven. inſpi.l. ſed adde. in §. ſi quis mulierem vehendam ff.loca.l.curator.ff.de ven.in poſſeſ. mittẽ.& in c.ſi quicquid & c. ſi ad matris & c.ſeq.de conſe.diſt.iiij. & voluit Spe.in ti.de feud.in.§.ij.in verſi.quinto quæritur. Iſtud tñ credo regulariter procedere in fauorabilibus, ſed ſecus in odioſis & hoc propter not.dictum Bal.in l.ſi.C. de liber.cau.vbi dicit ꝙ bannita muliere prægnante natus poſtea non eſt bannitus, & dixit idẽ Bal.in l.cum inter C.de fideicom.liber.ꝙ ſi banniuntur omnes homines de tali ꝓgenie ꝙ nõ cõprehenduntur exiſtentes in ventre, quæ dicta refert & ſequitur do. Nellus in trac.ſuo bannito in j. parte primi tẽporis in ix.q.circa med.in verſic. & nota quod ſi banniuntur &c.

427 Plures ſunt caſus in quibus ſentẽtia nũquam tranſit in rẽ iudicatã, quos caſus ſatis ample poſui in repe.mea.l.ſin.C. de proba. in xviij.q.extra ordinaria & inter alios caſus vnus eſt, vt ibi dixi qñ lata eſt ſententia ex dicto ſeu ex relatione peritorum, nã tũc ſentẽtia talis nõ trãſit in rẽ iudicatã. Et ideo ſi extat ſtatutũ quod ſententia debeat ferri cũ conſilio ſapientis, vt cõiter in aliquibus caſibus ſunt ſtatuta per Italiã, vel etiã ſi de voluntate partium eſt commiſſa cauſa conſilio alicuius ſapientis, tunc a tali ſententia nedum poterit appellari, ſed etiam ſi non ſit appellatum, talis ſententia nunquã tranſibit in rem iudicatam, imo ſemper & quandocunque poterit retractari ſi appareat conſilium alterius doctoris magis periti in contrarium factum ita dixit do. Ant. in c.propoſuiſti.ante ſin.de ꝓba.quod dictũ pro nota.& mirabili refert & ſequitur do. Alex.in l.ſi ab hoſtibus ff.ſolu.ma.vbi multum exclamat iſtud dictũ, quod ẽt ſequitur Lud.Ro.in cõſi.ſuo ccxxviij.inci.Pro plena diſcuſsione &c.ad ſi.& in l.cum quidam in §.quod dicit ff.de acqui.hęre. de quo latius per Iaſ.qui hoc dictũ multum exclamat in repe.l.admonẽdi in xvj.col.ff. de iureiu. pro quo vide q̃ dixi ego in l.j.§.ſin.in xvij. col.in prin.ff.de quæſtio.

428 Materia citationis, dilationis, vel monitionis, perẽptorie traditur a ſcribentibus in l.ij.C.quomodo & quando iud. in c.pia. de

L 4

excep.in vj.in c.frequẽs.de reſti. ſpo. in vj. in l.j.C.de dila.& in l.admonẽdi ff.de iure. iu,& per Bal.in marga.ſua in verbo, terminus,& per Bal.in l.mãcipiorum ff. de dam. infec.& in pluribus alijs locis quę difficile eſſet adducere, de qua materia aliqua dixi in repe.mea l.de vno quoq; ff. de re iudi. & circa ipſam materiã teneas mẽti ꝙ terminus præfixus aſſignatus ab homine iuriſdictioni iudicis vel inſtãtie cauſe nõ ſolũ habet vim perẽptorij ad probãdũ quantũ ad ipſas partes,ſed etiam habet vim termini peremptorij ad audiendũ ſententiã, & ideo iudex in vltima die termini poterit reũ diffinitiue abſoluere ẽt actore peremptorie nõ citato. ita no.dixit Bal.in auth.ei qui C.de tempo. appel.quod dictũ pro valde ſingulari exclamat Iaſ.in repe.l.admonendi in xxxv.colũ, ver.addo quod plus &c.ff. de iureiu.vbi ꝓ hoc dicto plura alia adducit de quibus ibi per eũ.de quo ẽt vide per Barb. in c. cõſuluit in viij.col.de offi.deleg.

429 Liber rationum ad hoc vt probet debet habere diẽ & cõſulẽ alias nõ probat l.j.§.rationes.& ibi doc.ff.de edẽ. & voluit Bal. in rub.C.de fide inſtru.in xij.colũ.in ver.viſo de ſcripturis quæ ſunt publica manuſcripta &c. & Angel. in l.j.in.§.editiones ff.de edẽ.iſtud eſt verũ ad hoc vt ipſe liber rationũ probet pro ſcribẽte,ſed ſecus eſt vt ipſe liber probet cõtra ipſum ſcribentẽ,quia tũc nõ eſt querendũ,an habeat ſolẽnitates præſertim an habeat diẽ & conſulẽ,quia ẽt ſine die & conſule probat contra ſcribentẽ. ita ſing.dixit Io.And.in addi.Spe.in titu.de inſtru.edi.in.§.nunc dicendũ. in addi. magna incip.Quia de argentario &c.in iij.colũ. in ver.dicit ẽt ꝙ ſi prædicta dies &c.& in eadem addi.in v.col.in ver.de ſolẽnitate &c. quod dictum ſumme cõmẽdat Iaſ.in repe.l. admonẽdi in xlviij.col.in prin.ff.de iureiu. vbi dicit ſe nõ legiſſe alibi hoc dictũ. & dicit quod idẽ tenet d.Ant.in c.ij. extra de fide inſtru.in v.col.& Abb.in viij.col.in fi.tene mẽti.quia eſt ſingulare verbum ſeruiens ad multa.

430 Cauti & oculati ẽt quãdoque decipiuntur vt experiẽtia demõſtrat,& ideo aduertas tu ne in ipſo decipiaris, nã ſi commodaui tibi librũ meũ vel veſtẽ vel aliã rem, & ſcribo tibi literas quod tu mittas librũ meũ vel aliã rẽ meã,nõ tñ videor petere a te vt des rem illã famulo ſeu nũcio meo qui portat dictam literã meã tibi niſi hoc exprimã; & ideo ſi tu tradis dictã rem meã illi nuncio & aufugiat ego nõ teneor nec tu es a me liberatus l.ſed ſi mei cauſa ff.commo.ita ad literã dixit Car.Alexã.in c.ſignificauit in iij. col.de appel.pro quo faciunt optime dicta per Bal.in conſi.ſuo ccccxxvj.incip. Franciſ.&c.in ij.vol.& per do.Anto.in c.ſignificãte in ij.no.extra de pig.& ibi in ij. col. in verſi.quero ſi aliquis &c.& vide Bart. in l. eum qui in.§.ſi.ff.cõmo.vbi ponit hunc caſum tene mẽti,quia ẽt ſepe oculati & aſtuti homines in hoc decipiũtur,quia tradũt rem illi qui portat ſibi literã domini,& hoc quotidie occurrit in facto.

431 Dixi tibi pluries in voce & ẽt in ſcriptis qđ inualida nõ ſunt in cõſideratione & qđ paria ſunt nõ facere vel facere & minus legitime,vt hr̃ in l.quoties ff.qui ſatiſ.cog. & in l.ſcire oportet.in.§.ſufficit ff.de excu. tuto.in l.nõ putauit in.§.non quęquis ff. de bo. poſ.ſcḋm tab.pro quo facit tex.in l. ſi accuſaturus ff.de adul,vbi libellus nõ rite conceptus nullũ operatur effectum.& facit tex.in c.ꝓpoſuiſti.in verb.legitime.de fo.cõpe.& facit gl.not.in l. ſi pater C.ne de ſta.defun.ꝙ dicit qđ cõteſtatio litis nõ rite facta nullum operatur effectũ.& faciũt plura dicta p Iaſ. in l.licet C.de procu.in j.col.de quibus dixi latiſſime forte vltra oẽs in cõſi.meo xxj.incip. Impone dñe ſermonẽ ori meo &c. in j. & ij.cha.Sed pdicta regula pôt limitari vno modo,videlicet,ꝙ licet notarius ĩ inſtrumẽto teneatur apponere inditionẽ,alias ſi non apponitur inſtrumentũ vitiat̃,vt dixit Bar. & alij in l,admonẽdi ff.de iureiu.& hr̃ in auth.vt prępo.nomen impera.in prin.& in auth.quib.mod.natura.effi.legi. in.§.quantum.in ver.& habetur per Cano. in c. inter dilectos.de fide inſtru.& per Bar.in l.librarius ff.de reg.iur.tñ ſi iudicio ſit appoſita in inſtrumẽto licet corrupte non vitiat inſtrumentũ,cõſtat.n.quod notarius ſenſit de inditione quæ illo anno currebat, vnde licet errauerit illa tñ habetur ꝓ appoſita. ita ſingu.conſuluit Dy.in conſi.ſuo xiij.inci.Queſtio talis eſt in quodã inſtrumẽto &c. quod conſiliũ refert & ſequitur Bar.in l.nominatim ad fin.ff.de condi. & demon.& Bald.in l.j.C.de nouo codi.confir.& in l.ij. ante fin. C.de fal.cau.adiec.leg. & in l. cum proponeretur de leg.iij.& Bald.in l.imperator la j.ff.de ſtatu ho.& ibi Angel. & Bartol. in l. librarius ff. de reg. iur.de quo etiam per d. Anto.in c.cum venerabilis circa fin. de relig. domi,& per Iaſ.qui multum not.hoc dictum in repe.l. admonendi in lxvj.colũ. de iureiur. poſt med.& circa hanc inditionem vide aliqua per Alexan.in conſi,cxc.incip.

Plura.in ij.col.in vj.vol.Et vide alium di-
ctum in quo inualida operantur quę ipſa ſui
ſupra i ſing.cclxxiiij.inci.Licet regulariter.

432 Sæpe contingit quod creditor habens
malum debitorem remiſit partem debiti ut
reliquum ſibi ſoluat, vt ego pluries vidi in
facto. ſed ſcias & tali caſu talis creditor pōt
repetere illud quod remiſit per condictionē
ob turpem cauſam, ita ſing.dixit Lud.Ro.
& Alex.poſt eum in l.fi.ff.de condi.ob tur.
cau. vbi dicunt ꝙ hoc fuit dictum Iaco. de
Are.in d.l.fi.& iſtud dictum refert & ſequit̃
Iaſ.in d.l.fi.vbi pro corroboratione dicit fa
cere,ga remittere eſt dare, vt in l.ſi mulier.
ff.de condi.cau.da.cau.non ſecu.& iſtud di
ctum ſumme not.contra iſtos homines ſeu
mercatores fallitos,quibus eo quia ſunt ma
li debitores eorū creditores remittunt par-
tem debiti vt reliquum habeant quod tota
die occurrit in facto.

433 Trita & vulgaris eſt iuris regula quod
in ore duorum vel trium ſtat omne verbū.
& vox vnius uox nullius.Sunt tñ plures ca
ſus in quibus vnus teſtis tm̃ plene probat,
quos ponit accurate Spe.in ti.de teſte.in.§.
reſtat. in verſi.hoc tñ fallit. vbi enumerat.
xxx.caſus in quibus vnus ſolus teſtis plene
probat. de quibus etiam habetur per Ioan.
And.in c.vt circa. de elec.in vj.in nouella.
& per gl.in c.tanta.lxxxvj.diſt.& per Inn.
do.Ant.& alios in c.veniens.el j.de teſti.Et
dictis caſibus adde alium caſum, videlicet,
qn̄ ſumus in cauſis breuioribus,nam in tali-
bus cauſis probatio per vnū teſtem vel per
famam dicitur plena probatio, & ſic nō eſt
neceſſe deferre iuramentum ſupplemētum
probationis.ita videtur de mente Bart.in l.
de minore. in.§.tormento.in vlti.colū.ff.de
quæſtio. & d.Ant.in c.veniens.el j.de teſti.
& in c.j.de app.& voluit expreſſe Mathar.
in no.ſuo ij.& ibi ipſe ſubdit in iij.no.quod
eodem modo in iudicijs poſſeſſorijs in qui-
bus dicitur agi de leui præiudicio probatio
per vnum teſtem vel famam habet vim ple
ne probationis.ita quod non eſt opus iura-
mento in ſupplementum probationis,quod
ſentit etiam Barto.in l.j.C.quorum bono.&
clarius in l.ij.in fi.C.vbi in rem act.de quo
dicto latius loquitur Iaſ.in repe.l.admonen
di.in lxxviij.colum.poſt medi.ff.de iureiu-
ran. & vide ſupra in ſing.xlvij.incip.in ore
duorum vel trium.

434. Alias tibi dixi quod teſtis non iuratus
non probat,& eius dictum parum vel nihil
operatur.& hoc dixi ſupra in ſingu.ccxiiij.
inci.Ad validitatem &c.etiā ibi dixi quod
papa non poteſt diſpenſare ꝙ teſtis inferenti
do teſtimonium in iudicio non debeat iura-
re, ſed dicta iura & omnia ibi dicta limita
ſingulariter non habere locū in arbitro ſeu
in iudice cui data eſt poteſtas procedēdi de
facto,ſed ſententiandi de iure. nam tali caſu
virtute talis arbitrij poterit arbiter ſeu iu-
dex plene credere teſtibus non iuratis, ita
dixit ſing.Bal.in c.conſanguinei.ad fi.de re
iudic.quod dictum pro valde not.refert &
ſequitur Iaſ.in repe.l.admonēdi.in lxxxiiij.
col.poſt prin.ubi dicit hoc alibi non legiſſe.
ff.de iureiurā.&c.& vide quæ dixi infra in
ſing.cccclx.inci.notiſsimū fore opinor &c.

435 Res inter alios acta tertio non præiudi-
cat,vt habetur in ti.C.res inter alios acta.in
rubro & nigro.& hoc clarum eſt. Attamen
ſcias & perpetuo teneas menti quod ſi aliq
teſtes ſint examinati inter aliquas perſonas
licet nō noceant alijs,attamen ſi tales teſtes
amplius examinari non poſſent hoc caſu fa
ciunt ſemiplenam probationē contra alios,
ſecus eſſet ſi iterum poſſent examinari,quia
tunc eſt imputandum parti quare eos nō fa
cit examinare,ita ſing.dixit Bar.in l.admo-
nendi.ff.de iureiuran.in xvj.col.in verſicu.
quæro quid ſi dicta.& idem tenet d.Ant.&
Abb.in c.fi.extra de iureiurā.& d.An.in c.
quanuis.in iij.col.de re iudi.& Io.de Imol.
in d.c.fi.de iureiur.& Ang.in l.ij.C.de edē.
& Abb.in d.c.quanuis.& d.Alex.in repe.l.
ſæpe.in xxxvij.col.ff.de re iudi. multū ex-
clamat hoc dictum Bar. & dicit ꝙ eſt ſum-
me not.quia eſt de pane lucrando, licet ſe-
cundum eum non ſit ſine dubio.quæ omnia
refert Iaſ.in d.l.admonendi.in lec.in penul.
char.in iij.colum.& in repeti.illius legis in
lxxxvij.col.ante fi.vbi adducit d.Franc.de
Are.reprobantem hanc doctri.Bar.in conſi.
ſuo clxiiij.incip.Sicut Ioannes.in iij.col.ſed
Iaſ.in d.l.admonendi. in lec.in d.pe.char.in
iij.col.reprobat do.Franc.in d.conſi.ſuo &
approbat doctrinam Bart. quam vt equam
ego ſequor. de qua materia illius tituli, res
inter alios acta.vide do.Phil.Deci.in conſi.
ſuo cix.in j.col.vbi refert & ſequitur illud
dictum Barto.& dicit ꝙ licet res inter alios
acta tertio non præiudicet, tñ facit aliqualē
præſumptionem, per gl.in l.ſi duo patroni.
ff.de iureiuran.& in l.a ſententia.in prin.ff.
de appellatio. & in l.ij.C.de eden. & dicit
ꝙ talis præſumptio eſt adeo potens ꝙ facit
ſemiplenam probationem. & ad hoc alleg.
Bart.in d.l.admonendi.vbi ſupra & vide ēt
do.Phil.Deci.met in conſi.ſuo xlij.in pe.co
lum.vbi adducit prędicta,& adducit etiam

do.An.in c.fraternitatis. de teſti.in antepe.
col.in verſic. nunquid aũt in eadem diſtan-
tia &c.idem dixit ipſe d.Phil.Deci.in cõſi.
cclxxij.incip.Viſo proceſſu.in ij.col.ad fi.

436 Late ſatis dixi tibi ſupra in ſingulari
cccxxiij.inci.Diuturnitas &c. ꝙ antiquitas
ſeu diuturnitas temporis plura et plura ope
ratur,ſed circa eandem materiam dico tibi
nuperrime aliud verbum non contẽnendũ,
videlicet,quod licet cautũ ſit de iure ꝙ apo
cha priuata nullo adminiculo ſuffulta neq;
teſtium,neq; ſubſcriptione nihil penitus ꝓ-
bet,vt habetur in l.ſcripturas.C.qui potio.
in pig.hab.& per Bar.& alios in l.admonẽ-
di.ff.de iuretur.& per Lud.Ro.in cõſil.ſuo
ccciij.incip.Hæc ſcriptura &c. hoc tñ fallit
niſi factum ſit antiquum & apocha antiqua,
quia tunc ſemiplenam probationẽ inducit,
ita ſing.dixit Ioan.And.poſt Nic.de Matta.
in addi.Spe.in ti.de inſtru.edi.§.nunc dicẽ-
dum.ſuper verſi.quid ſi producens.quod di
ctum refert & magnifacit Iaſ.in repeti.d.l.
admonẽdi. in lxxxvij.col.ſed tu aduerte ꝙ
hoc non dicit Ioan.And.in d.addit.ſed hoc
dicit Spe.in d.§.nunc dicendum . in pe.col.
in verſi. regulariter ergo &c.& idem dixit
do.Ant.in c.ij.in verſi.tertius caſus qñ ſcri-
ptura nullo modo approbat &c.extra de te
ſti.tene menti,quia eſt ſingulare verbũ &c.

437 In cauſis criminalibus ꝓceditur ad in-
ſtar ciuilium.l.abſentem.ff.de pœ. Attamen
ſcias ꝙ hæc regula fallit in aliquibus . pri-
mo enim fallit,nam licet in cauſis ciuilibus
ſufficiat ſemiplena probatio vna cũ fama,
tamen ſecus eſt in cauſis criminalibus in q-
bus ſemiplena probatio cum fama non ſuffi
cit,ita dixit gl.multum not.in c.veniẽs.el j.
de teſti.quam refert & ſequitur Bald.in l.ij.
in prin.ff.de excu.tut.& Imo.in l.intereſſe.
ad fin.C.de accu.& Pau.de Leaza.in l.gra-
tis.in pe.col.d [illegible] depoſi.& idem voluit Cy.
in l.fi.C.de quæ[illegible]p. & Bal.in l.qui crimen.
in ij.col.verſi.C.[illegible] accuſa.non poſ.& in l.ſi
quis ex argentarijs.in.§.ij.ff.de eden.& idẽ
per illam gl.tenuit Alex.in conſi.ſuo cxliij.
incip. Quoniam abunde.in ij.volu.& Iaſ.in
repe.l.admonendi.in xc.col.poſt prin.ff.de
iuretur.ubi ſubdit fortius,uidelicet,ꝙ idem
etiam eſt qñ agitur ciuiliter de crimine . ita
dixit Ioan.de Ana.in conſi.ſuo lix.inci. Vi-
ſa inquiſitione. in iij.col.ad quæ vide etiam
quæ dixi in repeti.mea rub.C.de probatio.
in lxij.& lxiij.col.& dicit Iaſ.vbi ſupra idẽ
eſſe in cauſa matrimoniali qñ agitur de ma
trimonio diſſoluendo,quia talis cauſa equi-
paratur cauſe criminali,ad quod alle.Alex.
in conſi.ſuo cclxxxv.incip.Ad habẽ. ſed tu
dicas ꝙ idem dixit Alexã.in d.conſi.cxliij.
de quo ego latius locutus ſum in d.l.de mi-
nore.in.§.plurium.in xij.col.ver.modo vl-
tra Bart.&c.ff.de quæſtio.fallit ſecundo ſu-
pradicta regula in iudicijs deliberatorijs q
licet dentur in cauſis ciuilibus, vt in authen
ti.offeratur.C.de lit.conteſta.tñ non dantur
in cauſis criminalibus,ita dixit gl.no.in c.j.
iij.q.ij.quæ alleg.rationem de hoc,quam gl.
refert & ſequitur Ludo.Roma.in ſingula-
ri ſuo ccccccccxxxviij.inci.Quæro &c. vbi
dicit ꝙ illa glo.cõiter eſt incognita &c.

438 Lex multum confidit de perſona iudi-
cis adeo ꝙ ibi reperitur interpoſitum decre
tum iudicis ceſſat preſumptio fraudis & do
li & quelibet alia ſiniſtra præſumptio,ſecũ-
dum doct.in pluribus & diuerſis locis.nam
hoc voluit Spe.in tt.de emp. & ven.§.nunc
dicendum.verſi.& breuiter ſcias . & Bal.in
l.cum hi.in.§.ſi prætor.ff.de tranſac.& in l.
quicunq;.C.de bo.quæ liber. & in l.fi.C.de
præd.mino.& in l.ij.C.de offic.ciui.iudi. &
in l.non aliter.ff.de adop. & in l.quæcunq;.
ff.de publi.& Bald.in c.j.in princ.in vj.col.
qui tut.dare poſ.& in addi.Spe.in ti.de ap-
pel.in xv.col.& Io.de Imol.in l.ſi quis cum
aliter.ad fi.ff.de verb.obli. & voluit Alex.
in l.ſciendum.in * col.ff.de verb.obli. &
Alex.in conſi.ſuo cxxv.incip.Viſis & con-
ſideratis.in vij.col.in j.vol.et in cõſ.lxxxv.
incip.Viſo themate &c.in iij.col.in ij.volu.
& ibi in conſi.ciij.inci. Viſis ſcripturis &c.
in iij.col.& Bal.in l.j ff.de rebus eorum.ſed
prædicta limita ſingulariter ſolũ habere lo-
cũ & ꝓcedere in maioribus iudicibus vt in
preſide,ꝓtore,& ſimilibus,qa lex præſumit
ꝙ factum maioris iudicis ſit recte factũ, ſed
ſecus eſt in authoritate ſeu decreto interpo-
ſito a minoribus magiſtratibus ut ſunt magi
ſtratus municipales vel pedanei. ita ſing.di
xit Bal.in l.tutores.ff.de confir.tut.quod di
ctum pro valde ſingu.refert & ſequitur Iaſ.
in c.T.in iiij.colũ.qui tut.dare poſ. & dicit
Bal.in d.l.tutores.ꝙ iſta fuerũt verba Azo.
in ſumma de tut.vel cur.qui non ſatiſ.Tene
menti perpetuo.item limita ẽt dictam regu
lam , videlicet, ꝙ præſumitur pro decreto
iudicis propter qđ ceſſat præſumptio frau-
dis & doli niſi manifeſte per euidentiam fa
cti contrarium appareret . ita dixit Pau.de
Ca.in conſi.ſuo clxxvij.incip. contra ſupe-
rius conſulta &c.in ij.col.vbi ad hoc alleg.
no.per Inno.in c.propoſuiſti.de proba.& l.
ſi pars.ff.de inoffi.teſta.in ver.niſi aperte iu
dicem inquit &c, etiam l.poſtquam.in fi.ff.

de peti.hære.& no.per Inno. in c.cum Bertol.de re iudi.Tene menti.

439 Pluralitas in dubio non præſumit.l.omnium.cum gl.C.de teſta.c.in præſentia.§.verum.el ij.de proba.l.fi.C.ſi cer.peta. voluit Bal.in l.ij.C.de erro.aduo.vbi dicit ꝙ in dubio non præſumitur pluralitas ſententiarũ. & ibi Saly.no.ꝙ in dubio non præſumitur pluralitas actuum. & voluit Bal.in l.teſtiũ. in v.col.in fi.C.de teſti.& dixit Bal.in l.neque natales.in ij.col.de proba.ꝙ non præſumitur pluralitas in actibus hominũ niſi probetur. Et ideo tene menti ꝙ ſi teſtes oẽs concordant in dicto ſuper quo deponunt licet aliter non appareat quod oẽs eodem tẽpore fuerint præſentes,tñ in dubio præſumuntur conteſtes & eodẽ actu deponere. Ita colligitur ex dictis Bal.in l.fi.C.de bon.poſ.ſecundum tab.quem ibi in v.col. refert & approbat Iaſ.vbi dicit quod idem tenuit ipſe Bal.in l.de quibus. in antepe.col.ff.de legi. & Abb.in c.cum Ioannes.in iij.col.de fide inſtr.& Alex.in conſi.ſuo cxlvij.incip.Ponderatis.in ij.vol.de quo latius per Iaſ.vbi ſupra & de hac materia vide ẽt Alex.in d.l.fi. de bo.poſ.ſecundum tab. in fi.& d.Fran.de Are.poſt Inno.in c.qualiter.el ij.in.§.debet. in pe.col.de accu.& vide Bal.in l.ſi duo rei. §.j.in fi.ff.de arb.vbi dicit quod pluralitas ſeu reiteratio non præſumitur in delictis.Et in hac materia pluraliter vide d.Phil.Deci. in conſi.ſuo xiij.in ij.col.& in conſi.cxlvj. in v.col.circa fi.& Soci.in conſi.ſuo cxxix. incip. Tota.in ij.col.& ibi in iij.col.in fi.in iiij.vol.& in conſi.ſuo cxliij.inci.Diu profecto.in iiij.col.in j.vol.

440 Princeps non præſumitur velle tollere ius alterius nec velle aliquem ledere.l.ij.§. ſi quis a principe.& in.§.merito.ff.ne quid in loc.pub.habetur in l.ſi priuatis.ff.qui & a quib.& in l.toties.ff.de polli.& in l.item ſi verberatum.ff.de rei ven.& in l.quoties. C.de preci.impe.offe.cum ſim. Et ideo tene menti no.& ſin.verbum Pau.de Ca.in cõſi. ſuo clix.inci.qñ iſta vertitur.in fi.vbi dixit ꝙ confirmatio principis facta cum clauſula ex certa ſcientia nunꝙ operat̃ niſi qñ ipſe princeps fuit certificatus de iniuria quæ fiebat alteri ex tali confirmatione quia nõ præſumitur ꝙ princeps voluerit tollere ius alterius per iura ſuperius alleg.quod dictum pro valde no.refert & ſequitur Alex. in cõſi.ſuo cccclxix.incip.Viſo puncto.in vlt.colum.Sed aduertas tu, quia forte poſſet purgari hoc dictum.Nam poſtꝙ princeps dicit ſe facere confirmationem ex certa ſcientia aſſerit ſe eſſe certioratum & creditur aſſertioni papæ vel principis, vt in cle.vnica.de proba.& in c.ſi papa.de priui.in vj.imo nedum creditur aſſertioni papę vel principis, ſed ẽt creditur dicto cardinalis,vt in c.nobiliſsimus.xcvij.diſt.ad quod vide d.Fely.in c.ad eminentiam.poſt princ.de ſen.excom. Ideo cogita,quia iudicio meo iſta reddũt dubiam dictam doctrinam,attamen dictum in ſe eſt not.

441 Licet de iure nemo poſsit cogi vendere nec emere , vt in l.nec emere.C.de iure deli.& in l.inuitum.C.de cõtrahen.emp. & in l.inuito.ff.de reg.iur.tñ hæc regula limitatur per tex.no.in l.ij.C.de cõi rerum alie. vbi dr̃ quod ſi princeps habet rem cõem diuiſibilem ſic vt põt partem ſuam pro libito vendere , ita ẽt ſimul cum illa põt vendere partẽ ſocij ẽt ſine cauſa ſoluto tñ pretio ſue partis.quem tex.ita intelligit Abb.in c.pen. in ix.col.de re iudi.& idẽ tenet Bar.in l.fin. C.ſi contra ius vel vtili.pub.& d.Fely.in c. quæ in eccleſiarum.in xviij.col.verſ.vj.declaratio.de conſti.vbi dicũt quod ſimilis eſt tex.in l.j.C.de vendi.rer.fiſ.li.x.ſubdit etiã d.Fel.quod tñ equum eſt quod princeps vẽditurus talẽ rem cõem prius requirat ipſum conſortem & eũ alijs præferat ſi vult tm̃ dare quantũ alius.& alleg.hoc voluiſſe Bal.in d.l.ij.ar.l.neceſſe.ff.de in diem addi,& l.j.ff. de priui.cre.quod dicit ipſe d.Fel.no.eſſe limitationem.l.dudũ.C.de contrahẽ.emp. de quo latius dixi in l.j.§.cum quidam deponere.in prin.ff.de qõ.Adde tñ prædictis quod illi qui habẽt curã fertilitatis poſſunt ſtatuere vt nullus emat in foro vltra duo ſextaria grani, & ſic vt oẽs cõmode habere poſsint. ita dixit Sal.in l.j.C.de epiſ.audi.quẽ refert & ſequit̃ Ang.de Are.in.§.fi.ad fin.inſti.de dona.vbi ſubdit vnũ quod contra iſtos qui vulgariter dicũtur incantare frumentũ vel mercantias,vt ſi quis in foro vadit & de frumento plus debito offert ut alij plus emant, vel promittit plus debito in detrimentũ alterius quod talis cõmittit crimen ſtellionatus.ad quod alle.tex.& Bar.in l.ij.§.ſi quis. ff.de cri.ſtel.qđ dicit perpetuo eſſe no.&c.

442 Vulgata iuris regula eſt qđ verba enunciatiua emiſſa propter aliud non ꝓbãt , nec diſponunt, vt hr̃ in l.ex his verbis.C.de teſta.mil.& in l.ex hac ſcriptura.ff.de don.& in l.ij.C.de do.promiſ.& in c.iudicante.de teſta.cũ ſi.Sed hęc regula a doc.limitat̃ multis modis maxime a Iaſ.in d.l.ex his uerbis. Et inter alias limitationes dicũt quod dicta regula nõ habet locũ in dote,qꝛ in dote ver.

baenunciatiua probant &c.diſponunt,vt eſt tex.in l.ij.cum gl.C.de do.promiſ.& ita tenet Bar.in conſi.ſuo cxxiij.inci. Factum ſic ſe habet,Titius & Seius venerunt ad diuiſionem,quem refert & ſequitur Alex.in d.l.ex hac ſcriptura.in ij.col.ante fi.& Ludo.Ro.in l.j.ff.ſo.ma.& ibi Alex.in xij.col. & in conſi.ſuo iiij.inci.Videretur inſpectis. in vij.col.in ij.volu.& Iaſ.in d.l.ex his verbis. in ij.limitatione.& d.Philip.Deci.in conſil. ccxiij.incip. Viſis his.in vlt.col.Et pro iſta limitatione facit optime gl.no.in l.cum circa.& ibi Bal.C.de iure do.quæ dixit ꝙ dos probat per præſumptiones & coniecturas. quam gl.retuli in repetit.mea rub.C.de proba.in xv.col.poſt med.pro qua gloſ.faciunt optime no.verba Saly.in l.fi.C.de iur.dot. in prin.in verſi.ex quo not.bonum arg.vbi dicit quod ſtatutum generaliter diſponens ꝙ inſtrumenta publica non probent niſi poſita ſint & regiſtrata in memorialibus quod tale ſtatutum non habet locum in inſtrumētis dotalibus fauore dotium.quod dictū refert & ſequitur Iaſ.in l.j.in ij.col.in verſ.iij. nota.cum verſic.ſeq. vbi alia no.adducit in materia.ff.ſo.ma. Et illud dictum Saly.etiā refert & ſequitur d.Phil.Deci.in conſi.ſuo v.incip.In cauſa domine &c.poſt princi.& vide quæ dixi in repe.mea rub.C.de probatio.in iiij.colum.ad fi. Tene menti prædicta, quia illa pluries habui in facto & obtinui contra duos aduocatos.

443 Poſtquam ſum in materia dotis & priuilegiorum ſuorum,capias aliud not.verbū in eadem materia. Nam tu ſcis quod ſi emphyteota alienat rem emphyteoticam inuito vel ignorante dño ꝙ cadit a iure ſuo, vt eſt tex.in l.fi.C.de iure emph.& habetur in c.potuit.de loc.ꝙ etiam habet locum ſi ipſe emphyteota poſt factam talem alienationē dictam rem alienatam reemat & ſibi eam acquirat.nam per hoc non releuatur a caducitate iam incurſa,ſecundum Bar.in l.ſequitur.in.§.item labeo.in fi.ff.de vſuc.& in l.ſi quis libellos.in fi.C.de appel.& voluit Pe.de Ancha. & Ioan.de Imo.in d.c.potuit.& volunt alij quos refert & ſequitur d.Phili. Deci.in conſi.ſuo clx.incip.In cauſa monaſterij.ad fi.& dixi tibi ſupra in ſing.ccccxij. incip.Plures ſunt. Attamen teneas menti qđ hoc fallit in dote.Nā emphyteota licet non poſſit rem emphyteoticam alienare inſcio vel inuito dño,poteſt tñ talem rem emphyteoticam dare filiæ ſuæ in dotē vel filio ſuo in donationem propter nupt.ſine conſenſu domini,ita Spe,& Ioan.And.in tit.de loca. in.§.nunc aliqua. in verſi.cix.quod dictum refert & ſequitur Iaſ. in authen. res quæ.in xij.col.in verſ.xvij. extendit.C.cōia de leg. vbi adducit alios plures tenentes hanc partem.& hoc etiam firmat Soci.in ſuis fallentijs,fallen.xij.in vlt.ampliatione &c.

444 Statutū eſt in ciuitate quo caueꝰ ꝙ miniſtralis denuncians maleficia teneatur ſub pœna probare cōtenta & eius denunciatione.Modo miniſtralis fecit denunciationem alicuius maleficij & probauit per duos vel per tres teſtes contenta in tali denunciatione,ſed tales teſtes fuerūt reprobati propter infamiam vel ex alia cauſa,an tunc talis miniſtralis cadit in pœnam dicti ſtatuti:in quo dicas ꝙ non,ſecundum Spe.in ti.de calum. ad fi.quem refert & ſequitur Bal.in authen. generaliter.C.de epiſ.& cleri.& in l.j.C.de aduo.diuer.iudi.quos refert & ſequiꝰ Soci. in conſi.ſuo cxviij.incip.Viſa &c.in vij.colum.quod eſt no.ad multa & ad limitationē illius regulæ quæ dicit quod appellatione probationis intelligitur de idonea & legitima, de qua locutus ſum in repeti. mea.l.de vno quoq;.in j.char.ff.de re iudi.

445 Minor leſus in aliquo actu vel contractu conſtante de leſione debet reſtitui in integrum,vt habetur in toto ti.ff.de reſtitu.in integ.& in titu.de mi.& habetur in l.ſi quis maior.C.de tranſa.& in authen.ſacramenta puberum.C.ſi aduer.ven.Et ſcias quod etiā quādoq; minor reſtituitur in integ.nō probata leſione.Et ideo ſi minor confiteaꝰ delictum aliquod commiſiſſe de quo aliter non conſtat niſi per ſuam confeſsionem, tūc tanquam leſus ex illa ſua confeſsione debebit in integ.reſti. aduerſus dictam confeſsionē etiam aliter non probata leſione cum ſatis appareat de ſua leſione ex dicta eius cōfeſſione.ita ſing.dixit Ang.in l.certum.in.§.in pupillo,ff.de confeſ.vbi dicit ꝙ hoc fuit de mente Ioan.And.in c.ij.de in integ.reſti.lib. vj.ꝙ dicit eſſe no.quia eſt quotidianum, qđ dictum pro valde no.refert & ſequitur Alexan.in conſil.ſuo cccxxxix.incip.in cauſa accuſationis &c.in ij.col.verſi.ij.principaliter. & ibi multum magnificat hoc dictum quem vide &c.

446 Magna profecto & longa eſt diſputatio inter doc.an differat emphyteoſis a feudo,& an iura loquentia in vno habeat locū in alio,& an valeat ar.de vno ad aliud:quā diſputationem not.ponit Iaſ.in l.j.in xj.col. cum tribus col.ibi ſeq.C.de iure emph. Sed quicquid ſit teneas menti perpetuo vnā differentiam inter feudum & emphyteoſim.

Nam licet emphyteota priuati non ſoluēs
canonem intra triennium cadit a iure ſuo,
vt in l.ij.C.de iure emphy.& in authen.qui
rem.C.de ſacroſan.eccleſi.& in c.potuit. de
loca.& in l.quæro.§.inter locatorem.ff.lo-
ca.cum ſi.hoc tñ non habet locum in feudo.
Nam licet feudatarius non ſoluat annuam
præſtationē quam ſoluere tenetur pro feu-
do,non cadit tñ a feudo,ſecundum Spec.&
Ioan.And.in ti.de loc.in.§.nunc aliqua.ver
ſi.lxxxv.& voluit Cardi.in d.c.potuit. vbi
refert ſe ita conſuluiſſe. Et Ioā.de Imo.in c.
ex parte. de feu.& Domi.de ſancto Gemi.
in c.ad apoſtolice.§.ſed licet. de re.iudic.in
vj.& Aluaro.in c.j.§.ſed nec alia.in tit.quæ
fuit prima cau.beneſi.amit. vbi refert ſe ita
conſuluiſſe cum Pau.de Ca. quos oēs refert
& ſequitur do.Alex.dicens hanc eſſe cōem
opi.in cōſi.ccxxxij.inci.Viſo themate &c.
in ij.col.vbi pro hoc adducit rationē quod
eſt menti tenēdum a feudatarijs hodiernis.
& vide ſupra in ſing.xcv.incipien.Contra-
ctus cenſualis &c.

447 Faciens contractum cum aliquo intelli
gitur præſtare conſenſum neceſſarium ipſi
contractui,licet hoc expreſſe nō exprimat,
& ideo ſtante ſtatuto quod filiusfa. nō poſ-
ſit contrahere ſine conſenſu patris ſi filius
contrahit cum patre,valet contractus, quia
intelligitur tunc quod pater conſentiat illi
contractui.ita dicit Bar.in l.cum pater.in.§.
libertus.ff.de leg.ij.quem refert & ſequitur
Bal.in l.ſi.C.ad macedo.& voluit Aug.in l.
titius.ff.quib.mo.pig. vel hyp.ſol.& d.Frā.
de Are.in conſi.ſuo clx.incip.Longa profe
cto &c.in iiij.col.& Bal.in marg. ſua in ver
bo,ſtatutum.in pe.ver.de qua materia habe
tur per do.Fely.in c.cum nuncius. in fin.de
teſti.& in c.cum bertoldus.in iiij.col.de re
iudi.& per Bal.in l.exceptionem.circa fin.
C.de euic.& per Bart.in l.j.circa med.C.de
decu.lib.x.& per Bal.& Pau.de Caſt.in l.j.
C.quod cū eo.& per d.Fely.poſt Abb.in c.
nonne. in iij.col.de præſump. & per Ioan.
And.in regu.qui tacet.de reg.iur.in mercu.
& per Barba.in c.edoceri.in v.char. de re-
ſcrip.& in c.cum dilectus.in ij.colum.de cō
ſue.& per Alex.in l.quanquam.verſic.quid
ſi filius.ff.de auth.tut.& in l.bonorum.la ij.
C.qui admit.& per Bal.in conſi.ſuo lxxix.
incip. Occurrit &c.in j.vol.& per Bald. in
addi.Spec.in ti.de reo.in vlt.additio.& per
Abb.in conſi.ſuo xj.inci.Factum ſic propo-
nitur.in iij.vol.& per Socin.in conſilio ſuo
lxxxvij.inci.In præſenti conſultatione &c.
in ſi.j.col.in j.vol.& in conſi.xxiij.inci.Cir-
ca prædicta.in ij.col.in iiij.vol.& in eo.vo-
lumi.in conſi.xxx.incip.Præſens conſulta-
tio.in iij.col.& per Alex.in conſi.cclij.inci.
Præclare.in ſi.pe.col.& in conſi.cvj.incip.
Quo ad pręſens &c.in ſi.in j.vol.& per Bar
ba.in conſi.xlj.incip. Immortalem &c.in ij.
col.in iiij.vol.& per Soci.in cōſil.cxxv.in-
cip.Quoniam.in iiij.col.in iiij.volu.Et ideo
teneas menti no.verbum in materia iſta, vi
delicet,quod ſi ex forma ſtatuti mulier non
poteſt contrahere ſine conſenſu duorū pro-
pinquorum & contingat quod mulier ven-
dat aliqua bona vni ex propinquis cum cō
ſenſu alterius propinqui valebit cōtractus
& dicetur ſatisfactum ſtatuto,quia propin-
quis emendo a muliere videtur conſentire
illi contractui,ita dixit do.Abb.in c.cum in
veteri.ſuper glo.j.de elec.quod dictum pro
no.refert & ſequitur Alex.in conſi.cclij.in-
cip. Præclare &c.in pe.col.vbi ad corrobo
rationem huius dicti plura adducit de qbus
ibi per eum. Sed tu vltra eum dicas quod
idem dixit Ang.in l.j.in.§.fuit quæſitum.ff.
ad trebel. Et idem dixit Soci. in conſil. ſuo
lxxx.incip.Præſens conſultatio. in iij.col.
vbi refert & ſequitur Abb. in dicto capitu-
lo cum in veteri.

448 Habens poteſtatem a lege,vel a ſtatuto
ſe vindicandi in aliquo caſu non poteſt talē
vindictam alteri mandare,ſecundum Bal.in
l.accuſationis.ff.quod metus cau. & in l.vt
vim.in iij.col.ff.de iuſti.& iur.& in c.j.in.§.
ſi vero.de pace iura.fir. & in l.ad officium.
in ſi.C.cōi diui. & in repe.l.j.C.vnde vi.de
quo etiam per Pau.de Caſt.in l.ſi cum dotē.
in.§.tranſgrediamur.ff.ſo.ma.& per Ludo.
Rom.in l.iij.in.§.ſi maritus.ff.ad Sille.& la
tius per Alex.in l.non ſolum.in.§.ſi mādato
meo.ff.de iniur. Sed hoc tñ credo poſſe re-
ſtringi & limitari in extraneis, qa talis vin-
dicta non poterit mandari extraneis, ſed ſe
cus credo eſſe in filijs,quia talis vindicta po
terit mādari filijs,& hoc ex duobus.Et pri-
mo propter dictum Bar.in d.l.non ſolum.in
§.ſi mandato. in ij.col.vbi dicit quod licet
licitum ſit patri occidere filiam comprehen
ſam in adulterio,vt in l.nec in ea.& in l.qđ
ait lex.ff.de adul.& licet hoc non poſsit al-
teri demandare, poterit tñ hoc mandare fi-
lijs ſuis.quod dictum approbat Salyce.in l.
gracchus.C.de adul. & d.Fely.in c.ſi vero.
el j.in j.col.de ſen.excom.Secundo hoc cre-
do eſſe verum & procedere propter illā re
gulam,videlicet,quod pater et filius cenſen
tur vna & eadem perſona.l.cum ſcimus.C.
de agri. & cenſi.lib.xj.& in.§.authoritate

xxv.q.iij.& habetur in l.iſti quidem.ff.qd metus cau. de qua regula plura dixi ſupra in ſing.clx.inci.Pater & filius.vbi videas.

449 Teſtamenta debent eſſe libera & ſpontanea, vt habetur in l.j.C.de ſacroſan.eccl. & in.§.diſponat.in authē.de nup.cum ſi.Et ideo videmus quod teſtamentum metu factum non valet,ſecundum gl.& doct.in l.ij. C.ſi quis ali.teſt.prohi.& volunt ſcriben.in §.j.ff.ſi quis ali.teſta.prohi. Et adeo eſt verum hoc quod teſtamēta debent eſſe libera, & non dependere a voluntate alicuius niſi ſolius teſtatoris,ꝙ ſi affines & intimi teſtatoris informati forte de.ipſius voluntate vel forſan iudicantes,quid prudenter illi agendum ſit,fecerunt ſcribi teſtamentū, quo ſcripto notarius legit inſtitutionem hæredis & petit ſi ſic inſtituere volebat,& teſtator reſpondit quod ſic,& idem fecit de legatis, tale teſtamentum non valet,eo quia facile daretur materia fabricandi falſum, quia infirmi quaſi ad omnia reſpondent quod ſic. ita dixit Ioan.And.in addi. Spe.in ti.de teſt.in §.in primis.in addi.incip.pileus &c.Et idē dixit d.Anto.in c.cum tibi.de teſta.quos refert & ſequitur Alexā.in conſil.cclvj.incip. Ponderatis verbis &c.in j.col.Ex quo inſtruantur notarij vt permittant teſtatorē nominare hæredem & legatarios,ore ſuo proprio,alias teſtamentum eſſet inualidum, de quibus latius per do.Alex.in d.conſilio ſuo præalleg.&c. & per Soci.in conſi.ſuo xcij. incip.In cauſa.in ix.col.in iij.volu.& ibi in conſi.xx.inci.In facto præſupponitur. in ij. col.& per Cor.in conſi.ciij.incip. Circa primum.in vlt col.in j.vol.

450 Simplicitati ſemper ſuccurrendum eſt nec ſimplices ſunt decipiendi,ſecundū Car. in cle.ij.in ij.no.de pe. & re.& dixit Bal.in l.j.in princ.C.ne fil.pro pat.quod ſimplices homines circūuenti repetuntur tanꝙ errantes. Et propter ſimplicitatē ſepe recedimus a regulis iuris cōis, vt oſtendi ſupra in ſing. meo cclxxxvij.tetigi tibi alias. & in ſingu. xviij.incip.Quotidie fiunt.Et ideo tene menti no.verbum, videlicet, quod licet principalis & non eius procurator vel aduocatus debeat reſpōdere poſitionibus, vt habet in c.paſtoralis.de iudi.& in c.j.de iudi.in vj.tamen hoc fallit niſi ille principalis qui deberet reſpondere eſſet homo ſimplex & groſſus in quo eſſet præſumptio quod de leui caperetur in reſpondendo, quia tunc admittitē ad reſpondendum dictis poſitionibus eius procurator vel aduocatus, ita no.dixit Abba.in d.c.paſtoralis.ante fin.de iudi. & in c. dilecti.in vj.col.eo.ti.& hoc fuit dictum Hoſtien.ibi vt refert Abb.in d.c.paſtoralis. & idem dixit Spe.in ti.de poſi.in.§.vij.verſic. xvij.& ibi Bal.in addi.in iiij.col.ver.quando clericulus.Et iſtud eſt no. pro mulieribus minoribus & ruſticis in quibus præſumitur ſimplicitas, ſecundum Bal.in rub.C.de rer. per mu.ante fi.vbi fortius dicit, quod etiam ſi tales in contractu iurent non obligantur, quia cum iuramentū ſit captioſum & iniuſtum debet per epm relaxari, & dicit quod licet iuramentum repreſentet quem maiorem,non tñ fingit eum prudentem & ſagacem ſicut nec mulierem fingit ſagacē, quia vt dicit Ariſto.mulier habet cōſilium inualidum, & minor habet iudicium ſeu conſilium imperfectum, & iſta ſunt naturalia & immutabilia,ita formaliter dicit Bald.in d. rub.C.de rer.permu.Tene menti prædicta, quia nedum ſemel in anno veniūt facto,ſed imo quotidie accidunt &c.

451 Decreui omnino aliqua tibi tradere in materia præſumptionis vltra ea quæ dixi ſupra in ſing.cxvj.inci.Præſumptio &c. & in ſing.clxvij.inci. Violentus &c.& in ſing. ccclxxj.inci.Teſtis &c.Ideo ſcias quod ubi eſt præſumptio cōtra probantem nunquam ex vno teſte defertur iuramētum in ſupplementū probationis,quia præſumptio * ꝓbationem vnius teſtis.Ita ſingu.dixit Bal.in l.non eſt.la j.circa prin.ff.quod met.cau.Itē ſcias quod ſtatur præſumptioni qñ veritas aliter haberi non pōt,ſecundum d.Lau.Calca.in conſi.viij.incipit.In cauſa pendente.in vj.col.Item teſtis non idoneus ſi habet præſumptionem pro ſe efficitur idoneus.ita dixit d.Alex.in l.ſi duo patroni.in prin.in ij. col.ff.de iureiuran.deduxi ſupra in ſingula. cccxliij.inci.Veriſimilitudo &c.Item qñ iuris præſumptio eſt pro allegante aliquid,ipſe illud allegans releuatur ab onere probādi,ita dixit Bar.in l.in illa ſtipulatione ſi calendis.ante fi.ff.de verb.ob.& Soci.in conſi.ſuo lxvj.incip.Fruſtra.in v.col.poſt prin. & in eo.conſi.vij.col.in fi.vbi plura ad hoc alle.Item qñ tractatur de probando contra illud quod habet præſumptionē pro ſe probationes debent eſſe efficaciores, ſecūdum Abb.per illum tex.in c.quia veriſimile. de præſump.& Spe.in ti.de proba.in.§.ſi.ver. quintum &c.& Alexan.poſt Bal.in l.tranſactionem.C.de tranſa.& Alexan. in conſilio cccxxiij.inci.In caſu prædicto &c.in fi.verbis.& d.Phil.Deci.in conſi.ſuo clxxv.inci. In cauſa falſitatis.in vj.col.in prin.& in cōſi.clxxvij.in prin.& in conſi.cxcv.in iij.co

ſum.in verſ.& iſta concluſio.& in conſi.cv. In ij.col.& voluit Abb. in cõſi.ſuo xj.inci. In cauſa quæ vertitur.in ij.col.in ij.vol.Itẽ ſcias quod pręſumptiones poſſunt eſſe tales ꝙ faciant indictum ad torturã, & econtrario poſſunt eſſe ita leues ꝙ nihil operantur, ita dixit Bal.in c.veritatis.in ij.col.in ſi.de dolo & contu.Tene menti prędicta,quia in materia pſumptiões ſunt no.& quotidianæ.

452 Inſtrm guarentigiatum habet executionem paratã,quia nihil aliud eſt guarentigia niſi preceptũ factum in confeſſum per notarium de inſtr̃o rogatum effectũ iudicẽ ordinariũ de obſeruando promiſſa,ita dixit Cy. in l.j.C.de cõfeſ.& Bar.in l.non fatet.ff.eo. ti.& Ang.& Imo.in l.prætor.§.j.ff.de re iudi.pro quo faciunt dicta per Bald.in c.j.§.j. in j.col.in ti.de lege corra.& per Iaſ.in l.legitima.in ij.& iij.col.ff.de pac.Scias tamen quod poſt factũ pręceptum guarentigię cõfeſſio tanꝗ erronea põt reuocari, ſecũdum Bar.in d.l.non fatet.quem refert & ſequitur Bal.in l.error.in iiij.col.C.de iur.& fac.ign. & Soci.i cõſ.ſuo lxxix.inci.Si eſſemus &c. in vij.col.in iij.vol. de quo ẽt per Rapha. Cu.in conſi.clx.incip.Ioannes.vide tñ oino Ia.in d.l.error.in j.col.vbi dicit quod cõfeſſio põt reuocari prætextu erroris dũmodo expenſe litis actualiter prius reficiant parti aduerſe.alle.Bar.in l.rura.ad ſi.C.de omni agr.deſer.li.xj.quem ſecundum eũ ſequitur Are. in.§.ſi minus.in xx.col.inſti.de acti.ad quod ẽt dicit facere quod voluit Bar.i l.edicta.in vlt.col.C.de eden. Limitat ẽt Iaſ.vbi ſupra & dicit quod confeſſio põt prætextu erroris reuocari niſi fuerit primo acceptata per partẽ aduerſam.nam tunc nõ poterit reuocari qñ ex tali acceptatione eſſet acquiſitum ius parti. ad quod alle.plura de quibus ibi per eũ,ſed vltra eũ vide circa hoc ꝗ ego dixi in repe.mea.l.de vnoquoq;.ff.de re iudi.in xxx.char.vbi plura not.adduxi circa hanc materiam acceptationis . Tene menti prædicta,quia vr̃ aliquibus notarijs idiotis quod qñ aliquis ſe ponit in conſtituto cum pręcepto de ſoluendo nullum ſit remedium pro ipſo debitore.& vide omnino quę dixi infra i ſing.ccccclxvij.inci. Viget &c.in verbo,videas tamen omnino Soci.&c.

453 Odia reſtringi & fauores conuenit ampliari.c.odia.de regu.iur.in vj.cum concor. ibi in gl.allegatis.& dixi ſupra in ſingulari ccxciiij.inci.Odia.Et ideo ſcias quod licet ſtatuta laicorũ non ligent clericos,vt habeť pro oẽs in c.cum oẽs.extra de conſtit.& habetur per Bar.& Pau.de Ca.in l.oẽs populi. in xv.colum.in iiij.q.ff.de iuſt.& iur.& per Bal.in l.iiij.C.ad l.fal. & per Bal.in l.omni. C.de ſacroſan.eccle.& in l.j.in ſi.C.de contrahen.emp.& in l.cunctos populos.in vij. col.C.de ſum.tri.& per Bart.in c.j.§.ſi quis per triginta.ſi de feu.fue.contro.& per Bar. in l.j.§.quæ onerande.ff.qua.rer.acti.nõ da. & per Ioan.Cal.in diſpu.ſua inci.Statuto ciuitatis cauetur.& per Pau.de Caſt.in conſi. ccxcix.inci.Ad primũ.& habetur ẽt in alijs locis quę referunt doc.in dictis iuribus,hoc tñ intellige eſſe verũ in præiudicialibus ipſis clericis,ſecus aũt eſt in fauorabilibus ipſis clericis,quia tunc ſtatutum laicorũ comprehendit clericos.ita dicit Abb.in c.eccleſia.de conſtit.& voluit Lapus alleg.cj.inci. in ciuitate Florentiæ.in v.col.& voluit do. Rochus Curti.in c.ſi.in cxvj.col.de cõſue. vbi ad hoc alleg.tex.in c.dilecti.de fo.compe.& alia plura de quibus ibi per eum.Dicit ẽt quod ſi conſuetudo non eſſet ſimpliciter fauorabilis clericis,ſed indifferens poſſet clericus ea vti in ſuum fauorem.c.ſi in adiutorium.x.diſt.& tradit Bald.ſecundum eum in l.de quibus.in xvj.col.ff.de leg.Adducit ẽt Abb.in c.ſi.in j.no.per illum text. de vita & ho.cle.vbi dicit quod clerici poſſunt vti ſtatuto contra laicos quod inſtrumenta habeant executionem paratã , quod etiam voluit Gemi.in c.ſi.in princ.in ij.col. de offi.deleg.li.vj.& Pau.de Ca. in cõſi.ſuo ccc.inci.Ad primum dicẽ. vbi dicit quod non eſt abſurdum ꝙ clerici gaudeant beneficijs ſtatutorum populi , licet non ſupportent onera,quia ſufficit quod ſubeant onera ſpiritualia,& ſic non ſunt ſimiles cum forenſibus, a quibus populus nullum habet ſubſidium,de quo etiam latius per ipſum d.Rochum in d.c.ſi.in cxvj.col.de conſue.

454 Curſus temporis eſt magni effectus, vt dixi & oſtendi ſupra in quamplurimis ſingularibus in quibus locutus ſum de diuturnitate temporis. Sed vltra omnia quæ dixi accipe alium nota.effectum quem producit curſus temporis.Nam tu ſcis ꝙ pœna homicidij,eſt pœna mortis.l.iij.C.de epiſcop.audien.& dixi late in l.j.in princ.in iij.notab. ff.de ſiccar.Attamen ſi quis olim commiſiſſet homicidium de quo nunquam fuit cognitum,licet nunc detegatur tale crimen & cognoſcatur de eo pœna debet aliquantulum alleuiari, ita dixit gloſ.& Barto.in l.ſi diutius.ff.de pœnis.& Petr.de Anchar.& Barba.in iij.colum.in c.fina.de conſue.quos refert & ſequitur Rochus de Cur.in dicto capitulo fina.in ij.colum.ad fin.vbi ex his in-

fert quod talis homicida decapitari nõ debet,ſed alia leuiori pœna puniri,quia ſi pœna debet eſſe leuior,qñ delictum fuit iandiu perpetratum ergo erit minor morte, vt ad ſenſum patet.quod dicit ibi d.Rochus ligãdum eſſe digito,quia ſecundum eum eſt deciſio pro liberando amico a pœna mortis. pro quo ſecundum eum benefacit tex. in l. querelã.C.de fal.& in l.adultus.C.de adul. vbi temporis curſu crimẽ abolet.Sed tu vltra do.Rochum vide Saly.hoc expreſſe dicẽtem in l.ſeruos.in ij.col.C.ad l.iul.de vi. Et pro hoc dicto optime faciũt quæ ego dixi in l.j.in.§.diuus Hadrianus.in pen.col.in prin.ff.de ſicca.Tene menti,quia ſæpe contingit ꝙ homines pro aliquo antiquo homicidio capiuntur & inquiruntur de eo &c.

455 Difficillimum eſt iuſtum dolorem temperare,ita dicit tex.no.in l.ſi adulterium cũ inceſtu.§.iperatores.ff. de adul.l.gracchus. circa fi.C.eo.ti.quæ iura alleg.Pau.de Caſt. ad no.deciſionem in conſi.ſuo cxcij.inci. In cauſa incarceratorũ.in vlt.col.& Ange. de Are.in trac.maleſi.in verb.& dictus Titius ſe defendendo.in iij.char.in verſi.aduertas. & do.Fran.de Are.in conſi.ſuo cxvj.incip. Sicut Ioannes. in vlti.colũ. Et idem probat tex.in l.j.in.§.fin.ff.de ſicca.& in l.ſi quis in graui. in.§.ſi tñ maritus.ff.ad Sille. Et voluit gl.in l.nec in ea.in.§.fi.ff.de adul.& voluit Abb.in c.dilecti filij.de excep. & in c.j. de iniur.& in c.cum te, in xj.col.de re iudi. de quo latius locutus ſum in l.j.in princi.in ix.col.ver.xiij.limita &c.ff.de ſicca.Et per prædicta iura.ſ.d.§.imperatotes.& d.l.gracchus.teneas perpetuo menti ſingu.verbum quod dixit do.Par.de Pute.videlicet,quod ſi iudex non præcedentibus indicijs poſuit aliquem ad torturam, quod ſi ille ſic indebite tortus occidat talem iudicem, non debet puniri pœna mortis ſed alia minori pœna citra mortem licet pro homicidio imponatur pœna mortis,vt dixi in ſuperiori proxi.no. Ita ſing.dixit do.Par.de Put.in trac.ſyndic. in xxxj.char.in ij.col.in fi.ſub ver.quidam iudex.vbi refert quandam facti contingentiam.pro quo dicto faciunt optime quæ dicuntur de prouocato delinquente qui excuſatur delicto. de quo late dixi in d.l.j.in prin.in ix.col.ff.de ſicca.& dixit etiã Alex. in conſi.ſuo cxliij.incip.Poſt reditum.in ij. col.in ij.vol. Tene menti rogo prædictã doctrinam,quia modernis temporibus vt plurimum iudices velo leuato torquent homines ſine indicijs,& velle ſuum ſubrogant loco indiciorum quod eſt durum & iniquiſſimum,tamen toleratur a ſuperioribus immemores quod lẽto gradu diuina procedit ira, non tamen ipſe Deus obliuiſcitur iniquitatum iniquorum iudicum &c.

456 Habuiſti ſupra ſatis late in ſingu.cxcv. incip.Nemo priuandus eſt poſſeſſione ſua, quod quis non debet ex abrupto non ſeruato iuris ordine priuari poſſeſſione ſua, de quo me remitto ad ea quæ ibi dixi. Sed circa ipſam materiam poſſeſſionis dico vnum aliud no.verbum,videlicet,quod adeo iura abhorrẽt ſpoliationem poſſeſſionis alicuius ꝙ ſi quis vellet me expellere de poſſeſſione mea,quod amici et vicini mei poſſunt illum impune percutere ne me expellat etiã ſi per magiſtratum fuerit miſſus talis executor,quia populus & quilibet de populo poterit illi reſiſtere impune illum arcendo a tali nequitia quam committit. ita dixit Bar.in l.deuotũ.C.de metal. quem refert & ſequit̃ d.Par.de Puteo in ſuo trac.ſyndi.in ij.char. in j.col.in verſi.excedant pleriq; &c. quod profecto eſt multum not.propter iſtos baratarios & Modernos bariſellos qui de facto homines bonis & rebus ſuis indebite ſpoliant vt tota die occurrit & eis videnẗ omnia licere &c.Et idem voluit Corſe.in no. ſuis in verſi.defenſio.in ij.no. pro quibus faciunt dicta per do .Alex.in conſil.ſuo cxix. incip.Viſo proceſſu &c.in iij.col.in vij.vol.

457 Teſtimonium infamis infamia iuris uel facti,licet non ſit habile quo ad condemnandum,vt habetur in l.j.C.de ſum.tri. & in c. teſtimonium.extra de teſtib.de quo late dixi in repe.mea.l.fi.in vj.char.de probat. & in ſing.meo cix.inci.Infans &c. Tamẽ ſcias quod tale teſtimonium eſt ſufficiens ad inquiſitionem & ad torturam.Ita ſingul.dixit Bal.in l.j.in vj.col.C.de ſum.trini. quem refert & ſequitur d.Par.de Put.in trac.ſyndi. in xciiij.char.in iiij.col.circa medi.quod eſt ſingulariter not.Sed hoc tñ indiſtincte non audeo affirmare ꝑ ea quæ dixi infra in ſing. cccclxxvj.inci.Audiuiſti &c.vbi videas.

458 Liber mercatoris,an & qñ faciat fidem pro eo vel contra eum,habetur late per ſcribentes, in l.quædam.in.§.nummularios.ff. de eden.& in l.admonendi.ff.de iureiuran. & in l.rationes.C.de proba.& in l.lucius.in §.tutele.ff.de admi.tut.& in l.argentarius. ff.de eden.& habetur per Bal.in l.j.in ij.colum.C.de confeſ.& per Pau.de Caſt.in l.tale pactum.in prin.ff.de pac.& per Bal.in rubri.C.de conſti.pec.in vlt.col.& in l.in bone fidei.in iiij.col.C.de reb.cred.& in rub. C.de fide inſtru.in pe.char.Sed in hac mate

ria

ria teneas mēti duo. primum ꝙ ſi ex forma ſtatuti vel conſuetudinis ſtandum eſt libro mercatoris etiam in magnis quantitatibus ꝙ tale ſtatutum vel talis conſuetudo debet intelligi accedente tamen conſenſu iudicis & ſi iudici videbitur conſiderata qualitate mercatoris,& quantitate ac cōditione cauſe, ita dixit Bal.in l.vnica in iiij. colū.C. de confeſ. quem refert & ſequitur Abb.in c. bone el ij.in vlt.col.de poſtu.præla.quos refert & ſequitur Iaſ.in repe.l. admonendi in l.col.de iureiur.Et ſubdunt prædicti in locis ſuperius alleg. quod ſi talis conſuetudo indiſcreta eſſet & indifferens, puta quia diſponeret quod cauſā ſcripture mercatoris credendum eſſet pro ſe ꝙ non valeret,quia eſſet ſine ratione & eſſet prona ad falſum committendum contra l. conuenire ff. de pac.dot.& contra c.erit aūt lex x. di. quod etiam voluit Iaſ.in l.quædam in.§.nummularios ff.de eden. Secūdo teneas mēti quod ſtāte dicto ſtatuto vel cōſuetudine, ꝙ libris mercatorū plena fides adhibeatur pro ſcribēte,debet hoc intelligi & limitari,niſi mercator eſſet alias infamis vel ſuſpecte vite,ita dixit Bal.in d.l.cunctos populos in repe.in xv.col.in ver.quantum exemplum ſtatutū permittit &c.& Bal.in l.caſſius in vlti. col. ff.de ſena.quod ibi intelligit ſi talis infamia ſit publica, alias ſecus.quæ dicta refert & ſequitur Iaſ.in repe.l.admonendi in l.colū.ff. de iureiu.vbi pro hoc adducit etiam Bar.in ſimili in l. quædam.§.nummularios ff. de eden. vbi dicit ꝙ hodie libris mercatorū, vel campſorum, plena fides datur pro alio contra tertium.quod intelligit Bar. eſſe verum,niſi talis mercator ſit perſona ſuſpecta argu.l. ſi quis ex argentarijs.§.j.ff. de eden. Quæ omnia tene mēti,quia multum ſeruiūt in curia mercatorum &c.

459 Vox viua dignior eſt voci mortue, & ei merito prefertur tex.eſt in auth. de inſtr.& fide in.§.ſi vero tale.& voluit Specu.in tit. de proba.in.§.videndū reſtat in ver.Sed pone ꝙ in inſtrumēto & glo.in c. tertio loco. de proba.& ibi Barba.in xxvij.col.& Pet. de Anch.in repe.canonū ſtatuta de cōſti.in vij.col.& Barb.in c.ij.in x.col. extra de ꝓba.& voluit gl.in c.poſt ceſſionē.& ibi Bar. in xxiiij.col.extra de proba.Attamē teneas menti vnum caſum not.in quo vox mortua præfertur viue voci.Nam tu ſcis quod confeſsio facta abſente parte non plene probat vt hř in l.certum.§.ſi quis abſente ff.de cōfeſ.& in l.ff.de interro.act. per cano. maxime per d.Fely.in c.olim de reſcri.& dixi ſupra in ſing.202.incip.Tu ſcis regulā,hoc tñ fallit in cōfeſsione quā facit mercator in libris ſuis abſente parte,nā talis cōfeſsio plene probat licet ſit vox mortua.Ita no.dixit Bar.in l.inter chartulas C.de cōue.fiſ. deb. li.x.quē refert & ſequitur Bal.in l. vnica in iiij.col.ver.primo caſu ſtatur &c.C.de confeſ.vbi dicit quod hoc euenit, quia ſcriptura habet actū permanētē quod non contingit in confeſsione viue vocis,vt de ſe patet ad quod etiam ipſe Bal.adducit dicta per In no.in c.cum contingat de offi.deleg.& in c. ſi cautio de fide inſtr.& idem tenet d.Alex. plura allegans in conſi.ſuo ccxlv.inci.Ponderatis in vj.volu.& in hac materia confeſſionis facte abſente parte vide quæ dixi ſupra in d.ſingula.202.incipien.Tu ſcis regulam illam &c.

460 Notiſsimū fore opinor in iure ꝙ dictum teſtis ſine iuramēto eſt inualidum,vt hř per omnes in l. iuſiurandi C.de teſtib.& in cap. tuis quæſtionibus eo.ti.& in c.item iuriſiurandi iiij.q.iij.& in c. hortamur iij.q.ix. cū ſi.& hoc nedum procedit in teſte,ſed etiam habet locum in alia quacunque perſona cuius dicto ſtandum eſt ex diſpoſitione ſtatuti,vel alterius diſpoſitionis ſecundum Ang. in repe.l.ſi vacantia in ij.col.C. de bo. vac. lib.x.de quo latiſsime dixi in repe.mea l.ſi. in xxvij.char.C.de proba. & ſupra in ſing. ccxiiij.inci.Ad validitatem. Attamē teneas menti perpetuo ꝙ quando fides teſtis eſt ab vtraque parte approbata in tali teſte nō requiritur,iuramentum,& valet eius dictū ſine iuramento, ita ſing.dixit Bar.in l.lucius in fi.verbis ff.de fideiuſ.alleg.not. in l.j.§.j. ff.de fer.Quod dictum pro valde not.refert & ſequitur dicens illud nō legiſſe alibi. Iaſ. in repe.l.admonendi in xl vj.col.ff. de iureiur.quod dicit not.eſſe ad limitationē d.l.iuriſiurandi cum ſi.& illud dictū Bar.etiā pro not.refert & ſequitur idē Iaſ. in.§.itē ſi quis in xiij.col.inſti.de actio.& vide quę dixi in ſing.434.incip. Alias tibi dixi &c.

461 Regulariter ſtante ſemiplena probatione in cauſis nō magnis nec arduis defertur iuramentū in ſupplementum probationis, vt late habetur per omnes in l. admonendi ff.de iureiur. & in l.in bone fidei C. de reb. credi. Sed ſcias tu quod tale iuramentū in ſupplementum probationis non differtur ſtante ſemiplena probatione quando veriſimiliter debent poſſe inueniri plures teſtes illius rei.Ita not.dixit Bar.in d.l.admonendi.in xiij.colum.in verſi.Item hoc intelligo verum & idem voluit Bald.in d.l. in bone

ſidei.& in repe.l.de quibus in xxij.co.ff. de
legi.quos refert & ſequitur Alex. in conſil.
ſuo ccccl vj.inci. Viſo proceſſu cauſe in vlti.
col.pro quibus facit glo.not. in c.ſtatutū in
.§.cum vero in verbo,ſaltē.de reſcri. in vj.
quæ dixit quod iuramēto non creditur niſi
in defectum aliarum probationum quā glo.
refert & approbat Bald.in l.j.in j.colū.C.de
reb.cred. Tene menti, quia vidi hoc in fa-
cto in palatio poteſtatis non ſunt adhuc
tres dies &c.

462 Notario nō creditur niſi de his quæ co-
ram eo fiunt qn̄ celebratur actus vel contra
ctus,vt late tradunt ſcribentes in c.qm̄ con-
tra extra de proba.Et ideo teneas mēti vnū
perpetuo quod ſi notarius hodie conficit in
ſtrumentum mutui & aſſerit ꝙ heri in ſua
præſentia fuit numerata pecunia nihil pro-
bat de numeratione quia tēpore numeratio
nis non fuit rogatus de ipſa numeratione,
ſed hodie, & nō pōt atteſtari in inſtrumēto
niſi de viſis tēpore rogationis. Et ideo licet
falſum dicat nō punitur de falſo,quia loqui
tur,vt priuata perſona,ita no.dixit Bald.in
l.ex his in ij.col.C.de teſt.mili.qđ dictū pro
valde no.refert & ſequit̄ d.Fely.in c. ſi cau-
tio in xxiij.col.ver.& vnū perpetuo nota.
de fide inſtru.vbi dicit quod iſtud dictū nū-
quā exeat mētē tuā.& vide quæ dixi ſupra
in ſingula.ccccxv.incip.Iuramentum &c.&
Soci.in conſil.xcv.inci.In cauſa in j.colum.
in iij.volu.Alex.conſi.xx.incip.Viſo in iij.
col.in vj.volu.&c.

463 Rigor iuris ciuilis in pluribus moderat̄
ab æquitate iuris canonici, & hoc patet.nā
de iure ciuili ille qui non opponit exceptio
nē nō nu.pec.intra bienniū,vlterius nō au-
ditur illā opponēdo tex.eſt vulgatus in l.cō
tractibus C.de nō nu.pec.& ibi hr̄ per oēs.
atn̄ de equitate iuris canonici auditur etiā
poſt bienniū volēs ꝓbare pecuniā nō fuiſſe
numeratā.Ita dixit Dy.in regu. locupletari
de regu.iur.in vj.quē refert & ſequitur Lu.
Ro.in l.diuortio ff.de verb.oblig.& in cōſ.
ſuo xliiij.inci.Ex ſupra narrato in j.col.&
Ang.in conſi.cliiij.incip. Videtur prima frō
te.& voluit d.Ant.& Ioā.de Imo.in c.fin. in
pen.char. extra de ſol.& volunt alij plures
doct.in alijs locis.quos accurate refert & ſe
quitur d.Fely.in c. ſi cautio in xix.col. ver.
modo fallit primo de fid.inſtru.Moderatur
ēt in alio.Nā tu ſcis qđ vbi eſt dies & pœna
non admittitur moræ purgatio,vt late hr̄ in
l.magnam C.de contrah.& cōmit.ſtip.& in
l.traiectitie in.§.de illo ff.de act.& oblig. &
hr̄ latiſsime in l.ſi inſulam ff.de ver.obli. &
ibi dicit Ang.ꝙ debitor obligatus ex inſtru
mēto publico ſi conuenitur nō poteſt morā
purgare ſi extat ſtatutū quē debere cogi ad
obſeruantiā promiſſorum per inſtrumentū
guarentigiatū.qđ dictum ibi refert & ſequi-
tur Alex.in j.col.Attamē de equitate cano-
nica eſt ꝙ mora pōt purgari ēt vbi interue-
nit iuramētū,ita dixit Bald. in l.qui crimen
in xj.q.C.qui accu. non poſ. quod dictū ap-
probat Alex.in l.ſi quis maior.C. de trāſac.
vbi ad hoc ēt alleg.do.Ant.& Io.de Imo.in
c.dilecti de arbi.volētes quod de iure cano-
nico ſeu de equitate iuris canonici mora ſē-
per poſsit purgari ſi aduerſarius non ſit paſ
ſus damnum propter moram.& idē vr̄ vel-
le Bal.in l.ſi pacto quo pœnā in pen.col. C.
de pac.Et ita tenuit auūculus meus d. Hie-
ro.de Zanetinis in repe.c.j.de accuſa.in lv.
differētia inter ius canonicū & ius ciuile.&
ibi ipſe alleg.d.Alexā.pro hac parte conſu-
luiſſe in cōſi.ſuo cclxvj. incip. Videndū eſt
igitur &c.in ij. char. de quo latius per do.
Phili.dec. qui prædicta refert in conſil. ſuo
cxxxviij.in iij.col.& faciunt optime dicta
per eum in conſi.cxlvj.in fi.j.col.vbi ponit
an emphyteota qn̄ ſoluit canonē debito tē-
pore poſsit purgare morā.Itē ēt in alio ęqui
tas iuris canonici moderatur rigorem iuris
ciuilis.Nam tu ſcis quod de iure ciuili in-
certitudo vitiat omnē obligationē & omnē
diſpoſitionē. vt latiſsime dixi in repet.mea
rub.C.de proba.in fi.tn̄ de equitate canoni-
ca poteſt cōpelli promiſſor vt arbitrio bo-
ni viri adimpleat promiſſa incerta,ita ſing.
dixit Archi.in c.nōnulli j.q.ij. quē refert &
ſequitur do.Anto.in c.ex parte extra de cē-
ſib.quos refert & ſequitur do.Alex.in l.j.in
vj.col.ff.ſolu.mat.vbi dicit ꝙ non recorda-
tur hoc dictū vidiſſe apud legiſtas relatum
præterꝗ̄ a Bal.in l.ſalariū ff.manda.de quo
latius ſatis dixi in ſing.meo 223.inci. Non-
nulla dedi tibi ſingularia vbi videas. Et in
materia equitatis.vide quæ dixi in l.j §.fin.
in xiij.col.ver.& ad hoc dicendū ff.de quę
ſtio.Et ſcias ēt ꝙ ęquitas nō cōuenit iudęis,
& ideo illis nō eſt ſeruanda, ſecundū glo.in
c.ij.extra de iudæis.de quo latius per Iaſ.in
repe.l.admonendi in cviij.col. de iureiur.

464 Ex pacto nudo nō oritur actio.l.iuriſgē
tium in.§.ſed cū nulla ff.de pac. Et idem di
cas eſſe in promiſsione nuda ar.d §.Et ideo
ſcias & menti teneas vnum , videlicet, ꝙ ſi
aliquis peteret a me ꝙ donarem ſibi veſtē,
& ego reſpondi non tantum veſtem ſed om
nia quę habeo ꝙ talis reſponſio ſeu promiſ-
ſio me non obligat in aliquo ita probat tex.

& hoc ibi voluit Ioã. And. Bal. & alij in c. cũ veniſſent circa med. extra de inſti. & hoc ẽt expreſſe voluit Lud. Ro. in repe. rub. ff. de arbi. in iij. col. vbi alleg. Bal. in d. c. cũ veniſſent. quẽ refert Iaſ. in l. ex his verbis ante fi. C. de teſt. mili. Et pro iſtis facit, nã licet confeſsio ſit magni effectus & importãtie, tamẽ quilibet confeſſus non poteſt ex ſua confeſſione condemnari. quod patet ex his quæ dixit Albe. de roſa. in ij. parte ſtatu. in quęſt. cxlviij. incip. Itẽ quæro de eo &c. vbi dixit ꝙ ſepe in caſtris ſeu villis ſunt ſtatuta quod qñ fit eſtimũ quilibet debeat iurare & dicere omnia bona ſua & etiam debita ſi habet, modo aliquis iurauit ſe debere Titio x. quę vere ſibi nõ debebat, modo ille Titius virtute illius confeſsionis & iuramenti vult petere dicta x. quæritur an poſsit? arguit ad partes ſed finaliter dicit ꝙ non poterit petere dicta x. nam dicit ꝙ nõ eſt reperire ꝙ ex tali iuramento oriatur alteri actio cũ nõ ſit delatum a iudice nec a parte parti vt requiritur ad hoc vt ex iuramẽto oriatur, actio de quo ibi latius per eum. facit ẽt optime dictum Saly. in l. vnica in viij. col. C. de cõfeſ. vbi dicit, aliqs petebat a me mutuo x. ego volens me excuſare a tali mutuo dico non habeo, imo ſi habere pecunias reſtituerem. xx. iſti Seio præſente cuius ſum debitor ex mutuo, certe per hoc non potero conueniri a dicto Seio. ad quod adducit ibi Saly. plures rationes ex plura iura de quibus ibi per eum. vide tamen no. ſingularẽ tex. in l. deſiderium. & quæ ibi dicit Bald. C. de depo. Et licet credam prædicta eſſe vera tamen tales confeſsiones periculoſe ſunt & poſſet dare maximũ faſtidiũ confitẽtis. Et in materia vi de Berth. in reper. ſuo in ver. verba contrahentium in pen. & vlti. verſi.

465 Aliqua ſunt prohibita in vita quę tñ cõceduntur in morte. & hoc apparet. nam prohibitus alienare rẽ nõ eſt prohibitus illam relinquere in teſtamento vel in alia vltima voluntate ita dixit Ang. in cõſi. ſuo lvij. inci. do. Andrea ſuũ cõdidit teſtamentum &c. quem refert & approbat do. Alexan. plura addendo in conſi. ſuo cliij. incip. Viſis & accurate &c. in ij. volu. de quo etiã per ſcrib. poſt Bart. in l. pater in fundum ff. de leg. iij. & per Soci. in conſi. cclj. incip. Quoniam in præſenti &c. in ij. iij. & iiij. colum. & in conſil. xix. incipi. Pro declaratione ante fin. & per Bald. in conſil. ſuo cij. incip. verba ſtatuti &c. in j. col. in j. vol. & per Iaſo. in l. non dubium in j. colum. C. de teſta. & per domi. Philip. dec. in conſi. ſuo xxxviij. inci. Circa primum in vj. colum. Item hoc etiam apparet, nam licet adultus habens curatorem nõ poſsit in vita alienare res immobiles ſine authoritate curatoris & decreto iudicis, vt in l. lex quæ tutores C. de admi. tuto. & l. magis puto ff. de reb. eo. tamen adultus in teſtamento poteſt dare licentiam executoribus ſuis alienandi res immobiles ſine curatore & ſine decreto iudicis. ita dixit Bal. in l. prędium C. qñ decre. opus non eſt & in l. j. in prin. ff. de reb. eo. quod dicit Iaſ. eſſe mirabile in l. ſi frater in fin. C. qui teſta. face. poſ. Et idem dixit Alex. in conſi. ccxv. inci. Ponderatis &c. in j. col. in vj. volu.

466 Quoniã multi ſunt notarij nomine, pauci vero re & intelligentia. Ideo non eſt mirãdum ſi ſepe reperiuntur multi errores in inſtrumentis ipſorum notariorũ ex quibus inter partes oriuntur lites & diſcordie. Et ideo ſcias ꝙ ſi notarius in protocollo aliquid ſcripſit, & illud poſtea cancellauit, & poſtea i margine ſcribit, hoc fuit caſſum ſeu cancellatum de voluntate partium, nec de tali cancellatione ibi apponit teſtes ꝙ hoc caſu non creditur notario, & talis cancellatio non valet, & ea non obſtante poteſt inde ſumi publicum inſtrumentum. Ita multũ nota. dixit Ioan. And. in additio. Specu. in titu. de inſtru. edit. in. §. oſtenſo in vij. colũ. in addi. incipien. Dixi Rolandinus &c. vbi plura iura & rationes alleg. pro hoc dicto, quod dictum refert & ſequitur domi. Anto. in capit. cum P. tabellio in vlti. colum de fi. inſtru. & Abb. in conſilio ſuo xxxiiij. incip. Super quæſtionis materia in ſecunda colũ. in iij. volumi. & domi. Alexan. in conſil. ſuo lix. incipien. Viſo proceſſu in antepenulti. colum. in prin. in ij. volu. vbi refert alios approbantes hoc dictum & refert etiam Bald. tenere contrariũ, ſed reſpondit & finaliter tenet cũ Ioã. And. in loco prealleg. & idem tenet Iaſ. in l. ſi vnus in fin. C. de teſta. & ibi refert Pau. de Caſt. dicentem ita obtentum eſſe in facto in hac ciuitate Bononiæ, Tenementi, quia prima fronte videretur ex pluribus diceñ. contrarium & vide Bald. in rubric. C. de fide inſtru. in viij. colum, ver. modo incidit &c.

467 Viget ſtatutũ fere per omnes ciuitates Italie ꝙ inter affines de litibus, qõnibus ſeu differentijs fiat compromiſſum, quod etiam eſt cautum de iure communi, vt habetur in l. congruẽtius C. de pat. pote. Sed ſcias ꝙ tale ſtatutum non ſemper habet locum, nam qñ agitur coram iudice ordinario extra cõtractũ vel ex inſtrumẽto iurato & reus con-

uentus poſt oppoſitiones per eum factas pe
tit compromiſſum fieri virtute dicti ſtatuti
tunc non habebit locum dictũ ſtatutũ, quia
petẽdo cõpromiſſum reus incideret in per-
iuriũ,& nõ eſt veriſimile ꝙ de tali caſu ſta-
tuẽtes cogitauerint.Ita no.dixit Pau.de Ca.
in cõſi.ſuo lxvij.incip.Viſis & conſideratis
omnibus quod dictũ pro no.refert & ſequi-
tur Alex.in conſi.ſuo xxxvij.incip.Viſo &
opportune diſcuſſo proceſſu in x.colũ.in ij.
vol.& Iaſ.in l.eleganter in ij.col.ff.de cõd.
inde.de quo ego dixi in repe.mea l.fi.C. de
prob.in xxxiiij.char.Itẽ nec prædictũ ſtatu
tum habet locũ qñ res de qua petitur com-
promiſſum eſſet liquida,ſecundũ Bart.in l.
ille aut ille.§.cũ in verbis ff.de leg.iij.vbi di
cit ꝙ ſi ſtatutũ dicit ꝙ iudex teneatur mitte
re cauſam cõſilio ſapiẽtis,ꝙ tale ſtatutũ nõ
habet locũ qñ res eſt clara vel liquida,quod
dictũ refert & ſequitur Alexã.in conſil.ſuo
cxlv.inci.Viſo proceſſu in vlt.col.in v.vol.
quod etiam voluit Bald.in l.j.C.de rela. &
Bal.Pau.de Caſt.& Fulgo.in l.placet C.de
ſacroſanc.eccle.& voluit Iaſ.in d.l.eleg in-
ter in ij.colũ.vbi dicit idem eſſe ſi ex forma
ſtatuti vel conſuetudinis litere cambij habe
rẽt executionẽ paratã alleg.ad hoc Ang.in
l.ita ſtipulatus.§.chryſogonus ff.de verbo.
oblig.Et ſubdit generaliter loquẽdo quod
iſtud procedit vbicunq; quis habet aliquã
exceptionẽ impedientem litis ingreſſum ad
quod alleg.Bal.Saly.& Fulg.in l.fratris per
illum tex.vbi ẽt Alex.C.de trãſac.& Bal.in
l.ſi iudex in fi.ff.de his qui ſunt ſui vel alie.
iur.& Lu.ro.in repe.rub.ff.de arb.in xviij.
col.quod ẽt voluit Fely.in c.ſicut in j.colũ.
de re iud.& in c.inter monaſterium in xv.
col.eo.ti.vbi latius loquitur in materia. Ad
de quod prædictũ ſtatutũ nõ habet locũ con
tra illũ qui habet inſtrumẽtũ habens execu-
tionẽ paratã vel ſentẽtiã,ſecũdũ Bar.in l.am
bitioſa in v.col.ff.de decre.ab or.fa. & in l.
ſi cã cognita.vbi ẽt per alios C.de trãſac. &
in l.poſt rẽ ff.de trãſa.& Lu.Ro.in d.repe.
rub.ff.de arb.in xvij.col.& volunt cano.in
c.expoſita de arbi.& Ioã.de Imo.in c.ſuper
eo.ad fi.de trãſac.& Iaſ.in d.l.eleganter. &
Ang.in d.l.poſt rẽ.& Alex.in cõſil.lxxxij.
inci.In cã in vlt.col.in j.vol. Videas tñ om-
nino Soci.prædicta reſtringentem multum
no.in conſi.ſuo iiij.inci.Viſis actis in j.vol.
vbi dicit quod prædicta procedunt quãdo
inſtrumenta guarẽtigiata ſunt clara & aper
ta,ſecus ſi aliquo modo vel ex aliqua cauſa
redduntur obſcura,quia tunc nõ habet locũ
prædictum ſtatutum alle.Abb.in c.cũ olim
de verb.ſig.vbi no.loquitur in materia pro
quo faciunt optime dicta per eundẽ Soci.in
cõſi.ſuo lj.inci.Præſtãtiſsime doctor in ij.co
lũ.in j.vol.Itẽ prædictũ ſtatutũ nõ habet lo-
cũ vbi eſſet quæſtio de articulo meri iuris,
quia nulla ſubeſt cõprommittẽdi ratio cum
ius habeat illã cãm pro deciſa,ſi tñ habuit
mixturã iuris & facti tũc põt cogi ad com-
promiſſum ita dixit Bal.in l.cum propo nas
C.de iureiu.& in l.ancille in j.col.C.de fur.
& Soci.in conſi.lj.inci.prçſtãtiſsime doctor
in ij.col.in j.vol.& Alex.cõſi.lxij.inci.Viſa
facti in ij.col.in ij.vol.& in conſi.lxij.incip.
In cã in ij.col.in vij.vol.Itẽ prçdictũ ſtatutũ
nõ habet locũ in cauſis criminalibus exiſtẽ
tibus,inter affines ita no.dixit Inn.Io.And.
& Abb.in c.irrefragabili in.§.ceterũ de of-
fic.or.Itẽ nõ habet locũ dictũ in q.tutele,nã
affines nõ poterunt cogi vigore talis ſtatuti
facere cõpromiſſum de tali lite ſeu differen
tia ita no.dixit Bal.in l.prçtor ipſe ff.de tu.
& cu.da.ab his.Itẽ dictũ ſtatutũ nõ vẽdicat
ſibi locũ in cã appellationis,ſed ſolũ in cã
principali.ita dixit Pau.de Ca.in conſil.ſuo
lxxv.inci.Quod in cã appellationis.& eum
ſequitur Alex.in l.ſi cã cognita.in vlti.colũ.
C.de trãſa.& in conſi.lxxxij.inci.In cã ver
tẽte in iiij.col.in j.vol.& in cõſi.ſuo ccxcvj.
inci.Diuini numinis &c.vř prima cõſidera
tione diceñ.in iiij.col.Itẽ prædictũ ſtatutum
non arctat clericos,ita dixit Bal.in cõſi.ſuo
cvij.incip.Dictat ſtatutũ in vj.vol.& Alex.
in conſi.ſuo ccx.incip.Viſa facti narratio-
ne &c.in v.colũ.in ij.vol.vbi alleg.alios ad
hoc,quod dicit ꝓcedere etiam in clericis in
minoribus conſtitutis de quo ibi per eũ.de
quo ẽt per Soci.in cõſi.lxxj.inci.Circa &c.
in iij.vol.An aũt tale ſtatutũ habeat locum
qñ aliqui ſunt fratres legitimi & aliqui non
legitimi qui habẽt litẽ inſimul.vide Pau.de
Caſt.in conſi.clxxxiij.inci.In cauſa quę ver
titur in j.col.& d.Fely.in proe.decre.in iij.
col.ante fin.Alex.cõſi.lx.incip.Viſa legiti-
matione in ij.vol.Itẽ an habeat locũ in emã
cipatis.vide Iaſ.no.loquẽtẽ in l.qui ſe patris
in xxvij.col.in verſi.ij. ✱ C.vnde lib.Item
an habeat locum legitimatis vide Pau.de
Caſt.in conſi.lxix.inci.Super eo &c.Itẽ an
habeat locum in minore vide Bal.in j.con-
ſtitutione C.in.§.quibus.Item ſcias quod
ſtante prædicto ſtatuto,ſi vnus ipſorum af-
finium dicit rem eſſe liquidam,ideo non eſ-
ſe fiendum compromiſſum alius dicit imo
rem eſſe liquidã,iſto caſu ſuper hoc an res
ſit liquida vel non debebit fieri cõpromiſ-
ſum,ita dicit Bar.in l.ſi quis in conſcriben-

do per glo. ibi C. de pac. & ibi clarius hoc firmat Pau.de Ca.Raph.Alex.& Iaſ.& voluit Cæpo.in conſi.ſuo x.incip. Non putet aliquis &c.in vlti.colum.& in cõſi.lxxiiij. incip.Viſo ſtatuto &c.in ij.col. Scias etiã in materia iſta quod ſtante dicto ſtatuto iudex non poterit compellere partes ad fiendum compromiſſum niſi hoc petatur ab altera ipſarum partium.Ita dixit domi. Anto.in c. venerabilis de excep.quem refert & ſequitur Alex.in conſi.ſuo lxxxij.incip.In cauſa in pe.col.in j.volu.& Iaſ.in d.l. eleganter in ij.col.ff.de condi.indeb.Et vt plene habeas materiã dicti ſtatuti, ſcias quod quando dictum ſtatutũ arctat aliquos ad compromiſſum tunc a laudo dato poteſt appellari licet regulariter a ſententia arbitri non appelletur: vt in l.diem proferre.§.ſtari.ff.de arbi. tex.eſt in c.ab arbitris.de offi.delg.in vj.in fi.et ibi Bar.C.de iudi.& voluit Bar.in d.§. ſtari.& in d.l.j.in ij.col.C.de peri. & cõmo. rei ven.& in l.venales C.quando prouo.nõ eſt neceſ. de quo etiam per eum in l.quid ergo.§.ex compromiſſo ff.de his qui not.infa. & per Pet.de Anc.in d.c. ab arbitris.& per Bal.in c.cum vigeſimum de offi. delega. & per docto.in c.ſuſpiciones de offic.deleg.& per Bartol.in l.j.§.qui prouocauit in xj.colum.ff.de pact.& in c.irrefragabilis.§.ceterũ de offi.ord.& per Bal.in rub.extra de arbi.in vij.col.& per Lu.in l.arbitro ff.qui ſatiſ.cog.& in l.admonendi in xj.col.ff.de iureiu. & per Imo.in l.j.in viij.col.ff.ſolu.ma. & per Barto.in proe.C.& in l.nemo poteſt ff.de leg.j.& in l.ſi quis maior C. de tranſactio.Item ſcias quod dictum ſtatutum volẽs quod inter affines fiat cõpromiſſum de litibus & differẽtijs inter eos vertentibus dicitur fauorabile,ſecundũ Iaſ.in l.qui ſe patris in xxvij.& xxviij.col.C.vnde lib.Et quando ſemel vigore dicti ſtatuti eſt factum compromiſſum quod expirauit, an iterum poſſint cogi partes ad cõpromittendum. vide quæ dixi in ſingu.meo clxxij.incip.Habeo nũc&c.vbi ſatis late circa hoc locutus ſum. Scias etiã circa hanc materiam dicti ſtatuti quod ſtante prædicto quod inter affines fiat compromiſſum ſi vnus ipſorum affinium cedat iura ſua quæ habet cum affine alicui alteri quod etiam ille ceſsionarius tenebitur facere compromiſſum ſicut tenebatur ipſe cedẽs ne ille affinis efficiatur deterioris cõditionis per talem ceſsionem.Ita dixit Bal. in l. ſi poſt diuortium per illum text.ff. ſolu. matri.quem refert & ſequitur do. Phil. Dec.in conſi.ſuo lix.inci. Licet in caſu &c. in iiij.colum. Vltimo pro nunc quando vigore dicti ſtatuti poſsit peti fieri compromiſſum, an poſt concluſionem in cauſa vel quãdo colligitur ex dictis per iudicem quẽ ſententiam ferri velit.Ita dixit do.Lanfran. de Brixia.in trac.ſuo de arbi.in vlti.verſic. ad quod vide quæ dixi in l. maritus in iiij. & v.col.ff.de quæſt.& Raph.cu.in cõſi.ſuo lxxxv.incip.quamuis.de iure cõi.ante fi.& Pau.de Caſt.in l.ſi velut C.de compe.& idẽ dixit Alex.in conſi.lxij.incip.In cauſa &c. in ſecunda colum. in vij. volu. Tene menti prædicta, quia non poſſent eſſe magis quotidiana & notabilia ꝙ ſunt, nec alibi ſimul inueniens &c.

468 Sciunt communiter iuriſperiti quod vbi eſt dies & pena nõ admittetur more purgatio,vt late hr̃ in l.magnam C.de contrahen. & commit.ſtipu.& in l.traiectitie.in.§.de illo ff.de act.& oblig.& latiſsime in l. inſulã ff.de verbo.oblig.& dixi ſupra in ſingula. ccccl xiij.incip.Rigor &c. Tamen ſcias tu quod iſta regula non habet locum in cõtractu pignoris nam ſi ſum debitor tuus in certa quantitate & dem tibi pignus cum pacto quod ſi tali tempore non dedero tibi tuam pecuniam ꝙ habeas pignus inſolutũ, certe ſi non ſoluero tibi pecuniam debito tẽpore pignus non erit tutum,ſed ego potero morem purgare & dare tibi pecuniam tuã & non habebis pignus in ſolutum ita not. dixit Ange.in l.cum dominam C.de pigno.ad quod alleg.tex.quẽ dicit vnicum & ſingularẽ in l.calipodius alias incip.quãuis ff.de ſolu.Tene mẽti,quia eſt caſus quotidianus & vtilis,quia qñdoq; pignora ſunt magni valoris & maioris quam ſit debitum.

469 Dixit profecto not.verbũ Io.And.in addi.Spe.in titu.de obli.& ſol. ſuper rub.in j. col.videlicet,qđ propter illam regulã quod circuitus eſt euitandus,de qua in cle. auditor.de reſcrip.& in l. dominus teſtamẽto ff. de cond.inde.quod ille qui promiſit ſe obligaturum ad x.poteſt ſtatim ad x. conueniri abſque alia obligatione etiam euitari circuitus quod dictum refert & ſequitur Alex.in l.cum fundus in.§.ſeruum tuum imprudens in j.not.ff.ſi cer.peta. & Iaſ.in d.l. dominus teſtamento ff.de condi.indebi.vbi ambo dicũt quod eſt multum not.verbum quia multi contrarium dicerent. Et licet prędicti excellentiſsimi doct.ſequantur hoc dictum, tamen illud nunquam mihi placuit & ſemper de eo dubitaui eo quia ſtatutum ſeu lex loquens in vendente non habet locum in faciente pactum de vendendo,ſecundum Iac.

But.in l.j.C.de pact.pig.vbi dicit ꝙ ſi ſtatuto cauetur ꝙ de venditione ſoluatur gabella ꝙ non ſoluetur ſi fuerit factū pactū de vēdendo,quia aliud eſt vēdere & aliud facere pactum de vendendo.pro quo facit in argu. l.amplius non peti.ff.rem rat.hab. vbi dicitur qđ aliud eſt agere & aliud eſt velle agere.& pro iſtis faciunt alia plura not. adducta ad hoc propoſitū per do.Anto. corſe.in notab.ſuis in ver.ſtatutū in ij.ver.inci. Statutū loquēs &c.quē omnino videas. & ideo cogita an ſit vera illa doctrina Io.And.in loco præalleg.quia apud me dubia eſt.& vide ēt Bal.in repe.l.ij.in xxxix.col.ver.conſidera.quia longe &c.ff.de iureiu.& Alex.cōſi. clxviij.incip.Stantibus veris in vj.vol.

470 Habēs domū diruptā ex qua perducitur difformitas in ciuitate tūc dn̄s ipſius domus ſi non habet vnde reficiat poteſt cogi ad vēdendū alteri qui ſit potens ad reficiendum, & ſi eam iuſto precio vēdere non poteſt nō cogitur ad vendendū,ſed licite poterit a republica petere tantum quātum ſufficiat ad reparationem domus.Ita ſing.dixit Spec.in tit.de ſatiſda.§.hoc quoque vbi allegat aliqua iura de quibus ibi per eum. quod dictū pro valde not.refert & ſequitur d. Bartho. Cæpo.in tract.ſuo de ſerui vrba. prædio.in lix.rub.videlicet,de refectione in j.col. vbi dicit quod hoc dictū refert & ſequitur Lu. Ro.in ſingularibus ſuis. Tene menti, quia eſt not.verbum,neſcio tn̄ ſi data accidentia facti obſeruaretur a ſuperioribus.

471 Sepe contingit quod cōtractus fiunt ſine notario ſed partes cōtrahentes inter ſe faciunt ſcripturam priuatam conuentionis & obligationis inite inter eas . & quia accidit quandoque vnus ipſorum contrahentiū neſcit ſcribere,facit quod vnus tertius ſcribit pro eo de mādato ſuo & illa ſcriptura obligat ipſum mandantē tanquā ſi eā ſcripſiſſet, vt nota.in l. diuus in.§.ſenatus ff. de fal. & ideo dixit Gemi.in c.ſi pro te.in prin.de reſcrip.in vj. quod ſtante ſtatuto ꝙ quis non audiatur ſeu non admittatur ad excipiendū contra ſuam ſcripturā,habet locum etiam ſi ſcriptura non eſſet confecta manu propria ipſius ſed alterius eo mandante, de quo tamen dicto dubitauit domi.Fely.in c.inter in iij.colum.de re iudi.Sed queri poteſt an tali caſu credatur tali tertio quod ſcripſerit de mandato talis?In quo dicas quod non, quia eſt dictum vnius ſolius quod nō probat. Ita finaliter concludit.Ioā.de Imo.in conſil.ſuo xcj.incip.In cauſa quæ vertitur in j.colum. quod eſt not, quia eſt quotidianum, de quo etiam dixi in repe. mea rub.C.de proba.in lviij.col.vbi videas aliqua circa hanc materiam.& vide Alex.conſi.xxxiij.incip.Viſo proceſſu in vlti.col.in vj.volu.

472 Clauſula,rato manente pacto, operatur vt ſors & pœna poſsit peti,& non tantū ſemel ſed pluries ab illo qui conuenit inſtrumento,vt habetur per omnes in l.cū proponas & in l. ſi quis maior C.de tranſac. & in l.qui fidem ff.eo.de qua clauſula etiam habetur per Bar.in l.ij.in fi.C.de iure emphy. & in l.cum pactum in §.liber us ff.de leg.ij. & per Ioan.de Imol.in c.potuit.in xiiij .col. verſi.& nota bene glo.extra de loca.glo.& Bar.in l.fi.ff.de eo quod cer.lo.& per quendam Moder.do. Vitalem de Cambanis in ſuo tracta.clauſularum in j.char.in iij. colū. vbi not.loquitur, & habetur per Corſe. in conſi.ſuo lj.incip.In hac conſultatione in ij. & iij.col.in j.volu.Scias tamen ꝙ pœna cōuentionalis non committitur & peti nō poteſt niſi ſemel,etiā ſi in contractu ſit appoſita clauſula,& rato manente pacto.Ita ſingulariter dixit Bal.poſt Specu.in addi.in titu. de loca.in v.colum.in fi.in verſicu. incipiē. pœna legalis. quod eſt no. cum in contractibus ſepius apponatur pœna cōuentionalis quā legalis vel ſtatutaria, & tali caſu dicta clauſula nihil operabitur.

473 Memini me alias in aliquibus operibus meis plura dixiſſe in materia notarij, vt apparet in repeti.mea rubri.C.de probatio.in xlj. colum. cum tribus colum. ibi ſequentibus & in l.j.in.§.ſi quis dicatur in v.colum. & in l.penulti.in prin.ff.de quæſtioni. & in rub.ff.de fal. in vij.colū. & in practica mea cauſarum criminalium in pluribus locis,vt videri poteſt in tabula ipſius practice , in verſicu,notarium.Sed vltra ea quæ dixi in dictis locis ſcias ꝙ quando notorie apparet ſententiam eſſe iniuſtam debet reuocari nō obſtante ꝙ ab ea non fuerit appellatum.Ita ſingu.dixit Innoc.in c.fraternitatis de frigi. & male. quem refert & ſequitur ibi domi. Abb.& etiā in c.ij.de purga.vulg. pro quo facit text.in capitu.inter ceteras de re iudi. vbi habetur quod notorietas iniuſtitie reddit ſententiam nullam.& ibi etiam Abb.refert & ſequitur illud dictum Innocen.& nota.Abb.illum tex.ad vnum,videlicet quod ſententia continens iniquitatem eſt ipſo iure nulla.ad quem vide etiam Card.in capi. cum Bertoldus de re iudi.& Hoſtiē. in cap. fin.de præben. & domi. Anto.in cap.ſuam de pœnis.& Abb.in capit. nouit de iudi.& vide nota.glo.in dicto c.fraternitatis in ver

bo, per errorem.& Hoſtien.in cap.ſecundo de arbi.& Bald. in l. vnica C.ſi de momen. poſſ. fue.app.& cano.in c.interpoſita de appel.Bar.in l.prima in princip.ff.de ope. no. nun.Ang.in l.ſi pars ff.de inoffic. teſtamen. & Abb.in dicto c.inter ceteras & Corſe. in nota.ſuis in litera S.in notabili incipien. Sẽtentia poteſt reuocari &c.& in not. ibi ſeq. incipien.Si notorie &c.& ad prædicta etiã faciunt dicta per Abb.in diſputa.incip.Stãte ſtatuto condito in Italia in vij.colum. & Specu. in titu. de execu. ſenten. in.§.fin. in iiij.colum.in ver.illud autem queritur &c. Item adde hic ꝙ ſententia cuius euidens eſt iniquitas ex tenore ſententie vel ex actis,& quæ per victoris dolum & obreptionẽ obtenta eſt per ſuperiorem omnimodo retractando eſt ſaltem ſupplicationis auxilio cũ appellationis vel reſtitutionis via nequeat ſubueniri.Ita dixit Ioã.de Imo.in conſi.ſuo cxlvij.incip. In cauſa &c.in penul. colum. ad quod allegat Innocen.in c. cum dilecta. de reſcrip.& in c.cum Bertoldus de re iudi. & ibi Hoſti.& Ioan.de ligna.in cle.paſtoralis de re iudi. Item adde ꝙ in notorijs iniuſtum videtur ineptum. Ita dixit Bal.in l.j.in v.colum.in fi.C.ne ex delic.defun.& in reperto.ſuo in verſic.notorium in antepenul. verſi.de quo etiam per do. Nico. millum in reperto.ſuo,in litera S.in vj.colũ.in v. not. Et circa ſupradictam materiam de notoria iniuſtitia vide do. Fely. in capi. conſanguinei in j.col.de re iudi.& in c. inter monaſterium in xviij.colum.de re iudi.vbi dicit q̃d iniuſtitia equiparatur nullitati ad quod allegat Innocen.in d.c. cum Bertoldus & vide etiam do.Fely.in c.ſi in ij.colum.de re iudi.& vide not.verba Alexã.in cõſi.xxxix. incip. Stantibus in v. colum. in vj. volu.& in conſi.xcj.incip.in cauſa in j.colum.in eodem volu.& ibi in conſi. clxxxiij.incip. in cauſa & lite in fi.penul.colum.Tene menti prædicta,quia ſunt practicabilia, & ego in hac materia pluries conſului & oretenus allegaui.

474 Contractus ſimulatus firmatur iuramento,ſecundum glo.ſingularem in l. emptione C.plus valere ꝙ agitur. quam ibi ſequitur Bald.Salyce.& alij.& idem tenet Bald. per illam glo.in l.j.in verſi.modo ſolet dubitari &c.& in l.nec patronus in verſicu. in his etiam C.de ope.lib.& Paul. de Caſtr.& alij poſt Bartol. in l. ſi quis pro eo.ff. de fide.& in l.contra leges ff.de legi.& cano.in capit. cum contingat de iureiuran. in quibus locis etiam dicunt ꝙ in tali caſu non requiritur abſolutio a iuramento de quo etiam dixi ſupra in ſingu.327.incip. excipio. Limita tamen omnia prædicta,niſi in tali contractu eſſet appoſitum iuramentum omnia contenta in tali inſtrumento fuiſſe & eſſe vera, quia tunc non poſſet cõueniri tali inſtrumẽto ratione ſimulationis cum tunc non præſumatur ſimulatus ſed verus. ita dixit do. Anto.in c.cum contingat in viij.caſu & ibi Ioan.de Imol. in vj. membro principali. & domi.Abb.ibi in verſi. decimus caſus de iureiuran.& Abb.in diſputa.ſua incip. ſtatuto ciuitatis Senarum in verſicu.decimus caſus & Bald.& Saly.in l.fi.C. de non nume. pecu.& Ioann. de Imol.in l. nemo poteſt.ff. de legi.quos refert & ſequitur Soci.in conſil.ſuo lxxxiij.incipi.Pro certo in ij.colum. in iij.volu. & idem tenet do. Alexand.in d. l.nemo poteſt in vj.colum.& Ioan.de Imol. in c.ad noſtram ante fi.de empt. & vend.& domi. Bartho.Cæpo.in tracta.ſuo de ſimula. contractuum in vij. præſumptione in ij. colum. ad quæ omnia vide Alexand.omnino in conſilio xxxvj.incipien. Viſo themate in ij.colum.in ij.volumi.vbi no.loquitur Et iſtud ſepiſsime occurrit in facto,qa multoties contrahentes ponunt iuramentum in contractibus.

475 Non eſt tibi nouum,vt puto,ꝙ hæres & defunctus cenſentur vna & eadem perſona vt in auth.de iureiuran.a morien.præſti. in prin.de quo latius per Alex.in conſi. xviij. incip.attentis &c.in vlti.colũ.in v. volu.& per Soci.in conſil.ſuo xxiiij.incip. Præſens conſultatio &c.in ij.colũ. in iij.volu.& per do.Philip. decium in conſil.cclxij.incip. In cauſa in ij.colũ. Et ſcias ꝙ adeo eſt verum hoc ꝙ ſi quis vendit rem & promittit ſolũ pro ſuo dato vel facto tantum ꝙ nihilominus tenebitur etiam de facto illius cuius eſt hæres.Ita not.dixit domi.Alex.in conſi.ſuo cxviij.incip.attentis narratis in * colũ. in vj.vol.ad quod alleg.Bar.in l.ſi ſeruus la ij. in princ.per glo.ibi.ff.de cõdi.fur.& Bal.in l.fin.C.de actio. emptio. vbi dicit ꝙ ſi quis promittit de ſuo dato & facto,vel de ſuo dato vel faciendo tantũ,ꝙ tenebitur etiam de facto hęredis,quia illa dictio tantũ, videtur adiecta ſolum ad excludendas perſonas extraneas,de quo latius per ipſum Alex.in d. conſil.cxviij.& vide etiam eum in alio ſuo conſil.clxxij.incipien.In cauſa & lite.in vlti.col.in vj.volu.& domi.Philip.decium in conſil.cclxxxj. incipien. Viſo puncto in ij. & iij. colum. Et vide omnino infra in ſing. 546.incip. Licet hæres &c.

476 Audiuiſti à me pluries ī voce ꝙ vnus teſtis deponēs de maleficio īmediate facit indiciū ad torturā dū non ſit omni exceptione maior, vt dixit Bart. in l. j. in. §. idem cornelio ff. de quæſtio. & Ang. de Are. in tract. ſuo maleficio. in verbo, fama publica in iiij. char. in ver. & bene not. & Alex. in conſilio ccxxxvij. incip. ponderatis in ij. colū. & in cōſi. ccxxxviij. inci. viſo proceſſu &c. circa me. vbi ad hoc ēt alleg. Bar. in l. maritus ff. de quæſt. & Bal. in l. milites C. eo. & idē firmat Alex. in cōſi. ſuo clxxix. incip. In cauſa angelorū in fi. j. col. in ij. volu. & in cōſi. ſuo xj. incip. circa primū &c. in j. col. in j. vo. vbi etiā dicit ꝙ infames ēt ſola infamia facti repelluntur a teſtimonio in criminalibus, per l. fi. C. de proba. & per c. teſtimoniū de teſti. de quo etiam latius dixi in conſil. meo inci. In cauſa Hieronymi Pelizarij Cremonenſis &c. in vj. char. ad quæ tū vide quæ dixi ſupra in ſing. 457. incip. teſtimoniū ſcias tū quod licet prædicta ſint vera tamen non habent locū qn̄ tractatur de probando indicio remoto a maleficio in quo requiruntur duo teſtes conteſtes ad faciendū indiciū ad torturam, & non ſufficit vnus tātum, ēt omni exceptione maior, vt voluit glo. ſing. in l. fi. C. fami. hercif. de qua dixi in d. l. j. in. §. idē cornelio ff. de quæſtio. & in l. j. §. pterea in viij. col. & in l. de minore. §. plurium in xviij. colū. eo. ti. nā tales teſtes ad probandū indiciū ēt ſi non ſunt omni exceptione maiores, & ſic tali caſu ēt admittuntur infames. Ita dixit Soci. in conſil. ſuo liiij. incip. viſis teſtibus &c. in iij. col. in iij. volu. ad quod alleg. Bal. in l. cunctos populos C. de ſum. tri. & fi. catho. & Bart. in l. j. §. quæſtio ff. de qōni. & dicit ꝙ tali caſu ēt admittūtur familiares & ſimiles alleg. Bar. in l. ij. ff. de excuſa. tuto. tene menti, quia alias ego vidi hoc in facti cōtingentia &c.

477 In teſtibus qd̄ deficit in fide ſupplet numerus, ita dixit gl. no. in l. iij. & ibi Iac. But. ff. de teſti. & no. Io. And. in addi. Spe. in titu. de noto. crimi. in. §. fama in additio. incip. alias ſupra &c. & Nico. de Neapo. in l. excuſantur in prin. ff. de excuſa. tuto. & voluit Alex. in conſi. ſuo cxlix. inci. Viſo proceſſu in iij. colū. in v. volu. vbi alia plura alleg. ad hoc, & idem dicit ipſe Alex. in conſi. ſuo v. inci. In cauſa inquiſitionis in v. col. in j. vol. & in conſi. lxxviij. incip. In cauſa & lite. in iij. col. in eo. vo. & in conſi. xlvij. inci. abunde &c. in j. col. in ij. vo. Et in conſil. lvj. inci. viſo proceſſu in vlti. col. & in cōſil. ccxj. incip. viſis & diſcuſſis in vlti. col. in eo. ij. vo. & in cōſi. iiij. inci. viſo pceſſu in fi. in vj. volu. & ibi in cōſi. xciij. inci. repetitus in pen. col. & ibi in cōſi. cxxxj. inci. Perſpectis &c. & in eo. vj. vol. in cōſi. ccxxxvij. incip. Proſpectis in j. col. & voluit d. Phili. dec. in conſi. ſuo clxiij. inci. In cā matrimoniali in pen. col. de quo ēt per d. Fely. in c. teſtimoniū. in ij. col. extra de teſti. Et ad cōfirmationē pdictorū facit optime, nā ad hoc vt teſtes probent famā eſt neceſſe quod nominent a quibus audiuerint, alias non probāt, ſecundum Bar. & alios in l. de minore in §. plurium ff. de quæſtio. & volunt alij quos ego adduxi in d. §. pluriū in v. colū. tū hoc fallit niſi eſſent plures teſtes deponētes alicuius rei eſſe famā, quia licet non nominēt a quo audiuerint, tū faciūt in ſtū fidei. Ita dixit Rapha. Cu. in conſi. ſuo lxvij. inci. In præſenti quæſtione in ij. col. ad quod alleg. plura de quibus ibi per eum, limita tū omnia ſupradicta videlicet ꝙ in teſtibus ꝙ deficit in fide ſupplet numerus, nā hoc nō habet locū in cauſa criminali vel in cauſa ciuili ardua ita no. dixit Bald. in c. ad noſtrā de proba. ad quod alleg. tex. in c. licet cauſam in. §. quidā vero de proba. & ideo dicit Bal. in d. c. ad noſtrā quod in cā criminali nec in ciuili ardua plurimi infames non probant. & iſtud dictum Bal. refert & ſequitur do. Fely. in c. teſtimonium in v. columna. in fin. extra de teſtib. & domi. Philip. Decius in conſil. ſuo cxxxiij. incipien. viſo proceſſu in fin. iij. colum. vbi etiam ad hoc alleg. Petr. de Ancha. in conſil. ccxlvij. incip. in cauſa agitata & Angel. in conſil. cxxviij. & alia allegat de quibus ibi per eum &c.

478 Spurius eſt deterioris conditionis alijs hominibus, & habet multas infelicitates quas non habent legitimi, de quibus aliqua dixi ſupra in ſingula. 273. incipien. notiſsimum & habetur late per Bertha. in repertorio ſuo, in verbo, ſpurius. & in verbo, baſtardus. & inter alia ſcias quod ſpurius non poteſt præſcribere niſi ſpatio longiſsimi tēporis. Ita dixit gloſ. ſingula. in l. nemo poteſt ff. pro legato. quam gloſ. ad hoc pro ſingulari refert & ſequitur Bald. in capitu. primo in. §. naturales in vlti. colum. in titu. ſi de feu. fue. controuer. inter do. & agna. & idē dixit ipſe Bald. in l. id quod pauperibus in penul. col. in verſi. & adde quod iſte ſpurius &c. C. de epiſco. & ele. vbi alleg. d. l. nemo poteſt ff. pro legato.

479 Oblatio ad hoc vt valeat & operetur vires oblationis debet realiter & nō verbaliter fieri cū pecunijs in manibus, ſcd̄m Bar.

in l.ait prętor.in.§.ſi quis paratus.ff.de ope. no.nuncia.& Bal.in c.j.in §.licet.ſi de feud. fue.controuer. inter do.& agna.& Bart.& alij in l.acceptam.C.de vſu.& Pe.de Anch. in conſi.cccxxxij.inci. viſis diligenter actis & actuatis &c.& Ludo.Ro.in conſi.clxiij. incip.conſtitutio curie &c.in fi.& in conſil. ccij.incip.Pro diſcutienda &c.in ij.colum. & Bar.in l.fi.ff.de diſtra.pig.& Math.in no ta.ſuo cxxxvj.inci.no.ꝙ vbi qs debet &c. & Alex.late in conſi.ccccIxxvij.ſecundum ordinem meum, incip.In cauſa ſtrazarolorum.in v.col.& Soci.in conſil.cxviij.incip. Circa præſentem &c.in ij.col.in iiij.vol.& Ludo.Ro.in conſi.ccclij.inci. Spiritusſancti gratia &c.in j.col.vbi dicit ꝙ nõ ſufficit facere oblationem cũ pecunia in Marſupio, niſi prius corã teſtibus fuerit numerata pecunia.alleg.iura de quibus ibi per eum, ſed ſcias ꝙ iſtud fallit in pacto de retrouendendis in quo ſatis eſt pretiũ offerre ſine aliqua depoſitione vel demõſtratione pecuniæ. Ita no.dixit Io.And.in addi.Spec.in ti.de emp. & ven.ſuper rub.in prin.quem refert & ſequitur Soci.in conſi.ſuo lxxx.inci. In qõne in iij.col.in iij.vol.quod eſt multum nota.

480 Apud doct.maxime Cano. in pluribus locis dubitatũ fuit an clericus incedens ſine habitu & tonſura perdat priuilegium clericale.circa quod faciunt longã diſtinctionẽ, vt patet in conſi.Ioan.An. inci.quia ſepiſsime &c.quod cõſilium eſt ſeruatum inter cõſilia Alexan.nu,ccccvj.ſecundum ordinem meũ,de quo dixi ſupra in ſingu.ccclxxxiij. incip.clericus.vbi ẽt poſui alios doct.in diuerſis alijs locis tangentes hanc materiam, ſed quomodocunq; ſic tene menti perpetuo vnum,videlicet ꝙ ſi clericus qui dimiſit habitum & tonſuram cõmitiit delictum,& cõmiſſo delicto reaſſumat habitum & tonſurã ꝙ recuperat priuilegium clericatus, ita dixit Ioan.An.in c.Ioannes. in iiij.q.extra de cleri.coniug.vbi refert ꝙ Padue ita fuit determinatum, per id quod habetur in c.fi.de vita & hone.cleri.ar.l.ſi quis libellos.C.de appel.quod dictum refert & ſequitur Alex. in conſi.ſuo cxlix.incip.In cauſa inquiſitionis.in ij.col. in vj.vol.vbi dicit ꝙ hoc dictũ ſequuntur cõiter ſcribentes in d.c.Ioannes. Et dicit ꝙ idem tenet Io.Mona.Archi.Ioã. And.Ioan.de Ligna.& Gemi.in c.vnico.de cleri.coniuga.in vj.& Pau.de Leaza.in cle. j.de vita & hone.cle.& ſubdit d.Alex.in dicto cõſi.ſatis eſſe ꝙ tempore delicti ipſe clericus reaſſumat habitum & tonſuram, & dicit ꝙ dato ẽti quod poſt tempus delicti depoſuiſſet hoc ei non noceret,quia ad cognoſcendum ad quem forũ ſpectet cognitio delicti attenditur ſtatus in quo quis erat tẽpore delicti,ita ſecundum eum in proprijs terminis ſingulariter decidit Bald.in l.affinitatis.C.cõia de ſucceſsio.in fi.tene menti quia millies contingit in facto,& ex iſtis etiã poteris limitare iura loquentia de breuitate tẽporis,de qua temporis breuitate plura dixi in l.ſtatuliber.in ij.& iij.col.ff.de qõ.&c.

481 Cõis opinio inter ſcribentes vr̃ eſſe ꝙ ſtatutum generaliter loquens ita comprehẽdat minores ſicut maiores, vt habetur in l. ſine hærede.in.§.lucius.ff.de admi.tut.& in c.conſtitutus. de reſti.in integ.& per Cy.in l.ij.in vlt.col.C.quæ ſit longa conſue.& ibi gl.& Bal. in l.fi.C.de reſtitu.in integ.& per Ang.in l.ſi plures.ff.de pac.& per Iaco.Bu. in l.de quibus.in fi.ff.de legi.& per Bald.in addi.Specu.in ti.de reſti.in integ.in vlt.col. verſi.quæ præſcriptiones.& per Ang.in cõſi.clx.inci.Pro deciſione in præſenti.& per Lud.Ro.in ſuo ſing.vlt.& in cõſil.ſuo cxx. inci.circa primum &c.in prin.& in conſilio clxvj.inci.viſo diligenter.in j.col.& p Alb. de Roſa.in ij.parte ſtatu.q.ccclxix.inci. Itẽ quæro præſcriptiones.& per d.Roch.Cur. in c.fi.in cxxxij.col.de conſue.& per Soci. in conſi.cxxiiij.incip.viſo.in ij.col.in iij.volu.& d.Alex.in conſi.ccliiij.inci.abunde ſatis &c.in j.& ij.col.in vj.vol.tene tñ perpetuo menti vnum caſum in quo minores nõ comprehenduntur a ſtatuto generaliter loquẽte,qui caſus eſt qñ ſtatuto cauetur quod filia dotata non ſuccedat extantibus maſculis, tale ſtatutum non comprehendit nec habet locum in filia infante.ita dixit Bal.in l. ſi plures.C.de condi.inſer.in x.col.in verſi. iuxta prædicta formatur talis quæſtio,ſtatuto cauetur ꝙ filia dotata &c.& Pe.de anch. in repe.c.canonum ſtatuta.in lxxxix.col.in ver.pone ſtatuto cauetur ꝙ filia dotata &c. de conſti.vbi concludunt ꝙ ſtatutum diſponens ꝙ filia dotata non ſuccedat non habet locum in ea quę remanſit infans,& ideo fratres eam dotare volentes non excludent a ſucceſsione.quod dictum refert & ſequitur Alex.in conſi.clxij.inci.Viſis his.in prin.in vj.vol.vbi dicit ꝙ pro hac parte etiam conſuluit Pet.de Ancha.in conſi.cclxxxviij.& Pau.de Ca.in cõſil.cvj.inci.ſuper eo de quo quæritur &c.tene menti,quia eſt verbũ ſingulare.Et ſcias ẽt ꝙ ſtatutum exorbitans a regulis iuris cõis licet generaliter loquatur non tñ comprehendit minores,ſecundũ doct.in locis primo loco ſupra alleg.vbi aſſi-

gnant rationem quos per te videas. Et vide alium caſum in quo minores non cōprehenduntur a ſtatuto ſupra in ſingu.ccclxij.incipien.ſtatutum volens. & vide not.verbum in materia per domi.Pe.Phil.Corne.in conſilio ſuo clxxiij.incipien.me ſubſcripſi &c. in primo volumi.

482 Nedum docti ſed etiam imperiti, vt puto, ſciūt ꝙ obligatio ſeu promiſsio ſine cauſa eſt inefficax, adeo vt ex ea agi nō poſsit, vt habetur in l.cum de indebito.in.§.fin.ff. de proba.& in l.generaliter.C.de nō numera.pe.& in c.ſi cautio.de fi.inſtru. & in l.publia.in.§.ſi.ff.depoſi.voluit Bar.& alij in l. nuda.ff.de do. & Saly.in l.nuda.ff.de dona. & Saly.in l.vnica.C.de confeſ.& Bar.in l.j. ff.de eden.& Bal.in addi.Spe.in ti.de inſtr. edi.in iiij.colum.in ver.incip. inſtrm̄ habet eum &c.& volunt ſcribē.in l.ij.§.circa.per illum tex.ff.de doli exce.& Alex.in conſil. iiij.incip.Circa primum &c.in j.col.in ij.volu.vbi dicit hanc eſſe cōem opin.& dicit ꝙ hoc affirmat Io.de Imo.in l.a titio.ff.de verbo.obli. de quo latius per Alex.in d.conſil. ſed ſcias ꝙ licet prædicta ſint vera tn̄ promiſsio ſine cauſa facta ex certa ſcientia valet & tenet, quia ille qui ſcit ſe nō teneri & promittit ex certa ſcientia ſine cauſa vr̄ ex cauſa liberationis & donationis promittere, ita dixit Iac.de Are.Cy.& Bal.in l generaliter.in xiij.q.C.de non numera.pec.allegant l.campanus.ff.de ope.libe.& l.ſi patronus.ff.de dona.& l.donari.ff.de reg.iur.qđ dictum refert & ſequitur Alex.in conſi.ſuo iiij.incip.circa primum.in xj.col.in j.vol.et in conſi.clvij.incip.viſo themate.in vit.col. in vj.volu.vbi allegat alios plures tenentes hanc partem.& ſubdit ꝙ qn̄ in inſtrumento ſunt illa verba, videlicet ēt ſciens ſe ad infraſcripta nō teneri nec obligatum eſſe ſed volens ſe principaliter obligare, licet nō teneatur ſolenni ſtipulatione & pacto promiſit &c. tollunt dictum obiectum quod obligatio ſeu promiſsio ſit ſine cauſa, de quo latius valde per ipſum Alex.in dictis ſuis conſilijs, quæ omnia ſunt menti tenēda propter frequentiam inſtrorum & cōtractuum quæ continue fiunt cum dictis verbis & clauſulis, & pauci ſunt dies ꝙ caſus iſte euenit in facto in hac ciuitate. Et adde hic ēt ꝙ ſtipulatio facta ſub conditione valet & tenet, licet aliam cauſam non habeat, quia ipſa conditio impleta eſt ſufficiēs cauſa & ſuccedit loco cauſe, ſecundum Bar.& alios in l.a titio.per illum tex.ff.de verb.obli.ex quo limitatur regula ꝙ ſtipulatio ſine cauſa nō ualet, quia obſtat doli exceptio, vt in l.ij.§.certa.ff.de doli excep.& in l.qui ſine.ff.de condi.ſine cauſa. nam illa regula procedit in ſtipulatione pura, ſecus quando fit ſub conditione. Ita dicunt doc.& maxime Iaſo.in dicta l.a titio.quem vide omnino qui ſingulariter loquitur.

483 Beneficia principum ſunt latiſsime interpretanda.l.ſi.ff.de conſti.prin.cum ſi.ibi per gl.& doc.alleg.hoc tn̄ intellige eſſe verum niſi reſpiciant præiudicium vel iniuriā tertij, quia tunc ſunt ſtricte interpretanda ſecundum iura allegata per gl.d.l.j.ſed in præiudicium concedentis tm̄ bene fit latiſsima interpretatio, vt habetur in l.nec auus. & ibi Bal.C.de emancipa.libe.& in l.cū filius. ff.de teſta.mili.& in l.impuberi.ff.de admi. tuto.& c.inſuper.de offi.delega.de quo etiā habetur per Bal.in c.j.in.§.ſi.quid ſit inueſtitura.& in tit.de pace conſtan.in xxiiij. col.in verſi.poſsideant. Et ꝙ in præiudiciū tertij ſint ſtricte interpretāda, facit quod voluit Bal.in l.j.in j.col.ff.de conſti.princ.vbi dixit ꝙ ſi princeps aliquid dat vel cōfirmat ſemper debet intelligi ſaluo iure alterius. & hoc dicit Bal.in d.verſi.poſsideant. eſſe no.pro conceſsionibus aquarum quas facerent principes, quia debent intelligi ſaluo iure tertij.l.labeo.§.j.ff.famil.herci. & ideo dicit Inno.in c.cum dilecti.de dona.ꝙ priuilegia principum dum tangunt iura concedētium debent latiſsime interpretari, ſed qn̄ reſpiciunt damnum vel præiudicium tertij debent ſtrictiſsime interpretari, vt ibi.& in c.olim.de verb.ſig. & eſt bonus tex.in c.ex tuarum, extra de auth. & vſu pallij.& voluit Ioan.And.in d.c.olim.& voluit Abb.in conſi.ſuo j.in iiij.col.& in conſi.xcix.incip. In cauſa & quæſtione quæ in præſentia vertitur.in iij.col. Et prædicta intelliguntur ēt ſi beneficium ſeu priuilegium concedat pupillo vel minori, quia tūc etiam intelligitur ſine præiudicio tertij.tex.eſt in d.l.impuberi.ff.de admi.tuto.per quem ita dicit Bar.in l.idemq;.in prin.ff.qui potio.in pig.hab. Et in materia iſta teneas menti no.verbum, videlicet, ꝙ ſi papa confert alicui beneficium eccleſiaſticum cū clauſula non obſtante collatione alteri facta intelligitur de collatione inualida alteri facta & non de valida.ita dicit Compoſte.Ioan.Andr.& alij in c.cauſam quæ, de reſcrip.quam doctri.& omnia ſupradicta refert & ſequitur Iaſ.in d.l.fin.in v.col.ff.de conſti.princ.vbi dicit ꝙ hāc doctrinam ſequitur Alexā.in conſi.ſuo cxxv. incip. viſo tit.quæſtionis &c.in ij.col.in ij.

vol.& in conſi.ccclxxix. ſecundum ordinē
meum.incipi. viſo proceſſu cauſe vertentis
inter cõitatem &c.in iij.col.& conſi.xxiij.
incip.viſo proceſſu cauſe vertētis inter ma
gnificum &c.in iij.col.in v.volu.& d.Phil.
Deci.in conſi.cclxxxvj.inci.In cauſa. in fi.
& in conſi.ccxcij.inci.& proiectui &c.in ij.
col.de quo latius per Iaſ.in d.l.fi.ff.de cõſti.
prin.in v.col.Sed tu vltra Iaſ.dicas ꝙ illam
doctrinam Compoſte.& Ioan.Andre.refert
& ſequitur etiam Alexan.in cõſi.ſuo xj.in-
cipt.ex his quæ in themate &c.in j.colum.
in vj.vol.& ibi in conſil.xxxiiij.incip.viſis
& conſideratis &c. in ij.colum.de quo etiã
per do.Nico.Millum in ſuo repert.in litera
P.in iij.col.in vlti.no.

484 Si vera loqui fas eſt ingenue fateor me
ſumma admiratione hodierna die deiectum
fuiſſe & non ſine aliquali animi diſplicētia
& moleſtia,& hoc propter vnam contrarie
tatem Ang.quam in eius lectura inueni, nã
primo ipſe Ang.in l.ſi fideiuſſor.poſt princ.
C.de fideiuſſ.dicit,ſtatuto cauetur ꝙ inſtru
mentum debiti guarentigiatum habeat exe
cutionem paratam,pone tu petis a me cen-
tum ex aliqua cauſa, puta ex cauſa mutui
vel depoſiti,ego corã notario conſiteor me
eſſe debitorem tuum,ex illa cauſa notarius
facit ſolenne inſtrumentum huius cõfeſsio-
nis mee, an tale inſtrumentum habebit exe
cutionem paratam vigore dicti ſtatuti? in
quo dicit ꝙ non, eo quia iſtud non dicetur
inſtrumentum debiti,ſed potius inſtrumen-
tum confeſsionis debiti quod ſumit vires a
die talis confeſsionis & non ante. quod di-
ctum pro no.poſui ſupra in ſing.cxxxv.in-
cipien.quæro de notabili & quotidiano du
bio &c.nouiſsime autem reperi eundē An-
ge.contrarium dicentem in l.fi.C.de edicto
diui Hadria.tol.per gl.ibi,in verbo, diſpoſi
tionibus.quam dicit ibi Ang.eſſe ſingularē,
& per eam infert ad vnũ quod dicit eſſe mi
rabile & ſingulare, videlicet ꝙ ſi ex forma
ſtatuti inſtrumenta guarentigiata vel con-
feſsionata habent executionem paratam,&
contingat quod de debito non eſt factũ in-
ſtrumentum, tamen per teſtes probari põt
debitum,& quod coram iudice debitore cõ
feſſus fuit debitum,vel poteſt probari quod
notarius fecit debitori præceptum guarenti
gie,ſi fiat huiuſmodi probatio per teſtes, &
redigatur in ſcripturam, talis ſcriptura ha-
bebit dictam executionem pro quo etiam
allegat not. per Innocen.in c.fin.de fide in-
ſtrumen. & ſic apparet quod Angel.eſt ſibi
contrarius de directo ſi diligenter conſide-
rantur prædicta ſua dicta. Quid ergo tenen-
dum? dico ꝙ magis placet ultimum dictum
poſitum in dicta l.fina.C.de edicto diui Ha-
dria.eo quia mihi videtur ꝙ illud ſit robo-
ratum pluribus iuribus, rationibus, & au-
thoritatibus,patet ex illa glo.d.l.fina.& pa
tet etiam quia cõfeſsio interueniens in hoc
caſu ita facit inſtrumētum guarentigiatum,
ſicut quãdo a principio interuenit in inſtru
mento, & non refert quid ex equipollenti-
bus fiat,vt in l.ſecunda.C.de inſtitu.& ſub-
ſtitu.ſub condi.fac.cum multis ſimil. ibi in
glo.alleg. Item illud dictum Ange.in dicta l.
fina.refert & ſequitur Alexan.in conſil.ſuo
xciij.incipien.repetitus in cauſa &c.in fi.in
vj.volu.& in d.l.fi.in vj.colum.C.de edicto
diui Hadria.maxime quando eſſemus in ca
ſu in quo teſtes poſſent examinari ante lit.
conteſta.Item hoc etiam voluit Innocen. in
c.fi.de fide inſtrumen.quem refert ipſe An-
ge.in dicta l.fi.& idem voluit Ioan.de Imo.
in dicto c.fi.de fide inſtrumen, quem ibi re-
fert & ſequitur do.Fely.in ij.colum.Itē pro
hac parte etiam faciunt optime nota. ver-
ba.Pet.de Ancha.in conſilio ccclj.incipien.
In quæſtione prędicta &c.quem vide,& ex
iſtis magis inclino in ſententia Angel.in di-
cta l.fina.ꝙ in ſententia ſua in dicta l.ſi fide-
iuſſor.tamen cogita & vide quę ego dixi in
repe.mea rubri.C.de probat.in xij.col.poſt
prin.verſi.alio modo &c.

485 Memini me alias plura dixiſſe in mate
ria expenſarũ.l.patre vel marito.ff.de quę-
ſtionib.vbi plura in dicta materia cumula-
ui,ſed ultra omnia quę ibi dixi accipe aliud
not.verbum in eadem materia, videlicet ꝙ
licet regula ſit vulgata,ꝙ victus victori cõ-
demnetur in expenſis, vt late dixi in dicta
l.patre vel marito. tamen hoc non habet lo
cum vbi actor probat per vnum teſtem, &
ſupplet per iuramentũ ſibi delatum in defe
ctum probationis ſi reus habet vnum teſtē
pro ſe vel ſaltem aliquam præſumptionem,
nam tali caſu nunquam reus ſuccumbēs de-
bet condemnari in expenſis,ita multum ſin
gula.dixit Bald.in authenti.generaliter. in
quinta oppoſitione.& ibi in ſequen.colum.
in verſiculo ex prædictis autem ſic conclu-
de &c.C. de epiſcopis & clericis quod di-
ctum pro ſingulari refert & ſequitur Ale-
xan. in conſilio ſuo clxxxiij. incipiente. In
cauſa & lite. in penul.colum.in vj.vol.vbi
latius per eum. quod dictum eſt memoratu
dignum,& ex eo poteſt limitari dicta regu-
la, ꝙ victus victori debet condemnari in
expenſis &c.

486 Cõiter ſcitur ꝙ ſententia ſine probatio nibus non valet, vt habetur in l.prolatã.C. de ſenten.& in l.qui accuſare.C.de eden.& in c.vnico.extra vt eccle.benefi.ſine diminu. & habet per d.Phil.Deci.in conſi.cclxxv. incip.viſo.in vlt.col.hoc tñ limita niſi iudici data eſſet poteſtas iudicandi ēt de facto et ſola facti veritate inſpecta, & prout ei melius viſum fuerit, nam tunc non requirit de neceſſitate aliqua probatio. ita dixit Ioan. And.in c.ij.de iuramen.calum. in vj.in nouella allegat no.in c.ſtatutum.in.§.aſſeſſorē. de reſcri.in vj.quod dictum refert & ſequit Alex.in cõſi.ſuo clxxxix.inci.In cauſa &c. ante fin.in vj.vol.vbi dicit quod idem not. Bal.licet non ita aperte in ti.de pace conſtã. in ver.animam noſtram.Et ſubdit quod fortius dixit Bart.in conſi.incip. In quæſtione prædicta primo videndum eſt de poteſtate &c.Et in eo.conſi.lxxxij.aliter inci.Punctus quæſtionis vertentis inter Alb.Ioã.&c. videlicet ꝙ vbi quis habet poteſtatē inquirendi veritatem ſummarie & de facto condemnandi,ꝙ iſta verba importanti ꝙ etiam ſine cauſe cognitione & probatione cõdemnare poſsit, allegat no.gl.in l.ictus fuſtiũ.ff. de his qui notan.infa.Et vide infra in ſingu. ccccxciiij.inci.Probationes &c.Tene menti,quia in practica & ĩ theorica ſunt notab.

487 Nota & vulgaris eſt regula iuris ꝙ ille qui non appellat a ſententia vr̃ confirmare ipſam ſniam.l.fi.C.de ſen.quæ ſine cer.quã. l.j.C.de poſtu.C.vt lit.pen.& in l.j.C.de iuriſdi.om.iudi.& l.ab eo.C.quõ & qñ iud.& l.hi qui ad ciuilia.C.de appella.ſi vt propoſnis.la j.C.de nup.cum ſi.pro quo facit text. in c.j.de frigi.& malefi.in verſi. ſi proclamare voluit cur tam diu tacuit.& facit optime gl.in l. quo enim.in prin.ff.rem rat.ha.quæ dixit ꝙ ille qui non improbat vr̃ approbare.quam gl.refert & ſequitur Bal.in l.ij.C.ſi ex fal.inſtru.& Ange.in l.res hypothece.§. fi.ff.de pig.& illam dixit ſingu.Bal.in c.ex parte.in vj.colũ.de confeſ.ſed teneas menti vnũ caſum in quo ille qui non appellat non videtur approbare ſententiam, nam ſi lata fuit ſententia contra falſum procuratorē & dñs nõ appellauit,non tñ per hoc dominus videtur approbare ſniam,quia ſilentium nihil eſt,ideo ex quo non conſtat de mandato poterit dñs vſque ad mille annos dicere de nullitate ſentẽtiæ.ita ſing. dixit Bal.in l.qui nõ prouocauit.C.ſi ex fal.inſtr.alle. iura de quibus ibi per eum.quod dictũ refert & ſequit Alex.in conſi.cxcj.inci.Perſpecto &c. in vlt.col.in vj.vol.quod eſt notan.ad limitationem prædictorum iurium.

488 Dignitas in perſonis teſtium eſt magne importantie,vt dixi ſupra in ſing.cxiiij.inci.vulgatum & tritũ eſt.& in ſing.cclxxiij. incip.notiſsimum &c.in fi.j.col.& in repet. mea rub.C.de proba.in x.col.in verſ.quarto limitat &c.& ibi in xxv.col.in ver.et circa hanc materiam &c.Sed vltra omnia quę dixi in dictis locis teneas mẽti vnum aliud circa hanc materiam dignitatis teſtis,videlicet,tu ſcis ꝙ ſi vnus teſtis contradicit alteri tunc neutri creditur,vt no.Ioan.And.& cõmuniter alij in c.in noſtra.de teſtib.& Ioan. And.in addi.Spec.in tit.de teſti.in.§.iam de interrogatorijs.in addi.inci.in caute.&c. & Fede.de Sen.in conſi.clxij.inci.dñe Griffolle &c.& voluit Alex.in conſi.cclvij.inci.viſo proceſſu.in iij.col.vbi ēt alia adducit circa hoc.pro quo faciũt plura quæ dixi in materia incertitudinis.in repeti.mea rub.C.de proba.in fi.hoc tñ fallit niſi alter dictorũ teſtium eſſet tñ melior vel dignior ꝙ prouocaret iudicem ad deferẽ. iuramentũ in defectum ſemiplene proba. quia hoc poterit facere iudex.ita dixit Ioan.And.in c.in noſtra præſentia.de teſti.quod dictum pro no. refert & ſequit Alex.in conſi.ſuo ccxxvj. inci.Proſpectis &c.in j.col.in vj.vol.vbi dicit ꝙ oẽs ſequũtur iſtud dictum in d.c.in noſtra.& ibi Abb.dicit hoc eſſe ſing.verbũ, & dicit ꝙ illud dictum ſequitur etiam Ioan.de Imo. in l.inter ſtipulantem.§.j.ff.de verbo. obli.in iiij.col.tene menti ad ea quæ habentur in l.in bone fidei.C.de iureiuran.& in l. admonendi.ff.eodem.

489 Quando a lege vel ſtatuto quis obligat ad aliquem actum facieñ. ſine præfinitione termini, vtputa ad inſinuandum donationē vel ad facieñ. regiſtrari inſtrm̃ vel ſimilia, tunc tempus vr̃ collatum in arbitrio ipſius facere debentis,vt probat tex.in arg.in l.licet.C.de iure deliber.& in l.cum notiſsimi. in prin.C.de pręſcri.xxx.anno.attamē tene menti perpetuo ꝙ talis non admittetur ad faciendum illud, puta inſinuationē poſtquã fuerit ſibi oppoſitum de inualiditate donationis propter inſinuationem non factam in ipſa donatione,nam tunc erit ſibi præcluſa via ad talem inſinuationem faciendam . ita ſing.dixit Ang.in conſi.ſuo clxxix.incip.vt ſis prædictis inſtrumentis . in vlt.col.alle.ea quæ habentur in allega.eo. decurſum.C.de dona.ante nup.& in l.fi.C.de iure do.quod dictum refert & ſequitur Alex.in conſi.ſuo ccxxxvij.inci.Perſpectis &c.in fi.in vj.volu. quod dictum eſt ſumme notañ. quia põſt

ſeruire ad multa quę quotidie occurrũt. pro quo dicto faciunt dicta per do. Phil. Deci. in cõſi. cxxvj. inci. magiſter Io. in ij. col. in ver. & etiam ſi nunc ratificaret &c. & vide Bal. in l. ſi ea. in pen. col. verſi. vtrum quando. C. qui accuſa. non poſſunt.

490 Mos iudicum eſt accurate manutenere ſuam iuriſditionem inquantum poſſunt, & hac de cã ſæpe vnus alteri inhibet vt quotidie practicatur, ſed ſcias circa hanc materiã q̃ licet iudices eccleſiaſtici inhibeãt iudicibus ſecularibus vt de aliqua cauſa cognoſcant ſub pœna & cenſuris eccleſiaſti. tñ nõ debent iudices ſecula. curare tales inhibitorias qñ iuriſditionem ab eis non habent cognoſcendi. ita dixit Bald. in l. j. C. quõ & qñ iud. in fi. vbi quærit nunquid ſuperior poſſit inferiori inhibere ne in aliqua cauſa iudicet? & reſpondet q̃ ſi inferior recognoſcit iuriſditionem a ſuperiore tunc poteſt, vt in l. iudiciũ ſoluitur. ff. de iudic. ſi vero ab alio non poteſt. alle. Hoſti. in c. volentes. de offi. delega. & Archi. in c. perſona. xj. q. j. & dicit quod Federi. de Sen. conſuluit q̃ ſi clericus contra laicum falſos teſtes coram iudice ſeculari produxit, deinde accuſatur de falſo corã epo q̃ non poteſt propter pendentiam litis de falſo ep̃s inhibere iudici ſeculari vt fungatur partibus ſuis quanquam accuſatio falſi ſit præiudicialis & maior, tñ hoc accidit propter diuerſitatem magiſtratuũ quorũ quilibet habet iuriſditionem principalẽ diuerſi loci, & ſi ep̃s propter hoc excõicaret iudicem ſecularem, excõicatio eſſet nulla cum incipiat a præcepto ipſo iure inualido ſecundum eum, quod dicit eſſe no. quod dictum pro no. refert & ſequitur Soci. in conſi. ſuo xcix. inci. ſereniſſimus &c. in fi. in iij. vol. credo tñ q̃ prędicta recipiant limitationem niſi vnus iudex vellet occupare iuriſditionẽ alterius, vtputa, ſi iudex laicus vellet procedere contra clericum, nam iſto caſu licet iudex laicus non habeat iuriſditionem a iudice eccleſiaſtico, tñ iudex eccleſiaſticus poterit inhibere iudici laico, per totum ti. de fo. compe. maxime per ea quæ habentur in c. ij. de foro compe. in vj. & in c. ſi iudex laicus. de ſen. excom. eod. ti. cum ſi. & an inhibitoria fieri poſsit parte nõ citata, & an & qñ iudex eccleſiaſticus poſsit inhibere iudici ſeculari, vide doc. maxime do. An. & Abb. in c. tuam. de ordi. cogni. & in c. ſuper eo. el j. & in c. cum teneamur. de appel. & in c. dilectus filius. de reſcrip. & Fede. de Sen. in conſi. ſuo ccc. inci. factum tale eſt, debitor promiſit &c. & Alex. in conſi. xcij. inci. viſis actis &c. in iiij. col. in ij. vol. & Lau. de Rodul. in trac. vſurarum quem poſuit in c. conſuluit. in cxxxj. q. de vſur. & Spe. in titu. de appel. in verſi. ſed quæritur. & Pet. de Anch. in conſi. ccxxxv. incip. caſus talis eſt, poſt præceptum &c. & d. Franc. de Are. in conſi. xx. inci. in quæſtione & cauſa. in pen. col. verſi. circa ſecundum dico &c. & in cõſi. lxxv. incip. diligenter. in j. col. & Bald. in addi. Spe. in ti. de citatione. in iiij. col. in verſi. incipi. inhibitio poteſt fieri &c. & Alexã. in conſi. cxlix. incip. in cauſa &c. in ij. col. in vj. vol. & in conſi. cccliij. incip. præſtantiſsime doctor &c. & in conſi. lxviij. inci. in cauſa & lite &c. & ibi in conſil. ſeq. per totũ. in vij. vol. & alias q. in materia inhibitorie videas per Bal. in l. j. C. de diuer. reſcri. per Fede. de Sen. in conſi. cxv. incip. caſus talis eſt, quidam delegatus, & in conſi. xcvij. incip. qm̃ &c. & per Ioan. de Ana. in c. tuas dudũ. in vlt. col. de vſur. & per Lud. Ro. in conſil. cccxxx. incip. circa primum. in ij. colum. & per d. Phil. Deci. in conſi. xxxiij. incip. viſo puncto. in j. col. & vide tex. & gl. in c. nõ ſolum. de appel. in vj. & in c. j. de offic. ordi. & in c. romana. & in. §. ſinauiẽ. de app. eo. lib. Nec iſta paruifacias, quia quotidie verſant in palatijs & de facto contingunt.

491 Pluries diſputaui de vno, videlicet an non obediẽs primo mandato ſi ſecũdo paruit euitet pœnam primi mandati? & primo videtur q̃ illam non euitet, quia iam in illã incurrit & iam illa pœna eſt commiſſa, ſed in contrarium reperio gl. in authen. de non alienan. in. §. quia vero. in verſic. iudicibus. quam ibi no. Ang. & idem tenuit Spec. in ti. de contumacia. in. §. nunc dicamus. in verſi. ſed quid iſte paruit vltimo &c. & ibi prope in verſi. ſed pone &c. ponit ipſe Spec. conſimilem quęſtionem, videlicet iudex mandat Titio vt aliquid faciat ſub pœna decẽ, qui non obedit, poſtea eidem mandat illud idẽ ſub pœna xx. & ſimiliter non obedit, & tũc iudex eidem mandat illud idem ſub pœna 50. & ſimiliter non obedit, an tũc poſsit exigere oẽs dictas pœnas? finaliter poſt multa argumenta pro, & contra, concludit q̃ poterit tm̃ exigere vltimã pœnam, quia iudex comminando maiorem pœnam videtur recedere a minori pœna. alleg. l. ſtichus. ff. de manu. teſta. & l. ſi ita ſcriptum. ff. de hæredi. inſtit. & l. pen. ff. de præto. ſtipu. & l. qui bis idem. ff. de verbo. obli. ad quod etiam vide Bar. in l. ius alimentorum. §. ſed ſi non conſtat. ff. vbi pup. educa. deb. Tene menti quia videbis millies in facto.

492 In legitimatione alicuius illegitimi diligenter eſt aduertendum ꝙ in ſupplicatione quæ ſit pro tali legitimatione fienda ponantur omnes qualitate illegitimatis, alias non valeret legitimatio tanquam ſubreptitia. iuxta no.ꝑ Bar.in l.ſi qua illuſtris.C.ad orfi.& in l.eam.C.de fideicom.tñ teneas menti perpetuo ꝙ ſi princeps ĩ ipſa legitimatione vtitur verbis generalibus includentis dictas qualitates ſuper quibus diſpenſat gratia non vitiatur.ita ſing.dixit Pau.de Ca.in conſil.ſuo ccxxj.inci.ſuper puncto iſto &c. in fi.ꝙ dictum pro no.refert & ſequitur Soci.in conſi.lxiij.incipi.viſis teſtamento &c. in iij.col.in iij.vol.& refert etiam d.Alexã. ita conſuluiſſe,& Ioan.de Ana.in conſil.ſuo xcv.incip.viſis & ponderatis &c.& do.Benedi.Capra.in conſi.clvij.incip.fuit diſputatum per papam Martinum &c. de quo latius per Socin. in dicto ſuo conſilio. Teneas menti, quia iſtud dictum poteſt ſeruire ad multa &c.

493 Iuſtum & equum eſt vt adminiſtrator alienarum rerum cum remouetur ab adminiſtratione reddat rationem adminiſtrationis, & iſtud habet locum etiã in fratre qui ſtetit in communione cum fratribus, & adminiſtrauit bona cõia fratrum,& rexit domum,nam talis tenetur qñ volũt ſe diuidere reddere rationem adminiſtrationis iſta late ponit Soci.in conſi.ſuo xlvj.inci.Cum in præſenti.in j.col.& in conſi.lxxiij.incip.circa primũ.in j.col.de qua materia etiam habetur per eundem Soci.in conſi.ſuo cxlix. in j.vol.& in conſil.xl.inci.circa primã &c. in j.col.in iiij.vol.vbi nota.loquitur in hac materia, de qua etiam materia habetur in c.qualiter & qñ,el ij.& ibi per glo.in verſi. redde.extra de accu.& per Pau.de Ca.in l. vix certis.ff.de iudi.& de hac materia etiã habetur per do.Phil.Deci.in conſi.ſuo cx. incipi.vere.in penul.col.vbi inter alia dicit ꝙ redditio adminiſtrationis etiam hæredẽ adminiſtratoris aſtringit.& habetur per eũdem in conſi.clxxviij.incip.in cauſa,in j.& ij.col.& per Bal.in rub.extra de procur.in ij.col.in ver.nunquid poſt longum &c.vbi dicit ꝙ etiam non obſtante curſu longi temporis adminiſtrator tenetur reddere rationem adminiſtrationis. Et teneas menti ꝙ adeo eſt verum hoc ꝙ adminiſtrator tenetur reddere rationem adminiſtrationis, ꝙ etiam filius tenetur reddere rationem adminiſtrationis,de his quæ viuente patre adminiſtrauit, licet pater illam non petierit. ita ſing.dixit Abb.in conſi.ſuo ij,incip.magnificus do.Ioan.&c.alias incipit, vt clare materia &c.in vj.dubio.in j.volu.quem refert & ſequitur Soci.in conſi.lxxiij.incip.difficultatem.in vj.colum.in iij.vol.& in dicto conſi.xl.in j.col.in iiij.vol.& do.Phil.Deci. in dictis ſuis conſilijs &c.& Socin.in conſi. xcij.incipien.viſo.in ij.col.in iiij.vol. & an adminiſtrator qui ſemel reddidit rationem adminiſtrationis teneatur illã vlterius reddere vide Soci.in d.conſi.xcij.in j.& ij.col.

494 Probationes, vt credo te ſcire,debent de neceſsitate concludere,alias nihil operãtur.c.in præſentia.de proba. &c.& ibi per omnes.l.neq; natales.& l.ad probationem. C.de proba.& habetur in l.non hoc.C.vnde legiti.voluit Bald.in l.ij.in vlti.col.C.de bono.poſ. ſecundum tabu.& in l.j.in ij.col. C.de fur.& probatio debet concludere per neceſſe,non autem per poſsibile,ſecundum Bald.in l.ad probationem.la ij.C.de proba. dixi latius in repeti.rubr.C.de probatio.in lxxiij.col.de quo etiam per d.Phil.Deci.in conſi.cccxxj.incip.in cauſa.in ij.colum. Teneas tñ menti ꝙ iſtud fallit vbicunq; cauſa eſſet commiſſa ſola facti veritate inſpecta, nam tunc receditur a regulis iuris cõis, & talis cui committtitur cauſa,eo modo poteſt credere probationi ſolum perſuaſiue & nõ concludenti.ita voluit Bal.in l.ſola.in fi.C. de teſti.quod dictum refert & ſequitur Ange.de Are.in.§.in bone fidei.in vlt.col.inſtitu.de actio.& do.Fran.de Aret.in conſi.ſuo lxxxiiij.inci.diligenter ponderatis his &c. in iiij.col.& in conſi.ccxxvij.incip.in cauſa dñe Anto.&c.in ij.col.& Iaſ.in l.certi cõdictio.in.§.ſi nummos.in vij.col.ff.ſi cer.peta.& vide quæ dixi ſupra in ſing.cij.incip. clauſula.& in ſingu.cclxxij.incip.in hac inclita ciuitate &c. & in ſing.cccclxxxvj.incip.Communiter ſcitur &c.

495 In contractibus & alijs diſpoſitionibus attenditur quod ſolet fieri & validũ eſt argu.a ſolitis.l.illud.& ibi Bar.ff.de excuſ.tuto.l.ij.ff.de ſponſa.l.vel vniuerſorum.ff.de pign.actio.l.cum de in rem verſo.ff.de vſu. de quo latius per Iaſ.in l.vt liberis.in iij.& iiij.col.C.de colla.& adeo hoc eſt verum ꝙ res ſimpliciter data ĩ emphyteoſim per prælatum tñ cenſetur data in tertiam generationem,ſi erat ita conſuetum.ita dixit not.Bal. in addi.Spec.in ti.de loca,in iij.col.verſicu. eccleſia poteſt dare in emphy.&c.quod dictum pro valde no.refert & ſequitur Iaſ.in l.certi condictio.in.§.ſi nummos.in iiij.col. ff.ſi certum peta.vbi dicit ꝙ hoc dictũ nunquam eſt tradendum obliuioni,Et in ſimili

dicit ꝙ conceſsio in emphyteoſim facta pro ſe & filijs ſimpliciter, intelligitur etiam de filijs naſcituris, nedū de natis tunc ſi ita erat conſuetum. alleg. hoc voluiſſe Ioan. de Imo. in c. potuit. de loca. Item in materia iſta ſubdit ꝙ ſi papa conſueuit in inueſtituris quas facit rectoribus temporalibus locorū eccleſiæ, puta Marchie Anchonitane concedere iuriſdictionem mortis & vltimi ſupplicij & publicationis bonorum ꝙ iſta duo veniunt vbi etiam nō fuerunt expreſſa per papam. ita ſecundum eum dixit Lud. Roma. in conſi. lviij. incip. ad diſcutiendum. in ij. col. Et alia etiam ad hanc materiam adducit Iaſo. vbi ſupra quæ per te videas.

496 Conſtitutio præcarij appoſita in inſtrumento eſt maxime importantie, vt habetur per ſcribentes in l. quoties. C. de rei ven. & per Ioan. And. in addi. Spec. in ti. de emp. & ven. in. §. ſciendum. in x. col. in verſi. quid ſi res vendita &c. in addi. incip. hic dubitatur, & per Ant. de Bu. in c. cum veniſſent. in iij. col. de reſti. ſpol. & per Lud. Rom. in conſi. clxxxix. incip. ſtante primo quæſito &c. & per Alex. in conſi. xxvij. incip. viſo libello. in iij. col. in j. vol. & in conſi. xxviij. inci. viſo &c. in ij. col. in ij. vol. & in eo. vol. in conſi. lxxxij. inci. Perſpectis &c. in iij. iiij. & v. col. vbi plura not. ponit in materia. & Bald. in conſi. ccccxxxviij. inci. magnifici viri. in ſi. ij. col. in iij. vol. & per Alex. in conſi. lj. incip. Ponderatis &c. in vlti. col. & per eundē Alex. in conſi. dcccclxvij. incip. perſpectis. in iiij. col. & in conſi. cccv. incip. lecto & diſcuſſo. in ſi. vij. & in prin. viij. col. & in conſi. cccliiij. incip. viſo proceſſu &c. in j. col. & per Bal. in conſi. cccccvj. incip. venditor cōſtituit &c. in iiij. col. & per Iaſ. in l. fi. in xcv. colū. C. de iure emphy. & in. §. actionum. in xxvj. col. inſti. de actio. & in l. ſi is pro emptore. in xciij. & xciiij. col. ff. de vſucapi. & per Rapha. Cu. in conſi. clv. incip. Antognolus. in pe. col. verſi. ad ſecundum. & in conſilio xlj. incipi. ad primum quæſitum. & per Pau. de Caſt. in l. j. §. ſi rem. ff. depoſi. & per Ang. in l. quanuis. in. §. j. ff. de acquir. poſſ. & per Oldra. in conſi. cxxxix. inci. ad habendam &c. in vlti. col. & per Alexan. in conſi. lxxxiij. incip. viſo. in ſi. ij. col. in vj. volu. & ibi in conſi. cclij. incip. in cauſa & lite. in ij. colum. & eod. vol. & in conſi. cliij. incip. circa &c. per totum conſilium. & ibi in conſi. clxxxv. incip. in cauſa. in ij. col. & habetur per docto. In alijs etiam locis quos laborioſum magis ꝙ ſubtile eſſet adducere, in quibus locis ponunt not. dicta in hac materia, ſed ſcias ꝙ talis conſtitutio precarij licet ſit magne importantie tamen nihil operatur ſi apponatur ſuper re incerta, ſecundum Bar. per illum tex. in l. iij. in. §. incertam. ff. de acquiren. poſſ. vbi dicit ꝙ cum quidam emiſſet centum tabulas terræ in prædio tuo in illa parte quam eliget venditor, licet tunc conſtitueret ſe præcario nomine illius emptoris poſsidere nihil facit propter incertitudinem quæ eſt ratione loci & quote, licet enim exprimatur certus numerus tabularum, tamē eſt incertitudo ratione quote fundi, quia non dicitur de tertia vel quarta parte fundi, nec dicit in parte orientali vel occidētali, vt dicit Alexan. in dicto. §. certam. Quod dictum pro not. refert & ſequitur domi. Philip. Deci. in cōſilio ccxxvj. incipien. magiſter Ioannes. in fin. penul. colum. quod dictum poteris addere his quæ late dixi in materia incertitudinis in repetitio. mea rubri. C. de probatio. in lxxiiij. colum. cum x. col. ibi ſequentibus &c.

497 Sepiſsime in iure idem operatur timor ſeu ſuſpicio rei quod operatur ipſa res, vt dixi ſatis late plura dicta pro hoc adducendo in l. prima in decima colum. ff. de quæſtionib. Sed vltra omnia quę ibi dixi teneas menti perpetuo in dicta materia vnum ſingulare verbum auri & honoris plenum, videlicet, ꝙ fuga non facit indicium ad torturam, quando aufugiens iam erat inquiſitus de delicto, quia tunc videtur habuiſſe iuſtam cauſam fugiendi, ſecus ſi fugit ante inquiſitionem contra eum formatam, quia tunc talis fuga cōtra eum facit indicium ad torturam. ita dixit Bart. in l. prima. ff. de bonis eorum qui ante ſenten. ſibi mor. conſci. argumen. illius tex. quem refert & ſequitur Ange. in l. fina. in penulti. colum. ff. de quæſtionib. & Mathe. in nota. ſuo cliij. incipien. nota quod tota &c. & Ludo. Roma. in l. lege Cornelia. in ij. colum. ff. ad Sille. & Ang. de Are. in tractatu maleficio. in verbo, fama publica. in verſicu. an fuga ſit ſufficiens, & Iaſo. in repetitio. l. admonendi. in lxvij. colum. in fine. de iureiuran. de quo etiam dixi ſupra in ſingulari cxv. incipien. fuga. ita eodem modo dicas ꝙ fuga etiam non facit indicium quando erat ſuſpicio vel timor de accuſatione vel de inquiſitione fienda, licet nondum eſſet formata. ita notabiliter dixit Ludoui. Roma. in dicta l. lege Cornelia. ff. ad Sillenia. quod dictum refert & ſequitur domi. Philip. Decium in conſilio ſuo ccxxxiij. incipien. in effectu. in j. col. quod eſt multum not. quoniam raro quis fugit ſi

non habet ſuſpicionem ꝙ contra eū proce-
datur per inquiſitionē vel per accuſationē.

498 Bona minorum immobilia regulariter
nō poſſunt alienari ſine decreto iudicis vel
ſuperioris, vt habetur in toto ti.ff.de rebus
eo.& in toto ti.C.de prædi.mino.hoc tñ fal
lit in alienatione facta a patre de bonis filij
minoris,qm̄ pater qui habet legitimam ad-
miniſtrationem bonorum filij poteſt aliena
re bona immobilia filij, etiam ſine decreto,
quia lex multum confidit de paterna pieta-
te.ita dixit Azo in ſum.de bon.quæ libe.in
verſi.habet autem pater &c.quod dictū re-
fert & ſequitur Bald.in l.j.ff.de reb.eo. vbi
dicit ꝙ iſtud dictum Azo.alibi non reperit.
quæ omnia refert & ſequitur d.Phil.Deci.
in conſi.ſuo ccix.incipi.In caſu &c. in j.col.
vbi dicit ꝙ idem dixit Bald.in l.præſes.C.
de tranſa.& alij, vt ibi tradit Alex. & dicit
ꝙ hoc etiam dixit Bal.per illum tex.in l.fi.
§.ſinautem es alienum.C.de bo.quæ lib.de
quo latius per d.Phil. Deci.in dicto eius cō
ſi.ccix.incip.in caſu &c.

499 Licet diſpoſitio teſtatoris facta in vno
caſu ad alium caſum porrigatur ex tacita et
veriſimili mente ipſius teſtatoris , vt habet
in l.fin.C.de inſti.& ſubſti.ſub condi.fac.&
in l.titius.in.§.lucius.ff.de lib.& poſth.cum
ſi.pro quo facit gl.no.in l.tale pactum.in.§.
fin.ff.de pac.Iſtud intelligitur & eſt verum
qn̄ tractatur de rebus,quia tunc fit extenſio
de vna re ad aliam ex tacita & præſumpta
mente teſtatoris, ſecus autem eſt qn̄ tractat
de perſonis,quia tunc nō debet fieri exten-
ſio de vna perſona ad aliam etiam ex tacita
& veriſimili mente teſtatoris.ita dixit Are.
in l.gallus.§.& quid ſi tantum.in iij.colum.
in verſi.ſecundo adde.ff.de libe.& poſthu.
quod dictum refert & ſequitur d.Phil.De-
ci.in conſi.ccxj.inci.ſubtilis eſt &c.in pen.
colū.vbi plura adducit ad corroborationē
huius dicti .quod dictum ēt refert & ſequit
ipſe do.Phil.Deci.in conſi.ccxiij.inci. in ca
ſu &c.in iij.colum.vbi videas.& in conſil.
cclxxiij.incip.in caſu.in fi.j.col.& in conſi.
cclxxxvij.inci.in caſu.in iiij.col.& in con-
ſi.ccxcj.incip.viſis , in iiij.col.& in conſilio
cccxiiij.incip. Pro reſolutione &c.in j.col.
& in conſi.ccclxxvij.incip.viſis.in ij.col.&
in conſi.cccxciiij.inci.pro vera.in iiij.col.

500 Sponſalia de futuro ſoluunt ambo, vel
vno ex ipſis ſponſis renuente, etiam ſi talia
ſponſalia ſint iurata.c.ij.& c.requiſiuit.ex-
tra de ſponſa. Quod verum intelligitur niſi
ſequatur copula carnalis inter eos, qm̄ talis
copula ſequens operatur vt talia ſponſalia
de futuro tranſeant in ſponſalibus de præ-
ſenti,vt in c.veniens.de ſpōſa.quo caſu nec
etiā papa poſſet ſecuta tali copula tale ma-
trimoniū diſſoluere.iuxta illud, Quos deus
coniunxit homo non ſeparet, vt in c.ſunt q
dicūt xxvij.q.ij.& in c.an quod.& in c.pe.
xxxiij.q.ij.& in c.inter corporalia. de trāſ-
la.epiſcopi.& voluit Archidi.in c.quapro-
pter.xxvij.q.ij.& Bal.in l.deo nobis.in iij.
col.C.de epiſ.& cler.vt latius dixi ſupra in
ſingul.clxv.incip.ſcriptum eſt &c.Et circa
hanc materiam teneas menti perpetuo ſin-
gulare verbum, videlicet ꝙ ſicut papa non
poteſt diſſoluere ſponſalia cōtracta per ver
ba de futuro,qn̄ ſecuta eſt carnalis copula :
quia,vt dixi,tunc tranſeunt in matrimoniū
legitime contractum per verba de præſen-
ti,& matrimonium legitime contractū non
poteſt diſſolui per papam,vt dixi,ita nō po
terit diſſolui matrimonium contractum per
verba de futuro,ſi antequam eſſent contra-
cta dicta ſponſalia per verba de futuro præ
ceſsiſſet inter ipſos ſpōſos copula carnalis,
cum ipſa copula antecedens ſponſalia de fu
turo , ita validet & transferat ſponſalia de
futuro in ſponſalibus de præſenti ſicut co-
pula poſtea ſubſequens. Ita ſing. dixit d.Io.
de Neuizanis Aſteñ. vir profecto doctiſsi-
mus in ſua ſylua nuptiali.in v.char.in j.col.
vbi alleg.ad hoc quendam do. Clau.in rub.
ff.ſolu.ma.quod dictum,ni fallor,eſt ſumme
notandū, cum quandoq; contingat in facto,
pro quo dicto facit in ſimili quod voluit Io.
And.in c.de teſti.extra de teſti.& in addit.
Spe.in ti.de teſte.in.§.ſequitur.circa fi.ver-
ſi.quid ſi teſtes &c. vbi dicit ꝙ tātum valet
iuramentum teſtis poſt depoſitionem quan
tum ante depoſitionem: de quo ego late di-
xi in reperi.mea.l.fi.C.de proba.in xxxj.&
xxxij.charta.vbi videas , vide quæ dixi in
practica mea cauſarū criminalium.§.quo-
niam,nume.xxxviij.

501 Tritum eſt in iure in pluribus locis ꝙ ſo
cietas ſeu communio operatur vt inhabilis
gaudeat priuilegio habilis,cum quo cōcur-
rit in ſocietate vel communione , vt habe-
tur in l.ſi is qui duos.ff.de libe.lega.& in l.ſi
cōem.ff.quemadmo. ſerui.amit.& in c.per
tuas.de arb.de quo latiſsime locutus ſum in
repe.mea.l.fin.C.de proba.in vj.char.& ſu-
pra in ſing.meo clxxx.incip. plura & plu-
ra &c. & in l. de minore.in.§.tormenta. in
ij.col.ff.de quæſtio.de qua materia habetur
etiam per Soci.in conſi.ſuo cxxx.incip.vi-
ſa continentia &c.in vlt.col.in j.vol.& per
do.Nellum in tracta.bannito,in j.parte,t ij.
tempo.

tempo.& in xvj.q.& per Alex.in conſi.ſuo cxiij.inci.Perſpectis &c.in penul,col. in vj. volu. vbi ſingulariter loquitur in materia iſta.Sed vltra omnia quæ dixi in hac materia in dictis locis teneas ppetuo menti aliud ſingu.verbum,quod,videlicet,ſi femina naturalis tantum ſit nupta viro legitimo & naturali,ipſa etiam propter qualitatem mariti legitima efficitur, nā capacitas viri ad vxorem porrigitur, vt no.Bal.in l.ſi quis per illum tex.C.de natu.libe.ita ſing. dixit Ang. in auth.quib.mo.natu.effi.ſui.in.§.quod verò in fin.quod dictum pro ſing. refert & ſequitur d.Phili.dec. in l.femine in ij. colū.ff. de reg.iur.Tene menti,quia, non fallor, eſt mirabile & ſing.verbum, & magne importantie,nec memini me alibi vidiſſe.Et ſcias ēt ꝙ per ingreſſum religionis baſtardus efficitur legitimus,vt dixi ſupra in ſing.273.incip.notiſsimum &c. in j.col. in verſi.limitotī &c. & in repeti.mea rub.ff.de fideiuſ. in xxviij.col.vbi videas.

502 Sententia ſi fuit dicta nulla,& poſtea expreſſe ſit confirmata,meretur executionem etiam ſi fuiſſet dicta nulla ex defectu iuriſditionis,ita not.dixit Inno.in c.j.de confir.vti. vel inutili.quod dictū pro valde not. refert & ſequitur Angel.de Aret. in.§.quadrupli. in xx.col.inſti. de actio.vbi dicit ꝙ idē voluit Ant. Imo.& Raph.in l. ſi expreſſum ff. de app.Tu dicas vltra eum ꝙ idē voluit Inno.in c.ſuper literis in glo.ſuper verbo.forſan. de reſcrip. Abb.in d.c.j. de confir.vti. vel inuti. & Angel.in l.ij.in vij. fallen. ff.ſi quis in ius voc.non ier. & Bal.in l.j. in ver. circa tertium C.quan.prouo.non eſt neceſ. & domi.Fran.Cur.in conſi.ſuo lxvj.inci. ſuper præmiſſa in xviij.colum. vbi allegat rationem dicens ꝙ magis debet attendi ſentētia confirmans quam ſententia confirmata ad quod allegat Alexā.in l. de pupillo in.§. qui opus circa v.columm,de oper. no. nuncia. Et iſta poteſt addere ad materiam confirmationis.

503 Ex pace treugua facta inter aliquos ſepius plura oriūtur dubia, & ideo ſtatui nūc data opportunitate aliqua circa talem materiam in medium afferre,ideo ſcias ꝙ ſi duo inimici fecerunt pacem & promiſerunt ſe inuicem non offendere ſub pœna, ſi alter eorum poſtea committat aliquam cauſam propter quam offendi poſsit poterit ex illa cauſa impune offendi non ex antiqua inimicitia ſuper qua eſt facta pax, ſecundum Bal. in l.quero.§.inter locatorem, & volunt cōmuniter ſcrib,in l.qui ſeruum ff. de verbo. oblig.& ideo dixit Bar. in l.aut facta.§.cauta.ff.de pe. ꝙ ſi facta pace te offendi non ex veteri inimicitia, ſed ex noua cauſa ꝙ non rumpo pacem.quod eſt not. ſecundū Alex. Pau.de Caſt.& Iaſ.in d.l. qui ſeruum.& idē tenet Bald. in cap.j.in princ.in ij.colum. de pace tenen.do.Anto.& Imo.in c.cum inter. per illum tex.extra de renū.Ludo. Roma. & Alexand. in l.ſemel mora ff.ſolu. mat.& Ludo.Ro.in conſil.ſuo clxxxiij.incip.in caſu propoſito &c.& Alex.in conſi. ſuo xix. incip.viſo proceſſu cauſe vertētis inter procuratorem in j.volu.Et tene menti perpetuo ꝙ offendens ex noua cauſa non dicitur rumpere pacem etiam ſi talis noua cauſa ſuperueniens non eſſet iuſtā cauſam offendēdi,ſecundum Alex.in d.conſi.xix. quem refert & ſequitur pro valde not.do.Iaſ.in d.l. qui ſeruum in prin.ij.colum.& ibi ſubdit ꝙ in dubio offenſa præſumitur facta ex cauſa de nouo ſuperuenta, & ſic licite & non ex antiqua.ita dicit tenere Bal.in l.ſi prædium ad fin.C. de edi. actio.quod dictum reputat ſing.Alex.in d.l.qui ſeruū & in l.ſemel mora.& ibi dicit ꝙ illam deciſionem Bald.velut auream nunquam obliuiſcaris.Et in materia noue cauſe vide etiam Alex. in conſi. ccccl xij.inci. viſo themate ſupraſcripto & atteſtationes &c. Et ex ſupradictis poteris limitare iura dicentia ꝙ inualida non ſunt in conſideratione, de quibus aliquid ſupra dixi in ſingula. meo cclxxiiij. incip. licet &c.vbi videas.

504 Virtus iuramēti multiplex eſt, vt tractāt doc.in authen.ſacramenta puberum C.ſi aduer.ven. & in l. ſi quis maior C.de tranſac. in l.ſi quis pro eo ff.de fideiuſ.& in l.ſi quis inquilinos ff.de leg.j.& in c.cum contingat extra de iureiur.& in c.quamuis de pact.in vj.& in c.licet mulieres de iureiur.eo.lib.& in alijs locis. & dixi ego ſupra in pluribus ſingularibus. Sed vltra omnia quæ dixi in hac materia in d.ſing.meis,ſcias ꝙ iuramētum appoſitum per teſtatorem in teſtamēto habet vim clauſule codicillaris,adeo ꝙ venientes ab inteſtato intelliguntur rogati,qa iuramentū facit vt actus valeat omnimodo quod poteſt valere,vt in l.cum pater in.§.filius matrē ff.de leg.ij.ita dixit Bartol. in l.ſi quis in principio in vlt.colū.ff. de leg.iij.& in l.ſi quis pro eo,in vij.& viij. membro ff. de fideiuſ.& in l.j.in §.ſi quis ita ff.de verb. oblig.& Bal.in l.eam quam in iiij.col.C. de fideicō. qui dicit ꝙ iſta eſt mirabilis virtus iuramenti & in l.ſi iure C.de teſta.ma. quos omnes refert & ſequitur Iaſ.in d.l. eam quā

in x.colũ.nu.17.vbi etiam alia adducit ad corroborationem prædictorum quem videas,& idem ipſe dicit in l. ſi conuenerit in iij.col.ff.de iur.om.iudi.

505 Antiqua in pluribus caſibus ſunt fauorabiliora & magis priuilegiata ꝙ ſint recẽtia, vt hr per doct.in c. cum cauſam de probat. & in c.cum dilectus de ſucceſ.ab inteſta. & in c. ſi papa. de priui. in vj. & in pluribus alijs locis,quę gratia breuitatis omitto. Et ideo teneas menti duo. Primũ eſt ꝙ in antiquis fama facit plenam probationẽ, ſecũdũ Inno.in c. veniẽs de verbo.ſig.in vj. & in c. veniens el j. de teſti. & Bal. in authen. quas actiones in fi.C.de ſac.ſan.eccle. & dixi late in l.de minore in.§.pluriũ in xiij.colũ. ff. de qõ.Secũdo tene ẽt mẽti ꝙ apocha priuata nullo adminiculo nec teſtiũ nec comparationis literarum ſuffulta in antiquis ſemipleне probat.ita ſingu. dixit do. Ant.in c.ij. in iiij.col.ver.tertius caſus &c.de ſi.inſtru.allegat Io.And.in addi.Spec.in ti.de inſtru.edi. .§.nunc dicendũ.ſuper verſic.quid ſi producẽs &c.quæ duo dicta refert & ſequitur Iaſ. in l.cum aliquis nu.v.& vj.C. de iu. deli.& ibi ſubdit ꝙ ſi apparet ſentẽtia q̃ ſit lata de antiquo licet non appareat aliqua acta præceſſiſſe,tamen talis ſententia in qua dicitur viſo libello,viſa li.conteſt.& viſa probatione &c.probata acta præceſſiſſe allegat plura de quibus ibi per eum. & ibi ẽt ponit qđ dicatur factum de antiquo & vide ſupra in ſing.436.incip.late &c.

506 In teſtibus plurimum conſiderantur qualitates perſonarum ipſorum teſtium, nã aliquę ſunt qualitates quæ in totũ annullãt dictũ ipſorum vt infamia, excommunicatio, bannum,& ſimilia,alique etiam ſunt qualitates quæ minuunt fidẽ ipſorum teſtium vt eis non plene credatur. Et ideo ſcias ꝙ illi qui aſcendunt cacumina edificiorũ pro illis reficiendis vel reparandis ꝙ talibus ſi examinantur in teſtibus non datur plena fides, ſed eis minuit̃ de fide.ita dixit Ang. in l.j.§. beſtias ff.de poſtulã. quẽ refert & ſequitur Io.de Ana.in c.j.in iij.colũ.extra de tornea. quod nota,quia poſsit contingere de facto.

507 Viget quandoque ſtatutum in ciuitatibus quo cauetur ꝙ non poſsit per officiales ſeu ſuſdicentes cognoſci de delictis cõmiſſis retro, puta per tres annos, tali caſu non obſtante tali ſtatuto poterit tamen vltra tẽpus ſtatuti procedi contra illum qui fabricauit falſum inſtrumentum, quia tale crimen falſi intelligitur eſſe exceptum a tali ſtatuto. ita ſing.dixit Pet.de Anch.in repe.c.cãnonum ſtatuta in lxxvj.col.extra de conſti. quod eſt ſingu. non propter ſtatuta terrarũ loquẽtia,vt ſupra dixi.Et hãc doctrinã addere poteris his quę dixi ſupra in ſing.163. incip.crimen falſi &c.& in rub.ff. de falſis.

508 Tractant doc.in pluribus locis,an frater poſsit eſſe teſtis pro fratre,quos ego adduxi in l.j.§.ad qõnem in ij.colum.verſic. limitã ẽt &c.ff. de qõni.Sed vltra ibi dicta ſcias ꝙ vbi dictum fratris fratri prodeſt & nemini nocet,vt eſt quando purgat fratrem de hereſi,tunc valet eius teſtimonium tex.eſt no. in c.literas de præſump.per quod poteſt inferri ꝙ frater de crimine inculpatus poteſt ducere fratrem contra fiſcum ad probandũ quod fecit ad ſuã defenſionẽ, quia per hoc non dicitur nocere fiſco qui tractat de lucro pœnali & odioſo cum alterius iactura arg. eius quod no.in l.ſi is cui.§.j.ff.de fur.ita nota.dixit d.Flo. in l. teſtis idoneus ff.de teſti. quod eſt menti tenendum in practica.

509 Alias dixi tibi ſupra in ſing.2.inci. ſi plures &c.ꝙ ſi plures rei debendi conſtituerẽtur,attamẽ ſi in rei veritate ad vnũ tantum peruenit pœcunia alij hñr loco fideiuſſorũ, & gaudent beneficio fideiuſſorũ,vt ibi late dixi adducendo plures doc.hoc affirmãtes. Nunc aũt addo vnum in tali materia,videlicet ꝙ ad probandũ hoc ꝙ pecunia peruenit ad illũ tantũ poterit alius vel alij correi adduci in teſtes & hoc probabunt, quia nõ principaliter intereſt ſua teſtimonium ſuum ita not.dixit do.Flo.in l.nullus poſt prin.ff. de teſtib.quod dictum poteris addere dictis ſupra in d.ſing.ij.

510 Verba in dubio intelligenda ſunt ſecũdũ ſubiectã materiã l.ſi ex legati cã ff.de verb. obli.ſtipulatus ff.de vſur.l. ſi vno ff.loca.& vt hoc modo intelligãtur debẽt impropriari verba l.ſed ſi poſſeſſori.in §.ſed ſi rerũ ff. de iureiu. & eſt gl.in l.ſi mãdato titij.§.paulus reſpondet ff.mã.de quo per Io. de Ana. in conſi.ſuo lx.inci.in qõne iſta &c.in fi. & per Soci.in conſi.tj.inci qm̃ &c. in viij. col. in iij.vol.item verba contractus debẽt intelligi ſecũdũ naturã contractus l.fin.C.de non nu.pe.l.ſi ſtipulatus ff.de vſu.voluit Inn. in c.ex literis de iure patro.& Bald.in rub.C. de contrahen.emp. in ix.q. & habetur in l. damni infecti quidã ff.de dam.infe. & ideo ſcias ꝙ ſi in contractu emphyteotico reperiantur inſerta iſta verba, videlicet quod emphyteota poſsit vendere ſua melioramẽta,nõ tamẽ poterit illa vẽdere domino irrequiſito,quaſi iſta verba ſimpliciter prolata debeant intelligi ſecundum naturam con-

tractus cui inſeruntur, ita dixit Spe. in titu. de loca. in. §. nunc aliqua verſic. xciij. quod dictum refert & ſequitur d. Flo. in l. ſi ſtipulatus ſit in prin. ff. de vſu. pro quo facit tex. in l. j. C. de meta. li. xj. & ibi Bar. vbi dicitur ꝙ ſi colonus vult vẽdere fructus perceptos in fundo pro iuſto precio dominus præfertur vnicuiq; emere volenti.

511 Notoria ſunt magne importantie & propterea ſepe receditur a regulis iuris, vt ego dixi in l. patre vel marito in xij. col. ver. facit ẽt dubiũ &c. ff. de qõ. & in l. pe. in j. col. eo. ti. & in repe. mea rub. C. de prob. in xlj. xlij. xliij. xliiij. & xlv. col. & in practi. mea cau. cri. in §. ij. q. nu. 41. cum plurib. nu. ibi ſeq. Et ideo teneas menti ꝙ licet ordo iuris ſit ſeruãdus in iudicijs & proceſsibus, alias ſententia & proceſſus eſt nullus, vt habetur in l. prolatam. C. de ſent. & dixi ſupra in ſingu. meo. 354. inci. in dubio &c. hoc tamẽ nõ habet locum in notorijs in quibus licet non ſit ſeruatus ordo iuris tamen valet proceſſus licet iudex peccet, ita dixit Innoc. in c. tua de coha. cle. & mulie. & Ioan. And. in c. veſtra eo. ti. ante fi. vbi dixit ꝙ licet iudici non ſit factũ notoriũ, & ſi iudex peccet ferẽdo ſententiam priuſquã hoc probetur tamẽ eius ſententia irreuocabiliter tenet, quę omnia refert & approbat d. Flo. in l. ſi irruptione in. §. ad officiũ in fi. verbis ff. fin. regun. quod dicit no. eſſe ad limita. eorum quę no. per Bartol. in l. hæc ff. ex quib. cau. in poſ. eatur. de quo etiam dixi ego in d. l. pen. in j. col. ff. de quæſtio.

512 Adduxi tibi aliqua circa materiã regule quę de nouo emergunt nouo indigent auxilio ſupra in ſing. 142. incip. cautũ &c. in ſingu. 233. incip. quæ de nouo &c. & in l. j. in. §. fi. in vj. col. cum tribus col. ibi ſeq. ff. de qõ. Nũc aũt dico tibi vnũ in dicta materia, vide licet ꝙ ſtãte ſtatuto vel diſpoſitione iuris cõmunis ꝙ in cã appellationis vel nullitatis nõ recipiantur noue probationes ꝙ tñ poterũt recipi ſi de nouo emergunt, quia cũ non potuerint claudi in præcedẽti iudicio ne fruſtra oriãtur poterũt de nouo allegari, ita nota. dixit Dy. in cõſi. ſuo xx. quod inci. ſuper qõne quę vertitur vtrũ filius &c. qđ dictum pro no. refert & ſequitur Bal. in l. inuictus in vlt. col. C. de procur. & do. Fely. in c. cũ Ioãnes in ix. col. ver. amplia tertio de fid. inſtr. & do. Flo. in l. quædam mulier in iij. colũ. ver. ſimile dixit Dy. &c. ff. fa. hercis. vbi dicit iſtud dictum eſſe not. ad limitationẽ cle. appellanti. de appel. Pro quo dicto facit no. verbũ Ioan. fab. inſti. de excu. tut. in. §. quis aũt vbi ſing. dixit ꝙ ſiue ſit tẽpus ſtatutũ a lege, ſiue ab homine ſi de nouo ſuperueniãt probationes ad notitiam volentis opponere vel probare, ꝙ ẽt poſt illud tẽpus poterit opponere & probare. quod dictũ refert & ſequitur Alex. in l. mancipiorũ ff. de optio. leg. & facit dictũ Alex. in authẽ. iubemus in ij. col. C. de iudi. circa med. vbi ſing. dixit ꝙ renũciatio teſtiũ examinandorũ nõ extẽditur ad teſtes quos tpe renũciationis ipſe renũciãs ignorauit poſſe ꝓducere. & faciunt ẽt plura & plura alia quę pro prædictis adduxi in l. prima in. §. fina. in x. colum. ff. de quæſtionibus vbi retuli illud dictum Dyn. in d. conſi. xx.

513 In cauſis criminalibus per cõfeſsionẽ rei actio fit tranſitoria ad hæredes, ſecũdũ Spe. in titu. de accuſa. in iiij. parte in. §. j. in verſi. quid ſi latro &c. quẽ refert & ſequitur Ang. de Are. in tracta. ſuo maleſi. in verſi. & veſtẽ celeſtẽ abſtulit in v. char. in ver. quid ſi fur. confiteatur &c. de quo ẽt per Bar. & Ange. in l. j. ff. de priua. delic. Scias tñ ꝙ talis confeſsio eſt tranſitoria ad hæredes qñ proceſſum eſt per viã accuſationis, vtputa, qa fur accuſatus confeſſus eſt tale furtũ commiſiſſe de quo eſt accuſatus, & alia plura furta cõfitetur cõmiſiſſe, & ſic talis cõfeſsio ſolum prodeſt ipſi accuſanti. Sed ſecus eſt ſi proceſſum eſt per viã inquiſitionis, nam tũc talis cõfeſsio commodum affert omnibus furtum paſſis ex quo eſt facta iudici inquirenti qui repreſentat perſonam omnium, ita dixit do. Flo. in l. an lex in. §. hanc actionẽ. ff. ad l. aquil. & Ioannes de Imol. in l. defuncto ff. de pub. iud. ad quod alleg. Ioan. And. in addi. Specu. in titu. de accuſa. in d. verſicu. quid ſi latro &c. de quo latius per do. Augu. de Ari. in addi. Ange. de Are. ſuper malefic. in d. verſic. veſtem cœleſtem abſtulit ſuper d. verſicu. quid ſi fur &c. ex quibus habes differentia inter accuſationem & inquiſitionem.

514 Vigent communiter ſtatuta per Italiam volentia quod muliere decedente in matrimonio ſine filijs maritus lucretur dimidiam dotis vel certam partem dotis. Sed tale ſtatutum non vendicat ſibi locũ in marito nõ ſuſtinẽte onera matrimonij nã tali caſu maritus nõ debet cõſequi lucrum dotis ſibi deferẽdũ ex pacto vel ſtatuto, ita not. dixit Bald. in authẽ. dos data in j. col. C. de dona. ante nup. quod dictũ pro not. refert & ſequitur Alex. in conſi. ſuo cxxij. inci. viſo ꝓceſſu. in iiij. col. in fi. in vij. volu. & ibi in conſi. cxxiij. incip. viſo proceſſu in j. colum. vbi

N 2

ad corroboratione͞ iſtius aliqua adducit de quibus ibi per eum.

515 Contingit ſepius in hac alma ciuitate Bono. mihi patria ꝙ ſuperiores eiuſdē͞ ciuibus ruſticis forenſibus ac incolis faciunt ſaluū conductum in latiſsima forma, in quo cōcedunt ſibi inducias prout eis vr̄ & mādat bariſellis & exactoribus, vt eos non grauent nec moleſtent pro aliquo debito. Sed ſcias tu ꝙ tales ſalui conducti non extenduntur aduerſus debitum iuratū, ita ſingula. dixit Alex. in cōſi. ſuo cciiij. incip. viſis his &c. in vlti. col. ad fi. in ij. volu. vbi plura ad hoc alleg. quod dictū pro no. refert & ſequitur d. Marcus Anto. baueria in tract. ſuo de virtu. iuramen. in xxj. priuileg. incip. nam licet ſi maior pars &c. vbi etiā ad hoc alleg. Alex. idē tenentē in conſi. ſuo xxxviij. incip. viſa petitione in iij. col. in iij. volu. quod conſiliū ſecūdū ordi. meū eſt cclxj. & idē tenet Iaſ. in l. quoties in j. colum. C. de preci. impe. off. & Alex. cōſi. xxvij. inci. viſo in vlti. colū. in j. volu. in verſi. confirmo per not. & in conſil. cxxv. inci. viſis & cōſidera. &c. in pen. colū. in eo. volu. & in conſil. ccccxlix. incip. cum ſtatutū ſecūdū ordinem meum, pro quibus faciunt quæ ego dixi in conſil. meo cvij. incipien. poſt redditum conſilium &c. in iij. iiij. & v. char. Tene mēti prædicta quia quotidie occurrunt.

516 Teneas ꝑpetuo affixū cordi ſingu. verbū lucri plenū, nā tu ſcis ꝙ nemo eſt teſtis idoneus in facto proprio l. omnibus C. de teſti. l. nullus ff. eo & hr̄ in l. vnica C. ne quis in ſua cauſa. hoc intellige eſſe verū quo ad plenam ꝓbationē, ſecus aūt eſt quo ad faciēdū indiciū ad torturā, quia quis eſt idoneus teſtis in cā propria, quod intellige qn̄ talis qui teſtificatur in cā propria eſt conſtitutus in mortis articulo, & ideo ſi inuaſus tēpore inuaſionis clamauit & dixit, talis interficit me & incōtinēti reperitur interfectus, tale eius dictum facit indicium ad torturā cōtra illū quem nominauit, quia non præſumitur immemor ſalutis eterne l. fi. C. ad l. iul. repe. & in auth. de iureiu. a mori, præſti. in. §. j. ita ſingu. dixit Iac. de Bel. in practica ſua iudiciali ſub rub. de qō. in v. col. ver. vndecimū &c. qd̄ dictū retuli in practica mea cauſarū crimi. in. §. diligēter nu. 121. & ibi aliqua adduxi pro hoc dicto. Tene menti, quia vere eſt ſing. verbum ratione fulcitum & nunquam tradeñ. obliuioni.

517 Donatio omniū bonorū ꝑſentiū et futurorum non valet, vt late hr̄ per oēs in l. ſtipulatio hoc modo cōcepta ff. de verb. obli. & in l. fi. C. de pac. hoc tn̄ limita eſſe verū ſolū quo ad bona futura, ſecus aūt quo ad bona ꝑſentia, quia donatio inter viuos omniū bonorū ꝑſentiū & futurorū, valet quo ad bona ꝑſentia, nō aūt quo ad futura, ita not. dixit Ang. in cōſi. ſuo cvj. incip. quædam mulier alias inci. ſuper dicto facto &c. in j. col. alleg. in arg. l. ſancimus C. de dona. quod dictū refert & ſequitur Alex. in conſi. clvij. incip. in cā & lite &c. in vlti. col. in vj. volu. licet ipſe erret in princ. d. conſilij quod tene mēti ad materiā d. l. ſtipulatio hoc modo cōcepta & d. l. fi. C. de pac. cum ſimi.

518 In aliquibus differunt bona q̄ſita a bonis querēdis, vt dixi ſupra in ſing. 194. inci. magna eſt differētia de quo ēt hr̄ per Soci. in cōſil. lxxvij. inci. repetito poſt med. in iiij. vol. & ibi in conſi. liij. inci. viſo inſtr̄o. in vj. col. an̄ fi. & in cōſi. lxxv. inci. primo aſpectu in ij. co. in prin. & hr̄ per Abb. in cōſ. lxxxij. inci. cōditor omniū in vlt. col. in j. vol. & Soci. in cōſi. lxvj. inci. viſa in vlt. col. in iij. vol. & per d. Phil. dec. in cōſi. cclix. inci. viſis in ij. col. & in cōſi. ibi ſeq. in ij. col. & in conſi. cclxix. inci. cōſultus &c. in iiij. col. & per do. Ant. burg. in rub. extra de emp. & vē. in vj. col. & per Alex. in cōſi. clj. inci. viſo themate in ij. col. in vj. vol. Sed vltra omnia dicta in dictis locis accipe aliā differentiā, nā pater emācipās filiū pōt accipere de bonis filij pro tali emācipatione, vt hr̄ in l. virū turpē ff. de verb. obli. licet accipiēdo de bonis filij in tali caſu ipſe pater priuetur ſucceſsione filij p tex. in ſimili. in l. ēt in. §. ſi quis nūmos ff. de oper. liber. & l. ſi quā C. eo. ti. & licet ipſe pater emācipās filiū poſsit retinere dimidiā vſusfructus in bonis filij emācipati vt volūt doc. in l. cū oportet. §. cū aūt. C. de bo. lib. & hn̄r in. §. hoc quoq; inſti. per quas perſo. nob. acqui. per Saly. in l. pactum C. de colla. tn̄ hoc limita, videlicet ꝙ pr̄ emancipās filiū pōt retinere dimidiū vſusfructus hoc eſt verū in bonis quęſitis, ſecus autē eſt in bonis q̄rendis, ita ſing. dixit Io. An. in addi. Spe. in ti. de fil. na. ex legi. ma ſuper rub. qd̄ dictū pro ſing. refert & ſequitur Iaſ. in l. fi. in pe. col. vbi dicit ꝙ iſtud fuit dictū Old. ante Io. And. in cōſi. ſuo ccxiiij. inci. factū tale eſt in inſtrumēto cuiuſdam emancipationis &c. de quo latius p Iaſ. in d. l. fi. in pe. co.

519 Ille q̄ non ſuſtinet onera in ciuitate non gaudet beneficijs ſtatutorū ciuitatis, ſecūdū Lud. Ro. in cōſi. ſuo ccxxiiij. inci. iſta captura &c. & Pau. de Ca. in l. oēs populi in fi. ff. de iuſti. & iur. & voluit Bar. in tract. repreſaliarū in v. q. prin. & Ang. in cōſi. lxxiij. in

ci.qđ dicta actio &c.& Albe.de roſa.i j. parte ſtatuto.q.ix.& Pau.de Ca.cõſil.cccxliij. incip.ſtatutũ &c.& do.Philip.dec.in conſi. ſuo cxiiij.in prin.Tamẽ hoc nõ habet locũ in ciuibus non ſuſtinẽtibus onera ex priuilegio ciuilitatis ſibi cõceſſo, q̃a licet tales nõ ſuſtineãt onera,tñ debẽt gaudere beneficijs ſtatutorũ ciuitatis,ita dixit Alex. in conſil. ſuo xxxij.incipien.viſa cõceſsione ciuilitatis &c.in ij.colũ.in verſicu. & ex his apparet &c.in v.vol.quod dictũ refert & ſequitur do.Philip.dec.in conſi.ſuo cclxxxiij.in vij.col.de quo latius ibi per eum.

520 Qualitas adueniens enti qualificat illud & reponit eũ in diuerſa ſpecie.§.pterea inſti.de inuti.ſtip.c.licet canon.iuncto c.ſtatutũ de elec.in vj.& l.mariti lenociniũ.§.ſi.ff. de adul.vbi hr̃ ꝙ licet accuſatio ſtupri tollatur quinquẽnio,vt in d.l.in.§. præterea hoc tñ non habet locũ in ſtupro commiſſo cum violentia,quia illa qualitas violentie aduenies ſtupro eũ reponit in diuerſa ſpecie. ad idẽ eſt tex.in l. itẽ apud labeonẽ in.§.ſi quis virgines ff.de iniur. vbi dr̃ ꝙ iura loquẽtia de ſtuprãte vigines,nõ extendũtur ad ſtuprãtes virgines indutas veſte meretricali, quia illa qualitas veſtiũ meretricaliũ reponit eã in diuerſa ſpecie,ad idem eſt tex.in c. in audiẽtia de ſen.excõ.& in c. ſi iudex laicus de ſen.excõ.in vj.& facit tex.in l.quæſitum in.§.illud fortaſsis ff.de leg.iij. vbi appellatione marmoris nõ venit marmor ſculptũ.& facit text.in l. hæres meus in §. due ſtatue ff.de leg.iij.& facit l.pali.ff.de leg.iij. & l.pali.ff.de verbo.ſig.in quibus hr̃ ꝙ appelatione lignorũ nõ veniũt pali nec particę,quia vidẽtur hr̃e ens qualificatũ a ſimplici ligno,hĩc facit ẽt c.ſi.extra de ſimo.vbi cõſtitutio loquẽs de monacho nõ habet locũ in abbate,niſi ĩ caſu illius capituli. & faciũt dicta per Abb.in c.j.de vi.& ho.cle. vbi dixit ꝙ ſtatutũ loquẽs in clerico nõ habet locũ in canonico,& dixit do.Ant.in proemio Grego.qđ apppellatione ſcholariũ non venit rector,quia iſta qualitas rectoratus reponit eũ in diuerſa ſpecie.& facit glo.in c. admonere xxxiij.q.ij.in verbo, carnẽ. & in c. p̃ſbyter lxxxij.diſt. quã reputat ſing.Abb.ĩ c.conſuluit de iude.& facit tex. & quod ibi dixit Bart.in l.j.C.de arro.mili.anno.li.xij. vbi dixit ꝙ lardũ nõ eſt caro ꝓpter qualitatẽ ſibi adiũctã.& facit quod dixit Bart. in l.ius ciuile ꝓ illũ tex.ff.de iuſt.& iur.vbi dixit ꝙ ſi aliquid addatur vel detrahatur libello non dr̃ primus ſeu antiquus libellus ſed nouus,circa q̃ materiã vide omnino Saly.in l.q̃uis in ſi.C.in qui.cau.pig.tac. contraha. Sed vltra oĩa ſupradicta circa hanc materiã ꝙ qualitas aduenięs enti qualificat illud & eum reponit in diuerſa ſpecie, adde no.verbũ Bal.in l.vnica C.de cõfeſ.in ante pe.col.in ver.ſed nũquid poſſeſsio &c. vbi dicit ꝙ ſi terra arida efficiatur lacus vel ſtagnũ ꝓpter impetũ aquarũ vel ex induſtria ꝙ pręſcriptio incepta dr̃ interrupta,q̃a primo qualitas mutata eſt mutato elemẽto, q̃a primo erat terra nũc eſt aqua. & idem dicit ibi Bal.ecõtra ſi primo erat lacus,& poſtea eſt effecta terra arida. quod dictũ refert & ſequitur d.Phi.dec.in cõſi.ſuo cccij.in pen. col.vbi pro hoc adducit ꝙ ex mutatiõe rei poſſeſsio perimit l.qui vaſ.in.§.itẽ quid ſi id quod poſsidebã.ff.de acqui.poſ. & tex.in l. intm̃ in prin.ff.de re.diui.& in l.quod in litere in ſi.ff.de acqui.re.do.de quo latius per eũ in d.cõſi.de quo ẽt ego dixi in repe.mea. c.reintegrãda nu.187.iii.q.j.

521 Ille qui vult fundare intẽtionẽ ſuã in conſtituto tenet probare qđ tẽpore cõſtituti poſſideret ille qui eius noĩe cõſtituit ſe poſſidere ſcd̃m Ange.in l.q̃uis.§.ſi cõductor.ff. de acqui.poſ.vbi Alex.circa ſi.ſequitur hoc & poſt Ange.admonet aduocatũ eius qui agit virtute cõſtituti vt debeat ꝓbare conſtituẽtẽ poſsidere tẽpore cõſtituti,& idem voluit Ang.in l.ij.C.de acqui.poſ.circa ſi. vbi formaliter dicit,ſis ergo cautus tu vt nõ confidas in conſtitutione præcarij ad probandũ tibi eſſe traditã poſſeſsionẽ,niſi ꝓbes ꝙ tp̃e cõſtitutionis p̃carij ille qui cõſtituit ſe poſſidere p̃cario nomine tuo poſsidebat, alias illa cõſtitutio p̃carij eſſet inanis,& idem repetit Ang.in l.quædã mulier in j.col.in ver. attẽde tñ &c.ff.de rei vẽ.& idẽ tenet Bal.in l.j.in j.col.C.qñ lic.ab emp.diſce. de quo ꝑ Alex.latius in d.l.q̃uis in.§. cõductor in ſi. & in conſi.x.incip.viſo ꝓceſſu in iiij.vol. q̃ omnia ponit d.Phi.dec.in cõſi. ſuo ccxlvij. inci.in cã &c.in ij.col.Prędicta tñ limita nõ habere locũ in antiquis,q̃a in illis non requiritur talis ꝓbatio,ita dixit Soci.in cõſi. ſuo clxxxvij.inci.in cõtrouerſia in iiij.col.ver. tertio probatur &c.vbi dicit ꝙ in inſtrõ antiquo in quo ſit cõſtitutũ p̃ſumitur ꝓpter antiquitatẽ ꝙ poſſeſsio eſſet apud cõſtituentẽ ꝙ dictũ refert & ſequitur d.Phil.dec.in cõſi.ſuo ccciij.in prin.iij.col.vbi dicit ꝙ ꝓ hoc facit ꝙ voluit Pau.de Ca.in cõſi.ſuo l. inci. in cã quę vertitur inter reuerẽdiſsimum patrẽ &c.in ij.col.in ver.patet ẽt ex inſtrõ antiquo &c.vbi ꝓpter antiquitatẽ inſtrumenti arguitur poſſeſsionem apud eũ de quo lo

quitur inſtrumentum quod eſt not.

522 Opponẽs exceptionem ſolutionis non vr̃
confiteri debitũ præceſsiſſe qñ aduerſarius
negat talẽ ſolutionẽ eſſe factã, ita dixit glo.
not.in l.iulianus verũ debitorẽ ff.de cõd.in
de.quam glo.ibi ſumme not.Bar.in vij.col.
in ver.itẽ aduertas ad iſtã lecturã.& Alexã.
in conſi.ſuo clxxxiij.incip.In cauſa & lite.
in vlti.col.in vj.volu.vbi alleg.alios plures
doc.ad hoc.Pro quo facit,nam quis non põt
ſe iuuare expoſitione negata, ſecundũ Ar-
chi.in c.j.de cõſe.eccl.vel alta.in vj.& Spe.
in tit.de poſit.in.§.octauo verſi.j.quẽ refert
& ſequitur Bar.in l.poſt legatum in prin.in
pe.col.ff.de his quib.vt indi.& in l.naturali
ter in.§.nihil cõe.in vlt.col.ff.de acqr.poſ.
& in l.non vtique ff.de excep.& doct.in c.
j.de confeſ.in vj.de quo latius per Iaſ.in re
pe.l.admonẽdi in xlviij.col.de iureiur.vbi
plura ponit ſimilia.& per Soci.in conſi.cij.
incip.viſo proceſſu in ij.colũ.in iiij.volu.&
per Alex.in conſil.xcj.inci.in cauſa in pen.
col.in vj.volu.& ibi in conſil.xciiij.in vlti.
col.& in cõſi.xxxv.inci.ponderatis &c.in
iij.col.in vij.vol.& ibi in conſi.xlix.inci.in
cã in iij.col.& ibi in conſi.lxxvj.in ij.colũ.
& ibi in conſi.clxxxij.viſo.in j.colũ.& ibi
in conſi.cc ix.inci.in cã &c.in fi.

523 Inter alios effectus quos operatur incer-
titudo de quibus latiſsime dixi in repe.mea
rub.C.de proba.in lxxiiij.col.cũ xij.col.ibi
ſeq.Eſt vnus alius notabilis effectus,videli
cet ꝙ ſi inter creditorẽ & debitorẽ celebra
tur contractus obligationis alicuius abſolu-
tionis fiende & dicatur hoc modo, videli-
cet,qui Titius debitor promiſit dicta centũ
ſoluere ipſi Seio creditori Bononiæ,Imole,
Florẽtie,Ferrarie,Mediolani,& gñaliter ali
bi vbicunq; locorũ vbi cõtigerit poſtulari
per dictũ Seiũ creditorẽ &c.hoc caſu nemi
ni dubiũ ꝙ dictus Titius tenetur ſoluere in
vno ex dictis locis,& per cõſequẽs electio
loci vbi ſit fienda dicta ſolutio cõſiſtit in vo
lũtate dicti Seij creditoris,& ipſe Titius de
bitor ſi nõ ſoluerit ad uenientẽ tpe ſolutionis
nõ ſoluẽdo nõ poterit dici in mora cũ non
fuerit facta interpellatio per creditorem in
aliquo loco, & cũ per ipſum nõ fuerit facta
electio certi loci dicte ſolutionis fiẽde,& ꝓ-
pter hoc ſi cõtra dictũ debitore fuerit factus
aliqs actus executiuus contra dictũ Titium
debitorẽ erit nullus & inualidus & debebit
reuocari,ita ſing.dixit Alex.in cõſ.ſuo xlv.
incip.in cã & lite &c.in pen.col.in v.volu.
vbi latius loquitur circa hoc. Tene menti
quia eſt profecto ſing.verbum.

524 Inquiſitio & accuſatio multum fraterni-
zant,& ideo videmus ꝙ iudex inquirẽs ſuc
cedit loco accuſatoris Bart.in extrauagan.
ad reprimẽt.in verbo,per inquiſitionem.&
in l.ij.in.§.ſi publico in v.col.ff.de adul.&
in l.querelam C.de fal.de quo latius dixi in
rub.extra de accu.circa prin.& ideo ille ſo-
lẽnitates quæ requiruntur in accuſ.requirũ-
tur ẽt in inquiſitione,ita dixit Alex.in cõſi.
ſuo lxiiij.inci.viſo themate in ij.col.in j.vo
lu.vbi ẽt ſubdit qđ ſtatutũ repellẽs accuſato
rẽ vr̃ etiam repellere iudicẽ inquirentẽ.alle
gat not.in l.nõ ſolũ in.§.quancꝫ ff.de iniur.
& in pluribus alijs locis de quibus ibi per
eũ,de quo ẽt per Ang.de Are.in tract.male-
fi.in verbo,hęc eſt quędã inqſitio in v.char.
in j.col.& per Pet.de anch.in repe.c.cano-
nũ ſtatuta in lxxxvj.col.in princ.de conſti.
& habetur per Berthac.in reper.ſuo.in ver
bo,inquiſitio in iij.col.in x.ver.& ibi in v.
col.in vj.verſi.Et licet inquiſitio & accuſa-
tio multum fraternizẽt,vt dixi,tamẽ diſcre
pãt & differũt in vnũ.Nã dicũt doct.ꝙ licet
pœna legalis poſsit per iudicẽ ex cã minui
vel mutari,vt in l.quid ergo in.§.pena gra-
uior in gl.fi.ff.de his qui not.infa.& not.in
c.archiepiſcopatu.de rap.hoc ſolũ habet lo
cũ qñ iudex procedit ex denunciatione vel
per inquiſitionẽ,ſecus autẽ ſi procedit per
accuſationẽ,quia tunc nõ poterit iudex mu
tare vel minorare pœnã legalem, ita ſingu.
dixit Hoſti.in d.c.in archiepiſcopatu extra
de rap.quẽ refert & ſequitur Bald.in reper.
ſuo in verbo,pœna in ij.col.in ver.pœna le-
galis &c.quod profecto eſt ſingulare verbũ
menti tenendum.de quo dicto feci mẽtionẽ
in practica mea cauſarum crimi.in.§.conſtã
te in nu.83.vbi videre poteris, & vide etiã
quę dixit d.Philip.dec.in.§.j.in c.at ſi cleri-
ci.in prima colum.de adulte.& ego ibidem
numero xxvij.

525 Clericus qui cõmiſit cauſam propter quã
meretur priuari beneficio ſuo eccleſiaſtico,
licet nõ ſit ipſo iure priuatus antequam fe-
ratur ſententia vt voluit Lap.allegat ſua
cxxvij.inci.Anaſtaſius canonicus in fi.pro
quo eſt tex.in c.licet epiſcopus de præben.
in vj.pro quo faciunt dicta per Bar.in con-
ſil.ſuo clxxiiij.incip.ſer Ioan.de Caſt.durã-
ti.& in l.eius qui delatorẽ ff.de iur.fiſ.& fa
ciunt quæ latiſsime forte vltra omnes dixi
ego in conſi.meo xcvij.inter conſilia ciuilia,quod incipit,caſus talis eſt cauetur quo-
dam ſtatuto &c.Attamen ſcias ꝙ quam pri-
mum commiſit cauſam propter quam mere
tur priuari beneficio,vt dixi,efficitur indi-

gnus & ſic male fidei poſſeſſor,& ſic a tempore comiſſe cauſe tenet ad omnes fructus reſtituendos.ita dixit Guil.& Angel. in l.j. per illum tex.C. de his quib. vt indi. & dicit ibi Pau.de Ca.ꝙ illa lex ad hoc eſt valde ſingularis quæ alibi non reperitur.& iſta ibi refert & ſequitur Iaſ.in ij.col. in ver. & ideo habes hic &c.

526 Licitum eſt vnicuiq; ingenioſe ſibi bona acquirere l.fi.C.ſi quis aliq.teſta.prohi.vbi dicitur ꝙ licitum eſt marito blandis verbis inducere vxorem vt eum inſtituat heredẽ, hoc tñ verum intellige niſi teſtator prius feciſſet teſtamentum & alium inſtituiſſet heredem, quia tunc ſi quis blandis verbis vel adulationibus induceret teſtatorem vt eum inſtitueret, licet tunc teſtamentum valeat, tamen primus inſtitutus reuocabit a ſecundo per actionem de dolo vel in factum, ita not.dixit Ang.in l.j.C.ſi quis aliquem teſta prohib.& in l.non enim per illum tex.cum glo.ff.de inoffi.teſta.de quo vide latius per Iaſ.in l.j. C.ſi quis aliquẽ teſta.prohi.& in l. dedi in.§.fi.ff.de condi.cau.non ſecu. Tene menti,quia hoc anno caſus iſte venit bis in facto in hac ciuitate.

527 Ad validitatem ſententia requiritur ꝙ ſcribatur,& quod per iudicem legatur ore proprio,alias non valet l.j.& ij.C. de ſent. ex peri.reci.c.fina.de re iudi. in vj. Et ideo ſcias ꝙ ſi de cauſa vertente coram iudice ordinario ſit petitum conſilium ſapientis & cauſa ſit commiſſa conſilio vnius confidentis partium,& porrecto conſilio iudici ordinario iudex diſsigillat conſilium & dicit, pronuncio prout in iſto conſilio continetur poſtea tradit conſilium notario banchi, & notarios in fine ſcribit qualiter iudex pronunciauit,prout in conſilio continetur tũc talis ſententia eſt nulla ipſo iure, quia ſentẽtia diffinitiua debet ſcribi & ꝓferri ſeu recitari per iudicẽ, iudex ergo primo debuit ſcribere iſta verba, pronuncio prout in iſto conſilio continetur deinde proferre ſententiam, alias ſententia eſt nulla, ita nota.dixit Ang.in conſi.ſuo ccxlix.incip. domina Liberina de Mantua &c.quod dictum pro nota.refert & ſequitur Iaſo.in l. ne quicquam in.§.vbi decretum numero lxvij.ff.de offi. proconſu. quod dictum menti habeas, quia multoties vidi iudices in hoc errare. Et vide etiam circa hanc materiam Abb.in c.iij. in fi.de accuſa.

528 Dixi tibi ſuperius in ſingula.ccccxxxiij. incipien.trita &c.quod licet habeamus regulam quod in ore duorum vel trium ſtet omne verbum attamen plures ſunt caſus in quibus vnus teſtis tantum probat plene vt ibi dixi.Modo dico tibi vnum non minus notabile,videlicet quod etiam eſt dare caſum in quo in ore duorum vel trium non ſtat omne verbum.Et ideo ſcias ꝙ ſi aliquis contractus ſit celebratus inter aliquos & ex parte vnius interuenerit præſentia coniunctorum vel iudicis, tunc ſi talis dicat ꝙ in ipſo contractu interuenit metus contra ipſum, tunc talis aſſertus metus non poterit probari per duos teſtes, prout alias poſſet,ſed requirentur pluſquam duo teſtes,ita ſingula.dixit Bald. & Paulus de Caſtr.in l. tranſactionem domini j C.de tranſact. quod dictum pro not. & ſingu. refert & ſequitur do, Franc.de Cur. in conſilio ſuo xliiij. incipien.ſuper contingentia in vj. colum. vbi etiam ad hoc allegat Specula.in titu.de probatio.in.§.fina.verſus finem.& alia de quibus ibi per eum, ad quæ etiam vide dicta ſupra in ſingula.ccccxvij.incipien. præſentia coniunctorum.

529 Non omnes profecto intelligunt importantiam abſolutionis a iuramento,ſed quã pluribus videtur ꝙ habita abſolutione a iuramento appoſito in aliquo cõtractu poſſint libere venire contra contractum iuramento firmatum,ſed certe decipiuntur quoniam abſolutio a iuramento appoſito in cõtractu non facit quod abſolutus poſsit venire contra talem contractum quando ipſe contractus erat validus & perfectus etiã ſine iuramento, ſecus autem quando ſuſtinebatur ſolum propter iuramentum , quia alias erat inualidus, ita dixit Abb.in capit, cum contingat in x.colum.verſic. ſed vltra prædicta de iureiur.vbi refert Ang.ita conſuluiſſe de quo latius per Soci.in cõſi. cxv. incipien.circa primam &c.in penul.colum, in j.vol.quod eſt multum not.cum plures in hoc errẽt & decipiantur.

530 Propter peccata veniunt aduerſa, vt in authent. vt non luxu. contra natu. circa medium & in capitu. ſecundo de pur. vul. & habetur late per domi. Roch. Curt. in capitu.fina.in tertia colum.in fin.de conſuetud.Et ex hoc potes limitare text. nota. in l. miles in §. defuncto ff.de adulte. vbi habetur quod ſi mulier maritata etiam habet rem cum alio quã cum marito ſi pariat filiũ præſumitur eſſe filius mariti & non adulteri.Attamen hoc limitatur niſi filius natus ſit claudus,cecus,luſcus,vel aliter corpore viciatus, quia tali caſu præſumitur potius filius adulteri ꝙ filius mariti, qa peccatũ ar-

gult vitium,& corpore vitiatus præſuppo-
nit conceptionem & natiuitatē ſuā fuiſſe in peccato,ita no.dixit Barb.in c.in pſentia in lxx.col.de ,pba. qḋ eſt no. limitatio ad d.§. defuncto,quē tex.doc.reputāt ſing.in pluribus locis,vt refert Barb.in d.c. in præſentia in d.lxx.col.de quo tex.vide ēt Pau.de Ca. in cōſi.clxxv.inci.ſuper primo in pe.col.& Alex.in cōſ.clvij.inci.circa primū in j. col. in v.vol.& Barba.in conſi.lxviij.inci.omnipotentē in prin.in iiij.vol. & Alex. in cōſil. lxxxviij.inci.omiſsis in iij.col.in vij.vo.& d.Phil.dec.in conſi.cclxxij.incip.viſo in ij. col.& in cōſi.cclxxxviij.incip.quęritur. in prin.de quo tex.vide ēt quę ego latius dixi in l.j.in.§.ad qōnem in vj.col.in fi.& in colū.ibi.ſeq.ff.de qō.vbi latius loquutus ſum.

531 Vtilitas publica eſt magne importātie & magne potētie quod apparet.Nā qn̄ ſtatutū priuilegiū vel conceſsio tranſit in contractū tunc nō poteſt reuocari ſicut nec cōtractus l.ſicut C.de act. & obli.l.perfecta C.de donat.quæ ſub mo.l.ij.C. qn̄ lic. ab emp.diſce. ita dixit Innoc.in c.nouit de iudi.& Archi. xj.q.j.c.quicunq; in c.licet canon.de elec.in vj.& ſequitur d.Ant.in c.quę in eccleſiarū. de cōſti.& idē voluit Bal. in l.fi.C. de cōdi. ob cau.vbi dicit,ſtatuto cauetur ꝙ quicunque doctor legerit medicinā de mādato habeat a cōi cētū aureos pro ſalario, & quidā poſt ſtatutū incepit legere ꝙ nō poterit ſine cā caſſari, quia trāſiuit in contractum dixit Bal.in l.ſi cū mihi.ff.de dol.ꝙ ſi ſtatuto ciuitatis cauetur ꝙ quicūq; venerit ibi ad habitandū & ſteterit ibi per aliquod tp̄s ſit exēptus a collectis,ꝙ ſi aliqui venerūt ad habitādū ibi ꝙ ciuitas nō poterit illud ſtatutum reuocare,& allegat rōnem dicēs, ꝙ priuilegiū cōceſſum quod nō pēdet ex ſola authoritate concedētis,ſed ex iure acquiſito alteri propter aliquod factū illius cui cōceſsio facta eſt reuocari nō poteſt,& per hoc dicit ſe conſuluiſſe in ciuitate Senarū ꝙ priuilegiū datū quibuſdā bannitis vt poſsint ſecure morari in ciuitate,ex eo quod eorū opera occuparūt quoddā caſtrū eſt irreuocabile,quod dictum & alia ſuperius adducta referi & ſequitur Alex.in cōſi.ſuo ccxv.inci. nec arguēdi &c.in ij.& iij.col.in ij.vol. vbi alia etiā plura ad hoc adducit, & idē dixit Bar.in l.oēs populi in vij.col.in verſi. circa prædicta ff.de iuſti.& iur. Prædicta tñ omnia limitantur propter publicam vtilitatē, nā propter publicā vtilitatē poſſunt tolli a principe vel ſuperiore illa quæ tranſiuerūt in contractum,vel in quaſi contractū l.quod ſemel ff.de decre.ab ordi.facien. vbi etiam inferiores,puta decuriones licet ſuū decretum reuocare non poſsint,tamen fallit propter cauſam reipublice expedientē, vt ibi, & intelligitur illa lex de decreto, quod trāſiuit in contractū,vt ibi per glo.in verbo,itē ſpeciale,& ibi clarius hoc tenet Dy.& Bartol.& ita illū tex.ad hoc alleg.An. in l.ij.ff. de his qui ſunt ſui vel alie.iur. De quo latius per Alex.in d.cōſil.ccxv.incip.nec arguēdi,in vj.col.vbi in prin.illius colū. dicit ꝙ iſta limitatio habet locū in ſubdito,ſed ſecus in non ſubdito,quia in eo nō habet locū ſecūdū Anto.de But.in c.in noſtra.de iniur. & dā.da.de quibus etiam habetur per Barba.in c.j.in ix.colū.de proba. ſed melius & latius alijs loquitur Alex.in d.cōſ.ſuo ccxv. in ij.volu.quem videre non omittas.

532 Superioribus diebus fui interrogatus a quoddam aurato milite de vno, videlicet, duo inimici conſtituti coram iudice ordinario ciuitatis ſue promiſerunt ſub magna pœna ſe inuicem nō offendere, quo ſtante poſt aliquos mēſes,vnus ipſorū reperit alium in loco valde remoto a dicta ciuitate & a iuriſditione dicti iudicis,corā quo facta fuit dicta promiſsio de non offendendo, & vnus offendit alium,an ceciderit in pœnam appoſitam in dicta obligatione & contractu? in quo reſpondi quod licet prima facie videretur dicendum ꝙ non per regulam l.fi. ff. de iuriſ.om.iudi.cum ſimi.vbi dicitur ꝙ extra territorium iuſdicentis impune nō paretur attamen contrarium dixi eſſe verius, ſcilicet quod ille qui alium offendit in dicto loco remoto, & extra iuriſditionem cadit in dictam pœnam promiſſam, & ad hoc alleg. Barto.poſt Guil.de cun.in l.illicitas in.§.ne potentiores in ij.colum.verſicu.quero ſi Titius de quo timebam ff.de offic.præſi.& ibi Albe.in iij.col.quod dictū refert & ſequitur Iaſo.in dicta l.fin.ff.de iuriſdi. omn. iudi.in vj.limitatione.vbi ad hoc etiam alleg. Angel.in conſil.ſuo cccxiij.incipien.magnifici domini Anciani &c. quod eſt ſumme nota. pro facientibus pacem,de quo ego feci mentionem in repeti. me● l.fin.de iuriſdi. om. iudi.nume. xvj.

533 Satis prolixe dixi alias in l.diuus pius in ij.& iij.col.ff.de qō.& ſupra in ſing.73.incl. plures &c.& in conſil. meo.cxiij.incipi. Illumina quæſo domine &c. ꝙ teſtes inhabiles admittuntur qn̄ aliter veritas haberi nō poteſt, & in dictis locis adduxi plures & diuerſas doctrinas , ſed in tali materia vltra ea quæ dixi in dictis locis do tibi vnum

aliud, videlicet ꝙ licet habeamus de iure ꝙ proxeneta non admittitur in teſtem niſi vtraq; parte conſentiente, vt volunt doc. in c. dilectorum. de teſti. cogen. & voluit gl. in auth. de inſtru. cau. & fid. in. §. in his vero ad numerationem, et probatur in c. j. de teſti. in vj. iuncta ibi gl. pe. vbi eſt caſus ſpecialis in quo admittitur proxeneta altera parte inuita, ergo in contrarium eſt ius cõe. l. ius ſingulare. & l. quod vero. ff. de legi. & hanc partẽ etiam ſequitur Bar. in l. deferre. in. §. idẽ decreuerunt. ff. de iur. fiſ. & voluit gl. in c. pen. de teſti. in vj. & Bar. i l. omnibus. C. de teſti. do. An. in c. cum a nobis. de teſti. & Ioan. de Imo. in l. ſi cui legetur. §. ſi. ff. de leg. j. de quo per d. Alex. in conſi. ſuo ccxij. inci. ponderatis. in vj. col. in vj. vol. & in conſi. cxvj. inci. viſo &c. poſt prin. in vij. vol. & ibi in conſi. cxxvij. incip. viſo. in vlt. col. & ibi in conſi. clxxxvj. inci. viſo &c. in ij. col. Tñ talis ꝓxeneta admittitur inuitis partibus vel altera tm̃ inuita qñ veritas aliter ſciri non põt. Ita no. dixit do. An. in c. cum dilecti. de elec. & in c. cum a nobis. in vlt. col. de teſti. quem refert & ſequitur d. Nico. Millus in ſuo reperto. in verbo. teſtis. in antepe. col. in verſ. teſtis proxeneta &c. quod eſt menti tenendum quia ſepe occurrit in facto.

534 Attende ad vnum quod memoriæ ſemper habeas, qm̃ ex eo poteris acquirere pecunias & honorem, & adiuuare amicũ vel affinem. Tu ſcis ꝙ ſi laicus committit delictum, & poſtea ingrediatur religionem, vel efficiatur clericus, vel religioſus ꝙ per talẽ mutationem fori non impeditur iudex ſecularis contra eum procedere & eum punire, ſecundum Bar. & alios in l. j. ff. de pœ. & in l. cum quædam puella. ff. de iuriſ. om. iud. de quo ẽt per Bart. in l. hos accuſare. in. §. hoc beneficio. ff. de accuſ. & in l. adultera. in. §. ſi eo tẽpore. ff. de adul. vt voluit Bar. & Bald. in l. ſi. ff. ſi ex noxa. cau. aga. Bar. Bal. & Ange. in l. ſi quis poſtea. ff. de iudi. Bal. in l. officiales. C. de epiſ. & cle. Bal. poſt Cy. in auth. cauſa quæ ſit cum monacho. eo. ti. Bal. in l. ſi quis decurio. C. de fal. Bal. in l. idem Vulpianus. ff. de excuſ. tut. Bal. Ang. & Pau. de Ca. poſt gl. in l. nemo poteſt. de lega. j. Bal. in l. ſi crimen. C. de ordi. cog. Bal. in c. at ſi clerici. in v. col. de iudi. & in c. cum nõ ab homine. in iij. col. eo. ti. & in c. cum acceſsiſſent. in ſi. de proba. & in c. quia veriſimile. de pręſumptio. Hoc tñ limita ſing. niſi talis qui cõmiſit delictum, & poſtea ingreſſus eſt religionẽ feciſſet votum clericatus vel intrandi religionem antequam commiſiſſet delictum qñ tunc nullo modo poteſt puniri per iudicem ſecularem quaſi votum trahatur retro. Ita ſing. dixit Bal. in l. j. C. an ſeruus ex ſuo fac. in fin. quem refert & ſequitur Io. de Ana. in c. ad falſariorum. in vlt. col. extra de cri. fal. & Iaſo. in l. cum quædam puella. in ij. col. ff. de iuriſdi. om. iudi. vbi dicit hoc eſſe valde no. quia ex hoc poſſes quem euadere a pœna mortis, maxime quia de hoc ſtaretur iuramento ſuo, an votum emiſerit ante cõmiſſum delictum ſicut ſtari debet iuramento de alijs quæ depẽdent a voluntate vel cõſcientia noſtra, ſecundũ glo. in. §. aliẽ. inſti. de act. & in c. ſignificaſti. el ij. de homi. & Bar. in l. interdum. §. qui furem. ff. de fur. & ſubdit Iaſo. vbi ſupra ꝙ illud quod dicit̃ in religioſo procedit in eo qui eſt intra annũ profeſsionis, quia tũc cenſetur perſona eccleſiaſtica, ſecundum Ang. in l. j. ff. de pœ. per tex. optimum in l. ſtatuliber. ff. de quæſtio. quanuis extra hãc materiã qui eſt intra annũ profeſſionis non habeatur pro ingreſſo, vt p Bart. & alios in auth. ingreſsi. C. de ſacroſan. ecc. & dicit ẽt Iaſ. ſecus eſſe ſi efficiatur de fratribus tertij ordinis, quia tunc iudex laicus non impeditur contra eum procedere ſecũdum Cano. in c. perpendimus. de ſen. exco. & Feder. de Sen. in conſi. ccciij. ita dicit Iaſ. in d. l. cum quædam puella. in ij. colũ. & pro illo dicto Bal. i d. l. j. C. an ſeruus ex ſuo fac. facit qđ voluit Abb. antiquus in c. per tuas. de dona. quẽ refert & ſequitur Bal. in marga. ſua. in verbo. alienare. in vlti. verſi. & faciunt dicta per Moder. in c. quoniam cõtra. in xlj. char. nume. cviij. de probati. & ibi in char. xcij. nume. xxv.

535 Abuſiua percuſsio dicitur illa quę fit cũ pugnis. Ita dixit text. in l. itẽ apud labeonẽ. in. §. verberaſſe. ff. de iniurijs. & ideo dixit Guil. de Cu. & Bal. in l. ij. in. §. prætor ait. el ij. ff. de in ius voc. quod percuſsio cũ manu vacua vel cum pugno non dr̃ atrox iniuria, quod etiam tenet Ang. in l. leuia. ff. de accu. & dixit no. verbum Ang. in d. §. verberaſſe. ꝙ ſtatutum puniens verberantẽ non intelligitur in eo qui verberat cum pugnis, quod dictum refert Iaſ. in d. l. ij. in d. §. prætor ait. vbi alleg. Bald. in c. j. §. iniuria. in vlt. col. de pace iur. ſir. vbi dicit ꝙ occidens aliquẽ manu vacua tenetur ac ſi gladio occidiſſet dũmodo dolo fecerit, per l. qua actione. §. j. & ibi Iaco. Bu. ff. ad l. Aquil. Et vide quæ dixi in l. j. nu. xxxvij. cum pluribus numeris ibi ſeq. C. de ſiccar.

536 Habuiſti iam ſupra in ſing. xx. incip. maſculinum, & in ſing. xxxix. incipien. capias

vnum &c.et in ſing.cxcj.inci.ſepius &c.materiam qñ maſculinum concipiat fœmininum.Sed vltra omnia dicta in dictis locis dico tibi vnum nuperrime, videlicet ꝙ in priuilegio conceſſo comiti Palatino ad legitimandum ſpurios maſculinum non concipit fœmininum,& ideo habens priuilegiũ ad legitimandum ſpurios non poterit legitimare ſpurias.Ita no.conſuluit d.Signo.de homodeis in conſi.ſuo clxxxvj.inci.in quæſtione vertente inter durantem.quod conſilium refert & ſequitur Iaſ.in l.ſi quis id quod.in ij.col.ff.de iuriſ.om.iudi.& ibi dicit ꝙ hoc dictum refert & ſequitur Card.Alex.in c.per venerabilem.in xij.col.qui fil.ſint legi.

537 Qui manus violentas imponunt clerico incidũt in excõicationem,vulgato.c.ſi quis ſuadente.xvij.q.iiij.Sed ſcias tñ ꝙ quicũq; etiam clericus delinquẽs poteſt detineri in loco vbi deliquit vt ſatisfaciat,nec tali caſu incurritur excõicatio. Ita no.dixit Ioã.Cal. in repeti.c.de illis.de raps.in ij.not.vbi pro hoc allegat illum tex.& c.vt famę.extra de ſen.excom.& in c.ſi clericus.eo.ti.de ſentẽ.excom.lib.vj.quod dictum refert & ſequitur Bal.in margarita ſua.in verbo,clericus.in ij.col.in verſi.clericus etiam fugiens &c.& vide quæ dixi ſupra in ſing.xliij.inci.debitor fugitiuus &c.

538 Per interpellationem extraiudicialẽ debitor conſtituitur in mora,ſecundum glo.in l.qui rome.in.§.cohæredes.ff.de verb.obli.& in l.fideiuſſor obligari.in.§.fin.ff.de fideiuſ.& in l.amplius non peti.ff.rem ra.habe.& habetur in l.ſi ex legati cauſa.ff.de verb.obli.& habetur in l.quod te.ff.ſi cer.pet.Itẽ talis petitio extraiudicialis facit reum teneri ad expenſas,ſecundum Bal.in auth.cõtra qui propriam.in fi.C.de non nu.pec.& Ange.in auth.qui ſemel.in vlt.col.C.quomo.et qñ iud.& Ang.in l.debitores.C.de pign.& Abb.in c.ij.de accuſ.& Lud.Ro.in ſing.ſuo cccxcix.incip.alio ſecundo &c.& Iaſ.in l.certi condictio.in prin.ij.col.ff.ſi cer.pe.Et ſcias ꝙ non ſolum interpellatio extraiudicialis conſtituit debitorem in mora,ſed imo etiam ſola notificatio debiti extraiudicialis conſtituit debitorem in mora. Ita not.dixit Bal.in l.vinum.circa fi.ff.ſi cer.pet.quod dictum pro valde no.refert & ſequitur ibi Iaſo.in viij.col.vbi dicit ꝙ iſtud dictum raro alibi inuenies,& ibi late loquitur circa hãc materiam interpellationis.

539 Probatio irregularis requirit perſonas omni exceptione maiores,& ideo ſtãte ſtatuto ꝙ de damno dato in fundo vel vinea alicuius ſtetur iuramento damnum paſsi,niſi cum talis probatio ſit irregularis requiritur ꝙ ille damnum paſſus ſit omni exceptione maior.Ita no.dixit Iaſ.in repet.l.admonẽdi.in cix.col.in princ.ff.de iureiur.vbi ad hoc allegat quendam doct.d.Ant.de Alex.Neapolitanum in l.qui accuſare.in ij.col.C.de eden.pro quo ẽt adducit primo Ange.in l.j.in.§.ſi dubitetur.ff.quemad.teſta.ape vbi dicit quod ſtãte ſtatuto ꝙ delictum probetur per ſolam famã, tunc quia talis probatio eſt irregularis oportet ꝙ talis famam habuerit ortum a perſonis fidedignis & quę ſint omni exceptione maiores , & ibi Iaſ.ampliat hoc dictum pluribus modis & pluribus iuribus de quibus ibi per eum.Tene menti tu Bononienſis,quia hic Bonoñ.habemus tale ſtatutum & ex ſupradictis facies corruere mille accuſationes damnorum datorum.

540 Hodie fui interrogatus a quodã iudeo qui apud me multum inſtetit ſuper vno,videlicet an immunitas conceſſa hominibus certi loci vel ciuitatis comprehẽdat iudeos ibi habitãtes,in quo licet aliqua poſſent adduci contra iudeos ꝙ non comprehenderẽtur,attamen dixi ei quod ipſi iudei gaudent tali immunitate, & hoc tenet expreſſe Bal.in l.ſpadonem.in.§.iam aũt.ff.de excu.tut.quod dictum refert & ſequitur Alex.in cõſi.ſuo lxxv.incip.videretur.in ij.col.in v.vol.et ibi pro hoc alleg.Ang.in l.vltimur.ff.de ſepul.viola.vbi dicit ꝙ ſaluus cõductus conceſſus alicui & ſocijs ſuis comprehẽdit iudeum ſecum venientẽ, & hoc ẽt dicit confirmari per tex.in l.iudei.C.de iude.vbi dicitur ꝙ iudei habent illa quæ ſunt ciuiũ romanorum.& illud dictum Bald.ẽt refert & ſequitur Barb.in conſi.ſuo lxiij.incipien.licet &c.in iiij.vo.in j.col.& in c.rodolphus.in ix.char.de reſcri.& Soci.in cõſi.ſuo lxij.incip.in præſenti conſultatione &c.in v.colum.in j.vol.& ibi in conſi.lxx.inci.in præſenti conſultatione.in j.col.& Alex.in cõſi.ſuo xcix.incip.viſa inquiſitione.in ij.col.in vj.vol.& in conſi.xiij.inci.attentis his &c.in iij.col.in vij.vol.pro quibus faciunt optime dicta per do.Phil.Deci.in conſi.ſuo lj.in ij.col.vbi ẽt dicit ꝙ ſaluus.conductus alicui conceſſus comprehendit etiam iudeum vt dixi,& idem dixit Corſe.in not.ſuis in verbo , ſocietas &c.

541 Abſolutio fauorabilior eſt ꝙ̃ cõdemnatio,vt in regula,fauorabiliores.de reg.iu.in vj.cũ multis ſi.& ideo ſcias quod licet plus credatur duobus teſtibus affirmantibus ꝙ̃ x.negantibus,vt voluit gl.in l.diem profer-

re.in.§.inde quæritur.ff.de arbi.quam gl.ibi ſequuntur cõtres docto.& Ioan.de Imo.in l. inter pares.in j.col.ff.de re iudic.Bar.in l.j. in prin.ff.de ven.inſpi.& in l.hæredes palã. in prin.ff.de teſt.& idẽ voluit Inno.in c.qui per nouale.de verb.ſig.& facit tex. & quæ ibi habent,in c.accuſator.in vj.q.v.de quo etiam per Bal.in marg.ſua.in verbo.iuramẽ tum.in ix.ver.& per Alex.in conſi.cxlviij. inci.excellentiſsime dñe vicarie.in j.col.in ij.vol.& dixi in conſi.meo cxiij.inci.illumi na quæſo &c.vltra me.Tñ tene mẽti ꝙ illa gl.in d.§.inde quæritur.limitať quod nõ ha bet locum in criminalibus,quia in illis fauo re abſolutionis magis creditur duobus ne gantibus me deliquiſſe q̃ duobus affirman tibus me deliquiſſe. Ita ſingu.dixit Alex.in d.l.hæredes palam. in prin.ad quod alle.gl. no.quam dicit ſingu.in c.clerici.lxxxj.diſt. quam ſecundum eũ ſequiť Bal.in l.data ope ra.in xx.col.C.qui accuſa. non poſ.& illam gl.ẽt dixit ſing.Lud.Ro.in conſi.ſuo ccxlj. inci.ſpectabiles dñi collaterales. in j.col.& illam ẽt refert & ſequitur Abb.in c.ad no ſtram.in ij.col.de proba.& in c.cũ P.man conella.in vlt.col.de accu. & Abb.in c.quo ties.in fi.de purg cano. & in c.inter.& in c. de teſti.eo.ti.& Abb.in c.bone memorie.el j.in v.col.de elec.& in c.in noſtra.in vlt.co lum.de teſti.& in c.ex tenore.in j.col.eo.ti. de qua gl.vide ẽt Corſe.in noſt.ſuis,in ver bo,teſtis.in ix.no. & vide Iaſ.in rubri.ff.de iureiur.nu.viij.& illam gl.dixit ſing.Ludo. Ro.in l.in illa.in pe.col.ff.de verb.oblig.& Iaſ.in l.vt vim.nu.vj.ff.de iuſti.& iur.& illã gl.ẽt alleg.Deci.in c.ex literis. nume.vij.de proba. de qua ego ẽt feci mentionem in re pe.mea.l.ſi.C.de probat.in l.char.vbi plura adduxi in materia abſolutionis.& idem di xit Soci.in cõſi.ſuo iiij.inci.viſa breui nar ratione &c.in pẽ.col.nu.xxij.in iiij.vol.

542 Tex.in c.j.§.naturales.in titu.ſi de feu. fue.contro.inter do.& agna.dicit ꝙ filij na turales ẽt ſi ſint legitimati non admittuntur ad ſucceſsionẽ feudi.pro quo facit, nã filius adoptiuus non ſuccedit in feudo,vt in d.c.j. in.§.adoptiuus.ſed filius adoptiuus & filius legitimatus equiparantur,ſecundum glo.in l.cum in adoptiuis.C.de adop.& in l.filius. C.de muni.& orig.lib.x.& in l.j.ff.de admi. tut.quas gl.ad hoc alleg. Card.Alex.in d.§. naturales.in j.col.ergo nimirũ ſi etiam natu ralis legitimatus non ſuccedit in feudũ præ dictum , tñ tex.& ſuperius dicta limita non procedere nec habere locum in filio natu rali legitimato per ſubſequẽs matrimoniũ, quia tales legitimati per ſubſequens matri monium ſuccedunt in feudum. Ita no.dicũt Hoſti.& Ioan.And. in c.lator.in ij.col. qui fil.ſint legi.& ibi hoc ſequitur d.An.Car.& alij.& Iac.de Bel.& Bal.in d.§.naturales.& ita cõiter tenetur ſecundum Alex.in l.ex fa cto.in.§.ſi quis rogatus.in xiij.col.ff.ad tre bel.de quo latius per Deci.in conſil.clv.in iii.& iiij.col.& idem dixit Pau.de Ca.in l. ſi.C.de his qui ve.eta.impe.circa ſi.quod di ctum refert & pluribus iuribus & doctrinis comprobat d.Phil. Deci.in cõſi.ſuo clv.in cip.& diligenter.in iiij.col.vbi etiam dicit ꝙ appellatione legitime nati ẽt in materia ſtricta cõprehenditur legitimatus per ſubſe quens matrimonium,ſecundum Ant.de Bu. in c.innotuit.in ij.col.in ſi.ver.no.gl.de ele ctio.Subdit etiam ꝙ pro iſtis etiam bene fa cit tex.in c.cum in cunctis.de elec.vbi dici tur ꝙ in epatu nõ poteſt promoueri niſi na tus ſit de legitimo matrimonio,et tñ ille qui ſit legitimus per ſubſequens matrimonium eligi poteſt in epm,vt per gl.& docto.in d. c.innotuit.Adducit etiam,nam vbi per ma trimonium ſit legitimatio vere reſtituiť ius legitimorum, & ab initio cenſetur fuiſſe le gitimus , ſecũdum Ang.in.§.& qm.in auth. qui.mod.nat.effi.ſui.in prin.Et ſic ex ſupra dictis apparet ꝙ maioris vigoris & impor tantie eſt legitimatio quę ſit per ſubſequens matrimonium quam alie legitimationes.cir ca quod ponit plura not.dicta d.Phil.Deci. in d.conſil.clv.in iij.col.vbi omnino videas etiam do.Fran.Cur.in conſi.lxxiiij.inci.ſu per memorata.in nu.lxj.per totum. & De ci.in c.cum in cunctis.nu.ix.de electi. Tenẽ menti,quia iſta ſunt magne importantie.

543 Maleficijs & delictis ante factũ obuian dum eſt ne committantur,poſt factum vero punienda ſunt l.nullus, circa fin.C.de ſum. tri.& ſid.catho. & ideo dicit ibi Bal.arg.il lius tex.ꝙ ſi inter duos contenditur de poſ ſeſsione,& eſt timor armorum ꝙ iudex po teſt ad ſe aduocare poſſeſsionem & prohi bere partibus ne accedant ad poſſeſsionem donec ſit diſcuſſum de iure cui competat , ad quod allegat dicta per Inno. in c.in præ ſentia.de proba.& per Cy.in l.j.ad ſi.C.vti poſſ.& l.ſi.ff.de offi.procu.ceſa. vbi bonus tex.& voluit latius do.Par.de Puteo in ſuo tracta.ſyndi.in lxiiij.char.in iiij.col.& Flo ria.in l.communi diuidũ.in.§.de vſufructu. ff.communi diuidun.de quo etiam latius & copioſius per domi.Francif.Cur.in conſilio ſuo lxj.incip.ſuper eo &c.per totum conſi lium. Prædicta tñ intellige procedere &

vera eſſe q̄n neutra partium poſsideret, ſed vtraq; prætenderet poſſeſsionem ad ſe ſpectare, ſed ſecus ſi vna pars tm̄ poſsideret ſiue eſſet in poſſeſsione alias non, nam tūc iudex nō poteſt ad ſe aduocare poſſeſsionem & prohibere partibus vt non accederēt ad poſſeſsionem ēt ſi videret partes peruenturas ad arma, ita limitat Bald. prædicta in l. equiſsimum.ff.de vſufr.& in l.ſi.C.de ordi. cog.& in c.ij.in ij.col.de vita & hone.cleri. & in l.ordinarij.C.de rei ven.& in c.j.de ſeque.poſ.& fruc.in iiij.col.de quo latius per do.Iaſ.in l.quidam eſtimarunt.in iij.col.ff.ſi cer.peta.& per d.Fran.de Cur.in d.cōſi.ſuo lxj.Item aduertas etiam ꝙ q̄n neutra partiū poſsidet & dubitatur de ſcandalo futuro.vt dixi iudex pōt prohibere partibus ne accedant ad poſſeſsionem, hoc eſt verū, ſed primo debet ſaltim ſummarie conſtare iudici parte citata quod ſit timor armorū & quod ſcandalum oriri poſſet, nec crederetur verbis iudicis aſſerentis ita eſſe, niſi hoc conſtaret ex actis, alias ſi iſtis non præcedentibus iudex procederet ad inhibitionem poſſeſsionis diceretur proceſsiſſe de facto & de facto deberet reuocari. Ita not.dixit Ange.in conſi.ſuo cvij.inci.Iacobellus & Lucas &c. alias incip.dicta conſtitutio &c.in fi.verbis. quod dictum pro not.refert & ſequitur do. Phil.Deci.in conſi.ſuo ccclxvj.inci.pro declaratione &c.in vlt.colū.Sed credo tñ ego quod poſſet eſſe tanta feſtinantia & res poſſet agere tali celeritate ꝙ iudex poſſet inhibere partibus acceſſum ad poſſeſsionem ēt parte nō citata, vtputa, ſi ambe partes cum armis eſſent in procinctu eſſendi ad poſſeſsionem, nam q̄n periculum eſt in mora relaxantur ſolennitates in res, vt dixi late in l.q cedem. in ij.& iij.col.ff.de ſiccar.vbi inter alia quæ in tali materia adduxi etiā Pet.de Ancha.in conſi.ſuo cclxxviij.inci.ex prędicta &c.in vlt.col.vbi dixit quod contemni poteſt ſtatutum, lex, vel canon, ſi in eius obſeruantia mora ſit periculum allatura, de quo ibi valde latius.

544 Omnibus iuris profeſſoribus ſatis notum puto valorem & importantiam magnā clauſule codicillaris, ideo circa eius validitatem & importantiam aliter non me extē dam. Sed ſolum dicam tibi vnum circa dictam clauſulam codicillarem quod iudicio meo inter alia eſt no.dignū, videlicet tu ſcis ꝙ teſtamentum efficitur caducum q̄n hęres inſtitutus moritur ante teſtatorem, vt in l.j. §.pro ſecundo.C.de cadu.tol.& in l.nō putauit.in.§.primo gradu.ff.de contratabu. & facit tex.inſti.quib.mo.teſt.infir.in.§.j.Attamen ēt tali caſu q̄n moritur hęres inſtitutus ante teſtatorem teſtamentum ſuſtentatur ſi in eo adſit clauſula codicillaris.Ita ſingu.dixit do.Alex.in conſi.ſuo xvij.inci.ponderatis his quæ in themate &c. in vlti.col.in iij. volu.quod ſecundum ordinem meum eſt. ccxl.& idē dixit Bal.in conſ.ſuo cccclxiiij. incip.quidam Nicolaus.in ij.vol.& Soci.in conſil.cxl.inci.conſiderato &c.in iij.& iiij. col.in j.vol.quæ omnia refert & ſequit̃ diuinus ille doctorum princeps d.Phil.Deci.in conſi.ſuo ccxlij.inci.in caſu propoſito &c. in ij.col.in prin.& in conſi.ccclxix.inci.iuridicas eſſe &c.in ij.col.in fi.Et circa clauſulam codicillarem dixi aliqua in conſi.meo ciij.inci.cordi meo ſpiritum ſapientie infunde domine &c.quaſi per totum. quod conſilium eſt inter conſilia ciuilia.

545 Litigantes vt plurimum q̄n ſuccūbunt cōdemnantur in expenſis per regulā illam quod victus victori debet condēnari in expēſis, vt habetur in l.qui ſolidum.in.§.etiā. ff.de leg.ij.& in l.eum quē temere.ff.de iudi.& in c.finem litibus.de do.& contu.& in §.hæc aūt omnia. inſtitu.de pœ.teme.litig. quæ cum regula limitatur niſi victus habuerit iuſtam cauſam litigandi, quia tunc abſoluitur ab expenſis, ita habetur per doc.in dictis locis.& in l.properandum.in.§.ſinautē. C.de iudic.de qua materia latiſsime dixi in l.patre vel marito.in iiij.& v.col.ff.de quęſtio.teneas tñ menti perpetuo quod quando iudex abſoluit victum ab expenſis, eo quia habuit iuſtam cauſam litigandi tenet̃ in ſententia exprimere illam iuſtam cauſam, alias talis ſententia abſolutoria nō valet.text.eſt in.§.oportet.in auth.de iudi.ita dicit Bal.in authen.generaliter.in v.col.verſic. quia ergo &c.C.de epiſ.& cle.& voluit Spe.in ti. de expen.in.§.nunc videndum.in verſ.quidam.alias eſt in.§.poſtremo.circa prin.& in ti.de proba.ſenten.§.qualiter.verſi.verum. & volunt alij quos refert & ſequitur Iaſ.in l.properandum. in.§.ſinautem alterutra.in v.col.C.de iudi.Tene menti prædicta quia raro vel nunquam iudices abſoluentes partem victam ab expenſis propter iuſtam cauſam litigandi nō exprimunt dictam iuſtam cauſam ex quo talis abſolutoria expenſarum eſt inualida ad quod nec etiam partes aduertunt.

546 Licet hæres & defunctus cenſeant̃ vna & eadem perſona, vt in auth.de iureiuran. a mori.pręſti.in prin.& dixi ſupra in ſingu. cccclxxv.incip.non eſt tibi nouū &c.Atta-

men teneas menti duos caſus in quibus hęc regula fallit, primus eſt quod ille qui vult venire contra iuramentum præſtitū debeat primo petere abſolutionem vel relaxationem a iuramento, hoc eſt verū & habet locum in iurāte eo viuente, eo aūt mortuo hæredi eius non eſt neceſſaria aliqua abſolutio vel relaxatio a iuramento, quia vinculū iuramenti quod eſt ſpirituale eſt finitū morte iurantis. Ita dixit Inno. in c. veritatis. de iureiur. & Ioan. And. in c. fi. de foro compe. in vj. in nouella. quos refert & ſequitur Saly. in l. emptione. C. plus vale. quod agi. & in auth. ſacramenta puberum. C. ſi aduer. vendi. quos ego retuli ī repe. mea. l. de vnoquoque. in xxxvj. col. ff. de re iudi. Secundus caſus eſt quod ſi in inſtro adeſt pactū quod de damnis & intereſſe ſtetur iuramento damnum paſſi tñ talis facultas non tranſibit ad eius hæredem. Ita dixit Guil. de Cu. in l. cū debitoris. ad fi. ff. de iudi. & Lud. Ro. in l. penultj. in. §. hoc iudicium. ff. ne quis eum qui in ius voca. eſt vi exi. & in l. iuſiurandum quod ex conuentione. in prin. ff. de iureiur. quos refert & ſequitur Iaſ. in d. §. hoc iudicium. in vltimis verbis.

547 Clariſsimum eſt in iure ꝙ pater in teſtamento ſuo tenetur aliquid relinquere filijs iure inſtitutionis, alias teſtamentum non valet. tex. eſt vulgatus in. §. aliud quoq; capitulum. in auth. vt cum de app. cogno. & habetur in c. quintauallis. de iureiur. & in authē. non licet. C. de libe. præte. & hoc niſi ipſi filij commiſerint vnam de cauſis enumeratis in d. §. aliud quoq; capitulū. Scias tñ ꝙ ſufficit ꝙ pater relinquit dotem filiæ, licet non dicat iure inſtitutionis, quia tunc nō dicitur præterita nec exhæredata. Ita dixit do. An. in c. raynutius. in iij. col. de teſta. quē refert & ſequitur Alex. in conſi. ſuo ccxl. inci. ponderatis his quæ in themate &c. in vlt. colū. pro quo faciunt dicta per eundem Alex. in conſi. cccxxxvj. ſecundum ordinem meum quod incip. poſt redditum conſilium. & illud dictum do. Ant. in d. c. raynutius. etiam refert & ſequitur Alex. in conſi. ſuo cxxv. incip. qm̄ abunde &c. in ij. col. in vj. volu. & vide quæ dixi ſupra in ſingula. xxxvj. incipien. clauſula &c.

548 Rei ſue quilibet eſt moderator & arbiter. l. in re mandata. C. manda. l. legis Aquilie debitori. ff. ad l. Aquil. l. etiam. §. licet in dotalibus. ff. ſolu. mat. cum ſi. Sed ſcias quod hæc regula nō eſt ſemper vera, nam ſi eccleſia cōceſsit fundum in emphyteoſim alicui in quo fundo quidam colonus ſteterat ad laborandum per maximum tempus hoc caſu ſi talis emphyteota repellit illum colonum cum bonus eſſet & aliū ſubrogauit in eius loco debet emphyteota priuari emphyteoſi. Ita ſingu. dixit Bar. per illum tex. in l. cognouimus. C. de mancip. & colo. patri. li. xj. quod dictum refert & ſequitur Corſe. in nota. ſuo. in verbo, emphyteoſis &c. Tene mēti, vt qñ cōducis vel emis fundum apponas pactum vt poſsis remouere colonum qui recuſat laborare ipſum fundū, & vide q̄ dixi ſupra ī ſing. cccxxj. ici. credo te ſcire &c.

549 Litigantes ſolent de facili ſe inuicē verbis iniuriari vel ſepius contingit & de facto videtur. Sed aduertāt ne hoc faciant in præſentia iudicis, qm̄ ſi hoc facerēt coram iudice poſſent de iure ſtatim & incontinenti ab ipſo puniri arbitrio ſuo. Ita dixit gl. no. in c. deus omnipotens. in. §. qñ autem. in verbo, iudicis. ij. q. j. quam gl. dixit ſing. Alb. de Roſa. in l. illicitas. in. §. veritas. ff. de offi. præſi. & eam refert & ſequitur etiam d. Ant. in c. veſtra. in lxj. col. ſue repe. de coha. cleri. & mulie. ad quod ēt eſt glo. in l. iij. in. §. præterea. ff. de ſuſpe. tut. & hoc voluit Iac. de Bel. in practica ſua iudiciali. in iiij. char. in ij. colum. ſub ver. & pro tribunali ſedēte. vbi ad hoc allegat dictas gl. ſed vltra eum dicas tu ꝙ ad hoc eſt ēt glo. in. l. ij. in verbo, aſpectu. ff. de fer. & ibi Bal. Ang. & Moder. & Ioan. And. in addi. Spe. in ti. de noto. cri. in. §. fi. in addi. magna incip. vbi tractat &c. in fi. & voluit d. Par. de Pute. in trac. ſyndica. in lxvij. char. in ij. col. & in eo. tracta. latius in lxvj. char. in iij. col. & Ioan. And. in c. accepimus. de fide inſtru. quem refert & ſequitur Bal. in l. j. C. de fi. inſtru. quos refert & ſequitur Baue. in trac. ſuo de virtu. iuramen. in nota. iiij. in iij. col. credo tñ quod requiratur hoc caſu quod iudex ſedeat pro tribunali, eo q̄ a iudici vt iudici debet cōſtare de delicto ad hoc vt poſsit illud punire, alias ſi ſibi cōſtaret vt priuato non poſſet illud punire, ſecūdum doc. in d. l. ij. ff. de fer. & Gandin. in ſuo trac. malefi. ſub rubr. de aliqui. quæſtio. var. in malefi. in vj. col. in ver. item pone. & Specu. & Ioan. And. in d. ti. de noto. cri. in. §. fin. in pe. ver. in quibus locis dicunt ꝙ ſi iudex videt aliquem occidentem hominem ſtādo ad feneſtram palatij ꝙ ſi vel probationibus dicti homicidij non poterit dictum homicidam punire, de quo ēt per Ange. in l. a diuo pio. in. §. ſed ſi emptor. in fi. ff. de re iudic. & per Bald. in l. ſi irruptione. ff. fin. regund. & per glo. in l. ij. ff. de in lit. iur. & per Bar. in l. ij. in. §. ſi publico. in iij. col. ff. de adul. & per

Bald.in l.contra negantem.C.ad l.Aquil.in fi.& in l.j.in pe.q.C.ſi aduer. lib.& in rub. C.de proba.in iij.col.verſ.ſequitur viſus.& per Bal.in l.j.in j.col.C.v tque deſunt aduo. par.& in c.pen.de teſti.cog.& per Pau.de Ca.in conſi.ſuo cxcv.inci.viſa inquiſitione. in vlt.col.& per Ludo.Ro.in conſi.ccxj.in fi.j.col.& in cõſi.ſuo,de quo etiam per Bal. in conſi.ccxxxv.incip.creditor.in iij.volu. & per Alber.de Roſa.in iij.parte ſtatuto.q. iiij.incip.item pone &c.& idem in materia vide ẽt d.Alber.de Cataneis in ſuo trac.vio lantes.in verbo, ſubmiſſo oculo.in iij.char. in ij.col.& Alex.in conſi.ccccIxiiij.inci.vi ſo proceſſu &c.in iiij.col.et Bal.in l.amplio rem.in prin.in fin.j.col.C.de appel.Vide tñ ad prædicta omnino d.An.in c.fin.in v.col. verſi.no.ergo gl.iſtam &c.de confeſ.vbi po nit ſing. verbum quem refert & ſequitur d. Nico.Millus in reper.ſuo.in ver.delictum. in v.verſi.& idem dicit d.Par.de Put.in tra cta.ſyndi.in lxvj.char.in iiij.col.ver.nec ſuf ficit ſecundum eum &c. & ad prædicta vi de no. verba Alexan.in l.leuia.in ij.apoſtil. ff.de accuſat.

550 Statui tibi tradere no.& ſingulare ver bum in materia locationis & conductionis. & ideo ſcias ꝙ ſi alicui fiat locatio alicuius fundi ſterilis vel inutilis, & ad tempus fiat talis locatio puta ad xv.ann.tunc ſi condu ctor laborat taliter dictum fundum ꝙ ex la bore ſuo efficiatur fructuoſus talis locatio facta ad tempus efficitur perpetua & tranſi bit ad heredes extraneos nec finietur tertia generatione,licet in inſtrō hoc non dicatur. Ita ſingu.dixit Bar.per illũ tex.in l.qcunq;. li ij.C.de omni agro deſer.li.xj.quod dictũ refert & ſequitur Ludo.Ro.in repe.rub.ff. de arbi.in xix.col.& Barb.in c.cum clerici. extra de pac.vbi dicit ſe pluries pro illo di cto conſuluiſſe.& idem voluit Bal.in l.pen. C.de ſolu.& illud dictum Bar. refert & ſe quitur Pau.de Ca.in conſi.lxiij.incip.videt dicendum &c.in j.col.& d.Phil.Deci.in cõ ſi.ſuo cxlvij.in vlti.col.ſed illud dictũ Bart. improbat Lud.Ro.in l.etiam.ff.ſolu.ma. & in ſing.ſuo ccclxxj.inci. fundus ſterilis &c. & contra eum videtur tenere Iaſo.in l.ij.in lxvj.col.verſi.vnũ tñ no.&c.C.de iure em phy.& Pau.de Ca.in conſi.cxxvj.inci.viſo inſtrō &c.circa fi.Attamen mihi videtur te nẽ.eſſe dictum Bar.primo per illum tex. q multum facit pro illo dicto ſi bene ponde rentur eius verba.ſecũdo pro illo dicto Bar to.eſt tex.no.in c.ad aures.extra de reb.ec cle.non alie.et in l.ſi.C.de allu,quem tex.ad hoc alleg.Ang.in l.ſi ſeruitus.in iij.col.ff.de ſerui.vrba.prædi.& cum dicto Bar.concor dat gl.in d.c.ad aures.& cum illo dicto etiã tranſit Alex.in d.l.quicunque.in ſuis apoſt, ad Bart.ideo tene dictum Bar.& vide quæ in materia iſta latius dixi in tract.meo ban ni.in verſi.eccleſiæ.nu.xxxix.

551 Pœna debet tenere ſuos authores & nõ alios.l.ſancimus.C.de pœn. & nemo debet alterius odio prægrauari,vt in regula, non debet.de reg.iur.in vj.Et ideo ſcias ꝙ ſtatu tum quod eſt hic Bononiæ volẽs ꝙ ſi vnus ruſticus non eſt ſoluendo debitum ſuũ exi gatur ab alijs ruſticis villę nõ valet. Ita no. dixit Bar.in l.legatorum.in princ.per illum tex.ff.de leg.ij.quod dictum refert & ſequi tur Iaſ.in l.ſi quis ſuo.§.legis autem.C.de inoffi.teſta. ad quod etiam alleg.Io.de Imo. in l.cum filius.in prin.ff.de verb.obli.& po nit Iaſ.in d.§.legis autem.quamplura no.ad hanc materiam quæ per te videas.

552 Sepius in ciuitate noſtra & etiã in alijs ciuitatibus fit proclama ꝙ nullus audeat lu dere ad azardum vel ad alium ludũ ſub ma gna pœna,quo ſtante ſcias ꝙ ita punitur ille qui inſpicitur ludere ſicut ille qui ludit. Ita no.dixit Bal.per illum tex.in auth.interdi cimus.in prin.C.de epiſ.& cle.quod dictum refert & ſequitur Bertha.in reperto, ſuo,in verbo, iurans,in j.col.Sed aduerte, tu quia iudicio meo ille tex.nõ facit ad hoc eo quia non ſolum tex.ille prohibet ludere ſed etiã prohibet inſpicere ludentes ꝙ non facit .p. clama nec ſtatutum prohibens ludum, ideo cogita.Et quod idem operetur inſpectio qđ operatur factum vide quæ dixi ſupra in ſin gu.cccxcv.inci.dubitarunt &c.& in practi ca mea cauſarum cri.in.§.pro complemen to.nu.xxvij. vbi poſui no.verbum.

553 Vidi alias plures etiam peritos errare, nã aliqui ſunt in dignitate & in aliquo offi cio,& quandoq; ſubrogant loco ſui aliquos qui non poſſunt ſubrogari, vtputa,poteſtas vnius ciuitatis ſi vult recedere rediturus ſubrogat loco ſui aliquem ciuem illius ciui tatis,quæ ſubrogatio non valet cum ipſe ci uis ſubrogatus non poſſet eſſe ipſe poteſtas illius ciuitatis, & ideo geſta per talem ſub rogatum non valent. Ita dicit Bal.per illum tex.in l.parabolani.C.de epiſ.& cler.quod dictum refert & ſequitur do.Felyn.in c.j.in penul.col.de ſum.trini.& fid.catho.& Ale xan.in l.ſtipulationes commodiſsimum.ff. de verb.oblig.& in l.j.§.hæc actio.ff.ſi quis teſta.lib.eſſe iuſ.fue.Et idem videtur dicere Bar.in l.j.in fin.C.de præpo.agen.in reb.&

ibi do. Alex. in apoſtil. refert & ſequit' Bal. in dicta l. parabolani. & aliqua alia adducit in materia & ad prædicta etiam faciunt dicta per Alexan. in cõſi. lvij. incipien. perſpectis &c. in iiij. colum. poſt medium. in verſi. nam per prædicta &c. in ij. volu. & per Iaſ. in. §. fuerat. in ij. colum. inſti. de actio. & Cardi. in clemen. ij. in xj. q. de eta. & qualita. & quæ ego dixi in repeti. mea rubr. C. de probatio. in lxxj. colum. circa fi. Et per ſupradicta dico & alias pluries dixi quod aliqui doctores noſtri collegij ſubſtituti ſeu ſubrogati a dño Archidiacono noſtri collegij nõ poterãt ſubrogari cum eſſent mere laici & haberent vxorem & filios, & ſic non poſſent ipſi habere Archidiaconatũ illo vacante, ideo non poſſunt loco Archidiaconi ſubrogari, & ideo poſſent oppugnari doctores creati per tales illegitime ſubrogatos, & ad hoc nemo aduertit, ideo teneas menti, quia de facili poſſet de facto contingere.

554 Memini me alias plura dixiſſe in lege de minore. in. §. tormenta. in iij. colum. ff. de quæſtionib. circa hoc quod teſtis inhabilis iuncto cum teſte habili plene probat, quia integra fides vnius ſupplet defectum alterius. de quo etiam habetur per Soci. in conſi. ſuo. cxxx. incipien. viſa cõtinentia. in vltima colum. & per do. Nellum in tracta. ſuo bannitorum, in prima parte tertij temporis. in xvj. quæſtio. & per Alexand. in conſilio cxxx. incipien. perſpectis, in penul. colum. in vj. volu. Sed iſta omnia limita & intellige eſſe vera quando ille teſtis inhabilis nõ eſt in totum inhabilis, adeo quod nec etiam faceret indicium, vtputa ſeruus contra dominum, vt in l. diuus. §. ex quibus. & in lege maritus. ff. de quęſtioni. nam tali caſu etiam ſi teſtis taliter inhabilis concurrat cum valde habili tamen non probat, nam ſi nullum facit indicium non poteſt ab alio teſte recipere incrementum cum incrementum præſupponat aliquid adeſſe, vt in l. ſi manẽte. ff. de præca. ita multum ſingu. limitat prędicta Alex. in repe. l. ſæpe. in xvij. col. in fi. ff. de re iudica. vbi adducit prædicta. Tene menti quia eſt ſingularis limitatio.

555 Tu ſcis quod probationes facte in iudicio ſummario non probant in iudicio plenario, & ſimiliter ſentẽtia lata in cauſa ſummaria non releuat in plenaria & ordinaria, ut habetur in l. ſi iudex. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. & in l. ſecunda. C. de ordi. cog. cum ſimil. Attamen ſcias ꝙ ſi probationes in iudicio ſummario facte fuiſſent plenarie tunc præiudicant eodem modo ac ſi ordinaria fuiſſet cauſa. iſtud fuit not. verbum. Iac. But. in l. ab hoſtibus. in. §. ſed quod ſimpliciter. ff. ex qui. cau. ma. quod dictum refert & ſequitur plura addendo Alex. in repe. l. ſæpe. in xx. col. ff. de re iudi.

556 Plura vt credo te ſcire ſunt priuilegia militum & doctorum in iure ſparſa quæ cumulate præſentialiter nõ curo, & inter alia eorum priuilegia habent hoc quod nõ poſſunt pro aliquo maleficio torqueri licet cõtra eos extent indicia ipſius maleficij, ſecundum Barto. in l. milites. C. de quæſtioni. vbi dicit quod alias euaſit quendam poteſtatem qui erat miles dum eſſet in ſyndicatu, & ſyndicator propter legitima indicia volebat eum facere torqueri, & hoc habet locum in militibus noſtri temporis, vt ibi ſenti Barto. & expreſſe firmat Salyc. poſt Cy. in lege prima. C. de iur. & fact. ignor. & Alexan. in l. centurio. in nona colum. ff. de vulga. & pupilla. & idem eſt in doctore ſecundum Bart. in l. prima. C. de aduoca. diuerſo. iudi. & Cyn. in dicta l. milites. & in l. quarta C. ad l. Iul. maieſta. & non valeret conſuetudo in contrarium diſponens, imo eſſet ipſo iure nulla. l. omnes iudices. vbi Bart. not. C. de decurio. libro decimo, quæ omnia ponit Iaſ. in l. de quibus. numero ciiij. ff. de legib. Prædicta tamen limitat domi. Alexan. in dicta l. omnes. non habere locum in crimine læſæ maieſtatis, & proditionis populi, per l. fallaciter. C. de quæſtionib. & per not. per Bald. in l. decuriones. C. de quæſtioni. & dicit quod hoc etiam voluit Ange. de Are. in tractatu maleficiorum in verbo, fama publica. in ſexta quæſtio. & ſubdit do. Alexan. in dicta l. omnes. ꝙ in caſibus in quibus tales poſſunt torqueri debent primo degradari antequam torqueantur, ad quod alleg. text. quem dicit ſingula. in l. ſi exempta. C. de maleſi. & mathe. in verſicu. præſidio dignitatis exuti &c. & ſubdit Alexan. vbi ſupra ꝙ doctor & miles legitime degradatus a dignitate ſua ad eandem nũquam aſpirare poſſunt. alleg. Bald. hoc dicentem in l. ſecunda circa fin. C. de liber. & eorum libe. & idem dixit Paris de Puteo in tractatu ſyndica. in lxx. char. in ſecunda colum. quod eſt no. et idem dicas tu eſſe in tabellione depoſito ab officio & priuato officio tabellionatus, quia tunc non poteſt creari tabellio, ſecundum Bald. in capitulo at ſi clerici. in iij. colum. de iudi. & in capit. gratum. de poſtula. prælato. & in l. ſecunda. C. de manumiſ. vindi. & vide Barba. in c. ex literis. in penulti. char. in vltı. colum. de conſtitu. & Iaſ. in l. dedi. in. §.

Idem erit.in vlt.col.ff.de condi.cau.da.cau. non ſequu.& in l.naturalis.in ij.col.ff.de p̄ſcrip.verb.& d.Phil.Deci.in c.vt noſtrum. nu.iiij.de appel. ad quæ vide etiam d.Pari. de Pute.in trac.ſyndi.in lxviij.char.in iiij. col.& ibi in lxx.char.in ij.col.& Moder.in repe.c.quoniam contra.in lxxxvj.char.nume.xxxv.de probatio.

557 Tu ſcis ꝙ teſtis de auditu regulariter non probat, vt habetur in c.teſtes.iij.q.ix. & habetur in l.teſtium.C.de teſti. & voluit Spe.in tit.de teſte.in.§.nunc tractandū.in v. col.verſi.de auditu quoq;.& habet̄ per Alexan.in conſil.lxxvij.inci.in cauſa.in ij.col. in j.volu.& ibi in conſi.c.incip.ſuper j.&c. in vj.col.Card.Alex.in iiij.col.in fi.ff.de appel.& Soci.in conſi.ſuo lxxxix.inci.in cauſa &c.in j.col.in j.volu.& habetur late per docto.in c.ex literis.ff.de teſti.& ideo dixit do.An.in c.quoties.in fi.de teſti.ꝙ teſtis de auditu non eſt verus teſtis. & dixit idem d. An.in c.auditis. in j.not.de elec.ꝙ qñ teſtis deponit de auditu non ſequitur quod intellexerit niſi præſumptiue, de quibus omnibus dixi in conſi.meo xix.incipien. clariſſimi &c.in j.char. Scias tñ quod dictum talis teſtis facit indicium & pręſumptionem quę transfert onus probandi contrarium in aduerſarium.Ita ſing.dixit Archi.in c.hoc videtur.xxij.q.v.quod dictum pro not.refert & ſequitur Lud.Ro.in l.ſi vero.in.§.de viro.ff.ſo.ma.& in ſing.ſuo cccxlj.incip.teſtimonium de auditu.& Alexan. in conſil.ſuo lxxvij.incip.in cauſa accuſationis.in j.col. in j.vol.quod eſt duplicatum.in iij.vol.conſi.lxiij.& d.Fran.de Curte in conſi.ſuo lxx. incip.circa primum.in iij.col.vbi ad corroborationem huius dicti adducit Pau.de Ca. in conſi.ſuo xvij.inci.in cauſa quæ vertitur Parme.in xj.col.vbi dixit teſtimonium de auditu facere coniecturam & præſumptionem.Tene menti prædicta quia poſſunt ſeruire ad multa & ſunt magni momenti.

558 Clauſula generalis non obſtantibus aliquibus in contrarium facientibus licet tollat omnia in contrarium facientia & ſi talia contraria haberent ſpecialem clauſulā derogatoriā, vt dixi ſatis late in practica mea cauſa.crimi.in.§.quæritur.nu.xvj.Tene tamen menti ꝙ ſi in ſtatuto vel reſcripto principis ſit clauſula generalis non obſtante aliquo priuilegio ꝙ debet intelligi de priuilegio in corpore iuris ſcripti non clauſo, illa enim quæ ſunt in corpore iuris cōis vel ſtatutorū clauſa non intelliguntur ſublata per illa verba, ita dixit gl.in l.ij.§.oēs autē iſti. ff.de iudi.quam ibi ſumme not.ad hoc Pau. de Ca. quod dicit perpetuo eſſe tenendum menti,& quod nunꝗ debes obliuiſci.

559 Sepe in literis apoſtolicis in fine ponuntur iſta verba,videlicet nulli igitur hominū liceat contra has literas auſu temerario cōtra ire, alioquin indignationem apoſtolorū Petri & Pauli ſe nouerit incurſurum &c. Quid importent iſta verba? Dicas quod important pœnam arbitrariam.Ita dixit Bald. in repe.l.cunctos; populos.C.de ſum.tri. & fide catholi.quem ibi refert & ſequitur do. Ioan.Bapti.de ſancto Seue. in iiij.char.in j. col.vbi etiam adducit Bal.in c.porro.in tit. quæ fuit pri.cau.benefi.amit.vbi dicit ꝙ illa verba comminantur priuationem beneficiorum.de quo latius per d.Ioan.Bapti.vbi ſupra & per Iaſ.in l.j.nu.iij.ff.ſi quis iuſdic. non obtempera.vbi latius loquitur de dicta clauſula,de qua vide etiam Alexan.in conſi.ciij.incip.videtur primo.in iij.col.in j.volu.Tene mēti,quia alias vidi peritos & doctos dubitare de īportātia dictoꝝ verboꝝ.

560 Habemus in hac ciuitate Bononiæ in curia mercatorum quoddam ſtatutum volens quod credatur libro mercatorum quod ſtatutum intelligitur ſolū in his quæ pertinent ad artem mercantie & non in alijs,ſecundū Ioan.And.in addi.Spe.in ti.de inſtru.edi.in. §.nunc dicendum.in addit. magna.in j.col. quod dictum refert & ſequitur Lud.Ro.in conſi.ſuo ccv.inci.in puncto propoſito &c. & Iaſ.in l.ſi quis ex argentarijs.in.§.rationem.ff.de eden. & Lud.Roma.in conſi.ſuo cciiij.inci.pro diſcutienda. in j.col.& illud dictum Ioan.And.etiam refert & ſequit̄ do. Fran.de Are.in conſi.ſuo xxxiij.incip.conſultatio &c. in j.col.& in conſi.xliiij.quod incip.in propoſita conſultatione.& in cōſi. ibi ſeq.in vlt.col.& pro prædictis Iaſ.in d. §.rationem.adducit etiam Lud.Ro.in conſi.ſuo cccix.inci. in cauſa Ioannis &c.vbi dicit ꝙ diſpoſitio ſeu prouiſio ſtatuti diſponens ſuper adhibenda fide theſaurario non procedit qñ agitur de materia non pecuniaria.Et iſta puto notanda eſſe contra iudæos mutuātes ad vſuras ſuper pignoribus diuerſarum perſonarum qui habent ampliſſima priuilegia vt credatur libris ſuis, quod hoc tm̄ intelligitur de mutuo facto ſuper pignoribus & nō circa alia.Et pro prædictis optime faciunt dicta per Iaſ.in l.age cum Geminiano.C.de tranſa.vbi plura iura & doctrinas allegat in ſimili,& inter alia dicit ꝙ ſtāte ſtatuto ꝙ conſules artium cognoſcant de cauſis intelligitur de cauſis ſpectantibus ad

illam artem & non de alijs alleg.Lud. Ro. in conſi.ſuo ccc.incip. in caſu propoſito. & adducit etiam Bal. in l.fi.in iij.no.C. de iuriſdi.om.iud.& Cyn.& Ang.ibi vbi dicunt ꝙ conſules mercatorum qui habent cognoſcere de cauſis mercatorum, intelligitur qñ cauſe ſunt occaſione mercantie,ſecus ſi alterius rei.& dicit etiam ꝙ ſtante ſtatuto ꝙ filius artifex obligetur intelligitur ſi contrahat cauſa illius mercantie vel artificij, ſecũdũ Bal.in l.fi.in ij.col.C.ad macedo. & in l. iiij.§.ex hoc edicto ff. nau. caupo. ſtabu. & Pau.de Ca.in l.j.§.in filio ff.ad macedo.vbi dicit ꝙ pluries vidit iſtum caſum Florentie in ſimili.& dicit ꝙ ſindici qui habent ſindicare officialem non impediunt ſe de geſtis extra illud officiũ, ſecundum Bal. in l.ij.C. vbi de ratioci.agi opor.& in l.obſeruare.§. proficiſci in ij.q.ff.de offi.proconſu. & Bal. in l.iij.in §.✱ ff.nau.caupo.ſtabu.Similiter dicit ꝙ dominus non tenetur de delicto ſuorum officialium vel famulorum qñ delinquunt extra miniſteriũ in quo dominus eis vtebatur,ſecũdum Bar.in l.ne quid.in prin. ff.de incẽ.rui.naufr.& in l.j.§. familie ff. de publi.& Abb.in c.j.in iij.col.de reſti.ſpoli. Pet.de Anch.& Gemi.in c. ſi epiſcopus, de offi.ordi.in vj.li.ẽ adducit ẽt Ang. in l.j.C.ſi rec.prouin.vbi dicit ꝙ poteſtas nõ tenetur de male geſtis per ſuos officiales extra eorũ officium.Dicit ẽt ꝙ cõmunitas non tenetur de delicto officialis a ſe electi quando deliquit extra materiã officij.alleg.ad hoc Ludo.Ro.in conſi.ſuo cccxxxviij.incip. in caſu propoſite cõſultationis &c. Dicit poſtea ꝙ nuncio publico nõ creditur niſi circa officium ſuum, vnde ſi dicat citatum dixiſſe ei iniuriam non creditur ſibi,ſecundum Ioan. And.in addi.Specu.in ti.de cita.§.j.in prin. & eum ſequitur Abb.in c. cũ parato in iiij. col.de app.& eum ſe.Iaſ.in l.properandum in.§.& ſi quidẽ in.§.col.ante fin.C. de iudi. Vltimo adducit Bal.in l.ſi aduerſarius C.de fid.inſtru. vbi dicit ꝙ ſtatutum diſponens bannitum haberi pro confeſſo, intelligitur quo ad maleficia deſcripta in libro banni, & non quo ad alia.Tu autem vltra Iaſ.vbi ſupra circa hanc materiã adde dicta per Ludo.Ro.in conſi.ccccxxxiiij.inci.in quo &c. in fin.verbis & per Bald.in l.j.in prin.ff. de magiſt.conue.& per Catal.in tracta.ſyndic. in ver.ccxxvj.inci.ad de ꝙ ſi officialis &c. & per Felyn.in c.poſt ceſſionem in ij.colũ. in fi.de proba.& per Barb.in c.cum ordinẽ in vlti.colũ.de reſcrip.& per Fely.in c.fraternitatis in prima colum, verſicu.fallit ij. de hæreti.& in c.petrus in iij.colum.de homici.in quibus locis prædictis ſcribẽtes plura adducunt facientia ad hanc materiã poſt Iaſ.vbi ſupra & hæc materia profecto quotidiana eſt & vtilis.

561 Capias no.& ſingulare verbum lucri plenum, videlicet ꝙ ſi teſtator legat vxori ſue vſumfructum fundi cum hoc quod proprietatem alienare non poſſit eiuſdẽ fundi,tunc cenſetur etiam proprietatem dicti fundi ei legaſſe.Ita ſing.dixit Bal.in l.proculus ff.de vſufru.quod dictum pro not.refert & ſequitur Ludo.Ro.in conſil.ſuo ccvj.incip. licet de communi concluſione &c.& Soci. in cõſi.ſuo cxxxj.incip.in præſenti &c.in vij.colum.in j.volu.& Raph. Fulgo.in conſil.ſuo xiij.incip.circa primum &c.in vlti.colum. & Alex.in conſi.ſuo cl. incip. viſo themate &c.in j.colum.in vij.volu.& d.Pet.Philip, Cor.in cõſi.ſuo lxiiij.quod inci.in caſu præſentis &c.in j.col.in iiij.volu.& do.Fran.de Cre.in nota.ſuo xxviij.quod incip.maritus legauit &c.& vide ad prædicta Iaſo.in l. cũ hic.§.ſi vni.ff.de tranſact.& vide etiã do. Franciſchinum de curte in conſil. ſuo xiiij. incip.vilis in j.col.& Soci.in conſil.ſuo cij. incip.vilis ſupra &c.in antepen.colũ. in iij. vol.& Cæpo.in tract.de ſerui in iiij.rubr.in ij.col.Et vide quæ ego dixi in repe.mea rubri.ff.de fideiuſ. in xxiij.q.

562 Aduertas ad vnum & bene arrige aures Nam habemus hic Bononiæ quoddam ſtatutũ ſub rub.de genera.ſeu cõmu.pe. bannitorum.in iij.col.quo diſponitur ꝙ capto bãnito in figura bãni deſcripto in archiuo publico debeat intra tres dies ſequentes contra eum fieri executio banni nulla defenſione vel exceptione ſua audita vel admiſſa &c.quod ſtatutum non fallor,videtur cõtinere iniquitatem, vt ſatis dixi in practica mea cauſa.crimi.in.§.vltima quæſtio.per totum illum.§.Tamen dicas ꝙ non obſtantibus verbis dicti ſtatuti poteſt,ẽt de iure ſuccurri dicto bãnito, nã poteſt allegare & proponere nullitatem banni & maxime illam quæ prouenit ex defectu iuriſditionis, iuxta glo.in cle.j.de ſequeſt.poſ.& fruc.de qua dixi ſupra in ſing.100. incip.tu ſcis &c. & debes audiri quoniã terminus datus ad omnem defenſionem faciendã,licet ſit elapſus, tamen non excludit allegationem nullitatis & ideo poſt terminum banni licet ſtatutum dicat ꝙ vlterius non audiatur,tamen poteſt proponi nullitas. Ita ſingu. dixit Bald. in l. ſcire oportet, in.§.hæc de his ff. de excuſa. tuto. per illum text. quem modo prædicto

ſummat, Tene menti perpetuo, & nunquã obliuiſcaris pro adiuuando amicum quando per aliquod ſtatutũ eſt ſibi pręcluſa via faciẽdi defenſiones ſuas, & vide infra in ſin gu. 592. incip. nullitas.

563 Parũ animaduertunt quandoque notarij conficientes inſtrumenta, nam quandoq; incurrunt maximam pœnam conficiendo inſtrumenta, licet non ſint falſa ſi tamen ſunt illicita, quia conficere illicita inſtrumẽta eſt quandoque ſpecies falſitatis, vt habetur in l. iubemus in ſi. C. de teſta. Et ſcias ꝙ notarius ſcribens inſtrumentum ſimulatum punitur pœna manus, & eſt perpetuo infamis tex. eſt ſing. in c. imperialem in §. ſcriba. de prohi. feu. alie. per Fed. quem tex. pro ſing. ad hoc alleg. Bald. in rub. C. res inter alios acta circa ſi. quod ego etiã retuli in l. ſi ſciẽte ad ſi. ff. de parrici.

564 Mutuans pecuniam ſtatim cõſumpturo eũ nõ obligat ad reſtitutionẽ, vt late hr̃ in l. ſi quis cũ ſciret ff. pro emp. & voluit Flo. in l. j. in ſi. ff. de alea. & Iaſ. in l. iuregentium. in §. prætor ait in j. col. ff. de pac. Sed pone aliquis mutuauit centũ alicui hoc pacto ꝙ illa conſumeret in meretricibus an ſi cum hoc pacto accepit, tamẽ illa centũ nõ cõſumpſit in meretricibus, an ille mutuans poſsit illa repetere? & dicas quod non. Ita no. dixit Io. And. in addi. Specu. in tit. de oblig. & ſolu. in rub. in prin. quod dictũ refert & ſequitur Alex. in l. ſi cũ dotem in. §. ſi poſt ſolutam. poſt prin. ff. ſolu. ma. vbi dicit ꝙ de hac quęſtione alibi doct. canoniſtę, nec legiſtę nõ faciunt mentionem.

565 Dubitarũt alias doc. & legiſtę & canoniſtę, vtrum damnatus ad perpetuos carceres poſsit facere teſtamentũ? in quo Abb. in rubri. extra de teſta. in j. colũ. dicit ꝙ in laico communis ſententia eſt ꝙ ſit inteſtabilis, vt no. in l. ij. ff. de publi. iudi. ſed in clerico dicit ꝙ varie fuit cõſultũ, nã quidã conſuluerũt ꝙ non poſsit teſtari, quia illa pœna equiparatur pene mortis ſeu deportationis, vt no. Inno. in c. qualiter & qñ de accuſ. conſulẽtes vero cõtrariũ moti ſunt, quia ius canonicũ non imponit perpetuum carcerem ad pœnã, ſed ad pœnitentiã, vt in c. nouimus de verb. ſig. & in c. pen. de hæreti. & in c. quis de pen. in vj. ergo non debet hæc pœna inhabilitatis teſtandi prodire ex penitentia. & dicit ꝙ hæc opinio eſt mitior, ſed alia videtur verior, quia negari no poteſt quin ibi ſit quaſi mortuus. Ita reſidet Abb. in d. rub. Barba. autem in c. quia ingrediẽtibus in x. colum. relato ab Abb. in d. rubr. dicit quod idem Abb. in c. tue. de pen. tenet ꝙ non perdit factionem teſtamẽti. & dicit quod Bald. in repeti. l. j. C. de ſac. ſanc. eccle. tenet idem videlicet ꝙ non poſsit facere teſtamentum. Et dicit ipſe Barb. conſiderandum ꝙ de iure ciuili liber homo non poteſt damnari ad perpetuũ carcerẽ, vt voluit Bar. in l. ij. ff. de publi. iudi. & dicit ꝙ de hoc eſt tex. in l. aut damna in §. ſi. ff. de pen. Item dicit ꝙ loquentes in clerico non bene loquuntur, eo quia damnatus ad perpetuum carcerem equiparatur damnato in metallũ, vt not. dixit Inn. in d. c. qualiter & quãdo. & eũ ſequitur Bar. in d. l. ij. Sed damnatus in metallũ perdit teſtamẽti factionẽ, vt in l. ſi in metallum ff. de his quæ pro nõ ſcrip. hab. cum ergo de iure canonico pœna perpetui carceris ſit introducta in locũ pene metalli, ergo ſequitur qđ ſortiatur omnẽ eius effectũ c. eccleſia. vt lit. pen. Item pro hac parte adducit tex. in l. j. C. qui ad liber. perue. non poſ. vbi damnatus ad perpetua vincula perdit teſtamẽti factionẽ actiue & paſsiue, & dicit ibi Bal. qđ clericus damnatus ad perpetuos carceres dr̃ inteſtabilis actiue & paſsiue, niſi quo ad alimenta. & hoc refert & ſequitur Ioan. de Imo. in d. l. ij. vbi refert Benedic. de plumbi. alleg. d. l. j. ad hoc ꝙ damnatus ad perpetuos carceres ex forma ſtatuti, quia de iure communi hoc fieri non poteſt, vt dictum eſt non poterit acquirere ex teſtamento vltra alimẽta. & dicit Io. de Imo. ſecundũ Barb. vbi ſupra ꝙ de iure canonico quo eſt permiſſa iſta pœna etiam alimenta relinqui nõ poſſunt damnato ad perpetuos carceres, quæ omnia ſunt notãda, ſecũdũ Barba. in d. c. qa ingredientibus in x. col. de teſta. vbi prædicta refert ad literam.

566 Regula eſt trita & vulgata quod regulariter vltima derogant prioribus & maxime in teſtamentis & vltimis voluntatibus, vt habetur in l. diuus in. §. licet ff. de iur. codic. & in l. ſi mihi & tibi. §. in legatis ff. de leg. j. & in l. hac conſultiſsima in. §. ſi quis antea C. de teſta. & in l. ſancimus eodem titu. & in l. iiij. in fin. ff. de adimen. leg. de qua materia dixi late in l. prima in. §. ſi ſerui quaſi in iij. & iiij. colum. ff. de quæſtioni. Et adeo vera eſt iſta regula ꝙ ſi aliquis ſolenniter cũ ſeptem teſtibus fecit teſtamentum, poſtea ingreſſus monaſterium fecit ſecundum teſtamentum coram duobus teſtibus ſecundum formam c. cum eſſes. & c. relatum de teſta. iſtud ſecundum tollit primum, etiam ſi in primo fuiſſet facta inſtitutio vel legatum in piam cauſam, quia tunc talis ingreſſus ſubie

ctus eſt eccleſię, vnde in actibus ſuis nõ ſubijcitur ſtatutis laicorum nec legibus ſed iuri canonico. Ita nota. dixit Ant. de But. in c. in præſentia in xiiij. colum. in verſi. ex his poteſt decidi &c. de proba. & dicit ſe in facto ita reſpõdiſſe quod dictũ pro not. refert & ſequitur Alex. in cõſi. ccccliij. inci. viſo ac diligenter &c. in tertia colum. & hoc ſecundum ordinem meum. aliter eſt conſil. cv. in iiij. volumi.

567 Omnia noſtra facimus quibus authoritatem noſtram impartimur. c. j. & ij. de confir. vti. vel inuti. capit. ſi apoſtolice de præben. in vj. l. j. C. de iur. vete. enucle. & ideo dixit Bal. in l. ex placito C. de re. permu. in iij. colum. ꝙ ſi papa confirmat ſtatuta Spoleti, nõ dicuntur ampliùs ſtatuta Spoletana, ſed ſtatuta papalia. & dicit Bald. in l. ex facto. in prin. ff. de vulg. & pup. ꝙ ſi ſuperior confirmat ſtatutum nõ poteſt inferior amplius de illo ſe intromittere. & voluit Alex. in conſi. cccclxix. ſecundum ordinem meum inci. viſo puncto in ij. col. & Barba. in c. paſtoralis in. §. præterea in xvij. colum. de off. deleg. & Barba. in conſi. inci. ſcripſit Eccleſiaſtes in ix. col. quod eſt inter cõſilia Alexan. nu. 470. & Ludo. Ro. in conſi. xcviij. incip. quo ad id &c. in prin. & Barb. in tract. Car. in j. q. in v. col. in fi. & do. Fely. in c. qualiter el j. in xij. colũ. de accuſ. & in c. j. in ix. colũ. vbi plura alia ad hoc adducit extra de ſpõſa. Stantibus prædictis iam pluries ego dubitaui de vna doctrina Abb. quod non ſit vera. nam dicit ipſe Abb. in c. dilecto de prę ben. in ij. col. quod ſtatuta collegij confirmata per ſuperiorem poſſunt tamen per collegium reuocari confirmatione nõ obſtante quod dictum refert & ſequitur Alexan. in l. omnes populi in iiij. col. in apoſtil. ff. de iuſti. & iur. Se d ſi per confirmationem ſuperioris efficiuntur ſtatuta ſuperioris & non collegij per illã regulã, ꝙ omnia noſtra facimus &c. ergo non poterit per collegium reuocari cum inferior non poſsit reuocare factum ſuperioris, vt in cle. ne romani. de ele. & xxj. diſt. c. inferior & in c. cum inferior de maio. & obed. & in l. fina. C. de legi. ideo cogita, quia puto quod Abb. inaduertenter locutus ſit.

568 Daciarij habent plura priuilegia a ſuperioribus qui ſibi locant dacia, vt quotidie vi demus in locationibus daciorum per totam Italiam. Et vltra priuilegia quæ ſibi dantur a locatoribus, etiam habent aliud priuilegium a iure. Nam contra fraudantes dacia & gabellas ſufficiunt probationes per coniecturas, quia talia clam committũtur, ideo lex contenta eſt facilioribus probationibus & indicijs. Ita not. dixit Alexand. in conſil. ſuo clxxxviij. incipien. viſo proceſſu in ſecunda colum. in vij. volumi. pro quo faciũt dicta per me. ſupra in ſingu. meo. 1. & in repetitio. mea rubri. C. de proba. in lxiiij. colum. in princi. & in practica mea cauſarum crimi. in priuc. nume. xiij. & in dicta practica. in. §. diligenter nu. cxxvj. in quibus locis plura iura & doctrinas ad hoc propoſitum adduxi quæ per te videas.

569 Pia cauſa habet plura ſpecialia & plura priuilegia, de quibus per Ludo. Roma. in authen. ſimiliter C. ad leg. fal. & in conſilio ſuo ccccxxviij. incipien. in terminis &c. & per do. Philip. Decium in conſil. clxxxij. incip. in caſu occurrenti in iij. colum. & per Alexand. in conſil. cij. incip. ſuper primo in vij. volu. & ibi in conſil. cxxxj. incip. ſuper themate &c. in j. colum. & per Alexand. in conſil. cxc. incip. plura narrata &c. in vj. volu. & per domi. Philip. dec. in cõſi. cclxxiij. incip. in caſu &c. & in conſil. cclxxxiiij. incip. viſo in iiij. colum. & per Soci. in conſil. ſuo cxxj. incipien. præmittenda &c. in v. colum. in iiij. volumi. Et inter alia pia cauſa non ſubiacet humanis legibus, nec ſolennitatibus iuris, vt habetur in c. fina. de ſecun. nup. & voluit Bart. in l. cunctos populos in v. q. C. de ſum. tri. & fid. catho. & ideo dixit Bald. in l generali in fi. C. de ſacroſan. eccl. ꝙ ſi ſtatutum dicit ꝙ mulier non poſsit teſtari ſine conſenſu propinquorum, ꝙ tamen poterit teſtari ad pias cauſas ſine conſenſu propinquorum quod etiam ſenſit Bar. in d. l. cunctos populos quod dictum refert & ſequitur Pet. de Anch. in repeti. c. canonũ ſtatuta in verſicu. dicit Bald. &c. de conſti. & idem etiam dixit Bal. in l. generali. in fin. C. de ſacroſan. eccle. vbi dicit, ſtatutum dicit ꝙ non valeat teſtamentum niſi ſit poſitum in archiuo publico, ꝙ ſi reperitur teſtamentum ad pias cauſas non poſitum in archiuo publico, tamen valebit, & allegat rationem dicens ꝙ cõtra priuilegium pie cauſe quod reſpicit ipſum dictum, & eius eccleſiam nõ poteſt fieri ſtatutum. Et pro iſtis faciunt dicta per Salyc. in auth. caſſa. C. de ſacroſanc. eccl. & per do. Anto. in c. relatum el. ſ. de teſta. & faciunt alia plura quæ vltra prædicta refert Alexan. in conſi. ſuo ccccliij. ſecũdum ordinẽ meũ. quod inci. viſo & diligenter in iiij. col. Sed aduertas tñ quia cõtra illud dictum Bald. in d. l. generali tenuit Ludo. Roma. in conſi. ſuo clxvj. incip. viſo diligenter

in j. colũ. Item circa hanc materiam teneas
menti vnũ videlicet quod ſi notarius priua
tus officio tabellionatus ſcribit relicta ad
pias cauſas nõ ꝓpterea valet eius ſcriptura
licet pium ſit relictum, quia priuilegiũ teſtã
tis vel hæredis vel legatarij non tollit deli-
ctũ ſcribentis. Ita not. dixit Bal. in l. in frau-
dem in. §. ſi quis ff. de teſta. mili. quod dicit
eſſe menti tenendum.

570 Aduertas ad vnum ad quod pauci aduer
tunt ꝙ vere eſt magni põderis & magni ho
noris & vtilitatis. Nam habemus quod nõ
ſufficit alicui dicere, ſed illud quod dr̃ opor
tet probari tex. eſt iuncta glo. in c. j. de præ-
ſcrip. in vj. & in c. non eſt. de conſue. eo. lib.
& voluit glo. in l. j. ff. ſi quadru. paupe. fecis.
dica. & glo. in l. ij. ff. de fer. & in l. magis pu-
to in. §. illud ff. de reb. eo. & glo. in l. ait præ-
tor. ff. vi bo. rap. & in l. j. ff. de incen. rui. nau
fra. & glo. in c. ſuper eo. de appel. & in cle.
j. de reſti. in integ. pro quibus faciunt dicta
per Ange. in l. quæcunque ff. de pub. & per
Barba. in conſi. ſuo lvj. inci. propoſita mihi
in ij. col. in iij. vol. & in conſi. lxxiij. inci. vi-
ſo puncto in vj. col. in eo. volu. & ibi in con-
ſil. lxxvj. incip. viſo puncto in ij. colũ. & ibi
in conſi. lxxxviij. inci. in contingentia in v.
col. & per do. Fel. in c. cũ dilectus in penul.
col. de accuſ. vbi alleg. alias glo. hoc dicen-
tes, de quo etiam per Abbas in conſilio ſuo
xxxiiij. inci. ſuper quæſtionis materia in ij.
col. in prin. & per me in l. qui falſam in v. co
lum. ff. de fal. & per Alex. in conſil. lxxviij.
inci. viſo in pe. colũ. in v. volu. & in conſilio
xxvj. inci. viſo. in pe. col. in vj. vol. & ibi in
conſi. ccxvj. incip. ponderatis in ij. colũ. Et
facit etiam quod dixit d. Philip. dec. in cõſi.
ſuo ccccij. incip. in cauſa in vj. col. Item facit
etiam, nã ſtatutũ dans premiũ accuſanti in
telligitur ſi ipſe accuſans probauerit contẽ-
ta in accuſatione eſſe vera & non aliter. Ita
dixit glo. in c. j. in verbo, oſtenſum. de his
quæ fi. a maio. par. cap. & probatur in c. poſt
electionẽ & in c. cum ſuper. de cõceſ. pręb.
& glo. in l. ſi cuius appellatio. ff. de appel. re
ci. & glo. in l. ij. C. quod met. cau. & Alex. in
conſil. ccxcvj. inci. diuini numinis in ij. col.
& in conſi. lxxj. inci. videretur in conſulta-
tione &c. in ij. col. in v. vol. de quibus omni
bus dixi in practica mea cauſarũ crimina.
in. §. diligẽter nu. 173. cum ſeq. Et adeo ſunt
vera ſupradicta quod nõ ſufficit dicere, ſed
illud quod dicitur debet probari, quod etiã
ſi ſtatutũ diceret ꝙ ſtaretur allegationi ali-
cuius debet intelligi & probationi. Ita ſing.
dixit Domi. de S. Gemi. in c. non eſt per gl.
ibi de cõſue. lib. vj. quod dicit eſſe bene no.
quod dictum pro not. refert & ſequitur do.
Anto. burgos in c. cum dilecti in xj. colũ. de
emp. & vendi. Quod dictum ſumme not. ad
ſtatutum quod habemus hic Bononiæ vo-
lens in aliquibus ꝙ ſtetur dicto alicuius, ma
xime de damno dato, nam debet intelligi
ſi damnum vel damnum dantem probaue-
rit alias non ſtabitur eius dicto, quod perpe
tuo tene menti quia per hoc facies corrue-
re mille accuſationes damnorum datorum.
Nec obſtat ſi in cõtrarium diceretur quod
dictum ſtatutum vult quod ſtetur dicto dam
num paſſi cum iuramento ſuo, & non ſim-
pliciter dicto ſuo. Quia reſpondeo quod cũ
requiratur probatio cum dicto ſuo non ſuf-
ficit loco probationis iuramentum, quia ap-
pellatione probationis intelligitur de pro-
batione valida & legitima, & ſic in potiori
& in digniori ſignificato, vt habetur in l. j.
in. §. biduum ff. quando appel. ſit. & in l. j. in
. §. qui in perpetuũ ff. ſi ager vectig. vel em-
phy. pet. & in c. pe. de ſen. excom. & in c. cũ
olim extra de teſtib. in. §. quoties inſtitu. de
iur. natu. de quo late dixi in repeti. mea. l. de
vnoquoq; in j. col. ff. de re iudica. Sed iura-
mentum non dicitur legitima probatio, vt
habetur in pluribus iuribus quæ ego late
adduxi i repe. mea rub. C. de prob. in xxvj.
col. vbi videas. Ergo iuramentum non ſuſti
nebit talem accuſationem, ideo tene menti
prædicta, quia ex prædictis poteris cõſequi
honorem & lucrum.

571 Adiuui ſemel quendam pauperrimũ ami
cum meum a pœna qui fuit examinatus in
teſtem contra quendam diuitem & potentẽ
nam dixit quod ille diues habuit in depoſi
tum ab vno ciue libras centum, & in princi
pio dicti ſui dixit ꝙ illi depoſito fuit pſens
Titius & Seius, poſtea in fine eius teſtimo-
nij interrogatus qui erant pręſentes qñ fuit
factũ dictum depoſitum, & ipſe teſtis reſpõ
dit ꝙ nemo aderat, quo audito curia inſur-
rexit cõtra eũ, & formauit inquiſitionẽ de
falſo & de periurio, tũc ego cõparui & dixi
quod nõ poterat puniri, nec de falſo, nec de
periurio, eo quia quando teſtis in principio
dicit ꝙ tali actui fuit præſens talis & talis,
& poſtea dicit ꝙ illi actui nemo erat, intel-
ligitur niſi illos quos primo dicit fuiſſe præ
ſentes. Ita ſing. dixit Albe. de roſa. quẽ ibi re
fert & ſequitur Alex. in l. non erit in. §. da-
to ff. de iureiurã. & Soci. in l. ſi quis ita ff. de
reb. dub. & Alex. in conſi. ſuo clxx. inci. vi-
ſo inſtrõ in fi. in vj. vol. & in conſi. cxc. inci.
viſis atteſtationibus in ij. col. in vij. vol. pre

quibus etiam faciunt dicta per Alex. in cõſil.clxxxv.inci.viſo in ij.col.in vij.volu.& in conſi.cxcvij.incip.viſis &c.in ij.colũ. in eo.volu.& ex iſtis ego feci illum abſoluere ab illa inquiſitione, licet ille iudex egre ferret & multum recalcitraret.

572 Multa & quãplura operatur ignorantia vt dixi in l.qui ignorans ff.de fal. quaſi per totum & in l.qui falſam in xj.colũ.eo.tit.& inter cetera operatur magnũ effectum. Nã vt forte ſcis dãtur quatuor anni minoribus effectis maioribus ad petendam reſtitutionẽ in integrum eorum quæ facta ſunt in minori etate quæ ſunt nociua ipſis minoribus effectis maioribus,vt habetur in l.fin.C.de tempo.in integ.reſti.pet. & in c.j.de reſti. in integ.lib.vj.& in cle.vnica eo.tit.& tale tẽpus quattuor annorum non currit ignoranti ſe eſſe leſum.Et ideo ſi quis ignorans ſe eſſe leſum ex aliquo facto in minori etate ſteterit per centum annos quod non petierit reſtitutionẽ,ſemper illam poterit petere.ita ſingu. dixit Bal.in l.falſam C.ſi ex fal.inſtrumẽ.& do.Alex.referens Bal.in conſi.ſuo ccccviij. ſecundũ ordinem meum incipien.ſtantibus his &c.in vj.col.in verſic.nec obſtat &c. de quo etiam dixi in d.l.qui.ignorans in fin.ij. col.ff.de fal.& in l.qui falſam in xj.col.eod. tit.& idem dixit Alex.in conſi.ccvij.incip. dñ e Alexan.&c.in vlti.colũ.in vij.volu.& Abb.in c.j.in fi.de præſcri.& Card.in d.cle. vnica.de reſtitu.in integ.in xxv.q.& Alex. in conſi.iiij.inci.videretur inſpectis in antepenul.colum.in ij.vol.& in conſi.lxxi.inci. videretur prima conſideratione &c.in vlt. col.in j.vol.& in conſi.lxxxiiij.incip.in cauſa vertente in iij.colũ.in j.volu.& in conſil. cxvj.inci.perſpectis &c.in ij.col.in v.volu. & do.Philip.Dec.in conſi.ſuo xxxvj.in vlti.col.& in conſi.xlij.in fin.& in cõſi.ccciij. inci.In occurrenti caſu &c.in penul.col.Tene menti quia iſtud dictũ non eſt parui momenti,ſed eſt maxime importantie.

573 Grauior eſt iniuria ſeu offenſa facta a fratre vel cõiuncto quã illa quæ fit ab extraneo & ignoto.ita probat tex.& ibi Bal.in l. cum oportet.in verbo,grauius C.de bo.quę lib.Et ideo ſcias quod licet pater non poſſit remittere iniuriã factã filio, inuito ipſo filio.vt hr̃ in l.ſed ſi vnius in.§.filio. & i.§.ſi. ff.de iniur.& voluit glo.in l.in perſonam ff. de pac.iſtud tamen intelligas eſſe verũ quãdo iniuria fuit illata filio per cõiunctum,ſecus aũt qñ fuit facta per extraneum & ignotum,quia tunc pater poteſt illã remittere ẽt filio inuito.ita dixit Iaſ.in l.cõtra iuris.in.§. j.in vlti.colũ.ff.de pac.alleg.ad hoc tex. & ibi Bar.Ange.Imol.& Ludo.Ro.in l.lucius ff.ſolu.matri.

574 Mulier cõſtante matrimonio poteſt dotem ſuam repetere a marito qñ incipit male vti ſubſtantia ſua & vergere ad inopiam l. vbi adhuc C.de iur.dot.l.ſi cõ ſtante in princip.ff.ſolu.ma.cum ſi.Et ſcias ꝙ maritus dr̃ male vti ſubſtantia ſua quando implicat ſe pluribus fideiuſſoribus,& tunc mulier habet legitimam cauſam repetendi dotem.ita dixit Ang.in l. in perſonam. in.§.qui pecuniam ff.de pact.quem ibi refert & ſequitur Iaſ.& quod hoc caſu ꝙ maritus dicatur male vti ſubſtãtia ſua patet ex illo trito & vulgari prouerbio dicẽte,qui pro alio intrat ꝓ ſe eſt vna beſtia,quod eſt vero verius.

575 Proximis ſuperioribus diebus cõſului in ciuitate Tridenti in vno caſu in quo nõ me mini me vidiſſe aliquẽ doct.conſuluiſſe nec etiam audiuiſſe aliquem oretenus allegaſſe. Qui caſus talis,nã in dicta ciuitate fuit crudeliter interfectus a pluribus ciuibus illius ciuitatis quidã dñs Paulus de Fatis de Tabarellis de Trilaco q erat doctor V.I.eques & comes familiariſq; imperatoris.Et quidã poteſtas illius loci condemnauit dictos reos contumaces in pœna capitis ſi vnquã peruenerint in fortiã ipſius vel ſucceſſorũ ſuorum.Sed fuit dubitatum vtrũ fuerint ſufficiẽter & debitis pœnis condemnati' in quo ego dixi & conſului quod non, eo quia debebant ẽt condemnari in confiſcatione bonorũ,quia cõmiſerant crimen leſe maieſtatis,cũ dictus dominus Paulus eſſet familiaris imperatoris, & plura ad hoc adduxi de quibus in dicto meo conſilio.Itẽ dixit quod vltra dictas pœnas debebãt ẽt condemnari in alia pœna.Nam debet per peritos & cognoſcentes dictum dominum Paulum fieri exiſtimatio quot annis ẽt potuiſſet naturaliter viuere,& quantum ſingulo anno ex officijs & negotiationibus ſuis & ex induſtria perſone ſue poterat ſuperlucrari,& intantũ ſunt condemnandi dicti interfectores,& ad damna & intereſſe filiorum & hæredũ ſuorum,& ad hoc alleg.tex.not.inſti.de oblig. quæ ex quaſi delic.in.§.iudex.& tex.in l.ſi. ff.de his qui deiece.vel effu. & in l. ex hac ff.ſi quadru.paupe. feciſ.dica.& in l.ait lex ff.ad leg.aquil.& in argu.l. ſtichum aut pãphilum & l.ſi ſeruum eodem titu.Et dixi ꝙ iſtud in terminis tenuit Specu. in titu. de iniur.in.§.ij.in verſicu. ſed nunquid pro libero &c.& in verſi.ibi ſeq.& Ioan. Fab.& Ang.de Are, in d.§.iudex. & adduxi etiam

Abb.hoc expreſſe dicentem in c.j.in fi.j.co
lum. extra de iniur.vbi alleg.d.l. fina.ff de
his qui deie.vel effu. & d.l. ex hac. & alia
etiam adduxi ad corroborationem prædi-
ctorum de quibus plene in d conſi. cxv.in-
cip.notã fac mihi viam in qua ambulẽ &c.
Quæ omnia teneas menti quia hodie vide-
tur iudicibus maleficiorum ſatis eſſe condẽ
nare occiſores hominum in pœna mortis
non habito reſpectu ad intereſſe filiorum
vel hæredum interfecti, nec habito reſpe-
ctu ad alia ſupradicta, ideo non tradas præ
dicta obliuioni, quia facient tibi honorem
& vtilitatem adueniente caſu, & tunc eris
mei memor.

576 Retro actis temporibus pluries vidi in
facto quæſtionem illam, videlicet, an com-
mittens homicidium in aliquo loco extra
domicilium ſuum poſsit ratione originis ac
cuſari vel inquiri & puniri in loco originis
in qua dubitatione docto.ſunt varij, vt ego
late dixi in repeti.mea l.fi.ff.de iuriſdi.om.
iudi.nu.128.cum plur.nume. ibi ſeq. Circa
quam quæſtionem teneas perpetuo mẽti ſin
gu.verbum nunquam tradendum obliuio-
ni, videlicet, quod in terris eccleſie iudex
non poteſt inquirere contra ſubditum ratio
ne originis de delicto commiſſo extra iuriſ-
ditionem.ita ſing.dixit Bal.in l.j.§.ij. in pe.
colum.ff.de offi.præfec.vrb.quod dictũ re-
fert & ſequitur do.Augu.de Ari.in addi.ad
tracta.Ang.de Are.ſuper malefic.in verbo,
hæc eſt quædã inquiſitio in viij.char.in ad-
di. inci.tu autem in hac materia adde quod
Bald. & Angel.in l.fina. &c. quod eſt ſum-
me not.in materia.quod dictum etiam retu-
li in d.repe.mea l.fin.ff.de iuriſ.om. iud.nu.
cxxxj.Tene menti, quia ſepe, imo ſepiſsi-
ſime, occurrit in facto.

577 Mulier contrahendo ſecundũ matrimo-
nium dicitur honeſte viuere & ſeruare vo-
luntatem viri qui in teſtamento dixit, lego
vxori mee ſi caſte viuet cap.nicena ſinodus
xxxj.diſt.per quem tex.dixit Bar. in l.mu-
lier in.§.cum proponeretur ff.ad trebel. qđ
vxor non perdit legatum ſibi factum a ma-
rito ſi caſte & honeſte vixerit tranſeundo
ad ſecunda vota. pro quo etiam eſt tex. ibi
ſecundum Barto.& alios in verbo, mulieris
pudicitie &c. quod etiam voluit Abb. in c.
quod ad te.de cle.coniug.& in c.vt clerico-
rum de vir.& honeſt.cle.Bal. autem in l.fi.
in j.colum.C.de indic.vid.tol.in hoc diſtin-
guit dicens ꝙ aut legatum fit vxori per ma
ritum ſub illa conditione, ſi caſte & honeſte
vixerit, aut fit ei per patrem, fratres, vel cõ
iunctos ipſius mulieris.primo caſu perdit le
gatum tranſeundo ad ſecunda vota, quia p
talem tranſitum contriſtatur anima mariti.
ſecundo vero caſu tranſeundo ad ſecunda
vota non perdit legatum.& hanc diſtinctio
nem etiam facit & approbat Ang. & Ioan.
de Imo.in d.§.cũ proponeretur. dicẽtes idẽ
eſſe in legato facto per filium matri ſub il-
la conditione, ſi caſte & honeſte vixerit, nã
per matrimonium ſequẽs ẽt filijs fit in iniu-
ria, vt in auth.de non eligen.ſecundo nubẽ.
in.§.j.& idẽ ẽt dixit Ang.in d.authẽ.de non
elig.ſecundo nuben.in.§.cum igitur.vbi fa-
cit eandẽ diſtinctionẽ, & idẽ vr̃ tenere Bal.
in l.deo nobis in iiij.colũ.C.de epiſ. & cle.
& in l.vnica in xv.no.C.de rap.virgi.& cõ
tra Bar.& ſequaces in d.§.cum proponere
tur tenet Iaſ. ſequendo dictam diſtinctionẽ
in l.j.ĩ fi.C.de indi.vid. tol.vbi dicit qđ Bar
tol.in d.§.cum proponeretur fortiter equi-
uocauit.Mihi aũt, & ſi minimus ſim, vide-
tur ꝙ imo Bar.& ſequaces optime loquan
tur, ſiue loquamur in marito vel in filijs, ſi-
ue in patre vel alijs affinibus mulieris. nam
ſi per maritum vel filios ſit factum legatum
vxori, ſi caſte & honeſte vixerit, ſi tranſeat
ad ſecunda vota tamen debebit etiã tũc ha
bere legatũ cũ etiam tunc dicatur caſte &
honeſte viuere, vt in dictis iuribus. Nec ob
ſtat illud quod per tranſitũ ad ſecunda vo-
ta cõtriſtatur anima viri & fit iniuria filijs.
Quia dico hoc eſſe imputandum marito &
filijs qui non dixerunt, ſi caſte & honeſte vi
xerit, & vitam vidualem ſeruauerit, parum
erat eis addere illud verbum , & vitam vi-
dualem ſeruauerit , & ideo eis eſt imputañ.
iuxta ea quæ habentur in l.veteribus ff. de
pac.poterant enim leges apertius dicere er
go ſibi imputent cum hoc eſſet in eorum po
teſtate.pro quo faciunt dicta per Ioannes de
Imo.in conſi.ſuo cvj.inci.in cauſa quæ ver-
titur &c.in ij.colũ.poſt princ.Pręterea hoc
confirmatur, nam quod teſtator non loqui-
tur velle non præſumitur, ſecundum Bald.
in l.j.§.ad efficientis C. de cadu.tol. & non
ſufficit teſtatorẽ velle niſi diſponat, ſecundũ
Bal.& Ioã. de Imol.in l.quidam cum filium
ff.de hære.inſti.& pro hoc facit regula illa,
videlicet ꝙ propoſitum in mente retentum
nihil operatur, vt in l.ſi repetendi C.de con
di.ob cau.quod voluit do.Philip.dec.in cõ
ſil.ſuo ccclxij.incip. punctus de quo &c. in
prin.ij.colum.& in conſi.ccclxix.incip.iu-
ridicas in j.col.& in conſi.ccclxxxiiij.inci.
in caſu in vlt.col.& in conſi.ccv.inci.in cau
ſa in ij.colum.Nec prædictis obſtat ſi dica-

tur quod coniecturata tacita voluntas teſtatoris in teſtamentis & vltimis voluntatibus habetur pro expreſſa, & attendenda eſt, vt habetur in l. in conditionibus primum locũ ff. de condi. & demon. & in l. cum acutiſsimi. C. de fideicom. & in l. pen. ff. de leg. j. & in l. fideicommiſſa. in. §. item ſi quis de leg. iij. & ſufficit voluntas etiam tacita quæ ex coniecturis colligitur l. cum proponeretur in fi. & l. qui ſolidum. §. j. ff. de leg. ij. & l. cũ auus ff. de condi. & demon. & l. licet imperator. & ibi Bar. ff. de leg. j. & in l. cum virum C. de fideicom. cum ſimi. ita in hoc caſu debet attendi & haberi pro expreſſa hæc coniecturata mens & voluntas mariti vel filiorum, ſcilicet ꝙ vxor vel mater non tranſeat ad ſecunda vota cum ex tali trãſitu eis fiat iniuria & moleſtia, vt dixi ſupra. Quoniam reſpondeo ꝙ iura quæ dicunt attendenda eſſe voluntatem teſtatoris intelliguntur qñ apparet de tali voluntate teſtatoris diſpoſitiue, quia vt ſupra dixi, non ſufficit teſtatorẽ ita voluiſſe niſi diſponãt, ꝓ quo facit tex. in l. gallus in. §. quidam recte. in verſi. vt eo caſu valeat qui ex verbis cõcipi poſsit &c. quem tex. ad hoc ponderauit Bal. in c. ij. requiris de appel. apoſtil. tex. ibi in verbo, intentioni. vbi alleg. ẽt bonum tex. in l. ſi alij. ff. de vſufruc. leg. in fi. vbi interdum plus valet ſcriptura ꝙ̃ quod actum ſit. & ideo dicit Bal. in c. mandatum de reſcrip. ꝙ volũtas teſtatoris tacita retenta in corde non attenditur, ſed illa q̃ coheret expreſſe pro expreſſa habetur, quæ omnia ad hoc propoſitum adducit immortalis ille Decius in cõſil. ſuo ccv. incip. in cauſa iſtorum in ij. colũ. Et pro iſtis facit, nam grauatus a teſtatore ſi deceſſerit ſine liberis extantibus liberis ceſſat fideicommiſſum, & dato ꝙ liberi qui faciũt deficere fideicommiſſum poſtea moriantur ſine filijs, nõ tñ admittitur ſubſtitutus ꝙ̃uis veriſimiliter iſta fuiſſet intentio teſtatoris, tñ quia vlterius non diſpoſuit non admittitur ſubſtitutus. ita dixit Old. in conſilio ſuo xxj. incip. thema tale eſt &c. & Ioã. And. in addi. Specula. in titu. de teſta. §. in primis in vlti. q. quem refert & ſequitur Pau. de Caſt. in l. ex facto in. §. pen. ff. ad trebel. & in conſil. clxxij. incip. ne in proprijs vtamur vocabulis &c. in pe. col. & Abb. in conſil. ſuo xl. incip. venio ad primum in j. dubio in j. vol. & Alex. in conſi. xxxj. incipien. ponderatis his &c. in prin. in iij. vol. quos omnes refert & ſequitur do. Philip. Dec. in conſilio ſuo ccclxxxiiij. incip. in caſu propoſito &c. in vlti. col. Ex quibus mihi videtur quod opinio Bar. & ſequacium in d. l. mulier. §. cum proponeretur ff. ad treb. ſit verior, ſiue loquamur in marito vel in filijs, ſiue in patre vel alijs relinquentibus mulieri, ſi caſte & honeſte vixerit, quod tranſeunte ad ſecũda vota non perdat relictum per ſupra dicta. Sed iſta tamẽ omnia ſing. limita eſſe vera in muliere tranſeũte ad ſecũda vota, ſecus aũt ſi trãſiret etiam ad tertia vota, quia tũc perderet tale legatum. ita not. dixit Ange. in. §. hoc ideo, in authen. quãdo opor. epiſ. quod dictum pro no. refert & ſequitur do. Fely. in c. ſi cautio in xiij. col. in ver. & hinc eſt &c. de fid. inſtru. ſed in alia ſtampa eſt in xiiij. col. & voluit Alex. in d. l. mulier in d. §. cum proponeretur ff. ad trebel. quod dictum poteris addere ad materiam geminationis ꝙ̃ ego i pluribus locis poſui in operibus meis. Et circa materiam relicti facti vxori p marítum. Scias ꝙ ſi vxor ſit relicta vſufructuariã a marito in bonis ſuis non perdit vſumfructum ſi tranſit ad ſecunda vota ita no. dixit do. Fran. de are. in conſil. ſuo xl. incip. præſupponitur. in pe. col. vbi alleg. ad hoc tex. in authen. de nup. in. §. ſi vero ſolum vſumfructum. & in authen. hoc locum C. ſi muli. ſecun. nup.

578 Metus ad hoc vt operetur vires metus debet eſſe talis qui cadat in conſtantẽ virũ, vt habetur in l. iij. in. §. metum. ff. qđ met. cau. & in l. interpoſitas C. de tranſac. & idẽ in muliere ſi tractamus de metu mulieris, nã debet eſſe talis qui cadat in conſtantẽ mulierem, ſecundũ glo. in c. cum locum extra de ſpon. quam ad hoc alleg. d. Ant. in c. conſultationi quod met. cau. de quo etiam per Ioan. de Ana. in c. iij. in vlti. col. de homici. Iſtud tamen limita non habere locum in minis illatis teſtibus ad hoc vt minans perdat cauſam, nam non requiruntur minæ quæ cadant in conſtantem virum, ſed quales quales minæ ſufficiunt. ita no. dixit do. Bartho. belenzinus alias auditor Rote in capitu. ſuper eo. de teſtib. cog. quod verbum pro notabili prout eſt ego retuli in repeti. mea rubri. C. de probatio. in xl. colum. ver. tamẽ in caſu iſto &c.

579 Correlatiuorũ eadẽ eſt cenſura, vt in l. ſi. C. de indi. vid. tol. & ibi late per ſcriben. & in l. j. C. de cupreſ. lib. xj. & in l. non tantum ff. de re iudic. de qua materia late loquutus ſum in l. ſi quis viduã in v. col. ff. de qõ. & in l. ſeruo in j. col. ff. ad leg. corne de ſicar. Sed iſta regula limitatur in vno caſu not. nam licet filij vel alij deſcendentes quando ſuccedunt aſcendentibus teneantur inter ſe

bona cõferre, per totum titu. ff. de colla. bo. & C. de colla. tñ ecõtra quando aſcendẽtes ſuccedunt filijs vel alijs deſcendentibus nõ tenẽtur inuicem conferre ex quo illud non reperitur ſtatutũ. ita ſing. dixit Bal. & Alex. in l. ſi emancipati C. de colla. quos refert & ſequitur Iaſ. in l. filiũ quẽ habẽtem nu. 7. C. fami. herci. vbi etiam in ſimili adducit aliud videlicet, nã licet valeat teſtamentũ imperfectum conditum a patre inter liberos, vt in l. hac conſultiſsima in. §. ex imperfecto C. de teſt. & in l. fi. C. fa. herciſ. tamẽ econtra teſtamentum filij inter patrem vel alios aſcendentes imperfectum non valet alleg. hoc voluiſſe Spe. in ti. de inſtru. edi. in. §. compendioſe. ver. quid ſi filius & Bal. & Saly. in d. l. fi. C. fami. herciſ. & Bal. in l. hac conſultiſſima in. §. fi. per illum tex. C. de teſta. & in l. ſi qua illuſtris C. ad orfic. & Alex. in d. §. ex imperfecto. quę omnia addere poteris in materia correlatiuorum.

580 Acta facta in iudicio ſummario nõ faciũt fidem in plenario, ſecundũ Bar. in l. ij. in. §. hoc edicto in iiij. col. ver. quero virum ff. vi bo. rap. & volunt cano. in c. veniens de teſt. & Abb. in c. cauſam quæ eo. tit. quod idem eſt in ſententia per l. pe. cum glo. ff. de his q̃ ſunt ſui vel alie. iur. & voluit Bart. in l. qui rome. in. §. duo fratres in v. opp. ff. de verb. obli. & in l. j. C. de ord. iudi. de quo dixi in repe. mea c. at ſi clerici. nu. 87. de iudi. Scias tamen ꝙ probatio facta per confeſsionẽ in iudicio ſummario probat in iudicio plenario. ita ſing. dixit Inno. in c. cum dilectus de ord. cog. quem refert & ſequitur Bar. in c. at ſi clerici. in vij. colum. in prin. extra de iudi. Quod tñ ipſe ibi limitat dummodo talis cõfeſsio fuerit facta ſuper libello vel proceſſu valido, alias ſecus, de quo ibi late per eum. Et pro illo dicto Inn. facit quod voluit Bal. in l. cũ mulier. in xiij. col. in ver. deinde quero ff. ſolu. mat. vbi dixit ꝙ confeſsio plus operatur quã aliqua ſpecies probationis, qđ eſt not. de quo feci mentionem in repe. mea d. c. at ſi clerici nu. 12. de iudi.

581 Vt dixi tibi ſupra in ſing. 163. inci. crimẽ falſi. & in rub. ff. ad leg. corne. de fal. in iij. & iiij. col. & ſupra in ſing. 507. incip. viget quãdoque &c. crimen falſi eſt deteſtabilius omnibus alijs criminibus & habet aliqua ſpecialia quæ non habent alia crimina, & in dictis locis de hoc adduxi plura exẽpla. Sed nuper do tibi aliud ſpeciale in ipſo crimine falſi. Nam tu ſcis ꝙ confeſsio ad hoc vt noceat confitenti requiritur quod ſit facta principaliter & non incidenter, vt dixi & oſtẽdi in l. prima in princi. in xv. col. ver. & vltra prædicta &c. ff. de quæſtioni. & in dicta l. prima in. §. diuus Antonius in iiij. colum. verſi. poſſet tamen huic dicto eod. titu. & in ſingu. 327. ſupra incip. plures ſunt caſus &c. in princi. tamen hoc non habet locum in crimine falſi in quo quis puniri poteſt etiã ex confeſsione facta incidenter, ſecũdum Per. de Anch. in cõſi. ſuo clxxij. incip. circa primum in penulti. colum. verſicu. ex cuius dictis &c. quod dictum refert & ſequitur do. Philip. dec. in cap. at ſi clerici in ij. col. ver. ſed iſta limitatio extra de iudi. & hoc poteris addere in dictis locis vbi ego tetigi hanc materiam falſi.

582 Accipe not. verbum cuius contrariũ prima facie quilibet diceret. Nam vulgata eſt regula in iure quod cui non conueniũt verba legis non conuenit eius diſpoſitio l. iiij. in. §. toties ff. de dam. infec. l. hos accuſare. §. omnibus ff. de accu. & l. ita autem in princ. ff. de admi. tut. cum ſimi. quæ adduxi ſupra in ſing. 339. incip. cui non conueniunt verba legis &c. Pro qua regula facit quod voluit Bald. in l. ij. per illum tex. C. de nauti. feno. vbi dixit ꝙ illud quod in contractu non dicitur pro non intellecto habetur. Scias tamẽ & teneas menti perpetuò ſingu. verbum videlicet ꝙ ſi ruſticus promiſit domino plãtare vineas vel vites in fundo, & dare quartã partẽ fructuum dño, ꝙ ſi plantauit in fundo alias arbores quod ſimiliter tenet dare quartam partem fructuum domino, licet de eis nihil dictũ ſit. ita ſing. dixit Io. And. in addi. Spec. in titu. de loca. in. §. j. in ver. quid ſi colonus mouetur. ad hoc per text. in. §. fi. inſti. vi bo. rap. & per l. tale pactum. §. fi. ff. de pa. quod dictum pro ſingula. refert & ſequitur Iaſ. in l. quicquid aſtringende in iij. col. in fi. ff. de verbo. oblig. vbi dicit quod forte hoc alibi in ſpecie non habetur. & idem dixit ipſe Iaſ. in l. ſtipulatio iſta. in. §. ſtipulationibus eod. tit. Quod dictum addere poteris ad materiã regule quod ſubrogatus debet ſapere naturam illius in cuius locum ſubrogatur de quo aliquid dixi ſupra in ſing. 255. incip. ſubrogatus &c.

583 Titius fecit pacem cum Seio & promiſit ꝙ ipſe, nec Caius, nec Petrus, nec affines ſui offenderent dictum Seium ſub pœna mille, & pro hoc præſtitit fideiuſſores qui ſe obligarunt hoc modo, videlicet pro quo Titio tales fideiuſſerunt &c. an hoc caſu tales fideiuſſores teneantur ſolum ſi dictus Titius offenderit dictum Seium an vero teneantur pro offenſa facta a quocũque nominatio in

dicto inſtrumento in quo dicas quod tenetur ſolum pro offenſione facta per dictũ Titium.ita not.dixit Bald.in conſi.ſuo ccxxj. incipien.anno domini &c.in ij.volu.vbi allega.iura & rationes de quibus ibi per eum, quod eſt ſingu.no.cum ſepe fiant inſtrumenta modo quo ſupra.

584 Pluries & in pluribus locis alias dixi tibi ꝙ in his quæ ſunt difficilis probationis admittitur probatio per coniecturas & indicia,de quo dixi in ſing. meo j.& in repetitio.mea rubr.C.de probatio.in iij.colum.in verſi.ad prædicta &c.& ibi in lxiij.colum. in fi.& dixi etiam in pluribus conſilijs meis quæ omitto breuitatis cauſa. Et circa hanc materiam difficilis probationis tene menti nota.verbum, videlicet ꝙ vbi eſt maxima difficultas probationis tunc ſtatur iuramento maxime ſi res eſt parui præiudicij.ita dixit Bald.in l.qui accuſare. in ij.colum.C.de eden. quod dictum pro not.refert & ſequitur Alexan.in l.j.circa fin.C.de ſenten. quæ pro eo quod inter. quod profecto eſt no. ꝗa quotidie euenit in facto in iudicijs in quibus non habentur probationes & difficile eſſet eas habere.

585 Probationes diuerſi generis non cõiunguntur ad faciẽdum plenam probationem niſi quando quelibet probatio eſt de per ſe perfecta in eſſe ſuo,ſecundum Bal.in l.ſi qs ex argentarijs.poſt princ.ff.de eden.de quo plene ſatis remiſsiue dixi in l.de minore.in §.plurium.in xvij.col.verſi.& bene aduertas &c.ff.de quæſtio.& in l.vnius facinoris. in.§.teſtes torquendi.in ij.colum.eo.titu.& in repeti.mea rubri.C.de probatio. in lxiij. colum.in verſi.item ſcias &c. de quo etiam per Soci.in conſi.ſuo lxxxix.incip.in cauſa.in vij.colum.in j.volu.& per Iaſ.in repetitio.l.admonendi. in xcvj.colum. cum tribus col.ibi ſeq.de iureiuran. Scias tamen ꝙ ſi vnus teſtis deponeret de veritate & de fama,alius vero teſtis deponeret de fama tantum,iſti duo teſtes coniungerentur & plene probarent quaſi ſint duo teſtes de fama, & ſic primus teſtis ſubeat officium duorum teſtium.ita multum ſingu. dixit Bald.in l.gallus.in.§.ille caſus.in iij.nota. per illum tex. ff.de liber.& poſthu. quod dictum Alexan. ibi in ij.colum.exclamat vſq; ad cœlum & dicit ꝙ iſtud dictum alibi non reperit, poſtea illud reprehẽdit ex tribus rationibus, ſed poſtea vltimo loco illud approbat & dicit ꝙ non habet aliquem contradictorem, quod dictum refert & ſequitur Iaſo.in l.admonendi,numero xcix.circa fin.ff.de iureturando. vbi videas.

586 Imperſonalitas ex parte ſtipulantis nõ vitiat ſtipulationem,quia præſumitur in dubio ſtipulationẽ receptiſſe pro ſe & pro hæredibus ſuis, & ideo ſi ſum ſtipulatus hoc modo,promittis mihi recipienti,pro eo quẽ declarabo, poſtea neminem declaro an vitietur ſtipulatio? dicas ꝙ non.ita dixit Bal. in l.j.ad fin.ff.de pact.ſed de hoc eſt tex.expreſſius in l.ſecundum reſponſum.C.de contrahen.& commit.ſtipula.quem tex.ad hoc alleg.Bal.in l.cum poſt.in.§.gener.in reportatis antiquis.ff.de iur.dot.vt refert d.Alexan.in l.ita ſtipulatus. in xiij.col.ff.de verno.obliga.qui pro hoc etiam alleg.tex.in c. j.de feu.non haben.prop.natu.feu.quæ omnia refert & ſequitur do.Iaſ.in d.l.ita ſtipulatus.nu.vj.quæ lex eſt vltima lex quam ipſe legit in tit.ff.de verbo.oblig.Et prædicta addere poteris ad materiam incertitudinis quam ſatis late poſui in repe.mea rub.C.de proba.in fi.& ad prædicta vide quæ dixi in dicta repe.d.rub.de proba.in lxxix.col.in prin.verſi.item vitiat ſtipulationem &c.

587 Qualitas extrinſeca in dubio non præſumitur.l.quæcunque.ff.de publi.l.ſi emancipati.in verſi.emancipatum probauerit.C. de colla.l.denique.ff.ex quibus cau.maior. de quo habetur per Soci.in cõſi.ſuo lxviij. incip.viſa &c.in j.& in ij.colum.in iij.vol. & per do.Felyn.in c.ſicut.in xiij.colum.de re iudi. & per Alexan.in conſil.cj.incipien. ſuper primo dubio &c.in ij.& iij.col.in vij. vol.de quo ego late loquutus ſum in conſil. meo xcvj.incip.diuino &c.inter conſilia ciuilia, & per Bald.in l.ij.in xvj.colum.C.de ſerui.& aqua. Attamẽ hoc fallit in antiquis in quibus non expedit probare iſtas qualitates extrinſecas. & ideo non oportet probare quod notarius fuerit notarius, quia ex ipſo actu ita antiquo oritur præſumptio qđ fuerit notarius.ita no.dixit Bald.in authen. quas actiones.ad fi.C.de ſacroſan.eccle.vbi ad hoc alleg. Innocen.in c.veniens.de verbo.ſignifi.quod dictum refert & ſequit' Alexan.in conſi.ſuo cl.incip.in cauſa appellationis.in prin.iij.col.in vj.volu. Ex quo poteſt notare ꝙ quando producuntur aliqua inſtrumenta antiqua de aliqua ciuitate ad aliam ciuitatem non eſt opus portare literã teſtimonialem affirmantem & fidem facientem illum notarium deſcriptum in talibus inſtrumentis eſſe vel fuiſſe notarium,vt cõmuniter fit,quæ omnia nota in practica.

588 De iure communi mulier non præſumitur in dubio dare omnia bona ſua in dotẽ,

vt habetur in l.fi.C.de repu.& in authen.de nup.in.§.ſi quis enim.& voluit Barto.in diſputa.ſua incip.quędam mulier habens amplum patrimonium &c.& in l.ij.in prin.circa.ij.col.ff.ſolu.matr.& Bal.in l.nulla.C.de iur.dot.& in l.fi.C.de ſen.quæ ſine cer.quãti.& idem Bal.in authen.res quæ.C.cõmu.deleg.in iij.col.in verſi.quæro nunquid mulier.& idem tenet Saly.in d.l.fi.C.de repu.& Ioan.de Imo.in l.j.in vtij.col.ff.ſolu.ma.& Pau.de Caſt.in authen.præterea.C.vnde vir & vxor.de quo etiam per Lud.Roma.in conſi.ſuo xliiij.incipiẽ.ex ſupra narrato themate &c.in ij.col.ad fi. Quinimo etiam ſi maritus teneret & poſsideret bona mulieris & fructus percepiſſet etiam per decennium,ſciente & patiente muliere,non videt̃ mulier dare in dotẽ, quia agitur de magno præiudicio mulieris ſaltem in caſu quo ſtatutum diſponit quod muliere præcedente maritus lucretur aliquam partem dotis, vt concludit Bar.in dicta ſua diſputatio.per id quod habetur in l.mulier.C.de rei vend. & per no.in l.ij.C.commu.diui.& per not.per doct.in l.cum de in rem verſo.ff.de vſu.quę omnia refert & ſequitur Alex.in conſil.ſuo cxxij.incipi.viſo proceſſu &c. in iij.& iiij.col.in vij.vol.& ibi in conſi.cxlij.inci.viſo ſtatuto.in ij.col.In hac autem noſtra ciuitate Bonoñ.in hoc non ſumus in terminis iuris communis, ſed habemus ſtatutum poſitum ſub rub.de doti.reſti.in.§.præterea ordinamus &c. quo expreſſe cauetur ꝙ mulier intelligatur omnia ſua bona dare in dotem quãdo nubit,quod ſtatutum paſsim ſeruatur. Sed ſcias tu & teneas menti perpetuo quod dictum ſtatutum non habet locum in muliere minore xxv.annis nubente. ita ſingu.per optimas rationes & iura dixit Pe.de Anchar.in conſi.ſuo xciij.incip.iſta domina Ioanna &c.quem refert & ſequitur Soci.in conſi.ſuo lxxx.incip. præſens conſultatio.in j.colum.in iiij.vol.Tene menti quia plures ſunt mulieres quæ traduntur nuptui in minori etate xxv.annorum ꝙ̃ in maiori. vt docet experientia.

589 Alias de anno 1520. per regimina huius inclyte ciuitatis Bonoñ.facta fuit quędã meta ſeu prouiſio pœnalis ſup dotibus mulierum nubendarum de qua multi admirati ſunt, & ego quoque non potui non mirari, primo quia talis meta ſeu promiſio eſt cõtra regulã iuris quæ habet ꝙ in re ſua quilibet eſt moderator & arbiter etiam abutẽdo, vt habetur in l.in re mandata.C.manda.l.etiã.§.j.ff.ſo.ma.l.non vſq; adeo.ff.ſi quis a par.fue.manu.& l.ſed ſi lege.in.§.conſuluit.verſi.dum ſe abuti putant.ff.de peti.hære. cum ſi. Secundo quia talis meta facta ſuper dote eſt nulla & inualida.Quod oſtendo,nam habemus clarum in iure ꝙ matrimonia debẽt eſſe libera.c.gemma.c.cum locum.c.requiſiuit.de ſponſa. & non valet ſtatutum per qđ impeditur matrimonium,vel per quod tollitur libera facultas cõtrahendi matrimoniũ, ſecundum Ioan.And.in c.ſtatutum. de hereti.in vj.in nouella.quem refert et ſequit̃ do.Alex.latiſsime affirmans hanc partẽ in conſi.ſuo xcvij.incip.principalis dubitatio &c.in j.vol.per totum,vbi ſingu.loquitur.& in conſi.ſuo j.in iij.vol.& in conſi.ccix.incip.ponderatis.in iij.col.in vj.vol.& in rubr.ff.ſo.ma.in vlt.col.& in l.ſeius & augerius.in j.col.ff.ad l.fal.vbi refert ſe ita conſuluiſſe.& idem tenet Abb.in conſi.lxv.in princ.in ij.vol.et in conſi.xij.incip.vt clare materia.in j.dubio.in j.vol.& Ang.in cõſi.xxix.incipt.ex themate &c.in prin.& Pe.de Ancha.in conſi.xxj.inci.pro ſolutione dubiorum.in ij.dubio.& do.Fran.de Cur.in conſi.ſuo xxvij.inci.magnificus vir.in j.dubio.& Fede.de Sen. in conſi.ſuo xxxvj.incipien.caſus &c.& Iaſ.in l.ſi.in vlt.col.ff.qui ſatiſda.cog.& Bal.in l.oẽm.in fi.C.ad tertul. & ibi vide omnino in addi.& Iaſ.in l.ij.in.§.quod ſi in patris.in viij.col.in fi.ff.ſo.ma.& d.Fely.in c.tenor.in fi.de re iudi.& Corſe.in no.ſuis in ver.ſtatutum in no.incip.ſtatu.quod inter homines &c.& d.Fely.in c.j.in vj.colum.de ſponſa.vbi omnes tenent hanc partem.pro qua facit,nam valet matrimonium ſine conſenſu patris de iure canonico ꝙ ius attenditur in matrimonio.ita voluit gl.in c.fin.xxxij.q.ij.& corrigitur illud quod dicit̃ inſti.de nup.in prin. & idem voluit gl.in c.j.de deſpon.impub.& hoc ibi firmat Abb.poſt glo.& idem firmat d.Phil.Deci.doctor diuinus in conſi.ſuo ccxxxj.incip.viſo caſu &c.in ij.col. vbi refert prædicta,vnde ſicut non valet ſtatutum ſuper matrimonio, ergo nec etiam valet ſuper acceſſorijs ipſi matrimonio,& ſic cum dos ſit acceſſoria ad matrimonium,vt eſt glo.in c.ſi annum xiiij.de iudi.in vj.& ſine quo eſſe nõ poteſt dos, vt in l.ij.C.de dona.ante nup.ergo non valet etiam ſtatutum ſeu prouiſio ſuper dote.ita no.dixit Pe.de Anchar.in conſi.ſuo xx.incip.pro ſolutione dubiorum.quem refert & ſequitur Soci.in conſi.ſuo lxxx.inci.præſens conſultatio &c. in pe.col.in iiij.vol.& idem dixit Alexã.in dicto ſuo conſil.xcvij.incip.principalis dubitatio &c. in iij.& in

vj.colum.in j.volu.vbi ſing.loquitur & reſpondet ad contraria quæ adduci poſſent, de quo ibi late per eum,quem vide,Et ideo ex iſtis dico ꝙ illa meta ſeu prouiſio facta ſuper dotibus eſt nulla & inualida. & pro hoc faciunt optime dicta per Paul.de Ca.in conſi.ſuo lxxj.incipien.vitis & ponderatis, in prima colum.

590 Licet acta iudicij debeant fieri corã iudice & probationes debeant fieri iudici & non notario,vt in l.quinquaginta.ff.de proba.& voluit gl.in l.iubemus C.de libe.cau. & gl.in l.hac conſultiſsima.C.de teſtamen. & habetur per Cano.in c.qm̃ contra. de ꝓba.& per Bal.in l.ij.C.de eden.& per Ang. & Imo.in l.ſi finita.in.§.iulianus.ff.de dam. infe. de quo latius dixi in l.j.in prin.in iiij. col.verſi.ſeptimo requiritur.ff.de quæſti.& in l.de minore.in.§.plurium.in ij.col.eo.tit. & in practica mea cauſarum crimina.in.§. poſtquam.nu.xx.Attamẽ tene menti in practica ꝙ appellatio in ſcriptis quæ debet fieri intra decem dies, vt in authenti.hodie.C. de appel.poteſt fieri coram notario illius iudicis qui tulit ſententiam, præcipue quãdo non poteſt haberi copia illius iudicis ita dixit Guid.de Suza.& Bal.in auth.quæ ſupplicatio.C.de preci.impe.offe.quod dictum ibi pro valde not.refert & ſequitur Iaſo.& dicit quod Rapha.Fulg.ibi refert ſe conſuluiſſe in ciuitate Vincentie vbi ſtatutum diſponit ꝙ ſententia mittatur executioni niſi appellatio interponatur intra decem dies & libellus porrigatur intra xx.& pręſtetur cautio de ſoluendis expenſis quod ſatis fuit talem cautionem fuiſſe præſtitam ipſi notario.Item adducit etiam Iaſ.vbi ſupra Bal.in l.pen.ff.de fideiuſſ.vbi no.ex illo tex.quod confeſsio facta coram notario actorum dicitur facta in iudicio. Item adducit etiã Paul. de Ca.in l.iuſiurandum quod ex conuentione in.§.pupillus.ff.de tuteiur.vbi per gl.ibi dicit ꝙ actus poteſt dici iudicialis licet non ſit factus in præſentia iudicis, quæ omnia tene menti in practica.

591 Extant quandoq; ſtatuta in ciuitatibus Italiæ quibus cauetur ꝙ pater teneatur aſsignare legitimam filij delinquentis fiſco.Sed tu ſcias ꝙ tale ſtatutum non habet locum in auo, nam ſi nepos delinquit auus non tenet̃ aſsignare legitima ipſius nepotis fiſco, ita ſingu.dixit Dy.& Ray.de Forli.in l.lege iulia.in.§.hoc capite.per illum text.ff.de ritu nup.quod dictum refert & ſequitur d.Nellus in tractatu bannitorum. in prima parte ſecundi tempor,q.xxxiiij.incip.quæro ſtante ſtatuto &c.in fi.pro quo faciunt dicta per Bal.in l.penul.C.ad macedo. vbi dixit ꝙ ſi ſtatutum diſponit ꝙ pater teneatur ſoluere condemnationem pro filio non tenebit' ſoluere pro nepote. quod dictum refert & ſequitur Alexan.in conſi.ſuo lvj.incip.Aldrouandus &c.in ij.colum.in v.volu. Ego autem dubito ꝙ dicta doctrina nõ ſit vera per doctrinam ſing.Bar.in l.quemadmodum.C. de agri.& cenſi.lib.xj.de qua late loquutus ſum in practica mea cauſarum crimin.in.§. aggredior.nu.lviij.cum ſeq.& cum in ſupradicto caſu tractet de vtilitate fiſci ſeu reipubli.videtur ꝙ dictum ſtatutum debeat extẽdi ad auum,licet loquatur in patre tantum, tamen cogita.

592 Nullitas actus non excluditur per lapſum termini dati ad omnem defenſionem faciendam contra actum.Et ideo tene menti ꝙ poſt terminum banni licet ſtatutum dicat ꝙ bannitus vlterius non audiatur, tamẽ ipſe bannitus vel agentes pro eo poterunt proponere nullitatem dicti banni, maxime illam quæ prouenit ex defectu iuriſdictionis.ita ſing.dixit Bal.in l.ſcire oportet.in.§. hæc de illis.per illum tex.ff.de excuſat.tut. quod eſt ſingul.not. ad multa de quo etiam dixi ſupra in ſingula.ccccclxj.incipien. aduertas quod hic replicaui non habens memoriam hoc ibi dixiſſe,ſed talis error eſt tolerabilis quoniam nunquam nimis ꝙ nunquam ſatis.& ad prædicta uide dictã per Socin.in conſil.xxvij.incipien.in præſenti. in ij.colum.in iij.volu.Pro quo facit,nam nullitas poteſt opponi licet appellatio ſit ſublata per clauſulam appellatione remota capitulo inter cæteras.de re iudic.c.licet.de ſenten.excommu.in vj.glo. in c.ex conqueſtione.de reſtitu.ſpol.Bal.in addi.Specu. in titulo de appellatio.verſic.dicit ſtatutum. Bal. & Ang.in l.prima.C.qui pro ſua iuriſdictio. Bald.in capitulo ſancimus. quo tempo.mil. & in l.prima.C.de iur.& fact.ignoran.Barto.in l.ſecunda. in.§.ſi prætor.ff.qui ſatiſd. cogan. & Specu.in titulo de ſenten.in.§.vt autem.verſi.hoc autem.tene menti quia iſta ſunt quotidiana & multũ lucroſa.& vide q̃ dixi ſupra in ſingulari cclxxxiij.incipien. lapſus termini &c.

593 Tu ſcis qđ notarius committens falſum circa exercitiũ notariatus perdit poteſtatẽ conficiẽdi inſtrũ.l.ſi aliqui.C.de ſuſce.& archa.li.x.voluit gl.in l.ſi quis ex argẽtarijs. in.§.j.ff.de edẽ.& voluit Inn.& alij in c.fraternitatis.ff.de heret.Bal.in l.ij C.de manu, vin,Bal,& Imol,in l,ad teſtiũ.§.conditionẽ.

ff.de teſta.& Bald.& Imol. in l.in fraudem. §.ſi quis.ff.de teſta.mili.Quæ regula ſeu cõcluſio limitatur pluribus modis a do.Fely. in dicto c.fraternitatis. Et inter alia dicit ipſe ibi ꝙ ſi partes requirerent notarium falſarium ſuper confeſsione inſtrumenti ꝙ ſi non valebit vt inſtrumentum, valebit ſaltẽ vt confeſsio.ita ſecundum eum dixit d.Maria.Socr.in d.c.fraternitatis.arg.l.ij.C.commu.vtri.iudi.vbi habetur ꝙ ſi ſententia nõ poteſt valere per cõſenſum partium in vim ſententiæ,valet tamen in vim pacti,de quo ibi latius per eum.

594 Sicut non veriſimilia non attenduntur & ſunt magne importantie,vt dixi & plura adduxi in l.j.in princi.in xv.col.verſic.quo ad tertiam.ff.de quæſtioni.& in repeti.mea rub.C.de probatio.in xxiiij.colum.& in ſingula.meo ccxcviij.incip.remotum a veriſimili &c.& in ſingul.cccxliij.ſupra incip.veriſimilitudo.& in ſingu.cccxcvj. incip.veriſimilitudo.ita e contrario veriſimilia attenduntur & ſunt magne importantie, vt dixi in d.ſingu.meo ccxcviij.vbi poſui not.verbum.Sed vltra alia dicta in hac materia veriſimilitudinis, teneas menti vnum perpetua memoria dignum, videlicet ꝙ vbi confeſsio extraiudicialis eſt veriſimilis non ſolum facit indicium ad torturam, iuxta ea quæ habentur in l.capite.ff.de adulte.cum ſi.ſed etiam facit plenam probationem in ciuilibus & in criminalibus.ita ſingula.dixit do. Tindarus in tract.ſuo de probatio.in ea parte in qua tractat de confeſsio.in verſi.nunc de criminalium &c.de quo dicit eſſe caſum expreſſum in l.quæro.in.§.fi.ff.de edi.edic. & in d.l.capite quinto . quod dictũ refert et ſequitur do.Fran.Bru.in ſuo trac.de indi.et tortura.in iij.char.in iij.col.in ver.aliud eſt indicium &c.circa fi.de quo ego etiam dixi in l.de minore.in prin.in x.col.ff.de quæſti. tene menti quia eſt ſingulare verbum.

595 Plures ſunt iuris periti qui libenter acceptant officium quando non debent ſtare ad ſyndicatum,& eis datur officiũ aliquod cum promiſsione quod non teneantur ſtare ad ſyndicatum.Sed ſcias tu ꝙ ſi conceſſum eſt arbitrium poteſtati quod non teneatur ſtare ad ſyndicatum quod hoc caſu videtur ſibi remiſſa leuis culpa & leuiſsima, non aũt dolus nec lata culpa.ita dixit Bal.in l.ſi ſeruus vetitus.ff.de lega.j.& ideo acceptantes officia diligenter ad hoc aduertant ne ſeipſos decipiant,quia in cauda officij ſtat venenum latens in ſyndicatu. & ideo dici ſolet: Omnis laus in fine canitur &c.

596 Notarij quandoq; ex imperitia, vel ex imprudentia,vel caſu fortuitu perdũt protocollum inſtrumenti , tunc quomodo ſuccurratur parti volenti ipſum inſtrumẽtum? quo dicas quod notarius qui perdidit protocollum poteſt petere teſtes examinari ſuper contentis in contractu de quo fuit factũ protocollum,quibus examinatis ſecundum eorum dictum, poſtea conficiat protocollũ deinde extendat inſtrumentũ.ita dixit Bar. in l.fi.ff. de tabu.exhi.quem refert & ſequitur Pau.de Ca.in l.prætor ait.in.§.fin.ff.de eden. vbi dicit iſtud eſſe multum not. cum notarij ſepe recipiunt ſubſtantiam inſtrumẽti in vno folio,poſtea portãt domum & ponunt in libro & quandoq; perditur , & hoc ego alias vidi in facto.

597 Coitus contra naturam improbiſsimus & abominabilis eſt vltra omnia alia vitia , & ideo committentes tale nefandiſsimũ ſcelus puniuntur pœna mortis,vt eſt tex.in authen.vt non luxu.contra natu.ante fi.& ibi docto. & habetur in.§.item lex iulia.inſtit. de publi.iudic.& in l.cum vir in fœminam. C.de adulte.& in c.vt clericorum.de vit.& hone.cleri.& in c.clerici.de exceſ.præla. & in c.flagitia . & in c.vſus naturalis.xxxij.q. vij.Et vltra pœnam mortis puniuntur etiã alijs pœnis,nam tales ſunt infames, vt probat tex.& glo.in l.j.§.remouet.ff.de poſtul. Et vltra has pœnas dicit Iac.de Bel.& Bar. in dicta authen. vt non luxuri.contra natu. quod condemnatus de ſodomia nõ poterit facere teſtamentum,& quod conuictus poſt mortem de tali crimine eius teſtamentũ declarabitur inualidum.ad quod alleg.Specu. in titu.de inſtru.edi.in.§.compendioſe.verſicu.xxxiij.quæ omnia ſunt notãda licet ad ea minime aduertant committentes tale ſcelus,ſed iſta proijciunt poſt terga contra honorem & animas eorum,vt hodiernis temporibus faciunt delinquentes.

598 Iuſta cauſa in pluribus caſibus excuſat quem a pœna & ab obligatione, vt ſatis late dixi in l.patre vel marito.in iiij.& v.colum.ff.de quæſtio. & in ſingu.meo ccxxxj. incip.iuſta cauſa &c.& etiam circa hãc materiam plura ponit Iaſ.in l.barbarius.numero xvj.& ibi per duas col.ff.de offi.prætio. de quo dixi ſupra in ſing.ccxxxj.inci. iuſta cauſa. Sed ſcias tamen ꝙ iuſta cauſa nõ excuſat aliquem a pœna conuentionali.ita no. dixit Bal. in l.non ſolum.ff.de rei ven.& in l.quod te.ff.ſi cer.pet.quem refert & ſequitur Alex.in conſi.ſuo xliij.incip.quia ſubtiliter &c.in pe.col.in vj.vol.& in eo.vol.in

conſi.cxxxv.incip.circa primum.nu.xviij.

599 Poteſtates & iuriſditiones ſunt diſtincte & ſeparate, vt habetur in authenti.quomodo opor.epiſco.in prin.& in c.nouit. de iudi.& in c.per venerabilem.qui fil. ſint legi.Et ideo ſcias ꝙ licet papa ſit ſupra ius poſitiuum & poſſit illud tollere, vt in c.propoſuit. de conceſ præben. & etiam ius alteri quæſitum, vt not.glo.in c.ſtatutum.de here.lib.vj.& in Spe.in tit.de lega.§.j.verſic.habet etiam.intellige tamē hoc eſſe verum & habere locum in iure canonico, quia eſt ſupra ius canonicum, ſed ſecus eſt in iure ciuili quia nō poteſt tollere ius ciuile non inducens peccatum.ita not.dixit Pau.de Caſt.in conſi.ccxviij.incip.præſuppoſito fine præiudicio &c.vbi ſubdit etiā ꝙ licet papa poſſit tollere ius quæſitum ſubditis arg.eorum quæ no.Inno.in c.in noſtra.de iniur.non tamen poteſt tollere ius quæſitum non ſubditis vt laicis non ſolum per legem imperialem, ſed nec ſi per ius canonicum ſicut ecōuerſo non poteſt imperator tollere ius quęſitum eccleſiæ vel clericis per legem imperialem, vt no.Inno.in c.nouit.de iudi.ita formaliter dicit Paul.de Caſt.in dicto conſilio ccxviij.Sed tu vltra eum circa materiam d.c.propoſuit. adde ꝙ licet ſolus papa poſſit ſine cauſa diſpenſare contra legem poſitiuam, ſecundum Innoc.in c.cum ad monaſterium.circa med.de ſtat.regu.quem ſequitur Abb.in c.at ſi clerici.in vj.colum.de iudic. hoc tamen fallit niſi lex poſitiua haberet in ſe aliquam rationem diuinam vel naturalē, prout eſt lex prohibens pluralitatem beneficiorum.ita dixit Abb.in c.per tuas. in xj. colum.de arbi. & in c.per venerabilem. in princ.qui fi.ſint legi.& in c.de multa.in iiij. col.de præben.& Bal.in l.reſcripta.in fi.C. de preci.impera.offer.quos refert & ſequitur do.Fran.de Curte in tractatu ſuo feudorum.in x.char.in iij.colum.in verſi.incip.ſecundo confirmo &c. Et an papa ſine cauſa poſſit tollere ſeu diſpenſare contra ius poſitiuum vide domi. Felyn.in c.poſtulaſti. in xviij.colum.de reſcri.

600 Materia c.reintegranda.iij.q.j.& l.ſi coloni.C.de agri.& cenſi.libr.xj.& c.ſæpe.de reſti.ſpol.eſt vtilis lucroſa & multum quotidiana, & multum verſatur in palatijs, & vere a paucis eſt perfecte intellecta.Circa quā ſtatui tibi aliqua dicere q̃, vt puto, ab alijs non audiuiſti, & maxime ſtatui referre vnū iudicio meo ſingul.notandum in practica, videlicet ꝙ ad hoc ut procedat iudicium in materia dictorum iurium non ſufficit generaliter dicere in libello ꝙ libellans fuerit ſpoliatus ſua poſſeſſione ſue rei, & ſi generaliter allegare ſpoliationem, ſed eſt neceſſe in ipſo libello exprimere ſpecialiter ſpeciem ſpoliationis, vtputa, & fuit ſpoliatus poſſeſſione rei ſue per furtum vel per vim ſibi illatam, vel ꝙ poſſeſſionem perdiderit ex aliqua alia cauſa iniuſta alias generaliter loquendo non ꝓcederet libellus & reus abſolueretur.ita ſing.dixit Ioan.And.in dicto c.ſæpe.de reſti.ſpo.quem refert & ſequitur do.Lanfran.de Oria. Brixien.in ſolenni ſua repeti.rubri. extra de cau.poſſeſſ. & proprie.in iiij.col.in verſi.eſt tamen ſingul. not.quod dictum non nemini me alibi didiſſe. pro quo dicto iudicio meo facit tex.in l. ſcire oportet.in.§.ſcire autem.ff.de excu.tuto.in verſi.ſed oportet eum de ſpecie remiſſionis teſtari &c. & faciūt optime dicta per Iaſ.in l.j.in penul.& vlti.col.ff.ſi quis in ius voc.non ier.& facit quod voluit Bar.in cōſi.ſuo lxv.incip.Petrus Nicole &c.in penulti.col.in verſi.ex his concluditur &c.vbi dicit ꝙ ille qui vult dicere inſtrumētum ſimulatū debet ſpecialiter dicere ſpeciem ſimulationis.vide tamen do.Phil.Deci.in conſi.ſuo cxxxvj.incip.in cauſa reuerendi. circa med.vbi videtur innuere contrarium.& vide quæ ego dixi in repe.mea.c.reintegranda.iij.q.j.in nu.cxvij.Et circa materiam d.c.reintegranda.& aliorum iurium ſupra alleg.ſi vis ſcire quando remedium eorum habeat locum et cum quibus perſonis, Item an in eo requiratur litis conteſtatio, et an in eo requiratur menſis ſpoliationis, & an tale remedium competat laicis.Item an tale remedium ſit perpetuum, vide de omnibus iſtis Alex.in conſi.lj.in j.vol.quod incip.viſo & diſcuſſo &c.in prin.& in conſi.ccxxv. inci. conſideratis his.in iiij.col.& in cōſ.ccxxix. incip.circa proceſſum.in ij.iij.& vj.col.vbi etiam ponit an tale remedium cōpetat malæ fidei poſſeſſori. Item circa materiam d.c. reintegranda.vide Barto.in d.l.ſi coloni.& ibi Alexan.& Alex.in conſi.ccxlv. inci.pōderatis his &c.in vlt.col.& do.Fely.in c.veniens.in vj.colum.verſi.ſcias etiam.de teſti. & Alex. in conſi.xc.incip.viſo proceſſu.in v.volu.& in conſi.xciij.incip.in cauſa & lite.& ibi in conſi.ſeq.& per Ang.in l.ſiue autem.§.ſi duobus.ff.de publ.in j.col.& Soci. in conſi.cclxvj.incip.in cauſa.circa med. & Alexā.in conſi.xcij.incip.viſo.in vlt.col. in v.vol.& Alex.in conſi.cccxj.incip.in cauſa mota.in princ.iij.col.Barba.in conſi.xxiiij. incip. clementiſsimum Deum. in iiij.volu.

domi.Philip.Deci.in conſi.cxcj.incipiente
in cauſa. quaſi per totum.& in conſilio lvij.
in prima & in vltima colum. & in conſilio
cclij.incipien.agitur cauſa. in j.colum.& in
conſi.ccclj.in penultima colum.& in conſi-
lio lxij.incip.in cauſa quæ agitur.in j.col.&
Soci.in conſi.xxxix.incipi.in quæſtione. in
iij.vol.per totum Alex.in conſi.xxxiij.inci
pien.viſo.in j.col.in vj.vol.& in conſi.ciij.
incip.ſuper eo.in princ.ij.col.in vij.vol. &
do.Lanfran.de Bri.in d.ſua repeti.rubri.de
cau.poſ.& propri.vbi plura ponit ſatis dif-
fuſe circa materiã d.c.reintegranda.& alio-
rum ſimilium iurium.

601 Enormia ſunt talis naturæ & importan
tie ꝙ alteram diſpoſitionem ſtatutorum &
iuris communis,vt voluit Inno.& alij in c.j.
de conſtit.& Bald.in l.quid ergo,in.§.pœna
grauior.in iiij.colũ.ff.de his qui notan.infa.
& in c.j.in vj.col.qui feu.da.poſ. & volunt
docto.in pluribus alijs locis quos ego retuli
ſupra in ſingu.ccxliiij.incip.tu ſcis.& in l.j.
in prin.in ix.col.ff.de quæſtio.& in l.vnius.
in.§.cognitiurum.in xiiij.col.verſic. & ratio
prædictorum.eo.ti.Et ideo ſcias ꝙ vbi tra-
ctatur de probãdo enormi crimine recipiun
tur teſtes ante lit.conteſt. & parte non cita-
ta.ita dixit Archi.in c.j.de homic.in vj.quẽ
ſequitur ibi Gemi. in.§.ſi.quos refert & ſe-
quitur do.Fely.in c.quoniam frequenter. in
prin.in penul.col.vt lit.non cõteſt.Pro qui-
bus facit regula illa cum ſua materia,videli
cet ꝙ propter enormitatem delicti licitum
eſt iura tranſgredi, de qua late dixi in dictis
locis.Et illud dictum Archid.& ſequaciũ re
tuli etiam in repe.mea.l.de vnoquoque.in
50.fallẽ.ff.de re iudi.& in conſi.meo xcviij.
inter conſilia ciuilia,quod incip. clementiſ-
ſimi ſaluatoris &c.in pen.char.& vide quæ
dixi ſupra in ſingula.ccxliiij.& in ſingulari
cccxcvij.incip.arbitrium &c. & vide om-
nino infra in ſingu.cccccclxv.incip.niſi me
mea fallat memoria &c. vbi poſui tria ſin-
gularia dicta in hac materia enormitatis
delictorum.

602 Ex delicto per aliquem commiſſo ter-
tius nõ debet pati pœnam,quia pœna ſequi
tur delinquentem & non alios, vt in l.ſanci
mus.C.de pœ.& habetur in l.ſi hæredis ſer
uus.§.ſi.ff.de leg.j.& dixi ſupra in ſingulari
cccxcj.incip.pœna debet.& in ſing.cccccclj.
incip.pœna.pro quo facit quia nemo debet
alterius odio prægrauari,vt in c.non debet.
de reg.iur.in vj.cum ſi. Et ideo teneas per-
petuo menti ſing.verbum ꝙ ſi aliquis habe-
ret plures filios & filias infantes & deberet
ſibi abſcindi manus, quod hoc caſu ne dicti
filij fame pereãt quod debebit relegari aut
pœna mitigari ne præiudicetur filijs.ita ſin
gu.dixit d.Par.de Pute.in ſuo tracta. ſyndi.
in lxxiij.char.in vlt.colum.verſi.& ideo di
xi &c. vbi refert ſe alias ita conſuluiſſe in
contingentia facti.& alleg.in ar.quæ haben
tur in l.j.ff.ſolu.matr.& in l.ad beſtias.ff.de
pœn.Tene menti quia quotidie euenire po
teſt in facto.

603 Præcedentia repetita eſſe intelliguntur
in aduerſatiua exceptis illis quibus aduerſa
tur expreſſe.Et ideo dixit ſing.Bal.in l.om-
nes populi.in xj.colum.ff.de iuſt.& iure.ꝙ
ſtante ſtatuto ꝙ ſtantibus maſculis fœminæ
ab inteſtato non ſuccedant,condito vero te
ſtamento filiæ ſint contente quocũq; relicto
ſibi facto a patre.dicit hanc vltimam parti-
culam propter illam aduerſatiuam vero,de
bere intelligi cum repetitione præcedentis
qualitatis,ſcilicet ſtantibus maſculis.arg.gl.
in.§.item lapilli.inſti.de rer.diui.quod dictũ
refert & ſequitur Alex.in l.ſi filius a patre.
in antepe.col.ff.de libe.& poſthu.& eos re-
fert & ſequitur do.Phil.Deci.in c.at ſi cleri
ci.in.§.de adulterijs.j.col.extra de iudi.vbi
aliqua ponit de iſta aduerſatiua vero , de
quibus ibi per eum.

604 In materia contumacie dixi tibi in ope
ris meis multa nota.& ſingularia, & maxi-
me in practica mea cauſarum criminalium,
in.§.poſtquam . in pluribus numeris vt ibi
videre poteris.& ſupra in ſingul.iiij.incip.
quamuis &c. Nunc autem in eadem mate-
ria contumacie dico vnum aliud ſatis not.
& lucroſum , videlicet ꝙ ſi vnus notarius
condemnatus ſit de falſo ex ſua vera cõfeſ-
ſione vel conuictus, nunquam amplius po-
terit inſtrumenta conficere,vt in auth.de ta
bellionibus.in.§.ſi.& no.Bar.in l.eadem.§.
j.ff.ad l.iul.repetunda.Tamen ſi eſt damna-
tus per contumaciam poterit etiam confice
re inſtrumenta.ita no.dixit Bar.in l.ſi ideo.
in prin.ff.de euictionibus.& Bal.in l.tranſi-
gere.circa medium.C.de tranſa.quos refert
& ſequitur Ang.de Are.in tract.ſuo malefi-
ciorum,in verbo,qui iudex videns ꝙ inqui
ſiti non comparent.in iiij.char.verſi.quæri-
tur tamen &c. in ij.colum.in ſi.vide tamen
do.Auguſti.ibi in additio.in iij.col.in verſi.
adde Bal.in l.in exercendis &c.& vide quę
dixi ſupra in ſingul.ccclxxij.incipi. capias
vnum &c.& in repeti.mea.l.de vnoquoq;.
in xxxvij.colum.circa prin.ff.de re iudi.&
in practica mea in.§.poſtquam,nu,liiij.& in
§.ſequitur,nume.xx.

605 In ſucceſsionibus licet admittant pro-
ximiores & magis cõiuncti ſanguine, vt ha-
betur inſtitu. de hæredi. quæ ab inteſta. defe
runtur. & C. de legitimis hæredib. cum ſi. ta
men iſtud fallit in ſucceſsione regni, quia re
gnum tranſit in infinitum vſque ad centeſi-
mum gradum & vltra, intantum q̃ ſi morta
tur Rex vel princeps alicuius regni deficiẽ
tibus agnatis ſuis vel cognatis ſi reperitur
vnus de ſua familia ſeu de ſua domo, ille de
bet ſuccedere in regno. ita no. dixit Bald. &
Aluar. in capitulo primo. §. capitanei. de feu
do guardie. q̃ dictum refert & ſequitur Cæ
pol. in caute. ſua xcvj. incipien. eſt dubium.
& domi. Philip. Deci. in l. certum. numero
ix. C. vnde legiti.

606 In pluribus locis iam tibi dixi quod te
ſtis ſine iuramento non probat & eius dictũ
nihil operatur, vt dixi ſupra in ſin. ccxiiij.
incip. ad validitatem &c. & in alio ſingula-
ri ccccxxxiiij. inci. alias tibi dixi &c. in qui
bus locis plura adduxi in materia iuramen
ti teſtis, & dixi etiam in repetitio. mea. l. fi.
in xxxij. char. C. de probationibus. Sed nu-
per dico tibi vnum aliud, videlicet quod te
ſtis non iuratus non probat, quod hoc fallit
in perſonis in dignitate conſtitutis, vtputa
in cardinalibus, nam licet dictum eorum ſi-
ne iuramento non faciat probationem, fa-
cit tamen præſumptionem & coadiuuat te-
ſtes inductos. ita dixit gl. ſingul. in c. cũ olim
eſſemus. in verbo, fratrum. de priuile. quam
glo. ibi reputat ſing. Anto. de Butrio, & do.
Alexan. in conſil. ſuo clxxx. incip. in cauſa
angelorum. in iij. colum. in verſic. ſolum fal
lit &c. in ij. volu. Et pro dicta glo. optime fa
cit tex. & glo. in c. nobiliſsimus. xcviij. diſt.
quod cap. ſumme not. & plura dicunt doct.
maxime Bald. in l. exemplo. in fi. C. de pro-
batio. & Angel. in l. quæcunque. §. fina. ff. de
publicia. Abb. in conſilio xviij. incipien. in
cauſa & quæſtione. in ij. colum. in iij. volu.
& in conſil. xciij. incipien. in quæſtione hæ-
redum. in ij. colum. & Iaſ. in repetitio. l. ad-
monendi. in lxxvij. colum. de iureiuran. &
Deci. in conſilio ccccij. incipien. in cauſa. in
vltima colum.

607 Superioribus annis vidi quæſtionem
vnam de facto, quidã volens ire ad nuptias
vt ſumptuoſe incederet, fecit ſibi accommo
dare vnam veſtem ſiricam, quæ veſtis fuit
valde deteriorata & deuaſtata ex pluribus,
quo ſtante ipſe commodatarius dicta veſtẽ
portauit domino vt illam reſtitueret, ſed do
minus vidẽs eam multum deterioratam no-
luit illam acceptare ſine pretio deteriora-
tionis, quod videns ipſe commodatarius di
ctam veſtem ſine aliquo pretio dimiſit ſu-
per oſtio domini præſente ipſo domino &
teſtibus, quæ veſtis ex poſt fuit exportata
& derobata fuit dubitatum cuius periculo
fuerit derobata. inueni Paul. de Caſt. ponen
tem hanc quæſtionem in terminis in l. qui
ſtichum. ad fin. ff. de ſolutio. vbi loquitur de
equo commodato ad vecturam qui fuit red
ditus deterioratus, & finaliter poſt plura
adducta pro & contra tenet quod dominus
tenebatur rem acceptare etiam ſine pretio
deteriorationis, alias ſibi imputet tale fur-
tum. allegat glo. & Bar. ibi tenentes contra-
rium. poſtea ipſe ex aliquibus & iuribus &
rationibus tenet contrarium, de quo ibi la-
tius per eum. Tene menti quia ſepe de fa-
cto contingit.

608 Cumulaui alias forte ſexaginta doctri-
nas & iura circa illud quod in homine mul
tum operatur bona vita conditio & fama,
& hæc poſui in lege prima. in. §. ad quæſtio
nem. in tertia & quarta colum. ff. de quæ-
ſtionibus, in repetitione mea. l. finali. C. de
probationibus in tertia chart. & alium mi-
rabilem effectũ poſui in practica mea Aue-
rolda. in. §. diligenter. numero cxcvj. Sed
vltra omnia quæ dixi in dictis locis accipe
etiam ſingula. verbum in dicta materia, vi-
delicet quod non poſſunt puniri teſtes de
falſo qui depoſuerunt ſe ſcire illud quod au
diuerunt ab homine bone fame & opinio-
nis. ita ſingula. dixit Pet. de Anchara. in con
ſilio ſuo xxiij. incipien. viſa inquiſitione for
mata contra Philippum de Mantua. in pe-
nultima columna, quod dictum pro valde
nota. refert & ſequitur Iaſo. in lege prima
nume. viij. ff. de eo per quem fac. erit. quod
dicit eſſe valde tenendum cordi.

609 Aduertas ad vnum quæſo quod iudi-
cio meo eſſet ſcribendum literis aureis &
in marmore ne deleretur, videlicet tu ſcis
quod diſpoſitio capitulo quia fruſtra. extra
de vſuris. vult q̃ non audiatur vſurarius
petens vſuras niſi prius reſtituat vſuras ex-
tortas, quod etiam expreſſe vult tex. capi-
tulo michael, eodem titulo. Sed potes du-
bitari, an diſpoſitio dictorum iurium lo-
quatur tantum in Chriſtianis vſurarijs, vel
etiam extendatur ad iudæos vſurarios? in
quo dicas quod ita comprehendit iudæos
vſurarios ſicut Chriſtianos vſurarios. ita ſin
gulariter dixit Laurenti. de Rodul. in ſuo
tractatu de vſuris quem poſuit in capitulo
conſuluit. in cxlvj. quæſtione quem refert
& ſequitur Ioan. de Ana. in cap. quanto. in

iij.colum.eodem titu.de vſur.& Iaſ.in l.j.in iiij.colum.C.de eden. Tene menti, quia eſt ſingula. verbum lucri plenum contra iudeos hodiernos.

610 Non ſtatur aſſertioni patris donantis filio propter benemerita de ipſis benemeritis, niſi talia benemerita aliter plene probētur, ſecundum glo.& docto.in l.ſi donatione.C.de collatioin.& Bart.in l.ſi forte.ff.de caſtren.peculio & habetur late per Alexā. & alios in dicta l.ſi donatione, & ibi Deci. in fi.iiij.colum. vbi plures adducit hoc firmantes,& poſtea ponit plures limitationes circa hoc. poſtea ibi in vij.colum.ponendo ſextam limitationem ponit not.verbum dicens quod prædicta non procedunt quādo eſſent præſumptiones & cōiecture de aſſertis benemeritis a patre, quoniam tunc eſſet ſtandum aſſertioni patris.alleg.hoc uoluiſſe Saly.in l.mater.C.de cōtrahen. emp. quem in ſimili refert & ſequitur Alexan.in conſi. ccxlj.ſecundum ordinem meum.quod inci. conſideratis his &c.in j.colum.quod ſecundum ordinem aliorum eſt in conſi.xviij.in iij.volu.& ibi Alexan. etiam alleg.Cy.in l. j.in fi.C.de ſacroſan.eccl.Et adducit etiam Aug.in conſi.cliij.incip.pater emit domum pro ſe & filijs &c.vbi concludit ꝙ licet cōfeſsio facta per patrem confitentem ſe habuiſſe pecuniam a filijs ſuis tanquam ad eos pertinentem ſit ſuſpecta, quia eſt prohibita donatio inter patrem & filium in poteſtate exiſtentem.l.ij.C.de inoffi.donatio.& l.donationes quas parentes.C.de donatio. inter virum & vxor.& confeſsio facta inter perſonas inter quas eſt prohibita donatio eſt ſuſpecta de fraude, vt habetur in l.cum quis decedens.in.§.titia.ff.de lega.iij.cum ſim.tamen ſi tempore dictæ confeſsionis paterne dicti filij erāt in aliquo eorum exercitio ita edocti, ꝙ veriſimile eſt eos potuiſſe ſuperlucrari ex eorum induſtria quantitatē, de qua in dicta confeſsione fit mentio, tunc ſufficeret dicta confeſsio, per no.per gl.Cy.& Barto.in l.cum oportet.C.de bo.quæ lib.de quibus etiam latius per Alex.in d.conſi.

611 Adduxi tibi ſupra in ſing.ccxlviij.inci. conditio mulierum plures caſus, in quibus conditio mulierum eſt melioris conditionis q̄ conſtitutio maſculorū.Nunc autem econtra volo tibi dare aliquos caſus in quibus conditio mulierum eſt deterior conditione maſculorum.Scias ergo ꝙ in teſtimonio ferendo præfertur teſtimonium maſculi teſtimonio fœminæ, vt in c.forus.& ibi Abb.de verbo.ſignifi.& habetur in l.j.ff.de ſena, & in l.fi.ff.de fide inſtrumen.& ibi no.Bald.in lectura Florentina.& Ludo.Ro.in rubr.de arbi.in iiij.char.& voluit Alex.in conſi.ſuo ccxxxvj.incip.perſpectis.in vj.vol. & Bal. in conſi.ſuo cxxj.incip. quis melius &c. in ij.volu.quod tamen limitatur niſi mulieres deponerent pro reo & maſculi pro actore, quia tunc præfertur dictum fœminarum, vt voluit Belenzi.in dicto c.forus.& do.Fely. in c.quoniam. in vltimis verb.de teſtib. ad quod vide Corſe.in nota.ſuis.in verbo, teſtis.in vj.notab.& ibi in ix.nota.de quo ego dixi in l.vnius facinoris.§.in cauſa.ad fin.ff. de quæſtio.Item in alio eſt deterior cōditio fœminarum conditione maſculorum, videlicet in ſcriptura priuata, in qua mulier non poteſt ſe deſcribere in teſtem vt poteſt maſculus, vt eſt text.in l.ſcripturis.in verbo. trium virorum.C.qui potio.in pigno.habe. quem tex.ibi ad hoc ſumme no.Bal.in fi.ij. col.item fœmina nō poteſt eſſe teſtis in cauſa feudali, ſecundum Bal.per illum tex.in c. j.quot teſtes ſint neceſ.quem refert & ſequitur d.Phil.Deci.in c.quoniam.nume.ix.extra de teſtib. Item regulariter fœmina non ſuccedit in feudo, vt habetur in c.j.§.hoc autem notandum.qui feudum dare poſſunt. & in c.j.§.ad filias. de ſucceſ.fra.& in c.j.in titu.an muti vel aliter imperfe. & in c.j.de alie.feu.pater. de quo latius per do.Philip. Deci.in conſi.ſuo xxxij.in ij.col.in fi.& in conſi.lxxxv.in iij.col.& in conſi.cxxxix. in j.col.& per Alexan. in conſi.xcvij.in vj. vol.& per Decium in con.cclxix.inci.conſultus.in fi.ij.colum.& per do.Fran.Cur.in conſi.xlix.incip.recolende memorie &c.in vij.col.Item fœmina non poteſt eſſe procurator, vt in l.fœminæ.ff.de procur. & habetur in c.cum dilecta.de cōfirma.vti.vel inuti.vbi glo.dicit ꝙ nec etiam poteſt eſſe arbiter, nec iudex, de quo latius ibi per d.Phil. Deci.& illa officia quæ mulier per ſe facere non poteſt non poterit etiam facere per interpoſitam perſonam.l.non licet.ff.de cōtrahen.emptio.l.neque.C.de hære. inſti.voluit Decius in l.j.nume.xij.C.de eden. Eſt & alius caſus in quo mulier eſt deterioris conditionis q̄ vir, videlicet quia ſi duo ſunt patroni maſculus & fœmina & ſint diſcordes in præſentando, tunc præſentatus a maſculo præfertur præſentato a fœmina.Ita dixit Bald.in l.j.ff.de ſenato.quod dictum refert & ſequitur do.Ioan.Crotus de Monteferrato in tracta. ſuo de teſte.in iij.char.nume.lviij.& ibi excellentiſsimus I. V. D. do.Pe.de Monchada olim filius & diſcipulus

lus meus chariſsimus qui ſua eminētiſsima ſcientia totam Hiſpaniam decorauit, quod dictum nota eſt inter alios caſus in quibus conditio mulierum eſt deterioris conditionis conditione virorum. & iſta addere poteris dictis per me in dicto ſing. meo 248.

612 Aliqui ſunt iudices qui minus prudenter ſibi perſuadent per viam indirectam tollere appellationem parti offenſe vel grauate & ideo nihil verbis proferunt, ſed partem compellunt de facto vt ſibi placet. Sed ſcias tñ tu quod tali caſu pars grauata ex tali facto iudicis ita poterit appellare ſicut poſſet ſi verbis tuliſſet ſententiam. Ita nota. dixit Bal. in c. ex parte M. in prin. iij. colū. extra de appel. & allegat rationem dicens quod non minus eſt facere ꝙ dicere alleg. l. de quibus. §. fin. ff. de legi. quod eſt no. verbum ad obuiandum cautelis iudicum.

613 Clarum & expeditum eſt in iure quod nulla lis regulariter poteſt eſſe inter patrē & filium in poteſtate, vt eſt tex. in l. lis nulla ff. de iudicijs. & in l. actiones ff. de acti. & obliga. & habetur de materia in c. ſi. §. ſi. de iudi. lib. vj. & in c. non eſt extra de ſponſa. quæ regula tamen fallit in peculio filij, vt in d. l. lis nulla. & fallit ēt in aliquibus alijs caſibus poſitis per glo. & doc. in d. l. lis nulla. & in dictis iuribus ſuperius allegatis. Sed vltra glo. & doc. ibi ponit alium caſum ſeu aliam fallentiam quidam excellentiſſimus doctor do. Iacobinus de S. Georgio Taurinenſis, vt puto in dicta l. lis nulla, nam dicit ꝙ licet nulla lis poſsit eſſe inter patrem & filiū in poteſtate, tamē ſi pater diſsipat bona ſua propria, tunc filius pōt implorare officium iudicis contra patrem & petere vt ſibi aſsignet legitimam vel tot bona ex quibus poſsit alimenta percipere ad quod allegat Bald. in l. ſecunda C. ſi quid in frau. patro. quem ibi ſequitur Pau. de Ca. & eum ēt ſequitur Lud. Ro. in l. ij. §. quod ſi in patris ff. ſolu. matrimo. & tu vltra dictum do. Iac. in hac materia vide Bald. in l. imperator ff. ad trebel. & in l. nō poteſt ff. de adoptio. & vide Pau. de Ca. & Alexā. in d. l. imperator. ff. ad trebel. & pro dicta limitatio faciūt optime dicta per Ioannes de Imol. in l. ſi conſtante in v. & vj. colum. ff. ſolu. matrimo. quem vide.

614 Vulgata eſt regula iuris quod ea quę in continenti fiunt videtur ineſſe, vt dicit tex. in l. lecta verſicu. dicebam ff. ſi certum petatur. & in l. petens vbi per gloſſ. & ſcrib. C. de pact. per quam regulam plura ſingularia dixit Iaſo. in l. edita in v. colum. verſi. ego teneo C. de edendo. & ego plura etiam dixi in l. ij. in vlti. columñ. C. de ſiccar. vnum aliud nupetrime tibi dico circa eandem materiam quod eſt proprio nota. videlicet ꝙ licet poſt perfectam venditionem omne periculum ſeu damnum circa rem venditam eueniens ſpectet ad emptorem, vt in l. prima C. de pericu. & commo. rei vendi. cum concor. ibi in gloſ. poſitis. & habetur in l. prima ff. eo. & in l. neceſſario. & in l. ſi in vēditione. §. primo & in l. ſi vendita eodem titu. & in l. quod ſepe. §. in his ff. de contrahē. empti. cum ſimi. Attamen ſi vendo tibi animal ſanum tempore venditionis, ſi tamen completa & perfecta venditione incontinenti ſuperueniat vitium vel infirmitas, tunc venditor tenetur non obſtante quod contractus in totum eſſet perfectus, per illam regulam, quę incontinenti fiunt &c. Ita ſingula. dixit Cyn. in l. prima in fin. de edil. actio. quod dictum non memini me alibi legiſſe ꝑ quod poteris limitare iura ſuperius allegata &c.

615 Neceſsitas, vt ſcis, ſuperueniens domino & locatori domus, rumpit locationem ipſius domus, adeo quod ipſe dominus locator poteſt auferre domum tali caſu neceſsitatis ſuperuenientis ipſi conductori. tex. eſt expreſſus in l. idem. in verbo, neceſſariam. & ibi per omnes C. locati. Sed ſcias tu quod eodem modo neceſsitas ſuperueniens conductori operatur vt rupta ſit cōductio, quia tali caſu neceſsitatis ſuperuenientis ipſe cōductor poterit relaxare domum conductam impune. Ita multum nota. dixit Raph. Fulgo. in l. ſi in lege in. §. ſi domus ff. loca. vbi ponit exemplum dicens ꝙ ex cauſa ſuperuenientis peſtis ſcholaris deſerens domum conductam, non tenetur ad ſolutionem penſionis, quia ſicut dominus poteſt expellere inquilinum, ita ecōtra inquilinus poteſt ex neceſsitate diſcedere & relinquere domū conductam argu. l. ſancimus C. de epiſco. & cle. & peſtis eſt cauſa neceſſaria quia agitur de ſalute corporis animati. Et licet ipſe Rapha. vbi ſupra dicat hoc, non determinat cum hoc tunc de facto penderet, tamen ita poteſt cōcludi & determinari maxime propter naturam correlatiuorum quæ eſt vt diſpoſitum in vno ex correlatiuis habeat locum in alio, vt in iuribus vulgaribus. Et ex iſtis poteris addere ampliationem ad d. l. edem C. locati.

616 Solent ſepe iudices partibus, vel vni parti tantum, præfigere terminum agendi vel docendi de iure ſuo vt videmus quotidie

fieri in iudicijs. Sed ſcias tu & pro regula habeas ꝙ ille cui ſit talis monitio ꝑ iudicē non conſtituitur in mora per lapſum primi termini, & niſi bina monitio iudicis ad hoc interueniat nō cōſtituitur in mora, adeo q̄d non poſsit poſtea agere & docere de iure ſuo ita no. dixit Ang. in. §. ſi quis aūt nō implens in auth. de heredi. & fal. quā doctrinā refert & ſequitur Ang. de Are. & de ea facit feſtum in tract. maleficiorū. in verbo, necnō ad querelā in xj. char. in j. col. in verſi. quero an iudex &c. in fi. & illam doctrinā etiā refert & ſequitur Alex. in conſi. ſuo cviij. incip. viſo themate & diligenter conſideratis verbis &c. in fi. in j. vo. & Iaſ. in repeti. l. rē quę nobis in vlti. verbis ff. de acqui. poſ. vbi ꝓ hac doctri. ipſe adducit tex. in l. impuberibus in. §. fi. ff. de ſuſpec. tut. & tex. in. §. ſi qs autē pro redēptione in auth. de eccleſia. tit. & dicit ꝙ d. Alex. ſibi contrarius vr̄ tenere contrariū in l. fi. in j. col. ff. de ferijs. & dicit quod etiam Lu. ro. in l. quandiu in. §. j. ff. de acqui. heredi. multis rationibus conatur dānare dictā regulam ſeu doctrinam Ange. dicēs tamen ꝙ in quæſtione de facto dum eſſet aduocatus nō potuit tantum clamare ꝙ iudex voluerit in iudicando ab illa regula recedere, & dicit Iaſ. ꝙ ille iudex bene fecit & ſic approbat dictam doctrinam. Sed vltra Iaſ. ſcias tu, ꝙ eandē doctrinā poſuit idē Ang. in auth. de eccle. tit. in. §. ſi quis autem pro redemptione in fi. de qua doctrina vide etiam do. Augu. de Ari. in additio. in d. ver. quero an iudex & vide quæ ego dixi ſupra in ſingu. 283. incipien. lapſus termini &c. & do. Fran. de Are. in l. quandiu in viij. colū. in fi. de acqui. hære.

617 Memor exiſto me alias plura & plura ſingularia dixiſſe in repeti. mea rubr. ff. de fideiuſſo. in lxvj. & lxvij. column. circa illam materiam ꝙ inhabilis concurrens, vel adiunctus cum habili gaudet priuilegio ipſius habilis, de quo etiam dixi in ſing. meo. 180. inci. plura & plura &c. & in l. de minore in. §. tormenta in prin. iij. colū. ff. de quæſtio. ad quam materiam vltra ea quæ adduxi in dictis locis faciūt optime dicta per Soci. in conſi. ſuo cxxx. incip. viſa contingentia in vlti. col. in j. vol. & per do. Nellum in tracta. bannito. in j. parte iij. tempo. q. xvj. & per Bald. in c. j. in vlti. colum. ver. vlti. extra queritur. de contro. feu. apud pares termi. & per Iaſo. in l. j. in prin. C. de tranſact. & per Alex. in conſi. cxlix. inci. in cauſa inquiſitionis in ij. col. in vj. vol. & in conſil. cccclxix. incip. viſo puncto in fi. v. col. Sed vltra omnia quæ dixi in dictis locis circa hanc materiam teneas menti vnum aliud nota. verbū videlicet quod licet ſententia lata ex falſa cauſa in iure conſiſtente reddatur nulla, vt in l. qui teſtamento ff. de excuſa. tuto. & ibi Bar. Bal. & Ang. & no. in c. ſicut & in c. inter ceteras. de re iudi. & nota. Abb. in c. j. in iij. colum. eod. titu. & tradunt ſcrib. in l. qui rome in. §. duo fratres ff. de verb. obli. & in l. ij. C. quando prouoca. non eſt neceſ. Attamen ſi ſentētia lata ſit ex duabus cauſis quarum vna erat vera alia falſa ſubſtentabitur ſententia ex cauſa quæ erat vera, licet vbi vna tantum fuiſſet expreſſa ſententia eſſet nulla. Ita ſingu. dixit Inno. in c. in præſentia de renun. alleg. in ar. id quod habetur in c. abbate. de verbo. ſig. quod dictum refert & ſequitur Alex. in conſi. ſuo cxiij. incip. perſpectis his in penul. col. in vj. volu. vbi dicit ꝙ idem dixit Ioan. An. in c. cum inter de re iudi. & dicit ꝙ communiter docto. ſequuntur eos in dictis locis pro d. Alex. in d. cōſi. dicit ꝙ benefacit tex. not. in c. per tuas. qui filij ſint legi. per quem ibi ponderat d. Ant. probari ꝙ ſi iudex mouetur ex duabus cauſis ad ferendam ſententiam quarum vna facit ad cauſam alia non, quod ſuſtinetur ſententia ex ea quæ facit ad cauſam, vbi alias redderetur nulla ſi vna tantum non faciens ad cauſam fuiſſet expreſſa c. ex parte & c. dilectus de conceſ. preben. & dicit ꝙ ita ēt dicit do. Anto. in c. ab excōmunicato de reſcrip. & Abb. in c. ſicut de re iudi. & in d. c. ex parte. & Ioā. de Imo. in l. ſi is ad quem ff. de acqui. hæredi. & dicit do. Alex. in d. conſil. quod pro iſtis etiam bene facit quod no. glo. fi. in l. pe. C. ſi ex fal. inſtru. & quod notat Iacob. Butri. in l. j. §. ignominie ff. de his qui not. infa. Item ad confirmationem prædictorum adducit etiam do. Alex. quod no. Iaco. de Rauē. & Ray. in l. ſi ex plagij. ff. de verb. obli. vbi limitando illam legem volētem quod promiſſo facta ob turpem cauſam non valeat, procedit niſi illam cauſa turpis eſſet accumulata alteri cauſe nō turpi, quia tunc promiſſo non vitiabitur propter accumulationem alterius cauſe, & dicit quod hoc ſequitur Ioannes de Imol. in dicta l. ſi ex plagij. vbi etiam pro hoc allegat illud dictum Innocen. in dicto c. in præſentia. & dicit illud eſſe ſingu. & communiter incognitum legiſtis. Ita reſidet Alexan. in d. conſil. quæ omnia ſunt not. quia quandoque contingunt de facto, de quo etiam vide domi. Ioann. Crotum repetitio. l. qui rome. §. duo fratres in xxiiij. colum. ff. de vet

bo. obligatio.

618 Quando variatio ſeu ſingularis teſtium non eſt circa negotium principale, ſed circa aliqua acceſſoria non attenditur nec inualidat dictum teſtis, quia illo conſideratur quando eſt in facto principali & non in acceſſorijs ſecundum Bar. in l. eos ff. de fal. & Specula. in titu. de teſte §. j. verſi. item quod de ſuo & Ang. in conſil. cclxxiiij. incip. ex themate in vij. colum. & Bal. in l. de quibus in penul. col. in verſi. dictum eſt de ſingularitate ff. de legi. & Bald. & Saly. in l. penul. circa fi. in ver. item hæc vera C. de tranſac. de quo per do. Philip. decium in conſil. ſuo c. inci. in cauſa inquiſitionis in iij. colum. & in conſi. cv. in iij. col. & in conſil. cccxlij. incip. in cauſa partus &c. in iij. col. Limita tamen prædicta & dicas illa procedere & locum habere in teſtibus non ſuſpectis aliqua ratione vel cauſa, quia ſi tales ſunt varij et ſuper acceſſorijs non probant. Ita ſingu. dixit Alex. in conſilio ſuo cliiij. incipien. viſo themate in ij. columm. in v. volumi. vbi ad hoc allegat Specu. in titu. de teſte. in. §. iam de interrogatorijs. verſicu. & nota. & Azo. in ſumma C. de teſtibus in penulti. colum. Pro quibus ſecundum eum facit glo. in cap. cum cauſam quæ inter archiepiſcopum. in verbo, tempore. de teſti. & Bald. ibi & glo. in authē. de teſte in. §. & licet in verbo, cauſam. & no. per Bal. in l. teſtium in vj. colum. C. de teſti. Et ideo dicit Alex. in d. conſil. ꝙ ſi teſtes ſuſpecti interrogantur ꝙ biretū habebant in capite contrahentes tempore celebrati contractus, & vnus dicat ꝙ habebāt biretum nigrum, alius vero dicit ꝙ habebāt biretum rubeum, ꝙ tales teſtes non probāt licet contrarietas eorum non ſit circa factū principale, ſed circa circunſtantias. quod eſt ſumme notandum, quia ſepiſsime contingit in facto. de quo etiam pulchre per do. Philip. Dec. in cap. licet cauſam in nume. xiiij. de probatio. Et ad prædicta vide Bald. in margarita ſua, in litera T. in ix. colum. in vlti. verſicu. & glo. in l. ob carmen. circa prin. in verſic. aſsiſtit ff. de teſti. vbi glo. loquitur de teſtibus examinatis contra Suſannā qui fuerunt varij in circunſtantijs & non in facto principali, tamen quia erant ſuſpecti fuerunt reprobati & merito lapidati. & vide Inno. in c. cum cauſam in glo. in verbo, tempore de teſtib. Item ſcias & pro primo teneas menti quod licet varietas teſtis non ſit circa factum principale, ſed ſit circa acceſſoria, tamen minus eſt credendum tali teſti, ſecundum Bald. in l. ſi ex falſis in vlti. columna C. de tranſactio. quem refert & ſequitur dominus Philip. Decius in conſil. cv. in vj. colum.

619 Emergens calamitas nouum expoſcit auxilium & nouum ſuffragium arg. l. de etate in. §. ex cauſa ff. de interroga. actio. & l. ſi hominem ff. manda. & argu. eorum quæ habentur in c. pen. de cle. non reſi. & in c. ſuggeſtum de decimis & in l. ex facto ff. de vulga. & pupil. pro quibus faciunt plura ſingularia adducta per incomparabilem iuris fontem domi. Philip. Dec. in cōſi. ſuo cccxxxv. incipien. viſo &c. in ſecunda colum. & per me in ſinguli. meo cxlij. incipien. cautum eſt. & in alio ſingu. meo ccxxxiij. incip. quę de nouo emergunt &c. & per Dy. in conſil. xx. incip. ſuper quæſtione &c. quem refert & ſequitur domi. Flor. in l. quædam mulier in iij. colum. ff. fami. hercis. Et ſuperueniens deficientia facultatum iuſtam inducit cauſam diminutionis onerum. Ita dicit text. in l. cura. in. §. deficientium ff. de iure immuni. Et ideo exactor tributorum habet facultatem arbitrio boni viri dimittere vel diminuere tributum ei cuius patrimonium aduerſa fortuna collapſum eſt. Ita dixit Lud. Roma. in conſil. ſuo ccclxix. incipien. circa primum in viij. columm. vbi dicit ꝙ de hoc eſt glo. lingu. in l. omnes la. j. C. de anno. & tribu. lib. x. quam glo. ibi ad hoc not. Bart. Bald. Angel. & Ioan. de platea, & do. Alex. in apoſtil. ad Bart. vbi plura adducit in materia paupertatis. De qua materia paupertatis dixi ego plura in l. j. in. §. preterea. in xviij. xix. colum. ff. de qō. & aliqua ēt dixit Ang. in addi. ad Bar. in l. illud eo. ti. de anno & tribu. & ad principale dictum ſuperius vide ſupra in ſing. 241. inci. non debet addi afflictio afflicto &c.

620 Cauſa poſſeſſorij dicitur cauſa parui prę iudicij, adeo quod licet res ſit magni valoris, tamen ſi de poſſeſsione tantum litigatur cauſa dicitur minima, ſecundum Barto. in l. admonendi in penulti. columna de iureiuran. & domi. Anto. in capitu. fina. in vij. colum. de iureiuran. Bartol. in l. ſecunda ff. de appel. recip. & in l. j. ff quorum bono. & Math. in notabi. ſuo iij. incip. no. quod in iudicijs poſſeſſorijs &c. & Bar. in l. ſi. C. vbi in rem actio. & voluit do. Philip. Dec. in conſil. ſuo xxviij. incip. diligenter conſideratis in ij. colum. & in conſi. lvj. incip. in cauſa appellationis in j. colum. Et in tali iudicio poſſeſſorio ſemiplene probationes ſufficiunt, ſecundum Bart. in dicta l. j. in ij. colū. C. quorū bono, & in l. ij. §. ſi. in prin. C. vbi in rem

actio. & Mathe. in d. nota. ſuo iij. & voluit do. Philip. Dec. in dicto conſi. ſuo lvj. & plenius per Alexan. in conſil. ſuo ciij. incipien. ſuper eo. in prima colum. in vij. volu. & in conſi. ſuo cxvij. incip. viſo proceſſu in vlti. col. in ij. volu. Et ideo ſcias ꝙ in cauſa poſſeſſorij ſtante ſemiplena probatione cũ non dicatur cauſa magna, vt dixi, poterit deferri iuramentum in ſupplementum probationis. Ita not. dixit Alex. in conſi. ſuo xcj. incip. in cauſa & lite vertente in j. col. in vol. v. vbi ẽt dicit ꝙ qñ eſt ſemiplene probatum & actor a prin. petijt ſibi ius & iuſtitiam miniſtrari quod tunc iudex etiam abſque alia petitione partis poterit deferre iuramentũ in ſupplementum probationis. Ita ſecundũ eũ dixit Abb. in c. fi. in fi. de iureiurã. quod dictum refert & ſequitur Deci. in cõſi. cclij. incip. agitur cauſa in j. colum. poſt med. & idem etiam dixit Lanfran. de Oriano Brixieñ. in ſua repe. l. admonendi ff. de iureiu. in vlti. verbis.

621 Magne importantte & operationis in teſtibus eſt ratio per eos reddita ſeu aſsignata, nam illa eſt quæ reſtringat, declarat, vel ampliat dictum eorum, ſecundum Bal. in l. conuenticulam in antepe. col. C. de epiſ. & cle. in ver. modo venio ad teſtes &c. & in l. data opera in xviij. col. C. qui accu. nõ poſ. vbi alleg. not. per glo. in l. j. in. §. hoc interdictum ff. de fonte. & voluit Inno. & alij in c. cum cauſam quæ inter. de teſti. pro quo facit tex. in l. cum pater in. §. dulciſsimis ff. de leg. ij. & habetur per cano. in c. quoties de teſti. & per ſcri. in l. iij. C. de teſti. & voluit Alex. in conſi. ſuo xx. inci. viſo proceſſu cauſe in pe. col. in ij. volu. & ibi in conſi. xxiiij. incip. animaduerſis in ix. col. & in eo. volu. in conſi. lxxx. incip. examinato proceſſu in iij. col. & voluit Soci. in conſi. xiij. incip. inſignis doc. in iij. col. in iiij. volu. & ibi in cõſi. lvj. incip. viſo proceſſu. in penulti. colum. & Bal. in margarita ſua in litera L. in x. colum. in j. verſi. inci. teſtis ſi teſtificatur ſuper his. Et magis creditur teſtibus reddentibus bonam rationem dicti ſui etiam non interrogati quam teſtibus non reddentibus bonam rationem dicti ſui etiam non interrogati, & tllis proferentibus, ſecundum Iaco. de Aret. quem refert & ſequitur Bal. in l. presbyteri ad fi. C. de epiſco. & cleri. & in c. primo. §. ſacramentum de conſue. recti feu. quos refert & ſequitur Alex. in conſil. cxlviij. inci. excellentiſsime d. vicarie in prima colũ. in ij. volu. Et circa hanc materiam redditionis rationis fiende per teſtem. Tene menti aliqua mihi nunc occurrentia, & primo ꝙ teſtes deponentes de valore rei non probant niſi reddant rationem dicti ſui. Ita dixit do. Fely. in c. cum cauſa in ij. col. de teſti. vbi allegat plures doc. hoc tenentes ad quem me refero. & idem dixit do. Lanfran. Brixien. in repe. c. quoniam contra falſam in lvj. col. de proba. Secundo ſcias ꝙ teſtis non reddẽs rationem dicti ſui non debilitat delictum teſtis reddentis rationem dicti ſui, adeo quod non poſsit deferri iuramentum in ſupplementum probationis ei qui producit illum teſtem reddentem rationem dicti ſui. Ita no. dicit Bal. in l. de quibus in pe. col. ff. de legi. quem refert & ſequitur do. Felyn. in c. cum cauſam in vj. colum. ver. fallit quarto de teſti. de quo etiam dixi in ſing. meo. 197. inci. quo ad hoc &c. & in l. proprietatis C. de ꝓba. & in practica mea cauſarum crimi. in. §. diligenter nu. 4. Tertio ſcias etiam ꝙ in cauſis criminalibus non creditur teſtibus niſi reddant rationem dicti ſui etiam non interrogati. Ita ſing. dixit Saly. in l. fi. C. de probatio. quem refert & ſequitur Alex. in conſil. xv. incip. viſo proceſſu inquiſitionis in viij. col. in j. vol. & voluit Iaſ. in repe. ſua l. admonendi in xcix. col. ff. de iureiur. & in l. ait p̄tor nu. 21. ff. eo. ti. & do. Philip. dec. in conſi. ſuo xxxvij. inci. in cauſa in iij. colum. & in c. veniens nu. 13. de teſtib. de quo etiam ego dixi in practica mea cau. cri. in. §. diligenter nu. 31. vbi ampliaui hoc dictum & dixi infra in ſingu. 658. incip. teſtis vbi hoc limitaui. Quarto ſcias ꝙ in caſu quo teſtes inſtrumentarij vel non inſtrumentarij deponentes contra inſtrumentum præiudicent ipſi inſtrumento requiritur ꝙ reddant rationẽ dicti ſui etiam non interrogati, alias dictum eorum non præiudicat inſtrumento. Ita no. dixit Bal. in l. presbyteri in vlti. colum. C. de epiſ. & cle. quẽ refert & ſequitur d. Lanfran. de Oriano Brixien. in repeti. ſua l. admonendi in xv. col. ff. de iureiu. vbi dicit ꝙ iſtud fuit dictum Iac. Bu. in qõne ſua incip. quæſtio talis eſt, quidam petijt a Titio &c. quam allegat Bald. in d. l. presbyteri & illud dictum Bald. in d. l. presbyteri, etiam refert & ſequitur Alexan. in conſi. ſuo lvj. inci. viſo proceſſu in iiij. col. in ij. vol. de quibus etiam vide Iaſ. in l. cum hi §. vult igitur in ij. & iij. colum. ff. de tranſact. & vide omnino quæ dixi infra in ſingula. 644. incipi. tradidi tibi &c. Tene menti prædicta quia facient tibi honorem & vtilitatem tempore opportuno.

622 Priuilegia eccleſiæ plura ſunt, & vt ita

dixerim quaſi numero infinita, & multa ponit Ludo.Ro.in repe.authen.ſimiliter C.ad l.fal.Sed inter alia priuilegia quæ habet ipſa eccleſia habet vnum maxime importantie non omnibus cognitum,quod eſt,'tu ſcis ꝙ tranſacto biennio exceptio non nume.pecu.opponi non poteſt,vt eſt tex.in l.in contractibus C.de non nume. pecu. tamen ipſa poteſt perpetuo opponere talem excep. nō nu.pec.nec ſibi curri aliquod tempus ad eā opponendam.Ita ſing.dixit Bal. in authen. hoc ius porrectum in iiij. column.C. de ſac. ſan.eccle. quem refert & ſequitur Lud. ro. in d.authē.ſimiliter in xvj.col. verſi. ſeptima &c.C.ad l.fal. & idem voluit Ange.in conſi.ſuo ccxlv.inci.quia omne datum &c. in ij.col.quem refert & ſequitur Lud.Bologni. in addi.ſuis ad conſilia Ioā. de Ana.'in conſil.xcvij.incip.in cauſa &c. poſt princi. illius addi. & idem tenuit Car.in clemen.ſ. in ix.q. de reſti.in integ. Et licet contrariū teneat Specu.in tit.de in integ. reſtitu.in.§. ij.in verſicu. hoc autem tamen. Ioan. And. in additio. & in capitu.fina. extra de ſolutioni eum reprobat,& ad hoc etiam allegat Hoſtien. de quo latius per eum in dicto c.fi. de ſolutio.

623 Ex diſpoſitione iuris cautum eſt ꝙ publicatis atteſtationibus non poſſunt vlterius examinari teſtes ſuper eiſdem capitulis, vt clemen.teſtibus.de teſti.& volunt doc. poſt glo.in c.per tuas eo.titu.& doct.in c. fraternitatis eod.titu.cum ſimi. Sed tu amplia dicta iura & dicas hoc habere locum non ſolum ſi teſtes ſint examinati, ſed etiam ſi non ſunt examinati,ſed ſolum iurarunt de veritate dicenda in manu iudicis. Ita not. dixit Innocen.in dicto c.fraternitatis de teſtib. in verſicu.idem dicunt ſi teſtes iurauerint &c. quod dictum pro valde not.refert & ſequitur Angel.in conſil. ſuo clv.incipien.in quęſtione alias in hac quæſtione &c. In j. colū. vbi videas.tene menti quia pauci ſunt qui ad hoc animaduertunt.

624 Aduerte quæſo ad vnum ad quod rariſſimi aduertūt,videlicet ꝙ licet actus factus die feriato in honorem Dei valeat, attamē iuramentum præſtitum die feriato non valet tex.eſt in c.j.extra de ferijs.Ex quo tex. dixit nota.verbum domi.Lanfran.de Oriano Brixien. in repetitio.c.quoniam contra falſam in ix.colum. de probatio.ꝙ vbi rector ciuitatis ingreditur officium ſuū in die feriato & iurat ſeruare ſtatuta vt moris eſt, tale iuramentum non valet,& ille tanquam non iurauerit poterit contrauenire, quod eſt ſumme nota.attento quod ſepius & quaſi ſemper officiales intrant officium ſuū die feriato,& illo die iurant ſeruare ſtatuta, & hoc in facto vidi pluries in hac ciuitate Bononie mihi patria.

625 Materia poſitionum vtilis eſt, quia ſepe releuat ponentē ab onere probandi, vt quotidie videtur in iudicijs,circa quam materiam poſitionum tene menti duo ſingularia verba.primum eſt ꝙ ſi ille qui debebat reſpondere poſitionibus & fuit contumax & habetur pro confeſſo ex forma iuris ſtatutorum,ſi talis moriatur ante ſententiam latam talis pœna non tranſit in hæredem. Ita dixit ſingu.Bar.in l.eius qui delatorem ff. de iure fiſ.quod dictum pro valde notabili refert & ſequitur d.Lanfran.de Brixia in repeti.c.quoniam contra falſam in xxvj. col. de proba.Sed vltra eum dicas tu,ꝙ idē voluit idem Bart.in l.ij.in.§.quod ſi actor in fi. C.de iura.calum.& in l.manifeſte in fi.ff.de iureiu.Secundum not.in hac materia eſt ſecundum do.Lanfran.in loco vbi ſupra, videlicet ꝙ vbi libellus eſt ineptus vel male ordinatus, tunc dato ꝙ reus fuerit contumax in reſpondendo poſitionibus tamen non poterit haberi pro confeſſo, quia cum iudicium ſit nullum propter defectum libelli non poterit ſequi aliqua ſententia valida. Ita ſecundum eum dixit Bal. in l.ij.§.quod obſeruari C. de iura. colum. & ad primum dictum hic vide quæ dixi ſupra in ſing.373. incip.vt noſti &c.

626 Calor iracūdie plura operatur,vt habetur in l.quicquid calore ff. de regul. iur. & in l.iij.ff.de diuor.& in l.ij.C. de rebus credi.& in hac materia caloris iracūdie ponit plura ſingu.dicta d.Iaſ.in l.ſi filiam tuam C. de inoffi.teſta.& aliqua etiam dicit in materia Ludo.Ro.in ſing.ſuo 517.incip.volo cōmentare. & Baueria in lxxviij. priuilegio iuramenti & habetur etiam per do.Fely.in c.cum te.in iiij.colum.de re iudi. & per do. Fran.de Are.in conſil.ſuo lxxx.incip. ſicut decet in j.& vlti.colum. Et vltra dicta per omnes in dictis locis circa hanc materiā teneas menti not.verbum,videlicet ꝙ ſi aliqs calore iracundie dixiſſet aliquod verbum iniurioſum alicui, & ex poſt eum pœniteat tale dictum non ſibi nocebit ſi iniuria eſt talis ꝙ poſſit reuocari per pœnitentiam, vt ſunt verba iniurioſa, ſecus autem ſi iniuria eſſet talis quæ reuocari non poſſet penitentia,vt ſi quis occidiſſet hominem,nam tunc non poteſt vllatenus reuocare etiam ſi feciſſet calore iracundie.Ita ſing.dixit Ang.in l.

ſi non conuitij.C.de iniurijs.quod dictũ pro ſing.refert & ſequitur do.Lanfran.de Oriano Brixien.in repe.c.quoniam cõtra falſam in xxvij.colum.poſt prin. de probatio. pro quo faciunt optime quæ ego dixi in l.is qui cum telo nu.68.C.de ſicca. Tene menti pro adiuuante amico dicente iniuriam verbalẽ alicui vt ſepe contingit,& ego hoc anno habui hoc in facto & obtinui.

627 Materia confeſsionis facte abſente parte quando valeat & quando nõ, traditur p Bar.& alios in l.certum in C.ſi quis abſente ff.de confeſ.& l.fin.ff.de interroga.actio. de qua materia plenius dixi ſupra in ſingu.202.incipiẽ.tu ſcis regulam &c.vbi adduxi plures in quibus valet confeſsio facta abſente parte. Et teneas menti vnum de quo etiã ibi aliquid dixi,videlicet ꝙ confeſsio facta abſente parte de æquitate canonica plene probat & nocet confitenti.Ita not.dixit do. Anto. in c. ſi cautio.de fide inſtru.quem ibi refert & ſequitur Ioan. de Imo. quos refert & ſequitur do.Lanfran. de Oriano Brixiẽ. in repeti.c. quoniam contra falſam de proba.in xxxij.col.ver.vnum eſt tamen &c.& idem firmat do.Alex.referens d.Ant.Io.de Imo.& Car.in d.c.ſi cautio.& alios etiam in conſi.ſuo cxv.inci.viſa ſcriptura &c.in j.colũ.in vij.vol.& in conſi.cxlv.inci. ponderatis his &c.in v.vol.& in dictis locis doc.tractant de multiplici confeſsione quos non refero breuitatis cauſa.ſed vide omnino quæ dixi ſupra in d.ſingu.202.& do.Alexan. in dictis conſilijs & do. Lanfran. vbi ſupra in xxxj.& xxxij.col.

628 His temporibus & hac etate minores cõmittũt diuerſa delicta ſepe & ſepius,& apud iudices maleficiorum dubitatur quomodo puniantur, de quo habetur in l.j.in.§.impubes & in l.excipiuntur ff.ad ſylla.& in l.ad miniſtrantes in.§.qui corporis ff.de excu.tuto.& per Bald.in l.ſi ſeuerior.in ij.colum.in verſi.ex prædictis C.ex quibus cau.infa.irroga. & in authen. ſacramenta puberum in penul.colum.verſi.faciunt ad prædicta C.ſi aduer.vend. & in l. ſi arrogati.ff. de tutel. Circa quod doc.faciunt diſtinctionem & dicũt quod aut talis minor eſt doli capax, aut non,& aut eſt proximus pubertati, aut nõ. Sed tu facias concluſionem in hac materia & dicas ꝙ minor delinquens nunquã punitur vera pœna ſtatuti, niſi iſta duo cõcurrunt,videlicet quod ſit doli capax & proximus pubertati.Ita not.dixit Angel.in l. impuberem ff.de fur. quem refert & ſequitur Ioan.de Ana.in c.j.in fi.iiij.colum. de delic. puero. De qua materia etiam locutus ſum in l.de minore in princi. in viii.colum.ff.de quæſtioni.Et ſcias ꝙ prædicta habent locũ in delictis quæ committuntur in faciendo, ſed ſecus eſt in delictis commiſsis in omittẽdo vel in negligendo,quia in illis non punitur minorennã ſi ſit doli capax.Ita dixit Dy. in d.l.j.§.impubes ff.ad ſyllan.quem refert & ſequitur Ioann. de Ana.in d.c.j.de delic. puero in viij.colũ.vbi ad hoc etiam allegat Cyn.& Saly.& alios. Ad quæ etiam vide q̃ habentur in l.infans ff.de ſicca.& vide Rapha.Cu.in conſi.ſuo xcv.inci. Chriſtoforus in fi.vbi dicit ꝙ mitius punitur minor delinquẽs quam maior,quod etiam dixit Raph. Ful.in conſi.ſuo clvij.incip. ſuppoſito in ij. col.poſt me.& vide in materia no. verbum do.Philip.decij.in capitu.de cauſis nume.v. de offi.deleg.& Alex.in conſi.clx.inci.vilis nume.8.in vij. volu.

629 Tres ſunt regule iuris quæ multum fraternizant in ſimul,vna eſt ꝙ ſententia debet eſſe conformis libello,vt in l. vt fundus ff. communi diui.& c.licet hely.de ſimo. cum ſi.alia eſt ꝙ ſuper non petitis iudex non dicitur cedere,vt in l.iiij.in .§.hoc autem iudicium ff.de dam.infec. & in l. ſtipulatio in .§.habet de ope.no.nun.& in l. cum quis in prin.ff.de ſolu.Item alia regula eſt ꝙ ſententia non valet niſi feratur ad inſtantiam partis,ſecundum Bar.in l.j.C.vt quæ deſunt ad uoc.par.iud.ſup.& Ang in l.de vnoquoque ff.de re iudi.& Paul.de Caſt.in l.j.in princ. C.de iudi.de qua per Iaſ.latius in l.properandum §.& ſiquidem in j.colum.C.de iudi.& per do.Catal.in tract.ſyndi.in ver.cclxx.incip.adde an ſententia &c.& ibi in ver. ſeq. Attamen tene menti ꝙ non obſtantibus dictis regulis ꝙ iudex poteſt cõdemnare ſpoliatorem accuſatum de ſpoliatione fundi p ſpoliatum,etiam in fructibus perceptis,etiã ſi hoc non ſit petitum in libello per ipſum ſpoliatum ita ſing.dixit Inno.in c.grauis de reſtitu.ſpolia.quod dictum pro valde no.refert & ſequitur d.Lanfran.de Oriano Brixien.in repe.ſua rub.de cauſa poſ.proprie. in iij.colum.quod eſt magna limitatio ad dictas regulas & iura.Ideo teneas menti & in ſimili vide Iaſ.in l.aquiliana in ij.col.ver.& adde tex.ff.de tranſac.

630 Generalitas verborum ſemper debet reſtringi ad habilia l.vt gradatim ff.de mu.& ho.& l.j.per glo.C.de tac.ſan. eccle. de quo ego dixi latiſsime in l. vnius in.§. cognitiorum in v.& vj.col.ff.de quæſtioni.Attamen hæc regula fallit ſecundum doc.niſi verba

eſſent geminata vel talis nature ex quibus
appareret quod intentio diſponentis eſſet
comprehendere etiam inhabilia, vtputa, ſi
in lege vel ſtatuto vel in alia diſpoſitione
eſſent appoſita verba latiſsima, vtputa quo
modocunque, qualitercunq; cuiuſuis condi
tionis & ſtatus, & ſimilia, nam tunc compre
henduntur etiam inhabilia. Ita dixit Bar. in
l. generali. in. §. vxori ff. de vſufruc. lega. &
volũt alij quam plures quos ego adduxi in
d. §. cogniturum in vj. & vij. col. Et ideo di
xit Salyc. in l. ſi ſerui veſtri. C. de noxa. ꝙ ſi
ſtatutum dixit quicunque occiderit quouis
modo vel cauſa, ſiue qualitercunq;, decapi-
tetur, tunc quilibet occidens decapitabitur
nec fiet diſtinctio vtrum dolo vel culpa qs
occiderit vel ẽt ſe defendẽdo, qđ dictum re
fert & ſequitur Iaſ. in l. fideiuſſor. in. §. præ-
tor ait in ij. col. ff. qui ſatiſ. cog. vbi ad hoc ẽt
alleg. Alex. in l. & ſi ſeuerior in ij. col. C. de
infami. & Bald. in l. data opera in v. colũ. C.
qui accu. non poſ. & in l. quicunq; in vj. col.
C. de ſer. fugiti. & Car. & Ioan. de Ana. in c.
lator. de homici. ad quæ ẽt vide Iaſ. in l. non
dubiũ in ix. col. ver. & iuxta hoc infert &c.
C. de legi. & in l. j. nu. xix. ff. de legi. vbi re-
fert & ſequitur doctri. Saly. in d. l. ſi ſerui ve
ſtri. Et licet dicta doctrina Salyc. in. d. l. ij. C.
de noxa. & ſequaciũ videatur tenẽda, atta-
men ego circa eius validitatẽ valde dubito,
eo quia ſtatutũ ſemper debet reſtringi vbi-
cũque, ſi nõ reſtringeretur reſultaret abſur-
dũ. Iſte eſt tex. ſing. & not. in l. ſcire oportet
in. §. aliud ff. de excu. tut. Sed nõ eſt dubium
ꝙ ſi ex forma dicti ſtatuti deberet decapita
ri occidens aliquẽ ad ſui defenſionem, reſul
taret maxima abſurditas quod quis nõ poſ-
ſet ſe defendere, ſed pro defenſione vite ſue
deberet pati mortẽ, quod eſt contra ius na-
turale. ergo tale ſtatutum debet reſtringi.
Ita ſing. dixit d. Lanfran. de Oriano Brixiẽ.
in reperi. l. admonẽdi in xxiiij. colũ. ff. de iu-
reiur. vbi dixit ꝙ dicta doctri. Salyc. & ſe-
qua. eſt falſiſsima per rationem prædictam,
& idem dixit Bartol. in cõſi. ſuo clxxxviij.
incipien. ſtatuto caſtri plebis &c. & alleg.
dictam l. ſcire oportet. §. aliud. Et ſubdit d.
Lanfran. vbi ſupra tacite obiectioni, vide-
licet ſi diceretur, quid operabuntur ergo di
cta verba lata & ampla, videlicet quouis
modo &c. reſpondet ꝙ ſatis operabuntur,
quia continebuntur omnes modi per quos
mors perpetratur ab eo qui occidendo di-
citur committere delictum, vt ſi veneno
aliquis occidatur, vel ſi gladio, vel fuſtibus,
vel lapidibus, non enim aſſumendus eſt in-
tellectus verborum ſtatuti ꝙ ſtatuentes vo-
luerint occidentem ad ſui defenſionem de-
bere decapitari, cum in eo non poſsit di-
ci eſſe delictum quia defenſio eſt de iure na
turali, vt in clemen. paſtoralis de re iudic.
Ita reſidet domi. Lanfran. vbi ſupra pro
quo dicto faciunt dicta per Iaſo. in locis ſu
perius allegatis. Et facit etiam optime. Nã
ſtatuta potius debent intelligi vt ſint ſu-
perflua & nihil operentur quam quod quis
indebite damnum patiatur. Ita dixit gloſſ.
ſingula. in l. fina. in §. in computatione C. de
iure delibe. quam gloſ. pro ſingula. refert
& approbat Iaſo. in dicta l. non dubium in
nona columna. C. de legi. & eam ſumme etiã
ponderat ipſe Iaſo. in dicto. §. in computa-
tione in viii. colum. vbi etiam aliqua addu
cit in propoſito. Et per prædicta poſſunt li-
mitari & tolli dicta per Barto. in l. prima. §.
& parui ff. quod vi aut clam. de quibus dixi
in practica mea cauſarum crimina. in. §. op-
portune nume. lxxx. vbi videas. Tene mẽ
ti prædicta quia indubitanter ſeruient tibi
ad multa.

631 Vltima opinio in dubio videtur appro-
bata & ideo profertur alijs opinio. gloſ. eſt
not. in l. qui filium in. §. ſabinus ff. ad tre-
bel. & nota. Ioannes And. in capi. primo de
penis in vj. in nouella & in cap. ij. de ſenten.
excommuni. eod. lib. & Baldus in authẽ. ex
teſtamento in princip. C. de teſta. & Alexã.
in conſilio lxxij. incipien. inſpecto in v. co
lum. in primo volumi. & in conſilio c. inci-
pien. ſuper primo &c. in fin. ix. colum. in
eod. volumi. & ibi in conſilio cxxj. incipiẽ.
viſo proceſſu in penulti. colum. & in conſil.
lxxvij. incipien. in cauſa & lite in iij. colũ.
in ſecundo volumi. & ibi in conſil. clxiij. in-
cip. in prima colum. & in conſil. cclij. incip.
præclare &c. in fin. j. columm. & in conſilio
cccxcv. incipiẽ. cum dicatur in ij. colum. &
voluit Salyce. in l. bona fides in fin. ff. depo
ſiti. Attamen ſcias quod hæc regula fallit,
videlicet niſi prima opi. ſapiat equitatẽ, vl-
tima vero ſapiat rigorẽ, quia tunc prima cẽ
ſetur approbata glo. eſt ſingula. ad hoc in l.
ſi cum exceptione in. §. ſed & ſi quis in glo.
in verbo, omnimodo ff. quod met. cau. quã
glo. ad hoc pro ſingula. allegauit d. Fran. de
Are. in conſil. ſuo clxiij. incipi. diligenter &
mature diſcuſsis in vij. colum. quem refert
& ſequitur Iaſ. in l. ſi tibi pecuniã in vlt. co-
lum. in prin. ff. ſi certũ pet. & hoc poteris ad
dere ad materiã l. placuit C. de iudi. & vi-
de etiam in materia Iaſo. in l. quod ſi epheſi
§. j. nu. ij. ff. de eo quod certo loco. de quo ẽt

errore ductus dixi infra in ſing.660. incip. dicit text.&c.

632 Occurrit mihi præſentialiter quidam caſus qui primo aſpectu videtur ſine aliqua dubitatione, attamen recte conſideranti habet magnam dubitationem. Caſus enim eſt iſte, habeo veſtem quam vendere cupio, & eam trado Titio, & eum rogo vt illam vendat & mihi precium det, & vt libentius illam vendat & magis ſolicitus ſit in vendendo eam dico, vendas dictam veſtem pro x. & pono pactum expreſſum & dico, ſi plus quam x. vendideris illud plus ſit tuum, modo iſte Titius vendidit dictam veſtem xv. hoc caſu queritur cuius ſint illa v. quæ plus vendidit: certe vnuſquiſq; diceret ꝙ illa eſſent ipſius Titij venditoris poſtquam inter eum & dominum dictę veſtis ita conuentũ fuit, nam contractus ex conuentione partiũ legem accipiunt l.j.§.ſi conuenerit ff.depoſi. & quæ ab initio ſunt voluntatis ex poſt facto ſunt neceſſitatis, vt in l.ſicut C.de pac. & obl. & l.ij.C.quando liceat ab emp.diſce. Item in rebus claris non eſt locus coniecturis l.continuus.§.cum ita ff.de verb.oblig. Sed Io.fa. & Io.de platea formant hanc quęſtionẽ in.§.actionum inſti.de actio. & ibi diſtinguunt & dicũt ꝙ aut cõuentio fuit taliter facta ꝙ periculum caſus fortuiti ſpectabat ipſum Titium, & hoc caſu quemadmodum periculũ eſt ſuũ ita ẽt illud quod plus vendidit debet eſſe ſuum, cũ eum ſequantur commoda quem ſequuntur incommoda, vt in l.ſecundũ naturam.cum ſi.de reg. iur. aut non pręceſſit talis conuentione ipſe Titius ſtet ſolum ad lucrum & non ad aliquod periculum, illa quinque erunt dñi dictę veſtris quia, vt dixi, illud lucrum eſſet ſine aliquo periculo & hanc rationem dicunt ꝙ vſura eſt prohibita, quia eſt ſine periculo, ſecus in nautico fenore in quo vſura eſt permiſſa. & iſta omnia latius ponit & refert & Iaſ. in l.j.in penulti.colum.ff.de eſti. actio. Tene mẽti quia quilibet diceret ꝙ illa quinque deberent ſine aliqua diſtinctione eſſe dicti Titij venditoris.

633 Materia citationis ampliſſima eſt, & a doc.in pluribus locis tradita, & ego etiam licet in omnes minimus ſim, tamen plura circa eam dixi & cumulaui in repeti.mea l.de vnoquoque ff.de re iudi. Sed vltra omnia quæ ibi dixi dico tibi aliud non minus nota.in ipſa materia, videlicet ꝙ adeo iura expoſcunt in actibus fiendis citationẽ partis ꝙ ſi factum eſt compromiſſum & in eo ſit dictum ꝙ arbiter poſſit ferre laudũ partibus abſentibus, nec eſt additum, & non citatis, ſi arbiter pronunciat eis abſentibus & non citatis, tunc laudum ſeu ſentẽtia eſt nulla. Ita no.dixit Spe.in titu.de teſte.§.excipitur in fi.quod dictum pro valde no.refert & ſequitur Ioan.de Imol.in c.cum dilectus de arbi &c. & d.Alex.in l.ſi quis arbitratu. in v.col.in ver.iiij.limita ff.de verbo.oblig. & do.Fely.in c.cum olim in ix.col.de re iudi. & Lud.Ro.in ſing.ſuo 272.inci. cõpromiſſum eſt in arbitrum &c. vbi dicit ꝙ iſtud dictũ non eſt alibi. & ꝙ ipſe alias ita pronunciauit in facto. Et in materia an & quando in ſententia arbitratoris requiratur citatio vel præſentia partium vide Iaſ.hoc late examinantem in d.l.ſi quis arbitratu in x. & xj. col.cum ſeq.ff.de verb.oblig.

634 Credo te ſcire qđ papa in beneficialibus habet omnimodã poteſtatẽ & in illis poteſt ad libitũ diſponere, vt hr̃ in c.ij.de præben. in vj. & in cle.j.ad fi.vt lite pen. Et ideo dixit d.Ant.in c.conſtitutus per glo.ibi de religio.domi.ꝙ de beneficijs eccleſia.põt papa diſponere vt vult, etiam ſine cauſa, remouendo vnũ a beneficio ſuo, per d.c.ij. de p̃ben.in vj. & idem tenet Ludo.Ro.in conſil.ſuo ccxcviij.inci.circa præmiſſa dubij conſultationem in ij.col. & d.Pet.Philip. Cor. in conſi.ſuo cccxlix.incipien.videtur in iij. colum.in primo volumi.vbi circa hoc late loquitur. Et dixit glo.fina.in capit.per principalem ix.quæſtio.iij.ꝙ papa poteſt deponere epiſcopum & eum epiſcopatu priuare ſine cauſa quam glo.refert & ſequitur Car. in clemen prima in vlti.nota. vt lite pen. & Abb.in capit.translato de conſti. & Ioann. de Imo.in c.ad ſupplicationem in vlti.not. de renuncia. & Car.in conſilio ſuo lxxv.incipien. venerabilis vir &c. & in clemen.j. præalleg. & Gemi.in c.in iſtis iiij. diſtin. & Ioan.de Imo.in c.ad ſupplicationem in vlt. colum. & x.diſtin. & do.Felyn.in c. quæ in eccleſiarum in xiiij.colum. de conſti. & facit glo.in c.ſi gratioſe de reſcrip. in vj. per quam dicit ibi Gemi.in pen.colum.ꝙ papa in titulis beneficialibus habet pro ratione voluntatẽ, & quod ad libitum poteſt prælato auferre titulum beneficialem. An autem prædicta ſint indiſtincte vera & quomodo intelligãtur vide late per d.Fely.in d.c.quæ in eccleſiarũ in xiiij. & xv.col. Et adde circa hanc materiam no.verbũ Bal. in d.c.j.§.ad hoc in viij.col. per glo.ibi de pace iura.fir.vbi dicit ꝙ ſi papa contulit vni beneficiũ eccleſiaſticũ, deinde de plenitudine poteſtatis illud ſibi auferat & alteri cõferat, ꝙ

teneť ipſe papa ꝓuidere illi primo de eque
bono beneficio, quod dicit eſſe nota. quód
dictum refert & ſequitur Alexan.in l.prohi
bere. in.§.plane.ff.quod vi aut clam. & il-
lud etiam refert & ſequitur Iaſ.in l.barba-
rius.numero xxxij.ff.de offic.præto.& in l.
fi.in vlt.colum.ff.de pact.& in l.quoties.nu
me.xvij.C.de rei vendi.Et pro dicto Bald.
facit quod voluit Cardi. in conſil.ſuo cxlj.
incip.ſanctiſsimus dominus noſter &c. vbi
dixit ꝙ licet diſpoſitio plenaria beneficio-
rum ſpectet ad papam, tamen ita debet hoc
intelligi vt euitetur inconueniens ne alicui
fiat iniuſtitia, quod dictum refert & ſequi-
tur do.Felyn.in d.c.quæ in eccleſiarum. in
xiiij.colum.quem vide.Et pro prædictis fa
cit quod voluit Inno. in c.niſi cum pridem.
de renun. vbi dixit ꝙ ſi papa cogit epiſco-
pum inuitum ſine culpa ſua epiſcopatui re-
nunciare debet ei prouidere de bono cam-
bio,quod dictum refert & ſequitur Iaſ.in di
cta l.barbarius.nu.xxxiij.Et facit etiam,nã
ſi princeps aufert ex cauſa vel ſine cauſa rẽ
alicuius hoc nõ poteſt facere gratis ſed de-
bet reſtituere pretium ſibi rei ſue quam ſibi
aufert. Ita dixit Archidi.in c.per principa-
lem.ix.q.iij.& probatur in l.ſerui.C.quib.
ex cau.ſer.pro pre.lib. accipi. & Bal.ibi in
fi.dicit per illũ tex.ꝙ ille princeps qui pri-
uat aliquem domino rei ſue ex cauſa nõ de-
bet hoc facere gratis. ad idem eſt text.in l.
venditor.§.conſtat.ff.commu.prędio.& ibi
Bal.not.& Bal.in l.fi.§.Titius.ff.de pigno.
actio.& Angel.in conſil.cxxxix.incip.viſis
omnibus.in ij.colum.in verſic.nec obſtat.§.
ſi conſtat &c.de quo per do.Philip.Deci.in
conſi.ſuo ccclvij.incip.in caſu &c.in iiij.co
lum.& in conſi.ccclxxiij.inci.viſo cõſi.&c.
in iij.colum.Tene menti prædicta quia non
ſunt leuia, ſed imo ſunt magne importãtie.
635 Memorie teneo me alias in aliquibus lo
cis tradidiſſe plures gl.et plura iura ad hoc,
videlicet ꝙ in his quæ conſiſtunt in animo
ſtatur dicto aſſerentis cum iuramẽto, quam
materiam tradidi in repeti.mea rubri.C.de
probatio.xxvij.colum.& in practi.mea cau
ſarum criminali.in.§.diligenter.in numero
xliiij.& in eodem.§.nume.cix.& in repeti.
mea rub.ff.de fideiuſſo.in viij.colum.& ſu-
pra in ſingul.ccccxxxiiij.incip. attende ad
vnum &c.Nunc autem in tali materia do ti
bi not.limitationem ad omnia illa iura, vi-
delicet quod illa omnia iura volentia ꝙ in
his quæ depẽdent ab animo ſtatur dicto aſſe
rentis cum iuramento cum ſint improbabi-
lia ſunt vera & habent locum vbi agitur de
paruo pręiudicio,ſed ſecus vbi ageretur de
magno pręiudicio.Ita no.dixit Pau.de Lea
za.in cle.conſtitu.de elec.& idem tenet Do
mi.de ſancto Gemi.in c.eos.de tempo.or.in
vj.vbi alleg.tex.in c.ex inſinuatione.de ꝓ-
cura.& ita tenet Abb.in c.quoſdam, ad fin.
extra de præſump.& do.Franc.de Are.in l.
is poteſt.in x.colum.ff.de acquiren.hære.et
idem tenet do.Felyn.in c.cognoſcentes, in
viij.colum.verſi.fallit tertio.de conſtit. vbi
prædictos alleg.& idem tenet do.Ioan.Cro
tus de Mõteferrato in repetitio.l.qui rome.
in.§.duo fratres. in xxxij.colum.in verſic.
tertia ſit concluſio &c.ff.de verbo.obli.vbi
dicit ꝙ licet ignorantia probetur per iura-
mentum, vt in c.cum in tua. extra qui ma-
tri.accuſ.poſ.& voluit gl.in c.humanis.xij.
q.ij.iſtud dicit eſſe verum vbi tractatur de
paruo præiudicio. & ſic loquitur.d.c.cum
in tua. ſecus vbi ageretur de magno præiu-
dicio alleg.Paul.de Leaza.& alios in dictis
locis. Mihi autem videtur ꝙ pro hac limi-
tatione optime faciat.Nam quando eſt ſemi
plene probatum regulariter ipſi ſemiplene
probanti defertur iuramentũ in ſupplemen
tum probatio.vt in l.in bone fidei.C.de re-
bus cre. & in l.admonendi.ff.de iureiuran.
& in c.fin.de iureiuran.tamen iſta probatio
fienda in ſupplementum per iuramentum
ceſſat & fieri non poteſt in cauſis in quibus
agitur de magno præiudicio,vtputa in cau-
ſa criminali.Ita dixit glo.& ibi omnes in di
cta l.admonendi.de quo late loquitur Iaſ.in
repeti.d.l.admonendi. in xcviij.colum. &
idem dicunt ibi docto. eſſe in cauſis magnis
in quibus non defertur iuramentum in ſup-
plementum probationis. & hanc partem ꝙ
in cauſis criminalibus non deferatur iura-
mentũ in ſupplemẽtum probationis tenet
etiam glo.& docto.in l.iij.in prin.in verbo,
agatur.ff.de iureiuran.& gl.& Bar.in l.ma-
ritus.ff.de quęſtio.& tenent hoc alie quam-
plures glo.& docto.quos refert Iaſ.in repe.
d.l.admonendi.in xcix.col.nume.cclxxiiij.
& cclxxv.& ibi docto.ponunt plures caſus
in quibus non defertur iuramentum in ſup
plementum propter magnitudinem rei vel
cauſæ. & idem dicit Bal.in d.l.admonendi.
in vltima col.ꝙ in cauſa præſcriptionis cũ
ſit odioſa non defertur iuramentum in ſup-
plementum probati.quod etiam firmat Ale
xan.in conſi.ſuo clxxiij.incipien. viſo &c.
in ij.colum. in vj.volu. pro quibus faciunt
optime dicta per Alexan.in l.huiuſmodi.in
§.ſi ita.circa fin.ff.de legat.j.& iſta faciunt
pro dicta limita,quam ſumme not.ad impe-

diendum delationem iuramenti.

636 Clarum eſt in iure ꝙ coniunctus admittitur pro coniuncto ſine mandato cum cautione de rato.l.exigendi.C.de procur.l.ſed & he.ff.eo.& ideo maritus admittitur pro vxore ſine mandato,& econtra,quia dicuntur coniuncti in ſimul l.fi.§.cum aũt in conſtito.in verſic.iam coniuncta perſona. & ibi hoc no.Bal.& Saly.C.de fur.& voluit Bal. & Ang.in l.j.§.fi.ff.de poſth.& Bar.in l.cuiorum.§.affinitas.eo.ti.de quo per ſcri.in l.maritus.C.de procur.& teneas menti ꝙ nedum vxor admittitur pro marito, & econtra,ſed etiam vxor poteſt conſtituere procuratorem ad agendum & defendendum pro ſuo marito detento & carcerato,& hoc duplici ratione.Primo quia eſt coniuncta perſona, vt dixi. Secundo quia etiam videtur ſuam proſequi iniuriam. Ita not.dicunt domini de Rota in nouis deci.ſuis, deciſi.ciij. inci.vxor prætenti clerici &c.quod eſt not. ad ampliationem d.l.exigendi.& d.l.ſed & he.de procu.cum ſimil.

637 Officium ſeu exercitiũ procurandi non competit procuratori in abſentia cõſtituto antequam recipiat mãdatum, vel hoc ſit ſibi intimatum & notificatum per nuncium, vel epiſtolam dñi, nec ſufficit ſi hoc fiat ab aliquo tertio, & ſi ante hoc procurator faciat aliquem actum pro conſtituente eſt nullus.Ita no.dixit Bar.in cõſi.ſuo lxxiij.inci. quæritur vtrum procurator &c.vbi ad hoc alleg.gl.in l.ex conſenſu.ff.de actio. & obl. & idem voluit Pau.de Caſt.in l.j.in j.col.ff. de procu.& in l.furioſus. circa fi.ff.de iudi. ad quod alleg.Bar.ita conſuluiſſe,ſed nõ allegat conſilium.& allegat Spe.in ti.de procu.§. ✱ in verſi.quid ſi procuratorium. & Archi.in c.ij.de procu.lib.vj.& glo.in cle.j. eo.ti.& Bal.in l.falſus.in viij.col.verſic.circa tertiũ.C.de fur.& in l.licet.C.de procur. Sed tu vltra Pau.de Ca.dicas ꝙ illud conſi. Bar.ad hoc refert & ſequitur d.Frã.de Are. in conſi.ſuo lxviij.inci.excellentiſſime domine &c.in ij.col.verſi.præterea dicit.Item hanc partem etiam tenuit Bal. in l.de ſtatu. in prin.ff.de teſt.& Bal.in l.eius qui in prouincia.in ij.col.verſi.ſed dubitatur.ff.ſi cer. pe.& in l.j.in xv.col.in verſi.pone Peruſij. C.de confeſ.& in l.licet.in j.col.ver.quarto no.C.de procura.& Ioan.de Imo.in cle.j.in viij.col.de procu.& Bar.in l.ſi pupilli.in.§. item ſi procurator.ff.de neg.geſt. & volunt alij quamplures doc.in pluribus locis quos ego adduxi in l.ſi quis ne qõ.in xij.col.cum ſeq.ff.de quæſtio.Sed prædictam concluſionem limita niſi in mandato facto tali procuratori in abſentia conſtituto eſſet appoſita clauſula rati.nam ſi talis clauſula eſſet appoſita in mandato valerent facta per eum antequam ipſe habuiſſet mandatum vel fuiſſet certificatus de tali cõſtitutione procuratoris ſibi facta.Ita no.dixit Domi.de ſancto Gemi.in c.ſi qui.in ſi.j.col.de procur.in vj. ad quod alleg.dominos de Rota in antiquis deciſio.deciſio.ccclxxx.& allegat ratione, & allegat etiã plura iura ad hoc facientia. de quibus ibi per eũ. Et iſtud addere poteris ad ea quæ ego dixi in d.l.ſi quis ne quæſtio.in xij.col.ff.de quæſtio.

638 Præparatio ad actum idem operatur qđ ipſe actus.Ita dixit Bal.in l.pignoris cauſa. C.de pigno.actio.pro quo facit quod voluit ibi Ang.vbi dixit ꝙ ſicut debitor fugitiuus poteſt capi per creditorem quando eſt in fuga,ꝙ ita etiam poteſt capi ante fugam ſi aliqua ſunt ſigna euidentia ꝙ vult arripere fugam,quod etiam voluit Bal.in cõſi.ſuo cv. incip.ad euidentiam &c.ante fi.in j.vol.Et facit quod voluit Bal.in c.ad noſtram.de appel.vbi dicit ꝙ ille dicitur apoſtata qui præparat ſe ad fugiendum de monaſterio.& idẽ dicit ibi Barba.in ij.col.alleg.tex.& gl.in l. quid ſit fugitiuus.§.apud celſum.ff.de edili. edic.de quibus ego dixi in ſingu.meo ſupra nume.xliij.incip.debitor fugitiuus. pro quibus facit quod voluit Specu.in titu.de delegato.in.§.ſequitur.in ij.col.in verſic.porro. vbi dicit ꝙ ſi aliquis non turbat iuriſditionem delegati,ſed eſt præſumptio vel dubitatio de turbatione quod poteſt delegatus ipſum cogere vt caueat de nõ turbando eũ quod etiam voluit d.Ant.& Ioan.de Imo.in c.j.de offi.delega.quos refert & ſequitur d. Fely.in rub.de treuga & pace.in ſi.pro quibus omnibus etiam optime faciũt dicta per me in l.j.in prin.in x.col.ff.de quæſtioni.Et ideo tene mẽti perpetuo ꝙ ſicut eſt licitum occidere aggreſſorem pro defenſione perſonæ ſuæ,vt in cle.j.de homici.& in l.ſcientiam.in.§.qui cum aliter.ff.ad l.Aquil.& in l.vt vim.ff.de iuſti.& iur.cum ſi.Ita licitum eſt occidere ſe præparantem ad inſultandũ vel occidendum.Ita ſing.dixit Bal.in l.in lege. in lectura antiqua.ff.loca. quod dictum pro valde no.refert & ſequitur Iaſ.in d.l.vt vim.in iij.col.poſt princi.ff.de iuſti.& iure. quod eſt ſing.not.pro adiuuando amico occidente inimicũ ſuum . pro quo dicto faciũt quæ ego dixi in l.j.in prin.in v.colum.ff.de ſicca.& in l.furem.in j.col.eodem titu.Et dixit etiã Bal.in d.l.in lege.ff.loca.ꝙ illa lex.

facit in ar.ad ligam exiſtentẽ inter aliquos, vt debeatur ſubſidium non ſolum cum offenſa eſt in actu.ſed etiam cum eſt in potentia ad actum ut obuietur offenſione a principio ne poſsit fieri.quod dicit eſſe no.

639 Abſolutus de delicto in foro cõſcientię poteſt tñ de eodem delicto accuſari in foro contentioſo,vt in c.fin.xxv.diſt.& in c.admonere.& ibi gl.xxxiij.q.ij.& voluit gl.& ibi doc.in c.de his.de accu.nam per pœnitẽtiam non deſinit quis eſſe nocens, vt habet. ff.de edil.edic.in l.quid ſit fugitiuus. & voluit gl.in d.c.admonere.vbi eſt gl.no. in hac materia.& voluit gl.in c.quãuis plenitudo. de pœniten.diſt.j.& Bal.in l.placet.C.de ſa. ſan.eccle.ante fi.& gl.fi.in c.gaudemus. de diuor.& Archi.in c.cum paſtoralis.vij.q.j. & Dy.in regu.peccatum.de reg.iur.in vj.& Bar.in l.qui ea mente.ff.de furt.Iſtud tamen limita ling.niſi pœnitentia ſacerdotalis fuerit publica,quia ſi fuit publica ſubrogaꝰ loco pœnitentie cõtentioſe.Ita ſing.dixit Hoſtien in c.iue.de procur.quod dictum refert & ſequitur do.An.Ioan.de Imo.Io.de Ana. in c.de his.extra de accuſa.& do.Nic.Millus in reper.ſuo.in verbo,delictum. in viij. ver. Sed do.Abb.& do.Fran.de Are.in d.c. de his.tenent in contrarium, quos ibi ſequi videtur d.Fely.& mouentur iuribus & rationibus de quibus ibi per eos,& ideo iſtud dictum non eſt ſine dubitatione, mihi tñ magis placet opi.Hoſt.& ſequacium ex pluribus.Et primo per tex. in c.aliud.xj.q.j.vbi dicitur ꝙ publice pœnitentie conceditꝰ venia delicti.Pro qua opi.ſecundum do.Fran. de Are.in d.c.de his.facit tex.in c.ad abolẽdam.in.§.ſtatuimus.in prin.de here. vbi dicitur ꝙ excommunicatus propter hæreſim ſi non ſatisfaciat eccleſiæ poteſt puniri per poteſtatem ſecularẽ ſi eſt laicus, ex quo datur intelligi quod ſi ſatisfacit eccleſiæ non poterit puniri.Item facit etiam ſecundũ do. Frã.de Are.vbi ſupra tex.in c.ij.circa prin. extra de maledic. vbi dicitur ꝙ impoſitio pœnitentie publice eſt pœna, cũ ergo ſit pœna tendens ad vindictam publicam, impoſitio talis pœnæ tollet aliam pœnam criminalem, etiam ſi imponatur in iudicio ciuili, vt in l.pretor edixit.in.§.ſi dicatur.ff.de iniur. Item vltra dicta iura: hanc partem tenet gl. in d.c.de his.de accuſa.in verſi.occulto . ex quo verbo a contrario ſenſu infertur cõtrarium eſſe ſi pœnitentia ſit publica, licẽ hanc partem etiam tenet glo.j.circa fin.in c.ij.de ſchiſmati.pro qua opi.etiam facit. Nam longa eſt differentia inter ſecretam pœnitentiã & publicam,arg.tex.in l.ſi idem.C.de condi.ſed ſi eſſet in mente pœnitenti ſeu delinquenti ſecreta pœnitentia poſſet tamen accuſari in foro contentioſo , vt in dictis iuribus. ergo cum publica pœnitentia ſit grauior,& differens valde a pœnitentia ſecreta,ergo debet etiam plus operari quam pœnitentia ſecreta , & ſic debet etiam operari quo ad forũ contentioſum,alias delinquens eſſet indebite & fruſtratorie grauatus in pœnitentia publica quod eſſe non debet. Præterea pro hac parte facit.Nam magis punitur delictum publicum quam delictum occultum.clemen.prima & ibi Cardi.in princi.de vita & honeſta.cleri.vt probat tex. & gloſ.in.§.ex maleficijs.inſtitu.de actio. vbi habetur ꝙ furtum manifeſtum grauius punitur ꝙ̃ furtum non manifeſtum.& not.Iac. Butri.Cyn.& Bald.in l.nemo clericus.C.de ſumma trinita.& fide catholi.& Bar.in l.ſecunda.in.§.& generaliter.ff.vi bono.rapto. & habetur in.§.pœna.inſtitu. de oblig.quæ ex delic.naſcun.& in l.j.ff.vi bono. raptor. & voluit Alexan.conſilio ccxxiiij.ſecundũ ordinem meum.incip.viſo proceſſu. in decima colum. quod eſt primum cõſilium in iij. volumi.Si ergo magis peccat & magis punitur qui publice delinquit ꝙ̃ qui occulte, ergo pœnitentia publica quæ eſt contraria delicto debet magis operari ꝙ̃ pœnitentia ſecreta. Et ſi diceremus ꝙ tantum operaretur pœnitentia ſecreta quantum pœnitentia publica eſſet quid inſanum,cum differãt nomine,robore,& effectu.Item & vltimo pro hac parte facit.Nam ex ſupradictis patet ꝙ iura & doct.ſunt varij in hoc dubio quo ſtãte debemus inclinare in benigniorẽ & humaniorem partem,& ſic in fauorem rei, & ſic debemus ſequi doctrinam Hoſtien.& ſequacium cum habeamus cautum de iure ꝙ in dubijs & obſcuris fauendum eſt reo , & ſequenda eſt benignior opi.vt in reg.in obſcuris.de reg.iur.in vj.& in l.ſemper in obſcuris.ff.de reg.iur.& l.factum cuiq;.§.fina. eodem titu.& in reg. in pœnis.eodem tit.in vj.& in c.eos vero.l.diſtin.in l.merito.ff.ꝓ ſoc.& in l.arrianus.ff.de actio.& obliga. de qua regula latiſsime locutus ſum in repeti. mea.l.fina.C.de probatio.in l.char.cum ibi ſeq.& in repeti.mea rub.ff.de fideiuſſ.in x. col.& in practica mea cauſarum criminali. in.§.ſecunda quæſtio.nume.lxvij. Et ex ſupradictis iuribus & rationibus mihi magis placet opinio.Hoſtien. domi.Ant & ſequacium ꝙ̃ opin.contraria , & cum illa tranſeo non obſtat adductis in contrarium. Tene

menti prædicta quia iſta non ſunt parui momenti, ſed imo magni, vt de ſe patet. & de prædicta quæſtio. vide etiam domi. Anton. Burgos in c. ij. in pe. col. de emp. & ven. vbi plura dicit circa dictam quæſtionem.

640 Examinaui alias in practica mea cauſarum criminalium. in. §. diligenter. numero lxxxv. an mine faciant indicium ad torturam. Nunc autem quia pendet de facto quæro, an propter ſolas minas licitum ſit occidere minantem? quam dubitationem ponit Cy. & alij in l. j. C. vnde vi. & Ang. de Aret. in. §. ius autem gentium. inſtitu. de iure natura. gen. vel ciui. & doct. in l. vt vim. ff. de iuſti. & iur. & do. Anto. in c. olim. el j. in penulti. colum. de reſti. ſpol. in quibus locis prædicti doct. faciunt quaſdam diſtinctiones. Sed tu breuius & verius loquēdo dicas ꝙ ſi aliquis minatur mihi vulnerare vel occidere, & eſt in actu vulnerandi vel occidendi tūc eſt mihi licitum eum occidere vel vulnerare, alias per ſolas minas ſi ipſe minans non eſt in actu, nō erit licitum occidere vel vulnerare eum. ita dixit Bal. in l. j. ad fi. C. quando lice. ſe ſine iud. vin. quod dictum pro no. refert & ſequitur Iaſ. in l. vt vim. nu. xiiij. ff. de iuſti. & iure. ſed tamen vltra eum dicas ꝙ idem dixit Bal. ſuper ſtatu. in verbo pax. in primo verſicu. & Angel. in l. quemadmodum. ff. de inoffi. teſta. & Corſe. in no. ſuo in verbo, metus. de quo etiam ego dixi in practica mea. in. §. diligenter. nume. lxxxvij. in qua materia vide etiam Gandi. in tracta. maleficio. in titu. de aliquibus quæſtionibus varijs in maleficijs. in vj. colum. in verſicu. item pone quæſtionem, quidam fuit minatus. Et ſcias quod nedum eſt licitum occidere minantem dum eſt in actu percutiendi, quia etiam eſt licitum occidere illū qui eſt in actu percutiendi, etiam ſi non minatur, et ideo ſi aliquis veniebat contra me cum gladio euaginato et ego occido eū non teneor, quia dicor feciſſe ad meam defenſionem. ita dixit Bar. in l. ſed & ſi quemcunque. in princi. ff. ad l. Aquil. quod dictum referunt doct. in pluribus locis quos ego retuli in l. is qui aggreſſorem. in nu. xij. C. de ſicca. vbi plura adduxi in materia &c.

641 Deceptus non tenetur ſtare deceptioni ſed pōt venire contra illud quod fecit dum fuit deceptus. & ideo ſi iudex reperit ſe deceptum in interpoſitione decreti pōt proprio motu ex ſuo mero officio illud reuocare. ſi ita dixit Ioan. And. in c. cōſultationibus. de offi. deleg. in nouella. quem refert & ſequitur Bal. in c. j. in v. colum. in ſi. de mili. vaſa. qui contu. eſt & idem voluit Innocen. in c. dilecto. de verbo. ſigni. quem refert & ſequitur Ludo. Ro. in conſi. ſuo ccccliiij. inci. In re præſenti. in iij. colum. Ad quod facit etiam quod voluit Ioan. And. in addi. Spec. in titu. de inſtru. edi. in. §. nunc aliqua. in decima col. vbi dixit quod ſi executor teſtamenti volēs obedire teſtatori diſtribuit certam ſummam pecunie quam dedit vni ſcholari pauperi, ſi poſtea appareat eum nō eſſe talem ſed eſſe diſcholum, & non ſtudioſum ꝙ poteſt quod dedit repetere. quod dictum refert & ſequitur Iaſ. in l. cum quid. in fin. in prima lectu. illius. l. ff. ſi certum peta. Et hæc omnia alias vidi in facto, & de iſtis vide ēt ſupra in ſing. cccxx. inci. ſepe contingit.

642 Solita & conſueta ſunt magne importantie, vt ego dixi plura adducendo in practica mea cauſarum crimi. in. §. quoniam. numero xcvij. cum ſeq. & ibi in. §. vlterius. nume. ix. Et vltra dicta in dictis locis ſcias qđ nedum non eſt in dolo, ſed nec etiam eſt in aliqua culpa ille qui facit illud quod eſt ſolitum fieri quamuis ſit illicitum, ita dixit Iaſ. in l. certi condictio. in. §. ſi nummos. numero xxvij. ff. ſi cer. peta. ad quod alleg. Bar. in l. ſi pignore. §. fin. ff. de pigno. actio. & ſubdit Iaſ. vbi ſupra quod illud quod fit ab omnibus non eſt vitioſum, quæ omnia tene menti ad corroborationem conſuetudinis, & in materia vide aliqua per domi. Franciſ. de Are. in conſi. xxxviij. incipien. Conſultiſſime &c. in ij. colum.

643 Magne operationis & importantie eſt clauſulæ, Si ſenſeris te grauatū compareas coram nobis recepturus iuſtitie complemētum, vt appareat ex dictis Bal. in rub. C. cō. mi. vel epiſto. & in l. ij. in iij. colum. verſi. venio ad citationem. C. de epiſc. audien. & per Bar. & alios in l. j. C. de execu. rei iudi. & in l. de pupillo. in. §. meminiſſe. in j. colū. ff. de ope. no. nunciæ. & de dicta clauſula habetur per glo. & doct. in c. ex parte. el j. de verbo. ſigni. & per Bal. in l. ij. in ij. col. C. de transa. & late per Berth. in reperto. ſuo in verbo, præceptum, in ij. colum. in vlti. nota. & per Bal. in l. j. ff. de iure delib. & in l. cum quidā. ff. de lega. ij. & per Ang. in l. ſi ſic. ff. de lega. j. & per Abba. in c. j. de cau. poſ. & proprie. & per Ioan. And. in additio. Specu. in tit. de ſenten. in. §. ſpecies. in additio. incip. Habeo quæſtionem &c. & per do. Fely. in c. eccleſia ſanctæ Marie. in xij. colum. verſicu. & de præcepto &c. de conſti. & per Guil. de Cu. in l. quoties. ff. de in diem addic. & per Specu. in tit. de citatione. in. §. iam de citatione.

verſi.ſi igitur.& in titu.de prola.ſen.§.ij.in ver.ſed nunquid &c.& per Bar.in l.ius ultimentorum.ff.vbi pup.edu.deb. & per Bal. in l.ne quicquam.§.vbi decretum.in v.col. ff.de offi.procon.& per Ioan.And.in addit. Spec.in titu.de aduoca.in.§.ſequitur.verſi. ſtudeat.Et circa validitatem vel inualiditatem præcepti iudicis facti cum dicta clauſula dicunt communiter docto. in dictis locis quod aut tale præceptum eſt nullum aliqua ratione vel cauſa,vtputa,quia emanauit ſine cauſæ cognitione vel ſine citatione partis,& tunc talis clauſula nihil operatur,ſiue compareat ille cui eſt factum præceptũ ſiue non,quia ex quo dicitur in præcepto ſi ſenſeris te grauatum compareas &c.& præceptum nullum cum non valeat in nullo grauat, ideo non tenetur comparere,vt in l.ea quidem.& ibi no.C.ſi mãci.ita fue.alie.Aut præceptum eſt aliquod,tunc ſi ille cui eſt factum præceptum non comparet,& tũc præceptum remanet firmum, ſi comparet tunc reſoluitur in vim ſimplicis citationis,vt habetur in d.l.ea quidẽ.de quo etiam per Inn. in c.cum veniſſent.de reſtitu.ſpolia. de quo etiam per Iaſ.in d.l.ne quicquam.in d.§.ubi decretum.in iij.& iiij.colum.de offi.procõ. & per gl.in d.c.ex parte.de verbo. ſigni. & per Innoc.in c.ſi.de cohabi.cle.& mulie. & per do.Par.de Pute.in tract.ſyndi.in lxxvj. char. in iiij.col.in verſi.& dixit Bal.&c. Et in hac materia teneas menti quod valet præceptum factum cum illa clauſula,& ſi ſenſeris te grauatum compareas &c. quando poteſt per iudicem incip.a facto ſeu ab executione,ſed ſecus ſi requiritur ordo iuris.ff.de ope.no.nuncia.l.de pupillo.§.meminiſſe. in gl.& ibi per Bar.Item etiam ſecus ſi contenta in præcepto grauant partem cui eſt factũ præceptum,vt in datione poſſeſsionis,vt habetur in l.ſi.C.ſi per vim vel alio modo. ita ſing.dixit Bal.in addi.Spe.in titu.de cita.in ij.col.in verſi.inhibitio &c.quod dictum refert & ſequitur do.Par.de Pute.in tractatu ſyndic.in lxxviij.char.in iiij.col.ante med. vbi etiam ſubdit quod licet præceptum iudicis poſsit iuſtificari per clauſulam,ſi ſenſeris te grauatum &c.hoc eſt verum niſi citatio ſit nulla ipſo iure, quia tunc non poteſt iuſtificari.arg.l.quædam mulier.ff.fami.herciſcun.et l.iure noſtro.ff.de teſt.tut.ad quod alle.Bal.hoc expreſſe dicentem in l.ad perẽptorium.in ſi.verbis.ff.de iudi. Tene menti prædicta,quia ſunt quotidiana & frequentantur a iudicibus, quibus videtur de præceptum fore licitum,dummodo in eis ſit inſerta dicta clauſula iuſtificatiua,ſi ſenſeris te grauatum cõpareas &c.ſed profecto ſeipſos decipiunt in dictis iuribus.& vide infra in ſing.cccccccxlviij.ici. cauſæ cognitio &c.

644 Tradidi tibi ſupra in ſing.ccccccxxj. incip.magne importantiæ.aliqua circa hanc materiam redditionis rationis teſtium, nũc autem dico tibi vnum ſingularius in eadem materia,videlicet,quod licet teſtis non reddat aliquam rationem dicti ſui, tamen probat,quia in nudo teſtimonio ſemper præſumitur ratio viſus ſi teſtis non eſt interrogatus in cauſa ſcientiæ,quia ſemper ſubintelligitur tacite efficax cauſa ſcientiæ vt teſtimonium valeat & non pereat.ita formaliter dixit Bald.in c.ſicut nobis.in ij.col.de ſenten. & re iudi.quod dicit ipſe eſſe ſing.quod dictum non memini me alibi legiſſe.

645 Aduertant principes ſeu terrarum domini contrahentes cum eorum ſubditis,quõ tales contractus vt plurimum ſunt inualidi & de iure exequi non poſſunt,nam tales cõtractus præſumuntur facti metu propter ſuperioritatem & potentiam ipſorum dominorum & ſuperiorum quo caſu propter metum non valent,vt in toto titu, quod metus cauſa. & idem ſi fiant ex blandis verbis ipſorum dominorum & ſuperiorum, quia blãditie potentum inducunt iuſtum metum,vt eſt gloſ.in l.j.C.ſi rector prouin. & in l.j.ff. quod iuſſu.& rogatio domini vel ſuperioris habet vim præcepti,vt dicit Bar.in tracta.tyrannidis.in iiij.col.pro quo facit illud vulgatum,videlicet,Eſt rogare durum ſpecies violenta iubenti,vt refert Bal.in l.ſi mãdator.C.quod cum eo, & Alexan.in conſil. ſuo cxxiiij.incip.Omiſsis &c.in ſi.in j.vol. ad quod faciunt dicta per Barbat.in c.quoniam abbas.in xxv.colum.de offi.deleg. Et ideo teneas menti perpetuo quod ſi ſubditus remittat ſuperiori vſuras pro modico non tenet talis remiſsio, quia præſumiſ facere per metum.ita no.dixit Ioan.Andr. in addi.Spe.in ti.de vſur.in.§.j.in prima addi. magna,quod dictum pro not.refert & ſequitur do.Paris de Puteo in ſuo tracta.ſyndic. in xiiij.char.in princ.ij.col.vbi latius loquitur circa hoc.

646 Iudices inique agentes credunt ſe poſſe euitare penas ſyndicatus ex pluribus cauſis,ſed ſeipſos decipiunt,& ideo attende qđ licet ſententia iudicis male iudicãtis fuerit ſemel vel bis confirmata per iudices appellationis, poterit tamen ipſe iudex pro tali ſententia in ſyndicatu conueniri, & idem ſi appellatio interpoſita ab ipſa ſententia fue-

rit deſerta. ita not.dixit Inno.& Ioan.And. in c.paſtoralis.de offi.deleg.& voluit etiam hoc idem Innocē.in c.ſæpe.de appel.& voluit do.Catal.in tracta.ſuo ſyndi.in verſicu. xxv.inci.adde & bene nota &c. vbi ad hoc etiam alleg.Angel.idem dicentem in l.dies cautionis.ff.de dam.infe.in.§.fi.et ibi etiam ſubdit Ang.vnum nō minus dignum,videlicet, quod licet quis reportauerit contra ſe ſententias conformes,attamen poteſt,etiam cōqueri de iudice in ſyndicatu.Pro quibus etiam faciunt dicta per Bar.in diſpu.ſua incip.iudex qui per imprudentiam &c.et per Bal.in c.iudices.de pace iuramen.fir. & per Barba.in c.paſtoralis.in.§.quia vero.in vij. col.de offi.deleg.quę omnia etiam refert & ſequitur do.Par.de Pute.in ſuo tract.ſyndi. in xvij.char.in ij.col.& in eodem tracta. in xix.char.in j.colum.vbi etiam dicit idē eſſe ſi ille qui contra ſe reportauit ſententiā ab ea non appellauit, & idem dicit eſſe in illo qui appellauit, nam licet pendeat appellatio poterit tamen agere contra iudicem in ſyndicatu,de quibus latius per docto.in locis præallegatis.Et ad prędicta faciunt etiā dicta per Bal.in l.j.C.ſi aduer.ſol.vbi dixit quod ſi primus tutor reddidit rationem adminiſtrationis pupilli,quod ſi eſt male reddita licet ſecundus tutor cōfiteatur illā eſſe bene redditam,quod iſtud non nocet pupillo.& vide etiam do.Par.in dicto ſuo trac.in liiij.char.in iij.col.verſi.ſi iudex pronunciauit &c.vbi no.loquit.& vide omnino Alexan.in l.j.in penul.& vlt.apoſt.ff.de appel. vbi no. loquitur & ponit alia plura facientia ad hanc materiam quæ per te videas, & latius de omnibus ſupradictis vide per do. Philip.Deci.in dicto c.ſæpe.in iij.& iiij.colum.de appellatio.

647 Remota appellatione per legem vel ꝑ ſtatutum non intelligitur remota ſupplicatio,ſecundum glo.in l.j.ff.de offi.præfe.præto.& gl.in c.ex literis.de in integ.reſtit.quā gl.ibi ſequitur Ioan.And.& d.An. Sed ſcias tamen ꝙ ſicut non auditur quis poſt binam appellationem a ſe interpoſitam,vt in l.j.C. ne li.ter.prouo.ita nō auditur etiam ſupplicans poſt binam appellationem.ita dixit gl. quam doct. communiter ibi ſequuntur in l. ſi.C.vt lit.penden.& ita per illam glo.firmauit do.Par.de Pute.in tracta.ſuo ſyndica. in xviij.char.in iij.colum.vbi alia plura adducit in materia.

648 Cauſæ cognitio eſt magne importātie, de qua alias plura dixi not.in l.qui cedem. in iij.iiij.& v.col.ff.de ſicca.Sed aliud dico tibi nunc non minoris vtilitatis, videlicet, ꝙ præceptū pœnale iudicis factum ſine cauſæ cognitione non valet.ita dixit Alber. de Roſa.in ſecunda parte ſtatuto.q.cliij.incip. quærit etiam Gui.&c.vbi etiam dicit ꝙ ille qui non obedit tali præcepto non cadit in pœnam ipſius præcepti, de quo ego dixi in practica mea cauſa.crimi.in.§.ſecunda quō. nume.lxxxix.cum ſeq.& idem dixit Inno.in c.tua.de coha.cle.vbi etiam dicit quod mandata vel præcepta quæ fiunt ſine cauſæ cognitione habentur pro media citatione quod dictum pro valde no.refert & ſequitur Bal. in l.tus alimentorum.ff.vbi pup.edu.deb.& eos refert & ſequitur d.Par.de Pute.in ſuo tracta.ſyndica.in lxxviij.char.in iij.colum. vbi adducit Bal.in l.ſed & ſi quis.ff.quemadmo.teſta.ape.vbi dicit quod quando periculum eſt in mora iudices frequēter a prę cepto incipiunt, & poſtea illud iuſtificant per examinationem cauſæ,& dicit ēt quod idem tenet Ioan.And.in addi.Spec.in tit.de ſen.in.§.iuſta. vbi dicit quod vbi periculū eſt in mora ne partes veniant ad arma quod tunc iudex poteſt facere præceptū ſine alia cauſæ cognitione,licet poſtea ceſſante periculo debeat reuocari. Et dicit etiam Paris vbi ſupra quod ſi iudex facit aliquem citare coram ſe & ſibi mandat quod iuret obedire ſuis præceptis, quod ſi iſte citatus non obtemperat non eſt contumax, quia illud mandatum fuit nudum & ſine cauſa. alleg. hoc voluiſſe Dy.& Bal.in l.ſi.fa.in.§.diui. ff.de leg.j.de quo latius per eum vbi ſupra tene menti præd icta, quia modernis temporibus iudices faciunt præcepta ex abrupto ſine aliqua cauſæ cognitione,ſed ſolum pro libito & voluntate eorum. & vide quæ dixi ſupra in ſingul.cccccccxliij.incip. magne operationis &c.

649 Sæpe contingit quod officiales infirmitate vel alia de cauſa impediti faciunt aliquem ſuum locum tenentem,qui locum tenens poteſt facere ea quæ facere poterat ipſe officialis principalis,vt eſt tex.in l.ſuggerente.C.de offic. eius qui vicem alte.ger.& ibi Bar. Sed ſcias tñ quod talis vice gerens poterit facere eo caſu quo facere poteſt ipſe principalis officialis,præterquam nō poterit imponere pœnam mortis nec mutilationis membri.ita dixit gl.no.in d.l.ſuggerēte.quam ibi no.Bar.& idem dixit d.Par.de Put.in ſuo trac.ſyndi.in xcij.chart.in ij.col. circa prin.vbi vr hoc limitari niſi talis vice gerens ſeu locum tenens eſſet factus de conſcientia ſuperioris,quia tunc poſſet impone

re pœnam mortis & mutilationem mēbrorum, ad quod alleg. plura de quibus ibi per eum. Et vide quæ ego dixi in trac. meo bannitorum in verbo, delictis, nu. xxx. cū duobus numeris ibi ſeq.

650 Bannitus poteſt impune occidi ſi extat ſtatutū volens quod bānitus in pœna corporali poſsit impune occidi, quod ſtatutum valet & tenet de iure, ſecundum Ioan. And. in addi. Spe. in ti. de conſti. §. j. circa pe. & vlti. col. & voluit Hoſt. in c. fi. de conſue. & Bar. in l. oēs populi. in iij. q. prin. ff. de iuſti. & iu. & in l. ij. per illum tex. C. qñ lic. ſe ſine iudi. vin. & Bar. & Bal. in l. vt vim. ff. de iuſti. & iur. & volūt alij plures quos ego adduxi in l. j. in prin. in viij. col. ff. de ſicca. Et ſcias qđ non ſolū bannitus, & in figura banni deſcriptus vigore dicti ſtatuti pōt impune occidi, ſed etiam poteſt impune occidi vigore dicti ſtatuti ille qui non eſt bannitus, nec in figura bāni deſcriptus ſi eſt violator priuilegiorum eccleſiæ, ita ſing. dixit Saly. in auth. nē quęcunq;. C. de epiſ. & cle. & alle. rationem dicens ꝙ hoc euenit, quia talis violator priuilegiorum eccleſiæ eſt bannitus ipſo iure per illum tex. quod vere eſt verbum no. deſeruiens ad plura.

651 Puto te ſcire regulā illam vulgatam, videlicet, ꝙ nemo eſt dñs membrorū ſuorum, vt in l. liber homo. ff. ad l. Aqui. & ideo quis non pōt ſe obligare pro alio ad pœnā corporalem, vt dixit gl. in c. cū homo. xxiij. q. v. et voluit Bal. in l. j. ver. ſecundo reuoco in dubiū. C. ne fil. pro pat. vbi alle. d. gl. & idē voluit Saly. in l. ſi filiusfa. circa prin. eo. titu. & Bald. in rub. C. res inter alios act. & Ioan. de Ana. in c. ij. in vj. col. de delic. pue. & Iaſ. in l. j. in pe. col. ff. de in lit. iur. & Bal. in cōſi. ſuo cciij. incip. Duo famuli. in j. vol. de quo ego latius dixi in repe. mea rub. ff. de fideiuſ. in xxix. q. de qua materia etiā aliqua dixi in l. infans. in ij. col. ff. de ſicca. & in ſingula. meo clxxxix. incip. tu audiuiſti &c. & in l. j. in j. col. ff. de ſicca. & in l. pe. in j. col. verſ. datur, & iij. lec. ff. de qō. i qua materia plura dicit d. Fel. in c. ſolite, de maio. & obe. & in c. con tingit. circa me. de ſen. excō. & Bal. in l. j. in pe. col. in fi. C. de ſer. fug. & Bar. in l. tranſigere. in pe. col. verſi. ex parte actoris &c. C. de tranſa. & Iaſ. in. §. pœnales. in xj. col. inſtitu. de actio. & in. §. actiones aūt. in xj. col. eodem ti. Et tene menti not. verbū, videlicet, quod adeo eſt vera dicta regula quod nemo eſt dñs membrorū ſuorum, quod ſi ille qui debet ſoluere pœnam pecuniariam vel fuſtigari ex delicto per eū commiſſo eſt ſoluendo, & vult potius fuſtigari quā ſoluere, iudex non debet ipſum audire ſed debet cogere eum ad ſoluēdū. & bona ſua vēdere, ita dixit Bal. in l. quicunq;. in pe. col. C. de ſer. fu. alle. l. de pollicitationibus. ff. de polli. quod dictum pro valde no. refert & ſequit̃ d. Par. de Put. in trac. ſuo ſyndi. in lxxv. char. in ij. col. in prin. quod eſt no. dignū, & circa hanc materiam vide d. Fel. no. loquentē in c. ſicut iudei. in ij. col. de iude. vide tñ Ang. in auth. vt nulli iudicum. §. fi. in vlt. col.

652 Diligenter aduertāt ſucceſſores officialium in officijs quod iudices ſeu officiales ī quorum locū ſuccedunt ſtent ad ſyndicatū & fugam non arripiant, nam ſi tales ſucceſſores ſunt negligentes & non dant operam ꝙ tales officiales ſtent ad ſyndicatū, & permittunt eos aufugere ipſi ſucceſſores tenentur pro eis & puniēdi ſunt ea pœna qua ipſi officiales qui aufugerunt erant puniendi, tex. eſt not. de hoc in l. j. §. ſimilique pœna. C. vt omnes iudi. tam ciui. ꝙ̃ mili. &c. quem tex. pro nota. ad hoc alleg. d. Par. de Pute. in tractā. ſuo ſyndi. in lxxx. char. in fi. in j. colum. quod eſt ſumme not. ab officialibus qui ſuccedunt alicui officiali in officio ꝑ eū finito.

653 Affinitas ſeu cōiunctio ſanguinis eſt maxime potentie, & multū operatur, vt ſatis dixi in repe. mea. l. vnice. C. de rap. virg. nu. cxcvij. per duas col. ibi ſeq. Sed nunc adde vnum non minus ſolēne, videlicet, quod affinitas ſeu coniunctio ſanguinis eſt tante potentie quod ſi duo inimici faciunt pacē adinuicem & vnus promittit alteri eum non offendere ſub pœna, quod iſto caſu ſi vnus ipſorū offendit affinem vel coniunctū alterius, ita cadit in pœnā tanꝗ̃ ſi eū offendiſſet, ita ſing. dixit Pe. de Anch. per illū text. in c. ſciant cuncti. de ele. in vj. quod dictū ꝓ valde not. refert & ſequit̃ Iaſo. in l. j. ff. de in ius voc. vt eant aut ſatiſd. & in l. de pupi. lo. §. ſi qs ipſi prætori. in x. col. nu. xiij. ff. de ope. no. nun. & in l. j. in j. col. C. de indi. vidui. tol. vbi dicit qđ idē voluit Io. An. in reg. fruſtra. in mercu. Quod tñ limitat ipſe Iaſ. niſi appareat quod affinē offendat ex alia cauſa quā ex illa cauſa quā habet cū principali cū quo fecit pacem, ad quod alle. d. Ant. & Ioan. de Imo. in c. ij. de renunc. Tene menti qm̄ ſæpe occurrit in facto & prima facie quilibet diceret contrariū, & vide q̄ dixi in repet. mea rub. ff. de fideiuſ. in liiij. col. de quibus ēt dixi ſupra ī ſing. cccxxxj. inci. pacē faciēs &c. & hic repe. ibi dicta ductus obliuione eorū quæ ibi dixi, ſed nō puto hoc abſonū nec īconueniens qm̄ nunꝗ̃ nimis qđ nunꝗ̃ ſatis.

654 Multos iam vidi peritos & quotidie vi
deo eos errare & ſeipſos decipere,& pauci
ſunt qui in hoc non errent. Nam quando in
aliquo inſtrumento iurarunt omnia in ipſo
inſtrumento cōtenta attendere,& obſerua-
re,& in aliquo non contrauenire aliqua ra-
tione vel cauſa, ſi poſtea volunt dicere illū
contractum vſurarium,vel ſimulatum , vel
nullum aliqua alia ratione vel cauſa ne inci
dant in periurium vadunt coram epiſcopo
vel eius vicario & petūt abſolutionem vel
habilitationem a dicto iuramento,qua abſo
lutione vel habilitatione obtenta corā iudi
ce ordinario mouent litem ſuper dicto in-
ſtrumento ex aliqua cauſa & non animad-
uertūt quod tale iudicium proceſſus & ſen-
tentia quæ ſequētur ſunt nulla & inualida,
quoniam iudex præparati debet eſſe iudex
præparantis ne iudiciorum contiguitas ſeu
connexitas diuidatur, vt habetur in l.ordi-
narij.C.de rei vendi.& in l.nulli.C.de iudi.
& ratio poteſt eſſe,quia in ciuili & in crimi
nali cauſæ continentia non debet diuidi,vt
in l.qui de crimine.C.de accu.& ideo idem
debet eſſe iudex iudicij præparantis & iu-
dicij præparati,ita ad literam dixit Bald.in
d.l.ordinarij.in j.colum.C.de rei ven. quod
dicit eſſe bene not. quod dictum pro valde
not,& ſingu.exclamat do.Ioan.Baptiſta de
Cazalupis in repeti.l.omnes populi , in iij.
char,in iij.colum.poſt prin.ff.de iuſti. & iu-
re &c,& do.Alex.in conſi.ſuo cxcvj.inci.
Circa primum &c.in vltima colum,in ij.vo
lu. de quo ego dixi in conſil. meo lxxxiiij.
incipien, Caſus talis eſt &c.alias incip.vias
tuas &c.in iiij.char,Tene menti,quia vt ita
dixerim totus mundus errat in hoc, ex quo
poteris annullare infinitas ſnīas & ꝓceſſus.

655 Dicit quoddam prouerbium quod ho-
mo nunquam deberet adherere nec ſe impe
dire cum magno & potenti viro, nec etiam
cum magno flumine,quia vterque eorū ſæ-
pe vtitur violētia irreparabili, & quod hoc
ſit verum in magno viro,patet, ex tex.in l.
ij.C.de commu.re.alie.vbi dicitur quod qñ
princeps habet rem communem cum alio
etiam diuiſibilem,ſicut poteſt partem ſuam
pro libito vendere,ita etiam ſimul cum illa
partem ſocij etiam ſine cauſa ſoluto ei pre-
tio.quem tex.alleg.Abb.in c.penul.in nona
colum.de re iu.& illum tex.alle.etiam Bar.
in l.fi.C.ſi contra ius vel vti.pub.& d,Fely.
in c.quæ in eccleſiarum.in xviij.col, verſic,
ſexta declaratio,de conſtitu.vbi dicit quod
ſimilis eſt tex.in l.j.C.de vē.rer.fiſ.lib.x.di-
cens hoc procedere etiam ſi ad fiſcum mini
ma portio dictæ rei pertineret.& refert do.
Fely.vbi ſupra Bald.in d.l.ij.C.de commu.
re.alie.quod equum tamen eſt ꝙ princeps
venditurus rem communem prius requirat
conſortem & eū præferat ſi vult dare quan
tum alius.argu.l.neceſſe.ff.de in diem addi.
& l.j.ff.de priui.credi.quod dicit eſſe no.ad
limitationem l.dudum.C.de contrahē.emp.
quæ omnia etiam ſunt notan. ad materiam.
l.nec emere.C.de iure delib.

656 Vēditor regulariter tenetur de euictio-
ne,vt in toto ti.ff.& C.de euic.& in c.fi.ex-
tra de emp. & vendi.& habetur in l.fin.C.
de actio.emp.& in l.ſtipulatio iſta.ff.de ver
bo,obliga.Sed de vno dubitari poteſt,pone
quod vēditor in inſtrumēto dicit quod nul-
lo modo vult teneri de euictione,an hoc ca
ſu ſit aliquod remedium emptori ſi res fue-
rit euicta legitime ? in quo dicas quod ſic,ta
li caſu tenetur venditor, ſaltem ad pretium
reſtituēdum emptori.tex.eſt no.in l.empto-
rem. in.§.penulti.ff.de actio.emp.& voluit
Ang.de Are.in.§.actionum.in xvj.col.inſti.
de actio.& in.§.fi.inſtit.de empti.& vendi.
quod ipſe in d.§.actionum.dicit eſſe verum
quādo genere eſt factum tale pactum quod
ipſe nullo modo vult teneri de euictione a
quocunq; euincatur , ſed ſecus ſi ſpecialiter
ſpecificaretur certa perſona,puta ſi dicatur
ſi euincatur a Sēpronio vel a Caio nolo te-
neri,quod tunc ſi ab aliquo ipſorum euince
retur non teneretur venditor etiam ad reſti
tutionem pretij.iſte eſt tex.cum glo.ſua.j.in
l.qui libertatis.ff.de euict.& voluit Bald.&
Saly.in l.j.C.de peri.& commo.rei ven. &
Ang.de Are.in d.§.actionum.in xvj.colum.
in prin.& voluit Lud.Roma.in ſingula.ſuo
ccclxxxv.inci.ſi uendo &c.Sed pone quod
inſtrumento venditionis vēditor dixit ſe ſo
lum velle teneri de ſuo facto vel dato tan-
tum,& poſtea res euincitur ex facto ſui au-
thoris , an tunc teneatur ipſe venditor ? in
quo breuiter dicas quod ſic,quod tenebitur
ex cauſa ſeu ex facto ſui authoris , quia per
illam taxatiuam tantum,nō videtur exclu-
ſum factum ſui authoris,ita dixit Bar.in l.ſi
ſeruus.la ij.in prin.ff.de cōdi.fur.& eum re
fert & ſequitur Bal.& Saly.in l.fi.C.de act.
emp.& Alexan.in d.l.ſi ſeruus.& Angel.de
Areti.in d.§.actionum.in xvj.col.inſtitu.de
actio.& illam doctrinā Bar.in d.l.ſi ſeruus.
refert & ſequitur Ludo. Ro.in l.ſtipulatio
iſta.in prin.ff.de verb.oblig.& d.Ant.Bur.
Hiſpanus.in c.fi.in ix.col.extra de empt.&
vendi.vbi dicit quod illa doctrina Bar.com
muniter tenetur licet Bald.eam non firmet

in cap.ſ.in ff.qui ſucceſ.tenean.in vlib. feu. ſubdit tamen do.Anto.in d.c.ff. de emptio. & venditio.illam doctrinam Bart. & ſequa cium eſſe veram in authore vniuerſali, ſecus in authore particulari,vt quia ipſe mihi vendidiſſet,& ego poſtea tibi vendidiſſem, quia tunc non ero obligatus ex facto mei authoris, alleg. ad hoc glo. quam dicit ſing.relatam ad text. in l. ſi cum fundum ff. de verbo. oblig. do. Fran. de Cre.in nota. ſuo clvj.incip. vnus ſocius &c. de qua materia vide etiam eundem domi. Franc. in not.ſuo xxxij. inci.ſepe iſtud contingit &c. & Iaſ.in d.l.ſtipulatio iſta.in princi.in v.& vj. colum.de verbo.oblig.& vide ſupra in ſingula.cccclxxv.incipien. non eſt tibi nouum &c. Tene menti prædicta, quia vere ſunt notabilia & multum quotidiana & ſepiſſime veniunt in facto,& ſupra dicta ſunt apud paucos & quantum rariora tantum precioſiora.

657 Plura notabilia ponit domi.Fely.in materia reſeruationis beneficiorum eccleſiaſticorum in cap. in noſtra in xvj. & xvij. colum. de reſcri.& inter cetera dicit quod ſi conceditur alicui poteſtas conferendi beneficia familiarium ſuorum & vnus de famulis deſinit eſſe famulus, poſtea moritur qd non poterit ille conferre beneficia ipſius ad quod alleg.do. de Rot. in antiquis deci. in titu.de præb.deci. xx. & Ioan.And.in cap. ſi.de verbo. ſigni. in vj. Item allegat etiam Thomam faſtoli in dubio Rote liij.incipiē. Secundo dubitatur &c. vbi vult quod reſeruatio beneficiorum cedentium vel decedentium capellanorum pape non afficit beneficia eorum qui deſierunt eſſe capellani, quæ omnia ſunt multum notanda,quia quotidie paſſim occurrunt in facto,maxime in vrbe Romana apud Cardinales habētes tales reſeruationes ſuorum familiarium. Contra prædicta tamen faciunt plura quæ habētur per Ioā.And.& alios in c.decet de reg. iur.in vj.vbi dicunt ꝙ beneficium ſeu priuilegium immunitatis alicui patrifamilias conceſſum propter numerum liberorū non expirat propter mortem aliquorum ipſorū ſi iorum,quod etiam firmauit Ioan.de Imo. in conſil.ſuo lxxvij. incipiē.vilis &c.in fin. vbi dicit ꝙ hoc expreſſe firmauit Ioannes And.in d.c.decet in mercur. & ibi Bald. in aliquibus ſuis addi.quas fecit in dictis mercuriali. de qua tamen quæſtione vide late per Alexand.in l. ſi conſtante in §. ſi maritus ff.ſolu.mat. & vide in ſimili Bald. in l.j. in vlt.col.C.de inoffi.do.& Pau.de Caſt. in l.ij.in vlt.col.C.de poſth.hære.inſti.& vide omnino Bart. in l.titia.la ij.in.§.imperator. in pe.q.ff.de leg.ij.vbi videtur in caſu ſimili tenere opi. Ioā. And.in d.c.decet in mercu.quam etiam firmat Bal. in conſil. ſuo cj. incip.verba domini &c.in iij.vol.& domi. Philip.dec.in conſi.xxiiij.in prin.penul.colum.& in auth præterea in fi.verbis C. vnde vir & vxor. pro qua opi. ipſe ibi plura in ſimili alleg.& alleg. etiam Ioan.de Ana. tenentem opi. Ioan.And. in conſil. ſuo vlti. vbi late & not.loquitur in materia, itē opi. Ioan.And.in pluribus iuribus & rationibus ſequitur & affirmat Iaſ. in l. ſciendum in.§. ſi fundum in pen.& vlt.col.ff. qui ſat. cog. & reprobat omnes tenentes contrarium,& maxime do. Alex.in d.l.ſi conſtante in d.§. ſi maritus ff.ſolu.ma. Et alios in alijs locis. & dicit hanc eſſe communem opin. quæ ſequenda eſt,& ab ea non eſt recedendum,vt habetur in l.ff.C.de pe.iu. qui male iud. Et ex his oritur mihi aliqua dubitatio circa ea quæ dixit do.Felyn.in d.cap.in noſtra quæ ſupra retuli, ideo poteris cogitare circa prædicta.

658 Teſtes in cauſis criminalibus non ꝓbant niſi etiam interrogati reddant rationem dicti ſui,ſecundum Salyc.in l.fin.C.de proba. quem refert & ſequitur Alex.in conſil. ſuo xv.incip.viſo proceſſu inquiſitionis formate in viij.colum.in j.vol.quod etiam voluit Iaſo.in repe.l.admonendi in xcix.col. ff. de iureiu.& in l.ait prætor.nu. xxj.ff. de iureiur.& do.Phi.Dec.in conſi.ſuo xxxvij. incip.in cauſa in iij.colum.& in c.veniens nume.xiij.de teſti.quos ego adduxi in practica mea cauſa cri,in.§.diligenter nu.31. & ſupra in ſing.621.inci.magne importātie &c. Iſtud intellige eſſe verū & procedere in teſtibus deponentibus contra reum , & ſic ad offenſam,ſed ſecus eſt in teſtibus deponentibus pro reo ad defenſam,quia tales teſtes probant,licet non interrogati non reddant rationem dicti ſui, ita not. dixit Bald. in l.ſolam in vlt.col.ver.ſecūdo hoc queritꝰ C.de teſti.quē refert & ſequitur Iaſ.in.§.itē ſi quis el ij.in v.col.nu.29.inſti.de act.qd eſt ſumme no.ad materiā defenſionis reorū, & vide ſupra in ſing.xix.inci.tu ſcis &c.

659 Satis notū in iure puto ꝙ in notorijs ſolennitates iuris relaxantur,vt dixit Pet. de Anc.in cōſi.ſuo cxcvij.inci.ſubtiliter & ad plenū in ſi.j.col.alleg.c.j.de elect.& c.ad noſtrā de iureiu.de quo ēt per d. Fely.in c. eccleſia ſancte Marie in ix.colū.de conſti.de quo ego memini in repe.mea rub.C.de pro

ba.in xliiij.col.in ver.pro quibus facit &c. Scias tamen ꝙ licet in notorijs ſint relaxatæ ſeu remiſſe ſolēnitates,tñ hoc fallit in ſolennitate competentie iudicis q̄ etiā requiritur in notorijs.Et ideo teneas mēti ꝙ licet delictum ſit notoriū ēt per cōfeſsionem rei nunq̄ tñ pōt exequi a iudice incompetēti. ita not.dixit Bal.in l.magiſterie C. de iuriſ. om.iud.& in l.criminis C.qui accuſ.nō poſ. quem refert & ſequitur Alex.in l.magiſtratibus in fi.ff.de iuriſd.om.iudi.& in l. diuus ff.de cuſto.reo.Teneas menti circa materiā notorij,de quo notorio plura dixi in d.repeti.mea rub.C.de proba.

660 Dicit tex.vulgatus in l.ꝙ ſi epheſi. in fi. ff.de eo qđ cer.loc. ꝙ iudex debet ſemper habere equitatē ante oculos.ad idē eſt tex. in c.j.iiij.q.iiij.& in c.omnis qui xlv.diſt.& in c.fi.de tranſac.pro quo facit l. placuit C. de iudi.& text.in l.ij.in.§.item varus ff. de aqua plu. arcend.in verbo ; equitas ſuggerit &c.& in l.& ſi quis in.§.idē labeo ait ff. de relig.& ſump.fune.& voluit glo.in c. paratus xxiij.q.j.& d.Ant.in c.dilecti.de iudi. & Bal.in l.ſi defunctus ad fi.C.de ſuis & legi.& Abb.in c.ad monaſterium in fi. de ſta. mona.& in c. magne.de vot. & in c.ſi clericus in ij.colū.de fo.compe. Et ex prædictis ſcias ꝙ adeo eſt verū hoc ꝙ licet habeamus ꝙ vltima opinio in dubio cenſetur eſſe approbata,ſecūdū glo.in l.qui filiū in §.ſabinus ff.ad trebel.& not.Ioā.And. in c.j. de pe.in vj.in nouella & in c.ij.de ſen. excom. eod. lib.& Bal.in auth.ex teſtamēto in princ.C. de teſta.& Alex.in conſi.lxxij.incip.inſpecto diligēter in v.col.in j.vol.& in conſil.c. inci.ſuper primo in ix.col.in eo.volu. & in conſi.cxxj.inci. viſo proceſſu cauſa &c. in pe.col.in eo.volu.& in conſi.lxxvij. incip. in cauſa & lite.in iij.col.in ij.volu. & ibi in conſi.clxiij.inci.viſo &c.in j.col. & in cōſi. cclij.inci.pręclare.in fi.j.colū.& in conſilio cccxcv.inci.cū dicatur in ij.col. & Bar. Saly.& alios in l.bona fides in fi.ff.depo.tamē iſtud fallit niſi prima opinio ſapiat equitatē & vltima ſapiat rigorē,quia tūc prima cenſetur approbata,ita dixit glo.ſing.in l. ſi cū exceptione in.§.ſed & ſi quis.in verbo,omnimodo ff.quod met.cauſa quam gl.ad hoc pro ſing.alleg.d.Fran.de Are in conſil. ſuo clxiij.incip.diligēter & mature diſcuſſis.in vij.col.quē refert & ſequitur Iaſ.in d.l.placuit C.de iudi.& in l.ſi tibi pecuniam nu.9 ff.ſi cer.pe.Et de eqtate ego dixi plura not. in l.j §.ſi.in xiij. col.de q̄ſtio.& vide Deci. in c.quoniam contra nu.6.& 7.de proba.& vide ſupra in ſingula.631.incip.vltima opi. vbi hæc replicaui obliuione ductus eorum quæ hic dixi.

661 Examinaui tibi alias in repeti. mea rub. ff.de fideiuſ.in vij.colū.ver.teneas tñ menti perpetuo &c.an qñ in inſtrō notarius aſſerit ſe certioraſſe aliquē de aliquo beneficio ſibi cōpetent ,vtputa in muliere de beneficio Velleiani,vel in filioſa.de beneficio Macedoniani,vel in alijs ſimilib. ſi poſtea ipſe notarius interrogatur quid ſit illud beneficiū,& neſciat an corruat illud inſtrumentū & finaliter tenui ꝙ corruit & nō valet, & ibi alleg.plura iura & plures doct.tractātes dictā q̄ōnem.Sed nūc addo vnū verbū ſing. iudicio meo, videlicet ꝙ ſi teſtis deponat ſuper poſſeſsione,& dicit ꝙ vidit Titiū tenere & poſsidere,poſtea interrogatus quid ſit poſſeſsio reſpondet ꝙ neſcit, tñ probat, quia intelligitur ꝙ neſcit, ſcilicet diffinire, vt factūr periti,vel neſcit aliter q̄ ſupra dixerit, ita colligitur ex glo.l. ſtipulatio iſta. in.§.hæc quoq; ſtipulatio ff.de verb. oblig. ſecūdū Iaſ.ibi,vbi dicit ꝙ illam gl. ſequitur Bar.in l.de etate in ij.q.princ.ad fi.ff.de mino.& Bar.in l.j.in iij.col.& ibi Bal. & alios ff.ſi cer.peta.quod dicit ipſe Iaſ.eſſe perpetuo tenendum cordi.

662 Accipe not.verbū lucri plenū, videlicet ꝙ creditori poteſt ferre teſtimonium in cauſa ſui debitoris nec reputatur ſuſpectus, ita not.dixit Iac.But.& Ang.in l.nō ſolū.§.quęritur per illū tex.ff.de ꝓcu.& Io.de Imo. in cōſi.ſuo lviij.incip.in caſu pręmiſſo videretur breuiter diceñ. quos refert & ſequitur Alex.in conſi.lxxviij.inci.in cā & lite vertēte inter Bartho.in ij.col.in j.vol.& eos refert & ſequit Iaſ.in l.ſtipulatio iſta.in.§.ſi ſtipuler in ij.col.ff.de verbo.obli. vbi dicit ꝙ iſtud dictū eſt bene notañ.& ligādū digito.

663 Notarius tanq̄ pſona publica pōt alijs perſonis ēt abſentibus ſtipulari & acquirere l.his verbis & l.non aliter ff. de adop.l. ij.& iij.& ibi Bar.plene ff.rem pup. ſal. fo. l.j.§.exigere ff.de magiſt.conue.& habetur per Bar.& alios in l.poſtquā lit.C. de pac. & voluit Alex.in conſi.ſuo lxv.incip.quoniam omne datum &c.in vij.col.in vj.vol. & do.Phil.Dec.in conſi.ſuo ccxxvj. incip. magiſter Ioānes in j.col.vbi alleg.alios plures ad hoc.Iſtā tñ concluſionem limita & reſtringe ſolū habere locū in notario exercēte actum notariatus,vtputa,quia ſit rogatus a partibus,ſecus autem ſi citra actum notariatus alteri ſtipulatur non interuenīēte rogatu partium,tunc vt priuata perſona alte-

ri ſtipulari non poteſt, ita not. dixit Ang. in conſi. ſuo lxxiij. incipien. & Bald. in l. certi condictio. in. §. quoniam ff. ſi cer. pet. & in l. j. in vj. col. C. per quas perſo. nob. acqui. & Ang. de Are. in. §. j. inſti. de iur. perſo. quos refert Iaſ. in l. ſtipulatio iſta. in. §. ſi ſtipuler. nu. xiiij. ff. de ver. oblig. Pro quo facit etiã, nã licet notarius poſsit apponere clauſulas conſuetas in inſtrumento, etiam ſi non ſit ſibi dictũ a partibus, vt in l. ſi prius in. §. plautius. & ibi Bar. ff. de aqua plu. arc. & Bar. in l. ex ea parte. in prin. ff. de verb. obli. & late ponit do. Fely. in c. cũ M. Ferrarienſis in iij. colum. de conſti. & dixi latius ſupra in ſing. 123. incip. in iure clarum eſt &c. iſtud limita eſſe verũ & habere locũ ſolũ qñ inſtrumentũ eſt in fieri, ſed ſecus eſt in inſtrumento iã facto & perfecto, quia tũc in illo non poterit addere ſeu apponere clauſulas etiam cõſuetas, ita not. dixit Barba. in c. ij. in ij. colũ. extra de preca. vbi alleg. hoc voluiſſe Bartol. in rubri. C. de reuo. his quæ in frau. alie. ſunt in vlti. colum. de quo latius dixi in d. ſingu. meo 123. incipien. in iure clarum eſt. vbi videas.

664 Audias quæſo vnã deciſionẽ cuius contrariũ credo ꝙ diceret quilibet prudẽs prima facie, videlicet habeo veſtẽ vel aliã rem venalẽ quã trado Titio ad vendendũ, & vt magis ſoliciter eius venditionem dico ſibi do tibi hãc rem ad vendendũ pro decẽ ducatis, & ex nunc ſi tu vẽdis eã plus volo qđ illud plus ſit tuum. Titius ſtantibus prædictis vẽdidit illã rem pro xv. aureis, modo inter eos oritur altercatio ſuper illis quinque quæ plus vendidit cui ſpectẽt, an Titio venditori, an vero dño ipſius rei? hãc quæſtionẽ ponit Iaſ. in l. j. in iij. colũ. nu. 3. ff. de eſtima. act. in qua dicit ꝙ primo vr̃ dicendũ ꝙ illa quinque quibus plus vendidit debeant eſſe Titij vẽditoris, eo quia cõtractus ex cõuentione partiũ legẽ accipiunt, vt in l. j. §. ſi conuenerit ff. depoſi. & in rebus claris non opus eſt cõiecturis l. continuus in. §. cum ita ff. de verbo. oblig. ſed dicit ꝙ hãc quæſtionẽ ponit Io. Fab. & Ioan. de pla. in. §. actionũ inſti. de act. & diſtinguunt & bene ſecundũ eum, & dicunt ꝙ aut conuentio fuit taliter facta quod periculum caſus fortuiti ſpectat ad ipſum vendẽtem, & iſto caſu quemadmodum periculũ eſt ſuum, ita etiam id qđ plus vẽdidit, per regulam ſecundũ naturam eius debet eſſe commodum & lucrũ cuius eſt incommodum & damnum, ſi vero non fuit facta talis conuentio illa quinque ſpectant ad dominum rei ne venditor ſequatur lucrum ſine periculo, quia tale lucrum ſaperet vſuram, de quo tamen latius per Iaſo. vbi ſupra ſed vere multa poſſent adduci ad fauorem Titij venditoris quæ omitto ne longior ſim præſentialiter, de qua qõne vide latius per Iaſ. in d. §. actionũ nu. 87. cum ſeq.

665 Niſi me mea fallat memoria dixi tibi nota verbum de enormi delicto ſupra in ſing. 601. incipien. enormia. nunc autem accipe aliqua alia notabilia circa eandẽ materiam quæ forte non ſunt apud omnes. Et primo ſcias ꝙ ſtatutum imponens pœnam pecuniariam pro homicidio non valet, ne homines inuitentur ad delinquendum, contra l. conuenire ff. de pac. doc. in c. cum dilectus quod met. cau. l. in fundo ff. de rei ven. cum ſi. & hoc volunt doct. ſcilicet Ioan. de Ana. & Fely. in rub. de homi. licet Bar. & plures alij doct. teneant contrarium ſcilicet ꝙ tale ſtatutum valeat. quos referũt Ioan. de Ana. & Fely. in d. rub. de homici. Sed caſu quo tale ſtatutum valeret non tamen haberet locũ in parricidio & ſic in enormiſsimo delicto, ita dixit Ioan. de Ana. in conſi. ſuo lxiij. incip. præſuppoſita communi opi. quem refert & ſequitur domi. Philip. Dec. in rub. extra de probatio. in xij. colum. nume. xij. & in c. de cauſis in penul. colum. de offi. de leg. vbi dicit ꝙ pro hoc in ſimili facit qđ not. Iaco. But. quem Ang. & Saly. ibi ſequũtur in l. j. C. de malefi. vbi inquit ꝙ ſtatutũ de homicidio, non habet locũ in homicidio qualificato, videlicet ſi factum ſit cum veneno, & ſequitur Io. de Ana. in c. j. in iiij. colũ. de ſortileg. & voluit etiam Angel. in l. fi. C. de dila. lib. x. Secundo etiam ſcias ꝙ licet de iure ciuili quis non teneatur obuiare delicto, vt per glo. in l. culpa caret ff. de reg. iur. & Bar. in l. prima. §. ſed in eo. ff. ad ſyl. la. & in l. metum in. §. ſed licet ff. quod met. cau. & voluit glo. de offi. ordi. in c. ad reprimendam & habetur per Bald. in l. vt vim in viij. q. ff. de iuſti. & iur. & Pau. de Caſt. in l. fina. in fin. C. de his quib. vt indig. tamen hoc non habet locum in atrociſsimo delicto vt eſt delictum parricidij, ita nota. dixit Bald. in c. j. in ij. colum. de offic. deleg. per l. vtrum in verſicu. conſocij & extranei eadẽ pœna afficiendi ſunt ff. de parrici. & eum refert & ſequitur domi. Philip. Dec. in cap. j. nume. 8. de offic. deleg. Tertio etiam ſcias ꝙ licet conſulens maleficium illi qui alias erat facturus non puniatur ſaltem eadẽ pœna, vt late tradunt ſcrib. in c. ſicut dignum in. §. qui vero. de homicid. & in l. non ſolum in. §. ſi mandato ff. de iniur. & voluit

glo.in.§.opere inſti.de oblig.quæ ex delic.
& in l.j.in.§.perſuadere ff.de ſer.corrup.&
voluit glo.& Bar.in l.ſepe ff.de verb.ſig.&
Bal.in l.ob hæc verba in ij.col.ff.de his qui
notã.infa.& in l.data opera.in xvij.colũ.C.
qui accu.nõ poſ.& in l.j.in ij.colũ.C.de ſer.
fugi.& volũt ſcrib.in l.vnica C.de rap.vir-
gi.& volunt alij quos retulit d.Phil.Dec.in
d.c.j.de offi.deleg.nu.xij. Iſtud tamen fallit
in enormibus ſeu atrocioribus delictis,quia
in illis conſulens punitur, licet principalis
eſſet illud alias facturus,ita dixit Bal.in l.j.
in ij.colũ.C.de ſer.fugi. quod dictum refert
circa eũ plura adducens d.Philip.Dec.in d.
c.j.de offi. deleg.nu.13.& in l. conſilij.nu.5.
in fi.de reg.iur.de quibus ẽt aliquid dixi in
tracta. meo bannito.in verbo,atrocioribus
nu.xx.& nu.xxj. quæ omnia addere pote-
ris ſupra ad ſing.601.incip. enormia &c.

666 Pẽdet nunc de facto quæſtio not.& non
modice importantie quæ talis eſt, Statuto
ciuitatis cauetur ꝙ venditio rei excedentis
valorẽ lib.centũ nõ valeat niſi de ea ſit ce-
lebratus cõtractus in ſcriptis, & quod non
poſsit fieri probatio rei excedentis talem
ſummam per teſtes,ſed ſolum per inſtrumẽ
ta.Modo Titius vendidit quandam poſſeſ-
ſionẽ Seio excedentem ſummam librarum
1600.& hoc fecit coram teſtibus,& conue-
nerunt dicte partes inter ſe de faciendo in-
ſtrumentũ publicũ dicte venditionis coram
dictis teſtibus,modo dictus vẽditor vult re
cedere a dicta venditione & negat illam fe
ciſſe, videns ꝙ illa non poteſt probari per
teſtes,ſed ꝙ ad ipſius probationem & vali-
ditatẽ requiritur inſtrumentum publicũ qđ
non eſt confectum nec celebratũ hoc caſu,
an aliquo modo ſuccurratur dicto Seio em
ptori? In quo dicas ꝙ ſic,nã ſatis eſt empto-
ri probare ꝙ conuentum fuit inter ipſum
emptorem & venditorem ꝙ de dicta ven-
ditione debeat fieri inſtrumentum in ſcri-
ptis.Nam ad hoc vt contractus dicatur cele
bratus in ſcriptis ſufficit ꝙ cõuentũ ſit in-
ter partes ꝙ fiat inſtrumẽtum in ſcriptis de
ipſo contractu.ita ſing.dixit d.Fran.de Are.
in conſi.clx.incip.longa eſt iſta conſultatio
in iij.col.verſi.venio nunc &c.vbi pro hoc
alleg.glo.inſti.de emp.& ven.in.§.j. in ver.
conficiuntur.& in l.contractus C. de fid. in
ſtru.verſi.in ſcriptis & Spec.in tit. de emp.
& vendi.§.j.verſi.ſed ſi dictum. & alleg. ẽt
alia de quibus ibi per eum, & voluit Bald.
in reperto.ſuo in verbo,cõtractus in iij.ver
ſi.de quo dicto feci mentionem in repertio.
mea rub.C.de proba.in xvj.colum.quod di
ctum eſt ſumme nota.quia poteſt ſeruire ad
multa.vide tamẽ ipſum d.Franc.de Aret.in
d.ſuo cõſi.inferius,quia non vr̃ firmare prę
dicta,& vide Ang.de Are.in d.§. inſtitu.de
emp.& ven.& do.Philip.Dec.in rub.extra
de conſue. nu.2.

667 Sepiſsime ex diſpoſitione iuris vel ſta-
tutorum in contractibus minorũ xxv. ann.
requiritur authoritas iudicis,& hoc quoti-
die practicatur.Sed aduertas ne erres quo-
niam ſi talis minor volẽs contrahere eſt cle
ricus, tunc authoritas quæ præſtari debet
debebit præſtari a iudice eccleſiaſtico& nõ
a iudice ſeculari.ita not.dixit Pet.de Anch.
in c.ſi.de iudi.in vj.in princ.in vj.nota. poſt
glo.ibi in ver.eiuſdẽ.& not.in ver.huiuſmo
di.& idem firmat ibi Gemi. quos refert &
ſequitur do.Philip.Dec.in c.decernimus in
xviij.col.nu.30.in fin.de iudi. vbi ſubdit ꝙ
ex hoc & ex alijs rationibus ipſe alias con
ſuluit in conſi.ſuo cl. ꝙ clericus non poteſt
legitimari a comite Palatino ſeculari,& il-
lud conſilium incipiẽ.dubitatur principali
ter &c.vbi in ij.colũ. omnia ſupra dicta re-
fert & affirmat pluribus alijs in ſimili addu
ctis,quæ omnia notanda ſunt in practica.

668 Ingreſſus religionis non priuat ingreſ-
ſum vſufructu quẽ habebat ad vitam,ſecun
dũ glo.in auth.idem eſt C.de bo.quæ lib. ꝙ
ſequitur ibi Bal.& Saly.& idẽ dixit glo. &
docto.in authen.ingreſsi C.de ſac.ſanc.ecc.
& voluit Specu.in titu.de ſta.mona.§.j.ver
ſi.xlvij.& cano.in c.præſentia de proba. &
Io.de Imo.in l.cum filio in v.col.ff. de leg.j.
& Io.de ſan.in c.ſi qua mulier.xix.q.iij. &
Ioan.de Imo.in c.cum conſtet.de pig. & So
ci.in conſi.ſuo x.incip. quamuis q̃ones &c.
in v.col.in j.volu.& Alex.in conſil. xcviij.
incip.viſo inſtrumento nu.xvij. & xviij.in
vj.vol.& in conſi.cxxxix.inci.viſo thema-
te &c.in iij.col.in ij.vol.vbi late & not. lo-
quitur circa hanc materiam. Pro quo facit
optime,nam ſi aliquis eſt ſubſtitutus Seio,
poſt mortem ipſius Seij non admittitur ſub
ſtitutus ad illa bona, ſi ipſe Seius ingredia-
tur monaſterium & ciuiliter moriatur, ſed
tunc admittitur quãdo naturaliter moritur,
ſecundum Bar.in l.ſtatus in.§.cornelio ff.
de iur.fiſ.& Ange.de Are.in.§.cum autẽ. in
iij.col.inſti.quib.mod.ius pat.pote. ſol. vbi
alleg.Bar.& alios hoc tenentes in alijs plu-
ribus & diuerſis locis.Sed dictum primum
de vſufructuario fallit in vſufructu. quẽ pa-
ter habet ratione patrie poteſtatis in bonis
aduentitijs filij,quia tunc pater ingrediens
religionem perdit talem vſumfructum, ita

dixit Saly.in d.auth.ingreſsi in vlti. colum.
poſt Cy.ibi,& Bar.in d.auth.idem eſt.Et ra
tio aſsignari poteſt,videlicet quia patria po
teſtas extinguitur per ingreſſum monaſte-
rij,ſecundū Sal y.& alios in d.auth.ingreſsi
& per doc.in auth.excipitur C.de bo. quæ
lib.& voluit Spec.in ti.de ſta. mona.in.§.j.
verſi.xij.quæritur & in ti.de acto.ver. quid
ſi pater el iij.& in titu. de tuto.§. ſi autem
verſi. ſed queritur.& Card.in cle.eos.in xj.
q.de reg.de quo ēt per Iaſ.in d.auth.ingreſ-
ſi in ſi.vbi ponit hanc limitationem, & per
Dec.in c. in præſentia nu.73. de proba.

669 Iura volunt,vt credo te ſcire, ꝙ eadem-
met ſolennitas ac poteſtas requiratur in tol
lēdo quę requiritur in faciēdo vel conſtruē-
do,& eius ſit tollere cuius eſt dare, vt hr̄ in
auth.econtra ſi filij C.de repu.& in auth.de
ſen.ciui.in.§.iuſiurandum.& in l.nihil tam
naturale ff.de reg.iur.& in l.prout ff.de ſol.
c.j.de reg.iur.in antiquis.& not.Bar. in l.ij.
.§.j.ad ſi.ff.de opt.leg.& in l. omnes populi
in iij.q.in prin.ff.de iuſt.& iur.& Bart.Bal.
& Ioan.de Imo.in l.ex facto in princi.ff. de
vulg.& pup.& not.Ange.& alij in l.omniū
C.de teſt.& voluit Alex.in conſil. cxxxiij.
incip.ſuper præmiſſo in ſi.in eo. vol. ibi in-
ter alia dicit ꝙ ſi ex forma legis vel ſtatuti
duo teſtes requiruntur in confectione teſta-
menti,ita duo teſtes in eius reuocatione ſuf
ficiunt,de qua materia ego latius forte vl-
tra omnes loquutus ſum in tract.meo banni
torū,in verbo,ciuitate nu.lxvij.cū plur.nu.
ibi ſeq.de quo ēt plene loquitur d. Fran.Ni
conicius in repe.c.quoniam contra nu.207.
cū ſeq.de proba.Limita tñ ſing. iſta in vno
caſu not.& maxime importantie, videlicet
ꝙ licet papa ſolus poſsit creare cardinales,
ſecundum Io.And.in c.ſane.de conuer. con
iug.quem ibi ſequitur d.Ant.quos refert &
ſequitur d.Phil.Dec.in rubr.de conſti.in.§.
ſecūdo queritur nu.vj.ver.& inter alia &c.
in j.lectu.vbi alleg.glo.in cle.ne Romani.in
verbo,poteſtatis. de elec. & eos etiā refert
& ſequitur d.Fely.in d.rub,de conſti.in j.co
lū.& eos etiam refert & ſequitur Iaſ.in l.pla
cet nu.xxviij.C.de ſac.ſan.ecc.Attamen ſo
lus papa nō poteſt cardinales deponere,ita
per plura iura determinat Barba. in tracta.
ſuo cardinaliū in viij.q.prin.quem refert &
ſequitur do.Phil.Dec.in d.rub.de conſti.in
ij.colum.nu.vj.in eius ſecunda lectura, quæ
omnia ſunt multū no.quia creare & depo-
nere cardinales non eſt magni, ſed imo eſt
maximi,momenti,vt ex ſe apparet.

670 Neceſsitas eſt magne operationis & plu
ra habet ſpecialia,vt late dixi in l. j §.præ-
terea in xxj.colum.ff. de quæſtio. & ſupra
in ſingu.421.incip. quando periculum &c.
Sed vltra ea quæ dixi in dictis locis addo
aliud in ipſa materia neceſsitatis, videlicet
ꝙ licet de iure filiusfamilias regulariter nō
obligetur ex mutuo,ſed mutuās ipſe repel-
latur per exceptionē ſenatuſconſulti Mace
doniani,vt in toto tit.ff. & C. ad ſenatuſcō.
Macedo.tamen hoc fallit niſi factum fuerit
mutuum ipſo filiofamilias propter neceſsi-
tatē ipſius, quia tunc efficaciter obligatur,
& hoc caſu ceſſat exceptio Macedoniani,
ita ſingu.dixit Inno.& poſt eum Abb. in c.
quia plerique ad ſi.de immu.eccle.& domi.
Phili.Dec.in c.nouit nu.xxj.in ver. limita-
tur niſi &c.de iudi. vbi refert Abb. in d.c.
ga pleriq; tacito Inno.qđ dicit Abb.eſſe no.
maxime cū talis filiusfa. accipiēs mutuum
ſemper videatur eſſe in neceſsitate, de quo
ibi latius per eum,quem vide.

671 In repeti.mea l.fin.ff.de iuriſ.om.iud.nu.
cxliiij.cū plurib.nume.ibi ſeq.dedi tibi plu
ra ſingularia dicta in materia rei momenta
nee vt ibi videre poteris,ſed in dicta mate-
ria rei momentaneo do tibi aliud ſing. ver-
bum nunc vltra ea quæ ibi dixi, videlicet
ꝙ ſi iudex facit aliquē ſuū locūtenentē quo
ties eū abeſſe cōtigerit,& eueniat caſus quo
ipſe iudex principalis vna die abſens ſit,&
vna die præſens,ꝙ valent acta corā ipſo lo
cūtenente facta ēt illo die in quo ipſe iudex
principalis præſens fuit, ne ex iſta modica
variatione partes decipiantur ita ſing.dixit
Paul.de Caſt.poſt Guil.de Cu.in l. ſed & ſi
pupillus in.§.conditio.ff.de inſtito. quod di
ctum pro valde nota. refert & ſequitur do.
Phil.Dec.in c.quoniam Abb.nu.vij. de of-
fic.deleg.vbi dicit quod pro hoc dicto etiā
facit,nam ceſſatio momentanea non vr̄ eſſe
in conſideratione l.iij.in ſi. ff. de diuor.& l.
pleriq; ff.de rit.nup.& l. ſi quis legauerit ff.
de condi.& demon. & idēm dixit ipſe De-
cius in l.quæcunq; nu.lxviij.ff.de offi. eius
cui mand.eſt iuriſd. Et pro hoc dicto opti-
me faciunt plura & plura iura & plures do
ctrine quæ & quas ego adduxi in d. repeti.
mea l.fina.ff. de iuriſd.omn. iud. nu. cxliiij.
cum pluribus numeris ibi ſequen. vbi om-
nino videas.

672 Fienda eſt ſemper interpretatio in qua-
cunque diſpoſitione, vt actus potius valeat
quam pereat, vt in l. quoties ff.de reb.dub.
& l.quoties ff.de verb.obli.& l.cum hic ſta
tus.§.penitentiam verſicu. quod ſi in obſcu
ro ff.de dona.inter vir.& vxo.& l.diuus in-

prin.ff.de vſu & habi.c.abbate ſane §.pen.
de verbo.ſignifi.voluit Bart.in l.ſi commu-
nis ſeruus.la ij.in ij.colum.ver.quarto quan
do ſecundum vnum &c.ff.de ſtipu.ſeruo.&
l.ſi vnus.in.§.ſi.ff.de pac.& Ioan.de Imo.in
l.quod dicitur.in x.col.ff.de verbo.obli. &
Lud.Ro.in conſi.ſuo ccciiij.incipien. plura
ſunt &c.in j.colum.& do.Franc.de Cur.in
conſi.ſuo xx.quod eſt vlti.& incip.præſup-
ponitur in facto &c.in penul.colum.vbi ad
hoc plura alleg. Et ex iſtis tene menti ꝙ li-
cet præſumat̃ præceſsiſſe actus qui eſt prior
in ordine literæ,vtputa, ſi reperiuntur duo
inſtrumenta ſcripta in vna charta, inſtrumē
tum primo ſcriptum præſumitur primo ce-
lebratum , vt eſt text.quem ibi ad hoc not.
Bart.in.§.quibus in j.conſtitu. codic.& ibi
etiam Bal.tamē hoc non habet locum quan
do actus redderetur nullus ſi attenderetur
ordo literæ vel ſcripturæ,quia vt actus va-
leat præſumitur quod præceſſerit actus qui
in ordine literæ poſterior reperitur.ita not.
dixit Bal.in l.cum in teſtamento.§.hæc ver
ba.ff.de hæredi. inſtitu. vbi dicit ꝙ ſi in in-
ſtrumento apparet ꝙ pater donauit filio,&
ꝙ illum emancipauit non attento ordine li
teræ pręſumitur ꝙ emancipatio prius facta
fuerit vt actus donationis valeat . quod di-
ctum ibi ſequitur Angel. & Ioan.de Imo.&
Alexan.in l.ij.in.§.prius . in iij.colum.ff.de
vulga.& pupil.& in l.diuortio.in prin.ff.ſo
lu.matri.& in l.cum proponas.C.eodem.&
in conſil.ſuo cxij.incipien.ſuper eo dubio.
in ij.colum.in v.volu.& do.Philip.Deci.in
c.quoniam abbas. nume.xv.de offi.delega.
& in c.prudentiam.in princi.in vltimis ver
bis.eodem titu.

673 Nonnulla de præſentia coniunctorum
dixi tibi ſupra in ſingul.ccccxvij.incipien.
Præſentia coniunctorum &c. Nunc autem
do tibi aliqua alia circa eandem materiam
non minus not.Et ideo ſcias ꝙ licet pręſen
tia coniunctorum tollat præſumptionē me-
tus,vt habetur late in l.tranſactionem.C.de
tranſactio.& habetur per Bal.in l.ſ.in ij.co-
lum.C.ſi quis aliquem teſta.prohibu.& per
Bart.in l.fin.in j.colum.ff.eo.& in l.frater a
fratre.in penul.char.in ij.col.ff.de conditio.
indebi.& do.An.& alij in c.cauſam matri-
monij.de offi.deleg.& per Bar.in l.j.in prin
ci.ff.quod metus cau. & Alexan.in l.ſi cum
dotem.§.eo autem tempore.in penul.col.ff.
ſolu.matri.& domi.Philip.Deci.in conſilio
ccxxxij.incip.dura.in ij.col.tamen iſta limi
tantur duobus modis, & primo limitatur
quando infertur metus ab illo cui amici &
coniuncti reſiſtere non poſſent,quia tūc pręſentia amicorum vel coniunctorum nō tol-
lit præſumptionem metus. ita dixit Ang.in
conſil.ſuo ccxv.incip.thema tale &c. alias
inci.reperitur in quadam charta &c.in vl-
ti.colum.quod dictum refert et ſequitur Iaſ.
in d.l.tranſactionem.circa prin.& do.Phil.
Deci.in conſi.ſuo ccxix.incipien.viſo pun-
cto &c.in fi.Secundo prædicta limitant̃ non
procedere data enormi leſione , quia tunc
etiam metus pręſumitur non obſtante quod
interuenerit in actu præſentia cōiunctorum
vel amicorum &c.ita not.dixit Pau.de Ca.
in conſi.ſuo clxxvij.incip. contra ſuperius
conſulta &c.in ij.col.quod dictum pro not.
refert & ſequitur d.Phil.Deci.in c.cauſam
matrimonij.nume.vj.in fi.de offi.delega. &
in conſi.ſuo lxxxvj.incip.viſo puncto.in v.
colū.in quibus locis etiam dicit ꝙ propter
enormē leſionem tollitur diſpoſitio.c.quan-
uis.de pac.in vj.ſecundum Pe.de Ancha.in
regu.acceſſorium.in iij.char.de regul.iur.in
vj.& Ioan.Calde.in conſi.ſuo viij.inci.duę
puelle &c.in ti.de iureiuran. & Ant.de Bu.
in conſi.ſuo xlv.incip.domina Paula &c.et
Pe.de Ancha.in c.j.de conſti.in xj.q.princ.
& in conſi.ſuo xxxviij.incip.pro clariori.
& in conſi.lxxxij.incip.viſis.in vlti.col.&
in conſi.cccxlij.incip.pro maiori.& Abb.in
conſi.cxv.incip.Lucretia.& do.Franciſ.de
Aret.in conſi.ſuo xciij.incip.viſo legato.&
Rapha.Cu.in conſi.ſuo cviij.incip. videtur
prima facie.& idem dixit do.Phil.Deci.in
conſi.ſuo xxvj.in j.colum.& in cōſ.clxxx.
incip.viſa renunciatione.in v.col.& in con
ſi.clxxxj.ibi ſeq.inci.ſatis nota.in j.col.quæ
omnia ſunt no.maxime propter diſpoſitio-
nes loquentes de iuramento,quod iuramen
tum nō obſtat vbi interuenit enormis leſio
per ſupradicta.

674 Aliqui ſunt patres qui in eorum vita di
uidunt bona ſua inter filios ſuos in poteſta
te ſua exiſtentes, credentes talem diuiſionē
valere,ſed certe ſemetipſos decipiunt, quia
talis diuiſio non valet,eo quia videtur quę-
dam donatio quæ inter patrem & filium in
poteſtate non valet,vt in l.j.in.§.ſi pater.ff.
pro donato.& in l.ſi pater.eo.ti.& in l.cum
de bonis.C.de dona.& de tali diuiſione fa-
cta a patre inter filios quod non valeat eſt
tex. cum gl.in l.ſi ancillam.§.ſi pater.ff.pro
ſuo.& in l.ſi filia.in.§.ſi pater inter filios.ff.
fami.herci. & ita in terminis decidit Bal.in
l.iij.C.de vſuca.pro donato.in j.col.vbi di-
cit ꝙ ſi ego diuido bona mea cū filijs meis
ea intentione vt talis diuiſio ſit perpetuo

duratura,talis diuiſio non tenet quã doctri-
nam refert & ſequitur d.Phili.dec.in conſi.
ſuo lxxxvj.inci.viſo pũcto in pe.colũ. vbi
dicit ꝙ hã c doctrinã refert & ſequitur do.
Maria.ſoci.in conſi.ſuo iiij.inci. viſis actis.
& Barba.in conſi.ſuo lxxx.inci.illud refe-
ram in iij.volu.vbi ipſe alleg.Pau.de Caſt.
in cõſi.ſuo cv.inci.circa bona q̃ fuerũt &c.
item Deci. vbi ſupra dicit ꝙ hãc partẽ etiã
firmauit d.Pe.Phi.Cor.in cõſ.ſuo ccxxviij.
inci.quod dictus ſer Antonius in princi. in
iiij.volu.& idem ſecundũ eum tenet Caza
ſup.in repeti.l. frater a fratre in xxv.q.ff.
de condi.inde. vbi reſpondet ad allegata in
contrariũ.Tene menti, quia ſepe patres in
vita,vt pluries ego vidi,diuidunt bona ſua
inter filios,quæ diuiſio non valeret,vt dixi
bene verum eſt,vt dicit do.Philip.in d.ſuo
conſi.lxxxvj.in d.pen.col. ꝙ pater præue-
nire poteſt & aſsignare legitimam filijs ſuis
alleg.l.cum quo.§.fi.ff.ad leg.fal.& Bald.in
l.illud in iij.col.verſi. queritur C.de ſacro-
ſan.eccle.& in l.ſi ſucceſsione.ver. quid de
legitima C.de reuo.his quæ in frau.cred. q̃
omnia menti commenda tanquam quotidia
na & vtilia.

675 Anno pręterito dixi tibi aliqua de ver-
bo nullatenus,& aliquatenus, in repe. mea
c.at ſi clerici in nu.28.& 23.de iudi.& inter
alia dixi ibi not.verbũ in nu.30.videlicet ꝙ
dictio nullatenus,appoſita in lege vel ſtatu-
to importat tantũ quantũ clauſula decreti
annullatiua,& tollit facultatẽ diſpenſandi,
ſecundũ d.Ant.& Imo.in cle.j.de ſeq.poſ.&
fru. per illum tex. in verbo, nullatenus. &
idem dicit Archi.in c.quoniã ſuper verbo,
nullatenus.de immu.eccle.in vj. & Ioan.de
Ana.in c.quia fruſtra in iij.col.de vſu.& Ge
mi.poſt Ioan.And.in c.romana in.§.pen.de
ap.in vj.& hoc voluit Iaſo.referens prædi-
cta in l. in pecuniarijs nu.9.ff.de fer.ad quæ
faciũt ẽt dicta per do.Phi.Dec.in c.eã te. in
pe.col.de reſcrip.de quo latius dixi in d. re
pe.mea.d.c.at ſi clerici nu.30. de iudi. tene
mẽti quia ſepe in ſtatutis & in alijs diſpoſi-
tionibus ponunt dicta verba.

676 Dixi tibi alias in l. de minore. in.§.tor-
mẽta in iij.col.ff.de qõ.& in repe, mea rub.
ff.de fideiuſ.& ſup.in ſing.554.incip. memi
ni &c.& in ſing.617.inci.memor exiſto.plu
ra circa illud quod inhabilis ſuſtẽtatur per
habilẽ,& in dictis locis in tali materia plu-
ra no.adduxi, nũc aũt dicto tibi aliud non
minus no.in eadẽ materia, videlicet ꝙ licet
ſit verũ illud,videlicet ꝙ inhabilis ſuſtẽta-
tur ꝑ habilẽ,vtputa,ſi duo notarij ſunt ro-
gati de vno cõtractu,& vnus ipſorũ eſt pri-
uatus officio tabellionatus, valet tñ vtrũq;
inſtrumentũ propter illũ notariũ q eſt authẽ
ticus,ſecũdũ Bal.in l.imperator in iij.col.ff.
de ſta.homi.vbi ad hoc alle.tex.in l. ſi quis
ex argentarijs.§.cogẽtur ver.quid.n.&c.ff.
de edẽdo.de quo ego plura adduxi in dictis
locis.Tamẽ teneas mẽti ꝙ iſtud nõ haberet
locum qñ eſſemus in caſu in quo ex diſpoſi
tione ſtatuti vel conſuetudinis requirentur
duo tabelliones qui ambo eſſent ꝓbatevite
& fidei.ita no.dixit Bald.in c.tertio loco.in
vlti.verbis.extra de proba.quod dictum re
fert & approbat d.Phi.dec.nu.x.de offi. de
leg.quod eſt no.quia idẽ poſſumus dicere in
teſtibus & in ſimilibus ar.l.in exercẽdis C.
de fi.inſtru.cum ſimi.

677 A teneris vſq; annis teſtator deũ ꝙ ſem-
per fures proſecutus ſuum ſummo odio, &
tãto magis capitale ſecũ inimicitiã cõtraxi
& contra plures fui aduocatus,quia diebus
meis magna furta paſſus ſum in bonis meis
& familie mee. Atñ propter hoc nolo me
cõtinere & retrahere ab exprimẽda verita
te & ea iura q̃ eis fauẽt. Et ideo teneas ꝓpe
tuo mẽti ſingulare verbũ lucro & honore
plenũ,nã opi.Bar.& pluriũ eũ ſequentiũ eſt
ꝙ ex noua cõtractatione noua naſcat actio
furti,adeo ꝙ ſi fur furat hic aliquas res,quas
poſtea portat Ferrarie vel alibi, ꝙ poterit
in loco vbi talia furta portauit capi & pu-
niri,vt tenet Bar.in pluribus locis quẽ plu
res doc.ſequũtur in pluribus & diuerſis lo-
cis quos ego accurate retuli in repe. mea.l.
fi.in vl.q.ff. de iur.om.iud. vbi finaliter te-
nui cõtra Bart.& ſequa. vt ibi clare videre
poteris.Sed ſcias ꝙ caſu quo opi.Bar.& ſe-
qua.eſſet vera,tamen illa reſtringeretur &
nõ haberet locũ qñ fur cũ talibus rebus trã
ſiret per aliquã ciuitatẽ & ibi paruã morã
faceret, & niſi ſtaret in illa ciuitate ad mi-
nus per vnã diẽ nõ diceretur cõmittere no
uã cõtractationẽ,& cõtra eũ nõ naſceret no
ua actio furti,& per cõſequẽs nõ poſſet ibi
puniri,qa ea quę ſunt momẽtanea non ſunt
in cõſideratione ita ſing.dixit Bald.in l.qui
furere ff.de ſtatu ho.qđ dictũ refert & ſequi
tur d.Aug.de Ari.in addi.Ad Ang. de Are.
in tract.maleſi.in ver.& veſtẽ celeſtẽ abſtu-
lit in iiij.char.in addi.magna in j.co.in ver.
itẽ ſeptimo &c. q̃ doctrinã ẽt ego retuli &
ſecutus ſum in repe.mea.d.l.fi.ff.de iur.om.
iud.nu. 144.vbi plura & plura not. ſimilia
adduxi ad corroboratione dicte doctrine,
vt ibi videre poteris.Tene menti quia pro
fecto iſtud dictum eſt magni precij & valo-

ris ac maxime honoris,& hab et ratione͂ in
ſe apud quemlibet prudentem vir um.

678 Fiu͂t paſsim quotidie cõtractus minorum
& mulieru͂ de quibus ſunt rogati notarij &
eis cõficiu͂t inſtrumenta qui ſunt inualida ex
inaduertētia ipſoru͂ notarioru͂ quod eſt mul-
tum dãnoſum contrahentibus,& hoc euenit
qñ extat ſtatutu͂,vt cõiter ſunt ſtatuta per Ita
liã quibus cauetur ꝙ nõ valeat cõtractus mi
noru͂ & mulieru͂ in quibus nõ interſunt duo
cõiuncti vel affines ipſoru͂ minoru͂ & mulie-
ru͂,nã hoc caſu ipſi nõ animaduertu͂t,an affi-
nes qui interueniu͂t in dictis cõtractibus ſint
de proximioribus,vel de alijs nõ ita proxi-
mioribus,ſed pur quod ſint affines faciunt ta
les contractus qui vere ſunt inualidi & nul-
lius momēti,eo quia ſtante dicto ſtatuto ne-
ceſſe eſt accipere de proximioribus affini-
bus ſeu coniunctis ipſoru͂ minoru͂ & mulieru͂
& non ſufficit interuētus alioru͂ affinium qui
non ſint de magis propinquis.ita dixit Bal.in
l.fi.C.de verb.ſig.per illu͂ tex.& voluit hoc
idē ibi Ang.& Saly.& do.Alex.& Ia.Bu.&
Saly.in l.j.C.vnde vir & vx.& Saly.in l.ſi ꝑ
illum text.C.de teſta.mil.& in l. vidue C.de
nup.& Pau.de Ca.in l.ſi cum dotem.§.ſi pri.
ff.ſol.mat.& Ang.in conſi.lxx.qđ incip.do.
Catherina &c.in pe.col.quos omnes ad hoc
adducit Iaſ.in l.tranſactionē circa fi.C.de trã
ſac.pro quo dicit bene facere tex.in l.peto in
.§.fratre ff.de leg.ij.Dicit tñ ipſe Iaſ. vbi ſu-
pra qđ contrariu͂ tenuit Bart.& Bald.ibi,ſed
contrraria opinio eſt magis cõis,quia a pluri
bus affirmata & maiorē rationē habet in ſe.
Et non obſtat illud quod dicit Iac.Bu.in l.j.
C.vñ vir & vxor.videlicet ꝙ dicta magis cõ
munis opinio de conſuetudine non ſeruatur
ſed ſufficit qđ ad ſint duo affines licet nõ ſint
de proximioribus,quia ego reſpondeo quia
nedum Iac.Bu.ſed ēt glo.quæ eſt maioris au-
thoritatis,non creditur ſi dicat aliquid de cõ
ſuetudine non ſeruari niſi hoc probet.ita di-
xit Bald.in l.his qui in.§.j.in lectura antiqua
ff.de pigno.& in l.conſentaneu͂ in v. oppoſi-
tione C.qũo & qñ iud.de quo latius dixi in
practica mea cauſarum crimi. in.§.conſtante
nu.xv.Tene menti prædicta quia ex illis po
teris facere corruere mille inſtrumēta,ad quę
non aduertunt notarij circa prædicta.

679 Compromiſſum non dicitur compromiſ-
ſum ante acceptionem ipſius gloſ.eſt & hoc
voluit ibi Bald.per illam glo.in l.ſi cum dies
in princi.ff.de arbi.& hoc voluit Alexan.re
ferens prædicta in conſi.ſuo lxxxvij.inci.vi
ſo themate in penulti.colum.in v.vol.qđ cõ
ſiliu͂ duplicatu͂ eſt,eo qa illud idem eſt in cõ-
ſi.xxxiiij.in j.volu.& idem dixit do.Philip.
Dec.in c.ex ratione nu.vij.in fi.ver.& præ-
dicta concluſio &c.de app.vbi ſubdit quod
per tale compromiſſum ante acceptationem
arbitri non ſuſpenduntur tēpora appellatio-
nis alleg.hoc voluiſſe Raph.Ful.in cõſil.ſuo
lxviij.incip.lata ſententia &c. de quo latius
ibi per eu͂.& iſta notãda ſunt in practica,quia
quotidie fiu͂t compromiſſa per litigantes, &
ego hoc habui in facto ſuperioribus mēſibus
& ita obtinui in cauſa non leui.

680 Dicit vulgare prouerbiu͂ quæ omnia ſubi
ta probantur in cã,& ideo dixit Car.in cle.
paſtoralis in §.veru͂ in prin.de re iud.ꝙ p̃-
cipitata volu͂tas iudicis eſt nouerca iuſtitię
& dici ſolet a prudentibus ꝙ repenti.reſpõ
ſionis comes eſt pœnitentia pro quibus fa-
ciunt plura no.dicta quę alias ego loquens
de breuitate temporis cumulaui in l.ſtatu-
liber.in ij.& iij.col.ff.de quæſtioni.Scias tñ
ꝙ licet præcipitanter facta ſint nulla, vt in
pluribus oſtendi in d.l.ſtatuliber.& noceãt
agēti & faciēti præcipitanter,attñ eſt caſus
not.in quo factum præcipitanter & ex ab-
rupto prodeſt facienti, qui caſus eſt in con-
feſsione ex abrupto facta in iudicio,nam ta
lis confeſsio poteſt etiam ex interuallo re-
uocari non probato aliter de errore.Ita ſin
gu.dixit Do.de ſancto Gemi.in c.ſciendum
xxix.diſt. quod dictum refert & ſequitur
do.Philip.Decius in c.cum venerabilis nu
me.viij.in verſi.in glo.ij.&c.de excep. vbi
plura adducit de breuitate temporis. quod
dictu͂ teneas perpetuo mēti qa poſſet ꝓdeſſe
tibi & cliētulis tuis aliquid ſibi damnoſum
cõſitētibus ex abrupto in iudicio vel extra
& vide Bal.in conſi.ccclxxxviij.inci.cum
ciuitas &c.in iij.vol.in ver.adde & dic &c.

681 Tradidi tibi alias ſupra in ſing.99.inci.
priuilegiatus &c.illã regulã ꝙ priuilegiatus
cõtra pariter priuilegiatu͂ nõ vtitur priuile
gio ſuo, de quo ibi late. Sed vltra ea q̃ ibi
dixi tene mēti in hac materia aliud no.ver-
bu͂; videlicet ꝙ ſi duo habēt priuilegiu͂ im-
munitatis ab eoru͂ creditoribus vt per ali-
quod tp̃s nõ poſsit cõueniri inter eos, tamē
non erit locus tali priuilegio.Ita not.conſu-
luit Pe.de Anch.in conſil.ſuo xxxvj.incip.
cõtra Ioannem in j.col.quod dictu͂ pro not.
refert & ſequitur d.Philip.Dec.in c.in præ
ſentia nu.lij.de ꝓba.de quo latius ibi ꝑ eu͂.

682 Scribitur in c.cu͂ ſcđm de præbē.& in c.
ex his xij.q.j.ꝙ qui altario ſeruit,de altario
viuere debet,ꝓ quo facit tex.in c.ibi vij.q.
j.vbi dr̃ ꝙ labor non debet eſſe ſine fructu.
quod etiam dixit glo. in c. charitatem xij.

q.ij.& facit illud vulgare, videlicet omnis labor optat præmium. Et iſta ſunt adeo vera quod dixit glo.ſing.in c.omnis Chriſtianus.de conſecra.diſt.j.quod presbyter parochianus poteſt diuina officia denegare parochianis niſi dent ſibi oblationes. quam glo. ad hoc pro no.refert & ſequitur do.Philip. Deci.in c.cum inter.nume.xxiiij.de excep. quod eſt not.ab iſtis presbyteris parochianis.pro quo etiam facit in ar.regula illa, videlicet,qui non facit quod debet non conſequitur quod oportet, de qua habetur in l. quæro.§.inter locatorem.ff.loca.cum ſimil. & vide quæ dixi infra in ſing.ccccccxciij. incip.vulgariter &c.

683 Alias in repe.mea.c.at ſi clerici. in.§.de adulte.nume.lxxiiij.& lxxv.dedi tibi plura & plura ſingularia in materia ſcãdali euitandi, vt ibi videre poteris. Nunc autem in eadem materia dico tibi vnum aliud,videlicet ꝙ propter ſcandalum imminens euitandum dicitur priuari poteſt prælatus beneficio ſuo. Ita no.dixit Innocen.in c.niſi cũ pridem.de renun.quod refert & ſequitur Abba.in c.quæſitum.de rerum permuta.ubi ad hoc alleg.Fede.de Sen.in tracta.de permu. beneſi.in xxv.q.Et illud dictum Innoc. refert etiam & ſequitur do. Phil.Deci.in c.cũ teneamur.in fi.de præben.vbi dicit ꝙ iſtud dictum cõmuniter approbaut.& in hac materia ſcandali euitandi adducit etiam gloſ. quam dicit ſing.in c.ſi papa.xl.diſt.quæ voluit papam poſſe deponi ratione ſcandali. quam glo.dixit ſingu. Abb.in c.ſignificaſti. in gl.ij.de elec.de qua gl. latius locutus ſum in repe.mea.c.at ſi clerici.in.§.de adulte.nume.lxxiiij.circa fi.de iudi.ideo circa eã hic aliter non me extendo.

684 Circa materiam expenſarum dixi tibi quamplura & forte nõ omnibus cognita in l.patre vel marito. quaſi per totam legem. ff.de quæſtio. Nunc autem dico vnum aliud valde vtile in practica,videlicet ꝙ quando per iudicem appellationis prima ſententia confirmatur, & victus ſimpliciter condemnatur in expenſis,condemnatio facta intelligitur generaliter nõ ſolum de expenſis cauſæ appellationis,ſed etiam de expenſis cauſæ principalis. Ita no.dixit Alex.in conſilio ſuo nondum impreſſo, quod incip.in cauſa mihi per vos conſulenda tranſmiſſa. vbi ad hoc adducit Ang.in l.j.C.quando prouoca. non eſt neceſ.quod dictum refert Decius in c.reprehenſibilis.nume.ix.de appel.vbi tamen non videtur expreſſe approbare hoc dictum,ſed illud approbat ipſe Decius in c. ſæpe.circa fi.verſi.& circa hoc.eodem titu. vbi dicit hoc etiam procedere & locum habere in abſolutione, quoniam ſi iudex appellationis abſoluit partem ab expenſis intelligitur eam abſoluere ab expenſis cauſæ principalis ſicut ab expenſis cauſæ appellationis,quod eſt no.in practica.

685 Equitas ſcripta præfertur rigori ſcripto.l.placuit.C.de iudic. ſed rigor ſcriptus præfertur equitati non ſcriptæ,vt dicunt ibi ſcribentes. de qua equitate & rigore plura dicit Bar.in l.j.C.de legib.& doc.in c.quoniam contra.de probatio. & ibi do.Philip. Deci.qui inter alia in nu.vj.dicit ꝙ licet rigor in ſpecie ſcriptus præferat equitati ſcriptæ in genere,vt no.Bar.in dicta l.j.C.de legib.quod hoc limitatur niſi equitas ſcripta in genere ſit ſcripta per modũ regulæ, quia tunc præfertur etiam rigori ſcripto in ſpecie, & hoc dicit voluiſſe Ioan.de Imo. in l. inſulam.in xij.colum.in verſi. tu adde.ff.de verbo.obligat. quem ſequitur Alexan.in l. & ſi poſt tres.in gloſ.in verbo,deterius.ff.ſi quis cau. Et de hac equitate vide aliqua q̃ dixi ſupra in ſing.cccccccxxxj. incipien.vlti.opin.&c. & in ſingulari ccccccclx.incipi. dicit tex.&c.

686 Calumnioſe petita non ſunt audienda ſed ſunt reijcienda,ſecundum Innocen.in c. poſt electionem. in fin.de conceſſ. præben. quem ſequitur Abb.in cap.licet cauſam. de probatio. & in c.conſtitutus.in vltima col. de fideiuſſ.& Pe.de Anchar. in conſilio ſuo clvij.incipien.ex narratis in facto, in antepenulti.colum.& Bal.in l.peremptorias. in penul.colum.C.ſenten.reſcin.non poſ.& d. Anto.in c.ſuper hoc.de renuncia.in vj.col. & Alexan.in conſi.lxv.incipien.ſuper contentis.in iij.colum.in j.volu. Et ideo ſi ſtatutum requirit in cauſa conſiliũ ſapientis non habet locum quando calumnioſe peteretur cauſa differẽ.litem, vt no.Ang.in conſilio cxxxvj.incipien.in quæſtione vertente. in iiij.colum.& voluit Ioan.de Ana.in c.ſuper eo.in ij.colum.de cri.falſi. Et alia plura reijciuntur ratione calumniæ de quibus ample dixi in l.patre vel marito.in iiij.& v.col.ff. de quæſtio. & ibi in xvij.colum. vbi omnino videas. Scias tamen quod prædicta omnia procedunt & locum habent vbi agitur de præiudicio reparabili, ſed ſecus eſt vbi agitur de præiudicio irreparabili, quia tũc non repellitur petens ex quacunque præſumptione calumniæ. Ita no.dixit Bald.in l. j.in penul.colum.C.de accuſa.& voluit do. Fran.de Arc.in c.licet cauſam.in vij.not.de

proba.& Alexã.in conſi.ſuo xvij.incip.requiſitus in cauſa.ta iij.col.in j.vol.& d.Philip.Deci.prædicta adducens in d.c.licet cauſam.nu.xij.verſi.præterea dictum Innoc.de quo vide quæ dixi in d.l.patre vel marito.in xvj.colum.

687 Verbum integre,intelligitur ſine aliqua diminutione.c.fi.de confirma.vti.vel inuti.& ita illum tex.no.ibi Car.quem ibidem refert & ſequitur d.Phil. Deci.nu.vj.vbi etiã ad hoc allegat plura alia iura, & alleg. etiã Alexan. in conſil.cxlj.incip.viſo teſtamento &c.in vlt.col.in ij.volu.et ex iſtis poſtea infert ipſe d.Phil.vbi ſupra ꝙ ſi maritus recipiens dotem vxoris ſuæ promittit illã dotem integram reſtituere, propter illud verbum integrum, videtur promiſiſſe reſtituere totam dotem ſine aliqua diminutione,& ideo tali caſu excluditur ipſe maritus ab illa parte lucri dotis quæ ſibi ex forma ſtatuti cõpetebat.& dicit quod hoc voluit Bald. in l.quod nomine.circa fi.verſic. ſed quid ſi ex conſuetudine.ff.de condi.indebi.& Bal. in l.fi.C.ad ˡe.& Alexan.poſt Ray.in l.poſt dotem.ff.ſo.ma.& Alex.in conſi.ſuo v.inci.circa primam.in vlt.colum.in iij.volu.& in conſi.cxxxiij.incip.ſuper quæſitis. in iij.colum.in v.volu.& hoc dictum eſt bene not. quia cõmuniter per Italiam ſunt ſtatuta volentia quod vxore moriẽte ſine filijs vir lucretur certam partem dotis, & ego hunc caſum habeo nunc in facto.

688 Fornicatio in quocunq; deteſtabilis eſt, & magis in fœmina q̃ in maſculo,in qua requiritur maior honeſtas q̃ in maſculo, vt habetur per Spec.in ti.de actore.in.§.j.verſi.item opponitur cõtra actorem &c. & fornicatio in muliere inter alia triplicem operatur effectum. Primo enim operatur quod mulier luxurioſe viuens non poteſt ſtare in iudicio ſine curatore, vt in l.& mulieri.ff. de cura.furi.& voluit Spe.in d.§.j.in d.verſi.item opponitur.& ibi Bal.in addi.ſuis. & de hoc aſsignat rationem glo.in d.l.& mulieri.Secundo operatur ꝙ mulier luxurioſe viuens ſi eſt tutrix filiorum ſuorum priuatur tutela eorum,ſecundum glo.no.in auth. iuramentum.C.quando mulier offi.tut.fungi poteſt,quam gl.refert & ſequitur Bart.in authẽ.de nup.in.§.ſi autem tutelam. & hoc etiam voluit do.Ioan.de Neuiza.in ſua elegan ſylua nuptiali.in vj.char.in j.colum.in fi. Tertio etiam operatur,nam mulier luxurioſe viuens priuatur ſucceſsione filiorũ. Ita dixit Iaco.de Belui.& Bar.in authen.de non elig.ſecũ.nuben.in.§.cum igitur.& eos ſequitur Bal.in reperto.ſuo.in verſi.mater. in vj.no.& Alexan. in l.liberorum.in.§.notanter.ff.de his qui notan.infam. Pro quo facit in arg.gl.in l.ſi qua illuſtris.C.ad orfici. qui vult ꝙ filij nati ex coitu adulterino nõ ſuccedunt etiam matri.quam gl. refert & ſequitur late loquens in materia Soci.in conſi.ſuo cxlviij.incip.memini &c.in ij.colum. in j.vol.de quo etiam per Iaſ.in l.j.in.§.ſed quod meretrici.ff.de condi.ob turp.cau.Poteſt etiam addere quartum effectum quem ſatis late poſui in repe.mea.l.vnice.C.de raptu virg.nu.xlviij.cum ibi ſeq.Tene menti prædicta quia ſunt quotidiana,& qui habet aures audiendi audiat.

689 Nuper interrogatus fui a quodam nobili ciue de vno,videlicet ipſe mutuauit certam quantitatem frumenti cuidam ruſtico eius colono,& non poteſt probare quantitatem, ſed bene probat ſe ei mutuaſſe certam quantitatem frumenti an poſsit ſibi ſuccurri aliquo remedio? in quo dixi quod ſic,videlicet, ꝙ ſtãte probatione de dicto mutuo ſtabitur iuramẽto ipſius ciuis mutuantis de quantitate ipſius frumenti.iſta fuit ſing.doctri. Rayn.de Forli.in l.j.ff.de in litem tur. quam refert & ſequitur do.Phil.Deci.in cõſi.ſuo cxlvj.inci.diligenter examinatis omnibus &c. in vij.col. vbi dicit ꝙ hoc etiam videtur velle Bar.concurrentibus alijs indicijs ſeu coniecturis in l.admonendi. in xij. col.verſi.quæro quid ſi teſtis.ff.de iureiurã. & dicit quod idem etiam firmauit Cæpo.in caute.ſua ccx.incip.aliquis mutuauit &c.& alleg.etiam tex. in l.luctus.ff.de actio.emp. & l.prędijs.§.initio.ff.de leg.iij.& alle.etiam quod tradit Bar.in l.fi.C.de eden.& Innoc. in c.cum clamor.de teſti. Dicunt tamen Cæpo.in dicta ſua cau.te.ſe credere quod iudex poſsit refrenare tale ſacramentum,iuxta illud quod videbitur ſibi veriſimile & verũ fuiſſe.et dicit ꝙ hoc etiam tenet Ray.in d.l. j.ff.de in litem iuran.vbi etiam dicit ꝙ alias ita fuit iudicatum. Tene mẽti,quia vere eſt verbum ſing.lucri plenum.

690 Magni valoris & importantie eſt conſuetudo,vt tradunt docto.in titu.de conſue.& titu.C.quæ ſit long.cõſuetu.& poſui ego latiſsime in repetitione mea.l.fin.C.de probatio. in ſexta quæſtio. extraordinaria. & inter cætera operatur ipſa cõſuetudo quod dat iuriſdictionem,vt in l.prima & fin.C.de emancip.liber.& in c.cum contingat.de foro competen.& in capitulo dilecti. de arbi. & in c.cõqueſtus.ix.q.iij.cum ſimi.Et adeo eſt verum hoc quod ipſa conſuetudo poteſt

dare iuriſditionem laicis in clericos in minoribus ordinibus cōſtitutos & auferre priuilegium clericale dictis clericis qui per iudicem ſecularem puniri poſsunt ſi delinquunt propter conſuetudinem. Ita ſingu. dixit Innocen. in c. j. de apoſta. & in c. nouit. de iudi. quem refert & ſequitur Bald. in reperto. ſuo in verbo, conſuetudo. in verſicu. conſuetudo poteſt auferre &c. quod dicit eſſe perpetuo nota.

691 Fundus dotalis vel quæcunque alie res dotales eſtimate date in dotem faciunt emptionem & tranſitum domini in maritum, ita & taliter quod maritus poteſt libere tales res alienare non obſtante. l. iulia. de fun. dot. iuxta. l. quoties. & l. cum dotem. & l. ſi inter virum. C. de iure dot. & not. Barto. & alij in l. ſi eſtimatis. ff. ſoluto matrimo. Iſtud tamen limita & intellige eſſe verum quando maritus eſt ſoluendo, alias aut nulla eſtimatio faceret emptionem, nec fundus poſſet alienari, nec obligari per maritum, imo tali caſu mulier pro talibus rebus eſtimatis datis in dotem haberet rei vendicationem vtilem in ſubſidium marito non exiſtente ſoluendo. tex. eſt in l. in rebus. in princip. C. de iure dot. cum ſua gloſ. ſingula. ibi not. in verſi. eſtimate. ad fin. quam ibi ſequitur Barto. Bal. & alij. & in hoc in ſpecie tenet Bal. in l. inter antiquam. ad fin. C. de vſufruc. vbi alleg. ad hoc aliqua iura, de quo etiam per Ioan. de Imo. in dicta lege ſi eſtimatis. & per Bald. in authenti. ſed iam neceſſe. in v. quæſtio. C. de donatio. ante nup. de quo etiam latius per Iaſo. qui prædicta omnia refert ad literam in. §. actionum. numero lxxxiiij. inſtitu. de actio.

692 Vim vi, vt ſcis, repellere licet cum moderamine tamen inculpate tutele. l. vt vim. ff. de inſti. & iure. l. prima. C. vnde vi. l. ſcientia. §. qui cum aliter. ff. de acquiren. hære. in clemen. de homici. & inculpata tutela dicitur quando aliter ſe defendere non poteſt ſine pericu. rerum vel perſonę, vnde nō debet pati quod damnificetur in aliquo ſi dānum eſſet irreparabile, alias ſecus, vt in dicta l. furem. Ex quo infert ibi Barto. quod ſi non poſſem effugere, quin me percuteres niſi te interficerem, licite poſſum te interficere, quia cum quelibet iniuria perſonalis ſit maior quacunque reali, vt l. in ſeruorum. ff. de pœn. & propter realem irreparabilem poſſum te interficere, vt d. l. furem. ergo fortius propter perſonalem, quod eſt no. quam doctrinam refert & ſequitur Ange. de Aret. in tractatu maleficiorum in verbo, & dictus Titius ſe defendendo. in prima char. in vltimo verſic. vbi pro hoc alleg. glo. in capitulo olim. el primo de reſtitutio. ſpolia. & capitulo ſignificaſti. de homici. & domi. Flori. in dicto. §. qui cum aliter. prædicta tamen limita niſi immineret perditio parue rei. ſecundum Alexan. qui plura alleg. in d. l. furem. De qua materia vide quę late ego dixi in d. furem. in j. & ij. colum.

693 Vulgariter dici ſolet quod omnis labor optat præmium, & ideo ſcias quod ſi iudex laborauit circa proceſſum alicuius cauſę & fecit quæ per eum fienda erant ad ferendam ſententiam ſi antequam ferat ſententiam partes ſe concordarunt, debet tamen ipſe iudex habere ſalarium ſuum, ita no. dixit Iaſ. in. §. tripli. in vltima colum. numero lviij. inſtitu. de actio. ad quod allegat Barto. in lege prima. §. diuus. el ſecundo in vij. colum. verſicu. ſed quæro & redeo. ad glo. ff. de varijs & extraordina. cogniti. & Bald. in l. j. in quinta quæſtio. C. de ſuffrag. & Ioan. And. in regu. contractus. de regul. iur. in vj. in mercu. & Nico. de Neapo. in l. gallus. in §. & quid ſi tantum. ff. de liber. & poſthum. tex. in l. fina. & ibi glo. & Bald. C. de condi. ob cau. Tene menti, quia ſæpe contingit. & vide quæ dixi ſupra in ſingu. cccccclxxxij. incip. Scribitur &c.

694 Apud omnes ſanos mente notum eſſe puto quod clericus non poteſt cōueniri ſub iudice laico, vt in capitulo j. & ij. & in capitulo ſi diligenti. de foro competen. & quaſi per totum titu. & in c. inclyta. xj. quæſtio. j. & in authenti. ſtatuimus. C. de epiſcopis & cler. Quinimo quilibet proceſſus factus per iudicem laicum contra clericum eſt nullus, & quælibet ſententia eſt nulla, quamuis nemo pro eo cōparuerit ad allegandum priuilegium clericale, ita dixit Archidia. in capitulo placita. xv. quæſtio. iiij. & Specu. in tit. de cita. §. primo verſicu. ſed pone. & Ioan. Andræ. in regu. ſcienti. in mercu. de quo per Alexan. in conſilio cxlix. incipien. In cauſa &c. ante fin. in ſexto volu. & voluit Flor. in l. cum mulier. ad fin. ff. famil. herciſcun. Tene tamen menti perpetuo quod ſi clericus eſt artifex alicuius artis poterit ratione illius artis conueniri ſub iudice laico ipſius artis. Ita ſingulariter dixit Bald. in additio. Specula. in titulo de reo. in ij. colum. in verſicu. ſcholaris clericus &c. & idem in ſimili voluit Bald. in l. vnica. C. in quibus cau. mili. fori præſcrip. vti poſſunt. pro quo faciunt optime dicta per Iaſon. in lege teſtamenta omnia, in ſecunda columna. C. de

teſta. Et ad limitationem prædictæ regulæ quod clericus non poteſt conueniri ſub iudice laico vide Socin.in conſi.ſuo cvj.inci. Inſignis doctor.in vltima colum.in iiij.vol. vbi dicit quod licet laicus iudex non ſit cõpetens iudex in cauſa clerici,attamen ſi clericus vt tertius comparet poterit iudex laicus cognoſcere.ad quod alleg.glo.in c.clericus nullum.xj.q.iij.& ratio eſt,quia dicitur tunc reus voluntarius non neceſſarius. Et aliam limitationem etiam ponit Bal.in lege nullum.in ſ.colum.verſi.quæro hic de clericis &c.C.de teſti.

695 Clauſula appoſita in commiſsione vel reſcripto,videlicet, facias prout tibi viſum fuerit expedire &c.operatur vt non requiratur de neceſsitate aliqua probatio,ita ſingul.dixit Ioan.And.in c.ij.de iura.calum.libro vi.in nouel.ad quod alleg.no.in c.ſtatutum.§.aſſeſſorem. de reſcrip.in vj.quod dictum pro valde no.refert & ſequitur Alex. in conſil.clxxxix.incipien.In cauſa & lite. ante ſi.in vj.vol.& ibi dicit quod idem no. Bald.licet non ita aperte in tit.de pace conſtan.in verbo,animam noſtrã.quod eſt no.

696 Reſeruatio exceptionũ quam facit iudex dicens interloquor eſſe ad vlteriora ꝓcedendum ſaluis exceptionibus eſt magne importantiæ, adeo quod ſi appareat exceptiones eſſe legitimas, & quod vere obſtẽt tũc proceſſus redditur retro nullus,& quicquid poſtea eſt factum habetur pro non facto.glo.eſt ſingu.in c.cum contingat. extra de offic.delega.& voluit Bal.in l.ille a quo. in.§.ſi de teſtamento.ad ſiu.ff.ad treb.quod dictum refert & ſequitur Iaſ.inſti.de actio. in.§.præterea.in xij.col.quod eſt ſingul.no. cum quaſi quotidie in facto contingat.

697 Plura dixi tibi in materia reuocationis confeſsionis in operibus meis, maxime in practica mea cauſarum crimina.in pluribus locis,maxime in.§.quoniam.Et nuper recolo ubi vnum verbum in tali materia, quod eſt magne importantiæ & magni effectus,videlicet,quod ſi confeſsio ſit ſolenniter facta in iudicio ſi reuocatur in carcere per ipſum confitentem,talis reuocatio nihil operatur. Ita no.dixit Bald.in conſilio ſuo lxxix.incipien.Regula iuris &c.in ſi.in iij.vol.de quo etiam latius dixi in practica mea cauſa.crimina.in.§.reſtat.nume.xvj.et xvij.quod eſt ſumme not.quia rei ſæpe ſuper furca reuocant ea quæ dixerunt ſolenniter in iudicio, de quo late dixi in d.§.reſtat.& alias hoc vidi in facto pluribus vicibus.

698 Aduertant et diligenter notent daciarij ſeu publicani ad vnum eis valde fauorabile & proficuum,videlicet,quod contra fraudantes dacia ſeu gabellas ſufficiunt probationes per coniecturas, quia talia clam committuntur,& ideo lex contenta eſt faciliori bus probationibus & indicijs, ita ſingu.dixit do. Alexan.in conſi.ſuo clxxxviij.incipiente. Viſo proceſſu &c.in ij.colum.in vij. vol.ad quod ipſe ibi allegat plura & plura iura.Pro quo etiam facit illud,videlicet, qd in his quæ ſunt difficilis probationis admittitur probatio per coniecturas, vt ego ſatis late dixi in practica mea cauſarum criminalium in prin.nu.xiij.vbi plura adduxi circa talem materiam quæ per te videas. Et credo indubitanter ꝙ ſi daciarij ſcirent hãc doctrinam, ſunt mali ſed eſſent peiores & minoris conſcientiæ.

699 Priuilegia conceſſa pupillis cenſentur conceſſa alijs qui per adminiſtratores regũtur.glo.eſt valde no.in l.ij.C.de cura. furio. quam tenet Bald.in l.iubemus nulli.in principi.C.de ſacroſan.eccleſi. & ideo ſcias quod vniuerſitates caſtrorum & villarum habẽt reſtitutionem in integrum ſicut minores & reſpublica & ciuitas.ita tenet Iaco.Butr.& Barto.in l.reſpublica.C.ex quibus cau.ma. quando villa habet multos homines ita qd regitur per adminiſtratores.quæ omnia refert & ſequitur Socin. in conſilio ſuo lxvj. incip.Viſo compromiſſo &c.in ij.colum.in iiij.volu.& ibi ſubdit quod communis opi. Iaco.de Are.Bal.Salyce.& Pau.de Caſt.eſt quod iſte vniuerſitates etiam paruæ etiam in integrum reſtituantur licet per adminiſtratores non gubernentur, nam in eis communiter ſolent eſſe infantes, furioſi, & mulieres,& aliæ perſonæ quæ non congregantur in magnis negotijs,nec conſentiunt in adminiſtrationem rerum municipij,& ideo iniuſtum eſt quod per alios eis præiudicetur,& dicit quod ſecundum iſtam opin. conſuluit Ludo.Roma. in conſi.ſuo ccccxxiij.& dicit etiam quod iſtam opinio. ſequitur Ioan. And.in additio. Specu.in titu.de reſtitu.in integ.in additio.incipien.quadriennium.& Abb.in c.j.de reſtitu.in integ.& iſta ſunt diligenter notañ.cum quotidie contingant in facto, & hic & per totam Italiam,in caſtris, & villis,ad quæ pauci animaduertunt.

700 Quamuis iuramẽtum ſit magni effectus & importantiæ & ſæpe validet inualidum, vt dixi ſupra in ſingulari ccclvj.incipien. iuramentum.et in ſingulari ccccij.incipien. quante vtilitatis &c. Attamen etiam quandoq; nihil operatur & nullius eſt momenti,

Et ideo ſcias quod quando inſtrumentum deficit ratione ſolennitatis probatoriæ non iuuatur prætextu iuramenti in eo poſiti. Et ideo ſi ſtatuto cauetur quod ad vtilitatē contractus requirantur duo notarij, tunc ſi fiat talis contractus per vnum notarium tantū, licet in eo ſit appoſitum iuramentum nō valebit contractus, quoniam dicta ſolennitas duorum notariorum eſt inducta propter publicam vtilitatem, ita dixit Bart. in l. ſi quis pro eo. ff. de fideiuſſ. in vij. membro. & do. An. in c. cum contingat. in vij. caſu. de iureiuran. & ibi Abb. in penulti. colum. in verſi. & vt clarius pateat &c. de quo etiam latius per Soci. in conſi. ſuo xcvij. incipien. Abunde. in vltima colum. in j. vol. & alios plures caſus in quibus iuramētum nihil operatur. ponit Bario. in dicta l. ſi quis pro eo. & Cano. in dicto c. cum contingat. Et ſcias etiam quod vbi non eſt conſenſus quod ibi nihil operatur iuramentum, eo quia iuramentum non ſupplet conſenſum. l. fi. C. de non numera. pecu. & voluit Soci. in conſi. ccclxxiiij. incipien. In caſu &c. in fi. & do. Franciſ. de Are. in conſi. ſuo xxxiiij. incipien. Quatuor dubia. in ij. col. Et ſi vera loqui fas eſt crede mihi quod eſt dictis doctor. in dicta l. ſi quis pro eo. & in d. c. cum contingat. non poteſt dari firma regula nec firma doctrina in hac materia, quando iuramētum validet actum vel non. Et ex iſtis impono finem ſingularibus meis hodierna die xxv. Martij MDXXVII. quæ eſt dies beatæ et immaculatæ virginis Mariæ, cui ſit laus & honor in æternum.

FINIS.

REGISTRVM

a b c d A B C D E F G H I K L M N O P Q

Omnes ſunt quaterniones.

VENETIIS APVD COMINVM DE TRIDINO.
M D L V.



ANT 1318595

Digitized by Google

9003

A 109.

XX
B 2

Digitized by